

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt vores arbejde – Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her:
<https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskernes Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>
Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

Nordisk Ugeblad

for katholske **Kristne.**

Et Tidsskrift

til kristelig Oplysnings og Opbyggelses Fremme.

Med den gejstlige Øvrigheds Tilladelse

udgivet af

Ansgarius-Foreningens Forstanderskab,

redigeret af

• **Andr. Johansen,**
Præst.

35te Aargang.

KJØBENHAVN.

I Kommission hos Grosserer Millech.

Trykt hos Rasmussen & Olsen, Gothersgade 48.

1887.

Register

til

Nordisk Ugeblad

for 1887.

I. Afhandlinger, Aktstykker, Fortællinger, Digte o. desl.

	Side
„Glædeligt Nytaar“	1
Forskjellige Jubilæer i 1887	4
Katholicismen i Skotland	5
Den h. Barndoms-Forening	9
Leo XIII's Tale til Kardinal-Kollegiet	17
Fra det mørke Fastland	22 37 53
Et Brev til Redaktionen	27
„Gammelkatholicismen“	33
De Spedalske paa Molokai (—r.)	41
Lovet være Jesus Kristus!	45
Den h. Frants af Sales	50
Ludvig Windthorst	56
Fra Tronen til Skafottet eller Maria Stuart	65 81 97
Almindelig Kirketidende og „Papismen i Danmark“	72
Den h. Barndoms-Forenings Aarsberetning	91
Fastemandatet	113
Minder fra Rom (Fr, —g.)	116
Valgkampen i Tyskland	124
Leo XIII	129

	Side
En Vens Raad	135
Sct Vincents Hospital i Hammerfest	138
„Udenfor Kirken ingen Frelse“	145
† Kardinal-Statssekretær L. Jacobini	154
Den h. Josef	162
En Episode fra Amerika	165
† Pater Beckx og Jesuiterne (—r.)	167
Leo XIII's Tale til Kardinal-Kollegiet	178
Ferdinand de Lesseps	180
Det katholske Hospital i Kristiania	183
Billeder fra Rusland	194 209
Ny Tid	198
Marias syv Smerter	201
Hieronymus Savonarola	213 225
To Fortællinger om Skriftemaalet	219
Elisabethforeningens Aarsberetning.	221
Missionærerne i Kina.	234
„Arbejdets Riddere“ i Amerika	241
Dr. Fallize, apostolisk Præfekt i Norge	246
† Eduard Kjelsberg	249
Markus-Dagen	257
En fattig Velgjørerinde	259
Leo XIII's Skrivelse til Ærkebispen af Køln.	272
Den h. Monikas 1500aarige Jubilæum	279 291 305
Foraar	283
Paveligt Breve om Maadeholdsforeninger i Amerika	289
Msrgr. Bernard, forhen. apostolisk Præfekt i Norge	295
Generaloversigt over Vincentsforeningens Regnskab i 1885	299
Majandagten	313
Den h. Paaskekommunion	315
Paramentforeningens Oprettelse	317
Maria. (Digt)	321
Kulturkamps-Ofre	322 339
Martin Luther om den h. Gudsmoder.	325
Det h. Kardinal-Kollegium.	326
De irske Biskoppers Protest mod Tvangsloven	328
„Indtil Verdens Ende“	337
Helsingørs Kloster	342
Øl, Brændevin og Cigarer	344
Leo XIII's Allokution til Kardinal-Kollegiet	354
Sankt Albans eller „Sankt“ Bents Relikvier? (—r.)	357
Fra det fjærne Vesten. (F—i.)	364
Det romerske Spørgsmaal	370

	Side
Majmaaned i Paris. (*)	372
Kristendommen og Pressen.	475
Juni Maaned	385
Den h. Aloysius	387
En Smule Tyendeforhold	390
Pastor A. Bernhards 50aarige Præstejubilæum i Stokholm	395 405
Apostelfyrsterne Petrus og Paulus.	401
Til Danmarks Katholiker	409
Om ægteskabelig Lykke	417
Med Alban Stolz gennem Schwarzwald	423 438 451 470 486 503
Dronning Kristina af Sverrige	433
Uvejr	442
Aroma. (En Præmiegaades Opløsning.)	446
Vincentforeningen	449
Galilei og Inkquisitionen	465 481
Rosen	475
Den h. Alfons af Liguoris Centenarium	490 497 520 534 550
Leo XIII's Skrivelse til Kard. Statssekretær Rampolla	513
	529 545
Et smukt Ord om Godgjørenhed	525
Til Pave-Jubilæet	538 601
To Skytsengle	561 575
En myrdet Ærkebiskop	566
Et biskoppeligt Ord om Svendeforeningerne	569
Dr. Windthorst Tale i Trier	582 593 609
Den engelske Kirke i Esplanaden	603
Søndagshvilen, et Guds-Bud eller et Kirkebud, (—r.)	614
Den h. Rosenkrans	625
Peterspengene.	629
Leo XIII's Skrivelse til Italiens Biskopper.	641
De irske Forhold	643
Den h. Franciskus 3die Orden. (Bogaanmeldelse.)	648 660
En moderne Datter	650
Den første tysk-amerikanske Katholik-Forsamling	657
Pastor J. D. P. Stubs 50aarige Præstejubilæum.	662
Den h. Aloysius sidste Brev	665
Katholicismens Undertrykkelse i Rusland	673
Den tredie Republiks Karakteristik	681
Djævelens Tidsalder	683
Et biskoppeligt Hyrdebrev	689
To engelske Martyrer	695 705 721
Jeg er ædel — og de færreste agte mig. (Digt)	711
Alle Sjæles Maaned	712

	Side
Sct. Karls Kirkens Indvielse i Svendborg	728
„Frelsens Hær“	733 739 747
Tre Blomster i den katholske Kirke	731
En Historie	751
Fransk Literatur (La logique de l'absolu.)	752
De danske Katholikers Jubilæums-Adresse.	763
Leo XIII som Pontifex	765 779
Et Angreb paa den h. Skrift	771
Et Angreb paa den katholske Kirke	784
Pavelig Allokution af 25. November	795
Katholicisme og Protestantisme	798
„Nidkjerhed, men ikke med Kundskab	806
Pave-Jubilæet	811
Jubilæumsgaverne	815
Julefesten	819

II. Efterretninger fra Ind- og Udland.

Rom. Side 15, 28, 60, 78, 143, 158, 173, 204, 239, 254, 300, 319, 367, 379, 383, 413, 462, 495, 511, 527, 543, 574, 591, 608, 623, 632, 655, 671, 702, 745, 754, 774, 790. — **Italien.** 159, 557. — *Turin.* 320. — *Florents.* 334. — **Østerrig-Ungarn.** 333, 479, 685, 688, 758, 792. — *Wien.* 207, 239, 301, 378, 634, 685. — *Pest.* 255. — **Frankrig.** 13, 29, 79, 267, 318, 331, 349, 542, 716, 759. — *Paris.* 173, 190, 380, 669. — **Spanien.** 15, 687. — **Portugal.** 156. — **Belgien.** 758. — *Bryssel.* 572, 635. — **Tyskland.** 29, 143, 302, 350, 379, 575, 606, 635, 744, 757. — *Berlin.* 30, 189, 207, 239, 264. — *Köln.* 301, 413, 636. — *Aachen.* 79. — *Trier.* 159, 380, 543, 606. — *Hildesheim.* 172, 703. — *Mynster.* 576. — *Breslau.* 512. — *Freiburg.* 381. — *Posen.* 302. — *Hessen.* 333, 349. — *Sachsen.* 719. — *Elsass.* 757. — *Fulda.* 573, 761. — *Oldenburg.* 349. — *Bayern.* 719. — *München.* 761. — *Hamburg.* 62, 94, 777. — *Altona.* 348, 458. — **Schweiz.** 380, 512. — **Storbritannien og Irland.** 191, 263, 302, 304, 349, 379, 400, 415, 478, 496, 512. — *London.* 267, 790. — **Holland.** 271, 335, 379, 718. — **Rusland.** 174, 191, 268, 416, 556. — *Siberien.* 30. — **Tyrkiet.** 431. — *Konstantinopel.* 63. — *Bulgarien.* 686. — *Serbien.* 143. — *Rumænien.* 255. — **Amerika.** 265, 304, 431, 479, 637, 717. — *Kanada.* 382. — **Brasilien.** 559, 687, 744. — *Kolumbia.* 559, 792. — *Ecuador.* 559. — **Asien.** 250. — *Kina.* 351. — *Japan.* 176, 636. — *Anam.* 250. — **Afrika.** 160,

253, 636. — *Ægypten*. 383. — *Australien*. 15. — *Sverrige*. 47.
Stockholm. 413, 622. — *Malmø*. 701. — *Norge*. 142. 206, 269, 511.
— **Danmark**, *Kjøbenhavn*. 13, 46, 59, 108, 156, 171, 237, 263, 286.
300, 336. 383, 398, 412, 426, 458, 480, 492, 509, 525, 539, 554, 571,
605, 653, 667, 743, 761. — *Ordrup*. 141. — *Odense*. 109. — *Svend-*
borg. 447, 687, 704, 719. — *Kolding*. 94, 271. — *Fredericia*. 111. —
Aarhus. 631. — *Randers*. 110.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

Femogtredivte Aargang.

„Nordisk Ugeblad“ udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer Millech, Store Kjøbmagergade 10, 1. S., Kjøbenhavn. — Redaktør: A. Johansen. Bredgade 64, 1. S.

N°. 1.

Søndagen den 2. Januar.

1887.

Indhold. Glædeligt Nytaar! Jubilær i 1887. Katholicismen i Skotland. Den h. Barndoms-Forening. Efterretninger: Kjøbenhavn, Frankrig. Spanien. Rom, Sandwicks-Øerne.

„Glædeligt Nytaar!“

For 35te Gang møder „Nordisk Ugeblad“ sine Læsere med denne Hilsen. Det er en smuk Hilsen, som indbefatter alt kjært og godt, hvad et Menneske kan ønske sine Medmennesker. Et „lykkeligt og velsignet nyt Aar!“ Altsaa et Aar, som er frit for Ulykke og Gjenvordigheder, for Sorger og Tab, for Sygdom og Ærgrelse — thi alt dette udelukker jo *Lykke*. Et velsignet Aar! Maatte Himlen velsigne vor Villie og Stræben, vor Møje og vore Arbejder; maatte den lade os opnaa vort Maal og opfylde vore Forhaabninger! Tankeløsheden, hvormed denne Hilsen og Lykønskning saa ofte udtales, berøver den desværre dens Betydning, saa den synker ned til at blive en intet-

sigende Frase. Heller ikke finder jeg det videre ros-værdigt, at man overøser alle sine Slægtninge og Bekjendte med Nytaarskort; thi denne i og for sig smukke Skik er bleven til en Uskik paa Grund af Mængden, hvori de udslynges, og hvoraf Papirhandlerne og Posten alene har Profit, medens de stakkels Postbude den 31. December og 1. Januar ikke vide, om de endnu ere levende eller døde. De Penge, som saaledes udgives til ingen Verdens Nytte, burde man hellere lægge i Fattigbøsserne eller give dem til Vincentsforeningens Fattige, — det vilde være langt fornuftigere. Om min Spækhøker sender mig et trykt Nytaarskort, er mig ligegyldigt, thi han ønsker mig dog kun Lykke og Velsignelse, for at han maa tjene desto mere, jo mere jeg kan spise og drikke, — og paa lignende Maade gaar det med mange andre Gratulationer. Disse skulde indskrænkes til Slægtninge- og Vennekredsen.

Men naar Nogen, om hvem jeg véd, at han mener det godt med mig, trykker min Haand paa Nytaarsdagen og siger: „Et lykkeligt Nytaar!“ saa er det en sand Hjærtstyrkning, saa er det ligesom en venlig Ledsagelse i det nye Aar, i det nye Tidsrum, som er indhyllet i Mørke, — det er som en Lysstraale i den mørke Fremtid. Og saaledes træder jeg netop Ugebladets ærede Læsere og Læserinder i Møde med min Hilsen: „*Et lykkeligt og velsignet Nytaar!*“ og jeg er overbevist om, at de ikke anse min Hilsen for en konventionel Frase, men for et velment, oprigtigt Ønske. Jeg ønsker dem alle, at Aaret 1887 maa bringe dem Lykke og Velsignelse; at de maa blive bevarede for altfor haarde Tilskikkelser, og at de maa bære alt det Bitre og Sure, som Aaret maaske fører med sig, i al Taalmodighed og Hengivelse i Guds Villie.

„Taalmodighed overvinder Alt.“ Vi ville ikke skuffe os selv, — ogsaa det nye Aar vil blive lige saa rigt paa Sorger og Bekymringer, paa Gjenvordigheder og Smerter, som dets Forgængere have været; men vi ville

i alt Fald træde ind i Aaret 1887 med den faste Beslutning, ikke at ville gjøre os selv og Andre Livet tungere og besværligere, end det allerede er i Forvejen; vi ville trofast opfylde vore Pligter imod Gud, Staten, Samfundet, Familien og os selv; ikke lade os bøje af Stormene, ikke blive overmodige i Lykke og ej heller forsagte i Ulykke. For Enhver, som opfylder sin Pligt og lever som han skal leve, vil det nye Aar heller ikke blive altfor daarligt, — og naar vi i al Beskedenhed ikke skrue vore Forhaabninger, Ønsker og Fordringer alt for højt i Vejret, saa ville vi heller ikke blive altfor bittert skuffede.

Man plejer at sige: Dagene i Aaret ligne hverandre, ligesom et Æg ligner det andet. Det vil jeg dog ikke underskrive; thi selv om man ogsaa hver Dag maa spise og drikke og hver Dag har sin Plage, saa gives der dog ogsaa Dage, som ere særlig højtidelige, og i hvilke vi føle os hensat i en ganske anderledes højtidelig Stemning, end paa de sædvanlige Dage, — og til disse særegne alvorsfulde og højtidelige Dage regner jeg den 1. Januar. At alle Folkeslag udmærkede Nytaarsdagen fremfor de øvrige Dage, det beviser Verdenshistorien; og Nytaarskikkene bevise det ogsaa. Ældgamle ere Nytaars-*Gaverne*, thi naar Mennesket vil vise Nogen sin Kjærlighed, saa aabner det ikke Munden alene, men ogsaa Hænderne og Pengepungen. Nytaars-*Skydningen*, som allerede har afstedkommet saa mange Ulykker, maa vel have sin Grund i, at Glæden gjærne ytrer sig lydeligt og larmende, medens Sorgen er stille og stum. Man glæder sig over, at det gamle Aar har nedlagt sit Embede, og hilser det nye, haabefulde Aar med Knalden og Skyden. Egentlig skulde Glæden ikke være altfor knaldende; thi for det første bliver man et Aar ældre med hvert nyt Aar, — i Ungdommen agter man rigtignok ikke videre derpaa, — og for det andet ser man efter 365 Dage lige saa gjærne det nye Aar

tage Afsked, som man nu ser det gamle Aar drage bort.

Nuvel, kjære Læsere og Læserinder, lad os ikke gruble for meget, — med frejdigt Mod ind i 1887! Op med Hovedet, Haanden fast, Tungen sanddru, Øjnene aabne, Foden sikker — saa vil det nok gaa. Lad os ryste alle de gamle Sorger, som trykkede os i 1886. af os og med en ny Rustning træde ind i det nye Aar. Tiden ruller afsted uden Ophør, ustandseligt, og vi rulle med den, indtil vore Forhaabninger og Ønsker lidt efter lidt tage af; Hjærtet bliver roligere og Haarene graa. Det skader Intet, naar vi kun ikke tabe Modet — og Tilliden til det guddommelige Forsyn og dets Forjættelser. Endnu en Gang: „*Et lykkeligt og velsignet Nytaar!*“

Redaktionen.

Forskjellige Jubilæer i 1887.

Naar vi i Aarhundredernes Løb gennemgaa de forskjellige Aar, som ende paa „87“, saa finde vi, at det „ældste Jubilæum“ tilhører to *Haandværkere*. Den 25. Oktober 287 led nemlig de hh. *Krispinus* og *Krispinianus* Martyrdøden for den katholske Tro. Under den blodige Kristenforfølgelse, som rasede under Kejser *Diokletian*, vare de, Sønner af ansete romerske Patricierfamilier, flygtede fra Rom til Soissons og arbejdede der som Skomagere, idet de samtidig med stor Iver søgte at udbrede Kristendommen og øvede Barmhjærtighedsgjerninger mod deres nødlidende og fattige Næste. Maatte vore *Haandværkere* tage Exempel af deres hh. Standsfæller og ogsaa tilbringe Tiden i Bøn, Arbejde og Udøvelsen af gode Gjerninger!

Aaret 387 minder de *kristelige Mødre* om, at de

iaar fejre deres Patrons, den h. *Monikas*, 1 $\frac{1}{2}$ tusind-aarige Jubilæum; hun døde nemlig den 4. Maj 387. Den Helliges Bønner og Taarer har bevirket, at hendes Søn *Augustinus* vendte sig bort fra et syndigt Liv og blev en af de fornemste katholske Kirkefædre, en Lærer for alle kommende Tider. Maatte alle kristelige Mødre opfylde deres Pligter overfor de Børn, som Himlen har anbetroet dem, lige saa samvittighedsfuldt og trofast, som den h. Monika har opfyldt sine; saa at de ogsaa engang maa kunne lægge deres Hoved saa tillidsfuldt til Hvile, som den h. Monika gjorde det for 1500 Aar siden!

Den 3. Juli 987, altsaa for 900 Aar siden, blev *Hugo Capet* Konge i Frankrig. Hans Dynasti har ydet baade Landet og Kirken mange Tjenester, men ogsaa bragt mange Ulykker over Frankrig.

Aaret 1087 er et betydningsfuldt Aar for England, da dets Konge *Vilhelm Erobreren* døde den 7. Septbr. Fra ham hidrører Englands *Forfatning* i dens Grundtræk, som de endnu bestaa den Dag i Dag, og det var ham, som ikke uden Voldsgjerninger lagde Grundlaget til det britiske Riges Storhed og Anseelse.

Den 3. Oktbr. 1187 er en sørgelig Mindedag for alle Kristne. Paa den Dag blev den h. Stad *Jerusalem* berøvet de Kristne af Sultan *Saladin* og overgivet til Islams Herredømme, hvorunder den endnu den Dag i Dag sukker. En Skam er og bliver det for det kristne Europa, at de hh. Steder, som Herren har indviet med sit Blod, tilhøre de vantro Tyrker, som anse de Kristne slet og ret for Svin (Giaurs).

Englands Katholiker ville ikke forsømme at mindes den 18. Febr. 1587, paa hvilken Dag den ulykkelige *Maria Stuart* lagde sit uskyldige Hoved paa Blokken, medens Protestantismens Sejr samtidigt besegledes under den udsvævende *Elisabeth*. Modstandernes „Viden-skab“ har bestræbt sig for at skænde den ædle skotske Dronnings Minde, men baade katholske og protestantiske

Lærde have i den senere Tid frelst det paa en glimrende Maade. — Maria Stuart maatte dø, men den *katholske Aand* lever endnu i England og frembringer Aar for Aar skønne Blomster. Lad os bede Gud om, at han ret snart forunder os den Glæde, at vi se det gamle britiske Rige vende tilbage til Troens Enhed!

Aaret 1787 savner heller ikke sin Mindedag; thi det var den 1. August 1787, at den h. *Alfons af Liguori*, Grundlæggeren af „Redemptorist-Ordenen“ eller „den allerh. Frelsers Kongregation“, indgik til den evige Hvile. Den 23. Marts 1871 blev den h. Alfons af Pave Pius IX erklæret for Kirkelærer, og er især ved sin omfangsrige „Moraltheologi“ bleven en Lærer for Præstestanden.

Det nye Aar slutter med et betydningsfuldt Jubilæum, som hele den katholske Verden vil komme til at fejre med store Festligheder og under almindelig Deltagelse. Den 31. Decbr. 1887 fejrer nemlig den h. Fader *Leo XIII* sit 50-aarige Præstejubilæum. Gjentagne Gange i Aarets Løb vil der blive foranstaltet internationale Pilegrimstog til Rom, og Kirkens Børn ville fra Nær og Fjærn benytte Lejligheden til at vise den fælles Fader og Overhyrde deres Kjærlighed og Troskab.

Katholicismen i Skotland.

Skotland, som tillige med England og Irland danner Kongeriget Storbritanien, har en Kirke, som med Hensyn til sin Lære og Kultus staar i en langt skarpere Modsætning til den katholske Kirke, end den engelske gjør det. Ikke desto mindre er Forfatteren til de Meddelelser om de religiøse Tilstande i England, som vi fornylig hentede fra det protestantiske Blad „Reichsbote“, under et længere Ophold i Skotland kom-

men til den Overbevisning, „at den skotske Protestantisme, som længe er bleven anset for en uovervindelig Fæstning, har faaet mangan en Bresche, og at dens Mure fremvise mange Revner og svage Steder, som, hvis de ikke udbedres i Tide, kunne blive skjæbnesvangre for den.“

Ifølge „Reichsbote“ er siden 1843 Antallet af katholske Kirker i Skotland steget fra 96 til 305, og de Gejstliges Antal fra 82 til 324. Der findes tillige 15 Munke- og Nonneklostre, uden at regne de mindre Ordenshuse med; medens man for 40 Aar siden endnu ansaa et Kloster for en Umulighed. Der er 139 katholske Elementærskoler, for hvilke anvendes 538,780 Kr., medens der for Skolerne i den langt større protestantiske Statskirke kun anvendes 557,800 Kr.; hvortil oven i Kjøbet maa bemærkes, at forrige Aars Tilskud til Statskirkens Skoler er blevet nedsat med 3700 Kr., Tilskuddet til de katholske Skoler derimod forøget med næsten 16,000 Kr. „Reichsbote“ angiver ikke, hvor stort *Konvertiternes* Antal er med Hensyn til Skotland; men, at det heller ikke er ringe for Skotlands Vedkommende, hentyder Bladets Meddeler til med de Ord, at Vantroen, som stadig griber om sig, og den voxende religiøse Ligegyldighed drive mange troende Sjæle over i den engelske Højkirke, hvorfra der, som han siger, kun er et Skridt til den katholske Kirke; og i Virkeligheden skulle ogsaa de fleste skotske Konvertiter gennem den engelske Højkirke, som over en Bro, være vendte tilbage til den katholske Kirke. Lejlighedsvis omtales to rige Konvertiter, en *Marquis of Bute*, som har ladet opføre flere Kirker og Kapeller, og en Hr. *Hunter Blair*, som ifølge et offentligt Blads Meddelelser „skal have skjænket sine værdifulde og udstrakte Godser Dunshey og Brownhill i Ayrshire til *Benediktinerne* i Fort-Augustus og ladet sig selv optage som Munk i Klosteret.“ Indvielsen af et Benediktinerinde-Kloster i Corbelly Hill, Maxwelltown, i September f. Aar over-

væredes ifølge Landets største Avis af en talrig Mængde Adelige, blandt hvilke uden Tvivl mange vare Konvertiter.

Ifølge Meddelelser i nævnte Blad afholdtes paa Mariæ Himmelfartsfesten i Domkirken i Aberdeen, Nordskotland, den første katholske *Provinsial-Synode* siden Reformationen, og til de katholske Ynglingeforeningers Konferents i Carlisle i Sydskotland havde 55 Foreninger, som repræsenterer et Medlemssantal af 7 til 8000, sendt 90 Delegerede.

„Reichsbote“ mener, at *saadanne* Tilstande i et Land, i hvilket man troede, at Protestantismen var lige saa stærk som for Aarhundreder siden, maa gjøre et overordentlig vemodigt Indtryk paa enhver; ogsaa i selve Skotland ser man med bange Anelser Fremtiden i Møde, og det saa meget mere, som „Ondet“ stadig griber mere og mere om sig. Den protestantiske Forfatter i „Reichsbote“ mener, at det for en stor Del er de adelige Familiers Indflydelse og „de vældige Penge-midler“, som i denne Kamp tyngte paa Vægtskaalen til Fordel for Rom imod den lutherske Kirke. *Rigtigere* vilde det vel være, om man antog, at den Sympati, som i vide Kredse viser sig i Skotland for Katholicismen, har sin Grund i, at Protestantismen er ude af Stand til at tilfredstille det menneskelige Hjærte. En *ren Fabel* er det, hvad „Reichsbote“ siger om de „vældige Penge-midler“ paa katholsk Side.

For *Englands* Vedkommende vil jeg endnu tilføje to Kjendsgjæringer. For det første have 484 *protestantiske Gejstlige* (og man antager, at endnu langt flere vilde have gjort det, saafremt Sagen ikke var stridende mod Landets Lov) underskrevet en *Petition*, i hvilken der ikke alene forlanges Fuldmagt for *Skriftefædre*, men ogsaa en Indretning, hvori Sakramentet kan opbevares i Kirkerne, og Indførelse af den sidste Salvelse, Processionskors osv., og for det andet er der bleven udbredt en Bog i 35.000 Expl., hvori der findes følgende:

„Skulle vi, naar vi ikke gaa til Herrens Bord, forlade Kirken før Kommunionen? Nej, vi skulle *tilbede* vor Herre, selv om vi ikke modtage hans Legeme og Blod, og vi skulle aldrig gaa bort før *Konsekrationen* (Forvandlingen), thi først da fuldbyrdes Offeret.“

Ifølge Meddelerens Forsikring i „Reichsbote“ foregaar der langsomt, men desto sikrere, indenfor Englands og Skotlands protestantiske Kirker et Frafald, hvis Følger slet ikke kunne overskues endnu. „Trænge Broderskaberne igjennem“, siger han, „og indføres Skriftestol, Messe for Levende og Afdøde og Tilbedelsen af Altrets Sakrament, *saa er Reformationen sat ud af Kraft.*“

Den h. Barndoms-Forening til Hedningebørns Frelse.

Denne yndige og tillige storartede Forenings Formaal er at samle de kristne Børn fra deres tidligste Alder om det guddommelige Jesusbarn, for at de af Kjærlighed til deres højhellige Forbillede maa efter Evne og til deres egen aandelige Vel og Fremme udøve den kristelige Kjærlighed; og dernæst, at de særlig maa virke for, at de utallige Børn, som i Kina og i andre Lande af deres egne hedenske Forældre grusomt hengives til Død og Fordærvelse, maa kunne frelses paa Sjæl og Legeme, idet de gjenfødes i den hellige Daab og, naar de bevare Livet, modtage en kristelig Opdragelse og oplæres i alt, hvad der kan tjene til at gjøre dem nyttige her i Livet. I dette Øjemed optages disse Børn i Vajsenhuse, Skoler, Haandværks- og Agerbrugsskoler.

Denne Forening har allerede virket meget og er

kaldet til at virke endnu mere til Hedningebørnenes evige og timelige Vel og til Hedningernes Omvendelse, som det vil ses af de statistiske Resultater, som vi her anføre.

2. Hvert kristent Barn kan blive *Medlem* af Foreningen; hvert Medlem giver maanedlig en Almisse af mindst 4 Øre og beder hver Dag en Gang: „Hil Dig, Maria“ med denne Anraabelse: „Hellige Jomfru Maria, bed for os og for de stakkels smaa Hedningebørn.“ Er Barnet for lille til at det selv kan bede, saa forretter Moderen Bønnen i dets Sted. Hvo som ikke betaler 4 Øre maanedlig, er ikke et egentligt *Medlem*, men kun *Deltager*, og har ikke Adgang til den Aflad, som er knyttet til Foreningen. Hvert Medlem faar ved Indskrivningen en Medaille og en Indskrivningsseddel med Billede.

3. Tolv til sexten Medlemmer eller Deltagere ere en *Underafdeling*, tolv Underafdelinger en *Afdeling*. Hver Underafdeling som afleverer mindst 5 Kr. 76 Øre modtager et Exemplar af Foreningens Aarbøger; de udgives paa fransk, tysk og i flere andre Sprog. Her bruges den tyske Udgave. I hver Underafdeling er der et Medlem, som samler den maanedlige Almisse og udlaaner Aarbøgerne, Samleren har Medlemmernes Navne paa en dertil indrettet trykt Liste; han afleverer hver Maaned Almissen til Lokal-Direktøren eller den Lærer eller Lærerinde, som besørger Modtagelsen.

4. Hver Sognepræst er Foreningens egentlige *Direktør* i sin Menighed, eller ogsaa en anden Præst, som han maatte udnævne dertil i sit Sted. Direktøren leder Foreningen i den rette Aand og opmuntrer Børn og Forældre til den fromme Gjerning. I den *første Halvdel af Januar Maaned* afleverer han den samlede Almisse til undertegnede Direktør for hele Præfekturet, og jeg afsender det Hele i samme Maaned til General-Direktøren i Paris.

5. Foreningens *Centralraad*, som bestaar af 25 Med-

lemmer, Gejstlige og Lægfolk af de højere Samfundsklasser, tilligemed Generaldirektøren har sit Sæde i Paris. Central-Raadet modtager Almissen fra den h. Barndoms-Forening i alle Lande og uddeler den atter til Missionærerne og til de forskellige Anstalter til Hedningebørns Frelse i de hedenske Lande. Et udførligt Regnskab over Indtægter og Udgifter gives hvert Aar i Foreningens franske Aarbøger: „*Annales de la Sainte Enfance*“, hvoraf et stort Hefte udkommer hver anden Maaned.

6. I de Menigheder, hvor der er en Afdeling læses der mellem Jul og Kyndelmisse *en h. Messe* for de *levende* Medlemmer og Deltagere. Efter den h. Messe lyses højtideligt Velsignelsen *) over de tilstedeværende Børn, og derefter bestemmes der ved Lodtrækning, hvilke af Børnenes Døbenavne bør gives Hedningebørn ved Daaben.

Ligeledes læses der i Paasketiden, da Børnene modtage den første h. Kommunion, en h. Messe for Foreningens *afdøde* Medlemmer og Deltagere. Desuden lader Central-Raadet læse flere hh. Messer for Foreningens Medlemmer og Velgjørere. Der bedes ved alle disse Lejligheder ogsaa særlig for de kristelige Mødre, at alle deres Børn maa erholde den hellige Daabs Naade, og for de unge Medlemmer, at de maa godt forberede sig til deres første h. Kommunion og blive standhaftige i deres gode Forsætter.

Med den indkomne Almisse understøttedes der i Aaret 1885: 216 Missioner, 383 Vajsenhuse, 1814 Skoler, 158 Arbejdshuse og Værksteder, 75 Agerbrugsskoler, 636 Apotheker.

Der døbttes 389,800 Børn og opdroges 85,500 Børn.

7. Foreningens samlede Indtægt i Aaret 1885 har

*) Se „Aarbøgerne“s III. Hefte 1886.

været 3,045,339 Francs, Det er ca. 2,180,000 Kr. Dertil have bidraget:

Frankrig	med	1,123,875
Be'gien.....	„	308,473
Holland.....	„	156,595
Tyskland.....	„	710,922
Østerrige.....	„	157,093
Schweitz.....	„	60,252
England.....	„	71,156
Italien.....	„	229,130
Spanien.....	„	46,315
Portugal.....	„	17,778
Grækenland.....	„	200
Rusland.....	„	27
Danmark og Norge.	„	580
Sverrig	„	47
Det europæiske Tyrki	„	707
Asien.....	„	18,823
Afrika.....	„	2,600
Amerika.....	„	137,476
Australien.....	„	3,271

NB. Foreningens *Direktører* henvises til selve Aarbøgerne, for at lære de Privilegier og Fuldmagter at kjende, som er dem forundte af den h. Fader. Ligeledes findes der angiven den Aflad, som forundes Medlemmerne.

De Herrer Direktører bedes endvidere ikke at forlange *nogle* Billeder eller Medailler, men at sige, *hvor mange* de ønske. Hvo som modtager alt for mange eller alt for faa Exemplarer af Aarbøgerne, maatte behage helst *nu* at lade Undertegnede det vide, for at det rette Antal Exemplarer maa kunne forlanges i Aachen.

Almissen for 1886 bedes tilsendt i første Halvdel af Januar Maaned.

Odense, den 1ste December 1886.

J. C. Lichtle.

Efterretninger fra Ind- og Udland.

Kjøbenhavn. Anden Juledag efter Aftenandagten afholdt ogsaa iaar den herværende *katholske Tyendeforening* en særdeles vellykket lille Festlighed med Juletræ hos Sct. Josefs Søstrene paa Toldbodvejen. Efter at Foreningens Medlemmer under Afsyngelsen af flere saavel fromme som muntre Sange havde beset det rigt udsmykkede Juletræ, henvendte den højjærværdigste Hr. Præfekt, som tillige med flere af Hovedstadens Herrer Gejstlige bærede Festen med deres Nærværelse, sig til Pigerne og udviklede i faa, hjærtelige Ord Julehøjtidens og særlig Juletræets Betydning for de Kristne, og iblandt disse især for den Stand, hvilken Frelseren lige fra sit Livs første Begyndelse af havde givet saa mange Beviser paa sin Forkjærlighed, og som Foreningens Medlemmer jo havde den Lykke at tilhøre. Dernæst opfordrede Hr. Præfekten Pigerne til at hengive sig til en hellig, uskyldig Glæde, hvilket vistnok fandt Gjenklang i alles Hjærter, thi den muntreste Stemning herskede under hele Festligheden, der vistnok længe vil forblive i kjær Erindring hos Tyendeforeningens Medlemmer.

— Ved den af nogle Damer i Anledning af Julen foranstaltede Indsamling til de Fattige indkom der ialt 187 Kr., deraf under Mrk. „Fattiges Juleglæde“, 1 Kr., og „X i H.“ 5 Kr. Gaverne bleve anvendte til Indkjøb af Fødemidler og uddelte til 48 Familier og nogle enestaaende Personer — i det Hele ca. 180 Personer. I de Trængendes Navn udtale vi den inderligste Tak til de ædle Givere med Ønske om, at Guds rige Velsignelse maa ledsage dem i det nye Aar.

Frankrig. En stor og uventet Nyhed satte sidst i forrige Maaned Pressen i Bevægelse: *Fritænkeren Paul Bert skulde være død som troende Katholik*. Saaledes beretter i alt Fald „Gaulois“ og „Constitutionel“ fra „absolut sikker Kilde“. Sagen er i og for sig slet ikke

saa usandsynlig; lige saa godt som den forhen saa berygtede Frimurer Leo Taxil, kunde jo Faderen til det antireligiøse Skolevæsen finde sin „Vej til Damaskus“, og det saa meget lettere, som der langt borte i Asien ikke stode ham „Brødre med Skjødskindet“ hindrende i Vejen; ej heller blev han som den ulykkelige Viktor Hugo ængsteligt bevogtet paa sit Dødsleje af fanatiske Fritænkere.

„Constitutionel“ skriver følgende: „Vi modtage fra absolut sikker Kilde, som ikke tillader nogen Tvivl om deres Ægthed, følgende Meddelelser om de Følelser, som Paul Bert har lagt for Dagen i Tonkin: Msgr. Pinaud, Biskop af Keso, har sendt et Brev til Kardinal Simeoni, Præfekt for Propagandaen, i hvilket han siger: Paul Bert bivaanede min Konsekration, Residenten kom ind i Sakristiet og sagde ordret til mig: „Hr. Biskop, tillad mig, at jeg udtaler min Lykønskning i Frankrigs og i mit eget Navn. I dette Øjeblik erkjender jeg, maaske noget sent, disse skjønne Sjæle, for hvilke Tro og Patriotisme ere identiske Begreber. Ogsaa jeg kunde vel som den h. Paulus finde min Vej til Damaskus.“ Men dermed er Nyheden ikke fuldstændig. „Mr. Paul Bert har modtaget Kirkens sidste hh. Sakramenter,“ tilføjer Biskoppen. „Det h. Vandringsbrød kunde han ikke modtage, da han havde Vanskelighed ved at synke; men han har modtaget den sidste Salvelse og derefter opgivet sin Aand, besjælet af det religiøseste Sindelag.“

Meddelelsen i „Gaulois“ er fuldkomment enslydende med ovenstaaende, kun nævnes der endnu Præsten Devos, en Belgier, som den, der har forberedt den Døende til hans sidste Rejse. Naturligvis ville de republikanske Blade ikke tro paa Sandheden af en Meddelelse, som vilde være et drøjt Ørefigen for dem, som til enhver Tid have rost Paul Bert som den indædte Fjende og Forfølger af Kirken. Især gjør „Republique Francaise“ sig Umage for at bevise af et Brev, som Residenten

havde skrevet til Regeringen, og hvori der var Tale om Valget af hans eventuelle Efterfølger, at Bert indtil det sidste har bevaret Aandens Klarhed og „derfor ogsaa maa være død, uden at hans Samvittighed har kapituleret, uden Svaghed og uden Modsigelser.“ Forhaabentlig vil man snart kunne erfare hele Sandheden og de nærmere Details. Det er en Selvfølge, at Bekræftelsen af denne Efterretning vil fremkalde lige saa stor Glæde blandt Katholikerne, som den vil berede den Afdødes hidtidige Venner en stor Skuffelse. En saadan Lektie have disse sidste i alt Fald fortjent.

Spanien. Til „Moniteur de Rom“ telegraferes fra *Madrid*, at det er lykkedes den pavelige Nuntius, Msgr. Rampolla, at træffe en Overenskomst med den spanske Regering angaaende *borgerlig Vielse*. Overenskomsten, som tilfredsstillter baade Staten og Kirken, bestaar deri, at en af Regeringens Embedsmænd for Fremtiden bivaaner Vielserne i Kirkerne og indregistrerer dem.

Rom. Den saakaldte „*italiensk-katholske Kirke*“, som i Italien skulde yde det samme, som „*Gammel-Katholikerne*“ bestræbte sig for at opnaa i Tyskland, nemlig Løsrivelse fra Rom og Oprettelsen af en Nationalkirke, har atter lidt et stort Tab. Efter at Msgr. *Savarese*, Sektens Stifter, for nogen Tid siden var vendt angerfuld tilbage til den katholske Kirke, har nu ogsaa de tre Lærere, som vare ansatte ved den nævnte Kirkes Skole paa Piazza Vittorio Emmanuele, offentliggjort en Erklæring, hvori de udtale deres Beklagelse over deres Frafald fra Kirken og meddele, at de ved Ærkebiskop Sallua atter ere blevne optagne i dens Samfund.

Sandwichs-Øerne (Australien). *Spedalskheden*, hin uheldbredelige og skrækkelige Sygdom, som er bekjendt fra den h. Skrift, findes endnu enkelte Steder paa Jorden. Saaledes er der paa Sandwichs-Øerne en Koloni af Spedalske, som naturligvis ere udelukkede fra alt Samkvem med andre Mennesker. For at arbejde paa disse Ulykkeliges Sjælefrelse, har en katholsk

Præst fra Belgien, *P. Damien*, for nogle Aar siden frivilligt begivet sig til dem, for aldrig mere at vende tilbage. For nylig er der nu kommet Meddelelse om, at Præsten selv er blevet smittet af Spedalskheden. Dette gjorde et saa dybt Indtryk paa en *Mr. Chapman*, Præst ved et af de største anglikanske Sogne i London, at han aabnede en Indsamling, for dermed at lette den belgiske Gejstliges ulykkelige Stilling. 10,000 Kroner ere allerede afsendte til *P. Damien*, og flere andre Sendelser skulle følge.

Kirkelig Kalender.

Søndag den 2. Januar. Oktav af Sct. Stefans Fest. — **3. M.** Oktav af Sct. Johannes. — **4. Ti.** Oktav af uskyldige Børns Fest. — **5. O.** Vigilie til Epiphania; uden Faste (Kl. 8¹/₄ h. Messe for Ansgariusforeningen.) —

Torsdag den 6. Januar. Herrens Aabenbarelses Fest eller Epiphania ogsaa kaldet Hellig tre Kongers Fest. (Guds-tjenesten som paa Højtidsdagene med Kollekt Morgen og Aften for den ydre Missions Foreninger). — **7. F.** Oktavdag (Kl. 8¹/₄ Broderskabsmesse til Ære for Jesu guddommelige Hjærte; Aften Kl. 7¹/₂ Andagt med Prædiken) — **8. L.** Oktavdag.

Søndag den 9. Januar. 1. Søndag efter Hellig tre Konger.

Mødreforeningen. Tirsdag den 4. Januar Kl. 8¹/₄ læses den h. Messe for Foreningens Medlemmer og Anliggende.

Unio. Idag, Søndag den 2. Januar: Nytaarslykønskning ved en Bolle Punsch. Torsdag den 6. Januar 1887 (Hellig tre Kongers Fest) afholdes den vanlige Julefest med Juletræ i Blanc's (forh. Thuns) Lokaler. Festen begynder Kl. 7¹/₂ præcis. Medlemmerne bære Emblem.

Billetter faas hos alle Bestyrelsesmedlemmer: Foreningens Herrere betale 1 Krone; dens Damer Intet. — Besøgende, indlørtede ved et Medlem, have Adgang: Herrere for 1 Kr. 50 Øre; Damer for 75 Øre.

Den katolske Syge- og Ligkasse. Medlemmerne underrettes om, at de ny Love, som træde i Kraft d. 1. Januar 1887, nu kan erholdes udleverede hos mig uden Betaling, men mod Tilbagelevering af de gamle Kontrabøger, ligesom ogsaa mulige Restancer bedes berigtigede og Bøgerne ombyttede inden Lørdagen d. 8. Januar 1887. Jeg træffes hver Dag fra Kl. 4—5 Eftermiddag.

F. M. Jensen.

At vor Medkongreganist **Ludv. Worm** d. 30. Decbr. 1886 er afgaaet ved Døden efter Modtagelsen af de hh. Sakramenter, bekendtgjøres herved. Hans Sjæl anbefales til de Troendes Forbøn. Begravelsen, hvortil Kongregationsmedlemmerne bedes møde med Medaille, vil nærmere blive bekendtgjort i Berl. Tidende.

Maria-Kongregationen for Ynglinge.

Sct. Josefs Gilde holder Møde Mandagen d. 3de Januar Kl. 8¹/₂ Aften, Frederiksberg Allè 15., hvortil alle Brødre indbydes.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

Femogtredivte Aargang.

„Nordisk Ugeblad“ udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer Millech, Store Kjøbmagergade 10, 1. S., Kjøbenhavn. — Redaktør: A. Johansen, Bredgade 64, 1. S.

N°. 2.

Søndagen den 9. Januar.

1887.

Indhold. Leo XIII's Tale til Kardinal-Kollegiet. Fra det mørke Fastland. Et Brev til Redaktionen. Efterretninger: Rom, Frankrig, Berlin, Siberien.

Leo XIII's

Tale til Kardinal-Kollegiet

i Anledning af Julefesten.

Den Deltagelse, som Kardinal-Kollegiet ved sin Dekans Mund har vist Os i Vore Trængsler, og Lykønskningerne, som det bringer Os i Anledning af den forestaaende h. Julefest, tager Vi imod med den inderligste Glæde; og til Gjengæld ønsker Vi af Vort ganske Hjærte alle Medlemmerne af det h. Kollegium enhver Lykke, der er værdig til Attraa. Maatte Glæden, som udgaar fra den guddommelige Frelasers Krybbe, gennemtrænge Alles Hjærter og holde dem oprejste og opfylde dem med himmelsk Trøst midt i den nuværende Omvæltnings-Tid, der er saa rig paa Frygt og bange Ahnelser!

Ogsaa Vi føler i Sandhed levende, at Vi trænger til denne Trøst. Vel smerter og bedrøver Os ikke, som Vi allerede have sagt ved tidligere Lejligheder, hvad der tilføjes Vor egen *Person*, som daglig maa tjene til Skive for skjændige Fornærmelser og Krænkelser. Naar man maa lide for Kirken og Retfærdigheden, saa ligger der allerede i og for sig deri vægtige Grunde til overnaturlig Trøst. Men hvad der mest smerter Os, det er *Krigen, som stadig med stigende Heftighed føres imod den katholske Kirke og imod Pavedømmet af guddommelig Indstiftelse*. Vi beklage højligent alt, hvad der gjøres, for at skade Kirken hos andre, ja endog katholske Nationer, og Vi undlade Intet, hvad den apostoliske Pligt paalægger os, for at forsvare og beskytte Guds og Kirkens h. Sag overalt. Men endnu dybere berører og smerter Os, hvad der sker i selve *Italien* og i *Rom*, Catholicismens Midtpunkt og Jesu Kristi Statholders privilegerede Sæde; thi her ere de fjendtlige Angreb desto føleligere, jo mere direkte de ramme den øverste kirkelige Myndighed, til hvilken Kirkens Velværd, Liv og sociale Virksomhed er knyttet saa nøje. Og nu ere Aarsagerne, for hvilke Vi her gjentagne Gange have maattet beklage Os bittert, i den senere Tid *forøgede* over alle Grænser, og Hensigterne, som man skjuler under alle Slags løgnagtige Paaskud og forfængelige Fortolkninger imod Kirken, komme stedse mere og mere for Dagen. Dens mest velgjørende Institutioner, dens Lærdomme, dens Tjenere, dens Rettigheder, Intet bliver skaanet: man truer med nye Love, som, for saa vidt de ere naaede til Offentligheden, paa den ene Side ville ramme den Smule, man hidtil har overladt Kirken at eje, og paa den anden Side stræbe hen til, at begunstige Lægmænds Indblanding i kirkelige Anliggender og alle de fordærlige Følger, som dermed ere forbundne. Imod *Undervisningen* og Ungdommens *kristelige* Opdragelse sliber man nu ethvert Vaaben; og, følgende de hemmelige Selskabers

Bestræbelser, fordrer man mere end nogensinde tilforn, at denne Opdragelse ikke maa hvile paa katholske Grundsætninger. Ja, der er endog dem, som aabenlyst forlange, at Opdragelsen skal være antikatholsk.

En Følge af den stigende Fjendtlighed imod Kirken ere ogsaa de skjændige Forholdsregler, som man for nylig har taget overfor fattige, uskyldige *Nonner*, Personer, som ere værdige til Enhvers Deltagelse; men som nu berøves ligesindede Veninder, der ønskede at leve sammen med dem i deres stille, beskedne Ensomhed. Men de heftigste og mest rasende Angreb og de uforsonligste Fjendtligheder have de hemmelige Selskaber og deres Hjælpere dog rettet imod *Pavedømmet*, Grundstenen, paa hvilken Kirkens ophøjede Bygning hæver sig. Det er tilstrækkeligt at fremhæve, at man har vovet, offentlig at betegne det som Italiens stadige Fjende og at tillægge det saa skjændige og vanærende Navne, at Sproget undslaar sig for at gjengive dem. Hvad Under derfor, om man i offentlige Forsamlinger og i Pressen udslyngede de groveste Bagvaskelser og Krænkelser imod Paven? Hvad Under, om der, som Følge af Lidenskabernes Ophidselse, i forskellige af Italiens Byer blev begaaet de fornærmeligste Udskejelser imod den pavelige Værdighed? Hvad Under, om man styrede henimod endnu dristigere Formaal, og truede Os og Vor fredelige Bolig med Anvendelse af de yderste Voldsgjerninger? Det Værste ved det Hele er imidlertid, at disse Udbrud af Had og Raseri imod den største Velgjørenheds-Anstalt, som nogensinde har bestaaet til Verdens Frelse i Almindelighed og til Italiens Velfærd i Særdeleshed, ustraffet tillades, og at der Intet sker, for at hindre dem paa en virksom Maade.

Under disse Forhold kan Enhver let forstaa, hvorledes Vor Værdighed og Ære agtes og opretholdes, og hvad for en Sikkerhed, hvad Slags Frihed det er, som er garanteret Os i Udøvelsen af Vort apostoliske Embede! Man siger rigtignok og man gjentager det

stedse, at Vi under de nuværende Forhold ikke hindres i Kirkens Styrelse. Men hvad beviser det? Ogsaa i de første Aarhundreder styrede Paverne Kirken midt under Forfølgelserne; de styrede den, saa godt de kunde, ogsaa fra Fængselet og i Landflygtighed: dette beviser Kirkens guddommelige Kraft, men ikke Friheden, som Paverne nød i hine Dage. Og selv om Vi ikke fuldstændig hindres i Kirkens Styrelse, saa gjør man Os det dog Dag for Dag vanskeligere; og det afhænger af Vilkaarligheden hos dem, som have Magten i Hænde, om disse Vanskeligheder skulle forøges og forstørres. Det er Os derfor ligefrem *en Umulighed at føje Os i de nuværende Forhold*. Og da Modstanderne, som støtte sig til de menneskelige Magthaveres Hjælp, ikke lade Noget uforsøgt, for at give Situationen *Varighed*, saa føle Vi, at Vi paa Vor Side have den Pligt, at *forny den formelleste Protest* imod de gamle og nye Attentater, og *at opretholde* Kirkens og den apostoliske Stols hellige Rettigheder til Beskyttelse af Vor Uafhængighed.

Vor Tillid hviler i Gud, hvem alle menneskelige Tildragelser ere underkastede. Maatte han naadigen bønføre Vore ydmyge Bønner og hele den katholske Kristenheds Bønner i disse Naadens og Barmhjertighedens Dage og værdige sig, at opfylde Vore inderligste Ønsker! I dette Haab gjentager Vi for det h. Kollegium Ønsket om alt Godt; og som Underpant paa Vor særegne Kjærlighed meddele Vi Alle og enhver af dets Medlemmer, samt Ærkebiskopperne og Biskopperne og alle andre her Tilstedeværende af Vort ganske Hjærte den apostoliske Velsignelse.“

*

*

*

Disse den h. Faders Klager, som nu have gjenlydt i alle fem Verdensdele og opfyldt ethvert katholsk Hjærte med Bitterhed og Smerte, ville rimeligvis gaa sporløst hen over *Staternes* Styrere. Men der vil komme

den Tid, og efter menneskelig Beregning er den nær, da Statens Styrere ville angre deres Døvhed og Folkene forbande deres Styrere. Allerede nu høster Europa Frugterne af hin Politik, som under Beskyttelse af Frasen om Ikkeintervention tillod, at et erobringslystent Dynasti i Forening med Revolutionen rev Europas ældste Rige til sig og omstyrtede den legitimeste Trone i Verden. Europa er blevet til en Krigslejr, Folkene stønne under Byrden af de militære Rustninger, den ene Stat støler ikke paa den anden, den Ene lurar paa den Anden; og det er altsammen en Følge af, at det ikke længere er Ret og Retfærdighed, som er Rettesnoren for Folkenes Samliv, men ene og alene *den brutale Magt og Øjeblikkets Fordel*, som er det afgjørende. Fremtiden hviler som et Bjærg paa Folkene, og der er Mange, som vilde hilse det første Kanonskud, der forkynder Udbruddet af den almindelige Ødelæggelses-Kamp, som en Frigjørelse fra en næsten utaalelig bange Forventningstid. Og bag Folkenes Krig lurar den *sociala Krig*, som med klog Beregning afventer sin Tid, da den, med Udsigt til Fordel, kan føre Undersaatterne frem til Kamp mod Tronerne, de Styrede imod de Styrende, de Ubemidlede imod de Besiddende. Og naar Folkene da sønderrive hverandre i den gjensidige ØdelæggelsesKamp, naar den sociale Revolution har gjort sin Tour omkring Jorden og skabt et almindeligt Chaos, saa vil Verden ikke længere gjenlyde af Pavens Klager, men af *Staternes* og deres *Styreres* Angerssukke og Klagetoner, og de ville da atter indrømme Pavedømmet den Stilling, som tilkommer det ogsaa i det Ydre, og anraabe det om, at maatte benytte de Hjælpermidler, som Gud har anbetruet sin h. Kirke til Frelse for Folkene, hine Hjælpermidler, som endnu vises tilbage med stolt Foragt. Maatte Folkenes Styrere dog faa Øjnene op for den ulykkelige Vej, som Staterne nu til Dags have slaaet ind paa! Selv om de kommende Ulykker ikke lode sig ganske forhindre, saa lode de sig dog maaske endnu afkorte og formilde.

Men skulde de vedblive at være blinde for Tidens Tegn, og døve for Klagerne over Revolutionens Voldsgjerninger, saa maa man frygte for, at de paa sig selv komme til at erfare, hvad de roligt tillode overfor Andre.

Fra det mørke Fastland.

Under Titelen: „Faraghit, en sudanesisk Negerdrengs Hændelser“, have vi ifjor oprullet for Ugebladets Læsere et sørgeligt Billede af den umenneskelige Slavehandel, som endnu blomstrer i det Indre af Afrika; i Dag bringe vi fra „Den afrikanske Missions Tidende“s Oktoberhefte et Brev, som Afrikas Apostel, Kardinal *Lavigerie*, Ærkebiskop af Karthago og Algier, har rettet til Medlemmerne af en kvindelig Orden i Frankrig, for at hverve Medhjælpersker til den afrikanske Mission. Hvad Kardinalen skriver om de hedenske og muhamedanske Kvinders elendige Stilling er vel egnet til at vække Medlidenhed hos de kristne Kvinder, saa de interessere sig for deres stakkels Medsøstre, som endnu vansmægte i Vantroens Mørke, og efter bedste Evne søge at komme dem til Hjælp, ved at bidrage til *den ydre Missions* Fremme. Kardinalen skriver:

I det civiliserede Europa har man almindeligvis ikke noget klart Begreb om, hvad en hedensk Kvinde egentlig er. Det synes som om Forsynet, idet det i den senere Tid aabnede Adgangen til de ubekjendte Riger i det Indre af Afrika, ogsaa vil forbarme sig over de mange elendige og dybt sunkne Folkestammer, som bebo disse hidtil ukjendte Egne, og især over disse Millioner af stakkels Kvinder, hvis Fornedrelse og Lidelser overgaa Alt, hvad tænkes kan, og hvorom jeg vil søge at give Dem en svag Idé. Jeg taler dog ikke alene om det Indre af Afrika, hvis Afskyeligheder ere uden Grænser; nej, jeg taler ogsaa om de Vantro,

som leve omkring os og i de nærliggende Regioner: Tunis, Marokko, Tripolis, som staa i daglig Forbindelse med Europa.

O, dersom De vidste, hvad det vil sige, at være en muhamedansk Kvinde! I sin Mands Øjne gjælder hun saa at sige ikke for noget menneskeligt Væsen. Hun fødes som Slave; enhver, fra den højeste til den laveste, er bestemt til at sælges. Og for at hun stiltiende skal tage imod sin Skjæbne som en fatal Nødvendighed, berøver man hende allerede fra den tidligste Barndom af enhver moralsk Følelse. Man opdrager hende som hun skal leve, d. v. s. som et Dyr; kun to Følelser vækker man hos hende: Sanselighed og Frygt. Indesluttet i det fædrene Hus som i et Fængsel, erfarer hun Intet om Fremtiden, som venter hende, end hvad Lidelserne, som hendes egen Moder maa taale, fortælle hende om; hun ser sin Moder mishandlet, gennempryglet, ofte nok dræbt af Faderens Brutalitet. Hun vænnes til, ikke at vente Hjælp af Nogensomhelst, end ikke af Gud, der fremstilles for hende som den, der har sanktioneret Mandens Brutalitet og begavet Kvinden med en underordnet Natur. I en Alder, da hun endnu ikke kan danne sig nogen Dom over det infame Tyranni, man anmasser sig over hende, uden at spørge hende, uden Muligheden af en Opposition, da hendes Samtykke ikke fordres ifølge muhamedanske Love, sælger man hende til den Første den Bedste, som betaler Faderen de fleste Penge for hende. Gjenemsnitsprisen i det nordlige Afrika er 80 Kroner, eller en Trediedel af hvad man betaler for en Hest. Kjøberen fremstiller sig for Forældrene. Han er dem ganske ubekjendt, og ofte barbarisk og frastødende at se til. Den unge Pige, endnu et Barn, udleveres til ham. Forgjæves klager og skriger hun, forgjæves klamrer hun sig fast til Hjemmets Vægge, til Faderens og Moderens Klæder. Begge støde de hende tilbage; Faderen, fordi Barnet for ham kun er et Lastdyr, som

han har faaet Betaling for; Moderen, fordi hun aldrig har tænkt sig, at det kunde være anderledes, fordi det forhen er gaaet hende paa samme Maade, og desuden, fordi hun maa tie, dersom hun ikke vil have Prygl. Offeret græder og skriger altsaa forgjæves, og er hun først hjemme hos sin nye Herre, stoppe hans ubarmhjærtige Slag hendes Mund.

Paa denne Maade ordnes disse Anliggender iblandt den fattigere Befolkning i Lavlandet og paa Bjærgene. I Byerne skjuler man disse afskyelige Scener, ved at foranstalte bizarre Festligheder, med Musik og Tamburiner; men Bunden af Sagen er stedse den samme. Det er et Barn, som man sælger, uden at spørge det, og som pines og plages efter den ubekjendte Kjøbers Forgodtbefindende. Hvor ofte er Ekkoet af disse Lidelser, som først ende med Døden, ikke naaet til mig!

Er den stakkels Kvinde bleven Moder, saa skaanes hun ingenlunde derfor. Jeg kjender Paladser, hvor man dræbte hende og hendes Barn, for ikke at have en ubekvem Arving. Jeg kjender mangfoldige andre, hvor man pryglede hende ihjel, ene og alene af barbarisk Brutalitet. Der gives ikke en eneste, som ikke bliver slaaget, ofte med den mest udsøgte Raffinerthed.

I et af Husene, som jeg bebor i Tunis, har jeg en gammel Araber til Nabo, som længe har været gift, thi han har haft ti Børn. Til en Bjælke i hans Hytte er der befæstet et Toug, som naar helt ned til Jorden. Hvortil bruger han mon det? Denne Barbar binder sin Hustrus Fødder fast dermed, for at hidse hende i Vejret og bearbejder saa hendes Fodsaaler med sin Stok. Hustruen, Moderen, udstøder gjennemtrængende Skrig, og hendes Børn, som ere Vidne til Mishandlingen, græde og jamre sig ligeledes. Ægtemanden, Faderen — om man saaledes tør profanere dette Navn — slaar nu ogsaa løs paa Børnene, for at bringe dem

til Taushed, ved at indjage dem Skræk. I den første Tid spurgte jeg mig ofte, hvad vel disse skrækkelige Klagetoner kunde betyde, indtil jeg endelig erfarede det af Ofrenes egen Mund. Jeg bebrejdede en Dag Araberen for denne hans Adfærd; men han begyndte at le, og med en betegnende Bevægelse med Haanden svarede han: „Kvinden er skabt til Prygl.“

Det ejendommelige og maaske sørgeligste ved det Hele er, at Kvinderne ikke engang tænke paa at beklage sig over en saadan Behandling. I deres Øjne er det en Rettighed, som Manden har, og Guds Villie! Men man oplever endnu skrækkeligere Ting.

For nogle Aar tilbage opsøgte en Araber mig; han boede ved Foden af Højen Sct. Louis ved Karthago og bad om en Almissee.

„Min Kone er død i Nat,“ sagde han, „jeg maa begrave hende i Dag og har ingen Penge til et Ligklæde. Jeg maa have 20 Francs; Gud vil belønne dig derfor.“

Jeg gav ham de 20 Francs. Men omtrent fjorten Dage senere stillede den samme Mand ved min Dør og sagde:

„Jeg vil gifte mig paany og har fundet en Kone, som staar til Salgs. Man forlanger 40 Francs. Jeg har ikke disse Penge og beder dig om dem som en Almissee.“

Araberen var en overordentlig kraftig Mand, med et haardt og brutalt Fysiognomi. Jeg blev mistænkelig og sagde til ham:

„For at du kunde begrave din Hustru, har jeg givet dig 20 Francs uden at prøve dig; det var en Barmhjærtighedsgjerning mod en Afdød. Men for at skaffe dig Midler til at købe dig en anden Hustru, maa jeg først indhente nærmere Oplysninger om dig.“

Araberen trak sig noget forvirret tilbage; i de følgende Dage udspurgte jeg nogle af Landsbyens Æld-

ste; men af deres Udsagn saa jeg, hvor vel begrundet min Mistanke havde været.

„Hans sidste Kone,“ sagde en af dem til mig, „var en ung Pige paa 16 til 17 Aar, som var bleven solgt til ham af meget fattige Forældre. Fra den første Dag af har han altid pryglet hende, under de mest intetsigende Paaskud, og en Aften endelig, kun fordi han ikke fandt en Ubetydelighed i Orden i Husholdningen, mishandlede han hende i den Grad med Stokkeprygl og Spark, at hun blev liggende som død paa Gulvet.“

„Men hvorfor ilede da Landsbyens Folk hende ikke til Hjælp?“ spurgte jeg.

„Vi vare saa vante til at høre Kvindens Skrig, at vi ikke tænkte noget usædvanligt derved; men den følgende Morgen var hun død. Han havde ladet hende ligge hele Natten igjennem i Dødskamp, uden at se til hende eller bringe hende Hjælp.“

„Og har man da ikke meldt det til Øvrigheden? Har Landsbyens Scheikh ikke indsendt Klage?“

„Ho! Ho!“ svarede den Adspurgte med et Skuldertræk, som vilde han sige, Scheikherne vilde faa meget at bestille, om de hver Gang skulde indsende Klage, naar en Mand havde mishandlet sin Hustru. Man maa allerede være glad og tilfreds, naar de ikke foregaa deres Undergivne med et daarligt Exempel.

Men det var ikke alt, hvad jeg erfarede om min Muhamed. Før denne Sidste, hvis Ligklæde jeg havde betalt, havde han allerede haft to andre Hustruer, som begge vare blevne behandlede paa samme Maade og som døde lige saa pludseligt. Han er 30 Aar gammel, lever ganske fornøjet i sit Hus og søger det fjerde Offer. Hver Gang, han møder mig, gjentager han sin Bøn om de 40 Francs. Af mig faar han dem naturligvis ikke, men maaske faar han dem af en Anden, thi hans Raahed imod de afdøde Hustruer skader ham ikke; han har Skik og Brug og den muhamedanske Lov paa sin Side.

(Fortsættes).

Et Brev til Redaktionen.

Kjøbenhavn, d. 4. Januar 1887.

Hr. Redaktør!

De har i forrige Nummer bragt Ugebladets Læsere og Læserinder Lykønskninger til det ny Aar. God Tone fordrer, at der paa en saadan Lykønskning svares „Selv Tak“ eller „Tak i lige Maade“, og det er dette, jeg vil gjøre i disse Linier, i det jeg besvarer Deres Nytaarsønsker med et lignende hjærteligt „Glædeligt Nytaar og Tak for det gamle.“ Jeg og med mig sikkert mange af Bladets Læsere føle os i særlig Grad forpligtede til at sige Tak for det gamle Aar, thi De har hver Uge glædet os med en baade interessant, lærerig og opbyggelig Lektüre, og den Spænding, hvormed vi fra Uge til Uge imødesaa den Dag, Bladet skulde komme os i Hænde, vidner om, i hvor høj Grad De har vundet Deres Læsere ved den populære Skrivemaade, den Afvexling i Stoffet og gemytlige Humor, som udmærker Bladets Indhold. Naar jeg her ønsker Dem en mangfoldig Forøgelse af Abonnentantallet, betragter jeg det som den ringeste Tak for Deres Virksomhed. Det er ikke blevet ubemærket af mig, at der undertiden klages over, at der kommer Vittigheder i Bladet. Dette bør dog ikke afholde Dem, Hr. Redaktør, fra at holde Bladet i den gamle Tone; vi Katholiker skulle vel være alvorlige, men vi ere ikke blinde for, at Alvoren først faar sin rette Betydning, naar den af og til parres med sundt Vid. Katholikerne har Lattermuskler saavel som andre, og en sund Latter virker ligesaa forfriskende paa os som paa enhver anden. Til Slutning bringer jeg Hr. Redaktøren min særlige Tak for det overordentlig smukke Følgeskrift: „Engelens Hilsen“, oversat efter Alban Stolz. Hr. M. J. bør bringe flere lige saa dygtige Oversættelser; har Engelens Hilsen overalt virket lige saa frugtbringende som hos mig, har Bogen gjort megen Gavn. Ogsaa for Kalenderen er jeg Velgjøreren og Redaktionen Tak skyldig. Et glædeligt og velsignet 1887.

Deres ærbødige
Abonment.

Ovenstaaende Brev har det været os en stor Glæde at modtage. Maatte det virkelig være en Tolk for de Følelser, som Læserne nære for „Nordisk Ugeblad“! Vi betragte det ene og alene som en *Anbefaling for Bladet* og kun i den Hensigt have vi offentliggjort det. Gjerne havde vi strøget $\frac{9}{10}$ af Brevets Indhold; men vi turde ikke for den ærede Brevskriver, som ønskede det Hele optaget!

Redaktionen.

Efterretninger fra Ind- og Udland.

Rom. *Den h. Faders Sundhedstilstand* er overordentlig tilfredsstillende. Trods de mange og anstrængende Arbejder, har Leo XIII maaske aldrig givet saa mange Audientser under sit Pontifikat, som netop i denne Tid, dels til Biskopper, som foretage deres pligtmæssige Rejse til Apostelfyrsternes Grav, dels til Foreninger og Deputationer fra næsten alle Europas Lande.

— Forhandlingerne mellem den apostoliske Stol og den preussiske Regering vedvare uafbrudt. Desværre har Kardinal-Kommisionen, hvem Forhandlingernes Fremme er anbetroet, mistet et af sine virksomste Medlemmer, Kardinal *Franzelin*, som er død, og to andre Medlemmer, Kardinal-Statssekretær *Jakobini* og Kardinal *Laurenzi*, ere meget syge. Men mellem den preussiske Gesandt Hr. v. *Schløzer* og Stats-Sekretæriatet arbejdes der ivrigt videre. For et Par Dage siden havde Gesandten ogsaa Audients hos den h. Fader.

— Den 4de December f. Aar har den h. Fader rettet et *Breve* til Præsidiatet for *Italiens katholske Ynglingsforening*, hvori han først rosede fremhæver den Kjærlighed og Lydighed, som Foreningen stedse har vist overfor den h. Stol, og giver dernæst Medlemmerne følgende Formaning: „Beredvillighed til Lydighed er Grundlaget for alle kristelige Pligter. Vi ønske derfor, at I bevare denne Dyd med den største Aarvaagenhed,

for at den altid maa være levende iblandt Eder midt under de nuværende Tiders og Sæders giftige Indflydelse; i Betragtning af Eders Ungdom er Faren især stor. Hvor højligens skuffe ikke alle hine sig, som mene, at de maa leve med Tiden; kun med stor Møje bevares de for at falde, da de staa paa et Skraaplan. Skrider derfor fremad i Eders rosværdige Stræben efter stedse at følge Kirken som sikreste Fører; vender Eder bort fra alle bedragerske Meninger og alle forførelses Lokkemidler; staa især faste imod de *daarlige Foreninger* og *hemmelige Selskaber*, hvis Bekæmpelse I have sat Eder til Opgave. Hvad disse stræbe efter, hvad Formaal de forfølge, er alle og enhver bekjendt. derfor maa I ikke alene undgaa Samkvem med dem, thi det smitter; men I maa ogsaa, saa vidt Eders Kræfter tillade, beskytte med frejdigt Mod Eders fælles Interesser imod disse Foreningers ugudelige Bestræbelser.

— Paa Grund af den Overenskomst mellem *den h. Stol* og *Montenegro*, hvorved de kirkelige Forhold ere blevne ordnede i de sorte Bjerge, har Fyrst *Nikolaus I* af Montenegro sendt *Kardinal-Statssekretæren* og begge Sekretærerne i Kongregationen for overordentlige kirkelige Anliggender *Danilo-Ordenens Storkors*.

Duisburg. Den 19de December fandt en af de mest storartede Ligbegængelser Sted, som Byen nogensinde har været Vidne til. Det var den ærværdige Søster *Claudia*, Priorinden for det derværende Sct. Vincents-hospital, som blev begravet. I 1864 og 66 var den Afdøde virksom paa Valpladsene i Slesvig og Østerrig og deltog siden i den fransk-tyske Krig som Forstanderinde for et Lazareth, Over 2000 Mennesker fulgte Liget til Graven.

Frankrig. *Skolebrødrene* have nu 951 Huse i Frankrig og 9000 Brødre. Siden Kulturkampen ere deres Disciple blevne forøgede med 5000 nye Elever. Ogsaa Novicernes Antal i Moderhuset i Paris er fordoblet, saa at der er Udsigt til, at deres Skoler, Klasser og Elever

kunne forøges endnu mere. Ogsaa Bidragene til Moderhusets og Skolernes Underhold ere stegne. I 1882 beløb de sig til 250,000 Francs, ifjor til 332,000 Francs.

— Under *Midnatsmessen* i den h. Julenat blev der ved en Politibetjents Aandsnærværelse afværget en frygtelig Katastrofe i Kirken Sct. Nizier i *Lyon*. En Ubekjendt havde nedlagt en *Bombe* med brændende Lunte i Nærheden af Vievandskarret. Lykkeligvis opdagede Politibetjenten den, og han havde Aandsnærværelse nok til at bære den udenfor Kirken og slukke Luntten i Rendestenen. En Undersøgelse blev strax indledet, og man skal være paa Spor efter Forbryderen.

— (Den h. Barndomsforening.) *P. Amadeus* af Minoriter-Ordenen skriver fra Chen-si i China: „Veed De, hvad en lille hedensk Pige koster her hos os? 100 Sapeker (omtrent 40 Øre). Siden Hedningerne have opdaget, at vi opsamle Børnene, slaa de dem ikke mere ihjel som forhen; men de bringe dem til os, vel at mærke, paa den Betingelse, at vi betale dem 100 Sapeker. Paa denne Maade frelse vore europæiske Velgjørere med deres Almisser aarlig Tusinder af Børn, ved hvis Hjælp vi senere grundlægge nye Missionsstationer.

Berlin. (En mærkværdig Skik). I Løbet af de sidste Aar er det blevet Skik og Brug i Berlin, at pynte de afdøde Børns Grave med *Juletræer*. Sidste Jul blev saaledes atter en Mængde Træer bragt ud paa Gravene. Hvide og røde Roser vare befæstede paa Grenene, og mangen sørgende Moder smykkede ogsaa Juletræet for sit afdøde Barn med brogede Glaskugler og andet Flitterstads!

Siberien. Om Katholikerne i Siberien giver „De katholske Missioner“ følgende Meddelelser. Hele Siberien hører til Kirkeprovinsen Mohilew, hvis Ærkebiskop har sit Sæde i St. Petersborg, hvor Domkapitlet ogsaa residerer. Baade i Vest- og Øst-Siberien udvælges Sognepræsterne og Vikarerne blandt de landsforviste

Præster. Regeringen anerkjender deres Embedsstilling, men de vedblive alligevel at være Landsforviste og de tør derfor heller ikke forlade Siberien. I Vest-Siberien er der de tre Sogne *Tomsk*, *Tobolsk* og *Omsk*. Sognet *Tomsk*, som er to Gange saa stort som hele Frankrig tæller 7000 Katholiker; det bestyres af de landsforviste Gejstlige *Gromadzki* og *Olechno*; i dette Sogn findes der talrige andre landsforviste Præster. Sognet *Tobolsk* (1,377,776 □ Kilom.) med 4521 Katholiker forestaas af den landsforviste Gejstlige *Ludovic*; ogsaa der findes mange katholske Præster internerede. Sognet *Omsk* tæller 1000 Katholiker, der forestaas af en Præst ved Navn *Bogusch*.

I Øst-Siberien er der tre Sogne og en Station. Ved det stille Hav ligger Sognet *Nikolajewsk*, som omfatter hele Amurlandet (450,000 □ Kilom.). Sognet har ingen Kirke, kun 451 Katholiker, og ledes af den landsforviste Præst *Radjeschweski*. Sognet *Nertschinsk* ved den kinesiske Grænse hinsides Bajkalsøen omfatter Transbajkalien (623,596 □ Kilom.) og tæller 1283 Katholiker som pastoreres af den landsforviste Gejstlige *Furewistch*, Sognet *Irkutsch* udgjør et Omraade af 800,000 □ Kilometer og tæller 3139 Katholiker. Den Gejstlige *Schwer-nicki* og Hjælpepræsterne *Lawtowic* og *Rusga* pastorere det. Til dette Sogn hører ogsaa Præste-Kolonien *Tunka*. Endelig er der endnu Stationen *Krasnojarsk* i Guvernementet *Jenissejsk* (2,571,428 □ Kilom.), hvor den Landsforviste *Kochilowski* er Sjælesørger for 4188 Katholiker. Katholikernes Antal i Siberien har saaledes i det sidste Aar beløbet sig til 21,672 Sjæle.

Rosenkranse.

Jeg bringer herved til Meninghedens Kundskab, at jeg er beredt til, uden Betaling, at udbedre ældre Rosenkranse. Tillige kan jeg meddele, at jeg har forskjellige Rosenkranse af *Cocus*, *Cocus* Træ, eller med sorte og brune Perler paa Lager, og som staa til Me-

ninghedens Raadighed. Rosenkransene ere alle forarbejdede af Jern- eller for sølvvet Kobbertraad.

Samtidig anmoder jeg de Troende om at skjænke mig alle gamle Rosenkranse, som enten mangle Perler eller paa anden Maade ere beskadigede, saa de ikke kunne bruges mere.

Oct Josefs Hospital.

C. F. Grüder.

Kirkelig Kalender.

Søndag den 9. Januar. 1. Søndag efter Hellig tre Konger. 10. M. 11. Ti. og 12. O. Oktavdage. — **13. To.** Oktav af Epiphani. — **14. F.** Hilarius, Kirkelærer og Biskop. — **15. L.** Paulus, Eremit.
Søndag den 16. Januar. 2. Søndag efter H. tre K. — Jesu Navnefest.

Mariakongregationen for Ynglinge holder Fælleskommunion Søndag den 16. Januar Kl. 8 i Jesu Hjertes Kapel, Vesterbrogade. Kongreganisterne anmodes om at opofre den h. Kommunion for afdøde Ludv. Worm.

Ægtevielser

i Oct. Ansgars Kirke.

Skrædersvend Lars Henriksen og Maren Kirstine Hansen (3. Oktober). — Malersvend Karl Jaques Hermann Havndrup og Henriette Kirstine Laura Linnemann (8. Oktober) — Brandmand Theodor Christensen og Anine Margrete Haagensen (7. November.) — Glasmaler Adolph Görner og Enke Johanna Suhr, f. Soldner (12. December.)

Dødsfald.

25. August, Formand Lars Halberg (48. A.) — 5. September, Maler Havndrups Hustru Ane Marie (50 A.) — 10. September, Tapetserer Karl Riedels Barn Karla (2 Ug.) — 26. September, Bagersvend Grandts Barn Eugen Ansgar Edmund (1 M.) — 2. Oktober, Kontorist Eduard Otto Hansen (37. A.) — 7. Oktober, Bud Christen Corneliusen (37 A.) — 4. November, Frøken Reinholdine Marie Seydel (64 A.) — 23. November, Barnet Charles Frederik (2. M.) 24. November, Smedesvend Gröndahls Barn Axel William Richard (7 M.) — 16. December, Brandmand Petersens Barn Martin Frederik (9 M.) — 21. December, Skibsfører Sørensens Hustru Michaeline Christine Vilhelmine f. Jensen (31. A.) — 30 Dec. Kontorist Ludvig Vorm (19 A.)

Menighedens Medlemmer anmodes om ikke at lade deres Bønnebøger og lignende henligge i Kirken i Ugens Løb, for at undgaa baade Ærgrelser og Ubehageligheder, dersom Bøger skulde bortkomme. Det er overhovedet heller ingen Steder Skik, at man lader Bøgerne ligge i Kirken hele Ugen over. „Lejlighed gjør Tyve“, tag derfor Bøgerne med hjem eller luk dem inde i Rumene. —

Torsdag den 13. d. M. gjenoptager **Mariakongregationen for Mænd** sine ugentlige Møder.

Fortrolig Korrespondents. B. Tak for de 50 Kr., og Brevet, som jeg har modtaget.

Rasmussen & Olsen. — Kjøbenhavn.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

Femogtredivte Aargang.

„Nordisk Ugeblad“ udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer Millech, Store Kjøbmagergade 10, 1. S., Kjøbenhavn. — Redaktør: A. Johansen, Bredgade 64, 1. S.

Nr. 3.

Søndagen den 16. Januar.

1887.

Indhold. „Gammelkatholicismen“. Fra det mørke Fastland. De Spedalske paa Molokai. Lovet være Jesus Kristus. Efterretninger: Kjøbenhavn, Stockholm.

„Gammelkatholicismen“.

Under ovenstaaende Titel har Professor, Justitsraad Dr. v. Schulte i Bonn udgivet en „Historie vedrørende Gammelkatholicismens Udvikling, indre Skikkelse og retslige Stilling i Tyskland, hentet fra Aktstykker og andre autentiske Kilder“.

De saak. „Gammelkatholiker“, som modsatte sig den sidste almindelige Kirkeforsamlings, det vatikanske Koncils Beslutninger og under Professor *Döllingers* Ledelse dannede en Sekt i Tyskland, som skilte sig fra den katholske Kirke, have som bekjendt siden 1873 valgt sig en „Biskop“ i den daværende Breslauer Theologiprofessor Dr. *Reinkens* Person og begyndt at oprette sig Menigheder. Hvad „Fremskridt“ deres Sag har gjort i de 13 Aar, som ere henrundne siden den Tid, fremgaar nu tydeligt af Dr. v. Schultes Bog. *Menighedernes* Antal var i *Preussen*: 27 i A. 1874, 35 i

August 1886 — højeste Tal: 36 i Aarene 1878—1880 og 1882—1883; i *Baden*: 28 i A. 1874, 39 i August 1886 — højeste Tal: 44 i Aarene 1876—1879; i *Hessen*: 2 i A. 1874, 4 i August 1886 — højeste Tal: 5 i Aarene 1876—1880; i *Oldenburg*: 1 i A. 1874, 1 i August 1886 — højeste Tal: 2 i Aarene 1877—1878; i *Bayern*: 34 i A. 1877, 28 i A. 1883 — højeste Tal: 34 i Aarene 1877 og 1878; i *Württemberg*: 1 fra A. 1875 til 1880.

I alle de tyske Stater, i hvilke Gammelkatholicismen oprettede Menigheder, er altsaa disses Antal *gaaet tilbage*. Sammenlignet med det højeste har Preussen, Hessen og Oldenburg for Tiden hver 1 *mindre*, Baden 5 Menigheder *mindre*, end de havde i et af de foregaaende Aar; Bayern havde i 1883 (Angivelserne mangle i de senere Aar) 6 Menigheder mindre end i Aarene 1877 og 78, og i *Württemberg* synes den ene Menighed at være uddød.

Antallet paa *selvstændige Mænd* (jeg angiver paa første Plads det højeste Tal, som nogensinde er bleven opnaaet) beløb sig til: i Preussen: 6529 i A. 1878 — 4943 i August 1886; i *Baden*: 5760 i A. 1877 — 3993 i Aug. 1886; i *Hessen*: 376 i A. 1879 — 309 i Aug. 1886; i *Oldenburg*: 364 i A. 1884 — 62 i A. 1885; i *Bayern*: 3800 i A. 1876 — 1882 i A. 1885; i *Württemberg*: 94 i A. 1877 — 87 i A. 1879. For de tre sidste Landes Vedkommende mangle senere Angivelser. Antallet paa de selvstændige gammelkatholske Mænd i samtlige Stater er altsaa *gaaet tilbage*, i Preussen med 1586, i *Baden* med 1767, i *Hessen* med 67, i *Oldenburg* med 302 (ovenikjøbet i Løbet af 1 Aar), i *Bayern* med 1918, i *Württemberg* med 7 (indtil Aar 1879).

Antallet paa *samtlige Sjæle* i Gammelkatholicismen (det højeste Tal anføres atter paa første Plads) beløb sig til: i Preussen: 21797 i A. 1877 — 15063 i August 1886; i *Baden*: 18866 i 1877 — 14635 i Aug. 1886; i *Hessen*: 1206 i A. 1880 — 1002 i Aug. 1886; i *Oldenburg*: 247 i Aarene 1877 og 78 — 141 i A. 1883; i

Bayern: 11338 i A. 1877 — 5173 i A. 1883; i Würtemberg: 237 i A. 1877 — 153 i A. 1879.

Gammelkatholikernes samtlige Antal er altsaa indtil August 1886 *gaaet tilbage* i Preussen med 6734, i Baden med 4231, i Hessen med 204, indtil Aar 1883 i Oldenburg med 106, i Bayern med 6165, indtil Aar 1879 i Würtemberg med 84.

I hele det tyske Rige er Menighedernes Tal formindsket med 15, de selvstændige Mænds med 5647, Sjælenes med 17524, — disse Sidste ere omtrent formindskede med en Trediedel. At dette ikke „vækker videre Forhaabninger“, behøver man næppe at tilføje.

I et Kapitel, som har til Overskrift: „Tilbageblik og Fremtidsudsigt“, mener Dr. v. Schulte, at maatte udtale som sin personlige Opfattelse, at Haabet om, at Masserne skulde gaa over til Gammelkatholicismen, „efter menneskelig Beregning foreløbig maa *opgives*“. Man vilde have vundet Masserne, mener han, dersom de *katholske Fyrster* i egen Person vare traadte i Skranken for Gammelkatholicismens Sag. Hr. v. Schulte mener ogsaa, at de Gejstlige i Gammelkatholicismen ikke heller have levet i Apostlen Pauli Aand eller efter hans Exempel; det har manglet paa *Offervillighed*, og egoistiske Hensyn ere traadte alt for stærkt i Forgrunden; ydre Hindringer have haft en uheldig Indflydelse, og i det Indre er der begaaet en Mængde Fejl; kort sagt, det ser bedrøveligt ud. Ikke desto mindre vil Professor v. Schulte ikke fortvivle: Gammelkatholicismen skal nok sejre. „Dens Tid vil komme,“ udraaber han, uden just at ville være Profet.

Interessante ere de Meddelelser, som Prof. v. Schulte giver angaaende *den preussiske Regerings* Stilling overfor den gammelkatholske Bevægelse. Da Gammelkatholikerne havde fattet den Beslutning, at vælge sig en „*Biskop*“, havde Prof. v. Schulte den 2. Jan. 1873 en Samtale med Fyrst *Bismarck*, og denne ytrede da følgende: „Jeg deler ganske Deres Mening. Jeg anser

Gammelkatholikerne for de *eneste Katholiker*, hvem egentlig *alt tilkommer*. Naar Regeringen ikke gennemfører denne Anskuelse og ikke har sagt: Vi holde Millionerne ikke mere for Katholiker, saa har den derfor dog ingenlunde opgivet den. . . . Vælg Dem en Biskop og ansøg hos Regeringen om Anerkjendelse. Vi kunne ikke nægte Dem den. . . . Er Anerkjendelsen sikret, saa maa vi ogsaa bevillige de nødvendige Pengemidler. Alt tilhører jo egentlig Dem. Vil Regeringen ikke gennemføre dette Standpunkt, saa maa den i det mindste bevillige Dem det Nødvendige.“

Den 4. Juni 1873 valgte Gammelkatholikerne Professor *Reinkens* til deres Biskop; den 19. September blev han anerkjendt af Regeringen som „katholsk Biskop“ og den 27. s. M. taget i Ed af Kultusminister *Falk*. Samtidigt bevilligedes der ham en Gage paa 48,000 Mark, med den udtrykkelige Erklæring, at der af de almindelige Fonds for den katolske Kirke vilde blive givet Understøttelser til fattige gammelkatholske Theologi-Studerende og emeriterede gammelkatholske Gejstlige. Fyrst Bismarck lod ogsaa Prof. Schulte udtrykkelig vide, at naar Sagen først var sat rigtig i Gang, vilde der let kunne opnaas Efterbevillinger.

Den preussiske Stat har indtil 31. Marts 1883 udgivet 477,418 Mrk. 27 Pf. i gammelkatholske Øjemed, medens Menighederne i samme Tidsrum har udgivet 480,740 Mrk. i kirkelige Øjemed; Staten har altsaa omtrent bidraget lige saa meget til Gammelkatholicismen, som de gammelkatholske Menigheder selv; men trods Regeringens Velvillie og dens Understøttelse baade i lovgivende og materiel Henseende, er det dog gaaet *tilbage* med hele Gammelkatholicismen. Det er gaaet med den, som med alle andre Sekter.

Fra det mørke Fastland.

(Fortsat).

I Algier straffer den franske Lovgivning saadanne Forbrydelser, for saa vidt de komme til Myndighedernes Kundskab. Men Vane og Fordomme ere stærkere end Love. *Medjles* (et muhamedansk Rets-Conceil) i Provinsen Oran, som for nylig blev interPELLERET af den franske Justits angaaende et Skilsmisse-Andragende fra en Kvinde, som i den Grad var bleven pryglet af sin Mand, at hun mistede sin ene Arm, svarede ganske naivt: „Skulde man, hver Gang en Mand slaar Armen af sin Kone, dømme dem til at skilles, saa havde vi snart ingen Ægteskaber mere.“

Man anfører et andet Udsagn, som en gammel Muhamedanerinde gjorde, da hun optraadte som Vidne imod en Mand, der ligeledes havde pryglet sin Hustru ihjel: „Det er en Skam og Skjændsel for Eder, Fransk-mænd!“ raabte hun. „I have givet os en Lov, ifølge hvilken vi ikke maa slaa vore Æsler; hvornaar agte I at give os en Lov, for at forhindre, at Mændene ustraffet slaa deres Hustruer?“

Det er ikke Alt. Kvinden har saa lidt at sige, at hun i juridisk Henseende Intet kan udrette overfor Mændene. Da hun bostavelig er solgt til ham, kan han under de mest intetsigende Paaskud jage hende ud af Huset. For 5 Francs, for endnu mindre, dømmer *Kadien* (den arabiske Dommer) hende til at jages paa Porten. Rigtignok fastsætter han i saa Tilfælde, at Faderen skal betale en passende Understøttelse til Børnene, som altid blive hos Moderen; men han betaler simpelthen Intet, og hele Byrden falder paa den forstødte Hustru, som er fuldstændig hjælpeløs og blottet for Existensmidler. Hun henfalder derfor til Usædelighed, for at friste Livet, eller hendes Fader, dersom han lever, sælger hende for anden Gang. I første Tilfælde hen-

falde Børnene ogsaa til Synd og Elendighed; i sidste Tilfælde forsvinde de, dersom de endnu ere unge, uden at man egentlig ved, hvorledes det gaar til. De arabiske Sæder taale ikke ret længe Børn af første Ægteskab, naar de ere uden Beskyttelse.

Det er det sørgelige sociale Billede, som vi have for Øje i det nordlige Afrika. Den muhamedanske eller hedenske Kvinde kan ikke gjøre Krav paa Ære, Selvbestemmelse; ikke en Gang Livet tilhører hende. Men her i Norden af Afrika staa vi først ved Porten til det hedenske Fastland og alle dets Skjændigheder. Saa snart man trænger længere frem i det Indre, efter at man har passeret Tuarejernes og Mzabernes Land, hvor Levninger af kristne Sæder have gjort Kvindens Lod taaleligere; saa snart man betræder *Negrenes* Lande, blive Skyggerne i dette Billede stedse mørkere og grufuldere. Jeg har allerede tidligere beskrevet Slaveriets Rædsler; jeg kan her kun gjentage, hvad jeg andensteds har sagt.

Naar man ikke lever i Afrika og ikke har haft Samkvem med Negre, som enten ere eller vare Slaver, saa er det umuligt, at danne sig et nøjagtigt Begreb om de Forbrydelser, Grusomheder og Skjændselgjerninger, som Slaveriet og den dermed forbundne Menneskehandel fører med sig. Jeg taler her, vel at mærke ikke om forbigangne Tider, men om Nutiden, om hvad vi selv have set eller hørt af de ulykkelige Ofres egen Mund. Slavehandelen udadtil er rigtignok undertrykket, men i Landet bestaar den endnu, ja den er i mange Egne bleven endnu værre og skrækkeligere.

I det nordlige og østlige Afrika er det Muhamedanerne, som dels selv, dels ved Hjælp af lejede Negre drive en indbringende Forretning. I deres Sold staa Bander af Mordere og Røvere, som paa deres Røvertog trænge dybt ind i de Sortes Land. Ofte nøjes disse Expeditioner med, at opfange enkelte isolerede Individuer, Kvinder og Børn, som have fjærnet sig fra deres Landsby.

Men ofte foranstalter man Felttog efter alle Kunstens Regler. Negrenes fredelige Landsbyer omringes pludselig i Nattens Løb af disse umenneskelige Æventyrere. Negrene, som ikke have Skydevaaben, forsvare sig næsten aldrig, eller naar de forsøge derpaa, blive de i en Haandevending massakrerede af Røverne, som ere bevæbnede indtil Tænderne. I Mørket flygte alle i enhver Retning; nogle faa undkomme, de Fleste falde i Røvernes Hænder, blive strax bundne og slæbte, Mænd, Kvinder og Børn, til Slavemarkederne i det Indre af Landet. Ofte maa de, for at naa derhen, tilbagelægge 60, 80 til 100 Dagsrejser tilfods.

Under denne Vandring lide de Ulykkelige forfærdelige Kvaler. Der gaas uafbrudt hele Dagen. Om Aftenen naar der holdes Hvil, faa Fangerne nogle Haandfulde raa Majs-korn. Det er hele deres Føde, og tidlig næste Morgen gaa de videre. Men strax efter de første Dagsrejser bliver et stort Antal af de Ulykkelige, som ikke ere vante til disse Anstrængelser, trætte. Kvinderne ere de Første. Forat Skrækken nu skal drive denne menneskelige Hjord fremad, nærme Driverne sig bagfra, bevæbnede med Køller, — Krudt vilde være for kostbart — de mest Udmattede. Et vældigt Slag paa Baghovedet, et Skrig, og Offeret ligger døende paa Jorden . . . Frygten for en lignende Skjæbne giver de Andre nye Kræfter, og Marschen gaar videre. Det skrækkelige Skuespil gjentager sig hver Gang en Slave segner om af Udmattelse. Paa en lignende Maade slaar man de Udmattede ihjel om Aftenen, naar der holdes Hvil. Et saadant Liv ødelægger Kræfterne, og Menneskehandlerne vide af Erfaring, hvad deres Fanger ere istand til at udholde. Et Blik er tilstrækkeligt for dem, til at opdage de Fanger, som sandsynligvis ikke ville være istand til at naa Markedet. For at spare paa de faa Levnetsmidler, som de føre med sig, lade de Fangerne passere Revu før Uddelingen af Majs, og ihjelslaa da de mest Udmattede. Deres Lig blive

liggende, hvor de ere faldne, eller man hænger dem op i Træerne; og nedenunder maa de andre Ulykkelige, som maaske gaa en endnu grusommere Fremtid imøde, spise og sove! Men hvilken Søvn! Blandt de unge Negre, som vi rive ud af dette Helvede, findes der mange, som endnu længe efter deres Befrielse pludselig vaagne om Natten og udstøde forfærdelige Skrig; saa uudslettelig have disse skrækkelige Scener taget deres Sind og Tanker i Besiddelse.

Ofte marscherer man saaledes hele Maaneder, og hver Dag bliver Karavanen mindre. Gjøre Fangerne Oprør, drevne dertil ved det Overmaal af Lidelser, som de maa taale, eller søge de at flygte, saa skjære Slavedriverne de Ulykkeliges Arm- og Bensener over og lade dem ligge paa Vejen, hvor de gaa til Grunde af Sult og Fortvivlelse. Man kan i Sandhed sige, dersom Nogen skulde forville sig i disse Egne og ikke kunde finde Vejen, som fører fra Central-Afrika til Stæderne, hvor der holdes Slavemarkeder, saa vilde han let finde sig tilrette, naar han benyttede de menneskelige Skelletter som Vejvisere. Man har beregnet, at 400,000 Negre aarlig gaa til Grunde paa denne jammerfulde Maade!

Endelig naaer Resten af Staklerne, en Trediedel, en Fjerdedel, ofte endnu mindre, Markedet. Der begynder Scener af en anden Natur, men ikke mindre umenneskelige. Fangerne opstilles til Salg ligesom andet Kvæg; man beser og beføler dem, den Ene efter den Anden, deres Hænder, Fødder, Tænder, hele deres Legeme undersøges, for at se, hvad de due til. Man købslaar om dem og prutter om Prisen, og er Handelen afsluttet, saa tilhøre de med Legeme og Sjæl den, som har erlagt Betaling for dem. Man tager ingen Hensyn: uden Medlidenhed skiller man Fader, Moder Børn fra hinanden, trods Skrig og Taarer; heller ikke Samvittighederne respekteres, thi Slaverne maa paa Stedet blive Muhamedanere, saafremt Køberen er det.

Liv og Legeme tilhører ham, som har kjøbt dem; i Central-Afrika behøver Ingen at aflægge Regnskab over sine Slavers Død. Det er det afrikanske Slaveri med alle dets Rædsler og Umenneskeligheder.

(Sluttes).

De Spedalske paa Molokai

og deres Apostel

P. Damian Deveuster.

Paa et af „det kongelige danske geografiske Selskab“ forleden afholdt Møde, som overværedes af en udvalgt Tilhørerkreds, meddelte Dr. med. *E. Pontoppidan* Minder fra sin tidligere Rejse til *Sandwichsøerne*. Som det var at vente af en Læge, som har besøgt disse Egne, omtaltes ogsaa Spedalskheden, som grasserer paa disse Øer allerede i mere end 30 Aar. Men Foredragsholderen synes ikke at have set noget til eller være bleven bekendt med de katholske Missionærens Virksomhed iblandt de ulykkelige Spedalske. I saa Henseende ere vi heldigvis i Stand til at fuldstændiggjøre Skildringen af de Spedalskes Tilstand. Der bydes os derhos tillige Lejlighed til at gjøre vore Læsere bekendte med et lysende Exempel paa katholsk Heroisme. Vore Meddelelser have vi hentet fra Tidsskriftet „Die katholische Missionen“, som gjentagne Gange har berettet om de Spedalske paa *Sandwichsøerne*.

Da Spedalskeden mere og mere tog Overhaand paa Øerne, saa Regeringen sig nødsaget til at holde de Smittede fjærnedede fra det menneskelige Samfund. Paa Øen *Molokai* findes der en Landtunge, som kun er tilgængelig fra Søsiden; den blev bestemt til de Spedalskes Forvisningssted. Enhver, der er smittet, bliver paa Livstid indespærret paa dette ensomme Sted. Han faar

af Regeringen det Nødtørfstigste til Livets Underhold, har ogsaa Lov til at bygge sig en Hytte der, men er ellers overladt til sin Skæbne. Længe vare disse Ulykkelige endog berøvede al aandelig Trøst. Medens de faa Katholiker fra Tid til anden bleve besøgte af en Missionær og havde et lille Trækapel, var den større Mængde af Anderledestroende ganske forladte.

Da Regeringen imidlertid ikke syntes om det ideelige Samkvem med de Spedalske, blev der for de katholske Missionærer af *Picpus-Kongregationen* ingen anden Udvej tilbage, end at drage Omsorg for, at en af Kongregationens Medlemmer tog stadigt Ophold blandt de Spedalske. Man vilde naturligvis ikke tvinge Nogen dertil; men det behøvedes heller ikke. En ung belgisk Præst, *P. Damian Deveuster*, tilbød sig frivilligt at tilbringe sit Liv i denne Forvisning. Denne sin Beslutning meddeler han med følgende Ord til sin Broder: „Allerede ved Løfternes Aflæggelse har jeg ligget under Ligklædet*) og saaledes erklæret mig for død over for Verden; jeg troede derfor, at jeg frivilligt burde overtage de Spedalskes Mission.“ Ledsaget af 50 Spedalske kom P. Damian d. 11. Maj 1873 til Molokai. Med Glæde blev han modtagen, men man havde ikke tænkt paa en Bolig for ham. Saa maatte Missionæren om Natten søge Ly under et Træ. Men den praktiske Mand forstod sig ogsaa paa at være Haandværker, og snart havde han selv tømret sig en Hytte. Og da han tillige saa, at mange af de Spedalske vare for svage eller uskikkede til selv at bygge sig en Hytte, saa blev han deres Tømmermand; thi vil man hjælpe de Spedalske i legemlig Henseende, maa der frem for alt bæres Omsorg for en tør og varm Bolig. Snart opdagede P. Damian ogsaa, at de af Regeringen sendte Levnetsmidler og Klæder ikke vare tilstrækkelige. Der-

*) Ved denne gamle Ceremoni antydes, at den, som aflægger Løfterne i en kirkelig Orden, maa betragte sig som død for alt verdsligt.

for maatte Nonnerne i *Honolulu* forsyne ham med Klæder og Fødevarer.

Lige saa meget laa de Syges aandelige Nød Missionæren paa Hjærte. Uden en kristelig Opfattelse af Smerte og Lidelse vil de Ulykkelige aldrig komme til at bære Sygdommens Kors med Taalmodighed og Fortjenester for Himlen. Derfor samlede P. Damian hver Dag saa mange Spedalske, han kunde, i sit lille Kapel, frembar det h. Offer og vidste altid at rette nogle trøstende Ord til dem. Især søgte han at faa dem til at sætte deres Lid til og søge deres Trøst i Gud. De Spedalske, som ikke kunde komme til Kirken, opsøgte han i Hytterne, og her er det, hvor P. Damian maatte bringe de for Naturen sværeste Ofre. Var det end gyseligt at se paa disse af Bylder og Saar ilde tilredte Skabninger, der i levende Live ere Forraadnelsens Bytte, saa var det selv for en P. Damian i Begyndelsen næsten endnu værre at udholde den pestagtige Lugt, som disse levende Lig udaande. Men Kjærligheden overvinder alt. P. Damian forbandt de Ulykkeliges Saar og beredte dem til Dødens Komme. Ofte, naar han vilde meddele en Dødssyg den sidste Salvelse, fandt han paa Hænder og Fødder og Pande ikke en Plet, der var fri for Bylder. Og selv efter Døden sørgede den nidkjære Missionær endnu for Liget. Tillod Tiden det, lavede han en Ligkiste og jordede de Døde paa en af ham indhegnet Kirkegaard. Undertiden var Dødeligheden saa stor, at han hver Dag havde et Lig at begrave. Ved sin Offervillighed vandt P. Damian mange af de Ulykkelige for Gud og efter nogle Aars Arbejde byggede han det andet Kapel og kaldte en af sine Ordensbrødre til Hjælp. Ja, i den sidste Tid har Arbejds-mængden i den Grad taget til, at han har kaldt Franciskaner-Nonner dertil, for at de skulde overtage de Syges Pleje.

Med hvilken kjærlig Omhu P. Damian sørgede for sine Spedalske, ses af forskellige Institutioner, som han oprettede blandt disse Ulykkelige. Da han havde op-

daget Sans for Musik hos Mange, varede det ikke længe, før han havde indrettet og godt indøvet et Kor af Hornblæsere og Sangere. Disse optraadte ved hver festlig Lejlighed baade i Kirken og ved Folkefester. Saaledes sørgede han selv for de Syges Adspredelse. Endog for Dannelsen havde han et Øje. Han har indrettet 2 Skoler, hver med en Lærer, og desuden et Asyl for forældreløse Børn, som han kalder sit kjære Hjem.

Efter denne utrættelige Virksomhed i samfulde 13 Aar, er P. Damian endelig selv bleven et Bytte for Sygdommen. Lad os høre, hvorledes han selv beretter derom i et Brev:

„Min Tilstand er ikke mere nogen Hemmelighed. Den er en naturlig og forudset Følge af mit langvarige Ophold iblandt de Spedalske. Vær derfor ikke overrasket eller forskrækket ved at høre, at min ringe Person ikke blot er bleven hædret med den kongelige Stjerne af Kalakaua-Ordenen, men ogsaa med det noget tungere og mindre agtede Kors af Spedalskhed, hvorved vor guddommelige Frelser har villet pryde mig. Min kraftige Legemskonstitution har holdt Stand i 13 Aar, men lidt efter lidt visner den hen, eftersom „*bacilli leprae*“ (Spedalskheds-Bacillerne) tage mine Lemmer i Besiddelse. Men alligevel holder jeg mig endnu oppe og med nogen Skaansel fortsætter jeg min Virksomhed ligesom tilforn. Ja, siden den Tid, de første Spor af Spedalskhed viste sig hos mig, har mit Arbejde taget til ved *P. Alberts* Afrejse. Om Søndagen maa jeg nu holde Gudstjeneste i begge Kapeller, og i Ugens Løb under Omsorgen for de 40 forældreløse Børn og Besøget hos de Syge mig heller ingen Hvile.“

Da man sætter stor Tillid til en ny Behandlingsmaade af de Spedalske, som Franciskaner-Nonnerne have indført i deres Hospital i Honolulu, blev P. Damian sendt derhen. Under dette Ophold viste Kongen med en af sine Ministre Missionæren den Ære at besøge ham. Det nye Lægemedel synes at have hjulpet P. Damian;

i det mindste befinder han sig bedre, efter at have anvendt det. Han er vendt tilbage til sit kjære Molokai, og prøver ogsaa nu det nye Lægemedel paa sine syge Plejebørn.

At en saadan heltemodig Kjærlighed, som den P. Damian viser, paaskjønnes og agtes af Alle, behøver man vel næppe at sige. Til Slutning anføre vi kun de Ord, hvormed et protestantisk Blad opfordrer til at understøtte P. Damians Gjerning:*)

„P. Damian“, skriver det protestantiske Blad, „har vel en anden Tro og andre religiøse Anskuelser end vi. Men vi tage ikke Hensyn til Meningernes Forskjel, vi betragte kun hans Hjærte, vi se kun paa hans Gjærninger. Vilde du vel, min Læser, frivillig og med Glæde sætte dit Liv paa Spil iblandt vore ulykkelige Brødre, de gruppvækkende Spedalske? Vi ere overbeviste om, at du er lige saa lidt rede dertil som vi. Saa vil vi da i det mindste understøtte denne modige Præsts Gjærning.“

Deraf synes det at fremgaa, at der ingen *protestantiske Præster* findes paa Molokai, endskjøndt mere end Halvdelen af de Syge ere Protestanter. Men det er jo ganske naturligt. Hvorledes kan vel ogsaa en Præst med Kone og Børn være rede til en saadan uindskrænket Opofrelse? Hans *Pligter* overfor Hjemmet maa nødvendigvis hindre ham i at udsætte sig selv eller sine Kjære for den Fare, at blive Ofre for heroisk Kjærlighed til Næsten, som P. Damian er bleven det blandt de Indfødte paa Sandwichsøerne! — r.

*) cf. „Nordisk Ugeblad“ Nr. 1 1887.

Lovet være Jesus Kristus!

Navnet *Jesus* fik den menneskevordne Gudssøn otte Dage efter sin Fødsel, ved sin Omskjærelse; Navnet

Kristus havde Profeterne allerede tildelt ham, medens hans Komme endnu var langt borte. Jesus betyder „Frelser“, „Forløser“; Kristus betyder „den Salvede“. — Begge Navne fortjener Gudmennesket i Ordenes fuldeste Betydning: Navnet Jesus, fordi han i Sandhed er bleven en Frelser, en Forløser for sit Folk; Navnet Kristus, fordi han i en tredobbelt Betydning er Herrens Salvede, som Sjælenes øverste Lærer, Præst og Konge. Behøver man da endnu at bevise, at vi med fuldkommen Ret sige: „*Lovet være Jesus Kristus! I Evighed — Amen.*“ Og maa man ikke beklage, at denne ægte kristelige Hilsen altid mere og mere trænges tilbage, for at erstattes med et koldt: „God Morgen! God Aften! God Dag!“? Naar vi elske og love Jesus, som det sig hør og bør, saa vil han vel sørge for en i Sandhed god Dag, med en god Morgen til Begyndelse og en god Aften til Slutning; men ere vi kolde og ligegyldige overfor ham, vor milde Frelser, saa vil ingen Dag være velsignet for os, om saa ogsaa 1000 Læber ønske os en god Morgen og en god Aften. „*Lovet være Jesus Kristus!* — Det er den skjønneste Hilsen mellem Kristne; maatte den komme til Værdighed og Anseelse overalt! Vore Forfædre i den katholske Tid her i Norden har brugt den som deres skjønneste Hilsen! — lad os, deres Arvetagere, ikke glemme den! „*Lovet være Jesus Kristus!*“ — „*I al Evighed! Amen!*“

Efterretninger fra Ind- og Udland.

Kjøbenhavn. Fredag den 7. ds. afholdt Foreningen „*Unio*“ en vellykket *Julefest* i Blanch's Lokaler. Henad Kl. 7¹/₂ strømmede Foreningens Medlemmer og deres Gjæster ind i Festsalen, og efter at en hyrdeklædt Dreng havde fremsagt et Juledigt, som var skrevet af

et af Foreningens Medlemmer, afslørede det smukke Juletræ. Formanden ønskede med et Par Ord velkommen og beklagede, at den højærv. Hr. Præfekt ved Sygdom var bleven forhindret i at give Møde. Det prægtige Juletræ blev derefter beundret, og vi tør sige, at dets Udsmykning høstede velfortjent Bifald. En 10 Øres Tombola blev i Aftenens Løb ivrig besøgt af de Voxne, medens Børnene dansede omkring Træet og senere hen berøvede det alle dets søde Prydelser. Festen sluttede med en Fællesspisning, under hvilken der holdtes forskjellige Taaler, og med en lille Svingom.

Stockholm. Ugebladets svenske Læsere have saa længe med Taalmodighed læst vore danske Artikler, at de danske Læsere nok til Gjengjæld kunne overkomme en Gang imellem at arbejde sig igjennem en svensk. Muligvis vilde det ogsaa bidrage til at udbrede Ugebladet endydermere blandt vore Medkristne i Sverrig. Vi ville derfor idag, for en AfvexlingsSkyld, meddele følgende Udtog af et Brev fra Stockholm i Originalsproget:

„Under snart tio år hafva nu de härvarande *Elisabetssystrarne* utöfvat sin välsignelserika verksamhet bland de sjuke och lidande. Stort är antalet af dem, hvilka under deras ömma och skickliga vård återvunnit sin helsa, men så hafva dessa uppoffrande, fromma varelser och förvärfvat sig anseende inom samhället och detta i så hög grad, att deras egenskaper såsom skickliga sjuksköterskor redan tagas alldeles för mycket i anspråk. Bland de protestantiska församlingarna finnas tvenne anstalter för utbildande af sjuksköterskor, „diakonisseanstalten“ och „drottningens sjukhem“, men oakadt man hufvudsakligen sökt följa den organisation, som gäller för Elisabetssystrarne, har man dock icke lyckats uppnå samma goda resultat och detta af det enkla skäl, att de unga protestantiska qvinnor, hvilka hängifva sig åt sjukvårdskallet alltid riskera att genom inträde i äktenskap erhålla andra pligter att fylla.

Läkarne i den svenska hufvudstaden lära också i allmänhet föredraga de katholska systrarne.

För att gifva ett begrepp om omfånget af Elisabets-systrarnes verksamhet, meddela vi här uppgiften om deras arbete under tiden från den 15. Dec. 1885 till den 15. Dec. 1886. Under ledning af den nitiska förestånderinnan, *Syster Angelica*, hafva Elisabets-systrarna, hvilkas antal endast är *nio*, vårdat 129 sjuke, af hvilka 57 tilfrisknat, 40 aflidit, 20 äro konvalescenter, 2 blifvit förde til allmänt sjukhus och 10 fortfarande vårdas. Af desse 129 voro 19 Katoliker, 98 protestanter och 12 judar. Tillsammans hafva dessa nio sjuksköterskor gjort 1380 dagvakter och 1212 nattvakter. Till de fattige hafva de dessutom utdelat 809 matportioner. Lätt inses häraf, huru strängt och mödosamt deras arbete varit, då man härtill fogar underrättelsen, att man det oaktadt nödgats afvisa 138 ansökningar om sjukvård, framgår det klart af huru ofantligt stor vigt det vore, att få de fromma och verksamma systrarnas antal ökad.

Visserligen är det en hjeltmodig uppoffring att lemna sitt hemland, för att under en främmande sol och bland et främmande folk långt upp i Norden egna sig åt detta tröttsamma kall, men visserligen jubla äfven Guds englar deruppe af glädje öfver dessa ädla qvinnor och med sina glädjetårar vattna de i himmelen de palmer, hvarmed de en gång skola smycka Mä-tarens trogna tjenarinnor efter deras slutade dagsverk.

Kirkelig Kalender.

Søndag den 16. Januar 2. Søndag efter H. tre K. — Jesu Navnefest. — **17. M.** Antonius. Abbed og Ordensstifter. — **18 Ti.** Petri Stol i Rom. — **19. O.** Knud, Konge af Danmark og Martyr. — **20 To.** Fabianus og Sebastianus, Martyrer. — **21. F.** Agnes, Jomfru og Mart. **22. L.** Vincents og Anastasius, Mart.
Søndag den 23. Januar. 3. Søndag efter H. tre K

Mariakongregationen for Ynglinge holder Fælleskommunion Søndag den 16. Januar Kl. 8 i Jesu Hjertes Kapel, Vesterbrogade. Kongreganisterne anmodes om at opfordre den h. Kommunion for afdøde Ludvig Worm.

Fremlysning.

En lille tysk Bønnebog i brunt Læderbind og med Guld-snit samt den trykte Titel: „Hochpreiset meine Seele“ paa Ryggen, og en anden lille Bog om „den h. Aloysius,“ begge uden Navn, som ere bortkomne fra deres Ejere, ere til behageligt Efter-syn snarest mulig hos

F. M. Jensen
Sakristan.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

Femogtredivte Aargang.

„Nordisk Ugeblad“ udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer Millech, Store Kjøbmagergade 10, 1. S., Kjøbenhavn. — Redaktør: A. Johansen, Bredgade 64, 1. S.

N° 4.

Søndagen den 23. Januar.

1887.

Indhold. Den h. Frants af Sales. Fra det mørke Fastland. Ludvig Windthorst. Efterretninger: Rom, Hamburg.

Den h. Frants af Sales.

(29. Januar).

Denne heltemodige og ivrige Forsvarer af den katholske Tro imod *Kalvins* Vranglærdomme blev født i Aaret 1567 paa det grevelige Slot Sales i Savoyen. Fra Ungdommen af viste han de herligste Anlæg baade i legemlig og aandelig Henseende. Hans fromme Moder lærte Barnets modtagelige Sind tidlig at elske Gud og Næsten, især den fattige. Da han var modnet til haabefuld Yngling, studerede han med glimrende Resultater Rhetorik og Filosofi i Jesuiter-Kollegiet i Paris, og derefter Retsvidenskab i Padua. I denne By var hans Uskyldighed udsat for de største Farer blandt den studerende Ungdom, som i mange Henseender var temmelig fordærvet; men ved Hjælp af klog Tilbage-

holdenhed og ivrig Bøn forstod han at bevare Uskyldigheden.

Efter at have fuldendt sine Studier, opnaaede han af Hertugen af Savoyen et Embede ved Retten i Chambery, og Faderen havde allerede udkaaret en rig Brud for sin Førstefødte. Men Frants følte sig kaldet til den gejstlige Stand. Ved en Onkels Mægling fik han endelig de modstræbende Forældres Tilladelse dertil. Da han havde modtaget Præstevielsens h. Sakramente blev han mod sit Ønske udnævnt til Domprovst i Annecy, en lille By i Nærheden af Genf, hvor Fyrstbiskoppen af Genf, som var bleven fordreven fra Byen, opholdt sig tilligemed sit Domkapitel.

Paa denne Tid var den katholske Tro i hine Egne stedt i stor Nød. Kalvins Vranglærdomme vare ved Hjælp af den raa Magt ikke alene blevne udbredte i Byerne, men ogsaa i de omkringliggende Landsbyer. Det gik den nidkjære Præst til Hjerter, og i Tillid til Guds Bistand paatog han sig den vanskelige Mission, at føre Calvinisterne tilbage til Kirkens Skjød. Flere Aar igjennem virkede han under store Anstrængelser og Selvopofrelse for de Vrangtroendes Omvendelse. Ofte var han i Livsfare. En Gang blev han i en Skov overfaldet af to Snigmordere, som vare blevne betalte af kalvinistiske Prædikanter. Uden Frygt sagde den Hellige fuld af Sagtmodighed til dem: „Venner, I forgribe Eder! I ville dog vel ikke myrde et Menneske, som aldrig har fornærmet Eder, og som hvert Øjeblik er beredt til at hengive sit Liv for Eder?“ Og se! Forbryderne faldt paa deres Knæ for den sagtmodige Præst, tilstode deres Forehavende og bade om Tilgivelse. Hans Udholdenhed i Vranglærdommenes Bekæmpelse og i Forkyndelsen af den sande Lære, hans rørende Kjærlighed til Næsten, hans himmelske Sagtmodighed bevirkede talrige Omvendelser. I Løbet af fire Aar førte han 65 Sogne, i hvilke der forhen ikke fandtes 100 Katholiker, tilbage til den katholske Kirke.

Imidlertid blev Frants til sin store Overraskelse udnævnt til Coadjutor hos den gamle, svagelige Biskop af Genf og kort efter dennes Død til Biskop af Genf. Frants rejste da til Fods gennem hele sit Bispedømme, for at lære de Troendes Forhold bedre at kjende. Overalt lærte han med apostolisk Kraft, bekæmpede Vranglærdommene og Ugudeligheden og gav Guds-tjenesten et nyt Op-sving. Han levede meget strængt efter en bestemt Dagsorden, sov kun fem Timer, havde ingen Kostbarheder, spiste overordentlig tarveligt og fastede ofte i Ugens Løb. De Fattige hjalp han med rørende Kjærlighed; de Syge besøgte han flittigt, og naar de begjærede det, meddelte han selv dem de hh. Sakramenter.

Efter særegen Indbydelse prædikede han i forskjellige Byer i Frankrig med glimrende Resultater. Ifølge en nøjagtig Beregning skulde 72,000 Calvinister være blevne førte tilbage til Kirken ved ham. I Dijon lærte han den h. *Johanna Franciska de Chantal* at kjende. Han blev hendes aandelige Vejleder og gjorde hende til Forstanderinde for „Mariæ Besøgelses Ordenen,“ eller Salesiarindernes Orden, som han stiftede i Aaret 1610.

Ved Siden af disse anstrængende Arbejder fandt den nidkjære Biskop endnu Tid til at forfatte talrige udmærkede Opbyggelses-Skrifter. Hans „*Filothea* eller *Vejledning til et gudfrygtigt Liv*“ er oversat i alle Sprog og endnu den Dag i Dag en trofast Raadgiver i utallige katholske Familier.

I Hertugen af Savoyens Følge kom han til Lyon. Der prædikede han endnu Aftenen før den højhellige Julefest, endskjønt hans Helbred var stærkt angreben. Tre Dage efter Julefesten blev han efter den h. Messe ramt af et Slagtilfælde. Fra dette Øjeblik af tænkte han kun paa, at forberede sig paa den rette Maade til Døden. Allerede den 28. September — det var i Aaret

1622 — døde han rolig og blidt i sit 56 Leveaar og efter at have været Biskop i 20 Aar.

Gribende skøn er Indskriften paa Mindetavlen over hans Grav: „Vandrør, stands ved denne Grav! Beundrer, ær og efterfølg det herlige Exempel, som denne store Mand, Fyrsten og Biskoppen af Genf, Frants af Sales, har givet. Hans aandelige Sønner og Døtre begræde her hans altfor tidlige Bortgang fra denne Taaredal til Guds herlige Verden. Ær her paa dette Hvilested det blegnede Hylster for en forklaret Sjæl, som var et Lys i Kirken, en Søjle for Troen, et Mønster for Hyrder, en Lærer i den sande Guds frygt, en Vejleder for Fyrster, en Trøst for Hjorden, en Fader for de Fattige, en apostolisk Prædikant, Stifter af en Planteskole for Engle i Menneskeskikkelse, det elskværdigste Forbillede paa enhver Dyd. Beundrer dette Naadens største Vidunder i vore Dage. Efterfølg, naar du tilhører de Stille i Landet, der have Hjemve efter Faderens salige Bolig, denne forherligede Retfærdiges glimrende Exempel!“

Den h. Frants af Sales besad et vidunderlig *sagtmodigt* Hjærte og bekræftede paa sig selv til Fuldkommenhed Frelserens guddommelige Udsagn: „Salige ere de Sagtmodige, thi de skulle besidde Jorden!“ Var denne Sagtmodighed maaske en Gave af Naturen? Ingenlunde; den h. Frants havde derimod af Naturen et heftigt og opfarende Sind. Kun ved idelig Kamp imod den onde Natur havde han ved Guds Naade tilkæmpet sig Sagtmodighedens himmelske Dyd. — „Nogle ere sagtmodige,“ siger den h. Bernhard, „men kun saalænge man ikke siger eller gjør Noget, som mishager dem. Saa snart der tilstøder dem Noget, som er dem imod, kommer deres Hykleri for Dagen, og det viser sig, hvor langt de ere fjærnedede fra den sande Sagtmodighed!“ Tilkæmp dig, som den h. Frants af Sales, Sejren over din Egenkjærlighed, og du vil have Fred med dig selv og med Næsten!

Fra det mørke Fastland.

(Sluttet.)

Den afrikanske Kvinde fortjener størst Medlidenhed; Mændene ere dog i det mindste fri, saa længe deres Stamme ikke besejres, Kvinderne derimod aldrig. Om hun er røvet i Krigen, stjaalet eller solgt, det er lige-meget, der er ingen Frihed for hende.

Dersom jeg meddelte Dem alt, hvad vore Missionærer berette derom, vilde De se, at, hvad Stilling deres Herrer end indtage i Samfundet, ere de dog alle i lige Maade udsatte for Elendighed. *P. Hauttecoeur*, Superior for Missions-Stationen Sct. Josef i Kipolapala ved Vejen til Nyanza, skrev for nylig, at Markerne der i Omegnen ligne store Moradser og Sumpe i den fugtige Regntid, saa det er en Umulighed at passere dem, uden at synke i. Ikke desto mindre befalede en Neger fra en nærliggende Landsby sin Hustru, at hun skulde hente Brændsel til Husbehov derude. Hun adlød, men næppe var hun kommen derud, før hun begyndte at synke i Mudderet indtil Armene, ude af Stand til at frigjøre sig og tvungen til at holde sig rolig, for ikke at synke endnu dybere og omkomme. Med klagende Stemme raabte hun om Hjælp, men de Forbigaaende lo hende ud. Da hun ikke kom tilbage, gik Manden ud for at opsøge hende, bevæbnet med en Stok. Han fandt hende i den ynkværdige Tilstand; men istedetfor at bringe hende Hjælp, kastede han Stokken ud til hende, for at hun kunde forsvare sig med den mod Hyænerne, som vilde indfinde sig i Nattens Løb. Derefter gik han rolig hjem igjen. Næste Morgen var ethvert Spor forsvundet af den Ulykkelige; Dyndet havde opslugt hende. Det er den Lod, som blandt de Sorte bliver en Kvinde af Folket til Del. Men Høvdingernes Hustruer gaar det ikke bedre. En anden Missionær anfører med Rædsel de Ord, som en lille Konge i Bu-

kumbi en Morgen sagde til ham: „I Nat har jeg dræbt fem af mine Hustruer,“ som om det aldeles ikke var noget mærkværdigt.

De mægtigere Konger husere endnu umenneskeligere i deres Sarails. *P. Levesque*, forhen Missionær i Uganda, beretter, at, da han en Dag ventede i Forgaarden hos Kong *Mteza*, for at faa Audients hos Fyrsten, blev Døren til den kongelige Sal pludselig aabnet, og to bevæbnede Soldater slæbte en stakkels Slavinde ved Fødderne ned ad Trappen. Det var en af Kongens Yndlingshustruer, som paa Herskerens Befaling strax skulde miste Ørene, Næsen og tilsidst Hovedet, fordi hun havde talt højt, før Audientsen begyndte. Dommen blev strax fuldbyrdet i Forgaarden, og Mængden, som var Vidne til den, besvarede den Ulykkeliges hjerteskrærende Skrig med stormende Munterhed.

Til denne Behandling af den afrikanske Kvinde maa man endnu føje Flerkoneriet med dets Jalousi og dets Had, samt Kvindens Forpligtelse til at udføre det sværeste Arbejde, thi Manden anser det for at være under sin Værdighed, at arbejde. Kvinden maa bære Byrden alene, hun dyrker Jorden. Der gives intet ynkværdigere Syn, end at se disse svage Skabninger bearbejde Jorden med de tungeste Redskaber, medens de paa samme Tid ogsaa ofte maa bære deres Barn, som ved Hjælp af Remme er fastgjort til deres Ryg. Der er for Tiden *200 Millioner* Kvinder, som føre denne elendige Tilværelse.

Og hidtil har jeg jo kun talt om de timelige On-der. I aandelig Henseende ere de ikke mindre beklagelsesværdige. De have intet Haab om et bedre Liv hinsides, og Anger over Synden kjende de ej heller. Den sorteste Overtro, Fetischdyrkelsen, er den eneste Rest, der er bleven tilbage af en tidligere religiøs Overlevering, og denne Rest bliver Dag for Dag mindre; deres hedenske, ofte dyriske Skikke og Udskejelser ere vel egnede til at drage Sjælene ned i endnu sortere

Mørke. Ingensteds i Verden har der nogensinde hersket saa stor Elendighed i materiel og aandelig Henseende, som i det Indre af Afrika.

Disse usigelige Lidelser, som Millioner af Medmennesker ere underkastede, har bevæget apostoliske Mænds Hjærter til at paatage sig Belejringen af denne hedenske Rede i Afrika. Hidtil kunde kun Mænd trodse Farerne og udsætte sig for Barbarernes Voldsgjærninger. Kvinderne tør ikke følge dem overalt; det falder af sig selv, at de kun tør nedsætte sig paa Steder, hvor de ere beskyttede mod Farer, der ere værre end Døden. Den skrækkelige Behandling, som de stakkels Nonner maatte lide i *Mahdiens* Fangenskab, viser, hvor nødvendigt det er for de kvindelige Ordener, at de ikke tilsidesætte de Regler, som den nødvendige Klogskab fordrer.

Men lidt efter lidt aabner der sig ogsaa en vid Mark for deres Virksomhed. Frankrig, Tyskland, Belgien og andre europæiske Stater lægge Grundvolden for ordnede Forhold i Afrika. Algier, Tunis, det nordlige Ægypten byde allerede fuldstændig Sikkerhed. Øjeblikket er altsaa nær, hvor apostoliske Kvinder kunne følge Mændene, for at virke her for deres ulykkelige Søstre. Det vil blive Frelsens Morgenrøde. Ordenssøstrenes Virksomhed og Indflydelse vil blive langt gavnligere, end Missionærernes, især overfor Kvinderne. Missionærerne kunne paa Grund af de herskende Fordomme ikke omgaas direkte med de afrikanske Kvinder og derfor heller ikke undervise dem i Kristendommen. Hverken Muselmændene ved Middelhavets Kyster, eller Negrene i det Indre af Afrika taale, at deres Kvinder omgaas Fremmede. De muhamedanske Arabere tilsløre deres Kvinder paa Gaden og holde dem indespærrede i Hjemmets inderste Rum, som aldrig betrædes af nogen Mand. I Negrenes Land er det uskyldigste Møde tilstrækkeligt til at dømme Kvinden til Døden.

Hvad Missionærene ikke kunne opnaa, det ere Kvinderne i Stand til. Adgangen til de indfødte Kvinder er for en europæisk Kvinde lige saa let, som den er vanskelig for en Mand. Høsten er stor, men Arbejderskerne faa; der behøves hele Legioner af kristne Kvinder, som fortrinsvis maatte hellige sig denne apostoliske Gjærning. For den katholske Kirkes Ordenssamfund er der her aabnet en ny velsignelsesrig Virkekreds til Guds Ære, i Civilisationens Interesse og til Lindring af menneskelig Elendighed.

Ludvig Windthorst.

Den 17. Januar 1812 kom paa *Caldenhof* ved Osnabrück en Dreng til Verden, som i Daaben fik Navnet *Ludvig*. Tre Aar senere, den 1. April 1815, kom i *Schönhausen* en anden Dreng til Verden, som blev kaldet *Otto*. Tre Fjerdedele af et Aarhundrede ere hendirne siden den Tid; begge Børnene ere nu kraftige og virksomme Oldinge, og deres Navne ere bekjendte i hele den civiliserede Verden, *Otto v. Bismarck* som *Tysklands Rigskansler* og *Ludvig Windthorst* som *Tysklands største Parlamentar*.

Ludvig Windthorst, det katholske Centrums Fører, som den 17. d. M. fyldte sit 75. Aar, studerede paa Gymnasiet Carolinum i Osnabrück og ved Universiteterne i Bonn og Göttingen, — og førend han var 40 Aar gammel, havde han ved egen Kraft, uden Hjælp af Rigdomme, Navn eller Familieforbindinger, svunget sig op til *Præsident* for det hannoverske Kammer og til Kongerigets *Justitsminister*. En „*self made man*“, en „selvgjort Mand“, som Amerikanerne udtrykke sig, er han i Ordets fuldeste og ædleste Betydning. Og endog *to Gange* er han en „selvgjort Mand“.

Paa Grund af Katastrofen i 1866, som Windthorst

ikke kunde forhindre, fordi hans reaktionære Modstandere netop den Gang sad ved Roret i Hannover, faldt *Kongeriget Hannover* sammen. Mange Hannoveranere gik over til de preussiske Sejrherre, hos hvem Embeder og Magt alene fandtes. Men Windthorst forstod at forene *Troskaben* mod sin retmæssige Konge med *Pligterne*, som den nye Ordning af Forholdene paalagde ham. Han bøjede sig ikke for Magten, men holdt med Retten. Det varede ikke længe, før han blev „stillet til Disposition“, d. v. s. afskediget fra sit høje Justits-Embede i *Celle*; han lod sig derfor sætte paa Pension, og anvendte nu hele sin Kraft i det *parlamentariske* Liv.

Som afskediget Statsminister fra en af de forhen-værende Smaastater traadte han uden materielle Hjælpe-midler ind i *Rigs- og Landdagen*, og det varede kun nogle faa Aar, saa var han den anerkjendte *Fører* for et stort Parti, som snart efter skulde blive det største Parti, som ofte har gjort Udslaget i mange Henseender. Naar man taler om Oprettelsen af *Centrum*, saa staar Windthorst's Navn blandt de Førstes; naar man taler om Centrums Virksomhed og Resultater, saa staar hans Navn foran alle andre.

Fyrst *Bismarck* har et mægtigt Følge i Parlamentet. Intet Under! Han er i Besiddelse af den videstgaaende Magt, han disponerer over Statens og Rigets samlede Kræfter, og ved det „*Aldrig*“, som Kejseren skrev under hans sidste Afskeds-Ansøgning, er han saa at sige bleven en uafsættelig Ministerpræsident og Kansler. Hvad staar der til den Deputerede *Windthorst's* Raadighed, for at han kan hævde sin Stilling, som frygtet og heldig Modvægt overfor den almægtige Kansler? Ene og alene hans Forstand og Hjærte, hans Aandskraft og energiske Villie.

At være *Fører for Oppositionen*, naar Kampen er hedest, er ikke nogen misundelsesværdig Stilling. Det er en *Tornekrone*, som sættes den Bedste paa Hovedet, og der skal stor, stor Pligtroskab og Offervillighed til,

for at bære den i Aartier, trods Alderdommens modstræbende Indflydelse. Arbejde og Sorger, Sorger og Arbejde — det er fra den tidlige Morgen til den sildige Aften en Partiførers uafbrudte Dagsorden. Naar man staar udenfor de politiske Sfærer, kan man næppe gjøre sig et Begreb om den Byrde af Arbejde, der hviler paa en Mands, som Windthorst's Skuldre. Der hører Jærnerver og Jærnvillie til at bære den, og det saa meget mere, som den utrættelige Centrumsfører næsten fuldstændig er berøvet sit *Syn*!

Fyrst Bismarck har paa Grund af sin Magt forholdsvis let ved at holde Rækkerne paa Sine sammen, og dog mislykkes Enigheden ofte grundigt nok for ham. Men den Deputerede Windthorst, som kun har sin Aands Autoritet til sin Raadighed, har til enhver Tid vidst at bevare Centrums Enighed. I Frastand ser det ud som den simpleste Ting af Verden, og ikke desto mindre er det et sandt *Mesterstykke*. I Principerne, især i de *kirkepolitiske* Spørgsmaal, ere naturligvis alle Centrums-Deputerede og Centrums-Vælgere ét Hjærte og én Sjæl: men i den parlamentariske Virksomhed komme tusinde Specialinteresser og taktiske Spørgsmaal med i Spillet, hvor de forskjellige Livsstillinger, Temperamenter, nationale Følelser nødvendigvis maa gjøre sig gjældende. „*In dubiis libertas, i tvivlsomme Tilfælde Frihed*“, saaledes lyder den gamle Grundsætning, Men saafremt *Enigheden*, Partiets indre Fred og Kraft, ikke skal ødelægges overfor disse Specialinteresser, saa maa den forenede Kraft være til Stede i en *Fører*, der ikke alene har den nødvendige Autoritet og Energi, men ogsaa besidder Klogskab, Taalmodighed, Mildhed og Elskværdighed i høj Grad. Offentligheden kjender fortrinsvis kun de *herlige Taler*, som Windthorst holder i Rigsdagens Plenarmøder og i Katholikernes Generalforsamlinger, og derfor beundrer den ham med Rette. Men i Virkeligheden ere disse offentlige Taler langt fra hans Genies og Fortjenesters skønneste Blomster; hans

Virksomhed indenfor Fraktionen, bag de parlamentariske Kulisser, i hele det store Partiliv, som hersker i Tyskland — det er Toppunktet af hans Flid, Skarpsynethed, rastløse Energi og Agtpaagivenhed.

Efter at Kulturkampen fra Slagets hede Stadium nu er traadt over i den *diplomatiserende* Periode, trænger Centrum mere end nogensinde før til en dygtig enig Ledelse; og man maa derfor haabe, at Gud endnu i mange Aar vil opholde den utrættelige Fører af det katholske Centrum i Tyskland, til Værn for Landets forfatningsmæssige Rettigheder og for Kirkens og Folkets Frihed. Endnu er Kulturkampen ingenlunde til Ende; men naar det katholske Folk i Tyskland bevarer den gamle Enighed og Standhaftighed, vil det under en Fører som Windhorst, med Guds Hjælp, tilsidst opnaa det gunstigste Resultat.

Efterretninger fra Ind- og Udland.

Kjøbenhavn. (R.) Søndagen den 19. Januar Kl. 4^{1/2} afholdt *Mariakongregationen for Ynglinge* sin sædvanlige *Fulefest*. Det havde oprindelig været paatænkt at opføre et Theaterstykke ved denne Lejlighed; men Forsynet gjorde desværre en Streg i Regningen ved pludselig og paa en for alle Kongreganister overrumpende Maade, efter et ganske kort Sygeleje, at bortkalde *Ludvig Worm*, hvem Hovedrollen havde været tildelt. I Stedet for havde da en af D'Hrr. Lærere fra Sct. Knuds Skolen tilbudt at holde et populærvidenskabeligt Foredrag i Kemi om Forbrændingsprocessen. Dette ledsagedes af meget smukke kemiske Experimenter og blev i det hele fulgt med megen Interesse og Opmærksomhed. Derefter begyndte Bortlodningen fra *Tombolaen*. Denne var helt besat med Devotionalier og flere andre nyttige Ting, Luksusgjen-

stande samt en Mængde spiselige Varer, for hvilke sidste en Dame i Menigheden havde sørget. Festen sluttedes med Sang og Gemytlighed, hvorefter man overværede Velsignelsen i Kapellet.

Rom. Nylig fejrede den ved sine omfattende og udmærkede Arbejder i den videnskabelige Verden vidt og bredt bekendte Kardinal *Pitra* sit 50-Aars Jubilæum som Præst. Denne store Pryd for det h. Kollegium tilhører som bekendt *Benediktinernes* ærværdige og ældgamle Orden. For at fejre deres navnkundige Ordensbroder havde Munke fra de forskjelligste Klostre indfundet sig i Rom, deriblandt ogsaa en større Deputation fra Benediktinerordenens franske Kongregation, som have deres Hovedsæde i det ofte nævnte Kloster *Solesmes*, over hvilket Dom *Prosper Guérangers* Navn i vore Dage kastede saa stor Glans. Disse franske Benediktiner-Munke fik under deres Ophold i Rom en Audients hos vor h. Fader, om hvilken vi efter „*Univers*“ ville fortælle vore Læsere. Audientsen havde en ejendommelig, ved al Ophøjeth næsten familiær Karakter. Den fandt Sted i Tronsalen, Da Leo XIII havde indtaget sit Sæde paa Tronen, bød han Kardinal *Pitra* sætte sig ved hans Højre og lod Abbederne og Munkene i Halvkreds stille sig op foran Tronen. Paven ytrede saa sin Glæde over at se *Solesmes-Kongregationens* mest fremragende Medlemmer hos sig; han ønskede den højt fortjente Kardinal hjærteligt til Lykke til at have oplevet denne for en Præst saa skjønne Dag, og udtalte saa sin Hensigt, at ville hæve Indflydelsen af den ærværdige og ældgamle Benediktiner-Orden, hvis Opgave det er at arbejde med paa den moderne Verdens Regeneration paa en lignende Maade, som i de svundne Aarhundreder, i hvilke netop *denne* Orden bragte Europas Lande Kristendommen og med den ogsaa Civilisationen. „Ja, selv Østerlænderne“, udtalte Pave Leo, „kunne *kun ved de sorte Benediktinere* føres tilbage til Kirkens Enhed; thi *ingen anden Orden* kunde hid-

til vinde en *deres* lignende Indflydelse i Østerlandet. Alle østerlandske Bisper, som jeg spurgte desangaaende, stemte heri overens. Forhen ejede Palæstina og selve Konstantinopel Klostre af Eders Orden, og indtil vore Dage er Hovedkirken i Konstantinopel viet til Eders Stifter.“

Efter vor h. Faders Mening skal Rom være Centralstedet, fra hvilket Benediktiner-Ordenen skal udøve sin fornyende Indflydelse paa Orienten saavel som paa Occidenten. Trods Tidernes ugunstige Forhold skal man ikke blive modløs. „Guds Stedfortræder er en Fange i sit Palads, og Kirken trædes under Fødder af Fyrster, som søge at underkue den. Men den h. Petrus og hans Efterfølgere ville styre Kirken selv fra Fængslet af. Ikke menneskelig Kraft formaar det. Jesus Kristus selv er Styrmanden paa Petri Skib. Jeg selv, indesluttet, som jeg er, ni Aar allerede indenfor dette Palads's Mure, føler, at det er Guds Kraft, som triumferer over alle Vanskeligheder. Ogsaa Ordensfolkene tør ikke lade Modet synke; tværtimod. De maa midt under Forfølgelserne forberede Dem paa det ophøjede Kald, at arbejde med paa Folkenes Gjenfødelse, naar en Gang Kristi Triumfs Dag bryder frem. Derpaa talte vor h. Fader om Frankrig. „Jeg opsender Dag for Dag mine Bønner til Gud, at denne Nation, der saa at sige er Kirkens Hjærte, maa vende tilbage til den kristelige Friheds sande Grundsætninger. Havde Frankrig atter en Regering, der sad inde med Forstaaelse for Kirkens Frihed, vilde jeg tro mig selv at være paa Foraftenen for min Befrielse. Det vilde slet ikke gjøres nødigt at hidsende en Hær til min Beskyttelse; Frankrigs blotte Indflydelse vilde være tilstrækkelig.“ Efter disse Ord overrakte den nuværende Abbed for Klostret i Solesmes, P. *Couturier*, Hs. Hellighed tvende Værker af Dom Prosper Guéranger. Leo XIII udtalte sig, medens han tog imod Foræringen, meget anerkjendende om Forfatteren, som Han stedse

havde skattet meget højt, og meddelte Kardinal Pitra og de Tilstedeværende og med dem alle den ældgamle og ærværdige Benediktiner-Ordens Medlemmer og Velgjørere den Apostoliske Velsignelse.

Hamburg. Fra Hamburg skrives der: „Bauhütte“, Hovedorganet for det tyske Frimurervæsen, offentliggjør i sit Januar-Nummer et Dokument, som den „italienske store Orient“ for et Par Maaneder siden har sendt til de hemmelige Selskaber i Tyskland, for at opfordre dem til en international Kamp imod Pavedømmet. — „Dyrebare og ærværdige Brødre!“ hedder det i Manifestet, „I ville have bragt i Erfaring, at den hæderfulde Kamp imod det pavelige Roms Klerikalisme paa ny er kommet til Udbrud i vort Land. Om ogsaa det italienske Frimurervæsen stedse er blevet sit Ikke-Interventions-Princip i religiøs (!) og politisk (!) Henseende tro, har det dog aldrig ophørt med at bekæmpe den katolske Overtro baade videnskabeligt og moralskt og at føre denne Kamp til Bedste for Samvittighedsfrihedens og Humanitetens højeste Interesser. Derfor har det en væsentlig Andel i den øjeblikkelige Gjenoptagelse af Kampen imod Pavedømmet. Men da det drejer sig om at bekæmpe en mægtig Fjende, saa vilde denne Krig let synke ned til at blive en national Agitation og uden Udsigt til et gunstigt Resultat, dersom den fra Begyndelsen af ikke kunde støtte sig til en fælles Aktion af det samlede Frimureri i hele Verden. Idet vi nu andrage om eders mægtige Hjælp, ere vi forvissede om, at vi desto lettere og sikrere ville bringe Sejren hjem.“ — „Bauhütte“ siger ikke, om Manifestet ogsaa er sendt til Frimurervæsenet i andre Lande; men det er mere end rimeligt. Logen i Hamburg har besvaret det italienske Frimurervæsens Opraab med at tilsige det enhver Hjælp og at stille alle Vaaben til de italienske „Brødres“ Raadighed.

Samtidigt er der i Leipzig udkommet et Skrift med Titlen „*Pavekirken og Frimureriet*“, i hvilket der

henvises til de Midler og Veje, som Frimureriet maa benytte sig af, for at naa Maalet: Udryddelsen af Kristendommen. Forfatteren opstiller 5 *Hovedpunkter*, til hvis Gjennemførelse han opfordrer „Brødrene“. — 1. Ødelæggelse af al kirkelig Avtoritet. „Enhver Frimurer,“ hedder det Side 27, „vil indse, at vort fornemste og mest udholdende Arbejde maa gaa ud paa Tilintgjørelsen af det kirkelige Avtoritetsprincip, hvor det endnu gjør sig gjældende i Opdragelsen og Folkets Uddannelse.“ Dette maa ske ved „Tale, Skrift og Pensel“, d. v. s. ved at sværte, forhaane, bagvaske, fordreje og forvanske Alt, hvad der vedrører Kirken og Gejstligheden. — 2. Kirkens fuldstændige Adskillelse fra Skolen. Enhver Gejstlig maa fjernes fra Skolen og Skolevæsenet. Samtlige Skoler maa overdrages Lærere, der hylde den fri Tanke. — 3. Religionsundervisning afskaffes. — 4. Familielivets Frigjørelse for Kristendom: ingen kirkelige Vielser, men Civil-Ægteskab, intet Kirkebesøg om Søndagen, men i dets Sted Folkefester, Udflugter og Forsamlinger, ingen religiøse Billeder i Hjemmene. — 5. Kvindeverdenen maa vindes for Frimureriets Bestræbelser: konfessionsløse Pensionater oprettes under Ledelse af frisindede Kvinder efter fransk og belgisk Mønster. — I mange Aar har Frimureriet arbejdet efter dette Program, og hist og her desværre med Held, og mange af de senere Aars Tildragelser paa det sociale Omraade finde deres Forklaring i dette Program.

Konstantinopel. Den armeniske Patriark, Msgr. *Azarian*, ventes ifølge „Univers“ til Rom. Patriarken har faaet det Hverv, at bringe den h. Fader til hans forestaaende Præstejubilæum Sultanens Lykønskninger og en kostbar Gave, en Bispering til en Værdi af 100,000 Francs.

Opfordring.

Elisabethforeningen har som bekjendt den Opgave, at understøtte fattige, og forældreløse Børn. Hertil har den nu ogsaa ved Siden af paataget sig en anden, nemlig at *omdanne aflagt Tøj til Brug for trængende Børn*. I dette Øjemed samles hver Tirsdag Aften i Forsamlingsværelset, Bredgade 64 i. Sal, en Kreds af Damer i en *Syforening*. At det er tidssvarende er vistnok indlysende for Enhver, som véd, hvorledes Vinteren er haard for Fattigfolk paa Grund af de nuværende trykkende økonomiske Forhold og den steds tiltagende Arbejdsløshed. Elisabethforeningen retter derfor den indtrængende Opfordring til alle ædelttænkende Mennesker om, ihukommende Frelserens Ord: „Hvad I have gjort mod en af disse Mindste, det have I gjort imod mig,“ at indsende til denne Syforening aflagt Tøj og saaledes at støtte den i dens Bestræbelse for at skaffe saa mange fattige Børn som muligt de Klæder, disse saa haardt trænge til.

Aflagte Klæder, som til ingen Nytte fylde Pladsen i Skabe og Skuffer, modtages i dette Øjemed med Taknemmelighed saavel i Præsteholigen ved Sct. Ansgar, som hos undertegnede Bestyrelse.

Kbhvn. d. 19. Jan. 1887.

Bestyrelsen for Elisabethforeningen.

J. von. Euch, Fru E. Tronier, Fru Larsen,
Apost. Præfekt. Lille Standstræde 20. Vingårdst. 10.
Fru Osterhammel,
Stormgade 16,

Kirkelig Kalender.

Søndag den 23. Januar. 3. Søndag efter H. tre K — 24. M. Thimotheus, Mart. og Biskop. — 25. Ti. Pauli Omvendelse. — 26. O. Oktav af Sct. Knuds Fæst. — 27. To. Johannes Krysostomus, Biskop og Kirkelærer. — 28. F. Agnes Secund., Jomfru og Mart. — 29. J. Frants af Sales, Biskop og Kirkelærer.

Søndag den 30. Januar. 4. Søndag efter H. 3 K. — Ansgarius Biskop og Danmarks Apostel.

Efterlysning. Præfekturet savner fremdeles „Laacher Stimmen“ 1884, Helte 3, 4 og 5. Vedkommende, som maatte have laant disse Numre, bedes godhedsfuldt at ville tilstille Præfekturet dem.

B. Hansen, Dr. th.

Sekretær.

Fortrolig Korrespondents. Aarhus: Soli Deo gloria! Tak for de 50 Kr., som er afgivne til Rosenkranskirken. De er dog den Bedste!

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

Femogtredivte Aargang.

„Nordisk Ugeblad“ udgaaer hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer Millech, Store Kjøbmagergade 10, 1. S., Kjøbenhavn. — Redaktør: A. Johansen, Bredgade 64, 1. S.

N° 5.

Søndagen den 30. Januar.

1887.

Indhold. Maria Stuart. Almindelig Kirketidende. Efterretninger Rom, Frankrig, Aachen.

Fra Tronen til Skafottet

eller

Maria Stuart.

Indledning.

Morgendæmringen havde begyndt den 8de Februar 1587. I det mørke, triste Slot *Fotheringay* i det sydlige England var man allerede oppe, der hviskedes sagte i Krogene, og samtidig hørte man tunge Hammerslag i det Indre af Slottet. I den store Sal blev der oprejst et Skafot. Paa Slaget 8 aabnes Fløjdørene, og en smuk Kvinde træder ind, hendes Ydre vidner om Adel, om kongelig Værdighed, hendes Kjole er af sort Fløjel, i den ene Haand har hun et Krucifix, i den anden en Bønnebog. Endnu et Par Ord til de Omkringstaaende, endnu et Par stille Bønner,

saa lægger hun sit skønne Hoved paa Blokken, Skarp-
retteren løfter sit Sværd, — han skjælver, og det ædle
Hoved falder først efter det andet Slag.

Hvem var denne Kvinde? En Dronning; hun var
en Gang den livsgladeste, muntreste, skønneste Kvinde,
som siden kom til at bære Lidelser uden Maal og Tal.
Men hvem var da saa ubarmhjærtig, saa følelsesløs, saa
stenhaard og blodig, saa grusom, at overantvorde hendes
Hoved til Bøddelen og at føje denne skjændigste Lidelse
til alle hendes øvrige Smerter? Det var ogsaa en
Kvinde — til evig Skam og Skjændsel for hendes Kjø-
n — ogsaa en Dronning, en Dronning, haard som Staalet,
sammensmedet af Egenkjærlighed, Herskesyge og
Misundelse.

*Den 8. Februar 1887 er det 300 Aar siden Maria
Stuart* udaandede paa Skafottet. I utallige Bøger, hi-
storiske Afhandlinger, Angrebs- og Forsvarsskrifter,
Digtninger, Sørgespil, Malerier og billedlige Fremstil-
linger er den stakkels Dronnings Skjæbne bleven for-
talt, skildret, fremstillet, besunget og beklaget, og man
maa deraf nødvendigvis drage den Slutning, at der
knytter sig en uophørlig Interesse til hendes Liv og
Død. Det maa vel derfor ogsaa anses baade for bil-
ligt og ret, om vi i det mindeværdige Jubilæumsaar for
hendes blodige Endeligt fortælle Ugebladets Læsere en
Smule om hendes Liv, Lidelser og Død.

I. Ungdomsglæde og tidlig Sorg.

Den 7. December 1542 og de følgende Dage var
der stor Jubel i Skotland, thi paa Slottet *Linlithgow*
havde Dronning *Maria* faaet en lille Datter, som i
Daaben modtog Moderens Navn. Men kun altfor hur-
tigt vendte Jubelen sig til den dybeste Sorg for de
vagre Skotter, som nærrede den inderligste Hengivenhed
for deres Kongehus: Syv Dage efter den lille Tronar-
vings Fødsel døde hendes Fader, Kong *Jakob V.* af
Huset *Stuart*. Dronningen blev nu Regentinde og

styrede Landet i den umyndige Tronarvings Sted. Dronning Maria nedstammede fra Frankrig, fra *Guisernes* Familie, en af de ædleste Slægter, som den Gang stod Tronen nærmest i Frankrig og udøvede den største og mægtigste Indflydelse paa Kongerne og deres Regering. To Egenskaber udmærkede især Guiserne, dels vare de i Besiddelse af store aandeligen Evner, Skarpsynethed, Indsigt, Feltherretalent og Mod, og dertil vare de besjælede af en afgjort og bestemt Vedhængenhed ved den gamle, sande, katholske Tro, som gjorde, at de vare afgjorte Modstandere af de saakaldte „Reformatorere,“ Luther, Zvingli, Kalvin, o. s. v., som i hine ulyksalige Tider bragte Splid ind i Familierne, i Landene og Folkene, og som ved deres nye Lærdomme styrtede Mange i navnløs Elendighed.

Den skotske Dronning, som havde bevaret Kjærligheden til sit Fædreland, lod sin lille Datter tidlig bringe til Frankrig, for at hun kunde blive opdraget der, hvor hendes Slægtninge ved Hoffet vare almægtige. For den unge Maria Stuart var det just ikke nogen Lykke, at hun kom saa tidligt til det franske Hof. Der herskede rigtignok her den fineste Verdensaad, den behageligste Levevis, Hoffet var en Skole for fine og glatte Manerer og adeligt Væsen, men Sæderne vare fri, Livet yppigt og overdaadigt og opfyldt af alle Forførelsens Tillokkelser. Men i den unge skotske Prinsesses Hjærte nedlagtes der dog ogsaa samtidigt et overmaade kostbart Sennopsfrø: fra Guiserne, hendes Moders Slægtninge, arvede hun en inderlig Kjærlighed til den romerske Kirke, en fast, trosstærk, ægte katholsk Tænkemaade. Maria Stuart var den Gang i sin Ungdoms Blomst, og, ifølge Samtidiges Beretninger „det elskværdigste og yndigste Barn,“ livsglad, munter, opvakt, i aandelig Henseende rigt begavet, fuld af dyb Følelse og overordentlig smuk. Italienerne Zuccaro og Furini have malet hendes Portræt paa den Tid. Om den Førstes Billede siger en Kjender, at der næppe

kan tænkes noget skjønnere Ansigt, der i højere Grad vidner om ædel Kvindelighed; „hendes Ansigtstræk vidne om alle kvindelige Dyder.“ Om den Andens Billede skriver en Kunstkjender, at det hører til de Billeder, „som man aldrig glemmer og paa hvis Ægthed man tror paa Grund af dets Skjønhed, selv om man ikke er i Stand til at bevise Billedets Ægthed.“

Under saadanne Omstændigheder maa det ikke forundre os, om der aabnede sig den mest glimrende Fremtid for den skotske Tronarving. Den 29. April 1558 blev hun gift med den franske Arveprins, som i det følgende Aar besteg Frankrigs Trone som *Frants II.* Man nærede den Gang store Forhaabninger, havde vidtgaaende Planer og Fremtidsudsigter. Den ældste Søn, som maatte fremgaa af dette Ægteskab, skulde en Gang i Tiden blive Frankrigs Konge, den ældste Datter Skotlands Dronning. Efter sin Bedstemoder havde Maria Stuart desuden faaet berettiget Krav paa den engelske Trone og, efter sine franske Slægtninges Raad og Tilskyndelse, føjede hun derfor til Skotlands og Frankrigs Vaaben ogaa Englands i sit Vaabenskjold.

Medens den unge skotske Prinsesse saaledes flettede sig en tredobbelt Krone i Paris og levede i lutter Glæde og Salighed, tildrog der sig sørgelige Ting i hendes fjærne Fødeland. Maria havde en Halvbroder ved Navn *Jakob*, som dog er mere bekjendt under Adelstitelen Greve af *Murray*. Han var en virksom og kraftig Mand med en bestemt Karakter, men ogsaa voldsom og listig. Da han paa ingensomhelst Maade havde restgyldigt Krav paa Magt og politisk Indflydelse, saa søgte han at komme i Besiddelse deraf baade ved List og ved aabenbare Voldsgjærninger; og til Opnaaelsen af sine Planer benyttede han Tilhængerne af den ny Troslære.

Siden 1533 havde Kong *Henrik VIII* indført den saakaldte Reformation i England. En mærkelig Apostel og Kirkestifter denne Kong Henrik! En anden Nero

kunde man kalde ham, i alt Fald var han en af de største Tyranner og Vellystninger, som nogensinde have levet. Han havde sex Gemalinder, den ene efter den anden; fra den Første skilte han sig imod al Ret og Lov, og det var Begyndelsen og Aarsagen til hans Fra-fald fra den katholske Kirke; af de fem andre sendte han to paa Skafottet, én jog han bort, en anden døde efter at have født ham en Søn, den sidste overlevede ham, efter at han allerede havde sporet Tørst ogsaa efter hendes Blod og givet Befaling til, at dømme hende til Døden. Utallige Ofre for hans Vellyst, Mistænk-somhed, Blodtørst og Misundelse faldt under Bøddelens Sværd. Som en sand „kongelig Slagter“ rasede han især imod Katholikerne, som holdt fast ved deres Tro; men lidt efter lidt steg hans Tyranni i den Grad, at han endog forfulgte anderledes troende Protestanter, Lutheranerne og Kalvinisterne, med Ild og Sværd. Fra Genf og Frankrig vare mange af Kalvins Tilhæn-gere indvandrede til England; de kaldte sig *Puritanere*, d. v. s. Rene, fordi de kuldcastede den gamle kathol-ske Lære og især den kirkelige Øvrighed, endnu grun-digere end de andre protestantiske Sekter havde gjort. Forfulgte i England, flygtede de til Skotland. Deres Hoved var *John Knox*, en Discipel af Kalvin, et for-vovent, dristigt, voldsomt, raat Menneske, en mørk Fa-natiker og hensynsløs Forbander af alt, hvad der ikke var efter hans Smag. Ligesom de saakaldte Reforma-torer i Tyskland og andensteds, saaledes vandt Knox ved sine Brandtaler hurtig en Del af Adelen, som fik Haab om større Indflydelse og om Andel i inddraget Kirkegods. Disse fornemme Herrer eller Lords sam-mensvor sig, for at udrydde den gamle katholske Tro i Skotland og indføre den mørke Puritanisme i Katholi-cismens Sted. Oprørerne besatte endog Edinburgh, Landets Hovedstad. Regentinden, Maria Stuarts Moder, henvendte sig til Frankrig om Hjælp, men forgjæves; Frankrig havde nok at bestille med Protestanterne i

deres eget Land. De skotske Oprørere bleve derimod hemmelig understøttede af England og bleve derved endnu dristigere, saa at de tilsidst erklærede Regentinden for afsat fra den højeste Myndighed. Det var for meget for den stakkels Kvinde; hun døde af Græmmelse den 10. Juli 1560. Den nye kirkelige Ordning blev derefter indført over alt i Landet med Vold og Magt.

Med dyb Smerte modtog Maria Stuart Budskabet om sin Moders Død og om den kirkelige og politiske Omvæltning i Skotland. Men hun havde dog endnu Haab: Hun var jo Dronning af Frankrig, og ved Frankrigs Hjælp vilde hun atter gjenoprette Ordenen i sit fædrene Kongerige. Men ogsaa dette Haab svigtede: faa Maaneder senere, den 5. December 1560, døde hendes Gemal, Kong Frants II. Det var et skrækkeligt Slag for den 18aarige Enke; i lang Tid hengav hun sig til den dybeste Tungsindighed og Fortvivlelse. Nu var hun kun Dronning af Skotland, og det laa adsplittet i et dobbelt Oprør. I denne sin Nød henvendte hun sig til sin Halvbroder Murray, men denne havde af Ærgjærighed og Herskesyge sluttet sig til den oprørske Adel, vilde ikke vide noget om Gjenoprettelsen af den katholske Religion, og forraadte Dronningens Planer og Hensigter til hendes Fjender. I Frankrig kunde Maria Stuart ikke opholde sig længere, hun maatte vende tilbage til Skotland, og dog frygtede hun for denne Rejse som for Døden. Hun indskibede sig i Calais. Afskeden fra Frankrig var overordentlig smertefuld for hende; hun stod paa Skibets Dæk og rettede stadig Blikket imod den franske Kyst. „Lev vel, du skjønnne Frankrig,“ raabte hun med taarefyldte Øjne, „jeg føler, at jeg aldrig skal se dig igjen.“ Og saaledes skete det.

2. En Række gaadefulde Begivenheder.

Henimod Slutningen af August 1561 landede Dron-

ningen ved den skotske Kyst i Havnestaden Leed. De mørke Klipper forekom hende overordentlig triste og sørgelige, og da hun saå det fattige Følge, som var sendt til hendes Modtagelse, mindedes hun Frankrigs Pragt og Glans, som hun havde forladt, og begyndte at græde. Vel blev hun modtaget af Folket med stormende Jubel, men den mørke Sindsstemning bemægtigede sig hende atter, da Puritanerne ud paa Aftenen, for at fejre hendes Ankomst, afsang nogle bedrøvelige Salmemelodier, under Ledsagelse af trestrængede Fioliner, udenfor hendes Vinduer.

Men Maria Stuart viede sig dog med Hengivelse til sit kongelige Kald og greb Regeringens Tøjler med fast Haand, men tillige med Mildhed, Skaansel og Klogskab. Hun betragtede den nye kirkelige Ordning som en fuldbyrdet Kjendsgjerning; men opgav dog ingenlunde Haabet om, at gjenoprette den katholske Religion ved Frankrigs og Pavens Hjælp. For sig selv fordrede hun fuldkommen og uindskrænket Frihed i Udøvelsen af den katholske Religion. Burde Protestanterne, Puritanerne ikke have været tilfredse dermed? De burde; men de vare dēt ingenlunde. „Jeg vilde hellere se 10,000 fjendtlige Soldater lande i Skotland,“ raabte den mørke Knox fra Prædikestolen, „end tillade at der læses en eneste Messe.“ Da Maria den 2. September holdt sit festlige Indtog i Edinburgh, lod de intollerante Puritanere over alt i Gaderne opslaa Plakater med Billeder, som fremstillede de forskjellige Straffe, som ramte Enhver, der deltog i katholsk Gudstjeneste. Dronningen kaldte derfor den vilde Knox til sig og foreholdt ham hans oprørske Adfærd, Men Fanatikeren svarede, at en Fyrste, som ikke rettede sig efter Gud, skulde bindes paa Hænder og Fødder og kastes i et Fangehul. „Jeg forstaar dig,“ svarede Maria, „mine Undersaatter skulle adlyde dig og ikke mig. I Stedet for at være din Dronning, skal jeg lære at være din Undersaat.“ Derefter føjede hun til, at hun trods Alt

vilde vedblive at være den romerske Kirke tro, fordi hun ansaa den alene for Kristi eneste sande og ægte Kirke.

Maria Stuart lod sig ikke kyse. Med en Hær drog hun gennem Landet, for at bringe Oprørerne til Ro og skaffe sin kongelige Værdighed Anseelse. Modigt og standhaftigt bar hun alle Anstrængelser og Ofre, og beklagede kun, at hun ikke var en Mand.

(Fortsættes).

Almindelig Kirketidende

og

„Papismen i Danmark.“

Som det vil ses af en Artikel i „*Almindelig Kirketidende*“ Nr. 23 er Udgiveren faret i Harnisk i Anledning af et Stykke i et tysk Blad angaaende Katholicismen i Danmark, og vi mindes unægtelig ikke at have set noget, naar man da ikke vil gaa tilbage til det syttende Aarhundrede eller tidligere, der mere vidner om protestantisk Fanatisme end nævnte Artikel. At Udgiveren, Hr. Provst Vahl, Sognepræst i Nørre Alslev paa Falster, er en Mand, for hvis Dygtighed og Virksomhed som protestantisk Gejstlig man maa have ubetinget Respekt, er temmelig almindelig bekjendt, men desto sørgeligere er det at se, hvorlidet han formaar at tale eller skrive sømmeligt om Anderledestænkende, om et andet her i Landet anerkjendt Kirkesamfund, og at den katholske Kirke er et saadant, maa dog Udgiveren nødes til at indrømme, hvormeget det end, som kjendeligt nok, smerter ham. Han synes endog at foretrække Methodisterne og Baptisterne og ikke ugjerne at ville se, om disse to Sekter kunde vinde større Tilhæng, idet-

mindste forsaavidt de kunde tjene til at indskrænke den katholske Kirkes Virksomhed og Omraade.

Artiklens Forfatter kan ikke bestemme sig til at nævne den katholske Kirke med dens rette Navn; den omtales kun under et Skjældsord. Thi at „*Papismen*“ og „*Papisterne*“ anvendes som saadant, fremgaar aldeles tydeligt af den hele Aand og Tone, hvori Artiklen er holdt, som jo ogsaa denne Benævnelse sædvanligt med sær Forkjærlighed bruges i protestantisk Polemik mod Catholicismen. Naar dens Bekjendere nævnes, kaldes de sjeldent eller aldrig Katholiker men „*Papister*“. Som der ved disse Benævnelser skal udtales en Haan eller Ringeagt, mener man formodentlig dermed ogsaa at skræmme Folk fra at vise den katholske Kirke nogen Sympathi eller noget sømmeligt Hensyn. Forfatteren har imidlertid desforuden fundet paa noget Nyt til Tilfredsstillelse for sin protestantiske Indignation; han betegner nemlig Katholikerne ogsaa som *Kjætttere*, rimeligvis til Gjengjæld fordi den katholske Kirke har nævnt Protestanterne som saadanne. Det er imidlertid at stille Sagen paa Hovedet og gaa helt udenfor Begrebets Væsen og Betydning. *Kjætter* kan kun den kaldes, der paa Grund af en eller anden Særmening, sædvanligt støttet til et ensidigt eller vrangt fortolket Skriftsted, skiller sig fra et bestaaende større Kirkesamfund. Derfor kan Catholicismen, der havde bestaaet i halvandet Aartusind³, da Luther optraadte, umulig betegnes saaledes, medens man ikke kan nægte Catholicismen fra dens Standpunkt Ret til at opfatte Protestantismen under hint Begreb. Men Provst Vahl — thi Udgifveren og Artiklens Forfatter er vel her en og den samme — mener formodentlig, at Catholicismen med sine halvandet tusinde Aar er et Frafald ikke just fra et bestaaende Kirkesamfund, thi et saadant bestod ikke, da den fødtes, men fra Skriftens og Oldkirkens Lære. Det turde blive ham vanskeligt at bevise. Og selv om han kunde det, vilde han endda

ikke derved redde sin Anvendelse af Betegnelsen.

Forfatteren ser naturligvis alt, hvad Catholicismen foretager sig, i det sorteste Lys, underlægger alle Ytringer fra den Side den værste Betydning, uden at indse, at han med det samme ogsaa maatte komme til at dømme sit eget Kirkesamfund. „*Hvad Penge ere værd*“, siger han, „*vide Papisterne*“ — formodentlig vide Lutheranerne saavel som Forfatteren det dog ogsaa — „*thi*“, vedbliver han, „*havde de ikke haft dem til at give Børn fri Skolegang, Klæder osv. for, vilde de næppe kunne prale af 2000 Overtraadte*“. Selvfølgelig insinueres dermed, at Velgjørenheden fra Katholikernes Side slet ikke fremgaar af kristelig eller menneskelig Kjærlighed, men kun har til Hensigt at vinde eller hverve Tilhængere for Kirken og at kunne „*prale*“ af deres Udbredelse. Vi kjende den Bagvaskelse, der i den Henseende løber om, men en Præst skulde dog nødtigt tage den i sin Tjeneste.

Mon alle, der gaa ind under Benævnelsen Protestanter, ogsaa virkelig ere Kristne? Man maa jo antage, at Udgiveren af „*Almindelig Kirketidende*“ mener det, naar han taler om den „*Masse vantro Mennesker, der findes, hvor Papismen raader*“, medens han intet Ord har om den Masse vantro Mennesker, der findes indenfor Protestantismens Omraade. Protestantismen har imidlertid i denne Henseende intet at lade Catholicismen høre. Vi ere tilbøjelige til at antage, at Massen af de Afkristnede endda, ialtfald forholdsvis, er større indenfor Protestantismen end i Catholicismens Lande. Naar der i den tyske Artikel, der har sat Udgiveren i Oprør, tales om det store Antal Katholiker, der findes i Amerika og England, klager han over, at der ikke tages Hensyn til, hvor mange af disse ere *Indvandrere*. Lad Indvandringen i denne Henseende maaske have nogen Betydning i Amerika, skjøndt det næppe kan omtvivles, at dog de fleste Indvandrere ere

Protestanter, i England vil den næppe have nogensomhelst Betydning.

Forfatterens velvillige Fortolkning af Artiklens Ytringer kulminerer dog særligt, naar han anfører den Formening, at det „vilde bidrage til den katholske Religions Udvikling i Hovedstaden, 3: Kjøbenhavn, om der af Kirken kunde bygges store og skønne Kirker, hvor Gudstjenesten kunde holdes med Pragt og Guds Ord ofte kunde blive forkyndt,“ og han da forklarer: „*Det viser bedst, hvor aandløs Papismen er, og hvor langt den er falden fra Herrens Aand; det er ikke ved „at gaa ud paa Gader og Stræder og nøde dem til at gaa ind“*“, at den vil virke, men ved at bygge pragtfulde Kirker, holde en Sandserne tiltalende Gudstjeneste, og saa prædike for dem, der dermed lokkes ind.“ Men mon ikke ogsaa Protestanterne bygge store og skønne Kirker og stræbe at udstyre dem saa smukt som muligt med hvad man mener kan fremme Andagten, om det end sker paa en anden og i enkelte Retninger tarveligere Maade end i Katholicismen, og mon ikke ogsaa Katholicismen ved Ordets Prædiken stræber at oplyse og i Troen inderliggjøre Bekjenderne. Pastor *Fantzen* mente rigtignok i sin famøse Artikel i „Dagbladet“s Nr. 155, at det sidste kun skete her for at læmpe sig efter protestantisk Skik og Forhold; det er imidlertid bekjendt for enhver, der kjender noget til Katholicismen, at det sker alle Vegne indenfor dens Omraade. Men naar Forf. i Alm. Kirke-tidende taler om at „gaa ud paa Gader og Stræder og nøde til at gaa ind“, saa maatte man her som ved flere andre af hans Udtalelser slutte, at han aldeles intet kjender til Kirkehistorien, da han ellers maatte vide, at Katholikerne ikke have forsømt noget i den Henseende, men have øvet denne Virksomhed i en ganske anden Udstrækning end Lutheranerne. Naar de just ikke gjør det hertillands, har det sin gode Grund; hvilket Brag og Skraal vilde der hæve sig — og, som man efter det Foreliggende maa slutte, ikke mindst fra

Udgiveren af „Almindelig Kirketidende“, om de gjorde det. Endelig taler han om, at hvis de evangeliske Kirkesamfund „vilde bruge de samme Midler (hvilke?) som Papismen, vilde de vinde langt flere udvortes Tilhængere“, men tilføjer han stolt: „saadanne bryde vi os ikke om“. Véd han, om den katholske Kirke bryder sig om dem? Meningen af hans hele Udgydelse er egentlig den, at Katholikerne maa gjøre hvad de ville, prædike eller ikke prædike, bygge Kirker eller nøjes med Kappeller og Bedehuse, saa ere de dømte som „Papister“ og „Kjættere“ (!), dømte af ham, der aabenbart ikke kjender det Mindste til Catholicismens Væsen.

Artiklens Forf. eller Tidendens Udgiver undser sig ikke for at fremføre den saa ideligt gjentagne og ideligt benægtede og gjendrevne Beskyldning mod Jesuiterne, at de lære, at „Hensigten helliger Midlet“. Dum er denne Beskyldning, for saa vidt som den, hvis denne Lære virkelig var forkyndt af Jesuiterne, træffer ikke blot dem, men finder Anvendelse og Efterlevelse almindeligt nok i Verdenslivet, navnlig under enhver skarpere politisk Konflikt, og, som det i den seneste Tid er paavist, hin Beskyldning i højeste Grad kan overføres paa Reformatorerne og deres Hjælpere og ikke mindst paa Luther selv. Men Forf. kjender sandsynligvis ikke mere til Reformationens Historie, end han har lært i sin Skoletid og hvad den gængse Luthertradition forkynder. Derimod skulde man jo mene, at han er vel belæst i Jesuiternes Skrifter efter de mange Værker, han i en Anmærkning anfører, hvor hint Princip eller Lærdom skulde være udtalt. Mærkeligt er det da, at at han ikke har søgt og erholdt den Præmie, som i den Anledning i sin Tid blev udsat. Da den imidlertid endnu kan erholdes, kan man ikke andet end opfordre ham til i denne Henseende at sætte sig i Bevægelse. Det er jo bekjendt om hin Kirketidendes Udgiver, at han udfolder en ikke ringe Virksomhed i velgjørende Røtning, og han vilde jo altsaa saaledes paa en Gang

se sig forsynet med ikke ringe Midler. Han ved dog sikkert ogsaa „*hvad Pengø er værd*“.

Det er kjendeligt nok, at Jesuiterkollegiet i Ordrup er Udgifveren en Torn i Øjnene. I den Anledning kommer han saa ogsaa i en Anmærkning til at tyde hen til den Dame, ved hvis Gavmildhed denne Anstalt fornemmelig er bleven til, og nævner det Blad, der er i hendes Besiddelse, idet han bemærker, at „*i dette Blad taales intet, der er Papisterne imod*“. Vi kunne underrette ham om, at der i det Blad heller intet taales, der paa nogen Maade taler til Fordel for den katholske Kirke.

Udgifveren slutter sin mærkelige Artikel med den Bemærkning: „*heldigst vilde det være, om man lod de forskjellige troende Retninger indenfor sin egen Kirke mere i Fred og vendte sig mod dem, der ere Fjender af evangelisk Kristendom, enten det saa er Papister eller Vantro*“. Naar han her sætter Papister, som han vedvarende benævner Katholikerne, og Vantro sammen og saaledes betegner ogsaa hine som „*Fjender af evangelisk Kristendom*“, saa ligger heri en Insinuation, som, naar man ikke kunde fatte den som fremgaaet af Uvidenhed, maatte kaldes en infam Bagvaskelse. Saaledes kaster man sine Læsere Blaar i Øjnene. Vistnok anser den katholske Kirke den luthersk-evangeliske Kristendom for en Vildfarelse, men derfor ere de ingenlunde Fjender af evangelisk Kristendom. Lutheranerne og overhovedet Protestanterne have saavist ikke kunnet tilegne sig Evangeliet saaledes, at ingen uden dem kunne eller tør befatte sig med det, og enhver, der vil stræbe at vinde nogen Indsigt i den katholske Kirkes Væsen og Forhold, vil finde, at den nærer den dybeste Ærefrygt og Hengivenhed for Evangeliet og evangelisk Kristendom, saa det dristig kan siges, at Katholikerne i deres Omtale og Behandling af Evangeliet og Skriften overhovedet have vist en langt større Respekt og

Sømmelighed, end der er udvist indenfor Protestantismens Omraade.

Amicus veritatis.

Efterretninger fra Ind- og Udland.

Rom. I alle Italiens Bispedømmer hersker der en livlig Virksomhed i Anledning af Forberedelserne til *Leo XIII's gyldne Præstejubilæum* i Slutningen af Decemb. Næsten alle italienske Biskopper have udstedt Hyrdebrev til deres Diøsesanere og i hvilke de gjøre forskjellige Forslag til en værdig Festligholdelse af den h. Faders Hædersdag. Næsten daglig kommer der Meddelelser til Rom fra de fjærreste Lande paa Jorden, hvor man ligeledes forbereder sig til at opbyde Alt, for at gjøre Festen til en af de mest glimrende, som nogensinde er bleven fejret til Ære for Pavedømmet. Storartet og enestaaende i sit Slags synes den vatikanske Udstilling at skulle blive. Kina og Japan, Sydhavsøerne og Øerne i det stille Ocean, de Indfødte fra de yngste Missionsstationer i Central-Afrika og Sydamerika ville sende det Bedste, deres Industri formaar at frembringe. De literære Gaver fra alle Lande ville, efter hvad der hidtil er blevet bekjendt, komme til at danne et Bibliothek af overordentlig stort Værd. Amerika vil kæmpe med Europa om Palmen paa Literaturens og Typografiens Omraade, ved at udgive Leo XIII's Liv af O'Reilly i alle Civilisationens Sprog. Belgien vil blandt andet ogsaa overrække Leo XIII en „gylden Bog“, som er forfattet af Professor ved Universitetet i Lüttich, *Dr. Kurth*, der har gjort sig berømt ved sit kulturhistoriske Værk: „Les origines de la civilisation moderne“. Jubilæums-Værket vil indeholde alle Aktstykker fra Leo XIII's Tid, og fremstille ham som Læreren og Forsvareren af den kristelige Sandhed, som Fremskynderen af de videnskabelige Studier og Fremskridt paa alle den menneskelige Kundskabs Omraader. Rektorerne for de forskjellige Nationers Kollegier i Rom vare ogsaa samlede fornylig, for at raadslaa angaaende Ordningen af et saak. „Accademia polyglotta“ (storartet

Sprogfest, hvor alle Verdens Tungemaal ere repræsenterede) i Anledning af Pave-Jubilæet.

— Det romerske Seminar agter tilligemed alle Seminarer i hele den katolske Kristenhed at oprejse et *Mindesmærke* for den h. *Thomas af Aquino* i Anledning af Leo XIII's Jubilæum. En Komité er allerede dannet, som skal bringe denne Tanke til Udførelse.

Aachen. Ifølge „Ach. Volksztg.“ bragte en katolsk Gejstlig fornylig 5000 Mark til en derværende Fabrikant, med den Bemærkning, at Pengene hidrørte fra et *Konkursbo*. Den forbausede Fabrikant spurgte den Gejstlige om nærmere Angivelse, men fik kun den Besked, at Pengene tilkom ham; end ikke den Gejstliges Navn kunde Fabrikanten bringe i Erfaring.

Frankrig. Den officielle Tidende offentliggjør under 11. d. M. Loven angaaende *Salget af de franske Konjuveler*. Blandt de Ting, som paa Grund af Kunst- eller historisk Værdi ikke skulle sælges, nævnes: *den danske Elefantordens Insignier*, Diamanten „Regent“, den store Rubin, Deyen af Algiers Uhr, en Relikvibrosche, en Drage af Perler og Emaile. Blandt Klenodierne, som skulle smeltes, findes: *Kejserkronen*, Dauphinens Sværd og Ludvig XVIII's Sværd. — Stakkels Frankrig! Hvor bliver Civilisationen af hos dine „oplyste“ Styrere.

Kirkelig Kalender.

Søndag den 30. Januar. 4. Søndag efter H. 3 K. — Ansgarius Biskop og Danmarks Apostel. — 31. M. Petrus Nolaskus, Bekjender. — **1. Februar, Ti.** Ignatius, Biskop og Mart. — **2. O.** Mariæ Renselse eller Kyndelmisse (fejres offentligt paa næste Søndag). — **3. To.** Ansgarius, Biskop og Danmarks Apostel (Kl. 8¹/₄ h. Messe for Ansgariusforeningen). — **4. F.** Andreas Corsini, Biskop og Bekj. (Kl. 8¹/₄ Broderskabsmesse til Jesu guddommelige Hjærte; Kl. 7¹/₂ Andagt med Prædiken). — **5. L.** Agatha, Jomfru og Martyrinde.

Søndagen den 6. Februar. — Septuagesima. — Mariæ Renselse eller Kyndelmisse. (Den højtidelige Lysevielse begynder Kl. 9³/₄.)

Mødreforeningen. Tirsdag den 1. Februar, Kl. 8¹/₄ læses den h. Messe for Foreningen.

Mariaforeningen afholder sit sædvanlige Møde idag Søndag den 30. Januar efter Højmessen i St. Ansgar.

Den katolske Syge- og Ligkasse afholder Generalforsamling Mandag den 31. Dec. Kl. 8 Aften i Forsamlingsværelset i Præsteboligen ved St. Ansgars Kirke, Bredgade Nr. 64, 1. Sal.

P. B. V.

M. F. Jensen.

Sct. Josefs Gilde. Almindeligt Møde for alle Brødre. Mandag d. 7de Februar. Kl. 8 Aften. Sædvanligt Sted.

Den foreskrevne ceremonielle Optagelse af nye tiltrædende Brødre vil finde Sted i Marts Maaned.

De ærede Medborgere, som ønskes optagne i Gildet, bedes snarest muligt at give Meddelelse derom til Gildets Præsident, Hr. Pastor Braun, eller til Formanden, Hr. Lærer C. Ertner, hvor ogsaa eventuelle Oplysninger om Gildet kunne erholdes.

Unio. Søndag den 6te Februar, Kl. 9 Aften præcis, holdes Foredrag af Hr. Dr. C. Pechüle.

Vincents-Foreningens Bibliothek holdes aabent for Udlaan af Bøger hver Søndag Aften Kl. ca. 7. Bøgerne udlaanes gratis og tilbageleveres senest efter en Maanedes Forløb. — Nogle ikke tilbageleverede Bøger bedes snarest muligt tilsendte Under: C. Ertner, Bibliothekar.

Til **Rosenkranskirken** og **Skolen** er endvidere indkommet siden sidste Bekjendtgjørelse:

Kjøbenhavn: P. J. 5 Kr., E. aarligt Bidrag 25 Kr.; S. 1. Udbytte af en lille Handel 25 Kr.; Fr. M. 4 Kr.; Fr. J. 2 Kr.; O. P. 1. Kvartal 1 Kr.; Fr. H, aarligt Bidrag 12 Kr. — Fra Frederiksberg 81 Kr, 38 Øre; B. S. D. 140 Kr.

Aarhus: Ubenævnt: i Soli Deo gloria. 50 Kr.

Randers: M. Aarligt Bidrag 12 Kr.

Ialt . . . 357 Kr. 38 Øre.

Med det tidligere Indkomne . 6084 — 57 —

Hjærtelig Tak til alle dem, som vedblive at yde deres smaa og store Bidrag til det satte smukke og store Maal: at oprette en ny Sognekreds for de i Kjøbenhavns Forstæder boende Katholiker, samt at bygge de dertil fornødne kirkelige Bygninger, en Sognekirke og en Sogneskole. Den sidste har begyndt sin Virksomhed i en midlertidig Skolebygning og tæller allerede nu efter kort Bestaaen 50 Børn.

F. von Erch,
Ap. Præfekt.

Fortrolig Korrespondents. I Februar Maaned agte vi at paabegynde Udgivelsen af *Tillægs-Arkene* for i Aar. Foreløbig ville de komme til at omfatte *anden Del* af „*Vore Fædres Tro*“, hvis første Del udkom i 1885. Naar Bogen er sluttet vil medfølge Indholdsfortegnelse over begge Dele og nyt Titelblad.

— *Ansgariusforeningens Generalforsamling* vil efter Forlydende blive afholdt Søndagen den 6. Februar.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

Femogtredivte Aargang.

„Nordisk Ugeblad“ udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer Millech, Store Kjøbmagergade 10, 1. S., Kjøbenhavn. — Redaktør: A. Johansen, Bredgade 64, 1. S.

N° 6.

Søndagen den 6. Februar.

1887.

Indhold. Maria Stuart. Den h. Barndoms Forening. Aarsregnskab. Efterretninger: Kolding, Hamborg.

Fra Tronen til Skafottet

eller

Maria Stuart.

(Fortsat).

I den skotske Dronnings Liv følger der nu i Løbet af faa Aar en Række gaadefulde, mørke Begivenheder. Vi ville først meddele dem her, som de følge paa hverandre, og senere hen se vi da, hvorledes de bleve forklarede, udtydede og benyttede.

For at vinde Halvbroderen Murray, udnævnte Maria ham til Første-Minister. Dronningens Hensigt var baade god og redelig; men et Menneske, der som Murray er opfyldt af lidenskabelig Ærgjærrighed, kan man aldrig stole paa, til enhver Tid kan han forraade eller lade sig bestikke.

Maria var endnu Enke; Folket ønskede og for-

langte, at hun skulde gifte sig, for at efterlade sig en Tronarving. Der var heller ikke Mangel paa Friere. Men mod en Forbindelse med den spanske Prins Don Karlos arbejdede Frankrig og England. Den østerrigske Ærkehertug Karl kunde ikke medbringe Magt eller Hjælp. Imod en Katholik ivrede og udspyede Knox og hans „Hellige“ deres Gift. Kongerne af Danmark og Sverrig og den engelske Greve af Leicester bleve forkastede af Maria. Endelig skjænkede hun en Slægtning, Lord *Darnley*, sin Kjærlighed. Murray, som blev understøttet af England, gjorde Alt, for at hindre denne Forbindelse, og da Alt var forgjæves, fik han en Opstand sat i Gang; Maria undertvang Oprørerne med en Hær, og Murray maatte forlade Landet.

Den 29. Juli 1565 formælede Maria sig med Darnley og levede i nogen Tid lykkelig med ham. Men hun havde skuffet sig med Hensyn til hans Person, thi han var raa og karakterløs, forfængelig og indskrænket. Han forlangte at faa Del i Regeringen, hvad Maria nægtede ham paa Grund af hans Uduelighed.

Ved Dronningens Hof levede der nu en ung Italiener, *Riccio*, som Maria paa Grund af hans skønne Stemme havde indlemmet i det kongelige Kapel og senere hævet til sin Sekretær. Darnleys Vrede udøste sig først over ham, idet han beskyldte Riccio for at have berøvet ham Dronningens Tillid. Darnley og flere Adelige sammensvore sig: Riccio skulde myrdes, Parlamentet, ved hvis Hjælp Maria atter vilde gjenoprette den katholske Kirke, sprænges, og den højeste Magt overdrages Darnley. — Den 9. Marts 1566 om Aftenen sad Dronningen tilbords i Slottet tilligemed nogle Tillidsmænd, blandt hvilke ogsaa Riccio. Midt under Taffelet traadte Darnley ind og stillede sig ved Marias Stol, og kort efter trængte de Sammensvorne ind i Salen. Dronningen spurgte dem opbragt, hvem der havde tilladt dem, at betræde hendes Værelser med Vaaben ihænde. Men istedetfor Svar forlangte de, at

Riccio skulde fjærnes, og istedetfor at følge Dronningens Befaling til at forlade Værelset, saafremt de ikke vilde anklages for Højforræderi, styrtede de sig over Riccio, som under Raabet: „Retfærdighed! Retfærdighed! Frels mig!“ kastede sig paa Knæ for Dronningen. Men Darnley holdt Dronningen fast, saa hun ikke kunde hjælpe den Ulykkelige; de Sammensvorne grebe imidlertid Sekretæren, slæbte ham ud i Forværelset, gjennemborede ham med 56 Dolkestik og kastede Liget ud af Vinduet. Den næste Morgen hed det sig, at en Forræder var bleven opdaget og afstraffet; Darnley opløste Parlamentet. Dronningen behandledes som Fange; men hun fattede sig, flygtede til Dunbar og kaldte Adelen til Hjælp, med en Hær vendte hun tilbage til sin Hovedstad. De Sammensvorne flygtede, og Darnley nægtede at have deltaget i Riccio's Mord.

Man kan let forstaa, at Maria siden den Tid nærrede den dybeste Afsky for sin Gemal, og en Søns Fødsel bidrog heller ikke til at gjøre Forholdet bedre. Hun ønskede at skilles fra ham, saafremt det lod sig gjøre, uden at skade hendes Barns Rettigheder, og ytrede derefter, at hun agtede at trække sig tilbage til Frankrig. — En Skilsmisse skulde snart følge efter, men paa den skrækkeligste Maade. — Darnley blev pludselig syg af Mæslinger i Glasgow. Dronningen gik til ham, plejede ham og bevægede ham til at vende tilbage til Edingburgh. For at han bedre kunde nyde den sunde, friske Luft, anvistes der ham et Hus udenfor Byen til Opholdssted; men om Natten, efter at Dronningen havde forladt ham, blev Darnley tilligemed hele Huset sprængt i Luften. Grev *Bothwell* blev almindelig anset for at være Anføreren for Morderne.

Maria Stuart beklagede meget Darnleys Død og lod tre Dage efter Mordet udsætte en Belønning for Morderens Opdagelse. En Domstol blev nedsat, men Dommerne vare Alle Tilhængere af *Bothwell*; trods den offentlige Mening blev han derfor frikjendt. Men

Bothwell fordrede endnu mere. Han indbød Adelen til sit Taffel og fremtvang dens Samtykke til hans Giftermaal med Dronningen. Bothwell lod sig skille fra sin første Gemalinde, bortførte Dronningen paa hendes Rejse fra Stirling til Edinburgh, og ægtede hende den 15. Maj 1567.

Knox og hans „Hellige“ tordnede paa Prædikestolene imod Dronningen, som mod en Kvinde, der havde myrdet sin Mand og begaaet Ægteskabsbrud. Adelen frygtede paa sin Side for den raa Bothwell's Voldsgjerninger, og den indgik derfor en Forening. Dens Tropper opfangede Dronningen, og man besluttede at afsætte hende og indespærre hende i et Fængsel. Den 17. Juli blev hun paa en gammel Vogn bortført fra Edinburgh og bragt til Slottet *Lochleven*, som laa midt i en Sø og saaledes afskar hende fra enhver Forbindelse med Ydreverdenen. Under alskens Trusler og Voldsgjerninger tvang Lorderne hende til at underskrive Dokumentet, ved hvilket hun gav Afkald paa Tronen, og den 29. Juli 1567 kronedes hendes lille Søn, som næppe var et Aar gammel, til Konge af Skotland som *Jakob VI*. Hendes Halvbroder, den ærgjærrige Murray, overtog Regentskabet og bemægtigede sig hurtigt alle befæstede Steder i Landet. Han søgte ogsaa at faa Bothwell i sin Magt, men denne undkom her til Danmark, hvor han holdtes faagen indtil sin Død i Aaret 1576.

3. En misundelig Medbejlerinde.

Paa denne Tid regerede i England Dronning *Elisabeth*, en Datter af den forhen nævnte umenneskelige Tyran og Vellystning, *Henrik VIII*, og hans anden Gemalinde, *Anna Boleyn*; men efter at han havde overleveret denne til Skafottet, lod han sit Ægteskab med hende erklære for ugyldigt og følgelig ogsaa Barnet, som hun havde født, for uægte. Efter Henrik VIII's Død kom derfor hans Søn af tredje Ægteskab,

Eduard VI, som 10 Aars Dreng paa Tronen; men han døde allerede 6 Aar derefter. Under ham blev ved hans Formyndere „Reformationen“ gennemført i England. Henriks Datter af første Ægteskab, *Maria*, fulgte Eduard VI paa Tronen. Hun søgte at gjenoprette den katholske Religion i England, men døde efter 5 Aars Forløb, uden at have løst sin Opgave. Der var nu kun et eneste af Henrik VIII's Børn tilbage, *Elisabeth*, som i 1558 blev kaldet til Englands Trone.

Elisabeth var aandelig rigt begavet; i Særdeleshed var hun i Besiddelse af en skarp, gennemtrængende Forstand, kold Beregning og et politisk Talent; hvad der manglede hos hende, var frem for alt ædel, medfølelse Kvindelighed. Hun havde i sin Ungdom gennemgaaet en haard Skole og gjentagne Gange svævet i Dødsfare som Anna Boleyns Barn; men derved udviklede der sig allerede fra Ungdommen af en stærk Selvstændighedsfølelse hos hende. Hun var opdraget i de protestantiske Grundsætninger, og da hun var naaet til Tronen, skjænkede hun derfor Protestantismen sin Gunst og *bedrog* ret saa egentlig det katholske Folk for dets Tro, idet hun langsomt og ved Hjælp af kloge og skjulte Forholdsregler lidt efter lidt førte det ind i den nye Lære. Det smigrede hendes Herskesyge, at være samtidig Statens og Religionens Overhoved og at gjøre sig uafhængig af Rom og Paven. Manglede der hende ædel Kvindelighed, saa var og blev hun dog paa den anden Side en Kvinde og paa en ligefrem hæsliq Maade bar hun to af sit Kjønns Svagheder til Skue, nemlig *Forfængelighed* og *Skinsyge*. I Et og Alt vilde hun være den Eneste og den Første. Det engelske Folk ønskede, at hun skulde søge sig en Ægtefælle, for at efterlade en Arving til den kongelige Magt. Friere var der naturligvis nok af. I Aartier bandt hun an med Alle og gav Alle Haab, thi hendes Forfængelighed fandt sin Glæde i at være omgivet af Tilbedere. Men hun skuffede Alle; hun var altfor skinsyg med

Hensyn til sin Magt, til at hun skulde have delt den med en Ægtefælle, for gridsk efter Uafhængighed til at hun skulde have ofret endog blot en Del af den til en Mand. Hun vilde anses for den smukkeste blandt Kvinder, og overlæssede sig med Pynt og Sminke, for at fremtvinge baade sine Undersaatters og Fremmedes Beundring. Ved Audientserne kunde hun trække Handskerne 10 Gange af og paa, for at henlede de Tilstedeværendes Opmærksomhed paa hendes smukke Haand og for at lade dem beundre dens hvide Farve. Efter hendes Død fandt man ikke mindre end 3000 kostbare Klædninger i hendes Gjemmer. Hun udstedte et Manifest med Hensyn til sit Billede: der var Ingen, som hidtil havde været i Stand til at male hendes Figur, Skjønhed og Ynde paa en træffende Maade, derfor havde hun ladet en dygtig Kunstner hidkalde, for at han skulde male et tro Billede. Indtil dette var færdigt, forbød hun Salget af ældre Billeder.

Smiger og Hyldest blev ligefrem en Nødvendighed for hende, og hendes engelske Undersaatter ydede hende i saa Henseende det utrolige. Henrik Lee oprettede en Forening af Riddere, som med Vaaben i Haand skulde duellere med Enhver der havde talt haant om Dronningens Skjønhed. Walter Raleigh kastede en prægtig Fløjls-Kappe over en Mudderpøl, som Dronningen paa en Spadseretur ikke vovede at gaa over, og fik for denne „Artighed“ mangen smuk Kappe til Foræring af den ellers saa gridske og gjærrige Dronning. En protestantisk Biskop lod en af sine sunde Tænder trække ud, for at give Herskerinden Mod til at lade en syg Tand trække ud.

Var Dronning Elisabeths Karakter af den Beskaffenhed, saa behøvedes der fra Dronning Maria Stuarts Side kun den ringeste Anledning, for at vække den engelske Dronnings Misundelse og Sinskyge, og det saa meget mere, som en Kvinde med Lethed tilgiver hos en Mand, hvad hun aldrig vilde tilgive en anden

Kvinde. Det var saaledes tilstrækkeligt til at vække Elisabeths Uvillie, at Maria Stuart, som forhen bemærket, føjede Englands Vaaben til sit eget; da den skotske Dronning derfor vilde forlade Frankrig, for at vende tilbage til sit Fædreland, nægtede Elisabeth hende Til-ladelse til at rejse igjennem England og udsendte endog en Krydser imod Maria, men hun naaede lykkeligt til den skotske Kyst.

For at bortrydde enhver Grund til Uvillie hos sin kongelige Søster, lod Maria atter det engelske Vaaben udslette i sit Vaabenskjold, men ønskede dog samtidigt, at hendes egne og hendes Efterkommeres Rettigheder til den engelske Trone sikkredes efter Elisabeths Død. Den engelske Dronning var yderst tilbageholdende overfor Maria Stuart og med Hensyn til Tronfølgen vilde hun ikke give noget Løfte; en Sammenkomst, som Maria ønskede at have med hende, søgte hun ogsaa at hindre, og den kom heller ikke i Stand. Overfor den skotske Dronning spillede Elisabeth overhovedet en tvetydig og hemmelighedsfuld Rolle, uden Oprigtighed og Aabenhjærtighed. Dertil kom Skinsygen, som pirredes ved Marias ædle og kvindelige Væsen, som fandt mange Beundrede. Elisabeth vilde tvinge Maria Stuarts Gesandter til at bekjende, at hun, Elisabeth, var smukkere end deres egen Dronning: hun dansede, klædte sig i forskellige Nationaldragter, musicerede, for at fremtvinge Bekjendelsen, men Gesandten svarede som en smidig Hofmand: „I England ligner Ingen Dronning Elisabeth; i Skotland er Ingen smukkere end Maria Stuart.“ Da den skotske Dronning havde til Hensigt, at søge sig en Ægtefælle, anbefalede Elisabeth hende indstændigt sin egen Yndling og Begunstigede, Greven af Leicester; men Maria vilde naturligvis ikke vide noget at sige om en saadan Forbindelse og saarede derved Elisabeth.

Selv om denne kun havde anbefalet Leicester, for ved ham at faa Indflydelse paa de skotske Forhold,

saa var der dog ikke tabt noget videre ved Marias Afslag, thi Indflydelse havde Elisabeth alligevel. Endog Murray, Marias Halvbroder, var afhængig af Elisabeth og hende hengiven, afset fra en Mængde andre Traade, som fra London førte til Skotland og tilbage igjen. Elisabeth havde saaledes vidst Besked om Sammensværgelsen mod Riccio og fremmet den. Maria havde ingen Anelse om hendes kongelige Søsters Rænker kun altfor silde skulde hun desværre erfare, at Elisabeth i en lang Aarrække havde været hendes skinsyge og misundelige Modstanderinde. En dyb indre Modsætning bestod desuden mellem disse to Kvinder: Elisabeth var ene og alene Forstand og politisk Beregning, Maria derimod Hjærte og Følelse, Elisabeth var Protestant og som saadan kirkeligt Overhoved i England, Maria Katholik og som saadan en mistænkelig og forhadt Person overfor de mørke Puritanere; Elisabeth var forsigtig og klogt beregnende, Maria derimod troskyldig og derfor ofte ubetænksom og omgiven og forraadt af falske Raadgivere.

4. En hemmelighedsfuld Æske: Synd og Straf eller Uskyldighed og djævelsk Ondskab.

Vi har forladt Maria Stuart som Fange, som afsat Dronning paa Slottet Lochleven. Førend vi gaa videre i den ulykkelige Dronnings Historie, maa vi dog først give en Smule Oplysning om, hvorledes og hvorfor alt det hændte, som Modstanderne kunde beraabe sig paa, for at give Oprøret Skin af Retfærdighed, løsrive Folkets Hjærter fra hende og endog bevæge Adelen til Frafald; skjøndt den dog stedse havde kæmpet saa tappert for sin smukke skotske Dronning.

Fra sin Tronbestigelse af indtog Maria en overordentlig vanskelig og mislig Stilling overfor de rasende Anførere for Puritanerne og overfor Folket, som disse havde vildledt. Gjorde Dronningen nu aabenlyst Mine til at opbyde al sin Kraft og Magt, for at bringe den

gamle Religion til Ære, saa maatte hun være fattet paa at møde den heftigste, vildeste og lidenskabeligste Modstand. Denne Bemærkning maatte vi forudskikke, for at gjøre Modstandernes Maade at kæmpe paa forklarlig.

Strax efter Darnleys, hendes Gemals voldsomme Død, gik det Rygte gennem hele Skotland, at Dronning Maria Stuart havde vidst Besked om Sammensværgelsen mod Ægtefællen og at hun var i Forstaaelse med Morderne; hendes Udsoning med Darnley, hendes Kjærlighed, hvormed hun havde plejet ham under Sygdommen osv. havde været forbrydersk Hykleri, for at berolige hendes Gemal og for saaledes at styrte ham med desto større Sikkerhed i det spundne Næt. Man gik endnu videre og udbredte dristigt iblandt Folk, at Maria siden Riccios Drab havde fattet et dødeligt Had til Darnley og kun søgte en Lejlighed til at rydde ham af Vejen; desuden havde Maria endnu medens Darnley levede staaet i et forbrydersk Forhold til Grev Bothwell og derfor ægtet denne, Anføreren for Darnley's Mordere, strax efter sin Mands Død. De to skrækkeligste Forbrydelser, saaledes skrege Modstanderne, tyngede altsaa paa Dronningens Sjæl og Samvittighed: *Mordet paa Ægtefællen og det uretmæssige Ægteskab med Ægtefællens Morder*; saadanne Misgjerninger havde tvunget Undersaatterne, Adel og Folk, til Oprør, saa de tvang deres uværdige Fyrstinde til at frasige sig Tronen.

Men var Maria Stuart da virkelig i Stand til at begaa saa skrækkelige Forbrydelser? Havde man Beviser, for at rejse en saa frygtelig Anklage imod hende?

Efter Bothwells Flugt fandt en af Tjenerne i hans Bolig en lille *Sølvæske*, som indeholdt flere Breve og glødende Kjærlighedsdigte, som Maria havde skrevet til Bothwell *før og efter* Darnleys Død. Disse Breve indeholdt Beviser for Marias dobbelte Brødre. Intet spiller en større og vigtigere Rolle siden tre Aarhundrede i Bedømmelsen af Dronning Maria Stuart, end

denne Sølvæske, og netop i den nyeste Tid blev dens Indhold atter underkastet den omstændeligste, nøjagtigste og samvittighedsfuldeste Undersøgelse.

Men hvorfor undersøge saa længe, naar Brevene virkelig bevise Marias dobbelte Synd? Ere de maaske ikke Vidnesbyrd om den største *Synd*, og ere Marias efterfølgende Lidelser indtil Døden paa Skafottet maaske ikke den velfortjente *Straf*?

Men sæt engang, at den hemmelighedsfulde Æske var et skjændigt Bedrageri, og Brevene, som den indeholdt, forfalskede? Saa er Maria Stuart blevet et *uskyldigt, brødebrit Offer* for en i Sandhed *djævelsk Ondskab*. Det betyder altsaa Æsken: enten aabenbarer den *Synd* og *Straf*, eller *Uskyldighed* og *djævelsk Ondskab*, alt eftersom dens Indhold er sandt eller forfalsket. — Fra Begyndelsen af var der Nogle, som ansaa Brevene for ægte, Andre som paa det bestemteste fordømte dem som Falsifikater. Saa meget staar i alt Fald fast i vore Dage, at mange af de bedste, samvittighedsfuldeste og dygtigste Historieskrivere og Kjendere betragte Brevene som et af de afskyeligste Bedragerier, Verdenshistorien kan fremvise. Andre som ikke mene, at kunne gaa saa vidt, tilstaa, at netop det Brev, som især lægges Dronningen til Last, *utvivlsomt er forfalsket, uægte og underskudt*. Men er et af Brevene utvivlsomt forfalsket, saa maa de Andres Ægthed ogsaa først bevises, og dette er hidtil ikke lykkedes for Maria Stuarts Modstandere.

Man kan rigtignok spørge, hvorfor skulde man have tilladt sig et saa forbrydersk Bedrageri? Hvad Skotlands Store tillode sig, fremgaar allerede af de 56 Dolkestik, som gjennemborede Maria Stuarts Sekretær, Italieneren Riccio. Aarsagen til Sammensværgelsen imod ham var ikke nogen anden, end den, at han stod i Vejen for Darnley's, Murray's og den protestantiske Adels Herskesyge, og fordi han paa den anden Side opmuntrede Dronningen i hendes Forsæt, at gjenoprette den gamle, katholske Religion i Riget og derfor førte

Underhandlinger med Paven og de katholske Fyrster paa Fastlandet. Af den Grund interesserede den protestantiske Regering i England sig ogsaa saa meget for Mordplanen, især da Maria Stuart allerede havde aabnet Parlamentet, som atter skulde indføre den katholske Religion i Landet. Efter Riccios Død traadte Anføreren for Morderne kjækt frem for Dronningen og sagde hende uforbeholdent, at Riccio havde maatte falde, fordi hans Indflydelse, hans Raad med Hensyn til Gjenoprettelsen af den katholske Religion vare Fjendtligheder mod Landets Store.

Af samme Grund maatte Darnley falde. Denne Gang var det Bothwell, som vilde rive Magten til sig, men den kongelige Gemal stod hans ærgjærrige Planer i Vejen. Efter at have sprængt Darnley i Luften, gjennemførte han hos Adelen, som frygtede ham, sin Frikjendelse for Delagtighed i Mordet og samtidig dens Indvilligelse i hans Ægteskab med Dronningen. Han sagde offentlig, at han vilde gifte sig med Dronningen, om saa Alle vare derimod og hvad enten hun selv vilde eller ej. Dronningens Bortførelse er saaledes ikke en hykkelsk, aftalt Komædie, men en Voldsgjerning af Bothwell, for med hendes Person at opnaa den højeste Magt i Staten.

(Fortsættes).

Den hellige Barndoms Forening,

(Indsendt til den apostoliske Præfekt).

Højærværdige Hr. Prælat!

Den *hellige Barndoms Forening* har ogsaa i Aaret 1886 samlet et efter vore Forhold betydeligt Offer til Bedste for de ulykkelige Hedningebørns timelige og evige Frelse. I Alt har jeg modtaget 382 Kr. 61 Ør.; ere Udgifterne, 1,64 fraregnede, saa har vi 380 Kr. 97 Ør. I Aaret 1885 var den samlede Almisse 438 Kr. Formindsnelsen kommer deraf, at de norske Medlemmers Bidrag i Aaret 1886 udeblev, medens de i det fore-

gaaende Aar havde bidraget med 111 Kr. De katholske Børns Nidkjærhed for denne smukke Sag er vel ikke kølnet i Norge; men deres Almisse er uden Tvivl bleven sendt lige til Hr. General-Direktøren i Paris. Naar vi altsaa fraregne de 111 Kr. fra det sidste Aars Indtægter, saa ses det, at de danske Medlemmers Offer i Aaret 1886 har været betydelig større end i det foregaaende Aar,

Dette heldige Resultat skyldes særlig Skolebørnenes fromme Iver i *Aarhus*. Det var det første Aar, de vare med i Foreningen, og allerede nu staa de tilligemed Søstrenes Skoler i Kjøbenhavn i første Række blandt Jesus-Barnets Stridsfolk, baade med Hensyn til deres Offers Størrelse og til deres Iver for Sagen. Deres højjærværdige Hr. Pastor skriver desangaaende: „Vore Børn have allerede naaet til ni Underafdelinger. De nøjedes ikke med at svare det foreskrevne Kontingent, men de have de sidste Maaneder opstillet en Bøsse i Skolen, hvori de nedlagde deres Skillinger, som ellers bleve givne ud til Slikkerier. Desuden have de samlet Penge til en *Fane*, som koster 30 Kr. Deres Offer er uden Tvivl desto værdifuldere i Guds Øjne, fordi de selv ere fattige, og tage deres Almisse fra deres egen Mund.“

Dette er den rette Maade, at efterfølge Jesus-Barnet i Selvfornægtelse, naar man gjør det af Kjærlighed til Næsten. De nye Medlemmer i *Aarhus* maa nu blot holde ud i deres Iver, give deres Almisse for Jesu Skyld og bede andægtig den daglig foreskrevne Bøn for Hedningebørnene; saa vil vor kjærlige Frelser ogsaa glæde sig over deres Offer og belønne deres Kjærlighed. De tre Navne, som de have valgt, *Josef*, *Stanislaus* og *Elisabeth* skulle blive tre Hedningebørns Døbenavne.

Ogsaa i *Fredericia* og *Horsens* er der et Fremskridt at bemærke, og et større kan ventes til Aarsregnskabet for det følgende Aar. I *Horsens* er Interessen for den smukke Sag i Tiltagen. En lille *Josef*

faar sit Navn givet til en lille Hedning. En otte AarsDreng kom i Juletiden ganske troskyldig til Pastoren og spurgte, om han ikke kunde faa en lille sort Dreng hjem; han vilde gjerne dele sit Brød med ham. Vor kjære Frelser belønne rigelig denne gode Dreng og lade ham blive en nidkjer Missionspræst; han har allerede det rette Sindelag dertil.

Deres Højærværdighed kan altsaa glæde sig over, at Danmark med sine faa katholske Børn allerede kan optræde med Ære i de kristne Børns Kappestrid for de stakkels smaa Hedningebørns Frelse; og denne fromme Iver hos de Smaa vil uden Tvivl drage Guds Velsignelse ned over Deres Præfekturs Menigheder.

Deres Højærværdigheds
ærbødige og underdanige
F. C. Lichtle.

Odense, den 24. Januar 1887.

Aarsregnskabet

for den h. Barndoms Forening i Danmark for Aaret 1886.

<i>Kjøbenhavn:</i>	fra St. Josefs Søstrenes Pigeskoler	80 Kr.	„	Ør.			
Do.	fra St. Ansgars Skole	27 —	33 —				
<i>Ordrup:</i>	St. Andreas Kollegium	16 —	20 —				
<i>Odense:</i>	Medlemsbidrag 31 Kr. 27 Øre	}	. .	39 — 27 —			
Do.	Kirkeoffer . . . 8 — „ —						
<i>Kolding:</i>	Medlemsbidrag 24 — 55 —	}	. .	31 — 25 —			
Do.	Kirkeoffer . . . 6 — 50 —						
<i>Fredericia:</i>	35 —	30 —				
<i>Horsens:</i>	17 —	„	—			
<i>Aarhus:</i>	64 —	„	—			
<i>Randers:</i>	Medlemsbidrag 11 Kr. 25 Øre	}	. .	27 — 50 —			
Do.	En Anonym . 16 — 25 —						
	Gave fra H. L.				20 —	„	—
	Gave ved Søster Marie des Anges				10 —	„	—
	Kassebeholdn. fra sidste Aarsregnskab	14 —	16 —				
		382 —	61 —				
	Udgifter:	1 —	64 —				

Rest: 380 Kr. 97 Ør.

Disse 380 Kr. ere ved en Banknote paa 528 Francs 50 Cent. blevne sendte til Foreningens General-Direktør i Paris.

Efterretninger fra Ind- og Udland.

Kolding. Den derværende *Sct. Mikael's Kirke* har fornylig modtaget en yderligere Forskjønnelse. Allerede før Jul ankom der fra den for sine kunstneriske Arbejder bekjendte Billedhugger Fleige i Münster et *Sands- tensrelief af den h. Mikael*, bestemt til at anbringes i en 5 Fod høj og 7 Fod bred Nische ovenover Indgangen til Kirken. Men den vedvarende Frost hindrede den Gang Opstillingen. Relieffet bestaar af 3 Stykker: det midterste Parti viser os den h. Mikael, der støder en forgyldt Landse i Dragens opspilede Gab; de to Sidestykker ere derimod arkitektoniske Ornamentter. Den omhyggelige Udførelse af alle de enkelte Dele og Arbejdets Skjønhed overhovedet gjør dette Relief til et virkeligt Kunstværk, og som saadant er det ogsaa blevet anerkjendt af Sagkyndige. Det er en sand Pryd for Kirkens Ydre og minder tillige om dens Skytspatron, den h. Mikael, som Forkæmper i Kampen mod Djævelen og alle andre onde Aander, som færdes i Verden til Sjælenes Fordærvelse.

Hamborg. Den katholske Haandværkerstand har ét vanskeligt Standpunkt i Hamborg, da Socialdemokratiet trykker alt ned; ved de forestaaende Valg vil Hamborg efter al Sandsynlighed sende tre Socialdemokrater til den tyske Rigsdag trods Hofpræst Støcker fra Berlin, hvem de Konservative havde hidkaldt og som holdt nogle Taler i Jakobskirken og i Konventgarden, der høstede en Del Bifald. Under saadanne Forhold er det glædeligt at se, at den *katholske Svendeforening* udfolder en livlig Virksomhed. Den tæller nu 210 Medlemmer og c. 100 Æresmedlemmer, i Aarets Løb har den vundet 50 nye Medlemmer. Der findes Svende fra hele det tyske Rige, fra Østerrig, Schweiz, Rusland, Sverrig og Norge. Foreningen tæller blandt sine Medlemmer 28 Protestanter, to vendte ifjor tilbage til den katholske

Kirke. Ikke mindre end 561 gjennemrejsende Svende have haft Logi og Forplejning i Foreningen.

Den 7. November drog man ind i *det nye Svendehjem*, som blev kjøbt for 80,000 Mark. En Del er endnu lejet ud, men Stuen og Bagbygningen er bleven ombygget i Foreningens Øjemed. En kunstnerisk udført Sct. Josefs Statu i Legemsstørrelse, forfærdiget af Fleige i Münster, smykker Foreningens Forsamlingssal. Der er oprettet et Middagsbord, hvortil ca. 30 Medlemmer have abonneret. — Svendeforeningen har saaledes faaet et nyt, glædeligt Opsving. Dens Sparekasse giver ogsaa i Aar Medlemmerne 4 pCt., medens alle andre Kasser have sat Renten ned til 3 à 3 1/2 pCt., og at Menighedens Interesse for den katholske Svendeforening ikke er kølnet, beviser den glædelige Kjendsgjerning, at Foreningens sidste Julebazar gav i Nettofortjeneste ca. 1500 Mark. Maatte den h. Josef ogsaa for Fremtiden velsigne Svendeforeningen ikke blot i Hamborg. men ogsaa her i Norden! Kjærnen af Missions-Menigheden udgaar fra denne Forening overalt, hvor den er oprettet. Den fortjener derfor ogsaa tilfulde Menigheds-Medlemmernes Velvillie i enhver Henseende. Enhver katholsk Svend burde være Medlem af Foreningen, og mange Andre kunde fremme dens Formaal og sikre dens Bestaaen som *Æresmedlemmer!*

Opfordring.

Elisabethforeningen har som bekjendt den Opgave at understøtte fattige og forældreløse Børn. Hertil har den nu ogsaa ved Siden af paataget sig en anden, nemlig at *omdanne aflagt Tøj til Brug for trængende Børn*. I dette Øjemed samles hver Tirsdag Aften i Forsamlingsværelset, Bredgade 64, 1. Sal, en Kreds af Damer i en *Syforening*. At det er tidssvarende, er vistnok indlysende for Enhver, som ved, hvorledes Vinteren er haard for Fattigfolk paa Grund af de nuværende trykkende økonomiske Forhold og den stedse tiltagende Arbejdsløshed. Elisabethforeningen retter derfor den indtrængende Opfordring til alle ædelttænkende Mennesker om, ihukommende Frelserens Ord: „Hvad I have gjort mod en af disse mindste, det have I gjort imod mig“, at indsende til denne Syforening aflagt Tøj og saaledes at støtte den i dens Bestræbelse for at skaffe saa mange fattige Børn som muligt de Klæder, disse saa haardt trænge til.

Aflagte Klæder, som til ingen Nytte fylde Pladsen i Skabe og Skuffer, modtages i dette Øjemed med Taknemmelighed saavel i Præsteboligen ved Sct. Ansgar, som hos undertegnede Bestyrelse.

Kbhvn. d. 16. Jan. 1887.

Bestyrelsen for Elisabethforeningen.

J. von Euch, Fru E. Tronier, Fru Larsen,
Apost. Præfekt. Lille Strandstræde 20. Vingaardstr. 10
Fru Osterhammel,
Stormgade 16.

Kirkelig Kalender.

Søndagen den 6. Februar. — Septuagesima. — Mariæ Renselse eller Kyndelmisse. (Den højtidelige Lysevielse begynder Kl. 9³/₄.) — **7. M.** Romualdus, Abbed. — **8. Ti.** Ihukommelse af Herrens Bøn i Gethsemani. — **9. O.** Blasius, Biskop og Martyr (Paa denne Dag meddeles Blasiusvelsignelsen efter enhver h. Messe). — **10. To.** Oktav af Sct. Ansgar. — **11. F.** Johannes af Britto, Mart. — **12. L.** Polykorpus, Biskop og Mart.

Søndag den 13. Februar. — Sexagesima.

Ansgariusforeningen afholder i Forsamlingsværelset sin aarlige Generalforsamling idag, Søndag den 6. Februar efter Højmessen i Sct. Ansgar. Regnskabet fremlægges, Meddelelse om Foreningens Virksomhed, Valg af Bestyrelsesmedlemmer foretages.

Elisabethforeningen holder Møde Søndag den 13. Februar efter Højmessen i Sct. Ansgars Kirke. Aarsregnskabet fremlægges. Da Sager af Vigtighed foreligge, udbedes talrigt Møde.

Mariaforeningen vil ogsaa i Aar komme trængende Neokommunikanter og Konfirmander til Hjælp, for saa vidt disse have gjort sig værdige dertil. Skemaer, som de Ansøgendes Forældre eller Værger have at udfylde inden den 20. Februar, faas hos Undertegnede

J. Braun
Sognepræst.

Unio. Søndag den 6te Februar, Kl. 9 Aften præcis, holdes Foredrag af Hr. Dr. C. Pechüle om Hastigheder i Rummet.

Set. Josefs Gilde. Almindeligt Møde for alle Brødre. Mandag d. 7de Februar. Kl. 8 Aften. Sædvanligt Sted.

Svendeforeningen holder Møde hver Søndag Aften fra Kl. 7—10 i Lokalet Fredriksberg Allé 15. Enhver katholsk Svend eller Haandværker bør indtræde i denne saa vigtige Forening.

Plads søges. En 34aarig Mand med Embedsexamen, der af gode Grunde dog ikke benyttes, samt praktisk merkantill Uddannelse, søger Plads til 1. Maj ved Kontor- eller Lagerforretning eller ved et Udsalg (Urtekram eller Kolonial-); men da helst som Bestyrer eller i lignende selvstændig Virksomhed. For Paalidelighed, Orden og Akkuratesse samt Flid indestaas; gode Anbefalinger have. Lønnens Størrelse er mindre væsentlig.

Billet, mrkt. „Haab“, bedes indlagt paa Ugebladets Kontor snarest muligt.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

Femogtredivte Aargang.

„Nordisk Ugeblad“ udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer Millech, Store Kjøbmagergade 10, 1. S., Kjøbenhavn. — Redaktør: A. Johansen, Bredgade 64, 1. S.

N^o: 7.

Søndagen den 13. Februar.

1887.

Indhold. Maria Stuart. Efterretninger: Kjøbenhavn, Odense, Randers, Fredericia.

Fra Tronen til Skafottet

eller

Maria Stuart.

(Sluttet.)

Bothwell gravede sig imidlertid selv en Grav. Adelen ønskede lige saa lidt hans Voldsherredømme, som Darnleys og Riccios Indflydelse. Næppe havde han naaet sit Maal, førend ogsaa hele Adelen greb til Vaaben imod ham. Krigens Tærningkast fældede ham; og han rev Dronningen med sig i Fordærvelse: han flygtede, og Maria blev tvungen til at give Afkald paa Tronen. Fra dette Øjeblik af maatte det frem for alt være den oprørske Adel, hvis Anfører Marias Stedbroder Murray var, magtpaaliggende, at Maria Stuart aldrig mere kom paa Tronen, for at hendes Hævn ikke skulde ramme den senere. Det gjaldt altsaa om at øde-

lægge Dronningen fuldstændig, at berøve hende hendes gode Navn og Rygte, at brændemærke hende for hele Verden, som en Forbryderske, der ved sine Misgjerninger og Synder havde gjort sig uværdig til Tronen. Dette maatte være Modstanderne saa meget mere magtpaaliggende, som Maria Stuart ikke var uden Hjælpere, der vare beredte til at føre hendes Sag, nemlig Paven og Kongerne af Frankrig og Spanien; selv Elisabeth af England arbejdede endnu den Gang paa Dronningens Gjenindsættelse. Sølvæsken med de forfalskede Breve ødelagte imidlertid fuldstændig Dronning Maria, og Modstanderne opnaaede, hvad de vilde.

Vel har Maria Stuart begaaet mangen en Fejl, mangen Uforsigtighed og Uklogskab; men at hun skulde have begaaet de to store Forbrydelser, som Modstanderne og Brevene i Sølvæsken anklagede hende for, det er ikke bevist; ja, da der blandt disse Sidste endog utvivlsomt findes et Falsifikat, saa er det mere end sandsynligt, at hun blev et Offer for skjændig Bagvaskelse og politisk Rænkespil, hvis Drivfjeder var hendes egen Stedbroder Murray.

5. Fangen.

I Lochleven blev Maria Stuart bevogtet af en gammel Medbejlerske, som vaagede over hende med Tigerøjne. Og ikke desto mindre fandt Maria en Vej til Friheden; Vogterskens Søn, *Georg Douglas*, som var bleven greben af den unge, ulykkelige Fyrstindes Ynde og Skjønhed, besluttede sig nemlig til at vove alt. En Gang var Maria, klædt som Vaskerkone, allerede kommen ombord paa et lille Skib i Søen, men Skipperen gjenkjendte hende paa hendes hvide Haand og førte hende tilbage til Fængslet. Et andet Redningsforsøg, 2. Maj 1568, lykkedes. En af de adelige Ynglinge stjal efter Aftensbordet Portnøglen fra Slotsforvalteren. Maria, forklædt som Tjenestepige, naaede gennem Porten ned i en Baad, Porten blev atter lukket af, Nøglen

kastet i Søen, og ved Strandbredden ventede den unge Douglas paa hende. Maria erklærede sin Tronfrasisgelse for paatvungen og derfor ogsaa for ugyldig. En Del af Adelen samlede sig strax om hende. Men hendes Stedbroder Murray handlede ogsaa hurtigt og energisk og drog med en stærk Hær imod hende. Ved *Longside* stod det afgjørende Slag. Fra en Høj var Maria Vidne til Kampens Gang. Lykken var hende imod! Hun saá sine Tilhængere falde eller flygte: Slaget var tabt, og hun maatte selv søge Frelse ved illsom Flugt. I skarpt Trav tilbagelagte hun 16 Mil til Hest, uden at hvile sig, og naaede Bugten ved Solway.

Her tilbød der sig tre Muligheder for hende: hun kunde sejle bort til Frankrig, frelse sig paa engelsk Territorium eller sammenkalde i det sydlige Skotland sine sidste tro Tilhængere og fortsætte Kampen. Man advarede hende mod Dronning Elisabeths Rænker, men Maria nærede Tillid til sin kongelige „Søster,“ steg i et Fartøj og landede paa engelsk Grund. I en hjertelig Skrivelse bad hun Elisabeth om Hjælp og Beskyttelse og frem for alt om en Sammenkomst med hende. Elisabeth lod svare, at hun ikke kunde træffe sammen med Maria Stuart, førend denne havde rensat sig for Beskyldningen angaaende Mordet paa Ægtefællen; forøvrigt lod hun Flygtningen modtage med Æresbevisninger, men tillige under stræng Bevogtning bringe til Slottet *Carlisle*. Maria var fangen og vedblev at være det indtil sin Død, 19 lange, bitre og tunge Aar.

At lade Maria i Frihed ansaa den engelske Dronning for en Fare; hun kunde gaa til Frankrig, samle en Hær og forsøge en Landgang i Britannien; var hun fri i England, kunde hun stille sig i Spidsen for Katholikerne, som endnu vare talrige; kom hun atter paa den skotske Trone, saa kunde hun fornye sine Krav paa den engelske Krone og blive farlig for Protestantismen. Paa denne Maade regnede og spekulerede den følelsesløse og hjærteløse Politik, og Elisabeth besluttede

derfor at fastholde Maria som Fange. Det var sort Forræderi imod Gjæstfriheden, imod Tilliden, som den landflygtige Maria havde næret til hende; en hedensk Græker eller Romer eller Barbar vilde ikke have handlet saaledes. Elisabeth opkastede sig oven i Kjøbet ogsaa til Dommer over Maria og de skotske Anliggender, skjøndt hun ikke havde saameget som Skygge af Ret dertil. Maria var ikke skotsk Undersaat, men lige saa vel Dronning, som den stolte Englænderinde. Og selv om Maria havde været skyldig, skyldig i endnu større Forbrydelser, end dem, man bagtalte hende for, saa tilkom det dog ikke den forfængelige og skinsyge Medbejlerske at sidde til Doms over hende og at holde hende fangen.

Man kan næppe tænke sig noget Afskyeligere end det hykkelske Rænkespil, som Elisabeth drev med Maria Stuart i Løbet af de 19 Aar. Fem eller sex Gange lader hun som om hun virkelig vil forhandle med den stakkels Fange angaaende dennes Frigivelse og Gjenindsættelse i Skotland, men det er stadig kun Forstillelse, Skuffelse, æreløst Bedrageri: pludselig afbryder hun Forhandlingerne og slæber den ulykkelige Dronning fra det ene Fængsel til det andet, fra Carlisle til Coventry, fra Coventry til Tutbury, fra Tutbury til Wingfield, fra Wingfield til Sheffield, o. s. v. — Den skotske Regent Murray lader hun offentlig indstævne; han skal komme og retfærdiggjøre sit Oprør eller ogsaa bevise Marias Brøde; men under Haanden lader hun ham vide, at han ingenlunde maa tro, at hun nogensinde tænkte paa at gjenindsætte Maria i Regeringen. Dernæst truer hun atter Murray med, at dersom han ikke driver Anklagen mod sin Søster bedre, saa vil hun hjælpe en Anden til Regentskabet i Skotland.

Elisabeth havde i Virkeligheden indsat en fuldstændig inkompetent Domstol, som skulde undersøge Marias Brøde. Som Hovedbevis fremlagdes de beryg-

tede Breve fra Sølvæsken og de anerkjendtes naturligvis som ægte og tilforladelige.

Men Maria Stuart var dog ikke ganske forladt af Alle. Hendes sørgelige Skjæbne og endnu mere hendes egen Personlighed vakte stadig ny Deltagelse, og der foretoges ofte Skridt til hendes Befrielse. Fire Gange lyste Haabet for hende, men det forsvandt hver Gang bag stadig mørkere Skyer.

Først var det *Hertugen af Norfolk*, som ikke alene følte Deltagelse med den ulykkelige Dronning, men endog begejstret Kjærlighed. Han omgikkes med højt-flyvende Planer og så sig allerede som Marias fjerde Gemal paa Skotlands Trone og med Krav paa den engelske. Han hvervede Medhjælpere og Partigængere. Den 14. November 1569 brød en Hær op i Norden; i Syden skulde en spansk Hær lande, — men denne udeblev, og den nordlige Hær blev derfor adspлтt, og Norfolk maatte ende paa Skafottet.

Da døde i Aaret 1570 Marias Hovedmodstander, den forræderske Murray. Den stakkels fangne Dronnings Tilhængere benyttede denne Lejlighed, samlede sig sammen og erobrede den skotske Hovedstad; Pave Pius V. udtalte Banlysningen over Elisabeth, Karl IX af Frankrig truede Englænderne. Elisabeth var opfyldt af Angst; for at stille Stormen, forlovede hun sig, — naturligvis kun i den Hensigt, at bryde sit Løfte senere hen, naar der var blevet roligt, — med den franske Prins, *Hertugen af Anjou*. Paa denne Maade vandt hun Frankrig for sig, og alle Marias Forhaabninger svandt for anden Gang.

I Aaret 1578 blev Maria Stuarts Søn, Jakob VI., erklæret for myndig, skjønt han kun var 12 Aar gammel. Maria fik derved nyt Haab. Hun ønskede at tage Del i Sønnens Regering og lovede at underkaste sig enhver Betingelse, som kunde forenes med hendes Ære. Samtidig fik hun ogsaa fra anden Side berettiget Haab: franske og spanske Tropper skulde lande i England.

Faren var stor for Elisabeth. For at sætte Splid mellem Spanien og Frankrig, forlovede hun sig atter med en fransk Prins, denne Gang med *Hertugen af Alençon*, og Kong Jakob kom ved et Statskup under engelsk Indflydelse. Alle Marias Forhaabninger forsvandt. Jakob VI. blev opdraget protestantisk, han var vel lærd, men overordentlig karakterløs og indskrænket i sin Handlemaade; overfor sin Moder viste han kun liden eller slet ingen Deltagelse og gjorde Intet for hende.

For fjerde Gang brød en Straale af Haab igjennem, da *Ballard*, *Bobington* og *Savage* i Aaret 1586 fattede den Plan, at myrde Elisabeth og saaledes bringe Maria Friheden. Men Elisabeths Minister *Wahlsingham* lykkedes det at indsmugle Forrædere blandt Marias Tilhængere, og han blev saaledes altid underrettet om alt, hvad der foregik imellem dem. Man søgte ogsaa med Hensigt at drage Maria med ind i Komplottet, for at have en Skingrund, som kunde retfærdiggjøre hendes Henrettelse. Maria, som ikke anede, at alle hendes Breve gik igjennem den engelske Ministers Haand, opmuntrede vel de Sammensvorne til at hjælpe hende; men det er uvist, hvorvidt Maria har haft Kundskab om de Sammensvornes Planer; endnu paa Skafottet svor hun paa, at hun ikke havde haft Anelse om, at de vilde myrde Elisabeth. — De Sammensvorne bleve straffede som Højforrædere, for Maria Stuart var der intet Haab om Frelse længere, end i Døden.

6. Martyrinden.

Allerede i Aaret 1586 lod den engelske Tyran Elisabeth den stakkels kongelige Fange overføre til et strængere Fængsel i det halvforfaldne Slot *Tutbury* og stillede hende under den fanatiske Puritaner og Katholikhader *Amyas Paulet's* ubarmhjærtige Bevogtning. Den 6. Oktober 1586 blev Maria Stuart bragt til Slottet *Fotheringay*, efter at man i Forvejen paa en underfundig Maade havde berøvet hende alle Papirer, alle

Smykker og Penge. Fuld af Harme raabte Maria: „Der er to Ting, som Dronningen af England aldrig kan berøve mig: mit kongelige Blod, som giver mig Ret til Tronfølgen i England, og mit Hjertes Kjærlighed til mine Fædres Religion!“

Det hemmelige Raad i London havde besluttet at overlevere Maria til Bøddelen og derfor at anklage hende for Højforræderi. Elisabeth opfordrede hende til at forsvare sig overfor Dommerne. Med Rette svarede Maria paa sin blodtørstige Modstanders Forlangende: „Véd man da ikke, at jeg er en født Dronning og i min Person vilde krænke Kongerne og de fremmede Fyrster, dersom jeg adlød en saadan Befaling? Jeg har aldrig lagt Planer imod Eders Herskerinde, Ingen kan bevise mig Sligt; men vel har jeg anbetroet fremmede Fyrster mine Anliggender, da min Søster forkastede alle mine Tilbud“. Saaledes forholdt det sig ogsaa i Virkeligheden, Maria kunde og turde som skotsk Dronning ikke anerkjende fremmede, altsaa heller ikke engelske Dommere. Men Elisabeths Underfundighed, der var glat som en Slange, forstod at bibringe hende, at hun kun ønskede, at hendes Uskyldighed derved maatte blive aabenbar, medens hendes Taushed og Vægning vilde blive anset for en Bekjendelse af hendes Brøde. Maria besluttede sig da til at møde for Dommerne, — hvad hun aldrig skulde have gjort. Egenhændige Breve kunde man ikke fremlægge, for de S sammensvornes Hensigter kunde hun, som hun erklærede, ikke indestaa. Hun nægtede ikke, at hun havde ønsket sig Friheden, og arbejdet for dens Opnaaelse. Naturen havde tvunget hende dertil. Hun havde skrevet til sine Venner, for at bede dem om Hjælp i det elendige Fangenskab, hun nu havde vansmægtet i mod al Lov og Ret i samfulde 19 Aar, men hun afviste energisk og bestemt Beskyldningen for at have indvilliget i et Attentat mod Elisabeths Person. Hvorfor man ikke havde fremstillet hende for de S sammensvorne? Hun fordrerede en Sagfører, —

men forgjæves. I Fotheringay forhørte man den Anklagede uden Vidner, i London Vidnerne uden den Anklagede. Alt var blot beregnet paa Skinnet, paa det Ydre, men en Dødsdom vilde man have under alle Omstændigheder. Dommerne erklærede da den Anklagede for skyldig til Døden, og det elendige Parlament stadfæstede Dommen.

Den 10. November 1586 oplæstes Dødsdommen for den ulykkelige Dronning Maria Stuart. Har hun ogsaa fejlet meget i sit Liv, saa har hun gjort navnløs Bod derfor, og i disse sørgelige Dage har hun vist sig i Sandhed kongelig, stor, ædel, standhaftig, smuk som en Helgen og Martyrinde. Da den hjærteløse Paulet, hendes Fangevogter, begyndte at behandle hende paa en raa og hensynsløs Maade, lod Tronhimlen og det kongelige Vaaben nedtage, pegede hun paa Krucifixet og sagde: „Jeg har modtaget min kongelige Værdighed af Gud. Jeg skatter mig lykkelig, at kunne udgyde mit Blod for Kirken, naar dens Fjender forlange det.“ Pave Sixtus V. bad hun om Absolutionen for sine Synder, om hans Velsignelse og Forbøn hos Gud og overdrog til Kirkens Overhoved sin moderlige Myndighed over sin Søn, at han maatte blive ført tilbage til den sande Kirke. I en Skrivelse til Elisabeth bad hun ikke om at maatte leve længere, men om at hendes Lig maatte blive overført til Frankrig og begravet i indviet Jord, at man ikke vilde henrette hende hemmeligt, men i Overværelse af hendes Tjenere, og at man vilde lade dem beholde alt, hvad hun i sin Fattigdom kunde skjænke dem. Til sin Fætter, *Hertugen af Guise*, skrev hun: „Havde jeg rettet mig efter min Kirkes Fjender, vilde dette Slag ikke have ramt mig.“ Denne Overbevisning, at hun faldt som et Offer for sin Tro, skjænkede hende endog overfor de blodige Fjender en hellig, blid Fred, og udbredte over hele hendes Væsen en ren og frejdig Ynde.

Og Elisabeth! Den blodige Hyklerske var Aarsagen til alle disse Lidelser i et 19-aarigt Fangenskab og til Dødsdommen over Maria, men hun vilde kun vælte Ansvarret paa Andre. En opdigtet Sammensværgelse blev sat i Scene, for at det skulde faa Udseende af, at hendes Liv havde været i Fare. Allerede i 1572 havde hun skrevet til den skotske Regent, at det vilde være vanskeligt at fælde en Dom over Maria i England, han skulde derfor forlange hende udleveret og gjøre det af med hende, saa snart hun betraadte skotsk Grund. Nu lod hun sine Ministre forstaa, at de skulde skille Maria af med Livet, uden at afvente hendes Befaling. Men Ministrene vidste godt, at Elisabeth i saa Tilfælde vilde vælte hele Skylden over paa deres Skuldre, og de vogtede sig derfor for at gaa i I'ælden. Da fik Paulet underhaanden Befaling til at gjøre det hemmeligt af med Dronning Maria, men han vilde heller ikke til det, uden at have en retsgyldig Befaling i sin Haand. Elisabeth beklagede sig i Vrede over det fromme Snakkehoved, som ikke havde Mod. Det er, som om Forsynet har villet vise, at Elisabeth ene og alene har hele den frygtelige Blodskyld paa sin Samvittighed. Skulde Maria virkelig dø paa Skafottet, saa maatte Elisabeth undertegne Befalingen til Henrettelsen. Hun gjorde det endelig den 1. Februar 1587 og overgav Befalingen til sin Sekretær Dawison, at han skulde sætte det store Segl derpaa; denne overgav den til Ministrene, som overtog Fuldbyrdelsen.

Den 7. Februar forkyndtes Dødsdommen for den stakkels Fange med den Tilføjelse, at den vilde blive fuldbyrdet den følgende Dag, Kl. 8 om Morgenen. Maria tilbragte den sidste Aften med Oprettelsen af sit Testament og med Brevskrivning. Derefter lod hun oplæse af Helgen-Legenden Levnedsbeskrivelsen af en Synder, som Gud havde tilgivet. Under hendes sidste rolige Søvn bevægede hendes Læber sig stadig som i Bøn. Hvad de blodtørstige Mennesker i forrige Aar-

hundrede ikke nægtede den ulykkelige Kong *Ludvig XVI* af Frankrig, en katholsk Præsts Bistand, det nægtede Elisabeth sin Kusine. Ja, det kostede mange Bønner og Taarer, inden det tillodes hende at tage et Krucifix med til Retterstedet, for at hente Trøst og Styrke ved Synet af den Korsfæstede.

Den 8. Februar om Morgenen var Maria rolig og fattet. Hun uddelte det Sidste, hvad hun ejede, til sine Tjenere. Derefter knælede hun ned foran sit Husalter og forrettede Bønnerne for de Døende. Kl. 8 kom Sheriffen for at afhente hende. Maria gik foran i Enkedragt, i den ene Haand holdt hun Krucifixet, i den anden en Bønnebog; Tjenerne, som lovede hende Ro og Fatning, fulgte efter. I den store Slotssal var Skafottet oprejst, 200 Adelige og Omegnens Beboere stode omkring det. Med majestætisk Ro besteg hun Skafottet og erklærede da med fast Stemme: „Jeg er Dronning af Fødsel, uindskrænket Fyrstinde og ikke underkastet dette Lands Love; jeg er Dronningen af Englands nære Slægtning og hendes retmæssige Arving. Jeg lider uretfærdigt, men jeg takker Gud for, at jeg tør dø for min hellige Religion. Jeg sværger højtideligt paa, at jeg aldrig nogensinde har haft til Hensigt at myrde Dronningen eller nogensinde givet mit Samtykke til et Angreb mod hendes Person.“ Den protestantiske Dekan af Peterborough plagede hende derefter med barbarisk Paatrængenhed og udmaalede paa den græsseligste Maade for hende, hvorledes hun om en halv Time vilde blive modtaget i Helvede af hede Flammer og sorte Djævla, dersom hun ikke hurtigt underkastede sig den engelsk-protestantiske Trosformular. Maria svarede ham roligt: „Jeg vakler ikke i den gamle romersk-katholske Tro.“ Paa den blinde Fanatikers Befaling om at lægge Krucifixet, som hun andægtigt trykkede til sit Bryst, bort, da Frelserens Billede i Haanden ikke gavnede noget, naar man ikke bar det i Hjærtet, svarede hun smukt: „Det er vanske-

ligt at holde det i Haanden, uden at Hjærtet røres deraf, og der er Intet, som sømmer sig bedre for en Kristen paa hans Dødsleje end Frelserens Billede.“

Derefter bad Maria højt for Paven, for Kirken, for de katholske Fyrster, for sin Søn, — for *Dronningen af England* og for alle sine Fjender. Da Tjenerne begyndte at hulke, mindede hun dem om deres Løfte, at de vilde vise Fatning, og tilføjede: „Glæder eder, istedenfor at græde! Jeg er saa tilfreds med at drage bort fra denne Verden, især for en saa god Sags Skyld!“ Med Ordene: „Herre, i dine Hænder befaler jeg min Aand,“ lagde hun sit Hoved paa Blokken. Bøddelen var saa bevæget, at han først ved *andet* Hug skilte det fra Kroppen. Marias Sjæl stod for en stræng, men ogsaa retfærdig Dommer. — — — „Maatte alle Dronning Elisabeths Fjender omkomme paa denne Maade!“ raabte den protestantiske raa Dekan af Peterborough.

I London blev der tændt Glædesblus og der ringedes med alle Kirkeklokkerne, kun Elisabeth forstillede sig i fire Dage, som om hun ikke vidste, hvad det betød, — den blodige Hyklerske! Først den 13. Februar viste hun sig overrasket og lod som om hun var vred over, at man havde fuldbyrdet Dødsdommen overilet, og lod sin Sekretær Dawison kaste i Fængsel. Derefter iførte hun sig Sørgedragt for sit Slagtoffer og foranstaltede en højtidelig Ligbegængelse. — — Men Verden skuffede sig ikke: Maria Stuart staar for den fra Aarhundrede til Aarhundrede i en religiøs og poesirig Forklarelses lyse og milde Glans; men Dronning Elisabeth brænder mærker den udsletteligt som en Hyklerske og Justitsmorderske.

Efterretninger fra Ind- og Udland.

Kjøbenhavn. I Søndags af holdt *Ansgariusforeningen* sin aarlige *Generalforsamling*, hvortil var mødt ca. 30 Medlemmer. Formanden, Hr. Folkethingsmand. Grev *Holstein-Ledreborg*, aabnede Mødet med en Bøn og meddelte en kort Oversigt over Foreningens Virksomhed i det forløbne Aar, som væsentlig havde bestaaet i Udgivelsen af „Nordisk Ugeblad“ med dets Tillæg „Engelens Hilsen“ og i Salget og Udbredelsen af katolsk Literatur. Ugebladets Abonnentantal var stadig stigende, hvad særlig maatte tilskrives den højærv. Hr. Præfekts og de andre Herrer Gejstliges paaskjønnelsesværdige Iver for Bladets Udbredelse baade her og i Provinserne samt i Norge. Kassereren, Hr. Grosserer *Erlewein*, oplæste derefter det reviderede Regnskab, som fremviste et Overskud af ca. 200 Kr.

Hr. Bogbindermester *O. Petersen* paatalte atter i Aar Ugebladets og Tillægsarkenes slette Falsning, som ofte umuliggjorde deres Indbinding, og fremviste tillige et Par Numre, paa hvilke Pagineringen flere Steder var helt bortskaaren, medens den paa andre Steder stod dybt nede paa Siden. Samtidig bemærkedes det ogsaa, at Sværten var at den Beskaffenhed, at den ved Bogbinderpresningen førte Bogstaverne over paa den anden Side og derved utydeliggjorde Læsningen. Bestyrelsen maatte vel erkjende, at dette var i høj Grad uheldigt; men en Bogbinderfalsning kunde ikke opnaas uden extra Godtgjørelse, og Kassen burde ikke bebyrdes med nye Udgifter. Ved Afstemningen vedtoges det dog at paatale Sværten og at skaffe Bladet bedre falset efter Overenskomst med Trykkeriet.

Hr. Fabrikant *Feuerlein* klagede over den ringe Indtægt, som Averteringen i Følge Regnskabet havde bragt Bladet, og efter at et Forslag om, at Annoncerne skulde betales strax ved Indsendelsen, var bleven for-

kastet ved Afstemningen og af Redaktøren bleven erklæret for en Umulighed i mange Tilfælde, da Annoncerne som oftest fandtes henlagte i Redaktionskassen, henstilledes det til Bestyrelsen, at drage Omsorg for den bedst mulige Ordning af Annoncegebyrernes Indkassation. Et Forslag angaaende Trykningen af Bladet i et andet Trykkeri maatte Redaktøren, understøttet af Formanden, foreløbig protestere imod, af Grunde, som han meddelte Generalforsamlingen, men ikke ønskede bragte til Offentlighedens Kundskab.

Derefter foretoges Valg af Bestyrelse: I Hr. Pastor Bøhmers Sted valgtes Hr. Pastor *Braun* enstemmigt til Viceformand; til Kasserer og Sekretær gjenvalgtes D'hr. Grosserer *Erløwein* og Dr. *C. Pechüle*; til Assistent i Pastor Brauns Sted Hr. Kapellan *Slump*; til Revisorer D'hr. Sakristan *Jensen* og Fabrikant *Feuerlein*. Hr. Grosserer Lohrer bad sig før Valget fritaget for Gjenvalg som Revisor. Generalforsamlingen afsluttedes derefter af Formanden med en Bøn.

Odense. I Søndags, den h. Ansgars Fest, holdt højærv. Pastor *J. C. Lichtle* sin Afskedsprædiken i det derværende Sct. Mariæ Kapel. Pastoren, som nu staar i sit 63. Aar, ønskede siden længe at opnaa en længere Ferie, for at opholde sig i sit Fødeland Elsass, i det Haab, at hans Helbred, som i den senere Tid har svigtet ham, derved vilde blive gjenoprettet til Gavn for den danske Mission, som tæller ham blandt sine ældste, nidkjæreste og dygtigste Gejstlige. Dette Ønske er nu blevet opfyldt, idet den apostoliske Præfekt har bevillet Hr. Pastor Lichtle et Aars Permission.

Sognepræst-Embedet ved den katholske Menighed i Odense vil i Pastor Lichtles Fraværelse blive forvaltet af den derværende anden Gejstlige, Hr. Kapellan *Fr. Pohl*. Samtidig har den apostoliske Præfekt udnævnt Hr. Kapellan *Ortved*, som i længere Tid har opholdt sig i Udlandet, til anden Præst ved Sct. Mariæ Kapel i Odense. Det er at haabe, at Permissionen maa blive

Hr. Pastor Lichtle til Gavn, saa at han om et Aar atter vender styrket tilbage til sit kjære Odense, for at optage sin apostoliske Gjerning med fornyet Kraft. Hans Embedsbrødre i Jylland havde i Torsdags foranstaltet et Festmaaltid for den Bortdragende i Odense, ved hvilken Lejlighed den hjærteligste Stemning herskede og det ovenfor nævnte Haab enstemmig udtaltes.

Randers. Ogsaa i denne By har Skilsmisssens Time slaaet for Sognepræst og Menighed. Idag den 13. Febr., Sexagesima, holder højærv. Hr. Pastor, Dr. theol. *H. Niehaus* sin Afskedsprædiken. Efter at have virket her i Danmark næsten lige siden sin Ordination, er Hr. Pastor Niehaus nu kaldt tilbage til Bispedømmet Osnabrück, idet den højærværdigste Biskop, Msgr. *Bern. Hötting* har kaldet ham til et Embede i *Glandorf*.

Dr. Niehaus, der er født den 18. Marts 1833 og præsteviet 1859, efter at have fuldendt sine Studier i det tyske Kolleg i Rom, kom til Danmark i 1861, hvor han først ansattes som tredie og derefter som anden Præst ved Sct. Ansgars Kirke i Kjøbenhavn. I Oktober 1867 blev han ansat som Præst ved Sct. Knuds Kapel, der var bleven opført Aaret iforvejen og indviedes den 1. Nov. 1867. Og da der paa samme Tid følte Trang til en Betalings-Skole, der tilbød den bemidlede Del af Menigheden en mere omfattende Undervisning for deres Børn end Kirkeskolens, paatog han sig at afhjælpe dette Savn. Alene Oprettelsen af *Sct. Knuds Skole*, hvorfra mange dygtige, karakterfaste katholske unge Mænd, blandt hvilke ogsaa to af Dhrr. Gejstlige ere udgaaede, vil være tilstrækkelig til stedse at bevare hans Minde i taknemlig Erindring.

I Sept. 1877 kaldedes Dr. Niehaus til Sognepræst-Embedet ved den katholske Menighed i *Randers*, hvor han i 1884 fejrede sit 25-aarige Præstejubilæum og modtog ved denne Lejlighed talrige Beviser paa de danske Katholikers og hans Embedsbrødres Hengivenhed og Agtelse. Hvad han har været for Menighederne

i Kjøbenhavn og Randers, hvor han ved sit Ord har vejledet, opbygget og befæstet Mange og ved sin Deltagelse i de Troendes Sorger og Bekymringer trøstet og styrket, hvad han overhovedet har virket baade for Voxne og Børn, som kom i Berøring med ham, vil sikre ham et varigt Minde blandt de danske Katholiker, der alle ledsage ham med de bedste Ønsker for hans fremtidige Virksomhed og med Bøn til Gud om at Han vil belønne ham engang med evige Goder for hans trofaste Tjeneste i Herrens Vinbjerg.

Fredericia. Efter at have bestaaet i næsten 22 Aar, og i denne Tid udfoldet en velsignelsesrig om end skjult Virksomhed, er vor *Vincentforening* nu udtraadt af sin tidligere forborgne Stilling og bleven et Led af den store, hele den katholske Verden omfattende Forening, hvis Hovedsæde er i Paris. Ifølge derom indgivet Andragende fra vor højærværdige Sognepræst, Hr. Pastor *Heiden*, modtog Foreningen den 5. Januar Optagelsesdiplomet, som ledsagedes af en „Opmuntring“ til Foreningen, bestaaende af 200 Franks. Endvidere medfulgte en Privatskrivelse til Hr. Pastoren, hvori udtaltes Ønsket om, at Vincentsforeningerne i Kjøbenhavn og Fredericia maatte støtte sig inderligere til hinanden og staa hinanden bi med Raad og Daad. Dette vilde maaske kunne opnaas ved aarlige Sammenkomster, om ikke af alle Medlemmerne, saa dog af dertil valgte Delegerede.

I Anledning af Optagelsen samledes Medlemmerne paa den h. Ansgars Fest til Fælleskommunion under Højmessens. Hele Gudstjenesten havde et særdeles opløftende og højtideligt Præg. Hr. Pastor *Storp* fra Kolding, som i Dagens Anledning var kommen til Fredericia, celebrerede den h. Messe. Hr. Pastor Heiden holdt Prædikenen over Text: „Salige ere de Barmhjertige, thi dem skal vederfares Barmhjertighed“. (Matth. V. 7.) Efter først at have dvælet ved St. Ansgar og særlig skildret ham som de Fattiges og Betrængtes

Hjælper og Trøster, gav Hr. Pastoren en kort Oversigt over Vincentsforeningens Stiftelse og Historie, og indledede dermed et begejstret Foredrag om Foreningens ophøjede Formaal, som sluttede med den indtrængende Opfordring til hele Menigheden, at støtte Foreningen efter bedste Evne. Den tæller nu 18 Medlemmer.

Maatte denne herlige Forening ogsaa vinde Indgang i de øvrige danske Menigheder! Den bidrager ikke lidet til at vække og bevare det religiøse Liv i Menigheden, lige som den ogsaa er et Middel for Medlemmerne til at samles i Endrægtighed og Kjærlighed.

Kirkelig Kalænder.

Søndag den 13. Februar. Sexagesima. — 14. M. Scholastica, Jomfru. — 15. Ti. Ihukommelse af Frelserens Lidelse. — 16. O. Cyrillus af Alexandria, Biskop og Kirkelærer. — 17. To. Votivofficium af det allerhelligste Sakramente. — 18. F. Simeon, Biskop og Mart. — 19. L. Votivofficium af den ubesmittede Undfangelse.

Søndag den 20. Februar. Quinquagesima.

Mariaregationen for Ynglinge holder Fælleskommunion Søndagen den 20. Februar Kl. 8 i Jesu Hjerter Kapel paa Vesterbro.

Den offentlige Examen med Kirkeskolens Elever afholdes i Skolelokalerne i Fredericiagade 15, Bagbygn. Mandag den 14. Febr. i begge Drengeklaserne; Tirsdag den 15. Febr. i begge Pigeklasserne fra Kl. 8 til 2 $\frac{1}{2}$; Onsdag den 16. Febr. i Forberedelsesklassen fra Kl. 9.

Børnenes Forældre eller Værger samt alle Skolens Venner indbydes herved til at overvære denne Examen.

J. Braun,
Sognepræst.

Mariaforeningen vil ogsaa i Aar komme trængende Neokommunikanter og Konfirmander til Hjælp, for saa vidt disse have gjort sig værdige dertil. Skemaer, som de Ansøgendes Forældre eller Værger have at udfylde inden den 20. Februar, faas hos Undertegnede

J. Braun
Sognepræst.

Elisabethforeningen holder Møde Søndag den 13. Februar efter Højmessens i Sct. Ansgars Kirke. Aarsregnskabet fremlægges. Da Sager af Vigtighed foreligge, udbedes tålrigt Møde.

Unio. Søndag den 20. Febr. Kl. 7 $\frac{1}{2}$ Aften holdes **Faste-lavnsløjer** i Foreningens Lokale paa Sct. Annæ Plads. Adgang for Medlemmer gratis. Besøgende indførte ved et Medlem betale 50 Øre. Nærmere ifølge Program, opslaaet i Forenings-Lokalet. Emblem bæres. Adgangskort for Besøgende faas hos Bestyrelsesmedlemmerne.

J. May,
p. t. Sekretær.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

Femogtredivte Aargang.

„Nordisk Ugeblad“ udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer Millech, Store Kjøbmagergade 10, 1. S., Kjøbenhavn. — Redaktør: A. Johansen Bredgade 64, 1. S.

Nr. 8. Søndagen den 20. Februar. 1887.

Indhold. Fastemandatet. Minder fra Rom. Valgkampen i Tyskland.

Fastemandatet

for Tiden fra Askeonsdag 1887 indtil den samme Dag 1888 bliver herved i Henhold til de af den hellige Fader Os overdragne Special-Fuldmagter for Præfektorets Omraade bestemt som følger:

- I. Den paabudte *Faste*, som kun tillader ét fuldstændigt Maaltid, én Kollation og en Smule Brød om Morgenen*), men udelukker al anden Nydelse af *Spise*, forbliver bestaaende paa alle Dage af den *40 Dages Fastetid* med Undtagelse af Søndagene, desuden paa alle *Tamperdage* og *Vigilie-Fastedagene* før Jul, før Pintse, før Petri og Pauli Fest, Mariæ Himmelfart og Allehelgen. De øvrige *Vigilie-Fastedage* ere forlagte til *Onsdagene* og *Fredagene* i *Adventstiden*. Fastedagene skulle hvergang Søndagen forud forkyndes fra Prædikestolen.
- II. *Abstinentsbudet*, som forpligter til fuldstændig Af-

*) Theologerne pleje at regne indtil 4 Lod.

holdelse fra Kjødspiser, forbliver bestaaende paa *Askeonsdag, Skjærtorsdag, Paaskelørdag* og Aarets *samlige Fredage*. Paa alle øvrige Dage tillades Nydelsen af Kjødspiser, dog med den Indskrænkning, at der paa samtlige befalede *Fastedage* (cfr. Nr. 1) tillades Nydelsen af Kjød kun *én Gang*, nemlig ved Hovedmaaltidet, og at paa dem saavel som ogsaa paa Søndagene i Fastetiden den *samtidige* Nydelse af *Kjød- og Fiskespiser* er forbuden ved ét og samme Maaltid.

- III. *Kjødsupper* og med Fedt, Flæsk eller Blod tilberedte Spiser tør nydes hver Dag, alene med Undtagelse af den h. *Langfredag*, og det ogsaa i Forening med Fiskespiser.
- IV. De i aktiv Tjeneste staaende Militærpersoner, og, saafremt disse føre egen Husholdning, ogsaa deres Hus- og Bordfæller, — fremdeles Gjæstgivere og Spiseværter og deres Gjæster, samt alle de, som jævnlig faa deres Mad fra et offentligt Spisested, Handelsbetjente, Svende, Lærlinge, Tjenesttyende og Arbejdere, naar de koster af Ikke-Katholiker, samt Ikke-Katholikernes øvrige Hus- og Bordfæller, endvidere de paa offentlige Bade- og Kuranstalter under Kur værende Personer, Rejsende og Fattige ere, med Undtagelse af den h. *Langfredag*, fritagne for *Abstinensen*.
- V. Alle approberede Skriftefædre meddeles herved Myndighed til, i paastrængende Tilfælde, hvor det synes nødvendigt, og hvor ikke blot *Sanseligheden* forlanger det, at forvandle Faste- eller Abstinentsbudet for *enkelte* Troende til en anden from Gjer-ning.
- VI. Med Hensyn til den for *Alle* eftergivne Stræng-
hed af det oprindelige Faste- og Abstinentsbud
skulle alle de Troende, som ere i Stand dertil, i Faste-
tiden nedlægge en *Almisse* i de Bøsser, som til
den Ende blive at anbringe i alle Kirker og Ka-

pellier med Overskrift: „**Faste-Almisser**“. Disse Fastealmsisser, som anvendes til Bedste for Præfektorets kirkelige Anstalter, blive at *indsende* til Præfektoret strax efter Fastetidens Afslutning. Hvo, som ikke er i Stand til at give en saadan Almsisse, skal paa Søndagene i den hellige Fastetid bede den smertefulde Rosenkrans for Kirkens Anliggender.

- VII. I Overensstemmelse med det h. Tridentiner-Koncilis Bestemmelse (S. XXIV. de ref. c. 4.), forordne Vi, at der i samtlige Sognekirker i den h. Faste-tid skal holdes en *særegen Fasteandagt*, bestaaende af en Prædiken, Salmer og Bønner, hvorom Vi overlade d'Hrr. Sognepræster at anordne det Nærmere. Disse Andagter skulle slutte med den sakramentale Velsignelse og Prædikerne have Menneskets sidste Ting eller Frelserens Lidelse og Død eller et andet dermed i nær Forbindelse staaende Æmne til Gjenstand.

Paa *Søgnedagene* i den h. Fastetid blive, under eller efter Skolemessen, Litaniet eller Rosenkransen om Kristi Lidelse at forebede for Kirkens Anliggender,

- VIII. I de saakaldte *lukkede Tider*, d. e. fra Askeonsdag indtil den første Søndag efter Paaske, og fra første Adventssøndag indtil Herrens Aabenbarelse inkl., maa ingen højtidelige Bryllupper finde Sted. Men i *selve Faste- og Adventstiden* skulle de Troende ogsaa overhovedet afholde sig fra alle *Danse- og andre støjende offentlige Forlystelser*.

- IX. Tiden for Opfyldelsen af det kirkelige Bud om *Paaske-Kommunionen* fastsættes, i Medfør af et paveligt Indult, at skulle vare fra Palmesøndag indtil Kristi Himmelfart, og for Katholiker, som bo langt borte fra en Kirke, indtil anden Pintse-dag.

- X. *Højtideligholdelsen af den første h. Kommunion*

bliver fastsat til den *første* Søndag efter Paaske, forsaavidt der ikke af særdeles Grunde udtrykkelig maatte blive tilstaaet en Undtagelse fra denne Forskrift.

Nærværende Fastemandat bliver at oplæse i alle katholske Gudshuse i Præfekturet Søndag Quinquagesima — d. 20. Februar.

Kjøbenhavn, den 14. Februar 1887.

Den apostoliske Præfekt for Danmark
Johannes von Euch.

Minder fra Rom,

fortalte af *Fr.—g.*,

Nord. Ugeblads specielle Korrespondent.

I. Kolossæum.

„En Romerrejse er ikke en Fornøjelsestur som andre Rejser, den er et Pund, Gud har givet os til at aagre med, og Han vil engang paa Dommens Dag fordre os til Regnskab for, hvorledes vi have benyttet denne Naadegave“.

Hvor tydeligt husker jeg ikke Scenen, da disse Ord bleve udtalte. Det var i en af disse store, lidt stive og kolde Saloner, i hvilke de romerske Monsignorer pleje at give Audients; kun Respekten for den ærværdige Prælat afholdt min unge Ledsager fra at briste i Latter ved disse alvorlige Ord, der vare henvendte til ham, thi det var ikke første Gang, jeg hørte dem og følte, hvor sande de vare, for mig havde Rom længe været Fædrehuset. Men min unge Ven var Protestant og han havde ikke kjendt den Følelse af Lyksalighed, af overjordisk Glæde, som besjæler Katholiken,

naar han betræder Roms hellige Jordbund; for ham var Rom ikke mærkeligere end Wien og Berlin. „Hvad mig angaar“, sagde han, da vi vare komne ud paa Trappen, „saa har jeg virkelig i Sinde at lægge mig Monsignorens Ord paa Hjærte og benytte mit Romerophold godt. Skade, at vi ere i Adventen, og at der er saa stille med Baller og Dinérs, men man kan jo altid slaa Tiden ihjel paa anden Maade. Hvad vil Du foretage Dig i Eftermiddag?“ „Vi ere her lige ved *Kolossæum*“, svarede jeg, idet jeg pegede paa den stolte Ruin, der saas ved Enden af *Via del Colosseo*, „lad os gjøre et Besøg derinde.“ „*Kolossæum* burde egentlig ses med Fakler i Maaneskin eller ogsaa i bengalsk Belysning“, mente min Romerfarer. „Aa nej, det er sikkert godt nok som det er, nu Romersolen beskinner de antike Mure; om Aftenen kunne vi ikke se dets henrivende Omgivelser; se her tilhøjre *Forum Romanum* og *Cæsarernes Palads*, som vi maa skjænke mer end et Besøg senere; dér i Baggrunden lidt tilvenstre paa en Høj det gamle Kloster *San Bonaventura*, hvor *Albert Kùchler*, Fra Pietro di Danimarca, endte sit smukke og velsignelsesrige Liv, her ligeud strækker *Via Appia* sig, og overalt dette friske Grønt, der smiler En i Møde, kom lad os gaa ind, og lad et af Dine første Besøg i Rom være dér, hvor Oldtidens Kristne saa tidt have set Romersolen blegne, medens Livets endnu skjønnere Sol gik op for dem“.

Piemonteserne, der véd at skaffe Penge ud af alt, har indsat en Billettør ved *Kolossæum*; for en Lire kan man faa Lov til at bede ved de hellige Steder, for en Lire kan man kysse den af Martyrblod vædede Jordbund, for en Lire kan man se den Port, ad hvilken Martyrerne bleve slæbte ud, naar Rovdyrene havde sønderflænget deres hellige Legemer og Mængden raabte paa nye Ofre. For Roms nye Herrer er *Kolossæum* ikke andet end en antik Kuriositet, et Musæum i det Fri, og ærlig talt kan man dog heller ikke forlange,

at de skulle betragte Kolossæum med samme Øjne som vi, a de Revolutionsmænd, der holde Kristi Statholder fangen og forfølge Hans Tjenere, skulle gribes af højere og ædlere Følelser ved at betragte Kolossæum. De tænke kanske med et Suk paa, at deres Forfædre vare lykkeligere end de, der ikke kunne give sig den nervepirrende Underholdning, at se Præster og Nonner sønderrevne af Løver.

Vi gaa ind; til alt Held bliver ikke en af de sædvanlige professionelle Førere vor Vejviser, men en elskværdig fransk Gejstlig, der har gjort Roms Historie til sit Yndlingsstudium. Det er takket være hans Vejledning, at jeg kan give Ugebladets Læsere en lille Beskrivelse af Kolossæum og de Skuespil, der opførtes paa denne Arena.

Lad os først undersøge, hvem der har opført denne kolossale Bygning, der ikke alene opvakte Oldtidens, men alle senere Tiders Beundring. *Flavians Amfitheater*, som det egentlig hed, blev begyndt under Kejser Vespasian og fuldført under hans Søn Titus i Aaret 72 efter Kristus. Til Byggeforetagendet havde Arkitekten kun brugt tre Aar, men hvor mange Tusinde Arbejdere, for Størstedelen fangne Jøder, havde ikke bukket under for det overmenneskelige Arbejde. Hvor mangel Israelit er ikke segnet her under Opsynsmandens Pisk og har maaske tænkt paa sine Forfædres Ord: „Hans Blod komme over os og over vore Børn!“

Man har længe været uvis om, hvem Arkitekten havde været, og ikke forstaaet, hvorfor hans Navn var forbigaaet i Tavshed af Datidens hedenske Historie-skrivere. I Katakomberne paa *Via Nomentana* er der imidlertid bleven funden en Indskrift, der synes at tyde paa, at Arkitekten har været en vis *Gaudentius*, der er død som *Martyr*. Vi forstaa nu, at Martial ikke omtaler et Medlem af de Kristnes forhadte Sekt som den, der har opført „Stadens Pryd“. Ved Indvielsesfesten, der varede i hundrede Dage, slagtedes

ikke mindre end 5000 Rovdyr, og et stort Antal Gladiátorer maatte ofre deres Liv. Nu ophørte Skuespilene paa Kolossæums Arena ikke i 5 Aarhundreder; snart var det Kejseren, snart rige Borgere og ærgjerrige Høvdinge, der søgte at vinde Folkets Yndest, ved at foranstalte disse blodige Lege.

For ret at forstaa Kolossæums Betydning maa vi kaste et Blik paa dets Omgivelser; det laa ikke som nu mellem Ruiner og forladte Kvarterer, det var tværtimod bygget paa Byens mest centrale Punkt, hvor de syv Høje mødtes; bag det laa Kejsernes glimrende Palads med sine Haver og Vandspring og rundt omkring det alle de fornemste Borgeres Huse, Kaserner for Livvagten, for Vigiles eller Brandmandskabet, Templer, et Domhus og tæt ved Indgangen til Amfiteatret Neros kolossale Statue, som af hans Efterkommere var bleven indviet til Solen. Lad os en Gang gaa tilbage til de hedenske Dage.

Det er tidligt om Morgenen. Solen, denne Romersol, som man aldrig kan glemme, naar man en Gang har set dens Straaleglands, er lige traadt frem paa den klare Himmel. Romeren ligger endnu henstrakt paa sin Løjbænk og drømmer halvvaagen om den sidste Fest paa Kolossæum og om den, som Kejseren har lovet dem i Dag.

Omkring Kolossæum er Alt allerede i Virksomhed. De tamme Dyr, der skulle fremvises paa Arenaen, ledes i Purpursnore fra deres nærliggende Boliger, vilde Rovdyr, hidførte fra Asien og Afrika, kjøres i tilgitrede Bure, ledsagede af deres sorte Vogtere; de hilses med Jubelskrig af de unge Romere, der have taget Plads ved Amfiteatrets Indgang, for at se alt, hvad der foregaar.

I hurtig Marsch ankommer en Afdeling Soldater, iførte den hvide Klamyde; de skulle gjøre Sikkerhedstjeneste under Forestillingen, medens Vigiles skulle vogte paa, at Sejlene og Træestraderne ikke fange Ild.

Folkemængden begynder at strømme sammen, de staa Hoved ved Hoved langs Via Sacra, rundt om Kolossæum og i alle de tilstødende Gader; med Begjærlighed vente de paa, at Opsynsmændene skulle have endt deres Arbejde inde i Amfitheatret, saa at Skuespillene kunne begynde. De alvorlige Opsynsmænd undersøge imidlertid hele Bygningen og sørge for, at Vagten, Arbejderne, Dyrvogterne, Marinesoldaterne og alle til Skuespillene anvendte Personer ere paa deres Plads, et Arbejde der tager Tid paa Grund af Bygningens Størrelse.

Amfitheatret er aflangt og bestaar af fire Etager, af hvilke de tre underste ere Buer, støttede af Søjler, medens den øverste er en hel Mur med fyrretyve fir-kantede Vinduer. Helt oppe paa denne Mur er anbragt de Stænger og Tridser, ved Hjælp af hvilke de fem Hundrede Marinesoldater udspænde *Velarium*, et Sejl, som for det meste er purpurrødt, og som udspændes, naar Solen eller Regnen generer Tilskuerne.

Mængden strømmer nu efterhaanden ind ad alle Indgange, og Enhver faar sin Plads anvist af *Designatores*. Kejserens *Pulvinare* eller Sofa indtager naturligvis den bedste Plads nærmest Arenaen under den kejserlige, festlig smykkede Baldakin; kejserlige Gesandter, Rid-dere, Senatorer og andre fremragende Personer have Hynder og guldindlagte, runde Stole; deres Plads er nærmest Kejserens. De hedenske Jomfruers, Vestal-indernes Bænk er ligeoverfor Kejserens; Præsterne og Dommerne sidde paa samme Side. I „Equestria“ sidde Ridderne og i „Popularia“ de romerske Borgere, der ikke have nogen Rang. I Popularia ere Militære skilte fra Borgere, de gifte fra de ugifte Mænd, og Yng-lingene, der komme til Skuespillene ledsagede af deres Lærere, sidde ikke sammen med de Ældre. Disse tre nederste Etager kunne rumme 80,000 Mænd, der Alle tilhøre Roms bedre Familjer; de Fattige maa vi søge øverst oppe paa Muren, her er Folkets Podium. Her-

oppe ere ogsaa Kvinderne, der ifølge Augustus' Befaling kun i Frastand tør betragte Gladiatorenes Kamp. Denne øverste Del af Kolossæum kan rumme 20,000 Mennesker, de Dristige, der vove sig helt op mellem Marinesoldaterne og Arbejderne, medregnede, saaledes at Tilskuernes Antal beløber sig til over 100,000.

Alt er nu rede; Mængden er som et bølgende Hav, der ikke kan styres længere, da Kejseren træder ind, fulgt af sit glimrende Følge. Alle rejse sig, Liktorerne sænke deres Risbundter, Vestalinderne neje sig til Jorden, fra alle Rækker klappes der og tiljubles der Kejseren: „Hil Dig, Cæsar, Du Ypperste, Du Første, Du Lykkeligste, Du Sejrrige!“ — Cæsar tager Plads paa sit Leje, og kort efter forkynde Trompeterne, at Skuespillebegynde. Tro ikke, at det kun er blodige Scener, Du vil faa at se, nej, disse dagelange Forestillinger ere en Blanding af Alt; tragiske, komiske, fredelige og blodige Optog vexe med hinanden.

En hel Hær af Elefanter kommer i højtidelig Marsch ind paa Scenen; de ere oplærte med utrolig Flid og Dygtighed, nogle gjøre halsbrækkende Kunster paa et udspændt Toug, Andre agere Tjenere og bære en af deres Kammerater, der er udklædt som romersk Matrone, medens en anden iført Advokatkaaben gestikulerer for Skranken; Nogle sætte sig ved et med allehaande sjældne Spiser dækket Elfenbensbord og drikke Vin af forgyldte Skaaler, medens tolv Par svinge sig i Dansen til Musikens Toner.

En anden Gang oversvømmes Arenaen med Vand, det stiger op af tusinde Rør, det forvandler Jorden til en Sø, hen over hvilken et fuldtladet Skib sejler. Ud af Skibet stikke de forskellige Rovdyr deres grimme Hoveder frem; pludselig briste Skibets Vægge og Dyrene omkomme i Bølgerne. Men et Øjeblik efter have vi atter den skinnende hvide Arena for Øje; de sindrige underjordiske Maskiner, der havde skabt Søen, have

ogsaa forstaaet at skaffe os af med den, og i dens Sted stige nu grønne Træer, belæssede med Guldæbler, op af Jorden; vi ere snart midt i en Skov af vandrende Træer.

Men disse fredelige Skuespil have nu varet længe nok; Romerne længes efter Blod. Rovdyrene hides nu mod hverandre og drives til Raseri ved Jærnpigge, glødende Stænger og ved Piskeslag; Løver, Tigre, Oxer, Vildsvin, Elefanter, — enhver Dyreart er repræsenteret i denne frygtelige Leg. De styrte imod hinanden, Tyren gjenneborer Løven med sine spidse Horn, men synker selv sammen, sønderreven af de hvide Tænder.

Blodet flyder i Strømme ud af de gabende Saar, de døde Dyr bedække Arenaen, men Romeren er ikke tilfreds: Blod, mere Blod; de ere selv blevne som Rovdyr, Synet af Blodet gjør dem blot endnu mere glubske og umættelige.

Arenaen ryddes for alle døde Kroppe, der spredes et nyt hvidt Lag Sand paa den, medens Huset samtidig fyldes af en aromatisk Vellugt, og duftende Vande sprøjtes ud fra alle de smaa Kanaler, som ere anbragte i Bygningen til dette Brug.

I Procession komme nu Gladiatorenne ind paa Arenaen, det er et glimrende Syn at se disse Helteskikkelser i deres prægtige Rustninger med deres mange forskjelligartede blanke Vaaben. „Hil Dig, Cæsar! De, der skulle dø, hilse Dig!“ Og Kampen begynder, først en Art Skinfægtning med stumpe Vaaben, der imidlertid snart afløses af den bitreste Kamp, saa de fleste blive paa Pladsen. Ensformighed er banlyst fra Gladiatorenes Fægtning; nogle slaas siddende eller paa Knæ, andre svinge Landsen staaende i en Kjærre eller til Hest. Nogle brydes blottede til Bæltstedet, medens Andre synes at tynges til Jorden af deres tunge Rustning. Tro ikke, at det kun gjælder om at saare Modstanderen som i Nutidens Dueller; hvis det første Hug

ikke gjør det af med ham, brøler Mængden: „Repete“, „Gjentag det“, og til den Saarede: „Recipe ferrum“, „Modtag Jærnet“, og ve den Gladiator, der søger at afparere Slaget, der falder uden Ynde til Jorden, der ikke dør gjærne. Mængden bliver hans Fjende, udpiber ham, og han falder under Glædeshyl og Klappen fra alle Rækker.

Tummelen er paa det højeste, Arenaen er rød og ryger af Blod, de døde Kæmpers Lig trækkes med Jærnhager ud af Amfitheatret; Sejrherrerne modtage Prisen for deres Tapperhed og afvaske Støvet og Blodsporene, medens nye Ofre bringes ind paa Skuepladsen. Det er denne Gang ikke alene Mænd, men ogsaa hvidhaarede Oldinge, unge Kvinder og halvvoxne Børn. De ere klædte i Fangedrægt og føres under Piskeslag hen foran Cæsars Trone. Der gaar en Mumlen lig et Havs Brusen gjennem Mængden; fra alle Kanter høres haanlige og forbitrede Brøl mod de Fangne. Det er Medlemmer af de Kristnes forhadte Sekt, en Sekt, der haaner de udødelige Guder og som vægrer sig ved at ofre foran Cæsarerens Billede. „Til Løverne med de Kristne; Død over dem!“ Falddørene lukkes op og Løverne kaste sig over deres Bytte. De Kristne frygte ikke de vilde Dyr, de synes endog at længes efter Døden og modtage den som en Velgjerning; med foldede Hænder, med straalende, forklarede Blikke høre og se de Intet af hvad der foregaar; deres Læber bevæge sig i Bøn, og deres rene Sjæle vende hjem til Gud.

Og Arenaen drikker dette Martyrblod; det vil blive en Sæd, som vil voxe op og lægge Kolossæum i Ruiner; thi naar Korset straalere paa det kejserlige Paladses Tinde, lukkes Flavians Amfiteater for disse umenneskelige Skuespil.

Sixtus V. vil omdanne Kolossæum til et storartet Væveri, men dør før hans Plan er bleven udført; under Klemens XI. indrettes det til en Salpeterfabrik. I Tidernes Løb opbygges Kapeller under Arkaderne, Kor-

set rejser sig paa Arenaens Midte. Frelserens Broderskab erhverver en Del af Bygningen, der i Pesttider anvendes til Hospital, paa Arenaen holdes der Korsvejsandagter hver Fredag, Kolossæum er bleven Romerfarerens Valfartssted; Forfædrenes Synder udsones ved Efterkommernes Bønner og Bodsøvelser.

Saa komme i 1870 Piemonteserne ad Porta Pia ind i Rom; de omstøde Korset, hugge Kapellerne og Korsvejsstationerne ned og verdsliggjøre atter Kolossæum. — Stakkels Piemontesere! Naar I engang ere blæste bort fra Rom, saa Ingen mere husker, at I have været der, da vil Korset, vort hellige Kors, atter rejses paa Arenaen, og de Kristne ville atter bede dér, hvor Biskop *Ignatius*, „Kristi Hvede“, blev knust af Løvernes Tænder; Martyrernes Minde vil drive Eder ud af Rom, men det vil kalde os tilbage.

Valgkampen i Tyskland.

Imorgen, den 21. Februar, foretages der nye Valg af Deputerede til *den tyske Rigsdag*. Som bekjendt hjemsendtes denne for en Maanedes Tid siden, fordi Majoriteten nægtede at bevillige Bismarck en Forøgelse af Hæren for syv Aar (Septennat) og kun vilde samtykke i en Forøgelse for tre Aar. Aldrig har Partikampen været bitrere, saalænge det tyske Rige bestaar, end denne Gang. Enhver, som ikke stemmer for Septennatet, er en Modstander af Kejseren og Riget, en Fædrelandsforræder, som gjør det værgeløst, kort sagt — et Menneske, af hvem ingen Hund vil modtage et Stykke Brød. De højeste Myndigheder, Bismarck, Moltke, ja Kejseren selv have erklæret, at de ikke kunde begynde med en Bevilling for tre Aar, — og ikke desto mindre har Rigsdagens Flertal ikke stemt for den saa nødvendige Bevilling paa syv Aar! Dette er Richter og *Windthorst* Skyld i; de ere Fædrelandets værste Fjender,

og *Centrum* ønsker Rigets Undergang! — Slige Talemaader udbasune de forenede Konservative og National-Liberale i disse Dage i de tyske Aviser. „Septennat“ er Løsenet! Nu er det paa Tiden, at ødelægge den falske Welfe Windthorst's Indflydelse, og at slaa det forhadte Centrum i Stykker.

Allerede i Rigsdagen lod Fyrst Bismarck det katholske Centrum forstaa, at det en skjøn Dag vilde faa en lille Overraskelse fra Rom, som ikke vilde være behagelig for dem, saafremt de ikke bevilligede hans Lovforslag. Denne Overraskelse bestaar i Følgende: Den h. Fader har i Midten af Januar Maaned ladet skrive til Forstanderskabet for Centrums-Fraktionen og anmodet Centrum om at stemme for Septennatet. Friherre *v. Franckenstein* har saa henvendt sig til Rom, for at erfare, om den h. Stol ikke længere ansaa Centrums fremtidige Bestaaen i Rigsdagen for nødvendig, thi i saa Tilfælde vilde han selv og Flertallet af hans Kolleger give Afkald paa et Mandat for Fremtiden. Herpaa svarede Kardinal-Statssekretæren i en Note til den apostoliske Nuntius i München:

„Jeg har modtaget Deres ærede Skrivelse af 19. d. M. tilligemed en Afskrift af et Brev, som Hr. Baron *v. Franckenstein* har tilsendt Dem. Idet jeg afholder mig fra at prøve de Grunde, med hvilke Hr. Baronen søger at retfærdiggjøre den Stilling, som Centrum har indtaget ved Afstemningen over Lovforslaget angaaende det militære Septennat, anser jeg det for en Sag af stor Nødvendighed og Aktualitet, at skjænke den anden Del af hans Skrivelse Opmærksomhed. Han ønsker at erfare, om den h. Stol tror, at Centrums Existens i Rigsdagen ikke mere er nødvendig; i saa Fald vilde han og Flertallet af hans Kolleger ikke modtage noget nyt Mandat. Han tilføjer, at, hvad han allerede har erklæret i 1880, Centrum ikke vilde kunne yde Lydighed med Hensyn til Lovforslag angaaende ikke-kirkelige Sager og som ikke vedrøre Kirkens Rettigheder. De

vil fremfor alt drage Omsorg for, at berolige Hr. Baronen med Hensyn til, at den h. Stol stadig har anerkjendt de Fortjenester, som Centrum og dets Førere have erhvervet sig i den katholske Sags Forsvar; dernæst vil De i den h. Faders Navn meddele ham følgende Betragtninger, som vedrøre hans Spørgsmaal.

Katholikernes Opgave, at beskytte de religiøse Interesser, kan ingenlunde betragtes som endt, idet man maa anerkjende, at den har en betinget og foreløbig Side, men ogsaa tillige en absolut og vedvarende. At virke hen til den fuldstændige Afskaffelse af Kulturkamplovene, at forsvare den rigtige Fortolkning af nye Love, og at vaage over deres Udførelse — alt dette fordrer til enhver Tid Katholikernes Virksomhed i Rigsdagen. Man maa tillige betænke, at i en Nation, som er blandet i religiøs Henseende, og i hvilken Protestantismen anses for Statsreligion, vil der findes Lejlighed til religiøse Rivninger, under hvilke Katholikerne ville være kaldede, til at forsvare deres Grunde ad Lovgivningens Vej, eller ogsaa til at gjøre deres Indflydelse gjældende, for at forbedre deres egen Stilling. Heller ikke tør man undlade at fremhæve, at en katholsk parlamentarisk Repræsentation, som har Interesse for den uholdbare Stilling, der er bleven Kirkens Overhoved beredt, kunde benytte gunstige Lejligheder, til at udtale deres katholske Medborgeres Ønsker til Gunst for den h. Fader og til at gjøre dem gjældende. Ogsaa for Fremtiden har Centrum, som politisk Parti betragtet, fuldstændig Handlefrihed; som saadant kunde det heller ikke selv direkte repræsentere den h. Stols Interesser.

Naar den h. Fader har trot at skulde tilkjendegive Centrum sit Ønske med Hensyn til Septennatet, saa maa det tilskrives den Omstændighed, at baade religiøse og moralske Relationer vare knyttede til dette Anliggende. Frem for alt var der vægtige Grunde for at tro, at Regeringen vilde virksomt fremskynde Majlovenes endelige

Revision, naar den ved Centrums Holdning var bleven tilfredsstillet ved dettes Afstemning for Septennatsloven. I anden Linie havde den h. Stols Medvirkning til Fredens Opnaaelse ved Centrums Hjælp nødvendigvis maattet forpligte Regeringen i Berlin overfor den h. Stol, og derfor stemt Regeringen velvilligere overfor Centrum og mere eftergivende overfor Katholikerne. Endelig har den h. Stol, ved at give et Raad med Hensyn til Septennatet, trot, at der tilbød sig en ny Lejlighed for den, til at vise den tyske Kejser og Fyrst Bismarck en Tjeneste.

Forøvrigt kan den h. Stol, naar den tager Hensyn til sine egne Interesser, som ere identiske med Katholikernes Interesser, ikke lade nogen Lejlighed gaa ubenyttet hen, for at gjøre det mægtige tyske Rige gunstigt stemt for en Forbedring af dens fremtidsstilling. Ovenstaaende Betragtninger, som sammenfatte de religiøse og moralske Relationer angaaende Lovforlaget om Septennatet, betragtede fra den h. Stols Standpunkt, have bestemt den h. Fader, til at tilgjendegive Centrum sit Ønske.

Deres Excellence vil ved Meddelelsen af nærværende Skrivelse, der, ligesom min Foregaaende, gjengiver den h. Faders ophøjede Tanker, anmode Hr. Baron v. Frankenstein om at bringe den til de Deputerede af Centrums Kundskab.

Rom, den 21. Jan. 1887.

L. Kard. *Jacobini.*“

At denne Skrivelse er et Aktstykke af stor Vigtighed, vil Enhver tilstaa; det er derfor ogsaa en Gjensand for ivrig Omtale i alle tyske Blade. De fjendtlig sindede Blade erklære naturligvis, at nu er Centrum dømt af Rom (*Roma locuta est!*) og at de „gode“ Katholiker med Afsky ville vende sig bort fra en Fraktion, som, med sin Fører Windthorst i Spidsen, opsigter den h. Stol Huldskab og Lydighed.

Kardinal-Statssekretærens Skrivelse er imidlertid frem for alt et glimrende Vidnesbyrd for Centrum, hvis

fremtidige Bestaaen den h. Fader ønsker og anser for nødvendig. Den er fremdeles en Bekræftelse af Centrum's Handlefrihed i alle politiske Sager. Den er et Bevis paa Baron v. Franckensteins kirkelige Korrekthed og Frimodighed, idet han aabent erklærer, at i kirkelige Sager skylder hans Fraktion Paven stræng Lydighed, men i rent politiske Anliggender er den personlige Overbevisning Rettesnoren for Enhvers Handlemaade. Dette er den bedste Gjendrivelse af hin elendige Paastand, som Pavens Fjender, der nu pludselig optræde som vrede hans Venner, forhen udslyngede imod Centrum — at det logrede i „Kadaverlydighed“ overfor Rom. Valgdagen i Morgen vil forøvrigt vise, hvorledes Katholikerne i Tyskland have opfattet Skrivelsen.

Kirkelig Kalender.

Søndagen den 20. Februar. Quinquagesima. (Pavevalg i 1878.) — **21. M.** Votivofficium af Sct. Ansgar. — **22. Ti.** Petri Bispestol i Antiokia. — **23. O.** Askeonsdag (I Sct. Ansgars Kirke er Kl. 9 højtidelig Askevielse og Højmesse), Fastens Begyndelse — **24. To.** Mathias Apostel. — **25. F.** Ihukommelse af Herrens Tornekrone. — **26. L.** Petrus Damianus, Biskop og Kirkelærer.

Søndagen den 27. Februar. 1. Søndag i Fasten.

Sct. Ansgars Kirke. I Fastetiden holdes hver Fredag Aften Kl. 7 $\frac{1}{2}$ Korsvejsandagt; første Gang den 25. Februar.

Mariakongregationen for Ynglinge holder Fælleskommunion Søndagen den 20. Februar Kl. 8 i Jesu Hjerte Kapel, Vesterbrogade.

Unio. Søndag den 20. Febr. Kl. 7 $\frac{1}{2}$ Aften holdes **Faste-lavnsløjer** i Foreningens Lokale paa Sct. Annæ Plads. Adgang for Medlemmer gratis. Besøgende, indførte ved et Medlem, betale 50 Øre. Nærmere ifølge Program, opslaaet i Forenings-Lokalet. Emblem bæres. Adgangskort for Besøgende faas hos Bestyrelsesmedlemmerne.

Mariaforeningen holder sit vanlige Møde Søndag den 27. Februar efter Højmessen i Sct. Ansgar. Da Skemaerne fremlægges, udbedes talrigt Møde.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

Femogtredivte Aargang.

„Nordisk Ugeblad“ udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer Millech, Store Kjøbmagergade 10, 1. S., Kjøbenhavn. — Redaktør: A. Johansen, Bredgade 64, 1. S.

N° 9.

Søndagen den 27. Februar.

1887.

Indhold. Leo XIII. St. Vincents Hospital. En Vens Raad. Efterretninger: Ordrupshøj, Norge, Borken, Rom, Serbien

Leo XIII.

I denne Uge fejrer den h. Fader to Mærkedage i sit Liv: den 2. Marts fylder Leo XIII sit 77de Leveaar og Dagen efter, den 3. Marts, er det den 9de Aarsdag for hans Kroning, og han tiltræder nu sit tiende Regeringsaar, som for Leo XIII tillige er et Jubilæumsaar, idet han ved Slutningen af samme kan fejre sit 50aarige Præste-Jubilæum.

Den 7. Febr. 1878 døde Pius IX, og den 18. s. M. traadte Kardinalerne sammen til Konklave. Hurtigere, end man kunde have ventet, skjænkede Gud atter sin Kirke et synligt Overhoved. Konklavet varede kun i 2 Dage; altsaa kortere end Konklavet i 1846, af hvilket først paa tredie Dagen den uforglemmelige Pius IX

fremgik. Konklavet i 1831, som valgte Gregor XVI, varede i 62 Dage; det, som i 1800 valgte Pius VII, i 104 Dage, og Konklavet i 1775, der kaldte Pius VI paa Tronen, endog i 131 Dage. Med særlig Taknemlighed imod Gud modtog Katholikerne den 20. Febr. 1878 Budskabet om at Kardinal *Joakim Pecci* var bleven valgt til Pave og havde antaget Navnet *Leo XIII*. Gud havde i sin Naade og Barmhjærtighed hjulpet Konklavet over alle Farer, som truede det udefra af fjendtlige Magthavere, og føjet det saaledes, at Kardinalerne vare saa talrigt mødte, at der af de 64 Kardinaler kun manglede en eneste, den syge Kardinalbiskop af Rennes; selv Kardinalbiskoppen af Baltimore i Amerika var ilet over Verdenshavet til Rom, for at afgive sin Stemme, og den almægtige Gud forenede disse 63 Stemmer saa hurtigt paa sin Udvalgte, at Fjendens Planer ikke modnedes, førend St. Peters Stol allerede var besat igjen. Med Glæde og enstemmigt anerkjendte de 250 Millioner Katholiker i alle Verdensdele *Leo XIII* som den af Kirkens usynlige Overhoved, Jesus Kristus, sendte 262de Efterfølger af Petrus, til hvem Han først havde sagt: „Paa Dig vil jeg bygge min Kirke.“

Pius IX var død som Fange i sit eget Palads, og i dette Fangenskab traadte nu *Leo XIII* ind. Pius IX havde haardt maattet føle det „*Crux de cruce*, Kors af Korset“, som den h. Malakias havde forudsagt om ham, *Leo XIII* tog det atter paa sine Skuldre, og kun det symbolske „*Lumen in coelo*, Lys paa Himlen“, i hans Vaaben, Tilliden til den guddommelige Naades Lys og til Forjættelsen, at Petri Klippe aldrig skulde vakle, kunde skjænke ham den Kraft og det Mod, som han saa højlig trængte til, for at opfylde sit tunge og ansvarsfulde Embedes Pligter.

Kraft, Mod og Klogskab, baarne af en urokkelig Tillid til den guddommelige Forjættelse, ere det mest fremragende Særkjende for hans Pontifikat. Med kraftig Haand greb han ind overalt, hvor det drejede sig

om, at skabe nye Organisationer, at forbedre bestaaende, at hindre Misbrug, hvor de paa Grund af den kirkefjendtlige Aands Paavirkning truede med at snige sig ind. Fra Arbejdsværelset i hans apostoliske Palads indtil Jordens Grænser styrer hans ordnende, forbedrende, nyskabende Haand, og alle hans Beslutninger, som en viis Aand og klog Forstand indgav ham, bær heldbringende Frugter. I hele Lande, hvor Skisma eller Vranglære havde tilintetgjort *det kirkelige Hierarchy*, som i Skotland og Bosnien. gjenoprettede han det; i Lande, hvor Folkene endnu vanke om i Hedenskabets Mørke, oprettede han talrige apostoliske Vikariater og Præfekturer; for Jordens store Missionsland, *Nordamerika*, hvor den katholske Kirke blomstrer saa frodigt, blev der paa et Plenarkoncil paa Leo XIII's Befaling udkastet Planer til en ny kirkelig Ordning; under hans Protektion aabnedes *de pavelige Arkivers* kostbare Skatte for Forskere af alle Nationer og Trosbekjendelser; ved sin Encyklika om den h. Thomas af Aquinos Filosofi viste han den kristelige Verdensvisdom ind paa de rette Banner; enhver Gren af Videnskaben og Kunsten, den geistlige som den verdslige, finder Protektion og Understøttelse hos ham; især er *den katholske Presse* ham Tak skyldig, da han aldrig har ladet nogen Lejlighed gaa ubenyttet hen, for at lægge det katholske Folk dens Vigtighed og Omsorgen for den paa Hjærte.

Med den fuldkomne Bevidsthed om sit øverste Hyrde-Embede og med en Bekjenders ubøjelige Mod traadte han alle „Ulve“ i Møde, som vilde trænge sig ind i Hjorden, hvad enten de viste sig aabenlyst eller snege sig om i Faarepeltse. Med en højtidelig Protest fordømte han *Revolutionen*, som med sakrilegisk Haand udplyndrede Kirken; med hele den Alvor, som sømmer sig for den øverste Vogter af Statsordenen, der befaler os, i Kristi Navn at adlyde den verdslige Øvrighed, fordømte han *Socialismens* og *Anarkismens* fordærvelige Lære; hans advarende Stemme lød gennem Verden

mod *de hemmelige Selskaber*, som under „Humanitetens“ Kaabe aabne Dørene for religiøs Ligegyldighed og Vantro. Den værste Fjende af Samfundsordenen i vore Dage er den materialistiske Begjærlighed efter Gods og efter sanselige Nydelser, og kun ved at vende tilbage til de kristelige Leveregler kan der raades Bod paa denne Kræftskade. Derfor anbefalede Leo XIII i en herlig Encyklika den h. Frants af Assisi's *tredie Orden*, som et Middel til Helligelse og som en Modgift imod sociale Vildfarelser. Indtrængende formaner han i denne Encyklika de Rige til den pligtskyldige Kjærlighed til Næsten, de Fattige til Taalmodighed og Hengivelse i Guds Villie og Alle og Enhver til Selvfornægtelse og Afholdenhed.

Det har været Kampens Aar, som Leo XIII paa Tirsdag kan se tilbage paa, ni Aar, tilbragte i svære Kampe mod indre og ydre Fjender, men Leo XIII tog Kampen op og kunde i Kraft af sit Embede kun optage den af Længsel efter at se Kirkens Bøn bøn-hørt: „*ut securā tibi serviat libertate*, at den maa tjene Gud i sikker Frihed.“ Af Modstanderne kaldtes Leo XIII ved Begyndelsen af sit Pontifikat den „*fredelige*“ Pave, og han har ved sin Regering vist, at han ikke længes efter Noget højere, end efter *Freden*, som har sin Rod i Kirkens *Frihed*.

Tiderne ere mørke og sørgelige, og „Folkenes Fader i Rom“, som en Digter kalder ham, maa i Særdeleshed føle det med Smerte, frem for alt paa den Dag, da han staar ved et betydningsfuldt Afsnit i sit Pontifikat. Vor, hans trofaste Børns Sag er det, at lette Byrden og Embedets Møjsommeligheder for den elskede Fader, idet vi forny vort Lydigheds-Løfte til ham og bede for ham: Gud, ophold, velsign og styrk vor h. Fader Leo XIII!

Hele den katholske Verden ruster sig, for at give Kirkens Overhoved et overordentligt Bevis paa barnlig Kjærlighed og Ærbødighed den 31. Dec. d. A., den

Dag, paa hvilken Leo XIII fejrer sit 50aarige Præstebubilæum. Alle Vegne har man til Hensigt, at drage Omsorg for, at dette Kjærlighedsbevis bliver saa storartet som vel muligt, og dette retfærdiggjør de tidlige Forberedelser. Tanken om en Festligholdelse af Jubilæet er udgaaet fra en Komité, som under Præsidenten for Italiens katholske Ynglingeforeninger Dr. *Acquarderni's* Forsæde og med den h. Faders udtrykkelige Godkjendelse har sit Sæde i Bologna. Komiteen har sat hele Verden en *tredobbelt* Opgave. Overalt i Verden skal der finde en Indsamling af Pengegaver Sted, der skulle overrækkes den h. Fader som „Stipendium“ for hans Jubilæumsmesse, som han den 1. Januar 1888 vil frembære for Katholikerne i alle Lande. Den anden Opgave, som den italienske Komité har sat sig, er Indsamlingen af Gaver, bestaaende i Paramenter og andre kirkelige Sager til Brug ved Gudstjenesten, hvilke den h. Fader da vil uddele til Missionerne. For at der tillige kan gives Leo XIII Lejlighed til at se de Fremskridt, som Kunst og Teknik have gjort i den Allershøjstes Tjeneste, agtes der foranstaltet en Udstilling af de forskjellige Gaver i Vatikanet. Den tredie Opgave bestaar i den personlige Hylding ved Valfarter til Rom.

Til Opnaaelsen af disse Hensigter har den italienske Komité udarbejdet en vidtløftig Plan, som omfatter alle Lande. I Tyskland er en Komité, der staar i skriftlig Forbindelse med den italienske, allerede traadt i Virksomhed, og Planen er der bleven udvidet. Der skal saaledes foruden det ovenanførte ogsaa gives den h. Fader et Billede af Tysklands aandelige Udvikling under hans Regering, tilligemed en anskuelig Fremstilling af de Fremskridt, som den kristelige Kunst har gjort i det Tidsrum, og endelig vises der ham de Frugter, som hans Ord i de herlige Encyklikaer have baaret paa Foreningsvæsenets Omraade. Den katholske Literatur i Tyskland har ogsaa under hans Regering gjort stor Fremgang; man

har derfor tænkt paa at overrække ham et Bibliothek af samtlige katholske Værker, musikalske indbefattede, som ere udkomne i hans Regeringstid. Den kristelige Kunst skal heller ikke staa tilbage. I et Album vil man samle alt, hvad der i hans Regeringstid er fremkommet paa Maler-, Billedhugger- og Bygningskunstens Omraade, dels som særlige Tegninger og Aquareller, dels som Kopier af Udkast, Skitser, Grundplaner og Prospekter af alle Kirkerne og kirkelige Bygninger, som ere fuldførte under hans Regering, og som sikkert vil gjøre den kunstelskende Pave stor Glæde. I et andet Album skulle alle de tyske katholske Foreninger og Broderskaber samles, saaledes at hver Forening faar sit særskilte Blad i Albumet, hvor der gjøres Meddelelser med Hensyn til Foreningens Formaal, Medlemsantal, o. s. v. Sluttelig har man bestemt at fejre selve Jubilæumsdagen saa højtideligt som muligt, ikke blot i Kirkerne, hvad der naturligvis bliver de gejstlige Foresattes Sag, men ogsaa i verdslig Henseende, og man har derfor over alt i Bispedømmerne udnævnt Tillidsmænd, som skulle sætte sig i Forbindelse med den gejstlige Øvrighed, for at de i Forening kunne organisere de verdslige Festligheder. Ogsaa i andre Lande er der truffet lignende Forholdsregler, og det er en Selvfølge, at intet Land og intet Folk vil blive tilbage i denne skjønne Vædekamp, for at bevidne den h. Fader deres Hengivenhed. Sandsynligvis vil der ogsaa i en nær Fremtid blive foranstaltet det Nødvendige i saa Henseende her i Danmark og i de to andre nordiske Lande. Alle Bispedømmer, alle Lande, alle Nationer ville, forenede omkring Leo XIII's Trone, bevare deres Ejendommeligheder; men Guds Aand vil bringe dem alle i Samklang med hverandre, idet den lader Kristi Ønske og Forjættelse gaa i Opfyldelse: „At de maa være Et . . . Se, jeg er hos Eder.“

En Vens Raad.

Efter det Engelske.

Hvad er det første og vigtigste Kald i dette Liv?

Det er at frelse Din Sjæl. Dette er det ene Nødvendige (Luk. 10, 42). „Hvad gavner det Mennesket, om han vandt den ganske Verden, men tog Skade paa sin Sjæl“, siger vor Frelser (Mark. 8, 36).

Hvad maa Du gjøre for at frelse Din Sjæl? Du maa følge den Religion som Kristus har lært. Han er Vejen, Sandheden og Livet (Joh. 14, 6). „Gaar ud i al Verden“, siger han til sine Apostle, „og prædiker Evangelium for al Skabningen. Hvo som tror og bliver døbt, skal blive salig; men hvo, som ikke tror, skal blive fordømt“ (Mark. 16, 15—16).

Hvor mange Religioner har Kristus lært? Sikkerlig blot **én eneste**. Han maatte jo ellers have modsagt sig selv, da han sagde: „Der skal være én Hjord og én Hyrde“ (Joh. 10, 16). Og Sct. Paulus siger, at der er „én Herre“ og „én Tro“ (Efes. 4, 5).

Hvad skal man da tænke om alle de mange Religioner her i Landet? Eftersom Frelseren kun lærte én eneste Religion, saa maa deraf følge, at alle Religioner ere falske, undtagen én, hvilkensomhelst den saa end er. Derfor siger Sct. Paulus i Brevet til Galaterne (1, 8): „Dersom vi eller en Engel fra Himmelen prædikede et andet Evangelium for Eder end det, vi have prædiket, han være forbandet.“

Er det ikke ukjærligt at sige at alle Religioner ere falske, undtagen én? Det er ikke mere ukjærligt, end om jeg vilde betegne den rette Vej for Dig, naar Du er paa Vandring, som den eneste rette, og meddele Dig, at alle de øvrige Veje lede paa Vildspor.

Men er Du ikke bedst tjent med at følge den Religion i hvilken Du er født? Af hvad Du har læst fremgaar det klart, at Du ikke kan være tjent med at følge den

Religion, i hvilken Du er født, med mindre den er den ene sande Religion, som Kristus har lært.

Hvad maa Du da gjøre? Du maa søge at udfinde, om den Religion, i hvilken Du er, ogsaa i Virkeligheden er den ene sande, og hvis den ikke er det, bør Du forkaste den og antage den sande Religion.

Men hvor kan Du finde den sande Religion? Du maa oprigtigt og hjærteligt angre dine Synder, Du maa ikke have noget andet Ønske end at lære Guds Villie at kjende og at opfylde den; du maa være fattet paa, at hverken Forfølgelse eller Tab eller jordisk Vinding eller hvadsomhelst andet tør afholde Dig fra at gjøre Guds Villie, naar Du engang har erkjendt hans Villie; og Du maa ofte bede, at han maa vise Dig sin Villie, og sige til ham: „Herre, hvad vil Du at jeg skal gjøre?“ (Ap. Gj. 9, 6). Saafremt Du følger dette Raad, kan Du være vis paa, at Gud vil bønne høre Dig og lede Dig paa den rette Vej, thi han har lovet, at han vil give sin Hellig Aand til dem, som bede ham derom (Luk. 11, 13., Matth. 7, 7—8).

Du bør altsaa se Dig om og undersøge, hvor den ene og sande Religion er. I det ny Testament vil Du snart finde, at Kristus indstiftede *én Kirke* paa Jorden, hvilken han grundfæstede paa en *Klippe*, og erklærede, at Helvedes Porte ikke skulde overvinde den (Matth. 16, 18). Du vil finde, at han gav sin Kirke Myndighed til at lære og befalede Alle at høre og adlyde den (Matth. 18, 17, Luk. 10, 16, Ap. Gj. 9, 6—7 og 10, 5—7 og 10, 5—6), at denne Kirke ikke kan lære Vildfarelse, eftersom den er „Sandhedens Støtte og Grundvold“ (Tim. 3, 15), og at Du, ved at følge, hvad den lærer, vil være befriet fra al Tvivl og Forvirring angaaende Vejen til Salighed og ikke mere blive omtumlet af enhver Lærdoms Vejr (Efes. 4, 11—14). Inden kort Tid vil Du finde, at Du kan lære Kristi Religion af hans Kirke, med ligesaa megen Sikkerhed, som om Du hørte ham selv tale til Dig: „Hvo som hører Eder,

han hører mig“ (Luk. 10, 16), og Sct. Paulus siger: „Vi ere Sendebud i Kristi Sted; Gud formaner Eder formedelst os“ (2. Kor. 5, 20) og hos Evangelisten Johannes (14, 16) siger Frelseren: „Jeg vil bede Faderen, og Han skal sende Eder en anden Talsmand, den Hellig Aand, og han skal blive hos Eder evindeligen“, og atter: „Naar han, den Sandheds Aand, kommer, skal Han vejlede Eder til al Sandhed“ (Joh. 16, 13).

Saaledes er den Kirke, som Kristus, vor Herre, stiftede paa Jorden, og som han udstyrede med en levende, talende og tilsvarende Myndighed, til at lære Dig Vejen til Salighed at kjende; derfor er det denne Kirke, som Du bør stræbe efter at udfinde.

Du vil snart opdage, at denne Kirke ikke er nogen anden end den, om hvem Du saa ofte med Rette har sagt, at den var den første og vil blive den sidste, og som alle Kristne bekjende sig til at tro paa, naar de gjentage den apostoliske Trosbekjendelse: „Jeg tror paa den hellige, katholske (almindelige) Kirke“. Ja, det er denne Kirke, som Kristus byggede paa en Klippe, som har bestaaet i over attehundrede Aar, og som har besejret alle Forfølgelser, der have rejst sig imod den. Det er denne Kirke, fra hvilken alle øvrige Kirker ere frafaldne, medens den selv altid har holdt sig uforandret og som vor Frelser stiftede den.

Du har hørt mange Ting imod den katholske Kirke: En hæsliq Maske har været kastet over den, for at skjule Sandheden af dens Lærdomme. Men dersom Du vil granske med Retsindighed og for Alvor, uden Fordomme, vil Du snart komme til Erkjendelse af, at den hverken lærer Afgudsdyrkelse eller Overtro eller nogetsomhelst af de mange vrangte Lærdomme, som den er bleven beskyldt for; at den ikke ønsker at holde Dig i Uvidenhed, men tilsteder alle fri Adgang til Prøvelse af alt, hvad den lærer.

St. Vincents Hospital i Hammerfest.

Indsendt til Nordisk Ugeblads Redaktion.

Da den Velgjørenhedsanstalt saa højt oppe under Polarcirklen nu allerede i syv Aar har været i Gang og tildraget sig adskillig Opmærksomhed og Anerkjendelse fra udenlandske Turisters Side, som stadig gjæste disse nordlige Dele af vort Land, har vi troet, at det ogsaa kunde interessere Ugebladets Læsere at se en kort Redegjørelse for Hospitalets Beskaffenhed og Formaal, dets Maade at virke paa, de Resultater i Sygeplejen, det har frembragt siden det blev grundlagt.

Det er efter Nutidens Krav et vel indrettet Sygehus, udgjørende en efter vore finmarkske Forhold endog anseelig Træbygning paa to og tildels tre Etager, da Hovedfaçaden har tre Gavle, som med lige Mellemlum hæve sig op over Taggesimsen og pryder Bygningens Front. Hospitalet rummer, som det vil ses af nedestaaende Prospektus, ialt 9 Sygeværelser med to og tyve Senge, hvortil kommer i 2den Etage et større, vel indrettet Baderum med Dampkjedel, hvilket vi, paa Grund af den stærke Søgning, med Tiden, naar Midlerne maatte blive tilstrækkelige, agte at henlægge til en mindre 2-Etages Gaard, som grænser umiddelbart til Hospitalet.

Sygeplejen saavel som Husøkonomien besørgeres af 5 Sct. Elisabeths-Søstre, der ganske ofre sig for Hospitalet og ere vel bekendte for deres Duelighed og Omhyggelighed i at pleje de Syge. De ere af tysk Herkomst. En dygtig og nidkjær Læge er ansat, som i alle forekommende Tilfælde betjener Hospitalet og foretager de fornødne Operationer, hvortil alle kirurgiske Apparater ere forhaanden i et særegent Operationslokale, som i enhver anden vel udstyret Klinik.

Foruden den egentlige Sygebehandling, som bestemmes af Lægen, er der sørget for at forskaffe alle

de, som trænge dertil, medicinske Bade, samt Sygegymnastik og Massage. Og dertil har ogsaa de Syge Adgang, som forøvrigt ikke ere indlagte paa Hospitalet til Forplejning.

I forekommende Tilfælde overtage ogsaa Søstrene, saavidt muligt, ambulans Sygepleje, baade i og udenfor Byen. Begjærer udenbys Patienter at indlægges paa Hospitalet, bliver der altid først indhentet nøjagtige Oplysninger om deres Sygdoms Beskaffenhed. Og ere de ubemidlede, have de ligesaa fuld Adgang som de indenbys til at erholde Moderation, eller de forplejes mod almindelig Godtgjørelse af Fattigvæsenet.

De følgende Data ere en Oversigt over Hospitalets Virksomhed i Løbet af det sidste Aar: fra 1ste December 1885 til 1ste December 1886, med saadanne Oplysninger, som vi antage ere af almen Interesse:

I det nævnte Tidsrum bleve i alt plejede af Søstrene 223 Syge.

Indlagte paa Hospitalet	90
Plejede i Hjemmet og Kliniken . .	133

Tilsammen . . . 223

Af disse blev helbredede	173
Fik Bedring	11
Uhelbredelige	8
Fremdeles under Behandling ved	
Aarets Slutning	19
Døde	12

Ialt 223

Af Troesbekjendelser vare:

Tilhørende den katolske Kirke . .	8
Den græsk-russiske Kirke	8
Den lutherske Statskirke og nogle andre kristelige Samfund	207

Tilsammen . . . 223

Plejedage paa Hospitalet og i Hjemmet 1050 Dage.
 Vaagenætter 156

Der blev til Fattige uddelt 760 Madportioner.

Sct. Vincents Hospital er den katholske Missions Ejendom og blev grundlagt og indrettet for 7 Aar siden af Msgr. *Cl. Hagemann*, nuværende Vice-Præfekt, der selv baade har givet Tegningen dertil og forestaaet Bygningen.

Vi skal her kun tilføje en Dom over Hospitalet af en tysk Videnskabsmand, kgl. Sanitetsraad i Berlin, Dr. med. *T. Robuske*, som vi i det væsentlige gjengiver efter Originalen:

„Da jeg paa en Rejse til Nordkap i Sommer kom til Hammerfest, den nordligste By i Verden, blev jeg højlig overrasket, ved at finde et stort og tidsmæssigt Hospital der.

Jeg fandt Bygningens Beliggenhed meget heldig, smuk og sund. Indretningen lader intet tilbage at ønske. Værelserne ere venlige, lyse, høje og luftige, og fra deres Vinduer nyder man en herlig Udsigt. Ved sine Apparater, sit Operationsværelse, medicinske Bade, Vandledning i alle Etager, Husapotek, Sygegymnastik, Massage og sin store Rummelighed tilfredsstiller det alle den moderne Lægevidenskabs Fordringer. Hospitalets dirigerende Læge er den unge, dygtige Hr. Dr. *Schjørn*, der i enhver Henseende strængt følger Kirurgiens Forskrifter.

Han har en udmærket Støtte i de gode Søstre, der med uforlignelig Opofrelse besørger Plejen i dette Institut, hvilket ret kan kaldes en Oase i de øde Polar egne. At det stadig maa tiltage og vinde mere og mere Interesse til Gunst for de stakkels Syge, som der finde Helbredelse og Lindring, maa enhver ønske, der som jeg har haft Lejlighed til at se og beundre denne

Kristenkjærlighedens Plejeanstalt. Berlin, November 1886.“

Lignende Udtalelser ere ogsaa med Taknemmelighed modtagne af indenlandske Avtoriteter.

I Tilslutning til den tyske Videnskabs- og Fagmands rosende Udtalelser om Hr. Dr. *Schjærns* Dygtighed ønske vi, at han i lang Tid og med Held maa virke blandt os, hvor hans Duelighed og personlige Elskværdighed har forskaffet ham mange og oprigtige Venner.

Hammerfest, Januar 1886.

Bestyrelsen af Sct. Vincents Hospital.

Efterretninger fra Ind- og Udland.

Ordrupshøj. Den aarlige theatralske *Aftenunderholdning*, som Sct. Andreas Kollegiets Elever pleje at udføre i Karnevalsugen, fandt Sted i Tirsdags Aftes, den 22. Febr., Kl. 5^{1/2}. Der opførtes denne Gang en tillempet Bearbejdelse af *Ludv. Holbergs* bekjendte *Abra-cadabra eller Husspøgelset*, Komædie udi 3 Akter. Udførelsen var gennemgaaende overordentlig vellykket, og de flinke „Acteurs“ høstede livligt og velfortjent Bifald af det talrige Publikum, som fyldte den store Sal indtil den sidste Plads. *H. Schmidt* var en ypperlig Henrik, med naturlig Liv og Lystighed udførte han sin Rolle som den forslagne og aldrig raadville Holbergske Tjener, der altid véd at redde baade sig selv og sin Herre ud af Forlegenhederne. Som Husspøgelse, der lidt efter lidt antog gigantiske Former, jog han ikke alene Skræk i den gamle Jeronimus, der i Fortvivlelse bad sit *Abra-cadabra*; men ogsaa en stor Del af de tilstedeværende Børn fulgte hans Bevægelser med mistænksomme Blikke.

Jøden Efraim havde i *B. O'Mahoney* fundet en udmærket Fremstillere, en veritabel Abrahams-Søn kunde ikke have gjort det bedre. En rask lille Fyr var *H. Gamèl* som Octavius' Lakaj, hans kvikke og friskfyragtige Optræden og den Sikkerhed, hvormed han fremsagde sine Repliker, indbragte ham velfortjente Bifaldsytringer. Ogsaa de øvrige Personer udførte deres Roller med Dygtighed og Præcision; dog kunde de to lystige Staldbrødre, især Octavius, maaske have vist lidt mere „Fut“ i deres Bevægelser.

Før Komædien gave Eleverne et Bevis paa deres Færdighed i *Hornmusik*, og der opførtes tillige et Extra-numer, Duetten „*De to Englændere*“, i hvilken *H. Schmidt* og *C. Bravi-Bertini* strax satte Publikum i den behørigte Fastelavnsstemning ved deres ypperlige Foredrag og pudsige Sprog. Det var kort sagt en udmærket Aften-underholdning, og man kan ikke andet end være baade Kollegiets elskværdige Lærere og Elever Tak skyldige for den Nydelse, de aarlig berede de Indbudne. Vi haabe paa Gjensyn til næste Aar!

Norge. Ifølge „Luxemburger Wort“ skal den højærv. Hr. Dr. *J. B. Fallize*, Præsident for Dioceseforvaltnings-Kammeret i Luxemburg og Deputeret for Kanton Clerf, af den h. Stol være bleven udnævnt til *apostolisk Præfekt for Norge*. Den Omstændighed, at Dr. Fallize har studeret i længere Tid i Rom, har muligvis henledt den h. Stols Opmærksomhed paa ham. Dr. Fallize begiver sig om kort Tid til Rom; men hans definitive Afrejse fra Luxemburg finder dog først Sted efter Paaske. Missionsstationerne i Norge, som ville komme til at staa under hans Ledelse, saafremt hans Udnævnelse stadfæster sig, ere følgende: Hovedstaden *Kristiania*, som vil blive den nye Præfekts Residents, den gamle ærværdige Bispestad *Thronhjem*, Handelsstaden *Bergen*, de mindre Byer *Frederiksstad* og *Frederikshald*, *Tromsø*, *Altengaard* og *Hammerfest*, som alle besidde smaa velorganiserede katolske Menigheder.

Borken. Til Minde om Leo XIII's 50aarige Præstebubilæum og tillige som et højtideligt Vidnesbyrd om Menighedens Kjærlighed til den ubesmittet undfangne Gudsmoder, Maria, skal der i Borken opstilles en kunstnerisk forarbejdet Marmorsøjle med den ubesmittede Jomfrus Statue paa Pladsen, som omgiver den derværende katholske Kirke. Søjlen bliver 30 Fod høj, og Terrænet omkring den beplantes med Buske og Blomster. Mange af Menighedens Medlemmer have ydet større Bidrag til Projektets Udførelse, Andre have givet Løfte om Bidrag, og man venter, at den nødvendige Sum vil være tilstede om kort Tid.

Rom. Republiken *Chilis* Forretningsfører i London, som nylig i en speciel Mission havde begivet sig til Rom og er bleven modtaget af den h. Fader, har foreslaaet denne at gjenoptage Forhandlingerne om at gjenoprette de ifjor pludselig afbrudte diplomatiske Forbindelser med Republiken Chili. Dette Skridt var en Tilfredsstillelse for den h. Stol, hvis Delegat i Chili, Msgr. *Cochia*, man havde givet Afsked. Den h. Stol erklærede sig rede til at gjenoptage Forhandlingerne, saa at det nu er at haabe, at der i den nærmeste Fremtid atter vil være gjenoprettet et fredeligt Forhold mellem Chili og Vatikanet.

Serbien. Imellem den serbiske Gesandt i Wien og den pavelige Nuntius *Vanutelli* finder der Forhandlinger Sted angaaende Oprettelsen af et Konkordat mellem Serbien og Vatikanet. De officielle Forhandlinger i Rom begynde om kort Tid, og Konkordatet agtes afsluttet i Lighed med det, som bestaar mellem den h. Stol og Montenegro.

Den i Præfektorets Kirker og Kapeller paa Epifani afholdte *Kollekt for Hedningemissionen* har indbragt:

<i>Kjøbenhavn:</i>	St. Ansgar . . .	19 Kr. 35 Øre.
	St. Knud . . .	21 — 92 —
	St. Josefs Kapel	26 — 95 —
	St. Mariæ Kapel	4 — 33 —

Lateris 72 Kr. 55 Øre.

	Transport	72 Kr.	55 Øre.
Ordrup	24	—	4 —
Odense	19	—	46 —
Svendborg	3	—	„ —
Kolding	8	—	75 —
Fredericia	15	—	„ —
Horsens	5	—	„ —
Randers	30	—	„ —
Aarhus	15	—	14 —

Ialt 192 Kr. 94 Øre.

J. v. Euch,

Apostolisk Præfekt.

Kjøbenhavn 22. Febr. 1887.

Kirkelig Kalænder.

Søndagen den 27. Februar. 1. Søndag i Fasten.

— **28. M.** Ferialdag. — **1. Marts, Ti.** Ferialdag. — **2. O.** Karl den Gode, Martyr. Tamperdag (Kl. 8¹/₄ h. Messe for Ans-gariusforeningen); Leo XIII's Fødsel 1810. — **3. To.** Ferialdag; Leo XIII's Kroning 1878. — **4. F.** Ihukommelse af Frelserens Lanse og Nagler (Tamperdag); Kl. 8¹/₄ h. Messe for Broderskabet til Jesu guddommelige Hjærte; Kl. 7¹/₂ Aften: Korsvejsandagt. — **5. L.** Tamperdag.

Søndagen d. 6. Marts. 2. Søndag i Fasten.

Corrigendum in Directorio pag. 5: die 3. Martii. f. 5. De ea. i M. or. 4. pro. PP. Leone XIII hac die coronato. —

Mariaforeningen holder idag efter Højmessen sit vanlige Møde. Da Skemaerne fremlægges, udbedes talrigt Møde.

Vincentforeningen afholder sit første Generalmøde for iaar i Aften den 27. Febr. Kl. 8. Frederiksberg Allé 17. hvortil ogsaa Æresmedlemmerne indbydes.

Mødreforeningen. Tirsdag d. 1. Marts Kl. 8¹/₄ læses den hl. Messe for Foreningen.

Sct. Ansgars Kirke. I Fastetiden holdes hver Fredag Aften Kl. 7¹/₂ Korsvejsandagt.

Unio. Søndag den 6. Marts Kl. 9 præcis holdes Foredrag af Hr. Student Fr. West om „Kina og Kineserne“.

Fortrolig Korrespondents. Ordrup. Xolanki potets, fit, supi, volapyka; Givolos fla di de vot, li volit supi? Svar udbedes.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

Femogtredivte Aargang.

„Nordisk Ugeblad“ udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer Millech, Store Kjøbmagergade 10, 1. S., Kjøbenhavn. — Redaktør: A. Johansen, Bredgade 64, 1. S.

N° 10. Søndagen den 6. Marts. 1887.

Indhold. „Udenfor Kirken ingen Frelse“. Kardinal-Statssekretær Ludvig Jacobini. Efterretninger: Kjøbenhavn, Rom, Italien, Trier, Afrika.

„Udenfor Kirken ingen Frelse.“*)

Den katholske Kirke er vistnok „intolerant“ i den Forstand, at den ingensinde kan forvexle Sandhed med Vildfarelser, ikke holde for ligegode Vildfarelserne om Religionen og den *sande* Religion, og derfor heller ikke tilstede Samvittighederne — hvad vitterlig sker indenfor Protestantismens mange Religionspartier — *Frihed* til at danné sig en Tro efter egne Meninger i mere eller mindre Modsætning til den af Gud aabenbarede Tro. Thi overfor Gud have vi egentlig *ingen* Religionsfrihed. Dertil er hans guddommelige Ord altfor ubetinget bindende. Det erklærer os jo, at den „*som ikke tror*“ er udelukket fra Frelsen, og at der er kun én Tro (Mark. 16, 16. Efes. 4, 5).

Grundsætningen: Udenfor Kirken ingen Frelse, er

*) Efter den norske Oversættelse af J. Gibbons „Vore Fædres Tro“, Bergen 1887.

saaledes, strængt taget, kun Gjengivelsen af Herrens egen Dom, at udenfor Troen er ingen Frelse! Og Sammenstillingen her af Tro og Kirke er velberettiget fra den katholske Kirkes Side. Thi naar Herren har indstiftet én Kirke alene (og hvem tvivler derom), naar denne ene Kirkes Tro alene er saliggjørende, og den af Herren indstiftede Kirke er den katholske, da maa virkelig den Tro, som den katholske Kirke forkynder, være den ene saliggjørende. Og Selvbevidstheden om at være denne Herrens sande Kirke, har den katholske Kirke, og den beviser det ogsaa ved at svare til alle den sande Kirkes væsentlige Kjendemerker.

Men følger nu af denne Kirkens nødvendige *principielle* „Intolerans“, om vi saa vilde kalde den, den intolerante Opfattelse i Praxis, som Protestanter vil have tillagt Kirken paa Grund af den nævnte Trossætning? Det er Spørgsmaalet, der fornemlig trænger til at opklares overfor de protestantiske Mistydninger.

Lad os for det første bemærke, at selve Begreberne Religions- og Samvittighedsfrihed maa opfattes ganske forskjellig, eftersom vi betragte dem i Forhold til Gud, eller med Hensyn til det borgerlige Samfund. Overfor Gud er, som allerede før antydet, Mennesket *bunden* i sin Samvittighed, da Gud jo har aabenbaret os sin ene sande Religion, forkyndt den „ene“ Tro som Salighedsvilkaar, under guddommelig Sanktion af Frelse eller Fortabelse. Vi have vistnok *Valgfrihedens* Ret, men ogsaa dens tunge Ansvar overfor Gud, som har givet os den. Den *Frihed*, der er os given til Frelse, er af vor fri Vilje at tilegne os med Guds Naade „*Sandheden, der frigjør*“ (Joh. 8, 32).

Men anderledes forholder det sig overfor Menneskene eller paa det borgerlige Omraade. Det staar nemlig her ikke i noget Menneskes Magt at binde andre Menneskers Samvittighed i Forhold til Religionen og til Gud, som har paalagt os den. Her maa enhver i sin Samvittighed, for den Religion, han bekynder

sig til, staa til Ansvar for Gud alene. Men i sine ydre, *borgerlige* Forhold, har han ikke desto mindre Ret til *frit* at vælge sin Religion. Vistnok har han den uundgaaelige moralske Pligt at prøve, saa vidt det staaer til ham, sin egen Religionsopfattelse, om den er af Sandheden eller ikke, og han har derfor heller ingen Frihed til at forkaste den *sande* Religion, naar den maatte være bleven ham indlysende og han efter sin Samvittighed er *bunden* til at erkjende den. Men da dette igjen er noget, som vedrører Menneskets allerinderste Forhold til Gud, og følgelig er unddraget al menneskelig Dom, og som desuden kan afhænge af særlige Opfattelses-evner og tildels uvilkaarlige Aandsretninger, kort sagt af en Uberegnelighed af Enhvers særskilte Forstands-, Samvittigheds- og Hjærteforhold til den af Gud aabenbarede Religion, saa er det Gud alene givet at dømme herom. Men heraf følger med Nødvendighed, at Religionsfrihed *maa* være gjældende for det borgerlige Omraade, ligesom det fører til Erkjendelse af, at der *maa* ogsaa være et usynligt „Kirke-Samfund“, saaledes som den katholske Kirke opfatter og omfatter det, naar den erklærer, at „udenfor *Kirken* er ingen Frelse“.

Den katholske Kirke opstiller Fællesskab i Tro, Naademidler og Styrelse som Trossamfundets ³ ufravigelige Betingelser i Kristi *synlige* Kirke, nemlig den ene, som han har indstiftet, helliget, erklæret at være med alle Dage, samt paabudt at tro og høre. Den udvider derhos Kirkebegrebet til den *usynlige* Kirke for *Udenforstaaendes* Vedkommende. Daaben er kun én og det er den *katholske Kirkes*. *Alle døbte Børn*, uanset om de have erholdt Spiren til Kristendommen *udenfor* det katholske Læresamfund — tilhøre *som Døbte* den ene hellige og almindelige eller *katholske Kirke*, til *hvis Tro* de ere *døbte*, saalænge indtil de, komne til Skjelsaar og Alder, lære sig til eller *tillæres* at protestere mod Kirken! Først da indtræffer egentlig *for dem* Forholdet med den „*usynlige*“ Kirke, saa kaldet, fordi

det er Ingen givet uden Gud alene, at dømme om den udenforstaaende Døbtes *indvortes* Forhold til Kirkens ene saliggjørende Tro, der tilligemed Daaben er det af Frelseren selv opstillede Salighedsvilkaar (Mark. 16, 16). Paa den *indvortes* og *ikke* paa den *udvortes* Forsandtholden (som nogle smagløse og overfladiske protestantiske Angribere af den katholske Tro stundom have ment) kommer det nemlig fra den katholske Kirkes Standpunkt *hovedsagelig* an ved den *saliggjørende Tro*; ihvorvel — da den Troende efter Kristi Befaling (Math. 28, 20) skal *holde for sandt* Alt hvad Kirken lærer, — det *ogsaa* kommer an paa at vide *hvad* Kirken lærer, hvilket sker ved *udvortes* Midler. Derfor er det, at den katholske Kirke udstrækker Begrebet om den usynlige Kirke *ogsaa* til sine egne orthodoxe Kirke-Lemmer, som de der efter Apostelen: Rom. 10, 10. *ikke blot* skulle være synlige Lemmer af Kirken, men tillige for den alvidende Hjærtegransker have Troens Liv og Frugt i sig. *Man kan altsaa være Lem af den synlige Kirke uden at være Lem af den usynlige* — man er da en slet „Katholik“ og henhører til Kirkens „døde“ Lemmer! — og omvendt *kan man være den usynlige Kirkens Lem uden at være Lem af den synlige Kirke* — og man er da *uwitterlig* eller *uforsættlig* „Protestant“ mod Kirken, og har Del i Kirkens Liv! Dette er i størst mulig Korthed det katholske Begreb om den synlige og usynlige Kirke, der begge tilsammen udgjøre Herrens *ene* Kirke. Det gjælder kun tilfredsstillende at paavise dette Begrebs 1. *dogmatiske* og 2. *ethiske* Grund (nemlig at det samstemmer med Tros- og Sædelæren), samt 3. kirkelige *Konsekvents*.

1. *Dogmatisk begrundet* er Antagelsen af at Frelsen *kan* opnaas ogsaa udenfor den synlige katholske Kirke, derved at denne selv har erklæret Udenforstaaendes (ret meddelte) Daab for at være i alle Maader gyldig¹⁾;

¹⁾ Det var Pave Stefan III (i det 3. Aarh.). som ved et indenfor den afrikanske Kirke opkommet Stridsspørgsmaal, om hvorvidt Hæretikerens

som Himmerigets Arvinger anser derfor Kirken *ubetinget* alle dem, der i Naadens Stand dø som Børn, eller forinden de paa nogensomhelst tilregnelig Maade kunne selv bære Skylden for *Vrangtro*. Heraf indses allerede Umuligheden af at drage nogen afgjort Grænselinie mellem Barnealderens Uskyld og den modnere Alders Skyld, med Hensyn til alle dem, der ere *forpligtede* til at tilegne sig den ene (almindelige og fuldstændige) saliggjørende Tro, som ubetinget Salighedsvilkaar. Kirken drager da heller ikke nogen saadan Grænse. Hvad der er og maa være uafgjort indenfor dens Synskreds, henstiller den til den alvidende Hjærtegransker — og her indtræder følgelig Forholdet til den *usynlige* Kirke. Enhver Vanskelighed paa dette Omraade løses ved Bibelens Ord.

2. Guds skrevne Ord erklærer udtrykkelig, at den retfærdige Gud vil ikke straffe nogen uforskyldt, at han er „uden Personsanseelse“ og at enhver, der frygter ham og øver Retfærdighed, er ham velbehagelig, at Herren „kjender Sine“, at han har ogsaa „andre Faar“, udenfor den egentlige Faarefold, som han, den gode Hyrde, vil bringe hjem til den „ene Hjord“, kort sagt, at „Gud vil, at alle Mennesker skulle komme til Sandheds-erkjendelse og blive salige“. Med nu er denne Sandheds-erkjendelse visselig i mangfoldige Tilfælde saa fordunklet, besværliggjort, indviklet, navnlig ved alle Protestantismens Irgange, Fordomme og Trosnedrivninger (f. Ex. i den grundvigtige Artikel om Kirkens Enhed og historisk nedarvede Apostolicitet), at det bliver uran-

(de i Troen Fraskiltes) Daab var et anse som gyldig, afgav et bekræftende Svar, dog altid forudsat, at Daaben rettelig meddeles — hvilket har siden været staaende Trosartikel i den katholske Kirke. Kun i Tilfælde af *grundet Trivl* om en Daabs Gyldighed kan man gjentage betingelsesvis, *sub conditione*: „hvis du ikke allerede er døbt“; men aldrig kan der ligefrem døbes paany, hvad der vilde være en Vanhelligelse af Herrens Sakrament. Denne Formastelighed eller grove Synd ved deres Opfattelse af Daaben burde være indlysende for alle „Gjendøbere“.

sageligt for nogen andens end Guds Øje, at skjelne mellem alle Grader af Forstandens eller Villiens forskjelligartede Forhold til den aabenbarede Sandhed. Da Saligheden følger af Troen og Troen igjen af at erkjende Sandheden, *den Gud vil, at Alle skulle tilegne sig for at blive salige*, saa er det klart, at han giver Alle en fra *sin Side tilstrækkelig*, men dog af den menneskelige Frihed *betinget Naade*, hvorved stundom paa overordentlig Vis selv den Udøbte kan frelses in votu eller ved Attraas-Daaben (*Aande-Daaben*), nemlig ved et brændende Begjær efter Daabens Naademiddel eller (hvis ikke bekjendt, som for de uoplyste Hedninger) efter at gjøre Guds Villie i det hele taget, — og saa meget mere da den *Døbte*, hvem (som en æret Professor udtrykker sig) Gud allerede „har faaet Tag i“ ved sin Kirkes hellige Daab. *Troen* in extenso (den fuldstændige Tro) er, især efter alle de protestantiske Omstøbninger og Indskrænkninger af den, beroende for en stor Del paa den udenforstaaende Døbtes Fatteevne og paa mangfoldige andre *mulige* Hindringer for at opnaa den sande Tro. Kommer den troende „protestantiske“ Kristen her tilkort ved den sande Tros *Omfang*, saa *kan* hans (NB. vel underforstaaet *ufrivillige*) Mangel opvejes i Guds Øjne ved hans delvise Tros *Inderlighed*; thi en protestantisk Kristen kan jo muligvis, *uden egen Skyld*, ikke være paa det rene med, hvad der i væsentlige Stykker hører til Troens fulde Erkjendelse; men naar han da idetmindste har den gode Vilje, som i alt ikkun begjærer „at komme til Sandhedserkjendelse og blive salig“, og i intet Tilfælde *vitterlig* sætter sig op imod erkjendt Sandhed, — da vil Gud, som allerede har annammet ham i Daaben, uden Tvivl ogsaa annamme ham i Troen. Det hedder jo; at „hvad der ikke er af Tro, er Synd“; omvendt maa det erkjendes, at heller ikke det er Synd, som skér i fuldkommen „god Tro“; og alene som sadan tænke vi os den „protestantiske“ Kristens Opnaaelse af Saligheden; men da Gud

alene er Dommer om, hvorvidt den Døbte følger sit Hjertes inderligste Overbevisning, er med Hensyn til Troen „i god Tro“ eller ikke, — saa dømmer heller ikke Kirken, og kan ikke dømme om Udenforstaaendes Salighed; den henviser dem selvfølgelig til den *usynlige* Kirkes Omraade, og anbefaler dem vel ogsaa, som det sig bør en „*Moder*“-Kirke, gennem Bønnens Naademiddel til den barmhjærtige Gud! — Dette er det fuldstændige — *bekjendelsesmæssige* katholske Kirkebegreb og det er tillige

3. det *konsekvent-kirkelige* og det *eneste* som svarer til Kirkebegrebets ufravigelige Betingelser, det være sig fra Sandhedens eller Kjærlighedens Side betragtet. Sandheden er kun én, Kjærligheden er alsidig, og maa saa være efter Guds Ord. Begge komme til deres fulde Ret ved det katholske Kirkebegreb. Vi adskille ikke Kristus, vi dele ikke hans hellige Kirke, som Protestantismens mange Partier vel maa siges at have gjort, kastende saa at sige Lod om Kristendommens Brudstykker lige ved Korsets Fod —; Sandheden til Tro og Salighed er for os *udelelig* i Lighed med Herrens egen usyede Kjortel, Symbolet paa den hellige Kirke, som er og altid maa forblive én. Vi opstille som *Norm* kun Begrebet om det synlige, apostoliske, ved Herrens Fuldmagt indstiftede og ved hans fulde Naadegaver beseglede Kirkesamfund. Enhver maa, for at blive frelst, tilhøre denne *ene* Kirke, enten som den synlige Kirkes Lem, fuldt ud ved baade Daaben og Troen, eller idetmindste ved Daaben være indlemmet i og ved nogen øjensynlig Andel i Kirkens ene Tro erhverve sig Guds Velbehag, som den usynlige Kirkes Medlem, hvem Gud i saa Fald for hans Troes Inderligheds Skyld ikke tilregner hvad der uforskyldt maatte mangle i dens Fuldstændighed. Da navnlig Daaben er *Kirkens* Daab og *Troen* i hvilket som helst adspiltet protestantisk Kirkesamfund er i egentlig Forstand *Brudstykker* af Kirkens Tro, og forholder sig som Brøkdeler til et Hele, — saa

maa det være klart, at der i bogstavelig Forstand gives ingen Frelse uden at den ene og alene kommer til os fra Kirken og gennem Kirken; der er altsaa uberoende af eller „udenfor“ den ingen Frelse, saalidt som vi i noget andet Navn, end *hans*, som har indstiftet Kirken til vor Frelses-Anstalt, kunne blive salige. Sct. Augustinus, som her er en god Autoritet, ytrer sig herom i følgende Sætninger mod Donatisterne: „De fra Kirken Adskilte stemme for en Del overens med den og ere i de Stykker, hvori de stemme overens, *forblevne ét* med den katholske Kirke. Hvad de tog i Arv med sig fra den katholske Kirke er ikke gaaet spildt. Derfor findes ogsaa udenfor den katholske Kirke Magten til at døbe o. s. v.“

Vi have ovenfor sagt, at Udtydningen af Tros-sætningen: udenfor Kirken ingen Frelse, som indbefattende baade en synlig og usynlig Kirke, begge tilhørende Kristi ene, hellige, almindelige eller katholske Kirke, er for denne „*bekjendelsesmæssig*“, altsaa ikke nogen særkilt theologisk Mening, men en udtrykkelig godkjendt Lære i den katholske Kirke ved dens Lærebøger og Katekismer. Herpaa sluttelig nogle Exempler, tagne af dem, vi netop have forhaanden. De ville vise, at Kirkens Lære om religiøs - borgerlig *Tolerans* endog fremstilles i en saa folkelig Form, at selv katholske Skolebørn have let ved at fatte en Distinktion, der endnu ikke synes at være gaaet op for saa mangen en „lærd“ Modstander af den katholske Kirkes Tro, nemlig: at den ikke ubetinget udelukker fra Kirkesamfundet og Frelsen alle og enhver, der ikke *synlig* tilhører den.

Den „romerske Katekismus“, *Catechismus Romanus*, der vel ikke er noget „symbolsk“ Skrift, men dog har en meget høj Autoritet indenfor den katholske Kirke, lærer udtrykkelig, at „ikke enhver, strax han synder mod Troen, maa kaldes Heretiker (Vrangtroende), men ikkun den, der med Ringeagt for Kirkens Autoritet ihærdig forfægter vrang Meninger“, d. e., at Kirken

vel skjelner mellem den saakaldte *materielle* og den *formelle* Vrangtro, eller mellem den, som bekjender sig til en given Troslære i „god Tro“ og uden egen Skyld, og den som selvfor skyldt og forsætlig modsætter sig det af Herren indstiftede og efter hans Fuldmagt anordnede Trossamfund¹).

I Overensstemmelse hermed lærer en „Forklaring af den katholske Læres fornemste Sandheder“:

„Det er den almindelige (eller katholske) Tro, at man, for at blive frelst, maa tilhøre den romersk katholske Kirke. Vi skal imidlertid vel vogte os for at fordømme især nogensomhelst af dem, som dø udvortes, eller ere synlig fraskilte denne Kirkes Skjød; thi den katholske Theologi lærer, at blandt dem, som ere af Fødsel Ikke-Katholiker eller fraskilte i Troen, mange tilhøre Kirkens *Sjæl* — eller den *usynlige Kirke* — formedelst deres gode Tro, Kjærlighed til Sandheden og deres oprigtige Sindelag, at slutte sig til den, naar og saafremt den bliver dem bekjendt. Gud vil ikkun fordømme Hovmodet, den uærlige Tro og den frivillige Uvidenhed. Det er i denne Forstand, at man skal antage Grundsætningen: Udenfor Kirken ingen Frelse!²)

En anden mindre Katekismus eller simpel Børnelære giver Forstaaelsen af den samme Grundsætning, under følgende Spørgsmaal og Svar:

— Maa vi antage, at alle disse (Udøbte, Hæretikere, Skismatikere, Exkommunicerede) uden Forskjel blive evig fortabte? — Nej; hvem der uden egen Brøde er i Vildfarelse, derhos oprigtig søger Sandheden og efter bedste Vidende holder Guds Bud, en saadan har ogsaa Del i den sande Kirkes indre saliggjørende Naade. Thi ikke den uforskyldte Uvidenhed, men den onde Vilje udelukker her og hisset fra Guds Rige³).

¹) De nono articulo: *Credo sanctam Ecclesiam catholicam* Cap. X, 1. og 9. ²) Exposition des principales vérités de la Doctrine catholique, par l'abbé Martin de Noirlieu: Paris, Gaume frères.

³) Dog undvære ogsaa de uforskyldt Vildfarende mange, om end ikke

— Hvem hylder Vrangtroen af egen Brøde eller med ond Vilje? — 1. Den, som kjender den sande Kirke, men af timelige Hensyn ikke slutter sig til den; 2. den, som, saafremt han redelig vilde forske, *kunde* kjende den sande Kirke, men af LigeGYldighed eller andre strafværdige Bevæggrunde undlader at forske.

— Tør du tillade dig en Dom, om dette eller hint Menneske er *skyldfrit* eller *frivilligt* i sin Forbrydelse? — Dommen derover tilkommer Gud, som „gransker Hjerterne“ (Ps. 7, 10.) og „aabenbarer Hjerternes Raad“ (1 Kor. 4, 5.)

Kardinal-Statssekretær Ludvig Jacobini

er afgaaet ved Døden den 28. Februar i en Alder af kun 54 Aar. Kardinalen havde i længere Tid været syg og i flere Dage har der ingen Tvivl været om hans nærforestaaende Død. *Ludvig Jacobini* var født den 6. Januar 1832 i Genzano ved Albano og nedstammede fra en gammel Patricierfamilie, hvis Palads tjente Parverne til Bolig, naar de opholdt sig der om Sommeren. Jacobinis Onkel havde som Pius IX's Bygningsminister erhvervet sig et berømmeligt Navn ved Anlægget af den storartede Vandlekning ved Ariccia. Efterat Ludvig Jacobini havde fuldendt sine Studier i det berømte romerske Kolleg, blev han i 1862 optaget blandt de pavelige Husprælater. Senere udnævntes han af Pius IX til Sekretær ved Propaganda-Kongregationens orientalske Afdeling og til Konsultor; i denne sidste Egenskab beskjæftigede han sig især med Revisionen af Provincial-Konciliernes Beslutninger. Han var fremdeles Medlem

alle, Frelsesmidler og Velsignelser i vor hellige Religion, som f. Ex, det allerhelligste Messeoffer, den sande Nadvere, den præstelige Absolution, den sidste Olje eller Salvelse o. m. fl. Derfor skulle vi *bede* for dem, og ved oprigtig Kjærlighed og opbyggelig Livsvandel bidrage til deres Omvendelse (fulde Erkjendelse af Sandheden).

af den kirke-politiske Kommission, som ordnede de forberedende Arbejder til Vatikanerkonciliet og udnævntes i 1870 til Understatssekretær. I 1874 blev han af Pius IX udnævnt til Ærkebiskop af Thessalonica og sendt som Nuntius til Hoffet i Wien, hvor det lykkedes hans diplomatiske Evner at hindre Udbrudet af en Kulturkamp i Lighed med den preussiske.

I Sommeren 1879 havde han flere Konferentser med Fyrst Bismarck i Gastein og rejste derfra tilbage til Wien, hvor han forhandlede videre med den derværende preussiske Gesandt Prins Reusz. Samtidig ledede han de kirkepolitiske Forhandlinger med Rusland og arbejdede paa Organisationen af de kirkelige Forhold i Bosnien og Herzegowina. Under sit Ophold i Gastein optoges han i Kardinal-Kollegiet, og Aaret efter, den 16. Dec. 1880, udnævnte Leo XIII ham til Statssekretær i Kardinal Ninas Sted.

Den h. Fader har i sin Regeringstid haft tre Statssekretærer. Ved sin Tronbestigelse udnævnte han den uforglemmelige Kardinal *Franchi* til sin Udenrigsminister; men allerede faa Maaneder efter (31. Juli) bortrev en heftig Febersygdom denne talentfulde Mand. Hans Efterfølger var hans fortroligste Ven, Kardinal *Nina*; men efter at han i to Aar havde forvaltet det ansvarsfulde Embede, havde Embedets Byrde og Alderen allerede ødelagt den virksomme Kirkefyrstes fysiske Kræfter. I hans Sted skulde *Jacobini's* prøvede Haand føre Roret i tunge, alvorlige Tider, da Kampen alle Vegne rasede imod Kirken. Den italienske Usurpation, de franske Forfølgelser, de belgiske Forviklinger, Polens kirkelige Frigjørelse og endelig den preussiske Kulturkamp, det var brændende Spørgsmaal, hvis Løsning først skulde beskæftige ham. Som udmærket Statsmand har han forhandlet med de forskjellige Regeringer og forskaffede Kirken mange Sejre. En fremragende Andel havde han i Ordningen af Spørgsmaalet mellem Tyskland og Spanien angaaende de karolinske Øer, i hvilken Anledning han af den tyske Kejser hædredes med den sorte Ørns Orden.

Jacobini bevarede Bevidstheden indtil det Sidste, og forlangte strax nøje og oprigtig Besked af Lægen om sin Tilstand, da han ønskede at modtage de hl. Sakramenter ved fuld Bevidsthed. Den h. Fader besøgte den Syge, som med sjælden klar Hukommelse gav Beretning om

de mindste Enkeltheder i de forskjellige politiske Forhold og deres Forretningsgang, og modtog den pavelige Velsignelse *in articulo mortis*. Senere modtog han det h. Vandringsbrød og derefter den sidste Salvelse. R. J. P.

Efterretninger fra Ind- og Udland.

Kjøbenhavn. Søndagen d. 20. Febr. holdt Foreningen *Unio* Fastelavn. I Lokalet, Sct. Annæ Plads 22, var der oprejst et lille Theater, hvorfra der i Aftenens Løb blev foredraget forskjellige Musiknumre samt spillet en Farce. Væggene i Lokalet vare behængte med komiske Tegninger, som viste Medlemmerne i de forskjelligeste Situationer. Tegningerne vare udførte med stor Dygtighed af et Medlem. Et morsomt Panorama, komiske Masker, bl. a. to gamle Borger-Soldater, en Kagekone og en Bondepige o. s. v. underholdt Publikum i Aftenens Løb. Baade Unge og Gamle morede sig fortræffeligt, og først sent skiltes man, for at vende hjem i en glimrende Fastelavnsstemning.

— (*) *Vincentforeningen* afholdt sin første Generalforsamling for i Aar Søndag den 27. Februar Kl. 8 Aften i Sct. Mariæ Skole, Frederiksberg Allé. Der havde indfundet sig 36 Medlemmer. Hs. Højærværdighed den apostoliske Præfekt meddelte, at han efter den forrige Præsident, Pastor *Bøhmers*, Afrejse foreløbig havde overtaget Præsidiet. Derefter afgave Formændene for de tre Konferentser i den indre By, paa Nørrebro og paa Vesterbro og Frederiksberg deres Beretninger om disses Virksomhed siden sidste Generalforsamling den 8. December 1886. Heraf sés, at der i dette Tidsrum er uddelt til de Fattige henved 300 Kr. dels i kontante Beløb, dels i Naturalier og Kul. Endvidere har Foreningen i den indre By sørget for Børns

Bespising omkring hos Menighedens Familier, hvorved nu 10 Børn egentlig bespises i 19 Dage. Foreningens Medlemsantal er for Tiden 53 aktive og 14 bidragydende. Hr. *Spetzler* fra Fredericia, som var til Stede, bragte Hilsen fra Foreningens derværende Konferents. Hs. Højærværdighed Hr. Præfekten omtalte det fælles Lokalraads Betydning og dets vigtigste foreliggende Op-gaver, nemlig 1) det paatænkte Vajsenhus, 2) Skolebøgers Tilvejebringelse, 3) Paatale af Fejl hos de enkelte Konferentser, f. Ex. Lige gyldighed i at fejre Foreningens fire Hovedfester. Han foreslog tillige som Vincentsforeningens Bidrag til det Album, der paa-tænkes sendt Paven fra Danmarks Katholiker i Anledning af Hs. Helligheds Jubilæum, et kunstnerisk smykket Pergamentsblad med Oversigt over Foreningens Organisation, hvilket Forslag vedtoges. Hr. Pastor *Neuwel* og Hr. Sakristan *Jensen* anbefalede den katolske Syge- og Ligkasse til Bedrestilledes Velvillie, særlig saaledes, at disse betalte Medlemsbidrag for Fattige, som paa den Maade i Sygdomstilfælde kunde blive indlagte paa Sct. Josefs Hospital, thi hvor menneskekjærligt Søstrene end i mange Tilfælde havde taget sig af Fattige uden Vederlag, tillod Hospitalets Midler dem dog ikke at opfylde alle Begjæringer om fri Optagelse, hvorimod der var sikret Medlemmer af Sygekassen Optagelse. Præsidenten anbefalede indtrængende den vedblivende Understøttelse af Hr. Partikulier *Grüders* Indsamling til et Vajsenhus, samt Oprettelsen af en *Samlerforening* i samtlige Missionsstationer med Centralsted i Kjøbenhavn. Til at danne en Komité meldte sig d'Hrr. Sakristan *Jensen*, Organist *Hammermüller*, *Aug. Hoffmann* og *Viggo Günther*. — Komitéen vilde træde sammen Søndagen den 6. Marts og udkaste et Program. Alt egnede sig til Indsamling: Frimærker, Propper, Papir, Klude, Cigarspidser, gamle Mønter o. s. v. Kontingentet vilde blive 50 Øre aarligt, efter Principet „Mange Bække smaa gjøre en

stor Aa“. Efterat Pastor Neuvel endnu havde meddelt et opbyggeligt Exempel paa en af Foreningen hjulpen og nogenlunde paa Fod kommen Families Energi til Selvhjælp og til Indfrielse af givne Husleje-Kredit, hævedes Forsamlingen med Bøn Kl. 9 1/2.

Rom. Den 15. Februar modtog Pave Leo XIII den armeniske Patriark *Azarian* i højtidelig Audients. Han var Overbringer af et egenhændigt Brev fra den tyrkiske Sultan *Ahdul Hamid Kan* og tilmed af en yderst kostbar Foræring fra denne til Paven, bestaaende af en Diamantring. Patriarken ledsagedes af den i Rom bosiddende Ærkebisp *Kupelian* og af Prokuratorerne for de forskjellige orientalske Patriarker og af Rektoren for og Eleverne af det armeniske Kollegium og de af Disciplene af Propaganda-Kollegiet, der hører til det tyrkiske Rige. Patriarken ytrede i sin Tiltale til Paven: „Hs. kejserlige Majestæt Sultanen, hs. høje Souveræn, havde følgende sin Faders ophøjede Exempel villet give Paven et talende Bevis paa sit oprigtige Venskab og sin Højagtelse. Og for at ære Pavens Person, havde han ogsaa villet udmærke de Kardinaler og Prælater, der staa Hs. Hellighed nærmest, med den kejserlig tyrkiske Osmaniè- og Megidiè-Orden. Han selv, fortsatte Patriarken, var glad over, ved denne Lejlighed paany at kunde takke Sultanen for den faderlige Omsorg og Bevaagenhed, som udvistes imod alle hans Undersaatter. „Vi nyde, en Frihed i Udøvelsen af vor Religion, som mange Folk i andre Lande med Rette misunde os.“ Ogsaa det ærefulde Hverv, som Sultanen ved denne Lejlighed havde overdraget ham, var et glimrende Vidnesbyrd om, at Majestæten med Tilfredsstillelse anerkjendte hans Troskab og Hengivenhed for den kejserlige Trone, og den h. Fader kunde stole paa, at han selv og hans Klerus og Folk stedse med Glæde vilde opfylde den Pligt, de havde at vise sig som tro Undersaatter af Sultanen, deres høje Souveræn.

Pave Leos Svar lød omtrent saaledes: „Han modtog Hs. kejserlige Majestæts Brev og Foræring med stor Glæde; det var ham et Bevis paa de venskabelige Følelser, der besjæle Hs. Majestæt. Tilmed forøgedes Glæden derved, at denne overordentlige Mission var bleven anbetret en katholsk Patriark; det var en

Anerkjendelse af Hs. Majestæts katholske Undersaatters Troskab. At udvise denne Troskab var en hellig Samvittighedspligt og han var overbevist om, at Katholikerne aldrig vilde befindes at være sløve i at efterkomme den, navnlig da de saa' sig i Besiddelse af det mest værdifulde af alle Goder, den fri Udøvelse af deres Religion. Han haabede, at denne Frihed efter forskellige endnu bestaaende Hindrings Bortfjernelse maatte blive end mere fuldkommen; det vilde være ham til stor Tilfredsstillelse og bidrage til i høj Grad at befordre det almene Vel.“ Paven overdrog derpaa Patriarken at overbringe Sultanen sin Tak og sine Lykønskninger, og at forsikre Armeniens Katholiker om, at han med særlig Faderkjærlighed omfattede dem og alle Kirkens Børn i Orienten, og at hans kjæreste Ønske var, at deres Tal stedse maatte voxe og at alle fraskilte Brødre vende tilbage til Kirkens Enhed. Efter at han havde meddelt de Tilstedeværende den Apostoliske Velsignelse, bleve Sultanens Brev og Foræring overrakt ham. Paven aftog den Ring, han bar paa Fingeren, og satte den nye kostbare Diamantring paa og trak sig derefter tilbage til sine private Værelser. Der overgav han Propagandaens Kardinal *Simone* Storkordonen af Megidie-Ordenen, Kardinalvikaren *Parochi* af Kardinal-Stats-Sekretæren *Jacobini* Storkordonen af Osmaniè-Ordenen og Monsignorerne *Jacobini*, *Cretoni* og *Boccali* samme Ordens II. Klasse. Han bar ved denne Lejlighed den pragtfulde Stola, som Patriark Azarian havde foræret ham i Anledning af hans tilstundende 50 Aars Præstebubilæum.

Den franske Republiks Gesandt ved Vatikanet, *Lefebvre de Béhaine*, har i Præsident Grévys Navn overrakt Pave Leo XIII i Anledning af hans forestaaende Jubilæum en kostbar Sevres-Vase og en Guldpn. Mgr. Mocenni, Substitut i Statssekretariatet, og Mgr. Galimberti have faaet Storkordonen af Æreslegionen, fordi de havde deltaget i Forhandlingerne, der ordnede Protektoratet over de Kristne i Kina.

Italien. Den 8. Februar fejrede Pater *Beckx*, Jesuiterordenens General, sin 92de Fødselsdag, og han har saaledes nu begyndt sit 93de Leveaar. Pater Beckx er endnu, baade aandelig og legemlig rask og læser hver Morgen den h. Messe Kl. 5 ¹/₄.

Trier. Fyrst Karl v. Löwenstein, Kommissær for

de katholske Generalforsamlinger, har bestemt *Trier* til Forsamlingssted for de tyske Katholikers Generalforsamling i Aar.

Afrika. Fra Vestkysten af Afrika, fra Lagos, meldes der, at der fra den franske Koloni *Porto Novo* er indløbet Børetning om nogle skrækelige Grusomheder, som Kong *Tofa* skal have udøvet der. En Prins og dennes Søn bleve grebne paa Kongens Befaling og underkastede grusomme Pinsler, fordi de beskyldtes for at være i Besiddelse af en Gift, hvormed de havde til Sigt at forgive Kongen. Først bleve Kjæbebenene knuste paa de Ulykkelige, derefter Tungen afskaaren, og tilsidt bleve de hængte op i et Træ. Fornylig lod den samme Konge to af sine Undersaatter, en Mand og en Kvinde, pine i fire Dage. Først blev et Øje stukket ud paa hver af dem, Kvinden blev skalperet og Manden mishandlet paa anden Maade. Efterat de Ulykkelige derpaa vare blevne saarede med Knivstik, blev der strøet Salt i Saarene, og tilsidt opbrændtes de levende. En haard Kamp maa de katholske Missionærer føre i hine Egne, og deres Liv er intet Øjeblik sikkert; men de have stedse Mod og sætte deres Lid til Gud; ved hans Naades Hjælp baner Katholicismen sig langsomt, men sikkert, Vej til disse ulykkelige og dybt sunkne Nationer.

Kirkelig Kalender.

Søndagen d. 6. Marts. 2. Søndag i Fasten. 7. M. Thomas af Aquino, Kirkelærer og Bekjender; alle katholske Skolers Skytshelgen — **8. Ti.** Johannes af Gud, Bekjender. — **9. O.** Franciska Romana, Enke og Ordensstifterinde. — **10. To.** 40 Martyrer i Sebaste i Armenien. — **11. F.** Ihukommelse af Frelserens Ligklæde. — **12. L.** Gregor den Store, Pave og Kirkelærer.

Søndagen den 13. Marts. 3. Søndag i Fasten.

Elisabethforeningen, der antager sig forældreløse og forsømte Børn, tillader sig herved at anbefale sin sædvanlige Paaske-Bazar til Menighedens velvillige Erindring i indeværende Fastetid. Selv de mindste Gjenstande og Pengebidrag til Bazaren modtages til enhver Tid med Taknemlighed af Bestyrelsens Medlemmer: Forstanderinden, Fru Tronier, L. Strandstræde 20, 4. S., Kassererinden, Fru Larsen, Vingaardsstræde 10, St., og Sekretærinden, Fru Osterhammel, Stormgade 16, sant hos d'Hrr. Gejstlige.

Unio. Søndag den 6. Marts Kl. 9 præcis holdes Foredrag af Hr. Student Fr. West om „Kina og Kineserne“.

Sct. Josefs Gilde: Møde Mandag den 7. Marts i Frederiksberg Allé 15.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

Femogtredivte Aargang.

„Nordisk Ugeblad“ udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer Millech, Store Kjøbmagergade 10, 1. S., Kjøbenhavn. — Redaktør: A. Johansen, Bredgade 64, 1. S.

N° II. Søndagen den 13. Marts. 1887.

Indhold. Den h. Josef. En Episode fra Amerika. Pater Beckx og Jesuiterne. Efterretninger: Kjøbenhavn, Hildesheim, Paris, Rom, Rusland, Japan.

Den h. Josef.

(19 Marts).

Til de af Gud mest benaadede Personer, som hele den hellige Skrift kan opvise, hører uden Tvivl *den h. Josef*, vor Herres og Frelsers Plejefader; ja, vi tør med Rette antage, at der, den jomfruelige Gudsmoder undtagen, ikke findes Nogen blandt de Salige i Himlen, hvem Gud har udmærket højere, end netop den Mand, som var udvalgt til at skulde være en Plejefader og Beskytter for hans enbaarne Søn. Den h. Josef var af fornem Herkomst, thi han nedstammede fra den store Kong Davids berømte Slægt; Evangelisten Matthæus optæller endog hans samtlige Forfædre indtil Patriarken Abraham. Om den h. Josefs Ungdomshistorie vides Intet med Bestemthed; han omtales først i den h. Skrift, da der er Tale om hans Trolovelse med den allersaligste Jomfru, og der siges da om ham, at han var Tømmermand, et Bevis paa, at Davids kongelige

Slægt helt og holdent havde tabt sin gamle Glans. Men denne Omstændighed var netop nødvendig, for at gjøre Josef saa ret værdig til den ophøjede Bestemmelse, hvortil Gud havde udset ham. Frelseren selv vilde jo dog netop komme til Verden i Fattigdom og Fornedrelse, og hans Moder skulde derfor ogsaa være en fattig, ubekjendt Jomfru; hvorledes havde hans Plejefader da kunde have været en rig og fornem Mand, der nød Ære og Anseelse i denne Verden?

Men skjønt den h. Josef var fattig og levede i trange Kaar og derfor hellerikke agtedes videre i Verden, saa har dog, som den h. Kirkelærer Epifanius bemærker, Ingen været rigere og ædlere i Guds Øjne, end Josef, fordi ingen er blevet udmærket højere af Gud, end netop den h. Josef. „Josef er“ siger den h. Bernhard, „bleven udvalgt af Gud, til at være ligesom en Forvalter over Guds store Hemmeligheder paa Jorden, til at kjende og fremme Guds enbaarne Søns Menne-skevordelses ophøjede Hemmelighed, til at være Marias Brudgom og hendes Jomfrueligheds Beskytter og Jesu Kristi Plejefader.“

Paa Grund af de store Naadesbevisninger, som Gud lod den h. Josef blive til Del, tør man med Rette antage, at han, i Lighed med den saligste Jomfru Maria, ogsaa maa have glimret ved store Dyder og særegen Hellighed, da det alene kunde gjøre ham værdig til saa stor en Naade. Evangeliet stadfæster ogsaa dette udtrykkeligt, naar det kalder ham en retfærdig Mand. (Matth. 1, 19.)

Betragte vi nu den h. Josefs Historie, som Evangeliet i korte, men smukke og lærerige Træk viser os den, saa se vi, at Gud ogsaa har hjemsøgt denne sin udvalgte Tjener med mange og tunge Tilskikkelser, for at prøve hans Ydmyghed og Lydighed, hans Standhaftighed og Taalmodighed, men samtidigt ogsaa trøstet ham med store og uventede Glæder, ganske efter den almindelige Fremgangsmaade, som Gud stedse anvender

overfor højt benaaede Personer; og vi se tillige, at denne retfærdige Mand, i Lighed med sin velsignede Brud, i alle Livets skiftende Forhold, i Lykke og Ulykke, i Glæde og Lidelse, stedse har vist sig som den i Guds Villie fuldkommen hengivne Herrens Tjener, der altid bevarede sin Sindsro, ikke kjendte nogen anden Villie, end Guds Villie, og ikke nærrede noget andet Ønske, end at opfylde denne helligste Villie. Ligesom i den saligste Jomfrus Liv, saaledes skiftede ogsaa i den h. Josefs Liv Glæde og Lidelse, Sorg og Fryd paa mange Maader med hverandre. Thi, ligesom Herrens hellige Moder, saaledes har ogsaa hans Plejefader stedse taget den inderligste Del i Alt, hvad der ramte vor guddommelige Frelser, i Glæderne som i Sorgerne.

Om den h. Josefs Død vide vi ikke noget nærmere; men ifølge de hh. Kirkelæreres Udsagn er det højst sandsynligt, at han er død allerede førend Frelserens offentlige Optræden, da han slet ikke omtales mere i Jesu senere Livshistorie. Havde han endnu levet paa hin Tid, vilde han uden Tvivl have været med ved Brylluppet i Kana, ligesom Herrens hellige Moder, og vel ogsaa være bleven omtalt ved andre forskjellige Lejligheder. Men med Sikkerhed tør man vel antage, at han ikke levede, da Jesus led og døde, thi han vilde sikkert lige saa lidt som Moderen have svigtet Jesus i denne hans bitreste Stund; og Frelseren vilde heller ikke have set sig nødsaget til paa Korset at anbefale sin Moder til den h. Johannes, for at denne skulde sørge for hende, dersom den h. Plejefader endnu havde været i Live. Den h. Josef er uden Tvivl død i Nazareth i Nærværelse af Jesus og Maria og under deres Bistand, og derfor æres han ogsaa som de Døendes særegne Skytspotron. Hans Dødsdag fejres paa Lørdag, den 19. Marts, og hele Maaneden er indviet til hans Ære.

Da den h. Josef af Gud selv er bleven udvalgt til den enbaarne guddommelige Søns og den velsignede Gudsmoders Beskytter, saa er det ganske naturligt, at

de Kristne til alle Tider have æret denne Guds benaadede Tjener højt og anbefalet sig til hans Forbøn og Beskyttelse i alle Anliggender. Vi finde denne Andagt til den h. Josef hos de berømteste Hellige gennem alle Aarhundreder, og de have til hver en Tid søgt at udbrede og anbefale den blandt deres Tids Kristne. Den berømte Reformatrice af Karmeliterordenen, den h. Theresia, nærede især stor Kjærlighed og Tillid til den h. Josef. Hun havde valgt ham til sin særegne Skytspatron og søgte ogsaa at fremme Andagten til ham blandt Medlemmerne af sin Orden og blandt alle sine Medkristne. I sin Levnedbeskrivelse ytrer hun sig desangaaende saaledes: „Jeg har valgt den h. Josef til min særegne Skytspatron og Talsmand hos Gud; jeg har indtrængende anbefalet mig til ham og stedse erfaret, at han i alle Anliggender har ydet mig kraftigere og hurtigere Bistand ved sin Forbøn, end jeg nogensinde havde turdet begjære af ham. Jeg mindes ikke, at jeg indtil denne Time har bedet ham om Noget, som jeg ikke har faaet; og jeg kan ikke uden dyb Forundring tænke paa alle de Naadegaver, som Gud har skjænket mig paa hans Forbøn, og paa de Farer, baade legemlige og aandelige, som han har hjulpet mig hen over. Det synes, som om Gud har givet de andre Hellige den Naade, at staa os bi i visse Forhold; men jeg véd af Erfaring, at den h. Josef hjælper i enhver Nød, ret som om Jesus derved vilde vise, at som han paa Jorden var den h. Josef underdanig (Luk. 2, 56.), saaledes kan han hellerikke i Himlen afslaa ham Noget. Andre Personer, hvem jeg har raadet, at vende sig til den h. Josef, have erfaret det samme. Mange nære stor Andagt til ham; og jeg erkjender daglig bedre end nogensinde Sandheden af mit Udsagn.“ — Kjære Læser, opvæk en lignende Tillid i dit Hjærte til den h. Josef; ogsaa Du vil da komme til at sande den h. Theresias Ord!

En Episode fra det norsk-lutherske Kirkeliv i Nordamerika.

Hvor lidt Lutherdommen som saadan, bortset fra Statens afstivende Haand, er i Stand til at bevare Enigheden i Tro og Forfatning, er Gud og Hvermand bekjendt, saa det kunde synes overflødigt at anføre flere Beviser derpaa. Men „Dansk Kirketidende“ bringer nu i sit Nr. 6 af dette Aar en Meddelelse fra Minnesota i Nordamerika, der kaster et saa tragi-komisk Lys paa de Brydninger, som herske iblandt de norske Lutheranere i den frie amerikanske Luft, at vi ikke ville nægte vore Læsere denne nye Mundsmag paa *den fri Forsknings Konsekventser i Lutherdommen*. Meddelelsen, der betegnes som paalidelig og som god til at faa Forstand af, lyder saaledes:

„Jeg formoder, at I gjennem Aviserne har nogen Kundskab om den Strid og Splid, som er opstaaet blandt Præsterne i „den norske Synode“, idet en stor Del af den har antaget den kalvinske Lære om Naadevalget; vi har Navnene paa 86 Præster og Professorer, som har underskrevet Kalvins Lære og paa 44 Præster og Professorer, som har underskrevet den lutherske Lære; disse to Partier staar nu kæmpende imod hinanden. Denne Strid har ogsaa fundet Vejen hid til Norway-Lake. Vi havde Pastor Markhus til Præst her, men Forholdet mellem Præst og Menighed blev desværre mere og mere misligt paa Grund af hans utrættelige Begjærighed efter Penge. Han vilde bygge store Paladser og leve kejserlig. Menigheden havde bekostet baade gode og fine Huse paa Præstegaarden; men de var for simple for Markhus; han sammenkaldte Menigheden og forlangte 1800 Dollars at bygge for. Dette blev ham bevilget af nogle af hans bedste Venner, skjønt det var hele Menigheden imod; men han aflod

ikke med at lokke og true, indtil han havde faaet sit Ønske opfyldt. Da Huset var færdigt, kom det til at koste over 2000 Dollars; og Præsten stod 2 Gange i Kirken og lyste til Auktion paa det Hus, han ikke vilde have. Dette var nu altsammen over, og Folkets op-hidsede Sind var begyndt at komme til Ro; men saa rejste Markhus en vakker Dag paa et Præstemøde og underskrev Kalvins Lære om Naadevalget. Da nu Menigheden fik se hans Navn paa Calvin-Listen, fik dens Taalmodighed en Ende; der blev holdt Møde paa Møde, og Enden paa det blev, at Præsten blev afsat med overvejende stor Majoritet. Men Markhus nægtede bestemt at rejse, saa længe han havde en eneste Mand med sig; saa blev Kirken stængt for ham; men han kom med Hammer og Hugjærn og knuste Laaset og satte et andet Laas i Stedet, for selv at have Adgang til Kirken. Kirkeværgerne maatte da koste et nyt Laas, men Præsten brød sig ind for anden Gang, saa de maatte atter forsyne Døren med Laas og sætte Vagt ved Kirken. Da Præsten nu ikke slap ind ad Døren, saa greb han til det Raad at tage ud et Vindue og krybe ind den Vej; han vilde have Konfirmanderne ind i Kirken til Overhøring; men med det samme kom Kirkeværgerne i Følge med en Advokat og befalede ham at pakke sig ud. Markhus nægtede at røre sig af Stedet, hvorfor Advokaten befalede Kirkeværgerne at bære ham ud. De tog ham da En paa hver Side under Armene og i Fødderne og bar ham til Dørs; men han var saa forhærdet, at han tog Spænd i begge Dørstolper med Fødderne, saa de maatte sno ham om og bære ham ud med Hovedet først, og lægge ham varsomt ned udenfor Kirken. Der blev da udtaget Arrestordre mod ham, men han blev strax efter syg og døde før Jul forleden Vinter. Nu har Menigheden splittet sig i to Dele og faaet sig hver sin Præst; og hvad værre er, de ligge nu i Trætte og Proces om Kirken og Præstegaarden. Dette er Frugten af Kalvins Lære,

som fortæller, at Gud har udvalgt en Del Mennesker til Salighed, men aldrig taget Hensyn til hverken Troen eller Bønnen; medens han ikke vil hjælpe andre hverken til Tro eller Omvendelse. Vi gik ud fra Pastor Markhus, før denne Revolution begyndte, saa vi har ingen Del i disse uhyggelige Affærer; vi gik derpaa ind i en liden Menighed, tilhørende Hauges Synode, med en god Ordets Forkynder til Præst.“ — Tilvisse, denne Meddelelse er „god til at faa Forstand af“!

† P. Beckx

og

det nyeste Angreb paa Jesuiterne.

Den 4. ds. hensov *Generalforstanderen for Jesu Selskab P. Peter Beckx* i den høje Alder af 92 Aar og 24 Dage. Han var født den 8. Febr. 1795 i Byen Sichem i Belgien, indtraadte i Ordenen 1819 i Hildesheim (Hannover), blev 1826 som Sjælesørger sendt til Köthen i Fyrstendømmet Anhalt, 1848 udnævnt til Rektor for Ordenshuset i Löwen (Belgien), kort efter til Forstander for den østerrigske Ordensprovins, og endelig d. 2. Juli 1853 til Generalforstander af Ordenens 22de Generalforsamling, hvortil hver Ordensprovins havde sendt 3 Deputerede. Ingen af hans 21 Forgængere har opnaaet en saa høj Alder som P. Beckx; kun én af dem, *Klaudianus Aquaviva* (1581—1615) har været længere Tid Generalforstander, dog kun 91 Dage længere. Ordenen har under P. Beckx's Ledelse taget et betydeligt Opsving: den Gang han overtog Styrelsen, talte den henved 5000 Medlemmer; nu tæller den 11,869 Medlemmer i 23 Provinser og 2 Missioner, — flere Ordenshuse med deres særegne Lokalforstandere danne nemlig en saakaldt

„Provins“ under én fælles højere (Provincial-) Forstander, der staar umiddelbart under Generalforstanderen.

I sin lange Regeringstid oplevede P. Beckx meget Glædeligt: f. Ex. 3 for lang Tid siden afdøde Medlemmer af Jesu Selskab bleve kanoniserede eller højtideligt erklærede for Helgener, nemlig Martyrerne *Paul Michi*, *Johannes de Goto* og *Fakob Kisai*, der vare blevne korsfæstede for Troens Skyld i deres Fædreland Japan, d. 5. Februar 1597 og bleve kanoniserede i A. 1862. Ikke færre end 80 andre Medlemmer bleve beatificerede, d. e. optagne blandt „de Saliges“ Tal, som ifølge Kirkens Tilladelse offentlig tør æres og paakaldes, de ere: Portugiseren *Ignaz di Azevedo* med 39 Ordensbrødre, myrdede for Troens Skyld paa Rejsen til Brasilien i 1570, beatificerede i 1854, — Polakken *Andreas Bobola*, grusomt pint for Troens Skyld i 1657, beat. 1855, — Nederlænderen *Peter Canisius*, død 1597, beat. 1864, — Belgieren *Johannes Berchmanns*, død 1621, beat. 1865, — 33 *Blodvidner i Japan*, beatif. 1867, — Savoyarden *Peter Faber*, d. 1546, beat. 1872, — *Edmund Campian* med 2 Lidelsesfæller, henrettede for Troens Skyld i den engelske Reformations Tid, beat. 1886.

Paa den anden Side fristede Ordenen under Beckx's Ledelse megen Modgang og ramtes af mangt et haardt Slag. For Øjeblikket er i samfulde 11 Provinser Ordenshusene opløste eller Medlemmerne endog landsforviste. I selve Byen Rom, hvor Ordenens Hovedsæde altid havde været, bleve Jesuiterne berøvede deres Huse og Kirker; og Generalforstanderen saa sig i 1873 nødt til at flytte derfra til Firenze. Men den gudhengivne Olding holdt med usvækket Mod ud paa den Post, som Forsynet havde betroet ham, indtil en Generalforsamling i 1883 paa hans eget Ønske og Forslag gav ham en Vikar (Medhjælper) og Efterfølger i en af hans hidtidige Raadgivere, Schweitzeren *Anton Maria Anderledy*, født d. 3. Juni 1819. I dennes Hænder nedlagde P. Beckx sit Embede d. 15. Maj

1884 og flyttede tilbage til Rom, hvor han tog Ophold i det saakaldte tyske Kollegium, „for ene at være betænkt paa sin egen Sjæls Frelse og Forberedelsen til en salig Død“. Det var der, at han hensov i Herren. En højtidelig Gudstjeneste for hans Sjæls Hvile agtes afholdt i *Sct. Andreas Kirken paa Ordrupshøj Onsdagen d. 16. ds., Kl. 11 Formiddag.*

Hans Sjæl anbefales til Præsternes og alle Troendes Forbøn; d'Hrr. Gejstlige og alle Katholikerne fra Hovedstaden og dens Omegn indbydes til at overvære den højtidelige Sjælemesse.

*

*

*

Den Hedengangne rettede 14 Skrivelser i Aarenes Løb til sine Undergivne. Gjentagne Gange saa han sig foranlediget til at trøste dem i de haarde Prøvelser, som Herren hjemsøgte dem med, og at bringe dem Herrens Ord i Erindring: „Salige ere I, naar man følger Eder og taler allehaande Ondt imod Eder for min Skyld og *lyver* det“. Dagen efter at P. Beckx havde lukket sine Øjne til den evige Hvile, bragte „Nationaltidende“ i sit Nr. 3894 følgende Notits:

Vatikanet og Jesuiterne. Det bekjendte, frikonservative Organ „Post“ bringer en Artikel om *Jesuiterne* og udtaler heri Frygt for, at Leo XIII. skal blive nødsaget til at bøje sig for Jesuiterne, ligesom Pius IX. maatte gjøre det. „Ustraffet erklærer ingen en Magt som Jesuitismen Krig“, hedder det. „Jakobinis større Forøgenger, Msgr. Franchi, der efter alles Mening var en kirkepolitisk Kapacitet af første Rang, var i to Punkter enig med Paven: Fredens Gjenoprettelse med det tyske Rige og Kirkens Tilslutning til de statsopholdende Kræfter overfor den frygtelige Fare, som den kras atheisticke, Religion, Stat og Ejendom fornægtende Socialisme har fremkaldt i Europa. Men Franchi havde den samme Skjæbne som Klemens XIV. Nu er ogsaa Jakobini død kort efter de tre pavelige Skrivelser til Gunst for Septennatet, og det vilde ikke være saa forunderligt, om vi ogsaa erfarede, at der i Vatikanet var foregaaet et Omslag, og at den Haand, der har støttet Windthorst og Franckenstein, ogsaa vilde bøje den romerske Pontifex under sit haarde Aag. Saaledes som den katholske Kirke er konstitueret siden 1850, og især siden 1870, maa Jesuitismen tilsidst altid sejre i den.“

Hvad mon det vil sige: „Klemens den Fjortendes Skæbne,“ og „Nu er ogsaa Jakobini død?“ Stoler „Post“ paa det godmodige Publikums Uvidenhed og Lettroenhed? Vil Bladet faa det til at tro paa den tusinde Gange gjendrevne Løgn om Klemens' Forgivelse ved Jesuiterne? vil det faa Publikum til at tro, at ogsaa Jakobini var forgivet af de slemme Jesuiter? Det Indtryk faar man. „Nationalt.“ aftrykker de skændige Insinuationer uden at tilføje nogen Berigtigelse; og dog var der saare mange at gjøre.

1. Pave Klemens den 14. døde af Tæring; hans Livlæge Salicetti bevidnede, at hans Sygdom fra først til sidst havde haft den normale Udvikling; Pavens Skriftefader, der havde ydet ham præstelig Bistand til hans sidste Aandedrag, erklærede under Ed, at Paven selv aldrig havde ytret eller antydet nogen Mistanke om Forgivelse.

2. Kardinal Franchi døde ikke af Gift, men som Følge af en heftig Forkølelse, han paadrog sig efter en kirkelig Funktion.

3. Kardinal Jacobini havde været saa syg i længere Tid, at han havde set sig nødt til at indgive sin Demission, førend han paa Pavens Bud udstedte Skrivelserne angaaende Centrum.

4. „Den Haand, der har støttet Centrumsførerne Windthorst og Franckenstein,“ er Pavens egen Haand. Thi den h. Fader erklærede i Skrivelsen af 21. Januar, *efter* at Centrum havde stemt mod Septennatet, at han uforandret billiger dets Holdning, — at han lader det beholde fuldkommen Frihed i politiske Spørgsmaal, — at Centrum er uundværligt og nødvendigvis bør vedblive at bestaa og det under dets hidtidige Ledelse d. e. under d'Hrr. Windthorst og Franckenstein.

5. Den katholske Kirke er konstitueret siden 1850 og 1870, som den har været før; den har ikke undergaaet en Skygge af Forandring.

6. Ikke blot de afdøde Statssekretærer Franchi

og Jacobini, men ogsaa alle fuldtallig gjenvalgte 99 Medlemmer af Centrum, alle Jesuiter og alle Katholiker ere enige med Paven i, at den kirkelige Fred i Preussen-Tyskland maa søges gjenoprettet, og at den katholske Kirke maa slutte sig til de statsopholdende Kræfter, overfor Atheisme, Socialisme og — lad os tilføje — Absolutisme.

Men „calumniare audacter, semper aliquid haeret“! Stakkels Avispublikum, der øser sine Kundskaber om katholske Ting af Blade som „Post“! Stakkels Redaktion, der maa ty til slige Kilder, for at faa sine Spalter fyldte! Vi tillade os at gjøre „Nationalt.“ opmærksom paa en uudtømmelig Kilde til Skandalehistorier om Jesuiterne; det er „det tyske Folks Historie“ ved J. Janssen, V. SS. 506 ff.

Efterretninger fra Ind- og Udland.

Kjøbenhavn. Det Ønske, som Præsidenten for Vincentsforeningens Lokalraad, højærv. Hr. Præfekt v. *Euch*, ytrede paa sidste Generalforsamling angaaende Opretelsen af en *Samlerforening*, som dels ved Medlemskontingent og dels ved Indsamling af alskens brugte Sager, saasom Frimærker, Papir, Cigarspidser, o. s. v., skulde bidrage til Realisationen af Planen angaaende Opførelsen af *et katholsk Vaisenhus* og *Kommunikant-Anstalt*, er nu blevet Virkelighed. I Søndags efter Højmessens vare flere af Menighedens Mænd komne sammen til et Møde, for at drøfte et hensigtssvarende Program, og den apostoliske Præfekt valgte ved denne Lejlighed de første Bestyrelsesmedlemmer for et Aar.

Samlerforeningen stilledes under den s. *Karl den Godes* Protektion og vil blive opkaldt efter ham, der i sit Levnedsløb har vist sig som et glimrende Mønster paa kristelig Velgjørenhed. Til Bestyrelsesmedlemmer

valgtes: Hr. Organist *Jos. Hammermüller*, Præsident; Sakristan *Jensen*, Vicepræsident og Materialforvalter; Dr. theol. *Hansen*, Sekretær og Kasserer; Assistent *Birch*, Revisor, og Dhrr. *Herm. Hoffmann*, *Viggo Günther*, *Førgensen* jun. og *Justiniano* jun. til Materialforvaltere. Den apostoliske Præfekt er Foreningens Protektor. Medlemskontingentet vil, som meddelt i forrige Nr., kun beløbe sig til *50 Øre om Aaret* eller *1 Øre om Ugen*. Forhaabentlig ville ret mange af Ugebladets Læsere tiltræde Samlerforeningen og i Provinserne oprette Filialer, saasnart Bestyrelsen fremkommer med sit Program her i Bladet.

Hildesheim. Som et Bevis paa den Vigtighed, som den kirkelige Øvrighed tillægger det katholske Foreningsvæsen i vore Dage, kunne vi anføre, at blandt de forskjellige Hyrdebrev, som Biskopperne pleje at udsende til deres Diöcesanere i Anledning af Faste-Mandatet, handler Biskoppen af Hildesheims Hyrdebrev udelukkende om „*de kirkelige Broderskaber og Foreninger*“.

„Paa første Plads“, skriver Biskoppen, „fortjene de kirkelige *Broderskaber* at nævnes blandt disse Foreninger; thi deres umiddelbare Formaal er det højeste og ædlest af alle Formaal, Dyrkelsen af Gud i hans ophøjede Hemmeligheder og i hans Hellige og Udøvelsen af den kristelige Fuldkommenhed. Ogsaa i Vort Bispedømme bestaar der en anselig Mængde Broderskaber, og blandt dem ogsaa saadanne, som allerede have en flere hundredaarig Historie og endnu bære velsignelsesrige Frugter. Og det er mit inderligste Ønske, at saavel disse gamle ærværdige og prøvede Broderskaber, som ogsaa de øvrige kirkelig-approberede Broderskaber æres og benyttes saa ivrigt som vel muligt.“ Hyrdebrevet anbefaler fremdeles Mikaelbroderskabet til Bedste for den h. Fader, Xaverius- og Jesu Barndoms Forening, Bonifacius-Foreningen, de katholske Presseforeninger o. s. v. En Trediedel af Hyrdebrevet lægger Diöcesanerne Vincents- og Elisabeth- og Maria-Foreningerne paa Hjærte, For-

eninger, i hvilke den virksomme Kjærlighed til Fattige, Syge og Forældreløse er Formaalet. „Med Hensyn til de katholske Foreninger,“ fortsætter Hyrdebrevet, „hvis Bestræbelser i vore Dage maa anses for de vigtigste, fortjene hine Foreninger særegen Opmærksomhed, hvis Virksomhed griber ind i det sociale Samfundsliv: de katholske Svendeforeninger, de kristelige Arbejderforeninger, Mariakongregationen, Kjøbmandsforeningen. „Maatte Gud“, saaledes slutter Hyrdebrevet, „forunde de kirkelige Broderskaber og Foreninger i Bispedømmet Velsignelse og Fremvæxt, større Udbredelse og indre Kraft!“

Paris. Fra denne By skrives der til „Germania“: „Det første Bind af *Janssens' det tyske Folks Historie*, som for 14 Dage siden er udkommen i fransk Oversættelse hos Plon, finder almindeligt Bifald og saa mange Kjøbere, at der allerede er Udsigt til et nyt Oplag, skjønt det første, som jeg hører, blev trykt i 5000 Exemplarer. En af vore mest fremragende Nationaløkonomer har bebudet Forelæsninger over Bindets nationaløkonomiske Del. Den bekjendte Historiker Taine, alt andet end „klerikal“ sindet, fortalte, at han havde læst Bindet med stadig tiltagende Interesse, og at han var henrykt over den Maade, paa hvilken Janssen behandlede sit Stof. „Voilà“, sagde han, „la vraie régénération de l'histoire“ (det er Historiens sande Gjenfødselse). Jeg er overbevist om, at Værket vil faa et lige saa glimrende Resultat i Frankrig, som i Tyskland, selv om Fransk-mændene ingenlunde dele Forfatterens tyskpatriotiske Standpunkt og hans Bedømmelse af den franske Politik“.

Rom. I November 1885 gjorde man ved Opførelsen af et Hus udenfor Porten Salaria en Opdagelse, der var af højeste Interesse for den kristelige Oldgransking. Ved Udgravningen af Fundamenterne fandt man nemlig en *Krypta* med et *Væggemaleri*, hvis øverste Del forestiller Frelseren, og den nederste Del *den h. Felici-*

tas med sine syv Sønner. Den Helliges Sønner vare til Dels endnu forsynede med deres Navne, og enhver Tvivl angaaende Personerne, som Maleriet fremstillede, var saaledes hævet. Fra forskjellige Sider, f. Ex. fra Aubé og Rénan, var den historiske Sandhed af Martyrakterne om denne heroiske Moder og hendes syv Sønner bleven benægtet; man paastod, at de vare en Digtning, en Efterligning af Historien om de makkabæiske Brødre, fordi man i den kristne Kirke ogsaa vilde have en saadan Heltinde. Nu har Opdagelsen af Kryptaen med Væggemaleriet, hvad Oldgranskeren *de Rossi* allerede ifjor beviste i en Afhandling, leveret et nyt Bevis paa Martyrakternes historiske Sandhed; den er derfor bleven af stor Betydning for den kristne Arkæologi. I længere Tid kunde Kryptaen paa Grund af dens Skrøbelighed og det nye Byggeforetagende, som skete ved Siden af, ikke besøges af Uvedkommende, men Arbejderne ere nu fremmede saa vidt, at den første Gudstjeneste kunde fejres i forrige Maaned. Der bestaar en Forening i Rom, „Collegium CultorumSanctorum Martyrum“ kaldet, som har den Opgave at oplyse og smykke Katakomberne paa berømte Martyrers Festdage og, efter de første kristne Aarhundreders Exempel, at frembære det h. Messeoffer paa Martyrernes Grave. Denne Forening foranstaltede ogsaa Festen i den nysopfundne Krypta, og Gudstjenesten overværedes af et stort Antal Andægtige. Msgr. *de Waal*, Foreningens Præsident, holdt Højmes sen. For første Gang efter over 1000 Aars Forløb fejredes det h. Messeoffer paa dette ærværdige Sted, og Mindet om den h. Felicitas fornyedes her ved hendes tidligere Hvilested. I et Foredrag efter den h. Messe betegnede Oldgranskeren *de Rossi* Kryptaens og Billedets Opdagelse som „et monumentalt Bevis for Sandheden af den h. Felicitas' Martyr-Akter og af den katholicke Kirkes Tradition“.

Rusland. Forfølgelserne imod de *Unerede* i Podlachien vedvare med usvækket Kraft. I Czychostochow

i Guvernementet Siedlce oplæste den russiske Landraad i Nærværelse af fire Sognepræster fra Omegnen, som han havde ladet give Møde. samt flere Poper og en stor Folkemængde en Ukas, ved hvilken det forbydes de Unerede at besøge de katholske Kirker og paalægges de katholske Sognepræster som Pligt, ikke at tillade, at Unerede ere tilstede ved Gudstjenesten; i Overtrædelsestilfælde lukkes vedkommende Kirke strax af Øvrigheden. De ulykkelige Ofre for den russiske Fanatisme drives af Gendarmene med Vold og Magt ud af Kirkerne. For Denuncianter af Unerede, hvem det alligevel lykkes at bivaane den katholske Gudstjeneste, er der udsat en Belønning paa 5 Rubler. De Unerede, som ikke holde de russiske Festsdage, maa bøde 5 Rubler som Straf. Russiske Spioner lure alle Vegne paa deres Ofre. Ikke desto mindre forblive disse Kirken tro, gaa hellere i Landflygtighed til det Indre af Rusland eller endog til Siberien, end svigte deres Forfædres gamle Tro. Hvor stort Antallet overhovedet er paa de Ulykkelige, som kun ad Smugveje, som Tyve om Natten, kunne tilfredsstille deres religiøse Trang, beviser den Kjendsgjerning, at der alene i Guvernementet Siedlce i Følge officielle Meddelelser er bleven indgaaet 2365 saakaldte Krakauer-Ægte-skaber, som kaldes saaledes, fordi de indgaas i Krakau, hvor katholske Gejstlige kunne foretage Vielsen efter latinsk Ritus, medens dette er umuliggjort for de katholske Gejstlige i Polen. De Unerede, som ere blevne landsforviste til Guvernementet Cherson, fordi de ikke have villet afsværge deres Tro, skulle nu, da de vedblive i deres Modstand og tilbagevise alle Forførelsens Lökkemidler, sendes i evig Landflygtighed til Ruslands nordlige Guvernementer. Med barbarisk Strængthed gaar Regeringen frem imod Kirkens trofaste Sønner, medens disse til Gjengjæld minde om de første kristelige Aarhundreders Martyrer ved deres Standhaftighed i Troen og deres Beredvillighed til at bære selv de største Ofre. To Bønder, Basilius Mirunczuh og Josef Ogodniczuh, havde hemmelig forladt Cherson og vare komne til Siedlce, for at sælge deres tilbageblevne Ejendele og derefter atter at vende tilbage til Forvinsingsstedet. De bleve derfor smedede i Lænker og sendtes tilligemed deres Familier til Jenisej i Siberien.

Japan. I Følge „Moniteur de Rome“ vil der om

kort Tid blive sendt en overordentlig Gesandt fra Kejseren af Japan til Rom. Gesandten skal overrække en egenhændig Skrivelse fra Mikadoen som Svar paa den Skrivelse, Leo XIII i sin Tid sendte Kejseren til Gunst for de japanesiske Kristne. Mikadoen fornyer i sin Skrivelse Forsikringen om, at Katholicismen fremdeles skal nyde den fuldstændigste Frihed til at udbrede sig i hans Rige.

Kirkelig Kalænder.

Søndagen den 13. Marts. — 3die Søndag i Fasten. — 14. M. 15. Ti. og 16. O., (Midfaste) Ferialdage. — 17. To. Patritius Irlands Apostel. — 18. F. Gabriel, Ærkeengel. — 19. L. Josef Jesu Plejefader.
Søndagen den 20. Marts. — 4de Søndag i Fasten. Lætare.

Sct. Mariæ Skole, Frederiksberg Allé 15—17, Den aarlige Examen afholdes Tirsdagen den 15. Marts fra Kl. 9.—1. Børnenes Forældre, samt alle Skolens Venner og Velyndere indbydes til at overvære denne Examen.

H. Slump,
Kapellan.

Unio. Idag Søndag den 13. Marts Kl. 9 præcis er Oplæsning. — Søndag den 20. Marts Kl. 9 præcis, Foredrag af Hr. E. Clante: „Lithografien og dens Indflydelse paa Kunst og Industri.“

En flink Dreng, som skal konfirmeres til Paaske, ønsker nogle Formiddagstimer besatte ved hvadsomhelst. Redaktionen anviser.

St. Josefs Gilde. Den foreskrevne ceremonielle Optagelse af nye tiltrædende Brødre finder Sted den 20. Marts.

Sct. Andreas Kirke. Onsdagen den 16. Marts Kl. 11 afholdes en højtidelig Sørgegudstjeneste for den i Herren hensovede Generalforstander Peter Beckx.

Elisabethforeningen, der antager sig forældreløse og forsømte Børn, tillader sig herved at anbefale sin sædvanlige Paaske-Bazar til Menighedens velvillige Erindring i indeværende Fastetid. Selv de mindste Gjenstande og Pengebidrag til Bazaren modtages til enhver Tid med Taknemlighed af Bestyrelsens Medlemmer: Forstanderinden, Fru Tronier, L. Strandstræde 20, 4. S., Kassererinden, Fru Larsen, Vingaardsstræde 10, St., og Sekretærinden, Fru Osterhammel, Stormgade 16, samt hos d'Hrr. Gejstlige.

Hermed et Tillæg.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

Femogtredivte Aargang.

„Nordisk Ugeblad“ udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer Millech, Store Kjøbmagergade 10, 1. S., Kjøbenhavn. — Redaktør: A. Johansen, Bredgade 64, 1. S.

N° 12.

Søndagen den 20. Marts.

1887.

Indhold. Leo XIII's Tale. Ferdinand de Lesseps. Det katolske Hospital i Kristiania. Efterretninger: Berlin, Paris Rusland, London.

Leo XIII's Tale til Kardinalskollegiet.

Paa en Adresse, som Kardinalskollegiet den 2. Marts rettede til Pave Leo XIII, i Anledning af Aarsdagen for hans Kroning, svarede den h. Fader følgende:

„Omendskjønt, dybt bedrøvet over det nylig stedfundne Tab af et af det h. Kollegiums mest fremragende Medlemmer (Kardinal-Statssekretær Jacobini), som i sit, om end kun korte, saa dog daadrige Liv, forstod at yde den h. Stol talrige og fremragende Tjenester og stedse med oprigtig hengivent Hjærte skjænkede Os oplyst og trofast Bistand, kunne Vi dog ikke undlade, at modtage med levende Taknemlighed de Lykønskninger, som De, Hr. Kardinal, i det h. Kollegiums Navn har bragt Os ved Begyndelsen af Vort Pontifikats *tiende* Regeringsaar. Vi modtage dem med esto større Taknemlighed, eftersom De bringer Os dem

med Forvisning baade om prøvet Hengivenhed og om Tilstedeværelsen af den bedste Villie hos Alle, til at ville understøtte Os paa det ivrigste i Ledelsen af de Anliggender, som vedrøre den hele Kirke. Thi naar disse fra den første Dag af forekom Vor Svaghed at være en forfærdelig Byrde, som Vi helst havde unddraget Os for, da ere de det endnu den Dag i Dag ikke mindre paa Grund af Tidernes tiltagende Ryggeløshed, paa Grund af Forholdene her i Rom, som stedse blive vanskeligere for den h. Stol og paa Grund af Frygten for Fremtiden, der ikke alene for Kirken men ogsaa for hele det menneskelige Samfund imødeses med Ængstelse. Men den Tanke trøster Os, at den guddommelige Bistand, som hele Kirken uophørlig nedbeder over Os, ikke vil svigte; og paa samme Maade opmuntrer Os ogsaa Tilliden, som Vi have til den mægtige og overmenneskelige Kraft, hvormed Kirken og Pavedømmet ifølge guddommelig Anordning er udrustet til Frelse for Verden. Aarhundreders lange Kampe vare ikke alene ikke i Stand til at tilintetgjøre denne Kraft, men de formaaede ikke engang at hindre, at dens velgjørende Indflydelse blandt Menneskene gjorde sig gjældende. Indtil denne Time har det under talrige skiftende Forhold og Omstændigheder gjentaget sig, at Kirken, hadet, bekæmpet, forfulgt, dog stedse har fortsat sin fredelige Mission, og endnu den Dag i Dag anstrænger den sig for, med lige Kjærlighed at bringe den sande Religions og den sande Dannelses uskaterlige Velgjerninger ud overalt iblandt Folkene.

Overbevist om denne guddommelige Kraft, har Vi fra Begyndelsen af gjort Os det til Opgave, at bringe den stedse mere og mere til almindelig Kundskab, at udbrede den i stedse videre Kredse i en Tid, som enten ikke kjender denne Kraft eller ringeagter den. Og Vi havde den Trøst, at se Vore Ord vel optagne, og den endnu sødere Trøst, at se Troen udbrede sig til de fjærestliggende Egne, at se den Aar for Aar forøges.

og, takket være Oprettelsen af det kirkelige Hierarki, befæstes paa de fleste Steder. — O, maatte dog Folkene og Fyrsterne aflægge alle de Fordomme, al den Mistillid, alt det Had, som falske Statsmænd og Historieforfalskere, som arbejde i Sekternes Tjeneste, have ophobet mod Kirken og Pavedømmet; maatte de dog atter erkjende, at der netop i Kirken og Pavedømmet findes det sikreste Værn for den offentlige Orden, den frugtbareste Begyndelse til det fælles Velvære! Det menneskelige Samfund vilde da sikkerligen ikke have at beklage saamange Omvæltninger, eller leve hvert Øjeblik i Frygt for endnu skrækkeligere Katastrofer. Maatte man dog, naar endnu tungere Hjem søgelser bryde ind over Folkene, ligesom i gamle Tider, vente Frelsen af Kirken og Pavedømmet: deres virksomme Kraft vilde alene kunde gjenopbygge de talrige Ruiner. Vi troede derfor ikke at kunde gjøre Noget, der mere svarede til denne usikre og farefulde Tids Krav og stod i Samklang med Vort ophøjede Embede, end at henvise Fyrsterne og Folkene til den sikreste Himlens og Frelsens Havn og med alle Midler at være dem behjælpelige til det lykkelige Indløb i samme. Denne Gjerning have Vi viet Resten af Vort Liv, overbeviste om, at Vi derved fremme Religionens vigtige Interesser, med hvilke det borgerlige Samfunds ere saa nøje forbundne. Det vilde være forgjæves Arbejde, om man i Vore Handlinger søgte andre Hensigter, der vare fremmede overfor dette ædleste Formaal; og naar Vi fordre sand Frihed for Vor Autoritet, sand, sikker Uafhængighed, saa har dette kun Opnaaelsen af det samme Endemaal for Øje, fordi den pavelige Magts Frihed og Uafhængighed maa letteliggjøre dens velgjørende Virksomhed og væsentlig fredelige Mission. — Maatte man dog endelig opfylde Vort retfærdige Forlangende: hin Nation, som er blevet udvalgt til at være Pavedømmets Sæde og som kan takke Pavedømmet saa meget for

sin Hæder og Storhed (den italienske), vilde være den første, som høstede de største Fordele deraf.

Disse Forehavender maa Vi, i Kraft af Vort apostoliske Embede, især have Vore Tanker henvendte paa. Give Gud, at de Ønsker, som De, Hr. Kardinal, lige har udtalt, maa gaa i Opfyldelse. Den guddommelige Godhed forunde, at Vort Præstejubilæums Højtid, som Vore Børns Kjærlighed ruster sig til at fejre, maa blive til Fremme for Kirken, til Religionens Udbredelse og til det romerske Pavedømmes Forherligelse.

Med disse Følelser som Underpant paa Vor særegne Kjærlighed meddele Vi Dem, Hr. Kardinal, alle Medlemmerne af det h. Kollegium, Biskopperne og Prælaterne og alle Tilstedeværende med Glæde den apostoliske Velsignelse.

Berndinand de Lesseps.

I denne Tid opholdt der sig i Berlin en sjælden Gjæst, en ungdomsfrisk Olding, som fører den ærefulde Titel: „den store Franskmand“. Og med Rette betegnes han allerede i levende Live som stor. Hr. *de Lesseps* er vel nu for Tiden den eneste Franskmand, hvem alle civiliserede Nationer misunde den galliske Nation. Paa dygtige Stats- og Krigskunstnere er der Overflod i vore Dage; men en lige saa storartet og lykkelig Helt paa Fredsgjerningens Omraade, som Lesseps, findes der ikke. Et Mellemstadium mellem Lesseps og Krigsheltene indtage Stanley og hans Lige, Granskerne og Opdagerne af ubekjendte Lande og vilde Folkeslag. Men ogsaa til dette Haandværk hører der Kamp og Blodsudgydelse; det ender i Virkeligheden med en Underkastelse af de uciviliserede Stammer og med en Kulturtvang. Men Lesseps bruger hverken Pisk eller Revolver, han bygger simpelthen ved Hjælp af frivillige Arbejdere nye Veje

for Færdsel og Samkvem (Suez-Kanal, centralasiatiske Jærnbaner, Panama-Kanal), og aabner paa denne Maade nye Veje for Kulturen. Han væder ikke Civilisationens Jordbund med Blod, men ene og alene med Sved.

Hr. de Lesseps havde oprindeligt helliget sig den diplomatiske Løbebane. Han opgav den i 1849, fordi han ønskede at virke for Freden, medens hans Regering vilde Krig. Fra det Øjeblik af opofrede han sig for det store Foretagende: Suez-Kanalens Gjennemførelse. Efter at Suez-Kanalen nu har været i Virksomhed i 18 Aar, efter at der allerede er opdukket et nyt Projekt over en anden Kanal fra Alexandria ind i det røde Hav, og det endnu mere storartede Projekt med Hensyn til Gjennemskjæringen af Panama-Tangen mellem Nord- og Sydamerika nærmer sig sin Virkeliggjørelse, kunne vi kun med Vanskelighed gjøre os et Begreb om de uhyre Besværligheder og Hindringer, som Lesseps maatte overvinde, inden det første Skib atter kunde gennemsejle den Landtange, som siden Faraonernes Dage havde været opfyldt af Ørkensandet.

Den værste Hindring var Datidens mægtigste Statsmands, den engelske Minister Lord Palmerstons politiske Modstand. Den kortsynede Egenkjerlighed, som smykker sig med Tillægsordet „national“, har jo stedse været en Hindring for ethvert Fremskridt. Ligesom Englænderne i Dag dels af Egensindighed, dels af Frygt, bekæmpe den projekterede undersøiske Tunnelforbindelse med Evropeas Fastland, fordi de anse den for en Fare for deres Ø's Sikkerhed, saaledes søgte den engelske Regering ogsaa den Gang at modarbejde Suez-Kanal, fordi den frygtede for, at Vejen til Indien skulde falde i Hænderne paa Ikke-Englændere, og at Napoleon eventuelt kunde spærre Kanalen. Ja, man frygtede endog, at Napoleon ved Hjælp af den nye Kanal skulde indføre en sydasiatisk Kolonialpolitik imod England. Ikke desto mindre satte Lesseps Kanalen

igjennem, og da den blev indviet i 1869, vare Englænderne allerede befriede for deres Bekymringer og de glædede sig med Rette over denne saa nødvendige nærmere Forbindelsesvej til Indien.

Nationernes Rivalitet vilde ogsaa optræde som Hindring overfor Kulturens Fremskridt i Panama-Spørgsmaalet i Amerika. I en endnu højere Grad, end ved Suez i Afrika, forraadte Naturen, at den gjorde Regning paa en Gjennemskjæring ved Hjælp af Menneskehænder; det laa lige for Haanden, at begge de store Verdenshave, Atlanterhavet og det stille Hav, maatte forbindes her ved Hjælp af en Kanal. Det var altsaa ikke nødvendigt, at Ideen blev opfundet; men *Udførelsen* — det var en Kæmpeopgave. Havde alle store søfarende Nationer sluttet sig sammen, saa vilde man rigtignok baade hurtig og let have kunnet blive Herre over den; men Nordamerikanerne vilde ikke vide noget at sige om en europæisk Medvirkning, Englænderne vare selvfølgelig atter skinsyge paa Franskmandene, og Tyskerne spildte hellere deres Kræfter i samoiske og afrikanske Ørkener, end deltog i dette brændende Kulturarbejde i længst civiliserede Egne. Der vilde sikkert være blevet Intet af Panama-Kanalen uden denne ene Privatmands Autoritet og Virkekraft, og dersom Lesseps skulde dø, vilde Kanalarbejderne vanskelig blive fortsatte. Den er „hans“ Kanal i en langt eminentere Betydning end Suez-Kanalen.

Det franske Kammer har ikke villet tilskyde de manglende Pengesummer af Statskassen, og Lesseps er derfor henvist til Privatkapitalen, og denne anbetror sig til ham paa hans blotte Navn. Et Berlinerblad mener, at Lesseps nu er kommen til Tyskland, for at søge de fornødne Penge der til Fuldendelsen af sit store Foretagende, og det er ikke en Umulighed, at han vil finde, hvad han ønsker. Den største Fare for Panama-Foretagendet er sikkert Lesseps Dødelighed, thi paa hans Skuldre hviler hele Værket. Han staar

nu i sit 82de Aar (han er født 19. Nov. 1805); men han hører til hine uforgjængelige gamle Folk, som ere et Særkjende for vor Tid. Hans legemlige og aandelige Kraft staar som bekjendt i ligefrem fænomenal Mod-sætning til hans Alder; selv udenfor det barnefattige Frankrig maa det vække Forundring, naar en 80aarig Familiefader søger en Fadder. Ifjor foretog han uden Besværlighed den lange Rejse over Oceanet, for at visitere Arbejderne i Landtangens tropiske og usunde Klima, og man kan kun ønske, at hans Liv maa være lige saa vedholdende som hans Energi og Virkekraft; thi Ferdinand de Lesseps repræsenterer ikke alene *Fredens Gjerning*, men han er ogsaa den mest fremragende Repræsentant for de *kosmopolitiske* Anskuelser og Interesser, for den almindelige Verdenskulturs Idé, der er langt ophøjet over national Sneverhjørtethed og Egenkjærlighed.

Et Besøg i det katholske Hospital i Kristiania.

Efter „*Figaro*“ af *Albert Wolff*.

Til Fru de X.

De har vist mig den Ære, Frue, at fremlægge for mig Deres Sjelstilstand. De er rig og dog altid sørgmodig; Livet har tabt sin Tillokkelse for Dem; De har lange Timer fulde af Kjedsomhed, Sørgmodighed og Ensomhed paa Deres Slot. Førind De henvendte Dem til mig, har De talt med en stor Specialist, med Alexander Dumas, og han gav Dem et prægtigt Raad: „Gjør godt!“ Som en beskeden Kvaksalver kan jeg ikke raade bedre end min berømte Kollega. De har fulgt hans Raad, jeg véd det, Frue! og De har befundet Dem vel derved. Om Dumas end ikke aldeles har helbredet Dem, saa skylder De ham dog mange gode Timer,

hvori De har følt Lindring i det moralske Onde, hvoraf De lider. Paa Deres Spørgsmaal, om jeg ikke kan foreslaa Dem en eller anden god Gjerning, har jeg svaret, at der i Paris findes en Barmhjærtighedsinstitution, hvor vore Skuespillerinder opdrage forældreløse Børn efter Skuespillere. Men uagtet man fra alle Kanter har bestormet mig med Anmodninger om at være Mellemand mellem Deres Ædelmodighed og Trængende og Ulykkelige, hvis Tilstand og sande Forhold jeg hverken har haft Tid eller Lyst til at kontrollere, har jeg aldrig rekkommanderet nogen til Dem. Dersom nogen har henvendt sig til Dem i mit Navn, har det været en Bedrager.

Idag vil jeg tage mig den Frihed at fortælle Dem en liden Historie, en Rejseerindring fra Norden. Det var i Kristiania. En Dag modtog jeg i Hotellet Besøg af Søster *Maria Genovefa*, Overhoved for Hospitalet „*N. D. de la Sainte-Espérance*“: hun kommer en Gang om Ugen til Hotellet for at forhøre sig om nogen franske Rejsende ere ankomne, ikke alene for at bede om lidt Understøttelse for sine Syge, men ogsaa, sagde hun, for at have den Glæde at kunne underholde sig en Stund paa Fransk med en eller anden, som kommer fra Fastlandet.

Jeg havde allerede glemt Søster Maria Genovefa, da en elskværdig Pariser, Mr. Manocurier, sagde til mig:

„Jeg opfordrer Dem til at besøge det lille franske Hospital i Kristiania: det er vel værd at se“.

*

*

*

Kusken stansede i Gaden Ullevoldsvejen Nr. 2, foran et lidet, temmelig tarvelig udseende Hus. Jeg antog, at han havde kjørt fejl, men han var allerede steget ned af Kuskesædet og havde ringet paa Porten. En „Søster“ aabnede; hun var endnu i hele Ungdommens Flor, frisk og smilende. Jeg gav hende mit Visitkort,

og et Øjeblik efter blev jeg modtaget af Søster Maria Genovefa i et lidet Værelse, som vendte ud til en Have. Det var paa en Gang Refektoriet og Modtagelsessalen. Nogle gamle Møbler hist og her i Værelset, nogle religiøse Billeder paa Væggen, det var alt. Fordum var dette Værelse større, men nylig have Søstrene været nødte til at dele det af, for i Halvdelen af det at indrette et Badeværelse for de Syge. Superiorinden fortalte mig dette aldeles ukunstlet og ligefremt, og den unge Søster bifaldt hendes Tale med et stolt og tilfreds Smil paa Læben.

Det, som var mig mest paaældende ved denne Underholdning, var netop denne Utvungenhed i disse to Kvinders Samtale; der var ikke Spor af den Hemmelighedsfuldhed, som vi tro maa følge med alle Nonner. Tilfredsheden med deres veludførte Arbejde udbredte et Glædeslyn over deres Ansigter. Søster Maria talte med en Verdensdames Lethed, der modtog Dem i sin Salon; hun var overmaade lykkelig over, at der var kommen nogen til hende fra Frankrig i hendes frivillige Landflygtighed. Paa min Anmodning fortalte Superiorinden mig i korte Drag hendes Hospitals Historie fra dets Grundlæggelse, som fandt Sted i 1880, og indtil nu. Den unge Søster hørte respektfuldt paa denne Fortælling. Hun sagde intet, men nu og da viste et ømmere Udtryk i hendes Øjne hendes Beundring for „hendes Moder“. Det var virkelig rørende. Gjennem de hvide Gardiner for det lille Vindue ud til Haven trængte Solstraalerne ind i Værelset. Det var en smuk Dag; Fred herskede i Naturen og i Sjælene.

*

*

*

Søster Maria Genovefa er kommen til Skandinavien for at bringe de franske Sømænd, som holdes fængslede til Sygelejet saa langt fra Fædrelandet, den Trøst, som Modersmaalet giver. — Men samtidig har hun lært Norsk for at kunne tale med de norske Børn, der be-

troes til hendes Varetægt. Da hun først var kommen til Kristiania, blev Søster Maria grebet af Ærgjerrighed; hun vilde eje sit eget Møblement. Den første Seng blev indkjøbt for Indtægten af et Lotteri; Lodderne vare Tæpper og Broderier, udførte af Søstrene, og derved blev det franske Hospital grundlagt. Med Resultatet af Indsamlingen i Hotellerne hos franske Rejsende, fik hun snart nok en Seng i Stand, derefter en tredje med Hjælp fra Frankrig. Rygtet om denne barmhjærtige Institution har udbredt sig i Byen. Der fortælles saa rørende Beretninger om den Maade, hvorpaa Søstrene have plejet de Syge, førend disse bleve installerede hos dem, at den almindelige Mening er bleven rørt derover.

Protestantiske Damer sendte Bidrag til dette franske Hospital, der var stillet under den katholske Religions Varetægt; en protestantisk Læge ydede gratis sin Hjælp; lidt efter lidt indkjøbtes kirurgiske Instrumenter og man skaffede sig en Operationsseng. Paa denne Barmhjærtighed svarede Søstrene ved at aabne deres Hospital for Syge af alle Nationaliteter og af alle Religioner. Om de end med Forkjærlighed modtog Franskmand, saa vilde dog Søstrene ikke indeslutte sig i en trang Patriotisme ligeoverfor Lidelsen. Omkring dem, midt i denne protestantiske Befolkning, har der gaaet en Strømning af Agtelse og Sympathi, og efter 5 Aars Forløb tæller Hospitalet, som begyndte uden en Øre, nu 16 Senge, hvoraf blot 5 vare belagte, da Søster Maria Genovefa gjorde mig den Ære at modtage mig.

I det forløbne Aar havde Søstrene plejet 65 Syge. For Øjeblikket vare de 5 Senge optagne af 4 Protestanter, alle Normænd, og en fransk Katholik. Men om Vinteren med de haarde Storme, da er der ulykkeligvis mere end én fransk Matros at tage imod; disse kjække Kvinder bede Himlen om, som en stor Naade, at give dem Lejlighed til at pleje mange Landsmænd. Da Hospitalet engang var stiftet, blev Maria Genovefa ær-

gjerrig; hun vilde have sit eget Hus, og takket være hendes ubøjelige Tillid til Fremtiden, har hun kjøbt et Hus, paa hvilket lidt er betalt. Hun skylder Resten, men Ingen tænker paa at forurolige hende. 3 Søstre under Superiorindens Ledelse udføre al Tjeneste. Saa-meget som mulig modtages Alle, undtagen Folk, der er angrebne af smitsomme Sygdomme.

*

*

*

Jeg hørte paa denne Fortælling med lidt Beskæmmelse, tilstaar jeg. Min Skepticisme som Pariser fra Slutningen af det 19de Aarhundrede var ydmyget i dette Øjeblik foran denne ædle Kvindes Værk, hvortil hun havde øst Mod fra Troen. Ikke alene var dette Privathospital stiftet, men beskeden som det var kunde det gjerne tjene til Model for moderne Hospitaler. Fremfor alt, sagde Søster Genovefa, var det nødvendigt at undgaa at samle formange Syge i et Værelse, thi den Enes Lidelse gjør den Anden modløs. Derfor har Enhver, saa længe det er muligt, sit eget Værelse, som er meget rent, meget smilende, da de begge ligge paa Solsiden, og Solen er den bedste Læge, sagde hun, med Udsigt til Blomsterne, disse evige Trøstere, som giver Livets Haab til dem, som vandre henimod Døden. Alt dette blev sagt mig paa en simpel og ligefrem Maade, uden Spor af Deklamation.

Den unge Søster fulgte os overalt, og hver Gang jeg udtrykte min Ovraskelse ved at finde alt saa velholdt, alle de smaa Sygeværelser saa rene og tiltalende, brød hun ud i en tilfreds Latter, der lød som en munter Livsfanfare midt i dette Hus, der var viet til Lidelsen. Dette var ikke de Nonner, man kjender fra Romanerne, og som de omtales i Fritænkernes Skamskrifter. De slog ikke Øjnene hyklerisk ned; deres Blik var aabent og frejdigt. De gik ikke bøjede under Vægten af en overdreven Guds frygt, gjorde heller ikke Korsets Tegn ved hvert Skridt.

Efter at have beset Hospitalet besøgte vi Haven, som de selv have anlagt; de smukkeste Blomster straaledede i Sollyset. I en Løvhytte sad en gammel norsk protestantisk Kone, som havde pyntet sig for at gjøre de gode Søstre, som nylig havde plejet hende i en Sygdom, sit Besøg. I en anden Krog af Haven saas en stakkels Kvinde af Folket, der havde den graa Stær; hun sad i denne resignerte Stilling, som den Blinde gjerne indtager, der indaander Naturens Vellugt, hører Fuglenes Sang, men intet ser af al den omgivende Herlighed. — 600 Mil fra Fødelandet vie Søstrene sig til at lindre saa megen Elendighed. Hvilket Liv fuldt af Godhed og Opofrelse!

*

*

*

„Paa Gjensyn“, sagde Søster Maria til mig paa sit Hospitals Dørtærskel, idet hun rakte mig Haanden. „Dersom De nogensinde kommer her tilbage, vil De finde noget nyt, thi uagtet vi sidde dybt i Gjæld, tænker jeg dog paa at bygge til næste Sommer. Vi skal først have en Mur om Haven, for at vore Syge fra deres Vinduer ikke skal kunne se Gravene paa Kirkegaarden. Derefter maa vi fjærne Operationssalen og skaffe os en Del Instrumenter, som vi mangle.“

„Og paa hvem stoler De for at faa alt dette betalt?“ spurgte jeg.

Superiorinden syntes forbauset over mit Spørgsmaal.

„Paa hvem jeg stoler? Naturligvis paa Ham, som har hjulpet mig til denne Stund, og hvis ufattelige Godhed altid vil beskytte os.“

Den unge Søster gjentog ganske simpelt:

„Ja! vi har Tillid!

Forvirret betragtede jeg disse to Kvinder. Man kan være saa skeptisk man vil, der gives dog Øjeblikke, da Tankens Uafhængighed faar et Stød.

Superiorinden rakte mig paany Haanden, som jeg trykkede med oprigtig Bevægelse og Beundring.

„Min Søster!“ sagde jeg til hende, „De kan smigre Dem med, at De et Øjeblik har faaet min Filosofi til at vakle, hvilket jeg troede ikke kunde ske.“

Superiorinden forstod mig og sagde:

„Jeg skal bede for Dem!“

„Nej! min Søster“, svarede jeg, „bed hellere for dem, som gjøre det til deres Livs Opgave at hade Religionen.“

Og Døren lukkedes efter mig.

*

*

*

Jeg var paa Gaden, Frue! 600 Mil fra Paris. Og dog faldt vor Samtale for to Aar siden mig ind. Ved Siden af det strænge Billede af Søster Maria Genovefa saa jeg Dem med deres Livslede. Jeg sammenlignede den fattige Søsters lykkelige Liv med Deres sønderrevne Existents, hvori deres store Formue kun er en Byrde mere. Fra dette simple Hus i Kristiania gik min Tanke til deres Palads i Paris. For to Aar siden talte jeg til Dem om Kunstnernes Vaisenhus, idag viser jeg Dem det franske Hospital i Kristiania; her er det Skuespillerinderne, hist er det Kvinder, der har ofret sig til Vorherre. Men Barmhjertighedsværket er det samme paa begge Steder, om end ikke i Form, saa i det mindste i sin Grund. Hvem véd, om ikke Søster Maria Genovefa i Bytte for den Hjælp, De sender hende til at faa betalt sin Gjæld, giver Dem et Øjeblik den Fred og Sjælsglæde, som De mangler.

Efterretninger fra Ind- og Udland.

Berlin. Hvad der i forrige Uge tildrog sig i det

preussiske Herrehus' kirkepolitiske Kommission kan kun tjene til at forberede de tyske Katholiker paa *nye, haarde Kampe* med et intolerant Flertal. Et af Kommissionens Medlemmer, Biskop *Kopp* af Fulda havde indbragt nogle Forslag, som skulde sætte den katholske Kirke i Stand til at tage imod de utilstrækkelige nye kirkepolitiske Lovforslag, som den preussiske Regering var fremkommet med; men baade Kultusministeren og hans Kommissærer bekæmpede Biskoppens Forslag og bragte dem til at falde. Hvorledes Regeringen vil bringe denne Optræden i Samklang med sit Tilsagn om Majlovenes endelige Revision, som Regeringen har givet den h. Stol, kan vanskelig forstaaes. Og dog drejer det sig om Opfyldelsen af en højtidelig indgaaet Forpligtelse, til Gjengjæld for Anmeldelses-Pligten, som den h. Fader har tilstaaet, og hvoraf Regeringen allerede, rigtignok foreløbig kun i *Ærkebispedømmet Posen*, har gjort en saadan Brug, som man vel næppe havde drømt om i Rom. Der er saaledes desværre kun altfor store Udsigter til, at *Kulturkampen i Tyskland atter skal begynde forfra*.

Paris. Ifølge en Statistik fra Pariser-Seminariet for den ydre Mission fremgaar det, at Seminariet af den h. Stol er blevet anbetroet 25 forskellige Missions-distrikter, i hvilke 29 Biskopper og 691 Medlemmer af Pariser-Seminariet vare i Virksomhed i 1885. De bleve understøttede af 424 indfødte Præster og 1858 Kateketer, saa at det samlede Missionspersonale beløb sig til 3002 Præster og Lægmedhjælpere. Den samlede Hjord, som var Seminariet anbetroet, beløb sig til 820,382 Sjæle, som leve adspredte blandt en hedensk Befolkning paa over 200 Millioner i Kina, Tonkin, Anam, Siam, Birma, og Forindien. Med Guds Naade lykkedes det Missionærernes Iver at døbe 10,705 Hedninger i det hennrundne Aar; fremdeles meddeltes Daabens h. Sakramente til 32,754 Børn af kristne Forældre og til 191,601 Hedningebørn i Dødstimen, som paa denne Maade frels-

tes for Himlen. 205 Anderledestroende bleve optagne i Kirkens Skjød. Til særegen Velsignelse for Fremtiden ville de 31 Seminarier være, i hvilke 1523 Ynglinge forberedtes i det henrundne Aar til Modtagelsen af Præstevielsens h. Sakramente eller til Kateketembedet, og 1801 Skoler og Vaisenuse, i hvilke 46,193 Børn faa Undervisning i Religionen og Elementærfagene. Langsomt skrider den katholske Religion frem i hine hedenske Lande; men ikke desto mindre er Fremtidshaabet stort. De sidste Aar vare som bekjendt skjæbnsvangre for Missionerne, de Kristnes Blod blev udgydt i Strømme, og mange Missionærer lede en grusom Martyrdød. Men Martyrernes Blod er nu som forhen Catholicismens Sæd, hvoraf der stadig fremgaar nye ivrige Apostle og nye Disciple af den Korsfæstede.

Rusland. En barbarisk Sekt har dannet sig i Saratow i Rusland. Den fornemste Grundsætning er, at alle *Smerter ere Synder*; det er intet menneskeligt Væsen tilladt at lide. Følgelig skulle alle Syge enten hænges eller kvæles. Det synes som om flere Mord allerede ere blevne begaaede af disse Fanatikere; 42 af Sektens Medlemmer ere blevne arresterede af Politiet.

England. For nylig blev Lord *Charles Thynne* af Kardinal Manning viet til Præst i London. Den nye Gejstlige er den yngste Søn af den anden Marquis af Bath og 73 Aar gammel. Han tilhørte forhen den engelske Statskirke og var 1835—52 Domherre ved Kathedralen i Canterbury. I 1853 vendte han tilbage til den katholske Kirke.

Kirkelig Kalender.

Søndagen den 20. Marts. — 4de Søndag i Fasten. Løtare. 21. M. Benedikt, Abbed og Ordensstifter. — 22. Ti. Cyrillus af Jerusalem, Biskop og Kirkelærer. — 23. O. Katharina af Vadstena, den h. Birgittas Datter, Jomfru. — 24. To. Ihukommelse af Frelserens fem hh. Vunder. — 25. F. Mariæ Bebudelse (fejres offentligt den 6. Maj). — 26. L. Ihukommelse af Frelserens h. Blod.

Søndagen den 27. Marts. — Passionssøndag.

Kirkelig Erindringsliste.

Søn- og Festdagsgudstjeneste:

- Form. Kl. 6 stille Messe i Klosteret, Toldbodvejen 14.
 „ 7 stille Messe i Sct. Ansgars Kirke og Jesu Hjertes Kapel.
 „ 8 stille Messe i Sct. Ansgars Kirke, Bredgade 64.
 „ 8 højtid. Messe med Prædiken i Sct. Josefs Hospital og Sct. Mariæ Kapel.
 „ 9 Højmesse med Prædiken i Sct. Knuds Kapel, Ny Kongensgade 17.
 „ 10 Højmesse med Prædiken i Sct. Ansgars Kirke.
 „ 10 højtid. Messe i Sct. Andreas Kirke i **Ordrup**.
 Eftm. Kl. 3 Andagt i Sct. Josefs Hospital, Griffenfeldtsgade 44.
 „ 6 Andagt med Prædiken i Sct. Ansgars Kirke.
 „ 6 Andagt i Sct. Mariæ Kapel, Frederiksberg Allé 15—17.
 „ 7 Andagt i Jesu Hjertes Kapel, Vesterbrogade 28.

Hverdagsgudstjeneste:

- Form. Kl. 6 stille Messe i Klosteret, Toldbodvejen 14.
 „ 6¹/₂ stille Messe i Sct. Josefs Hospital.
 „ 7 stille Messe i Sct. Ansgars Kirke, Jesu Hjertes Kapel og Sct. Mariæ Kapel.
 „ 8¹/₄ stille Messe i Sct. Ansgars Kirke.
 „ 8¹/₂ stille Messe i Jesu Hjertes Kapel.

Almindelige Skriftetimer: Paa Søndagene Kl. 7—10

- Form. og Hverdage Kl. 7—9 Form.; hver Lørdag Kl. 5—8¹/₂ Eftm.

Katholsk Kirke i Aarhus. Søndagene: Kl. 6¹/₂ stille Messe; Kl. 9¹/₂ Højmesse og Prædiken; Kl. 6 Aftenandagt og Prædiken. — Hverdage: Kl. 6¹/₂ og 8 stille Messe.

Mariakongregationen for Mænd holder Fælleskommunion i Dag Søndag d. 20. Marts, Kl. 8, i Sct. Knuds Kapel.

Mariakongregationen for Ynglinge holder Fælleskommunion den 27de Marts, Passionssøndag, i Jesu Hjertes Kapel paa Vesterbrogade 28.

Mandagen den 21de Marts er Aarsdagen for forhenv. apost. Vikar i Sverrig Msgr. Hubers Død.

Unio. Søndag den 20. Marts, Kl. 9 præcis, Foredrag af Hr. E. Clante: „Lithografien og dens Indflydelse paa Kunst og Industri.“

St. Josefs Gilde. Den foreskrevne ceremonielle Optagelse af nye Brødre finder Sted idag den 20. Marts, Kl. 7, i Forsamlingsværelset ved Sct. Ansgar.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

Femogtredivte Aargang.

„Nordisk Ugeblad“ udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer Millech, Store Kjøbmagergade 10, 1. S., Kjøbenhavn. — Redaktør: A. Johansen, Bredgade 64, 1. S.

N° 13.

Søndagen den 27. Marts.

1887.

Indhold. Billeder fra Rusland. Ny Tid. Marias syv Smerter. Efterretninger: Rom, Norge, Wien, Berlin. Smaating.

Billeder fra Rusland.

I. Den russiske Gejstlighed.

Dersom Ordsproget, som man plejer at anvende paa Kvinderne, at „de, der mindst omtales, ere de bedste“, ogsaa kunde anvendes paa forskjellige Stænder og Folkeslag, saa maatte man udfærdige den russiske Gejstlighed et overordentlig gunstigt Vidnesbyrd, thi hverken den daglige Nutidshistorie eller den almindelige Verdenshistorie beskjæftiger sig meget med den. Man kan netop ikke sige, at den russiske Gejstlighed paa nogen som helst Maade har udøvet, eller nu udøver, en civiliserende Indflydelse paa det russiske Folks Dannelseshistorie. Ikke engang Udviklingen i specifik *religiøs* Henseende, som jo overhovedet slet ikke kan tænkes skilt fra den sædelige, og følgelig heller ikke fra Folkets almindelige aandelige Dannelse, kan takke den russiske Gejstlighed for særegen Pleje og Forkjærlighed.

Enkelte Undtagelser kunne ikke forandre noget ved den store almindelige Regel, som er en Kjendsgjerning. Det er svære Anklager imod en hel Stand i det russiske Rige, en Stand, som dog ifølge sin Natur er kaldet til, ligesom Præstestanden i alle civiliserede Lande, at være en, om ikke afgjørende, saa dog væsentlig Faktor i Statens Organisme; men disse Anklager ere begrundede i Ruslands Historie, i den russiske Gejstligheds Organisation og i dens Sammensmeltning med den *verdslige* Magt, hvis underdanige Redskab den er, hvis Formaal den tjener, og — i hvis Korrupction den deltaget.

Et egentlig *gejstligt Kald* existerer ikke blandt den russiske Klerus. Man mærker der intet til den ædle Frihed hos en Stand, der som Gejstlighedens fremvoxer af et Folks indre Trang, og som danner Bindeleddet mellem Menneskeslægten og Guddommen; intet til den uafhængige Selvstændighed, hvis højeste Autoritet Gud er, hvis kraftigste Midler til at haandhæve Magten ligge indenfor det aandelige Omraade, hvis fuldkomneste Styrke aabenbarer sig der, hvor den ikke kan støtte sig til nogen verdslig Magt, og hvis herligste Krone Martyriet er. Det russiske Hierarki falder magtesløst sammen, saa snart man berøver det sin Hovedstøtte, den verdslige Magt; medens Gud er Midtpunktet for det katholske Præstedømme, bevæger den russiske Klerus' hele aandelige Apparat sig omkring Czaren, som i sin Person forener baade den øverste verdslige og gejstlige Værdighed. Det er belegnende: med det indre fri Kald har det russiske Popedømme mistet Sjælen. Dermed forsvinde naturligvis ogsaa alle de Virkninger og Konsekventser, som man ellers i andre Lande tilskriver Gejstligheden, og derfra skriver det sig ogsaa, at den russiske Klerus ikke er i Besiddelse af nogen særegen og egentlig Livs- og Virkekraft.

Præstedømmet i Rusland er en *Forretning*, et *Mentier*, som ethvert andet Haandværk, som ikke har noget

andet Formaal, end at føde og ernære sin Mand. Man skjelner mellem to Slags Klerus: den *lavere* Klerus, som svarer til vor *Verdensgejstlighed* eller *Sognegejstlighed*, og som af Folket benævnes den *hvide* Gejstlighed, og den *højere* Klerus eller *Klostergejstligheden*, som blandt Folket gaar under Navn af *sort* Gejstlighed. Den lavere Gejstlighed fremgaar udelukkende af Bondestanden: der er ikke Tale om nogen højere videnskabelig Uddannelse, ja ikke en Gang om en standsmæssig Forberedelse til et Kald; Popen eller Sognepræsten er lige saa raa, lige saa uvidende, lige saa overtroisk, lige saa fattig og afhængig som hans Bønder, hvis Sjælefører og Dydsmønster han skal være. Det er Dragten alene, som her maa gjøre Manden. Der er rigtignok et Ord-sprog, som siger: hvem Gud giver et Embede, giver han ogsaa Forstand; og i Virkeligheden kommer den russiske Pope hurtig nok „til Forstand“, d. v. s. han begriber sin Stilling og søger at bringe ud af den, hvad der overhovedet kan bringes ud af den, nemlig at udbytte den saa meget som mulig. Under disse Omstændigheder udvikler han sædvanligvis opfinderisk Snuhed; og der hører ogsaa i Virkeligheden et godt Kvantum saadan Snuhed til, for at sno sig igjennem de forhaandenværende Forhold. Ovenfra virker „den hellige Synode“, i hvis Spidse Czaaren staar, hæmmende paa alle hans Bevægelser; blind Underkastelse er den eneste Stilling, han vover at indtage overfor Synodens Tryk; dertil kommer Regeringens Bestræbelser for at slutte den lavere Klerus fast sammen til en *Præstekaste* efter ægte mongolsk Skik. Popen er forpligtet til at gifte sig, ja han kan, *førend* han er gift, ikke tiltræde sit Embede. Men med Hensyn til Ægteskabets Indgaaelse har Præstekandidaten *ikke frit Valg*, han maa gifte sig med en Enke, Søster eller Datter af en Pope, ja han kan endog tvinges til at søge sig en Brud indenfor et bestemt Sogn. En Kurv behøver han næppe at frygte for, da Pope-Enkerne, Pope-Døtrene eller Pope-Søstrene, som muligvis maatte

være tilbøjelige til at foretrække en Lægmand for ham, kun tør ægte en saadan, naar denne under Haanden kjøber hende af hendes Biskop for en Bagatel af 1000 Rubler. For Penge kan man nemlig i Rusland — som jo ogsaa andensteds — gjøre alt.

Omendskjønt Ægteskabet saaledes for Popen er en Grundbetingelse for hans Karriere, saa gjør det ham paa den anden Side udygtig til enhver højere Karriere. Et Trin højere kan han rigtignok stige, for saa vidt som han f. Ex. efter sin Hustrus Død kan blive Munk og derved fra den lavere Klerus tør rykke op i den sorte eller højere Klerus, men han deltager som Munk kun i den højere Klerus' *Pligter*, uden at kunne delagtiggjøres i dens *Rettigheder*; thi det er kun cølibatære Munke, som kunne hæve sig til Præstestandens højere Værdigheder. Vil han efter Hustruens Død *ikke* blive Munk, saa kan, resp. *maa* han træde tilbage i det borgerlige Liv, thi som Enkemand tør han ikke længer udøve sine Funktioner som Pope, og anden Gang tør han heller ikke gifte sig.

Ogsaa med Hensyn til Børnene blandt den russiske Klerus hersker der besynderlige, indskrænkede Bestemmelser. Sønnerne ere tvungne til enten at blive Poper eller Munke, eller de maa løskjøre sig, for at træde i Stats- eller Militærtjenesten. Det er dem paa ingen Maade tilladt at lære et Haandværk eller anden Erhvervsgren. Men da Kaldene forøvrigt ere arvelige, saa er der fremherskende Tilbøjelighed til at blive indenfor Standen. Af denne Arvelighed fremgaar da ogsaa den mærkelige Bestemmelse, at, naar en Pope f. Ex. *kun efterlader sig Døtre*, skal hans *Kald forblive vakant*, indtil den ældste Datter gifter sig og medbringer *Sognet som Medgift* til sin Mand. Bønderne maa imidlertid selv se, hvorledes de hjælpe sig uden Sognepræst.

Men hvorledes forholder det sig nu med Gagen i disse Sogne? Af Regeringen ere de kun sparsomt do-

terede. Til hele den lavere Klerus, der er fordelt over 36,000 Sogne, udgiver Kultusbudgettet omtrent 100 Millioner Kroner, saa at hvert Sogn med Pope, Diakon og to Kirkebetjente er indført med en Sum paa omtrent 2500 Kroner. Men, takket være den velbekjendte Embedsmandskorruption, som gennemtrænger alle Forvaltningsgrene, ogsaa den gejstlige, faar den stakkels Pope af denne ham lovlige tilstaaede Indtægt ikke mere, end i det højeste *en Fjerdedel*, altsaa henved 600 Kr; deraf skal han, hvem man *tvinger* til at grundlægge en Familie, leve tilligemed Hustru og Børn, Diakon og to Kirkebetjente! Ikke desto mindre maa han aarlig udfylde en Kvittering for Modtagelsen af hele Summen paa 2500 Kroner. Ve ham, dersom han vægrede sig! Biskoppen eller Ærkeemandriten, i hvis Lomme Overskuddet gik, vilde ikke tøve med at sende ham en Politibetjent paa Halsen, for at overbevise ham om Nødvendigheden af at underkaste sig stiltiende de Foresattes Forholdsregler.

Men da det ikke er muligt at komme ud af det med den knappe Gage, saa gjør Popen ligesom Tschinownikken (Embedsmanden), han *sælger sine kirkelige Funktioner*, eller ogsaa søger han sig en Bifortjeneste og etablerer en lille *Handel med Helgenbilleder og Relikvier*, der ofte gaar ret godt, isærdeleshed naar den forbindes med en *Laaneforretning med Mirakelbilleder*. Med disse sidste er det en egen Sag. „Bogs“ eller Mirakelbilleder ere en Specialitet i den russiske Kirkeindustri og fremstille Frelseren, Gudsmoderen eller et indskrænket Antal af de Hellige, som særlig æres i den russiske Kirke. De ere malede paa Kobber eller Træ, kun Ansigtet og Hænderne ere imidlertid udførte i Farve, medens hele Legemet er beklædt med en Kjortel af tynde Guld- eller Sølvplader. „Bogs“, som ere særlig gangbare, staa i høj Pris og udlaanes kun for en Uge eller Maaned. Prisen varierer efter det Antal af Vidundere, som de have virket ved forskellige Lejligheder.

Er Vedkommende, som har laant et saadant Billede, tilfreds med dets Virkning, saa betaler han ikke alene Laanesummen, men lader ogsaa Mirakelbilledet pryde med Ædelstene eller andre Kostbarheder, alt efter Evne og Kræfter. De lavere Klassers barbariske Naivitet gaar saa vidt, at de laane Mirakelbilleder, for at befri sig for Fjender, eller for at udbede sig en Slægtnings Død, hvor man har Udsigt til at arve noget. Efter Folkeovertroen ere de fleste af disse Billeder malede af Engle, eller af den Helligaand. Man finder dem ogsaa i de saakaldte dannede Klassers Huse, og overalt viser man dem den største Ærefrygt. Træder en Gjæst ind i Stuen, bøjer han sig først tre Gange for Billedet, og hilser saa efter denne religiøse Handling paa Husets Frue. Om Natten tilhyller man Billederne, for at værne om Husets Hemmelighed.

(Slattes.)

Ny Tid.

(Af *Fr. Will.*)

Under ovenstaaende Titel bringer „*Aarhus Stiftstidende*“ af 20. ds. følgende karakteristiske Skildring af Leo XIII. og hans Forhold til Nutiden,

„Mon det er en ny Tid, der er ved at bane sig Vej? I hvert Fald er det højst mærkeligt; en Dag høre vi, at Paven skal mægle i Karoliner Affæren mellem Tyskland og Spanien, en anden Dag, at Sultanen anser Paven som passende Dommer; faa Dage efter indblander Paven sig i det tyske Riges indre Anliggender — efter den tyske Rigskantslers eget Initiativ; saa erfarer man at den kirkepolitiske Strid er sin Ende nær, og at Paven omtrent paa hele Linien er gaaet af med Sejren;

lidt efter hviskes der i Krogene om et paatænkt Arrangement, hvorved Paven skulde tilbagegives en lille Part af sit gamle Land, og de allersidste Poster fortælle, at det projekteres, at Paven skal afgjøre Bulgarspørgsmaalet, og at Fyrst Bismarck ikke har Noget imod en Konference om Afvæbning, naar Paven sikkert Forsædet sammesteds, Om Nogen vilde have fortalt slige Sager for 10 Aar siden, vilde Alverden have leet ham ud. Paven talte ingen Politiker om — ham behøvede man ikke at tage med i Beregning; denne „Levning fra Fortiden“, „antikveret i Væsen og Natur“, blev af Styrrerne i Verden nærmest set som et Snurrepiberi, afmægtig og betydningsløs. Pave Leo har vidst at gjøre slige Anskuelser til Skamme; den antikverede Pave er nær ved at blive Situationens Mand; i hvert Fald fører Kongernes og Fyrsternes Vej i denne Tid ofte til Rom. Det kan naturligvis ikke nægtes, at det meget væsentlig skyldes Pavens store Visdom og politiske Kløgt, ligesom han ved sin Mildhed og Bøjelighed kommer langt videre end ved den ubønhørlige Stædighed, som man i et helt Kvartaarhundrede igjennem forud var bleven Vidne til. Men der er ganske sikkert en dybere Grund til, at Pavedømmet og den Sag, som Pavedømmet maa siges at repræsentere, nu har saa stærk Vind i Sejlene. Den afkristnede Verden begynder at trænge til Religionen. Paa den ene Side ulmende Socialisme og Kommunisme, Maskinernes uheldsvangre Indflydelse paa den almene Velstand, saa Pauperismen, saa den skandaløse Journalistik, der gror i Læ af laxe Love, paa den anden Side de uendelige staaende Hære, der koste saa uhyre Summer og kræve saa megen personlig Opofrelse . . . alt dette er blevet den afkristnede Verden for svært og for utaaleligt; „Religion!“ udraabte Kejser Wilhelm efter Attentatet paa ham; „Religion!“ raabte de alle vegne fra; man begyndte igjen at huske paa det gamle Ord: pietas regnum firmat, og at Guds-frygt er nyttig til alle Ting. Man saa sig forgjæves

om efter en Magt, der kunde bringe paafode, hvad en ukristelig Aand i Decennier havde styrtet; og de Kloge saa, at der ikke var andet at gjøre, end med Kejser Henrik at gaa til Kanossa, det være nu at man søgte sin Støtte hos selve Paven eller i Religionen, som det lutrende, rensende, bevarende Salt.

Ganske vist kommer alt dette noget overraskende; ikke just hermed ment, at man ikke havde kunnet vente, at det vilde komme; men det Overraskende ligger i den rivende Fart, med hvilken Omvæltningen er sket og de officielle Former, i hvilke Omslaget har klædt sig. Forudsat at det ret bliver til Alvor, er det en hel ny Tid, vi gaa imøde, med nye Grundsætninger og med nye Livsbaner for Samfundet; og der vil upaatvivleligt gro Velsignelse op heraf.

Ogsaa herhjemme vil Tiden naturligvis komme, hvor Samfundet føler en Nødvendighed til at søge Ly indenfor Religionens Pauluner, saaledes at ikke blot Enkeltpersonerne, men Institutionerne bære et kristeligt Præg. Paa Grund af vor periferiske Beliggenhed ville vi vel nok komme lidt senere med i den nærværende Bevægelse, men sandsynligt nok vil den dog tage til med jævnt voxende Hastighed. Det vil blive Nyt af Aaret, at vi i Slutningen af det nittende Aarhundrede komme tilbage til en Religionens Overvægt i det offentlige Liv, saaledes at dens Grundsætninger blive ledende eller dog medvirkende ved Valget af Folkerepræsentanter og i Lovenes Aand. Herved vil brydes rige, smukke Baner for Folket og — Statslivet, og vil man fra alle kristelige Sider bruge det lykkelige Omslag med samme Visdom og Besindighed som Pave Leo, vil man vinde mange lykkelige og velsignelsesrige Sejre til Gavn og Held for hele det offentlige Liv i Staterne.

Vi tro, at den Stilling, Pavedømmet nu er kommen til at indtage, er af allerstørste Betydning for Stats- og Folkelivet, og at dette i Virkeligheden vil have langt videre vækkende og vægtige Følger end de almindelige

dagligdags politiske Kævlerier om Højre og Venstre, om Landegrændse og Fyrstevalg, selv om disse skulde føre til store Krige, — thi saadannes Betydning rækker dog sjældent ud over to, tre Decennier“.

Marias syv Smerter.

(Den 1. April.)

To Festdage fejrer Kirken i Aarets Løb til Minde om Marias Smerter: den første Fredag i Passions-Ugen før Paaske og den tredie Søndag i September. Begge Festdage have til Formaal at fremme Andagten til Marias Smerter og delagtiggjøre de Troende i den rige Velsignelse, som er knyttet til denne Andagt.

1. Andagten til Marias Smerter er en naturlig Følge af Betragtningen af dem. For at faa en svag Anelse om dem, behøve vi kun at mindes en Moder, ja, den ømmeste blandt alle Mødre, hvem intet andet fastknytter til denne Jord end hendes Barn, det elskværdigste blandt alle Menneskebørn. Men dette Barn maa hun se dø for sine Øjne, ikke en naturlig Død, men den grusomste Martyrdød, som tænkes kan. En Flok blodtørstige Mennesker styrte sig over hendes Barn, sønderflænge dets Legeme med forfærdelige Svøber, smykke dets Hoved med en pinagtig Tornekrone, nagle det endelig i Paasyn af en blodtørstig Menneskemængde, der tiljubler Bødlerne Bifald, ved Hænder og Fødder til et Kors, som de i Moderens Paasyn oprejse i Vejret og befæste i Jorden paa Golgotha. Efter den blodige Gjerning bortfjærner Folket og Morderne sig, men Moderen bliver staaende under Korset, og ser der sit stakkels, uskyldige Barn bløde tre lange Timer paa Korset i de heftigste Smerter, indtil det endelig bøjer

sit Hoved og opgiver Aanden. Har en anden Moder vel nogensinde været Vidne til Sligt?

Og ikke desto mindre har Maria dog lidt usigelig mere. Thi hvad er en almindelig Moder, lad det ogsaa være den ømmeste, som tænkes kan, i Sammenligning med Maria, den jomfruelige Gudsmoder; og hvad er vel et almindeligt Barn, lad det ogsaa være det elskeligste blandt alle Menneskebørn, i Sammenligning med hendes guddommelige Barn? Og vel at mærke, kjære Læser, denne Smerte maatte Maria ikke taale blot i tre Timer, men i tre og tredive Aar. Fra hint Øjeblik af, da den fromme Olding Simeon i Templet i Jerusalem forudforkyndte hende: „Et Sværd skal gjennembore din Sjæl,“ havde hun stedse sin guddommelige Søns bitre Lidelse for Øje, gjennemborede et Sværd af unævnelig Smerte stedse hendes Moderhjærte.

Men hvorfor vilde Guds enbaarne Søn, at hans rene Moder skulde have en saa rig Andel i hans Offerliv og Offerdød? Han vilde det for vor Skyld. Hun skulde, som de hh. Kirkefædre sige, hjælpe med i Frelserens Forløsergjerning, for at hendes Kjærlighed til os skulde blive desto inderligere, hendes Forbøn desto mægtigere. Hvad kan der vel derfor, næst efter Kristi Lidelse være ærværdigere for den Kristne, end Marias, hans Moders Smerter? Og hvor stor er ikke den Velsegnelse, som hviler over Andagten til Marias Smerter!

2. Først og fremmest avler denne Andagt den inderligste Kjærlighed til Jesus. Medens vor guddommelige Frelseres bitre Lidelse med alle dens hjærteskjærende Omstændigheder opvækker de mest forskelligartede Følelser i os, fremmes ved Betragtningen netop af disse Lidelser, som de afspejle sig i den smertefulde Moders Hjærte, især den ømmeste Kjærlighedens Aand.

Af denne Kjærlighed udspringer Had til Synden, et Had, som ikke kan tænkes større. Men et stort Had til Synden er en Naadegave, som blandt alle de

særegne Gunstbevisninger, Gud lader sine Hellige blive til Del, er den, der er mest attraaelsesværdig, fordi den bevarer os i Ydmygheden og er et sikkert Underpant paa vore Synders Tilgivelse.

Med Afsky for Synden forener sig ogsaa Iver for Syndernes Omvendelse. Synden alene var Aarsag til alle vor guddommelige Frelasers Lidelser, til alle hans Moders Smerter. Kan man blot forhindre én eneste Synd, da har man forskaanet vor Frelser for en bitter Lidelse, hans Moder for en dyb Smerte. At løsrive en Sjæl fra Syndens Lænker vil ikke sige andet, end at nedlægge et fortabt Faar for Marias Fødder, og hun tager det da op med Glæde og fremstiller det for den gode Hyrde, hendes guddommelige Søn.

Hvad skulde man vel endelig attraa og stræbe hjærteligere efter, end en salig Dødsstund? Nuvel, Erfaringen lærer, at alle de dø en salig og blid Død, som i Livet have næret en særegen Andagt og Kjærlighed til den smertefulde Gudsmoder. Foren Dig derfor i det mindste paa Fredag med Kirken og betragt den smertefulde Gudsmoder ved Foden af Korset; men betragt hende levende, som om Du stod ved Siden af hende og med dine egne Øjne saa hendes guddommelige Søn forbløde paa Korset som Soneoffer for dine Synder.

Indskrænk dog ikke denne fromme Øvelse blot til paa Fredag eller til Passions-Ugen. Da det h. Messeoffer er den ublodige Fornyse af Jesu Kristi Offerdød paa Korset, saa kan Du forrette den hver Gang Du bivaaner det h. Messeoffer, den nye Pagts blodige Offer. Den er simpel og let, men naar Du forretter den og forbliver den tro hele Livet igjennem, saa vil Du ogsaa faa rig Andel i den Velsignelse, som hviler over Andagten til den smertefulde Gudsmoder.

†

Efterretninger fra Ind- og Udland.

Rom. Den 14. Marts afholdtes et hemmeligt Konsistorium, i hvilket det aarlig skiftende Embede som *Kamerlengo* eller det h. Kollegiums Skatmester fra Kardinal Bartolini gik over til den næstældste Kurial-Kardinal *Serafini*. I dette Konsistorium holdt den h. Fader en Tale til de forsamlede Kardinaler, i hvilken Leo XIII beklagede Tabet af flere fremragende Kirkefyrster, som Døden havde berøvet Kardinals-Kollegiet i den senere Tid, og ophøjede derefter de apostoliske Nuntier i Wien, Paris, Madrid og Lissabon samt Ærkebiskoppen af Ferrara, Msgr. *Giordani* til Kardinalsværdigheden. De nye Kardinaler ere: *Serafino Vanutelli*, Nuntius i Wien, født 1834; *Kajetan Aloisi-Masella*, forhen Nuntius i Portugal, født 1826 *Aloysius Giordani*, Ærkebiskop af Ferrara, født 1822; *Kamillus di Rende*, Nuntius i Paris, født 1847; *Mariano Rampolla del Tindaro*, forhen Nuntius i Madrid, født 1843. Denne sidstnævnte formenes at skulle blive afdøde Kardinal Jakobinis Efterfølger som Statssekretær. I det offentlige Konsistorium, som afholdtes den 17. Marts, prækoniseredes flere nye Biskopper, deriblandt Biskopperne af Kulm, Limburg og Freiburg, Dr. *Redner*, Dr. *Klein* og Dr. *Roos*.

— Den 18. Marts afrejste paa Leo XIII's Befaling Sekretæren for overordentlige kirkelige Anliggender, Msgr. *Galimberti*, ledsaget af to Sekretærer, til Berlin, for at overrække Kejser Wilhelm til hans 90 aarige Fødselsdag en egenhændig Lykønskningsskrivelse fra Paven, og modtoges den 21. d. M. i Audients paa Slottet i Berlin.

— Ifølge „Agence Havas“ agte Ostindiens Katholiker at sende den h. Fader storartede Gaver til hans forestaaende Præstjubilæum. En hel Sal i den projekterede Udstilling i Vatikanet er forbeholdt dem.

— Om den 92 aarige Jesuitergeneral *Beckx'* blide Død beretter et Øjensvidne følgende Enkeltheder: „De kan sagtens tænke Dem, hvor dybt vi føle det tunge Tab, vi lede den 4. Marts. Kl. 3 om Morgenen havde P. Lavigne i et tilstødende Værelse læst den h. Messe, under hvilken den Syge modtog den h. Kommunion med stor Andagt. Kl. 4 blev jeg vækket og saá da, at den Syge var Døden nær, hvorfor jeg meddelte ham den sidste Salvelses Sakrament. Derefter bad jeg de rituelle Bønner, som Kirken foreskriver ved en Døendes Leje, tilligemed forskjellige Skudbønner. Ti Minutter før hans Død rakte jeg ham den h. Aloysius' Kors, som han holdt meget af og stedse havde hos sig. Ved et Tegn med Hovedet ytrede han sin Glæde overfor mig og foldede andægtig Hænderne om Korset. Saa fortsatte jeg de kirkelige Bønner, indtil han udaandede sit sidste Suk. Det var præcis Kl. 5 og 10 Minutter. „*Pretiosa in conspectu Domini mors Sanctorum ejus.*“ „Kostbar i Herrens Øjne er hans Helliges Død.“ Han hvile i Fred!“

„Nationaltidende“ af 18. Marts meddeler, at den nye Jesuitergeneral, P. *Ant. Mar. Anderledy*, den 10. ds. overværede den højtidelige Sjælemesse for sin Forgænger, der ifølge ældgammel Skik holdtes af Generalforstanderen for Dominikanerordenen, under Assistance af andre Gejstlige af samme Orden, i den vældige Kirke „al Gesu“, som næsten var overfyldt. „Ved Siden af det romerske Aristokrati,“ skriver Bladet, „var den for Tiden meget talrige Fremmedkoloni stærkt repræsenteret, og man havde da ogsaa her en sjælden Lejlighed til at se den katholske Gejstligheds Generalstab temmelig fuldtalligt forsamlet i *et* Rum. Man kunde *der* ved Siden af Jesuiternes nye General og Dominikanernes General ogsaa se de øvrige Ordensselskabers Generaler samt samtlige i Rom tilstedeværende Medlemmer af Jesuiter- og Dominikanerordenerne og Elever fra de mange Seminarier i Rom. En stor Mængde

Biskopper og Prælater samt 7 Kardinaler indtog de mere fornemme Pladser paa begge Sider af Katafalken og Alteret. Blandt Kardinalerne vakte især Howard, Ledochowski, Christofori og Mazzella Opmærksomhed. Den sidstnævnte er efter Kardinal Franzelins Død Jesuiterordenens eneste Repræsentant i Kardinalkollegiet, men man betegner allerede nu Fyrst Massimos Broder, der er Medlem af Ordenen, som fremtidig Kardinal[?]. Den nye Jesuitgeneral, der som bekjendt allerede i 1883 paa en almindelig Kongregation enstemmig[?] blev valgt til Pater Beckx's Vikar og Efterfølger, som allerede det næste Aar faktisk overtog alle Generalsforretningerne, har under sit nuværende Ophold i Rom, for at overtage Arven efter Beckx, stillet sig i det venskabeligste Forhold til Paven, og denne siges at skatte ham højt, bl. a. ogsaa paa Grund af den formentlig betydelige Indflydelse, han udøver paa Katholikerne i flere Egne af Tyskland[?]. Under Pater Beckx, der var Jesuiternes General lige fra 1853 til sin Død, havde Jesuiterne som bekjendt ikke blide Dage. I 1854 uddreves de fra Romagna, Lombardiet, Begge-Sicilierne, Markerne og Umbrien, i 1866 fra Venetien, i 1868 fra Spanien, i 1880 fra Frankrig, og i 1873 blev Ordenen undertrykt i Rom. Trods alt dette er Jesuiternes Antal dog steget fra 3565 i 1841 til over 10,000 i 1887, og nu ere deres Missioner i en forholdsvis meget blomstrende Forfatning, navnlig i Nordamerika og i Tyskland*). Æren herfor tilkommer for en stor Del den nye General, der i alle sine hidtidige Stillinger har gjort sig meget æret og agtet, og som bl. a. i sin udstrakte Virksomhed har haft ypperlig Nytte af sine store Sprogkundskaber. Foruden de gamle klassiske Sprog er han tilbunds inde i Tysk, Fransk, Italiensk, Engelsk og Spansk.

Norge. Den nye apostoliske Præfekt for Norge, Msgr. *Fallize*, der for Tiden opholder sig i Rom, er

*) *Anm.*: Fra Tyskland er Jesu Selskab udvist siden 1872.

fornylig bleven udnævnt til *apostolisk Protonotar*. Fra Rom vender Hs. Højærværdighed først tilbage til Luxemburg og efter Paaskefesten agter han at tiltræde Rejsen til sit Præfektur.

Wien. Den 14. ds. oprettedes i Wien en *Forening til Opførelse af en Kirke*. Dens Opgave er at bygge en Kirke i *Hernals* til Ære for den h. *Gudsmoder* og at oprette et Alter sammesteds til Ære for den s. *Klemens Hofbauer*, Tysklands og Østerrigs første Redemptorist, hvis Beatifikation er forestaaende. I Mødet deltog Ærkehertug Karl Salvator, den pavelige Nuntius, Kardinal Vanutelli, Fyrst Erkebiskoppen af Prag, Grev Schönborn, Biskop Bauer af Brünn, mange Medlemmer af Adelen og henved 2000 Mænd og Kvinder. Byggesummen skal beløbe sig til 300,000 Gylden, en Byggeplads er allerede købt, og Kirken skal i Aar bringes under Tag. Foreningen tæller allerede nu over 2000 Medlemmer, som ugentlig bidrage mindst en Kreutzer.

Berlin. Pavens Gesandt, som overbragte den h. Faders personlige Lykønskninger til Kejserens Fødselsdag, Msgr. *Galimberti*, er en af den h. Faders fortroligste Raadgivere, og staar som saadan i venskabeligt Forhold til den preussiske Gesandt ved Vatikanet, Hr. v. *Schlözer*. Alt, hvad der hidtil er opnaaet med Hensyn til en varig Fred mellem den preussiske Stat og Kurien, er hovedsagelig iværksat ved Forhandlingerne mellem disse to Herrer. Formodentlig vil der nu ogsaa blive Lejlighed for Msgr. Galimberti til at forhandle personlig i Berlin med Regeringen angaaende de kirkelige Lovforslag.

Smaating.

(*Begrebsforveksling.*) Lægen: „Har De da ikke taget Pulveret i en Oblat?“ — Patienten: „Nej, vi havde ingen Oblater hjemme, og saa tog jeg det i Lak.“

— En rejsende Haandværkssvend beder om et Par gamle Støvler. „Jeg har kun nye.“ — „O, det gjør ikke noget; — i en snæver Vending tager jeg ogsaa dem!“

Kirkelig Kalender.

Søndag den 27. Marts. — Passionssøndag. — 28. M., 29. Ti., 30. O. og 31. To., Ferialdage. — F. 1. April. Marias syv Smerter. (Kl. 8¹/₄ Broderskabsmesse til Jesu guddommelige Hjærte, Kl. 7¹/₂ Aften: Korsvejsandagt med sakramental Velsignelse). — **2. L.** Frants af Paula, Bekjender.

Søndag den 3. April. — Palmesøndag. Gudstjenesten i Sct. Ansgar begynder Kl. 9¹/₂ med Palmevielse og Procession. Tiden for den pligtmæssige Annæmmelse af den h. **Paaskekommunion** tager sin Begyndelse.

Mariakongregationen for Ynglinge holder Fælleskommunion den 27de Marts, Passionssøndag, i Jesu Hjærtets Kapel paa Vesterbrogade 28.

Elisabethforeningen, der antager sig forældreløse og forsømte Børn, tillader sig herved at anbefale sin sædvanlige **Paaske-Bazar** til Menighedens velvillige Erindring i indeværende Fastetid. Selv de mindste Gjenstande og Pengebidrag til Bazaren modtages til enhver Tid med Taknemlighed af Bestyrelsens Medlemmer: Forstanderinden, Fru Tronier, L. Strandstræde 20, 4. S., Kassererinden, Fru Larsen, Vingaardsstræde 10, St., og Sekretærinden, Fru Osterhammel, Stormgade 16, samt hos d'Hrr. Gøjstlige. Bazaren er aaben begge Paaskedagene fra Kl. 9 Morgen til Kl. 6 Aften.

Unio. Søndag den 27. Marts, Kl. 9 præcis, Foredrag af højjærv. Hr. Pastor Ant. Neuvel.

Den den 6te Januar afholdte St. Ansgars-Bonifacius Kollekt til Bedste for de mest trængende kirkelige Anstalter i Landet har indbragt:

I Kjøbenhavn: St. Ansgar	15 Kr. 56 Ø.
St. Knuds Kapel	8 — 78 —
St. Josefs Kapel	7 — 12 —
St. Mariæ Kapel	3 — 78 —
Kolding	17 — 63 —
Fredericia	20 — " —
Horsens	10 — " —
Aarhus	20 — 39 —
Randers	26 — " —
Ordrupshøj	7 — 40 —
Sum	136 Kr. 66 Ø.

Bibliothekerne. De udlaante Bøger bedes tilbageleverede mindst hver Maaned, for at ombyttes med andre eller for at Laanet kan fornyes. Flere Bøger, som have været udlaante i længere Tid, bedes strax tilbagesendte til Vincentsbibliotheket og til Vesterbrogade 28.

Hermed et Tillæg.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

Femogtredivte Aargang.

„Nordisk Ugeblad“ udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer Millech, Store Kjøbmagergade 10, 1. S., Kjøbenhavn. — Redaktør: A. Johansen, Bredgade 64, 1. S.

N° 14.

Søndagen den 3. April.

1887.

Indhold. Billeder fra Rusland. Hieronymus Savonarola. To Fortællinger om Skriftemaalet. Elisabethforeningen.

Billeder fra Rusland.

I. Den russiske Gejstlighed.

Ved Siden af hans Embedsgjerning er og bliver Salget af *Brændevin* Popens Hovedforretning. En Sognepræst, som vilde unddrage sig slig Forretning, vilde derved gjøre sig umulig i sin Stilling. Bojaren, ved hvis Gods Kirken ligger, vil simpelthen spørge Popen, om det virkelig er hans Hensigt, at skade den nationale Industri og formindske Czarens Indtægter. Stats-Indtægterne komme for en væsentlig Del fra Skatte-Departementet, og siden umindelige Tider er det Skik og Brug, at Popen anbefaler Brændevinen (*Wutki*) til sine Sognebørn som en gavnlig Hjærtestykning, og at han faar en bestemt Afgift af alle Fadene, som enten sælges i Sakristiet eller paa det dertil bestemte Udsalgssted. Det er Grunde, som afvæbne den halstarrigste Pope, og Følgen er, at Præsterne aabenlyst for hele Verden

oprette Djævelen et Tempel ved Siden af Gudshuset. Tror man, at den højere eller Klostergejstligheden indtager et i sædelig og aandelig Henseende højere Standpunkt, da er dette en stor Vildfarelse. Ogsaa her er der Uvidenhed, Indskrænkethed, Overtro og brutal Intolerants. Den russiske Klostergejstlighed er ogsaa bleven et Offer for Bestikkelsens Korruption og lever for en stor Del af Embeds-Salg. Biskopperne besætte aldrig de lovbefalede Diakon- og Kirkebetjentembeder fuldtallig og stikke Gagerne for de ledige Embeder i deres egen Lomme.

Paa samme Maade forstaar man at slaa Kapital af Frafald fra Troen; det er en notorisk Kjendsgjerning, at Gejstligheden allerede for længe siden har draget det indenfor sin industrielle Virksomheds Omraade. Rigtignok udslynger Loven barbariske Straffe mod dem, som falde fra den orthodoxe Tro, blandt hvilke Forvisning til Siberien ikke er den haardeste. Men Gejstligheden har ogsaa forstaaet at omgaa denne Vanskelighed, naar det maatte ligge i dens Interesse, idet den for Penge udsteder Beviser for, at denne eller hin har modtaget de hh. Sakramenter i den orthodoxe Tro, skjønt Vedkommende er Tilhænger af en anden Tro og aldrig sætter sine Fødder i den orthodoxe Kirke. Den sorte og hvide Klerus, som ofte hader hinanden og gjensidig beskylder hinanden for Uretfærdigheder, arbejde Haand i Haand i denne Henseende.

Hvorledes kunde vel det russiske Folk under slige Omstændigheder have Agtelse for og Tillid til sin Gejstlighed? Den lavere Befolkning betragter Poperne i det højeste med overtroisk Frygt som et Slags Magiere, der have Magt til at skade dem; den Fornemme foragter dem. „Den dannede Russer“, siger v. Murawiew-Bujakow i sin Brochure: „Kejsermordet den 13de Marts 1881,“ „plejer, naar han møder en Pope paa Gaden, at vende sig om og spytte ad ham, hvad der forøvrigt ikke hindrer ham i, til andre Tider, at kysse hans

Haand, for at bevidne sit fromme Sindelag overfor Folket.“

Og Religionen? Med den er det endnu sørgeligere bevendt, end med dens Tjenere. Af Naturen er Russeren i Besiddelse af et dybt religiøst Sindelag: han begejstres let for et Dogmes Skjønhed, er let modtagelig overfor en smuk Ceremoni, derhos i Besiddelse af en intelligent og spekulativ Aand, om ogsaa, paa Grund af hans asiatiske Herkomst, med et vist Hang til det Vidunderlige og Mystiske; i mange Henseender staar han endnu under gamle hedenske Traditioners Indflydelse, som kun have laant den ydre Form af Kristendommen. Hvad kunde der ikke udrettes med et saa bøjeligt Materiale! Men det stakkels Folk holdes med Flid nede af Gejstligheden i en Sump af Uvidenhed og Overtro. Undervisning og et højere Dannelsesstrin maatte jo gjøre Ende paa Tilstande som de forhaandenværende, men det ligger begribeligvis ikke i den russiske Gejstligheds Interesse, om den saa ogsaa selv raadede over et rigere Maal af Videnskab og Dannelselse. Den kan ikke give, hvad den ikke selv er i Besiddelse af: den lader sig derfor nøje med, at fremstille Czaren for Folket som Religionens og Kirkens øverste Personifikation, som et Slags overnaturligt Væsen, der fordrer slavisk Lydighed. Overtroen lader man frodig trives, ja, man søger endog at fremme den paa kunstig Maade, og den naturlige Følge er, at Folket, forladt eller med Vidende og Villie ført bag Lyset af sine aandelige Førere, kommer paa de afskyeligste Afveje og giver sig alskens Sektvæsen i Vold. Vi behøve kun at minde om „Djævl-Tilbederne“ i Jekaterinoslaw, som mene, at Djævelen har størst Andel i Verdens Styrelse, og at det derfor er fornuftigst, at staa paa en venskabelig Fod med ham Overfor dette Uvæsen er Gejstligheden saa tolerant, at der (takket være de ovenfor omtalte Kommunionssedler) har kunnet danne sig over 200 Sekter, hvis Tilængere gjælde for orthodoxe Rus-

sere, medens deres Trosbekjendelse i Virkeligheden omfatter alt, hvad man kan tænke sig i Henseende til Daarskab, Obscønitet og Overtro. Enhver, der er rig nok til at betale en Sum Penge, har Lov til i det ellers saa intolerante Rusland, at blive salig paa sin Facon; Mellemstanden derimod maa være forsigtig, thi Frafald fra Troen er for den ensbetydende med at resikere Livet. Existerede der ikke de strænge Troslove i den orthodoxe Kirke, som styres af Kejseren, — i hans Fraværelse af og til ogsaa af en Husar-General, — vilde hele Folkets Masse, takket være Gejstlighedens Optræden, forlængst have forladt Overtroen, for at synke Vantroen i Armene. Der er altsaa i den Underkastelse, hvormed Folket hengiver sig i det Formynderskab, som hviler over det, en god Del Hykleri med i Spillet; og man kan med Rette sige, at Præstestanden i ingen anden Del af Verden nyder en saa ringe Anseelse, som netop i Rusland. *Greenville-Murray*, der som engelsk Generalkonsul i Rusland i en lang Aarrække fuldtop havde Lejlighed til at gjøre sig bekjendt med disse Forhold, skriver: „Den oprigtige Afsky, som Rige og Fattige nære overfor den hvide Klerus, vilde drive Millioner af Russere i Armene paa *aabenbar* Nihilisme, saafremt der ikke var de frygtelige Straffe for alle dem, der forlade den orthodoxe Tro, i hvilken de ere opdragne.“ Den Gejstlige, især Popen, kjender Folkets og de højere Samfundskredses Følelser for hans Person; han bærer dem med stoisk Ro og hævner sig paa Begge, ved at brandskatte Begge. Selv er han forøvrigt i de fleste Tilfælde *vanthro* i religiøs Henseende; hvorledes lod det sig ellers forklare, at netop Pope-standen leverer et forholdsvis stærkt Bidrag til *Nihilisterne* og oven i Kjøbet specielt til de nihilistiske Mordere? Det var ogsaa en Pope-Søn, Czerniszewski, som først bragte de nihilistiske Grundsætninger i et videnskabeligt System. Sørgeligt er det, at netop i Rusland, hvor Kristendommen finder et saa uhyre Om-

raade, hvor den kunde udfolde sin Virksomhed, maa Religionen ikke alene savne sin Hovedstøtte, Præstestanden, men endog finde den blandt sine Modstandere. Der kunde man fristes til at variere Gambettas berygtede Udsagn og udraabe: *Le clergé c'est l'ennemi!*

Hieronimus Savonarola.

De bekjendte smaa brune Hæfter, som „Udvalget for Folkeoplysningens Fremme“ allerede i en længere Aarrække har udgivet under Navn af „Folkelæsning“, ere i Aar blevne berigede med et nyt Nummer, som blandt andet indeholder den katholske Reformator, Dominikanermunken *Hieronimus Savonarola's* Biografi, forfattet af *A. Ingerslev*. Savonarolas Gjerning er i det hele taget opfattet temmelig korrekt af Forfatteren, naar undtages enkelte Steder, hvor en Smule Fordom mod den katholske Kirke skinner igjennem. Under alle Omstændigheder hører Forfatteren ikke til hine, som søge at gjøre Reklame med Savonarola som en „Forløber for Reformationen“; han synes snarere at betragte ham som en forulykket Talsmand for Folkets politiske Selvstyre.

„Savonarolas Tilhængere“, saaledes skriver Forfatteren, „traadte aldrig over til Lutherdommen. Luther og Savonarola fædede vel begge strænge Domme over det fordærvede Pavehof og Kirkens Forfald, men deres Troslære faldt ikke sammen Savonarola løsrev sig aldrig fra den herskende *Kirkelære*. Priøren i San Marco var og blev *Katholik* og har nærmest virket som Reformator indenfor Romerkirken“.

Da det sikkert maa være af Interesse for Ugebladets Læsere, at lære den katholske Munk lidt nær-

mere at kjende, hvis Biografi for Tiden udbredes til „Fremme for Folkeoplysningen“ her i Danmark, ville vi i dette og et Par følgende Numre belyse hans Liv og Gjerning i nogle faa Træk.

Hieronymus Savonarola tilhørte en anset og fornem Familie i Ferrara og blev født den 21de September 1452. Han havde nydt en meget omhyggelig Opdragelse og videnskabelig Uddannelse og studerede navnlig med stor Iver den platoniske Filosofi og den h. Thomas Aquinos theologiske Værker. Hans Bedstefader var en navnkundig Læge, og hans Fader ønskede derfor, at han skulde bestemme sig for Studiet af Lægevidenskaben. Men af Smerte over Verdens Fordærvelse og opfyldt af Længsel efter udelukkende at leve for Erkjendelsen af den himmelske Sandhed, forlod han i sit toogtyvende Aar hemmelig sine Forældres Hus og traadte i Bologna ind i Dominikanerordenen, i hvilken han paa Grund af sin udmærkede Dygtighed kort efter blev hædret med at ansættes som Lærer i Naturfilosofi og Metafysik. I Aaret 1482 kom han første Gang til *Florents*, hvor han optoges i Klosteret San Marco og i det følgende Aar holdt Fastepredikener. Men hans mørke Sindsstemning og strænge Alvor behagede ikke de livslystne og yppige Florentinere; og den store Kirke, i hvilken han prædikede, stod snart tom. Han rejste da til Lombardiet, hvor han beskæftigede sig med Ungdommens Undervisning, og i Aaret 1485 med bedre Held prædikede i Brescia over den h. Johannes' Aabenbaring, hvorpaa han i Aaret 1489 atter kom til Florents.

Hans Fromhed, Alvor og ualmindelige Begavelse fandt nu her saa almindelig Anerkjendelse, at han blev valgt til Prior for det ovennævnte Kloster, som han bestræbte sig for at føre tilbage til den gamle Regels hele Strængthed, idet han i Alt foregik sine Brødre med

det bedste Exempel. Snart sluttede sig andre Dominikanerklostre i Toskana til Klosterreformationen i San Marco, og saaledes opstod den toskanske Dominikanerkongregation, til hvis Generalvikar Alexander VI. i Aaret 1493 udnævnte Savonarola. Samtidig hermed optraadte han som den mægtige og rystende Bodsprædikant, hvis underfulde Indflydelse paa den letsindige Befolknings sædelige Tilstand vanskelig lader sig beskrive. Naar han i flammende Ord straffede de saavel blandt Gejstligheden som blandt Folket herskende Udskejelser, naar han paa Prædikestolen med sin Veltalenheds hele Ild udfoldede sin skabende Indbildningskrafts storartede Billeder, og med en Profets Myndighed med tordnende Røst forkyndte den kommende Tids Plager og Straffedomme, da gave hans Tilhørere ofte deres Følelser Luft i lydelig Graad, og de, som nedskrev hans Prædikener, maatte lægge Pennen fra sig, fordi deres indre Bevægelse ikke tillod dem at skrive længere. Men disse Prædikener havde tillige en *politisk* Karakter, idet han optraadte som en hæftig Modstander af de vanartede medicæiske Hertuger, og forkyndte deres Huses snarlige Undergang.

Savonarolas politiske Anskuelser vare en Blanding af Demokrati og Theokrati, og hans Formaal var en Gjenoprettelse af den gamle Florentinske Republik, der havde bestaaet før Medicæernes Tid, fra hvilken han vilde fjærne den ryggesløse Nydelsessyge og den ukristelige Aand, der havde fundet Indgang under hine Fyrsters Regering, og omdanne det borgelige og sociale Liv i Florents til en fuldkommen Overensstemmelse med Kristendommens Aand. Da Medicæerne i Aaret 1494 maatte flygte bort fra Florents paa Grund af den franske Konge Karl VIII's Erobringstog igjennem Italien, saå den fattige Dominikanermunk af San Marco sig med Et stillet i Spidsen for Statsstyrelsen, og han begyndte nu med den mest exentriske Iver at realisere sine religiøs-politiske Planer. Florents skulde fra nu af ikke

anerkjende nogen anden Hersker og Konge end Kristus, al Verdens Konge, og Kristus blev højtidelig proklameret som Konge over Florents, hvem Folket i Alt havde at adlyde og tjene. Den offentlige Forvaltning lededes af en Signoria (Kommission), som, for at den ikke skulde faa Tid til at befæste sig i Herredømmet, hvert Fjerdingaar skulde vælges paa ny af Folkets Midte. Savonarola var den ledende Sjæl i denne besynderlige Folkeregering og skred paa en stedse mere egenmægtig og exentrisk Maade frem paa denne politisk-reorganiserende Løbebane. Han ansaa sig selv for et Guds Sendebud og mente at gjøre Alt, hvad han i denne Retning foretog sig, i Kraft af *særegne guddommelige Indskydelser* og Oplysninger. I sin overspændte Iver og indre Ophidselse tillagte han sig et *profetisk Fremsyn* over Kirkens og Verdens tilkommende Skjæbner, og forkyndte det forbausede og lidenskabelig oprørte Folk sine apokalyptiske Syner med en umiddelbar guddommelig Inspirations Vished og Sikkerhed.

Da han saaledes formelig optraadte som Profet, og ansaa sig for oplyst af guddommelige Indskydelser, indstævnedes Paven ham i et Breve af 21. Juli 1495 til at indfinde sig i Rom for at give nærmere Forklaring om sine foregivne profetiske Oplysninger. Paa denne pavelige Skrivelse, der i de mest anerkjendende Udtryk omtalte Savonarolas reformatoriske Nidkjærhed og hans velmente Iver for at fremme Guds Ære og befordre Folkets sande Vel, svarede Savonarola, at det for nærværende Tid var ham umuligt at komme til Rom, idet han paaberaabte sig sin af Overanstrengelse svækkede Sundhed, sine politiske Fjenders hadefulde Efterstræbelser, saavel som de øjeblikkelige Forhold i Florents, som gjorde hans Nærværelse uomgængelig nødvendig. Men siden erklærede han i sine i Fastetiden 1496 holdte Prædikener, at han ikke erkjendte sig forpligtet til at gaa til Rom, og han fortsatte fremdeles sin indbildte og excentriske Theokrat-Rolle i Flo-

rents. Følgen heraf var, at Paven ved et Breve af 16. Oktober 1496 suspenderede ham fra hans Virksomhed som Prædikant, og afsatte ham fra hans Embede som Generalvikar for Toskanas Dominikanerkongregation. Men Savonarola ansaa det for sin Pligt ikke at adlyde Pavens Befalinger; og, havde han allerede tidligere hævet sin mægtige Stemme mod Alexander VI., saa optraadte han nu som en straffende Elias mod den uværdige Pave. Han tog med fuld Ret Anstød af Pavens forargelige Liv, thi Alexander var ubestridelig den uværdigste af de heldigvis meget faa uværdige Paver, der i Løbet af den lange Række af Aarhundreder have beklædt denne ophøjede Værdighed. Men han glemte at skjelne mellem Embedet og Personen, og oversaa derfor, at han, ogsaa ligeoverfor et saa uværdigt kirkeligt Overhoved som Alexander, aldrig burde have forladt den kirkelige Lydigheds Vej. Han syntes ogsaa selv at have haft en Følelse heraf, og søgte derfor at undskyldte sig med, at Paven var vildledet ved falske Beretninger om hans Virksomhed, samt at det var ham umuligt under de nærværende Omstændigheder at efterkomme hans Befalinger. Men i alt dette bedrog han sig selv, navnlig ved at berolige sin Samvittighed med, at Alexander var en uretmæssig Pave, fordi han efter den almindelige Mening ved Bestikkelse havde banet sig Vej til den pavelige Trone, og at han derfor ikke var forpligtet til at adlyde hans Befalinger. Efter at han da i Henhold til flere offentlige Udtalelser i denne Retning var bleven exkommuniceret, opfordrede han i Marts 1498 i en Række af Skrivelser til den tyske Kejser, til Kongerne af Frankrig, Spanien, England og Ungarn, „disse Kristenhedens første Suveræner,“ til at bevirke Sammenkaldelsen af en almindelig Kirkeforsamling, for at afsætte den „uretmæssige, forbryderske, simonistiske og sakrilegiske Pave Alexander VI.“ Denne sidste stod vistnok i sædelig Henseende dybt under den fromme, for Kirkens og det borgerlige Samfunds reli-

giøs-sædelige Reformation begejstrede Munk; men det blev baade til Fordærvelse for Savonarola selv og til Forargelse og Forvirring for hans Samtid, at han til-sidesatte alle Hensyn til den Lydighed og Underkastelse, som han i alle tilladte Ting skyldte den, om end nok saa uværdige, saa dog legitime og retmæssige Bærer af den højeste kirkelige Værdighed. Det fortjener for-øvrigt at bemærkes, at denne Pave, hvis moralske For-kastelighed har tjent til Underlag for saa mange giftige Angreb paa Pavedømmet, i ingen af sine kirkelige An-ordninger nogensinde har fornægtet Bevidstheden om sit Embedes ophøjede Pligter. Der kan nemlig i hine ikke paavises Nogetsomhelst, der begunstiger kirkelig Slaphed og Immoralitet. Det samme gjælder om de faa andre Paver, hvis Privatliv Historien har domfældt. Gud betjener sig ogsaa af slette Mennesker i Kirkens og Verdensrigernes Styrelse, og tillader Forargelsen dels som et Middel til at prøve sine Udvalgte og be-fæste dem i Troskab og Bestandighed, dels som en Tugtelse baade over Kirken og Verden. Vi vide vel, at der i Pavernes lange Række har været *nogle* uvær-dige, maaske 4 blandt 259; men kan man da for deres Skyld slynge en *almindelig* Anklage imod Pavedømmet? At bebrejde Pavedømmet Alexander VI., vilde være det samme som at bebrejde Kejsere og Konger en Nero. Man maa over de faa uværdige Paver heller ikke glemme, at der blandt den h. Petrus' 259 Efterfølgere findes 75 *Hellige*, at der blandt dem, har været saa mange Mænd, der vare i Besiddelse af fremragende Dyd og Videnskab, af Mod og Karakterfasthed. Hvor gives der forøvrigt en Trone, saa gammel og ærværdig, saa sammenflettet med Menneskeslægtens Skjæbne gennem to Aartusinder, der kan opvise saa mange og saa ud-mærkede Indehavere, som den h. Petrus' Stol?

(Fortsættes).

To Fortællinger om Skriftemaalet.

I. Digteren Klemens Brentano*).

Som ungt Menneske havde *Klemens Brentano* længe hengivet sig til verdslige Daarskaber og Fornøjelser; men omsider fik han Øjnene op for sin Elendighed. Han blev kjed af alt, hvad der hidtil havde været hans Lyst og eneste Stræben; hans Hjærte var som sønderrevet, og han følte, at den Vej, han var slaaet ind paa, ikke kunde føre ham til sand og varig Fred og Lykke. Under den indre Kamp, som nu opstod i ham, mente han først at kunne finde Beroligelse og Lettelse, ved at udgyde sit Hjærte i Samtale med nogle gudfrygtige Mennesker af sit Bekjendtskab. Denne sentimentale Jammer bragte ham dog ingen Fred. Engang udtalte han sig om sine Sindslidelser overfor en protestantisk Frøken, den senere saa navnkundige Digterinde *Louise Hensel***), som for sin Fromheds og Begavelses Skyld havde vundet hans særlige Højagtelse og Tillid. Men denne afbrød snart hans Klager og svarede ham med Alvor: „Hvad nytter det, at De siger dette til en ung Pige? De er saa lykkelig at have Skriftemaalet; De er Katholik. Sig Deres Skriftefader, hvad der tynger paa Deres Hjærte.“ Ved at høre disse Ord brast Brentano i Graad og sagde saa højt, at de i Salen tilstedeværende Personer kunde høre ham: „At en luthersk Præstedatter skal sige mig dette!“ Derefter vendte han sit Ansigt mod Væggen og vedblev at græde. Allerede engang før havde hun udtalt den frimodige Dom over ham: „Hvis Brentano ikke er andet end aandrig, saa kan han ogsaa være et ulykkeligt og overmaade jammer-

*) *Diel*: Brentano, II. p. ff.

***) To Aar efter denne Begivenhed (1818) vendte Louise Hensel tilbage til den katholske Kirke. Hun har digtet den barnlig fromme Aftensang: „Træt jeg er, til Ro jeg vil, — Lukke mine Øjne til, o. s. v.“ (Ingemann's Oversættelse).

ligt Menneske.“ Nu fik han af den samme Mund de Ord at høre, at han ikke burde aabenbare sin indre Elendighed for en ung Pige og i Salonen, men hellere for Præsten og i Kirken. Det var en Ydmygelse for ham, men en Ydmygelse til Frelse.

Brentano begav sig Dagen efter til en katholsk Gejstlig, Provst *Tauber* i Berlin, og erklærede, at han agtede at aflægge et Generalskriftemaal over hele sit Liv; han trængte blot til en Smule Forberedelse endnu. Allerede ved denne første Anmeldelse, hvor han kun i Almindelighed aabenbarede sin Sjæls Tilstand for Guds Stedfortræder og af denne hørte Opmuntringens og Tillidens Ord, optøede Naadens milde, varme Pust Isen om hans Hjærte. Hans Forberedelse varede en hel Maaned og kostede ham mangan en svær Sjælekamp. Endelig aflagde han sit Skriftemaal, det var første Gang efter 10 Aars Forløb! Den følgende Morgen modtog Brentano den h. Kommunion. Han følte sig overmaade lykkelig; han havde jo gjenfundet sin Moder, den h. Kirke, hvis Bud han saa længe havde tilsidesat; han havde gjenfundet Hjærtets Fred, idet han udsonede sig med Gud. Ogsaa Livet var nu udsonet med ham og han med Livet.

2. Et Skriftemaal frelser fra Selvmord.

Forstanderen for Præsteseminariet i Münster i Westfalen, den fromme katholske Præst og gejstlige Raad *Overberg*, som døde i 1826, traf en Aften udenfor Byen en Mand, der tildrog sig hans Opmærksomhed ved sin mærkelige Opførsel; snart stod han stille og saa sig omkring, snart gik han med hastige Skridt fremad. *Overberg* indhentede ham, hilste ham venligt og forsøgte at bringe en Samtale i Gang med ham. I Begyndelsen afviste den Ubekjendte al Underholdning, men lidt efter lidt lykkedes det alligevel *Overberg* at vinde hans Tillid i den Grad, at Manden oplukkede sit Hjærte for ham og tilstod, at han fra Ungdommen af

havde henlevet sit Liv i svære Synder; nu var, sagde han, Fortvivlelsens Maal fyldt og han stod i Begreb med at gjøre en Ende paa sit Liv. „Bliver det saa bedre?“ spurgte Overberg ham ligesaa venlig som alvorlig. Manden studsede ved dette Spørgsmaal og vilde ikke svare. Men den Gejstlige talte mere og mere indtrængende og kjærlig til ham og tog ham hjem med sig. Der hørte Overberg hans Generalskriftemaal, og fra denne Time af begyndte Manden at blive et andet Menneske.

Elisabethforeningen.

Fra Bestyrelsen for *Elisabethforeningen* have vi modtaget følgende Oversigt over Foreningens Regnskab, som det fremlagdes paa Mødet den 13. Februar 1887. Ved Slutningen af Aaret 1886 henstod i Sparekassen 3190 Kr. 20 Øre; den kontante Beholdning udgjorde 34 Kr. 43 Øre; i Alt 3224 Kr. 63 Øre. Heraf tilhøre dog 800 Kr. et eget Legat og indsattes paa Grund af Konverteringen. Foreningens saakaldte *Fond* ejer desuden en Kapital paa 489 Kr. 98 Øre, som henstaa i Sparekassen. Den specificerede Indtægt og Udgift i Aarets Løb var følgende:

Indtægt:

Kontant Kassebeholdning fra forrige Aar	45	Kr.	76	Øre
Medlemmernes Kontingent	346	—	20	—
Paaskebazaren	495	—	69	—
En ubenævnt Velgjørerindes Bidrag	32	—	„	—
Andre Gaver	24	—	52	—
Renter i Sparekassen i Maj	48	—	15	—
— — i November	52	—	38	—
Udbetalt ved Konverteringen	2	—	04	—
Udtagne af Sparekassen	200	—	„	—
Ialt	1226	Kr.	74	Øre

Udgift.

Til tre forældreløse Dreng i Pensionat	317	Kr.	93	Øre
„ en Dreng i Pleje	159	—	92	—
„ fire forældreløse Piger	493	—	30	—
„ to — —	57	—	11	—
Klæder til tre Børn	37	—	50	—
Andre Udgifter	26	—	02	—
Renter fra Maj indsatte i Sparekassen	48	—	15	—
— fra Novbr. —	52	—	38	—
<hr/>				
Ialt	1192	Kr.	31	Øre

Den samlede *Indtægt* har altsaa i Aarets Løb udgjort *1226 Kr. 74 Øre*; den samlede Udgift *1192 Kr. 31 Øre*; Kassebeholdningen for 1887 blev herefter *34 Kr. 43 Øre*.

Ved at bringe ovenstaaende Regnskab til vore Læseres Kundskab, tillade vi os at tilføje et Par Bemærkninger. Først og fremmest bringe vi paa Børnenes Vegne en hjertelig Tak til Alle dem, der paa nogen Maade have bidraget til at opnaa det omtalte Resultat og i Særdeleshed til de nidkjære Medlemmer af Bestyrelsen. Men paa den anden Side kunne vi heller ikke undlade at bede Alle om, ogsaa fremdeles med Iver og Udholdenhed at støtte Foreningens Sag, samt om muligt at vinde endnu flere Medlemmer for Foreningen. Det er vel nok sandt, at Forholdene for Tiden ikke ere de bedste, men vor guddommelige Frelser har givet det Løfte: „Giver, og der skal gives Eder.“ Og tør vi nogensinde forvente, at dette Løfte vil gaa i Opfyldelse, saa er det vistnok Tilfældet her, hvor Gaverne jo komme Børnene til Gode, der ere Frelserens særlige Yndlinger, og skulle sikre deres timelige og evige Vel.

At der med forholdsvis ringe Midler kan opnaas meget, viser det ovenstaaende Regnskab; men Aar for Aar aabner der sig en stedse omfangsrigere Virkekreds for Elisabethforeningen og for alle Menighedens velgjørende Foreninger overhovedet, og det fordrer en tilsvarende Forøgelse af disse Foreningers Indtægter. Oprettelsen f. Ex. af *et katolsk Vajsenhus* i Forbindelse med en *Kommunikantanstalt* for hele Præfekturet er en Opgave, hvis snar-

lige Løsning bliver mere og mere paatrængende nødvendig. *Elisabethforeningen*, *Vincentforeningen* og den nylig oprettede *Samlerforening* arbejde i Fællesskab paa Virkeliggjørelsen af dette Formaal, uden derfor at forsømme deres specielle Virksomhed for Børnene og den fattige Næste. Enhver god Katholik maa det være magtpaaliggende at se dette skjønne Formaal naaet saa snart som muligt. Vi rette derfor den indtrængende Opfordring til alle vore Læsere, at de efter Evne og Kræfter understøtte disse Foreningers Bestræbelser for Børnene, ved at indtræde som Medlemmer eller sende Gaver i ovennævnte Øjemed. Ved den nylig oprettede Samlerforening, hvis Medlemsbidrag beløber sig til 50 Øre om Aaret eller en Øre ugentlig, vil selv de mindst Bemidlede i Menigheden kunne tage aktiv Del i disse fælles Bestræbelser for den opvoxende Ungdom.

Vi tillade os ogsaa ved denne Lejlighed at bringe Elisabethforeningens *Bazar* i vore ærede Læseres og Læserinders velvillige Erindring. Gaver af enhver Slags, store og smaa, modtages med Taknemlighed, og i Paaskedagene venter Elisabethforeningen, at den kjøbenhavnske Menigheds Offerberedvillighed for ethvert ædelt Foretagende atter viser sig i sit skjønneste Lys, ved Indsendelse af Gaver og ved talrigt Besøg paa Bazaren. Maatte disse faa, simple Linier bidrage til, at den bliver *righoldig* og faar — *udsolgt!* Det skal være os en Fornøjelse, at hænge *den røde Lygte* ud jo før jo hellere!

Kirkelig Kalender.

- Søndag den 3. April. — Palmesøndag.** Gudstjenesten i Sct. Ansgar begynder Kl. 9 $\frac{1}{2}$ med Palmevielse og Procession. Tiden for den pligtmæssige Annæmmelse af den h. **Paaskekommunion** tager sin Begyndelse. Anden Kvartals-Kollekt af Peterspenge for i Aar. — **4. M.** Ferialdag. — **5. Ti.** Ferialdag (Lidelseshistorien efter Markus oplæses Kl. 8 $\frac{1}{4}$) — **6. O.** Ferialdag (Kl. 8 $\frac{1}{4}$ h. Messe for Ansgariusforeningen, under hvilken Lidelseshistorien efter Lukas oplæses).
- Skjærtorsdag, den 7. April. — Kl. 10 Levitmesse og derefter Procession: — Kl. 6 Aften: Andagt til det hh. Sakramente.
- Langfredag den 8. April. — Kl. 10 Gudstjeneste med Prædiken. — Kl. 6 Aften: Andagt til Jesu syv Ord paa Korset.
- Paaskelørdag, den 9. April. — Ildens Indvielse, Profeternes Læsning, Døbevandets Indvielse, Litani til alle Helgener, og henved Kl. 9 $\frac{1}{4}$ Højmesse med Vesper.
- Søndag den 10. April. Herrens Opstandelse. 1ste Paaskedag.** Kl. 6 Morgen: Korsets højtidelige Optagelse, derefter Levitmesse med Prædiken. Kl. 8 stille h. Messe. Kl. 10 anden Levitmesse med Prædiken. Aften Kl. 6 Andagt med Prædiken.

Paa den højhellige Paaskedag vil der under begge Højmesseerne Kl. 6 og 10 i Sct. Ansgar blive foranstaltet, i Lighed med ifjor, en offentlig **Indsamling** istedenfor den sædvanlige Kollekt, til Bestridelse af Kirkens stadig voxende Udgifter. To af Forstanderne ville foretage Indsamlingen.

Kirkeforstanderskabet.

Elisabethforeningens Bazar og Tombola, som afholdes begge Paaskedagene fra Kl. 9 Form. til 6 Aften i Skolelokalerne ved Sct. Ansgars Kirke, anbefales til Menighedens velvillige Besøg.

Rev. D. D. Missionarii, qui sacra olea Hafnia accipere optant eorum vascula vacua et nitida huc mittant oportet ante Dominicam in Albis.

Hafniae, 31. Martii 1887.

Bern. Hansen, Dr. th.
Secretarius Præf. Apostolicae.

Unio. Onsdag den 13. April holdes Generalforsamling Kl. 8 $\frac{1}{2}$, præcis i Foreningens Lokale paa Sct. Annæplads. Foreningens Damer indbydes venligt til at overvære Mødet. Eventuelle Forslag til Bestyrelsen bedes indleverede senest Tirsdag den 5. April.

„Den katholske Syge- og Liggasse.“ Paa given Anledning meddeles herved, at Bestyrelsen har besluttet, at Blanketter for Optagelse som Medlem af Sygekassen kun udleveres af Under tegnede til Vedkommende personlig.

P. B. V.
F. M. Jensen.

Træffes hver Dag mellem Kl. 4—5 Efterm.

Mødreforeningens h. Messe bortfalder paa Grund af den stille Uge; med Mødrene opfordres til at opofre den h. Paaskekommunion for Foreningen.

Sct. Knuds Kapel. Gudstjenesten holdes paa de kommende Helligdage som sædvanlig Kl. 9.

Til Konfirmationen

anbefales

solidt og smukt indbundne **Bønne- og Salmebøger, Majandagter, Filothea og Arnold: Jesu h. Hjærte m. m.**

Blandt Bønne- og Salmebøgerne findes flere elegant indbundne med Spænder og ciseleret Guldsnit, som have være foreviste i Industriforeningen.

Oscar Petersen,
Gothersgade 55

Næste Nummer udbringes først paa Lørdag. Annoncer indleveres inden Tirsdag Aften.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

Femogtredivte Aargang.

„Nordisk Ugeblad“ udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer Millech, Store Kjøbmagergade 10, 1. S., Kjøbenhavn. — Redaktør: A. Johansen, Bredgade 64, 1. S.

N° 15.

Søndagen den 10. April.

1887.

Indhold. Hieronymus Savonarola. Missionærerne i Kina. Efterretninger: Kjøbenhavn, Berlin, Wien, Rom.

Hieronymus Savonarola.

(Sluttet.)

I selve Florents havde imidlertid flere Omstændigheder forenet sig, som gjorde Sanovarolas Stilling bestandig vanskeligere og mere uholdbar. Da nemlig Meget af det, som han i sin overspændte og ham selv bedaarende Iver med profetisk Sikkerhed havde forudsagt ikke gik i Opfyldelse, aftog hans Anseelse efterhaanden stærkt iblandt Folket, og Modpartiet rejste sig nu med Kraft mod hans Herredømme; thi Medicæerne havde endnu talrige og indflydelsesrige Tilhængere, som opbøde Alt for at styrte ham og føre dem tilbage til Florents. For at undertrykke disse Forsøg gjorde Savonarola sig skyldig i vilkaarlige Voldshandlinger, og han anklages navnlig af Historieskriverne for, ikke at have gjort noget alvorligt Forsøg paa at forhindre en af Signoriaen i August 1497 fældet Dødsdom over fem ansete og fornemme Borgere, med Tilsidesættelse af de

gjældende Retsformer. Han bevidnede siden under sin egen Proces, at han havde været langt fra at tilraade denne Utilbørlighed, hvortil alene Hensynet til den op-hidsede Folkestemning forledte hin Domstol; og det er med Rette blevet betvivlet af hans Venner, at hans An-seelse blandt Folket den Gang skulde have været istand til at forhindre dette Udbrud af Partihadets Hævn-gjærrighed. Men denne Anklage skadede i saa høj Grad hans Popularitet, at en stor Del af Befolkningen fra nu af fattede Had til ham. Hertil kom Virkningen af Exkommunikationsbullen af 12. Maj 1497, som kort Tid i Forvejen var indtruffen, og d. 22 Juni oplæstes i alle Kirker i Florents.

Denne Exkommunikation var ingenlunde, som man senere har paastaaet, uretfærdig, men tværtimod aldeles i sin Orden; thi Savonarola havde paadraget sig den og efter Kirkelovene forskyldt den ved gjentagen Ulydighed ikke blot mod Tilsigelsen til at indfinde sig i Rom, men ogsaa mod andre bestemte pavelige Befalinger i Henseende til Suspensionen fra hans gejstlige Virksomhed. Den positive Lov og Ret kan nemlig ikke tage Hensyn til den Enkeltes subjektive Anskuelse, men maa holde sig til den objektive og faktiske Side af Sagen, og denne vidnede afgjort mod Savonarola. Saa snart han havde erholdt Underretning om Bandsættelsen, henvendte han sig i en Skrivelse af 22. Maj til Paven, i hvilken han søgte at godtgjøre sin Uskyldighed, og erklærede, at han til enhver Tid skulde vide, hvad han skyldte Paven som Kristi Statholder paa Jorden, og tilføjer at han var sig bevidst, at han aldrig havde forebragt noget, som stred mod den katholske Tro og den h. romerske Kirkes Love og Vedtægter*),

*) S. siger i denne Skrivelse: „Jeg har aldrig lært Nogetsomhelst, der strider mod den katholske Tro eller mod noget af det, som den hel-lige romerske Kirke billiger og anordner. Jeg har altid underkastet mig dens Tilrettevisning, og vil saa ofte det maatte være fornødent, altid paa ny underkaste mig samme . . . Det skal engang blive vit-terligt for Verden, om jeg har været en Udbreder af Kætterier, eller en Forkæmper for den katholske Sandhed“.

samt at han stedse havde været og var beredvillig til i ethvert fornødent Tilfælde at underkaste sig dens Tilrettevisning. Men han protesterede ikke desto mindre baade i sit eget Skrift, betitlet „Min Apologi,“ og siden Fastetiden 1498 i sine højst ophidsende Prædikener over 2. Mosebog imod Exkommunikationen, som ubegrundet, uretfærdig og derfor kanonisk ugyldig. Men, saa stort end Mængdens Tilløb til disse Prædikener var — den Folkegunstens Glorie, der hidtil havde omstraalet ham var ved den sidste Tids Tildragelser mere og mere blegnet. Hans Anseelse blandt Folket sank Dag for Dag, og den 1. Marts 1498 indsattes ved Folkevalg en ny Signoria, hvis fleste Medlemmer var hans Fjender. Hertil kom at hans Ulydighed mod Paven vakte Uvillie mod ham hos et stort Antal Gejstlige og Ordensmænd. Saaledes saå denne Mand, der kort tilforn havde behersket Florents med en uindskrænket Myndighed, sig paa engang omringet af Fjender og Modstandere i alle Klasser af Befolkningen. Da var det, at en Munk i hans Kloster, *Fra Domenico da Pescia*, tilbød sig ved Ildprøven at godtgjøre Retfærdigheden af hans Lærers og Mesters Sag: Han vilde gaa gennem det brændende Baal, naar En af Modpartiet til Forsvar for deres Mening om Savonarola vilde gjøre det samme. Denne Udfordring blev modtaget af en Franciskanermunk; men Gudsdommen kom ikke til Udførelse, fordi Domenico vilde tage det helligste Altrens Sakrament med sig i Ilden. Heri saå nemlig det til dette Skuespil forsamlede Folk en aabenbar Gudsbespottelse, og dette havde slemme Følger for Savonarola. Folket overvældede ham med Forhaanelser og den næste Aften, d. 8. April, udbrød en Folkeopstand imod ham, som kostede flere Mennesker Livet. Han selv blev fængslet og tilligemed sine to Ordensbrødre, Domenico og Silvester Maruffi, ført for Signoriaen.

Den til Sagens Undersøgelse beskikkede Kommission, som bestod af 16 verdslige og 2 gejstlige Medlemmer, skred strax til Udførelsen af sit Hverv. Savonarola lagde under

de Anklager, der rejstes imod ham, stor Frimodighed og Fasthed for Dagen, og hans Veltalenhed bragte hans Dommere i kjendelig Forlegenhed. Men Torturen brød hans Kraft, og den ulyksalige Indbildning, at han var en af Gud oplyst Profet, og at alle de theokratiske Anordninger og Indretninger, som han i de sidste Aar havde udstedt og iværksat i Florents, vare begrundede i umiddelbar guddommelig Indskyldelse og Oplysning, afløstes nu af Forsagthed og Mistvivl. Han erkjendte og bekjendte det Forkerte i hin indbildte Profet- og Theokratrolle, som han i de sidste Aar som Folketribun havde spillet; og, da han tilstod, at han i denne Tid havde befundet sig i en unaturlig, ophidset og drømmende Tilstand, blev han domfældt som falsk Profet og Folkeforfører. Procesakterne bleve sendte til Rom, og, efter at Paven havde stadfæstet Forkastelsesdommen over de anklagedes Adfærd, udtalte Ottemandskollegiet (den øverste Domstol i Florents) Dødsdommen over Savonarola og begge hans Ordensbrødre. De bleve hængte d. 23. Maj 1498, deres Lig brændte, og Asken strøet i Arnofloden. Alle Tre døde med største Ro og Hengivelse, i en angerfuld Bevisthed om deres Skyld, og med en bestemt og fast *Bekjendelse af den katholske Tro og deres Vedhængenhed ved Kirken.*

Saaledes endte denne Mand, der i saa mange Aar af sit Liv i klosterlig Stilhed havde levet som en Hellig, og ved sit begejstrede Ord baade paa Prædikestolen og i Skriftestolen ført saa mange Sjæle til Kristus, men i sit Livs sidste Aar havde ladet sig henrive af en *politisk* Exaltation, der drog ham ned i en Malstrøm, som hidførte hans saa tragiske Undergang. Hvad iøvrigt den alvorlige, sædelig rene og strænge, af den inderligste Kjærlighed til Kristus og den katholske Kirke gjennemglødede Dominikanermunk fra San Marco i de sidste Aar af sit Liv har fejlet, det har han fuldkommen afsonet baade for Gud og Mennesker ved sin Anger, ved sin tragiske Død, og ved den fromme og ægte kristelige

Maade hvorpaa han modtog og led den som en Bod for sine Forvildelser. Og derfor vil hans Billede alle Dage fremstille sig for vor Sjæl i den rene, ideale og himmelske Lysglans, hvori det foresvævede hans berømte Landsmand, Fra Bartolommeo. Dennes verdslige Navn var Baccio della Porta, og han var en af den florentinske Skoles berømteste Mestere. Savonarolas tragiske Endeligt gjorde et saa rystende Indtryk paa ham, at han fuldkommen forsagede Verden og traadte ind i Dominikanerordenen, hvor han under Navnet Fra Bartolommeo skabte de vidunderlig skjønne og herlige Skikkelser, som bestandig ville blive Gjenstand for Efterverdenens Beundring. I from og ærefrygtsfuld Erindring om sin Lærer og Ven malede han Savonarolas Billede i Klosteret San Marco.

Sælsomt nok er Savonarolas Billede anbragt paa to Steder og i to Omgivelser, der ere saa forskellige, at man har ondt ved at tænke sig en skarpere Mod-sætning. I Rom pranger det, malet af Rafaels Mesterhaand i ideal og forklaret Skønhed ved Siden af den h *Thomas Aquinos* Billede paa Vatikanets uforlignelige „*Disputa*“. Den saakaldte „*Disputa*“ (Forhandling) er malet af *Rafaël* efter Bestilling af Pave Julius II., og er en storartet Forherligelse af den katolske Kirkes Theologi, hvori Midtpunktet for al theologisk Forskning, det allerhelligste Sakramente, fremstilles som den Gjenstand, Kunstneren ved dette Maleri har villet forherlige. Paa den øverste Del af Billedet ses den triumferende Kirkes Herlighed: i Midten Kristus tronende i Skyerne, ved Siden af ham Maria og Johannes den Døber; nedenfor: Duen (den Helligaands Sindbillede), og ovenover det Hele Gud Fader, omgivet af Engle. Nedenunder, paa Jorden, ser man en Forsamling af Kirkefædre, Biskopper og Kirkelærere siddende ved begge Sider af et Alter, der bærer Monstrantsen med den konsekrerede Hostie. I *Worms* ser man derimod Savonarola paa Luthermonumentet sidde ved Luthers Fødder med et

i Sandhed karikaturagtigt og næsten dæmonisk Udtryk af Vrede og Had i sine Ansigtstræk. Den Kjendsgjerning, at man i Rom har fundet Savonarola værdig til at indtage Pladsen ved Siden af den h. Thomas, som Trosvidne for den katholske Kirkes helligste Hemmelighed, turde være fuldkommen tilstrækkelig til at vise, at den sædelig rene Munk fra S. Marco i Florents ikke har fortjent at bringes i Selskab med de Skikkelser, som paa hint Monument i Worms danne Fodstykket for *Luthers* Forherligelse. Thi han var i sit Hjertes inderste Grund katholsk, og netop hans Strid med Alexander VI. viser ret ved den hele Maade hvorpaa han forsvarer sig imod ham, hvor katholsk han var, hvorledes ingen Tanke laa ham fjærnere, end en Adskillelse og et Frafald fra den katholske Tros og den katholske Kirkes Sandhed. „Saa afsindig er jeg ikke“, udraaber han i den omtalte Skrivelse, „at jeg skulde forglemme mig selv, og forsætlig vove at udfordre og foragte Kristi Stedfortræder paa Jorden!“ *Savonarola var ingen Hæretiker*, og har lige saa lidt nogen Sinde tænkt paa at blive det. *Han var Katholik* og han lærte og levede i den inderligste Overensstemmelse med den katholske Kirke, og døde i den inderligste Forening med den.

En skærende og aldeles uforligelig Modsætning er der imellem Savonarolas og Luthers Liv og Lære. Luther optraadte vel lige saa fuldt som Savonarola som *politisk* Agitator, og benyttede alle de ydre Midler og Motiver, som *Tidsomstændighederne* tilbøde, for at give baade de kirkelige og sociale Tilstande en ny Skikkelse; og der var forsaavidt vistnok en Lighed imellem begges Adfærd. Men der var paa den anden Side den store Forskjel, at baade *Kirkelæren* og *Kirkeforfatningen* vare for Savonarola Helligdomme, der forbleve uberørte af hans revolutionære Idrætter, som tilmed kun havde en snevrere Kreds af det store kristne Samfund for Øje, hvorimod Luthers Virksomhed havde et ganske

andet, hele Kirken og hele Kristenheden omfattende Formaal: Tilintetgjørelsen af den gamle overleverede Kirkelære og Kristendom, og Omstyrningen af den gamle Kirkeforfatning, og navnlig Pavedømmets fuldstændige Afskaffelse; medens Savonarolas Bestræbelser baade som Prædikant og politisk Agitator ene gik ud paa en *moralsk* og *politisk* Gjentødelse af hans Fædreland, og hans Kamp blot var rettet mod *en enkelt Pave*, som baade Samtid og Eftertid have været enige om at finde uværdig til at beklæde den højeste kirkelige Værdighed. Han bekæmpede blot den daværende Paves uværdige *Personlighed*, og det var kun hans egenmægtige og fantastiske Adfærd som Politiker, saa vel som dette hans hensynsløse Angreb paa Alexander VI., som bragte ham i Konflikt baade med den borgerlige Øvrighed, med Pavemagten, og tilsidst ogsaa med Folket: hvorimod Luthers Brud med Paven og Kirkemagten fremgik af hans *Frafald fra Kirkelæren* og hans Angreb paa hele *Kirkeforfatningen*.

I det sidste af Savonarolas Skrifter „Korsets Triumf“, der udkom efter hans Exkommunikation og midt under hans heftige Angreb paa den enkelte uværdige Pave, henviser han — netop for at skærpe Modsætningen mellem *Idealet* og den slette *Virkelighed*, mellem *Embedets* Hellighed og *Personens* Vanhellighed — med Begejstringens hele Kraft og Varme til Bevisgrundene for *Pavedømmets guddommelige Indstiftelse* og uantastelige Autoritet, og slutter med de Ord: „Heraf følger, at de, som indtage *Petri Plads*, følge ham efter i en aldrig afbrudt Rækkefølge, for at *Kirken aldrig skal mangle et Overhoved*, som er udstyret med den samme Magt og Anseelse, hvormed Petrus forud indtog *Jesu Kristi Plads* i dens Styrelse. Og da nu de romerske Biskopper ubestridelig ere disse Efterfølgere af den h. Petrus, saa er den *romerske Kirke* uimodsigelig alle de *øvrige Kirkers Lærerinde og Hoved*, af hvilken Grund *alle Troende* nødvendig maa være forenede med den

romerske Pave som Lemmerne med deres Hoved. Det følger af sig selv, at Alle, som skille sig fra den romerske Kirkes Enhed i Læren og Gudsdyrkelsen, dermed ogsaa skille sig fra Kirkens usynlige Overhoved Jesus Kristus.“ Savonarola kunde altsaa ikke tænke sig en Kirke uden Pave, og det, ikke at erkjende Paven for Kristi Stedfortræder var i hans Øjne ensbetydende med den fuldendte Daarskab. Den berømte protestantiske Historieskriver *Sismondi* fremhæver derfor med Rette denne af Andre tendentiøst fortiede eller i alt Fald omgaaede eller tvetydig fremstillede Sandhed, naar han siger: „Savonarola har, under sine Forsøg paa at reformere Kirken, ikke fjærnet sig fra den katholske Kirkes Grundsætninger; alle hans Bestræbelser indskrænkede sig til at gjenøprette Kirketugten, at reformere den sædelige Tilstand og føre baade Præster og Lægsfolk tilbage til en fuldkommen Iagttagelse af Evangeliiets Bud.“

„Døden,“ siger en af Savonarolas katholske Biografer, „er ligesom det sidste Segl paa Livet. Dersom Savonarola før sin Død havde fornægtet sin Tro, om end kun med et eneste Ord eller en eneste Handling, saa maatte vi fra vor Side fornægte ham, og de protestantiske Forfattere vilde da have Ret til at tage ham til Indtægt for deres Sag. Men det er saa langt fra, at han nogen Sinde har fornægtet sin katholske Overbevisning, at han meget mere har haft den Lykke i sin Dødsstund at kunne bekræfte den.“ Den 22. Maj 1498 blev nemlig Dødsdommen forkyndt Savonarola og hans to Ordensbrødre, Domenico da Pescia og Silvestro Maruffi, og de hørte den oplæse med fuldkommen Ro og Hengivelse. Samme Aften skriftede de, og modtog den følgende Morgen den h. Kommunion, før hvilken Savonarola for sidste Gang højtidelig bevidnede sin Tro paa Kristi væsentlige Nærværelse i Alterets allerhelligste Sakramente, og bad den i samme nærværende Forsoner at modtage hans Død som en Fyldestgjørelse for alle de Synder, hvor-

med han lige fra sin Barndoms Dage maatte have for-
 tørnnet ham. „Herre min Gud,“ sagde han, „jeg véd,
 at Du er den fuldkomne, udelelige Treenighed i tre
 forskellige Personer, Fader, Søn og Helligaand. Jeg
 véd, at Du er det evige Ord, som nedsteg fra Himlen
 til Jomfru Marias Skjød, og blev ophøjet paa Korsets
 Træ, hvor Dit Blod er udgydt for os Syndere. Jeg
 beder Dig, min Herre og Trøster, at Dit kostbare Blod
 ikke maa være udøst forgjæves for mig, men at det
 maa rense mig fra alle mine Synder fra min Daabs
 Dag indtil dette Øjeblik.“ Paa Vejen til Retterstedet
 forkyndte man de Dødsdømte i Pavens Navn den fuld-
 komne Aflad for Dødsstunden (in articulo mortis), hvilken
 de modtog i ydmyg Hengivelse og Ærefrygt for
 Kirkens i Alexander VI. saa uværdig repræsenterede
 Overhoved. Vi afholde os her fra en nærmere gaaende
 Sammenligning med Luthers Afsked fra denne Verden,
 og indskrænke os blot til at minde om, at hans to
 sidste Skrifter vare et Opraab til det tyske og alle
 andre Folk om Udryddelsen af alle Jøder, og den be-
 rygtede Pamflet: „Pavedømmet, stiftet af Djævelen,“
 og at hans sidste Øjeblikke vare opfyldte af de Følelser,
 som det sidstnævnte Skrift aandede, og som have fundet
 et betegnende Udtryk i de bekendte Ord: „Pestis eram
 vivus, moriens tua mors ero, papa, (I Livet var jeg dig
 en Pest, o Pave, i Døden vil jeg blive din Død)!“

Det vil af det Foregaaende sés, med hvad Ret
 Savonarola af visse Historieskrivere er bragt i Selskab
 med Luthers og det sextende Aarhundredes Reformations
 Forløbere! Det er en Uretfærdighed mod en virkelig
 katolsk Reformators Minde. Man tør imidlertid haabe,
 at denne Uretfærdighed og hele den øvrige Masse af
 historiske Usandheder om det sextende Aarhundredes
 kirkelige Bevægelse, vil aabne Øjnene paa de Mange,
 som hidtil blindt have troet de mange fabelagtige Sagn
 om Fortidens katolske Anliggender, og en klar Er-
 kjendelse af de *Motiver*, der traditionelt have forplantet

disse Usandheder, vil henvejre de Fordomme, som hidtil have hindret dem i at se den af Kristus stiftede Kirke i dens sande og virkelige Skikkelse.

Missionærerne i Kina.

I et for ikke længe siden paa *F. A. Høsts* Forlag udkommet, særdeles oplysende og vel skrevet Værk. „Det himmelske Rige“, har Forfatteren, Telegrafdirektør *J. Henningsen*, der i mange Aar har opholdt sig i Kina og er nøje kjendt med Livet dér, blandt andet meddelt nogle Iagttagelser om Missionærernes Virksomhed, hvoraf vi tillade os at hidsætte et Uddrag, idet vi bemærke, at Hr. Henningsen er Protestant.

„Til de katholske Missionærer“, hedder det Side 266 ff., „ser den i Kina bosiddende Evropæer kun saare lidt, endskjønt deres Tal, sammenlignet med de protestantiskes, er meget stort. De trænge ind i Landets Indre, undgaa alt Samkvem med Evropæerne og knytte sig saa nøje og inderlig til de Indfødte, at de i Tidens Løb kunne betragtes som et med disse. Fordringsløse og ubemærkede gaa de til deres Arbejde, klædte som Kinesere og levende som disse paa de talrige Stationer i det Indre. Deres fuldstændige Opofrelse af alle personlige Hensyn er i Sandhed mærkværdig, hvorfor ogsaa det Held, der ledsager dem, er langt større end Protestanternes. Disse sande Trosapostle, hvem intet egennyttigt eller verdsligt Formaal driver til for bestandig at forlade Fødeland og Venner, til at ombytte Europas sunde Vejrlag med Asiens usunde Klima og til at tilbringe Resten af deres Liv med et i det hele saa lidet tiltalende Folk som Kineserne, have udrettet og udrette endnu den Dag i Dag meget godt i deres udstrakte Virkekreds. De komme alle til Kina som unge Mænd og forblive i Reglen paa deres Post til deres

Død, hengive sig med Liv og Sjæl til deres store Gjerning og søge gennem mangeaarig Opdragelse fra Barnsben at indpode den kristelige Læres dybe moralske Grundsætninger i deres indfødte Disciple, hvoraf saa igjen mange i sin Tid drage ud som Missionærer for at fortsætte, hvad deres Lærere have begyndt. De have alle Indsigt i Lægekunsten, pleje de Syge, tage sig af de forladte Børn og opdrage dem i kristne Skoler, udbrede almenyttige Kundskaber blandt deres Disciple og blive i Almindelighed Gjenstand for Kinesernes Agtelse og i mange Tilfælde for deres Kjærlighed, medens deres Lærdomme ubemærket trænge ind i Sindene og øve en formildende Indflydelse paa Omgivelserne. Hvor som helst en katholsk Missionsstation findes, danner den altid et Sammenknytningspunkt for større eller mindre Kredse af kristne Familier, og i mange af disse er den kristne Tro gaaet i Arv fra Slægt til Slægt. Disse smaa Menigheder voxe op iblandt Hedningerne som Kaktus mellem Klipper og udgjøre altid den roligste og mest lovlydige Del af Indbyggerne.

De protestantiske Missionærer arbejde efter et herfra vidt forskjelligt og vistnok mindre formaalstjenligt Princip. De komme i Almindelighed gifte til Kina, mange af dem ere ikke længere unge og mangle Fordannelse. De nedsætte sig for største Delen i de aabne Havne og de evropæiske Kolonier, hvor de opføre sig evropæiske Huse og blande sig mere eller mindre med den øvrige evropæiske Befolkning. Vel søge de at lade Kineseren forstaa, at Øjemedet med deres Komme er vidt forskjelligt fra andre Evropæeres, der kun af Haab om Vinding lokkes til Kina, men man kan dog ikke undre sig over, at den af Naturen mistroiske Kineser, der ser dem leve og færdes mellem deres egne Landsmænd, kun betragter saadanne Forsikringer med Vantro, og at Missionærene som Følge deraf ikke vinde

Tillid hos de Mennesker, hvis aandelige Tilstand de ville omæandre og forbedre.

Det ligger nær at antage, at den Mand eller Kvinde, der uafhængig og fri for alle Familiebaand kan begive sig til sit vanskelige Arbejde, lettelig bliver en bedre Missionær end den, der for en Del maa lade sig lede af Hensyn til sin Familie og, for Kvindens Vedkommende, maa forene en Missionærs Pligter med en Hustrus og Moders. En ugift er ikke alene i Stand til at anvende langt mere Flid og Omhu paa sit Arbejde, men han kan ogsaa færdes udelukkende mellem Kinesere, hvorved han meget hurtigere og bedre tilegner sig disses Sprog og lærer deres Sædvaner og Karakter at kjende. Endelig vil han ogsaa have langt større Udsigt til at vinde Agtelse og Tillid hos Kineserne, i hvis Øjne Cølibat er et vigtigt Element i al Selvopofrelse.“

Medens Forfatteren saaledes dadler de protestantiske Missionærer, fordi de ikke assimilere sig med Befolkningen, mener han, at Katholikerne gaa noget for vidt i denne Henseende, nemlig ved at anlægge den kinesiske Dragt og Haarpisk. En Kineser vilde nemlig aldrig for nogen Pris ombytte sin Nationaldragt med andre Klæder, og han er tilbøjelig til at betragte dem, der gjør dette, med mistroiske Blikke. Det synes dog imidlertid, efter hvad Forf. selv udtaler om den store Tillid, de katholske Missionærer nyde hos Befolkningen, ikke at den nævnte Anke kan have Betydning ud over maaske ganske enkelte, bestemte Tilfælde. Iøvrigt mener Forfatteren ogsaa, at de katholske Missionærer ere mindre nøjeregnende med, hvem de optage i deres Kirke, end de protestantiske, og at det derfor vel kan hænde, de faar en Del upaalidelige Elementer ind i deres religiøse Samfund. Ogsaa dette synes dog at afkræftes betydeligt ved Forfatterens egne ovenanførte Ord, og vi have kun anført disse Indvendinger for ikke at stikke noget under Stol og for at vise, at

Hr. Henningsen er en Mand, der omhyggeligt afvejer For og Imod og beflitter sig paa den yderste Upartiskhed. Netop derfor er hans Vidnesbyrd om den katholske Mission i det himmelske Rige af saa ualmindelig stor Interesse. Han retter iøvrigt endnu en Del temmelig skarpe Bebrejdelser mod de protestantiske Missionærer, som vi ikke her skulle gjengive; til Slut udtaler han den Anskuelse, at det vistnok vilde være heldigt, om den katholske Kirke i Kina blev stillet under en i Peking residerende Nuntius.

Efterretninger fra Ind- og Udland.

Kjøbenhavn. Den 20. f. M. foretoges den ceremonielle Optagelse af 12 nye Brødre i *Sct. Josefs Gildet*. Den højærv. apostoliske Præfekt, Msgr. *von Euch*, beærede som Gildets Protektor Mødet med sin Nærværelse. Før Optagelsen af de nye Brødre mindede Gildets Præsident, højærv. Hr. Pastor *Braun*, Brødrene om den store Opgave, som Gildet havde foresat sig at virke for: Brødrenes aandelige og timelige Vel og Opførelsen af en Stiftelse for Gildets Gamle. Efter Optagelsen henvendte den apostoliske Præfekt nogle hjærtelige og opmuntrende Ord til Brødrene. At Hs. Højærværdighed højlig interesserede sig for *Sct. Josefs Gildet* var en Selvfølge, som Brødrene og Alle udenfor Gildet let maatte kunde forstaa. Om hans Deltagelse og Interesse vidnede ogsaa den Approbation og Anbefaling, som han havde givet Gildets trykte Grundlove. Man kunde maaske indvende mod *Sct. Josefs Gildet*, at dets Opgave var for stor i Betragtning af dets smaa Midler. Men alt virkelig Godt og Stort havde jo ofte nok haft en saare beskeden og ringe Begyndelse; baade Hedenskabets

og Kristendommens Historie bevidnede i mangfoldige Tilfælde Sandheden af denne Kjendsgjerning. Der var en Tid her i Norden, da de religiøse Laug blomstrede til Fædrelandets og dets Børns Lykke og Velfærd. Denne skjønne Tid var forbi; men naar Sct. Josefs Gildet nu paa en vis Maade søgte at gjenoplive og fremkalde Aanden og Virksomheden fra hine Tiders Laug og Gilder, saa var dette en Fremtoning paa det kirkelig-socialt Omraade, som enhver katholsk Kristen kunde glæde sig over og om muligt række en hjælpende Haand. Det gjaldt imidlertid om at holde ud og ikke tabe Modet; thi om de tilstedeværende Brødre end ikke skulde komme til at se de rige Frugter af deres Arbejde og Virksomhed, saa havde de dog blandt deres Efterkommere sat sig et Minde, saa ædelt og smukt, at Mange vilde velsigne dem for deres Arbejde. Naar om Aar og Dag Sct. Josefs Gildets Stiftelse gav Husly og Pleje til mangan Gammel og Svag blandt deres Efterladte, vilde disse med Tak og Ære mindes Brødrene, som havde lagt Fundamentet til Sct. Josefs Gildet. — En Ting maatte Hs. Højærværdighed dog lægge dem paa Hjærte: Troskab og hengiven Lydighed mod Kirken, deres aandelige Moder, og den daglige Bøn til deres Skytspatron, den h. Josef, thi hans Forbøn formaaede alt hos det guddommelige Barn. Sluttelig ønskede Hs. Højærværdighed Gildebrødrene alt muligt Held og Lykke i deres nye Aar, og naar de atter mødtes til næste Generalforsamling, vilde han haabe, at Sct. Josefs Gildet maatte kunne fremvise baade frodig Blomstring og Fremvæxt ved Sct. Josefs og Sct. Knuds Bistand.

Præsidenten takkede den apostoliske Præfekt for hans Omsorg og Interesse for Gildet, og alle Brødrene viste deres Tilslutning ved at rejse sig. Ceremonien overværedes af alle Brødrene med Undtagelse af to. Efter Optagelsen fandt Generalforsamling og Valg af Bestyrelse Sted. Valgte bleve: Højærv. Hr. Pastor *Braun*,

Præsident; Hr. Lærer *Ertner*, Formand; Hr. Bogbindermester *O. Petersen*, Kasserer; Hr. Sergeant *Nielsen*, Sekretær. Som Repræsentanter for henholdsvis 1., 2., 3., 4- og 5. Kreds valgtes Dhrr. Kjøbmand *Justiniano*, Snedker *Kolleve*, Fabrikant *Feuerlein*, Fabrikant *Grünwald* og Gas- og Vandmester *Raith*.

Berlin. Den pavelige Gesandt, Msgr. *Galimberty*, forlod Berlin den 27 f. M. og vendte over München tilbage til Rom. Galimberty's Ophold i Berlin varede en Uge, og baade ved Hoffet og i Fyrst Bismarcks Palads og ved forskjellige adelige Soiréer er han bleven modtaget med særegen Udmærkelse. Af Kejseren har Galimberty modtaget Storkordenen af den røde Ørns Orden, og hans Sekretær, Hr. *Carry*, Redaktør af „*Mooniteur de Rome*,“ den røde Ørns fjerde Klasse. Den 29. ankom Galimberty til Rom og modtoges strax i Privataudiens af den h. Fader.

Wien. „*Deutsche Zeitung*“ meddeler, at Kalifen *Abdullah*, den berygtede Mahdi's Efterfølger, har skjænket alle de Kristne, Missionærer og Nonner, som holdtes fangne i *Chartum* (Afrika), Friheden.

Rom. Kardinal *Josef Pecci*, Pavens ældre Broder, er for Tiden farlig syg. Kardinalen staar i sit 8ode Leveaar og er Præfekt for Studierne i Rom. En Tid lang tilhørte han Jesuiterordenen, men udtraadte i 1851 af Ordenen.

Kirkelig Kalender.

Søndag den 10. April. Herrens Opstandelse. 1ste Paaskedag.

Kl. 6 Morgen: Korsets højtidelige Optagelse, derefter Levitmesse med Prædiken. Kl. 8 stille h. Messe. Kl. 10 anden Levitmesse med Prædiken. Aften Kl. 6 Andagt med Prædiken.

Mandag den 11. April. 2den Paaskedag.*) Gudstjenesten som paa Søndagene. Kl. 6 Aften: Festandagt. — **12. Ti.** 3die Paaskedag. — **13. O.** **14. To.** **15. F.** og **16. L.** Oktavdage af Paaskefesten.

Søndag den 17. April. Hvide Søndag. Den højtidelige Messe, under hvilken Neokommunikanterne forny Daabspagten og modtage deres første h. Kommunion, begynder allerede Kl. 9. — Kl. 7 og 11 stille Messe i Sct. Ansgar; Kl. 5 Efterm. Festandagt med Prædiken og Te Deum.

*) **NB.** De Troende mindes om, at de paabudte **Fastealmisser** maa være nedlagte i de dertil opstillede Bøsser i Præfektorets Kirker inden anden Paaskedag inkl.

Sct Knuds Kapel. 1. og 2. Paaskedag: Kl. 9 Højmesse med Prædiken.

Paa den højhellige Paaskedag vil der under begge Højmesserne Kl. 6 og 10 i Sct. Ansgar blive foranstaltet, i Lighed med ifjor, **en offentlig Indsamling** istedenfor den sædvanlige Kollekt, til Bestridelse af Kirkens stadig voksende Udgifter. To af Forstanderne ville foretage Indsamlingen.

Kirkeforstanderskabet.

Elisabethforeningens Bazar og Tombola, som afholdes begge Paaskedagene fra Kl. 9 Form. til 6 Aften i Skolelokalerne ved Sct Ansgars Kirke, anbefales til Menighedens velvillige Besøg.

Rev. D. D. Missionarii, qui sacra olea Hafnia accipere optant eorum vascula vacua et nitida huc mittant oportet ante Dominicam in Albis.

Hafniae, 31. Martii 1887.

Bern. Hansen, Dr. th.
Secretarius Præf. Apostolicae.

Unio. Istedendfor Mødet i Dag holdes Møde imorgen, anden Paaskedag. Onsdag den 13. April holdes Generalforsamling Kl. 8 $\frac{1}{2}$, præcis i Foreningens Lokale paa Sct. Annæplads. Foreningens Damer indbydes venligt til at overvære Mødet. Dagsorden: Oversigt over Foreningens Virksomhed i Vinterhalvaaret; Meddelelse om Kassens Status og delvis Valg af Bestyrelsesmedlemmer.

Til Konfirmationen

anbefales

solidt og smukt indbundne **Bønne- og Salmebøger, Majandagter, Filothea og Arnold: Jesu h. Hjerte m. m.**

Blandt Bønne- og Salmebøgerne findes flere elegant indbundne med Spænder og cisereret Guldsnit, som have været foreviste i Industriforeningen.

Oscar Petersen,
Bogbindermester,
Gothersgade 55

Fotograf.

Da jeg har etableret mig som Fotograf paa Amagerbro Nr. 45, tillader jeg mig herved at anbefale mig med **Alt** til Faget henhørende.

For smukt og godt Arbejde garanteres til Nutidens billige Priser.

Chr. Nissen.
Fotograf.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

Femogtredivte Aargang.

„Nordisk Ugeblad“ udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer Millech, Store Kjøbmagergade 10, 1. S., Kjøbenhavn. — Redaktør: A. Johansen, Bredgade 64, 1. S.

N°. 16.

Søndagen den 17. April.

1887.

Indhold. „Arbejdets Riddere“. Dr. Fallize. † Eduard Kjelsberg. Efterretninger: Anam, Afrika, Rom, Pest, Rumænien.

„Arbejdets Riddere“.

Kirkens Overhoved staar for Tiden i Begreb med, at afgjøre et vigtigt og især for de amerikanske Katholikers Vedkommende dybt indgribende Spørgsmaal, om nemlig Selskabet, som i Amerika gaar under Navn af „*Arbejdets Riddere*“, hører ind under de af den katholske Kirke forbudte hemmelige Selskaber. Uden at ville paa nogen som helst Maade komme den højeste Autoritets Dom i Forkjøbet, meddele vi idag vore Læsere Kardinal Gibbons Rapport angaaende det ovennævnte Selskab tilligemed en kort Oversigt over Selskabets Væsen og Virksomhed.

„Arbejdets Riddere“ (*Knights of labour*) danne en stor Arbejder-Association, som udstrækker sig over hele Nordamerika og Kanada. Man mener endog, at enkelte Aflæggere ogsaa allerede have fæstet Rod i den gamle Verden. Ordenens Formaal er ifølge Kardinal Gibbons

Rapport legitimt: der skal bibringes Arbejderne retfærdige og fornuftige Begreber om deres Rettigheder og vises dem Midlerne, til at gjøre disse deres Rettigheder gjældende. Selskabet stiftedes i 1869 i Filadelfia af en Tilskjærer ved Navn *Uriah S. Stevens*. Siden 1873 udbredte det sig hurtig til alle Sider og gjør stadig Fremskridt. Medlems-Antallet angives varierende fra 800,000 indtil 2 Millioner; Kardinal Gibbons taler om „500,000 politiske Vælgere, som marschere under „Arbejds-Riddernes“ Banner“.

Enhver, som har fyldt det 18. Aar kan blive Medlem, uden Hensyn til Konfession, Nationalitet eller Profession. Et godt Rygte er en Betingelse. Udelukkede ere tre Kategorier: Forhandlere af Spirituosa, Bankiers og Børs-Courtiers og — Advokater. Selskabet er paa ingen Maade, hvad man her i Europa vilde kalde en Socialist-Forening; den tæller blandt sine Medlemmer ansete og respektable Mænd, Senatorer, Kongres-medlemmer, Borgmestre og Municipalraader. I den lovgivende Forsamling i Connecticut skal der sidde ikke mindre end 60 „Arbejds-Riddere“.

Som Tiltrædelses-Indskud betaler ethvert nyt Medlem efter sine Formuesomstændigheder fra 1 til 25 Dollars; det regelmæssige Bidrag er 25 Cents (89 Øre) maanedlig og desuden 24 Cents aarlig for Generalforsamlingen. Selskabet benytter ogsaa mindre potente Kræfter i sine Interesser. Andre Arbejderforeningers Medlemmer ere ikke alene ikke udelukkede, men „Arbejdets Riddere“ tilskyndes overalt til at træde ind i slige Foreninger. Hvad den hierarkiske Ordning angaar, da inddeles Ordenen i Lokalforeninger, disse sende deres Delegerede til den store Generalforsamling, som afholdes aarlig i Oktober. Generalforsamlingen vælger „Eksekutiv-Komiteen“, bestaaende af fem Personer, i Spidsen for hvilken „Arbejds-Stormesteren“ (*Master-Workman*) staar.

Siden 1879 beklædes dette vigtige Embede af Mr. *Terentius Vincentius Powderly*. Mr. Powderly stammer

fra Irland og er født i 1849 i den lille By Carbondale i Pensylvanien. „Arbejdets Riddere“ have i ham en Chef, som er i Besiddelse af et sjældent Forvaltnings-Talent, som nøje kjender Arbejderspørgsmaalet baade ved Studium og Erfaring, som er begavet med utrættelig Virkekraft, anerkjendt Klogskab og i sin Optræden viser den yderste Tarvelighed. Powderly er Katholik og oven i Kjøbet en mønsterværdig Katholik. Det er netop Powderly, som har iværksat, at Selskabet, som i Begyndelsen var „hemmeligt“, har ophørt med at være det. Spørgsmaalet, som er forelagt den h. Stol til Afgjørelse, gaar nu ud paa, at faa opklaret, om Ordenens Forfatning og Love endnu ikke indeholde Noget, som Kirken forkaster. Besvarelsen af dette Spørgsmaal er af yderste Vigtighed, fordi ifølge Ærkebiskoppen af Baltimores Rapport to Trediedele af Medlemmerne og Selskabets mest fremragende Officerer ere Katholiker. Dette Spørgsmaal er allerede bleven prøvet af de forenede Fristaters Episkopat. Af 75 Biskopper have kun 5 udtalt sig fordømmende, og da Spørgsmaalet ifølge Baltimore-Konciliets Forskrifter blev bragt for den af 12 Biskopper bestaaende permanente Koncilie-Kommision, afgjorte denne med 10 Stemmer mod 2, at det hverken var retfærdigt eller klogt, at fordømme „Arbejds-Riddernes“ Selskab. At se denne Anskuelse, som hyldes af næsten alle amerikanske Biskopper, stadfæstet af Kirkens øverste Hyrde, er Hensigten med Rapporten, som Kardinal Gibbons har forelagt Præfekten for Propagandaen, Kardinal *Simeoni*. Vi fremhæve følgende Steder i Beretningen, som er bleven publiceret i „Moniteur de Rome“.

„ . . . I Konstitutionerne, Lovene og i „Arbejds-Riddernes“ officielle Deklarationer kan der vel findes Assertioner og Regler, som man ikke vilde godkjende; men vi have ikke fundet i dem de af den h. Stol saa klart betegnede Elementer, som henhøre et Selskab blandt de af Kirken forkastede.

a. I deres Tiltrædelses-Erklæring gives der ingen Ed.

b. Forpligtelsen, at bevare Hemmeligheden, som hindrer, at en Fremmed eller Fjende faar et Indblik i deres Virksomhed, forbyder ingenlunde Katholikerne, at meddele de kompetente kirkelige Myndigheder enhver Oplysning. endog udenfor Skriftemaalet. Dette er paa det bestemteste erklæret os af deres Præsident.

c. Der gives intet Løfte om blind Lydighed. Selskabets Formaal og Love ere tydelig betegnede, og Forpligtelsen til Lydighed gaar ikke derud over.

d. Selskabets Formaal og Love vidne paa ingen Maade om Fjendskab mod Religionen og Kirken, deres Deklarationer vidne netop i modsat Retning. Det tredie almindelige Koncil befaler, at vi ikke skulde fordømme nogetsomhelst Selskab, uden at have hørt dets Officerer eller Repræsentanter. Men nu erklærer Selskabets Præsident for mig, idet han sendte mig en Kopi af deres Konstitutioner, at han er Katholik af Hjærtens Grund, at han trofast udøver sin h. Religion og regelmæssig modtager de hh. Sakramenter, at han ikke tilhører Frimureriet eller en anden af Kirken forkastet Sekt; at han ikke kjender noget i „Arbejds-Riddernes“ Selskab, som kunde staa i Modstrid til Kirkens Love; at han med barnlig Underkastelse beder Kirkens Hyrder prøve alle Detailler ved Selskabets Organisation, og naar de finde noget Forkastelsesværdigt, da at paa-pege ham det, for at han kan drage Omsorg for dets Afskaffelse. Man finder tilvisse heri ikke nogen Fjendtlighed mod Kirken, men tvertimod et helt og holdent rosværdigt Sindelag.

e. Vi kunne lige saa lidt finde et fjendtligt Sindelag mod den verdslige Autoritet og Landets Love. Sligt findes ikke alene ikke i deres Love og Regler, men vor borgerlige Autoritets Overhoveder behandle endog Sagen, „Arbejdets Riddere“ repræsentere, med den største Agtelse. De forenede Staters Præsident

har for en Maanedes Tid siden personlig sagt mig, at han netop var beskæftiget med at prøve en Lov, som havde Forbedringen af nogle sociale Onder til Formaal, og at han derfor havde haft en lang Konferents med Mr. Powderly, Præsidenten for „Arbejdets Riddere“. De forenede Staters Kongres beskæftiger sig paa Præsident *Clevelands* Opfordring med Forbedringen af de arbejdende Klassers Kaar, og man tilstaar offentlig, at der i deres Klager er meget, som er vel begrundet. Og de politiske Partier, langt fra at betragte Selskabet som Fjende af Landet, kappes om at fremme de fattige Arbejderses utvivlsomme Rettigheder, hvor de ikke gjøre Oprør mod Lovene, men kun søge at hidføre en retfærdig Lovgivning ved konstitutionelle og legitime Midler“.

Kardinalen anbefaler paa det varmeste Kirkens Tolerants overfor den store amerikanske Arbejderforbindelse. Han opruller et Billede af de sociale Onder, under hvilke den arbejdende Klasse sukker i Amerika, og fordømmer paa det strængeste den Maade, paa hvilken de Besiddende udbytte den arbejdende Klasse; uden Sky berører han Fremtidens uheldvarslende, men uundgaaelige Problemer. Kardinalen er en Folkets Mand og Ven, lige saa omhyggelig for dets materielle som aandelige Velfærd; han kjender sine katholske Arbejdere, deres Tros Oprigtighed og deres Sæders Ligeformhed. Disse Arbejdere gaa ikke ind i Foreninger og Selskaber, som af Kirken ere forkastede som hemmelige. Men de maa have Brød for sig selv og deres Familier, og derfor er Foreningen en Nødvendighed for dem. De tilstræbe Afskaffelsen af visse sociale Uretfærdigheder, Befrielsen for trykkende Monopoler, og til Opnaaelsen af dette Formaal trænge de til Association. Dette er det eneste Middel til at henlede Opmærksomheden paa dem, til at give deres Modstand Kraft og deres legitime Fordringer Vægt. Den amerikanske katholske Arbejder finder denne Forbindelse

i „Arbejds-Ridderne“s Selskab. Han træder ind i dette Selskab og bliver i det med en rolig Samvittighed. Han sætter sig ind i dets Virksomhed og finder, at det er tilladt. Ærkebiskoppen af Baltimore udtaler den formelste Frygt for, at det uhyre Flertal blandt de katholske Arbejdere ville fastholde denne Anskuelse, selv om der fulgte en kirkelig Censur. Sindene vilde da komme i Oprør, Arbejderne vilde fjærne sig fra Religionen og fra deres Sjælehyrder; Folkets Masse vilde unddrage sig Kirkens Autoritet og ikke længere betragte den som Folkets Veninde; den saa blomstrende Katholicisme i de forenede Stater vilde se sin heldbringende Indflydelse rystet og sine materielle Hjælpekilder stærkt formindskede.

Dette er de alvorlige Grunde, for hvilke Kardinalen søger at afvende den Forkastelses Dom, som truer „Arbejds-Riddernes“ Selskab fra Kirkens Side. Vi have kun villet fremstille Kjendsgjæringerne. Sagen selv svæver for Kirkens øverste Domstol; vi maa afvente dens Afgjørelse, som i mange Henseender vil være af Vigtighed ogsaa for Evropas Katholiker.

Den nye apostoliske Præfekt for Norge.

Mgr. *Fallize* nedstammer fra en brav Familie i Ardennerne. Han blev født den 9. November 1844 i *Harlingen* i Storhertugdømmet Luxemburgs nordlige Del, nær ved det belgiske Valonien. Med Udmærkelse absolverede han Gymnasialklasserne ved Byen Luxemburgs kgl. Storhertugelige Athenæum. Allerede den Gang viste sig hans Talent for Forfattervirksomhed. Nogle skønne paa tysk og fransk skrevne Digte — en Sjældenhed

i hine Egne — henledte Opmærksomheden paa ham. Fra sin første Ungdom af nærrede han den inderligste Længsel efter at hellige sig Kirkens Tjeneste i Præstestanden. Mgr. *Adames*, Diocesets Biskop, søgte at byde ham Lejlighed til en fortrinlig Uddannelse af hans Evner og sørgede for, at han kom til at studere Filosofi og Theologi ved det tyske Kollegium „Universita Gregoriana“ i Rom. I den evige Stad blev han præsteviet i Aaret 1871 og efter at han i det følgende Aar var bleven promoveret til „Doctor theologiæ“, vendte han hjem til Luxemburg.

I samme Aar blev der bygget et Konvikt i Byen Luxemburg, for deri at optage de Studerende, som besøgte Gymnasiet. Her fik han af Biskoppen sin første Ansættelse som Vice-Rektor, for at tage Del i Oprettelsen af det for Diocesets Fremtid saa vigtige Institut. Tillige anbetroedes der til ham Redaktionen af „*Luxemburger Sonntagsblatt*“, et religiøst Opbyggelses Blad.

I 1876 traadte Fallize ind i den egentlige Sjælesorg. Den unge Præst havde saa fuldt sin Biskops Tillid, at han blev udnævnt til Sognepræst i *Pinsch*, et større Landssogn, som indbefatter flere Landsbyer. Med hele Energi af sit i Iver for Guds Ære og Nidkjærhed for Sjælenes Frelse begejstrede Hjærte paatog han sig Opfyldelsen af de præstelige Pligter. Hans Venlighed og Omgængelighed sikrede ham hele Sognets Kjærlighed. Samtidig fortsatte han Redaktionen af „*Luxbgr. Sonntagsblatt*.“

Det var den Gang for Storhertugdømmet en kritisk Tid. Staten søgte i Samklang med Tidsaanden at hemme Kirkens heldbringende Indflydelse. Religionsundervisningen, som daglig var bleven givet af de Gejstlige, blev betydelig indskrænket og tilsidesat. Det var tydeligt, at det var de ledende Statsmænds Plan, at trænge Kirken tilbage, opfostre Liberalismen og op-hjælpe Frimureriet i Landet. Pastor Fallize kunde i et saadant Øjeblik ikke lægge Hænderne i Skjødets. Hans

Hengivenhed for den katholske Religion, som er Landets Religion, hans Iver for at forsvare Kirkens Ret, tilskyndte ham først til at optræde imod Liberalismen, Josefinismen og Frimureriet i hans „Sonntagsblatt“. Da dette ikke var stort nok til at tjene baade Politiken og Opbyggelsen sammen, og Luxemburgs andre katholske Aviser ikke toge sig nok af Kirkens Sag, oprettede han en anden Avis, som først udkom en Gang og senere to Gange ugentlig. Han forstod at skrive den saa interessant, at man hele Ugen igjennem var spændt paa at vide, hvad Dr. Fallizes „Volksblatt“ vilde bringe. Med ubøjelig Kraft og Skarphed satte han Kirkens Fjender i Rette og holdt dem i Ave, saa han blev dem en frygtet Modstander og en Gjenstand for deres Had og Forfølgelse.

I 1881 skulde der afholdes nyt Valg til Kammeret. Han stillede sig som Kandidat og blev valgt som Repræsentant for Kanton Klerf. Efter at være bleven valgt til Medlem af Kammeret, maatte han nedlægge sit Embede som Sognepræst og bosatte sig da i Byen Luxemburg hvor han tog med desto større Iver fat paa journalistisk Arbejde og Forretningerne i Kammeret. Hverken Had eller Spot, Haan eller Forfølgelse holdt ham tilbage fra at forsvare Sandhed, Frihed og Ret med urokkelig Standhaftighed.

I 1884 modtog den h. Stol Mgr. Adames' Ansøgning om Afsked, begrundet i hans fremrykkede Alder. Mgr. *Koppes* udnævntes til hans Efterfølger. Biskop Adames' Fratrædelse var en velkommen Lejlighed for mange af Logebrødrene til at modarbejde den nye Biskop, som var almindelig bekjendt som en energisk Mand. Dr. Fallize stod trolig sin Biskop bi og anvendte alle sine Kræfter paa at forsvare den biskoppelige Autoritet og Virksomhed.

Fallize havde netop faaet Statens Anerkjendelse til Oprettelsen af et „Société anonyme pour la diffusion de la presse catholique“, et Selskab til den katholske

Literaturs Fremme og Udbredelse, og var i Færd med at udarbejde Statuterne, da den h. Stol udnævnte ham til apostolisk Præfekt for Norge. Et Øjeblik maa Fædrelandskjærlighed og Mistillid til egen Dygtighed have ladet ham tvivlraadig; men over Hjærtets Følelser sejrede snart Nidkjerhed for Guds Ære, trofast Hengivenhed for den h. Kirke, Iver for dennes Udbredelse og ydmyg Lydighed mod den h. Stol. Aftenen før Sct. Knuds Festen besluttede han sig til helt og holdent at hellige sig Missionens Tjeneste, og Aftenen før den samme Helgens Fest (thi i Luxemburg er den henlagt til 11te Februar) modtog han Meddelelsen fra Propagandaen, i Følge hvilken han kaldtes til Rom. For at give ham et Tegn paa sin Velvillie, har Leo XIII udnævnt ham til apostolisk Protonotar og pavelig Husprælat samt givet ham Tilladelse til at bruge Pontifikalierne.

Den 6te Marts modtog Msgr. Fallize den officielle Udnævnelse, og inden han forlod Rom, havde han privat Audients hos den h. Fader, der modtog ham med den største Glæde og med kjærlighedsfuld, faderlig Velvillie. —

Strax i Begyndelsen af næste Maaned agter den nye apostoliske Præfekt at tiltræde Rejsen til Norge. Maatte hans Ankomst hidføre en ny Æra for vor h. Kirke i Norge.

Eduard Kjelsberg.

Den katholske Kirke i Norge har atter mistet en af sine Præster, idet den højærv. Pastor *Eduard Kjelsberg* i Frederiksstad er afgaaet ved Døden den 6. April i en Alder af ca. 38 Aar og efter Modtagelsen af de

hh. Sakramenter. Pastor Kjelsberg var født paa *Gjæsvær* i Norge. Byen *Gjæsvær* er Verdens nordligste Telegrafstation og vel ogsaa den nordligste By, hvor en katolsk Præsts Vugge har staaet. Det var afdøde Vicepræfekt *Boller*, som virkede i hine nordlige Egne, da Kjelsberg endnu var et lille Barn, og som optog hans endnu levende Moder i den katolske Kirkes Skjød. Sine Studier absolverede Kjelsberg i *Mechelen* i Belgien, hvor hans utrættelige Iver efter at tilegne sig saa mange Kundskaber som mulig imidlertid svækkede hans Sundhed i en betydelig Grad, og han var flere Gange endog opgivet af Lægerne. Hans kraftige Villie besejrede dog alle Vanskeligheder, og i 1875 vendte han som Præst tilbage til sit Fødeland, hvor han har virket med rastløs Iver og Nidkærhed for Guds Ære og Sjælens Frelse i *Alten*, *Hammerfest*, og de sidste 7 Aar i *Frederiksstad*. Her havde han samlet en lille Menighed, som nu sammen med hans gamle, bedrøvede Moder og alle hans Medbrødre, sørge over hans alt for tidlige Bortgang, men som ogsaa med taknemlig Erindring ville mindes ham i deres Bønner. *Requiescat in pace sancta!*

Efterretninger fra Ind- og Udland.

Anam. De blodige Scener fra de tre første kristelige Aarhundreder forny sig paa vor Tid i det asiatiske Kongerige *Anam*. Siden den h. Frants Xaviers Dage, da Kristendommen fæstede Rod i hine Lande, er den ene Kristenforfølgelse fulgt efter den anden. Strømme af Kristenblod have vædet Landet. Men voldsommere end nogensinde tilforn har Forfølgelsen dog raset i de tre sidste Aar. Hvor tit maatte Aviserne ikke berette om Tusinder, der vare myrdede, om kristelige Kirker

og Skoler, ja hele Landsbyer, der vare blevne et Bytte for Luerne. Men den vilde Forfølgelses Grusomhed har ikke været i Stand til at rokke de hatholske Undersaatters trofaste Hengivenhed for Konge og Fædreland. Det har Kongen af Anam nylig aflagt højtideligt Vidnesbyrd om.

Da Oprøret endnu bestandig ulmer under Asken i dette Land, siden den fransk-kinesiske Krig, gennemrejste Kongen Landet, for at dæmpe den ophidsede Stemning. Paa denne Rejse kom han ogsaa til de katholske Missionærers Seminar i *An-Ninh*, hvis Elever saa heltmodigt havde forsvaret sig mod Oprørerne. For at vise Missionærerne sin personlige Hengivenhed, bærede Kongen dem med et Besøg. *P. Girard* beretter derom følgende:

„Kongen bærer paa sine Rejser ikke Sværdet, men beskæftiger sig med de kinesiske Skriftegn og med Læsning af sit Riges Krøniker. Medens hans Krigere forfølge Oprørerne, læser han i Aarbøgerne. Da han var paa Vejen til vort Kolleg, havde han netop læst, hvorledes en af hans Faders Onkler havde belønnet Biskoppen af Anam, *Msgr. d'Adrian*. Ved et Forlig med Ludvig XVI. havde denne store Prælat forskaffet *Gialong* — saaledes hed Onklen — Anams Krone. Af Taknemlighed havde *Gialong* skænket Missionærerne en frugtbar Landstrækning ikke langt fra Havet, som skulde være fri for al Skat og Afgift. Dette Jordegods er under Forfølgelsernes mangehaande Omskiftelser ikke gaaet tabt og er netop det nuværende Seminar i *An-Ninh*. Den nye Assuerus tænkte paa, hvorledes han paany kunde knytte de Taknemligheds-Baad, som Kejser *Minh-Mangs* og *Tydyks* Sværd havde overskaaret ved at udgyde saa mange Kristnes Blod. Omgiven af den franske Generalstab, sine Mandariner og hele sit Hof rejste han til Seminariet. En stor og sjælden Ære. Det forstaaer sig, at vi gjorde os al mulig Flid for at byde Hs. kgl. Majestæt en værdig

Modtagelse. Alle Katholikerne forenede sig til et Triumftog, og selv Hedningerne fra Omegnen gave paa Mandarinernes Befaling Møde. Men disse fik ikke Lov til at komme indenfor Seminariets Mure. Det tjener endnu altid som Fæstning til Værn for de Kristne. Vi kunde jo ikke aabne vore Porte for Førræderne og Deltagerne i Myrderiet fra ifjor, og som endnu have Vaabnene i Hænderne.

Efter Maaltidet tog Kongen Bygningerne i Øjesyn som desværre siden den sidste Belejring vare komne i en ussel Tilstand. Særlig Interesse havde vort provisoriske Kapel for Kongen. Blandt Statuerne vidste han strax at betegne den h. Jomfrus. Da han mærkede, at Arbejdet var gaaet i Staa ved de sidste Uroligheder, opmuntrede han os til at gjenoptage Bygningsarbejdet. Til dette Øjemed overrakte han os et Stykke umøntet Guld til omtrent 100 Kroners Værd. Da Afskedens Time var kommen, forærede han enhver af de Tilstedeværende Missionærer en Guldmedaille og desuden et Diplom, skrevet af Kongens egen Haand og undertegnet med hans Navn, *Dong-Kanh*, med latinske Bogstaver. I Diplomet ønskede Kongen os de „fem store kinesiske Saligheder“, de saakaldte „*Ngu Phuoe*“: en Hustru, Penge, Børn, Hædersposter og et langt Liv. Det var uden Tvivl godt ment fra hans Side. Endvidere overgav han os ogsaa 100 Pjastre til Almisse for de nødlidende Kristne. Paa vore Taknemligheds-Ytringer svarede han med Ord, der vække Haab om en bedre Fremtid. Han fremhævede med Eftertryk, at dette hans Besøg var vel overvejet og ikke blot en Adspredelse. „Jeg har gjort det,“ sagde han, „for højtidelig at takke Missionærerne og for offentlig at tilkjendegive, at *Katholikerne i disse Oprørets Dage ere de eneste trofaste Undersaatter.*“ Kongen tog venlig Afsked med os, og vore Kristne ledsagede ham paa Vejen, iblandt dem fandtes der Mange, hvis Ansigt bar Spor af det uudslettelige Mærke „*Ta-dao*“ (daarlig Religion),

som Tydyk for 25 Aar siden lod dem brændemærke med.

En saadan trofast Hengivenhed, som Katholikerne i Anam have vist, findes kun der, hvor Ærefrygten overfor Øvrigheden ikke grunder sig paa menneskelig Gunst eller Ugunst, men paa Guds vise Anordning og paa Samvittighedens Lov.

Afrika. Fra Kardinal *Lavigeries* Missionsomraade er der i disse Dage indløbet Meddelelse om, at flere af de Indfødte omkring de store Søer i Central-Afrika have lidt Martyrdøden for deres kristne Tro. Den apostoliske Vikar af *Nyanza*, Msgr. *Livinghac*, har sendt et Brev desangaaende til Propaganda-Kongregationen og meddeler blandt andet følgende om den skrækkelige men tillige opbyggelige Død, som disse unge Kristne, af hvilke flere næppe vare naaede ud over Barnealderen, have maattet lide. Forstanderen for Missionens kristne Landsbyer, *Karl Luanga*, blev fængslet og holdt adskilt fra sine Trosfæller. Man haabede at bevæge ham til Frafald fra Kristendommen. En vis Sengole tilbød Stammens Konge, at han ved udsøgte Kvaler „vilde bringe Luanga til Besindelse.“ Han begyndte med at opbrænde ham langsomt; først Fødderne. „Saa, nu kan din Gud komme og frelse Dig“, spottede Hedningen. Men den forpinte Kristen svarede rolig: „Stakkels Daare, Du véd ikke, hvad Du siger. Det forekommer mig, som hældte Du Vand over mig; men dersom Du vedbliver at spotte Gud, vil han en Gang kaste Dig i den sande Ild.“ Stiltiende udholdt han derefter et langvarigt Martyrium, indtil han endelig opgav sin Aand. En anden Bøddel, *Mkadjanga*, havde faaet det Hverv at bevæge 46 Ynglinge og Drengene til Frafald fra Kristendommen og at dræbe dem, saafremt de vægrede sig. De bleve førte op paa Højen *Namugongo* i Nærheden af Missionsstationen *Sancta Maria* af *Rubaga*. Ethvert Forsøg paa at bevæge dem til Frafald fra Troen strandede. Bødlerne vilde skaane

de tre Yngste og stillede dem derfor foreløbig til Side, for at de skulde afskrækkes ved Synet af deres Kammeraters Lidelser.

Blandt de 43 Ynglinge fandtes ogsaa Bøddelens egen Søn. Endnu en Gang bad Faderen ham: „Min Søn! Skjul Dig hos mig; der er Ingen, som vil finde Dig!“ „Fader“, svarede Drengen, „jeg vil ikke skjules af Dig. Du er kun Kongens Slave; han har befalet Dig, at Du skal dræbe mig; naar Du ikke udfører hans Befaling, faar Du Ubehageligheder, og dem vil jeg forskaane Dig for. Jeg véd, hvorfor jeg skal dø, det er for min Religions Skyld. Fader, udfør Kongens Befaling“. Mkadjanka bandt da Sønnen og knækkede Halsen paa ham med en Stok, saa Drengen øjeblikkelig døde. Paa Højen havde Hedningerne ophobet en Mængde tørrede Siv; dermed omviklede de de ungdommelige Bekjendere, lagde dem i en Række ved Siden af hverandre og antændte derpaa de levende Bundter. Under Ildens Knitren hørte man Ofrene fremsige Bønner og anbefale sig til Gud. Efter en halv Times Forløb saå man kun halvforbrændte Lig og Aske paa Højen. De tre yngste Drengene stode der endnu og ventede paa det Øjeblik, da de ogsaa skulde brændes. „Hvorfor dræbe I os ikke?“ raabte de. „Vi ere lige saa godt Kristne som de Andre; vi have ikke fornægtet vor Tro og ville aldrig fornægte den.“ Mkadjanga var døv overfor deres Klager. Han kunde ikke bringe det over sig at dræbe Børnene, „Vi gjemme Eder til en anden Gang“, sagde han og lod dem foreløbig inde-spærre paany. De bleve saaledes ladte tilbage som Vidner om deres kristne Brødres Heltemod; men baade for dem og for Missionærerne ville Tertullians Ord være en Trøst: „Martyrernes Blod er de Kristnes Sæd.“

Rom. Den h. Stol har i den senere Tid forhandlet med Serbien, for at opnaa en Overenskomst angaaende de katholske Serbers Rettigheder. Et Udkast til en

saadan Overenskomst er afsendt til Belgrad, og en Agent fra Fyrsten vil om kort Tid ankomme til Rom, for at forhandle videre med Vatikanet.

Pøst. Under Kardinal-Fyrstprimas' Forsæde samledes paa den h. Josefs Fest en Del Biskopper og fremragende Katholiker til en Konferents, for at drøfte Ungarns Deltagelse i Festlighederne i Anledning af Pavejubilæet. Man besluttede at foranstalte en extraordinær Indsamling af Peterspenge, Afsendelsen af kirkelige Paramenter og andre kirkelige Utensilier til Brug ved Gudstjenesten, samt Overrækkelsen af en Kæmpe-Adresse ved en ungarsk Deputation i Rom. For at disse Beslutninger kunde blive virkeliggjorte, traadte et Udvalg sammen, som om kort Tid vil henvende sig i et Opraab til alle Ungarns Katholiker.

Rumænien. Den, som graver en Grav for andre, falder selv i den. Sandheden af dette Ordsprog har det skismatiske Rusland nu atter erfaret. Tilskyndet af russisk Venlighed og russisk Guld har Senatoren Marcescou i Begyndelsen af Aaret stillet et Andragende i Senatet, som var rettet imod den derværende Ærkebiskops Titel. Forhandlingerne desangaaende varede i to Dage, og tilsidst kom det til Afstemning ved Navneopraab. 50 af Stemmerne, blandt hvilke Ministrene, Senatets Præsident, den græsk-orthodoxe Metropolit og tre af hans Biskopper, erklærede sig imod Marcescou's Andragende, to Biskopper afholdt sig fra at stemme, og kun 10 sluttede sig til den kirkefjendtlige Marcescou. Tribunen var under disse Forhandlinger, i hvilke Ministrene Stourdza og Bratianu ogsaa forlangte Ordet, overfyldt som aldrig tilforn. Titlen af *katholsk Ærkebiskop af Bukarest*, der hidtil ikke var anerkjendt af Staten, er nu saaledes bleven anerkjendt af Landets højeste lovgivende Forsamling.

Kirkelig Kalender.

Søndag den 17. April. Hvide Søndag. Den højtidelige Messe, under hvilken Neokommunikanterne forny Daabspagten og modtage deres første h. Kommunion, begynder allerede Kl. 9. — Kl. 7 og 11 stille Messe i Sct. Ansgar; Kl. 5 Efterm. Festandagt

med Prædiken og Te Deum. — 18. M. Isidor, Biskop og Kirkelærer. — 19. Ti. Leo den store, Pave og Kirkelærer. — 20. O. Votivofficium af Sct. Ansgar. — 21. To. Anselm Biskop og Kirkelærer. — 22. F. Soter og Kajus, Biskopper og Mart. — 23. L. Georg, Martyr.

Søndag den 24. April. 2. Søndag efter Panske. Fidelis af Sigmaringen, Mart. — Levitmessen efter hvilken Konfirmationens h. Sakramente meddeles, begynder allerede Kl. 9. — Kl. 7. og 11 stille h. Messe. Kl. 5 Efterm. Festandagt med Prædiken.

Søn- og Festdagsgudstjeneste:

- Kl. 6 stille Messe i Klosteret, Toldbodvejen 14.
 7 stille Messe i Sct. Ansgars Kirke og Jesu Hjærtets Kapel.
 " 8 stille Messe i Sct. Ansgars Kirke, Bredgade 64.
 " 8 højtid. Messe med Prædiken i Sct. Josefs Hospital og Sct. Mariæ Kapel.
 " 9 Højmesse med Prædiken i Sct. Knuds Kapel, Ny Kongensgade 17.
 " 10 Højmesse med Prædiken i Sct. Ansgars Kirke.
 " 10 højtid. Messe i Sct. Andreas Kirke i **Ordруп**.
 Eftm. Kl. 3 Andagt i Sct. Josefs Hospital, Griffenfeldtsgade 44.
 " 6 Andagt med Prædiken i Sct. Ansgars Kirke.
 " 6 Andagt i Sct. Mariæ Kapel, Frederiksberg Allé 15—17.
 " 7 Andagt i Jesu Hjærtets Kapel, Vesterbrogade 28.

Hverdagsgudstjeneste:

- Form. Kl. 6 stille Messe i Klosteret, Toldbodvejen 14.
 " 6 $\frac{1}{2}$ stille Messe i Sct. Josefs Hospital.
 " 7 stille Messe i Sct. Ansgars Kirke, Jesu Hjærtets Kapel og Sct. Mariæ Kapel.
 " 8 $\frac{1}{4}$ stille Messe i Sct. Ansgars Kirke.
 " 8 $\frac{1}{2}$ stille Messe i Jesu Hjærtets Kapel.
 Almindelige Skriftetimer: Paa Søndagene Kl. 7—10
 Form. og Hverdage Kl. 7—9 Form.; hver Lørdag Kl. 5—8 $\frac{1}{2}$
 Efterm.

Katholsk Kirke i Aarhus. Søndagene: Kl. 6 $\frac{1}{2}$ stille Messe; Kl. 9 $\frac{1}{2}$ Højmesse og Prædiken; Kl. 6 Aftenandagt og Prædiken. — Hverdage: Kl. 6 $\frac{1}{2}$ og 8 stille Messe.

Literatur.

Til den forestaaende Maj-Maaned anbefales:

Maj-Maaned, helliget den saligste Jomfru og Guds Moder Maria ved daglig Betragtning og Bøn, heftet 60 Øre, indb. 90 Øre. Med 20 Exemplarer følger et Gratis-Exemplar.

Et rigt Udvalg af daglige Bønner, navnlig til Jomfru Maria og Sct. Josef, gjør Bogen skikket til at benyttes ogsaa udenfor Majandagten, især paa alle Vor Frues Dage. Faas hos d'Hrr. Gejstlige og hos Bogbindermester O. Petersen Kjøbh. Gothersgade 55.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

Femogtredivte Aargang.

„Nordisk Ugeblad“ udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer Millech, Store Kjøbmagergade 10, 1. S., Kjøbenhavn. — Redaktør: A. Johansen, Bredgade 64, 1. S.

N° 17.

Søndagen den 24. April.

1887.

Indhold. Markus-Dagen. En fattig Velgjørerinde. Efterretninger: Kjøbenhavn, England, Berlin, Amerika, Frankrig, Rusland, Norge, Kolding, Holland.

Den h. Evangelist Markus' Fest,

som fejres i Morgen, Mandag den 25. April, er en stor *Bededag* i hele den katholske Kirke. Under den højtidelige Bønprocession synges Litaniet til Alle-Helgener, og de Gejstlige, som ere forhindrede i at deltage i disse Processioner, ere forpligtede til paa denne Dag at tilføje deres sædvanlige Breviarbønner det ovennævnte Litani. Overalt paa Jorden opsendes der saaledes paa Markus-Dagen én stor og fælles Bøn til Gud, vor himmelske Fader. Slut dig ogsaa, kjære Læser, i Morgen til den bedende Kirke og frembær dine Antiggender for den himmelske Fader, thi i Forening med den øverste Hyrde i Kristenheden, med den h. Fader, med alle Biskopper, Præster og alle Ordensfolk paa hele Jorden, vil du bede andægtigere og virksommere end ellers.

Bønprocessionen paa Markus-Dagen skal være indført af den h. Pave *Gregor den Store*, en af de katholske Kirkefædre, som nyde den tvivlsomme Ære at staa til

Stads paa den lutherske „Marmorkirkes“ Tinde, for at tjene Kjøbenhavnerne til Haandbog i Kirkehistorie. Det var i Aaret 590, da en skrækkelig Pest rasede i Rom og hele Italien. Der berettes, at Luften den Gang var i den Grad forpestet og giftig, at enhver, som gabede eller nyste, pludselig faldt død til Jorden. Fra denne og lignende senere Pesttider hidrører rimeligvis ogsaa det fromme Ønske: „Gud velsigne dig“, som man ofte udtaler overfor den, der nyser. At den h. Gregor har anordnet en stor Bønprocession paa hin Tid, for at afvende denne skrækkelige Pest, vide vi af en Prædiken, som han holdt ved denne Lejlighed, og som vi endnu ere i Besiddelse af. Men det synes dog, som om Bønprocessionen paa Markus-Dagen endog er af ældre Oprindelse; thi den samme Pave taler i en anden Prædiken paa følgende Maade om den: „Elskede Brødre! Den aarlig tilbagevendende Festlighed minder os om, med Guds Bistand at bede *Litaniet*, som almindeligvis kaldes „det Større“, med et andægtigt og fromt Sindelag.“

Af den h. Gregors Mund kan man ligeledes erfare Grunden, hvorfor Bønprocessionen afholdes: „Vi skulle anraabe den guddommelige Barmhjærtighed, at vi maa opnaa Tilgivelse for vore Overtrædelser. Det sømmer sig, at vi ihukomme, hvorledes vi for vore Synders Skyld ere hjemsogte af mange og vedvarende Onder, og hvorledes den guddommelige Barmhjærtighed og Forbarmelse atter sender os Frelse og Lægedom. Fejre vi saaledes de guddommelige Hemmeligheder, maa vi efter Evne og Kræfter takke Gud for ældre og nyere Velgjerninger.“ For at Gud maa afvende fra os alle Onder, især dem, som vi have fortjent ved vore Synder, derfor er altsaa Bønprocessionen paa Markus-Dagen anordnet. Hvem iblandt os maa vel ikke bede Gud om Befrielse fra Onder, som nedbøje os, ja, som maaske endog kunne være til Hinder for vor Frelse? Hvem iblandt os sukker og lider ikke under Byrden af de

store Onder, der i vore Dage hvile som et Bjærg over hele Verden? Hvem har vel ikke Anliggender, timelige og evige, som med Held ene og alene kunne anbefales til Gud, vor himmelske Fader? Slut dig derfor, kjære Læser, i Morgen til Bønprocessionen, eller bed i det mindste Litaniet til Alle-Helgener i det Kapel, som ligger dig nærmest.

En fattig Velgjørerinde.

Tvende rige Damer havde, som Medlemmer af en Velgjørenhedsforening, faaet det Hverv at besøge en trængende Familie i St. Marcells Kvarter i Paris.

De toge imidlertid fejl af Adressen og kom ind i et Hus af et meget fattigt Udseende med mørke, stejle Trapper. Da de kom op i første Etage, bankede de paa flere Døre, men fik intet Svar; de gik ikke destomindre højere op, og da de i anden Etage bankede paa den 3. Dør, hørte de en svag Stemme raabe: „Kom ind!“ De lukkede Døren op, traadte ind og befandt sig i et net, renligt Værelse, der dog fuldstændig var blottet for Møbler. I en Krog af Værelset paa et simpelt Straaleje laa en ung Pige med et venligt Ansigt; hun var syg og havde Feber, en Flaske Vand og et Glas stod paa Gulvet ved Siden af hende. De to Damer, der ikke vidste om det var den Person, de søgte, spurgte hende, hvad hun hed; ved at høre hendes Navn bemærkede de, at de vare gaaede fejl, det var et ganske andet Navn, end det Adressen lød paa.

„De er syg,“ sagde den ældre Dame, „og trænger vist til Hjælp?“ — „Jeg har ikke bedet om Hjælp,“ svarede den unge Pige noget forlegen, „forøvigt venter jeg en barmhjærtig Søster, der vil bringe mig min Medicin, jeg er forresten snart rask.“ — I det samme rejste hun sig halvt op og tilføjede ivrigt, idet hun

støttede sig paa Albuen: „Gud har villet denne Fejltagelse, det er uden Tvivl ham, der har ført Dem hid. — Behag at gaa højere op i tredie Etage og bank paa Døren lige ovenover min!“ — „Gid det ikke maa være forsilde!“ tilføjede hun, „jeg beder, skynd Dem!“ — Ufortøvet gik de to Damer op og bankede paa den anviste Dør. — Intet Svar. — Da de imidlertid vedbleve at banke, lød en vred Stemme indefra: „Hvem er det? hvad ville I?“ — „Vi komme for at bringe Eder Hjælp!“ — „Hjælp! vi trænge ikke til Hjælp; lad os dø i Fred.“ — „Luk op! i Jesu Navn, luk op! Eders Naboerske har sendt os herop.“ — „Hvilken Naboerske?“ „Den unge, syge Kvinde, der bor her nedenunder.“ — „O Gud!“ vedblev Stemmen i en blidere Tone, „atter denne Engel!“ I samme Øjeblik aabnedes Døren; denne og det eneste Vindu, der fandtes i Værelset vare tilstoppede med Papir, for at Luften ikke skulde trænge ind. Et midt i Værelset staaende Kulbækken, der nylig var bleven antændt, udbredte allerede sin dræbende Kuldamp, tæt ved stod en Mand, i hvis Træk Fortvivlelsen var malet. Med Ansigtet skjult i sine Hænder, knælede Konen ned ved Siden af en Straaseng, hvori der laa to smaa Børn og sov. Den ene blev vækket ved den indtrængende kolde Luft og raabte: „Moder, giv mig et Stykke Brød!“ — „Ja,“ sagde de fromme Damer, som med en Mund, „vi har ikke Brød, men der har du Sukker og Chokolade, spis det, mit Barn!“ Samtidigt hermed tog den anden Dame Barnet i sine Arme og gav ham en Chokoladekage, som han spiste med Begjærlighed. Den Lille sagde til Moderen: „Mama hvor det smager! ere vi allerede i det Paradis, du fortalte os om, og disse Damer, ere de den gode Guds Engle?“ Moderen tav og betragtede sit Barn, der laa i den yngre Dames Arme. Imidlertid tog den ældre Dame sin Pung frem og gav den fattige Kone alle de Penge, der var deri, for at hun saa hurtigt som muligt kunde kjøbe styrkende Levnetsmidler til Familien.

Faderen stod som bedøvet og saå i Begyndelsen med stum Ligegyldighed paa denne Scene, men da han kom til sig selv, sagde han til de to Damer: „Mine Damer, I sige, at vor Naboerske har sendt Eder herop, I kjender hende altsaa.“ — „Nej, ingenlunde“, var Svaret, „kun en lykkelig Fejltagelse førte os ind til hende; da hun var syg, tilbøde vi hende vor Tjeneste, men hun afslog vort Tilbud og bade os skyndsomt at gaa op til Eder. Hvem er denne ædle Kvinde?“ — „Hun er en Engel, en sand frelsende Engel!“ svarede Manden. „Hun er forøvrigt Sypige og arbejder for en stor Lærredsfabrik; ved sit Arbejde kunde hun ikke alene forskaaffe sig sit Underhold, men hun var selv kommen til Velstand. Da vi for en Tid siden flyttede herhen, gjorde hun snart Bekjendtskab med vore Smaa, naar hun mødte dem, kjærtegnede hun dem og gav dem Noget. Imidlertid blev jeg angreben af en farlig Sygdom, Typhusfeber; min Kone, der endnu havde det yngste Barn ved Brystet, var for svag til at vaage; for at hun derfor kunde faa den nødvendige Hvile, tilbragte vor gode opofrende Naboerske mange søvnløse Nætter ved mit Sygeleje, medens hun ligefuldt arbejdede om Dagen. Under min langvarige Sygdom gik alt med, hvad vi ejede; vi opbrugte ikke alene vore egne men ogsaa hendes sammensparede Penge; vort Indbo saavel som hendes blev Stykke for Stykke sat paa Laanhuset. En Dag ventede jeg forgjæves paa hende, ja, to Dage gik hen, hun kom ikke; da gik jeg ned til hende, skjønt jeg endnu var meget svag. Hvor forbavset blev jeg ikke ved at finde hende syg og sengeliggende, — Værelset var ganske tomt. — I sin opofrende Kjærlighed havde hun givet os alt, hvad hun ejede. Jeg tabte min Fatning, ude af mig selv foer jeg op ad Trappen og i en Slags Vildelse sagde jeg til min Kone: „Hvorfor har Du ikke ladet mig dø, hvorfor har Sygdommen ikke gjort en Ende paa mit Liv? Jeg maa jo ligefuldt

omkomme af Sult. Nu vil jeg selv gjøre en Ende paa min Elendighed! Tag Børnene bort herfra!“

Min Kone vilde ikke forlade mig, hun opbød alt, for at forandre min fortvivlede Beslutning; men da jeg ikke vilde lade mig overtale, sagde hun til mig: „Naar du endelig vil dø, saa ville vi dø sammnen.“ Hun faldt paa Knæ og begyndte at bede ved Siden af Børnene, der sov, og hun lod mig gjøre, hvad jeg vilde. Imidlertid kom De, mine Damer, og vi ere blevne reddede fra en forfærdelig Ulykke.

I det samme traadte hans Kone ind, paa den ene Arm bar hun en Kurv og med den anden holdt hun den unge Sypige, der af Mathed faldt ned paa Straasengen. „Ak, stakkels Peter!“ raabte hun, „Deres Kone har fortalt mig alt — jeg kommer for at gjøre Dem Bebrejdelser. Er det muligt: Er det saaledes, at De takker den gode Gud, fordi han har helbredet Dem, saa at De om faa Dage var istand til at begynde Deres Arbejde. De vilde gjøre en Ende paa Deres Liv, dræbe Dem selv. Har De ogsaa overvejet det? De vilde aflive dem selv, deres Kone og Børn! Ved De ikke, hvilken forfærdelig Synd, De har villet begaa?“

Manden slog Øjnene ned og hørte paa hende med synlig Rørelse; store Taarer trillede ned ad hans Kinder; tilsidst faldt han paa Knæ. — „O Gud, tilgiv mig min Synd!“ hulkede han. Derpaa henvendte han sig til den unge Pige med de Ord: „Tilgiv mig, jeg er ikke en Engel som De. Da jeg saá Dem syg og sengeliggende i et tomt Værelse, blottet for alt, og det for vor Skyld, forekom det mig, at jeg havde myrdet Dem. Jeg vidste ikke mere, hvad jeg gjorde.“

„Kjære, unge Pige, De er en Engel! Peter har Ret,“ sagde den ældre Dame, idet hun tog den unge Piges Haand. Vi rige Damer have Ord for at være barmhjærtige, naar vi ofre nogle Timer af vor Tid til Barmhjertighedsgjæringer eller give en Almisse til de Fat-

tige. Men De har ofret alt, selv Deres Liv. O, hvilken Løn vil De ikke faa i Himmelen!“

Vi behøve næppe at tilføje, at de rige Damer fik alle Sedlerne til Laanehuset, for at udløse de pantsatte Gjenstande; og at man endnu samme Aften fik sat Møbler og Bohave paa sin Plads.

De to rige Damer toge nu Afsked og takkede Gud i deres Hjærte, fordi han havde ladet dem finde et saa herligt Exempel paa heltemodig Kjærlighed og Barmhjørighed. De opsøgte den anden fattige Familie, der var bleven dem anbetroet, og den kom ikke til at lide noget ved denne Fejltagelse og ufrivillige Forsinkelse.

Efterretninger fra Ind- og Udland.

Kjøbenhavn. „*Unio's*“ ordinære halvaarige *Generalforsamling* afholdtes Onsdagen den 13. ds. Efter at Hr. Grosserer *Lohrer* var valgt til Dirigent, oplæste Sekretæren Beretningen om Virksomheden i det forløbne Halvaar, hvis Hovedbegivenhed, „*Steno-Festen*“, han dvælede ved med at Par Ord. Derefter fremlagde Kassereren Status, som viste en lille Underbalance, nærmest en Følge af Steno-Festens store Udgifter. Til Slutning foretoges Valg istedenfor de efter Tur afgaaende Bestyrelsesmedlemmer. Der valgtes Hr. Fortepianofabrikant *Feuerlein* til Næstformand, Hr. *Brix-Hansen* til Kasserer, Hr. Sakristan *Jensen* til Supleant for Kassereren. D'Herrer *Günther, sen., Hammermüller, Siegler, Herm. Hoffmann* og *Hutters* til Repræsentanter. Til Revisorer for næste Halvaars Regnskab valgtes D'Hrr. *Nielsen* og *Lohrer, sen.* Foreningen tæller nu 85 Medlemmer, 54 Herrer og 31 Damer.

England. Kardinal-Ærkebiskop *Manning* af Westminster i England har i en Skrivelse til en fremragende

Prælat i Rom ytret sin Mening om „Arbejdets Riddere“, hvorom vi skrev i forrige Nummer af Ugebladet: „Jeg har læst Kardinal Gibbons Dokument“, skriver han, „og bifalder det. Jeg er sikker paa, at den h. Stol vil blive overbevist om Rigtigheden af det. Og denne Fremstilling af Tilstanden i den ny Verden, det haaber jeg, vil aabne en ny Mark for vor Tænken og Virksomhed. Jeg kunde ikke tænke mig, at den h. Stol vilde foretrække at høre officiøse Personer, hellere end de officielle Personligheder. Episkopatet i hele Verden er i Sandhed det virksomste og direkteste Middel i Vatikanets Haand, for at indhente Informationer om de forskjellige Egne og for at iværksætte de Bestemmelser, som det maatte tage. Hvem kunde vel bedre kjende Forholdene i Amerika, England og Irland end netop de, som stedse have Fingrene paa Folkets Puls?

Hidtil er Verden bleven regeret ved Hjælp af Dynastierne; for Fremtiden vil den h. Stol forhandle med Folket og med Biskopperne, som holde et saavirksomt, dagligt og personligt Samkvem med Folket. Jo mere man klart og fuldkomment erkjender dette, desto stærkere vil den gejstlige Autoritet blive. Aldrig tilforn har Episkopatet kunnet optræde saa frit overfor den borgerlige Myndigheds Lænker, aldrig har det været saa solidarisk, saa enigt med den h. Stol som netop nu. Erkjendelsen af denne evidente Kjendsgjerning vil bringe Kraft, saafremt man benytter sig af den; at unnlade at benytte sig af den, vilde være det samme som at styrte sig i en Forvirring uden Ende“. Idet Kardinalen gaar ud fra denne Grundtanke, erklærer han Kirken for „Folkets Moder, Veninde og Beskytterinde. Som vor guddommelige Frelser levede blandt det menige Folk, saaledes lever ogsaa hans hellige Kirke iblandt det. Kardinal Gibbons Bevisførelse med Hensyn til dette Punkt er uimodstaaelig.“

Berlin. Ifølge „Berl. Tageblatt“ agter Kejser *Wilhelm* at skjænke den h. Fader til hans 50-aarige

Præstejubilæum en kostbar, med Diamanter besat *Tiara*. Tiaraen er, som bekjendt, den tredobbelte Krone, som Kirkens Overhoved bærer ved højtidelige Lejligheder.

— Siden Februar opholder Vicepræsidenten for den tyske Komité for Højtideligholdelsen af Leo XIII's Jubilæum, Hr. *R. von Rochow*, sig i Rom, for at ordne det nødvendige med Hensyn til de tyske Katholikers *Pilegrimstog* til Rom og Tysklands Deltagelse i *Jubilæums-Udstillingen* i Vatikanet. Denne sidste vil ikke blive opstillet i selve Vatikanets Sale, men i en særegen Udstillingsbygning, der opføres i nævnte Øjemed i en af Vatikanets Gaarde. Hvert Land faar sin Plads anvist, og Jubilæumsgaverne ordnes diocesanvis.

Nord-Amerika. „*Søstre af den kristelige Kjærlighed*“, som ogsaa virke her i Danmark, idet de i flere Aar have forestaaet den katholske Pigeskole i *Horsens*, udfolde en glimrende Virksomhed i de amerikanske Fristater. Ordenen stiftedes i sin Tid af den bekjendte Centrumsfører *v. Mallinckrodt's* Søster i Paderborn. I Oktober 1873 kom de første Søstre ifølge Kulturkampen fra Paderborn til New-York. I Byen *Wilkesbarre* i Pennsylvaniaen oprettedes der et Moderhus og et Noviciat, som allerede nu tæller 320 Medlemmer. Søstrene have overtaget Ledelsen af en højere Pigeskole (*Academy*) og undervise 8270 Børn i 40 Sogneskoler. Ovenover Indgangen til Moderhuset læser man Indskriften: „*Mallinckrodt-Konvent*“.

— Under Overskriften: „*Første Vidnesbyrd om katholsk Liv i Amerika*“ offentliggjøre de katholske Blade i Amerika følgende statistiske Data: Den første katholske Biskop i Amerika var John Juarey, som 1528 udnævntes til Biskop af Rio de Palmos. De første katholske Gejstlige, som ofrede Livet i dette Land, var den ovennævnte Franciskanerbiskop Juarey og en Sækular-Gejstlig ved Navn N. Asturino. Den første Bog, som blev trykt i den ny Verden, var „*Aandelig Fører af den. h. Johannes Klimakus*“. Den første katholske

Bog, som blev forlagt af en katholsk Boghandler, var „Relwer's: Det gl. og ny Testamentes Historie“, som udkom i 1784 hos Talbot i Filadelfia. Den første katholske Bibel blev udgivet af Mathew Carey, Stewart & Co., i Filadelfia 1790. Det første Nonnekloster, som grundlagdes i Landet, var Ursulinerindeklosteret i New-Orleans i Aaret 1727. Opdageren af de saltholdige Kilder ved Onondonga i Staten New-York var Jesuitpateren Simon le Moyne i Aaret 1654. Den Første, som henledte Opmærksomheden paa Petroleumskilderne ved Erie-Søen, var Franciskaneren Josef de la Roche d'Allion i 1627. Den første Ladning Hvede, som sendtes ned ad Missisipifloden fra Illinois, var avlet hos Jesuiterne i hine Egne. De første Sukkerrør kom ligeledes fra Jesuiterne i New-Orleans. Den første Biskop, som konsekredes for Amerika, var John Carroll, viet i Sullworth, Castle England. Den første Diocesan-Synode afholdtes i Baltimore i 1791. Den første Gejstlige, som modtog Præstevielsens h. Sakramente i Amerika, var Stefan Badin. ordineret d. 25. Maj 1793.

Den katholske Kirke i de Forenede Stater tæller for Tiden 6810 Kirker, 6281 Kapeller, 36 katholske Seminarier, 88 Kollegier, 593 Akademier, 485 Velgjørenheds-Anstalter, 2687 Sogneskoler med 535,715 Elever. Gejstligheden bestaar af en Kardinal, 12 Ærkebiskopper, 61 Biskopper, 7568 Præster og 1560 theologiske Studenter. For 94 Aar siden fandtes der kun ét Bispedømme i Unionen, nu findes der 62 Bispedømmer og 9 apostoliske Vikariater. Katholikernes Antal er i samme Tid steget fra 25,000 til ca. 10 Millioner. 4 Ærkebisper og 17 Biskopper ere fødte i *Irland*, Kardinal Gibbons, 3 Ærkebisper og 12 Biskopper stamme fra irske Forældre, men de ere fødte i Amerika. En Ærkebiskop og 7 Biskopper, som ogsaa ere fødte i den ny Verden, nedstamme fra England. Tyskland har givet Amerika en Ærkebiskop og 9 Biskopper, Frankrig derimod repræsenteres af 3 Ærkebisper og 5

Biskopper. Blandt de øvrige Biskopper findes 3 Belgiere, 2 Spaniere, 1 Skotte, 1 Schweitzer, 2 Hollændere og 1 fra Slavonien.

Frankrig. Foreningen for *Oprettelsen af kristelige Skoler* afholdt for nylig sit aarlige Generalmøde. Senator *Chesnelong* meddelte i sin begejstrede Tale, der stadig afbrødes af Bifaldsytringer, at de kirkefjendtlige Skoler, som Republiken har indført, foraarsage Skatteyderne en aarlig Merudgift paa 86 Mill. Frks. Men de kristelige Skoler ere derfor ingenlunde blevne tilintetgjorte. De havde i 1875 en halv, nu over én Million Elever. I de sidste 7 Aar er der alene i Paris bleven udgivet 19 Mill. Frks. for dem. Et talende Bevis paa de franske Katholikers Offerberedvillighed.

London. Tanken om Gjenoprettelsen af en diplomatisk Forbindelse med den h. Stol gjør stadig Fremskridt i den offentlige Mening. „Pall Mall Gazette“ ytrer sig saaledes om dette vigtige Spørgsmaal: „Hvor længe skulle vi endnu vente paa at have en pavelig Nuntius akkrediteret ved det engelske Hof? Ikke længe, at dømme efter den Gang, Forhandlingerne have taget. Ikke længe, ville vi i det mindste haabe, thi Paven repræsenterer en altfor reel og i visse Henseender alt for betydelig Magt i denne Verdens Anliggender, til at en Regering tør vedblive med opretholde den politiske Ostracisme fra gamle Tider imod ham, da Paven og vor Regering endnu laa i dødelig Strid med hinanden. Naturligvis er der endnu stadig nogle rygende Levninger af denne gamle theologiske Kamp til Stede, som ville blusse op, saa snart man foreslaar, at gjenoptage de diplomatiske Forbindelser med Vatikanet. Men disse Sager tilhøre forbigangne Tider. Faktorerne og de permanente Kræfter, som styre den moderne Stat, vise os, at vi berøve os det bedste Middel, til at erfare, hvad han tænker, og lade ham vide, hvad vi tænke. Paven er nu i vore Dage en saa stor Magt i Verden, hvad vil han ikke først blive i Fremtiden? St. Peters Lærestol med den

af Leo XIII inaugurerede Politik kan blive den moderne Verdens fredelige Midtpunkt, som synes bestemt til, at yde Menneskeheden og Civilisationen store Tjenester? Som man ser, stiller det engelske protestantiske Blad sig udelukkende paa det Nyttiges Standpunkt. Men der ligger deri aabenbart et betydningsfuldt Vidnesbyrd om Pavedømmets voxende Indflydelse, idet ogsaa dets principielle Modstandere maa tilstaa, at Pavedømmet ikke blot er en religiøs Magt, men ogsaa en social og politisk Faktor af første Rang.

Rusland. Guvernøren i *Livland* har sendt en Skrivelse til den russiske Biskop af Riga og Mitau; den er bleven udbredt overalt paa Landet og viser den mørke, fanatiske og voldsomme Aand, som besjæler Rusland. I sin Skrivelse minder Guvernøren om alle de Straffe, som de ere hjemfaldne til, som forlade den orthodoxe russiske Tro og vende sig til *Lutherdommen* i hine Egne.

1. De Retroende, som have besøgt Konfirmations-Undervisningen hos lutherske Gejstlige, kunne ikke beklæde noget som helst Embede, da deres efter luthersk Ritus aflagte Embedsed erklæres for ugyldig. Desuden maa de huske paa, at de i Følge Straffekodexen, Art. 188 og 190, miste deres Børn, som kunne tages fra dem og overdrages Andre til Opdragelse, og at de selv maa vandre i Fængsel.
2. For endnu værre Følger udsætte de Bønder sig, som ere døbte efter orthodox Ritus, men senere lade sig ægtevie i den lutherske Kirke. Et saadant Ægteskab erklæres for ugyldigt og Børnene af saadanne Ægteskaber følgerlig for uægte. Dør en af Ægtefællerne i et saadant Ægteskab, indskrænkes baade Børnene og den efterlevende Ægtefælle i deres Arverettigheder. Børnene tabe tillige deres Ret til forskjellige Lettelser med Hensyn til Værnepligten, som i Følge Lovgivningen tilkomme de orthodoxe Undersaatter.
3. Retroende Forældre, som lade deres Børn opdrage i den lutherske Tro, blive straffede i

Følge Lovens § 190 med 8 Maaneders indtil 1 Aar og 8 Maaneders Fængsel.

Frederiksstad. Byen *Frederiksstad*, hvor afdøde Pastor *Kjelsberg* arbejdede i sine sidste Leveaar, ligger i Smaalenes Amt og er Amtets ældste Kjøbstad. Omgivelserne ere lave og skovrige, med enkelte hist og her liggende nøgne Granitrygge, uden synderlig Højde. Den anlagdes af Frederik den 2. i Aaret 1570 istedenfor det i Syvaarskrigen ødelagte *Sarpsborg*. Stedets Fæstningsværker ere nu uden militær Betydning. Derimod har Byen i de senere Aar været i rask Opkomst, og regnes de nærmest liggende, forstadsagtige Bebyggelser med, har den nu en hjemmehørende Folkemængde paa henimod 20,000 Sjæle.

I det 17. Aarhundrede, efter at Byen var bleven befæstet, voxede Regeringens Interesse for den, og for at forøge Befolkningen og begunstige Udlændinges Indvandring, for ved dem at ophjælpe Industrien og Fabrikvæsenet, saá man sig nødsaget til at tilstede andre Religioners Bekjendere en mere eller mindre indskrænket Religionsøvelse. Frederiksstad blev i Lighed med Kristiansand i Norge, Altona, Glückstad og Fredericia i Aaret 1682 en „Fristad,“ hvor Katholikerne kunde nedsætte sig, dog uden at have Ret til offentlig Gudstjeneste. De katholske Gejstliges Virksomhed hæmmedes i en væsentlig Grad ved disse intolerante Indskrænkninger. Blandt de Gejstlige, som have virket i Norge kan nævnes Jesuitpateren *Mart. Chierfomont*, som en af de Første, og som ifølge Glückstads Ministerialbog døde i Norge. Ifølge Dr. Pieper skal *Joh. Mart. Rhugius* dog allerede have virket i Norge fra 1637—42, før den Ovennævnte.

Hvad den nyere Tid angaar, da var Pastor *Karlén*, som for Tiden residerer i Vadstena i Sverrig, egentlig den Første, som paany optog Missionsgjerningen i Frederiksstad. Han lejede nogle Værelser og holdt Gudstjeneste i nogen Tid, men trak sig atter tilbage, og de

gejstlige Foresatte overlode da Fortsættelsen af den apostoliske Gjerning der i Byen til Pastor Kjelsberg, som opholdt sig i Kristiania.

Ikke langt fra Frederiksstad ligger *Glemminge* med sin gamle, ærværdige Kirke fra den katholske Tid, og kjendt under Navn af „Glemminge gamle Kirke.“ Det er nu henved 20 Aar, den ikke benyttes, naar undtages en Gang imellem til Bibellæsning. Aarene have ikke udslettet det katholske Præg ved den gamle Kirke; en prægtig Granitbygning, som minder om den Kirke, der forud ejede den. En Kirkegaard omgiver Kirken, i Lighed med hvad man plejer at finde omkring de ældre Kirker og de fleste Landsbykirker, og paa denne Kirkegaard, hvor saa mange katholske Forfædre have fundet Hvile, stededes ogsaa Pastor Kjelsberg til Jorde.

Sjældent er en saa talrig Skare mødt i den senere Tid til en Begravelse i Glemminge, som den, der mødte, da de gamle katholske Kirkeklokker ringede til Pastor Kjelsbergs. Og med Rette var man mødt, thi Pastor Kjelsberg havde en historisk Betydning for os, da han er den første indfødte katholske Præst efter Reformationen, som stededes til Hvile i sine Fædres Jord. Hans Medbroder i Frederiksstad, Pastor *Crul*, havde ikke sparet noget, for at skaffe ham en saa værdig Begravelse, som mulig. Sct. Birgittas lille, endnu ufuldførte Kirke var ikke til at kjende: kjærlige Hænder i Menigheden havde prydet dens Kor med grønne Planter og Blomster og drapperet dens Vægge med Sorgens Farve. Af Hengivenhed for den Afdøde var Pastor emerit. *Holfeldt-Houen*, samt d'Hrr. Gejstlige *Blancke* fra Frederikshald og *Wang* fra Kristiania, og andre Venner fra Frederikshald mødte.

Ved selve Sørgegudstjenesten, der forrettedes af Pastor Crul, holdt Past. em. Holfeldt-Houen Mindetalen over den Afdøde. Trods den temmelig lange Vej til Glemminge gamle Kirke, fulgte Præsterne i kirkeligt Ornat med til Graven, ledsagede af den Afdødes Moder

og de andre tilstedeværende Menighedsmedlemmer, Venner og Bekjendte. Da man var ankommen til Graven, indviedes denne af Pastor Wang. Derefter talte Pastor Crul om den Afdødes velgjørende Virksomhed, og Pastor Wang bragte den Afdøde det sidste Farvel fra hans dybt sørgende Moder, der stod ved Sønnens Grav, og fra de andre Venner og Bekjendte, idet han sluttede med en hjærtelig Bøn til Gud, om at den Hensovede maatte hvile i Fred. *R. I. P.*

Kolding. Istedensfor højærv. Hr. Pastor Lichtle, som for nogen Tid siden vendte tilbage til Elsass, er Sognepræsten ved den katholske Kirke i Kolding, højærv. Hr. Pastor *Clemens Storp*, bleven udnævnt til *Direktør* for den danske Afdeling af *Jesu h. Barndoms Forening*. Alle Meddelelser, Forespørgsler o. s. v., Foreningen vedrørende, sendes derfor for Fremtiden til Pastor Storp, Katholsk Kirke, Kolding.

Holland. *Protestantismen* i Holland gaar stadig fremad paa Adsplittelsens Vej. Der hersker en fuldkommen Spaltning mellem dem, som endnu tro paa Bibelen og kalde deres Samfund „den lidende Kirke“, og hine, som nærme sig Atheismen. De Første, de nederlandske Reformerte, have grundlagt et nyt officielt Organ og kalde sig „den mægtige Statskirke“ og „Luthers, Kalvins og Melanchthons eneste Sønner“. Ikke desto mindre tabe de daglig Fodfæste; paa flere Steder have de moderne Reformerte allerede erobret deres Kirker og tvunget dem til at afholde deres Gudstjeneste i lejede Dansesale, og berøvet Statstilskud, er den „lidende Kirke“ henvist til de Troendes Almisser. Medens den reformerte Kirke saaledes synker i Ruin i Holland, vinder den forhen saa forfulgte *katholske Kirke* daglig i Glans. Den har fornylig indviet et nyt, prægtigt Gudshus i Amsterdam, i Nærheden af Havnen, hvor Østens og Vestens Skatte løbe ind i Hovedstaden. Denne nye Kirke erstatter den fattige Hytte, i hvilken Amsterdams Katholiker for 300 Aar siden skjulte sig, for at

undgaa Forfølgelserne. Den nye Kirke bærer Navn af Sct Nikolaus, ligesom hin gamle katholske Kirke, der i Reformationstiden erobredes af Protestanterne, og fra hvilken disse nu atter jages ud af Atheismen.

Kirkelig Kalender.

Søndag den 24. April. 2. Søndag efter Paaske. Fidelis af Sigmaringen, Mart. — (Gudstjenesten i Sct. Ansgar som paa alm. Søndage.) **25. M.** Markus, Evangelist. (Bededag; efter Skolemessen Kl. 8 $\frac{1}{4}$ Bøn-Procession og Litani.) — **26. Ti.** Kletus og Marcellus, Bisk. og Mart. — **27. O.** Petrus Kanisius, Bekj. — **28. To.** Paul af Korset, Bekj. — **29. F.** Petrus Mart. — **30. L.** Katharina af Siena, Jomfru.
Søndag den 1. Maj. 3. Sønd. e. Paaske. Filippus og Jacobus, Apostle. (Sct. Josefs Skytsfest.) — Levitmessen efter hvilken Konfirmationens h. Sakramente meddeles, begynder allerede Kl. 9. — Kl. 7. og 11 stille h. Messe. Kl. 5 Efterm. Festandagt med Prædiken.

Vincentforeningens Sct. Ansgars Konferents holder Møde i Dag, d. 24. April, som sædvanlig efter Højmessens.

Vincentforeningen afholder Generalforsamling i Aften den 24. April, Kl. 8 i Lokalet, Frederiksberg Allè 15-17, hvortil alle Konferentsernes Medlemmer samt Æresmedlemmer indbydes.

Smykket som bortloddedes ved Elisabethforeningens Bazar, er vundet paa Nr. 149.

Literatur.

Til den forestaaende Maj Maaned anbefales:

Maj Maaned, helliget den saligste Jomfru og Guds Moder Maria ved daglig Betragtning og Bøn. heftet 60 Øre, indb. 90 Øre. Med 20 Exemplarer følger et Gratis-Exemplar.

Et rigt Udvalg af daglige Bønner, navnlig til Jomfru Maria og Sct. Josef, gjør Bogen skikket til at benyttes ogsaa udenfor Majandagten, især paa alle Vor Frues Dage. Faas hos d'Hrr. Gejstlige og hos Bogbindermester O. Petersen Kjøbh. Gothersgade 55.

Devotionaliehandelen (Gl. Torv 4. Stuen) bringes i velvillig Erindring. Der forefindes et smuk Udvalg af saa vel ganske almindelige som finere Rosenkranse, Kors, Statuetter, Vievandskar, Skapularer, Billeder, m. m. Til Majmaaned anbefales smukke Lourdes-Statuer.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

Femogtredivte Aargang.

„Nordisk Ugeblad“ udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer Millech, Store Kjøbmagergade 10. I. S., Kjøbenhavn. — Redaktør: A. Johansen, Bredgade 64, I. S.

Nr. 18.

Søndagen den 1. Maj.

1887.

Indhold. Leo XIII's Skrivelse til Ærkebiskoppen af Køln. Den h. Monika's 1500 aarige Jubilæum og Mødreforeningen. Foraar. Efterretninger: Kjøbenhavn.

Leo XIII's Skrivelse til Ærkebiskoppen af Køln.

Den i den henrundne Uge af Alverdens Blade omtalte pavelige Kundgjørelse, som den h. Fader i Form af en latinsk Skrivelse har rettet til Ærkebiskop *Filip Krementz* af Køln, og som har haft en saa væsentlig Indflydelse paa det katholske Centrums Optræden overfor Vedtagelsen af de ny kirkelige Love i den tyske Rigsdag, lyder i Oversættelse saaledes:

Leo XIII., Pave.

Ærværdige Broder, Hilsen og Apostolisk Velsignelse!
Af din Skrivelse af 20. Marts have vi med Lethed forstaaet, at — hvad Vi allerede forhen vare overbeviste om — den katholske Sags Stilling i dit Fædreland ligger dig meget paa Hjærte. Og dette regne Vi dig gjærne til Ros; thi dette Sindelag, som med saa stor Iver tænker paa det almindelige Vel, svarer fuldkomment

til din ophøjede Værdighed saa vel som til Tidsforholdene, under hvilke Kirken i nærværende Tid lever hos Eder. Vi anse det atter paa Vor Side for Vor Opgave, idet Vi give dig Svar paa de Spørgsmaal, som du forlanger Oplysning om, tillige at kundgjøre offentlig, hvad den apostoliske Stol tænker om de nyeste *Lovforslag*, som vedrøre Ordningen af de katholske Anliggender i Kongeriget *Preussen*, og om hvilke Vi have raadspurgt nogle af den h. romerske Kirkes Kardinaler, for at de maatte ytre deres Mening desangaaende.

Allerede fra Begyndelsen af Vort Pontifikat have Vi med Alvor taget Eders Anliggender under Overvejelse og besluttede da, saaledes som Vort Embedes Natur førte det med sig, at forsøge Alt, for, saa vidt muligt, at gjennehverve Katholikerne Frihedens trygge Ro og den retmæssige Frihed. Denne Vor Villie og Hensigt have Vi udtalt i Vore Breve til Hs. Majestæt Kejseren og til den durchl. Fyrste, som ogsaa i Vor Skrivelse til din umiddelbare Forgænger i Kølner-Ærkebispedømmet.

Vi begyndte derfor, hvad der var meget naturligt, at aande friere efter de langvarige Bekymringer og at fatte glad Fortrøstning og Haab, da Vi lagde Mærke til, at man var tilbøjelig til at underkaste *Lovene*, som hæmmede Katholikernes Frihed, en Revision til deres Forbedring, idet der derved aabnede sig en Vej til Bilæggelse af Tvistighederne. Hvad der fulgte efter, egnede sig snarere til at forøge Haabet, end til at svække det. Tildels har man anstrængt sig, tildels anstrænger man sig endnu, for at *formilde* hine Love; og selv om *alt endnu ikke er opnaaet*, hvad Katholikerne med Rette ønske at opnaa, saa er dog alligevel meget sikret, hvorved deres Stilling forbedres. Du indser tilvisse, hvor betydningsfuldt det er, at den *romerske Paves* Magtfuldkommenhed kan ytre sig frit og udvikle sig i de mangehaande og mangfoldige Forhold, hvori den apost. Stol staar til Statsmagten, saavel som til

Biskopperne og det katholske Folk. Desuden er der — hvad Vi med saa ivrig Omsorg stræbte efter at opnaa — sørget for Forvaltningen af flere Dioceses, efter at de saa længe have været uden Hyrde; *Sognene* ere atter for en stor Del i Besiddelse af deres Forstandere; *Hindringerne*, som hæmmede den biskoppelige Magt i Haandhævelsen af *Tugten* og i Udøvelsen af *Dommermyndigheden*, ere borttryddede. Siden et Aar ere allerede *fire Klerikal-Seminarier* aabnede paany; om kort Tid ville to andre kunne aabnes i Limburg og Osnabrück; Studenterne i hine Dioceses, som endnu ikke besidde deres egne Seminarier, kunne sendes til et andet Seminar indenfor Rigets Grænser. Fremdeles, naar en Gang i det mindste nogle *Ordenssamfund* ere kaldte tilbage, saa vil Udøvelsen af de kristelige Leveregler atter udbrede sig videre, og Mange ville uden Hindring kunne tilstræbe den fuldkomne og højeste Dyd. Derved er der sket et højst berettiget Ønske hos Katholikerne Fyldest, da det er en Kjendsgjerning, at de inderlig længtes efter de gejstlige Ordener; og ogsaa *selve Staten* har derved erhvervet sig en nyttig Medhjælp til Udøvelsen af Kjærlighedsgjæringer, til Fremme af Folkets Sædelighed og til Bedste for alt, hvad der smykker menneskelig Dannelse.

Du ser med Lethed heraf, ærværdige Broder, at der af hine haarde Love er *afskaffet* eller dog i det mindste *forandret* saa meget, at de synes mindre vanskelige at bære. Vel vil den apost. Stol stedse anvende al mulig Forsigtighed og Klogskab, for at opnaa, at denne Tingenes Tilstand, som endnu ingenlunde er den bedste, maa *forbedres endnu mere og paa en mere omfattende Maade*. Men paa den anden Side maner Bevidstheden om Vort apost. Embede og *Reglerne for den praktiske Klogskab* Os, til at foretrække et *nærværende og sikkert Gode* for en tvivlsom og usikker Forventning om et større Gode. Thi hvorledes *Fremtiden* end maatte ordne Gangen i de tyske Anliggender, saa er

det dog sikkert til stor Vinding og Gavn for Kirken. at Biskopperne med deres hellige Myndighed kunne forestaa Gejstligheden og Folket; at det katholske Folk kan modtage Troens og Sædelærens Forskrifter af dets Hyrder; at Helligdommens fremtidige Tjenere kunne opdrages i Fromhed paa Seminarierne til et Fremtidshaab for Præstedømmet; at Medlemmerne af nogle gejstlige Ordener offentlig og for Folkets Øjne kunne stræbe efter de evangeliske Dyders Pryd.

Der er endnu *Udnævnelsen af de til Sogne-Embederne kaldede Personer* tilbage. Men i denne Henseende vidner den Samvittighedsfuldhed og Standhaftighed, som Eders Gejstlighed har lagt for Dagen under de vanskeligste Forhold, om, hvor strængt den holder fast ved sit Embedes Hellighed. Og af den yngre Gejstlighed tør man med Rette haabe, at den, opdraget under Eders Vejledning og Førelse til det præstelige Embede, vil fremvise en Gang de samme Exempler paa Dyd. Forøvrigt have Vi allerede for syv Aar siden erklæret med Hensyn til dette, og endnu ifjor gjentaget det, at Vi under visse Omstændigheder ikke vilde afslaa Preussens Fordringer i dette Punkt; og da man saa begyndte at forandre og forbedre de omtalte Love, var det derfor ogsaa billigt og ret, at Vi opfyldte *Vort Løfte*. Det maa ogsaa bemærkes, at dette er *den eneste Betingelse*, som Vi sluttelig ikke have tilbagevist. Eftersom endelig hele dette Anliggende med Hensyn til Udnævnelsen af de til Sogne-Embederne kaldede Personer forhandles mellem Os og det preussiske Riges Ministre, hvad der fremgaar af de gjensidige Skrivelser; saa ville Vi anstrænge Os, for at hidføre en *mindelig Overenskomst* om, hvorledes Sagerne skulle ordnes og hvad Norm der skal følges, naar *Biskoppen* en Gang vil noget andet, end *Overpræsidenten* tilstræber. Og disse Skrivelser indeholde jo netop ogsaa væsentlig *Biskoppen af Fulda's Forslag* med Hensyn til Begrundelsen af de Indsigelser, som maatte forekomme.

Men da den besluttede Lov, navnlig i Betragtning af de i Herrehuset vedtagne Forslag fra Biskoppen af Fulda, er et Hjælpemiddel, som hverken er hykkelsk eller tør ringeagtes, overfor mange Onder, og som *baner Vej* for den saa længe og saa møjsommeligt tilstræbte *Fred*, saa anse Vi det for heldigt, at Katholikerne ikke vægre sig ved at *stemme for* et saadant Lovforslag, som det, den anden lovgivende Myndighed vil komme til at befatte sig med i en nær Fremtid.

Og du, ærværdige Broder, og i lige Maade dine Embedsbrødre, drager efter Evne Omsorg for, ved Eders Formaning og Autoritet, at alle Rigets Katholiker nære *fuldkommen Tillid til den apostoliske Stol* og berolige sig med dens Afgjørelser; thi den vil pligtskyldig til enhver Tid beskytte med samme Aarvaagenhed og Kjærlighedens Aand de katholske Anliggender i Preussen. Vort Hjærte glæder sig ved Tanken om, at hele den katholske Gejstlighed og hele Folket, efter at Aarsagerne til Tvistighederne ere hævede, stedse ville være ét Hjærte og én Aand med deres Biskopper, og at de, som hidtil, ville agte og ære den romerske Pave, som i Kirken repræsenterer Endrægtigheds Principet og Sammenholdets Baand.

Imidlertid meddele Vi, som Underpant paa de himmelske Gaver og som Bevis paa Vor Velvillie, dig, ærværdige Broder, din Gejstlighed og dit Folk af ganske Hjærte den apostoliske Velsignelse i Herren.

Givet i Rom ved Sct. Peter den 7. April 1887, i Vort Pontifikats tiende Aar.

Leo XIII., Pave.

Den 19. April traadte den tyske Rigsdag atter sammen og i Deputeretkammeret har man siden den 21. forhandlet om de kirkepolitiske Lovforslag. Pavens ovenfor meddelte Skrivelse til Ærkebiskoppen af Køløn skabte naturligvis en ny Situation for *Centrum*. Paven anerkjender i Skrivelsen de Lettelser, som de forskjel-

lige Ændringer i den kirkepolitiske Lovgivning have hidført; men han erklærer dog ogsaa samtidig, at Sagerne fremtidige Stilling ingenlunde maa anses for den bedste, og at der tværtimod maa arbejdes hen til en langt mere omfattende Forbedring, og at der fremdeles plejes Forhandlinger med Hensyn til Statens Indsigelsesret overfor de Gejstlige, som af Biskopperne kaldes til Sogne-Embederne. Man er derfor *heller ikke berettiget* til at nære den Formening, at den Tilstand, som skabes ved de nye kirkepolitiske Love i Tyskland, kan anses for *afsluttende og definitiv* med Hensyn til Forholdet mellem Stat og Kirke.

Før Forhandlingen begyndte i Rigsdagen, holdt Centrumsfraktionen to Møder, for at raadslaa angaaende sin Stilling overfor Lovforslagene, og man besluttede da enstemmig efter en alvorlig Diskussion, at *tage imod Lovforslaget*, som det var fremgaaet fra Herrehuset. Der var forskellige Grunde, som hidførte denne Beslutning. Tilfredshed med Lovforslaget i og for sig ytrede sig vist ikke hos Nogen. Men ved at afvise Lovforslaget i Modsætning til den apost. Stols Kundgjørelse vilde man have bragt den største Forvirring og mangehaande Spaltning ind mellem Katholikerne og derved i høj Grad fremmet Modstandernes Bestræbelser. Der henvistes fremdeles til, at i den store aandelige Kamp, som for Tiden udfægtes af Nægtelsen af al Autoritet i Familien, Staten og Kirken, var det af største Vigtighed, at styrke Autoriteten i dens højeste Aabenbarrelse, i Pavedømmet. Mer Centrum vilde kun have kunnet gjøre sin hidtidige Anskuelse gjældende, idet det vendte sig imod den pavelig Autoritet, og derved vilde det have fremmet Tvedragten mellem Katholicismen i Tyskland og Rom. Paa denne farlige Bane vilde man muligvis ogsaa imod den oprindelige Villie være bleven trængt endnu videre, hvad Kirkehistorien gjentagne Gange har vist. I Overensstemmelse med disse Beslutninger og Overvejelser afgav derfor ogsaa *Dr. Windt-*

horst en Erklæring i Centrumsfraktionens Navn ved Begyndelsen af Rigsdagsmødet. *Det kirkepolitiske Lovforslag modtoges senere uforandret*, som det var kommet fra Herrehuset. Men at Centrumsfraktionen, bag hvilket hele det katholske Tyskland staar, kun har stemt for Lovforslaget med stor Selvfornægtelse, navnlig hvad angaar *Indsigelsesretten*, og ene og alene af Hensyn til den højeste kirkelige Autoritet, er let forstaaeligt. Men paa den anden Side maa Paven have haft sine særegne og alvorlige Grunde, for at gjøre det Skridt, han har gjort. Under alle Omstændigheder er den indre Fred, som Fyrst Bismarck omtalte, dog hidtil kun at betragte som en *Vaabenstilstand* og et nyt Provisorium. En varig Fred og endelig Sejr; for den gode Sag vil *Fremtiden* først bringe, naar det katholske Folk bevarer sin Enighed!

Den hellige Monika's 1500-aarige Jubilæum.

(Den 4de Maj.)

Mødreforeningen fejrer i denne Uge sin Skytspatronindes, den h. *Monika's 1500-aarige Jubilæum*, idet det den 4de Maj bliver 1500 Aar, siden den h. *Augustinus's* fromme Moder udaandede sin rene Sjæl. Den sædvanlige h. Messe, som ellers læses for Foreningens Medlemmer og Anliggende paa den første Tirsdag i hver Maaned, vil i denne Anledning bortfalde, og i dens Sted vil der paa selve Festedagen, **Onsdag d. 4. Maj**, blive fejret en *højtidelig Messe* med *Fælleskommunion* for Foreningens Medlemmer. At alle Mødrene ville bivaane denne Festlighed, som finder Sted i Sct. Ans-

gars Kirke Kl. 8¹/₄. og ved Annammelsen af den h. Kommunion forene sig i Bønnen med alle katholske Mødre i hele Verden, til Ære for den h. Monika, er en Selvfølge. Tillige benytte vi denne Lejlighed til at opfordre alle Mødre i Menigheden, som endnu ikke maatte være Medlemmer af Foreningen, til paa denne Dag at lade sig indmelde i Mødreforeningen, til Gavn for dem selv, deres Børn og deres hele Hjem. Farerne for Børnenes timelige og evige Vel forøges daglig, paa Gader og Stræder, paa Værksteder og hos Herskaber, i Literaturen og Dagspressen udspændes der nye og uheldbringende Snarer for deres Dyd, og de maa i vore Dage se og høre meget, som smigrer Forfængeligheden, Selvkjærligheden og Nydelsessygen. Stakkels Moder! Hvad vil Du gjøre? Du kan umulig overlade dit Barn til Verden og dens Farer, som true Livets Lykke og Værdighed i Tiden, og Sjælens Frelse for Evigheden! *Du kan bede!* Men ak! dit Hjærte svigter, naar Du tænker paa denne Syndflod af Farer — og paa *din* svage, fattige Bøn. Vær trøstig, i *Mødreforeningen* finder Du Hjælp og Understøttelse, der finder Du Deltagere i dine Sorger, der bede med Dig og for dine Børn 200,000 *Mødre* daglig den lille Bøn, hvilken Du som Medlem ogsaa beder for dem og deres Børn; der frembæres én Gang hver Maaned det h. Messeoffer for Dig og dine Anliggender, og i den h. Kommunion forener Jesu guddommelige Hjærte sig med dit ængstede Hjærte, og Herrens Tjener giver Dig Belæring om dine ofte saa vanskelige og tunge Pligter, Formaning, som oplive dit Mod og atter og atter forestille Dig, at Du har en himmelsk Opgave at løse, en Opgave, som din Frelser deler med Dig — at udbrede Guds Rige paa Jorden og frelse Sjæle for det evige Liv.

Den katholske Kirke staar i en dobbelt Gjæld til den h. *Monika*: hun er Moder til den h. *Augustinus* og

hun har ved Guds Naade hidført hans *Konversion*. Den h. Monika saå Verdens Lys i Aaret 332 i en from Familie og undervistes tidlig i Herrens Frygt. Sine Barndomspligter lærte hun at kjende hos en gudfrygtig og dydig Tjenestepige, til hvem Forældrene anbetroede Opdragelsen af deres Børn, og som underviste dem i Fromhedens Lære, underkuede enhver ond Tilbøjelighed hos dem, saa snart den ytrede sig, og ved sin Klogskab, sit Ord og Exempel tidlig indgød dem Pligtfølelse og Kjærlighed til enhver Dyd. Hun var saa stræng i Opfyldelsen af sit Hverv, at hun ikke alene paa det Omhyggeligste drog Omsorg for, at de vare maadeholdne ved deres Maaltider, men hun vilde end ikke tillade dem at drikke Vand udenfor de bestemte Maaltider, hvor tørstige de end maatte være. Hun plejede at sige: „Nu holder Du af at drikke Vand, men naar Du en Gang bliver Herre over Kjælderen, vil Du forsmå Vand, men Drikkevanen vil Du ikke blive af med.“ Trods denne kloge Omsorg fik den unge Monika dog et føleligt Hang til Vin, og naar hun af sine Forældre, som ikke ahnede Faren, sendtes til Vinkjælderen for at hente Vin til Familiens Brug, undlod hun sjældent at smage paa den. I Førstningen drak hun kun lidt, uden nogensomhelst uordentlig Begjærlighed, ene og alene af ungdommelig Letsindighed. Men lidt efter lidt blev Maalet større, hun tabte sin første Ligegyldighed for Vin og drak for Fornøjelses Skyld hele Glas fulde, naar Lejlighed tilbød sig. Gud vaagede imidlertid over sin Tjenerinde, for at forbedre hende, og han benyttede sig i saa Henseende af den ovenfor omtalte Tjenestepige, som havde lagt Mærke til den unge Piges Unoder, ved at følge hende ned i Kjælderen, og som under en øjeblikkelig Strid imellem dem en Dag gjorde Monika Bebrejdelser desangaaende, ved at kalde hende en „Drankerske“. Denne Benævnelse gjorde et saa mægtigt Indtryk paa Monika, at hun med Alvorgik i sig selv, erkjendte og fordømte sin Fejl, og fra det Øjeblik af

til Fuldkommenhed forbedrede sig. Hun modtog senere den h. Daab og førte siden en Livsvandel, der var til Opbyggelse for alle dem, som kom i Berøring med hende.

Efter Forældrenes Ønske giftede hun sig i Tagaste med en Patricier, som vel var en agtet og æret Mand, men desværre en Hedning. Hun adlød og tjente ham som sin Herre, arbejdede paa at vinde ham for Gud, og ved Kjærlighed og mønsterværdig Optræden søgte hun at bringe ham bort fra hans Laster. Gud skjænkede dem to Sønner, *Augustinus* og *Navigius*, og en Datter. Uden at bebrejde ham noget, bar Monika alle hans hedenske Unoder. Han var saaledes til visse Tider meget skikkelig og kjærlig, men til andre heftig og vred-laden. Monika modsatte sig ham aldrig, naar hun saá, at han var ophidset eller vred, men naar Hidsigheden var overstaaet og hans Sind beroliget, gjorde hun ham med Mildhed opmærksom paa det uretfærdige i hans Optræden. Naar hun saá andre Kvinder i deres Ansigter bære Spor af deres hedenske Ægtemænds Hidsighed og Vrede og hørte dem tale om Mændenes Raahed og Udskejelser, plejede hun at svare dem: „I maa hellere bebrejde Eder selv og eders onde Tunger“. Hendes Exempel alene var et tilstrækkeligt Vidnesbyrd, thi skjønt hendes Husbond var overordentlig heftig, skal han dog aldrig have slaaet hende, og ikke en eneste Dag skal der have været en huslig Tvistighed imellem dem, fordi hun bar alle hans hidsige Udbrud med Taalmodighed og Taushed, gjengjældte ham kun med endnu større Godhed og benyttede, naar det var nødvendigt, en senere passende Lejlighed til at lade ham med Skaansel føle hans Uretfærdighed.

En af de sødste Frugter, som Monika opnaaede ved sin Taalmodighed, var Ægtefællens Omvendelse til Kristendommen, der bevirkede, at han blev kysk i Ord og Gjerning, og trofast opfyldte en god Kristens Pligter i enhver Henseende. Han døde Aaret efter at han

havde modtaget den h. Daab. Ved sin Mildhed vandt hun ogsaa sin arrige Svigermoder for Frelseren. Den h. Monika besad et overordentligt Talent for at stifte Fred mellem Naboerne, naar disse vare komne i Strid med hverandre, og det var øjensynlig den Helligaand, der indgød hende det opofrende Sindelag, som hun udviste ved slige Lejligheder. At hjælpe de Fattige, var hendes største Glæde, og hun plejede dem og drog Omsorg for dem baade med Kjærlighed og Gavmildhed. Daglig bivaanede hun det h. Messeoffer og gik forøvrigt stedse to Gange om Dagen i Kirke, om Morgenen og om Aftenen, var altid til Stede ved den offentlige Gudstjeneste, lyttede opmærksomt til Gudsordets Forkyndelse og havde altid i sine Tanker Evigheden for Øje. Hun tragtede efter at efterligne i sine Gjerninger de Hellige, som vare naaede til Besiddelsen af den evige Salighed, og opfyldt af Tillid til deres Forbøn, besøgte hun ofte Martyrernes Grave. Hun vidste meget godt, at man ikke tør holde noget for betydningsløst eller for en Bagatel, naar det vedrører Religionen og den kristelige Livsvandel, og at selv de mindste Gjerninger blive store, naar de udføres af Kjærlighed til Gud, og med Troskab og Iver. Hendes Andagtsøvelser hindrede hende ikke i at vaage med Omhyggelighed over Børnenes Opdragelse, et Hverv, i hvilket Gud gav hende rig Lejlighed til Fortjenester og Lidelser, navnlig med Hensyn til *Augustinus*, for at krone hendes Omsorg med desto større Hæder ved Slutningen af hendes Liv.

(Fortsættes).

Foraar.

En raa Fyr var April, den maa jo give Vinteren sin Afsked og bane Vejen for den smukke, milde Jomfru, som i Dag nærmer sig med Blomsterkrans i de blonde

Lokker. Men med sin Susen og Brusen blæser April os dog ogsaa baade Haab og glade Ahnelser ind i Hjærtet; Brystet udvider sig, og Øjet hilser med Glæde den første „Vintergjæk“, den første Primula, som bly strækker sit fine Hoved imod Lyset. Hvoraf kommer det vel, at Mennesket med Resignation gaar Vinteren imøde med dens Kulde og dens lange Aftener, medens han med Jubel og Glæde hilser Foraarets Budbringere? Hvoraf kommer det vel, at den første grønne Gren, den første Lærke, den første lille Blomst opfylder os med unævnelig Glæde og fortrøstningsfuldt Haab? Er det blot Tanken om at Naturen bliver ung igjen og opvækkes til nyt Liv? Nej, det er den Følelse, som ubevidst slumrer i det menneskelige Bryst, at ogsaa vi engang ville opvaagne til et nyt Liv, til et bedre Foraar, naar vi engang have frigjort os for vor jordiske Tilværelses haarde og ru Skal. I Foraarsglæden, som griber os, naar det første Grønne begynder at udfolde sig paa Træerne, finder jeg en Forudahnelse om hin uudsigelige Glæde og Salighed, som henviser os til vort egentlige og bedre Hjem. Denne Følelse, som rører sig hos ethvert Menneske, lader sig lige saa lidt bortdemonstrere med alle de materialistiske Lærdomme og Abekatte-Theorier, som det store Spørgsmaalstegn, overfor hvilket Døden stiller os. Hvad de Viseste blandt Vise ikke have kunnet udgranske, det ahne vi troende og haabende, naar Gud om Foraaret udtaler det almægtige „Bliv“, naar dette Skaberens Almagtsord gjenslyder i vort Hjærte fra Busk og Hegn, fra Skov og Eng. Ord kunne ikke gjengive disse Følelser. Rationalisten og Materialisten kan gjærne forklare os, hvorledes en Plante danner og udvikler sig; men at skabe det simpleste Græsstraa, det er den menneskelige Kløgt ikke i Stand til! Kun et troende Sindelag kan hjærtelig glæde sig over Foraaret, over Naturens Opvaagnen til nyt Liv; thi det friske Grønne og Knopperne

have en højere Betydning i hans Øjne, end i deres Øjne, som kun tro paa Stof og Stofvexling.

Hvad den algode Skaber har malet i Naturens Bog med tusindfarvet Pensel, det taler et langt forstaaeligere Sprog til ethvert følende og tænkende Menneske, end al Menneskevisdom, som vel ser Skriften og Farven, men ikke desto mindre fordrister sig til at fornægte Skaberen! Fordi den stakkels menneskelige Fornuft ikke er i Stand til at fatte Skaberens Almagt, derfor nægter den Skaberen! Naar jeg møder en festlig smykket Brud, med Myrthekrans om Hovedet og iført den hvide Kjole, da véd jeg, at denne Pynt ikke er kommet af sig selv til Bruden, — og ikke desto mindre skulde den store Brudedragt, som hele Naturen aarlig smykker sig med, denne grønne, blomstrende, ja, med Millioner af Blomster gjennemvævede Dragt være opstaaet af sig selv? Skabningens vidunderlige Harmoni skulde ikke desto mindre være et blot og bart Spil af det blinde Tilfælde? Saaledes tænkte jeg, da jeg fornylig modtog fra en af Ugebladets ærede Læsere en nydelig lille Buket Vintergjække, indfattede i smaa, fine Skovmærker, og ledsaget af følgende Strofer:

*„De første Blomster, som Vaaren bragte,
Man Dem i Dag som Gave rakte.“*

Det glædede mig! Blomster er den sindrigste Gave blandt Mennesker; de ere Symbol paa det Skjønne og Ædle, uden Svig eller List, sødt duftende, vederkvægende baade for Øje og Hjærte. Blomster og Børneøjne, siger Legenden, ere en Levning fra det jordiske Paradis. Og hvad siger saa ikke Lyden af disse fine, hvide Klokker? Vaagn op, o, Menneskehjærte af Bekymringernes Grav; vaagn op til ny Livs- og Skaberlyst! Saa ren, som Farven hos disse Blomster, være din Vandel, saa friskt som den dit Sindelag, og de grønne Skovmærker, som omgive Klokkerne, minde os om, at vi end ikke da tør lade Haabet fare, naar barske Storme rase og isnende Kulde dræber de friske Blomster. „Op med Hovedet!“

tilraaber Foraaret os. Bliv ikke forsagt; rejs dig atter ved en fast Tillid til Gud, ligesom Efeuplanten, der af Stormen vel kan løsrives fra Muren og bøjes mod Jorden, men dog atter stadig klatrer op paany.

Efterretninger fra Ind- og Udland.

Kjøbenhavn. Vincentsforeningen afholdt sin anden *Generalforsamling* for i Aar Søndagen d. 24. April Kl. 8 $\frac{1}{2}$ Aften i Lokalet i Frederiksberg Allé. Der havde indfundet sig 33 Medlemmer. Efter at den højærv. apostoliske Præfekt havde aabnet Mødet med den sædvanlige Bøn, aflagde Formanden for Konferentsen i den indre By Beretning om Sct. Ansgars-Konferentsens Virksomhed siden sidste Generalforsamling, d. 27. Febr. Der var i dette Tidsrum bleven uddelt til Fattigø ca. 100 Kr., dels i Naturalier og Kul, dels i kontante Beløb. Den strænge Vinter og Arbejdsløsheden havde stillet store Krav til Konferentsen, saa at den for Tiden endog arbejdede med en Underbalance paa 15 Kr. Det var den ældste Konferents, og mange Fattige tyede særlig til den. Hr. Pastor Braun benyttede ogsaa Lejligheden til at yde Syforeningens Dameren velfortjent rosende Omtale og Anerkjendelse af deres ihærdige Virksomhed til Gavn for de Trængende i den henrundne Vinter. Der havde siden sidste Generalforsamling været afholdt 7 Møder, gennemsnitlig besøgte af 15 Medlemmer.

Hr. Pastor Neuvel aflagde derefter Beretning om Konferentsen paa Nørrebro. De regelmæssige Møder havde gennemsnitlig været besøgte af 8 Medlemmer. Der var uddelt 47 Kr. 93 Øre til Fattige, navnlig i Naturalier og Kul. Til Sekretær for Konferentsen var Hr. *Joh. Brix-Hansen* udnævnt, istedenfor Hr. Student *Ludv. Günther*, som var afrejst til Udlandet.

Da Formanden for Sct. Mariæ Konferents for Vesterbro og Frederiksberg var forhindret i at overvære Mødet, aflagdes Beretningen af Vice-Formanden, Hr. Fabrikant *Grünwald*. De regelmæssig afholdte Møder vare gennemsnitlig besøgte af 9 Medlemmer. Der uddeltes 15 Kr., og Kassebeholdningen var kun 4 Kr.

Beretningen fra Lokalraadets Kasserer, Hr. Billedhugger *C. Hartmann*, udviste en Kassebeholdning af 230 Kr. Paa Mødet satte den højærv. Præfekt Spørgsmaalet om *Ugebladets* Uddeling til de Fattige under Debat, og angaaende denne vigtige Sag havde D'Hrr. Pastor Braun og Neuvel. Sakristan Jensen, Murmester Günther og Fabrikant Siegler Ordet. Lokalraadets Vicepræsident, Hr. Greve og Folkethingsmand *Holstein-Ledreborg* fremhævede Ugebladets gode Egenskaber *), dets Udbredelse vilde stifte meget Godt, da det skrevne Ord var den mest taalmodige Missionær; det var det eneste katholske Organ i det danske Sprog og udmærkede sig stadig ved sin Righoldighed og interessante Behandling af tidssvarende Æmner, om hvilke Katholikerne burde vide Besked. Det besluttedes, at Vincentsforeningen skulde henvende sig til Bestyrelsen for Ansgariusforeningen angaaende Overladelsen af et Antal Exemplarer af Ugebladet i nævnte Øjemed til en moderat Betaling.

Præsidenten fremhævede med indtrængende og begejstrede Ord Vigtigheden af at fejre Foreningens *fire Hovedfester*, til hvilke den h. Fader jo havde knyttet en fuldkommen Aflad for Medlemmerne; navnlig fremhævedes den 19. Juli, den h. Vincents Fest. Den indtraf i Aar paa en Tirsdag, men da Afladen kunde vindes i de følgende syv Dage, vilde Festligheden blive henlagt til Søndagen den 24. Juli, og han vilde i saa Tilfælde opfordre Medlemmerne til at holde Fælleskommunion under Levitmessen Kl. 10. Der vilde i Dagens Anledning blive afholdt en Festprædiken, i hvilken der skulde rettes en indtrængende Opfordring til de Troende om at støtte Vincentsforeningen ved Indtrædelse som aktive eller bidragydende Medlemmer. I hver Konferents skulde der tillige af to Medlemmer foretages en særlig Indsamling. De karitative Foreningers Fremvæxt og Opblomstring har altid været en Livssag for alle gode Katholiker, som stedse mindes Frelserens Ord: „Hvad I have gjort mod den mindste af mine Brødre, det have I gjort imod mig.“

Efter Kollekten, som indbragte 17 Kr. 65 Øre, hævdedes Mødet med Bøn Kl. 9 ¹/₂. Referatet angaaende

*) Den ærede Viceformand var barmhjærtig nok til at tie om dets mangfoldige Mangler!

Mødet overdroges i Lokalraads-Sekretær, Dr. *Pechüles* Fraværelse — han opholder sig for Tiden ved den astronomiske Kongres i Paris — til Præfektorets Sekretær, Hr. Dr. *Bern. Hansen*.

Kirkelig Kalender.

Søndag den 1. Maj. 3. Sønd. e. Paaske. Filippus og Jakobus, Apostle. (Sct. Josefs Skytsfest.) — Levitmessen efter hvilken Konfirmationens h. Sakramente meddeles, begynder allerede Kl. 9. — Kl. 7. og 11 stille h. Messe. Kl. 5 Efterm. Festandagt med Prædiken. — **2. M.***) Athanasius, Biskop og Kirkelærer. — **3. Ti.** Korsets Finding. — **4. O.** Monika, Enke. — **5. To.** Pius V., Pave.
Fredagen den 6. Maj. Mariæ Bebudelse. (Gudstjeneste som paa Festdagene). — **7. L.** Stanislaus, Biskop og Martyr.
Søndagen den 8. Maj. 4. Sønd. e. Paaske. Ærkeengelen Mikael's Aabenbarelses Fest.

*) Fra den 2. Maj inkl. holdes hver Aften Kl. 8 **Majandagt** i Sct. Ansgars Kirke. — Lignende Majandagter holdes hver Aften Kl. 7 $\frac{1}{2}$ i Sct. Josefs og Sct. Mariæ Kapel.

Mariakongregationen for Mænd holder Fælleskommunion Søndag den 1. Maj Kl. 8 i Sct. Knuds Kapel.

Mødreforeningen. I Anledning af den h. Monika's 1500-aarige Jubilæum læses en højtidelig h. Messe for Foreningens Medlemmer med Fælleskommunion paa den h. Monika's Fest, **Onsdag den 4. Maj, Kl. 8 $\frac{1}{4}$** istedenfor om Tirsdagen.

Mariakongregationen for Ynglinge holder Fælleskommunion paa sin Hovedfest: Mariæ Bebudelse, den 6. Maj Kl. 8 i Jesu Hjærtens Kapel. Højtidelig Aftengudstjeneste Kl. 8 med Optagelse af nye Medlemmer i Sct. Ansgar.

Unio. Idag, Søndag den 1. Maj, intet Møde. Næste Møde Onsdag den 4. Maj i Sommerlokalet. Frederiksberg Allé 15—17, og fremdeles Møde hver Onsdag i Sommer-Saisonen.

Sct. Josefs Gilde holder Møde i Morgen, Mandag Kl. 9.

J. A. Kjørschen, Skrædermester, anbefaler sig i den forestaaende Saison med Alt til Faget henhørende. Nye Habitter med flot Snit leveres til meget moderate Priser. Reparationer udføres. Gammelmønt 18.

Hermed et Tillæg.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

Femogtredivte Aargang.

„Nordisk Ugeblad“ udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer Millech, Store Kjøbmagergade 10, 1. S., Kjøbenhavn. — Redaktør: A. Johansen, Bredgade 64, 1. S.

N° 19.

Søndagen den 8. Maj.

1887.

Indhold. Paveligt Breve om Maadeholdsforeningerne. Den h. Monika's 1500 aarige Jubilæum. Msgr. B. Bernard. Efterretninger: Kjøbenhavn, Rom, Wien Køln, Posen, Tyskland, England, Irland, Amerika.

Paveligt Breve

angaaende

Maadeholdsforeningerne i Nordamerika.

Hs. Hellighed Pave Leo XIII har rettet følgende Breve til Biskoppen af Sct. Paul i Minnesota, som med særegen Iver har arbejdet paa Udbredelsen af Maadeholdsforeninger:

Ærværdige Broder,
Hilsen og apostolisk Velsignelse!

Af dine sidste Meddelelser have Vi med Glæde hørt om de fremragende Foretagender i Retning af Fromhed og Kjærlighed til Næsten, som de Troende i de Forenede Stater i Nordamerika søge at sætte i Gang til Gavn og Nytte for deres Medborgere. Særlig glædede det Os, at læse om alt, hvad de rosværdige Foreninger,

navnlig „Totalafholdenhedsforeningerne“, virke med saa fremragende Iver, for at bekæmpe Drukkenskabens fordærlige Last. Det er en bekjendt Sag, hvor skadelige de Følger ere, som Umaadelighed i Drikke bringer med sig, og hvor fordærlig den virker paa Troen og Sæderne. Man kan derfor heller ikke andet, end rose Kirkens Hyrder i de Forenede Stater, fordi de allerede paa Plenar-Konciliet i Baltimore udtalte sig med alvorsfulde Ord fordømmende i denne Retning, idet de erklærede og beviste, at Drukkenskabens er en uafbrudt Kilde til Synd og en Rod til alt Ondt, og mindede om, at Drankerens Familie er hjemfalden til den største Elendighed, og Drankeren selv sædvanligvis til Fordævelse og evig Straf; samt henviste til den Forargelse, som de Troende, der vare hengivne til denne Last, gavede Anderledestroende, hvorved de lagde store Hindringer i Vejen for Udbredelsen af den sande Religion. Vi anse derfor disse fromme Foreningers Formaal — den fuldstændige Afholdelse fra enhver berusende Drik — for værdig til Vor særegne anbefaling. Thi der kan sikkert ingen Tvivl være om, at den faste Villie er et passende og overmaade virksomt Middel imod dette store Onde, og at Opmuntringen til at holde Lidenskaberne i Tømme har desto større Virkning, jo større Anseelse de Mænd have, fra hvilke Opfordringen udgaar. Mest formaar i denne Henseende Præsternes Iver at virke; ligesom de undervise Folket ved Livets Ord og uddanne det til gode Sæder, saaledes maa de ogsaa foregaa det i Dyd. Det maa derfor være en fremragende Opgave for Sjælehyrderne, ved ivrig Prædiken at fjærne Drukkenskabens Pest fra Kristi Hjord og at lyse for Alle ved deres eget Exempel paa Afholdenhed, for at de skjæbnesvangre Farer, som true baade Kirken og Fædrelandet fra denne Last, maa blive fjærnede. Vi ville imidlertid indstændig bede Gud, den Almægtige, om naadig Bønhørelse af dine Ønsker i dette Anliggende, at Han maa lede dine Hensigter og fremme,

hvad der er begyndt. Og som Underpant paa Himlens Beskyttelse og paa Vor faderlige Velvillie meddele Vi dig, ærværdige Broder, og Alle, som ere forenede med dig i denne hellige Pagt, af vort ganske Hjærte den apostoliske Velsignelse.

Givet i Rom, den 24de Marts 1887, i Vort Pontifikats tiende Aar.

Leo XIII, Pave.

Den hellige Monika's 1500-aarige Jubilæum.

(Fortsat).

Augustinus blev født i November 354. Eftersom han voxede til, søgte Monika at indgyde ham Gudsfrygts og Fromheds Følelser; men henfaldt, uden selv at mærke det, til altfor stor Higen efter at se ham glimre i alskens Kundskaber, skjønt hun smigrede sig med, at hun ene og alene ansaa det for et Middel, ved hvilket han en Gang skulde blive til Hæder og Nytte for Gud og Kirken. Hendes Ægtefælle ønskede ogsaa, at Sønnen skulde glimre i videnskabelig Henseende, fordi han betragtede det som det fornemste Middel for Augustinus, til at forskaffe sig en fremragende Stilling i Verden. Fra Barndommen af havde Monika ladet Sønnen indlemme blandt Katekumenerne, og under en farlig Sygdom, som han en Gang blev hjem søgt af, var alt forberedt til hans Daab, men den udsattes til en anden Gang.

Den h. Monika's Ægtefælle, *Patritius*, døde i Aaret 371. Augustinus, som den Gang var 17 Aar, fortsatte alligevel sine Studier i Karthago, hvor han, i 373, blev forført af *Manikæerne* og draget med ind i deres Vild-

farelser. Da Monika fik at høre om hans Ulykke, blev hendes Hjærte opfyldt af en langt bitrere Sorg over hans aandelige Død, end verdsligsindede Mødre pleje at hengive sig til, naar de se deres Børn blive baarne til Graven. Hun vilde heller ikke tillade ham at bo hjemme eller at spise ved hendes Bord. „Du har hørt hendes Bønner“, siger den h. Augustinus, idet han henvender sig til Gud, „og Du har ikke ringeagtet hendes Taarer; thi hun udgød dem i Strømme for Dit Aasyn, overalt, hvor hun frembar sine Bønner for Dig.“ Den barmhjærtige Gud forvissede hende i en Drøm om, at hun skulde blive bønhørt. Det forekom hende, at hun med et bedrøvet Hjærte stod paa en Træplanke, og at en ung Mand i straalende Klæder spurgte hende om Aarsagen til hendes Sorg, og bad hende aftørre sine Taarer, idet han sagde: „Din Søn er hos dig.“ Og da hun kastede Blikket henimod det Sted, den straalende Skikkelse pegede paa, saá hun, at Augustinus stod med hende paa Bjælken. Hun fortalte Sønnen sin Drøm, og da han mente, at burde drage den Slutning af Drømmen, at hun vilde komme over til ham og samstemme med ham i de religiøse Anliggender, svarede hun ham: „Nej, der blev ikke sagt mig, at jeg var med dig, men at du var med mig.“ Dette Svar gjorde et dybt Indtryk paa Augustinus, som efter sin Omvendelse ansaa det for en guddommelig Paamindelse. Monika selv følte sig saa trøstet over dette Syn, at hun paa ny tillod Sønnen at spise og bo i hendes Hus. Dette hændte henimod Slutningen af Aaret 377; omtrent ni Aar før hans Omvendelse i 386. I dette lange Tidsrum vedblev Monika at bede for Sønnens Omvendelse, og at sukke og græde over ham, indtil Taarerne endelig aftørredes ved hans Daab i Majland. Hun opfordrede fromme og lærde Gejstlige, til at tale med ham. En af dem, som selv var opdragen i Manikæernes Vildfarelser, men senere havde omvendt sig, ved at studere Sektens egne Bøger, undskyldte sig, idet han

sagde: „Ungdommens Hjærte er nu altfor uimodtageligt for Undervisning, men Guds Time vil komme. Vedbliv at bede, som du hidtil har gjort; det er en Umulighed, at et Barn, for hvilket der er udgydt saa mange Taarer, skulde gaa til Grunde.“ Disse Ord trøstede den h. Monika, og hun betragtede dem som en Indskydelse oven fra. Augustinus var 29 Aar gammel, da han besluttede at rejse til Rom, for der at give Undervisning i Rhetorik. Hun søgte at bringe ham bort fra disse Tanker, da hun frygtede for, at det vilde blive til Hinder for hans Omvendelse, og fulgte ham til Kysten, for enten at føre ham tilbage til Hjemmet, eller ledsage ham til Italien. Augustinus lod, som om han havde opgivet Rejsen, for paa denne Maade at friggjøre sig for Moderens paatvungne Selskab; men medens hun tilbragte Natten i Bøn i Sct. Cyprians Kappel, sejlede han i al Stilhed ud af Havnen. „Jeg skuffede hende ved en Usandhed“, siger den h. Augustinus i sine Bekjendelser, „medens hun græd og bad for mig: og hvad andet bønfuldt hun Dig om, o, min Gud, end at Du ikke maatte tillade mig at rejse? Men Du bønørte i Naade hendes Hovedønske, at jeg maatte komme til at tjene Dig, og Du nægtede at bønørre, hvad hun den Gang bad om, for at skjænke hende, hvad hun altid havde bedet om.“ Da Monika den følgende Morgen kom ned til Strandbredden og opdagede, at han allerede var sejlet bort, grebes hun af unævnelig Sorg og Smerte. Men medens Gud ved denne Skuffelse og Sorg rigtignok straffede den h. Monika for hendes overdrevne menneskelige Ømhed, magede hans uendelige Visdom det dog saaledes, at Sønnens Lidenskaber førte ham derhen, hvor han ifølge Guds Raadslutning skulde helbredes for dem.

Efter sin Ankomst til Rom blev han farlig syg; og for sin Helbredelse troede han at kunne takke sin Moders Bønner, skjønt hun den Gang endnu ikke vidste noget om hans uheldige Stilling: af naadigt Hensyn

til disse moderlige Forbønner vilde Gud ikke kalde ham bort i Ubodfærdighed. Fra Rom begav han sig i 384 til Majland, for at undervise i Rhetorik. Her blev han overbevist af den h. *Ambrosius* om sin Sekts Vildfarelser, uden just derfor at komme til Erkjendelse af Sandheden, som han vedblev at søge efter med et meget vaklende Sindelag. Monika sejlede snarest mulig efter sin Søn, en hæftig Storm rejste sig paa Havet, men hun opmuntrede med trøstende Ord Søfolkene og forsikrede dem om, at Gud havde lovet hende, at de lykkeligen skulde naa Havnen. I Majland traf hun sin Søn og hørte nu af hans egen Mund, at han havde frasagt sig Manikæernes Vildfarelser; men hun fordoublede sine Taarer og Bønner til Gud, for at opnaa hans fuldstændige Omvendelse. Hun betragtede den h. *Ambrosius* som hans Sjæls aandelige Læge, og følte selv stor Glæde og Trøst ved at høre hans solide og smukke Taler.

Sct. *Ambrosius* havde i Majland forbudt den gamle Skik, at bringe Brød og Vin til Martyrernes Grave, og Monika, som gik derhen med sine Gaver blev standset af Dørvogteren. Da hun imidlertid hørte, at Skikken var bleven forbudt, gjorde hun ingen Ophævelser derover, men underkastede sig i barnlig Lydighed Biskoppens Anordning, uden at spørge om Grundene, for hvilke han havde ophævet en gammel traditionel Skik; istedenfor Gaverne medbragte hun til de hh. Steder et rent, fromt og andægtigt Hjærte, og gjemte Gaverne til andre Lejligheder. For at berolige hendes Sind, raadspurgte *Augustinus* den h. *Ambrosius* angaaende Lørdags-Fasten. Hun var vant til at faste paa denne Dag, saaledes som det var Skik og Brug i Kirken i Tagaste og i Rom; men i Majland blev Fasten ikke overholdt paa denne Dag. Hun var derfor i Tvivl om, hvad hun skulde gjøre. Den h. *Ambrosius*' Svar lød saaledes: „Naar jeg opholder mig her i Majland, faster jeg ikke om Lørdagen; men jeg faster, naar jeg er i Rom; gjør

du ligesaa, og følg altid de Skikke og Regler, som herske i den Kirke, hvor du opholder dig.“

Den h. Monika havde den Glæde, at se sin Søn Augustinus fuldkommen omvendt i August 386. Hun havde udtænkt et godt Parti for ham, som kunde hindre ham i at falde tilbage i de gamle Udskejelser, men fik til sin Glæde at vide af ham, at han havde besluttet at tjene Gud i evig Kyskhed. Da Vinhøsten kom og Skolerne fik Ferie, trak Augustinus sig tilligemed nogle Venner tilbage til et Landsted. Hans Moder ledsagede dem og tog ivrig Del i deres lærde Samtaler, i hvilke hun, paa Grund af sit naturlige Talent og sin stadige Forening med Gud, lagde overordentlig Dybsindighed og klar Dømmekraft for Dagen. Sct. Augustinus har opbevaret mange af hendes fromme og skarpsindige Betragtninger i flere af sine Skrifter.

(Sluttes).

B. Bernard,

Apostolisk Præfekt emerit. for Norge.

Ved Skrivelse fra Propaganda-Kongregationen, dateret Marts d. A. har Hs. Højærværdighed Msgr. *B. Bernard* erholdt sin Afsked, efter gjentagne Ansøgninger desangaaende, hvilke grundede sig paa hans langvarige og betænkelige Sygelighed. Man har derved — uagtet forberedt — ogsaa i Norge maattet erfare, hvor tungt det er at skilles fra en kirkelig Overhyrde, der især som Msgr. Bernard ved sin i ualmindelig høj Grad ædle og bramfri Personlighed havde vundet saa Manges Hengivenhed.

Præsteviet i Aaret 1846, i en Alder af 24 Aar, blev han snart skattet i sin Hjemstavns Bispedømme

Rheims. Det vakte derfor ikke liden Opsigt da Abbè Bernard efter 10 Aars ihærdigt Arbejde, gav sin Beslutning tilkjende, at ville slutte sig til den lille Skare, som skulde lægge Grundstenen til Jordens nordligste Mission.

Det var paa den i Pius IX's Pontifikat saa betegnende Dag, den 8. December 1854, at Planen til en Mission i Polaregnene blev Hs. Hellighed forelagt. Og den 3. December det følgende Aar anerkjendte og op-højede han dem til et apostolisk Præfektur, som, da det især gjaldt de Nord for Polarkredsen liggende Lande, fik Navnet: Præfektura apostolica Poli arctici“ (Nordpols-Præfekturet).

For Norges Vedkommende var den sydligere be-liggende Del henlagt til det apostoliske Vikariat i Sverige, som allerede havde sørget for Kristiania og nedsatte sig i Bergen. I 1842 var nemlig Pastor *Montz* kommen til Kristiania i Anledning af en Barnedaab hos den franske Konsul.

Omtrent 60 Katholiker indgave da et Andragende om, at maatte faa Tilladelse til at holde Gudstjeneste efter vor h. Kirkes Forskrifter, hvilket midlertidig indvilgedes ved kgl. Resolut. af 6. Marts 1843. To Aar senere blev Dissenterloven vedtaget, hvorved der banedes Vej for større Religionsfrihed. Man forblev ikke længere uvirksom, og allerede i 1856 kunde St. Olafs Kirke indvies i Kristiania.

Samme Dag tager det nygrundede Nordpols-Præfektur sin Begyndelse, ved at oprette en Station i *Alten* (Finmarken), og her møde vi blandt de ankomne Gejstlige Abbè Bernard.

Han forblev her, indtil han forflyttedes til Island, der tilligemed Færøerne og Shetlandsøerne, var henlagt under Nordpols-Præfekturet.

Imidlertid udvidedes Nordpols-Præfekturet ved Dekret fra Propaganda Kongregationen af 16 November 1860, saa Præfekturets Krav forøgedes. Under kritiske

Forhold fandt det en fortrinlig Støtte i den stedse virke-lystne Abbè Bernard, som den Gang virkede paa *Wick* (Caithness) blandt Shetlandsøerne. Næsten samtidig indtraadte forskellige uforudsete skæbnesvangre Forhold i det nye Præfektur, som nødvendiggjorde et Indgreb fra Roms Side, hvorved Abbè Bernard udnævntes til Administrator for Nordpols-Præfektoret.

En bedre kvalificeret Mand kunde man vanskelig have fundet, og det viste sig strax derved, at han vandt alle deres Agtelse og Kjærlighed, som han kom i Berøring med.

Ved hans Udnævnelse havde Præfektorets Virksomhed udfoldet sig til *Altengaard* og *Tromsø* i det nordlige Norge, *Reykjavik* paa Island, *Thorshavn* paa Færøerne og *Lerwick* og *Wick* paa Shetlandsøerne.

Den lange Afstand og Datidens Kommunikationsmidler vanskeliggjorde i høj Grad Muligheden for at efterkomme disse fjærntliggende Missionsstationers Tarv. Præfekt B. Bernard flyttede derfor til *Kjøbenhavn*, som til et Sted, der laa heldigere for Rejsekommunikationen til Shetland, Færøerne og Island samt Norge. Han vil derfor sikkert ogsaa mindes af Mange i Danmarks Hovedstad, da han beboede den saak. „Solitude“ paa Nørrebro. Men Vanskeligheden formindskedes kun, den fjærnedes først i 1869, da den nuværende Præfektur-Ordning for de tre nordiske Lande traadte i Kraft, hvorved Norge kom til at danne et selvstændigt Præfektur.

Den 5 Sept. 1869 fik man at vide i Kristiania at Præfekt Bernard den 29. Juli s. A. var udnævnt til apostolisk Præfekt for Norge. Udnævnelserne hilsedes med Glæde, og den katholske Menighed i Kristiania modtog Palmesøndag 1870 den nye Overhyrde med Haab om, at Herren vilde skjænke ham en lang og velsignelsesrig Virketid i Landet.

I sin Stilling som Præfekt fik Msgr. Bernard rig Anvendelse af sin Iver. Snart kunde han glæde sig

ved at se vor h. Tro udbrede sig paa flere Steder, idet nye Missionstationer grundlagdes. *Frederikshald* og *Bergen* fik snart deres Kirke, som højtidelig indviedes. Samtidig udbredte Missionens Virksomhed sig til *Trondhjem*, hvor en Kirke til Ære for Jesu h. Hjærte indviedes. Og for faa Aar siden til *Frederiksstad* og til Præfektorets nodligst beliggende Sted, *Hammerfest*.

Til denne Missionsvirksomhed ved Grundlæggelse af nye Missionstationer knytter sig nøje *St. Josefs Søstrenes* Virksomhed, som under Præfekt Bernards Omsorg udvidedes til Skolen ved *St. Josefs Institutet* i Kristiania og til Skolen i *Trondhjem* og for 3½ Aar siden til et Hospital i Kristiania, som han kunde indvie den 21. November 1883. Hvortil maa føjes *St. Elisabeths Søstrenes* velsignelsesrige Virksomhed i *Hammerfest* ved *St. Vincents Hospital*.

Trods de mange Vanskeligheder, som have hjem-søgt Missionen, og hvormed Msgr. Bernard i sin ud-satte Stilling har haft at kæmpe, har den dog under hans Ledelse været i en stadig Udvikling, som nu lettest kan bedømmes ved at sammenligne Missionens nuværende Stand med dens Tilstand i 1869.

Hvor ugjerne Rom end har villet samtykke i hans Af-sked, har den h. Fader dog nu endelig gjort det paa hans gjentagende, indtrængende Ansøgninger. I den Sorg, som saaledes er bleven Norges Katholiker til Del, have de dog tillige den Glæde, at der samtidig udnævntes ham en Efterfølger i Msgr. *Fallize*, som ventes hertil den 8. eller 9. Maj. Han modtages med udelt Glæde, hvori dog blander sig med vemodige Følelser Savnet af Præfekt Bernard, hvem Taknemmelighed og Kjærlighed stedse vil ledsage fra Norge, hvor han stedse vil mindes i Katholikernes Bønner og som Norges første apostoliske Præfekt leve i Alles Erindring.

Generaloversigt over Vincentsforeningens Indtægter og Udgifter i 1885.

	Indtægt.	Udgift.
Frankrig, inkl. Algier og Kolonier	2,678,019	Frcs. 2,198,239 Frcs.
Tyskland	785,067	— 659,048 —
Østerrig-Ungarn	476,564	— 342,702 —
Belgien	794,897	— 721,683 —
Danmark	1,618	— 1,382 —
Spanien	576,071	— 473,752 —
Grækenland	2,718	— 2,320 —
Storbritanien og Irland	847,654	— 598,067 —
Italien	441,882	— 397,534 —
Luxemburg	3,850	— 2,542 —
Norge	1,055	— 614 —
Holland	785,920	— 719,688 —
Portugal	31,143	— 25,917 —
Schweiz	38,169	— 27,540 —
Europæisk Tyrki	8,627	— 5,812 —
Assiatisk Tyrki	31,223	— 26,230 —
Britisk Indien	112,568	— 75,873 —
Kina	7,261	— 7,905 —
Engelske Besiddelser i Afrika	13,315	— 12,118 —
Ægypten	6,475	— 5,892 —
Tunis	920	— 1,022 —
Kanada	8,232	— 8,000 —
Nordamerik. Fristater	1,066,953	— 858,318 —
Central-Amerika	205,490	— 195,580 —
Salvador	5,103	— 4,914 —
Equador	19,377	— 12,910 —
Brasilien	89,850	— 88,171 —
Chili	134,073	— 125,400 —
La Plata	117,723	— 89,375 —
Uruguay	60,317	— 55,938 —
Australien	26,300	— 23,975 —
Total-Sum:	7,378,544	Frcs. — 7,868,441 Frcs.

Efterretninger fra Ind- og Udland.

Kjøbenhavn. Fra *Elisabetsforeningens* Bestyrelse have vi modtaget en Meddelelse om Udfaldet af dette Aars *Paaskebazar*. Der indkom ialt 629 Kr. 18 Øre (Bazaren 568 Kr. 18 Øre; Tombolaen 61 Kr.), eller henved 200 Kroner mere end ifjor, hvad der i Betragtning af de vanskelige Tidsforhold maa anses for et meget gunstigt Resultat.

— Den højtidelige Messe paa den h. *Monikas* Fest overværedes af særdeles mange Menighedsmedlemmer. Henved 50 Mødre modtog den h. Kommunion. Efter Messen talte Hs. Højærværdighed, Hr. Præfekt v. *Euch* som Mødreforeningens Formand til Foreningens Medlemmer.

Rom. Det katholske Blad „*Voce della Verita*“ helliger *det romerske Spørgsmaal og Italiens Forsoning med Paven* en ledende Artikel, som tilbageviser de overdrevne Forhaabninger, som liberale og liberaliserende Katholiker knytte til Pavens Kjærlighed til Fred, og betoner, at Paven aldrig vil findes beredt til at gjøre Indrømmelser overfor Italien, som ikke lade sig forene med hans Værdighed. „Katholikerne maa være overbeviste om,“ skriver Bladet, „at Paven vil forstaa at værne om den h. Stols Værdighed, saa at den bevares uberørt; at han aldrig vil nedlade sig til Forhandlinger hverken med Voldsmænd eller med Uretfærdigheden; at det ene og alene er Pavedømmets Uafhængighed og Frihed, som kan danne Grundlaget for en Forhandling med den verdslige Magt; at han aldrig vil tigge om *deres* Gunst, som burde være de første til at underkaste sig den h. Petrus Lærestol; at han endelig i sine Handlinger ene og alene vil lade sig lede af den strængeste Samvittighedsfuldhed, og stedse spørge sig selv, om hans Afgjørelser ogsaa ere til virkelig Gavn for Kirken og det borgerlige Samfund. Enhver, som tænker an-

derledes om Kirkens Overhoved, maa af enhver Katholik anses for en Fjende, en slet Søn og Broder, som spekulerer i sine Medbrøders Godtroenhed og Naivitet.“

Wien. Blandt de mange Gaver, som den h. Fader allerede har modtaget i Anledning af hans forestaaende Præstejubilæum, findes ogsaa et ejendommeligt Alter i Form af en Kuffert. Det er bestemt til Missionsrejser og bestaar af en Nøddetræs Kasse med Messingbeslag, 46 Centimeter lang, 31 Centimeter bred og 18 Centimeter høj. Dets Vægt beløber sig til $12\frac{1}{2}$ Kilogram. Alterkufferten indeholder alt, hvad der bruges til Guds-tjenesten; aabnes den, danner den et Alterbord, der maaler 87 Centimeter. Kufferten er delt i tre Rum, det første afgiver Plads til Alterlinned og Messehagel, det andet til Messebogen, Pulten, Rituale og Stola, det sidste til samtlige Alterkar, Krucifix, Stager o. s. v.

Køln. Den 26. f. M. fejrede Viebiskob Dr. *Baudri* sit *Diamant-* (60 aarige) *Præstejubilæum*. Aftenen i Forvejen aabnedes Festligheden med Klokkeringning fra alle Byens Kirketaarne. Kl. 8 satte et stort Fakkeltog sig i Bevægelse, ledsaget af 6 Musikkorps. Husene i de Gader, gennem hvilke Toget passerede, vare prægtigt illuminerede. Ærkebiskoppen, som fra Paladsets Balkon var Vidne til Toget, blev hilset med Jubel af Mængden. Tætte Menneskemasser havde opstillet sig i Gaderne, for at se et Glimt af Toget, naar det passerede. Henimod Kl. 9 indtraf Spidsen af Toget foran Viebiskoppens Bolig, og *Jubilaren*, der var ledsaget af Domprovst Dr. *Berlage* og Svendeforeningens Generalpræsens Msgr. *Schæffer* viste sig ved det aabne Vindue, og hilsedes med høje Leveraab, der gjentoges hver Gang en ny Afdeling af Fakkelbærerne drog forbi. Henved 5000 Mænd vare samlede i Toget.

Den højtidelige Takkegudstjeneste, som fejredes i Domkirken paa selve Jubilæumsdagen, overværedes af Ærkebiskoppen, mange Gejstlige og en overordentlig talrig Skare af Troende. Den ambrosianske Lovsang

„Te Deum“ intoneredes af Ærkebiskoppen. Efter Guds-tjenesten modtog Jubilaren først Ærkebiskoppens Lyk-ønskning, derefter Domkapitlets og en Deputation fra Bispedømmets Gejstlighed, som overrakte en Adresse og en Gave; den h. Fader havde allerede Dagen forud sendt Viebiskoppen sin Lykønskning og den apostoliske Velsignelse, tillige med sit Portræt med egenhændig Underskrift og en stor Sølvmedaille. Kl. 11 mødte Regeringspræsident *v. Sylow* og overrakte Jubilaren i Kejserens Navn den røde Ørns Orden, II. Kl. med Ege-løv og Tallet 60. Samtlige tyske Biskopper havde sendt Lykønskningsskrivelser Ogsaa fra Kardinal Mel-chers, Abbed Maurus og Feldebiskop Gruscha i Wien indløb Telegrammer. I Løbet af Dagen modtog Jubel-Oldingen en Mængde smukke og sindrige Gaver, Kirke-sager, Blomster m. m. Hele Festligheden var et talende Bevis for, at den biskoppelige Olding kun har Venner, og ingen Fjender.

Posen. Endnu er man ikke kommen overens mellem Vatikanet og Preussen angaaende Besættelsen af den ledige Bispestol i Dioceses *Breslau*, idet Regeringen hidtil har gjort Indsigelse mod alle de opstillede Kan-didater. Ogsaa fra Ærkebispedømmet *Posen* meldes der nu om lignende Vanskeligheder, hidrørende fra Statens Indsigelsesret, idet Overpræsidenten har gjort Indsigelse imod Udnævnelsen af den forh. Seminar-Di-rektør *Kubowicz* til Administrator for Domenikaner-kirken i Posen og til Provst for *Murowana-Goskin* i Obornikerkredsen.

Tyskland. *Samtlige katholske Aviser* i Tyskland have fornylig udstedt et fælles Opraab til det tyske Riges Katholiker, i hvilke disse opfordres til at yde Bidrag til Opførelsen af en katholsk *Marielkirke i Hannover*, for derved at bevidne *Dr. Windhorst* deres Taknemlighed. Den bekjendte Centrumsfører har allerede i længere Tid interesseret sig levende for Opførelsen af en ny katholsk Kirke sammesteds, og fornylig paa sin 75aarige

Fødselsdag erklæret dens Fuldendelse for at være hans Hjærtensønske. 180 katholske Aviser have undertegnet Opraabet.

Flere betydelige Gaver ere allerede indløbne fra de forskjelligste Egne af det tyske Rige; men der findes ogsaa mindre Gaver, som i høj Grad vidne om, hvor yndet Windthorsts Navn er blandt alle Tysklands Katholiker. En fattig Tjenestepige har saaledes givet 100 Mark af sine møjsommeligt erhvervede Sparepenge til Opførelsen af den anden katholske Kirke i Hannover. En Arbejder sendte ifølge „Wupperthaler Volksblatt“ 50 Pfennige med følgende Bemærkning: „For den nye Mariekirke i Hannover fra en Arbejder i Elberfeld med Bøn om, at enhver Katholik bidrager en liden Skjærv; thi naar man paa 15 Millioner Katholiker regner 5 Pf. pr. Hoved, giver det den smukke Sum af 750,000 Mark“.

— Foreningen for katholske Degne i Rhinlandet og Westfalen, som tæller 205 virkelige Medlemmer og 33 Æresmedlemmer, vil tilsende den h. Fader en kunstnerisk udført Adresse i Anledning af hans Præstebubilæum.

England. Dronning *Viktoria* besøgte i forrige Maa-
ned tilligemed Prinsesse Beatrice og Følge Trappist-
Klosteret „Grande Chartreuse“ ved Sct. Beron i Frank-
rig. Ordensreglerne forbyde paa det strængeste, at
Kvinder faa Adgang til det Indre af Klostret, og hid-
til skal kun eneste Kvinde med Pavens Tilladelse have
betraadt dets Dørtærskel, nemlig Dronningen af Italien.
Den samme Tilladelse har nu Leo XIII givet den prote-
stantiske Dronning af England. Blandt Munkene vistes
der Dronning Viktoria en stenrig Englænder paa 21
Aar og en forhenværende russisk General, som har
gjort Krimkrigen med. Af Interesse for Ugebladets
Læsere kan det maaske være at erfare, at den forh.
General, der nu færdes som Trappist-Munk i Frankrig,
er født i Kjøbenhavn, hvor hans Fader i sin Tid var
russisk Gesandt ved det danske Hof. Den gamle Munk

mindes endnu med Glæde Danmarks Hovedstad, hvor han tilbragte sine Barndomsaar.

Irland. I dette ulykkelige Land er der i de sidste 50 Aar sultet 1,225,000 Mennesker ihjel; 3,660,000 ere jagede fra Hus og Gaard, fordi de ikke kunde betale Forpagtningsafgiften; 4,186,000 ere udvandrede fra deres fædrene Ø, og saa forundrer man sig endnu over, at Irlænderne ikke ynde det engelske Herredømme!

Amerika. Med Hensyn til „Arbejds-Ridderne“ har den h. Stol, efter Kardinal *Gibbons* Rapport, bestemt, at der ingen Aarsag var til at skride ind mod Foreningen. Kardinal *Tascherau*, Ærkebiskop af Quebeck i Kanada, vil derfor ophæve de Censurer, som Foreningens Medlemmer i Kanada vare underkastede, forudsat at de love den h. Stol Lydighed ved fremtidige Afgjørelser.

Kirkelig Kalender.

Søndagen den 8. Maj. 4. Sønd. e. Paaske. Ærkeengelen Mikael's Aabenbarelses Fest. — **9. M.** Gregor af Nazianz, Kirkelærer og Biskop. — **10. Ti.** Antoninus, Biskop. — **11. O.** Frants af Hieronymo, Bekj. — **12. To.** Nereus og Lidelsesfæller, Mart. — **13. F.** Josefs Skytsfest (1ste Maj). — **14. L.** Votivofficium af den ubesmittede Undfangelse.

Søndagen den 15. Maj. 5. Søndag efter Paaske.

Elisabethforeningen holder Møde i Dag, Søndag den 8. Maj, efter Højmessen i Sct. Ansgar. Talrigt Møde udbedes.

Unio holder Møde hver **Onsdag** i **Sommerlokalet**, Frederiksberg Allé 15—17.

J. A. Kjørschen,

Skrædermester,

anbefaler sig med **Alt til Faget** henhørende. Nye Habitter med flot Snit leveres til **meget moderate Priser.**

Reparationer udføres. **Gammelt 18.**

Et á to Børn

kunne faa en god **Pleje** og **Opdragelse** hos **Johanne Stripe**, Strandvejen Nr. 49

Bladets Udbringelse forsinket paa Grund af Helligdagen.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

Femogtredivte Aargang.

„Nordisk Ugeblad“ udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer Millech, Store Kjøbmagergade 10, 1. S., Kjøbenhavn. — Redaktør: A. Johansen, Bredgade 64, 1. S.

N° 20.

Søndagen den 15. Maj.

1887.

Indhold. Den h. Monika's 1500aarige Jubilæum. Majandagten. Den h. Paaskekommunion. Til Menighedens Damer. Efterretninger: Frankrig, Rom, Turin.

Den hellige **M**onika's 1500-aarige Jubilæum.

(Sluttet).

Augustinus modtog den h. Daab i Paasken 387, tilligemed nogle Venner, med hvilke han vedblev at leve sammen i nogen Tid. Den h. Monika drog Omsorg for dem, som havde de alle været hendes Børn. I For- ening rejste de senere til den h. Augustinus' Hjemstavn, Tagaste i Afrika, men mistede Monika paa Vejen, idet hun blev syg i Ostia og døde. Da hun før sin Syg- dom samtalede en Dag med sin Søn angaaende det evige Livs Lykke og den saa nødvendige Ringeaagt for Verden, sagde hun blandt andet: „Søn, der er ikke noget, der glæder mig mere i denne Verden. Hvad skal jeg gjøre her længere? Alle mine Forhaabninger

hernede ere nu gaaede i Opfyldelse. Det Eneste, jeg ønskede at leve for, var at se dig vende tilbage til den katholske Kirke og blive et Himlens Barn. Gud har gjort langt mere, idet jeg nu ser dig endog ringeagte al jordisk Lykke og fuldkommen indviet til hans hellige Tjeneste. Hvad Hverv kan jeg saa vel have her længere? En anden Dag, da hun underholdt sig med Vennerne om det samme Thema, talte hun saa begejstret om den Lykke og Salighed, som Døden vilde føre med sig, at de med Forundring spurgte hende, om hun da ikke var bange for at dø og blive begravet i et fremmed Land, saa langt fjærnet fra Hjemmet. „Intet er fjærnt fra Gud,“ svarede hun, „og jeg behøver heller ikke at frygte for, at Gud ikke skal finde mit Legeme, for at opvække det tilligemed de Øvrige. —“

Fem Dage senere blev hun angreben af en heftig Feber; en Dag, da hun følte sig værre end ellers, besvimede hun og henlaa i nogen Tid uden Bevidsthed. Hendes to Sønner ilede til hendes Sygeleje. Da hun kom til sig selv og vaagnede som af en dyb Søvn, sagde hun til dem: „I skulle begrave Eders Moder her.“ Augustinus svarede ikke; Navigius derimod ytrede Haab om, at hun ikke skulde dø i et fremmed Land, men i hendes Fødehjem. Men smilende sagde hun til dem: „Begraver dette Legeme et. eller andet Sted; vær ikke bekymrede med Hensyn til det. Det eneste, jeg begjærer af eder begge, er, at I ihukomme mig ved Herrens Alter. hvor I end befinde eder*).“

Hendes Sygdom tog til, og hun led meget; paa den niende Dag endelig forløstes hun fra sine Lidelser, og hendes fromme og gudhengivne Sjæl forlod Legemet. Det var i Aaret 387 og i hendes 56de Leveaar. Den h. Augustinus, som den Gang var 33 Aar, lukkede hendes Øjne; og skjönt hans Sorg var overmaade stor,

*) Tantum illud vos rogo, ut ad Domini altare meminertis mei ubi fueritis. Aug. Bekj. 9. c. 11.

holdt han dog Taarerne tilbage og mente, at det ikke sømmede sig at græde over *hendes* Død, som ikke døde ulyksalig og overhovedet heller ikke var død, hvad hendes væsentlige og bedre Del, Sjælen, angik. Liget blev ført til Kirken, og det h. Messeoffer blev, som Skik og Brug var, frembaaret for hendes Sjæls Hvile. Hidtil havde Augustinus behersket sig og holdt Taarerne tilbage, men da han nu her i Kirken i sit stille Sind mindedes hendes fromme og gudfrygtige Vandel og hendes ømme Kjærlighed og Omsorg for hendes Børn, og som nu var bleven ham berøvet saa pludselig, overvældedes han af Sorg og udgød en Strøm af Taarer. „Dersom Nogen mener,“ skriver han i sine Bekjendelser, „at det var en Synd, at jeg græd saaledes for min Moder i henved en Time; og det for en Moder, som havde grædt for mig i mange Aar, for at jeg maatte leve for dit Aasyn, o Gud! lad ham da ikke spotte mig derfor; men lad ham snarere, dersom hans Kjærlighed er stor, ogsaa græde over mine Synder for Dig.“ Augustinus beder for hende i sine Bekjendelser, og bønfalder Gud om, at han vil opvække hos Alle, som maatte læse hans Bog, den fromme Tanke, at de ihukomme ved Herrens Alter Monika og Patritius. „Jeg beder“, skriver han, „for min Moders Synder; bønør mig ved vore Vunders Lægedom, som hang paa Korset, og som nu sidder ved din Højre og beder for os. Jeg véd, at hun øvede Barmhjærtighed og tilgav af ganske Hjærte alle sine Skyldnere: tilgiv Du nu ogsaa hende hendes Skyld, som hun maatte have paadraget sig i de mange Aar, der ere henrundne siden hendes Daab. Tilgiv hende, Herre, jeg bønfalder dig, tilgiv hende. Gaa ikke i Rette med hende; Du har forjættet de Barmhjærtige, at dem skal vederfares Barmhjærtighed. Hun befalede os det ikke, men hun ønskede kun, at hun maatte blive mindet ved dit Alter, hvor hun tjente dig uden Dags Afbrydelse, naar hun vidste, at

det h. Offerlam, som udslettede Dommen, der var os imod, skulde frembæres af din indviede Tjener.“

Den h. Monika's Legeme blev ført fra Ostia til Rom i Aaret 1430, under Pave Martin V, og hviler nu der i den h. Augustinus' Kirke. Om hendes Grav skriver et Medlem af Mødreforeningen, som for henvend 10 Aar siden besøgte Rom, følgende: „Allerede paa Rejsen længtes vi især efter denne Grav, og det første, vi gjorde, da vi vare ankomne til Rom, var at opsøge den h. Monikas Grav. Førend vi ahnedet det, stode vi foran den h. Augustinus' Kirke og haabede dér at finde den h. Monika's Hvilested. Man viste os hen til et af Sideskibene, og faa Øjeblikke efter knælede vi ned ved Kommunionbænken foran Marmorkisten under Alteret, som indesluttede den h. Monika's jordiske Levninger. Hvad vi tænkte, følte og bad dér, lader sig ikke nedskrive. Det forekom os, som havde vi i Rom fundet en rig, mægtig, inderlig elsket Moder, hvem vi nu kunde og skulde sige og anbefale alt af vor ganske Hjærte. Vi knælede længe i Taushed og hensunkne i dybe Tanker ved Mindet om den h. Monika. Endelig bad vi for hverandre, for vore Børn og Slægtninge og for alle Mødreforeningens Medlemmer og deres Børn. Det forekom os, som havde vi ved disse vore Forbønner vist alle vore Kjære i Hjemmet en stor Tjeneste, og vi begyndte at bede paany for dem alle.

Endelig rejste vi os op og saa os om i Sidekapellet. Altertavlen fremstillede den h. Monika og hendes Søn Augustinus, og paa Væggene vare smukke Freskomalerier, der fremstillede Episoder af hendes Liv. Ved en Sidevæg staar en gammel Stenkiste, i hvilken den h. Monika's Legeme forhen hvilede i Ostia.

I en ganske særegen Grad følte vi os grebne, da vi paa Væggene ogsaa saá afbildet den h. Navigius og den h. Perpetua, den h. Monika's to andre Børn, og Patritius, hendes Mand, som hun ogsaa førte til Himlen. Hvilken Lykke og Glæde maa den h. Monika nu

ikke føle, sagde vi til hverandre, over at hun vandt *hele* sin Familie for Herren! Og vi begyndte atter at bede den h. Monika om at hun vilde nedbede over os og alle Forældre hendes Moderkjærlighed og Moder-troskab. Under vort Ophold i Rom besøgte vi endnu 3 Gange den h. Augustinus' hyggelige Kirke, og da vi skulde tage Afsked, faldt det os saare vanskeligt at løsrive os fra den h. Monika's Grav."

Ved den Alvor, hvormed den h. Monika arbejdede paa at vinde sin Søn for Gud, er hun bleven et Mønster for alle Mødre. Hun var overbevist om, at han ikke levede, ja, at hans Tilstand var langt ynkeligere, end om han aldrig var bleven til, saa længe han ikke levede for ham, som havde skabt ham, og som var hans eneste sande Lykke og sidste Endemaal, hvad hun søgte at overtyde ham om med vidunderlig Klarhed og ved Hjælp af en sund Filosofi's Grundsætninger i en Samtale, hun havde med ham og hans Venner kort efter hans Omvendelse, og hvoraf Augustinus har opbevaret os en Del i et af sine Værker, for derved at hædre hendes Minde. Hendes Udholdenhed i Taarer og Bønner for hans Omvendelse kunde ikke undlade at bære Frugt, da den ledsagedes af oprigtig Tillid til Gud, af den reneste Hensigt og et helligt Liv, og fordi hun derhos benyttede med Klogskab alle de Midler, der stode til hendes Raadighed, for at føre ham tilbage til Pligten. Forgjæves smigre flere Mødre sig med, at de ved deres lange Andagtsøvelser opfyldte dette vanskelige Hverv; de ere ogsaa forpligtede til at vaage stadig over deres Børn, at give eller forskaffe dem stadig Undervisning i alt det, som hører Himlen til, at foregaa dem med et godt Exempel og at bruge, naar det gjøres fornødent, Irettesættelser og Revselse, dog altid med Mildhed og uden at vise mindste Spor af Lidenskabelighed. Dette kunne kun de iværksætte, som have opnaaet et fuldkomment Herredømme over sig selv. Hovmod og Egenkjærlighed ere altid utaalmodige og

sikre paa at vise sig ved slige Lejligheder; og hvor de vise sig, opflamme og forøge de sædvanligvis det Onde, istedenfor at læge det saarede Hjærte. Monika omvendte Patritius og gjorde et dybt Indtryk paa Augustinus midt i hans Udskejelser, fordi hendes Irettesættelser vare fri for denne Fejl. Dersom endelig en Monika's Undervisninger og aarvaagne Omsorg ikke kunde forhindre, at Augustinus faldt i Hænderne paa slette Venner, hvilken Aarvaagenhed maa da ikke Forældre være forpligtede til at iagttage, for at beskytte den uerfarne Ungdom mod at strande paa denne sørgeligste Klippe?

Vi kunne ikke slutte den h. Monika's Levnedsskrivelse, uden endnu en Gang at opfordre ret indtrængende alle kristelige Hustruer til at indtræde i *Mødreforeningen*, idet vi tilføje en kort Meddelelse om dens Oprindelse og Indretning.

Det var i Maj Maaned 1850, at nogle Mødre i Paris, bekymrede for deres Børns Frelse, besluttede daglig at forrette en fælles Bøn til Ære for den ubesmittede Jomfru og smertefulde Gudsmoder, for under hendes Beskyttelse og ved hendes Forbøn desto sikrere at løse den kristelige Moders ædleste og højeste Opgave, at befordre Børnenes og Familiens evige Velfærd. Denne skønne Forening af bedende Mødre fandt snart Tilslutning i videre Kredse; en nidkjær Præst, *P. Th. Ratisbonne*, paatog sig den aandelige Ledelse af disse Mødre, som hver Maaned forenede sig til en særlig Gudstjeneste. Den h. Fader, Pave *Pius IX*, velsignede Foreningen, og denne Velsignelse bar vidunderlige Frugter, thi Sædekornet, som var bleven nedlagt i Paris, voxede hurtig op og udfoldede sig i kort Tid til et Træ, som udbredte sine Grene over hele Frankrig. Da nu ogsaa adskillige Biskopper udtalte sig meget gunstigt om Mødreforeningen, blev den i Aaret 1855 af den h. Fader ophøjet til et Broderskab og benaadet med Afлад.

Nu for Tiden er Foreningen udbredt i alle kristelige Lande og tæller Tusinder af Medlemmer. Disse talrige Medlemmer i alle Verdensdele kjende ikke hinanden, men dog bede de hver Dag for hverandre, for deres Familier, deres Ægtefæller, deres Børn. De kjende ikke engang Navnene paa deres Medsøstre, men dog opofre de hver Maaned den h. Kommunion for deres Anliggender. De spørge ikke efter Rang og Stand, men lade hver Maaned paa talrige Steder frembære det h. Messeoffer for den Fornemstes som for den Fatigstes Anliggender. Kun ét vide de om hinanden: de ere Mødre. Men dette ene Ord „*Moder*“, som indeholder saa meget, som indbefatter i sig baade Kjærlighed og Opofrelse, Glæde og Smerte, Kummer og Sorg, dette ene Ord er tilstrækkeligt til at opflamme deres Hjærter til ivrig Bøn for hverandre.

Er det da til at undres over, at Mødrene, saa snart de fik Budskab om denne velsignelsesrige Forening, skyndte sig med at slutte sig til den? Vil ogsaa du, kristelige Moder, indtræde i samme, saa har du at iagttage følgende Betingelser:

- 1) Man lade sig indskrive i *Mødreforeningen*, som er bleven oprettet i Sct. Ansgars Kirke i Kjøbenhavn og den 28. Oktbr. 1880 er aggregeret Ærkebroderskabet i Paris.
- 2) Man bede daglig nedenstaaende korte *Foreningsbøn*.
- 3) Man bivaane, saa ofte det er muligt, den h. *Messe*, som den første Tirsdag i hver Maaned læses i Sct. Ansgars Kirke, og opofre om mulig *den h. Kommunion* i Foreningens Øjemed, eller forrette i det mindste den aandelige Kommunion i denne Hensigt.

Der gives mange kirkelige Foreninger; men for den kristelige Moder gives der unægtelig ingen vigtigere Forening end *Mødreforeningen*. Fordi hun først og

fremmest er Moder, maa hun engang for sin Dommer frem for alt aflægge Regnskab over sine Børn. Disse skulle derfor være den fornemste Gjenstand for hendes Omsorg. Hun skal stedse betænke, hvorledes hun ved en god kristelig Opdragelse kan befordre deres timelige og især deres evige Velfærd. Og da Mennesket kun kan saå og plante, men det er Gud, som giver Velsignelsen, saa maa hun ikke undlade at henvende sig til ham om Lys og Hjælp i dette vigtige Hverv og bede daglig for sine Børn. Men hvad der giver den korte Foreningsbøn en særlig Kraft, er den Omstændighed, at den bedes hver eneste Dag af Tusinder af Mødre, og deriblandt af mange fromme og dydige Mødre, som bede den ikke blot for sig selv, men for alle Foreningens Medlemmer. Endogsaa efter Moderens Død forblive hendes Børn indesluttede i Foreningens Bønner. Maa det da ikke være en trøsterig Tanke for hende, at vide, at der ogsaa for *hendes* Børn forrettes saa mange Bønner, at der ogsaa for *hende* og *hendes* Familie opofres saa mange h. Kommunioner, frembæres saa mange Messeofre, naar hun er Medlem af denne Forening. Desuden kunne Medlemmerne ogsaa i særlige Tilfælde, f. Ex. ved Børnenes Sygdom o. s. v., anbefale sig til hele Foreningens Forbøn.

Forøvrigt maa det udtrykkeligt bemærkes, at om end Foreningen fortrinsvis er bestemt for *Mødre* i dette Ords egentlige Forstand, hvad enten de endnu leve i Ægtestanden eller ere *Enker*, saa kunne dog ogsaa Hustruer, som ingen Børn have, fuldtud slutte sig til den. Ogsaa disse ere jo Husets Mødre og have som saadanne vigtige Pligter, til hvis Opfyldelse det h. Messeoffer og den fælles Bøn forhverver dem den fornødne Naade, medens de samtidig ved deres Bøn kunne komme dem til Hjælp, som Gud ved den egentlige Moderværdighed har paalagt endnu større Pligter. Derfor omhandle Foredragene i de maanedlige Møder, ved Siden af de

almindelige Kristenpligter, ogsaa [de særlige Pligter ikke blot for den kristelige Moder, men ogsaa for den kristelige Hustru.

Sluttelig skulle vi endnu bemærke, at Mødre i de Provinsbyer, hvor Foreningen endnu ikke er indført, kunne lade sig indskrive i *Kjøbenhavn*, for at faa Del i Ærkebroderskabets Bønner, gode Gjerninger og Aflad.

Foreningsbøn.

som Medlemmerne *daglig* skulle bede.

O, ubesmittede Jomfru og smertefulde Moder Maria! anbefal vore kjære Børn til Jesu tilbedelsesværdige Hjærte, som ikke nægter sin Moder noget. Bed for dem.

Hellige Skytsengle, beder for dem.

Hellige Josef, du mægtige Beskytter, bed for dem.

Hellige Anna, du Marias Moder, bed for dem.

Hellige Aloysius, bed for dem.

Hellige Augustinus, bed for dem.

Hellige Monika, bed for dem og for os. Amen.

Majandagten.

Guds Godhed og Opfyldelsen af vor guddommelige Frelasers Forjættelser aabenbarer sig stedse tydeligere fra Aarhundrede til Aarhundrede, for at Gudstilbedelsens hellige Ild maa vedligeholdes i Verden indtil Tidernes Ende. Enhver Generation maa tjene dette den barmhjærtige Guds Øjemed, og navnlig siden Slutningen af det 13de Aarhundrede, da Lunkenheden begyndte at tage til, saå hvert Aarhundrede en ny Kilde til Andagt aabne sig for Menneskeslægten. Der var saaledes først Andagten til Ære for *det allerhelligste Sakramente*, som i sin senere Udvikling hidførte de højtidelige Kristi Legemsfests Processioner, Sakramentets Udstilling, den

sakramentale Velsignelse og de 40 Timers Bøn. Derefter fulgte Andagten til Ære for *Jesu helligste Navn*, hvis Hovedapostel var den h. Bernhardin af Siena, og *Korsvejsandagten*, som førte saa mange Sjæle til Anger og Bod. Det 16. Aarhundrede saå Længselen efter at modtage den h. *Kommunion* atter opvaagne ved den h. Ignatius af Loyolas og hans berømte Ordens mægtige Indflydelse. I det 17. Aarhundrede indførtes Andagten til Ære for *Jesu guddommelige Hjærte*, som siden har udviklet sig og fæstet Rod, navnlig i vort nuværende Aarhundrede. I det 19. Aarhundrede endelig, som vi med Rette kalde *Marias* Aarhundrede, har Andagten til den h. Gudsmoder og ubesmittede Jomfru Maria taget et saadant Opsving og faaet en saadan Betydning, at vi med Rette maa betegne den som det overnaturlige Særkjende for vor Tid. Lad vort Aarhundrede ogsaa have mange Synder paa sin Samvittighed, saa tilkommer der det dog ogsaa Ærestitlen: *Marias Aarhundrede*, og i en ganske væsentlig Grad har *Majandagten* bidraget dertil.

Den skjønnede Majmaaned lakker saa smaat mod Enden, den ene Halvdel er snart forbi. Millioner af Tunger forkynde Gudsmoderens Pris i disse Dage, fra Millioner af Hjærter opsendes Bønner til Naadens Moder, at hun maa indlægge Forbøn hos sin guddommelige Søn, al Naades Kilde og Ophav, vor eneste Frelser. Ogsaa Du, kjære Læser, har sikkert forenet Dig flittig med de andægtige Kristne hele Jorden over, som i denne Maaned ære Maria; Du har betragtet hendes Liv og hendes Dyder og fattet nye Forsætter om at ville føre en ret kristelig Livsvandel. Maria være ogsaa for Fremtiden dit Mønster! Hendes hele Liv var saa at sige en eneste stadig Lovprisning af Gud: „Min Sjæl højlover Herren, og min Aand fryder sig i Gud, min Frelser.“ Hun har forherliget Gud, og derfor „prise alle Slægter hende salig.“ Kirken er i saa Henseende gaaet foran, thi fra de ældste kristelige Tider

af har den æret den ubesmittede Jomfru og hævet den ubesmittede Gudsmoder over alle andre Skabninger. Næppe har den sejrrig overvundet alle Hedenskabets Storme; næppe har den paa flere Koncilier forkastet og fordømt Vildfarelserne, som opstode med Hensyn til Sønnen og den Helligaand, før den ogsaa retter sit Blik mod den ubesmittede Jomfru og erklærer hende for Guds sande Moder. Og siden den Tid har Andagten til Maria fortsat sin Sejrgang rundt omkring paa Jorden.

Se tilbage, kjære Læser, paa den første Halvdel af Maanedens og spørg Dig selv om, hvorledes Du har tilbragt dem, og foresæt Dig at tilbringe den sidste Halvdel endnu bedre til Marias Ære, bivaan regelmæssig Majandagterne — de ville blive til Velsignelse for Dig.

Den h. Paaskekommunion.

Tiden for den pligtmæssige Annæmmelse af den h. Paaskekommunion nærmer sig sin Afslutning: med *Kristi Himmelfart* slutter den for de indenbys Katholikers Vedkommende, med *Pintse* for de udenbys. Der er et gammelt Ordsprog, som siger: „*Differre nolle est*“, d. v. s. „at opsætte er det samme som ikke at ville.“ Og i Virkeligheden har den, som opsætter en Ting, i det mindste foreløbig ingen Villie til at udføre den, og kun alt for let hændes det da, at den senere slet ikke bliver udført. Det har nu mindre at sige, naar det drejer sig om Ting, hvor det ikke videre kommer an paa, om de udføres eller ej. Men hvor det drejer sig om noget vigtigt, der er enhver Opsættelse yderst betænkelig, og det netop fordi Erfaringen desværre lærer, at dette

vigtige, som nødvendigvis skulde udføres, kun altfor ofte slet ikke kommer til Udførelse, paa Grund af at det blev udsat fra Uge til Uge.

Et saadant yderst vigtigt Anliggende, som enhver Katholik nødvendigvis maa have besørget, er den værdige Modtagelse af den h. Paaskekommunion. I gamle Dage var det ikke nødvendigt, at Kirken ved et særligt Bud forpligtede sine Børn til at modtage den h. Kommunion, for derved at gjengælde Frelserens uendelige Kjærlighed, hvis Glæde det er at bo blandt os Menneskebørn. Først senere, da Mange kølnedes i Kjærligheden, saá Kirken, som stedse med Moderkjærlighed drager Omsorg for sine Børn, sig nødsaget til ogsaa fra sin Side at befale, at Buddet, som Herren havde givet under Trusel af Udelukkelse fra Himlen, om at „æde hans Kjød og drikke hans Blod“, ikke forblev upaaagtet. Og derfor forpligtede den ved *det 5te Kirkebud* alle de Troende til *idetmindste én Gang om Aaret, nemlig i Paasketiden, at modtage den h. Kommunion*. Og Enhver, som overhovedet ønsker at bære sit katholske Navn med Ære, kan og tør derfor ikke unddrage sig Opfyldelsen af dette alvorlige og under svær Synd forpligtende Kirkebud. Han vilde ellers ligesom sønderrive den sidste Traad, der endnu holder ham forenet med Kristus og hans h. Kirke.

Det fremgaar klarligen heraf, at det med Hensyn til den h. Paaskekommunion drejer sig om en meget vigtig Sag, som ubetinget *maa* opfyldes. Vi sende derfor idag et venligt Ord til vore Læsere og appellere til deres sunde Forstand og katholske Pligtfølelse, i Haab om, at de jo før jo hellere modtage deres h. Paaskekommunion og i en Sag af saa stor Vigtighed ikke opsætte længere Opfyldelsen af en Pligt, hvoraf deres Sjæls evige Frelse afhænger.

Til Menighedens Damer.

I Lighed med hvad der allerede i lang Tid har existeret blandt Katholikerne i Udlandet, er der nu ogsaa her i Hovedstaden blandt Menighedens Damer oprettet en *Paramentforening*, som holder Møde hver *Torsdag* Formiddag Kl. 9—11 i Foreningsværelset i Sct. Ansgars Præstebolig. Paramentforeningen har sat sig et tredobbelt Formaal. Et *foreløbigt* eller *midlertidigt*, nemlig ved fælles Haandarbejde at forfærdige forskellige kirkelige Smaagjenstande, saasom Stolaer, Rochetter og Messelinned, der kunde tjene som Gave til *den h. Fader* i Anledning af hans forestaaende *50-aarige Præstejubilæum*. Foreningens anden og permanente Opgave bestaar i Forfærdigelsen overhovedet af *Paramenter* og *kirkelige Linnedsager* fornemmelig til Brug ved Gudstjenesten i *Sct. Ansgars Kirke*, og som, naar Foreningens Virksomhed senere maatte udvide sig, ogsaa lejlighedsvis vil kunne skjænkes til andre fattige Kirker og Kapeller i Præfekturet. Den tredje Opgave endelig, som ingenlunde er den mindst vigtige, bestaar i Omsorgen for *Opretholdelsen* af Kirkens forhaanden-værende Paramenter og Linnedskab, idet Medlemmerne i Møderne ville udføre de *Reparationer* og *Udbedringer*, som maatte forefalde.

Foreningens Formaal er saaledes saa smukt og ophøjet som tænkes kan: *Haandarbejde til Guds Hus' Ære*. Medlemmerne efterligne ved dette Foretagende den kgl. Salmist, der med Rette kunde sige om sig selv: „Domine, dilexi decorem domus Tuæ“, („Herre, jeg har elsket dit Hus' Pryd“); de efterligne de Hellige, som stedse søgte at bidrage *deres* til, at Alt, hvad der hørte Gudshuset til, var tilstede paa en saa værdig Maade som vel mulig; ja, de efterligne vor guddommelige Frelser selv, som til enhver Tid brændte af den mest levende Iver og Nidkjærhed for sit Hus' Ære.

Vi anse det derfor for vor Pligt, at anbefale den kjøbenhavnske Paramentforening til Menighedens Damer, idet vi herved opfordre dem til at indtræde i Foreningen og ved aktiv Deltagelse i Torsdags-Møderne at medvirke til ovennævnte tredobbelte Øjemeds Opnaaelse. Foreløbig ville de derved jo ogsaa sættes i Stand til at yde deres Tjeneste ved Anskaffelsen af Et eller Andet

til vor h. Faders Jubilæum i December, og i dette Øjemed ønsker sikkert enhver Katholik at medvirke efter Evne og Kræfter.

Kjøbenhavn i Maj 1887.

J. Braun,
Sognepræst.

Efterretninger fra Ind- og Udland.

Frankrig. Fra Frankrig kommer der mange og kostbare Gaver til den h. Faders Jubilæum. *Paris* forærer ham en med Guld og Ædelstene udstyret Tiara (tredobbelt Pavekrone), som skal forarbejdes af Byens første Guldsmed, Froment-Meurice. Munkene i det gjenoprettede Kloster *Lerins* forberede et Pragtbind, som indeholder Marias Højsang „Magnifikat“ i 150 forskellige Sprog, udstyret med kunstnerisk udførte Initialer og Billeder. Fortalen og Dedikationen er affattet i de sex Hovedsprog: Latin, Italiensk, Fransk, Spansk, Tysk og Engelsk. Pragtværkets Værdi anslaaes til 70,000 Frcs., og det bliver en Kunstfrembringelse af første Klasse. *Lyon* forærer en guldindvirket hvid Messehagel med Tilbehør; i Midten af Korset broderes Lammet og Indskriften: „Ecce vicit Leo de tribu Juda“ („Se, Løven af Judæ Stamme sejrede“). Rosenkransbroderskaberne i *Lyon* lade forarbejde en kostbar Rosenkrans; *Rheims* sender en Miniatur-Udgave i Bronze af Urban II's Statu, som er oprejst ved Chatillon. Fra *Puy* kommer en lignende Miniatur-Udgave af Gudsmoders Statuen „Notre Dame de France“, som staar paa Klippen ved Puy. *Saint-Flora* leverer en Kalk, *Chartres* et transportabelt Alter fra Medlemmerne af den 3die Orden. I *Annecy* er der udsat en Belønning for et Digt til Leo XIII's Forherligelse. Fra *Lourdes*

sendes 10,000 Frcs. som Stipendium for Jubilæumsmessen. Fra Orleans, Saint-Quentin o. s. v. er der anmeldt forskjellige Gaver, som hovedsagelig ere beregnede paa, at skulle uddeles til Missionærene og til fattigere Kirker. I hele Frankrig have de fleste kirkelige Foreninger og Broderskaber forberedt en Adresse, hvortil enhver Undertegner følger $\frac{1}{2}$ Frcs. som *Peterspenge*. Dette Sidste er sikkert et simpelt og godt Middel til at indsamle en smuk Sum Peterspenge.

Rom. Ifølge „Reuters Bureau“ modtog den h. Fader i forrige Uge en i hjærtelige Udtryk affattet Skrivelse fra Kejsers *Wilhelm* som Svar paa et Telegram, som Paven havde sendt Kejseren i Anledning af de nye kirkepolitiske Loves Vedtagelse i den preussiske Landdag. I Skrivelsen takker Kejseren Leo XIII for hans kloge og forsonlige Medvirkning i dette Anliggende og udtaler Ønsket om, at den religiøse Fred aldrig maa forstyrres.

— Den apostoliske Nuntius i Madrid, Msgr. *Rampolla*, vil rimelvis blive udnævnt til *Statssekretær* i afdøde Kardinal Jacobini's Sted. Msgr. *Galimberti*, som fornylig overbragte Kejsers *Wilhelm* den h. Faders Lykønskninger i Anledning af Kejsers 50-aarige Fødselsdag, gaar derimod som apostolisk Nuntius til *Wien*.

— Magistraten i Rom har i forrige Maaned oprejst en Marmorsøjle paa Monte Pincio til Minde om *Galilei* og ødelagt den ved følgende Indskrift: „*Il prossimo palazzo, gia dei Medici, fu prigione à Galileo Galilei, reo di aver veduto la terra volgere attorno al sole*“, paa Dansk: „Det nærliggende Palads, som forhen tilhørte Familien Medici, tjente som Fængsel for Galileo Galilei, fordi han havde set Jorden dreje sig om Solen.“ Der er nok af Ondskab i disse Linier, men desto mindre Sandhed. Thi *Galilei* saá aldeles ikke Jorden dreje sig omkring Solen; han var heller ikke den første, som opstillede denne Lære; *Kopernikus* havde gjort det før ham, og endelig kom han ikke i Fængsel paa Grund af sin foregivne

Opdagelse, men paa Grund af betænkelige theologiske Følgeslutninger, som han havde draget. Vi skulle senere en Gang komme tilbage til ham.

Turin. Den berømte Udgiver af „Unita Cattolica“, Don Giacomo *Margotti* i Turin, er afgaaet ved Døden den 7. Maj. Faa Dage i Forvejen døde en berømt Jesuit, Pater *Cecchi* i Florents. I ham har Italien mistet en af sine første Astronomer.

Kirkelig Kalender.

Søndagen den 15. Maj. 5. Søndag efter Paaske. — **16. M.** Joh. af Nepomuk, Martyr (Bededag med Litani). — **17. Ti.** Paschalis Baylon, Bekj. (Bededag med Litani). — **18. O.** Erik, Konge og Martyr. (Vigilie uden Faste; Bededag og Litanii).
Torsdag den 19. Maj. Kristi Himmelfarts Fest. (Gudstjenesten som paa Festdagene; efter Højmassen Kl. 10 i Sct. Ansgar synges **Te Deum** i Anledning af **Paasketidens Slutning**. Samme Dag udløber Tiden for den pligtmæssige Modtagelse af Paaskekommunionen for deres Vedkommende, som bo i Nærheden af en Kirke). — **20. F.** Bernardin af Siena, Bekj. — **21. L.** Felix af Kantalicio, Bekj.
Søndag den 22. Maj. 6. Søndag efter Paaske. Venantius, Mart.

Mandag, Tirsdag og Onsdag i denne Uge ere kirkelige Bededage, paa hvilke der efter Skolemessen holdes Bønprocession under Afsyngelsen af Litaniet til alle Helgener.

Bekjendtgjørelse.

Paa **Pintse-Søndag** agter den højærværdigste apostoliske Præfekt at meddele **Konfirmationens h. Sakramente til Vøxne**. De Troende, som endnu ikke have modtaget dette h. Sakramente, anmodes om snarest muligt at melde sig hos Undertegnede og deltage i den offentlige Undervisning, som holdes i Sct. Ansgars Kirke, første Gang Søndag d. 15. Maj Kl. 5 Eftermiddag.

J. Braun,
Sognepræst.

Til de sex **Aloysianske Søndage**, som tage deres Begyndelse i Dag Søndag den 15. Maj, anbefales:

Den h. Aloysius af Gonzaga eller en 6 Søndages Andagt; indb. 30 Øre.

Fortrolig Korrespondance:

Hr. L. Hvis til det Hele Deres Tid
 Ifølge Brev ej strækker,
 Saa gjør en Del med ærlig Flid,
 Saavidt som Tiden rækker.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

Femogtredivte Aargang.

„Nordisk Ugeblad“ udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer Millech, Store Kjøbmagergade 10, 1. S., Kjøbenhavn. — Redaktør: A. Johansen, Bredgade 64, 1. S.

N° 21.

Søndagen den 22. Maj.

1887.

Indhold. Maria. Kulturkamps-Ofre. Til Marias Ære. Kardinals-Kollegiet. De irske Biskoppers Protest. Efterretninger: Frankrig, Hessen, Østerrig, Holland, Florents, Kjøbenhavn.

Maria.

Hvad er det for en Stjerne,
Som blinker i det Fjærne,
Som rejser Faldne op,
Som styrker Svages Haab,
Som straalør meer end Sol
Fra Pol — til Pol?

Hvad er det for et Navn,
Som stiller vore Savn,
Harmonisk, sødt det lyder,
Det Sjæl og Hjærte fryder;
Det trøste kan i Nød,
Ja, selv i — Død.
Den Stjerne, dette Navn,
Det er — *Maria*.

Kulturkamps-Ofre.

Under Forhandlingen om den sidste *kirkepolitiske Lov* i den tyske Rigsdag, fremkaldte navnlig en Bemærkning i Fyrst *Bismarcks* Tale den 21. April en kraftig *Protest* fra Centrums Rækker. Det var et Sted, i hvilket Bismarck bestred, at der under Kulturkampen var bragt *Ofre* fra katholsk Side. „*Jeg siger de Herrer*“, (Medlemmerne af Centrum) saaledes lød den omhandlede Sætning, „*hvad Færer have de da været udsatte for, hvad Ofre have de bragt?*“

Fyrst Bismarck har gennemlevet hele Kulturkamps Æraen; men han syntes ikke desto mindre at have glemte de utallige Ofre, som *alle Stænder* blandt Tysklands Katholiker, fra Ærkebiskoppen til den sidste Vikar, fra Fyrsten til den fattigste Arbejder, have maattet bære i et Tidsrum af over 10 Aar baade paa Liv og Sundhed, ved Fængler og Pengebøder, Landflygtighed og Udvisning og ved Lidelser og Selvfornægtelse af enhver Art.

I første Linie maa vi blandt Ofrene fremhæve *Fængselsstraffene*, som Ærkebiskopper, Gejstlige af enhver Slags og mangfoldige verdslige Personer, baade af Mandkjøn og Kvindekjøn, have maatte gennemgaa paa Grund af Kulturkampen. Ærkebiskoppen af *Gnesen-Posen*, den nuværende Kardinal *Ledochowski*, sad saaledes i *Ostrovo* i samfulde 2 Aar (3. Febr. 1874 — 3. Febr. 1876); Ærbiskoppen af *Køln*, nuværende Kardinal *Melchers* over et halvt Aar, Biskoppen af *Trier* næsten et helt Aar, Biskoppen af *Paderborn* fra 4. August 1874—19. Januar 1875; Biskoppen af *Münster* fra 18. Marts til 27. April 1875, Viebiskoppen af *Posen* i 6 Maaneder og Viebiskoppen af *Gnesen* i 9 Maaneder. Begge disse Viebiskopper bleve fængslede, den Første, fordi han havde administreret *Konfirmationens* h. Sakramente, den Sidste, fordi han paa Skjærtorsdag havde indviet

de hh. Olier, altsaa paa Grund af Funktioner, hvortil de efter katholsk Opfattelse vare berettigede som Biskopper. De øvrige Biskopper vandrede i Fængsel, fordi de ikke udnævnte Sognepræster og Vikarer, altsaa for Ikke-Opfyldelsen af en Fordring, som Staten nu selv har ladet falde.

Utallige ere Fængselstraffene, som de katholske Præster, fra den højtbedagede Olding af, indtil den yngste Hjælpepræst, have maattet taale. Et liberalt Blad har i denne Henseende opstillet en Statistik over de fire første Maaneder i Aaret 1875. I dette korte Tidsrum alene idømtes 241 Gejstlige, 146 Redaktører (gejstlige og verdslige) og 210 Borgere forskellige Pengebøder og Fængselsstraffe. I samme Tidsrum foretoges desuden 20 Konfiskationer, 55 Arrestationer, 74 Husundersøgelser, 103 Udvisninger resp. Interneringer og 55 Opløsninger af Forsamlinger og Foreninger. Og hvorfor maatte alle disse Fængselsstraffe afsones? For største Delen for Ikke-Opfyldelsen af Fordringer, som Staten selv senere har opgivet eller ved senere Love erklæret for ikke strafbare, f. Ex. Meddelelsen af de hh. Dødssakramenter og Frembærelsen af det h. Messeoffer.

I mangfoldige Tilfælde havde disse Fængselsstraffe ogsaa de skadeligste Følger for de Fængslede *Liv og Sundhed*. Hvormange Præster datere ikke deres livsvarige Sygelighed, deres Svindsot, deres haardnakkede Mavelidelser fra deres Fængselsdage, da de, sammen med gemene Forbrydere, maatte spise den uvante Fangekost fra den fælles Kjedel, uden at kunde opnaa at der toges noget-somhelst Hensyn til Alder og Sundhedstilstand? Og bleve de endelig frigivne, saa ventede der dem ofte en endnu værre Skjæbne: *Udvisning* eller *Internering*. For Nøgles Vedkommende udstrakte Udvisningen sig kun til visse *Kredse*, for Andres til flere *Provinser*, Mange bleve udviste af *hele Preussen* eller af *hele det tyske Rige*. De Udviste maatte forlade Forældre, Søsken, Slægt-

ninge og Venner og stode derefter, ledsagede af Gendarmen til Grænsen, ofte *uden Midler*, i mange Tilfælde ude af Stand til at forskaffe sig en Existens, da Regeringen endog forbød dem at undervise smaa Børn. Endnu haardere var i mange Henseender den Skjæbne, som ramte dem, der hensattes i en Fæstning eller paa *en øde Ø*, som Tilfældet var med en Gejstlig, der interneredes paa *Øen Zingst* i Østersøen.

Principielt og ofte ogsaa praktisk haardere end Fængsel, Udvisning og Internering vare *Afsættelses-Dommene*, som overgik næsten samtlige preussiske *Biskopper* og mangfoldige Præster. Ærkebiskoppen af *Gnesen-Posen* blev afsat den 15. April 1874, da han allerede sad i Fængslet, Biskoppen af *Paderborn* den 5. Januar 1875, Fyrstbiskoppen af *Breslau* den 6. Oktober 1875, Biskoppen af *Münster* den 8. Marts 1876, Ærkebiskoppen af *Køln* den 28. Juni 1876, Biskoppen af *Limburg* den 13. Juni 1877. Bortset fra de tunge *moralske* Ofre, som Skilsmissen fra Diøcesanerne og Umuligheden af at opfylde deres Embedspligter, maatte foraarsage Overhyrderne, stode de ogsaa næsten alle uden Pengemidler i fremmede Lande og vare henviste til Andres *Almisser*.

Hertil maa endnu føjes, at Arrestation og Fængsel stedse hang som et *Damoklessværd* over Hovedet paa de unge Præster, som *hemmelig* forrettede Sjælesørgerens Pligter i de Sogne, som vare uden nogen Hyrde, saa at *de aldrig havde Ro* hverken om Dagen eller Natten, og, eftersøgt af Gendarmene, ofte maatte leve i de usundeste *Smuthuller*, hvor de ofte savnede den nødvendige Næring, da det var umulig at forskaffe den uden at vække Opsigt, og hentede sig Spiren til en tidlig Død.

Det er *nogle* af de Ofre, som Katholikerne have maattet bringe under Kulturkampen i Tyskland; *andre* ville vi meddele om i næste Nummer. (Sluttes).

Til Marias, den jomfruelige Gudsmoders Ære.

Dr. Martin Luther var den h. *Thomas af Villanovas*, den jomfruelige Gudsmoders begejstrede Lovprædikants, Samtidige og Ordensfælle (f. 1488, død paa Marias Fødselsfest 1555). Men Luther selv var ogsaa efter sit Frafald fra Kirken undertiden opfyldt af Begejstring for Maria i sine Taler og Skrifter. I rolige Timer dukkede Mindet om den katholske Fortid af og til levende op hos Luther, og i saadanne Øjeblikke skrev han ofte herlige katholske Ord. I sin Udlæggelse af den h. Jomfrus Højsang „Magnifikat“, skriver Luther saaledes til Verset: „Thi han har gjort store Ting imod mig“, følgende:

„Disse store Ting bestaa ikke i andet, end at hun er bleven Guds Moder, hvorved der er bleven hende saa mange og saa store Goder til Del, at Ingen kan begribe dem. Thi deraf følger al Ære og al Salighed, saa at hun blandt alle Mennesker er enestaaende, ikke ligestillet med nogen anden, fordi hun med den himmelske Fader har en Søn, og en saadan Søn. Naar man kalder hende *Guds Moder*, saa kan Ingen sige større Ting om hende eller til hende, om han saa ogsaa havde saa mange Tunger, som der er Løv og Græs, Stjærner paa Himlen og Sand i Havet. Den blide Gudsmoder forskaffe mig en saadan Aand, at jeg paa en nyttig og grundig Maade maa udlægge hendes Højsang! Maatte hun hjælpe os Alle til heldbringende Forstand og til et rosværdigt Liv, saa vi engang i det evige Liv maa komme til at love og synge det *evige* Magnifikat! Dertil hjælpe os Gud, og det forunde os Kristus ved hans Moder Marias Forbøn og Villie.“

Saaledes skrev Luther i et Øjeblik, da hans Frafald fra Kirken ikke plagede og forvirrede ham, ligesom

han ogsaa i en anden rolig Time har forsvaret den h. Jomfrus ubesmittede Undfangelse paa en meget god Maade med følgende Ord: „Man kunde ikke sige: „velsignet er Du“ — dersom hun nogen Sinde have været Forbandelsen underkastet. Det var ogsaa billigt og ret, at den Person blev bevaret *uden Synd*, ved hvem Kristus vilde paatage sig det Kjød, som skulde overvinde alle Synder. Thi det betyder egentlig „velsignet“, hvad der er udrustet med *guddommelig Naade*, hvad der er uden Synd.“

Hvor beklagelsesværdig er ikke den stakkels Luther! Som sin Ordenfælle, den h. Thomas af Villanova, havde han kunnet være bleven en *Helgen*, og istedenfor er han bleven en *Frafalden*, der har anrettet ubodelig Skade i Verden!

Det h. Kardinalskollegium.

Kardinalskollegiet tæller for Tiden 64 Medlemmer, saa at det kun mangler 6 for at være fuldtalligt. De 6 Kardinal-Bispedømmer ere besatte; af de 14 Kardinal-Diakoner mangler kun 1; men af de 50 Kardinal-Præster mangle de 5. Hvad *Nationaliteten* angaar, da ere 36 *Italienere* og 28 Ikke-Italienere. Blandt disse sidste findes der 6 *Franskmænd* (Pitra, Desprez, Lavigerie, Bernardon, Langenieux, Placet), 4 *Spaniere* (Benavides, Paya, Monescillo, Gonzalez), 2 *Portugisere* (Neto, Ferreira), 4 *Englændere* (Howard, Manning, Moran, Newman), 3 *Tyskere* (Hohenlohe, Melchers, Hergenröther), 5 *Østerrigere* (Simor, Mihalovic, Haynald, Fyrstenberg, Ganglbauer), 2 *Polakker* Ledochowsky, Czacki) og 2 *Amerikanere* (Gibbons og Tacherau).

I Rom leve for Tiden 32 Kardinaler, udenfor Rom ligeledes 32. Samtlige nuværende Kardinaler ere *Præster*, naar undtages 2 (Mertel og Christofori), som ikke

have modtaget Præstevielsens h. Sakramente. Den *biskoppelige* Værdighed besidde foruden de 6 suburbikariske Kardinal-Biskopper ogsaa samtlige Kardinal-Præster, med Undtagelse af to: Bonaparte og Bartolini. Blandt Kardinal-Diakonerne findes der som sædvanlig ingen Biskop. 38 Kardinaler staa som *regerende* Biskopper i Spidsen for Bispedømmer eller Ærkebispedømmer.

Hvad *Alderen* angaar, da er den engelske Kardinal *Newman* den ældste, nemlig 86; efter ham følger *Mertel* med 81 Aar; derefter *Desprez* og *Pecci* med 80 Aar. 22 Kardinaler ere mellem 70 og 80 Aar, 18 mellem 60 og 70, og 17 mellem 50 og 60 Aar. Under 50 Aar ere blot tre (*Neto*, *Rampolla* og *di Rende*). Over to Trediedele af Kardinalerne staa altsaa allerede i det syvende Decennium af deres Liv, en Trediedel endog i det ottende.

Længst Tid *Kardinal* har den ældste Kardinal-Diakon, *Mertel*, været, som udnævntes i 1858. Ham nærmest staa *Sacconi* (1861), *Pitra* (1863) og *Hohenlohe* (1866). Alle de øvrige Kardinaler have endnu ikke beklædt Værdigheden i 20 Aar, 46 endnu ikke i 10 Aar. Af de nuværende 64 Kardinaler ere kun 22 udnævnte af Pius IX, de andre 42 ere udnævnte i Leo XIII's Regeringstid. Ikke i Alder, men vel med Hensyn til *Kardinals-Aar*, er den h. Fader selv langt forud for alle Kardinalerne, idet han som Biskop af Perugia allerede ophøjedes til Kardinalsværdigheden i 1853. *Senior* for Kardinal-Biskopperne, og som Følge deraf det h. Kollegiums Dekan og Ordfører, er for Tiden *Sacconi*, Senior for Kardinal-Præsterne er *Hohenlohe*, og Senior for Kardinal-Diakonerne er *Mertel*.

Blandt de gejstlige og verdslige Statsemeder, som ifølge gammel Skik besættes med Kardinaler, vil det vigtigste, *Statssekretariatet*, i en nær Fremtid blive besat med Kardinal *Rampolla del Tindaro*, hidtil Nuntius i Madrid. Blandt de øvrige Poster ere de betydeligste

besatte paa følgende Maade: Prodatarius er Kardinaldekanen Sacconi; Storpønitiar er Kardinal-Biskop *Monaco*; Pavens Generalvikar, som Biskop af Rom, er *Parocchi*; Vicekansler, d. v. s. Forstander for det apostoliske Kanseli, er *Mertel*; Kamerlengo er *Oreglia*; Sekretær for Propagandaen, *Simeoni*; for Koncilskongregationen, *Serafini*; for Kongregationen for Biskopper og Ordensfolk, *Mazotti*; for Rituskongregationen, *Bartolini*; for Aflad og Relikvier, *Zigliara*; for Studierne, *Pecci*; for Indexkongregationen, *Martinelli*; for de pavelige Brever, *Ledochowski*; for Memorialerne, *Laurenzi*. Den h. romerske Kirkes Bibliothekar er *Pitra*; apostolisk Arkivar, *Hergenrøther*. Ærkepræst ved Sct. Peterskirken er Kardinal *Howard*; ved Laterankirken *Monaco*; ved Maria Maggiore-Kirken *Hohenlohe*.

Det store Flertal af Kardinalerne ere *Verdens-Gejstlige*. Men syv *Ordener* have dog for Tiden Repræsentanter blandt Kardinalerne, nemlig *Augustinerne* ved Kardinal *Martinelli* i Rom; *Benediktinerne* ved *Pitra* i Rom, *Sanfelice* i Neapel, *Cesia* i Palermo og *Ganglbauer* i Wien; *Kapucinerne* ved *Massaja* i Rom; *Dominikanerne* ved *Zigliara* i Rom og *Gonzalez* i Sevilla; *Jesuiterne* ved *Mazella* i Rom; *Olivetannerne* ved *Schiaffino* i Rom; endelig *Oratorianerne* ved *Capecelatro* i Capua og *Newman* i Birmingham. Kardinalskollegiet tæller saaledes 12 Ordensgejstlige blandt sine Medlemmer.

Det irske Episkopats Protest

imod

Tvangsloven.

I en Konferents, som samtlige irske Biskopper afholdt i Begyndelsen af denne Maaned, vedtoges følgende Resolution:

„Efter at de kirkelige Sager, for hvis Skyld vi ere forsamlede her, ere tilendebragte, kunne vi ikke skilles, uden at protestere i Forening med vore Brødre, den irske Klerus, imod Tvangsloven, som i Mandags kom til anden Behandling i Underhuset.

I Overensstemmelse med vore Medborgere sé vi med dyb Forbitrelse paa det ny Forsøg paa at berøve vort Land sine konstitutionelle Rettigheder og Friheder, for at prisgive det fjendtligsindede og uansvarlige Embedsmænds Vilkaarligheder. Idet vi af nøje Erfaring tale om vore Dioceses og Provinser, forsikre vi tillidsfuldt, at, naar undtages nogle ganske faa, velbekjendte, smaa Distrikter, Irland paa en ganske ejendommelig Maade er fri ikke alene for Forbrydelser og svære Udskejelser, men ogsaa for almindelige Overtrædelser mod Lovene. Og naar vi paastaa dette, saa kunne vi fuldtud paaberaabe os de Erklæringer, som ere blevne afgivne af Ds. Majestæts Dommere i Anledning af Edsvorne-Rettens Forhandlinger, som afholdtes fornylig. Derfor tro vi os bemyndigede til, at erklære de Beskyldninger, som man udslynger imod vor Nation, som var den i Almindelighed i en Tilstand af forbrydersk Oprør imod Lovene, for aldeles falske. Disse Beskyldninger udbredes stadig og systematisk i Parti-Øjemed af den anti-irske Presse i England og Irland.

Tvangslovgivningen, som Deres Majestæts Regering fordrer i Dag, savner altsaa, naar man ser hen til Kjendsgjærningerne, enhversomhelst Retfærdiggjørelse, og maa derfor forkastes som unyttig og uretfærdig. Efter vor formelle Mening vil Anvendelsen af de Tvangsmidler, som foreslaas, være ude af Stand til at undertrykke Forbrydelserne og Overtrædelserne indenfor de indskrænkede Grænser, hvor de existere; den vil fremkalde Opposition imod Lovene; den vil tvinge Utilfredsheden til at slaa ind paa hemmelige Veje, og de hemmelige Selskabers uheldsvangre Indflydelse vil træde i Stedet for den aabne og konstitutionelle Virksomhed.

Dette fjendske Sindelag og Mistilliden, som Tvangslovgivningen indgyder, vil mer eller mindre udstrække sig til enhver Lov, som kommer fra samme Kilde; disse Følelser ville forbitre det nuværende Forhold mellem Landlorderne og Forpagterne og umuliggjøre fredelige Underhandlinger, uden hvilke en tilfredsstillende Løsning af Agrar-Spørgsmaalet paa Grundlag af Tilbagekjøb ikke kan opnaas.

Hvor inderlig vor Nation end ønsker en Overenskomst i denne Henseende, saa vil den dog ikke uden Mistillid og Antipati kunne modtage den lovede Reform i Agrarlovgivningen, naar en saa stræng Tvangslov skal ledsage eller maaske gaa forud for den. Mistilliden, som den irske Regerings Land-Reformer indgyde, bliver oven i Kjøbet endnu større ved den Tøven, for ikke at sige onde Vilje, som Ministrene vise med Hensyn til Adopteringen af de Forholdsregler, som en af dem selv valgt, kongelig Agrar-Kommission saa indtrængende har anbefalet. Ikke ved Grevskabernes Fallit-Domstoles Mellekomst, men langt snarere ved Forpagtningsafgiftens Formindskelse, ordnet efter Landbrugs-Produkternes Salgsværdi, en Formindskelse, som den kongelige Kommission har erklæret for paatrængende nødvendig, ville Forpagterne være i Stand til at efterkomme retfærdige Fordringer fra Ejernes Side; derved vil man ogsaa opnaa et ligeligt Grundlag for Kjøbet og Salget af Jorderne. Vi reklamere derfor den snarlige og almindelige Adoption af et retfærdigt Forpagtnings-Afgifts-Formindselses System, som den fornemste Del af en reformatorsk Agrar-Lovgivning.

Vi forny de indtrængende, men hidtil upaaagtede Andragender, som vi før Land-Aktens Votering i 1881 rettede til Regeringen, til Gunst for Forpagterne og imod den Fordring, at de Forbedringer, som Forpagterne maatte have foretaget, skulde komme Ejerne til Gode ved Forpagtnings-Afgiftens Beregning.

Uden at omtale Homerule og andre Spørgsmaal,

hvorom vi for nylig have kundgjort vor Mening, kunne vi ikke undlade at reklamere hos det nuværende Parlament Afskaffelsen af de Misbrug, mod hvilke Episkopatet saa ofte har protesteret i Sager, som angaa Opdragelsen. I den offentlige Undervisnings tre Afdelinger fordre vi fuldtud Lighed mellem Katholiker og Ikke-Katholiker, for saavidt det angaar Statens Tilskud og Dotationer. Vi ville aldrig blive tilfredsstillede med mindre. Og vi fordre som den religiøse Friheds fornemste Betingelse Ret til, at forbinde den religiøse Opdragelse med Undervisningen i alle vore Skoler.

En Afskrift af disse Resolutioner skal sendes til Premierministeren, Mr. Gladstone og Mr. Parnell. Undertegnet: *William J. Walsh*, Ærkebiskop af Dublin, Præsident; *Barth. Woodlock*, Biskop af Ardagh, Sekretær.

Efterretninger fra Ind- og Udland.

Frankrig. Msgr. *Rotelli's* Valg til Nuntius i Paris, i Stedet for Msgr. *de Rende*, som er bleven udnævnt til Kardinal, finder almindeligt Bifald i Frankrigs kirkelige Kredse. De katholske Organer sé deri et nyt Bevis paa Leo XIII's faderlige Omsorg for det katholske Frankrig, en ny Manifestation af Pavens Ønske, trods de saa vanskelige Forhold at bevare Freden mellem Kirken og Statsmagten. Msgr. *Rotelli* anses for en af de mest fremragende Repræsentanter for den h. Stols fredelige Politik. Som Biskop af Montefiascone publicerede Msgr. *Rotelli* en Brochüre, der er bleven berømt, nemlig: „Paven og Italien“, som anses for den grundigste og betydeligste Afhandling over det romerske Spørgsmaal. Msgr. *Rotelli's* Opgave som Repræsentant for den højeste kirkelige Autoritet hos den franske Regering, der er saa stærkt paavirket af Kirkens heftigste

Modstandere, kan kun være yderst vanskelig, men Frankrigs Katholiker haabe tillidsfuldt, at den nye apostoliske Nuntius' Talent vil være i Stand til at beherske Situationen.

— *Byraadet* i Paris har nu besluttet, at „*Bods-Kapellet*“ skal nedrives. Dette Kapel blev som bekjendt opført under Restaurationen som Bod for Revolutionens Mord paa Kong *Ludvig XVI* og *Marie Antoinette*, og er naturligvis en Anstødssten for det røde Byraad og for saa mange Andre, som forherlige hin Misgjerning. Da Kapellet er Statsejendom, saa maa Byraadet først have Regeringens Samtykke, som dog næppe vil mangle.

— Departementalraadet og Seine-Præfekten have udnævnt „*Borger*“ *Eudes* til Kantons-Delegeret for *det offentlige Skolevæsen* i 20. Pariser-Arondissement. For at faa et Begreb om, hvad der har gjort denne Mand skikket til at vaage over den ny Generations Opdragelse, minder „*Gazette de France*“ om den Rolle, han i sin Tid spillede under Pariser-Kommunen. *Eudes* undertegnede Dekretet, som befalede at „*Sieur Thiers*“ Mobilar skulde beslaglægges og hans Hus sløjfes. Fremdeles et Dekret, som undertrykkede 10 Aviser og henviste ethvert Presse-Angreb mod Kommunen (Forfatter og Trykker) til Krigsretten. Han dekretede, at Gidslerne (Ærkebiskop *Darboy* o. s. v.) skulde bringes til Fængslet „*La Roquette*“, og at afbrænde ethvert Hus, hvorfra man maatte gjøre Angreb paa Nationalgarden. Han undertegnede Befalingen til at afbrænde det kgl. Slot og *Mazas-Fængslet*. Kommandanten paa Batterierne paa Kirkegaarden „*Père Lachaise*“ gav han den Ordre: „Skyd paa Kirkerne!“ Det var *Eudes*, der tilligemed *Megy* stak Æreslegionens Hotel, *Gaden de Lille* og *du Bac* samt *Depots-* og *Konsignations-Husene* i Brand. Han flygtede senere til London, hvor han nogle Aar efter udstedte et Manifest som Chef for „den revolutionære Kommune“, hvori han erklærede sig for

Atheist og offentlig reklamerede sin Andel i Ansvaret for Brandstiftelserne i Paris. Denne Mand er i Sandhed fortræffelig skikket til at vaage over Udførelsen af den berømte Skolelov, som Ministerpræsidenten gjør Krav paa at være Forfatter til.

— Den 16. almindelige aarlige *Generalforsamling* af Frankrigs Katholiker aabnedes den 11. Maj under Ærkebiskoppen af Paris' Forsæde. *Chesnelong* holdt et længere Foredrag over Forholdet mellem de besiddende Klasser og Arbejderne.

— Leo XIII har givet sit Samtykke til, at der i 1888 afholdes en *international Kongres af katholske Videnskabsmænd*. Planen er udgaaet fra fremragende franske Katholiker, og Kongressen skal ifølge de foreløbige Bestemmelser træde sammen i April næste Aar i *Paris*.

Hessen. I Hessen synes man nu ogsaa at være stemt for, at foretage de nødvendige Skridt i Rom, for at *den hessiske Kulturkamp* kan blive bilagt. Ifølge Meddelelse fra Rom har nemlig Fyrst *Yrsenburg-Birstein* i den storhertugelige Regerings Navn aabnet Forhandlinger desangaaende med Vatikanet.

Østerrig. Udbredelsen af *den katholske Skoleforening* over hele Østerrig maa betegnes som en imponerende Kjendsgjerning; thi den katholske Bevægelse har derved fremkaldt et Værk, som Østerrigs Katholiker kunne være stolte af. Denne Forening er en Protest imod Skolens Afkristning og imod den moderne Pædagogiks fordærlige Grundsætninger. Som et Bevis paa den glædelige Tilslutning, som den katholske Skoleforening finder hos Folket, kan tjene, at en Wiener-Borger skjænkede Foreningen 5000 Gylden til en katholsk Skole i Leopoldstadt.

— I Wiens *Forstæder*, hvor der paa Grund af den kæmpemæssigt tiltagende Befolkning hersker en sand Nød med Hensyn til Kirker, da de forhaandenværende ere blevne alt for smaa, er der nu paabegyndt Opførelsen

af flere nye, store Kirker. Kardinal-Fyrstbiskoppen har saaledes for nylig lagt Grundstenen til to nye Forstadskirker, Redemptoristkirken i Hernals og Jesu Hjertes Kirke i Kaisermühlen.

— *Katholske Studenterforeninger* ere nu oprettede ved Universiteterne i Wien, Innsbruck og Prag og blomstre alle frodigt. Den yngste i Prag har allerede et anseligt Antal Medlemmer.

— I *Ungarn* ser det derimod sørgeligt ud. *Liberalismens* Herredømme udbytter Folket overalt, og *Frimureriet* er i Besiddelse af en mægtig Indflydelse paa Kongerigets offentlige Liv. Logen er med i Spillet alle Vegne; den giver Tonen an i Ministeriet, i de højere Embedskredse, i Parlamentet, i Finantserne og den behersker Pressen. Uden Logen havde hverken *Føderne* eller Liberalismen nogensinde opnaaet en saa stor politisk Magt. Men nu have *Br.:* udspændt et fuldstændigt Næt over hele Landet og sat sig fast i de indflydelsesrigeste Embeder. I Anledning af en Interpellation i Underhuset konstateredes det endog for nylig, at Forvaltningen af *katholske Kirkefonds* var anbetroet til to Frimurere og Atheister. Man kan derfor ikke undre sig over, at Tilstanden i Ungarn stedse bliver sørgeligere, og at den kristelige Moral stedse svinder i samme Grad, som Logegrundsætningerne udbrede sig. Logen viser sig Dag for Dag mere og mere som en Giftplante for den ungarske Nation. —

Florents. Den 12. Maj afsløredes i Florents under højtidelig Klokkeringning den nye *Domkirke-Facade*. — *Kongen, Dronningen, Kronprinsen, flere Ministre, de fremmede Magters Gesandter, Præsidiat for Senatet og Deputeretkammeret* og en talrig Folkeskare var tilstede ved Højtideligheden. Dom-Pladsen og de omkringliggende Gader vare smykkede med en Mængde Flag. Ærkebiskoppen af Florents fejrede den højtidelige Messe, efter hvilken han meddelte den pavelige Velsignelse.

Kong *Umbert* og Dronning *Margrethe* bivaanede Guds-tjenesten.

Holland. Man maa lade de hollandske Protestanter og regne dem det til Ære, at de ikke skrige i Kor med deres Trosfæller i andre Lande, for at bekæmpe *katholske Institutioner*; ja, ved given Lejlighed anerkjende de endog offentlig de katholske Ordeners Fortjenester. Derpaa har man for nylig haft et Bevis i *Mastricht*. I denne By er der et Kloster for barmhjærtige Søstre, som undervise unge Piger og desuden pleje de Syge af alle Konfessioner i Hjemmene og paa Hospitalerne. De benyttes ikke alene af Katholikerne, men ogsaa Protestanter og Jøder henvende sig gjærne til dem. Da Klosteret grundlagdes for 50 Aar siden, talte det kun 2 Søstre, nu er der henved 150. Søstrene undervise over 700 Børn, bestyre et Vajsenhus og benyttes ogsaa i Hospitalerne i Amsterdam. Hele Maastricht kom paa Benene, da Klosteret for nylig fejrede sit 50aarige Jubilæum. Fra alle Sider bragtes der Søstrene Gaver; Katholiker, Jøder og Protestanter rivaliserede med hverandre, og en Dame-Komité af alle Konfessioner har dannet sig, for at oprette et varigt Minde om den smukke Fest i Klosterets Kapel.

— I de hollandske *Kaserner* ere Forholdene naturligvis som andre Steder ikke heldige, hvad mange Punkter i Moralen angaa; men her er det den katholske Gejstlighed, som har paataget sig at drage Omsorg for de katholske Soldater. I alle Garnisonsbyer er der organiseret militære Foreninger, for at befæste Soldaten i det kristelige Liv. Hver Forening har sit Lokale, hvor Soldaterne hver Aften komme sammen til fælles Underholdning, og hvor de finde en Præst, som deler Munterheden med dem og staar dem bi med sin Erfaring og sine gode Raad. Et nyt Opraab er i Aar blevet udsendt til Katholikerne, for at Værket maa fremmes, og for at forvise Forældrene om, at deres Sønner heller ikke under Militærlivet ville komme til at savne aande-

lig Hjælp. Fra Befalingsmændenes Side lægges der ingen Hindringer i Vejen; det protestantiske Holland frygter ikke for at komme i Fare, fordi dets Forsvarere omgaas katholske Præster. Og de katholske Forældre finde deri en stor Beroligelse, naar de vide deres Børn saaledes beskyttede mod de mange Farer, som Kaserne-livet fører med sig.

Kjøbenhavn. Den 18. Maj afgik ved Døden paa Sct. Josefs Hospital Hr. Partikulier *C. F. Grüder* i en Alder af 87 Aar. Den Hensovede var en overordentlig from og virksom Katholik, og Vincentsforeningen taber i ham et trofast Medlem, der med Iver stedse søgte at fremme dens Anliggender. Hr. Partikulier Grüder forestod saaledes indtil det Sidste denne Forenings Indsamling til et Vajsenhus og har i dette Øjemed indsamlet en ret anseelig Sum. Sin Søns, af-døde *Præfekt Grüders* Bortgang i 1883 bar han med beundringsværdig kristelig Hengivelse i Guds Villie. R. I. P.

Kirkelig Kalender.

Søndag den 22. Maj. 6. Søndag efter Paaſke. Venantius, Mart. — **23. M.** Andreas Bobola, Mart. — **24. Ti.** Maria, de Kristnes Hjælp. — **25. O.** Gregor VII., Pave og Bekj. — **26. To.** Oktav af Kristi Himmelfarts Fest. — **27. F.** Magdalena af Pazzis, Jomfru. — **28. L.** Vigiliefastedag. (I Sct. Ansgar Kl. 8: Profetiernes Læsning, Døbevandets Indvielse, Litani til alle Helgener; Højmesse henved Kl. 9.)
Søndag den 29. Maj. Den Helligaands Sendelse. Første Pintsedag. I Sct. Ansgar: Kl. 8 Prælat-Messe, efter hvilken Konfirmation af Voxne.

Svendeforeningen holder **Skovtur** i en nær Fremtid. Nærmere Aftale i Mødet i Aften. *H. Slump.*
Præs.

At vor kjære Fader, Svigerfader og Bedstefader,
Partikulier

Christian Friedrich Grüder

den 18de Maj salig hensov i Herren, bekendtgjøres
herved af hans **Efterladte.**

Kjøbenhavn, d. 10de Maj 1887.

Begravelsen finder Sted fra Sct. Ansgars Kirke
Tirsdagen d. 24de Maj, kl. 9 Formd.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

Femogtredivte Aargang.

„Nordisk Ugeblad“ udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer Millech, Store Kjøbmagergade 10, 1. S., Kjøbenhavn. — Redaktør: A. Johansen, Bredgade 64, 1. S.

N° 22.

Søndagen den 29. Maj.

1887.

Indhold. „Indtil Verdens Ende“. Kulturkamps-Ofre. Helsingørs Kloster. Øl, Brændevin og Cigarer. Efterretninger: Altona, Berlin, Hessen, England, Oldenburg, Frankrig, Tyskland. Kina.

„Indtil Verdens Ende“.

„Se, jeg er hos Eder alle Dage indtil Verdens Ende“, det var de Ord, hvormed Herren lovede sin Kirke urokkelig Bestaaen indtil hans Gjenkomst. Med *den første h. Pintsefest* traadte Guds nye Værk, hans *katholske Kirke*, ind i Historien, for indtil Verdenshistoriens Afslutning aldrig mere at forsvinde fra Samme. Man har rigtignok ofte spaaet Kirken, at dens sidste Time var kommen, men de, som spaaede Sligt, viste sig stedse at være Løgneprofeter. Menneskene døde, Aarhundreder svandt, men Kirken døde ikke. „*Indtil Verdens Ende*“, det er det ufejlbare Løfte, som Gud har givet den.

I Hedenskabets Dage var det Skik og Brug i Rom, at Gladiatorene, som stege ned paa Kamppladsen i Amfiteatret, for at dø der, gik forbi Kejserens Trone

og hilste ham med de Ord: „*Cæsar, morituri te salu- tant!*“ „Kejser, de, som ere indviede til Døden, hilse dig!“ Paa samme Maade drage ogsaa Aarhundrederne henover Tidens Kampplads og forbi Kirken, som velsigner dem; de dø; Kirken lever.

Dragne forbi ere de tre første Aarhundreder med deres Forfølgelser, med deres Martyrer i de blodige Klædebon og have tilraabt Kirken: „De, som gaa Døden imøde, hilse dig!“ Det fjerde, femte og sjette Aarhundrede med Rommerrigets Forfald, med de unge barbariske Folkeslag, som vildt trængte sig frem, med Kirkelærerne og Eneboerne have tilraabt Kirken: „De, som gaa Døden imøde, hilse dig!“ Det syvende Aarhundrede med Munkeordenerne, som skulde omdanne og civilisere Europa, have hilst Kirken, som velsignede dem. Det ottende, niende og tiende Aarhundrede med deres Lys- og Skyggesider ere dragne forbi: „De, som ere indviede til Døden, hilse dig!“ Det tolvte Aarhundrede med sine Korstog, det trettende med sine Domkirker og store religiøse Ordener, have modtaget Velsignelse fra Kirken og derefter hilst den: „De, som gaa Døden imøde, hilse dig!“ Det fjortende Aarhundrede med sit begyndende Virvar, det sextende med sin Splid og sine Religionskrige, det attende med sin sataniske Spot, droge forbi Kirken med det gamle Raab: „De, som gaa Døden imøde, hilse dig!“ Det nittende Aarhundrede endelig med sin Dampkraft og Industri vil være til Ende om en Snes Aar, efter at have gjentaget Hilsenen: „Indviet til Døden, hilser jeg dig!“

Det tyvende, maaske ogsaa det fem og tyvende Aarhundrede vil komme og gaa. Men Kirken varer ved, uforanderlig, den staar urokkelig fast til alle Tider, overfor alle Nationer; thi den hviler paa Grundstenen, som er Jesus Kristus.

Ja, Kirken er tilstede til enhver Tid; derfor er den ogsaa tidssvarende. Den fatter Tidens Strømning og

Elendighed. Det Ædle og Skjønne fremmer den; men Kamp fører den imod Tidsaadens sanselige og egenkærlige Bestræbelser, og staar som et Bolværk fast overfor Nutidens opløsende Tendenser. „Kirken maa taale Modstand,“ siger den h. Kirkelærer *Athanasius*, „men den omstødes ikke; den bekæmpes, men besejres ikke; den beskydes med Pile men saares ikke; den overvinder alle sine Fjender!“ Og den h. *Krysostomus* skriver: „Lad Bølgerne larme, lad dem fraadende styrte sig henover Kirken! Skibet, hvori Kristus er, kan ikke strande. Gud har indstiftet Kirken, hvo kan ryste dens Grundvold?“

Kulturkamps-Ofre.

(Sluttet.)

Vi have set i forrige Nummer af Ugebladet, hvad *Biskopperne* og *den katholske Klerus* maatte gennemgaa under Kulturkampen i Retning af Fængselsstraffe, Udvisning, Internering og Afsættelse. Hvad Fængselsstraffene angaar, da var det ikke alene Gejstligheden, der kom til at afsone dem, ogsaa talrige *Lægmænd* fra næsten hvert Sogn maatte samme Vej, dels paa Grund af Modstand imod Majlovene, dels fordi de vægrede sig for at vidne imod de anklagede Gejstlige, dels endelig fordi de benyttede sig af deres Rettigheder, som af Domstolene imidlertid betragtedes som ulovlige. Vi minde i sidste Henseende kun om *Kirkeforstanderskabet* i det tungt hjemsøgte Sogn *Kosten* i Provinsen *Posen*, hvis Medlemmer idømtes fire Maaneders Fængselsstraf, fordi det atter aabnede Kirkegaarden, som den gammelkatholske Statsgejstlige *Brenk* havde beordret lukket.

Haand i Haand med Fængselsstraffene gik kolossale

Pengebøder, som dels idømtes Vedkommende af Domstolene, dels af Forvaltnings-Øvrigheden, dels vare en Følge af Afskedigelserne. Antallet paa katolske Præster, som idømtes Pengebøder af Domstolene beløber sig til over 2000; og man faar et Begreb om Størrelsen af disse Pengebøder, naar man husker, at Domstolene i den første Tid i Reglen greb til den højeste Straf. Derved hændte det, at enkelte Biskopper idømtes Bøder paa over 50,000 Mark. I de første 4 Maaneder af 1875 beløb Pengebøderne sig alene til 27,843 Mrk. Ærkebiskoppen af *Køln* idømtes en Mulkt paa 88,500 Mark, fordi han vægrede sig ved at besætte definitivt Sognene i Dioceset.

Lige saa kolossale Pengebøder idømtes *de katolske Blade*. Der fandtes Blade, som ofte havde 2—3 Redaktører samtidig siddende i Fængsel. Saaledes blev f. Ex. den ansvarshavende Redaktør for „*Germania*“, Præsten *Kosiolek*, i Løbet af faa Uger idømt Pengebøder paa flere Tusinde Mark og *tre Aar* og 10 Maaders Fængsel. Naturligvis maatte de fængslede Redaktører underholdes og nye Arbejdskræfter ankaaffes, hvad ligeledes paabyrdede Forlæggerne af katolske Blade store Pengeofre.

Hertil kommer endnu Pengebøderne, som *Forvaltnings-Øvrigheden* paalagte Sognene. Saaledes bleve over 200 Sogne i Ærke-dioceset *Gnesen-Posen* idømte Bøder paa flere Hundrede Mark, for hvert Sogns Vedkommende, fordi de nægtede at korrespondere med den kgl. Kommissarius for den biskoppelige Formues Forvaltning. Pengebøderne, som Sognene i dette ene Dioces maatte indbetale, beløb sig indtil 1876 til 117,415 Mark. Til lignende Pengebøder hjemfaldt ogsaa *Foreninger* og *Undertegnere af Adresser*. Saaledes idømte Domstolene i *Münster* den 20. Juli 1874 et Antal adelige *Damer*, paa Grund af en Adresse til Biskoppen, Pengebøder paa 300—600 Mark, resp. 3—6 Ugers Fængsel.

Men disse Pengebøder vare dog kun en *Del* af de

materielle Ofre, som det katholske Tyskland maatte bære under Kulturkampen. Hertil kommer den *materielle Skade*, som Menighederne og Staten overhovedet maatte lide ved *Klostrenes Ophævelse*. Efter Dr. *Bongartz'* Beregning i hans Skrift: „Hvad koster Kulturkampen det preussiske Folk?“ ophævedes i Preussen helt eller tildels 481 Klostre med 1181 mandlige og 2776 kvindelige Medlemmer. Af 40 ophævede Klostre lededes: 134 Opdragelses-Anstalter med c. 10,000 Børn; 730 Elementarskoler, med 54,000 Børn; 150 Vajsenhuse med 7260 Børn; 63 Industriskoler med 22,000 Børn: 72 højere Pigeskoler med 6800 Elever; 61 Pensionater med 3250 Børn og 15 Lærerindeskoler med 540 Aspirantinder. Paa Grund af disse Anstalters Ophævelse maatte 228 Menigheder aarlig yde 962,070 Mark i Merudgifter. Tabet, som Kommunerne lede, paa Grund af at Klostrene ikke længere kunde gjøre deres Indkjøb der, beløb sig til 2,995,600 Mark, hvoraf 1,993,500 Mark aarlig gik til Udlandet. *Fattigbyrderne*, som Kommunerne maatte bære siden Klostrenes Ophævelse lader sig ikke engang tilnærmelsesvis beregne.

I sin Bog: „Kulturkampens Historie“ angiver Dr. *Majunke* de samlede finansielle Ofre saaledes: I. Straffe- og Procesomkostninger, Udgifter til nye Kirker, som Følge af Statens Omsorg for Gammelkatholikerne, og Udgifter i Sogne, som vare uden Hyrde, 1,000,000 Mark. II. Bidrag til „spærrede“ eller hemmelige Gejstliges Underhold 1,200,000 Mark. Begge disse Poster maatte Katholikerne aarlig *alene* fyldestgjøre. Dertil kommer III. endnu 6 Millioner, som Stat og Kommune i Almindelighed maatte betale; saa at Kulturkampen aarlig har opslugt over 8 Milioner Mark. Dette vilde siden 1873, altsaa i Løbet af de 14 Kulturkamps-Aar, beløbe sig til den kolossale Sum af over *116 Millioner Mark*.

En Bemærkning fortjener ogsaa „*Spærre-Loven*“. Aarlig spærredes henimod 2 Millioner Mark, dels i Henseende til katholske Gejstliges Lønninger, dels i Hen-

seende til Biskopper, Domkirker, o. s. v. Paa denne Maade er der i det Hele forholdt den katholske Kirke 15 Millioner Mark, som den ifølge Lovene havde Krav paa.

Disse Tal ere veltalende nok. De ere et Bevis paa *Offervilligheden* hos den katholske Gejstlighed og det katholske Folk, men paa den anden Side ogsaa et Bevis paa Kulturkampens Haardhed. Vilde Fyrst *Bismarck* efterse disse Tal, saa vilde han vanskelig kunde gjentage sit Spørgsmaal i den tyske Rigsdag: „Hvad *Ofre* have de da bragt? Hvad *Farer* have de været udsatte for?“

Helsingørs Kloster.

(Efter „Dagens Nyheder“.)

Helsingørs Hospital, Klostret kaldet, vil efter Forlydende i „Hels. Avis“ blive underkastet en omfattende Restauration, for om muligt at bringe denne gamle, ærværdige Bygning tilbage til sin oprindelige Skikkelse, efter at den i Tidernes Løb paa mangfoldige Maader i det Ydre er vanrøgtet og mishandlet med en paafaldende Mangel paa Sands for Bevarelsen af denne gamle interessante Bygning. Som bekjendt hidrører Klosteret fra Middelalderen, stiftet 1240 af Kong Valdemar II., som et Sortebrødre Kloster, indviet til den hellige Jomfru, for hvis Billede endnu i den første Bygning en Niche findes anbragt. Efterat dette Kloster havde bestaaet i henved 309 Aar, ophævedes det ved Reformationens Indførelse 1536. Kong Chr. III. skænkede da et Graabrødre Kloster til en Stiftelse for gamle Borgerfolk. Da dette Kloster, beliggende i Stengade, som endnu kaldes „Gl. Kloster“, var i en forfalden Tilstand og dertil for lille for sin Bestemmelse, blev det nedbrudt, og det endnu bestaaende (Sortebrødre Kloster)

givet i Stedet. Thi Kongerne raadede den Gang over alt gejstligt Gods, som var hjemfalden Ejendom, saa at hvad Kirken tabte, vandt Staten. Dette Kloster var rigt paa Tiender og Jordegods, saaledes Kongetienden af 104 Kirker i Skaane (for Tiden svares kun Tiende af 5 sjællandske Kirker). Munkene var talrige, Abbeden en anset Prælat med Bolig i den nuværende Mariæ Præstegaard. Udenfor Klosteret begravedes Munkene; Pladsen kaldes endnu Kirkegaarden; Sjølemesse læstes i et lidet, skjønt, endnu bevaret Kapel. Det skal her fremhæves, at dette gamle Kloster, klippefast bygget, i sin Helhed endnu bestaar, skjønt yderlig forandret i mange Enkeltheder, til liden Gavn for dets ærværdige Ydre. Mage til Kloster findes ikke i Norden; i Vadstena skal have været et lignende, men dette ligger nu i Ruiner. Det er altsaa paa Tiden, at en kraftig Haand griber ind for at bevare og saa vidt mulig restaurere i den gamle Skikkelse dette ærværdige Monument fra Middelalderen. Det er Kultusministeriet, der efter forskjellige Syn over Mariæ Kirke og Klosteret, dernæst efter et særligt Syn i antikvarisk Henseende, er kommet til det Resultat, at Kirke og Kloster bør restaureres. Og med dette Ministeriums Sans for ethvert ophøjet og ædelt Øjemed ville ved dets Bistand Midler blive skaffede til Veje til en saadan Restauration, der ikke kan bestrides af det nu meget fattige Kloster, der ved Tidernes Ugunst og grove Misgreb er bleven saare reduceret.

En anset Arkitekt, der med Held har restaureret forskellige gamle Kirker, er udset til at lede dette Arbejde efter først at have givet Tegning og Overslag. At Mariæ Kirke, den gamle Klosterkirke, der af Arkitekter nævnes som et skjønt Mindesmærke fra Middelalderens Kirke, vil blive restaureret under ét med Klosteret, er en nødvendig Følge af, at disse i Fortiden have dannet et sammenhængende Hele. Her skal endnu tilføjes en Udtalelse af en i disse Forhold vel underret-

tet Mand i et anset Skrift, hvori det hedder: Vi have her et Monument, der viser et Kloster fra Middelalderen, bevaret med alle sine 4 sammenstødende Fløje i en Tilstand omtrent som da Munkene forlod det, saa at dette Kloster, som nu er enestaaende her i Landet, fortjener særlig Opmærksomhed og fredende Omhu. Endnu skal anføres, at den saakaldte „Fraterhave“, Munkenes Have, omgivet af Klosterets 4 Fløje, skjønt noget mishandlet, dog i sin Helhed bestaaende, er en af de interessanteste Dele af dette Kloster.

Ø1, Brændevin og Cigarer.

Naar det er en Kjendsgjerning, at Mænd, som i en lang Aarrække have vænnet sig til Brændevin, fuldstændig kunne afholde sig fra alt Drikkeri, skjønt deres anstrængende Arbejde og Lejligheden til at drikke vedvarer, saa er dette et *Bevis* paa, at man med en alvorlig Villie godt kan blive Herre over sin Drikkelyst. Jeg vil dog her strax tilføje, at man ingenlunde skal fordømme en saadan Mand, naar han falder tilbage, paa er farisæisk Maade. Thi naar Nogen har *ødelagt* sin Mave og sine Nerver ved Drik, saa har han en næsten uovervindelig Længsel efter Giften, som en Tidlang beroliger hans Legeme; og saadanne Folk maa ikke alene behandles af Sjælesørgeren, men ogsaa af en *Læge*. Man træffer ogsaa paa mange *Rygere*, som mene, at de ikke kunne leve uden Tobak. En ung Mand, jeg har kjendt, som „gjorde Kvalm“ hele Dagen ligesom et Iltogs-Lokomotiv, mente det ogsaa. En skjønt Dag fik han den Idé, at han vilde foretage en alvorlig Prøve, og indstillede pludselig fuldstændig al Rygning uden at føle mindste Besvær i Hoved eller Mave; blot

i *Hænderne*, som hidtil havde holdt paa Ryge-Utensilerne, følte han en Tidlang en vis ubehagelig Tomhed. Nu „damper“ han kun af og til for Tidsfordrivs Skyld, naar han ikke lige har noget andet, hvormed han kan beskæftige Munden og Hænderne.

Der er sandsynligvis mange Tusinde Mænd, der er af samme Mening, som ovennævnte unge Mand: *Indbildningen* faar dem til at tro, at Brændevin og Cigarer ere uundgaaelig *nødvendige*. Et Forsøg paa Afholdenhed er imidlertid overordentlig interessant og lønnende. Paa den ene Side glæder man sig, naar Afholdenheden lykkes, over sin Selvovervindelse, og paa den anden Side smager et Glas Øl eller en Cigar ogsaa langt bedre, naar man en Tidlang har undværet dem.

Værtshuse og Cigarbutikker voxer som Svampe op af Jorden. Det vilde slet ikke være af Vejen, om der indtraadte en Stilstand i disse Spekulationer paa den menneskelige Nydelsessyge og Forfængelighed. Lejlighed gjør Tyve. De Mindre-Bemidlede kaste ikke Pengene bort *en gros*, men i Smaating og Øjeblikks-Nydelse. Den livsglade Haandværker sætter sig i forholdsvis langt større Udgifter for sin Fornøjelses Skyld, end den rige Mand. Naar begge foretage en Søndags-Udflugt, saa bruger Haandværkeren maaske endog *mere* til Øl og Cigarer, end Manden med det fyldte Penge-skab. Den Rige søger, naar han da er *fornuftig*, at forskaffe sig solide, varige Nydelser: han bygger sig en smuk Villa, har en smuk Have, indretter Lejligheden saa smukt og komfortabelt som muligt, giver vel ogsaa af og til en glimrende Fest i Hjemmet; men hans Klæder ere ganske almindelige og den daglige Spise er Husmandskost. Den Mindre-Bemidlede, som „lever fra Haanden i Munden,“ mener at han ikke kan bringe det til nogen større og varigere Velstand, derfor giver han Afkald paa Forbedringen af hvad han har, anskaffer sig ikke noget varigt og værdifuldt til Glæde for sig selv og Familien; men bortkaster sine „Lommepege“

i Femogtyveører og Tiører, for at opnaa en øjeblikkelig Nydelse, for at erhverve sig noget unyttigt Kram, der baade er „billigt og slet.“ Er dette nødvendigt?

Jeg tror, at der uden Selvlage lod sig *forbedre* en hel Del i denne Henseende, naar man blot tog fat paa den *rette* Maade. Dersom man med et Store-Bededags-Ansigt „beslutter“ sig til Afholdenhed og Sparsommelighed, saa lærer Erfaringen os, at en saadan Beslutning sædvanligvis næsten ikke gavner noget; man maa tage lige saa praktisk fat paa sin Selvopdragelse, som man plejer at gjøre det med en god Børneopdragelse. Børnene have deres Sparebøsse, og de lægge gjerne noget deri, ikke fordi de moralisere og filosofere, men fordi de glæde sig til den Dag, da Indholdet skal rystes ud og den forøgede Skat anvendes. Hvorfor skulde den Voxne ikke gjøre ligesaa? „Skal jeg drikke en Bajer eller en Snaps endnu, skal jeg ryge endnu en Cigar? Eller skal jeg hellere lægge Pengene i min Fornøjelses-Sparebøsse? Hvorfor skulde jeg ikke kunde gaa hjem uden flere Bajere og uden Cigar? Fornøjelsen er blot opsat, ikke ophævet. Den ene Tiøre kommer til efter den anden, og tilsidst har jeg en pæn, lille Sum, hvormed jeg da kan forskaffe mig en bedre og varigere Fornøjelse. Jeg kan købe min Kone et Petroleums-Apparat, som hun saa gjerne vil have, eller noget Fornøjeligt til Børnene. Naar Kone og Børn da glæde sig saa hjærtelig og se paa mig saa taknemlig, hver Gang de bruge min Foræring, saa er det sandelig en langt større og varigere Fornøjelse for mig, end om jeg jog endnu en Bajer gennem Halsen eller blæste nogle Røg-skyer op i Luften.“

En *saadan* Tankegang burde dog være en virksom og varig Opmuntring til Sparsommelighed ved Hjælp af klogt Maadehold. Og naar Sagen først er i Gang og har baaret sine første Frugter, saa indfinder der sig af sig selv en ny Opmuntring til at holde ud i det Gode, nemlig den tiltagende *Hyggelighed i Hjemmet*. Fordi

man løber saa ofte paa Værtshusene, eller som de nu hedde saa fint „Restaurationerne“, kan man ikke gjøre Hjemmet hyggeligt, og fordi der ikke er hyggeligt hjemme, løber man paa Værtshuset. Det er en slem Vexelvirkning, hvoraf man kun kan komme ud ved re- delig *Samvirken* mellem Mand og Hustru. Vil man praktisk forbedre Haandværkerens og Arbejderens Kaar, maa man frem for alt søge at sikre ham *et hyggeligt Familieliv*. Naar han har en god Kone, som forstaar at holde Hus med Tingene, saa bliver Manden i Reglen solid og lykkelig. Hustruen kan bidrage uhyre meget til, at hendes Mand ikke bortkaster Pengene til intet- sigende og unyttige, ja maaske endog skadelige Øje- blik-Nydelse; hun maa blot ikke tro, at hun udretter noget i saa Henseende ved gnavne Gardinprædikener, Bebrejdelser og Jammerscener. Det er Midler, der ere vel egnede til at jage Manden ud af Huset og gjøre ham kjed af Hjemmet. Hustruen maa kjende noget til Pædagogiken, som faa Børn til at erkjende det Rette, paa en saa fin Maade, at de ere i den Formening, at de selv havde fundet Vejen. Hustruen maa paa den ene Side foregaa med *et godt Exempel* paa fornuftig Sparsommelighed, og paa den anden Side maa hun med Frimodighed søge at overtøye Manden om Spar- sommelighedens *behagelige Følger*. Det hjælper bedre end al Theori og Veltalenhed.

Se, kjære Læser, det var en velment Artikel, jeg der fik færdig; nu kunde jeg med Rette unde mig en Bajer og et Par gode Cigarer. Men det var maaske endda slet ikke saa dumt, om jeg taxerede disse Ny- delser til 50 Øre og lagde en halv Krone i Sparebøssen. Da jeg ingen Hustru har, som kan understøtte denne gode Beslutning, saa maa jeg forsøge paa at gennem- føre den ved egne Kræfter, forhaabentlig ogsaa med Læserindernes Velsignelse.

Forøvrigt maa jeg aabent tilstaa, at det er lettere, at give gode Raad og Formaninger, end *et godt Exempel*.

Efterretninger fra Ind- og Udland.

Altona. Den katholske *Svendeforening* i Altona fejrer den 3. og 4. Juli sin *25-aarige Stiftelsesfest*. Foreningen har i den Anledning indbudt alle de nærmeste Svendeforeninger til at sende *Deputationer med Foreningsfaner* til Festen. Af hver Deputation har mindst tre Medlemmer frit Logi og frit Festmaaltid; for de øvrige sørges saa vidt mulig for Logi. Foreningen stiftedes egentlig den 6. April for 25 Aar siden, men paa Grund af Aarstiden ere Festlighederne forlagte til Sommeren. Af *Festprogrammet* fremhæve vi følgende: Søndag den 26. Juli, Apostelfyrsternes Fest, er fælles Kommunion. Lørdag den 2. Juli modtages de fremmede Deputationer paa Banegaarden. Søndag den 3. Juli, Kl. 9¹/₂, drager man i *festligt Optog* til Kirken, hvor *Festgudstjenesten* afholdes (Svendeforeningens Sangkor foredrager en flerstemmig Messe). Kl. 1:1¹/₂ er Frokost og Modtagelse af Gjæsterne i Forenings-Lokalet; Kl. 1¹/₂ *Festmaaltid* i Wulffs Etablissement (2 Mark uden Vin); om Eftermiddagen Kl. 3¹/₂ Vesper i Kirken og om Aftenen Kl. 8 *festlig Sammenkomst* i Wulffs Etablissement. Mandag den 4 Juli er om Morgenen Kl. 8 højtidelig *Sjælemesse* for Foreningens afdøde Medlemmer og Velgjørere; derefter er der Lejlighed for Gjæsterne til at bese Altona, Hamburg og Omegn. Kl. 1 foretages med Elbdamper en Udflugt til *Blankenese*, hvor Festligheden sluttes med Concert og Bal. — Den *kjøbenhavnske* Svendeforening har ogsaa modtaget en Indbydelse til Festligheden af Altonaer-Foreningens Præses, Hr. Pastor *A. Grauert*. Hvorvidt den vil kunne deltage ved en Deputation, vil blive drøftet i dens Møder i disse Dage.

Berlin. Der findes for Tiden i Berlin *10 katholske Skoler*, af hvilke 4 i Løbet af de sidste tolv Aar have faaet egne Skolebygninger. Den samlede katholske Skoleungdom i Berlin, de højere Skoler medregnede,

beløber sig til 16.000 Børn, som repræsentere mindst 100,000 *Katholiker* i det tyske Riges Hovedstad.

Hessen. Fyrst *Isenburg* modtoges den 16. i Afskeds-Audients af den h. Fader. Efter Forlydende skal der være afsluttet en Overenskomst mellem Vatikanet og Hessen, som i sin Almindelighed ligner den preussiske.

England. „*Kreuzzeitung*“ meddeler, at Leo XIII agter at sende Msgr. *Agliardi*, forhenv. apostolisk Delegat i Indien, til England, for at repræsentere Vatikanet ved Festlighederne i London i Anledning af Dronning *Viktorias* Regerings-Jubilæum.

— Fra Rom meldes endvidere, at Paven, efter at have overvejet Kardinal *Mannings* Skrivelse angaaende „*Arbejds-Riddernes*“ Organisation, og hvori Kardinalen stemmer overens med Kardinal *Gibbons* af Baltimore, har givet Præfekten for Propagandaen, Kardinal *Simoni*, det Hverv, at sætte sig i Forbindelse med begge Kardinalerne, for at Spørgsmaalet kan blive afgjort i Forstaaelse med den h. Stol.

Oldenburg. Den katholske Svendeforening i *Vechta* holdt den 15. Maj *Faneindvielse* og første Stiftelsesfest. Fra Ankum, Bersenbrück, Oldenburg, Bremen, Wilhelmshafen, Cloppenburg og Damme indtraf Deputationer med deres Faner. Den ny Fane indviedes af Præses, Vikar *Klostermann*, som derefter fejrede den højtidelige Messe. Kl. 5 var Festtog gennem Byen, i hvilket ogsaa Æresmedlemmer deltog. Om Aftenen var Skuespil, Festtaler og gemytlig Sammenkomst.

Frankrig. En Gruppe af Pariser Revolutionærer har i disse Dage udgivet en Bog: „*Haandbog for alvorlige Revolutionærer*“, hvori Følgende forekommer: „Et vigtigt Arbejde vil det blive, at styrte alle Institutioner, som paa en eller anden Maade ere Symboler paa Undertrykkelse. Ingen Levning fra Fortiden tør respekteres; man maa én Gang for alle rydde grundig op i alle guvernementale, juridiske, religiøse, o. s. v. Institutioner. Kamerater, hærder eders Hjærter, thi der

skal et godt Forraad af Had til, for at rense denne Augiasstald. Send Kirkerne, Klostrene, Kasernerne, Fængslerne, Præfekturerne, Mairierne, o. s. v. i Luften. Opbrænd de administrative Papirer, hvor I end finde dem. I Ilden med Titlerne, med Ejendom, Renter, Aktier, Obligationer! I Ilden med Hypotheker, National-Aktstykkerne, i Ilden med den offentlige Gjæld, med Kommune- og Departementslaanene. I Ilden med Bankens Bøger, med Forretningshusenes, med Cheques og Vexler, med Magistratens Bøger, med Militærintendanturens Bøger, med direkte og indirekte Skatter! I Ilden med alle disse usunde Papirer, Menneskehedens Slavetitler, som forsvarer af Alverdens Politibetjente og Embedsmænd.“

Noget Radikalere er vel næppe blevet trykt under Ly af den liberale Pressefrihed. — Mange kunde maa-ske finde Behag i, at Kirker og Klostre sprængtes i Luften; — men hvad siger det republikanske Bourgeoisie til de øvrige Punkter i Programmet?

Tyskland. Over protestantisk *Bibelrevision* findes følgende interessante Meddelelser i „Voss. Ztg.“: „Med Hensyn til Bibelrevisionen drejer det sig nu kun om at give nogle enkelte Steder i den for nylig udkomne *Prøvebibel* en anden Form, efter Revisions-Kommissionens til det evangeliske Kirkeraad indsendte Betænkning. Kommissionen følger den Grundsætning, at *indskrænke Forandringerne af Luthers Oversættelse* saa meget som muligt, hvad fuldtud fremgaar af selve *Prøvebiblen*. Lærde Kjendere af den tyske Literatur havde i Forening med Æstetikere for flere Aar tilbage faaet det Hverv at underkaste de Ændringer, som vare satte igjennem baade fra theologisk og filologisk Side, en Superrevision. Der staar imidlertid under Revisionen *to forskjellige Retninger* overfor hinanden. Den Ene holder med ubøjelig Strængthed fast ved den gamle *Lutherske Text*, medens den Anden gaar ud paa at fjerne alle forhaandenværende *Oversættelsesfejl* fra Bib-

len. Filologerne have ikke formaaet at besejre Theologernes sejge Modstand, og derfor vil Prøvebiblens afsluttede Form ikke adskille sig videre fra den gamle Bibel, i hvilken *en stor Mængde Fejl ere blevne staaende*. Man har anset det for betænkeligt at gaa bort fra den Lutherske Text, fordi man frygtede for at Menighederne kunde *komme i Vildrede med Biblen*, naar de pludselig forefandt Sætninger med forandret Ordlyd. At forbedre Fejlene var de Gejstliges Opgave, og *uden disses Medvirkning vilde Skriften dog overhovedet blive uforstaaelig for de Flestes Vedkommende*. Luthers Sprog maatte fastholdes paa Grund af dets Kraft og Skjønhed, selv der, hvor *Oversættelsen var urigtig*. De som hylkede den anden Grundsætning, at Intet var vigtigere, end at Folket fik en Bibel, der var oversat rigtig, og at det æsthetiske Moment nødvendigvis maatte træde i anden Linie, havde ingen Lykke med deres grammatikalske Indvendinger, saa at de traadte ud af Revisionskommissionen, den Ene efter den Anden, fordi de ikke kunde indse, hvad deres Forbliven skulde gavne længere. Ifølge theologiske Hebræeres Anskuelse er det samlede Udbytte ved Revisionen kun tarveligt, thi af *Luthers grove Fejl* er kun *én Fjerdedel* bleven fjærnet, medens tre Fjerdedele ere blevne staaende med Vidende og Villie. Revisionsarbejdet vil begynde paa ny, saa snart den dogmatiske Strømning har forandret sig og Anskuelserne ere blevne mere fordomsfri.“

Ej ej! Biblen er den *eneste* Troskilde og — med *Vidende* og *Villie* lader man grove Forsyndelser mod Originaltexten blive staaende? Man hylder den *fri Forsknings* Princip, og dog tilstaar man — et Skriften uden de Gejstliges Medvirkning er og bliver uforstaaelig for for de Fleste! Det giver et dybt Indblik i Lutherdommen!

Kina. Kinas Befolkning beløber sig efter de nyeste Beregninger til 300 Millioner Sjæle, af hvilke 2 Mill. ere Katholiker. Siden Evangeliets Forkyndelse ved

Franciskanerne i det 13. Aarhundrede og ved Jesuiterne i det 16., har den katholske Kirke i Kina gennemgaaet mange Forfølgelser og Farer; ikke desto mindre repræsenteres den katholske Kirkes Magt i Kina ved 30 Biskopper, 500 Missionærer fra Europa og 400 indfødte Præster og ved en aarlig Konversion af 20,000 Voxne. Aarlig bleve henved 30,000 Børn, som vare udsatte af deres hedenske Forældre, frelste og døbte af Søstrene, som deltog i Missionsgjerningen i Kina.

Kirkelig Kalender.

Søndag den 29. Maj. Den Helligaands Sendelse. Første Pintsedag. I Sct. Ansgar: Kl. 8 Prælat-Messe, efter hvilken Konfirmation af Voxne. Kl. 10 $\frac{1}{2}$, Levitmesse.

Mandag den 30. Maj. Anden Pintsedag. (Gudstjenesten som paa Søndagene.) — **31. Ti. Tredie Pintsedag.** — **1. Juni, O. Oktavdag,** Tamperfastedag (Kl. 8 $\frac{1}{4}$ h. Messe for Ansgariusforeningen), — **2. To. Oktavdag.** — **3. F. Oktavdag.** Tamperfastedag (Kl. 8 $\frac{1}{4}$ h. Messe for Broderskabet til Jesu h. Hjærte; Kl. 7 $\frac{1}{2}$, Aften: Andagt og Prædiken) — **4. L. Oktavdag.** Tamperfastedag.

Søndag den 5. Juni. Den allerhelligste Treenigheds Fest eller Trinitatis Søndag.

Sct. Josefs Gilde. Almindeligt Møde for alle Brødre Mandag den 6. Juni, Kl. 8 $\frac{1}{4}$, præcis i Lokalet, Frederiksberg Allé 17. — Møderne ville herefter finde Sted hver 14de Dag.

Gildets trykte Grundlove kunne erholdes ved Henvendelse til Formanden, Hr. Lærer Chr. Ertner, Ny Kronprinsessegade 24. 4. Sal (Træffes i Reglen hver Dag mellem Kl. 3 og 4, og efter Kl. 8 Aften).

En inderlig Tak for al udvist Deltagelse ved afdøde Partikulier **C. F. Grüders** Jordefærd, særlig til Sangforeningen for dens Velvillie og til Sct. Ansgars Drengeskole for den smukke Krans, bringes herved af den kjære Afdødes

Efterladte.

J. A. Kjørschen,

Skrædermester,

anbefaler sig med Alt til Faget henhørende. Nye Habitter med flot Snit leveres til meget moderate Priser. Reparationer udføres. **Gammelment 18.**

Hermed et Tillæg.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

Femogtredivte Aargang.

„Nordisk Ugeblad“ udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer Millech, Store Kjøbmagergade 10, 1. S., Kjøbenhavn. — Redaktør: A. Johansen, Bredgade 64, 1. S.

N°. 23.

Søndagen den 5. Juni.

1887.

Indhold.. Leo XIII's Allokution. St. Albans eller „Sankt“ Bents Relikvier. Fra det fjærne Vesten. Efterretninger: Rom.

Leo XIII's Allokution til Kardinalerne i Konsistoriet den 23. Maj 1887.

Ærværdige Brødre! Vi ville i Dag ikke foretage Udnævnelserne til Forøgelse af Bisperækken og af Antallet paa Medlemmerne i Eders ophøjede Kolleg, førend Vi have udtalt Os om et Anliggende, hvorom I vel ere tilstrækkelig underrettede, men som I dog, efter Vor Formening, gjerne ville høre en Udtalelse om paa dette Sted og af Vor egen Mund, da det er et Anliggende af mer end almindelig Betydning. Vi mene nemlig, hvad der for nylig er

foretaget med Hensyn til Forbedringen af den katholske Kirkes Sag i *Preussen*. Med Guds Bistand er en langvarig og vigtig Forhandling, som Vi ganske have været optagen af, og under hvilken Sjælenes Frelse, med Tilsidesættelse af alt Mindrevigtigt, har været Rettessoren og den øverste Lov for Vor Handlemaade. I vide jo, hvorledes Forholdene have været der i mange Aar; ja, I have ofte nok med Bekymring beklaget sammen med mig, at Kirkerne vare uden Biskopper, Sognene uden Hyrder; at der var lagt Hindringer i Vejen for den offentlige Religionsfrihed; at de gejstlige Seminarier vare lukkede, og Præsternes Antal derfor Dag for Dag formindskedes, og det endog saaledes, at der paa flere Steder ikke fandtes Nogen, som kunde forrette Guds-tjenesten og forvalte de hh. Sakramenter.

Og endydermere smertede disse mislige Forhold Os, eftersom Vi *alene* ikke saa Os i Stand til hverken at ophæve eller lette dem, og Vor Magt paa mange Maader var hæmmet. Vi begærede derfor Hjælp, hvor den maatte søges; og med desto større Tillid kunde Vi gjøre det, da Vi vel vidste, at Vi i vore Bestræbelser, baade med Eftertryk og oprigtig understøttedes af Biskopperne og af Katholikerne i Parlamentet — Mænd, der have vist sig som de standhaftigste Repræsentanter for den bedste Sag, og af hvis Udholdenhed og Enighed Kirken har høstet ikke ringe Frugter og endnu for Fremtiden haaber at høste. Men ogsaa den Kjendsgjerning var en Næring for Vore Ønsker og Forhaabninger, at Vi paa en utvetydig Maade var kommen til Kundskab om, at billige Fredsforslag vilde finde Anklang baade hos Hs. Majestæt den tyske Kejser og hos hans Statsministre. I Virkeligheden opnaaedes der da ogsaa, at der banedes Vej for Ophævelsen af de værste Misligheder, Skridt for Skridt opnaaedes der derefter, at man kom overens om forskellige Sager, og tilsidst blev, som I vide, ved en ny Lov de tidligere Forordninger dels fuldstændig ophævede, dels meget

formildede, hvorved der i det mindste opnaaedes, at der sattes en Grænse for hin overmaade bitre Kamp, som ramte Kirken uden at den gavnede Staten. At dette gode Resultat lykkelig opnaaedes efter megen Møje og Besvær og ved Hjælp af Eders værdifulde Raad, det glæder Os, og derfor takke Vi frem for alt Gud, som trøster og beskytter sin Kirke.

Og selv om der ogsaa er bleven en Del Punkter tilbage, angaaende hvilke Katholikerne ikke uden Grund nære Ønsker og Forhaabninger, saa maa man paa den anden Side heller ikke glemme, at hvad der er opnaaet, er langt større og vigtigere. Dertil hører først og fremmest, at man i Preussen har hørt op med at betragte den romerske Paves Myndighed i den katholske Kirkes Styrelse som en fremmed Magt, og at der er draget Omsorg for at den for Fremtiden kan udøves uden Hindringer. For ikke mindre vigtigt ville I anse det, ærværdige Brødre, at Biskopperne atter have opnaaet Frihed i Bestyrelsen af deres Bispedømmer; at de gejstlige Seminarier ere gjenaaabnede, og flere Ordenssamfund atter kaldte tilbage. Hvad det Øvrige angaar, da ville Vi ikke tøve med at overveje ogsaa det nærmere; og da Vi kjende den ophøjede Monarks og hans Ministres gode Villie, er der sikkerlig al Grund til at ønske, at de tyske Katholiker maa være ved godt Mod og føle sig baade styrkede og trøstede; thi Vi tvivle ikke i mindste Maade om, at endnu mere vil blive opnaaet i Fremtiden.

Ogsaa paa andre Egne af Tyskland turde det være passende at rette Blikket; thi Vi tør nære berettiget Haab om, at der ogsaa andensteds, end blot indenfor Preussens Grænser, vil gjøre sig retfærdigere Anskuelser gjældende overfor den katholske Religion. Dette Haab forøges ved den Villiesytring, som Storhertugen af *Hessen-Darmstadt* for nylig har kundgjort Os. Storhertugen har nemlig i disse Dage sendt en Gesandt til Os, for at hans Lands Love maatte blive forandrede

paa en Maade, der svarede bedre til Kirkens Frihed. Hvor kjært dette har været Os og hvor svarende til Vore Ønsker, derom behøve Vi næppe at forsikre Eder, ærværdige Brødre, eftersom Vi ikke ønske Noget inderligere, end at Gud i sin Naade ville forunde Os Levetid og saa megen Frihed i Vor Virksomhed, at Vi endelig en Gang maatte kunde se de katholske Anliggender ordnede i hele Tyskland, og Kirken uden Frygt og Hindring skride fremad i Kraft og i Besiddelse af sine Rettigheder og under Lovens Beskyttelse udfolde sin velsignelsesrige Indflydelse.

Men Vore Tanker indskrænke sig dog ikke blot til Tysklands Grænser. Overalt, hvor man adlyder den romerske Paves Autoritet, derhen rette Vi ogsaa Vor Omsorg, Vore Bestræbelser, Vor Aarvaagenhed. Uden Lands eller Nations Forskjel omfatter Vor Kjærlighed, som det sig bør, i samme Grad Alle og Enhver, der er forenet med Os i den katholske Tro. Og gennemtrængte af denne Kjærlighed, søge Vi ikke blot at forbedre Katholikernes Vilkaar i de ovennævnte Lande; men høre heller ikke op med at anraabe Gud om, at han forunder Os den Naade, at allerede paabegyndte Forhandlinger krones med et lykkeligt Resultat.

Maatte disse Vore fredsommelige og alle Nationerne omfattende Bestræbelser ogsaa komme *Italien* til Gode — dette Land, som Gud har bragt i en saa nøje Forbindelse med det romerske Pontifikat, og som allerede ved Naturens Baand er Os særlig dyrebart. Gjentagne Gange have Vi allerede omtalt, hvor længe og inderlig Vi have ønsket, at Ro og Fred maatte tage Bolig i alle Italieneres Hjærter, og de ulyksalige Tvistigheder med Pavedømmet endelig maatte blive fjærnede; dog ikke paa Bekostning af Retfærdigheden og den apostoliske Stols Værdighed, der ikke saa meget ere blevne krænkede ved en Uretfærdighed fra Folkets Side, som snarere ved Sammensværgelse blandt de hemmelige Selskaber. Grundlaget for Fred og Enighed

maa derfor nødvendigvis hvile paa en saadan Tingenes Tilstand, at Kristi Statholder ikke er underkastet Nogens Magt, men i den fulde Besiddelse af den sande og ægte Frihed, saaledes som Retfærdigheden fordrer det. Vil man bedømme Sagen rigtig, saa nødes man til at erkjende, at den italienske Stat, langt fra at komme til at lide derunder, tværtimod kun vil komme til at høste rig Vinding deraf til dens Velfærd og Fremvæxt“.

Efter denne Trontale til de forsamlede Kardinaler, meddelte den h. Fader Kardinals-Kollegiet, at han havde besluttet at forøge dets Medlems-Antal med 2 nye Kardinaler, og sluttede Allokutionen med den sædvanlige Udnævnelses-Formel: „I Kraft af den almægtige Guds Autoritet, de hh. Apostle Petri og Pauli og Vor egen, udnævne og forkynde Vi som den h. romerske Kirkes Kardinaldiakoner: *Aloysius Palotti* og *Augustinus Bausa*, med de nødvendige og begjærede Dispensationer, Derogationer og Klausler. I Faderens, Sønnens og den Helligaands Navn. Amen!“

Sankt Albans eller „Sankt“ Bents Relikvier?

Vore Læsere have selv set eller vide i alt Fald af forrige Aarg. S. 345 ff., at der i Odense Domkirkes Krypt staar to Relikvieskrin. Det ene indeholder uomtvistelig Knud den Helliges Levninger, til hvilke mange af os ifjor have foretaget en Pilegrimsrejse. Det andet antages i det af Kirkeministeriet bekostede Jubelskrift „Helgenskrinene i St. Knuds Kirke i Odense“ at

indeholde den første engelske Martyr *St. Albans Relikvier*; til hans Ære var jo den Kirke indviet, i hvilken Knud den Hellige faldt for sine oprørske Undersaatters Mordvaaben.

Men Hr. Gehejmearkivar *A. D. Jørgensen*¹⁾ gjorde Indsigelse mod denne Antagelse som en urimelig Gætning, og paastod tværtimod²⁾, at det var indlysende af „Kildernes Veltalighed“, ja „en utvivlsom Kjendsgjerning“, at det er Ben af *Prins Benedikt eller Bent*³⁾, som han antager blev æret som Helgen tillige med hans Broder Knud den Hellige, ved hvis Side han var falden for Retfærdighedens Skyld.

Dette Angreb har foranlediget den bekjendte dygtige Arkæolog, Hr. *Henry Petersen*, Medlem af Komiteen for Undersøgelsen af Helgenskrinene, til at offentliggjøre en Afhandling om „*St. Albans Relikvier i Odense*“⁴⁾, for at gjendrive *A. D. Jørgensens* Beviser og godtgjøre, at Levningerne i det ene Skrin alligevel ere *St. Albans* og ikke *Prins Bents*.

„Ugebladets“ Læsere ville med Anmelderen glæde sig over, at højtærede Videnskabsmænd anvende megen Flid og Skarpsindighed paa at sprede Lys over et dunkelt Spørgsmaal, som enhver Katholik ikke kan andet end have største Interesse for. Vi hidsætte derfor et kort Udtog af Hr. Petersens Replik.

Den gaar, som sagt, ud paa at bevise, at det omtvistede Helgenskrin er den engelske Martyr *St. Albans*, hvis Levninger kom til Danmark som Krigsbytte i Knud den Helliges Tid, men senere for en Del bleve

1) I Aarbøgerne for nord. Oldk. og Hist., 2det Hefte for 1886.

2) Med Langebeck og Caspar Paludan-Müller, se Ugebl. forr. Aar g. S. 549.

3) Ogsaa i Ugebl. for 1885 S. 464, i Annoncen om Fotografier af hellig Knud m. m., paa hvilke vi atter henlede Læsernes Opmærksomhed, tales der om Knud den Helliges og Benedikts Relikvier.

4) I ovenn. Aarbøg. for 1886; haves ogsaa som Særtryk, Kjøbh. 1887.

stjaalne tilbage til England. I det Enkelte hævder han følgende:

Hvad den formentlige „Sankt“ Benedikt, Kong Knuds Broder og Lidelsesfælle, angaar, saa vide vi af vore egne hjemlige Overleveringer intet sikkert om, at han blev æret som en Helgen. Knytlinga Saga indeholder rigtignok den Notits: at „i et andet Skrin hviler Benedikt i Odense paa Fyen“; men denne islandske Kildes Beretning kan for sig alene ikke accepteres som gyldig, da den oven i Kjøbet i Fortællingen om Knud den Helliges Død er i aaben Modstrid med vore egne bedste Kilder og romanagtig udsmykket.

Om *St. Alban* derimod maa det siges:

1. at fra den tidlige Middelalder af blev Englands Protomartyr æret i Danmark og Norden overhovedet. Beviser derfor ere *St. Albans Kirke* i Odense, bygget i Slutningen af det 11. Aarhundrede; *St. Albans Benediktinerkloster* paa Øen Selje i Bergens Stift; Relikvier af *St. Alban* i Lunds og Viborg Domkirker, samt i Vor Frue Kirke og i Graabrødreklosteret i Kjøbenhavn. Der haves et udtrykkeligt Vidnesbyrd fra Aar 1405 om, at han holdtes højt i Ære i Danmark.

2. Dette gjør det paa Forhaand sandsynligt, at der var *Relikvier* af ham i den Kirke, der var viet til hans Ære i Odense. Og i Virkeligheden haves der et Aktstykke af 20. Nov. 1183, hvorved Fyrst Pribizlaus' Søn Knud udvælger sit Gravsted i Odense Kirke og anbefaler sin Sjæl til *St. Knud* og *St. Alban*, „hvis Relikvier hvile i denne [*St. Albans*] Kirke“.

3. Naar de to Helgenskrin senere fandtes indmurede i en anden, nemlig i *St. Knuds Kirke*, da er det sandsynligt, at de af Pietet vare blevne overførte derhen, dengang man (1542) begyndte at rive *Albani Kirke* ned, rimeligvis ved den sidste Prior for *St. Knuds Kloster*, *Kristen Povelsen*.

4. En engelsk Krønikeskriver fortæller rigtignok, at en engelsk Munk, *Egwin*, *stjal* *Sct. Albans Relikvier*

fra Odense og skaffede dem tilbage til England; men det maa ikke forstaas om dem alle, saa der ikke blev et Stykke af dem tilbage i Skrinet, men kun om *en Del* af dem. Saaledes forstaaet synes Fortællingen at være rigtig; thi endnu ses et plumt udskaaret Hul i Helgenskrinet, der ifølge Arkæologernes overensstemmende Skjøn hidrører af en meget gammel Tid og er saa stort, at man har kunnet presse en Haand eller i alt Fald Fingrene der igjennem; og virkelig mangle ogsaa en stor Del Knogler af Skelettet i Helgenskrinet.

Hr. Petersen slutter sin grundige Undersøgelse med at sige, at „i St. Knuds og St. Albans Helgenskrin besidder Odense By Mindesmærker om dens Kirkes Historie gjennem hele den katholske Tid, hvortil vi ikke finde Sidestykker andetsteds i Landet“; han staar med Ærbødighed over for Helligdomme, som Forfædrene Slægt efter Slægt i fire Aarhundreder have holdt i Ære; han holder sig ikke for berettiget til at anse Inderligheden i deres Tro og religiøse Ærefrygt for ringere end den, hvormed han og hans Trosfæller træde frem for deres Helligdomssymboler. „St. Albans Helgenskrin staar derfor med St. Knuds paa den Plads, Pieteten overfor kirkelige Mindesmærker af den Betydning kræver som den værdigste.“ Det er jo varme Udtalelser om de ærværdige Helgenlevninger fra en Tid, da Danmark var enigt i sig selv og med hele Occidenten i den fælles katholske Tro. Hver Katholik vil med os være den lærde Gransker taknemmelig for dem.

Men skulle vi tale aabenhjærtig, maa vi dog tilstaa, at vi hverken kunde læse det varme Slutningord eller selve Afhandlingen med ublandede Følelser.

„Helgentilbedelse“.

Hr. H. Petersen skriver: „Ethvert Mindesmærke maa betragtes i Betydning af selve den *Tidsalder*, det tilhører, og i *tolerant* Forstaaelse af dennes Aand.“

Ogsaa det er tilvisse velvillige Ord. Men deraf fremgaar, at han anser vore Forfædres Helgendyrkelse for noget Forkert; den *kan nok undskyldes*, naar den be-
tragtes i sin Tidsalders Betydning og i tolerant For-
staaelse af dennes Aand; han er gjerne rede til
at undskylde den, men han mener dog, at den *trænger*
til Undskyldning og til en tolerant Bedømmelse, d. e.
til Overbærenhed.

Vi kunne ikke andet end antage, at denne Anskuelse be-
ror paa en Misforstaaelse af den katholske Helgendyrkelses
sande Karakter, og at den ærede Forfatter, hvis han
vil gjøre sig nøjere bekendt med den, vil blive enig
med os om, at hvad vore Forfædre gjorde, ikke træn-
ger til Undskyldning eller Overbærenhed, men at det
er *berettiget* (ikke blot set fra et enkelt Stade, men) *i*
sit inderste Væsen og for alle Tider. Thi den katholske
Kirke har aldrig lært, øvet eller taalt en *Helgentilbedelse*;
og dog er det Ordet „Helgentilbedelse“, som bruges
hele Piecen igjennem¹⁾ (én Gang, S. 372, ved Siden af
det korrekte „højtidelig Dyrkelse“).

Men „Helgentilbedelse“ er, mildest talt, et mis-
visende Udtryk, der paadrager den katholske Lære og
Praxis uforskylde Bebrejdelser.

At „tilbede“ er at yde *guddommelig* Dyrkelse, at
dyrke som Gud. Saaledes defineres Ordet hos Molbech;
i den Betydning bruges Ordet i Skriften, f. Ex. 2.
Mos. 20, 5; Matth. 4, 10; den Betydning tillægges det
ogsaa i Polemiken mod den katholske Lære og Praxis.
Vi maa ofte høre ilde for at „tilbede“ Helgene; for-
stod man derved ikke udelukkende *guddommelig* Dyr-
kelse, men en hvilken som helst religiøs Dyrkelse, saa

¹⁾ F. Ex. S. 370, 379 osv. S. 370 hedder det ogsaa: Den som Hel-
gen tilbedte Benedikt. Vi maatte ovenover tillade os at anføre Slut-
ningsordene med nogle Ændringer, for ikke at svække deres vel-
gjørende Indtryk paa vore Læsere. Istedetfor „holde i Ære“ og
„religiøs Ærefrygt“ har Hr. Petersen brugt „bøje Knæ“ og „Til-
bedelse“.

havde man jo ingen Grund til at laste os derfor; at v maa *højagte og ære* Dyds-heltene eller Helgene som Guds Venner, derom kan der ikke være Meningsforskjel imellem Kristne.

Men nu er det ene og alene den treenige Gud, Faderen, Sønnen og den Helligaand, som vi tilbede; vi tilbede derimod ingen Helgen, ingen Engel, ej heller Guds Moder Maria; at tilbede dem vilde vi tvært imod anse for en af de groveste Forsyndelser, som et Meneske kunde gjøre sig skyldigt i, for Afguderi. Det er katholsk Lære og Praxis; det var katholsk Lære og Praxis, før Reformationen for en Tid begravede St. Knuds og St. Albans Relikvier.

Povel Helgesen taler i sine kristelige Svar til Kong Gustav, der bleve trykte i Kjøbenhavn 1528, kun om „Helgenernes Ære og Dyrkelse“; om Tilbedelsen siger han: „At ingen skal tilbedes uden Gud udi en besynderlig Maade [d. e. i egentlig Forstand], det anerkjende vi gjærne og takke den sande Gud at vi have længe vidst“¹⁾.

For 33 Aar siden, altsaa paa en Tid, da det gjaldt om efter 300 à 400 Aars Forløb at bringe ny danske Udtryk i Brug for passende at betegne katholske Begreber, indeholdt dette Ugeskrift i sin 2den Aarg. S. 381 ff. en Forklaring af hvad vi Katholiker forstaa og agte at udtrykke ved Ordene: „Tilbedelse“ og „Dyrkelse“. Det hedder deri: „I Mangel af et aldeles tilsvarende Ord i det danske Sprog for det latinske: *veneratio, cultus* (tysk: Verehrung), som ikke betegner Tilbedelse, men ikkun Ærefrygt, Højagtelse o. desl., se vi os nødsagede til at bruge det kun tilnærmelsesvis rigtige danske Ord „Dyrkelse“, hvilket ellers hyppig ogsaa tages i samme Betydning som Tilbedelse“. Efter denne indledende Bemærkning udvikles Begreberne som saa: „Den katholske Kirke *skjelner nøjagtig* mellem en dobbelt religiøs Dyrkelse eller Kultus: imellem Tilbedelsen

¹⁾ Secher, P. Eliesens danske Skrifter, S. 257. 259.

(*adoratio*), som ene og alene tilkommer Gud, — og den Dyrkelse (*veneratio*), som vises de af Gud højtbenaaede Personer, Englene og Helgenerne. — Tilbedelse maa altsaa ikkun ydes Gud, det fuldkomneste Væsen, alle Tings Skaber og Herre; intet skabt Væsen, saa ophøjet det end maatte være, kan eller tør tilbedes. Thi Tilbedelsens Væsen bestaar netop deri, at man anerkjender og bekjender i et Væsen den højeste Majestæt og det uindskrænkede Herredømme; og disse Egenskaber besidder ene og alene Han, som er til og bestaar i og ved sig selv og fra hvem alting har sin Tilværelse. Hver den, som yder nogensomhelst Skabning Tilbedelsens Dyrkelse, gjør sig skyldig i Afguderi, begaar et Rov paa den Ære, som tilkommer Skaberen alene, og det er den største Krænkelse og Fornærmelse, som kan tilføjes det guddommelige Væsen. — Aldeles forskjellig fra denne Tilbedelse er hin Dyrkelse eller Kultus, som Kirken viser Helgenerne. Vi ære, højagte de Hellige, vi beundre deres ophøjede Dyder, deres herlige Fortjenester, for at efterfølge dem; vi prise den Triumf, som de Hellige have tilkæmpet sig, den Herlighed, som de nyde nu i Himmelen. Men vi rose ikke disse storartede Mønstre paa Dyden, som om de Hellige ved sig selv havde opnaaet saadanne Fortjenester; vi vide, at alt Godt kommer alene fra Gud, at han er den, som virker i os baade det at ville og at udrette. Vi forherlige Gud i hans Hellige. Værket priser Mesteren.

Vor Katekismus har S. 47 det Spørgsmaal: „Hvilken Forskjel er der paa den Dyrkelse, som vi vise Gud, og den, som vi vise Helgenerne?“ Den svarer, at vi ikke blot dyrke men *tilbede* Gud som alle Tings almægtige Skaber og højeste uindskrænkede Herre, medens vi blot *ære* — ikke tilbede — Helgenerne, og det for Guds Skyld og af Hensyn til ham, som Guds tro Tjenere og Venner.“

I Klarhed lade disse Citater formentlig intet at ønske tilbage. Da Kultusministeriet ifjor i Anledning

af St. Knuds Jubilæet forbød „offentlig Tilbedelse af St. Knud“, tillode vi os den Bemærkning her (S. 460): „Tilbedelse af de Hellige ligger saa fjærn fra vor Tankegang og fra vor Kirkes Lære og Andagtsøvelser, at vi end ikke ved al Verdens Magtsprog vilde kunde bringes til at tilbede de Hellige, af den simple Grund, at vi ikke agte at blive hverken Idioter eller Afgudsdyrkere.“ Hr. Provst emerit. *Kofoed-Hansen* skriver nu rigtignok i sit sidste særdeles interessante Indlæg¹⁾: „Derom har jeg faaet Vidnesbyrd nok, at Uvidenheden om Katholicismens Væsen og Betydningen af dens Dogmer og Kultus er uendelig stor hos Protestanter. Imidlertid, Bestræbelserne for at hidføre en sandere og retfærdigere Anskuelse i denne Henseende synes ikke for det første at kunne vinde Fremgang.“ Men skulde det dog i det mindste ikke være muligt at faa det anstødelige Udtryk „Helgentilbedelse“ til at forsvinde fra videnskabelige Afhandlinger og ministerielle Reskripter?

Fra det fjærne Vesten.

Fra en Ven i Amerika, som en Tidlang har opholdt sig paa Sct. Andreas Kollegiet, har en af Ugebladets Læsere modtaget et længere Brev, som han har stillet til Redaktionens Raadighed og hvoraf vi meddele følgende Uddrag, der muligvis kan interessere vore Læsere, for saa vidt som det omtaler Missionsgjerningen i det fjærne Vesten:

„Fra Liverpool,“ skriver Hr. F., „bragte den smukke Damper „Chicago“ os, efter at vi i 9 Dage havde gjennepløjet Atlanterhavets Bølger, til New-York, hvorfra jeg efter et Par Dages Ophold begav mig til „Woodstock College“. Det er et stort Kollegium, som ligger nogle Timer fra Baltimore, og hvor de unge

¹⁾ Hvor er Menigheden? Kjøbh. Schou. 1887.

Jesuitter fra alle Egne i de forenede Stater komme sammen for at fuldende deres filosofiske og theologiske Studier. Man møder der Tyskere, Hollændere, Fransk-mænd, Irlændere, Englændere, Italienerne, Spaniere, Amerikanere og Mexikanere; der var henved 200 ialt. Fra Woodstock rejste jeg en Gang til *Washington*, de forenede Staters Hovedstad. Der er ingen By, jeg nogensinde har set, som har behaget mig mere end Washington; Gaderne ere overordentlig brede, med skyggefulde Alléer og smukke Haver foran Husene. Den schweitsiske Gesandtskabs-Sekretær mente en Dag, at Washington var „en stor Landsby“. Kapitoliet, hvor jeg en Gang overværede et Kongres-Møde, er en imponant og herlig Bygning. Den 9. August 1886 blev jeg pludselig kaldet til Missionsgjerningen og tiltraadte allerede næste Dag Rejsen til det fjærne Vesten. Fra Woodstock gik Turen til *Baltimore*, *Philadelphia*, *New-York* og *Buffalo*; derfra bragte Toget mig til *Niagara-Vandfaldene*, hvor det standsede i 5 Minutter, for at give de Rejsende Lejlighed til at se dette herlige Skuespil i Naturen. Og jeg maa tilstaa, at jeg, skjønt jeg som Schweitser er vant til prægtige Natur-Scener, blev i høj Grad forbauset over dette Vandfalds ubeskrivelige Storartethed. En Del af Kanada, som jeg kom igjennem, var overordentlig øde; *Detroit* passerede jeg om Natten og kom den næste Morgen til *Chicago*. I *Prairie du Chien* ved Mississippi opholdt jeg mig 3 Dage i de tyske Patres Kolleg og rejste derefter over *La Crosse* til *St. Paul*. Her forskaffede den højjærværdige Biskop *Ireland* af *St. Paul* mig en Billet til *Spokane Falls* for halv Pris; paa de fleste Jærnbane-Ruter i de forenede Stater kunne Klerikere overhovedet rejse for moderat Betaling.

Fra *St. Paul* gik Turen nu ud i den vide, uendelige *Prairie*, et Ocean, i Sandhed, af Enge! Ved Synet af disse uoverskuelige Græsmarker opfyldes man af Følelser, der ligne dem, man er opfyldt af paa det

store Verdenshav, og Stationerne langs med Banelinien ere ikke i Stand til at udslette dem. Ved Ankomsten til en af Stationerne var jeg nær bleven lidt ængstelig til Mode; thi da Toget nærmede sig, fandt vi Perronen fuld af strejkende Arbejdere, som vare bevæbnede med Stokke, Knipler og Geværer. Jeg lagde især Mærke til En, som stillede sig op 10 Skridt fra mit Vindu, og med sit vilde Blik mønstrede alle Vinduerne i Toget, idet han samtidig holdt Bøssen parat. Paa tre Stænger hang der som betydningsfuldt Symbol en Straafigur, der fremstillede en rejsende Arbejder. Paa mit Spørgsmaal om, hvad dette Opløb skulde betyde, svarede man mig, at de Strejkende havde ment, at der i Toget fandtes nye Arbejdere, som skulde indtage de Strejkendes Plads, og derfor vare de mødte paa Stationen, for at tvinge dem til at rejse videre, eller ogsaa at skyde dem ned. Til alt Held havde de Strejkende taget Fejl, og vi slap videre mod Vest uden Blodsudgydelser. Paa Rejsen gennem Prairierne var jeg ogsaa Vidne til flere storartede Prairie- og Skovbrande, som i høj Grad tiltrak sig min Opmærksomhed, medens Amerikanerne, som ere vante til slige Begivenheder, næppe værdigede dem et Blik.

Den 24. August 1886 indtraf jeg til *Spokane Falls*. Det er en By med ca. 6000 Indbyggere og i rapid Opblomstring. For 6 Aar siden fandtes der kun 10 elendige Træhytter. Vi har her et Kolleg, som skal aabnes til Efteraaret, og baade Protestanter og Katholiker anmode os indtrængende om at begynde Skolen saa snart som vel muligt. Kollegiet har gode Udsigter, og vi kunde maaske begynde med 100 Elever, dersom vi blot havde Lærerspersonale; men da dette mangler, ere vi nødsagede til at begynde foreløbig med en eller to Klasser. Kollegiet ligger overordentlig smukt ved Spokane Floden, som netop foran Bygningen danner en lille Sø, af hvis klare Vande hæver sig en lille Ø.

Omtrent 2 Timers Vej fra Kollegiet have vi et

Missionshus for de katholske Spokane-Indianere, som paa bestemte Tider komme sammen fra deres Jagt- og Fiskeriudflugter og opslaa deres „Wigwams“ her. Det er særdeles gode Folk. I deres Kirke er der ingen Bænke, og derfor sætte de sig f. Ex. ved *Gloria* uden Videre ned paa Gulvet. Deres indianske Salmer lyde meget smukt; deres Sprog er trods de mange Strubelyde ikke haardt og har noget vindende ved sig. Jeg lytter gjerne til Indianernes Samtaler, skjønt jeg ikke forstaar et Ord.

Da en Indianer døde her i Omegnen i Løbet af Efteraaret, red jeg derhen med en Pater. Den Døde lagdes i en fint udpolstret Kiste, og enhver af de tilstedeværende Indianere gik derefter hen og trykkede den Afdødes Haand til Afsked. Jeg selv havde for kort Tid siden den Glæde, at bringe det h. Viatikum til en syg Indianerinde og meddele hende den sidste Salvelse. Hun talte Fransk og havde nær bragt mig ud af Kontexten, da hun begyndte at bede sine Angerbønner paa Indiansk, medens jeg udtalte Absolutionsbønnerne. Det var rørende i Sandhed, at se den Andagt, hvormed hun forberedte sig til Døden.

Missionsgjerningen blandt Indianerne er i mange Henseender forbunden med mange Møjsommeligheder, men den har ogsaa sine overordentlige trøstefulde Sider. Maatte Herren velsigne vor Gjerning her og føre ret mange af Amerikas Ur-Indvaanere tilbage til hans h. Kirke! Glem ikke at bede en Gang imellem for Missionsgjerningen blandt Nordamerikas Indianere.

Jeg skal endnu kun tilføje, at jeg stadig læser „*Nordisk Ugeblad*“ og ogsaa en Gang har haft Lejlighed til at tale Dansk herovre i Spokane Falls; men det var rigtignok med en Tysker!

Efterretninger fra Ind- og Udland.

Rom. I alle 5 Verdensdele har vor h. Religion gjort herlige Fremskridt i Løbet af de sidste 10 Aar.

Under Leo XIII's Pontifikat, siden 1878, ere følgende hierarkiske Institutioner blevne oprettede: 1 Patriarkat (Goa i Indien), 12 Ærkebispedømmer i Ostindien, (4 Bispedømmer hævedes til Ærkebispedømmer,) 42 Bispedømmer, 1 apostolisk Delegation, 25 apostoliske Vikariater, 9 apostoliske Præfekturer og 4 apost. Præfekturer, som hævedes til Vikariater.

Kirkelig Kalender.

Søndag den 5. Juni. Den allerhelligste Treenigheds Fest eller **Trinitatis Søndag.** — **6. M.** Norbert, Biskop og Bekj. — **7. Ti.** Bonifacius, Biskop og Mart., Tysklands Apostel. — **8. O.** Votiv-officium af Sct. Ansgar.

Torsdag den 9. Juni. **Kristi Legemsfest** (Gudstjenesten i Sct. Ansgar som paa Søndagene, med Procession før Højmessens Kl. 10; om Aftenen Kl. 8 Festandagt med Prædiken. Hele Oktaven igjennem holdes hver Aften Kl. 8 Andagt til det allerhelligste Sakrament). — **10. F.** Oktavdag. — **11. L.** Barnabas, Apostel.

Søndag den 12. Juni. **2. Søndag efter Pintse.**

Mødreforeningen. Tirsdag den 7. Juni Kl. 8¹/₄ læses den h. Messe for Foreningens Medlemmer.

Mariakongregationen for Ynglinge holder Fælleskommunion Søndag den 12. Juni Kl. 8 i Jesu Hjertes Kapel, Vesterbrogade 28.

Mariaforeningen holder sit vanlige Møde idag efter Højmessens i Sct. Ansgar.

Onsdag den 8. Juni Kl. 7 lader Sct. Ansgars Konferens læse en h. Messe for dens forhenværende Vicepræsident, afgangne Partikulier *C. F. Grüder*.

Svendeforeningen foretager paa Søndag den 12. Juni en Udflugt til Frederiksborg Slot og Hillerød. Afgang Kl. 9.⁴⁰ fra den gamle Klampenborg Station (Nordbane-Station).

Literatur.

Den h. Aloysius af Gonzaga eller en 6 Søndages Andagt (indb. 30 Øre) faas hos Pastor v. Geyr, Vesterbrogade 28.

Fortrolig Korrespondents. N. N. Versene skulle blive benyttede; men bestig ej Pegasen for tidt. De kunde let møde Dampsporvognen, og en Ulykke kunde hænde.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

Femogtredivte Aargang.

„Nordisk Ugeblad“ udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer Millech, Store Købmagergade 10, 1. S., Kjøbenhavn. — Redaktør: A. Johansen, Bredgade 64, 1. S.

N°. 24.

Søndagen den 12. Juni.

1887.

Indhold. Det romerske Spørgsmaal. Maj Maaned i Paris. Kristendommen og Pressen. Efterretninger fra Ind- og Udland.

Det romerske Spørgsmaal,

det vil sige: Spørgsmaalet angaaende Pavens fremtidige Forhold til Italien, er atter bragt paa Bane ved Allokutionen af 23de Maj. Navnlig har Leo XIII's i samme udtalte inderlige Ønske om at se de ulyksalige Tvistigheder med Pavedømmet fjærnedede, fremkaldt usædvanligt Røre i hele Italien og navnlig i Rom. Paa alle Sider er man overbevist om den nuværende Tilstands Uholdbarhed, og allerede i længere Tid have fremragende italienske Politikere arbejdet paa at skaffe en Udsoning med Paven tilveje. Mange finde nu i Allokutionen (se f. Nr.) en Hentydning til, at Leo XIII ogsaa fra sin Side er tilbøjelig til Koncessioner, og at Løsningen af det romerske Spørgsmaal derfor er rykket i synlig Nærhed. Man tror endog at se i hint Fredsønske en ligefrem Opfordring til den italienske Regering om at rykke frem med Fredsforslag. Længselen efter Fred mellem den kirkelige og verdslige Myndighed voxer

nemlig stadig i Italien, og derfor ere Pavens Ord faldne i gunstig Jord.

Der tales allerede om, at Allokutionen er bleven drøftet i *Ministerraadet*; Ministeriets Chef, *Depretis*, skal ved denne Lejlighed have hyldet den Anskuelse, at man maatte bestræbe sig for at opnaa en Udsoning og gjøre Paven Forslag; Indenrigsministeren derimod, *Crispi*, som Repræsentant for Logerne, der med alle Midler modarbejde en Udsoning, søgte at gjøre det modsatte Standpunkt gjældende. Ogsaa i parlamentariske Kredse skal man være stemt for Imødekommenhed; den Deputerede *Fazzari* skal saaledes allerede have vundet 300 Deputerede for sit Udsonings-Program.

De officiøse Blade indhyllede sig i Taushed i de første Dage efter Offentliggjørelsen af Allokutionen. Endelig erklærede „Popolo Romano“, *Depretis'* Organ: „Allokutionen har en overordentlig Betydning. Den oplyste Paves Erklæringer maa nødvendigvis være en Gjenstand for vore Statsmænds Overvejelse, og da Kirkens Overhoved nu med ophøjede Tanker og klare Ord fremkommer med Spørgsmaalet angaaende Forholdet mellem den italienske Stat og den h. Stol, kunne vi ikke unddrage os for en Prøvelse af det vanskelige Problem.“ Et andet officiøst Blad, „Opnione“, siger: „Vi have stedse oprigtig ønsket Italiens Udsoning med Paven. Denne Allokution, som for første Gang efter mange Aars Forløb med milde Ord hentyder til Muligheden for, at dette Udsoningsværk vil kunne gennemføres i en mere eller mindre nær Fremtid, er os derfor saare velkommen. Det ligger i alles Interesse at Tvistighederne ophøre. Og hvad man saa end maatte sige, saa tro vi dog, at det store Flertal af det italienske Folk vil Fred mellem Kirke og Stat. Vel bevæger Pavens Allokution sig kun i almindelige Udtryk. Paven forlanger fuldkommen og sand Frihed. Vi have stadig hyldet den Anskuelse, at Garantiloven sørgede derfor. Men det er hævet over al Tvivl, at

skal der sluttes en Overenskomst mellem to Kontrahter, saa maa enhver af dem fremkomme med sine Ideer og stille sine Betingelser. Og den Minister, som fører dette vanskelige Foretagende lykkelig til Ende, uden at skade Nationens Ret og den borgerlige Myndighed, har sikkert Krav paa Landets Taknemlighed.“

Disse og et stort Antal liberale Blade gaa i Grunden ud fra den Forudsætning, at den h. Fader tænker paa at give Afkald paa Kirkestaten, og tale derfor i det højeste kun om en Revision af Garanti-loven. Derfor saá „Observatore Romano“ sig foranlediget til at oplyse nøjere angaaende Rækkevidden af den pavelige Allokution i Henseende til Udviklingen af Forholdet mellem Paven og Italien. Paven har ikke anlagt sig en ny Maalestok for sine Rettigheder, eller prisgivet sin fulde Frihed og Uafhængighed, eller givet berettiget Haab om, at han vil gjøre det senere hen i Tiden. Og naar Allokutionen alligevel har gjort større Indtryk paa de Liberale, end tidligere Allokutioner have gjort, saa har det sin Grund deri, at Italienerne, som hidtil vare vante til at betragte Paven som født Fjende af Italien, nu derimod have fundet en oprigtig Ven i ham. De indsé, at Paven nærer den inderligste Længsel efter at leve i Fred med Italien, og forundre sig over, at saa mange bitre Kampe ikke have efterladt endog kun det ringeste Spor af Vrede og Bitterhed hos ham.

Men naar de Liberale udtyde Allokutionen paa en Maade, som om Paven vilde opgive sine Rettigheder, blot fordi han betoner dem paa en rolig og summarisk Maade, saa tage de højlig fejl. „Paa den Betingelse, at Retfærdigheden ikke krænkes“, siger Leo XIII i Allokutionen. Men Retfærdigheden er altid den samme og ubøjelig; den fordrer, at alt, hvad der er borttaget, gives tilbage, og at Rettighederne, som ere blevne krænkede ved de hemmelige Selskabers Sammensværgelse, atter gjenoprettes; den fordrer Gjen-

oprettelsen af det verdslige Herredømme, frem for alt Herredømmet over Rom, hvor Paven har sit Sæde, fordi man ikke kan tænke sig en sand og absolut Frihed for Paven uden dette Herredømme. Kirkens Overhoved kan og tør ikke være nogen Nations Under-saat. Den h. Fader har selv erklæret i Allokutionen, at Retfærdigheden og den h. Stols Værdighed maa bevares, og at Freden derfor maa bygges paa en saadan Tingenes Tilstand, at Kirkens Overhoved ikke er underkastet Nogens Myndighed, og glæder sig ved en fuldkommen og virkelig Frihed, saaledes som al Ret maa fordre det. Men en saadan Stilling indtager kun en Suveræn, der er i Besiddelse af et uafhængigt Territorium, lige meget om dette nu er stort eller lille.

Løsningen af det romerske Spørgsmaal er bleven en Nødvendighed, og saa snart der er alvorlig Villie tilstede, for at skaffe det ud af Verden, finder man ogsaa nok paa Midlerne dertil. Foreløbig kommer det an paa, at de Mægtige i Italien have denne Villie og give den tilkjende for Leo XIII.

Maj Maaned 1887 i Paris.

(Special-Korrespondance af *).

Paris, 3. Juni 1887.

Ligesom i tidligere Aar have *Majandagterne* ogsaa i Aar udøvet en stor Tiltrækning paa Pariserbefolkningen, der om Aftenen i tætte Skarer vandrede til de mange Kirker, i hvilke disse Andagter afholdtes. De bestaa som oftest af Sang, en kort Prædiken, derpaa atter Sang, og sluttes med Velsignelsen med det Allerselligste. Sangen udføres, imod hvad der ellers er Skik i Paris, af frivillige Damekor, og i flere Kirker kunde man ogsaa høre udmærkede Solistinder foredrage „Ave

Maria" af Gounod eller lignende Solopartier. Det var kunstnerisk udførte Koncerter, som i Forbindelse med den Fylde af Blomster og Lys, kjærlige Troende havde forsynet Altrene med, og i denne Omgivelse af tætte Skarer af Andægtige stemmede Sindet til Glemsel af Verdens Tummel og hævede Hjærtet til Gud.

Det er dog ikke alene ved Majandagterne, at denne Maaned i Aar har udmærket sig i kristelig Retning, men ogsaa ved flere andre Ytringer af den katholske Aand, der trods alle Vantroens Anstrængelser vedbliver at gjenneomsyre Frankrig og Paris.

Som en af de vigtigste af disse Ytringer kan nævnes *den franske Katholikkongres*, der afholdtes i Dagene fra den 11. til den 15. Maj. Aftenmøderne holdtes i det geografiske Selskabs Sal, der desværre kun kan rumme 6 à 700 Personer, hvorfor ogsaa Mange ikke kunde komme ind. Præsidiat bestod af Ærkebiskoppen af Paris og en Del fremragende katholske Celebriteter, blandt hvilke kunne nævnes den store *Chesnelong*, den Deputerede *Keller*, Msgr. *d'Hulst*, Exminister *Buffet*, Pater *Felix* og Flere. Den berømte Grev *de Mun* var ikke blandt dem, da han bærer Sorg for sin nys afdøde Fader; men han mødte dog en Aften og holdt et af disse beaandede Foredrag, der henrive til Begejstring, hvilken ogsaa gjentagende Gange gav sig Luft hos den tæt sammenstuede Tilhørerkreds, der endog stod spændt lyttende helt ude paa Trappen. Hans Tale gjaldt det sociale Spørgsmaal. Han indrømmede, at de mange katholske Foreninger i Frankrig kunde være uenige i en Del Enkeltheder; men de vare alle enige i, at de revolutionære Principer havde ført til de nuværende utaalelige Tilstande, i hvilke Arbejderen kommer til kort; at det nu gjælder om at antage sig de Svage og Udplyndrede; at den okonomistiske Skole ikke kan udrette noget ved sit Frikonkurrenceprincip, ejheller den socialistiske Skole ved sin Fornægtelse af personlig Ejendomsret, men at det bliver nødvendigt at vende

tilbage til Foreningen af Arbejdsgivere og Arbejdere i kristelige Korporationer, dannede efter de gamle Principer med de Modifikationer, Nutiden kræver. Mange andre udmærkede Foredrag holdtes over dette og andre Æmner, og Søndagen den 15. Maj sluttedes Kongressen med en Valfart til Jesu Hjærte Kirken paa *Montmartre*, ogsaa kaldet: Nationalvotivkirken.

Denne store Kirke, der nu er arbejdet paa en Del Aar, er endnu ikke færdig, men benyttes dog allerede i sine færdige Partier til Gudstjeneste. Den bestaar af et øvre Parti, der danner selve Kirken, og et underjordisk Parti, der indeholder en Kryptkirke og flere store Kapeller. Søndagen den 22. Maj holdt Paris' katholske Arbejderforeninger Fælleskommunion i Kryptkirken for at fejre deres 15.-aarige Stiftelsesdag. Efter Messen blev Velsignelsen med det Allereheligste uddelt, ved hvilken Lejlighed *Tantum ergo* mærkværdig nok blev sunget efter Melodien „Gott beschütze Franz den Kaiser“ (Gud beskyærme Danmarks Rige), og derefter drog denne af lutter Mænd bestaaende Skare med vajende Faner og Emblemer ud af Kirken i en lang Procession under Afsyngelsen af en, som det syntes, halv religiøs og halv national Sang, der lød udmærket smukt under disse, selv der under Jorden, høje Hvælvinger. Samtidig var der i den øvre Kirke Fælleskommunion for en kvindelig Kongregation, der ogsaa efter Messen drog ud af og rundt om Kirken i Procession og under Afsyngelsen af en Mariahymne.

Ved Siden af disse glædelige Begivenheder har denne Maj Maaned jo desværre ogsaa bragt en stor Ulykke, *Opera comique's Brand*, ved hvilken henved 100 Personer sikkert, men formodentlig endnu flere, ere omkomne, ikke at tale om de mange Saarede. Af et Brev fra Distriktets Sognepræst til Theatrets Direktør *Carvalho* erfarer man, at han selv først Morgenen efter hørte om Ulykken, men at to af hans Vikarer kom til Stede næsten strax efter Ildens Udbrud og bleve mod-

tagne med aabne Arme saa vel af Publikum som af de Saarede. Ved at vandre fra Apothek til Apothek lykkedes det dem at meddele elleve Døende de sidste Sakramenter, og navnlig omtales i Bladene den rørende Glæde, en ung Koristinde viste ved at modtage den sidste Absolution, ganske kort før hun udaandede. Det maa forøvrigt beklages, at Ulykken netop skulde ramme dette Theater. En Indsender til Bladet *L'Univers* skriver saaledes: „Skjönt Pariser-Theatrene i Almindelighed ikke ere meget værd, har jeg dog haft en vis „Faible“ for *Opera comique* og for Operaen *Mignon* i Særdeleshed. (Det var ved Opførelsen af denne Opera, at Ilden udbrød.) Midt i den Bevægelse, der bringer det Paris, der morer sig, til at yde Katastrofens Ofre materiel Hjælp, beder jeg for de Døde og indsender herved en Almisse til Sjælemesser for dem, der fra Theaterbrædderne ere vandrede ind i Evigheden.“

Kristendommen og Pressen.

Hvad er Grunden til den frygtelige Kamp, som føres mod den katholske Kirke saa at sige paa hele Jorden? Troen paa og Kjærligheden til Jesus Kristus er forsvunden fra tusinde og atter tusinde Menneskehjærter; de toneangivende Klasser have for største Delen fuldstændig brudt med Kristendommen, derfor bekæmpe de Kirken, Bæreren af Kristendommen, thi Enhver, som ikke er med den, bekæmper den. Saaledes har det altid været. Frelseren har sagt det med de Ord: „Hvo som ikke er med mig, er imod mig!“

Men hvem er Skyld i denne Nutidens største Ulykke? Den kirkefjendtlige Presse og Literatur, den vantro Videnskab, slette Blade og Skrifter. Kampen med Kirken vil ikke høre op, saalænge den levende Kristendom ikke er gjenoprettet i Flertallet af de menneske-

lige Hjærter. Og dette vil ikke være muligt uden frygtelige Hjem søgelser og Omvæltninger, fordi der allerede er tilføjet og endnu tilføjes Jesu Kristi Brud, den h. Kirke saa meget ondt. Men skal Katastrofen tjene Samfundet til Renselse og Forbedring, skal Gjenoprettelsen af det kristelige Samfund, af den kristelige Stat muliggøres, saa maa Opretholdelsen og Gjenoplivelsen af Troen paa og Kjærligheden til Jesus Kristus og hans h. Kirke, Befæstelsen af den kristelige Bevidsthed i deres Hjærter, som endnu tro, stedse være Maalet og Idealet for enhver troende Kristen, for at det ikke skal komme til at mangle paa Fundament og Materiale til den ny kristelige Samfundsordens nye Bygning.

Hvad er der at gjøre i denne Henseende? Vi maa bede og arbejde — bede med Inderlighed og Eftertryk, at Guds Rige atter maa komme til os, saaledes som Frelseren har lært os at bede derom i den anden Bøn i *Fader vor* — arbejde med alle Midler imod de Kunstgreb, som Vantroen og det kristelige Navns Fjender rette imod Troen. Der findes mange saadanne Midler baade indenfor og udenfor Kirken. Men hvilket er vel det praktiske og mest tidssvarende for atter at skaffe Kristendommen Indflydelse i det offentlige Liv? Aabenbart hint Middel, som Fjenderne have anvendt for at ødelægge Kristi Rige — *Pressen*. Den er det mægtigste Vaaben imod Fjenden, som har saaet giftigt Ukrudt imellem Kristi Hvede. Dette har den h. Fader, Leo XIII., for længe siden erklæret og derfor har han hævet den kristelige Presse til Apostolatets Værdighed.

Den store Biskop af Mainz, *Ketteler*, har sagt: „Dersom Paulus vendte tilbage til Jorden, saa vilde han blive Redaktør.“ Han vilde sige dermed: „Paulus, som ønskede at blive og er bleven Alt for Alle, vilde sikkert i vore Dage med størst mulig Flid benytte det mægtigste Middel til at virke paa Aanderne. Og dog gaar det med en stor Del af Katholikerne som det gik med Herrens Disciple, der sagde: „Denne Tale er

haard, hvo kan forstaa den?" De fatte og begribe endnu ikke den gode Presses Magt til Fordel for Kristendommen. Hvorfor? Deres Tro paa Kristus er svag, deres Kjærlighed til Kirken er svag, deres Offervillighed er svag. Ganske anderledes ere Kristendommens Fjender tilsinds. I Paris trykker man daglig 2 Millioner Blade, hvoraf 1¹/₂ Million tilhører den værste og mest vantro og kirkefjendtlige Retning, en anden stor Del den religiøs-ligegyldige og kun 50,000 Avisnumre tilhøre den kristelige Presse. Seinestaden med al dens Elendighed og Umoralitet er et talende Vidnesbyrd om den slette Presses Arbejde og Frugter. For nogle Aar tilbage gav en Vantro i Paris en Million Frcs. til Udbredelsen af slette Skrifter. Hvilken Offervillighed for det Onde! Hvor beskæmmende for mange Kristne!

Skulde det ikke være muligt at begejstre Katholikerne en Smule for deres Presse? Hvorfor ikke? Saafremt de blot ville erkjende med Kirkens Overhoved, at den katholske Presse er et ligesaa vigtigt Apostolat mod det moderne Hedenskab og alle Vantroens taabelige Grundsætninger som Apostolatet i selve Hedningelandene!

Men hvad maa Katholikerne da gjøre for at fremme den katholske Presse? De maa *understøtte* den. Jeg tænker her nærmest paa Nordens Katholiker. Vi have her *Ansgariusforeningen*, hvis Opgave det er, at *udgive katholsk Litteratur*. Det er en Forening, som har Krav paa enhver Katholiks Velvillie netop i vore Dage, hvor der læses saa meget. Det maa derfor være baade en Æressag og en Pligt for enhver Katholik at understøtte denne Forening efter Evne. Foruden at flere værdifulde Skrifter ere udgaaede fra dens Forlag, har den ogsaa i Løbet af mange Aar tjent Kirkens Sag her i Norden ved Udgivelsen af „*Nordisk Ugeblad*“, som stedse vinder større og større Fremgang, uden at just Indtægterne i en væsentlig Grad forøges, paa Grund

af den billige Abonnementspris (1 Krone Kvartalet). Men jo større Ansgariusforeningens Medlemsantal bliver, desto mere vilde den kunde virke for sit ophøjede Formaal; flere Bøger, som de danske Katholiker dybt maa savne, vilde kunne udgives, ældre, tildels udsolgte Skrifter atter trykkes paany, og Ugebladet muligvis udvides.

Vi opfordre derfor *alle Nordens Katholiker*, som endnu ikke maatte være Medlemmer af *Ansgariusforeningen*, til at indmelde sig, for saa vidt det paa nogen Maade er dem muligt. Det *aarlige Bidrag* beløber sig kun til 2 *Kroner*. Foruden at de støtte en saa vigtig Sag, som den katholske Literatur og Presse er, høste de ogsaa den aandelige Fordel, at der hver Maaned læses en h. Messe for dem og deres Anliggender.

Ogsaa ved Abonnement paa „*Nordisk Ugeblad*“ støttes Ansgariusforeningen, og ogsaa i denne Henseende tro vi nok at turde sige, at adskillige Katholiker ikke ere saa offervillige, som de kunde være. Men vi ere ogsaa overbeviste om, at de, efter at have erkjendt den katholske Literaturs og Presses store Betydning for vor h. Kirke, ikke ville tøve med at understøtte paa den ene eller anden Maade, eller paa begge en saa vigtig Sag.

Efterretninger fra Ind- og Udland.

Wien. Den ny Nuntius i Wien, Msgr. *Galimberti*, som i det sidste Konsistorium udnævntes til Ærkebiskop af Nicæa i. p., modtager i Dag, den 12. Juni, Bispevielsen i Sct. Stefans Domkirke i Wien. Som Konsekkrator fungerer Kardinal-Fyrstærkebiskoppen af Wien, Gangelbaur, assisteret af Viebiskop Dr. Angerer og Feltbiskop Gruscha. I denne Uge har den ny Nuntius opholdt sig i Stiftet Klosterneuburg, for at holde de foreskrevne aandelige Øvelser.

Rom. Fra Nytaar af vil den h. Fader, hver Dag med et Mellemlum af 10 Dage modtage de forskjellige *nationale Pilegrimstog*, som ville ankomme til Rom, for at lykønske ham i Anledning af Jubilæet den 31. December d. A.

— Som Bidrag til Jubilæet have alle de katholske Præsteseminarier, paa det romerske Seminars Tilskyndelse, foranstaltet en Indsamling, i det Øjemed, at der for det indkomne Beløb oprejses en Statu af den h. *Thomas af Aquin* i Vatikanet. Samlingen har allerede indbragt anseelige Summer, saaledes har b. a. Pariserseminariet „St. Sulpice“ givet 1200 Frs.

Holland. I Holland finder der ligefrem en Kappelstrid Sted mellem Katholikerne i de forskjellige Diøseser for at overgaa hverandre i Anskaffelsen af Gaver til Leo XIII's Jubilæum. Gaverne fra Bispedømmet *Roermond* skulle udstilles fra den 18. Juni indtil Slutningen af Juli i Roermond, førend de sendes til Udstillingen i Vatikanet.

Storbritanien. Ifølge „Køln. Vztg.“ skal Kardinal *Simeoni* have faaet det Hverv, at undersøge *Irlands* nuværende Tilstand, og i den Anledning foreslaaet Leo XIII, at han bevæger de irske Biskopper til stræng Gjennemførelse af de Forholdsregler, som i sin Tid vedtoges af de forsamlede irske Biskopper i Rom, for at holde Gejstligheden fjærnet fra al politisk Agitation.

— Et glædeligt Fremskridt paa Undervisningens Omraade viser det engelske Bispedømme *Westminster*. Medens de katholske Skoler i 1866 besøgtes af 11,145 Børn, beløber deres nuværende Antal sig til 20,404.

— Jubilæumsgaven, som det katholske England agter at sende den h. Fader, vil bestaa i en Samling af alle Værker, Afhandlinger og Skrifter, som ere udgivne af Storbritaniens Katholiker i Løbet af de sidste 50 Aar. En Komité har allerede dannet sig med Kardinal *Manning* i Spidsen.

Dülmen. Som Bidrag til den h. Faders 50 aarige Præs-

tejubilæum have *de katholske Mødre og Jomfruer* i Dülmen og Omegn foranstaltet en Indsamling, som indbragte over 700 Mark. Beløbet skal anvendes til Anskaffelsen af et fuldstændigt Kapel, bestaaende af Kor-kaabe, Messehagel, Levitklæder, Skuldervelum, Alba og Alterdug. Den derværende Paramentforenings Damer har overtaget Udførelsen af de forskjellige Gjenstande.

Schweiz. Som Forberedelse til en værdig Festlighed af Pavens Jubilæum foranstaltede Pius-Foreningen i Kanton Wallis i Pintseugen en Pilegrimsfart fra hele Walliser-Landet til Valfartstedet *Longeborgne*. Den 23. Maj foretog Frejburgerne en lignende Valfart til „Broder Klaus“.

Paris. I den franske Katholik-Kongres' Slutningsmøde indtog Biskop *Mermillod* af Genf og Lausanne Ærespræsidiat. Som første Taler optraadte den berømte Prædikant *P. Felix*, som holdt et begejstret Foredrag over Pressens Magt, og kaldte den et tveægget Sværd, beredt til at tjene det Gode eller Onde, alt eftersom Haanden var, der førte det; og at det var en Nødvendighed for os Katholiker, at tilegne os denne Magt. Hr. *de Lapporent* talte om den til den 8. April 1888 projekterede Forsamling af katholske Videnskabsmænd fra alle Lande. Alle katholske Videnskabsmænd skulde knytte sig sammen, for at bekæmpe paa Videnskabens Omraade alle de falske Paastande og intetsigende Indvendinger, som fremføres af Videnskaben mod Kristendommen. En Forening, som er dannet i dette Øjemed, tæller allerede 250 Medlemmer, som alle ere bekendte i deres respektive Lande for deres videnskabelige Arbejder. Til Slutning udtalte Præsidenten, Senator *Chesnelong*, sin Tak til de Tilstedeværende og opfordrede Alle til at bede, handle og være enige.

Triør. Centralbestyrelsen for Komiteen, som skal træffe Foranstaltninger til Afholdelsen af den næste (34.) *Generalforsamling af Tysklands Katholiker*, afholdt

fornylig et Møde, ved hvilket Fyrst *Løvenstein* var tilstede. Forhandlingerne drejede sig om, hvilke Gjenstande skulde omtales i de forskjellige Foredrag. Hidtil ere 14 Foredrag fastsatte. Det katholske Centrums utrættelige Fører, Dr. *Windthorst* har allerede givet Tilsagn om at ville møde. Byen Trier lader i Anledning af Generalforsamlingen opføre en stor Sal, som skal koste 9000 Mark.

Freiburg. Fra *Herders* Bogtrykkeri i Freiburg meddeles der, at der af de 5 hidtil udkomne Bind af *Janssens* berømte Bog „Det tyske Folks Historie“ er bleven trykt ikke mindre end 131,000 *Exemplarer* i det hele.

Janssens Værk vækker forøvrigt stadig berettiget Opsigt i alle Lande, især blandt alle fordomsfri Protestanter, som med Alvor søge Sandheden og ikke ere bange for at blive grebne af dens Magt, i Modsætning til saa mange andre af deres Trosfæller, der af Fejghed trække Nathuen ned over Ørene og Øjnene, for hverken at høre eller se. Janssens Bog gjør et Indtryk paa dem, som naar Portene til et Raadhus, der i umindelige Tider have været lukkede, pludselig aabnede sig paa ny, og Dommere og Vidner, udrustede med alskens Bevismateriale, traadte dem imøde, for at gjenoptage en Forhandling, som fordum engang var bleven voldelig afbrudt. Det var lykkedes Partiaanden for 300 Aar siden at kvæle Sandheden og at paalægge Verdenshistorien Taushed; det var lykkedes den ved Forfalskning at forvandle Brøde til Fortjeneste, Laster og Forbrydelser til Kardinaldyder, saa at en Række af Generationer lode sig narre; men endelig maatte Sandheden dog for Lyset, endelig maatte al den laante og løjede Flitterstads falde af den verdenshistoriske Dukke, som fremvistes for Menneskene som Menneskeandens ædleste Daad, som den store Reformation og Fornyelse af Adams Familie. Og det er Janssens Bog, der har fremkaldt denne glædelige Omvæltning. Man har villet se Janssens Hovedfortjeneste deri, at han med stærk Haand

har sønderrevet det tætte Slør, som alle Tiders mest raffinerede Historieforfalskning havde vævet omkring Protestantismens Vugge; og denne Ros tilkommer med Rette den flittige Historiker.

De visne Laurbærkranse og Blade, som flagrede paa Reformationens Bannerførere, opføre en uhyggelig Dans, og mangen en Afgud, for hvem begge Konfessioners studerende Ungdom bøjede sig med Ærefrygt, for ikke længe siden, ligger nu i Støvet, medens hine ædle Skikkelser, hvem Partilidenskaberne gav Brandfaklen i den ene Haand og Dolken i den anden, vise sig for os, frigjorte for enhver Brøde, i et ubøjet Mod og en urokkelig Overbevisnings-Troskabs klare Straaleglans. Med Beviser paa Beviser har Janssen vist os Reformationens store Mænds sande Karakter revet Masken af dem og nedstyrtet dem af deres Piedestaler, som den dristigste Forfalskning af den historiske Sandhed havde stillet dem op paa. Men den, som bærer Sandheden Vej, han befrier Verden fra den værste Trældoms Lænker — fra Daarskabens og Vildfarelsens Aag og fra den afskyeligste Tyrans Vold, nemlig fra Hykleriets.

Janssens historiske Værk yder ogsaa paa en vis Maade den nuværende Generation en Trøst, idet det siger os, at Forfædrene have maattet taale langt hårdere Ting end Katholikerne i vore Dage, uden at tabe Troen paa det guddommelige Forsyn, og at den nuværende Politiks Immoralitet er rene Barnestreger i Sammenligning med de politiske Intriger, som bleve spundne paa Reformationstiden, navnlig i de første 18 Aar i det syttende Aarhundrede.

Kanada. I Kanada (britisk Nordamerika) har Parlamentet i Quebeck vedtaget efter 6 Timers livlig Debat den saak. *Jesuitelov*. 34 Stemmer vare for Lovens Vedtagelse, 16 imod. Loven giver Jesuiterordenen Korporationsret; Ordenen har Ret til, paa et hvilket som helst Sted i Ærkedioeserne Montreal og Ottawa og i

Diøceset Three-Rivers at oprette og lede Klostre, Seminarier, Pensionater, o. s. v., at erhverve sig Jordegods; dog maa de aarlige Indtægter ikke overskride 30,000 Piastre. Forøvrigt har Ordenen alle de Rettigheder, som tilkomme en juridisk Person.

Ægypten. I forrige Maaned nedbrændte den af de franske Skolebrødre bestyrede *katholske Friskole* i Alexandria. Ilden var opstaaet i Naboejendommen og slog derfra over i det ovennævnte katholske Institut. Skolens 700 Elever undervises for Tiden i Præstekollegiets Gaard og Korridorer. Franske Blade have strax aabnet en Indsamling, som allerede er naaet op til 500,000 Francs.

Row. „Osserv. Romano“ offentliggjør Kardinal *Rampollas* Udnævnelse til *Statssekretær*. Kardinal Rampolla var hidtil pavelig Nuntius i Madrid.

— Ligesom den h. Fader for nylig sendte Msgr. Galimberti til Berlin, for at lykønske Kejseren til hans 90-aarige Fødselsdag, saaledes vil Leo XIII nu ogsaa sende en speciel Lykønskings-Delegat til London, i Anledning af Dronning Viktorias Regerings-Jubilæum. Den apost. Nuntius i München, Ærkebiskop *Ruffo-Scilla*, har faaet dette Hverv.

Kjøbenhavn. Efter Forlydende kunne to af de Gejstlige her i Norden fejre deres *gyldne Præstejubilæum* i Aar, nemlig Pastor *Blanke* af Stockholm i denne Maaned og Pastor *Stub* af Bergen i September.

Kirkelig Kalender.

Søndag den 12. Juni. — **2. Søndag efter Pintse.** — **13. M.** Antonius af Padua, Bekj. — **14. Ti.** Basilius, Kirkelærer og Biskop. — **15. O.** Oktavdag. — **16. To.** Oktav af Kristi Legemsfesten (Aften Kl. 8 Slutnings-Andagt med Procession i Sct. Ansgar). — **17. F.** Hovedfesten for Jesu guddommelige Hjerte (fejres offentlig i Sct. Ansgar paa næstkommende Søndag). — **18. L.** Votivofficium af den ubesmittede Undfangelse.

Søndag den 19. Juni. — **3. Søndag efter Pintse.** **Hovedfesten for Jesu guddommelige Hjerte** (Gudstjenesten som paa Højtidsdagene).

Mariakongregationen for Ynglinge holder Fælleskommunion Søndag den 12. Juni Kl. 8 i Jesu Hjertes Kapel, Vesterbrogade 28.

Svendeforeningen. I Anledning af Svendeforeningens Udflygt til Frederiksborg, læses i Sct. Mariæ Kapel en stille h. Messe i Dag, Søndag den 12. Juni., Kl. 7, foruden den sædvanlige, højtidelige Messe.

At Herren Mandag Formiddag den 6. Juni bortkaldte vor inderlig elskede Moder, **Margaretha May, f. Siefke**, bekendtgjøres herved for Venner og Bekjendte af hendes efterladte Børn:

**Julius May,
Monika May,**

**Otto May,
Agnes May.**

Begravelsen fandt Sted paa hendes Navnedag, Fredag den 10. Juni.

Præmiegaade.

Det *første* Ord Du tidlig lærte sige,
Og blandt Vokalerne det findes kan.
En By *de næste to* er uden Lige,
Og mange Mile fra den danske Strand.

Men Roserne, Jasminer og Syrener
Og Gyldenlak, Viol og Hyacinth,
Alt til en Duft og Vellugt sig forener,
Som giver Dig det *hele* — — gjæt gesvindt!

Opløsningerne af denne Præmiegaade maa være indsendte til Redaktionen inden 26. Juni. **Første Præmie** faar den Abonnent, som indsender en rigtig Løsning af Gaaden paa **Vers** (samme Versmaal og lige saa mange Strofer som Gaaden). Om **tre andre Præmier** kastes Lod.

Hermed en Bogfortegnelse fra Bogh. Schønberg.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

Femogtredivte Aargang.

„Nordisk Ugeblad“ udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer Millech, Store Købmagergade 10, 1. S., Kjøbenhavn. — Redaktør: A. Johansen, Bredgade 64, 1. S.

N°. 25.

Søndagen den 19. Juni.

1887.

Indhold. Juni Maaned. Sct. Aloysius. En Smule om Tyendeforhold. Pastor Bernhards Præstejubilæum. Efterretninger fra Ind- og Udland.

Juni Maaned.

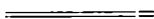
Juni Maaned er af Kirken indviet til *Jesu guddommelige Hjertes Ære*, og Dagen efter Kristi Legemsfest-Oktaven fejre vi Hovedfesten til Ære for vor Frelasers højhellige Hjærte. Denne aarlige Hovedfest er dog af særegne Grunde for Sct. Ansgars Kirkens Vedkommende henlagt til i Dag. Hvem kan vel tælle alle de Millioner, som paa Jesu guddommelige Hjertes Fest modtage den h. Kommunion, for at forene hans guddommelige Hjærte med deres Hjærter? Hvem kan vel tælle alle de gode Forsætter, hellige og alvorlige Løfter, som paa denne Festdag frembæres for Jesu Hjærte. Men tusinde Gange mere, end hvad alle disse Millioner tilsammen gjøre til Ære for Jesu h. Hjærte — tusinde Gange mere gjør paa denne Festdag det guddommelige Hjærte selv for Menneskene, og især for dem, som andægtig ære samme. Kunde vi blot se de

Naadestrømme, som paa denne Festdag stige ned fra Himlen! Kunde vi blot tælle alle de Bønhørelser, som opnaas paa denne Fest! Kunde vi blot med Gud og alle de hh. Engle være Vidner til alle de Omvendelser, som finde Sted paa denne Festdag og i hele Jesu guddommelige Hjertes Maaned, i Kraft af det allerhelligste Hjertes Naadestraaler, som i denne Maaned og paa Jesu h. Hjertes Fest lyse rigeligere ned over Menneskene, end paa en hver anden Tid af Kirkeaaet.

Hele Aaret igjennem æres dette hellige Hjærte. I mange Kirker er der regelmæssige Andagter til Ære for Jesu h. Hjærte; i Sct. Ansgar, hvor *Broderskabet til Ære for Jesu h. Hjærte* er oprettet, fejres disse Andagter paa hver første Fredag i Maaned, og paa samme Dag frembæres ogsaa det h. Messeoffer om Morgenen for Broderskabets Anliggender. Glædeligt er det, at Andagten til dette h. Hjærte har taget et saa overordentligt Opsving i vore Dage. En Mængde Kirker ere i den senere Tid opførte til dette guddommelige Hjertes Ære. I Frankrig har man i 1870 lagt Grundstenen til den storartede Jesu Hjertes Kirke paa Mont-Martre, og trods alle Logebrødrenes Angreb og Fjendtligheder bygges der stadig videre paa den. I Quito, Hovedstaden i Republiken Ecuador, har Parlamentet i 1884 fattet den Beslutning, at bygge en herlig Domkirke til Ære for Jesu h. Hjærte paa den smukkeste Plads i Byen; efter at Præsidenten selv havde indviet hele Republiken til dette helligste Hjærte. Ogsaa Sct. Ansgars Kirken er paa en Maade i sin Tid bleven indviet til Jesu guddommelige Hjertes Ære, og højt oppe i Kirkens Apsis troner Billedet af vor guddommelige Frelser, der henviser til sit aabne Hjærte. Ogsaa Kapellet paa Vesterbro er indviet til Jesu h. Hjærte, og den smukke katholske Kirke i Randers er indviet til det samme guddommelige Hjertes Ære.

Men Billedet af Jesu h. Hjærte er ogsaa for længe siden trængt ind i Familierne, i Hjemmene, og der

findes næppe noget katholsk Hjem, hvor Familien ikke indrømmer Billedet af dette guddommelige Hjærte den fornemste Plads. Mange tænde en Lampe foran det, og Familiens Medlemmer holde der deres fælles Morgen- og Aftenbøn. Med det allerhelligste Hjærtes Velsignelse gaa de glade og tillidsfulde til deres Dagværk, eller til Nattens Hvile. Og dersom Du, kjære Læser, en Gang kunde blive Vidne til, hvordan den sande Dyrker af Jesu h. Hjærte dør, da vilde Du heller ikke tøve et Øjeblik med at indvie og opofre til dette h. Hjærte ogsaa al Din Gjøren og Laden, Din Handel og Vandel.

Den h. Aloysius.

(21. Juni.)

Den h. *Aloysius*, Hertugen af Castigliones berømte Søn, blev født paa Slottet Castiglione i Italien i Aaret 1568. Hans fromme Moder opdrog ham med stor Omhyggelighed, og allerede fra hans tidligste Ungdom af var det hans Lyst og Glæde at høre hende fortælle om den himmelske Fader og om den kjære Frelser. Med Iver anstrængte han sig for at efterligne det guddommelige Jesusbarns Dyder. Ofte fandt man ham knælende i en eller anden Krog af Slottets Sale, andægtig bedende med foldede Hænder og med Blikket vendt mod Himlen. Da han var sex Aar gammel, tog Faderen ham med sig til Lejren, og her hørte han af Soldaterne upassende Ord og Talemaader, som han ogsaa benyttede sig af, uden at ahne deres Betydning. Da han blev gjort opmærksom paa det Upassende ved disse Talemaader, græd han af Smerte over, at han havde fornærmet Gud, og fra nu af kom intet Øjeblik et usømmeligt Ord over hans Læber. Da han aflagde sit første hellige Skriftemaal, blev han greben af en saa heftig Anger i Hjærtet

over sine smaa Fejl og Ufuldkommenheder, at han græd bitre Taarer og næsten blev syg af Smerte.

I sit tolvte Aar turde han for første Gang modtage den h. Kommunion. Fra nu af gik han ofte til Herrens Bord og fandt i den h. Kommunion stadig ny Kraft til at gjøre Fremskridt i Kjærligheden til Gud og i enhver Dyd. Paa denne Maade henlevede han sine første Ungdomsaar til Opbyggelse for sine Slægtninge og Venner og til alle sine Omgivelsers Beundring, indtil han endelig efter mange Bønner og Kampe fik sin Faders Tilladelse til at træde ind i Jesuiterordenen. Her blev han et Mønster for alle paa Iver i Bønnen, paa Lydig-
hed, Selvfornægtelse og Kjærlighed til Næsten. Da Pesten udbrød i Rom, plejede han med den største Selvopofrelse de Syge baade Dag og Nat, indtil han selv blev smittet af Sygdommen og døde den 21. Juni 1591. Opfyldt af Glæde og under Anraabelsen af Jesu h. Navn, gav han sin rene Sjæl tilbage i Skaberens Hænder.

Paa Grund af hans engløige Uskyldighed gav Pave Benedikt XIII, som optog hans Navn blandt de Helliges, den katholske Ungdom den h. Aloysius til Beskytter og Forbillede. Til den h. Aloysius skal Barnet og Ynglingen tage deres Tilflugt som til deres særegne Skytspatron, for at Gud ogsaa maa vejlede og beskytte dem, for at Gud paa den Helliges Forbøn maa styrke dem i den farefulde Kamp imod den vaagnende Sandseligheds Tillokkelser, hvori saa mange, mange bukke under paa en sørgelig Maade, fordi de ikke søge og have søgt Hjælpen, hvor den ene og alene kan findes, i Gud og hans almægtige Naade.

Maatte Andagten til den h. Aloysius dog stedse udbrede sig mere og mere blandt de Unge, for at danne en kraftig Dæmning imod Letsindighedens, Nydelses-
sygens og Sandselighedens farlige Strømninger, som true med at oversvømme alt, og som drage saa mange Offre ned i den timelige og evige Fordærvelses Afgrund. Meget Godt kunde ogsaa Forældrene stifte,

naar de henviste deres Børn til Andagten til den h. Aloysius og anbefalede dem i Bønnen til Ungdommens Patron.

Netop nu er der saa rig Lejlighed til at minde Børnene om den h. Aloysius. Se ind ad en Blomsterhandlers Vindue i disse Dage, og Du vil uvilkaarligt mindes den h. Aloysius' Navn. Derinde ser Du Rose ved Rose i det herligste Blomsterflor. Rødt og Purpur i alle Schatteringer, Gult og Hvidt er Farverne, hvori disse saa ædelt formede Blomster klæde sig; dog véd jeg ikke, om jeg skal beundre deres Duft endnu mere, end deres Skjønhed. Og ved Siden af Rosen pranger en anden af Foraarets yndigste Børn, som netop nu begynde at udfolde hele deres Herlighed og Skjønhed: det er Lilierne. Paa lange, med grønne Blade beklædte Stængler knejse deres snehvide Blomster med de gule Støvdragere i den aabne Kalk. Skulde det være muligt ikke at mindes den h. Aloysius, naar man betragter Lilien og Roserne? Hans Navn minder jo allerede om Lilleduft. Han bærer jo, som Du véd, en Lilie i Haanden: Symbolet paa hans englelige Kyskhed. Det er den, som gjør den elskværdige Helgens Billed dobbelt tiltrækkende. Men den er ogsaa, skjønt stum, dog en veltalende Prædikant for os alle; den tilraaber os: „Elsker Kyskheden! I ville blive lykkelige allerede her paa Jorden, opnaa en salig Død og engang blive delagtiggjorte i en særegen Lykke i Himlen. Elsker Kyskheden, saa ville Menneskene elske og agte Eder, Gud vil elske Eder og vise Eder sit Aasyn, d. v. s. give Eder en klarere og tydeligere Erkjendelse af ham og hans ophøjede Hemmeligheder, end han giver de øvrige Mennesker. Salige ere de rene af Hjærtet, thi de skulle se Gud!“ Bed den h. Aloysius, Lilien i Guds Have, at han ved sin Forbøn erhverver Dig fra Gud større Kjærlighed til Hjærtets Renhed.

Men ogsaa Rosen minder Dig om ham. Rosen er et Symbol paa hellig Kjærlighed til Gud. Og Kjær-

ligheden til Gud var det, som bevægede ham til at give Afkald paa den rige Fædrearv og alle de Forrettigheder, der tilkom ham som den førstefødte Søn i en af Italiens rigeste Adelsfamilier, og i Stedet derfor at tjene Herren i Fattigdom og Ydmyghed som Ordensbroder. Naar han blot er i Besiddelse af Guds Kjærlighed, saa ønsker og længes han ikke efter de jordiske Goder, som i saa rigeligt Maal staa til hans Tjeneste: ja, han vil ikke engang eje Noget uden Gud alene, for ikke at fristes til at søge og elske Noget uden Gud alene. Maatte den yndige Blomst, der under Ildens eller Guldets Farve hentyder til Kjærligheden til Gud, ogsaa paa aandelig Maade blomstre i Dit Hjærte og, forenet med Liliens snehvide Pragt, glæde Guds Øje, som det glædede sig over den h. Aloysius!

En Smule om Tyendeforhold.

Fornylig havde jeg forvildet mig ud paa Langelinie og slaaet mig til Ro paa en Bænk ved Hvitfeldts Søjlen. Freden var imidlertid kortvarig, thi faa Øjeblikke efter kom to Damer af de saakaldte „bedre“ Klasser og satte sig paa en Bænk ved Siden af og begyndte paa en rædsom Maade at ræsonere over deres Tjenestetyende. Efter et Kvarters Forløb havde jeg hørt saa mange sørgelige og latterlige Historier, at jeg begyndte at tro paa en almindelig Udskøjelse hos denne Del af Menneskeslægten. Dagen efter krøb jeg ind i en Sporvogn og fandt der til min Ærgrelse den ene af de ræsonerende Damer fra Langelinie, men denne Gang i Følgeskab med 2 Børn og en Barnepige. Det mindste Barn, som var ledsaget af en Mælkeflaske, sad paa Pigens Skjød; den femaarige Broder foretog gymnastiske Øvelser i den ene Ende af Vognen. Fruen satte et meget alvorligt Ansigt op og var

fordybet i Læsningen af en Bog. Om det var en Kogebog, tør jeg ikke paastaa. Drengen støjede en Del, og da han ikke kunde underholde sig med Mama og ikke turde binde an med mig, sled og trak han i Pigen, som allerede havde nok at bestille i Forvejen med den Lille, hun havde paa Skjødet.

Pludselig slog den Lilles Latter om til Graad, og Mama kastede et strængt Blik over til Pigen. Barne-pigen og Flasken gjorde deres Skyldighed, og alt var stille et Par Minutter, da lød pludselig hjerteskjærende Jammerskrig fra Bunden af Vognen. Drengen var under sine Øvelser faldet ned af Sædet og laa og jam-rede sig paa Gulvet. Moderen kastede Bogen bort og tordnede over til Pigen: „Hvorfor passer du ikke paa, Anna? Hvor let kunde Ferdinand ikke være kommet til Skade? Det er dog for galt! Jeg har allerede tusinde Gange sagt dig, at du skal passe paa Ferdinand, fordi han er saa livlig. Hvorfor betaler jeg da for en Barnepige?“ Pigen blev ildrød i Ansigtet, kastede et forlegent Blik hen til mig, holdt den Lille og Flasken fast med den Venstre og tørrede med den Højre Støvet af den hylende Ferdinand, som forøvrigt ikke manglede andet, end en Dragt Prygl. Jeg saa ud af Vinduet og takkede Himlen for, at jeg ikke var bleven Barnepige.

En uhyre simpel Historie; men værd at lægge Mærke til. Overalt kan man høre Klager over Tyendets Daarlighed. Som Mændene tale om Politik, saaledes pleje Fruerne at tale om det gamle og evig nye Tyende-Spørgsmaal, og blandt 100 tale de 99 nedsæt-tende om Tyendet. „Forhen“ — ak, da gik alt bedre; men „nu“ — nu er det ikke til at udholde. Og medens Fruerne ikke noksom kunne rose, hvor bekvemt og lønnende Tyendet nu har det, har man paa den anden Side den Kjendsgjerning, at Tusinder af unge Piger hellere spise tørt Brød som Syjomfruer, end fæste sig ud som Tyende.

Naar to kives, saa have de som bekendt i Reglen begge Uret. En daarlig Aand er i mange Henseender trængt ind blandt Tyendet. Men ere Herskaberne ogsaa saa gode som forhen? Man siger, at Nationerne, som have en daarlig Regering, for det meste ikke have fortjent en bedre. Kunne alle Herskaber, som have daarligt Tyende, med en god Samvittighed paastaa, at de have fortjent bedre?

Forhen stode Herskaber og Tjenestefolk i et vist familiært Forhold til hverandre. Men nu er ethvert Spor i saa Henseende forsvundet. Man forsøger det med hinanden, saa længe det synes fordelagtigt for begge Parter; men Tyendet véd, at det med Lethed kan skifte, og Herskabet véd at det med Lethed kan sige op. Naar Manden og Hustruen en Dag blive lidt uenige, saa maa de nødvendigvis se at blive enige igjen, fordi de ere knyttede til hverandre for hele Livet. Men mellem Herskab og Tyende kan den ringeste Ting, en ituslaaet Kaffekop paa den ene Side, et heftigt Ord paa den anden Side, føre til øjeblikkelig Opsigelse og Skiften.

Og tage vi Tyendets Stilling i den „moderne“ Familie engang lidt nærmere i Øjesyn — mon vi da ville komme til den Erkjendelse, at Stillingen virkelig er en saadan, at den kan opvække Tilfredshed og Hengivenhed hos Tyendet? I Almindelighed kan man kortelig betegne den saaledes: alle Ubehageligheder i Familielivet maa Tyendet ogsaa bære med, ofte endog i dobbelt Maal; men det Behagelige lader man gjerne gaa spørløst hen over det. Naar et af Familiens Medlemmer bliver sygt, saa forlanger man med Rette en vis Opofrelse fra Tyendets Side; men naar det selv bliver sygt — er da vel den rette Gjensidighed tilstede? Under alle de Fortrædeligheder, som kunne hænde Fruen og Børnene, maa Tyendet lide med. Det er ofte nok en ligefrem Lynafleder for Ærgrelser og Lunefuldhed. Naar Hustruen er bleven

uenig med sin Mand, uden just at kunne lade ham det føle paa „behørig“ Maade, er det ofte en Lettelse for hende, naar hun kan flygte ud i Kjøkkenet, og i den ulykkelige Tjenestepige finde en Gjenstand, som hun kan udgyde sin Galde over. Og naar man vil kaste efter en Hund, saa finder man jo altid en Sten.

Vittighedsbladene spotte ofte over, at Tyendet nu er blevet saa arrogant, at det forhører sig om Herskabets Forhold, om Børnenes Antal, o. s. v. før det lader sig fæste. Ogsaa det har en alvorlig Side. Der gives jo alt for mange Forældre med Abekjærlighed; men uopdragne Børn ere netop den største Kval for Tyendet. Naar man lejlighedsvis lægger Mærke til, hvorledes den moderne „Frøken Datter“ springer omkring med Forældrenes Tyende, saa kan man ogsaa der blive af med sin Medlidenhed. Naar et ældre Tyende, som véd at det forstaar sine Sager og stedse har ydet Herskabet trofast Tjeneste, Dag ud og Dag ind skal lade sig chikanere, irettesætte og fornærme af Husets unge, opblæste, forkjælede, dumme „Frøken Datter“, saa kan man ikke tage et saadant Tyende det ilde op, om Galden ogsaa løber over en Gang imellem. Og Fruen og Datteren har saa faaet et nyt Bidrag til Underholdning om det gamle Thema: „Nej! — Hvor Tyendet dog nu er blevet frækt i vore Dage; det er ikke til at beskrive!“

Tyendet lider af Nydelsessyge, det er vel sandt. Men viser dette „Tidens Tegn“ sig ikke ogsaa i andre Samfundsklasser? Jo ugemtyligere man gjør Tyendets Stilling indenfor Hjemmets Vægge; desto ivrigere vil det søge sine Adspredelser udenfor Hjemmet. Forhen, da Tyendet endnu betragtedes som Medlem af Familien, delte det sammen med Herskabet baade Arbejdet og Fornøjelserne. Nu, da Tyendet efter endt Arbejde sidder forladt og forglemt i et Hjørne af Kjøkkenet eller i sit halvmørke Sovekammer

nu maa det søge venskabelig Omgang med Mennesker udenfor Huset.

Dersom de ærede Læserinder ikke allerede ere blevne altfor vrede over disse mine Skriverier til Gunst for de tjenende Aander, saa ville de maaske spørge: „Ja, hvorledes skal dette da blive bedre?“ Og her staa vi atter overfor den sørgelige Sandhed, at det er lettere at kritisere, end forbedre.

Et Hoved- og Kjærnepunkt i alle Forbedrings-Forslag forekommer mig at være en større Forsigtighed ved Tjenesteforholdets Indgaaelse. Men Forsigtighed paa begge Sider. Forældre, som overlade deres Datter uden videre til den første den bedste Familie, som betaler saa og saa meget, forsynde sig ved Letsindighed; de sætte deres Barns aandelige og evige Vel paa Spil, thi er det en daarlig Familie, saa vil den unge Pige komme til at lide ubodelig Skade. Men Herskaberne, der hente sig den første den bedste Pige ligesom fra Gaden, for at anbetro hende deres smaa Børns Legemer og Sjæle, handle ligeledes uforsvarligt. Et godt Tyende er en stor Skat; og vil man eje den, saa maa man ikke unddrage sig den Møje, der er forbundet med at søge og prøve.

Og naar Herskabet har fundet et saadant Tyende, saa maa man ogsaa være saa fornuftig at bevare og beholde det. Det første, som i saa Henseende fordres, er stræng Retfærdighed. Intet forbitrer mere, end uretfærdige Bebrejdelser og Irettesættelser. Læg Haanden paa Hjærtet, ærede Læserinder, have I aldrig sagt haardere Ord til Tyendet, end det fortjente det, blot fordi I vare gnavne, ærgerlige over et eller andet, lunefulde eller lede af nervøs Hovedpine? Eller have I ikke mange Gange laant Øre til Børnene, som „sladrede“ om Tyendet, uden først at undersøge, om det maaske var Børnene, der havde forset sig?

Over Retfærdigheden gaar Kjærligheden. Hvorledes og hvorvidt skal man drage Tyendet ind i Familiens Kreds? Jeg tror, dette Spørgsmaal lader sig bedre besvare i hvert enkelt Tilfælde og praktisk, end i almindelig Theori. En dygtig Husmoder vil vide at træffe det rigtige, alt efter de personlige og saglige Omstændigheder. Naar Husmoderen ikke er fornuftig, saa er jo dog alt spildt.

Pastor Anton Bernhards 50-aarige Præstjubilæum i Stockholm.

I Lørdags og Søndags fejrede i Stockholm den derværende Sognepræst, højærv. Pastor *A. Bernhard* sit 50-aarige *Præstjubilæum*, ved hvilken Lejlighed han af den h. Fader er bleven udnævnt til *pavelig Kammerherre*. Stockholmerbladet „*Dagens Nyheter*“ bringer følgende Meddelelser om Festligheden:

Redan i lördags såg man den gulhvita påfliga flaggan svaja på taket till katolska kyrkan härstädes. På hvardera sidan om denna sällsynta fana vajade svensk-nörska flaggan. Detta betydde, att den åldrige kyrkoherden *Anton Bernhards 50-års-jubileum* som prest tagit sin början.

Pastor Bernhard, som är född i Elsass den 14. april 1810, prestvigdes i Strassburg år 1837. Han kallades 1842 hit af dåvarande svenske apostoliske vikarien *Studach*, som just var inbegripen i en häftig kamp för den lilla katolska församlingens existens. Kampen upptogs vid sidan af honom nu äfven af den unge missionären, och under ett 45-årigt oförtrutet arbete i sin kyrkas tjenst har han icke blott tryggt den katolska församlingens tillvaro utan äfven med sin

rika begåfning och sitt vinnande sätt dragit till kyrkan många anhängare. Tiderna ha ändrats. Pius IX:s kamppolitik, under hvilken den ungdomligt hänförde missionären uppfostrats, har efterträds af den trettonde Leos opportunistpolitik. Men i den gamles ådror flyter ännu blodet varmt, och hans hänförelse för kyrkan har icke minskats.

I lördags uppvaktades jubilaren af församlingens presterskap och många vänner med talrika lycköskningar. Med anledning af dagens betydelse framburos nu dyrbara gåfvor, bland hvilka märktes en af katolska församlingen skänkt *messkalk* af ytterst fint och konstnärligt arbetadt förgylt silfver, förfärdigad i Paris, med emaljeradt lock och kring foten försedd med på emalj målade medaljonger, föreställande frälsaren, madonnan och flera helgon; *en praktfull, guldbroderad messskrud*, gåfva af presterskapet, m. m.

Högmessogudstjenesten i går, som började kl. 10 f. m., hade en pregel af största högtidlighet. Det var Kristi lekamens fest.*) Kyrkan var rikt smyckad med grönt och blommer, och en högtidsklädd, andaktsfull skara var församlad. I procession, företrädda af korset, aftågade nu samtliga härvarande katolske prester jemte kyrkoherden i Malmö, *Popp*, till antalet 6, och hemtade jubilaren, som, medan från orgelläktaren afsjöngs abbé Voglers bekanta „Benedictus qui venit“: („Hosanna“), infördes till högaltaret. Derefter bars sakramentet, såsom vanligt är på denna dag, i procession från högaltaret till Kristi hjertas altare, derifrån till jungfruns altare och åter till högaltaret, der jubilaren ifördas den nya praktfulla messskruden, ett mästerstycke af paramentkonst, utfördt i Schlesien.

Nu vidtogs högmessan, vid hvilken pastor Bernhard såsom celebrant assisterades af kyrkoherden i Malmö, *Popp*, såsom diakon och af pastor *Benelius* såsom subdiakon.

*) Kristi Legemsfest fejres i Sverige paa Söndagen i Oktaven.

Messans första nummer „Kyrie eleison“ och „Gloria“ ljuda nu i mäktig kör, ackompanjerad af orgel och stråkorkester. Epistel och evangelium uppläsas, och messans första del avslutas.

Nu uppträder apostoliske vikarien *Bitter*, som knäböjande uppehållit sig vid sidan af högaltaret, och håller festpredikan. Han inleder sitt anslående tal med Davids ord: „Detta är den dag som Herren gör; låtom oss på honom fröjdas och glädjas!“ Med anslutning till dagens betydelse såsom Kristi lekamens fest skildrade han det i samband med nattvardsinstiftelsen stående instiftandet af prestembetet, framhållande dess vigt, och öfvergick derefter att teckna jubilarens lifsgerning. Till sist framförde han *Leo XIII:s helsningar till den äldrige herden* och meddelade, att påfven utnämnt honom till *påfelig kammarherre*.

Under djup rörelse hade den hvithårige gamle åhört detta tal, och när han nu uppträdde för att förätta messoffret, darrade hans röst märkbart.

Harpotoner dallra nu genom hvalfvet. Snart genomtränges det af en violins veka klang. Det är ett mäktigt gripande offertorium af Händel, hvilket med öfverlägsen virtuositet utföres af harpa och violin (solo) med ackompannement af violinqvartett med kontrabas och orgel (utan sång). Följer fortsätningen af Foronis stora messa (nr 1) med dess väldiga Credo, dess vemodiga Benedictus och dess mystiska Agnus Dei.

Efter messans slut utfördes Haydns storartade *Te Deum*. Jubilaren iklädes det dyrbare *velum*, som skänkts af härvarande franska skola och som är förfärdigadt i Lyon af dyrbara spetsar. Han uppträder å nyo, fattar monstransen, vänder sitt blida ansigte till församlingen och utdelar sålunda ännu en gång välsignelsen.

Den högtidliga messan var bevistad af en folkskara, som till trängsel fylde kapellet. Ofver hela akten hvilade den underliga stämning, som den katolska kyrkans ritus förmår framkalla, parad med känslan af den

vördnad man är skyldig en gråhårsman, hvars verksamhet — man må nu hysa hvilken öfvertygelse som helst — är en lång rad af sjelfuppoftande handlingar.

Pastor Bernhard var i går inbjuden till middag hos apostoliska vikarien i sällskap med kyrkorådet och presterskapet.

Bland *gafvorna* märktes förutom de redan nämnda: ett praktfullt inbundet, med kolererade planscher försedt „*Missale romanum*“ med i Tyskland tryckt dedikation till jubilaren, *spetsarbeten* m. m. från systrarna vid Oscars minne, *kyrkokärl*, hörande till kalken och förfärdigade i Paris, m. m.“

Pastor Bernhards gyldne Præstjubilæum synes efter denne protestantiske Beretning at have været en overordentlig smuk og opløftende Højtidelighed, der vil føje en ny Mindets Blomst til den Krans af glædelige Mindedage, som vor h. Kirke har samlet sig i Sverige. Der kan heller ikke være mindste Tvivl om, at Pastor Bernhard fuldtud har fortjent den Hyldest, som vistes ham paa hans Højtidsdag, efter at han i 45 Aar har arbejdet som en tro Tjener i Herrens Vingård her i Norden. Maatte Gud belønne ham med evige Goder, det er vort Ønske, vor Bøn for Jubeloldingen.

I næste Nr. af Ugebladet skulle vi bringe en dansk Beretning om Jubilæet, tilligemed et Digt, hvormed et af Skolebørnene hilsede Pastor Bernhard paa denne hans Hædersdag.

Efterretninger fra Ind- og Udland.

Kjøbenhavn. Fra *Mariaforeningens* Bestyrelse have vi modtaget Meddelelse om Aarsregnskabet fra Majmaaned 1886 til Juni 1887. *Indtægten* har i dette Tidsrum været 489 Kr. 94 Øre, *Udgiften* 526 Kr. 86 Øre, saa at Foreningen desværre har begyndt sit nye Regn-

skabsaar med en Restgjæld paa 36 Kr. 92 Øre. Idet Bestyrelsen bringer dette til Medlemmernes Kundskab, tillader den sig at bringe en hjertelig Tak til Enhver, der har støttet Foreningen, og derved gjort det muligt for den, at afhjælpe megen Trang indenfor Menigheden. Det er saaledes blevet den muligt at uddele Klæder, Linned, Strømper og Fodtøj til 14 Konfirmanter, 16 Skolebørn, hvoraf 13 vare Neokommunikanter, og til en Pensioær hos Sct. Josefs Søstre. Tillige ere Præmier blevne uddelte til 4 Børn, som særlig have udmærket sig ved Flid og god Opførsel. Trangen i Menigheden er imidlertid stor, og Bestyrelsen retter derfor en indtrængende Bøn til Enhver, der har Evne og en god Villie, om at understøtte den i dens Bestræbelser for at lindre Trangen i Menigheden, dels ved at *indmelde sig i Foreningen* (2—4 Kr. aarlig), dels ved at betænke den med *særlige Bidrag*. Foreningen tæller for Tiden 65 Medlemmer, og Anmeldelser om Optagelse eller om Bidrag modtages med Taknemlighed af Foreningens Protektor, højærværdige Hr. Pastor *Braun*.

— Søndagen den 1. Maj foretog den højærv. apostoliske Præfekt den aarlige Meddelelse af *Konfirmationens h. Sakramente* til 34 af Menighedens Børn. Fire Uger efter, paa den h. Pintsefest, meddeltes det samme h. Sakramente til 60 voxne Konvertiter i Menigheden. Meddelelsen af Konfirmationens eller Bekræftelsens h. Sakramente sker for de Voxnes Vedkommende, som bekjendt, kun hvert andet Aar.

— *Svendeforeningens Udflugt* til Frederiksborg i Søndags var begunstiget af det bedste Vejr. 23 Medlemmer deltog i Turen. Det første Besøg efter Ankomsten til Hillerød gjaldt Slotshaven, hvor der spistes Frokost, efter hvilken Foreningens Sangkor forlystede Deltagerne med Afsyngelsen af forskellige Sange, der løde overordentlig smukt og tiltalende, foredragne af det kraftige Mandskor ude i Guds frie Natur. Derefter begav man sig til Slottet, hvor navnlig Riddersalen og Kirken med alle deres Seværdigheder vakte Deltagernes Beundring. Tiden løb imidlertid altfor hurtig, og inden man vidste af det, var den saa vidt fremskreden, at den projekterede Fodtur til Fredensborg maatte opgives. Man nøjedes derfor med at foretage, under Munterhed og Sang og under Anførsel af et improviseret „Svendeforeningsorkester“, en længere Marsch i Omegnen af

Hillerød indtil Gribskoven. Efter et kort Ophold i denne smukke Skov vendte man tilbage til Hillerød, hvor man i Sommerlysts Have delikaterede sig med en „Fest-Toddy“. Ved denne Lejlighed holdtes flere begejstrede Taler af Præses og Foreningens Medlemmer, ligesom ogsaa flere oprigtige og velmente Skaaler udbragtes. Kl. 9¹/₂ vendte man tilbage til Hovedstaden og skiltes fra hverandre med Ønsket om, at Svendeforeningen atter ret snart maatte foretage en lignende og lige saa vellykket Udflugt.

England. Den pavelige Nuntius i München, Msgr. *Ruffo Scilla*, som af Leo XIII har faaet det Hverv at bringe Dronning *Viktoria* den h. Faders Lykønskning i Anledning af hendes Regerings-Jubilæum, ledsages paa Turen til London af to af det pavelige Adels-Akademis' Elever: Msgr. *v. Zalewski* og Msgr. *Merry del Val*.

Kirkelig Kalender.

Søndag den 19. Juni. — **3. Søndag efter Pintse.** Hovedfesten for Jesu guddommelige Hjerte (Gudstjenesten som paa Højtidsdagene). — **20. M.** Votivofficium af Sct. Ansgar. — **21. Ti.** Aloysius, Bekjender, Ungdommens Patron. — **22. O.** Paulinus, Biskop. — **23. To.** Vigilie til Sct. Hansdag (uden Faste). — **24. F.** Johannes den Døbers Fødsel. — **25. L.** Vilhelm, Bekj. (Vigiliefastedag).

Søndag den 26. Juni. **4. Søndag efter Pintse.** **Apostelfyrsterne Petri og Pauli Fest.** (Kollekt af Peterspenge finder Sted i alle Præfektorets Kirker og Kapeller).

Sct. Andreas Kirken paa Ordrupshøj: Tirsdag den 21. Juni fejres den h. Aloysius' Mindedag med Levitmesse Kl. 9 og Festandagt Kl. 7¹/₄ Aften.

Mariaforeningen lader Onsdag den 22. Juni Kl. 8¹/₄ læse en h. Sjælemesse i Sct. Ansgars Kirke for sit afdøde Medlem, forh. Partikulier C. F. Grøder.

Unio. Idag, Søndag den 19. Juni, er Udflugt til Ordrup og Omegn. Medlemmer som ønske at deltage, bedes møde ved Jærnbanestationen Kl. 8³/₄ Form. Den h. Messe overværes i Ordrup, hvorefter spises Frokost. Madkurve medbringes. I Tilfælde af daarlige Vejr opsættes Turen.

Onsdag den 22. Juni Kl. 7 Aften indvies Unios Flag ved en lille Højtidelighed i Sommerlokalet. Der spises til Aften i Haven, hvorfor Madkurve bedes medbragte. Emblem bæres.

Hermed et Tillæg.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

Femogtredivte Aargang.

„Nordisk Ugeblad“ udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer Millech, Store Købmagergade 10, 1. S., Kjøbenhavn. — Redaktør: A. Johansen, Bredgade 64, 1. S.

N°. 26.

Søndagen den 26. Juni.

1887.

Indhold. Apostelfyrsterne Petrus og Paulus. Pastor Bernhards Præstebubilæum. Til Danmarks Katholiker. Efterretninger fra Ind- og Udland: Kjøbenhavn, Stockholm, Köln, Rom, Irland, Rusland.

Apostelfyrsterne Petrus og Paulus.

Hvert Aar fejrer vor h. Kirke det festlige Minde om den herlige Martyrdød, som de hh. Apostle *Petrus* og *Paulus* led for Troens Skyld, den Første paa Korset, den Anden ved Sværdet. Den fattige Fisker Petrus har Herren gjort til sin Stedfortræder paa Jorden og til sin Kirkes synlige Overhoved; den rasende Forfølger af de Kristne, Saulus, har han i et Øjeblik forvandlet til Kristendommens største Forkæmper Paulus. — Vi ære begge disse Mænd som Apostlenes Fyrster og den kristne Kirkes Grundpiller. Festen gjælder Begge; men Petrus har Forrangen, om ham er der udelukkende Tale i Dagens Evangelium. Han er Klippen, Apostlenes Overhoved, de Troendes Fader,

ham har Frelseren overgivet Himmeriges Nøgler og overdraget til ham Overhyrde-Embedet over hele Hjorden. „Blandt Alle vælges Petrus“, skriver *Leo den Store*, „for at han skal lede alle Nationers Kaldelse og være en Foresat for selve Apostlene og alle Kirkens Fædre. En stor og vidunderlig Delagtighed i sin Magt har Guddommen forundt denne Mand.“

„Da de tolv Apostle“, vedbliver den samme hellige Kirkelærer i sin Tale paa nærværende Festdag, „af den Helligaand havde modtaget den Naadegave, at tale i alle Tungemaal, og fordelt Landene imellem sig, for at bringe dem Evangeliet, da bestemtes Apostelfyrsten Petrus for det romerske Riges Hovedstad, for at Sandhedens Lys, som tændtes til Frelse for alle Nationerne, paa en virksom Maade maatte fra Hovedet af meddele sig til hele Verdenslegemet. Men hvor fandtes der vel en Nation, som den Gang ikke havde sin Repræsentant i Rom? Og hvad Rom havde erfaret, hvorledes kunde det blive skjult for Nationerne? Her i Heden-skabets Centrum gjaldt det om at bekæmpe Filosofiens falske Grundsætninger, at gjøre den jordiske Visdoms Forfængelighed til Skamme, at tilintetgjøre Dæmonernes Dyrkelse, at fjerne alle de ugudelige Ofre, hvor Overtroen paa det omhyggeligste havde forenet Alt, hvad mangehaande Vildfarelser nogensinde havde opfundet.

Til denne Stad kommer Du altsaa, hellige Apostel, uden Frygt og Bæven, og medens Din Kampfælle, Paulus, endnu beskæftiger sig med Grundlæggelsen af andre Kirker, drager Du ind i denne Skov, hvor de vilde Dyr husere, i dette Ocean med de vældige Bølger, modigere, end da Du vandrede henover Søens Vover. Du frygter ikke for Rom, Verdens Herskerinde, Du, som frygtede fordum for Pigen i Kaifas' Hus. Var Klaudius' Magt og Nero's Grusomhed da ringere, end Pilati Domstol og Jødernes grumme Had og Raseri? Kjærlighedens Magt besejrede Frygten, og

Du mente ikke at burde frygte for dem, som Du havde begyndt at elske. Denne uforfærdede, hengivne Kjærlighed var Du i Sandhed allerede i Besiddelse af den Gang, da Bekjendelsen af Din Kjærlighed til Herren befæstedes ved hans tre Gange gjentagne, hemmelighedsfulde Spørgsmaal: „Petrus, elsker Du mig?“ Og Kjærligheden, som brændte i Dit Hjærte, ønskede ikke Noget inderligere, end at se Hjorden, som Du elskede, opfyldt af den samme Kjærlighed.

Din Tillid forøgedes ogsaa ved alle de Vidundere, alle de Naadegaver, som bleve Dig til Del. Du havde allerede undervist Folkene, som tilhørte Omskjærelsens Lov; Du havde grundlagt Kirken i Antiokia, hvor man først begyndte at nævne det kristne Navn med Ære; Du havde allerede forkyndt Evangeliets Lære i Pontus, Galatien, Kappadocien, Asien og Bethynien; uden Betænkelighed, uden Frygt for et ugunstigt Resultat, uden at tage Hensyn til din høje Alderdom, bærer Du nu Kristi Kors som Sejerstegn ind i det romerske Vesten.“

„Paa denne Ene“, siger den h. Kirkelærer *Cyprian* († 258), „bygger Herren sin Kirke, og befaler ham, at han skal vogte hans Hjord; og omendskjønt han efter sin Opstandelse giver alle Apostlene lige Myndighed, saa har han dog, for at aabenbare Enheden, anordnet det saaledes, at denne Enhed netop udgaar fra En. De øvrige Apostle vare vel, hvad Petrus var, delagtige i den samme Ære og Magt; men Begyndelsen udgaar fra Enheden, og Forrangen gives Petrus, for at der maatte være *een* Kristi Kirke og *een* Stol. For Enhedens Skyld er hele Kirken bygget paa Klippen Petrus; denne Apostel er hele Kirkens synlige Midtpunkt. Sin Forrang har han efterladt til den romerske Kirke, derfor er den biskoppelige Stol dersteds Petri Stol, og Kirken i Rom den Første og Fornemste; med dens Biskop maa alle Biskopper være forenede. Hvo, som modsætter sig Kirken, hvo, som forlader

Petri Stol, paa hvilken Kirken er grundet, er i formastelig Vildfarelse, dersom han tror at være indenfor Kirken.“ Og paa et andet Sted skriver den samme h. Cyprian: „Den romerske Kirke sender sine Rundskrivelser til hele Verden, til alle Kirker og til alle Kristne. Der er kun een Kirke, bygget af Jesus Kristus paa Petrus, Oprindelse og Grund til dens Enhed.“

Som Cyprian saaledes tale de øvrige Kirkefædre. *Basilus* († 379) siger: „Den lykkelige Petrus er bleven stillet i Spidsen for alle Apostlene“; og *Cyrillus af Jerusalem* († 395): „Petrus er Apostlenes fornemste Helt og deres Hoved, Apostlenes Præses og Kirkens Herold“; og *Ambrosius* († 379): „Hvor Petrus er, der er Kirken!“ Og *Augustinus* endelig erklærer: „Rom har talet — Sagen er afgjort!“

I de tre første kristne Aarhundreder rasede Kristenforfølgernes Sværd fornemmelig imod de romerske Biskopper, og det samme har gjentaget sig i mange senere Aarhundreder; Kirkens Fjender have stedse rettet deres Angreb imod Overhovedet i Rom. Ogsaa i vore Dage have Kristendommens Fjender rettet deres Vaaben mod Rom; man søger at ødelægge Klippen, for at hidføre den Kirkes Undergang, som er bygget paa den. Vi maa derfor i Dag paa Apostelfyrsternes Fest forny og gjenoplive vor Troskab og Hengivenhed for vor h. Kirke og for vor h. Fader Leo XIII, Apostlen Petri 262. retmæssige Efterfølger paa Bispestolen i Rom og alle Troendes Fader. „Uagtet vi alle Vegne ere omgivne af truende Bølger og farlige Storme“, siger den h. Krysostomus, „saa frygte vi dog ikke noget Skibbrud, thi vi staa paa en høj Klippe. Bølgerne knuse ikke Klippen, men de brydes mod den og blive til Skum. Gud har grundfæstet Kirken; hvo kan ødelægge den? Himmel og Jord ville forgaa, men mine Ord skulle ikke forgaa, siger Herren. Hvilke Ord? „Du er Petrus, og paa denne Klippe vil jeg bygge min Kirke, og Helvedes Porte skulle ikke overvælde den.“

Den første offentlige Højtideligholdelse
af
et 50-aarigt Præstebilæum
i Sverige siden den katholske Tid.

Begunstigede af det herligste Vejr, blaa Himmel og venligt Solskin, have Stockholms Katholiker den 11. og 12. Juni fejret deres gamle, højtagede Sognepræst, højærv. Hr. Pastor *Anton Bernhards* 50-aarige Præstebilæum. Lørdag Morgen, den 11. Juni, vajede højt oppe over Korset, som smykker den katholske Kirkes Hovedportal, den pavelige gul-hvide Fane, sagtens første Gang i Stockholm siden umindelige Tider. Da den katholske Kirke ligger temmelig højt, saa forkyndte den sjældne Fane i en vid Omkreds for alle Hovedstadens Indvaanere, at Katholikerne gjorde sig rede til at fejre en ganske særegen Fest. Over Hovedingangen vajede tillige to store svenske Flag, og paa begge Sider dannede høje, løvrige Guirlander den værdige Afslutning af den ydre Dekoration. Ogsaa Kirkens Indre havde travle Hænder søgt at smykke saa herligt som vel mulig, for at Helligdommen paa en værdig Maade kunde præsentere sig til den kommende Festdag, Kristi Legemsfesten.

Kl. 10 begyndte Gratulanterne at indfinde sig, for at lykønske den højærv. Jubelolding, som tillige er den katholske Gejstligheds Nestor i de tre nordiske Riger.

Pastor *Anton Bernhard* er født den 14. April 1810 i Elsass, og saaledes 43 Dage yngre end vor h. Fader Leo XIII, som jo ogsaa i Aar fejrer sit gyldne Præstebilæum. Sine Studier begyndte og fuldendte Pastor Bernhard i Strassburg. Paa Grund af sit fremragende Talent paa Filosofiens og Theologiens Omraade, fik han Tilladelse til at fortsætte sin videnskabelige Uddannelse endnu et Aar. Det var paa denne Tid, at den unge Præst, begejstret ved Beretningerne om det kraftige Opsving, som den katholske Kirke tog i Nordamerika,

højmodig stillede sig til Biskoppen af Strassburgs, Msgr. *de Trévernes* Raadighed, for at hellige sig Missionsgjerningen i det fjærne Vesten. Men Gud havde andre Planer med den nidkjære, offervillige Præst. Biskoppen afslog Pastor Bernhards Tilbud, og anviste ham istedenfor et Embede ved Sct. Johannes Kirken i Strassburg.

I Begyndelsen af Fyrrerne rettede den apostoliske Vikar i Sverige, Msgr. *Laurentius Studach*, ogsaa sit Blik paa Strassburg og Elsass, i Haab om, at der derfra maatte komme Hjælp til Missionsgjerningen i Sverige.

Rektoren for Seminariet, den senere Biskop Dr. *Räss*, mindedes Abbé Bernhards Længsel efter at hellige sig Missionsgjerningen, og foreslog ham baade for Biskoppen af Strassburg, og for Vikar Studach, som en Gejstlig, der var vel skikket for Stockholm. Denne Gang gjaldt det Opfyldelsen af det guddommelige Forsyns Planer, og dettes kjærlighedsfulde Styrelse lykkes det derfor ogsaa at rydde alle Hindringer af Vejen. Efter en lang og besværlig Rejse ankom Pastor Bernhard lykkelig den 4. Oktober 1842 til Stockholm og helligede siden den Tid den svenske Mission alle sine Kræfter.

Hvad han har arbejdet, virket, ofret og lidt i disse 45 Aar, lader sig ikke i en Haandevending beskrive i denne korte Meddelelse om Festlighederne i Anledning af hans Jubilæum. Sverige ansaas jo indtil over Halvdelen af dette Aarhundrede for det mest intolerante protestantiske Land, og dets Lovgivning truede enhver Svensker, som vendte tilbage til Moderkirken, med Ejendomsfortabelse og Udvisning af Fædrelandet. Naar den katholske Kirke nu glæder sig ved en ulige større Frihed, saa maa det ogsaa for en stor Del tilskrives dens kyndige Forsvarers kloge og modige Optræden i Nødens Time, vi mene Pastor Bernhards værdige Optræden overfor Fanatismen og Ufordrageligheden, saa at han med Rette kan betegnes som Banebryderen for de svenske Katholikers religiøse Frihed.

Men lad os vende tilbage til Festen. Lørdag Morgen Kl. 10 aabnede den højærv. apostoliske Vikar *Bitter* tilligemed alle Hovedstadens Gejstlige Gratulanternes Række. Som Gave fra *alle* den svenske Missions Gejstlige overrakte han Jubilaren en prægtig gothisk Messeklædning. Den er forarbejdet af Paramentforeningen i *Neisse* og viser paa en hvid-gul Grund af Silkebrokade i et kunstfærdigt broderet Kors Billedet af Himmeldronningen med det guddommelige Barn paa Armen, et Pragtarbejde af tysk Kunstbroderi. Nu afløste den ene Deputation den anden. Festkomiteen overrakte i Menighedens Navn en herlig Kalk med Messekander, forarbejdet i Paris og ligeledes i gothisk Stil. Kalken er af rent Sølv og ægte forgyldt. I rigt Filigranarbejde findes 12 Medailloner fremstillede paa den. Paa Foden ser man Billedet af Frelseren, den saligste Gudsmoder, den h. Josef og den h. Petrus. Paa Grebet findes 4 smukke Englehoveder og omkring selve Kalkskaalen, mellem glimrende Ædelstene, 4 symbolske Figurer: Troen, Haabet, Kjærligheden og Retfærdigheden. Messekanderne er ligeledes af overraskende Skjønhed, og begge Dele have fremkaldt almindelig Beundring baade hos Katholiker og Protestanter. Derefter fulgte *Sct. Josefs Søstre* med et overordentlig smukt Skuldervelum, som bærer Frelserens Navnetræk i ophøjet Guldbroderi, omgivet af rige og smagfulde Ornamenten. Det er forfærdiget i *Lyon*. *Sct. Elisabeths Søstre* have forarbejdet en prægtig Alba og en meget fint udført Stola. Den katholske Skole *Providentia* overrakte en i Paris forfærdiget, meget kostbar Rochet; en enkelt Familie Pustet's nyeste Pragtmisale i fineste Indbinding, en anden Familie ligeledes en smukt broderet Rochet, en anden en kostbar Blomstervase af svensk Porcelain; og samtidig udbredte en stor Mængde smukke Buketter og Blomsterkurve deres Vellugt i Jubilarens Værelse, som indtil Kl. 5 stadig var opfyldt af Gratulanter, som kom fra alle Sider.

Særlig smukt og gribende var det Øjeblik, da den gamle Sognepræst var omringet af Pigerne og Lærereinderne fra den katholske Skole Providentia, og en lille Pige paa 10 Aar, med en duftende Buket i Haanden, deklamerede følgende allerkjæreste Vers:

Når, gode fader, alla fira
Med hyllning högtidsdagen din,
Få ej de unga äfven vira
En blomma uti kransen in?

En femtioårig tjense i Herran,
I dag du fyller talet opp,
Ej dina krafter svike, — fjerran
Den dagen vare, — är vårt hopp.

Tack, fader, tack hvad vi fått lära
Alt godt, som du oss visat på,
Vår tro på frälsar'n och hans lära,
För det vi tacka dig, vi små.

Må ännu länge vi dig vörda
Bland oss och följa dina råd;
Och må du, fader, länge skörda
I rikligt mått vår Herres nåd.

Til den svenske Beretning, som vi meddelte i forrige Nummer fra „Dagens Nyheter“ kunne vi endnu tilføje et Par smaa Bemærkninger. Da den katholske Kirke i Stockholm desværre er temmelig lille, var Adgang kun tilstedt Protestanter mod Fremvisning af Gratis-Adgangskort, og en stor Mængde maatte allerede om Lördagen sendes bort med uforrettet Sag, da der kun turde udstedes et begrænset Antal Kort. Søndag Formiddag vare tre Politibetjente posterede udenfor Kirken, for at opstille de ventende Protestanter i Rækker og for at hindre Trængsel.

Hvad Musiken angaar, da opførtes *Foroni's* store Messe. Foroni var forhen Musikdirektør ved den katholske Kirke og ligger begravet paa den katholske

Kirkegaard. Offertoriet var et Mesterværk af *Händel* (largo) for Orgel, Harpe, Violiner, Cello og Bas. Orgelet spillede af Direktør *Ahlström*, som i 30 Aar har været knyttet til Kirken, de andre Instrumenter, under Ledelse af Hr. Kapelmester *Stanék*, af Herrer fra det kgl. Hofkapel (det store Theaters Orkester).

Det sædvanlige Kirkekor var betydelig forstærket ved *frivillig* Understøttelse af det kgl. Theaters Kræfter. Hele den kirkelige Højtidelighed var storartet. Den lille Kirke frembød i sit rige, ædle og smagfulde Festskrud et Billede af gribende Virkning. Alle Katholiker og Protestanter vare ganske henrevne af denne Højtidelighed, og overalt kunde man høre, at saadan en Fest var netop kun den katholske Kirke istand til at fejre. Endskjønt Gudstjenesten varede i $2\frac{1}{2}$ Time, sagde Folk dog, at den snarere havde været for kort, end for lang.

Om Aftenen Kl. 6 holdt Jubilaren Festandagten og meddelte den sakramentale Velsignelse, hvormed den herlige Fest afsluttedes. Telegrammer og Breve vare indløbne fra Frankrig, Tyskland, Danmark, Norge og fra en hel Mængde svenske Byer.

Til Danmarks Katholiker.

Med Glæde og længselsfuld Spænding imødese alle den katholske Kirkes Børn Ugangen af dette Aar, ved hvilken, den 31. December, Kirkens øverste synlige Hyrde og Styre, vor h. Fader, Pave Leo XIII, om Gud bevarer hans Liv, vil have den sjældne Lykke og Glæde, at kunne højtideligholde sit 50-aarige Præstetjubilæum. Mere end nogensinde før ere derfor nu

Alles Blikke henvendte paa den evige Stad og paa ham, den ærværdige Olding, som allerede i niende Aar indtager den ophøjede Plads paa Petri Stol; fra Millioner og atter Millioner taknemlige Hjærter opstige daglige Bønner til Himlen om, at Gud maa styrke og opholde hans Liv, for at han fremdeles, uanfægtet af Aarenes Byrde og Modstandernes hvasse Angreb, med samme beundringsværdige Forstaaelse af Tidens Brøst og Trang, med samme Fasthed og Visdom som hidindtil, maa vedblive at lede Kirkens Skib igjennem Tidens Storme og Brændinger.

Men foruden i denne fælles Bøn for Kirkens Overhoved, mødes i lige Maade hele den katholske Kristenhed i den, oprindeligt fra Komiteen i Bologna udgaaende, Tanke, ved særlige Manifestationer fra alle Kirkens Egne at give den h. Fader paa hans præstelige Mindes- og Hædersdag et synligt Vidnesbyrd om den virksomme og deltagende Kjærlighed, der forener dem Alle uden Undtagelse med deres fælles aandelige Fader og Hyrde. Naar da Alt tyder paa, at der vil opstaa en sand Kjærlighedens Kappelstrid imellem de forskellige katholske Nationer, for i Anledning af denne den h. Faders Festdag at dokumentere deres Vedhængenhed ved den Apostoliske Stol og deres Troskab mod de katholske Principer, saa nærer jeg tillige den inderlige Overbevisning, at det vil finde en varm Gjenklang i alle danske Katholikers Hjærter, naar jeg nu henvender mig til dem med den Bøn: Slutted Eder Alle som En til den almindelige Bevægelse, der gaar igjennem hele den katholske Verden; bønfaller den Almægtige om, at Han endnu i mange Aar vil bevare dette dyrebare Liv, som er blevet til en Lysstøtte paa den nærværende Tids vildsomme Veje; I Smaa og Store, Fattige og Rige, lægger Eders Skjærv sammen, at ogsaa fra disse fjærne Kyster en Kjærlighedens og Erkjendtlighedens Gave kan blive føjet til den glimrende Række af Gaver, som hele den katholske Ver-

den paa Festdagen den 31. December vil nedlægge for den ophøjede Jubeloldings Fødder. Hvor ringe end Eders Tal og materielle Evner monne være, saa vil dog den gode Villie og den Inderlighed, der lægges ind i den Gave, som et af Kirkens yngste Skud bringer sin aandelige Fader, fuldtud erstatte, hvad der mangler den i Glans og ydre Omfang.

Velan da, kjære Katholiker, Præster og Lægfolk, drøfter i Fællesskab de Midler og Veje, som i Betragtning af vore Forhold maatte synes mest egnede til at lade Danmarks Katholiker indtage en om end kun liden, saa dog værdig Plads, iblandt de Mange, som den 31. December ville frembære deres Gaver og Lykønskninger for Kirkens Overhoved, vor h. Fader, Pave Leo XIII!

Kjøbenhavn, den 21. Juni 1887.

J. von Euch,

Apostolisk Præfekt for Danmark.

I Henhold til ovenstaaende Meddelelse fra den højærv. apostoliske Præfekt, indbyde vi herved *alle Mænd og Ynglinge* i Menigheden til *et Fællesmøde Søndag Aften den 26. Juni Kl. 7¹/₂* i Forenings-Lokalet, Frederiksberg Allé Nr. 15—17, for at den kjøbenhavnske Menigheds Deltagelse i den h. Faders Jubilæums-højtidelighed kan blive drøftet, og Resolutioner i saa Henseende vedtagne.

J. Braun,
Sognepræst,

Ant. Neuvel,
Præst ved St. Josefs Hosp.

H. Slump,
Kapellan.

Andr. Johansen,
Redaktør.

Efterretninger fra Ind- og Udland.

Kjøbenhavn. Sct. Josefs Søstrene have for nylig lidt et føleligt Tab ved Søster *Anna Felicitas'* dødelige Bortgang. Den Afdøde, som kun opnaaede en Alder af 30 Aar, var en af det herværende Ordenshus' talentfuldeste og dygtigste Lærerinder. Den højtidelige Sjælemesse, som fandt Sted den 8. d. M. i Sct. Ansgars Kirke, overværedes, foruden af Skolens Elever, hos hvem Søster Anna Felicitas stod i høj Yndest, ogsaa af talrige Menighedsmedlemmer og af mange Protestanter. Den højærv. apostoliske Præfekt og samtlige Sognegeistlige viste den Afdøde den sidste Ære, ved at deltage i Ligfølget. R. J. P.

— Den herværende katholske *Svendeforening* kunde i Søndags glæde sig ved flere af D'hr. Gejstliges Besøg i Foreningens Lokale. Hædersgjøsten var højærv. Dr. R. *Kiesler*, Svendeforeningens Præsæs i Stockholm, der paa sin Gjennemrejse til Udlandet ikke kunde bringe det over sit Hjærte at forlade Kjøbenhavn, uden først at have hilst paa den kjøbenhavnske Svendeforenings værdige Medlemmer. Hr. Dr. *Kiesler* modtoges med Jubel i Foreningen, og efter at den højtidelige Optagelse af 2 nye Medlemmer havde fundet Sted, gav den herværende Præsæs, højærv. Hr. Kapellan H. *Slump*, Ordet til Dr. *Kiesler*, som i begejstrede Ord henvendte sig til de forsamlede Svende og opfordrede dem til at virke med Iver og Udholdenhed for Udbredelsen af denne højt vigtige, sociale Forening i den danske Hovedstad. Tillige gav han nogle interessante Oplysninger om den stockholmske Svendeforening, som stadig kunde glæde sig ved heldig Fremgang og af mange Menighedsmedlemmer betragtedes som en Øjesten, hvis Vel de stedse vare rede til at fremme efter Evne og Kræfter. Foreningen havde saaledes allerede samlet 5000 Kr. til et Foreningshus, og en Bazar, som en Dame i Menigheden havde foranstaltet til Foreningens Bedste, gav den kjønne Indtægt af 500 Kr. Ogsaa det aandelige Liv rørte sig paa en smuk Maade i Foreningen. De foreskrevne Fælleskommunioner fandt stedse talrige Deltagere, og saavel ved disse som ved Processionerne og andre kirkelige Manifestationer mødte Svendeforeningens

Medlemmer *in corpore* med Forenings-Emblem og Banner. Ogsaa den kjøbenhavnske Svendeforening maatte arbejde hen til en lignende Fællesoptræden, hvorved baade Gudstjenesten forherligedes og Medlemmernes Bevidsthed som Korporation styrkedes til Gavn og Fremme for Foreningen. Til Slutning lovede Dr. Kiesler, at han fra Stockholm vilde sende en Præmie til den Svend, som regelmæssig havde besøgt Foreningens Møder hele Aaret igjennem.

Stockholm. Anden Pintsedag meddelte den højærv. apostoliske Vikar *Alb. Bilter* for første Gang, siden Tiltrædelsen af Embedet, *Konfirmationens* h. Sakramente til 56 af Menighedens Medlemmer, af hvilke Størstedelen vare Konvertiter. Den h. Eugenias Kirke var opfyldt indtil Trængsel, baade af Katholiker og Protestanter.

At dømme efter det Liv, som begynder at røre sig i de katholske Menigheder i Sverige, har man al Anledning til at haabe, at Sandhedens Magt begynder at fæste Rod hos Sveriges Indvaanere, og at Dagen engang oprinder, da denne Perle, som fordem løsreves med Vold og Magt fra Kirkens Diadem, atter skjænkes den sande Kirke tilbage. Maatte Gud forunde dette i sin Naade!

Køln. I det katholske Svendehospitium fandt i det sidste Aar over 2400 tilrejsende Svende Optagelse og for Størstedelen i flere Dage gratis Forplejning.

— Indsamlingen, som hele den katholske Presse i Tyskland har iværksat til Opførelsen af en ny Maria-Kirke i Hannover, for at den berømte Centrumsfører, Dr. *Windthorst's* „Hjærtensønske“ maatte opfyldes, har hidtil indbragt en samlet Sum af 49,500 *Mark*.

Rom. Et Rygte vil vide, at den h. Fader har besluttet sig til at modtage de Pilegrimme, som komme til Rom i Anledning af hans 50-aarige Præstejubilæum, i Audients i *Peterskirken*, men for lukkede Døre. Paven skal selv have meddelt dette til Ærkebiskoppen af New-York i en Audients, som denne fornylig havde hos Kirkens Overhoved.

— Søstrene af Jesu h. Hjertes Kongregation, som vare sendte til Rom fra forskjellige af Kongregationens Huse i Italien, Belgien, Frankrig, Spanien, England, Amerika og Australien, for at overrække den h. Fader Gaver i Anledning af Jubilæet, bleve modtagne den 7.

d. M. i Vatikanet. Kostbare Tæpper, rigt udstyrede Messeklæder, transportable Altere, til Brug for Missionærerne, og mange andre kostbare Gjenstande, som udmærkede sig lige saa meget ved Arbejdets Elegance og Finhed, som ved Stoffets Kostbarhed, overrakte den h. Fader

— Antallet paa Jubilæumsgaverne, som Englands Katholiker have besluttet at sende Leo XIII, er allerede vokset i den Grad, at det Ønske er bleven fremsat, at England og de Forenede Stater i Nordamerika helst maatte frembære de øvrige Gaver i Form af Peterspenge. Skjønt der valgtes et stort Værelse i Vatikaner Udstillingen til disse Landes Afbenyttelse, mangler der dog allerede Plads til Gaverne. Tyskland gjør ogsaa Fordring paa stor Plads; til Udstillingen af de Bøger, der overrækkes som Jubilæumsgaver, lægger det allerede Beslag paa 40 Kvadratmeter.

— Den sidst udkomne Aarsberetning fra *Propaganda* Kongregationen i Rom giver et interessant Indblik i denne vigtige katholske Institutions Virksomhed, som omfatter hele Verden. Kongregationen har sex Opdragelses-Anstalter i Byen Rom. 1. *Kollegium Urbanum de Propaganda Fide* med 136 Studenter fra alle Verdens Lande. Ti af de danske Gejstlige ere Elever af dette Kollegium. Undervisningsplanen omfatter de sædvanlige Gymnasialfag og et fuldstændigt Kursus i Filosofi og Theologi. Undervisning i fremmede Sprog navnlig gives i et Omfang, som intet andet Sted Verden. De vordende Missionærer kunne her lære næsten alle de Sprog, som de senere hen skulde betjene sig af i Hedningelandene. Kollegiet ejer et kostbart Bibliothek og et ethnografisk Musæum. 2. Sct. Peters og Pauls Kolleg, grundlagt i 1874 af Pius IX for Italienerne, som ville hellige sig Missionsgjerningen i Kina. Eleverne besøge det gregorianske Universitet og lære det kinesiske Sprog hjemme. 3. Det engelske Kolleg, grundlagt af Gregor XIII i 1579. Flere af de første Elever lede Martyrdøden under Dronning Elisabeth. Henimod Slutningen af forrige Aarhundrede var det fuldstændig uddød. Først da den senere Kardinal *Wiseman* i 1818 kom til Rom med nogle unge Englændere, begyndte en ny Blomstringsperiode for det. I dette Kollegium forfattede Kardinal *Wiseman* for en stor Del sin berømte Bog „*Fabiola*

eller Katakombernes Kirke.“ 4. Det irske Kollegium, stiftet af Kardinal Ludovisi. I Kollegiets Kirke, indviet til den h. Agathe, opbevares den berømte irske Patriot *O'Connells* Hjærte. 5. Det skotske Kollegium, stiftet af Klemens VIII i Aaret 1600. 6. Det nord-amerikanske Kollegium, grundlagt af Pius IX i 1859. Det tæller for Tiden 68 Elever.

Udenfor Rom staa 14 Opdragelses - Anstalter for Missionærer under Propaganda-Kongregationen, nemlig: 3 i Frankrig: det store Seminar for den ydre Mission i Paris, grundlagt i 1663 af Pave Alexander VII. Af dette Seminars Elever virke for Tiden i Orienten 773 Missionærer, deriblandt 21 Biskopper; i samme By findes ogsaa et Kolleg for Missionen i Irland. I Lyon blomstrer det store Kolleg for de afrikanske Missioner. I Italien staa 4 Kollegier under Propagandaen: Kollegiet i Majland for Missionerne i Asien; i Verona for Afrika; i Neapel for Kina og i Genua for Missionerne i Almindelighed. Til Uddannelsen af tyske Missionærer tjener Kollegiet i Steyl ved den hollandske Grænse; det grundlagdes i 1875 af Msgr. Janssen. Det tæller for Tiden 205 Elever. Den h. Fader har anvist dette Kollegium Missionen i Chantong i Kina. Spanien har to Missions-Seminarier, begge i Valladolid, det ene bestemt for Missionen i England, det andet for Skotland. Belgien har i Löwen et amerikansk Kolleg; Portugal i Lissabon et engelsk. Desuden findes der paa Øen Pulo-Pinang et Kolleg til Opdragelse af indfødte Missionærer for Bagindien og Kina, og i Scutari et Missions-Kolleg for Serbien og Macedonien, som i 1858 grundlagdes af Propagandaen og den østerrigske Regering i Fællesskab. Flere andre Anstalter, saaledes slutter Aarsberetningen, ere i Italien blevne undertrykkede af Regeringen.

Irland. I Anledning af Dronning Viktorias Regerings-Jubilæum har Mr. *Mulhall* udgivet et Festskrift: „50 Aars nationale Fremskridt“. I Kapitlet om Irland findes følgende Tal, der i deres sørgelige Simpelhed tale for sig som hele Bøger om Irlands trøstesløse Stilling i det nævnte Tidsrum. Fra 1857 til 1887 døde i Irland 1,225,000 Mennesker af *Sult*; 3,668,000 *bleve drevne fra Hus og Gaard*, fordi de ikke kunde betale Forpagtnings - Afgiften; *Udvandrerne*s Antal beløb sig til 4,186,000. Det fortjener at fremhæves, at Udjagningerne vare talrigst lige efter Hungersnøden, idet de en-

gelske Godsejere (Land-Lords) benyttede sig af den største Elendighed, for at sætte deres „Rettigheder“ igjennem med Vold. De Fordrevnes Antal beløber sig til 75 % af Irlands nuværende Befolkning. Naar man betragter disse Tal, kan man let forstaa den frygtelige Forbitrelse, hvormed Irlændernes Kamp føres imod de engelske Godsejere.

Rusland. I Rusland ere mange Ting *forbuden Vare*. Ifølge „Danziger Zeit.“ sendte en Boghandler i Danzig, efter Bestilling, under Korsbaand *Welters* Verdenshistorie og *Schusters* Bibelhistorie til Rusland. Kort efter kom Korsbaands-Pakken tilbage, forsejlet med et russisk Embedssegel og forsynet med Paaskriften: „*Indhold forbudt!*“

Kirkelig Kalønder.

Søndag den 26. Juni. 4. Søndag efter Pintse. Apostelfyrsterne **Petri og Pauli Fest.** (Kollekt af Peterspenge finder Sted i alle Præfekurets Kirker og Kapeller). — **27. M.** Oktavdag. — **28. Ti.** Leo II. Pave og Bekj. — **29. O.** Petrus og Paulus, Apostle. — **30. To.** Apostlen Pauli Ihukommelse. — **1. Juli, F.** Oktavdag af Sct. Hansdag (Kl. 8 $\frac{1}{4}$ Broderskabsmesse til Jesu guddommelige Hjærte; Kl. 7 $\frac{1}{2}$ Aften: Andagt og Prædiken.) — **2. L.** Mariæ Besøgelse, (fejres næste Søndag).
Søndag den 3. Juli. 5. Sønd. e. Pintse. Ihukommelse af Frelserens h. Blod. — **Mariæ Besøgelse.**

I Aften, Søndag den. 26 Juni, Kl. 7 $\frac{1}{2}$, afholdes Fællesmøde af alle Menighedens Mænd og Ynglinge i Anledning af den apostoliske Præfekts Opfordring til Danmarks Katholiker om, at deltage i den forestaaende Festligholdelse af Pave Leo XIII's 50 aarige Præstetjubilæum. Mødested: Frederiksberg Allé 15—17.

Elisabethforeningen lader Mandag den 27. Juni Kl. 8 $\frac{1}{4}$ læse en h. Sjælemesse i Sct. Ansgars Kirke for sit afdøde Medlem, C. F. Grøder.

Sct. Andreas Kollegiet paa Ordrupshøj slutter Skoleaaret paa Torsdag, den 30. d., Kl. 10 Form. med Præmieuddeling og „Te Deum“ i Sct. Andreas Kirken, hvortil D'Hrr. Gejstlige og Elevernes Forældre samt Skolens øvrige Venner herved indbydes. — Det ny Skoleaar agtes begyndt Torsdag d. 1. September.

Th. Brühl, Rektor.

For al udvist Deltagelse ved vor afdøde Medsøsters Jordeferd bringes herved vor dybtfølte Tak.

Sct. Josefs Søstrene.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

Femogtredivte Aargang.

„Nordisk Ugeblad“ udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer Millech, Store Kjøbmagergade 10, 1. S., Kjøbenhavn. — Redaktør: A. Johansen, Bredgade 64, 1. S.

N°. 27.

Søndagen den 3. Juli.

1887.

Indhold. Om ægteskabelig Lykke. Med Alban Stolz gjennem Schwarzwald. Efterretninger: Kjøbenhavn, Tyrkiet, Nordamerika.

Om ægteskabelig Lykke.

„Et lykkeligt Ægteskab er en Himmel paa Jorden; et ulykkeligt Ægteskab derimod et Helvede.“ Det er et gammelt Ordsprog, om hvis Værd enhver kan overtale sig, naar man gjør sig den Ulejlighed at lukke Øjnene op og se sig om.

I vore Dage hører man desværre langt oftere om ulykkelige, end om lykkelige Ægteskaber. Hvad er vel Grunden dertil? Ligger det maaske i de forandrede Tidsforhold, i at Levnedsmidlerne ere blevne dyrere eller i Vanskeligheden ved at fortjene sig det daglige Brød? Nej, det ligger deri, at Ægtefællerne selv, Manden og Hustruen, ikke ere som forhen, at det smukke Forhold mellem Mand og Hustru i mange Henseender er ophørt, eller har forandret sig i en væsenlig Grad. Vi ville i Dag belyse denne Sandhed lidt nærmere; maaske

velsigner Gud disse Linier og forunder sin Naade til, at en eller anden god Sjæl tager imod vort velmente Raad og følger det.

Enhver Bygning maa have et Fundament. Hvorledes kunde vel hele den store Masse af Stene i en Bygning bære sig selv? Hvorledes kunde vel den solideste Bygning staa, uden et fast og gedigent Grundlag? Den vilde jo styrte sammen og falde i Ruiner ved det første alvorlige Vindstød. Ganske det samme maa siges om Ægteskabet. Naar det ikke hviler paa faste Støtter, naar det ikke er muret vel op fra Grunden af, vil det ikke kunne udholde Stormene, vil det være forgængeligt, og hele dets Væsen være et eneste stort Bedrageri. Men Ægteskabets fornemste Fundamenter ere *Religion* og *Tro*, *gjensidig Agtelse* og *Tillid* og hint inderlige *Sammenhold*, som Dag for Dag gjør Hjærterne uadskillelige, og som vedvarer indtil Graven, ja, ud over samme, ind i Evigheden.

Vore Forfædre forstode saa smukt at aflede Alt fra Gud og at henhøre Alt paa Ham. „Ægteskaberne stadfæstes i Himlen“, sagde de og betragtede ogsaa hverandre, som vare de skjænkede hinanden af Gud. *Med* Gud, *ved* Gud og *for* Gud vilde de leve og arbejde sammen, og det ikke alene for denne Verdens Vedkommende, men ogsaa fornemmelig for Himlens Vedkommende. Deres Valgsprog var: Hvor der er *Tro*, der er *Kjærlighed*; hvor der er *Kjærlighed*, der er *Fred*; hvor der er *Fred*, der er *Gud*; hvor *Gud* er, der er *ingen Nød*.

Religionen maa i Ægtestanden herske i lige Grad hos begge Ægtefællerne; hvor dette ikke er Tilfældet, der er der allerede et stort Hul i den ægteskabelige Lykke. Vel er en from Hustru med langmodig Taalmodighed og klog Udholdenhed ofte i Stand til at vende hendes Mands Hjærte til Gud; men det er dog stedse en Undtagelse og har sine store Vanskeligheder.

Religionen er allerede af den Grund Fundamentet

for al ægteskabelig Lykke, fordi den alene helliger de Pligter, som i Ægtestanden ikke tør omgaas paa nogen som helst Maade. „Gud har befalet og villet det saaledes“ — det er den stadige Drivfjeder for Opfyldelsen af de standsmæssige Pligter, den stadige Trøst i Møjsommeligheder, i Sorg og Nød. Men Religionen maa opfattes rigtig. Den bestaar ikke udelukkende i Bønner og fromme Øvelser alene, men i Et og Alt, hvad Ægtestanden fordrer, Let og Tungt, Sødt og Surt, Arbejde og Hvile, Autoritet og Underkastelse. Og denne Slags Religion maa være gaaet over i Kjød og Blod hos Ægtefællerne.

Et Ægteskab *uden* Religion er et Baand, som kun synes taaleligt, saalænge en Sky endnu ikke har formørket den ægteskabelige Himmel; og som bliver til en trykkende Lænke, saa snart Prøvelserne holde deres Indtog i Hjemmet. Det mangler tilvisse ikke paa Sorger i Ægtestanden. Men hvorledes bære disse Sorger og Bekymringer, uden Troens beroligende Magt?

Religion er uundgaaelig nødvendig for ethvert menneskeligt Samfund. Det vidste allerede Hedningerne; trods alle falske Forestillinger holdt de derfor fast ved deres Religion og søgte i den deres Trøst og Hjælp og en sikker Borgen for deres Velfærd. Bevidstheden om, at Religionen er nødvendig i Ægteskabet, svarer saa fuldstændig til hele det menneskelige Væsen, at vi trods den nuværende Tids hele Fordærvelse næppe ville være i Stand til at finde en Mand, som vilde søge sig en Hustru uden Religion. Han afskyer en fuldstændig vantro Hustru som en Uting, der ikke kan gjøre ham lykkelig; han véd, at hans Hustrus Religion og Tro yder ham en sikker Borgen for hendes Troskab og Samvittighedsfuldhed, selv om han for sit eget Vedkommende for længe siden har kastet disse Dyder overbord. Han føler ogsaa fuldtud, at Hustruen er Bæreren af Sæderne og Troen i Familien. I højeste Grad vigtigt og betyd-

ningsfuldt er derfor Valget af Ægtefællen. Ve den Mand, som i saa Henseende lader forgængelige Fortrin, saasom ungdommelig Ynde og legemlig Skjønhed tynde altfor meget i Vægtskaalen! Ve, dersom Penge og Rigdom alene udtale det afgjørende Ord, og der derimod aldeles ikke spørges om den tilkommende Ægtehalvdels Religion og Tro! En from og dydig Hustru bringer langt større Rigdom og Lykke ind i Ægteskabet, end en flagrende, letsindig Skabning, om hun saa ogsaa ejede Tusinder af Kroner. Et Bevis trænger denne Sandhed ikke til; D'Hrr. Ægtemænd vide det af Erfaring.

En Hustru uden Religion duer ikke; men lad os ikke glemme det — ogsaa Manden tør ikke mangle denne værdifulde Støtte for den ægteskabelige Lykke. Jeg vil indrømme, at han maaske mindre viser sin Overbevisning ved ydre Andagtsøvelser, end hans Hustru; men Tro og Religion maa ikke desto mindre have et fast Grundlag i ham, saafremt Guds Velsignelse skal ledsage hans Gjerning. Han tør paa ingen Maade lade Menneskefrygt overfor Foresatte eller Ligestillede rokke ved hans ægteskabelige Lykke, hvoraf for en stor Del afhænger hans Skæbne baade i Tiden og Evigheden.

Religion og Tro ere uundgaaelig nødvendige Støtter for den ægteskabelige Lykke; men ikke mindre væsentlige Støtter ere *Kjærlighed* og *Tillid*.

Kjærligheden siger den h. Skrift, bærer alt, taaler alt, overvinder alt. Den gjensidige Kjærlighed er uundgaaelig nødvendig, saafremt der skal være Lykke og Tilfredshed i Ægteskabet. Ægtestanden fordrer store Ofre af *begge Parter*. Ofte er det Kjærligheden alene, som muliggjør dem. Manden paahviler den Forpligtelse, at drage Omsorg for Familiens anstændige Underhold. Han maa ikke alene arbejde for Hjemmet, men han maa ogsaa være dets Støtte og Holdepunkt. Han henlever de glade og muntre Dage i Hjemmet, men han maa ogsaa tage Prøvelserne og Sorgerne, Bekym-

ringerne med i Kjøbet; modig maa han byde Stormene Trods, og han tør ikke forlade Hjemmet i Nødens og Farens Stund. Men vil maaske den kolde Forstand, den blotte Pligtfølelse alene være i Stand til at opfylde Alt i saa Henseende? Det vilde blive overordentlig vanskeligt, dersom dette var Tilfældet. Kun Faa vilde være i Stand til at holde ud indtil det Yderste. Her maa *Kjærligheden* hjælpe med. Den hjertelige, trofaste Kjærlighed til Hustruen, saaledes som han har svoret hende den foran Herrens Alter. Ikke forgjæves hedder det hos Digteren:

„Min unge Ven, før du dig evig binder,
Pas paa, at Hjærtet Vej til Hjærtet finder,
En Drøm er kort, men Angeren er lang.“

Og Hustruen? Hvad vilde hun vel være uden Kjærlighed? Hvor skulde hun vel hente sig Kraft og Mod til at opfylde Ægttestandens mangfoldige Pligter, at bære alle dens Ofre, al dens Forsagelse, det ihærdige Arbejde, Modsigelserne og Kampene, de søvnløse Nætter og alle Sorgerne og Bekymringerne, som Husvæsenet fører med sig? Verden er Alt for Manden, den er saa at sige hans Hjærte, men for Hustruen er Hjærtet og Kjærligheden den hele Verden. En Hustru, som ret forstaar at elske, byder mere end Kunst og Videnskab ere i Stand til at byde, thi hun kjender Kunsten at gjøre lykkelig.

Men ved denne Kjærlighed forstaar jeg ingenlunde Lidenskab, som har sine Rødder i Sanseligheden, og mere har det Udvortes og de sanselige Nydelser for Øje, end den virkelig prøvede Værd. Den er som en Ild, der blusser hurtig op og ligesaa hurtig falder sammen i Aske, uden at have nogen varig Kraft.

Der maa herske en ægte, kristelig Kjærlighed imellem Ægtefællerne, en Kjærlighed og Hengivenhed, som hviler paa *gjensidig Agtelse*, og som voxer med Aarene, fordi det blotte Skin og forgængelig Glans ikke berører den, og hvis skønneste Frugt er *Tilliden*.

Lidenskabelig, uægte Kjærlighed avler Skinsyge; dyb, sand, ægte Kjærlighed derimod Tillid. „Mandens Hjærte stoler paa hende“, hedder det i den h. Skrift. Tilliden er et saare kostbart Gode mellem Mand og Hustru, den er en Frugt af en paa Overbevisning grundet Kjærlighed, den er en udmærket Drivfjeder for Troskab og enhver anden Dyd. Hvor utaalmodig, hvor ulykkelig maa Mistillid ikke gjøre den Sjæl, som har ment det godt, som ikke har villet, hvad der var uret. „Bliver Du aldrig skinsyg“, spurgte en Gang en Ven en Anden, „naar Du ser, at andre Mænd vise din Hustru saa megen Opmærksomhed?“ — „Lad dem kun gjøre det“, svarede den Adspurgte sin Ven; „jeg glæder mig, naar ogsaa Andre, ja, naar hele Verden finder min kjære Hustru smuk og elskværdig, aandrig og tiltrækkende; jeg véd dog, at hun er min, og at hendes Hjærte tilhører mig alene. Jeg kjender hendes Tænkemaade, og min Tillid til hendes Kjærlighed naar forøvrigt længere, end mine Øjne kunne følge hende“. — Hvor der hersker en saadan gjensidig Tillid mellem Ægtefællerne, der hviler Ægteskabets Lykke paa et solidt Fundament. Ve det Menneske, som bringer Skinsyge ind mellem Ægtefællerne; det bringer Uenighed, Tyranni, Pest, Forbandelse og Undergang ind i Hjemmet!

Kjærlighed altsaa, oprigtig Kjærlighed, og som dens skjønneste Frugt gjensidig Tillid, maa skattes og plejes som en uundgaaelig nødvendig Betingelse for Fredens og Lykkens Bevarelse i den kristelige Ægtestand, og Alt, som kunde skade Kjærligheden eller undergrave Tilliden, maa med Ængstelighed undgaas.

Religion og Tro, gjensidig Agtelse og Tillid, Sammenhold: det er det lykkelige og af Gud velsignede Ægteskabs Grundpiller. Kjære Læser, hold fast ved dem alle, — det er mit velmente Raad.

Med Alban Stolz gjennem Schwarzwald*).

I.

Det er nu 36 Aar, siden jeg saa *Alban Stolz* første Gang. Det var et ejendommeligt Møde. En Morgen i September Maaned 1849 bankedes der paa min Dør, og da jeg raabte: „Kom ind!“ traadte en lille Mand, med et synligt Udtryk af Forlegenhed, ind i mit Værelse. Han var iført en mørkeblaa, temmelig luvslidt Frakke, og havde en stor rød Bomuldsparaply i Haanden. Et Halsbind, ud af hvilket et Par stive, spidse Flipper, som bedækkede begge Kinder næsten helt op til Ørene, strittede i Vejret, mindede om tidligere Tidens Mode. Han bar et Par Brillor med store Glas, men som dog ikke formaaede at skjule Glansen af de Øjne, som de bedækkede.

Jeg var selv for ikke lang Tid siden traadt ind i Bestyrelsen for Præsteseminariet i Würzburg, efter at jeg i flere Aar havde været beskjæftiget med Sjælesorgen paa Landet. Da jeg her ofte havde haft Lejlighed til at stifte Bekjendtskab med Skolelærerne paa Landet, saa troede jeg strax, at det var en af disse hæderlige Skolelærere, som af en eller anden Aarsag var kommen til Byen og nu vilde aflægge mig et Besøg. Da sagde den Fremmede: „*Alban Stolz!*“

Hvilken Glæde jeg følte ved denne Anmeldelse, ville alle hine forstaa, som have glædet sig over og vederkvæget sig ved hans Skrifter.

Saa forekommende som det var mig muligt, ja, med en vis Ærefrygt gik jeg ham i Møde og bad ham tage Plads. Jeg havde jo for kort Tid siden, under mit Op- hold paa Landet tilstrækkelig erfaret, hvilken Velsig- nelse hans „*Kalendere for Tid og Evighed*“ stiftede over-

*) Efter Dr. Franz Hettinger: „Aus Kirche und Welt“, oversat af M. J.

alt; og for mig selv vare de som dyrebare Hilsener fra Hjemmet, da jeg læste dem i Udlandet.

Nogen egentlig Samtale kom dog ikke i Stand ved denne Lejlighed. Lige over for Alban Stolz, den ældre Mand, den berømte Forfatter, følte jeg mig meget forlegen, og han, sin Vane tro, var meget ordknap; han vilde ikke tale eller forstod maaske ikke engang at faa en Konversation i Gang. Der fandtes intet, som Stolz havde større Afsky for end for Sladder, og deres Mund, som talte meget, har han engang sammenlignet med Tuden paa en Post, hvorefter der uophørligt flød Vand. Men desto mere tænkte, hørte og saa han, naar han sad saaledes, tilsyneladende ubekymret om alt, hvad der foregik omkring ham.

Saa førte jeg ham da til Biskop *Georg Anton von Stahl* *), [som paa den Tid opholdt sig nogle Dage i Seminariet; Biskoppen ledede nemlig i de ti første Aar af sin Embedsvirksomhed de aarlige aandelige Øvelser for sin Diöcesanklerus, hvortil ogsaa Præsterne fra Nabo-diöceserne indfandt sig.

Biskoppen modtog Stolz med den ham egne sande, hjertelige og værdige Venlighed, og her deltog nu Alban Stolz ret livligt i Diskussionen om flere theologiske Spørgsmaal.

II.

Imidlertid vare flere Aar forløbne; Stolz var bleven berømt over hele Tyskland; han selv personlig havde ikke forandret sig det ringeste. Det er en sørgelig Sandhed og en Sandhed, som saa ofte bekræftes i Livet, at kun meget faa Mennesker kunne taale Æresbevisninger. Mangen En var stor i sin ydre Ringhed; Æren gjorde ham forfængelig og derfor lille. Hos Stolz fandtes der intet Spor heraf; efter mere end 30 Aars Forløb, da han var vidt og bredt bekjendt og berømt, og

*) † 1870.

hans Skrifter talte mange Millioner af Læsere, var han den samme, som da jeg saa ham første Gang. Der gives i Virkeligheden intet skjønnere i Verden, som *Bossuet* siger, end store beskedne Mennesker.

Venskabelige og literære Forbindelser drog mig ofte til Freiburg; her havde jeg nu Lejlighed til, ofte at omgaas Stolz. I hans stille Arbejdsværelse, paa en-
 somme Spadsereture og i Selskab med Andre, har jeg ofte talt med ham om mangt og meget.

Man har ofte omtalt hans korte, frastødende, under-
 tiden endogsaa fornærmende Væsen lige over for Andre; jeg har aldrig gjort denne Erfaring. Det er vel muligt, at han har givet korte og tørre Svar til Fremmede; som kun besøgte ham, for at se den berømte Forfatter og for at høre ham sige noget aandrigt. Han vilde netop ikke lade sig beundre som en Berømthed. Dertil kom endnu noget andet, som ogsaa lader os fatte hans Optørsel ved slige Lejligheder. I sine Skrifers Indhold, Tone og Holdning har han stillet sig i absolut Modsætning til saa mange af den moderne Literaturs fraseagtige og usande Skrivemaader, til det saakaldte „dannede Selskabs“ tomme og hule Skin og Flitter, indre Løgn og Hykleri. Det er vel muligt, at han i denne Retning ofte er gaaet for vidt. Det Unaturlige, Sødagtige og Udsøgte frembragte en Reaktion i ham, som maaske ofte drev ham ud over Billighedens Grænser. I Grunden gaar det os alle saaledes i højere eller mindre Grad. Overfor Løgner vil man være sanddru, — og bliver grov; overfor den Forfængelige og Pjattede vil man være naturlig — og bliver djærv; mod Følelsesmennesker vil man vise sig mandig — og bliver haard; mod Frasemagerne vil man optræde kølig og tilbageholdende — og kommer let til at fornærme.

(Fortsættes.)

Efterretninger fra Ind- og Udland.

Kjøbenhavn. Menighedsrådet i Søndags, i Anledning af Forberedelserne til Festligholdelsen af vor h. Fader, Pave Leo XIII's 50-aarige Præstejubilæum, var besøgt af over 70 Mænd. Den højærværdigste apostoliske Præfekt aabnede Mødet med den katholske Hilsen: „Lovet være Jesus Kristus“, og meddelte derefter med faa Ord om Hensigten med det sammenkaldte Møde: de danske Katholikers Deltagelse i Højtideligholdelsen af vor h. Faders Jubilæum, hvortil man allerede for længe siden havde begyndt at ruste sig blandt vore Trosfæller i andre Lande og andre Verdensdele. Paa forskellige Maader vilde Danmarks Katholiker kunde bevidne Kirkens Overhoved deres Hengivenhed ved denne højtidelige Lejlighed. Den højærv. Taler havde tænkt sig, at der først og fremmest maatte indsamles en Pengegave i Form af et *Messestipendium*, som ved en Deputation skulde overrækkes den h. Fader i Rom. Et saadant Messerstipendium vilde kunde opnaas dels ved særlige Bidrag, blandt andet ved *extraordinær Indsamling* i de forskellige Foreninger, dels ved rigeligt Bidrag til den sidste Kollekt af *Peterspengene* for i Aar.

Foruden denne Pengegave var det ønskeligt, om der tilvejebragtes endnu *andre Gaver*, som passende kunde overrækkes den h. Fader og paa en værdig Maade repræsentere Danmarks Katholiker. Den højærv. Præfekt havde i saa Henseende tænkt sig: 1. Nogle *Paramenter*, som den h. Fader ved given Lejlighed vilde kunde skjænke til andre Missioner, der vare fattigere end vor egen, f. Ex. til Missionærerne i de hedske Lande i Asien og Centralafrika. Nogen større Udgift vilde denne Gave næppe foraarsage, da den for største Delen vilde komme til at bestaa i forskellige kirkelige Haandarbejder, som mere skulde udmærke

sig ved Smagfuldhed og Kunst, end ved Stoffets Kostbarhed. I dette Øjemed vilde det være nødvendigt, at understøtte den herværende Paramentforening med konkante Bidrag eller Materiale.

2. En anden passende Gave vilde Overrækkelsen af et *dansk, katholsk Bibliothek* være, nemlig alle de katholske Bøger, som vare udgivne her i Landet i Løbet af Leo XIII's Regering, d. v. s. i Løbet af de 9 sidste Aar. I smagfulde Indbindinger vilde denne literære Gave afgive et smukt Bevis paa Aandens Arbejder i den danske Mission. Den vilde sikkert glæde den h. Fader, som jo var en stor Elsker af Bøger. Og selv om Leo XIII ikke personlig kunde benytte dem, saa vilde han dog kunde skjænke dem til Bibliotheket i Propaganda-Kollegiet i Rom, hvor der altid fandtes danske Theologer, som saaledes vilde faa Gavn og Nytte af denne Jubilæumsgave paa Literaturens Omraade.

3. Ogsaa *Foreningslivet* blandt de danske Katholiker maatte repræsenteres paa Jubilæumsdagen, og i saa Henseende havde den højærv. Taler tænkt sig, at alle de herværende Foreninger, hvad enten religiøse eller sociale eller selskabelige, anskaffede sig hver især et smukt udstyret *Pergamentblad*, som gav Kirkens Overhoved Underretning om deres Existents, Øjemed, Medlemsantal, Stiftelsesdag, o. s. v. Disse Pergamentblade, som alle maatte have samme Størrelse, skulde samles og indbindes i et Album tilligemed lignende Blade fra Provinserne, for at de kunde afgive et smukt Billede paa Associationsvæsenet blandt de danske Katholiker. Pergamentbladenes Udstyrelse maatte de forskjellige Foreninger varetage efter Evne og Kræfter, enten simpel kalligrafisk eller med Initialer og Ornamenter, alt eftersom Foreningens Midler strakte til. De forskjellige Foreninger, som her kunde være Tale om, vare: Mariakongregationen for Mænd, Mariakongregationen for Ynglinge, Unio, Sct. Josefs Gildet, de

3. Vincentskonferentser, Ansgariusforeningen, Svendeforeningen, Sangforeningen, Syge- og Ligkassen, Mariaforeningen, Elisabethforeningen, Syforeningen og muligvis den tredje Orden.

4. En Gave, som maaske ogsaa kunde komme i Betragtning, vilde være *en Samling af Fotografier* af alle de katholske Kirker, Kapeller og andre kirkelige Bygninger, som fandtes i Præfektoret. I Forening med de forskjellige Associations-Pergamentblade vilde et saadant Album udgjøre en hel lille Kirkehistorie, og aflægge Vidnesbyrd om Kirkens Virksomhed her i Norden.

5. Saavel Pengegaven som de øvrige Gaver maatte selvfølgelig ledsages af en kaligrafisk udført *Adresse* fra alle danske Katholiker til den h. Fader. Og endelig vilde det være i høj Grad ønskeligt, om der kunne findes nogle Mænd og Kvinder iblandt Katholikerne, der havde Evne og Lyst til at overbringe som *Deputation* i Rom de danske Katholikers Lykønskninger til Kirkens Overhoved.

6. Foruden ved Gaver maatte den h. Faders Hædersdag ogsaa højtideligholdes paa samme Maade, som Pius IX's Præstejubilæum i 1869 var bleven fejret her i Byen, dels ved en *kirkelig* Fest, dels ved en *verdslig* Højtidelighed. Den kirkelige Højtidelighed var det den øverste Gejstliges Sag at anordne, og vilde sandsynligvis komme til at bestaa i en højtidelig Gudstjeneste med Fælleskommunion og Bøn for den h. Fader. Den verdslige Fest derimod maatte man senere tage Beslutning om. At vi vare i Stand til at præstere Noget, havde Steno-Festen vist; en lignende Festlighed, hvori dog alle kunde tage Del, vilde være at foranstalte paa Jubilæumsdagen.

For at disse forskjellige Opgaver kunde faa et heldigt Resultat, var det nødvendigt at der dannedes en *Generalkomité*, som kunde have Traadene i sin Haand, og blandt andet ogsaa føre Korrespondance

med Provinserne. Denne Generalkomit  agtede Hs. Højærværdighed selv at udnævne, og Navnene paa dens Medlemmer skulde offentliggøres i „Nordisk Ugeblad“. En direkte *Opfordring* stilledes derefter til de forskjellige Foreninger om snarest mulig at sammenkalde et Møde blandt deres Medlemmer, for at vælge 2 Mænd af deres Midte, der som *Subkomiteer* kom til at forhandle med Generalkomiteen, for at en fælles Aktion kunde opnaas. Medlemmerne af Generalkomiteen kunde naturligvis ikke tillige være Medlemmer af Subkomiteen.

Sluttelig udtalte den apostoliske Præfekt en Tak til alle de Tilstedeværende for det Bevis paa Kjærlighed til den fælles Fader, som de havde givet, ved at møde saa talrigt. Nogle Forespørgsler, som enkelte af de Tilstedeværende rettede til Dirigenten, bleve besvarede af denne i Talens Løb.

Det vil altsaa nu paahvile de forskjellige Foreninger, at vælge deres Repræsentanter i Subkomiteen, for at disse, under Generalkomiteens Ledelse, kunne arbejde videre paa hele Sagens Fr mme.

— Onsdagen den 22. Juni, blev der i *Unio* afholdt en lille Festlighed i Anledning af, at Unio-Flaget for første Gang hejsedes i Sommerlokalets Have, hvor der i Dagens Anledning var oprejst en Talerstol. Kl. 8 samledes en stor Del af Foreningens Medlemmer nede i Haven, hvor man først sang følgende, af et Medlem forfattet, Hilsen:

V r hilset, vort Fædrelands skønne Flag
 Med Korsets velsignede M rke,
 V r hilset, Du Talsmand for Kirkens Sag,
 Som skabt haver Kæmper saa stærke;
 ∴ Dig følge vi, som i fordums Tid,
 I Van- og Vragtroens lumske Strid ∴

Os Sagnet fortæller, fra Himlen Du kom
 I Estland ved Valdemar-Slaget,
 Da Danskeren k mped' og stred for Rom,
 Af Iver for Kirken betaget;

∴ Ja, glad vi hylde vort Himmelflag,
Thi Unio kæmper for Romas Sag. ∴

Om Dig vil vi samles saa mangen Gang
I Vennernes kjærlige Klynge,
Og aldrig vi ville glemme en Sang
Til Din Ros og Ære at synge.
∴ Vort Flag med Kors paa den røde Bund,
Dig elske vi alle af Hjærtens Grund. ∴

Derefter besteg den højærv. Præfekt Talerstolen og rettede nogle faa hjærtelige Ord til Foreningens Medlemmer, og ytrede blandt andet, at dette Flag var et Tegn paa Enigheden og Sammenholdet, som skulde herske i „Unio“, og at det hvide Kors maatte være en Forløber for det Kors, som engang i Tiden skulde pryde Rosenkranskirkens Taarn. Under Hurraraab og Kanonsalut blev Flaget derefter hejset. En anden i Dagens Anledning forfattet Sang blev sunget, efter hvilken Hr. Murermester *Günther* talte i smukke Ord for Dannebrog. Den alvorlige Del af Festen var hermed til Ende. — Flaget er et stort Dannebrogflag med et gult, af en Krans omsluttet, *U* i Midten. Det er skænket af Hr. og Fru *Heinlein*; Flagstangen er derimod en Gave af Hr. Tømrermester *Emme*.

Senere hen paa Aftenen samledes mere end 70 Medlemmer om Punschebollerne, hvor Taler og Sange livlig afløste hverandre, medens der ude i Haven afbrændtes bengalske Blus.

Vi kunne ved denne Lejlighed være saa indiskrete, at underrette Ugebladets Læsere om, at „Unio“s Bestyrelse i Begyndelsen af Augustmaaned agter at lade afholde en større Havefest, hvor der vil blive beredet de Besøgende mange Overraskelser. Adgangen vil blive gratis for Foreningens Medlemmer. Skulde disse lokkende Udsigter ikke kunne være en Spore for Menighedens Medlemmer, til massevis at melde sig ind i „Unio“?

— *Generalkomiteen* for Festligholdelsen af Leo XIII's

Jubilæum bestaar foreløbig af følgende Herrer: Pastor *J. Braun*, Formand, Pastor *Neuvel*, Kapellan *Johansen*, Grosserer *Lohrer*, Dr. *Pechüle*, Fuldm. *d'Auchamp*, Billedh. *Hartmann*, Murerm. *Günther* og Fuldm. *Birch*. Dr. th. *Hansen* er Komiteens Sekretær.

Tyrkiet. Sultanen har for nylig modtaget Patriarken for de katholske Armeniere, Msgr. *Azarian* i Audients, efter dennes Tilbagekomst fra Rom, resp. Wien og udtalt sin Tilfredshed med det lykkelige Udfald af den Patriarken anbetroede Mission og den derved oprettede Overenskomst mellem Vatikanet og den høje Port. Sultanen betonedede udtrykkelig, at det glædede ham overoverdentlig, at han kunde give den katholske Kirkes Overhoved et Bevis paa, at Islams Overhoved behandle sine muhamedanske og kristne Undersaatter med lige Velvillie, og tilføjede, at det var hans Ønske, at Msgr. *Azarian*, saasnt de Kristnes Interesser maatte blive krænkede, vilde underrette ham derom; Patriarkens Fordringer vilde da stedse blive opfyldte.

Nordamerika. Den h. Fader har sendt Frøken *Mary Caldwell* en Guldmedaille og en egenhændig Skrivelse. Den ovennævnte Dame er den højmodige Velgjørerinde, som i sin Tid skjænkede 300,000 Doll. til det projekterede *katholske Universitet*, som skal oprettes i Washington.

— Om tre Aar fejrer Bispedømmet *Baltimore* sit 100aarige Jnbilæum. Filadelphias Katholiker have under Ærkebiskop *Ryans* Pontifikat udgivet 1,500,000 Dollars til veldædige Øjemed. — I *Grand Rapids* (Michigan) har en Hr John Clancy testamenteret 60,000 Dollars til et *Vaisenhus*.

— De Forenede Staters Befolkning anslaaes til 58,000,000, hvoraf mindst 10,000,000 ere Katholiker, og af Kanadas 5,000,000 Indvaanere tilhøre 2,000,000 den katholske Kirke. I Sydamerika leve 45,545,000 Katholiker; Nord- og Sydamerikas samlede Befolkning udgjør altsaa: 57 Millioner Katholiker og 51 Millioner Ikke-Katholiker.

Kirkelig Kalender.

Søndag den 3. Juli. 5. Sønd. e. Pintse. Ihukommelse af Frelserens h. Blod. — **Mariæ Besøgelse.** — **4. M.** Oktavdag. — **5. Ti.** Cyrillus og Methodius, Slavernes Apostle. — **6. O.** Oktav af Apostelfyrsternes Fest (Kl. 8 $\frac{1}{4}$ h. Messe for A'ns gariusforeningen). — **7. To.** Votivofficium af det allerh. Sakramente. — **8. F.** Elisabeth, Enke. — **9. L.** Martyrerne i Gorkum.

Søndag den 10. Juli. 5. Søndag efter Paaske.

Mariakongregationen for Mænd holder Fælleskommunion i Dag, Søndag den 3. Juli, Kl. 8 i Sct. Knuds Kapel.

Sct. Knuds Skole afholder paa Mandag den 4. Juli Kl. 9 Examen i den ny Skolebygning, hvortil D'hr. Gejstlige og Elevernes Forældre samt Skolens øvrige Venner herved indbydes. Det ny Skoleaar agtes begyndt Mandag den 22. August.

A. Sträter,
Bestyrer.

Mødreforeningen. Tirsdag den 5. Juli Kl. 8 $\frac{1}{4}$ læses den h. Messe for Foreningen.

Sct. Josefs Gilde. Møde i Frederiksberg Allé 15—17 Mandag Aften den 4. Juli Kl. 8 $\frac{1}{4}$ præcis. Alle Brødre bedes møde. Indgang fra Boyesgade.

Sct. Andreas Kirken. I Juli og August holdes paa Søndagene Kl. 10: højtidelig Messe med Prædiken; Kl. 7 Aften: Andagt.

10 Aargange af „NORDISK UGEBLAD“ (fra 1874—84), smukt indbundne og godt vedligeholdte, ere til Salg for 15 Kroner. Thorsgade Nr. 30, 3. S. t. v., Nørrebro.

Opløsning af Præmiegaaden i Nr. 24 af Ugebladet:

Aroma.

Følgende have indsendt rigtige Opløsninger paa Vers: H. H. — J. G. M. — J. C. J. — En strikende Onsdagsgjæst. — H. P. H. — S? — R . . . m. — L'inconnue. — F . . . d, H . . . n. — Studiosus J. — Th. B. — A . . . H — M . . . — Fr. R. (Ordrup). — L. W. M. — J. M. — V. S. (Østerrig). — Chr. M. (Norge). — P. S. (Fredericia). — Kattarp (Sverige). — C. R. (Holmegaard). — H. W. (Fredericia). Disse 22 Indsendere have kastet Lod om 10 Præmier, som i Ugens Løb ville blive de Vindende tilstillede. De Vindende ere: Nr. 4, 5, 9, 10, 11, 12, 13, 18, 20, 22. Redaktionen havde ikke ahnet, at der fandtes saa mange store og smaa Poeter blandt Ugebladets Læsere! Nogle af de bedste Vers skulle følge næste Gang. 9 Læsere have indsendt fejlagtige Opløsninger; en Eneste (A. M.) Prosa.

Devotionaliehandelen,

Gl. Torv 4, Stuen,

anbefaler til J'ni Maaned smukke Jesu Hjærte Statuer til Privatandagt. Rosenkranse, Kors, Vievandskar, Skapularer og Billeder havest paa Lager i smukt Udvalg.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

Femogtredivte Aargang.

„Nordisk Ugeblad“ udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer Millech, Store Kjøbmagergade 10, 1. S., Kjøbenhavn. — Redaktør: A. Johansen, Bredgade 64, 1. S.

N° 28.

Søndagen den 10. Juli.

1887.

Indhold. Dronning Kristina af Sverige. Med Alban Stolz gjennem Schwarzwald. Uvejr. Aroma. Efterretninger: Svendborg.

Dronning Kristina af Sverige.

Kristina Augusta Alexandra var eneste Barn af den bekjendte svenske Konge *Gustav Adolf*, der indtil denne Time fejres af Protestantismen som Protestanternes Frelser og Befrier i Trediveaarskrigen. Hvem skulde vel have tænkt sig, at dette eneste Barn af Katholikernes Dødsfjende, hvis Soldater have ødelagt Tusinder af katholske Landsbyer, Stæder, Kirker, Klostre, Hospitaler og andre kirkelige Institutioner, og myrdet andre Tusinder af Katholiker, Gejstlige og Lægfolk, Mænd og Kvinder, — at det eneste Barn af denne Mand vilde vende tilbage til Katholicismen? Og dog er det sket saaledes! Det er Guds Hævn, som uddeler sine Naadegaver, som han selv vil og i Henhold til sine egne Planer; ikke derimod efter Menneskers Raadslutninger.

Kristina fødtes paa Marias ubesmittede Undfangelses Fest, den 8. Dec. 1626, i Sveriges Hovedstad Stock-

holm. Gustav Adolf befalede, at man skulde opdrage hans Datter, som var hun en Dreng, der en Gang skulde herske over Sverige. Da Barnet var 4 Aar gammelt, drog Faderen til Tyskland til Trediveaarskrigen, og allerede 2 Aar efter faldt han i Slaget ved Lützen, den 6. Nov. 1632.

Samme Dag, som Dødsbudskabet naaede Sverige, blev det sexaarige Barn udraabt til Dronning og Eneherskerinde over hele Sverige, og kort efter fandt hendes Kroning og Hylding Sted. I Førstningen førte fem Ministre Regeringen i hendes Sted, men Kristina selv maatte først opdrages ret til sin store Værdighed. Hun var i Besiddelse af et ganske overordentlig Talent, navnlig udmærkede hun sig ved hurtig Fatteevne og sjælden Hukommelse. Det faldt hende saaledes overordentlig let, at tilegne sig fremmede Sprog. I en Alder af 10 Aar talte og skrev hun allerede flydende Svensk, Tysk, Fransk, Hollandsk og Latinsk. Med Lærerne talte hun stadig Latin; men ofte blandede hun i ungdommelig Kaadhed alle de forskjellige Sprog mellem hverandre.

Efter nogle Aars Forløb lærte hun ogsaa Italiensk og Græsk og Begyndelsesgrundene til de hebraiske, arabiske og syriske Sprog. Hun anvendte en sjælden Iver paa sine Studier; sex Timer om Formiddagen og lige saa længe om Eftermiddagen. Hun var yderst stræng imod sig selv.

Kristina var ogsaa vel inde i de nødvendige legemlige Øvelser: hun red, kunde omgaas de forskjellige Vaaben og forstod Soldater-Haandværket, som den bedste Oberst. For at hærde sig, deltog hun i Lejr-Øvelsernes Besværligheder. Paa denne Maade opnaaede hun en sand Jærnvillie. Kristina opdroges af en luthersk Gejstlig i den protestantiske Lære. Ingen katholsk Bog kom i hendes Nærhed, for at hun ikke skulde falde fra; ingen Katholik turde offentlig bekjende sin Religion

i Sverige. Og ikke desto mindre har Gud vidst at finde hende.

Kristina kom mere og mere bort fra den kristne Lære og nærmede sig det gamle Hedenskab — ikke i Sæderne, men i Tro. Men hendes Hjærte tørstede og længtes efter Jesu Kristi Evangelium og efter hans fulde Naadestrømme.

Da hun havde fyldt sit 18. Aar, tog hun selv Regeringen i sin Haand, i Aaret 1644, atter paa Marias ubesmittede Undfangelses Fest. Landet følte snart, at den unge Dronning vidste og forstod mere en mangan gammel Konge. Hun greb ind overalt; erklærede Danmark Krig og sejrede; undertegnede den vestfalske Fred, ved hvilken Trediveaarskrigen endelig afsluttedes; forhandlede personlig med alle Stormagternes Gesandter og Diplomater. Kristina regerede paa denne Maade i 10 Aar, indtil 1654. Meget havde imidlertid forandret sig hos hende i dette Tidsrum. Hun, den stivsindede, ubøjelige Protestant, som næsten ikke kjendte det mindste til Catholicismen, havde en Gang fundet hos den hedenske Forfatter Cicero den Bemærkning, at kun een Religion kunde være den sande og at alle andre maatte være falske. Det havde gjort et dybt Indtryk paa hende. Hun havde derefter anskaffet sig de ældste Kirkefædres Skrifter, navnlig den h. Gregor af Nazianz's, og læste dem hemmeligt.

Nu gik det ene Lys op for hende efter det andet. Hun indsaa, at hun var bleven bedraget med Hensyn til sin Tro. Timevis samtalede hun nu med de protestantiske Videnskabsmænd ved Hoffet. Men disse kunde hverken give hende Svar paa, eller gjøre hende Regnskab for, hvad hun forlangte. Hun samtalede derfor ogsaa lejlighedsvis angaaende dette Emne med andre Landes katholske Gesandter ved hendes Hof; og det var netop hendes udmærkede Opdragelse, hendes ualmindelige skarpe Forstand, hendes rige Viden og mangfoldige Kundskaber og hendes ærlige Frimodighed, som under

Medvirkning af Guds Naade, banede hende Vejen til Kirken. I 5 Aar havde hun forhandlet med sine protestantiske Theologer; Resultatet var og blev Null! Hun besluttede sig da til, at forblive i Lutherdommen og berolige sin Samvittighed ved Retsind og Velgjørenhed; dette varede i 2 Aar, men ikke længere; Samvittigheden lod sig ikke bringe til Taushed, thi Sandheden gaar over Alt. Nu lod hun hemmelig skrive til Rom efter en lærd, katholsk Gejstlig, for at hun kunde samtale med ham om Religionen. Hendes Ønske opfyldtes, idet der sendtes to katholske Gejstlige til Stockholm, *P. Paul Caseti* og *P. Frants de Malines*. Allerede i 1652 skrev hun paa ny til Rom, at hun vilde vende tilbage til Moderkirken. Men hvad skulde der blive af hendes Krone? Der blev intet andet tilovers, end at nedlægge den af Kjærlighed til Sandheden. Thi man havde ikke engang tilladt hende, at holde privat Guds-tjeneste i et Huskapel. Og tvinge Landet med Vold og Magt til at antage hendes Religion (saaledes som næsten alle de protestantiske Herskere havde gjort med deres Lande) kunde og vilde hun ikke. Hun havde ogsaa faaet Underretning om, at enkelte fanatiske Prædikanter ophidsede Folket i al Hemmelighed til Oprør og Blodsudgydelse. Derfor nedlagte hun den 6. Juni 1654 Regeringen, forbeholdt sig en aarlig Pension og forlod sit Fædreland. Kristina var den Gang 28 Aar gammel. I Bryssel aflagde hun hemmeligt paa den h. Julemorgen 1654 den katholske Trosbekjendelse og rejste derefter til Rom, for at bringe den h. Fader sin Hylding. Paa Vejen derhen aflagde hun ogsaa Trosbekjendelsen offentligt i Innsbrück, i Overværelse af en talrig Folkemængde og med stor Højtidelighed. I Rom modtoges hun af Pave *Alexander VII.* med kongelige Æresbevisninger.

Det følgende Aar rejste hun til Frankrig og i 1660 til Sverige, hvor hun agtede at ordne sine timelige Anliggender. Derefter tog hun i flere Aar Ophold i

Hamborg. Men Forfølgelsen, som aldrig udebliver overfor Enhver, som vender tilbage til den katholske Kirke, beredte hende store Farer i denne By. Den protestantiske Pøbel, ophidset af Prædikanterne, vilde nemlig storme Slottet, slog Ruderne ind og søgte at myrde Dronningen, fordi hun havde festligholdt den nyvalgte Pave *Klemens IX's* Tronbestigelse. Slottet blev i den Grad ødelagt, at Kristina maatte flytte ud. Hun tabte ingenlunde Modet, skjønt hun hørte den fanatiske Pøbels Hyl: „Slaa hende ihjel! Kast hende i Vandet!“ Efter at Vagten havde givet Ild, spredtes endelig Mængden. Magistraten i Hamborg maatte true de lutherske Prædikanter med, at, hvis de ikke hørte op med deres ophidsende Taler imod Dronningen, vilde den skride ind imod dem.

I 1669 forlod Kristina Hamborg og vendte tilbage til Rom. I sine sidste Leveaar beskjæftigede hun sig næsten udelukkende med Videnskaben og med fromme Øvelser. Den 19. April 1689 døde Gustav Adolfs Datter, Sveriges jomfruelige Dronning, i Rom i en Alder af 63 Aar. Hendes Grav er i Peterskirken, i det højre Sideskib, ved den første Pille, lige overfor Pave Leo XII's Grav. Paa Monumentet er anbragt hendes Billede i Bronze.

For os maa dette Biografi af en Dronning, som efter meneskelig Beregning helt og holden var født og opdragen for Protestantismen, og som mod al Forventning vendte tilbage til den katholske Kirke, og som for dette Skridts Skyld nedlagte en af Europas daværende største og mest glimrende Kongekroner, være en levende og rig Trøst og en Borgen for, at Guds Aand styrer Alt med Mildhed og Visdom ogsaa i Tider, som de nuværende.

Med Alban Stolz gjennem Schwarzwald.

(Fortsat.)

Endnu en Grund vil jeg her anføre til Stolz's Undskyldning. Stolz var et Menneske, som lidt efter lidt, og under svære Kampe maatte arbejde sig frem fra Mørke til Lys; ikke for ethvert Menneske har Forsynet jævnet Vejen ved indre naturlige Anlæg og ved de ydre Forhold i Livet, i Hjemmet, i Skolen, ved Lærere og Venner, saa at det næsten ganske af sig selv og uden store Vanskeligheder kommer til Sandhed og Lys. Den, som er bleven delagtiggjort i en saadan Naade, kjender næppe de Afveje, som Andre have vandret paa i en Aarrække, og vide kun lidet om de haarde Kampe, som bringe saa mange kummerfulde Dage og søvnløse Nætter med sig. Andre have haft en anden Skjæbne. Fra deres Ungdom af maatte de møjsommeligt kæmpe og stride, ikke saa meget for at fortjene sig det daglige Brød, som vel ogsaa kan være besværligt nok, men snarere for at vinde Aandens Brød, Sandheden og Troen, for at vinde Kristus og hans Rige. Skal man bære en tung Byrde op ad et Bjærg, bliver man i Reglen stille og taus, naar Solen brænder og Sveden triller ned ad Panden; man bliver let ordknap mod sine Omgivelser og giver korte Svar. Dette gjælder ogsaa med Hensyn til det aandelige Liv.

Jeg har, som allerede bemærket, selv aldrig haft Lejlighed til at føle dette korte og frastødende Væsen hos Alban Stolz. Naar jeg besøgte ham, lagde jeg altid Mærke til, at hans Ansigt opklaredes, hans mørke, smukke, sjælfule Øjne lyste af Kjærlighed bag de store Brillglas; om ogsaa hans Tale var kort, saa var hans Haandtryk desto varmere, og jeg befandt mig altid vel hos ham.

III.

I Begyndelsen af Ferien 1863 tilbragte jeg flere Dage i Frejburg. En Aften indbød den gejstlige Raad, Professor *J. Alzog*, nogle af sine Kolleger til sig. Alzog, som altid var høflig, venlig og forekommende, var i et og alt den fuldstændigste Modsætning til Alban Stolz. *C. v. Schäßler* traf jeg ogsaa her, denne aandrige Konvertit, stedse beredt til at svinge Dialektikens Sværd, og *hans* var baade skarpt og blankt, som smedet af det bedste Staal. Ved denne Lejlighed gjorde jeg Aftale med Alban Stolz angaaende en Spadseretur, som vi skulde foretage den følgende Dag.

Til den fastsatte Tid afhentede jeg ham i hans Bolig. Det var ikke længere den samme, i hvilken jeg forhen saa ofte havde besøgt ham; dog lige saa tarvelig, ja, fattig udstyret, at en Student nu for Tiden næppe vilde tage til Takke med den. Hvad der allerede ved mit første Besøg havde været mig paafaldende, og heller ikke nu havde forandret sig, var den fuldstændigste Mangel paa et Bibliothek. Vi ere dog alle vante til, naar vi besøge en Professor, at finde denne begravet i Bøger, som paa en uordentlig Maade ere hobede ovenpaa hverandre; paa Gulvet staa de vigtige Folianter, rundt omkring paa Borde og Stole ligge de solide Oktavbind sammen med den nyeste Literatur, Brochyrer og Tidsskrifter i en broget Forvirring, saa at man næppe kan finde en Plads, hvor man kan sidde.

Ganske anderledes saa der ud hos Alban Stolz. I manges Students Værelse vilde man have fundet flere Bøger, end hos ham; thi med Lethed vilde man have kunnet bære hele hans Forraad af Bøger under Armen. Hvo, som ikke kjendte ham nærmere, kunde vel have bebrejdet ham dette og ment, at han var en Foragter af Videnskaben. Men det var langt fra Tilfældet. Det, som Stolz foragtede, ja hadede, var ikke den ægte, høje, hellige Videnskab, men dens Vrængebillede, den døde Lærdom. Stolz hadede den Slags Videnskab, som

i Grunden ikke er Videnskab, men kun en samfundsskadelig Vildfarelse under en saakaldet „Videnskabs“ falske Skin. Mere end én Gang har jeg haft Lejlighed til at samtale med Stolz om videnskabelige Værker paa Filosofiens, Theologiens, Patristikens, ja endog paa Skolastikens Omraade, som sandelig fordrede store Kundskaber; han udtalte sig altid med Anerkjendelse om dem og anbefalede Læsningen af dem. Rigtignok kunde han ogsaa ofte spotte og udtale sig i drøje Vittigheder om disse Bøger, naar han stødte paa tomt Ordskvalder, Forfængelighed, Praleri og Vigtighed i dem.

Ikke desto mindre vilde det være Uret, om man heraf vilde drage den Slutning, at Stolz ikke havde læst en Del. En Bogorm var han rigtignok ikke, og dog læste han meget, men tænkte endnu mere. Ogsaa i denne Henseende stod han som en Modsætning til de fleste Mennesker i vor Tid, som læse for meget, men tænke for lidt. Men intet befordrer mere Overfladiskhed, Karakterløshed i Tanke og Gjerning, Mangel paa fast Overbevisning, end netop den megen Læsen. Hvo som ikke forstaar at læse godt, ham vil al Læsning kun bringe ringe Gavn. At læse godt, vil sige det samme som at læse med Kritik. Det gaar med Læsning som med Rejserne, vi foretage; det er ikke de fjærne Landet, vi have gennemvandret, heller ikke de forskjellige Mennesker, vi have truffet sammen med, som have haft en dannende Indflydelse paa os, men derimod Maaden, paa hvilken vi have sét, iagttaget og sammenlignet. Det lyder rigtignok mærkeligt, naar den berømte Oldgransker *Usserius*, paa Spørgsmaalet om, hvorledes det havde været ham muligt, at samle en saadan Skat af Kundskaber, svarer: „Netop paa Grund af, at jeg ikke læste meget“. Og dog er der Sandhed i disse Ord. Hvo som vil søge Dannelse ved Læsning, maa ikke blot, som en Forfatter engang sagde, have en Sigte i Ørene, som lader et ædelt Sprogs rene

Kjærner komme igjennem og de grove, urene blive udenfor, men han maa ogsaa have en saadan Sigte i sin Aand, for kun at optage det, som virkelig danner og beriger ham. Hvormange Avner indeholder ikke vor Tids Literatur paa alle Omraader!

Stolz læste gjerne Værker, som tilsyneladende laa udenfor hans egentlige Fag. Naar man opmærksomt gjennemlæser hans Skrifter og Dagbøger, vil man med Lethed kunne følge Sporene af hans Læsning. Hele hans Væsen bærer et ganske særegent Præg; ligesom han nemlig altid, saa meget som muligt, undgik at gaa den lige Vej, men stadig vandrede ad Sideveje til sit Maal, saaledes gik det ogsaa med hans aandelige Liv. Og netop derved er han bleven den Forfatter, som vi alle kjende, en selvstændig, ejendommelig, enestaaende Forfatter. Og det ikke blot i sine Skildringer, i Sproget og i Maaden at udtrykke sig paa, men ogsaa frem for alt i sine Tanker og i sin særegne Maade at betragte Tingene paa. Det er ogsaa Aarsagen til, at de, som jævnlig have søgt at efterligne ham, kun have haft saare ringe Held med sig; de have vel været i Stand til at efterligne ham i en eller anden Talemaade, i et eller andet Billede eller Udtryk; men alt dette har allerede eksisteret før Stolz og vil ogsaa vedblive at være efter ham; men en Alban Stolz har kun eksisteret en eneste Gang, og ham formaar Ingen at efterligne. Thi det er Tanken, som skaber Stilen; Stil og Tanke ere Tvillingbrødre, fødte i samme Øjeblik. Om man ogsaa har alle Rhetorikens atten Figurer paa en Snor, saa gavne de dog intet, uden Aanden, lige saa lidt som Kommandostaven gjør sin Bærer til Feltherre.

Stolz har netop forstaaet at samle alle Guldkornene af sin Læsning; og i hans dybe, rige, inderlige Gemyt og i den kristelige Tros Lys, som udgød Kjærlighed og Liv over hele hans Væsen, bleve de bearbejdede til hin herlige Række af Tanker og Billeder, der lige-

som en kostbar Kjæde af pragtfulde Juveler gaar igjennem alle hans Værker. — (Fortsættes).

U v e j r.

„Man maa benytte Lejligheden“; derfor kan det vel heller ikke være af Vejen, om jeg i Aften, under et forfærdeligt Uvejr, som drager hen over Kjøbenhavn, skriver en lille Artikel om Uvejr, om Lyn og Torden.

Et Uvejr er stedse et af de mægtigste, frygteligste, og majestætiske Natur-Fænomener; mægtigt som det oprørte Oceans Raseri og Brølen; frygteligt som en Vulkans Udbrud. Orkaner, Præribrande, Jordskjælv og ildsprudende Bjærges Udbrud minde vel ved deres Kæmpekraft om Menneskenes Afmagt, men ikke saa direkte om Skaberens frygtelige Majestæt, som et Uvejr med Lyn og Torden. Under Torden og Lynild fik Moses de ti Bud paa Sinai Bjærg. Taler Gud ved Naturens Skjønhed, ved Bækkens Mumlen, ved Træernes sagte Susen, som en Fader til sine Børn, kjærlighedsfuldt og naadig, saa minder Tordenen om den retfærdige Dommers Sprog paa den yderste Dag.

Den blaa Himmel formørkes og indhyller sig i sorte Skymasser; Luften faar en svovlgul Farve; Vinden begynder at røre sig saa hemmelighedsfuldt, ret som om en ond Engel foer afsted foran Dæmonen, som nærmer sig; Støv og Sand hvirvles i Vejret; Fuglene flagre ængstelige frem og tilbage og opsøge deres Reder; hele Naturen, Mennesker og Dyr, aander tungt, som hvilede der et Bjærg paa den, og med Bekymring imødeser Mennesket det kommende; Stormen tager til, Træerne knage og stønne under dens Piskan, det hyler og piber i alle Ender og Kanter. Pludselig — sønderriver et Lyn Skyen, og Tordenen ruller i det Fjerne;

som en bristet Blære aabner Skyen sig, og i Strømme styrter Regnen til Jorden; Lynene blive stærkere og stærkere, klarere og hurtigere, Tordenen skralder og knalder hvert Øjeblik; hele Himlen er et eneste Flammehav, og med sin dybe Rullen og frygtelige Skralden ledsager Tordenen det majestætiske Skuespil. I Slangebugtninger farer et Lyn mod Jorden; i samme Øjeblik følger et vældigt Knald, saa Jorden ryster og Ruderne klirre ved Lufttrykket, — et Flammehav slaar i Vejret, — Lynet har tændt!

Dette er et Uvejr, et Natur-Fænomen, som Videnskaben benævner som „en af Lyn og Torden ledsaget elektrisk Udgydelse eller Explosion af Skyerne“. Vindstille og høj Temperatur, saak. lummert Vejr, gaar forud for Uvejret; saa indtræder en heftig Bevægelse i Luften og kort efter indfinder Regnen sig; Solen viser sig i et mat Skjær; Barometret synker, og den elektriske Spænding i Luften føles ofte af Mange direkte, idet det menneskelige Nervesystem bliver paavirket.

Er Uvejret draget over, saa opklares Himlen, Lynene blive sjældnere, Tordenbragene tabe sig i en fjærn Knurren, og hele Naturen, men især Planteverdenen, synes at faa nyt Liv. Uvejret foranlediger nemlig Dannelsen af Ozon (et Slags Surstof), ved Hjælp af hvilket Luften renses. Luftens Temperatur synker for det meste efter et Uvejr, og Thermometret kan ofte falde meget hurtigt fra 25 til 15 Grader. Uvejrsskyernes *Højde* beløber sig gjennemsnitlig fra 1000 til 1400 Meter, dog sænke de sig undertiden indtil 200 eller 300 Meter. I Tyrol havde jeg en Gang paa en Rejse et hæftigt Uvejr nedenfor mig, — et prægtigt Syn! Ovenover mig var den klare blaa Himmel og smilende Solskin, nedenfor mig i Dalen sorte Skyer, som gennemkrydsedes af Lynene, og Tordenen væltede sig som et brøllende Uhyre under mine Fødder. Lynets *Afstand* kan man let beregne. Da Lyden tilbagelægger 330 Meter i Sekundet, behøver man blot at tælle Sekunderne, som

ligge imellem Lynet og Tordenen og multiplicere det med 330. Den korteste Tid mellem Lyn og Torden, som er bleven iagttaget, beløb sig sil $\frac{1}{2}$ Sekund; men ofte kan man tælle 50, ja 72 Sekunder.

Lynet er en stærk elektrisk Gnist, som enten farer ud mellem to elektriske Skyer eller mellem en Sky og Jorden. Lynets Udseende er meget forskjelligt; man skjælner mellem tre Slags: *Zikzak-Flade-* og *Kuglelyn*. Den første Slags viser sig som en smal, lysende Linie, som i en zikzakformet Bane farer fra en Sky til en anden eller fra en Sky til Jorden: i sidste Tilfælde siger man, at Lynet har slaaet ned. Heldigvis fare de fleste af disse Lyn i Vandet eller i Jorden paa aaben Mark. Zikzaklynet har sædvanligvis en hvid Farve. Hyppigere forekomme *Fladelynene*, som udmærke sig ved et rødtligt Lys og en længere Varighed. Ofte synes det, som om de kom frem af Skyens Indre som af et mørkt Federal. Begge disse Lyn kunne i det smaa efterlignes ved Hjælp af vor Elektrisermaskine. *Kuglelynene* ere sjældne; deres Farve skifter mellem Hvidt og Højrodt. Ofte forsvinde de ganske lydløst, men til andre Tider ledsages de af en Detonation, der ligner Kanontorden, og splitte sig ad i alle Retninger i Form af Zikzaklyn, som anrette frygtelige Ødelæggelser. Intet kan modstaa deres Magt; Metallerne smelte og de tykkeste Egetrær splintres i Atomer.

Tordenen opstaar ved, at Luften paa Lynets Bane pludselig udvides meget stærkt, og at Luften, som omgiver Banen, strax styrter sig ind i det luftfortyndede Rum og derved sættes i voldsomme Svingninger, der høres som en Rullen. Tordenen opstaar samtidig med Lynet, men vi høre den kun senere, fordi Lyden forplanter sig meget langsommere end Lyset. Er Uvejret lige over vore Hoveder, saa høre vi kun et mægtigt Knald, som ophører i et Øjeblik; er Uvejret derimod fjærnt, saa høre vi Tordenens Rullen, som ofte varer

flere Sekunder, ja endog Minutter, og som, forplantende sig, tiltager i Styrke.

Lynnedslagets *Virkning* paa Organismen bestaar i en heftig Nerverystelse, hvorved man taber Bevistheden, og som kan hidføre Døden. Paa Huden af et Menneske, som er bleven ramt af Lynet, viser der sig sædvanligvis smaa Brandpletter, medens de indre Organer forblive ubeskadigede. Den ramte føler ingen Smerte i det Øjeblik Lynet griber ham. En Gang slog et kraftigt Lyn ned ad en Afleder i 4 Fods Afstand fra mig, det forekom mig, som havde jeg staaet i et Flammehav; men bedøvet blev jeg ikke.

Det er let begribeligt, at et saa mægtigt Naturfænomen maatte gjøre et dybt Indtryk paa det menneskelige Sind. De gamle Grækere, Romere og Danske havde deres Tordengud, som udslyngede Lynene. Hos Grækerne var det Cykloperne, som forfærdigede Tordenkilerne til Guden Zeus, der slyngede dem hened, for at tugte Gudsbespotterne. Hos Romerne var det Skik og Brug, at forsone og udspørge Lynene. Danskerne ærede Tordenguden Thor, og i den indiske Gudelære har Guden Siva Lynet som Attribut. Vi Kristne vide, at vi alle ere i den Almægtiges Haand, og at der uden hans Villie ikke krummes et Haar paa vort Hoved; derfor er det ogsaa en smuk Skik blandt katholske Kristne, at betegne sig med Korsets hellige Tegn, naar Lynet slaar ned, og at bede medens Uvejret raser. Bøn skader aldrig, allermindst, naar en Lynstraale i næste Øjeblik kan sende os for Guds Domstol. Det Bedste er og bliver altid Kirkens smukke Bøn: „Fra Lynild og Uvejrløse frels os, o Herre!“

„Lys og Mørke, Lyn og Skyer! Lover Herren, priser og ophøjer Ham i al Evighed!“

Daniel, III. Kap.

Aroma.

A! A! jeg stammede i svundne Dage,
 Naar glad paa Faders Knæ jeg red.
 Nu er jeg stor og vilde gjerne drage
 Til *Roma* hen ved Tiberstrømmens Bred.

En Krands af Blomster først jeg vil dog binde,
 For hist ved Leo's Fod at lægge ned,
 Hvis duftende *Aroma* ham skal minde
 Om danske Katholikers Kjærlighed.
 (H. H. n.)

Det første *A*, som fra vor Læbe lyder,
 Er for vor Moders Øre sød Musik;
 Derfor i Tak til Herren hun udbryder,
 Af hvem hun denne Skat betroet fik.

Og naar hun ser, at Barnets Tanke higer
 Mod *Roma*, Kristi Kirkes Hovedstad,
 Som sød *Aroma* atter Bønnen stiger
 Op til Guds Trone, inderlig og glad.
 (F. H. n.)

Mån ej det första ord i gåtan blifver
 Den första bokstaf i vårt alphabet?
 De nästa två, mån ej en stad vid Tiber,
 Sanct Petri Rome, den skönsta stad, jag vet?

Ty rosor, gyldenlackor och syrener,
 Violor, hyazinther och jasmin,
 „Alt til en Duft og Vellugt sig forener“,
 Och sprider kring sig en *Aroma* fin!
 (*Kattarp.*)

Arg bringst Du, Freund, die Leser in's Gedränge!
 Genügt des Räthsels Dunkel nicht zur Qual?
 Wozu noch des gebundnen Wortes Strenge
 Genau mit Masz und Reim und Strophenzahl!

Indess' hast Du, o Schlaukopf, Eins vergessen,
 Der Sprache auch zu ziehn den engen Kreis;
 Drum schilt mir den Versuch nicht als vermessen,
 Wenn fremder Ton auch eifert um den Preis!

Im *ersten* ist der stolze Laut zu kennen,
 Der auf des Wissens Schwelle uns erklingt,
 Der jeder, so es wagte ihn zu nennen,
 Auch seinen Bruder B zu huld'gen zwingt.

Im Raume fern, durch Liebe doch verbunden,
 Als *zweites* Roma liegt, das Haupt der Welt.
 Das duft'ge *ganze* ist nun leicht gefunden, —
 Ob nicht *Aroma* dich zufrieden stelt?

(Østerrig.)

Efterretninger fra Ind- og Udland.

Svendborg. Arbejdet paa den katolske Kirkebygning i Svendborg gaar godt fremad, under Ledelse af Hr. Bygningsinspektør *Knudsen* fra Kjøbenhavn. Byggeforetagendet er overtaget i Entreprise af Hr. Murermester *Andersen* fra Kjøbenhavn; men alt Arbejdet udføres af Haandværkere fra Svendborg.

Kirkebygningen, som er overordentlig romantisk beliggende ved Byens Havn, vil komme til at indeholde foruden Kirken ogsaa Skolelokaler og Præstebolig. Kirken skal opkaldes efter Knud den Helliges fromme Søn, Greven af Flandern, *Karl den Gode* og bliver den første Kirke, som her i Helgenens eget Fødeland kommer til at bære hans Navn. Den højtidelige Indvielse finder Sted i Oktober, ved hvilken Lejlighed adskillige af den danske Kongesøns Trosfæller uden Tvivl ville valfarte til Svendborg og samtidig aflægge et Besøg i Odense By, hvor den h. Karl tilbragte sin tidligste Barndom, og hvor hans kongelige Faders ærværdige Relikvier

hvile, hvortil vi netop i Dag for et Aar siden, foretog
en uforglemmelig Valfart.

Kirkelig Kalender.

Søndag den 10. Juli. 6. Søndag e. Pintse. — 11. M. Veronika af Juliani, Jomfru. — **12. Ti.** Johannes Gualbertus, Bekjender. — **13. O.** Anakletus, Pave og Martyr. — **14. To.** Bonaventura, Kirkelærer og Bekjender. — **15. F.** Apostlenes Deling. — **16. L.** Karmel-Skapularfest.
Søndag den 17. Juli. 7. Søndag e. Pintse.

Mariakongregationen for Ynglinge holder Fælleskom-
munion Søndag den 17. Juli Kl. 8 i Jesu Hjertes Kapel,
Vesterbrogade.

Til **Rosenkranskirken** og **Skolen** ere endvidere indkomne følgende Bidrag, siden sidste Bekjendtgjørelse den 30. Januar d. A.:
Kjøbenhavn: P. J. 11 Kr. 50 Øre; R. 4 Kr.; en Tjenestepige 1 Kr.; Fr. M. 210 Kr. samt en Del Guldsager til en Kalk; M. & M. 40 Kr.; Fr. H. 5 Kr.; x. 1 Kr. 35 Øre; O. P. 1 Kr.; Fr. H. Malm til en mindre Kirkeklokke; A. F. 10 Kr.; E. 1 Kr. 50 Ø.; B. B. 14 Kr. 40 Øre; Fr. R. 3 Kr.; fra Bøssen til Rosenkranskirken i St. Ansgar 22 Kr. 96 Øre; R. 3 Kr.; fra Frederiksberg 33 Kr. 46 Øre; Renterne 120 Kr.

Randers: Fr. J. aarligt Bidrag 10 Kr. — Ialt: 492 Kr. 17 Øre.
Med det tidligere Indkomne: 6576 Kr. 74 Øre.

Kjøbenhavn, d. 5. Juli 1887.

J. von Ench,
Apost. Præfekt.

H. Blanck, Tapetserer og Dekorator,

anbefaler sig med Alt til Faget henhørende. Gamle Møbler om-
stoppes og betrækkes elegant og billigt. Broderier monteres.
Prima Tangmadratser fra 4½ Krone.

Ny Kronprinsessegade Nr. 4, 1. Sal o. G.

Vincent's-Bibliotheket. Paa Grund af den aarlige Revision
indkaldes herved alle de udlaante Bøger, og bedes de tilbagesendte
senest inden 1ste August. Bredgade 64. 1. Sal.

Unio. Søndag den 17. Juli Kl. 3¼, præcis Præmieskydning
i Sommerlokalet for Medlemmer af Unio og Svendeforeningen.
Emblem bæres. Liste til Tegning à 50 Øre for Personen henligger
i Lokalet. Talrigt Møde forventes og Familie kan medtages.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

Femogtredivte Aargang.

„Nordisk Ugeblad“ udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer Millech, Store Kjøbmagergade 10, 1. S., Kjøbenhavn. — Redaktør: A. Johansen, Bredgade 64, 1. S.

N°. 29.

Søndagen den 17. Juli.

1887.

Indhold. Vincentiusforeningen. — Med Alban Stolz gjennem Schwarzwald. — Efterretninger: Kjøbenhavn, Altona, Rom. — Oversigt over indkomne Bidrag osv.

Vincentius-Foreningen.

Et Bevis, som ingenlunde bør ringeagtes, paa Sandheden af vor hellige, katholske Kirke, er det, at Frelsesmidlerne til Bedste for den nødlidende Menneskeslægt i de forskjellige Tidsperioder stedse ere udgaaede fra den katholske Kirke. Medens de Udenforstaaende endnu forgjæves spejde efter Midler til at raade Bod paa et eller andet Onde, som i en særegen Grad gjør sig gjældende i denne eller hin Periode, har det sande og sikre Hjælpemiddel imod Ondet allerede længe været i Brug i den katholske Kirke, saa at man kun behøver at gaa i Skole hos den, for at finde Lægedom overfor alle Tidens Onder. Naar det menneskelige Samfunds Legeme er blevet sygt i en ganske særegen Grad, naar Sygdommen, hvoraf det hjemsøges, er af en saare ondartet Natur, har Gud ofte opvakt en eller anden Helgen indenfor den katholske Kirke, for at

han skulde bringe Verden det nødvendige Hjælpemiddel til Ondets Bekæmpelse. Imod den nyere Tids store Onde, *den voxende Kløft mellem Fattige og Rige*, mellem fuldstændig Ubemidlede og Saadanne, som svælge i Overflod, har Gud ogsaa opvakt en saadan Helgen, nemlig den h. *Vincent af Paul*, hvis Fest vi fejre paa Tirsdag, den 19. Juli. Frelsesmidlet, som Vincents har bragt ind i Verden, er *den organiserede Udøvelse af den kristelige Kjærlighed og Barmhjærtighed*. Foreninger, som ledes i Kirkens Aand og derved umiddelbart af den Helligaand, og som have Udøvelsen af de aandelige og legemlige Barmhjærtighedsgjæringer til Formaal, ere istand til at slaa en Bro over Kløften mellem Fattige og Rige og ere til Velsignelse for begge Parter; ja, de stifte maaske endog større Velsignelse for Givernes Vedkommende, end for Modtagernes.

I Betragtning af, at det var den h. Vincents, som først fandt paa at *organisere* en kristelig Velgjørenhed, stillede *Frederik Ozanam* sit Værk under den h. Vincents Beskyttelse, og denne Sidstes Forbøn kan Foreningen sikkert takke for sin hurtige Udbredelse, sin velsignelsesrige Virksomhed og alle sine herlige Resultater. Vincentsforeningen er et af de mange Midler, hvormed Kirken er optraadt frelsende og hjælpende paa en Tid, da de forhaandenværende sociale Onder truede det menneskelige Samfunds Bestaaen.

Kjære Læser! Der er sikkert en Vincentsforening i den Menighed, hvor Du hører hjemme, og Du er i saa Fald naturligvis Medlem af den. Maatte disse Linier bidrage til, at Din Interesse og Iver for Foreningen ikke alene vedligeholdes, men ogsaa forøges og opflammes endnu mere! Er der ingen Vincentsforening i din Menighed, da hjælp med til, at den oprettes jo før jo heller, meld Dig selv som tørste Medlem og tag et Par gode, ligesindede Venner med. Om Begyndelsen er nok saa lille og uanselig, saa har det ikke noget at sige. De største og velsignelsesrigeste

Foretagender vare ofte nok ringe og uanselige i Begyndelsen, som et Sennepskorn, men Guds Velsignelse har givet dem Væxt i Tiden. Vincentsforeningen begyndte Ozanam i Paris med et Par ligesindede Venner; nu er den udbredt over hele Jorden, i alle fem Verdensdele. Tag derfor trøstigt fat, kjære Læser, paa at gjøre det Gode, medens Du kan, før Natten kommer, i hvilken Ingen kan arbejde mere! Hvad Du gjør for Vincentsforeningen, hvad Du ofrer for den, er sandelig ikke spildt, men tjener til Opretholdelsen af den bestaaende Samfundsorden paa Jorden.

„Vort Hovedformaal,“ hedder det i en Beretning fra Konferentsen i Antwerpen, „er Sjælens Frelse; den materielle Understøttelse skal kun tjene som Middel til at læge den aandelige Nød. Men det bedste Middel til samtidig at afhjælpe de legemlige Onder, er Sjælens Forsoning med Gud.“ Netop deri bestaar Vincentsforeningens største sociale Betydning, at den oprykker den sociale Elendigheds værste Rødder, nemlig Vantrø og Immoralitet, og til Gjengjæld søger at udstrø Guds frygtens og Moralens gode Sæd, hvoraf fremspirer timelig og evig Lykke, i de forladte Fattiges Hjærter. Saalænge Vincentsforeningen ved materielle Midler, ved Ord og godt Exempel drager Omsorg for, at Religionen opretholdes blandt det kristne Folk, saa længe løser den ogsaa, mere end ved ensidig materiel Forbedring af de arbejdende Klassers Kaar, en Del af det foruroligende, sociale Spørgsmaal.

Med Alban Stolz
gjennem Schwarzwald.

(Fortsat.)

Saa foretog jeg da ved Alban Stolz's Side for første Gang en længere Udflugt i Freiburgs skønne og paa

Afvexlinger saa rige Omegn. Paa den Tid var Freiburg kun en lille By, den havde endnu ikke taget det Opsving, som senere hen gjorde den til den store Stad. Men netop derfor befandt man sig ogsaa saa vel i den paa den Tid.

Stolz var en i sig selv indesluttet Natur, med en stærkt udpræget Individualitet. Man vil saaledes kunne forstaa, hvorfor han helst gik alene, og ogsaa foretog sine længere Rejser for det meste uden Ledsager. Det laa i Sagens Natur, at han kun yderst sjældent mødte Nogen, med hvem han sympatiserede, eller som i det mindste ikke forstyrrede ham i hans Betragtninger. Han maa imidlertid have fattet Tillid til min ringe Personlighed; thi aldeles frivillig og uden nogensomhelst Indbydelse fra min Side, tilbød han mig om Aftenen efter vor Udflugt at ville ledsage mig paa min Vandring gennem Schwarzwald. Et Tilbud, som jeg selvfølgelig modtog med den største Taknemmelighed. Han havde jo dog fra sin Ungdom af levet i Schwarzwald, eller dog i dens Nærhed, og elsket denne Egn som ingen anden; i hans Selskab haabede jeg, at min Rejse vilde blive lige saa forfriskende for Sjælen og Sindet, som for Legemet. Jeg havde ikke skuffet mig. Mod Slutningen af denne Rejse udtalte han det Haab, at kunne komme til at foretage endnu en Rejse med mig en anden Gang, men det skulde da være over de frankiske Bjerge til Thüringen. Denne Plan blev imidlertid aldrig udført, da han kort efter vor Tilbagekomst fra Schwarzwald begyndte alvorlig at skranke.

Det var noget ganske særegent, maaske noget rent personligt, som altid drog mig til Stolz. Hans Øjne, hans høje, brede Pande, hans mørke, noget krøllede Haar, erindrede mig strax i Begyndelsen om en Mand, som jeg i min Ungdom havde holdt meget af. Det var saa skjønne, milde Øjne, der talte om en dyb Sjæl og om en rig indre Verden. Til Trods for alle hans Karakters Ejendommeligheder, som maaske ikke be-

hagede Alle, maatte dog Enhver, som én Gang havde set ind i disse Øjne, sige sig selv: „Her er en Nathanaels-sjæl, i hvilken der ikke er nogen Svig; paa ham kan du stole, han taler Sandhed, altid Sandhed og kun Sandhed. Lad ham ogsaa være frastødende og haard, men Sandhed taler han“.

Saa havde jeg da faaet Stolz kjær, og han blev mig Aar for Aar stedse kjærere. Det maa han have mærket, derfor saa han mig gjerne hos sig.

IV.

En tidlig Morgenstund i Slutningen af August vandrede vi gjennem Schwabenthor ud af Freiburg. Lange Forberedelser til Rejsen behøvede Stolz ikke; han havde jo kun meget faa Fornødenheder; et Værelse, forsynet med de allernødvendigste Møbler, tjente ham til Bolig; Gardiner for Vinduerne, som jo dog egentlig er det, der gjør en Stue hyggelig, ansaa han for overflødig Luksus og tillod ikke at de bleve ophængte. Da han ikke havde nogen egen Husholdning, saa vare Bestemmelserne for, hvor længe Udflugten skulde vare, snart trufne.

Hvorhen Rejsen gjaldt, det vidste jeg ikke; jeg overlod mig fuldstændig til hans Omsorg; han har vel lagt en Plan, tænkte jeg; men senere begyndte jeg dog at tvivle om, at han virkelig havde nogen Rejseplan. Som jeg saa ofte havde set ham gaa omkring paa Gaderne i Freiburg, saaledes kom han ogsaa i Dag, iført en tynd Frakke og paa Hovedet den sædvanlige høje Silkehat med en i betænkelig Grad angrøben Skygge; kun havde han til Forandring i Dag medbragt en Sommer-Overfrakke og en Rejsetaske; men denne var saa let, at man af dens Indhold meget godt kunde slutte sig til, hvor faa Fornødenheder denne Mand i Virkeligheden havde, endog paa længere Rejser. Ganske vist hjalp hans ejendommelige Konstitution ham over mange Vanskeligheder. Engang vare vi saaledes ankomne til en

af Schwarzwalds Dale; rundt om os vare Bjærge, og vi vare indelukkede i dem, som i en Kjedel. Det var i Middagsstunden og Luften var forskrækkelig varm og trykkende. Vi havde netop endt vort tarvelige Maaltid, da Stolz rejste sig og sagde: „Saa, lad os saa gaa videre.“ „I denne forfærdelige Hede?“ spurgte jeg, „vi ville jo komme til at svede ganske forskrækkeligt.“ — „Aa Snak“, svarede han, „svede? jeg sveder ikke, undtagen paa den venstre Kind; nu befinder jeg mig rigtig vel; det er dog saa behageligt, engang at blive rigtig varm.“ Jeg bad ham vente lidt, til det var blevet køligere, men han var ikke til at formaa dertil. Han sagde mig Navnet paa en Landsby, som laa nogle Mil borte, der vilde han vente paa mig. „Jeg har det helt godt“, sagde han og gik. Det var altid den samme Gang, langsom men fast, som gik han hjemme i Freiburg sin vanlige Spadseretur til Schlossberg. Henimod Aften traf jeg ham da ganske rigtig i Kroen i den nævnte Landsby; han sad i et Hjørne af den store Gjæstestue og syntes opmærksomt at lytte til nogle Bønders Samtale ved et af Bordene. Støjen i Krostuen og Tobaksrøgen syntes ikke at genere ham videre. Men desto ømfindligere var han i Henseende til den moralske Atmosfære.

Engang ankom vi henimod Aften til en Landsby og toge ind i den første Gjæstgivergaard. Vi bleve førte ind i Værelset for „Honoratiores“; jeg gik ud for at bestille Aftensmad og Værelser for Natten. Da jeg kom tilbage, mødte jeg Stolz i Døren; han havde Rejsetasken over Skuldrene og Paraplyen i Haanden, og sagde med en vis Ophidselse: „Her bliver jeg ikke, her ere Skriverne.“ Medens jeg var borte havde han faaet fat i et Par liberale Aviser, som bleve holdte af nogle af Landsbyens Embedsmænd. „Men jeg har allerede bestilt alt“, svarede jeg. „Gjør, hvad De vil“, sagde han, „betal kun det hele; men her bliver jeg ikke.“ Vi begave os derpaa til et andet Gjæstgiversted.

Jeg havde næppe set mig rigtig om i Stuen, før jeg opdagede en hel Del Musikalier og Sangbøger, som henlaa paa et Bord, og paa Væggen hang der en Guitar og et vældigt Drikkehorn. „Stolz“, sagde jeg, idet jeg pegede paa Væggen, „her er ogsaa Skrivere, men maaske af en anden Sort.“ Han svarede ikke. Der var ikke andre Steder, hvor vi kunde ty hen.

Først vandrede vi gennem Höllenthal til Hinterzarten og Glashütte, derfra til Tilisee og forbi Feldberg til St. Blasien, derpaa langs med Alpthal til Alpbrück, hvorfra vi gik sydpaa til Schweiz. Efter at have passeret Schaffhausen, gik vi i nordøstlig Retning til Hóhgau, derpaa over Singen, Engen, Friedingen gennem Donauthal til Beuron, hvor en ny Kongregation af Benediktinerne var bleven oprettet nogle Aar i Forvejen. Her levede vi nogle Dage sammen, derpaa skiltes vi; Stolz gik til sin Ven *Sugschwerdt*, og jeg gik over Sigmaringen til Friedrichshafen og over Bodensøen ind i Schweiz.

Vi førte en temmelig regelmæssig Levevis paa selve Rejsen. Sædvanligvis ordnede vi allerede Aftenen i Forvejen vore Pengesager; Stolz stak da blot Haanden ned i Lommen, hvor han havde sine Penge, og fremtog det nødvendige. En Portemonnæ ejede han ikke; det var ham for omstændeligt. Ofte rakte han mig en Haandfuld og sagde: „Vil De have Penge? Jeg har mere, end jeg behøver.“ Jeg havde allerede længe vidst, hvor velgjørende han var; efter hans Død blev det endnu mere bekjendt. De Honorarer, som han modtog af sin Forlægger, vare meget høje; thi Stolz fordrede meget og skænkede ham intet. Desto gavmildere var han derimod, naar det gjaldt om at give til fromme og velgjørende Øjemed.

Vi stode meget tidlig op; ofte var det endnu Nat, og Kirkedøren var lukket. Saa begave vi os strax paa Vejen; undertiden maatte Posten i Landsbyen gjøre Tjeneste som Vandfad, naar Værtinden om Aftenen

forud havde glemt at besørge det nødvendige. At jeg ikke var lige saa fordringsløs som han, det var noget, som Stolz ikke rigtig kunde tilgive mig. Min Rejse-taske, mente han, var altfor svær og fyldt med alt for mange unyttige Sager; da han saa mine Støvler, som vare af stærkt Læder med dobbelte Saaler, gjorde han Nar af dem; min noget grove Frakke af vandtæt Klæde syntes han ikke om; men allermindst kunde han lide min bløde, lavpullede Hat, som jo netop var en Mod-sætning til hans høje, stive Silkehat.

Paa denne Tid begyndte den Mode, at de Lyst-rejsende i disse Bjærgegne efterabede i deres Klæde-dragt de virkelige Bjærgbeboere. Stolz, som var en Hader af alt Unaturligt, kunde blive rigtig bitter, naar han mødte saadanne „Naturmennesker“ fra Salonerne, som ikke besade andet end en jammerlig, hos Mænd dobbelt jammerlig, Forfængelighed. Disse Narre, mente han, havde egentlig kun pyntet sig, for at lade sig fotografere; derfor var ogsaa deres Bjærgdragt splinter ny. Talte han om Kvinder af denne Slags, var det ham ikke muligt at tilbageholde sin Uvillie. „De skulle være med til alt muligt“, sagde han, „de svømme, øve sig i Gymnastik, ryge Tobak, løbe paa Skøjter, bestige Bjerge, spille Kegler, ja, øve sig endog i at fægte, overalt ere de med, — kun ikke der, hvor de skulde være med; en flittig, beskeden og stille Husmoders Kald, det kjende de ikke.

Kun sjælden fulgtes vi ad paa denne Rejse. Den ene Gang gik han et Stykke i Forvejen, og jeg fulgte da efter; den anden Gang sagde han: „Gaa De kun i Forvejen, jeg kommer strax.“ Saa vandrede vi fremad hver for sig; enhver af os havde Tid til at bede og betragte. Mellem Kl. 7 og 8, eftersom vi kom til en Landsby, spiste vi Frokost, og, efter at vi atter i Taus-hed havde tilbagelagt et Stykke Vej, spiste vi til Mid-dag. Efter Middagsmaaltidet begyndte vi først at tale sammen om alle mulige Ting, dog mest om theologiske

og kirkelige Æmner. Stolz talte ikke meget og var overhovedet ikke meget livlig i sin Konversation; istedet for at fortælle noget, stillede han oftere selv Spørgsmaal og tænkte længe efter paa det Svar, han havde faaet. Endnu mindre besad han denne ubehagelige, belærende Tone, som véd Alt bedre end andre Mennesker, som kun taler, for at høre sig selv tale, og som derfor er saa grundkedelig at høre paa.

I disse Hviletimer, Morgen, Middag og Aften, talte vi om mangt og meget. Undertiden aabnede sig ligesom uvikaarlig hans Sjæl; det var, som om en Solstraale oplyste den, og jeg kunde da sé dybt ind i den. Bønnen, hvis Ophøjethed, Nødvendighed og velsignelsesrige Virkninger han selv saa herligt har skildret, dannede den egentlige Kjærne i hans indre Liv, og den Velsignelse, som hans Skrifter have udbredt overalt, er sikkert udsprungen fra denne Kilde; Bønnen har ligesom indviet og helliget dem og givet dem hin hemmelighedsfulde Tiltrækningskraft, som en opmærksom Læser, hvad Religionsbekjendelse han end maatte tilhøre, næppe formaar at modstaa i Længden. Han har netop berørt den Stræng i det menneskelige Hjærte, som, naar den er berørt med Forstaaelse, mægtig giver Gjenklang i En selv; det er Følelsen af vor Tilværelses Nød og Elendighed og Haabet om Frelse. Livet viser os saa mange Modsigelser, Modsætninger og Gaader, som forbitre Livet for den Ene og virke nedtrykkende paa den Anden, medens en Tredie søger at glemme Alt i Øjeblikkets Nydelse, for derpaa den følgende Dag desto smerteligere at blive mindet om sin Elendighed. I Bønnen føle vi, hvorledes Evigheden med dens Forjættelse og Trøst lægger sin lægende og forsonende Haand over Sjælens dybe Saar; i Hjærtets Dyb opstaar der en salig Fred, og i Sjælen opstiger ligesom en Forudahnelse om den store saliggjørende Harmoni mellem alle Væsener i Himlen og paa Jorden, som Guds Almagt en Gang vil iværksætte, som et Billede af hans eget Væsen.

(Fortsættes.)

Efterretninger fra Ind- og Udland.

Kjøbenhavn. Paa Fredag den 22. Juli, den h. Maria Magdalenas Fest, vil højærv. Hr. Generalvikariats-Asessor *C. Freund* i Osnabrück kunne fejre sit *25 aarige Præstjubilæum*. Den højærværdige Jubilar, som i en Række af 16 Aar har helliget den danske Mission sine Kræfter, først 4 Aar som Kapellan i Kjøbenhavn, derefter 4 Aar som Sognepræst i Randers og de sidste 8 Aar (indtil 1882) som Sognepræst ved Sct. Ansgars Kirke i Kjøbenhavn, vil sikkert være i taknemlig Erindring hos mange af de danske Katholiker. Det bedste Taknemlighedsbevis, vi kunne yde den højærv. Jubilar paa hans Hædersdag, vil være at opofre en andægtig Bøn for ham til Gud, i hvis Vinbjerg han nu har arbejdet som en tro Tjener i 25 Aar, at der maa forundes ham endnu mange lykkelige Aar og en Gang, naar Tjenestetiden er til Ende, den himmelske og evige Løn, der er forjættet enhver trofast Tjener. Med denne Opfattelse for Øje, tro vi da ogsaa at være i fuldkommen Overensstemmelse med de danske Katholikers Følelser, naar vi her, gennem Ugebladets Spalter, tilraabe den højærv. Jubilar: *ad multos annos!*

Altona. Den katholske Svendeforening i Altona fejrede den 3. og 4. Juli sin *25 aarige Stiftelsesfest*, hvis Program vi meddelte vore Læsere for nogle Uger siden. Om Festen skriver det protestantiske „*Altonaer Tageblatt*“ følgende: „Efter at Foreningens Medlemmer den foregaaende Søndag paa en værdig Maade havde indledet Festen ved Fælleskommunion, fejrede de igaar og i Dag tilligemed deres Gjæster fra Nær og Fjærn og ledsagede af Brødreforeningernes bedste Ønsker den egentlige Jubilæumsfest. Lørdag Aften bleve de fremmede Deputationer højtidelig modtagne i Foreningslokalet, hvorefter Menighedens Medlemmer, som havde

været beredte til, at give de Fremmede Husly i Festdagene, førte Gjæsterne til deres respektive Kvarterer. Søndag Morgen begav den herværende Forening sig tilligemed de fremmede Deputationer, der mødte med Faner, i højtideligt Optog til Kirken, og toge Plads omkring Højalteret, medens Foreningens Sangkor grupperede sig foran samme. Kirken var tæt fyldt med Andægtige og med Foreningens Venner og Velyndere. Efter at Sangkoret havde sunget en flerstemmig Messe af Biehl, besteg Pastor *Brinckmann* fra Kjøbenhavn Prædikestolen og holdt Festprædikenen. I kraftige Træk henviste Taleren til Dagens Festlighed i Særdeleshed og til Svendeforeningens højvigtige Opgave og Virksomhed i Almindelighed; en Opgave, hvis Formaal var, at sikre de unge Mænd mod Tidens Farer, ved at opretholde dem i Religionen, i Dyd og Sædelighed, ved at fremme Arbejdsomhed og Fagkundskab og Dygtighed, ved at styre i Endrægtighed og Kjærlighed den Strøm af Livslyst, som lever i den unge Mands Bryst, efter Dagens Møje og Besvær ind paa Baner, hvor Selskabelighedens Glæder kunne nydes, uden at Uskyldigheden lider Skade, og paa denne Maade at uddanne Mænd, som blive en Prydelse og Ære for Foreningen og gode Borgere for Staten. Henvisende til vor Tids Farer og den slette Indflydelse, som den unge Haandværker især i de store Steder er udsat for fra alle Kanter, priste Taleren med begejstrede Ord den velsignelsesrige Virksomhed, som den af Fader *Kolping* indstiftede Svendeforening udfoldede. Sluttelig udtalte han det Ønske, at Altonaer-Foreningen ogsaa maatte komme til at fejre engang sit gyldne Jubilæum, og anbefalede med varme Ord Foreningen til deres Velvillie, som hidtil havde staaet den bi med Raad og Daad.

De fremmede Foreninger, som vare repræsenterede ved Festen og deltog i Processionen, vare følgende: Hannover, Osnabrück, Bremen, Bremerhaven, Harburg,

Hamburg, Schverin, Buckau, Göttingen, *Kjøbenhavn* og *Stockholm* *).

Kl. 1¹/₂ fandt i *Wulf's* Lokale i Gr. Bergstrasse Festmiddagen Sted, i hvilken 150 Personer toge Del. Salen var i Dagens Anledning smykket saa glimrende som vel muligt, og fra Gallerierne hang de fremmede Deputationers Faner og Bannere tillige med Altonaer-Foreningens Fane, der var smykket med en *Sølvkrans*, bekostet af Æresmedlemmernes Damer. Med hjertelige Ord hilste Præses, Hr. Pastor *Grauert*, paa de Forsamlede og udbragte en Skaal for Foreningens Grundlægger, Hr. Pastor *Siewert*, som nu var ansat i Herdorn og desværre ikke kunde deltage i Festen. Pastor *Lohmeier* udbragte en Skaal for Pave Leo XIII og Kejser Vilhelm. Kl. 3 hævedes Bordet, efter at endnu mange andre alvorlige og muntre Taler havde krydret Maaltidet.

Om Aftenen Kl. 8 var der Festforsamling i det samme Lokale, hvori flere protestantiske Prædikanter og som Repræsentant for Byraadet Hr. Protekolfører *Schiitt* samt Menighedens Damer toge Del. Musikken udførtes af 2. Hannoverske Husar-Regiments Musikkorps, under Ledelse af Kapelmester, Stabstrompeter *Ludewig*. Altonaer- Hamburger- og Harburger-Foreningernes Sangkor havde overtaget den vokale Del af Koncerten. En Prolog, digtet af Hr. Lærer *Krone*, foredroges med Begejstring af et Medlem, og derefter opførtes en énakts Farse, betitlet „Nimrod,“ der høstede almindelig Anerkjendelse. Hr. Pastor *Grauert* oplæste derpaa de forskjellige Telegrammer, som vare indløbne fra Heiligenstad, Wesel, Hildesheim, Vechta, Damme, Braunschweig, Erfurt, Wilhelmshaven, Würzburg, Leer i Ostfriesland, Brandenburg, Iburg og Oldenburg, fra München, Würzburg, Wien, Kassel, Halberstadt, Danzig og Osnabrück;

*) Svendeforeningen i Kjøbenhavn var repræsenteret ved Medlemmerne *Viggo Hansen*, *Aug. Hoffmann* og *Larsen*; Stockholms-Foreningen ved sin Præses, højærv. Dr. *Kiesler*.

fra General-Præsens *Schäffer* i Køl'n, Efterfølger af den katholske Svendeforenings Fader *Kolping*. Foreningen i Schwerin telegraferede: „Dundrende Leveraab fra Obotriternes Land.“ Et dybt Indtryk gjorde to Breve, som derefter oplæstes, det ene fra Dr. Dekant *Frintrup* i Werne i Westfalen, som har virket her i Altona med 28 Medlemmer.

Imorges (Mandag den 4. Juli) Kl. 8 fejredes i Kirken en *højtidelig Sjælemesse* for Foreningens afdøde Medlemmer og Velgjørere. Derefter tog man Altona's og Hamburgs Seeværdigheder i Øjesyn. Kl. 1 toretoges pr. Damper en Lysttur til *Blankenese*. For at give Festsdeltagerne Lejlighed til at se de storartede Toldbygninger, gik Farten først gennem Hamburgs Havn. I Blankenese udviklede der sig paa „Schützenhof et gemytlig Liv under Sang og Hornmusik; en Lykønskningskrivelse fra Overborgermester *Adicke* oplæstes under stor Begejstring, hvorefter Festen sluttedes med et Bal. Først sent paa Aftenen tiltraadtes Tilbagefarten til Altona i den gladeste Stemning. Den saaledes afsluttede Fest vil sikkert længe mindes med Glæde af Deltagerne og give Foreningen en ny Impuls til at stræbe videre fremad paa sin Vej.“

Ved at læse denne sympatiske Meddelse om den katholske Svendeforenings Fest i et protestantisk Blad, kan man ikke undlade, at glæde sig paa Foreningens Vegne over den Velvillie, der vises dem baade af Altonaer-Katholikerne, af hvilke en stor Del ere Æresmedlemmer af Foreningen, og af Anderledestroende, ja endog af Byens Øvrighed. Og det er vort Haab, at ogsaa den herværende Svendeforening vil vide, at stræbe fremad med Iver og Udholdenhed efter Jubilarens Exempel, og vinde baade Tilslutning og Anerkjendelse hos Alle. Et Savn, som den kjøbenhavnske Deputation sikkert maatte føle under Festligheden, vor Manglen paa en *Foreningsfane*. Alle de andre Deputationer vare mødte med Faner, kun den kjøbenhavnske savnede

en saadan! Alverdens Foreninger slutte sig vore Dage sammen om Faner; ogsaa den katholske Svendeforening maa nødvendigvis anskaffe sig en saadan. Saa pragtfuld behøver den jo ikke at være. Et malet Billede af den h. Josef vil man kunne købe for en billig Penge i Tyskland, og en Smule Silketøj og nogle broderede Bogstaver vil en eller flere af Menighedens Damer nok føle sig kaldede til at anskaffe og forfærdige, naar Foreningen smukt anmoder dem derom. En Fanestang kan den vel selv paatage sig at anskaffe — og hvad andet fordres der saa til en Fane? Svendeforeningen er altfor beskeden i sin Optræden! Dens store sociale Betydning gjør den til en af Menighedens fornemste Foreninger; fra den skal en dygtig katholsk Haandværksstand fremgaa, en Række af kirkeligsindede, trofaste Mænd fremgaa, der kunne gjøre den katholske Kirke Ære og blive en Støtte for dens fremtidige Væxt, men det er sandelig intet beskedent Formaal, især i disse skjæbnesvangre Tider. Ingen katholsk Svend eller Lærling over 18 Aar bør derfor savnes i Foreningen, de katholske Mestre ere fødte Æresmedlemmer og enhver katholsk Mand eller Kvinde bør betragte den som sin Yndling, der fortjener at ophjælpes paa enhver mulig Maade. Maatte disse Linier bidrage en Smule til at fremme alle Svendeforeningens fromme Ønsker!

Rom. Den nye Kardinal-Statssekretær *Rampolla* er allerede den Fjerde, som beklæder dette vigtigste pavelige Embede siden Leo XIII's Regeringstiltrædelse, altsaa i Løbet af 9 Aar. *Franchi* døde allerede efter et halvt Aars Forløb, den 31. Juli 1878; *Nina* maatte snart træde tilbage af Helbredshensyn og er ligeledes død; *Jacobini*, som har beklædt Embedet længst, er ogsaa afgaaet ved Døden. I denne hurtige Skiften af Pavens første og indflydelsesrigeste Raadgiver kan man ogsaa søge en af Grundene til, at Leo XIII's Pontifikat, idetmindste hidtil, kun har kunnet benævnes efter Paven selv, medens i vort Aarhundrede f. Ex. Pius VII's Regering i kirke-politisk Henseende fik sit Sig-

natur ved Kardinal-Sekretær, *Consalvi*, Gregor XVI's ved *Lambruschini* og Pius IX's ved *Antonelli*. Men *Lambruschini* var ogsaa Statssekretær i 12 Aar, *Consalvi* i 23 Aar og *Antonelli* endog i 27 Aar.

— Den protestantiske Hertug *Paul af Mecklenborg* er vendt tilbage til den katholske Kirke. Fyrsten giftede sig, som bekjendt, for nogle Aar siden med en katholsk østerrigsk Prinsesse *Winditschgrätz*. Hertug Paul er den regerende Storhertugs ældste Broder. Da han, tro imod sit Løfte, som han afgav ved Ægteskabets Indgaaelse, lader sine Børn opdrage katholsk, saa han sig nødsaget til, for at undgaa al intolerant Indblanding i sine huslige Familieanliggender, at give „frivillig“ Afkald paa sine Arverettigheder til Storhertugdømmet Mecklenborg for sig selv og sine Descendenter. Hertug Paul, der har fyldt sit 35. Leveaar og ellers fører et overordentligt lykkeligt Familieliv paa sit Gods *Gonowitz* i *Steiermark*, opholder sig for Tiden i Rom, hvor han har haft Audients hos den h. Fader.

Oversigt

over indkomne Bidrag til Bedste for en katholsk Skole paa Nørrebro.

Den 1. Juli 1886 var der indkommet et Beløb paa 2605 Kr. 80 Øre; siden den Tid er, ved Femøres-Subskription i Forbindelse med Kollekten i Kapellet paa Sct. Josefs Hospitalet, og ved nogle frivillige Gaver samt Renterne af den opsparede Kapital, dette Beløb bleven forøget med 1102 Kr. 60 Øre, saa at den samlede Sum nu udgjør 3708 Kr. 40 Øre.

Idet jeg atter benytter Lejligheden til at takke alle vore Velgjørere, kan jeg dog ikke undlade at anbefale dem Sagen paa det varmeste; thi hvor glædeligt Resultatet end er, som vi har opnaaet, saa ere vi dog endnu langt fra Maalet. Ved ihærdig Udholdenhed og Offervillighed ville vi imidlertid kunne naa det og en Gang glæde os over, at vi have bidraget med til et velsignelsesrigt Foretagende.

Nørrebro, d. 1. Juli 1887.

Ant. Neuvel,
Præst.

Kirkelig Kalender.

Søndag den 17. Juli. 7. Søndag e. Pintse. — **18. M.** Kamillus af Lellis, Bekjender. — **19. Ti.** Vincents af Paul, Bekjender. — **20. O.** Hieronymus Æmiliani, Bekjender. — **21. To.** Henrik, Bekjender. — **22. F.** Maria Magdalena, Bodfærdig. — **23. L.** Apollinaris, Biskop og Mart.
Søndag den 24. Juli. 8. Søndag e. Pintse.

Svendeforeningen. I Dag, Søndag den 17. Juli, afholdes Generalforsamling. Dagsorden: Stiftelsesfesten, Tombolaen, Valg af Fest-Komiteen m. m. Alle Medlemmerne bedes møde.

Vincents-Bibliotheket. Paa Grund af den aarlige Revision indkaldes herved alle de udlaante Bøger, og bedes de tilbagesendte senest inden 1ste August. Bredgade 64. 1. Sal.

Unio. Søndag den 17. Juli Kl. 3 $\frac{1}{2}$, præcis Præmieskydning i Sommerlokalet for Medlemmer af Unio og Svendeforeningen. Emblemet bæres. Liste til Tegning à 50 Øre for Personen henligger i Lokalet. Talrigt Møde forventes og Familie kan medtages.

Sct. Josefs Gilde afholder sædvanligt Møde paa Mandag den 18. Juli Kl. 8 $\frac{1}{4}$, i Lokalet i Frederiksberg Allé (Indgangen fra Boyesgade).

Vincentsforeningen holder Generalmøde paa den h. Vincents af Pauls Fest, Tirsdag den 19. Juli Kl. 8 Aften i Lokalet i Frederiksberg Allé (Indgang fra Boyesgade). Søndag den 24. Juli er Fælleskommunion under Højmessens Kl. 10 i Sct. Ansgars Kirke. Baade til Generalmødet og Fælleskommunionen indbydes ogsaa alle Æresmedlemmerne.

H. Blanck, Tapetserer og Dekorator,

anbefaler sig med Alt til Faget henhørende. Gamle Møbler omstoppes og betrækkes elegant og billigt. Broderier monteres. Prima Tangmadratter fra 4 $\frac{1}{2}$ Krone.

Ny Kronprinsessegade Nr. 4, 1. Sal o. G.

En Kone søger Arbejde ved **Vask og Rengjøring** hos de herværende Familier. Man henvende sig hos Redaktionen eller i Balsamgade 16, 2. Sal o. G. hos Madam Holst.

Hermed et Tillæg.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

Femogtredivte Aargang.

„Nordisk Ugeblad“ udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer Millech, Store Kjøbmagergade 10, 1. S., Kjøbenhavn. — Redaktør: A. Johansen, Bredgade 64, 1. S.

N°. 30.

Søndagen den 24. Juli.

1887.

Indhold. Galilei og Inkvisitionen. — Med Alban Stolz gennem Schwarzwald. — Rosen. — Efterretninger: England, Østerrig, Schlesien, Nordamerika, Kjøbenhavn.

Galilei og Inkvisitionen.

Af *Holfeldt-Houen*, Past. em.

Protestantismen, der har saamegen Sky for „Traditionen“ inden for den katholske Kirke, har selv ikke skyet at danne sig sin egen Tradition om den, idet den har fæstet sin Lid til alskens mundtlig eller skriftlig overleveret Forvrængning af den historiske Sandhed, som i Tidens Løb har af vor Kirkes Modstandere været forebragt for at gjøre den forhadet.

De mere lærde og upartiske blandt selve de protestantiske Forskere ere i senere Tider komne til Erkjendelse af de mange og alvorlige Fejltagelser og Misgreb, vi ville ikke sige, vitterlig falske Fremstillinger, som have vansiret nogle ringere saakaldte populære Historikeres Bøger, og som skrive sig fra deres Mangel paa Lærdom, fra Overfladiskhed, Fordom eller Bigotteri.

Som Følge af denne Erkjendelse have flere lærde historiske Værker været udgivne (fornemmelig af Tyskere) i det Øjemed at korrigere disse Fejltagelser og stille Historiens Fakta i det sande Lys.

Stoffet til vor foreliggende Fremstilling har saaledes været flersidig behandlet med al Grundighed, belyst efter de rette historiske Kilder, kort sagt, videnskabelig dokumenteret. Hvad vi her levere, er nærmest et kortere Sammendrag af en Artikel i det ansete Tidsskrift *Dublin Review* for Juli 1838, hvortil vi for Fuldstændigheds Skyld henvise, ligesom til de øvrige, navnlig de protestantiske Forfattere vi komme til at citere,

Der er visselig faa historiske Emner, hvorom der har været saa meget skrevet og saa lidet sagt overensstemmende med Sagens sande Forhold, som „Historien“ om *Galileo Galilei* og den katholske Kirkes berømte „Forfølgelse“ (?) af den store Videnskabsdyrker. Man har i de stærkeste Udtryk, som en Forbrydelse imod Videnskabens og Oplysningens Fremskridt, bebrejdet Kirken, at den skulde paa den mest hadefulde Maade have brudt Staven over Galilei, over det System han forsvarede; dømt ham for det og dermed gjort ham til en „Videnskabens Martyr“. Dommen, der blev fældet over ham, har man forvansket, baade efter Præmisserne og i Virkeligheden; Straffen, der blev ham idømt, har man paa den uefterretteligste Maade fremstillet som en — nogle have ment — livsvarig Indespærring i „Inkquisitionens gruelige Fængselshuler“, underkastet en pinlig, mere eller mindre langvarig Tortur osv.

Eller, man har paa Grund af Galilei's Domfældelse gjort en videregaaende Indvending og ligefrem Beskyldning *mod Kirken*: at den nemlig ikke blot er kommen i Strid med Videnskaben, men ogsaa i Strid med sin egen Lære om Ufejlbareheden, da den katholske Kirke jo (NB. saa sige Protestanterne) har dømt et System som falskt, som den dog senere har maattet anerkjende som sandt.

Hvad Galilei's Sag angaar, er den, vel at mærke, *et enestaaende Tilfælde*, man har ment at kunne paabe- raabe sig mod den katholske Kirke, for at godtgjøre, at den var i Strid med Videnskaben, — og dette „Til- fælde“ er en *Bagvaskelse*. Sandheden har trængt sig igjennem den filosofiske Staahej, som man har rejst om dette Spørgsmaal, og i vor Tid kan enhver, hvem det overhovedet er magtpaaliggende at faa Sandheden at vide, komme til al ønskelig Kundskab om, hvorledes det forholdt sig med Galilei's Straf, med det „stedse- varende Fængsel“ og det skrækkelige Aflukke, hvor man har fundet Behag i at forestille sig Geniet over- læsset med Lænker og optegnende paa de fugtige Fæng- selsmure Universets astronomiske System.

Det er Protestanters egen Oprigtighed, Galilei's Venner, ja Galilei selv, som vil give os den tilforladelige Belærelse derom.

„Vilde man fæste Lid til alle de pathetiske Beret- ninger og Reflexioner, atter og atter gjenoptagne om denne Sag i Tusinde Værker,“ — saaledes skrev allerede i 1784 Genfer-Protestanten *Mallet du Pan* — „da skulde den toskanske Fysiker være bleven ofret for sit Aar- hundredes Barbari og Romerhoffets *Taabelighed*; da skulde Grusomheden have været i Ledtog med Uviden- heden, for at kvæle Fysiken i dens Vugge; ja, havde Inkvisitorerne faaet Lov til at raade, da skulde en Fundamental-Sandhed i Astronomiens Videnskab have været begravet for evige Tider i sin Opdagers Fængsel. — Denne saa gængse Mening er en opdigtet Roman. Galilei blev ikke forfulgt eller domfældt, fordi han var en god Astronom, men kun fordi han var en slet Theolog. Man havde nok i Ro og Mag ladet ham blive ved sit *E pur si muove*, havde han bare ikke givet sig af med at fortolke — Bibelen. Hans Opdagelser skaffede ham en Del Fjender, men ene og alene hans religiøse Strids- lyst — Dommere; hans egen Hidsighed — Kummer. Synes denne Sandhed et Paradox, da har samme Para-

dox til Ophavsmænd: Galilei selv i hans Manuskript-Breve; Guicciardini og Markis Nicolini, Storhertugens Gesandter i Rom, begge to, ligesom ogsaa Medecierne, den ivrige Filosofs Beskyttere, Disciple og hengivne Venner. Og hvad angaar hin Periodes „Barbari“, da vare „Barbarerne“: Tasso, Ariost, Macchiavelli, Bembo, Torricelli, Fra Paolo m. fl.“ *)

Det følger navnlig af Guicciardinis Brevvexling med Galilei, at hvad der bragte Spørgsmaalet mod Galilei paa Bane, var, at han selv havde den Prætension at ville basere sit System paa Bibelen, og at ville gjøre det, ikke blot til en Videnskabens, men paa en vis Maade til en Troens Artikel. „*Han fordrede* intet mindre,“ siger Guicciardini i sine Depecher af 4. Marts 1616, „end at Paven og Sanct' Officium skulde erklære Kopernikos System *grundet paa Bibelen*“. . . „Galilei“, tilføjer han, „viser en overordentlig Hidsighed i at faa *sit* frem; han gjør større Væsen af sin egen Mening end af alle sine Venners tilsammen, osv.“

Dette foreløbig om *Aarsagerne* til den Dom, der ramte Galilei, hvilke Aarsager vi ville faa Lejlighed til at komme udførligere tilbage til ved vor Redegjørelse for Dommen. Hvorledes lød nu denne? Den var ligefrem udtrykt i følgende Ord: „Vi dømme Dig simpelthen til at være Sanct' Officiums (Inkquisitionens) Fange for et Tidsrum efter vort Forgodtbefindende; og som gavnlig Afbigt paalægge vi Dig i Løbet af de tre følgende Aar en Gang ugentlig at fremsige en af de syv (Davids) Bodssalmer, idet vi forbeholde os Magten til at moderere, forandre eller borttage det Hele eller en Del af den nævnte Straf og Bod.“ Dette Virkelighedsbillede af Inkquisitionens „strænge“ Frem-

*) Spørgsmaalet er blevet opklaret i samme Mening af en anden bekendt protestantisk Forfatter, Sir David Brewster, Medlem af det kongl. Akademi i London, i hans Værk under Titel af „Videnskabens Martyrer“.

færd mod den berømte Videnskabsmand vil man finde omtrent saa uligt som Dag og Nat, sammenlignet med de mørke Skildringer, protestantiske Forfattere ere vante til at afmale. Naturligvis. Deres ophidsede Fantasi har fremmanet for dem Inkquisitionens Spøgelse med alt sit obligate Tilbehør af Fængselshuler og Tortur.

Det første Opholdssted, som anvistes Galilei som „Fængsel“, var Dominikaner-Klostret *Sopra Minerva* i Rom, hvor ogsaa nogle af „Inkvisitorerne“ selv boede, nemlig i Egenskab af Dominikanermunke. Her tilbragte han en Uge, beboende et af sine egne Venners Værelser, betjent af sin egen Tjener, forøvrigt med uindskrænket Adgang til hele Huset og Haven, frit og uhindret modtagende saa mange Besøg, som hans Venner fandt for godt at aflægge hos den „stakkels Fange“. Efter de otte Dages Forløb bestod Galilei's „forfærdelige Straf“ i at flytte over til en af sine bedste Venner og sin ivrigste Beskytter, den før nævnte Guicciardini, som var toskansk Gesandt, og hvis Palads var et af de skjønnest beliggende i hele Rom. Men lad os høre Galilei selv ytre sig derom (og i det hele om sit Fængselsliv) i et endnu eksisterende originalt Brev fra ham til P. Receneri, hans Discipel. Vi give, for Kortheds Skyld, kun et Uddrag. „Paven,“ fortæller Galilei, „ansaa mig for værdig til sin Højagtelse. . . . Jeg blev anvist til Bolig det nydelige Palads ved Trinità de' Monti. . . . Da jeg ankom til Sanct' Officium, blev jeg høfligst anmodet om at gjøre min Apologi. . . . Jeg har set mig nødsaget til, som god Katholik, at tilbagekalde min Mening. Til Straf har man forbudt mine „Dialoger“. Efter fem Maaneders Forløb stod det mig imidlertid frit for at forlade Rom. Eftersom der var Pest i Florents (Galilei's Hjemsted), sendte man mig *til min bedste Ven*, Monsignor Piccolomini, Ærkebiskoppen af Siena, hvor jeg har nydt den fuldkomneste Ro. . . . Fortiden befinder jeg mig paa mit eget Landsted *Arcetra*, hvor jeg indaander den reneste Luft i min kjære Fædreneegn.“

Det var hans Villa nær ved Florents, og her forblev Galilei, uden Spor af videre Fortræd, i det behageligste og roligste Landliv lige indtil sin Død, der indtraf 9 à 10 Aar senere.

Dette er Sandheden om Galilei's haarde Straf. Noget ganske andet, ikke sandt, end hvad en ærlig Protestant skulde have ventet sig af et saa „blodtørstigt, tortur-beredvilligt“ Tribunal som det, der fældte Dommen over denne „Videnskabens Martyr“, Galileo Galilei!

(Sluttes.)

Med Alban Stolz gjennem Schwarzwald.

(Fortsat.)

La Rochefoucauld har en Gang sagt, at kun faa Mennesker forstode at underholde sig godt med hinanden, og at det kom deraf, at kun faa forstaa den Kunst at høre godt efter. Stolz forstod denne Kunst. Ofte kunde man tro, at han var adspredt og tænkte paa noget helt andet; men ikke desto mindre havde han nøjagtig hørt og iagttaget alt.

Denne Vane hos ham, at se ind i Verden med sine skarpe, opmærksomme Øjne, kunne vi takke for saa mange dybsindige Bemærkninger og træffende Skilddringer, som vi finde dem i hans Skrifter; Begivenhederne, som han beskriver, de, der angaa det ydre Liv, saavel som de, der vedrøre Hjærtets hemmeligste Dybder, havde han afluret Virkeligheden; derfor ere de saa rigtige, saa sande, saa betegnende. Netop herpaa beror for en ikke ringe Del den ejendommelige Friskhed i hans Skrivemaade, det Overbevisende i hans Fremstilling, det let fattelige i hans Beskrivelser, med ét Ord, hans *Popularitet*. Hans Skrifter ere et Spejl, som

han lader os se i, og hvori vi alle kjende os selv, og hvorom vi alle maa sige: Ja, saaledes forholder det sig.

Heri bestaar jo netop Popularitetens Hemmelighed; ikke derimod i trivielle Udtryk, ikke i plumpe Talemaader, ikke i fin Dialektik.

Kun faa forstaa dette; kun faa kjende den Tankekreds, hvori Folkets Liv bevæger sig; kun faa kjende det menneskelige Hjertes Anatomi, dets dybe Længsel og dets bitre Smerte, dets Higen efter Fred og dets Utilfredshed under jordiske Nydelser. Alt dette er ens for Alle, man være Konge eller Daglejer, dannet eller udannet. Kun hvor en saadan Kundskab er tilstede, faar Sproget Betydning. Er det sandt, klart, naturligt, simpelt, da vil det ogsaa altid være populært.

Omtrent samtidig med AlbanStolz fremkom fra en anden Forfatters Haand nogle Skildringer af Folkelivet i Schwarzwald. Denne Forfatter var *Berthold Auerbach*. Hans Landsbyhistorier med pantheistisk - demokratisk Tendens vare blevne moderne i Fyrreerne og Halvtredserne; den fornemme Verden, og navnlig Kvinderne vare blevne trætte af de franske Romaner; *George Sand*, *Eugen Sue*, begge *Dumas* og *Balzac* havde pirret deres Nerver tilstrækkeligt.

Da kom just i rette Tid Landsbyhistorierne.

Ligesom den fine Verden, efter at have gennemlevet Vinteren i ophidsende Nydelser, opsøger Landlivet til Beroligelse for det ødelagte Nervesystem, saaledes lod man ogsaa disse Billeder af Schwarzwalders Landlivet drage forbi Fantasien. Efter de velklingende Navne paa de franske Helte og Heltinder, Hertuger og Baroner, blev nu „Barbene“, „Lorle“ og andre mindre romantisk klingende Navne indførte i Salonerne. Dette var i Virkeligheden kun under andre Former, en Gjentagelse af Hyrdespillene, ved hvilke Adelen og Hoffet i Versailles vilde gjøre Rousseaus Ord: „Retournons à la nature!“ (Lad os vende tilbage til Naturen!) til Sandhed, for at udhvile sig en Smule efter det franske Hof

berusende Fester med deres besværlige Etikette. Men ligesom det den Gang hverken var Natur eller Sandhed, naar den ulykkelige Dronning *Maria Antoinette* med Hyrdestaven i Haand førte sine Faar, der vare behængte med brogede Baand, lige saa lidt Natur er der i de Skikkelser, som Auerbach lod fremtræde i sine Bøger. Hvorledes skulde det vel ogsaa have været muligt, at en Jøde skulde være i Stand til at skildre Tyskernes Folkeliv, Tænkemaade, kristelige Tro og Sæder, som jo netop er det, der gennemtrænger alle Forhold under Navn af Religjøsitet. Naar Auerbachs Landsbyhistorier ogsaa kom i Mode, saa ere de paa den anden Side ogsaa lige saa hurtigt komne af Mode igjen. Alban Stolz's Skrifter ville derimod blive læste i lang Tid, medens Auerbachs Navn næppe mindes i en eller anden Literaturhistorie. Stolz var en Søn af dette Folk, udsprungen af dets egen Stamme; fra Ungdommen af havde han levet med det, følt med det, arbejdet, stridt og lidt for det; uafbrudt havde han beluret Folkesjælens inderste Liv, i hvilket hans Folks Hjerteslag pulserede. Derfor vil han ogsaa være uforglemmelig for dette Folk.

Hvad der i Særdeleshed karakteriserer Stolz, er hans Humor. Men hvad er *Humor*? Intet Ord er saa ubestemt og anvendes derfor saa forkert som netop dette. Intet bliver nævnet oftere, og dog er intet sjældnere, end netop ægte sund Humor. De Fleste anse en Fremstilling for humoristisk, naar den sætter deres Lattermuskler i Bevægelse; det komiske, det burleske, det satiriske, Farcen, Karikaturen, alt dette kalde de uden Forskjel Humor. Den ægte Humor fremkommer ved Betragtningen af alt det forkerte i Verden, af det Misforhold, som bestaar mellem den synlige Verden, der omgiver os, og Tingenes sande Væsen. Den er en Korrektur af Følsomheden, fordi den selv er Udtrykket for sand, dyb Følelse af Medlidenhed med den menneskelige Elendighed; den sande Humorist kan smile og hans Sjæl kan græde. Det var Humor, da Profeten

sagde til Baalspræsterne, der paakaldte deres Afguder: „I maa raabe højere! Baal er maaske falden i Staver, eller han taler med Nogen, eller han er falden i Søvn; kald paa ham, at han vaagner!“ Det var ligeledes Humor, da den h. Diakon og Martyr Laurentius fra den glødende Rist tilraabte sine Bødler: „Nu er Stegen færdig, tag nu og spis!“

Vittigheder, Sarkasmer og Ironier have intet at gjøre med Hjærtet; de ere rene Produkter af Forstanden. Derfor have Shakespeare, Cervantes, tildels ogsaa Dante, ja selve Bibelen Humor; Molière og Voltaire have derimod kun Vittigheder. Humor er en Egenskab hos store Aander, hos dybtfølende Sjæle. Vittighed derimod er i Regelen en Gave, som findes hos gemytsfattige, overfladiske, forfængelige Naturer, som blive hængende ved Enkeltheder og ved det Tilfældige. Til Humor hører et stort Hjærte, til Vittighed kun en Smule let Opfattelsesevne og megen Frækhed. Derfor finde vi saa sjældent Humor hos de gamle hedenske Forfattere; Juvenal har kun Satire; Horatius er vittig, men han mangler Humor, fordi han var en Verdensmand uden alvorlig Verdensbetragtning. Hos Lucian hidrører Vittigheden kun fra en Sjæl, der er fuldstændig tom for alt Højere, ligesom Heine i den nyere Tid, der er bleven en Yndlingsforfatter for alle fordærvede Sjæle, som have vænnet sig til at spotte over alt Højere og Ædlere.

Den sande Humor viser sig kun nu og da, og fremtræder paa en vis Maade tvungen af Omstændighederne, naar nemlig Lilleputterne tænke sig altfor store og ikke længere kjende til Grænse for deres Fordringer; men da virker Humoren ogsaa, som naar man kaster en Sten ud i en Sump; der opstaar dyb Taushed blandt hele det før saa højroastede Kor af opblæste Frøer. Den Vittige derimod søger Vittigheden for sin egen Skyld, spekulerer altid paa Vittigheder, fortæller sine Vittigheder, gjør enhver alvorlig Samtale umulig ved sine Vittigheder og er selv den første til at le. Vittigheden

er Forfængelighedens Spil, Humor er netop Modsætningen dertil; thi derfor er det jo netop Humor, fordi det grundig kjender og foragter alt forfængeligt Væsens Usselhed og Elendighed. Udfordret af Samfundets Unatur og Hyklery skaffer en ædel, ophøjet Sjæl sig Luft ved Hjælp af Humor, der ligesom en Lynstraale farer gennem den lumre Tordenluft og renser den af raadne Dunster opfyldte Atmosfære. En Gang spurgte Stolz mig, hvor megen „Løn“ en Professor ved Universitetet fik. „Gage“, svarede jeg. „Nej, Løn“, sagde han, „Gage have saa mange Lediggængere, om de end kaldes Excellencer!“

Mænd, som ere i Besiddelse af Humor, indgyde os altid Ærefrygt; Vittighedsmagere derimod det modsatte. I Humoren ligger der en vis Sørgmodighed over alle de jordiske Tings Forgængelighed og Utilstrækkelighed; Humor er derfor beslægtet med Melankoli; der, som Aristoteles allerede har bemærket, drager alle store Sjæle til sig, ligesom Bjærgene drage Uvejret til sig. Humoren kan le med Taarer i Øjnene; men den kan ikke koldblodig bore Spottens spidse Stilet i Hjærtet. Det er vel sandt, Stolz kunde undertiden tilsyneladende være bitter og bidende i sine Svar; men mig forekom det i saadanne Øjeblikke, som om han holdt en Maske for sit Ansigt, for at skjule sin indre Bevægelse. Jeg har engang kjendt en Mand, som var af et saa blødt Gemyt, at han frygtede for sig selv. Naar han nu mærkede, at den indre Rørelse truede med at overvælde ham, saa lo han og blev ofte grov, for at holde Følelserne tilbage. Det samme kan ogsaa have været Tilfældet med Stolz.

(Fortsættes.)

Rosen.

Nu er det *Rosernes Tid*. Rosen er en herlig Blomst, ja, den er *Blomsternes Dronning!* Saa længe der fandtes Mennesker, som vare i Stand til at fatte Naturens Skjønhed, gaves der ogsaa begejstrede Lovprædikanter for Rosen; det skønneste og yndigste, som tænkes kunde, blev fremstillet under Rosens Sindbillede. Da Digteren i Højsangen vilde prise og forherlige det nye Testaments Kirke, kaldte han den en *Rosenbusk* i *Fericho*; og Kirken selv har anvendt Rosen som et Sindbillede paa den forherligede Gudsmoder, idet den i det lauretanske Litani, som er saa fuld af ophøjede Tanker, kaldte hende en *himmelighedsfuld Rose*.

Med Rette kaldes Rosen en *Dronning*, hele dens Ydre har noget kongeligt-ophøjet og tillige kvindeligt-zart ved sig. Endskjønt denne kongelige Karakter tilkommer Rosen i Almindelighed, saa er den dog udpræget med større eller mindre Styrke i de forskjellige Rosenarter, som Kulturen har frembragt i Tusindevis. Blandt alle Roserne, vi møde her i Landet, er der kun én, som er ægte dansk, de andre ere Orientens Børn, der ere indvandrede hertil. Vor danske Rose er den saakaldte *vilde Rose*, som i borgerlig Simpelhed, men alligevel i stolt Ophøjethed pranger i Udkanten af Skove eller Buskadser.

Den vilde Rose har noget tungsindigt, elegisk ved sig, dens Blades uforlignelig fine Blegrødt med den gule Stjerne i Midten ser saa vemodigt paa os, som vilde den sige: „Skal jeg da alene blandt mine Søskende være saa upaaagtet, skal jeg alene staa uden Pleje paa Marken?“ Og alligevel knejser dens beskedne Hoved saa stolt i Vejret, at man ikke kan glemme dens

kongelige Værdighed, et Billede paa Uskyldigheden, som bærer Bevidstheden om den fordringsløse, men skrøbelige Dyd hos sig, hin rene Dyd, der som Suveræn afnøder selv Spotteren Agtelse, ja Ærefrygt. Kjære Læser, naar du har Følelse for Naturens Skjønhed og dens ophøjede Symbolik, saa gaa hen og se engang paa den vilde Rose, se ind i dens klare, rene Øje, fryd dig over dens Ynde, men vov ikke at røre ved den, dens fine Blade falde sørgende til Jorden, bryd den ikke af, efter faa Øjeblikkes Forløb er den visnet ved dit Bryst. Der gives intet skjønnere Sindbillede paa den uberørte Uskyldighed, end Skovens vilde Rose.

Ganske anderledes optræder den saakaldte *Centifolie-Rose*. Medens den vilde Rose klatrer i Vejret og anskaffer sig en høj, kæk og lige Stamme for sine beskedne Blomster, holder Centifolien sig nede ved Jorden, den elsker mangfoldige Forgreninger og frembringer Blomster, hvis stolte, fordringsfulde Karakter staar i den skarpeste Modsætning til den bladrige, men ellers saare svage Stamme. Ogsaa den har noget kongeligt ved sig, men hele dens Væsen viser mere det selvbevidste, udfordrende, som forlanger, at man skal hylde den; den er som en Dronning, der er sig sin Pragt og Herlighed bevidst, men ikke saa meget sin Kvindelighed, som dog heller ikke i en Herskerinde tør tilsidesættes. Alligevel undgaar den ikke, at dele Skjæbne med alt det jordiske; netop den, som bærer sin Stolthed til Skue med Selvbehag, med personlig Tilfredshed, maa bøje sig under Byrden af sin egen Majestæt, dens stolte Hoved, som pyntede sig saa herligt som mulig, bøjer sig under sin egen Byrde, den ser mod Jorden, hvorfra ogsaa dens Majestæt hidrører, og siger sig selv sit „*Memento, quia pulvis es*“: „Ihukom, at du er Støv“, medens den vilde Rose i ungdommelig Stolthed tør bære sit beskedne Hoved oprejst.

Blandt Kunstroserne er den fine *Mosrose* i Besiddelse af en særegen Ynde, som paa en harmonisk Maade

forener Centifoliens Majestæt med den vilde Roses Beskedenhed. I kraftig, men ikke overdreven Fylde bryder den frem af Knoppen. Med en glødende, men dog fin Rødme træder den os i Møde; i fuldkommen Bevidsthed om Virkningen af sin Skjønhed, men tillige i tugtig Beskedenhed trænger den sig ikke frem imellem sine Sødskende; dertil varer den længere end de fleste andre Roser, men den er ømfindelig overfor ethvert koldt Vindpust. Den er et Sindbillede paa en sund og kraftig Kvinde, der ikke higer efter Forfængelighed, men har Agtelse for sig selv og vil se sig selv agtet; hvis stærke Natur ikke bukker under for Fristelsen, men frygter den og trækker sig tilbage fra den; hvis Hjærte helt og holdent tilhører Hjemmets Arne, og ikke anser det for en Vanære, at vise det hjemlige i hele sit Væsen og betragter Fædrenehjemmet som sit kjæreste Sted.

Jeg kunde udvide denne Betragtning endnu meget, jeg kunde føre mine Læsere til Kasanliks Rosenhaver i Bulgarien, hvor alt er Roser, saa vidt Øjet naar; men det er ikke værd, at Fantasien løber altfor langt bort med os. Lad os huske, at Livets Vej her nede ikke er nogen Rosenvej, at den smukkeste Rose omgiver sig med Torne, at den algode Gud har skabt den henrivende Natur til Nydelse, men at han ogsaa har skrevet ved Siden af: „Taal og forsag!“ Lad os med Glæde tage imod Roserne fra hans Faderhaand, men lad os paa den anden Side heller ikke blive utaalmodige, naar deres Torne stikke os. Lad os i saadanne Øjeblikke trøste os med Digterens Ord:

O, Hjærte, ej forsagt du være,
Thi Torne selv mon' Roser bære!

Efterretninger fra Ind- og Udland.

England. „Saturday Review“, et protestantisk Organ, henviser i Anledning af Dronning *Viktorias* Jubilæum til den paafaldende Forskjel, som hersker med Hensyn til *Englands Forhold til den h. Stol* i vore Dage og for 40 Aar siden, da England under Nopopery-Partiets Skraalen værgede sig af alle Kræfter mod Gjenoprettelsen af det katholske Hierarki. Ingen blandt de fyrstelige Personer, skriver Bladet, overbragte Dronningen „hjørteligere og uegennyttigere Lykønskninger.“ Paa den anden Side har Dronningen ogsaa modtaget den pavelige Afsending med den største Velvillie. Kaster man et Blik paa det spændte Forhold, der har hersket kun altfor længe mellem de to Magter, saa maa man deri se en vigtig Kjendsgjerning, som betegner et Fremskridt, der er værd at lægge Mærke til. Men Leo XIII har gjort endnu mere. Han anerkjendte Dronningens Fortjenester og takkede hende for den Beskyttelse, hun lader den katholske Kirke i England blive til Del. Han lod hende overrække et af den romerske Kunsts Mesterværker, et kostbart Mosaikbillede, som Gave, sendte en af sine mest fremragende Repræsentanter, lod en festlig Gudstjeneste afholde i hele England, og i Londons Domkirke pontificerede Pavens Gesandt selv i Kardinal Mannings Nærværelse. Mere kunde Leo XIII ikke gjøre som katholsk Suveræn. Den nuværende Pave, skriver det protestantiske Blad videre, kjendte Dronningen personlig. Da Dronning Viktoria nemlig i sin Tid besøgte Belgien, var Msgr. Pecci netop Nuntius ved Hoffet i Bryssel og bæredes foruden med mange andre Udmærkelser ogsaa med en Indbydelse, til at besøge Dronningen i Windsor; en Indbydelse, som Msgr. Pecci ogsaa senere fulgte. Men Leo XIII's Lykønskning havde dog ikke blot en personlig Karakter; Paven vilde udtrykkelig tillægge den en politisk Betydning.

Han er ubestridelig den største kristelige Statsmand. Det er første Gang siden 200 Aar, at en saadan Begivenhed har fundet Sted; men Dronningen véd ogsaa at skatte denne Hyldest“.

Kärnthen (Østerrig). Der træffes storartede Forberedelser til Leo XIII's Jubilæum i Kärnthen. Paramentforeningerne skjænke et større Antal Messeklæder, som skulle udstilles i Klagenfurth fra den 26. August til 2. Sept. Alle Østerrigs Foreninger ere i denne Tid travlt beskæftigede med Arbejder til Pavejubilæet.

Schlesien. Den aarlige Generalforsamling af Schlesiens Katholiker, som fornylig afholdtes i Neisse, har i sit sidste offentlige Møde rettet en Opfordring til alle Katholikerne i Schlesien, at de vise deres Hengivenhed mod den h. Fader i Anledning af hans Præstejubilæum dels ved at overrække ham Paramenter og andre Gaver, dels ved at bidrage til Jubilæums-Messestipendiet, dels ved personlig Deltagelse i Valfarten til Rom eller ved Deltagelse i de Festligheder, som i denne Anledning foranstaltedes afholdte i enhver Menighed.

Nordamerika. For det katholske *Universitet* i Washington er der hidtil bleven indsamlet 750,000. Dollars. — Blandt Pigerne i en af New Yorks religionsløse Friskoler er der bleven opdaget en saa grov Immoralitet, at mange Forældre have sendt deres Børn til Ordenssøstrenes Skoler, for at beskytte Børnene imod Forførelse. Forældrene er komne til den Erkjendelse, at i Søstrenes Skoler lære Børnene fuldtud saameget som i de offentlige Skoler, og hvad der er Hovedsagen, Børnene ere under Søstrenesaarvaagne Omsorg vel forvarede imod alt, hvad der kunde fordærve dem.

— De katholske *Arbejds-Riddere* (Catholic Knights of America) afholdt i Chicago deres sjette Aarsforsamling. 75 Delegerede fra alle Egne af de Forenede Stater deltog deri. Biskoppen af Natchez, Miss., Msgr. *Janssens*, fejrede en højtidelig Pontifikalmesse i Forvejen og Ærkebiskop *Freehan* af Chicago holdt en op-

muntrende Tale til de Delegerede. De katolske Arbejds-Riddere tælle for Tiden 14,000 Medlemmer, fordelte paa 31 Stater og Territorier. De er stærkest udbredte i Missouri med 2959 Medlemmer. Af Sekretærens Aarsberetning fremgik det, at Foreningen i det Hele omfattede 415 Filial-Foreninger. Ved Mødets Slutning afsendte Biskop Janssens, som aandelig Direktør, et Telegram til den h. Fader, hvori Medlemmerne forsikrede ham om deres Troskab og Hengivenhed og udbad sig den apostoliske Velsignelse for Foreningen og dens Medlemmer.

Kjøbenhavn. I Anledning af de mange Forespørgsler, der i denne Tid ere blevne rettede til os, baade fra katolsk og protestantisk Side, angaaende den nyfødte Prins' Daab, kunne vi til Beroligelse for de danske Katholiker, paa det Bestemtteste forsikre dem om, at Kirkens Love ere ens for alle dens Børn, og at ingen Dispens for blandede Ægteskaber meddeles, uden at der højtideligt er givet Garantier for og Løfte om *alle* de eventuelle Børns katolske Opdragelse resp. Daab. Det er derfor ogsaa meningsløst, naar nogle have villet bebrejde Kirken, at „den lod sig lede af Persons Anseelse og politiske Øjemed;“ thi Kirkens Overhoved har jo netop fordret de selv samme Garantier og Betingelser i dette Tilfælde, som i ethvert andet.

Kirkelig Kalender.

Søndag den 24. Juli. 8. **Søndag e. Pintse.** — 25. **M. Jakobus,** Apostel. — 26. **Ti. Anna,** Jomfru Marias Moder. — 27. **O.** Votivofficium af Sct. Ansgar. — 28. **To.** Nazarius og Lidelsesfæller, Mart. — 29. **F. Olaf,** Konge og Martyr. — 30. **L. Martha,** Jomfru.

Søndag den 31. Juli. — 9. **Søndag efter Pintse.** Ignatius af Loyola, Bekjender.

Vincentforeningen. Idag, Søndag den 24. Juli, er Fælleskommunion under Højmessén Kl. 10 i Sct. Ansgars Kirke.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

Femogtredivte Aargang.

„Nordisk Ugeblad“ udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer Millech, Store Kjøbmagergade 10, 1. S., Kjøbenhavn. — Redaktør: A. Johansen, Bredgade 64, 1. S.

N°. 31.

Søndagen den 31. Juli.

1887.

Indhold. Galilei og Inkquisitionen. — Med Alban Stolz gjennem Schwarzwald. — Den h. Alfons M. af Liguoris Centenarium. — Efterretninger: Kjøbenhavn, Rom, England.

Galilei og Inkquisitionen.

Af *Holfeldt-Houen*, Past. em.

(Sluttet.)

Der staar nu tilbage at forklare selve denne Dom, der blev udtalt over Galilei, og hvori han dømmes for at have paastaet — mod Skriften (eller dens Bogstav), — at *Solen staar ubevægelig i Centrum af Universet*, og at *det er Jorden, som bevæger sig rundt om den*; en Sætning, som dengang blev erklæret *formel hæretisk* i sin første Del og idetmindste *fejlagtig efter Troen* i sin anden Del.

Vort Svar paa den Indvending, som man grunder herpaa, hvorved vi sammenfatte Beskyldningerne for, at *Kirken* skulde være i Strid med Videnskaben og med sin egen Ufejlbarehedslære, er kortelig dette: Sanct' Officiums Tribunal, som jo er den Autoritet, der har

afgivet sin Dom, har ingen Sinde været og var heller ikke den Gang anset for at være ufejlbart. Det kan have taget fejl en Gang, ja lad det end være ti Gange. Men paa samme Maade fejle ofte de alvorligste og lærdeste Retsdomstole. Sanct' Officiums Tribunal resumerer langt fra ikke Katholicismen som saadan, om hvis Ufejlbarhed (den Herren for *Læreembedet* i alle Tider har forjættet og skjænket sin *Kirke*) der i dette Spørgsmaal ikke engang kan være Tale. Ufejlbarhedens Sæde og Organ i den katholske Kirke, som bekjendt, beror ikkun paa de œkumeniske Concilier eller almindelige Kirkemøder, og den tillægges end ikke Paven, undtagen naar han taler *ex cathedra*, d. e. afgiver paa højtidelig Maade en eller anden Trosforklaring, vedkommende den hele Kirke.

Men bemeldte Tribunal repræsenterede end ikke Katholicismens Aand eller dens Præsteskab eller den almindelige Mening. Selve Gejstligheden i den katholske Kirke havde den Gang delte Anskuelser om Galilei's System. Jalousi, Rivalitet, alle de smaalige Lidenskabber, som endog i vore Dage gjør, at Intrigen en Gang imellem trænger sig ind i vore lærde Samfunds akademiske Alvor, kort sagt, selve den menneskelige Natur med al dens Skrøbelighed existerede paa Galilei's Tid saavel som i vore Dage; og havde ikke Galilei selv ydet den første Tribut dertil ved sin Hidsighed først og siden ved sin ubetimelige og ihærdige Paastand om at faa sit (Kopernikus') System af Paven og Kirken erklæret for at være *grundet paa Bibelen*, dernæst ved selv at ville paatage sig at bevise det og egenraadig opkaste sig, fra at være Videnskabsmand til Theolog, idet han haardnakket fortolkede de (tilsyneladende) modsigende Bibeltekster paa sin egen Vis og mod Datidens almindelige Opfattelse; endelig var han ikke optraadt paa en mildest talt hensynsløs og fornærmelig Maade, med Bitterhed og Spot mod selve Paven, i Fortalen til et Værk, han udgav netop i det Emne, hvori han var

bleven paabudt Taushed eller mindet om at bruge Forsigtighed, for ikke videre at blande Bibelen ind i sin Videnskab, — kort sagt, havde Galilei ikke selv ved denne sin udæskende Fremgangsmaade sat Tingene paa Spidsen, er der al Sandsynlighed for, efter hvad selve hans Venner berette os, at han heller ikke paa nogen Maade vilde være bleven „Inkquisitionens Offer“. Paa hvilken Maade han blev det, og hvilken „grusom“ Straf han saa at sige selv tiltrodsede sig, derom have vi i det foregaaende tildels hørt ham selv berette. En mere human Fremgangsmaade, end den Rom efter alt det passerede udviste mod Galilei, kan næppe tænkes. Og hvem vil med Sandhed kunne nægte, at det var Agtelse for Videnskaben, som derved fornemmelig gjorde sig gjældende.

Denne Agtelse, der almindelig vistes Galilei, opvejede i fuldt Maal den megen Modstand og Fortræd, han ellers var udsat for, og som uden Tvivl forøgede hans Temperaments Hidsighed. Og det var sandelig ikke den gejstlige Stand, der agtede den store Videnskabsmand mindst. Dominikanere og Jesuiter beskyldte ham — vel sandt; men andre Dominikanere og Jesuiter forsvarede ham; talrige og højtstaaende Prælater beskyttede ham; Paver gjorde hans System til deres, eller rettere sagt det System, der allerede var udgransket af *Kopernikus* — en katholsk Præst, — som først havde forfægtet det, dedicerende sin Fremstilling deraf til Pave Paul III, med stor Beundring fra Kardinal Schombergs og Biskoppen af Kulms Side, der tilskyndte Offentliggjørelsen, og med den stærkeste Anbefaling af Biskoppen af Ermeland, som endog havde ladet rejse et Monument, for at bevare Mindet om denne skjønne Opdagelse. Galilei kunde altsaa fra Begyndelsen af publicere dette sit System, understøttet af en fuldkommen Tolerans eller rettere sagt af den Beundring, for ikke at sige Enthusiasme, som hans astronomiske Opdagelser vakte over hele Italien til hans Gunst. Ja endog i selvsamme

Aar, da de Forfølgelser mod ham, som han selv foranledigede, begyndte i 1615 og senere hen i 1622, udgik der Forsvarsskrifter for hans Person og videnskabelige Afhandlinger om hans System, med største Offentlighed fra selve Klostrene, under Beskyttelse af Kardinaler og gejstlige Ordensforstandere og tillige med den overordnede Gejstligheds Godkjendelse. Endelig i 1624 blev Galilei modtaget paa det venligste og feteret, pensioneret af Pave Urban VIII, med den eneste Betingelse, at være mere betænksum (eller forsigtig overfor Troen) i Fremstillingen af sit System ligeoverfor Vranglæren, der netop dengang gjorde sig et Vaaben deraf imod Kirken.

„Pensionen, given af Urban“, — siger den før nævnte protestantiske Forfatter, Sir David Brewster (*Martyrs of Science*) — „var ikke at stille i Klasse med de Foræringer, Regenterne stundom skjænke deres Undersaatter for udviste Tjenester. Galilei var fremmed i Rom; Kirkestatens Suveræn skyldte ham intet. Saaledes maa vi betragte denne Pension som den romerske Overhyrdes Gave eller Hyldest til *selve Videnskaben*, og ligesom en Erklæring til den kristne Verden, at Religionen ikke var skinsyg paa Filosofien, og at den romerske Kirke agtede og opmuntrede overalt det menneskelige Geni.“

Vi have nu her for en god Del opklaret det saa ilde berygtede Spørgsmaal om Galilei's *Proces*; blev den det fuldstændig, — hvortil en længere Afhandling vilde være fornøden, — vilde man end ydermere fra protestantisk Hold have faaet Lejlighed til at forundre sig over og beklage, hvorledes Fordomme og de i Aarhundreder systematisk gjentagne og aftrykte Opdigtelser have fordunklet den katholske Kirkes virkelige Optræden, idet man har beskyldt den for at være en Fjende af Videnskaberne, som den dog selv med den største Moderkjærlighed har opammet og værnet om.

Og mærkelig nok, den selvsamme Fordommens og Vildfarelsens Aand, som under Navn af „Oplysning“ saa ihærdig har lagt Vind paa at udsprede Bagvaskelsens Mørke over Kirkens sande Karakter, den har saare vel vidst ogsaa paa den anden Side at lade de Kjendsgjæringer *forstumme*, som paa nogen Maade kunde være til Protestantismens *Ugunst* eller *Vanære*.

Saaledes tror nu enhver — eller mener, han har Lov til at indbilde sig — det Forfærdeligste om Galilei's Dom og Forfølgelse, og at Kirken for denne store Mand og den Videnskab, hvis Talsmand han var, ikkun havde Lænker, ja snart sagt et Baal! Derimod véd Ingen eller de Færreste, at en maaske endnu større Mand end Galilei i *Virkeligheden* er bleven forfulgt paa det grummeste for Videnskaben, for den selvsamme Videnskab, for det samme System, — at med andre Ord *det sande af Romanen om Galilei existerer*; kun to Ord blive at forandre: i Stedet for Katholicismen sæt *Protestantismen* og i Stedet for Galilei — *Keppler*! Og tilføj sluttelig, at han i den Forfølgelse, der udgik imod ham fra hans egne, blev gjæsteventlig modtaget og beskyttet af — Katholiker!

Denne Sags rette Forhold er altfor ejendommelig oplysende, til at vi ikke skulde berøre det i Korthed. I alt Fald maa det for den sandhedskjærlige Gransker stadfæste Frelserens Udsagn om, at Mange se Skjæven i deres Broders Øje, men Bjælken i deres eget blive de ikke vår!

„Denne mærkværdige Mand“, siger hans Biograf*), „som opdagede den planetariske Verdens Love, fødtes i Weil i det Schwabiske. Thübingens Theologer forkastede og fordømte hans Opdagelse, fordi Bibelen, — sagde de, — lærer, at Solen drejer sig om Jorden. Keppler var allerede i Begreb med at tilintetgjøre sit

*) *Baron von Breitschwerdt*: „Leben und Einfluss von Keppler“.

Værk, da man tilbød ham et Tilflugtssted i Grätz, hvorfra han siden kaldtes til Kejser Rudolfs Hof. Jesuiterne, som bedre vurderede hans Fortjenester, tolererede ham, ihvorvel han aldrig lagde Skjul paa sin Lutheranisme. Man lod sig da fra protestantisk Side tilsidst nøje med at forfølge ham i Hemmelighed, og hans Moder, som saa sig anklaget for *Hexeri*, kunde næppe nok undgaa Baalet.

Med Alban Stolz gjennem Schwarzwald.

(Fortsat.)

Denne falske Forestilling om Humor er vistnok ogsaa Aarsagen til, at Mange, som have forsøgt at efterligne Alban Stolz, ere sunkne ned til at skrive fuldstændige Narrestreger; de indbildte sig, at de ved disse Midler vilde opnaa det samme Resultat som Stolz. Det er gaaet dem, som hin Mand, der engang mødte Alban Stolz oppe i Bjærgene, og som, da han af sin Ledsager fik at høre, at det var Alban Stolz, Forfatteren af „Kalender for Tid og Evighed“, udtrykte paa en højst naiv Maade sin Glæde over det „gemytlige Tøjeri“, Stolz havde skrevet, og hvormed man dog undertiden ret godt kunde fordrive Tiden. Stolz sagde ikke et Ord, men gik tavs sin Vej. Han var en altfor alvorlig Mand til at han skulde have sagt Vittigheder. Sin Ungdom havde han gennemlevet under svære Kampe, Kirkens Nød i Nutiden følte han dybt og led med den; aldrig har jeg sét ham lé. Ikke desto mindre bør ogsaa Vittigheden have Ret til at eksistere, og den har i Virkeligheden ogsaa sit Værd, men kun som det aandelige Maaltids Krydderi.

Efter Frokosten fortsatte vi vor Vandring paa

samme Maade som om Morgenens, kun med den Forskjel, at den af os, som om Morgenens var gaaet i Forvejen, nu gik bagefter, indtil vi naaede det Sted, hvor vi havde aftalt at spise til Middag. Stolz plejede da strax at forhøre sig om, hvad man kunde faa at spise. Var det ikke frisk tillavet Mad, men derimod opvarmede Levninger fra den foregaaende Dag, man bød ham, saa spiste han det ikke, men nøjedes med en Smule Brød og Ost. „Jeg kan ikke lide noget, som er opvarmet,“ sagde han, „hverken legemlig eller aandelig Føde.“ Rød Vin drak han gjerne; det var jo i hans Hjemstavn, at Affenthalervinen voksede, som han saa ivrig forsvarede imod den „sure“ Markgräfler. „Rød Vin,“ sagde han, „kan jeg altid drikke.“ Han paastod, at i et Land, hvor der ikke vokser Vin, der findes ikke megen Poesi. „Ser De,“ sagde han engang, „naar saadan en Draabe Vin funkler og glinser i Glasset, saa er det Poesi.“ Jeg svarede ham, at saa kunde man ogsaa sige: „Naar saadan en Draabe Øl løber gennem Struben, saa er det som velgjørende Olie!“ „Aa, Snak,“ svarede han, „De med Deres Øl; derfor ere I Bayere saa langsomme og klodsede.“ „Ja,“ sagde jeg smilende, „langsomme og forsigtige ere vi Bayere, men ogsaa udholdende og sejge, ikke saa flygtige som Rhinsandet i Baden.“ Ligeledes gjorde jeg ham opmærksom paa, at *Gørres* var af samme Mening. Stolz tav en Stund; tilsidst sagde han: „Det kan gjerne være, at De har Ret!“

Om Eftermiddagen vandrede vi et Par Timer, derpaa søgte vi et Herberge. Stolz holdt meget af, ligesom i sin Literatur, saaledes ogsaa paa sine Fodture, at slaa ind paa Sideveje, lige meget om han kjendte Vejen eller ej; ofte vare disse meget ufremkommelige og fjærnede os endog fra Maalet for vor Vandring. Han syntes dog ikke at føle nogen Træthed; hans magre og efter Udseendet at dømme svagelige, men hærdede Legeme trodsede alle Anstrængelser. „Saadan en Rejse,“ sagde han ofte, „bortjager mange Sygdomme,

som allerede have begyndt at samle sig i den usunde Byluft.“ Som et Eksempel paa Sandheden af dette sit Udsagn, anførte han den, den Gang endnu levende, højtbedagede Ærkebiskop af Frejburg, hvis Ledsager han havde været paa mange Fodrejser. Ved samme Lejlighed fortalte han en Hændelse, der, saa vidt jeg véd, ikke er kjendt af Mange.

En Dag kom Ærkebiskoppen til Basel; til en Ven, som var bosat der, havde han anmeldt sin Ankomst samt angivet Hotellet, i hvilket han vilde tage ind. Vennen gaar paa den fastsatte Dag hen paa Hotellet og spørger efter Ærkebiskoppen; men Ingen ved noget om en Ærkebiskop at sige; Værten udspørger alle sine Opvartere; men Ingen har set en Ærkebiskop. Vennen kommer senere tilbage og spørger atter efter Ærkebiskoppen, men med samme Resultat. Da siger endelig en Dreng, som gik tilhaande i Hotellet: „Der er kommet en lille, gammel Præst i Dag.“ — „Hvor bor han?“ — „Paa fjerde Sal.“ Det var ganske rigtig Ærkebiskoppen.

Hvad der mest glædede mig paa denne Rejse, var, at jeg lagde Mærke til, at Stolz var en af de mest populære Mænd i Landet, æret af Mange, agtet af de Fleste. Vistnok følte Mange sig saarede af hans Ord; men hans literære Storhed kunde de dog ikke nægte. En Gang sagde jeg til en Hotelejer i Frejburg: „De har en berømt Mand her i Byen, Alban Stolz.“ — „Ja,“ svarede han, „det er vel sandt, naar han blot ikke var saa gemén.“ Senere hørte jeg, at Manden var Frimurer. Denne lille, stille og tilsyneladende ubetydelige Mand blev overalt modtaget med den største Ærbødighed. Det var rørende at sé, med hvilken Omhu man i Posthuset i Höllenthal søgte at gjætte hans ringeste Ønske, hvorledes man i de mest ensomme og afsidesliggende Landsbyer betragtede ham med en Blanding af Nysgjærrighed og Ærefrygt. Allerede den Gang havde han i over ti Aar holdt Forelæsninger ved Universitetet,

mange Gejstlige i Ærkedioeset og i Schweiz havde været hans Elever; med hjærtelig Glæde modtog de ham og vare lykkelige ved atter at være sammen med deres elskede Lærer.

Mange og alvorlige Ting bleve drøftede paa denne Rejse; i Regelen, som allerede bemærket, stillede Stolz Spørgsmaal og knyttede da sine korte, men altid træffende og ofte originale Bemærkninger til mine Svar. I hans Dagbøger, som senere bleve udgivne under Navn af „Wilder Honig“, „Witterungen der Seele“, „Dürre Kräuter“, har jeg fundet meget af det, som den Gang og senere blev drøftet mellem os.

Jeg har allerede henledt Opmærksomheden paa, at Stolz's Maade at skrive paa ikke besidder det ringeste Spor af det epokegjørende, det søgte. Havde han ikke af Erfaring vidst, at det simple og naturlige altid udøver den største Virkning, saa havde dog sikkert hans aabne, fuldstændig sande Natur paa en vis Maade tvunget ham til at fremsætte sine Tanker saaledes og ikke anderledes. Han vilde vel ogsaa have erkjendt, at i den simple, naturlige Stil ligger Prosaens højeste Kunst, og at denne Kunst kun naas ved meget Arbejde, lang Øvelse og bestandig Vaagen over sig selv. Naar Læreren tror, netop saaledes og ikke anderledes havde han selv villet udtrykke sig, naar Ordene falde fra Læberne som klare Perler, naar der ikke viser sig Spor af den Umage, som Arbejdet har forvoldt, først da har Forfatteren vist sig som en Mester i at behandle Sproget. „Netop saaledes vilde jeg ogsaa have skrevet dette“, sagde en Person en Gang til Digteren Wieland. „Netop derfor er det, at det har kostet mig saa meget Arbejde,“ skal denne have svaret. Ofte, saavel i tidligere som i senere Aar, har jeg været Vidne til, hvorledes Stolz arbejdede. Paa vor Tur gjennem Schwarzwald arbejdede han bestandig; fra Tid til anden, naar et skyggefuldt Træ indbød os til Hvile, satte vi os; Stolz tog da sit Manuskript frem og forelæste af det. Hver Sætning,

hvert Ord blev omhyggelig vejet og prøvet. Stolz øvede stedse en stræng Selvkritik; han var utrættelig i at sigte, file og forbedre.

Saaledes ere hans Skrifter og navnlig hans Kalendarer blevne til, men netop derfor ere de ogsaa blevne en Fællesejendom for det kristelige Folk. Derfor maa ogsaa hine, som ville efterligne ham, tage ham som Forbillede i denne hans Agtelse for Læseren og i hans utrættelige Stræben efter at tilegne sig Sproget i dets hele Kraft, Dybde, og Skjønhed. (Sluttes.)

Den h. Alfons M. af Liguori's Centenarium.

Indledning.

Den 2. August ere 100 Aar henrundne siden den h. *Alfons Maria af Liguori's* Død; i 100 Aar har den stridende Kirke draget Fordel af denne Helgens herlige Mønster paa Dyd og Fuldkommenhed, af hans kraftige Forbøn ved Guds Trone og fundet Belæring og Opmuntring, Trøst og Styrke i hans mangfoldige Skrifter. Og hvor højlig trænge vi ikke til disse Gaver! I Rom gik en Gang en Præst, indhyllet i en tæt Taage, omkring mellem Gravene inde paa Kirkegaarden. Ved en af Gravene stødte han paa en Olding med snehvidt Haar og som laa og bad foran et Kors. Paa Gravkorset stod den betydningsfulde Indskrift: *Resurgam* („Jeg vil opstaa“). I denne Kirkegaard, i denne Grav, i denne Olding ser jeg et Billede af den nuværende Verden. Tæt Taage har lejret sig omkring den nuværende Generation; men Korset staar oprejst; foran Korset en bedende Olding — Leo XIII. Hvor højt elsker ikke Leo denne lidende og syge Generation! Men den vil rejse sig, Sandheden vil sejre, Kirken triumfere. *Resurgam*. Det er den h. Faders Ønske,

det er Formaalet for hans Bestræbelser. — Kirkens Lidelser og Prøvelser ere store, og som Kirkens trofaste Børn skulle vi føle den mest levende Interesse for dens Velfærd, for dens Frihed. Derfor ville vi vende os til den h. Alfons og anraabe om hans Forbøn, at han maa opnaa os Hjælp fra Guds Trone, Hjælp for Kirken og dens synlige Overhoved, Pave Leo XIII; thi Alfons' Levetid lignede netop i saare meget vor nuværende. Det var en Tid, der var rig paa Fjendtligheder mod den katholske Tro; en Tid, da den moderne Filosofi's, den religiøse Vantro's og Revolutionens Aand mere og mere udbredte sig over alle Omraader i de europæiske Folkeslags Kulturliv; en Tid, da den skjæbnsvangre sædelige Fordærvelse uopholdelig søgte at forplante sig fra de højere og højeste Stænder ned til Folkets Masse; en Tid, da utallige Bøger og Tidsskrifter i umaadelig Fylde øste Spottens og Bagvaskelsens skarpe Lud ud over Kirkens, Statens og Familiens ærværdigste og kostbareste Goder og Rettigheder; en Tid, som tilsidst oplevede den bestaaende Samfundsordens fuldstændige Sammenstyrtning og derfor med Kette kaldes Revolutionens Tidsalder. I dette Tidsrum, fra Slutningen af det 17. Aarhundrede og indtil Slutningen af det 18. Aarhundrede, skulde den h. Alfons virke, ifølge det guddommelige Forsyns Anordning, som i Kampens og Forvirringens Dage stedse staa Kirken hjælpsom bi med tilsvarende Midler. Som en lysende Stjerne staa Alfons midt i det 17. Aarhundredes Mørke, som en Troens Forsvarer midt i Livets mest forviklede Forhold og Kampe, som en Helteskikkelse med en providentiel Mission, som en af den katholske Kirkes største Lys og herligste Prydelser i den nyere Tids Historie; kort sagt, som et af de mest ophøjede Mønstre for enhver troende Kristen.

(Fortsættes.)

Efterretninger fra Ind- og Udland.

Kjøbenhavn. Baade her hjemme og i Udlandet har Efterretningen om Prins *Aages* Daab i den protestantiske Religion og Hertugen af Chartres' Overværelse af Daabshøjtideligheden vakt berettiget Opsigt, og Bladene blive ikke trætte af at hellige denne Sag lange Artikler. Højre- og Venstrepresen og Socialdemokratiets Organ, ethvert Parti har givet sin Mening tilkjende. Blandt Udlandets Blade er det navnlig *Röln. Volkszeitung* og det franske *Univers*, som have udtalt sig om Sagen, og, efter alt at dømme, tegner det til, at Hertugens Optræden i dette Anliggende vil faa skjæbnsvangre Følger for det orleanistiske Hus i Frankrig, idet en stor Del af de mest fremragende Mænd blandt Katholikerne i Frankrig for Alvor synes at tænke paa, om de ikke hellere burde anvende deres Kræfter paa, at bane Vejen for en velordnet, kristelig Republik, end vedblive at støtte et Hus, som saa lidet tager Hensyn til deres Fædrelands katholske Traditioner.

For enhver Katholik, som kjender sin Kirkes Lære og Indretning, maa hele denne Sag være saa klar som Solen. Kirkens Princip kan sammenfattes i faa Ord: Uden Dispens kan et blandet Ægteskab ikke modtage den kirkelige Velsignelse indenfor den katholske Kirke, og en Dispens gives kun paa én Betingelse, nemlig den, at alle de eventuelle Børn døbes og opdrages i den katholske Religion. At Dispensen er givet, fremgaar blandt andet af *Eu'* Sognekirkes Ægteskabsprotokol, hvori Msgr. *d'Hulst*, som foretog Vielsen, udtrykkelig har skrevet: „Vu la dispense de disparité de culte accordée à la princesse Marie d'Orleans par Sa Sainteté le Pape Leon XIII, en un bref du 25. août 1885, duquel une expédition authentique a été déposé à la chancellerie de l'Archevêché de Paris, ecc.“: „Efter at have set Dispensen for blandet Ægteskab, som Hs. Hellighed Pave Leo XIII har tilstaaet Prinsesse Marie af Orleans ved Breve af 25. August 1885, og hvoraf en autentisk Afskrift er henlagt i Ærkebiskoppen af Paris' Kancelli, o. s. v.“

Der kan altsaa alene af den Grund ingen Tvivl være om Dispensens Bestaaen; og at den indeholder de samme Forpligtelser, som dem alle andre Dødelige

maa love at holde, er ligeledes hævet over enhver Tvivl. Hertugens Nærværelse ved Daabshøjtideligheden, der ifølge *Dagbladet* og *Avisen* maa være tilstrækkelig til at slaa alle Rygter om Forholdet mellem Hertugen og Paven til Jorden, kan ikke forandre det mindste ved Dispensens Ordlyd. Paverne have ofte meddelt katholske Fyrster Dispens i blandede Ægteskaber, men man har hidtil aldrig hørt, at nogen Fyrste i slige Sager har opnaaet, hvad Hertugen af Chartres ifølge *Dagbladets* Mening skulde have opnaaet! Det er desforuden heller ikke saa længe siden, at Kirkens Overhoved meddelte en anden fyrstelig Person Dispens; men heller ikke her lød Dispensen anderledes end den sædvanlige. Det var i Anledning af Hertug *Paul af Mecklenborgs* Ægteskab med den katholske Prinsesse af *Winditzgätz*, der, som vi meddelte for nogen Tid siden, lade alle deres Børn opdrage i den katholske Religion. Den nye Kandidat til den bulgariske Fyrsteværdighed, Prins *Ferdinand af Koburg-Kohary*, kan ogsaa tjene som Bevis paa Kirkens urokkelige Princip med Hensyn til Dispens i blandede Ægteskaber. Prinsen og hans Familie er nemlig katholsk paa Grund af, at Prinsens protestantiske Bedstefader i sin Tid giftede sig med den katholske Fyrst Koharys Datter, som i den Anledning fik pavelig Dispens paa den Betingelse, at alle de eventuelle Børn opdroges i den katholske Religion, hvilket ogsaa er blevet overholdt.

Der kan altsaa for en Katholik ikke være en eneste Tvivl tilstede angaaende denne Sag. Leo XIII har ikke handlet anderledes i dette Tilfælde, end hans Forgængere have handlet i lignende Anliggender; og at beskyldte den h. Fader, som *Nationaltidende* og *Social-Demokraten* gjør, for at have modtaget saa og saa mange Tusinde Francs for at give Dispensen en anden Ordlyd, er derfor, som *Politiken* træffende siger, „det pure Nonsens“, og røber, at man hverken kjender den katholske Kirke eller dens Overhoved. Leo XIII lader sig ikke smøre! Hvad Protestantismen ellers dømmer om hele dette Anliggende, maa blive dens egen Sag; Ugebladets Opgave er det kun at forhindre, at Katholikerne vildledes.

— Den herværende *Vincentforening* afholdt sit tredie *Generalmøde* for i Aar paa den h. Vincents af Pauls Festsdag den 19. Juli Kl. 8¹/₂ Aften i Lokalet i Frederiksberg Allé. Der havde indfundet sig 36 Medlemmer

fra de forskjellige Konferentser. Højærv. Hr. Pastor *Braun* afgav Beretning om Sct. Ansgars Konferentsen. Den tæller 32 aktive og 14 bidragydende Medlemmer. Siden sidste Generalmøde, den 24. April, har den holdt 12 Møder, gjennemsnitlig besøgte af 14 Medlemmer. Udgifterne havde været 66 Kroner, hvorved der var paaført Kassen en Underballance af c. Kr. Hjælp var ydet dels i kontante Beløb dels i Naturalier. Særlig maatte fremhæves den utrættelige Iver, hvormed Hr. Pølsefabrikant *Melchior*s i Randers drog Omsorg for de Fattige blandt hans Trostfæller her i Hovedstaden, idet han i det forløbne Tidsrum havde sendt 550 Pd. udmærket „Kjødaffald“, som var bleven fordelt til 56 Familie med c. 300 Personer*).

Højærv. Hr. Pastor *Neuvel* meddelte derpaa om Sct. Josefs Konferentsen paa Nørrebro. Den har 15 aktive og 2 bidragydende Medlemmer, og har holdt 8 Møder. gjennemsnitlig besøgte af 8 Deltagere. Udgifterne havde været c. 36 Kr.; Kassebeholdningen var 107 Kr. Til Subkomité for Festen i Anledning af Pavens Jubilæum har denne Konferents valgt Dhrr. *Raith* og *Weidele*.

I højærv. Hr. Pastor *Slumps* Fraværelse aflagde Hr. Fabrikant *Grünewald* Beretning om Sct. Mariæ Konferents paa Vesterbro, som havde 9 aktive og 1 bidragydende Medlem. Denne Konferents' Udgifter havde været c. 70 Kr.; dens Kassebeholdning beløb sig til c. 28 Kr.

Lokalraadets Kasse havde c. 250 Kr. i Behold, Forlagskassen c. 875 Kr. og Vincentsforeningens Vajsenhusfond c. 3808 Kr. Med Hensyn til dette sidste har Hr. Pianofortestemmer *Benzon* paataget sig Indsamlingen af de maanedlige Bidrag (25 Øre), der hidtil besørgedes af den nys afgangne Partikulier *C. F. Grüder*. Hr. Pastor *Braun* benyttede Lejligheden til med faa, hjærtelige Ord at mindes denne ivrige Vincentsbroder.

Hr. Astronom *Pechüle* bragte en Hilsen fra Vincentsforeningen i Paris, hvis Lokalraads Møde han for nylig havde haft Lejlighed til at overvære. Slutningsbønnen var i denne Anledning bleven bedet for de danske Brødre, og en fransk Broder, der ønskede sig unævnt, havde overrakt ham en betydelig Gave til Vincentsforeningens

*) En udmærket *Vincentsbroder* maatte Randers have i Hr. *Melchior*s, som jo ogsaa paa anden Maade viser sin Interesse for de Fattige. Kan vi ikke snart meddele om Foreningens Oprettelse? *Red.*

Kasse i Kjøbenhavn. Hr. Fabrikant *Grinewald* mindedes den h. Vincents af Paul, hvis Fest det jo var, med en lille Tale, hvorefter Hs. Højærværdighed Hr. Præfekt *v. Euch* sluttede Mødet, i det han med faa Ord fremhævede den h. Vincents af Pauls og hans Forenings Betydning for Samfundet og opfordrede indtrængende de Tilstedeværende til Udholdenhed i deres ædle og Gud velbehagelige Bestræbelser for at hjælpe deres fattige Trosfæller. En Indsamling, som foretoges under Mødet, indbragte tilligemed den før omtalte franske Broders Gave, 121 Kroner.

Den paafølgende Søndag den 24. Juli, fejredes i Sct. Ansgar Kirke en højtidelig *Levitmesse med Fælleskommunion* i Anledning af den h. Vincents Fest (den 19.). I Festprædikenen fremhævede Hr. Kapellan *Johansen* blandt andet den særegne Velsignelse, som baade for Giverens og Modtagerens Vedkommende var knyttet til den vel organiserede og i Kirkens Aand ledede Velgjørenhed fremfor til den private ved Dørene. Mennesket levede ikke af Brød alene, ogsaa hans Aand trængte i mange Tilfælde til Hjælp, men de *aandelige Barmhjærtighedsgjærninger*, der var lige saa nødvendige som de *legemlige*, lode sig ikke med Held udøve i et flygtigt Øjeblik ved Dørene, dertil fordredes regelmæssige Besøg i de Fattiges Hjem. Men netop i denne dobbelte Retning af Kjærlighed til Næsten virkede Vincentsforeningen, idet den med Omsorgen for de Trængendes *legemlige* Vel ogsaa forbandt Omsorgen for deres *aandelige* Vel, der var det fuldkomneste Udtryk for den kristelige Velgjørenheds højeste Fordringer. Følte man sig imidlertid ikke kaldet til at være *aktivt* Medlem af Vincentsforeningen, saa burde man i det mindste være *passivt* eller *bidrugydende* Medlem og overvære Foreningens Generalnøder. En Ære og Velsignelse var det i Livet, at være Vincentsbroder, og i Døden vilde det blive den sødeste Trøst og Tillid og Underpantet paa Opfyldelsen af Herrens Forjættelse: „Salige de Barmhjærtige, thi dem skal vederfares Barmhjærtighed.“ — I Fælleskommunionen deltog ca. 30 Medlemmer, og en Indsamling, som foretoges efter Prædikenen, indbragte 39 Kr. 61 Øre.

Rom. Til „Polit. Korresp.“ i Wien skrives der fra Rom: „Trods de 77 Aar og den forfærdelige Hede, som for Tiden hersker i Rom og som har faaet den fornemme

Verden, den kgl. Familie, Gesandterne og de Deputerede til at flygte bort fra Byen, glæder den h. Fader sig ved en udmærket *Sundhedstilstand*. Han staar op om Morgenen Kl. 6 og er fra denne Time af, med faa Afbrydelser, beskæftiget næsten hele Dagen med sit ophøjede Kalds mangfoldige Anliggender. Ikke sjældent arbejder Leo XIII ogsaa indtil sent ud paa Aftenen og modtager tillige hver Dag talrige Personer i Audiens.“

England. Mr. Ch. Wellesley Fowell, Provst ved den anglikanske Kirke i Corton i Grevskabet Soffolk, har opgivet sin Stilling og er med hele sin Familie *vendt tilbage til den katholske Kirke*.

Kirkelig Kalænder.

Søndag den 31. Juli. — 9. Søndag efter Pintse. Ignatius af Loyola, Bekjender. — 1. August, M. Petri Lænkefest i Rom. — 2. Ti. Alfons Maria af Liguori, Biskop og Kirkelærer (Centenarium). — 3. O. Finding af Stefani Relikvier, (Kl. 8 $\frac{1}{4}$, h. Messe for Ansgariusforeningen). — 4. To. Dominikus, Bekjender. — 5. F. Indvielse af Maria-Maggiore-Kirken i Rom, (Kl. 8 $\frac{1}{4}$ Broderskabsmesse til Ære for Jesu guddommelige Hjerte; Kl. 7 $\frac{1}{4}$, Aftenandagt med Prædiken). — 6. L. Kristi Forklarelse paa Taborbjærget.

Søndag den 7. August. 10. Sønd. e. Pintse. Kajetanus, Bekj.

Mødreforeningen. Tirsdag den 2. August Kl. 8 $\frac{1}{4}$ læses den h. Messe for Foreningen.

Svendeforeningen agter i en nær Fremtid at afholde en Bazar med Tombola til Foreningens Bedste. Menighedens ærede Medlemmer anmodes om at støtte dette Foretagende med Pengebidrag eller Gaver.

Unio. Søndag den 7. August holder Foreningen Skovtur til Holte og Hillerød. Afgang med Toget Kl. 11 Form. Madkurve medbringes, og talrig Deltagelse forventes.

Fortrolig Korrespondents. Svendborg. En hjertelig Tak fra Svendeforeningen for det smukke Tilbud, at ville forære Foreningen en Fane; men den ærede Dame bedes opgive sin Adresse til Redaktionen, for at det Nærmere angaaende Fanens Form og Udstyrelse kan tages under Overvejelse.

— E. Kjøbenhavn. Ogsaa Deres Tilbud om at ville bidrage til en Svendeforeningsfane har Redaktionen hørt om med Glæde. Da Svendeforeningen imidlertid har nok af en, kunde vi maaske komme overens angaaende en mindre Fane (et Banner) til Kirkeskolens Elever. Lad os ikke opgive Fanespørgsmaalet!

Red.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

Femogtredivte Aargang.

„Nordisk Ugeblad“ udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer Millech, Store Kjøbmagergade 10, 1. S., Kjøbenhavn. — Redaktør: A. Johansen, Bredgade 64, 1. S.

N°. 32.

Søndagen den 7. August.

1887.

Indhold. Den h. Alfons M. af Liguoris Centenarium. Med Alban Stolz gjennem Schwarzwald. Efterretninger: Kjøbenhavn, Norge, Rom, Breslau, Schweiz, England.

Den h. Alfons M. af Liguori's Centenarium.

(Fortsat.)

I.

Det verdensberømte *Neapel*, der ved sin ubeskrivelig skønne Beliggenhed ved den paradisiske Golf ligesom holder Tilskueren fangen i et Næt af æventyrligt Trylleri og Forundring, var den h. Alfons' Fødeby. Der levede hen imod Udgangen af det 17. Aarhundrede hans Fader *Josef di Liguori*. Slægten *di Liguori* var gammel og stod i høj Anseelse, længe førend et kongeligt Dynasti existerede i Neapel. I Byens Annaler omtales en Hr. di Liguori allerede i det 12. Aarhundrede som Guvernør, og i Tidens Løb have talrige Efterkommere af denne Slægt erhvervet sig baade Hæder og Anseelse paa Grund af deres udmærkede Egen-

skaber baade i Statens Tjeneste og i Hæren. Den h. Alfons' Fader var Kapitajn paa Rigsgalejerne, og trods sin farefulde Stilling fulgte han stadig sin Families Traditioner, idet han, fri for al Menneskefrygt, til enhver Tid trofast opfyldte sine religiøse Pligter. Han nærrede en særegen Andagt til vor lidende Frelser. Var han som Kommandant ombord paa Skibene, saa smykkede han sin Kahyt med smaa Statuetter, som forestillede Episoder af Frelserens Lidelseshistorie, for at han desto bedre kunde hengive sig til denne sin smukke Yndlings-Andagt.

Ved denne fromme og modige Krigers Side stod hans Hustru *Anna Katharina Cavalieri*. Hendes Fader var en anset Patricier fra Brindisi, hendes Moder stammede fra Spanien. Ogsaa hun besad i rigt Maal Gudsfrygtens og Fromhedens Naadegave, daglig bad hun „vor Frues smaa Dagstider“ og overholdt indtil sit 90. Leveaar det kirkelige Faste- og Abstinentsbud med en i Sandhed opbyggelig Strænghed.

Dette ædle og gudfrygtige Ægtepar glædedes den 27. September 1696 ved en Søns Fødsel. Den Førstefødte modtog i Daaben Navnene: Alfons, Maria, Antonius, Johannes, Franciskus, Kosmas, Damianus, Mikael, Angelus, Kaspar. Gud forøgede oven i Kjøbet den Glæde, som de lykkelige Forældre følte ved Sønnens Fødsel; thi ved et Besøg, som den h. *Frants af Hieronymo* aflagde hos Hr. di Liguori, tog han den Nyfødte paa sine Arme og sagde til Moderen: „Dette Barn vil ikke dø, før det har naaet sit 90. Leveaar, det vil blive Biskop og virke til stor Gavn for Jesu Kristi Rige.“ Disse profetiske Ord gik virkelig i Opfyldelse; og mærkværdig nok, dette Barn og denne Profet bleve 150 Aar senere paa en og samme Dag kanoniserede som Kirkens Hellige.

Alfons havde tre Brødre og tre Søstre. Brødrene Benedikt og Kajetan modtoges ligeledes Præstevielsens h. Sakramente, ogsaa to Søstre helligede sig Herrens

Tjeneste i et Kloster i Neapel; hans Broder Herkules blev Stamherre og førte, ligesom hans Søster, Hertuginde af Prezenzano, et opbyggeligt Liv i Verden. Udrustet med de lykkeligste naturlige Anlæg og kostbareste Naadegaver, viste den Førstefødte fra Barndommen af en sjælden Forkjærlighed for Dyd og Fromhed. Allerede hans Ungdom spaaede hans Aands tilkommende Retning og Storhed. Under sin fromme Moders Ledelse forrettede han med rosværdig Punktighed sine daglige Bønner og ytrede en mere end sædvanlig Alvor og en dyb Afsky for Synden.

Hr. di Liguori, som med Glæde lagde Mærke til sin Søns rige Talent, bestemte ham til Statstjenesten. Men af Frygt for, at Alfons' Uskyldighed skulde tage Skade i et adeligt Kollegium, lod han ham opdrage og undervise i Hjemmet af fromme og lærde Mænd. Forbausende vare de Fremskridt, som Alfons gjorde i de højere Studier. Næppe havde han begyndt sit 17. Leveaar, før hans Bestræbelser bleve glimrende kronede, idet man ærede ham med Dokortitelen i begge Retsvidenskaber. Under en berømt Jurists Vejledning uddannede han sig nu i tre Aar i den praktiske Retsvidenskab og fulgte samtidig med den største Interesse de forskjellige Processer, som førtes ved de neapolitaniske Domstole.

Derefter optraadte han som selvstændig Advokat og opnaaede inden kort Tid de mest glimrende Resultater. Hans fornemme Herkomst, hans almindelig bekjendte Retskaffenhed, hans aandelige Skarpsynethed, hans Veltalenhed, hans fine, taktfulde Optræden bidrog væsentlig til, at talrige og fornemme Klienter lagde Beslag paa ham, og inden kort Tid blev han betragtet som en af Neapels mest udmærkede Advokater og Retslærde. Aldrig at paatage sig Førelsen af en Proces, som forekom ham uretfærdig, gjaldt i den unge Advokats Øjne som en ufravigelig og højeste Lov. — Ikke desto mindre følte Alfons sig ikke rigtig lykkelig

i sit Kald, paa Grund af Samvittighedsuro, som ofte opsteg i hans Indre. Rigtignok forsømte han i denne Periode ingenlunde Modtagelsen af de hh. Sakramenter, Fattig- og Sygeplejen, Andagten til Jesus i det allerseligste Sakramente, Dyrkelsen af den allerseligste Jomfru og Øvelsen i Bøn og Betragtning, eller forsættelig nogen som helst anden Pligt; men paa Grund af den uundgaaelige Omgang med denne Verden og dens adspredende Fornøjelser kønede hans Iver i det Gode dog paa en faretruende Maade. Men Himlen vaagede over sin Yndling. Under de aandelige Exercitier, hvori Alfons deltog i Lazarist-Klosteret, oplystes hans Sjæl ovenfra, saa at han erkjendte de Farer, som truede hans Sjæls Frelse, og han besluttede at forlade Verden og tjene Gud i Ordenslivet.

Hr. di Liguori hengav sig imidlertid til det smigrende Haab, at hans Førstefødte yderligere vilde forøge Familiens Anseelse og Formue ved sin sjældne Dygtighed som Advokat. Og ledet af denne Hensigt søgte han, uden at forhøre sig om Sønnens Mening, at vinde Hertugen af Prenzano's Datters Haand for Alfons. Den lydige Søn følte sig endnu ikke stærk nok til at aabenbare sit Hjertes Beslutning for Faderen. Gud selv løste da det sidste Baand, som endnu fastholdt den haabefulde Retslærde til Verden.

Alfons overtog Forsvaret i en Proces, i hvilken det for hans Klient's Vedkommende drejede sig om en Kapital paa mere end 2 Millioner Kroner. Omendskjønt han havde studeret Aktstykkerne med den samvittighedsfuldeste Flid og største Udholdenhed og i en glimrende Tale søgt at gjøre sin Klient's Ret gjældende, fik Sagen dog imod Alles Forventning et ugunstigt Udfald. Alfons havde, uden nogen som helst Skyld, opfattet et afgjørende Dokument paa en urigtig Maade; han tabte Sagen. Dette Uheld, som smertede ham dybt, styrkede ham endydermere i Beslutningen om at forsage denne Verden og al dens Forfængelighed; men

til fuldkommen Modenhed bragtes den dog først nogle Dage senere, ved at det guddommelige Forsyn greb ind paa en øjensynlig Maade.

Alfons befandt sig en Dag i Hospitalet for Uheldbredelige, for ifølge Sædvane at byde disse Trøst og Pleje. Da forekom det ham, som om et vidunderligt Lys pludselig aabenbarede sig for ham; det syntes ham, som om hele Bygningen rystedes fra øverst til nederst og at en Stemme sagde til ham: „Forlad Verden og skjænk mig fuldkomment dit Hjærte.“ Da han kort efter hørte de samme Ord for anden Gang, svarede han: „*Herre, længe har jeg modstaaet Din Naade; se, her er jeg; gjør med mig, hvad Du vil.*“ Paa Hjemvejen gik han ind i Kirken „Maria, de Fangnes Befrielse“, knælede ned foran den h. Gudsmoders Alter og bad med sit Hjærtes hele Inderlighed til sin himmelske Moder om Styrke og Oplysning. Hans Bøn var ikke forgjæves. Nye Naadesstraaler sænkede sig ned over hans Sjæl; hans Bestemmelse, som Gud vilde den, stod nu utilhyllt for hans Aand. Uden Tøven indviede han sig med Legeme og Sjæl til Herren, spændte sin Kaarde af og nedlagde den som et Underpant paa sin Troskab paa den h. Gudsmoders Alter. Dette skete den 23. August 1723.

Dog ikke uden heltemodig Kamp skulde Alfons naa sit Maal. Himmelhøje Hindringer optaarnede sig for ham; det kom til hjærteskjærende Scener imellem ham og hans elskede Fader; men Alfons lod sig ikke vildlede hverken ved Kjærtegn eller Trusler; han forblev tro imod sin en Gang fattede — og af hans oplyste Raadgivere billigede — Beslutning, og sagde: „Gud kalder mig, jeg tør ikke staa imod.“ Han bad Ærkebiskoppen af Neapel, Kardinal *Pignatelli*, om Optagelse blandt Diocesets Klerus, og hans Ansøgning blev selvfølgelig med Glæde bevilget. I Aaret 1723 iførte han sig den gejstlige Dragt, og et Aar senere modtog han de lavere Vielser.

Med hellig Alvor søgte han at forberede sig paa en værdig Maade til Modtagelsen af Præstevielsens h. Sakramente. At fremme Guds Ære og frelse uødelige Sjæle, var allerede nu hans eneste Formaal. Med ubeskrivelig Samvittighedsfuldhed anvendte han Dagens Timer til Studiet af de theologiske Videnskaber, til at fremme Næstens aandelige Vel og til at fuldkommengjøre sig selv. Et gribende Syn var det, at se den højlærde, berømte Advokat yde den i Verdens Øjne saa uanseelige Tjeneste som Ministrant ved Herrens Alter under Frembærelsen af det højhellige Messeoffer! Hans glødende Iver for Sjælens Frelse foranledigede ham til at samle de Fattiges Børn om sig, for at undervise dem i Kathekismen og indøve dem i en Kristens nødvendige Bønner og Dyder. Anstødelige Viser og verdslige Sange fortrængte han fra Folkets Mund ved Hjælp af aandelige Sange, som han selv forfattede og forsynede med Melodier. Krøblinge, Syge, Nødlidende af enhver Slags søgte han ved fromme Formaninger og passende Kjærlighedsgaver at opmuntre til kristelig Hengivelse i Guds Villie. Paa Udbredelsen af Andagten til det allerhelligste Alterens Sakramente udøvede hans Exempel en højst velgjørende Indflydelse. Hvor „de 40 Timers Bøn“ afholdtes i en eller anden af Neapels Kirker, — og det skete den Gang daglig — indfandt den vordende Kleriker sig. Med hvilken Andagt og Ærbødighed Alfons i saadanne Øjeblikke tilbød sin under Brødets ringe Skikkelse skjulte Gud og Frelser, lader sig ikke beskrive med Ord.

Disse og lignende Dydsøvelser tjente Alfons som Forberedelse til Modtagelsen af de højere Vielser. Præstevielsens h. Sakramente modtog han d. 21. Decemb. 1726.

(Fortsættes.)

Med Alban Stolz gjennem Schwarzwald.

(Sluttet.)

Ved Siden af denne Rigdom paa Tanker, denne Skjønhed og Folkelighed i Sproget, vidne Stolz's Skrifter, især hans Rejsebeskrivelser, om en skarp Iagttagelses-evne. Han behøvede ikke at opholde sig aarevis i et Land, for at samle Indtryk. Da han engang talte om sine Rejser i fremmede Lande, kom man ogsaa til at tale om Spanien. „Hvor længe har De egentlig opholdt Dem i Spanien?“ spurgte jeg ham. „Det skal jeg sige Dem“, svarede han, „i tre Uger“. — „Men“, sagde jeg, „hvorledes er det da muligt, at De har kunnet skrive en hel Bog om Spanien?“ — „Hovedsagen ved Bogen er Sauce, den har jeg selv tilføjet“, svarede han. Denne „Sauce“ er nu rigtignok ogsaa meget krydret og har derfor skaffet Bogen en Læsekreds, som andre Forfatteres omhyggelige Skildringer af Land og Folk i Spanien ikke har vundet. Kun en Alban Stolz turde vove Sligt; han besad netop den sjældne Gave som en dygtig Genremaler at give alt, ogsaa det mindste og ringeste, som han omtalte, Stilling, Farve og Betydning, saa at Læserens Interesse aldrig trættedes.

Dog alle disse Fortrin, Iagttagelsesevnen, Sprogets Skjønhed, Billedernes Rigdom og Friskhed, have Andre ogsaa været i Besiddelse af. Hos Stolz finde vi Noget, som er ganske ejendommeligt for ham, og som paa en saa vidunderlig Maade griber og tiltaler os; dette Noget er en stærk og varm Følelse for Naturen, umiddelbart fremsprudlende af den dybeste Naturgrund, en mægtig Natursympathi. Paa mange Steder i hans Skrifter forekommer det os, som om alle disse Stemmer i Naturen lød paa én Gang som en harmonisk, festlig Kimen og gav Gjenlyd i hans Sjæl, der følte og udtødte de hemmelighedsfulde Toner. Og denne Natursymfonis

Sang og Klang bliver hos ham til en eneste stor Tak og Jubelsang, som Dag og Nat stiger gjennem det umaadelige Verdens-Rum op til hele Skabningens Gud og Herre.

V.

Alban Stolz besad en ubegrænsæt Kjærlighed til den romersk-katholske Kirke; derfor smertede det ham dybt, naar han mindedes de Ødelæggelser, som Sækularisationen og den moderne saak. „Oplysning“ havde anrettet i Tyskland og i Baden. En Aften nærmede vi os det store, fordem saa berømte Abbedi St. Blasien. Det herlige Kloster benyttes nu af en Fabrikant, som har indrettet et stort Spinderi i det. Allerede i længere Afstand hørte vi Hjulenes Susen og Rokkenes Snurren. som forstyrrede Aftenens Stilhed i denne venlige Dal.

Stolz blev pludselig staaende og sagde: „Kan De høre?“ — „Ja.“ — „Det er Djævelen; der hvor fromme Munke før have bedet, der hører man nu kun Eder, og i Stedet for at ofre til den levende Gud, ofrer man til Mammon“. Stolz maatte vistnok have gjort mange Erfaringer og nøje kjendt den Ødelæggelse, som en Fabriksarbejderbefolkning anretter paa Landet; derfor vare hans Ord saa bitre. Saa mange Gudshuse saa han vanhelligede, saa mange hellige Steder ødelagte, saa mange fromme Forfædres Stiftelser, som Aarhundreder havde set paa med Ærbødighed, hvor det religiøse Liv havde blomstret og udbredt sin rige Velsignelse over hele Egnen, vare nu udryddede med Roden. De profanerede Gudshuse vare et Billede paa den Tilstand, i hvilken den katholske Kirke paa mange Steder i Tyskland befandt sig. Kirkerne vare kun Ruiner; Koret var ødelagt, Altrene plyndrede, Gravstenene i Skibet sønderslagne og bedækkede med fugtigt Mos og Græs; Stormen hylede gjennem det raadne Tag, Regnen trængte ind fra alle Sider; Blyet i Kuppelen var bleven benyttet til Kugler, Klokkerne smeltede om til Kanoner! de til-

stødende Bygninger forvandlede til Kaserne, Skure og Stalde, dersom man ikke havde foretrukket at anbringe Kvæget i selve Kirken.

Ordenshusene, disse herlige Planteskoler for Dyden og Tilflugtssteder for saa mange Fattige, vare fuldstændig ødelagte.

Ordensstanden satte Stolz meget højt. Det har jo dog altid været Tilfælde, at overalt, hvor Katholikerne paany ere komne til Bevidsthed om deres Betydning og Opgave, der har Spiren til Ordenslivet, efter en lang og stræng Vinter-Kulde og Frost, atter begyndt at skyde nye Skud. Stolz selv havde næppe Kald til Ordensstanden; han var en Skovfugl, som havde sin egen vilde men skønne Sang; han havde vel næppe passet i de Andres Kor. Og naar der var Tid dertil, saa rørte sig i ham, ligesom i Trækfuglene, en heftig Længsel efter at komme ud paa en Vandring over Bjærgene og gennem Dalene. Stolz har sikkert paa sine Rejser lært lige saa meget, som af sine Bøger, og saaledes blev Rejsen ham en uundgaaelig Nødvendighed for hele hans aandelige Udvikling. Desuden besad han en særegen Tilbøjelighed til Ensomhed; det fælles Liv i et Kloster vilde have faldet ham meget tungt. Saa-danne Mænd som Stolz ere ikke kaldede til at leve sammen med mange andre, men til at føre et ensomt, selvstændigt Liv, som dog ikke desto mindre virker tilskyndende, dannende og skabende i vide Kredse.

VI.

Et Ophold i flere Dage i Beuron i den øvre Donaudal afsluttede vor Rejse. Her havde for faa Aar siden nogle Benediktinere begyndt en ny Virksomhed; ingen havde haabet eller ahnet, at der af en saa ubetydelig Begyndelse skulde opstaa en saa stor og velsignelsesrig Kongregation. Hele Konventet bestod nemlig fra Begyndelsen af kun af fire Præster og nogle Lægbrødre. Allerede den Gang havde de lagt særdeles Vægt paa

den liturgiske Sang; vidunderlig gribende lød Koralsangen os imøde, da vi paa en taaget Efteraarsdag ankom til Klosteret. Her forstod man den kirkelige Sangs høje Betydning og Opgave, fordi man netop ved Koralen trænger ind i Kirkens Aand; derfor denne Ro, denne Klarhed og Renhed i Foredraget, hvor Tonen staar fuldstændig i Tankens Tjeneste, og idet den bevæger sig fremad i alvorlige Rhytmer, fremmer den Andagten, indtil den i glad Begejstring, jublende som Lærken paa en Foraarsmorgen, hæver sig til Himmelen eller hendør i alvorlige, gribende Toner.

Stolz var ingen Ynder af Koralen; den var ham for langtrukken. Ligeledes formaaede Cæcilieforenigens Bestræbelser heller ikke at vinde hans Sympathi; derimod følte han sig stemt til Andagt, som han sagde, naar Pauker og Trompeter ret kraftig ledsagede Orgelet.

Ikke desto mindre syntes dog Sangen i Beuron at have gjort et vist Indtryk paa ham; maaske hidrørte hans haarde Dom over Koralsangen fra, at han endnu aldrig havde haft Lejlighed til at høre den korrekt udført. Stolz glædede sig over denne nye Institution i Beuron, som en Vandringsmand glæder sig, naar han efter en lang Rejse i Ørkenen endelig ser en Palme; den viste sig for ham, som et sikkert Tegn og Underpant paa, at der nu var bedre Tider ivente. Dengang ahnede vi jo ikke, at den iskolde Vind fra Norden atter vilde ødelægge alt.

Der levede den Gang i Nærheden af Beuron en stor Velgjørerinde for dette Kloster, Fyrstinde *Katharina af Hohenzollern*. Stolz, som kjendte hende, aflagde hende et Besøg; da han kom tilbage, sagde han: „Fyrstinden ønsker at høre En af os prædike paa Søndag; En af os maa altsaa prædike.“ — „Jeg er rigtig nok af en anden Mening“, sagde jeg, „Fyrstinden ønsker at høre Dem prædike, mig har hun sikkert ikke tænkt paa.“

Stolz var ingen glimrende Prædikant; Veltalenhedens

Gave var ikke givet ham. Hans Organ var ikke stærkt, og hverken rent eller velklingende. Desuden kunde han ikke stole paa sin Hukommelse; det voldte ham meget Besvær, at holde en Tale, uden at have skrevet den.

Her i Beuron hørte jeg for første og sidste Gang Stolz prædike. Han talte rolig, meget rolig, uden nogen synlig Forandring i Foredrag og Betoning; hans Stemme var næsten monoton, hans ydre Holdning fri og rolig. Jeg sad ganske nær ved ham og betragtede ham uafbrudt. Hans aandrige Ansigt syntes mig ligesom forklaret af en indre, hellig Begejstring; trods den ydre Ro kunde man dog mærke, at hans Sjæl var dybt bevæget. Han talte om den store Ulykke, en pludselig, uforudset Død er for Mennesket; hele Evighedens Alvor laa i hans Ord, med den h. Skrifs Advarsel: „Du Daare, i denne Nat vil Herren fordre din Sjæl af dig“, opsæt derfor ikke din Omvendelse, opsæt den ikke en Dag, ikke en Time. Hans Prædiken var saa simpel, uden noget oratorisk Hjælpemiddel, men af gribende Virkning. De bekjendte Ord: „Det er Sjælen, hvorfra Veltalenheden kommer“, har jeg aldrig følt saa begrundede og sande, som netop ved denne Lejlighed.

Her, ved dette Kloster, skiltes vore Veje. Da jeg tog Afsked med ham, befandt han sig ikke ganske vel; paa Grund af hans sædvanlige Foragt for Iagttagelse af de almindelige Sundhedsregler havde han overanstrengt sig, og Følgerne udebleve ikke. Dog vilde han ikke høre noget derom; Luft og Bevægelse, paastod han, vilde snart gjøre ham fuldstændig rask igjen.

Fra den Tid af, stod jeg endnu i tyve Aar i Forbindelse med Stolz, dels skriftlig, dels ved personlig Omgang. Stille og roligt, langtfra iøjensfaldende, hengled hans Liv; med den romerske Digter Virgil kunde han sige: „Af de Store har jeg ikke modtaget nogen Gunstbevisning“, men i sit Indre bar han uskatørlige Rigdomme. Dag for Dag indtil sin salige Død, op-

fyldte han en Universitetslærers stille Pligt, som ved en overfladisk Betragtning maaske forekommer os saa ensformig; men en hel Verden af ophøjede Ideer, store Sandheder, herlige Billeder drage forbi hans Aand. Ubemærket og uden at gjøre Opsigt var hans Levnet, men det var et Liv tilbragt i utrættelig Virksomhed, i rastløst, energisk Arbejde. Ligesom Naturens Kræfter virke stille og skjulte i Træet og hemmelig frembringe de søde Frugter, saaledes var han for mange bleven som et Livets Træ. Ene stod han i Menneskesværmen, men var dog ikke ene; thi Tusinder og atter Tusinder saa op til ham, følte med ham, levede med ham, elskede ham. Og fordi han var velbehagelig i Guds Øjne, derfor tildeltes der ham ogsaa det, som er det bedste i denne Verden, nemlig Lidelsen. Den Hest, som hurtigst fører os til Fuldkommenheden, siger en gammel Mystiker, er Lidelsen. De Breve, som jeg modtog fra ham i de sidste Aar af hans Liv, ere kun underskrevne af ham selv med meget usikre Træk; han var omtrent bleven blind.

Saa vidt som jeg kunde bemærke, blev Stolz med Aarene stedse venligere og mildere; hans hidtidige kantede, uvenlige Væsen forsvandt omtrent fuldstændigt. At han ikke var saaledes strax i Begyndelsen, hvem vil vel vove at anklage ham derfor? Karakterens Modenhed, Freden og Harmonien i hele vor Verdensbetragtning, i vore Tanker og i vor Villie, i vor Stræben og Virken kan jo dog kun være Frugten af et helt Livs Kamp. I Vinteren 1883 saå jeg Alban Stolz for sidste Gang; da jeg netop stod i Begreb med at rejse hjem, ventede jeg paa ham udenfor Døren til hans Auditorium, for at tage Afsked med ham. Det var en Afsked for bestandig. Der stod han nu for mig, den ædle Præsteolding; i sin Pels, som han paa sin Læges Befaling maatte anskaffe sig efter en svær Sygdom, saå han endnu mindre og magrere ud, end han i Virkeligheden var. Hans Pande var bleven større, mere

tankefuld end nogensinde før, forekom det mig; hans Ansigt var som forklaret, af hans kjære, trofaste Øjne lyste der en saa hjærtelig Velvillie, hans hele Væsen var saa velgjørende, saa opfyldt af himmelsk Fred og Glæde.

Da forekom han mig som en ædel Frugt, modnet i Naadens Solskin og færdig til at indhøstes. Han bad mig tage Manuskriptet til sin „Homiletik“ med hjem og gennemlæse det. „Stryg kun ud“ tilføjede han, „hvad De vil“. Jeg blev rørt, beskæmmet ved denne Mands Ydmyghed. Derpaa rakte han mig Haanden; den var kold; Ilden i hans Aarer begyndte at slukkes, Livskraften at svinde bort.

Næppe et Aar efter modtog jeg Efterretningen: „Alban Stolz er død!“ Den kom mig vel ikke uventet, men den har dog grebet mig dybt. Velsignet være hans Minde!

Efterretninger fra Ind- og Udland.

Kjøbenhavn. Med Mandagen d. 27. Juni tog Ferien for den herværende *Mariakongregation for Ynglinge* sin Begyndelse. Foreningen har i det forløbne Aar kunnet glæde sig ved en overordentlig god Fremgang, i det dens Medlemsantal var steget fra 33 til 50, og samtidig var ogsaa Iveren hos Kongregationisterne tiltagen, saa at man nok kunde sige, at det var det lykkeligste og bedste Aar, Foreningen endnu havde haft siden dens Grundlæggelse.

Søndagen d. 24. Juli var den aarlige Skovtur. 36 Medlemmer deltog heri, foruden flere indbudte Gjæster, hvoriblandt Præfekten for Kongregationen for Mænd, Hr. *Feuerlein*, Hr. Murermester *Günther* samt to forhenværende Medlemmer af Kongregationen for Ynglinge. Turen gik over Lyngby, Brede, Ørholm og Lundtofte til Hjortekjærshuset ved Eremitagen, en meget smuk

Vej, der tilbagelagdes under stadig Sang og Lystighed. Kl. 6 $\frac{1}{2}$ tog Festmaaltidet sin Begyndelse; to smukke Borde vare dækkede af Fruerne *Günther*, *Hoffmann*, *Osterhammel* og *Feuerlein*, der i Aar atter velvillig havde tilbudt deres Assistance ved Festen, Midt under Maaltidet ankom Hr. Pastor *Neuvel* og blev modtaget med den største Glæde af alle tilstedeværende. Den hjærteligste og muntreste Stemning herskede uafbrudt ved Bordet og støg endnu mere, da den bekjendte, rhinske Drik, „Maitrank“, blev skjænket i Glassene, og Talerne kom i Gang. Under jublende Hurraraab blev der af Præses. Hr. Pastor *v. Geyr*, udbragt en Skaal for Pave Leo XIII og for den højjærværdige Hr. Præfekt i Kjøbenhavn. Hr. Pastor *Neuvel* talte for Foreningens Præses. Endvidere udbragtes en Skaal for Haandværkerne, for Kongregationens Præfekt og for flere andre, indtil Præses gav Tegn til at bryde op, hvorpaa Kongregationisterne toge Afsked med deres Gjæster og Værtinder. I den herlige Aftendæmring gik man over den smukke Eremitageslette til Klampenborg; men desværre var her meget stærk Trængsel til Togene, saa at man maatte vente længe og ikke kom til Byen før Kl. 11 $\frac{1}{2}$. Idet vi meddele vore Læsere om denne Udflugt, undlade vi ikke paa Kongregationens Vegne at bringe en hjærtelig Tak til de ærede Damer, der paa en saa opofrende Maade havde paataget sig den vanskeligste Del af Festen og ikke lidet bidroge til, at Turen blev saa vellykket.

Norge. I et Luxemburger Blad fandtes for nylig et Brev, i hvilket den ny apostoliske Præfekt for Norge, Msgr. *Fallize*, efter sin Ankomst til Norges Hovedstad, den 25. Maj, skildrer sin Rejse. Den højjærv. Præfekt skriver blandt andet: „I den uendelige Taageby *London*, fandt vi strax et luxemburgsk Hjem hos vor kjære Landsmand højjærv. *Emil Schmitz*, Sognepræst for den store tyske Menighed i London. Jeg havde maattet love ham at holde højtidelig Pontifikalmesse, og det skete da ogsaa med stor Festlighed den 1. Maj. Den store Kirke var overfyldt, thi de tyske Katholiker vare helt stolte af, at en tysktalende Prælat en Gang fejrede Pontifikalmesse i deres smukke Bonifacius-Kirke. En af de skjønneste Institutioner, som Past. *Schmitz* har oprettet i London, er utvivlsomt *Svendeforeningen*, hvis muntre Forsamlinger jeg gjentagne Gange besøgte.

Jeg vød ikke, om jeg nogensinde har set en Svendeforening i selve Tyskland, der paa en saa fuldkommen Maade svarer til Fader Kolpings store Tanke. I Lokalet fandt jeg ogsaa flere vakre Svende fra Luxemburg. Men jeg blev ligefrem stolt af vor Landsmand, den hæderlige Snedkermester *Napalle*, som forestaar Svendehusets Økonomi og ogsaa i Henseende til Sang og teatralisk Færdighed hører til Foreningens dygtigste Medlemmer. Havde jeg blot en anden *Napalle*, for at grundlægge Svendeforeningen her i Kristiania. De højmodige Londoner-Svende medgav mig 100 Francs som en første Grundsten.“

Rom. Den preussiske Gesandt *v. Schløzer* har den 28. Juli overrakt den h. Fader en egenhændig *Lykønskningssskrivelse* fra Kejser *Wilhelm* tilligemed en kostbar og kunstfærdig guldbroderet *Mitra* (Bispehue), prydet med en Mængde kostbare Stene. *Mitraen* er en Gave fra den tyske Kejser til Leo XIII i Anledning af Præstejubilæet.

— Efter at Pavens Ord med Hensyn til en Udsoning mellem *Italien* og *den h. Stol* have fundet lydelig Gjengklang alle Vegne og fremkaldt en livlig Drøftelse, der endog er trængt ind i det italienske Kammer og paa det alvorligste har beskæftiget baade Venner og Modstandere, har Kurien i disse Dage paa ny aabenbaret sin Stilling overfor det romerske Spørgsmaal, ved en *Rundskrivelse* fra Kardinal-Statssekretæren til Nuntierne, og hvori den h. Faders Ord nærmere forklares. Kardinalen erklærer i denne Skrivelse, at den h. Stol umulig kan give Afkald paa et verdsligt Herredømme, da Paven maa være fuldkommen uafhængig i Udøvelsen af sit ophøjede Embede og aldrig kan være en Fyrstes Undersaat; at det fremdeles er en Retfærdighedsfordring, at give det røvede Gods tilbage til den retmæssige Ejermænd, som beviser sin Ret ved en mere end 1200 aarig Besiddelse, og at den h. Fader aldrig har haft til Hensigt at ville give Afkald paa denne Ret. Kirkens Overhoved er og bliver aldrig fri og uafhængig under en fremmed Magts Herredømme; han kan i Rom kun være Suveræn eller Fange, og hele Katholicismen vil aldrig kunne berolige sig, saa længe Pavens Virksomhed er udsat for Parti-Agitationen, for de Regerendes Vilkaarligheder eller for Udfaldet af politiske Valg. Og med Rette kunde Leo XIII

derfor ogsaa i sin Allokution af 24. Dec. 1881 erklære, at „hans Stilling Dag for Dag blev *utaaleligere*“; thi kun i den fuldkomne *Suverænitet* har Kirkens Overhoved en Borgen for sin Uafhængighed.

Breslau. Bispedømmet Breslau har endelig faaet en Biskop igjen. Den højærv. Biskop af Fulda, Dr. *Georg Kopp*, har nemlig i disse Dage modtaget Efterretning fra Kardinal-Statssekretæren om, at den h. Fader har „anset det for belejligt,“ at forflytte ham til den fyrstbiskoppelige Stol i Breslau. Breslau ruster sig til at modtage med Højtidelighed sin nye Overhyrde, som ventes at ville indtræffe til Breslau i September.

Schweiz. Fra Zermatt (Vallis) meddeles der til „Luzerner Vaterland“, at der den 3. Juli indviedes et *nyt katolsk Kapel* paa *Riffelalp*. Kapellet ligger 2227 Meter over Havet og er rimeligvis det højst liggende Gudshus i Europa.

England. Msgr. *Ruffo-Scilla* er vendt tilbage til Rom fra sin Mission i London og har ifølge „Agence Havas“ overrakt Leo XIII en Takskrivelse fra Dronning *Viktoria*. Gjenoprettelsen af et engelsk Gesandtskab ved den h. Stol skal ifølge Informationer, som ere indløbne til Vatikanet i de sidste Dage, kun være et Tidsspørgsmaal.

Kirkelig Kalænder.

Søndag den 7. August. 10. Sønd. e. Pintse. Kajetanus, Bekj. 8. M. Cyriakus og Lidelsesfæller, Mart. — 9. Ti. Vigilie til St. Laurentius (uden Faste). — 10. O. Laurentius, Diakon og Martyr. — 11. To. Oktavdag. — 12. F. Klara, Jomfru og Ordensstifterinde. — 13. L. Johannes Berchmanns, Bekj.
Søndag den 14. August. 11. Sønd. e. Pintse.

Unio. Søndag den 7. August holder Foreningen Skovtur til Holte og Søllerød. Afgang med Toget Kl. 11 Form. Madkurve medbringes, og talrig Deltagelse forventes.

Svendeforeningen agter i en nær Fremtid at afholde en Bazar med Tombola til Foreningens Bedste. Menighedens ærede Medlemmer anmodes om at støtte dette Foretagende med Pengebidrag eller Gaver.

For en enlig **Enke** eller **Jomfru** er et lille hyggeligt **Værelse** med eller uden Møbler strax til Leje. Man henvende sig hos **Birchs Enke**, Værnedamsvejen 9, 2. Sal til Gaden.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

Femogtredivte Aargang.

„Nordisk Ugeblad“ udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer Millech, Store Kjøbmagergade 10, 1. S., Kjøbenhavn. — Redaktør: A. Johansen, Bredgade 64, 1. S.

N° 33.

Søndagen den 14. August.

1887.

Indhold. Leo XIII's Skrivelse til Kardinal-Statssekretæren. Den h. Alfons M. af Liguoris Centenarium. Et smukt Ord om Godgjørenhed. Efterretninger: Kjøbenhavn, Rom.

Pave Leo XIII's nyeste Skrivelse til Kardinal-Statssekretær Rampolla.

Hr. Kardinal! Endskjønt De kjender de Grundsætninger, som Vi lade Os lede af i hele Kirkens Styrelse, anse vi det dog for gavnligt, at sammenfatte dem i Korthed og nøjere at betegne dem for Dem. Og det saameget mere, som De i Kraft af det nye Embede, hvortil Vor Tillid har kaldet Dem, maa yde Os særlig Bistand og indrette Deres Handlemaade i Overensstemmelse med Vore Formaal.

Overfor den overordentlig vanskelige Opgave, som

det ansvarsfulde Embede, Kirkens Styrelse, har paalagt og stedse paalægger Os, har den i Vort Indre dybt rodfæstede Overbevisning om den store Mission, som paahviler Kirken og Pavedømmet, ikke alene med Hensyn til Sjælens evige Frelse, deres sande og egentlige Opgave, men ogsaa med Hensyn til hele det menneskelige Samfunds Velfærd, bidraget ikke lidet til Vor Styrkelse. Derfor bestræbe Vi Os ogsaa stadig for, at udbedre den Skade, som Revolutionen og Vantroen har tilføjet Kirken, medens Vi samtidig delagtiggjøre hele det menneskelige Samfund, der er stedt i den yderste Nød, i denne guddommelige Krafts højere Bistand. Og ligesom Modstanderne allerede længe have arbejdet paa, ved ethvert Middel at berøve Kirken dens sociale Indflydelse, og ved alle mulige Kunstgreb have søgt, at gjøre Folket og Regeringerne, paa hvem de udøve deres Indflydelse, fremmede for Kirken, og at mistænkeliggjøre den og fremstille den som en Fjende; saaledes have ogsaa Vi til Gjengjæld stedse fremstillet den som Fyrsternes og Folkenes bedste *Ven og Velgjører*, hvad den i Virkeligheden ogsaa er. At forsone dem med den, det er Vort Formaal, idet Vi forny eller befæste det venskabelige Forhold mellem den h. Stol og de forskjellige Nationer, og overalt søge at gjenoprette den religiøse Fred.

Alt tilskynder Os, Hr. Kardinal, til at holde ud paa denne Vej, og det er ikke nødvendigt at fremlægge Grundene herfor nærmere. Vi ville kun henvise til den bydende Nødvendighed, at Samfundet atter vender tilbage til Ordenens sande Principer, som paa en saa uklog Maade ere blevne forladte og forsømte. Ved at gaa bort fra disse Principer, blev den fredelige Endrægtighed, hvorpaa netop Freden og det offentlige Vel hviler, afbrudt mellem Folkene og Suverænerne, saavel som mellem de forskjellige sociale Stænder i Samfundet. Den religiøse Bevidsthed og Pligtfølelsen er svækket; derimod er Tjulesløshedens og Uordenens Aand, som

tilstræber Anarki og Opløsning af den sociale Samfundsorden, bleven stærk og har udbredt sig i vide Kredse. Ondet voxer over alle Grænser og beskjæftiger med Alvor mange Statsmænd, som paa enhver tænkelig Maade søge at bevare Samfundet for et skjæbnsvangert Fald og at føre det tilbage til Velfærd og Lykke. Dette er heldigt; thi der maa af alle Kræfter ydes Modstand mod den løsladte Strøm, der hober Ruiner paa Ruiner. Men Frelse er ikke mulig uden Kirkens Bistand, uden dens heldbringende Indflydelse, som med Sikkerhed vød at føre Aanderne til Sandhed og at gjøre Sjælene modtagelige for Dyd og Ofre. Hverken Lovens Strængthed eller den menneskelige Retfærdigheds Haardhed eller den bevæbnede Magt ere i Stand til at føre Samfundet tilbage til dets naturlige og faste Grundlag.

Overbeviste om denne Sandhed, anse Vi det, i Kraft af Vort Embede, for Vor Pligt, at fortsætte *dette frelsende Arbejde*, det være sig ved at udbrede Evangeliets hellige Lære, eller ved at forsone Sindene med Kirken og Pavedømmet, eller ved at skaffe dette og hin større Frihed, for at sætte dem i Stand til, at opfylde deres velgjørende Mission i Verden med desto rigere Frugt.

Det har behaget Os, Hr. Kardinal, at kalde Dem til Hjælp i denne Gjerning, idet Vi love Os meget af Deres Erfaring og Virksomhed og af Deres Hengivenhed for den h. Stol og for Vor Person. Til Opnaaelsen af Vort ophøjede Formaal vil De, i Overensstemmelse med Os, overalt gjøre Indledningen til den h. Stols Aktion, idet De bringer den i Anvendelse hos de forskellige Nationer, alt efter enhvers særlige Trang og Fornødenheder.

I *Østerrig-Ungarn* har den ophøjede *Kejsers* og apostoliske *Konges* sjældne Guds frygt og hans Hengivenhed for den h. Stol, en Hengivenhed, som alle den kejserlige Families Medlemmer dele med ham, opnaaet, at det bedste Forhold hersker mellem den h. Stol og dette

Rige. Paa Grund af dette gode Forhold og Indsigten hos de Mænd, som nyde deres ophøjede Monarks Tillid, vil det være muligt, at fremme de religiøse Interesser i Østerrig-Ungarn, at fjerne Hindringerne og i fuldkommen Forstaaelse med hverandre at bringe Vanskelighederne i Orden, som kunde indfinde sig.

Fra det østerrigske Monarki vende Vi med særlig Interesse Vore Tanker mod *Frankrig*, hin ædle og højhjørte Nation, saa frugtbar paa katholske Foretagender og Institutioner, til enhver Tid Paverne værdig, der have betragtet den som Kirkens elskede Datter. Som Bevis kan tjene den Hengivenhed, som denne Nations Sønner vise den h. Stol, en Hengivenhed, som mere end en Gang har beredet Os den inderligste Trøst. Men den særegne Hengivenhed, hvormed Vi omfatte den franske Nation, lader Os paa den anden Side ogsaa føle en ganske særlig *levende Sorg* ved Synet af den *Skade*, som tilføjes Religionen og Kirken netop i hint Land. Vi nære det inderligste Ønske, at Ondet maa standses, og at der, efter at Mistilliden er bortfjærnet, atter maa komme til at herske den saa attraaelsesværdige Enighed mellem den h. Stol og Frankrig, idet de saa højtideligt indgaaede Overenskomster overholdes, baade hvad Bogstaven og Aanden i dem angaar.

Ikke mindre varmt føler Vort Hjærte for *Spanien*, som ved sin urokkelige Tro har erhvervet sig Hæders titlen af katholsk Nation, og som for en stor Del kan takke denne sin Tro for sin Storhed. De, Hr. Kardinal, har lært at skatte denne Nation i dens Nærhed, men De har ogsaa samtidig lært dens Trang og særegne Fornødenheder nærmere at kjende. Blandt disse staar i første Række Enigheden mellem Katholikerne i Henseende til højmodigt og uegennyttigt Forsvar af Religionen, samt Hengivenhed for den h. Stol og deres gjensidige Kjærlighed, for at de ikke skulle blive revne med af personlige Øjemed og af Partiaand. Det hjærteelige Forhold, hvori denne Nation staar til Os, Hendes

Majestæt Regentindens Guds frygt og hendes barnlige Lydighed imod Kristi Statholder er Os en Borgen for, at Vor faderlige Omsorg for dette Kongeriges katholske Interesser og Velfærd vil faa et gunstigt og lykkeligt Resultat.

De inderlige Baand, som i Henseende til fælles Herkomst, Sprog, Religion og Standhaftighed i Fædrenes Tro forene *Sydamerikas* Befolkning med Spaniens, foranledige Os til heller ikke at adskille disse Lande i Henseende til de Bestræbelser, som Vi i lige Grad hellige deres fælles Vel.

Ikke heller tør Vi forbigaa den *portugisiske* Nation, som har bidraget saa meget til Udbredelsen af den katholske Tro i fjærne Lande, og som saa inderligt er knyttet til den h. Stol ved den hengivne Lydigheds og den faderlige Imødekommenheds dobbelte Baand. Endnu for kort Tid siden kunde Vi, paa Grundlag af gjensidig Overensstemmelse, ordne det overordentlig vanskelige og forviklede Spørgsmaal angaaende Patronatet i Ostindien paa en for begge Parter tilfredsstillende Maade. Vi nære det Haab, ogsaa for Fremtiden at finde hos dette Lands Regering et lignende gunstigt Sindelag, som sætter Os i Stand til at befordre mere og mere Religionens Fremvæxt i Kongeriget og dets Kolonier.

Til disse katholske Nationer slutter sig ogsaa *Belgien*, hvor den religiøse Følelse stedse er saa levende og virksom. I Overensstemmelse med Vor særegne Hengivenhed for Belgien, udtale Vi det Haab, at Kirkens velgjørende Virksomhed stedse maa udbrede sig i rigeligere Fylde baade i det offentlige og i det private Liv.

I *Preussen* maa det paabegyndte Værk, Fredens Gjenoprettelse paa det religiøse Omraade, føres videre indtil dets Afslutning. De vigtige Resultater, som Vi hidtil have opnaaet, Hs. Majestæt *Kejserens* velvillige Sindelag og den gode Villie, som Vi stadig se *Rege-*

ringen besjælet af, giver Os berettiget Haab om, at et gunstigt Resultat vil blive Frugten af Vore Bestræbelser for Opnaaelsen af en videregaaende Forbedring af den katholske Kirkes Stilling i dette Kongerige og for Opfyldelsen af de retfærdige Ønsker, som næres af den katholske Befolkning, der ved sin Bestemthed og standhaftige Udholdenhed har gjort sig saa højlig fortjent af Religionen. Den samme Omsorg anvende Vi ogsaa i det tyske Riges øvrige Stater, paa det at hine Love, som ikke yde Kirken den nødvendige Frihed i Udøvelsen af dens aandelige Magt, maa blive afskaffede eller ændrede. Maatte Himlen forunde, at alle bestemme sig til at betræde denne Vej! Et særligt Ønske udtale Vi overfor det katholske Kongerige *Bayern*, som fortrinsvis er fast knyttet til den h. Stol; maatte i dette Land — det er Vort inderligste Ønske — Religionen glæde sig ved et stedse rigere og frugtbarere Liv.

Vi vilde føle Os lykkelig, dersom Vi paa lignende Maade kunde lade de øvrige katholske Stater drage Fordel af Kirkens gode og heldbringende Indflydelse og yde Ordenens, Fredens og det offentlige Vels Sag Vor Bistand og Hjælp; navnlig paa saadanne Steder, hvor der, som i *Englands* udstrakte Besiddelser, findes et stort Antal Katholiker, hvem Vi skyldte det højeste apostoliske Embedes hele Omsorg, eller hvor, som i *Rusland*, Kirkens og de katholske Undersaatters vanskelige Stilling maatte gjøre Vore Bestræbelser i særegen Grad nødvendige og ønskværdige. Magten, som Vi ere i Besiddelse af, omfatter ifølge sin Natur alle Tider og Steder; det er derfor ogsaa Vor Pligt at befordre Religionens Fremvæxt paa Steder, hvor den allerede har vundet en betydelig Udbredelse, som i de *Forenede Stater i Amerika* og at begunstige *Missionerne* i de endnu babariske og hedenske Lande. I ikke ringere Grad paahviler det Os, at føre tilbage til Enheden hine Folkeslag, som desværre have skilt sig fra den. Det er navnlig Vort Ønske at kalde *Østerlandets* Nati-

oner, saa frugtbare fordum paa virksom Tro, tilbage til Kirkens Enhed; og frem for alt *Grækenlands* Befolkning er det, som Vi, efter mange af Vore Forgængeres Exempel, inderlig længes efter at se gjenforenet med den katholske Enheds Centrum og hævet til deres fordums Glans.

Men et andet Punkt lægger Beslag paa Vor Opmærksomhed, et Punkt, som er af den højeste Betydning for Os og for Vor apostoliske Magtfuldkommenhed. Vi mene *Vor nuværende Stilling i Rom*, i Anledning af den uheldbringende *Splid mellem det romerske Pavedømme og Italien*, saaledes som den i Øjeblikket officielt bestaar. Vore Anskuelser angaaende et saa betydningsfuldt Anliggende ville Vi nærmere udvikle for Dem.

Mere end én Gang have Vi ytret Ønsket om, at se en Ende paa denne Splid. Endnu i Allokutionen i Konsistoriet af 23. Maj have Vi kundgjort Vor Beslutning om, at Vi i Vore Bestræbelser for *Fredens Gjenoprettelse*, paa en fremragende Maade vilde tage Hensyn ikke blot til de øvrige Nationer, men ogsaa til *Italien*, et Land, som af saa mange Grunde er Os dyrebart og inderlig knyttet til Os. Men for at Enighed kan opnaas i dette Anliggende, er det ikke tilstrækkeligt, som andensteds, at drage Omsorg for en eller anden særegen *religiøs* Interesse, at afskaffe eller ændre fjendtlige Love, eller at fjærne ugunstige Stemninger imod Os; her maa meget mere, og oven i Kjøbet i første Linie, ordnes paa en passende Maade *den Stilling, som Kirkens Overhoved indtager*, og som i en lang Aarrække ved Vold og Uretfærdighed er bleven uværdig for ham og ufordragelig med det apostoliske Embedes Frihed. I dette Øjemed have Vi i den omtalte Allokution betegnet *Retfærdighed* og *den apostoliske Stols Værdighed* som Grundlaget for Freden, og for Vort Vedkommende fordret en Tingenes Tilstand, i hvilken den romerske Pave ikke er *underkastet Nogensomhelst*, men derimod nyder en *fuldkommen* og ikke blot tilsynela-

dende *Frihed*. Vi have ikke givet Anledning til at Vore Ord *misforstodes* eller endog *forvanskedes* paa en Maade, der var i ligefrem Modstrid med Vore Tanker. Det fremgik klart af dem, hvad Vi mente, at nemlig *Gjenoprettelsen af den romerske Paves sande Suverænitet* er en ubetinget Forudsætning for Freden i Italien. Thi under de nuværende Forhold befinde Vi Os aabenbart ikke saameget i Vor egen, som i Andres Vold, af hvis Villie det afhænger, naar og hvorledes det behager dem, at forandre endog Betingelserne for Vor Existens, alt eftersom Personerne og Omstændighederne vexe. Vi ere snarere i fremmed Vold, end i Vor egen: dette have Vi gjentaget mere end en Gang. Derfor have Vi ogsaa stedse i Løbet af Vort Pontifikat, saaledes som Pligten bød Os det, fordret en *virkelig Suverænitet* tilbage for den romerske Pave, ikke af Ærgjærrighed, ejheller tragtende efter jordisk Storhed, men som en *sand og virksom Borgen* for hans Uafhængighed og Frihed.

(Fortsættes.)

Den h. Alfons M. af Liguori's Centenarium.

(Fortsat.)

II.

Kaste vi et prøvende Blik paa den h. Alfons' ubegrænsede Offervillighed, paa hans Udholdenhed i den apostoliske Gjerning, paa Resultaterne, de storartede Resultater, som han opnaaede alle Vegne, paa de usædvanlige Tildragelser, som Indtrykket af hans Ord overalt fremkaldte, saa nødsages vi til at regne ham med blandt de fortjenstfuldeste og berømteste Folke-Missionærer, som Gud har skjænket sin Kirke til enhver Tid,

naar Trosiveren og Sædeligheden begyndte at kjølnes. Med utrættelig Iver arbejdede han i 30 Aar som sin Fødebys Apostel. Natur og Naade havde ligesom i hellig Vædekamp skjænket ham i rigt Maal alle de Gaver, som udfordres til en velsignelsesrig Virksomhed i Apostolatet. Ved Siden af en klartskuende Aand, besad han ogsaa en frugtbar Fantasi og en trofast Hukommelse; hans Stemme var klar og velklingende, hans Optræden vindende, hans hele Væsen omgivet af Uskyldigheds og Fromheds milde Tryllekraft. Rige og Fatige, Fornemme og Ringe, Lærde og Ulærde, Gejstlige og Lægfolk, alle Stænder omfattede hans Hjærte med lige Kjærlighed; han søgte at blive Alt for Alle, for at vinde Alle for Kristus.

Med henrivende Veltalenhed skildrede han Syndens Fordærvelighed og Strafværdighed, og Dydens og den evige Frelses høje Værd; med glødende Ord forstod han at antænde i sine Tilhøreres Hjærter Kjærlighed til Jesus, vor guddommelige Frelser, og Tillid til den hellige Gudsmoder Maria. En uhørt Trængsel herskede omkring Prædikestolene, hvor Alfons forkyndte det guddommelige Ord; utallige vare de angerfulde Sjæle, som han i Skriftemaalets h. Sakramente udsonede med Gud. Overalt nærmede man sig ham med hensynsløs Tillid og velvillig Kjærlighed; thi alle betragtede ham som en ægte apostolisk Arbejder, der ikke søgte sit Eget, men kun Guds Ære og Sjælens evige Frelse. Men den nidkjære Apostel nøjedes dog ikke med hyppigt at forkynde Gudsordet i Kirkerne. Henimod Aften, naar Værkstederne lukkedes, samlede han Hændværkere, Daglejere, Lazzaronerne og Soldaterne omkring sig og gjentog de Sandheder, som han havde forkyndt om Dagen i Kirkerne. Et særegent Talent havde han for at begejstre Ungdommens Hjærter for Kyskhedens skjønne Dyd, hvorved det dødelige Menneske ligesom hæves til lige Stilling med de himmelske Aander. Ved hans Bestræbelser befolkedes Klostrene paany med

mange udmærkede Novicer, og de gudindviede Sjæles Mængde og Iver var i stadig Stigen.

I omtrent 6 Aar havde Alfons udøvet dette Apostolat i sit Fædreland med det skønneste Resultat, da indtraf det af det guddommelige Forsyn fastsatte Tidspunkt, i hvilket han bragte Oprettelsen af en ny *Missions-Orden*, over hvilken han udgjød sin egen offervillige og nidkjære Aand, til Udførelse. Fra nu af fordobledes hans Virksomhed paa alle Omraader og hans Arbejdere bragte en stedse rigere Høst hjem fra Herrens Ager. Hans Ordenssønner udviste alle uden Undtagelse en saadan apostolisk Iver, en saadan Hengivelse og opofrende Kjærlighed, at de hos de Bedretænkende bleve en Gjenstand for almindelig Beundring og Agtelse. Alle Vegne fra udbad man sig disse rastløse Arbejders Medhjælp, og Andragenderne i saa Henseende indløb i en saadan Mængde, at det var en ligefrem Umulighed for Stifteren, at opfylde dem paa en tilfredsstillende Maade. Den h. Alfons' Optræden og Virksomhed fremkaldte en saadan Bevægelse blandt Folket, at selv Røverne, som huserede i Neapels Omegn, bleve grebne af den. De medbragte deres Pistoler, Geværer og Dolke og lagde disse Mordvaaben for den nidkjære Apostels Fødder. Lig sønderknusende Torden, udøvede Alfons' Ord en uimodstaaelig Magt over hans Tilhørere, fordi hans hellige Vandel lyste for deres Øjne som en vældig Lynstraale. Uden at have forstaaet en Sætning af hans Prædiken, følte Synderne sig ofte grebne af dyb Angersmerte, blot fordi de havde set ham i Afstand. Over hele hans Væsen og Virksomhed hvilede paa en umiskjendelig Maade Selvfornægtelsens, Bønnens, Ydmyghedens og den reneste Sjælcivers Aand. I Henseende til heroisk Selvfornægtelse og Opofrelse var han stedse et lysende Mønster, altid kjærlighedsfuld overfor Andre, stedse stræng imod sig selv. Ikke sjældent nøjedes han under Missionernes Afholdelse med et Stykke tørt Brød, som han spiste i en Krog udenfor Sakristiet.

En Ven, som engang bebrejdede ham, at han indtil sent ud paa Aftenen endnu ikke havde nydt det mindste, svarede han: „Vi ere ikke komne for at spise og drikke, men for at frelse Sjæle.“

III.

I 30 Aar havde Alfons virket for Guds Ære og de udødelige Sjæles Frelse, og med største Kløgskab og sjælden Lykke styret sit Ordens-Institut, da Timen slog, i hvilken han skulde modtage en ny Ærestitel. Paa Grund af den Berømmelse, som Alfons havde erhvervet sig som Bodsprædikant og literær Forfatter, ønskede Kong Karl III at se ham udnævnt til Ærkebiskop af Palermo. Men som Følge af de indtrængende Forestillinger, som Alfons rettede til Kongen, afstod denne dog atter fra sit Forehavende.

I det guddommelige Forsyns Plan laa det imidlertid, at skjænke Kirken i Alfons et Mønster paa en hellig Biskop. Den biskoppelige Stol i Byen *St. Agatha dei Goti* var bleven vakant i Aaret 1762. Pave Klemens XIII meddelte da den h. Alfons, at han havde til Hensigt at overdrage ham dette Bispedømme. Ufortøvet rettede Alfons den indstændigste og mest begrundede Bøn til den h. Fader, for at han maatte blive fritaget for denne Værdighed. Paven underkastede tilligemed sine Raadgivere den h. Alfons' Skrivelse en grundig Prøvelse og stod allerede i Begreb med at opfylde hans Ønske. Men paa Guds Indskydelse forandrede han pludselig sin Beslutning og afsendte Udnævnelses-Bullen. Ubeskrivelig var Alfons' Bestyrtelse og Sjæleangst, da han modtog den pavelige Skrivelse. Han kastede sig paa Knæ og raabte, med Hænder og Øjne opløftede til Gud, Profetens Ord: „Jeg tier; thi Du, o Herre, har gjort det. Ære være Faderen og Sønnen og den Helligaand. For mine Synders Skyld jager Gud mig ud af Ordenen; beder, ak beder for mig, Gud

vil, at jeg skal være Biskop, nuvel, jeg vil ikke modstaa hans hellige Villie.“

Saa snart han nogenlunde havde overstaaet Feberren, som den heftige Sindsbevægelse bragte med sig, tiltraadte han Rejsen til Rom. Men Paven var fraværende. I Dagene, som hengik indtil hans Tilbagekomst, foretog Alfons med stor Andagt en Pilegrimsrejse til Loretto.

Af Klemens XIII modtoges han paa det venligste og overøstes med saa mange Tegn paa Velvillie, at det Rygte udbredte sig i Rom, at Alfons vilde blive udnævnt til Kardinal. Opfyldt af Forundring over den nye Biskops sjældne Visdom og Dyd, beordrede Paven ham fem eller sex Gange til Privataudients og samtalede en Gang med ham i tre Timer angaaende Kirkens vigtigste Anliggender. Da Alfons atter var rejst bort efter fuldbyrdet Konsekration, gjorde Paven i Kardinalernes Nærværelse den Bemærkning: „Naar Biskop *di Liguori* en Gang er død, vil Guds Kirke kunne ære en ny Helgen.“

Den 8. Juli tog Alfons med Sorg og Smerte Afsked med sine elskede Ordenssønner, for at begive sig til sin biskoppelige Residents i St. Agatha. Den glimrende Modtagelse, han fik i sit Bispedømme, gjød lindrende Balsam i Alfons' følelsesfulde Hjærte, til Gjengjæld for Smerten, han havde maattet lide ved Skilsmissen fra sine Ordensbrødre. I festlig Procession førte Gejstlighed og Folk ham til Domkirken. Efter en glødende Bøn foran det allerhelligste Sakramente, rettede Alfons en gribende Tale til Folket, i hvilken enhver Stavelse vidnede om hans Kjærlighed og Hengivelse for Hjorden og erobrede ham de Troendes Hjærter med Storm. Dagen efter holdt han Missionsprædiken. Hans Ord, der bleve baarne af den mest glødende Sjøeleiver, gjorde et saa mægtigt Indtryk og fremkaldte en saadan Begejstring, at Folket sagde: „Vi have bedt om en from Biskop, men vi have faaet en hellig Biskop“.

(Fortsættes.)

Et smukt Ord om Godgjørenhed.

„Den Fattiges Haand“, siger den h. *Petrus Krysológus* i sin 8. Tale om Almisse, „er Himmelens Skatmester; thi hvad den modtager, nedlægger den i Himmelen. Den Fattiges Haand er Kristi Skatkiste; thi hvad der gives den Fattige, ansér Kristus som givet til ham selv. Giv derfor, o Menneske, den Fattige det Jordiske, for at du maa erholde Himmelen i Stedet; giv ham et Pengestykke, for at du maa faa et Kongerige. Giv til den Fattige, for at give til dig selv; thi hvad du giver den Fattige, det skal *du* en Gang have; hvad du *ikke* giver den Fattige, det vil en Anden faa. Gud raaber: „Barmhjærtighed vil jeg!“ Hvo, som nægter Gud, hvad Gud vil, han vil ogsaa med det samme, at der skal nægtes ham, hvad hans selv gjerne vilde have. O Menneske, Gud beder ikke for sig selv, men for dig; han beder om Barmhjærtighed fra Menneskets Side, for at skjænke det sin guddommelige Barmhjærtighed til Gjengjæld. I Himmelen bor Barmhjærtigheden; til den naar man kun ved at øve Barmhjærtighed her paa Jorden. Naar du en Gang skal staa til Ansvar foran Guds Domstol, saa sørg for, at Barmhjærtigheden staar ved din Side som din Talsmand, for at udvirke dig en naadig Dom. Den, som kan gjøre Regning paa Barmhjærtighedens Forbøn, han kan være vis paa at opnaa Tilgivelse, hans Frikjendelse er hævet over enhver Tvivl Brødre, lad os stræbe efter at opnaa og sikre os Barmhjærtighed ved Barmhjærtighed mod de Fattige, for at vi engang maa være fri for Straffen og sikre paa vor Frelse. *Salige ere de Barmhjærtige*, siger Kristus; *thi de skulle finde Barmhjærtighed*. Forgjæves venter det Menneske Barmhjærtighed, som ikke har øvet Barmhjærtighed her paa Jorden.“

Efterretninger fra Ind- og Udland.

Kjøbenhavn. Sct. Josefs Søstrenes Kapel paa Toldbodvejen fremtræder nu, efter at dets indre Forskjønnelse er tilendebragt, i en ganske ny og overordentlig til-

talende Skikkelse. De to Engle, som forhen stode paa Konsoler og som trykkede Alteret en Del, ere nu flyttede ind i to smagfulde Nischer, overhævede af en Thronhimmel, i hvilken to større Relikvier ere indfattede. Paa begge Sider af Apsisen er indmuret en sort Marmorsøjle, som tager sig særdeles net ud og bidrager til at gjøre Apsisen slankere. Ovenover Alteret er anbragt en Frise med den forgyldte Indskrift: „*Cor Jesu sacratissimum, miserere nobis* (Jesu helligste Hjærte, forbarm Dig over os). Til venstre for Apsisen, hvor den h. Josefs Statue før stod i en lille uanseelig Nische med en Konsol foran, findes nu et Slags Tempel opstillet paa en Klippe, og under hvis Søjler den h. Josefs Statue har fundet en mere passende Plads. Forøvrigt svarer denne Dekoration overordentlig smukt til den store Lourdes-Grotte med den h. Jomfrus Statue, som allerede i længere Tid har været opstillet til højre for Apsisen. Loftet er dekoreret som Træ og inddelt i Kvadrater, kantede med Guldlister, der danne en Stjerne, i hvis Midte man ser et forgyldt Kors paa blaa Grund. Over Kommuniionsbænken svæver den Helligaands Symbol, Duen med de udstrakte Vinger. Langs hele Væggen i Kapellet løber en 1 Alen bred Frise, der i Barokstil er dekoreret som Træ. Det mindre Loft nede ved Indgangsdøren til Kapellet er blaat med en Mængde Smaastjærner; ligeledes findes her flere smukke Medaillons, fremstillende Jesu og Mariæ Monogrammer, Tro, Haab og Kjærlighed, samt over Skriftestolen en Medaillon med de symbolske Nøgler. Langs Væggen endelig hænger en smuk lille Korsvej, og i et Hjørne af Lourdes-Grotten er opstillet et Maleri, der paa en overordentlig gribende Maade fremstiller Veronika's Svededug med den lidende Frelzers Billede og er en tro Kopi af den originale Svededug, som findes blandt Relikvierne i Sct. Peterskirken i Rom. Vi skulle muligvis ved en anden Lejlighed meddele vore Læsere lidt mere om dette Billede, som har sin egen Historie og i den nyere Tid staar højt i Ære hos de Troende, paa Grund af de Naadesbevisninger, Gud har skjænket dem, der tillidsfuldt ære hans smertefulde Aasyn, som en Gang paa Dommens Dag skal straale os imøde i forklaret Majestæt og Herlighed.

Søstrenes Kapel gjør i dets nuværende Skikkelse et særdeles roligt og andagtsvækkende Indtryk, der er

vel egnet til at stemme Sjælen til stille Bøn og Tilbedelse overfor Kapellets kostbareste Skat, den i Sakramentet skjulte Gud og Frelser. Vi skulle endnu kun tilføje, at Arbejdet er udført af to af Menighedens Medlemmer, nemlig D'hrr. Snedker *Kollewe* og Maler *E. Hansen*, som begge have løst deres Opgave med megen Dygtighed og Smag.

Rom. Den katholske Kirke har kun sjældent haft Lejlighed til at fejre sit synlige Overhoveds *50aarige Præstejubilæum*. Blandt de 262 Paver, som siden Petrus have forestaaet Kirken, er der kun 15, som have fejret deres 50aarige Jubilæum som Paver, nemlig: Johannes XII, Gregor XIII, Kalixtus III, Paul III, Paul IV, Innocens X, Klemens X, Innocens XII, Benedikt XIII, Klemens XII, Benedikt XIV, Pius VI, Pius VII, Gregor XVI og Pius IX. — Der er forøvrigt heller ingen Tvivl om, at Festlighederne i Anledning af Leo XIII's Jubilæum ville blive storartede. Den Vatikanske Udstilling af Jubilæumsgaverne vil blive meget righoldig, saa at den romerske Centralkomite næsten er i Forlegenhed for at skaffe Plads til alle de forskellige Gjenstande. Selv Kirkens Fjender rives med af Strømmen og vise sig snarere velvillige end fjendtligsindede. Ogsaa den italienske Regering har begunstiget Jubilæet paa forskjellig Maade, saaledes f. Ex. ved at tilstaa alle Jubilæumsgaverne, som sendes til Vatikanet, Toldfrihed. Rigtignok kan man ikke vente, at den vil tillade Festtog og andre ydre Tegn paa Jubel i den evige Stad, men Pilegrimstogene ville derimod temmelig sikkert opnaa Moderation paa Statsbanerne. Flertallet af de til Udstillingen bestemte Gjenstande, haaber man, vil være ankommet til henimod Slutningen af Oktober, saa at alt kan være færdigt til Aabningsdagen den 1. Januar 1888.

De i de romerske Seminarier og Kollegier indsamlede Bidrag til en Statu af den h. *Thomas af Aquino* beløb sig i forrige Maaned til 20,000 Lire. Kartkauserordenen, som allerede tidligere har skjænket den h. Fader et Grundstykke og den nødvendige Sum til Opførelsen af en pragtfuld Bygning for Sct. Josefs Haandværkerforening, har atter for nylig overrakt ham 15,000 Lire i Peterspenge. Efter de interessante Enkeltheder at dømme, som den italienske „Jubilæums-Revue“ offentliggjør, gaar Italien i Spidsen for hele den katholske Verden i Forberedelser til Festen. Det vilde være vanskeligt at finde endnu en Stad eller endog blot en

Landsby, i hvilken der ikke er oprettet en Komité. I alle Byer af nogen Betydning rivaliserer Foreninger og Instituter i deres Bestræbelser for at finde paa en Festgave, som paa en værdig Maade kunde finde Plads i Udstillingen. I Neapel f. Ex. er en hel Mængde kostbare Kunstværker under Arbejde. Et af de smukkeste er en Reproduktion i Bronze af et Monument, som blev oprejst i Neapel i Anledning af den h. Frants af Assisis 7de Centenarium, bestaaende af en Gruppe af fire Statuer, som repræsenterer Italiens fire Berømtheder, Sct. Franciskus, Dante, Giotto og Kolombus; et andet er et Broncebord, som i Reliefarbejde fremstiller Kristus i Oliehaven. Fra Bispedømmet Ventimillia sendes et kostbart Blækhus, fra en Forening i Turin et med Ædelstene udstyret Penneskraft med Guldpenn, og fra alle de unge Gejstlige, som præstevies i Aarets Løb, en gylden Lysestage, som skal benyttes ved Jubilæums-messen. Ogsaa fra de andre Lande begynde Gaverne at strømme til Rom, og man kan trøstigt sige, at der næppe vil findes et Rige paa Jorden, som ikke yder sin Skjærv, stor eller lille, til den fælles Overhyrdes Jubilæum.

Kirkelig Kalender.

Søndag den 14. August. 11. Sønd. e. Pintse. — 15. M. Mariæ Optagelse i Himlen (fejres førstkommande Søndag). — 16. Ti. Hyacinth, Bekjender. — 17. O. Oktav af Laurentius. — 18. To. Helena, Enke og Kejsersinde. — 19. F. Oktavdag. — 20. L. Vigiliefastedag. Bernhard, Kirkelærer og Bekjender.

Søndag den 21. August. 12. Sønd. e. Pintse. **Mariæ Optagelse i Himlen.** — Joakim, den h. Jomfrus Fader. (Leo III's Navnedag.)

Kirkeskolen. Undervisningen i Kirkeskolen tager sin Begyndelse Lørdag den 13. August.

Unio. Onsdag den 17. August om Aftenen Sammenkomst i Sommerlokalet til en glad Aften.

Svendeforeningen. I Anledning af Aarsdagen for Svendelokalets Indvielse afholdes Søndag den 21. (fra Kl. 6^{1/2}, Eftem.) Havefest med Bazar, Tombola, Illumination, o. s. v. i Frederiksberg Allè 15—17 (Indgang fra Boyesgade). Madkurve kunne medbringes. Alle bedes møde ved Festen, hvis Indtægt tilfalder Svendeforeningens Herberge.

Sct. Josefs Gilde. Alm. Møde for alle Brødre Mandag den 15. ds. Kl. 8^{1/4}, Aften præcis, i Frederiksberg Allè 17.

Hermed et Tillæg.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

Femogtredivte Aargang.

„Nordisk Ugeblad“ udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer Millech, Store Kjøbmagergade 10, 1. S., Kjøbenhavn. — Redaktør: A. Johansen, Bredgade 64, 1. S.

N°. 34.

Søndagen den 21. August.

1887.

Indhold. Leo XIII's Skrivelse til Kardinal-Statssekretæren. Den h. Alfons M. af Liguoris Centenarium. Til Pave-Jubilæet. Efterretninger: Kjøbenhavn, Frankrig, Trier, Rom.

Pave Leo XIII's nyeste Skrivelse til

Kardinal-Statssekretær Rampolla.

(Fortsat).

Pavedømmets Autoritet, indsat af Jesus Kristus, overdraget til den h. Petrus og ved denne til hans retmæssige Efterfølgere, de romerske Paver, hvis Bestemmelse det er, at fortsætte Gudssønnens Forsoningskald her i Verden indtil Tidernes Ende, denne Autoritet, udrustet med de ædleste Forrettigheder, med ophøjede, særegne og retslig begrundede Forpligtelser, som Styrelsen af et sandt og i alle Maader fuldkomment Samfund maa fordre dem, — denne Autoritet *tør ikke være nogen jordisk Magt underkastet*, men maa derimod være i Besiddelse af den fuldkomneste Frihed i Udøvelsen af sit ophøjede Kald. Af denne højeste Myndighed og dens fri Udøvelse afhænger hele Kirkens Velfærd;

derfor var det af største Vigtighed, at dens medfødte Uafhængighed og Frihed i Aarhundreders Løb sikredes og forsvaredes i dens Indehavers Person, ved hine Midler, som *det guddommelige Forsyn* ansaa for at være de formaalstjenligste og bedst egnede. Da Kirken var gaaet sejrigh ud af de første Aarhundreders lange og svære Forfølgelser, som paa en vis Maade paatrykte den dens Guddommeligheds aabenbare Segl, da Tiden, som med Rette kan kaldes Kirkens Barndomsalder, var til Ende, og en anden Tid oprandt, i hvilken Kirken skulde aabenbare sin fuldkomne Livsudvikling, da begyndte ogsaa for de romerske Paver en Stilling, som lidt efter lidt, takket være providentielle Omstændigheder, fandt sin Afslutning i *Oprettelsen af deres verdslige Magt*. Denne verdslige Magt har, om ogsaa forskjellig i Henseende til Form og Udvikling, dog stedse holdt sig gjennem talrige Aarhundreders mangfoldige Omskiftelser indtil vore Dage og bragt *Italien* og hele Europa de største Fordele, ogsaa i politisk og borgerlig Henseende. Sejren over Barbarerne og deres Civilisering, Kampen mod Despotismen og dens Undertrykkelse, Opsvinget i Literatur, Kunst og Videnskaber, Krigen mod Muhamedanismen, da denne endnu var den frygteligste Fjende ikke blot af Religionen, men ogsaa af den kristelige Civilisation og af Europas Fred: alt dette er Pavedømmets og dets verdslige Magts *berømmelige Gjerninger*. Men en Institution, som er opstaaet paa en saa *retmæssig* og *frivillig* Maade, som kan opvise en fredelig og uanfægtet Besiddelse gennem *tolv Aarhundreder*, som saa mægtig har bidraget til Troens og Civilisationens Udbredelse, som erhvervede sig saa mange Krav paa Folkenes Erkjendtlighed: den har ogsaa mere end enhver anden Institution Krav paa at blive agtet og opretholdt; og Hensigten, som Forsynet har forbundet med den, kan ingenlunde anses for forandret, fordi det er lykkedes en Kjede af Voldsgjerninger og Uretfærdigheder at undertrykke den. *Kampen*

imod Pavens verdslige Magt var stedse et Værk af *Kirkens og Religionens Fjender*, som ved Tilintetgjørelsen af den verdslige Magt vilde bane Vejen for Angreb paa Pavernes aandelige Magt; men denne Betragtning stadfæster, at det ogsaa endnu i vore Dage ligger i Forsynets Planer, at Pavernes borgerlige Suverænitet skal være et Middel til den regelmæssige Udøvelse af deres apostoliske Myndighed, for hvis Frihed og Uafhængighed den er en virksom Borgen.

Hvad der gjælder om Pavernes verdslige Magt i Almindelighed, gjælder ydermere og paa en ganske særegen Maade om *Rom*. Denne By's Bestemmelse læses klarligen i hele Historien. Ligesom alle menneskelige Tildragelser ifølge Forsynets Raadslutning ere anordrede med Kristus og Kirken for Øje, saaledes blev ogsaa det *gamle Rom* og dets Rige grundet for det *kristelige Rom*. Ikke uden særegen Styrelse skete det, at Apostlernes Fyrste, den h. *Petrus*, rettede sine Skridt mod den hedenske Verdens Hovedstad, for derhen at overføre Hyrde-Embedet og det højeste Apostolats Autoritet indtil Tidernes Ende; og saaledes skete det da, at Roms Skjæbne paa en hellig og uopløselig Maade knyttedes til Jesu Kristi Stedfortræders. Og da *Konstantin den Store* ved Begyndelsen af en bedre Tid besluttede, at forlægge Sædet for det romerske Kejserrige til Orienten, da har hvad man med fuldkommen Sikkerhed kan antage, Forsynets Haand ledet ham, for at det Kald, som oprandt for Pavens Rom, desto bedre maatte kunde opfyldes. Sikkert er det, at efter denne Epoke, takket være Tiderne og Forholdene, og uden at Nogensomhelst led Skade derved eller modsatte sig det, ere Paverne af sig selv paa den legitimeste Maade ogsaa blevne verdslige Magthavere. Og som saadanne ere de blevne betragtede indtil vore Dage. Det er ikke nødvendigt at minde om de store Velgjerninger og om den Hæder, som Paverne have forskaffet deres *Yndlingsstad*; en Hæder og Velgjerninger, som

stadfæstes af uomstødelige Aktstykker, og Monumenter og af alle Aarhundreders Historie. Det er ogsaa overflødigt, at henvise til, hvorledes denne By bærer det pavelige Kjendemærke dybt indpræget i alle sine Dele: at den *tilhører Paverne* i Kraft af saadanne og saa talrige Retstitler, saa at ingen Fyrste ejer lignende overfor nogen Stad i sit Kongerige. Ikke desto mindre maa man vel lægge Mærke til, at *Nødvendigheden* af Pavens Uafhængighed og Frihed i Udøvelsen af det apostoliske Embede bliver endydermere stor og skærpet, naar det drejer sig om *Rom*, de romerske Pavers naturlige Sæde, det kirkelige Livs Midtpunkt, den katholske Verdens Hovedstad. Hvor Paven til Stadighed bor, hvor han styrer, forvalter, befaler, for at de Troende i hele Verden med fuldkommen Tillid og Sikkerhed kunne vise ham deres Hylding, deres Hengivenhed og den ham tilkommende og i Samvittighed forpligtende Lydighed, der er det fremfor alt nødvendigt, at han befinder sig i en saadan Uafhængigheds-Stilling, at han ikke alene ikke er hæmmet i sin Frihed, men at det ogsaa er aabenbart for Alle, at han ikke er hæmmet. Og dette maa være Tilfældet ikke blot under Betingelser, der ere forbigaaende og underkastede Omskiftning, men under Betingelser derimod, der ifølge deres Natur ere *stadige og varige*. Dèr maa mere end andensteds Ud-foldelsen af det katholske Liv, Gudstjenestens Festlighed, Agtelsen for og den offentlige Overholdelse af Kirkens Bud, de katholske Institutioners fredelige og legale Existens være mulig og fri for Hindringer.

Af alt dette fremgaar tilfulde, hvor paatrængende og hellig en Pligt det er for Paverne, at forsvare og opretholde den *legitime verdslige Magt*; og denne Pligt er bleven endnu helligere ved den højtidelige Ed, som de have aflagt i saa Henseende. Daarskab vilde det være at mene, at de skulde være villige til sammen med Suveræniteten at opofre det dyrebareste og kosteligste Gode: Friheden i Kirkens Styrelse, for hvilken

deres Forgængere ved enhver Lejlighed have stridt paa en saa herlig og rosværdig Maade.

Nej, med Guds Hjælp ville Vi ikke blive Vor Pligt utro; men Vi se intet andet Middel til Forstaaelse og Fred, end *Tilbagevenden til en virkelig og sand Suverænitæt*, saaledes som Vor Uafhængighed og den Apostoliske Stols Værdighed fordrer den. Hele den katholske Kristenhed, som saa ivrigt vaager over sit Overhoveds Frihed, vil ikke slaa sig til Ro, før dens retfærdige Fordringer ere skete Fyldest.

Vi ere ikke uvidende om, at *Statsmænd*, som ved Kjendsgjerningernes Magt ere tvungne til at anerkjende, at Pavedømmets nuværende Stilling er uholdbar, gruble over *andre* Planer og Udveje. Men det er forgjæves og unyttige Forsøg, som ogsaa alle hine af lignende Art, der under et bedragersk Skin holde Paven i virkelig Afhængighed. Fejlen ligger i Forholdenes Natur, saaledes som disse nu foreligge, og ingen Formildelse eller ydre Hensynstagen vil være i Stand til at fjærne denne Grundfejl. Det Tilfælde lader sig tværtimod let forudse, da Pavens Stilling vilde blive endnu *misligere*, det være sig, at oprørske Elementer eller Personer fik Overvægten, som ikke lægge Skjul paa deres Planer mod Kirkens Overhoveds Person og Autoritet, eller at Krige og allehaande Forviklinger opstode til Skade for Pavedømmet og Kirken. Hidtil var det verdslige Herredømme det eneste Middel, som Forsynet betjente sig af til Værn for Pavens Frihed; og naar dette Værn manglede, ere Paverne enten blevne forfulgte, berøvede deres Frihed og jagede i Landflygtighed, eller de ere blevne underkastede fremmed Herredømme. Og enhver Begivenhed kan, som Kirkens Historie stadfæster det, udsætte dem paany for den ene eller anden af disse Eventualiteter.

Ikke desto mindre haaber man paa Tiden og stoler paa den, som om den nuværende Stilling kunde blive *modtagelig* ved en yderligere *Forlængelse*. Men Friheden

er for Paverne og for hele Katholicismen en første og øjen Livs-Interesse. Derfor kan man ogsaa være forvisset om, at de stedse ville fordre en Borgen for den i den sikreste Form. Anderledestænkende forstaa ikke eller foregive ikke at forstaa Kirkens Natur, dens religiøse, moralske og sociale Magts Natur og Kraft, som hverken Tidernes Ugunst eller Menneskers Overmagt nogensinde ville være i Stand til at ødelægge. Gjorde de sig Regnskab derfor og vare de i Besiddelse af sand politisk Forstaaelse, vilde de hverken skuffe sig med Hensyn til Nutiden eller nære bedragerske Forhaabninger for Fremtiden, men derimod af dem selv give Paven, hvad han fordrer som sin Ret; da vilde de sætte en Grænse for en Stilling, der er fuld af Usikkerhed og Fare, og paa denne Maade drage Omsorg for selve Italiens Kald og store Interesser.

(Sluttes.)

Den h. Alfons M. af Liguori's Centenarium.

(Fortsat.)

Hvad Alfons stedse havde øvet som ivrig Ordensmand, det fortsatte han ogsaa som Biskop. Med ængstelig Sparsommelighed benyttede han enhver Time paa Dagen. Om Morgenen holdt han Betragtning en halv Time tilligemed sine Husfæller; bad Timebønnerne; frembar det h. Messeoffer og overværede til Taksigelse en anden h. Messe, som hans Sekretær frembar. Efter at disse Andagtsøvelser vare til Ende, gav han Audients til Alle og Enhver, som indfandt sig. Forskjellen mellem Fattig og Rig var ham ubekjendt; med særegen Godhed plejede han at modtage Sjælesørgerne. Den øvrige Tid optoges af Studium og af Udarbejdelsen af de

talrige Værker, han udgav. Henimod Aften begav han sig over i Domkirken, for at besøge det allerhelligste Sakramente. Denne Andagt, hvortil han ved Klokke-ringning indbød Folket, varede en halv Time. Sædvanligvis holdt Biskoppen en lille Tale, for at vække og styrke Kjærligheden til Jesus i de Troendes Hjærter. Efter denne Andagtsøvelse besøgte han de Syge i Byen. De følgende Timer benyttede han til at modfage Fremmede, til Breviarbønnen og til Studium. Før Aftensmaden holdt han atter Betragtning en halv Time. Aftenbønnen sluttede han med Rosenkransen og arbejdede derefter endnu længe ved sit Skrivebord, ofte indtil Midnat. Om Søndagen holdt han efter Vesperen Kommunion-Undervisning for Børnene. Aldrig manglede han ved den højtidelige Gudstjeneste i Domkirken, og fejrede Pontifikalmessen paa alle store Festdage.

Med utrættelig Iver drog han Omsorg for sin Hjord; sørgede for at der i alle Sognene afholdtes Missionsprædikener; indførte overalt den daglige Betragtning, Besøget hos det allerhelligste Sakramente og andre populære Andagter; i Byer og Landsbyer oprettede han fromme Foreninger og kirkelige Broderskaber, for ved dem at nære Folkets Guds frygt og at gjenoplive Iveren for Modtagelsen af de hh. Sakramenter. Angaaende Kirkernes, de hellige Kars og de præstelige Messeklæders Renlighed og Udsmykning, som ogsaa med Hensyn til Pasningen af den evige Lampe og Forvaltningen af Kirkeformuen, udstedte han talrige Forordninger. Hvert Aar foretog han Visitationen i de ham underlagte Sogne. Overalt var han et Mønster paa Ydmyghed, Venlighed og Selvfornægtelse; han vidste at trøste Enhver, at opmuntre Enhver til det Gode.

De Syge og Nødlidende kunde især glæde sig ved Biskoppens Omsorg og Kjærlighed; han ærede i dem sin lidende og saared Frelser: drog Omsorg for deres Fornødenheder; søgte at meddele dem den kristelige

Hengivenheds Aand og at forberede dem til en salig Død. Da han i de sidste Aar ikke længere kunde gaa, paa Grund af Lamhed og Udmattelse, lod han sig kjøre til de Syge og slæbte sig, støttet af en Ledsager, til de fattigste Folks Sygeleje. Da man trængte ind paa ham med Bønner om at skaane sig, sagde han: „Hvor ringe vilde min Kjærlighed være, om jeg, for at opfylde Pligterne mod mine syge Børn, ikke kunde bringe det over mig, at taale en Smule Smerte.“

Hele hans Liv var et Kjærligheds-Offet for Guds Skyld. Derfor var hans Hjærte saa fuldt af Medlidenhed og Forbarmelse; de Fattiges Nød gik ham dybt til Hjærte. Tilmed erkjendte han i de Fattige Jesu Kristi Brødre og vidste, at Herren en Gang paa Dommens Dag vilde sige: „Hvad I have gjort mod den mindste af mine Brødre, det have I gjort imod mig“. Derfor var han utrættelig i Velgjørenhed. Paa den herligste Maade viste hans Medlidenhed sig, da en frygtelig Hungersnød i Aaret 1763 anrettede de skrækkeligste Ødelæggelser i Kongeriget Neapel. I Tusindvis belejrede de Fattige hans Bolig; for at være i Stand til at give rigeligere, indskrænkede han sin Middagsmad til en Smule Suppe, Brød og lidt Frugt. Da Kassen var tømt og flere betydelige Laan vare optagne til Understøttelse af de Fattige, solgte han sine Heste, Vognen, Bispekorset, Ringen, kort sagt Alt, hvad han paa nogen Maade kunde sælge. Selv gik han omkring fra Hus til Hus, og bar Brød og Levnetsmidler til de Nødlidende og skaffede Medicin til de Syge. Nøden voxede imidlertid stadig. Da hændte det en Dag, at en stor Skare udhungrede Folk stimlede sammen om ham og bønfuldt ham om Hjælp. Men alle Kilder vare udtømte eller lukkede for Biskoppen. Synet af hans tungt prøvede Børn vakte den bitreste Sorg i hans medlidende Hjærte og, med Taarer i Øjnene, sagde han: „Mine Børn! Jeg har ikke mere noget, og Ingen vil længere laane mig fattige Mand noget; jeg kan ikke

give Eder noget.“ Men Mængden var mere rystet paa Grund af deres faderlige Overhyrdes Hjælpeløshed end af deres egen Sult; de græd alle med ham.

De mangfoldige Anstrængelser i Opfyldelsen af de biskoppelige Hyrdepligter nedbrød imidlertid lidt efter lidt hans Sundhed, og Lidelser og Svagheder af enhver Slags bemægtigede sig ham. I flere Aar kunde han ikke forlade sit Værelse, hans Lemmer vare lammede og hans Hoved dybt nedbøjet mod Brystet. Endnu en Gang delagtiggjorde han alle Sognene i den uskaterlige Velgjerning, at der afholdtes en Mission; i hans Sted prædikede dygtige Gejstlige af forskellige Ordensfamilier; en Ven af ham, der var Biskop, meddelte i hans Navn Konfirmationens og Præstevielsens hh. Sakramenter. I Følelsen af den dybeste Ydmyghed havde den lidende Biskop allerede to Gange rettet indtrængende Opfordringer til den h. Stol om Fritagelse for Bispe-Embedets uoverkommelige Byrder; men uden Resultat; der blev ham svaret, at hans Bønner for hans Diöcesaneres Vel bevirkede mere Godt, end hundrede Visitatser. Alfons gjentog for tredje Gang sin Begjæring. Den daværende Pave *Pius VI.* opfyldte endelig hans Ønske. Ubeskrivelig stor var den h. Alfons Glæde. Ved Modtagelsen af den pavelige Skrivelse raabte han gjentagne Gange: „Takket være Gud og Maria; En Byrde, tung som et Bjærg, er taget af mine Skuldre. O hvilket Regnskab maa en Biskop ikke en Gang aflægge overfor Gud; jeg begriber ikke, hvorledes han kan sove rolig en eneste Nat!“ Alfons paaskyndte sin Afrejse. Den trofaste Hengivenhed og oprigtige Kjærlighed, som hele Befolkningen beviste den bortdragende Overhyrde, var saa gribende, at Alfons græd som et Barn. Fattig havde han tiltraadt Embedet, fattig nedlagte han det. I tretten Aar havde han forestaaet sit Bispedømme og virket ubeskrivelig meget Godt med Opbydelse af alle sine Kræfter.

(Slattes).

Til Pave-Jubilæet.

Det katholske Blad „*The Tablet*“ skriver følgende: „Blandt Jubilæumsgaverne, som Katholikernes Kjærlighed bringe den h. Fader, turde en af de interessanteste vel være den, som P. *Mikael de Maria*, S. J. Studiepræfekt ved det Gregorianske Universitet, for nylig overrakte den h. Fader i P. *Ludvig Sica's* Navn. P. *Sica*, som i 40 Aar har arbejdet som ivrig Missionær i Kina og er Direktør for den marianske Kongregation i *Shanghai*, sendte den h. Fader en Adresse fra denne Sodalitet, som bestaar af 80 Ynglinge blandt de fornemste Familier i *Shanghai*. Adressen, der er et Mesterværk af kinesisk Kunstfærdighed, er med kinesiske Bogstaver skrevet paa gult Atlas, udstyret med det fineste Broderi i Guld og kulørt Silke. Texten hidrører fra en bekjendt Videnskabsmands Pen og er ledsaget af en latinsk Oversættelse. Det gule Silkeatlas, som paa kinesisk Vis er sammenlagt som en Bog, er indesluttet i et hvidt Atlashylster, der paa den ene Side bærer Sodalitetets Vaaben, paa den anden Side *Leo XIII's* i Guld-, Silke- og Perlebroderi, med passende Mottos i kinesisk Skrift. Adressen og Hylsteret ligger i en lille Kasse af Ibenholt, som er prydet med pragtfuldt udskaarne Reliefbilleder. Det største smykker Laaget og symboliserer Pavedømmet. Paa Toppen af en Klippe troner en *Tum-vam* eller Ørn, der ser op imod Solen og symboliserer Kristi Statholder, som paa Toppen af Vatikanet ser op til Retfærdighedens Sol, af hvem han oplyses under Kirkens Styrelse. Rundt omkring Klippen sidde 80 Fugle af forskjellig Art og Slags, som i en underdanig Stilling vende deres Blik imod Fuglen paa Klippen. De symbolisere Medlemmerne af den marianske Sodalitet, som ere beredte til, at adlyde ethvert Vink af Kristi Statholder. Til højre findes en Indskrift med gyldne Bogstaver, som forklarer det symbolske Billede. Rundt omkring Kassen slynger

der sig et Baand, som i ophøjet og overordentlig kunstfærdigt Arbejde forestiller Frugter, Træer, Blomster og forskellige kinesiske Musik-Instrumenter, saasom Tromme Zither, Viola, osv. Laasen af massivt Sølv, i Form som en Hængelaas, har istedenfor en Nøgle en ejendommelig Indretning, som bestaar af 2 smaa Stave, der korsvis ere lagte over hverandre, og hvoraf den ene er anbragt saaledes paa Laasen, at den kun kan løftes ved Hjælp af den anden. Men begge ere skjulte saaledes, at Ingen, som ikke er indviet i Hemmeligheden, er i Stand til at aabne Laasen. Den h. Fader blev højlig overrasket over dette Mesterværk af kinesisk Kunst, og P. *de Maria* maatte nøje forklare Hs. Hellighed Alt, især Hemmeligheden ved Laasen og Allegorien med Fuglene, som var et Vidnesbyrd om Givernes Fromhed.

Efterretninger fra Ind- og Udland.

Kjøbenhavn. „Berliner Tageblatt“ offentliggjorde for kort Tid siden følgende Æventyr, som ogsaa er bleven slugt med glubende Appetit af enkelte danske Blade: „Efter hvad *Journal do Commercio* i Rio de Janeiro meddeler, har man for kort Tid siden i San Paulo opdaget et jesuitisk Skatkammer, som var fyldt med kostbare Kirkesager, kontante Penge, osv. I San Paulo var det almindelig bekjendt, at Jesuiterne, før de i Aaret 1777, efter at deres Orden var bleven opløst, forlode Byen, havde nedgravet deres Skatte. Man vidste kun ikke hvor. For nylig fandt man dog i de derværende Kirkebøger en Meddelelse om, at Patrene før deres Afrejse havde ladet opstille et stort Stenkors i Nærheden af Byen til Opbyggelse for de Troende. Man formodede nu, at Patrene egentlig kun havde rejst Korset i det Øjemed, at have et bestemt Kjendetegn paa, hvor deres Skatte laa nedgravede. Man foretog

forskjellige Eftergravninger, og Formodningen viste sig at være aldeles rigtig, idet man nemlig ved disse stødte paa de nedgravede Skatte.“ — De *kloge* Jesuiter skulde have været saa *dumme*?! Det tror selv „Berliner Tageblatt“ ikke.

— Under Overskriften „*Pavens Banbulle mod den amerikanske Præst Mc. Glynn*“ leverede „Socialdemokraten“ i denne Uge sine Læsere et „Dokument“, som skulde være intet mindre end „Ordlyden“ af det Dekret, ved hvilket en ulykkelig forblindet Gejstlig i New York, Dr. *Mc. Glynn*, for nylig er bleven lyst i Kirkens Ban. Noget værre Vaas end denne „Banbulle“, som skal have staaet i „Filadelfia Tagebl.“, vilde det være vanskelig at tænke sig. Dr. *Mc. Glynn* *fordømmes* og *forbandes* af Paven saa eftertrykkelig i alle Ender og Kanter, at end ikke hans „Øjenbryn, Næseboer og Negle“ ere blevne forglemte. Flere Steder har „Socialdemokraten“ endog maattet sætte Prikker i Stedet for „Ordlyden“, da „Anstændigheds-Hensyn ikke tillode at gjengive den“. Vi meddele her vore Læsere en lille Mundfuld af „Ordlyden“: „Han (Dr. *Mc. Glynn*) være *fordømt*, hvor som helst han vender sig hen, det være sig i Hus, eller paa Gaden, eller i Skoven, eller paa Vandet, eller i Kirken! *Forbandet* være han i Livet og i Døden! *Forbandet* være han i Spisen og i Drikken, i Sult og i Tørst, i Faste, i Søvn, i Slummer, i Sidden, i Arbejde, i Hvile og i *Forbandet* være alle Dele af hans Legeme! *Forbandet* indvendig og udvendig! *Forbandet* være han i sit Haar, i sin Hjerne, i sin Hovedskal, i sine Tindinger, i sine Øjenbryn, i sine Kinder, i sine Kindben, i sine Næseboer, i sine Tænder, i sine Læber, i sine Skuldre, i sine Fingre! Fra Issen til Fodsaalen skal der ikke blive en sund Plet paa ham! Amen, saa være det! Det være saa, Amen!

Mere af dette Vaas tør vi ikke byde vore Læsere; de kunne selv tænke sig til Resten, og det vilde være Synd for Papiret, om vi ødslede mere derpaa. At der gives Læsere af „Socialdemokraten“, som ere naive nok til at tro paa denne „Banbulle“, tvivle vi ikke om; men til deres Oplysning maa vi desværre meddele dem, at der *ikke er et eneste sandt Ord* i hele „Ordlyden“, at den ikke alene er Vaas fra Ende til anden, men ogsaa Usandhed fra Begyndelsen indtil Enden. Den officielle

Ordlyd af Dekretet, som vi er i Besiddelse af, lyder saaledes:

Exkommunikations-Dekret mod den Gejstlige
Dr. Edward Mc. Glynn:

Til den højærværdige Gejstlighed og de troende Lægfolk i Ærkedioeset New-York! Det kundgjøres herved, at den h. Propaganda-Kongregation den 4. Maj 1887 formanende har gjort den højærværdige Dr. Edward Mc. Glynn, forhen Rektor ved Sct. Stefans Kirken her i Byen, opmærksom paa, at han allerede derfor har udsat sig for kirkelig Straf, fordi han ikke har ydet Lydighed overfor de ham under 17. Januar meddelte bestemte Befalinger fra Hs. Hellighed Paven. Besjælet imidlertid af Ønsket om, at handle med Mildhed imod ham, undlod den h. Kongregation at udtale nogen Straf over ham, men gav ham derimod en ny Lejlighed til at blive hørt i hans egen Sag, idet den lod udgaa til ham den sidste og peremptoriske Befaling, at indfinde sig i Rom, inden Udløbet af 40 Dage efter Modtagelsen af denne Befaling, som var indeholdt i Skrivelsen, under Straf af Exkommunikation, som „*ipso facto et nominatim*“ vilde blive udtalt over ham. Denne Skrivelse tilstilledes Dr. Mc. Glynn paa behørig Maade, og da han lod Naadefristens Dage gaa upaaagtede hen, blev det Vor sørgelige Pligt at meddele ham, at han ved sin egen Handlemaade havde paadraget sig den navngivende Exkommunikation, hvorved han udelukkes af Kirkens Samfund, fra de hh. Sakramenter, som ogsaa fra Delagtighed i dens Bønner, og skulde han vedblive i sin Forstokkethed, udelukkes han fra Retten til en kristelig Begravelse efter Døden.

Det er fremdeles bleven Vor Pligt, at meddele, hvad Vi herved gjøre, Gejstligheden og Lægfolket, som staar under Vor Hyrdeomsorg, at den højærværdige Dr. Mc. Glynn *nominatim* er exkommuniseret, med alle de Straffe, som ifølge Kirkens Love ere forbundne med denne Forholdsregel.

Michael Augustin, Ærkebiskop af New-York.“

Vi skulle endnu kun tilføje, at Exkommunikationen har ramt Dr. Mc. Glynn, fordi denne offentlig erklærer Ejendom for Tyveri, gjentagne Gange har henvist til Revolution, som til et frelsende Middel mod Fattigdom, og overhovedet fulstændig optræder som en Agitator

for Socialismens forkerte Grundsætninger. Forhaabentlig vil han ved Guds Naade atter en Gang vende tilbage til Frelsens Vej og tilbagekalde sine Vildfarelser, for saaledes at borttage Forargelsen.

Frankrig. At der i vide Kredse i Frankrig, navnlig i Paris, hyldes mer eller mindre ukristelige Grundsætninger, som paatrykke Situationen deres Stempel, hindrer ingenlunde, at der under den urolige og brusende Overflade skjuler sig et roligt, dybt religiøst Liv, hvis Virksomhed ikke alene ikke lammes af de religionsfjendtlige Demonstrationer, men tværtimod opflammes til endnu større Anstrængelser. Den kristelige Charitas finder saaledes f. Ex. i Paris i højeste Grad aabne Hænder og Hjærter, hvorom den, der kun bedømmer Folket efter Livet paa Gader og Stræder, ikke har nogen Ahnelse. Sognegejstligheden i Paris klager langtfra over at Kirkerne staa tomme; der konstanteres tværtimod en stadig Tilvæxt i Henseende til Kirkebesøg og Modtagelse af de hh. Sakramenter, navnlig fra Mændenes Side. Jeg skal her anføre en Dom, som Kardinal-Ærkebiskop *Gibbons* af Baltimore har fældet over det religiøse Liv i Frankrig, og som han nylig udtalte i sin Kathedralkirke i Baltimore. Kardinalen ytrede sig saaledes:

„Paa Tilbagereisen fra Italien, har jeg begivet mig til Frankrig, for at besøge nogle af de religiøse Moderhuse, som have Filialer i vort Bispedømme. Det vil maaske overraske Eder, men det er derfor ikke mindre sandt, at der i Byen Baltimore findes 15 religiøse Institutioner, som have deres Vugge i Frankrig. Dette gamle katholske Frankrig er endnu den Dag i Dag hvad det har været siden Aarhundreder: den aarvaagne Moder over sine Sønner og Døtre, som allevegne have udstrøet Evangeliets Sæd. Det er vel sandt, at Vantroen øjeblikkelig triumferer i Frankrig, men under den skummende Overflade eksisterer en synlig og sund religiøs Strømning. Hvad mig angaar, naar jeg ser de Summer, som hvert Aar komme ind i Frankrig til Kirke- og Skolebygninger; naar jeg konstanterer, at af de 7 Millioner Franks, som aarlig anvendes til Troens Udbredelse i hedenske Lande, komme de to Trediedele fra Frankrig; naar jeg optæller de glimrende Gaver, som det lægger for den h. Faders Fødder; naar jeg ser, hvorledes det i Tusindvis sender sine Sønner

og Døtre ud i alle Verdens Egne til Missionens og den kristelige Kjærligheds Tjeneste, hvorledes Seminarierne ere overfyldte med unge Mænd, som med Utaalmodighed vente paa den Dag, da de kunne prædike Evangeliet for uciviliserede Folkeslag; naar jeg mindes det betydelige Antal af Mænd og Kvinder af de højeste Stænder, som indvie deres Liv til de Fattiges Tjeneste, saa kan jeg ikke fortvivle over Frankrig. Saamegen Heroisme i Religion og kristelig Kjærlighed maa jo tale Frankrigs Sag for Guds Trone“.

Trier. Forberedelserne til *de tyske Katholikers Generalforsamling* nærme sig deres Afslutning. Den 34. Generalforsamling vil som bekendt finde Sted i Dagene fra den 28. August indtil 1. Sept. inkl.; en Mængde fremragende Katholiker, blandt andre Centrumsføreren Dr. *Windthorst*, have lovet at tale, og alt tyder paa, at Forsamlingen vil blive talrigt besøgt. I Anledning af Generalforsamlingen er der bleven aabnet en Kunstudstilling af *gammelægyptiske* vævede Stoffer og Ornater, som i 1885 og 1886 ere fundne i koptiske Grave i Øvreægypten og for første Gang udstilledes i Maj og Junimaaned i Dysseldorf.

Rom. Den h. Fader, som ikke lader nogen Lejlighed til at understøtte *Videnskaben* gaa ubenyttet hen, har givet Patrene *Ferrari*, *Luis* og *Ruddi* det Hverv, at rejse til *Rusland*, for der at studere den paa den 19. August indtræffende *totale Solformørkelse*. Men da Jesuiterne ere udviste af det russiske Rige, og ingen Præst, ligemeget hvad Konfession han tilhører, kan rejse i Rusland, uden at være i Besiddelse af en Tilladelse fra Indenrigsministeren, saa maatte Vatikanet ansøge om Tilladelse for de Ovennævnte. Ruslands Gesandt ved Quirinalet har nu ved en Mellemand underrettet Kardinal-Statssekretæren om, at Kejseren af Rusland har givet den ønskede Tilladelse. Jesuitpateren *Ferrari* er den berømte romerske Astronom *P. Secchi's* gamle Ven og Medarbejder. Oratorianer-Patrene *Luis* og *Ruddi* ere Disciple af den samme Lærde. De begive sig først til Sct. Petersborg og derefter til Moskau, hvor de ville tage Ophold i Nærheden, i den lille By *Twer*, som er i Besiddelse af et Observatorium, der udmærket egner sig for Øjemedet. P. *Ferrari* skal lede de astronomiske Arbejder, P. *Luis* de fotografiske.

— *Mitraen*, som Kejsers Wilhelm har ladet den

preussiske Gesandt v. Schløzer overrække den h. Fader som Jubilæumsgave tilligemed en egenhændig Lykønskningskrivelse, skal være meget kostbar. Den er forarbejdet med megen Kunstfærdighed og Smag i det fineste Guldbroderi og besat med Brillanter, Rubiner, Smaragder og Safirer af stor Værdi.

— Fra *Wien* sendes som Jubilæumsgave et massivt Guldkors, smykket med Ædelstene til en Værdi af 100,000 Gylden. Kejseren af Østerrig har skjænket 20,000 Gylden i dette Øjemed; Resten har Wiens Borgere tilvejebragt.

— I Anledning af den pavelige Skrivelse til Kardinal-Statssekretær Rampolla har Kejseren af Østerrig, Regentinden af Spanien og Kongen af Portugal sendt den h. Fader, ad telegrafisk Vej, deres Tak for den velvillige Omtale, der er bleven deres Regeringer til Del.

Kirkelig Kalender.

Søndag den 21. August. 12. Sønd. e. Pintse. Mariæ Optagelse i Himlen. — Joakim, den h. Jomfrus Fader. (Leo III's Navnedag.) — **22. M.** Oktavdag. — **23. Ti.** Filippus Benitius, Bekjender. — **24. O.** Bartholomæus, Apostel. — **25. To.** Ludvig, Bekjender. — **26. F.** Zefyrinus, Biskop og Mart. — **27. L.** Josef af Calazans, Bekjender.

Søndag den 28 August. 13. S. e. Pintse. Mariæ Hjærtifest.

Jesu Hjertes Kapel.

Indvielsen af det ny **Jesu Hjertes Kapel**, Vesterbrogade 28, finder Sted i Dag Søndag den 21. August, Mariæ Optagelse i Himlen. Kl. 9 $\frac{1}{2}$ Levitmesse og Prædiken.

I Kapellet holdes for Fremtiden hver Søndag Højmesse med Prædiken Kl. 9 $\frac{1}{2}$. I Sct. Knuds Kapel holdes der derimod foreløbig ingen Gudstjeneste.

Undervisningen i Sct. Knuds Skole tager sin Begyndelse Mandag den 22. August.

Svendeforeningen. I Anledning af Aarsdagen for Svendelokalets Indvielse afholdes Søndag den 21. (fra Kl. 5 Efterm.) Havefest med Bazar, Tombola, komiske Foredrag og Intermezzoer Orkestermusik, Sang, Illumination, o. s. v. i Frederiksberg Allé 15—17 (Indgang fra Boyesgade). Madkurve kunne medbringes. Alle bedes møde ved Festen, hvis Indtægt tilfalder Svendeforeningens Herberge.

Korespondents. Hs. Højærv. Præfekten er bortrejst.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

Femogtredivte Aargang.

„Nordisk Ugeblad“ udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer Millech, Store Kjøbmagergade 10, 1. S., Kjøbenhavn. — Redaktør: A. Johansen, Bredgade 64, 1. S.

N° 35.

Søndagen den 28. August.

1887.

Indhold. Leo XIII's Skrivelse til Kardinal-Statssekretæren. Den h. Alfons M. af Liguoris Centenarium. Efterretninger: Kjøbenhavn, Rusland, Italien, Brasilien, Amerika.

Pave Leo XIII's nyeste Skrivelse

til

Kardinal-Statssekretær Rampolla.

(Sluttet).

Man tør næppe haabe, at Vore Ord ville blive vel modtagne af Mennesker, som ere opvoxede i Had til Kirken og Pavedømmet. Alle hine, som hade Religionen, ville heller ikke deres Fædrelands sande Vel. Men de som ikke ere hildede i gamle Fordomme, ejheller ere besjælede af Irreligiøsitetens Aand, men derimod ærlig tage imod Historiens og den italienske Traditions Lærdomme, og ikke skille Kjærligheden til Kirken fra Fædrelandskjærligheden, ville indse sammen med Os, at Enighed med Pavedømmet netop er det bedste Grundlag for *Italiens* Lykke og Storhed.

De nuværende Tilstande bekræfte dette. Det er hævet over enhver Tvivl, og *de italienske Statsmænd*

tilstaa det sely, at *Uenigheden* med den h. Stol ikke gavner, men tvertimod *skader Italien*, idet der derved beredes Landet ikke faa og ikke ringe indre og ydre Vanskeligheder: *indre* ved Forbitrelsen blandt Katholikerne, som ere Vidne til, hvorledes der intet Hensyn tages til Jesu Kristi Stedfortræders berettigede Fordringer, ved Samvittighedernes Uro og ved den stadig voksende Irreligiøsitet; Elementer, som i højeste Grad skade det offentlige Vel; Vanskeligheder *udefra* ved Misfornøjelsen blandt Katholikerne, som se Kristenhedens Livs-Interesser angrebne sammen med Pavens Frihed — Vanskeligheder og Farer, som selv paa det politiske Omraade kunne opstaa heraf for Italien; Farer, for hvilke Vi af ganske Hjærte ønske Vort Fædreland forskaanet. Maatte Konflikten ophøre ved den, der baade kan og maa gjøre det, idet han tilbagegiver Paven den Stilling, som tilkommer ham. Alle hine Vanskeligheder vilde da forsvinde paa én Gang. Og endnu mere, *Italien* vilde da faa velsignelsesrig Andel i alt, hvad der udgjør et Folks sande Hæder og Lykke eller fortjener Navn af Civilisation. Thi ligesom Italien af Forsynet har faaet det Fortrin, at være den Nation, der staar Pavedømmet nærmest, saaledes er dette Land ogsaa bestemt til, i rigeste Maal at føle Pavedømmets velgjørende Virksomhed, saafremt det ikke bekæmper samme og træder fjendtlig op imod den.

Der indvendes, at man, saafremt man gjenoprettede den pavelige Suverænitet, vilde opgive store, allerede opnaaede Fordele og heller intet Hensyn vilde tage til *de moderne Fremskridt*, men atter vilde vende tilbage til *Middelalderen*. Dog dette er ikke stikholdige Grunde. Hvilket sandt og virkeligt Gode staar den pavelige Suverænitet vel i Modstrid med? Det er hævet over enhver Tvivl, at Stæder og Landstrækninger, som for-dum stode under Pavens verdslige Herredømme, mere end én Gang netop derved ere blevne forskaanede for Underkuelse under fremmed Herredømme og stedse

have bevaret deres Karakter og rent italienske Skikke og Sædvaner. Endnu den Dag i Dag vilde dette ikke kunne være anderledes; thi selv om Pavedømmet, paa Grund af dets ophøjede, universelle og evige Mission, tilhører alle Nationer, saa er det dog en speciel Hæder for Italien, at Forsynet har oprejst Pavedømmets Hovedsæde netop i dette Land.

Skulde Statens *Enighed* lide Skade — Vi gaa her ikke nærmere ind paa Betragtninger, som berøre Sagens indre Væsen, men stille Os for et Øjeblik paa Modstandernes Standpunkt — saa spørge Vi, om denne *Enighed* da er et saa absolut Gode for Nationerne, saa at der uden dette hverken gives Fremvæxt eller Storhed for dem, eller om det maaske er et højere Gode, der maa gaa foran alle andre. Historien hos blomstrende, mægtige og hæderkronede Nationer, som ikke have været og heller ikke ere i Besiddelse af Enigheden i denne Form, svarer istedenfor Os. Og dette Svar giver ogsaa Fornuften os, idet den anerkjender, at i Tilfælde af en Konflikt maa *Retfærdighedens* Gode, det fornemste Grundlag for Staternes Lykke og Fasthed, have Forrangen. Og dette indtræffer navnlig der, hvor det, som i det foreliggende Tilfælde, er forbundet med Religionens og hele Kirkens højeste Interesser. Med disse for Øje tør der ikke finde nogen Tøven Sted. Naar det fra Forsynets Side var et Vidnesbyrd om særlig Forkjærlighed for Italien, at Pavedømmets storartede Institution, hvorved enhver Nation vilde føle sig højlig hændret, oprettedes netop i dette Lands Midte, saa er det ogsaa baade retfærdigt og nødvendigt, at Italienerne ikke sky tilbage for nogensomhelst Vanskelighed, naar det gjælder om at forskaffe Pavedømmet den Stilling, som tilkommer det. Og det saa meget mere som, Italien, dersom det levede i Fred med Pavedømmet — for ikke at tale om andre gavnlige og tidssvarende Egenskaber og værdifulde Goder — vilde se *den religiøse Enighed*, Grund-

laget for enhver anden og Kilden til uendelige, ogsaa sociale Fordele, fast kittet sammen.

Den pavelige Suverænitet's Fjender beraabe sig fremdeles paa *Civilisation* og *Fremskridt*. Men som Grundsætning kan kun *det* være et virkeligt Fremskridt for Menneskene, som fører til eller i det mindste ikke modarbejder aandelig og sædelig Fuldkommerhed, og der gives ingen rigeligere Kilde til en saadan Civilisation end netop Kirken, som har faaet det Hverv, stedse at føre Menneskene til Sandhed og til den rette Livsvandel. Udenfor denne Kreds er ethvert saak. Fremskridt i Virkeligheden kun *Tilbageskridt*, udelukkende skikket til at nedværdige Menneskene og til at kaste dem tilbage i Barbariet; og hverken Kirken eller Paverne, hvad enten som Kirkens Overhoveder eller som verdslige Fyrster, kunne række Haanden dertil. Alt, hvad derimod Videnskaben, Kunst og Industri har opfundet af Nyt til Gavn og Velsignelse for Livet, alt, hvad der fremmer ærlig Handel og den offentlige og private Ejendoms Vel, alt, hvad der ikke er Vilkaarlighed, men sand og værdig Fred for Menneskene, alt dette *velsignes af Kirken* og kan i *Pavernes verdslige Fyrstendømme* finde en vid Virkekreds. Vare Paverne atter i Besiddelse af samme, saa vilde de ingenlunde lade det mangle paa, at udruste deres Land med alle de Forbedringer, som det maatte være istand til at tage imod, idet de lode Tidens Fordringer og Samfundets nye Krav vederfares Ret. Den samme faderlige Omsorg, som de stedse have næret for deres Undersaatter, vilde ogsaa nu foranledige dem til at lette de offentlige Byrder, at begunstige med den størst mulige Gavnildhed Kjærlighedsgjæringer og velgjørende Institutioner, at drage særegen Omsorg for en Forbedring af de trængende arbejdende Klassers Kaar, kort sagt, at indrette deres verdslige Fyrstendømme paa bedste Maade til deres Undersaatters Vel.

Daarskab vilde det være, om man bebrejdede Paver-nes verdslige Herredømme dets *middelalderlige Oprindelse*; thi det vilde være i Besiddelse af alle de Former og Forbedringer, som Nutiden fordrer; og selv om det i sit Væsen vedblev at være, hvad det var i Middelalderen, nemlig en Suverænitæt, til Værn for de romerske Pavers Frihed og Uafhængighed i Udøvelsen af deres højeste Myndighed, hvad vilde dette da have at betyde? Det overordentlig vigtige *Formaal*, som den tjener, de mangfoldige *Fordele*, som fremgaa af den for den katholske Verdens og Staternes Fred, *Mildheden*, hvormed den udøves, det mægtige Stød fremad, som den til enhver Tid har givet Videnskaben og den borgerlige Kultur, det er altsammen Elementer, som paa en fortræffelig Maade passe for *alle Tider*, hvad enten civiliserede og rolige eller barbariske og forvirrede. *Fornuftstridig* vilde det være, om man vilde undertrykke Pavedømmet, blot fordi dets Blomstring falder i Middelalderen. Og selv om denne Tidsalder, ligesom alle andre Tidsalder, ogsaa besad sine Fejl og dadelværdige Skikke, saa besad den ogsaa paa den anden Side særegne Fortrin, hvis Miskjendelse vilde være en sand Uretfærdighed. Fortrinsvis har *Italien* Grund til ret at skatte og vurdere hin Tidsalder, i hvilken det netop i Henseende til Videnskab og Kunst, Literatur, Krigsvæsen til Lands og til Vands, Handel og kommunale Indretninger opnaaede en Storhed og Glans, som aldrig vil kunne tilintetgjøres eller formørkes.

Det er Vort Ønske, Hr. Kardinal, at disse Betragtninger, som ere fremgaaede af saa ophøjede Overvejelser og som tage Hensyn til alle berettigede Interesser, stedse maa vinde mere og mere Indgang blandt Menneskene, og at ikke alene alle sande Katholiker, men ogsaa alle hine, som oprigtig elske *Italien*, aabenlyst maa gaa ind paa Vore Anskuelser og understøtte dem i Et og i Alt. Under alle Omstændigheder, hvad Følgerne end maatte blive, ere Vi overbeviste om, at Vi

have opfyldt en Pligt overfor Gud og Mennesker, idet Vi lettelliggjorde Italiens Forsoning med Pavedømmet og hentydede til Grundbetingelserne for den.

Hvad angaar Dem, Hr. Kardinal, da ere Vi forvisse om, at De stedse vil anvende hele Deres velberaadte Virksomhed paa Udførelsen af de i denne Skrivelse tilkjendegivne Formaal. Og for at Deres Gjerning maa blive til desto større Fordel for Kirken og til den h. Stols Hæder, nedbede Vi over Dem Himlens Lys og Bistand i rigelig Fylde. Som Underpant paa disse Naadegaver og til Tegn paa Vor særegne Hengivenhed meddele Vi Dem af ganske Hjærte den apostoliske Velsignelse.

I Vatikanet, den 15. Juni 1887.

Leo P. P. XIII.

Den h. Alfons M. af Liguori's Centenarium.

(Sluttet.)

Den 79-aarige Olding begav sig til Nocera og bad i Ydmyghed ved Klosterporten sine Ordenssønner om Optagelse i deres Kommunitet. I Kirkens Kor kastede han sig paa Knæ og udraabte: „Jeg takker Dig, o Herre, at Du har befriet mig for en Byrde, som jeg ikke længere var istand til at bære“. Derefter istemtes *Te Deum*.

En Frist af 12 Aar var endnu forundt den h. Alfons, før hans Fuldendelses Time slog. Men jo nærmere han kom sit Endeligt, desto smertefuldere og møjsommeligere blev hans Livsvandring. Istedensfor at nyde en velfortjent Hvile, forøgedes hans Arbejder og Bekymringer ved Overtagelsen af Generalatet i Ordenen. Han, hvis Godhed og Selvopofrelse voxede i samme Grad, som

han tog til i Dyd og Fuldkommenhed, ilede i alle opstaaende Vanskeligheder sine Ordensbrødre baade mundtlig og skriftlig til Hjælp med Trøstens Ord og gode Raad. Paa Prædikestolen i Klosterkirken priste han hver Lørdag i en herlig Lovtale Marias Ophøjethed og Barmhjærtighed. I 5 Aar bragte han Gudsmoderen denne Hyldning; men maatte derefter opgive den paa Grund af alt for stor Udmattelse. Alfons gjaldt i sin Oldinge-Alder for sit Fædrelands Orakel. Daglig indtraf talrige Gejstlige og Lægfolk til Klosteret, for at aabne ham deres Indre og for at søge Raad hos ham; mange Biskopper bankede paa deres Gjennemrejse til Neapel paa Døren til hans fattige Celle, for at faa Vink og Anvisninger af ham med Hensyn til Sjælesorgen i deres Bispedømmer.

Trods de mangfoldige Arbejder og Beskjæftigelser, som optog den h. Alfons' Tid, indtog Attraaen efter egen Fuldkommenhed dog stedse den første Plads i hans Hjærte. Med rosværdig Samvittighedsfuldhed forrettede han de regelmæssige Andagtsøvelser og Bønner samt alle Ordensregelens Forskrifter. Det allerselligste Altrens Sakramente, som stedse havde været hans Hjærtes Pol, drog ham med uimodstaaelig Kraft til sig; i Besøget af Gudshuset, hvor hans guddommelige Frelser boede i Tabernaklets Helligdom, fandt han Himlen paa Jorden; hans Kjærlighed var saa stor, at syv til otte Timers Tilbedelse forekom ham som en flygtig Drøm. Som Sakramentet, saaledes var ogsaa Jesu Kristi bitre Lidelse og Død en Kilde, som aldrig udtørredes, og hvoraf Alfons øste Begyndelsen og Fuldendelsen af fortjenstfulde Dydsøvelser. Foruden den daglige Betragtning, som han helligede denne Gjenstand, forrettede han ogsaa med stor Punktighed Korsvejs-Andagten. Gribende var det at se, hvorledes den udmattede Olding anstrængte sig for at gaa fra den ene Station til den anden, og da hans Fødder ikke længere vilde yde ham deres Bistand, ærede han i sin

Rullestol foran Korsvejsbillederne i Klostergangen sin lidende Frelser.

Den h. Alfons' Ordens-Institut, Redemptorist-Ordenen, var lige siden dens Indstiftelse næsten uafbrudt udsat for Fjendtligheder og Forfølgelser af enhver Art; for at undgaa et større Onde, maatte Alfons endog flere Gange, af klogt Hensyn til Tidsforholdene, kalde sine Ordenssønner tilbage fra adskillige af deres Ordenshuse. Men aldrig havde det fjendtligsindede Parti, i hvis Spidse en vis *Maffei* havde stillet sig, fremkaldt større Modstand og ængstet Ordensmedlemmerne mere, end netop i den h. Alfons' sidste Leveaar. Men heller aldrig viste den h. Alfons' grænseløse Tillid til Gud, hans ubøjelige Karakterstyrke og hans glødende Iver i Bønnen sig i en skjønnere Glans, end netop den Gang; det drejede sig om, hvorvidt Ordenen skulde bestaa eller ophøre. Sine aandelige Sønner indgød han Tillid, idet han forsikrede dem om, at Jesus Kristus vilde beskytte hans Institution, som kun havde Guds Ære og Sjælenes Frelse til Formaal; han paalagde dem særegne Andagts- og Bodsøvelser og opmuntrede dem stadig til apostolisk Virksomhed med de Ord: „De Sjæle, som vi have frelst, maa forsvare vor Sag.“ Da Processen endelig ved Højesteret fik et gunstigt Udfald for Alfons, bestod hans Hævn mod Hovedophavsmanden til denne 20-aarige Forfølgelse deri, at han efter denne Mands Død antog sig hans umyndige Børn som en faderlig Ven og Beskytter og med den mest uegennyttige Kjærlighed drog Omsorg for deres Opdragelse.

Kronen paa den h. Alfons' ublodige Martyrium manglede endnu; men endelig kom Øjeblikket, i hvilket han ogsaa skulde tilkæmpe sig denne. I sine sidste Leveaar plagedes den h. Alfons ved Guds Styrelse uafladelig af forfærdelige Fristelser; hans Aand maatte gjenngaa en sand Døds kamp. Hans Aand, som forhen havde set alt saa klart og dømt saa sikkert, indhylledes i tykt Mørke, uafladelig blev han ængstet af

Frygt for, at han havde fornærmet Gud. Ikke sjældent fristedes han ligefrem til Fortvivelse. „O Jesus“, sukede han, „tillad dog ikke, at jeg gaar tabt! Straf mig, ja straf mig, som jeg fortjener det; men nedstyrt mig ikke til Helved thi i Helvede elsker man Dig ikke.“ Som efter en fælles Overenskomst styrtede alle mulige Fristelser sig samtidig ind over Alfons. Han maatte kæmpe, kæmpe med yderste Anstrengelse imod Kjødets oprørske Lyster, imod Hovmod og Selvophøjelse, imod Trostvipl, Mistillid og Fortvivelse. Men alle disse Fjender besejrede han stadig ved den mest glødende Opvækkelse af de modsatte Dyder og ved fuldkommen Iydighed overfor sin Sjæls Fører. Beundringsværdig var i Sandhed den Taalmodighed og Hengivelse, hvormed Alfons bar alle disse aandelige og legemlige Lidelser og Smerter. „Gud være lovet“, var hans Svar, naar man spurgte til hans Befindende. Aldrig kom en Klagelyd over hans Læber.

Prøvelserne vare endelig lykkelig overstaaede, Renselsesprocessen lidt efter lidt fuldendt. Den trofaste Tjeners Død var et herligt Billede paa himmelsk Fred og overnaturlig Salighed. Med en Serafs Kjærlighed modtog han af sin Skriftefaders Haand det h. Vandringsbrød og følte sig paa en vidunderlig Maade styrket og trøstet ved den h. Gudsmoders Nærværelse. Hans Aand var fuldstændig hensunken i Gud og syntes forud at glæde sig ved Himlens Beskuelse. Saa fredelig, saa rolig var dette store Livs Afslutning, at man ikke mærkede mindste Spor til Angst eller Uro hos den Døende; under stadig Bøn, smykket med Daabsnaadens herlige Klædebon, rig paa Fortjenester, vendte den h. Alfons' Sjæl tilbage til dens guddommelige Herre og Skaber. Dette skete den 1. August i Aaret 1787. Alfons havde naaet den høje Alder af 90 Aar, 10 Maaneder og 5 Dage.

Den h. Ordensstifters Legeme blev senere bisat ved den venstre Side af Højalteret i Klosterkirken i *Pagani*.

I Aaret 1816 blev Alfons, hvis Hellighed Gud havde bevist ved mangfoldige Vidundere, erklæret for salig, og den 26. Maj 1839 optog Pave Gregor XVI ham blandt de Helliges Tal; Pius IX erklærede ham den 23. Marts 1871 for Kirkelærer og befalede, at han for Fremtiden skulde æres som saadan.

Alfons regnes blandt Guds Kirkes herligste Prydelser, blandt dens største Stjærner. Hans fremragende Hellighed har sin Rod i det ophøjede Kald, hvortil Gud havde udvalgt og udrustet ham, og i den mønsterværdige Troskab, hvormed han opfyldte det. Med herlige Ord forkyndte Kanonisations Dekretet hans Lov. „Den almægtige Guds Stemme“, sagde Pius VII, „som opvækker Stjærnerne, der skulle straale paa den stridende Kirkes Firmament, opvakte den h. Alfons, for at han med underfuld Glans skulde straale i Udøvelsen af alle Dyder. Han efterkom trolig den guddommelige Kaldelse og udbredte i hele sit Liv alle de apostoliske Dyders Glans. Verdens Pragt og Storhed har han forsmaaet; ved Ord og Skrift vist dem Vejen til Himlen, som vandrede i Sydens Mørke; nye Disciple har han samlet omkring sig og ved vise Regler og ved sit Exempel ledet dem til Udøvelsen af et velsignelsesrigt Apostolat; som Biskop har han paa vidunderlig Maade forenet Kraft og Mildhed i sig og herlig afsluttet sin Løbebane, idet han af Gud har modtaget Himlens uvisnelige Sejrspalme, Herlighedens pragtfulde Krone.

Efterretninger fra Ind- og Udland.

Kjøbenhavn. I Søndags indviedes den nye katholske *Kapel- og Skolebygning* paa Vesterbrogade 28. Bygningen der er opført i ægte gothisk Stil og med Tiden vil blive en sand Pryd for denne Del af Byen, er beliggende paa et Areal, der grænser op til den i sin Tid

overmurede saak. „Rosenaa,“ hvor der i den nærmeste Fremtid agtes aabnet en ny Gade, som skal forbinde Gamle Kongevej med Vesterbrogade, omtrent ligeoverfor Viktoriagade. Bygningen ligger med Facaden vendt mod den projekterede Gade, lige langt omtrent fra Gamle Kongevej og Vesterbrogade. Foreløbig er Adgangen til denne nye Pragtbygning fra Vesterbrogade 28. Foruden Bolig for *Sct. Knuds Skoles* Rektor og Lærere, rummer Bygningen 5 store Klasseværelser paa første Sal, som ere indrettede efter alle den moderne Hygieines Fordringer og forsynede med Skole-Inventar af nyeste Konstruktion.

I Stue-Etagen findes et overordentlig tiltalende og rummeligt Kapel, det saak „*Jesu Hjertes Kapel*.“ Højalteret og Kommunionbænken samt flere andre Inventariegjenstande hidrøre fra det gamle *Sct. Knuds Kapel* i Ny-Kongensgade; men flere nye Sager ere ogsaa anskaffede eller ville i en nær Fremtid blive opstillede i Kapellet. Under den højtidelige Levitmesse, som højærv. Hr. Pastor *Lohmann* fejrede, sang Koret fra Ordrupshøj Witts 4 stem. Messe „in honor. *Sct. Francisci Xaverii*.“ Efter Evangeliet prædikede Hr. Pastor *Werhan*. Kapellet var i Dagens Anledning overfyldt af Andægtige.

— *Svendeforeningens* Havefest indbragte en Nettofortjeneste af 170 Kroner og var i enhver Henseende vellykket. I Begyndelsen saa der lidt tomt ud i Haven, men efter Kl. 7 begyndte der en sandt Tilstrømning af Gjæster, som holdt ud indtil Kl. 11 og syntes at more sig fortræffelig. Svendene havde gjort alt, hvad der med Billighed kunde fordres under Foreningens nuværende „trange Kaar“; nogle af dem aflagde Vidnesbyrd om udmærket Talent for komiske Foredrag, og det er beklagelsesværdigt at de endnu ikke ere blevne „opdagede“ af Sagkyndige, som kunde have uddannet dem til „Stjerner“. „Barberer fra Sevilla,“ som vi herved anbefale til Enhver, der sætter Pris paa hurtig

og proper Betjening. konkurrerede paa en værdig Maade med Levi's Sønner, som broutede af, at Levi's Stamme beherskede Verden. I Haven overraskedes man ved Synet af en „veritabel“ Neger, efter Sigende en bekjendt Høvding fra Vest-Afrika, som af Kjærlighed til Svendeforeningen havde forladt Fædrelandet, for at assistere ved Festen, hvor han havde aabnet en Cigarbutik. Om han agtede sig hjem igjen, kunde vi ikke erfare. I Løbet af Aftenen foredroges flere Fædrelandssange af Svendeforeningens Sangkor, ligesom ogsaa et Orkester oplivede Festen ved flere Musiknumre. Ved Tombolaen og Bazaren gik det strygende, og flere værdifulde og smukke Gjenstande, som vare skjænkede, vidnede om Menighedens Velvillie overfor denne vigtige sociale Forening. Ligesom ifjor havde Fr. *Gauthier* med ros-værdig Opofrelse taget Bazaren paa sin Samvittighed og forestod den hele Aftenen med en Utrættelighed, der gjorde hende værdig til at omtales i Foreningens Annaler. Ved Mørkets Frembrud oplystes Haven af en Mængde kulørte Lamper og nogle bengalske Blus, osv. som vel nærmest maatte kaldes „Wauxhall à la Tivoli.“ Til Slutning være det os tilladt, at udtale Svendeforeningens Tak til Alle og Enhver, som paa nogen Maade bidrog til Festen, enten ved Gaver til Bazaren, eller ved kontante Bidrag, ved personlig Assistance og ved Besøg. De have alle glædet Svendeforeningens Medlemmer og kunne være forvissede om, at ingen Forening er taknemligere end Svendeforeningen. Maatte denne Fest bidrage til, at Foreningen gjør nye Fremskridt og vinder nye Venner i Menigheden.

Rusland. Ifølge „Schles. Volksztg.“ fortsættes *Deportationen af de katholske Uniter* med usvækket Iver, og med en Hensynsløshed uden Lige sendes stadig nye Ofre til Siberien. Der foranstaltedes ligefrem Klapjagter efter de Landsforviste, som holdt sig skjulte i Skove og Huler; ofte anvendes flere Hundrede Soldater, for at afspærre og omringe deres Boliger og Skovene.

I Biala og Kiew gjøre Poperne „Omvendelsesforsøg“. De „Gjenstridige“ lægger man derpaa i Lænker og driver dem videre i en Hob sammen med *gemene Forbrydere*. Ofte mishandles de lænkede Uniter paa den skændigste Maade af disse Forbrydere. Fangevogterne, som ledsage Transporten, skride ikke ind, men lade roligt Mishandlingerne ske. Det er endog hændet, at de truede de mishandlede Uniter med at ville hænge dem op som Nihilister, saa vilde deres Gjenstridighed høre op for bestandig. Uniten Tuguj, som allerede forhen paa Transporten til Cherson gjorde et Flugtforsøg, har man holdt fængslet i tre Maaneder i et fugtigt Taarn og kun givet ham Vand og Brød at spise i den Tid, og derefter transporteret ham videre. En Pope ledsager Transporten og anstrænger sig uophørlig for at bevæge de „Frafaldne“ til at antage Czarens Tro, idet han giver dem Løfte om, at de i saa Tilfælde atter vilde blive førte tilbage til deres Hjem. Men de Ulykkelige forblive trofaste mod deres hellige Religion: Ikke et eneste Exempel kunne „Omvenderne“ anløre paa, at Martyrerne have givet efter for deres tillokkende Løfter.

Italien. De italienske Katholiker forberede en *Petition til Parlamentet*, for ad denne Vej at opnaa en *Forbedring i Pavens Stilling*. Petitionen skal sendes rundt til de Deputerede, for at den virkelig kan forelægges Kammeret, og har følgende Ordlyd: „Hr. Deputeret! I Betragtning af Deres Klogskab og Patriotisme vil De ikke kunne undlade at indse, at Spliden mellem Pavedømmet og Italien, som er bleven tændt af Begges Fjender, ikke i Længden kan vare ved, uden at Nationen og Kirken derved lider betydelig Skade. I vor Egenskab af Katholiker og Italiener udtale vi derfor overfor Dem det levende Ønske, at hin ædelmodige Opfordring, som for nylig rettedes af den h. Fader Leo XIII, i hans Kjærlighed som Fader og Italiener, til de af ham saa ømt elskede Sønner af vort Fædre-

land, maa efterkommes og følgelig gives det ophøjede Overhoved for 300 Millioner Sjæle, den ærværdigste blandt Italiens Borgere, en Stilling, i hvilken han ikke er underkastet nogensomhelst Magt, men glæder sig ved en fuldkommen og sand Frihed, saaledes som Retfærdigheden fordrer det, og som ogsaa maa synes en ubetinget Nødvendighed i Henseende til det italienske Folks borgerlige og sociale Interesser. Vi tør ikke tro, at der af dem, som have vort Fædrelands Skjæbne i Haanden, skulde blive lagt nogensomhelst Hindring i Vejen for denne Gjenoprettelse af Freden mellem Pavedømmet og Italien, som saaledes tilstræbes. Vi ere endog overbeviste om, at de ville rejse sig til Bedste for denne ædle Patriotisme og tilkjende det romerske Pavedømme, hvad de retslig ikke kunne nægte det og derved ogsaa vise den italienske Nation en fremragende Velgjerning.“

— Ifølge „Osservatore Romano“ har den h. Fader, som Tegn paa sin særegne Højagtelse og Velvillie, ved Skrivelse af 22. Juli sendt den østrigske Ærkehertug *Albrecht* Kristusordenens Insignier i Anledning af Ærkehertugens 70-aarige Fødselsdag. Ved Skrivelse af 25. s. M. skjænkede Leo XIII denne samme Orden til den bekjendte engelske Lord *Hertug Henry Howard af Norfolk*.

— Trods en Mængde Kirker, Bibler, Traktater o. s. v. vil den protestantiske Propaganda ikke gaa fremad i Rom. Det romerske Folk tager rolig imod de protestantiske Bibler, som gratis bringes det ind i Hjemmene — og lader det for øvrigt blive ved det gamle. Dette fremmer naturligvis ikke Sekternes „Mission“. For nylig maatte man endog sælge Methodistkirken i Via della Scrofa af Mangel paa Troende. Nu søges der ogsaa en Kjøber til et andet protestantisk Bedehus, som er bygget ved Siden af Manzoni-Theatret i Via Urbana. Dersom de talrige Fremmede i Rom

ikke leverede deres Personal-Kontingent til Sekterne, vilde disse overhovedet være ilde farne.

Brasilien. Den brasilianske Regering har for nylig ladet foretage en Optælling af alle forhaandenværende *Slaver* i Brasilien, og det fremgik heraf, at deres Antal siden 1882 er sunket fra 1,100,000 til 600,000. Derfor besluttede Føreren for de *Liberale* i det brasilianske Deputeretkammer, den forhenværende Ministerpræsident Dentesch, strax efter at Kammeret er traadt sammen, at indbringe et Andragende om, at alle forhaandenværende Slaver i Brasilien skulle opnaa deres Frihed den 31. December 1889. Efter Forlydende vil den brasilianske Regering imidlertid bekæmpe dette Andragende af national-økonomiske Grunde, da den alligevel er overbevist om, at Slaveriet om fem Aar vil være udsukt af sig selv.

Amerika. I Republikkerne *Kolumbia* og *Ecuador* har Deputeretkamret bevilliget betydelige Summer til Anskaffelsen af en Festgave til Leo XIII, som skal overrækkes den h. Fader i *Regeringens og Nationens* Navn.

— I Aar skal der for første Gang i de amerikanske Fristater afholdes en *almindelig Generalforsamling* af tyske Katholiker. Forsamlingen skal drøfte Skole-spørgsmaalet, Arbejderspørgsmaalet, Oganisationen af den katholske Presse, Foreningsvæsenet o. s. v. Den træder sammen i *Chicago*, Illinois, den 6. September.

Kirkelig Kalender.

Søndag den 28 August. 13. S. e. Pintse. Mariæ Hjærtetfest. — **29. M.** Johannes den Døbers Halshuggelse. — **30. Ti.** Rosa af Lima, Jomfru. — **31. O.** Raymund Nonnatus Bekjender. — **1. September, To.** Augustinus, Biskop og Kirkelærer. — **2. F.** Stefanus Bekjender (Kl. 8¹/₄ Broderskabsmesse til Jesu guddommelige Hjærte; Kl. 7¹/₂ Aftenandagt og Prædiken). — **3. M.** Votivofficium af den ubesmittede Undfangelse.
Søndag den 4. September. 14. Sønd. e. Pintse. Sk ytsenglefest.

Maria-Kongregationen for Ynglinge. Paa Mandag den 29. Aug. begynde de sædvanlige Møder for Ynglinge-Kongregationens Medlemmer. — Søndag den 4. Sept. er Fælleskommunion.

Maria-Kongrationen for Mænd. Efter endt Sommerferie tage Møderne atter deres Begyndelse paa Mariæ Fødselsdag, Torsdag den 8. Sept. Kl. 8 Aften i det nye Jesu Hjertes Kapel, Vesterbrogade 28. — Søndag den 11. Sept. holdes Fælleskommunion Kl. 8 sammesteds.

Sct. Josefs Gilde. Almindeligt Møde Mandag den 29. August paa sædvanlig Tid og Sted.

Til Damerne. Systuen aabnes igjen den første Tirsdag i Septembermaaned til sædvanlig Tid.

Sct. Andreas Kollegiet i Ordrup. Det ny Skoleaar agtes paabegyndt Torsdag den 1. September.

Kollegiet omfatter foruden flere Forberedelsesklasser og en fuldstændig Latinskole lige til Afgangsexamen, en Opdragelsesanstalt for Drengene fra henved 10 Aars Alderen af, men optager ogsaa skolesøgende Disciple.

Anmeldelser bedes rettede til Undertegnede, hos hvem ogsaa et udførligt Prospectus over Anstalten kan faas.

Th. Brühl, Bestyrer.

Les cours de Francais à Toldbodvej Nr. 14 et à Frederiksberg Allé Nr. 17 recommenceront jeudi 1er Septembre.

— De franske Kursus paa Toldbodvejen Nr. 14 og Frederiksberg Allé Nr. 17 tage atter deres Begyndelse Torsdag den 1. Sept.

C. Kollwe, Møbel- og Bygnings-snedker.

anbefaler sig med Alt til Faget hørende. Møbler oppoleres; Reparationer udføres. Alle Slags Flytninger besørgeres. Bopæl: Adelgade 55. 2. Sal. (Værksted: Prinsensgade 4.)

Korrespondents. N. N. Redaktionen kan ikke have med anonyme Personer at gjøre. Og det saa meget mindre, som De allerede i længere Tid under et andet Mærke og med en Ihærdighed, der var en bedre Sag værdig, har iværksat de plumpeste Angreb mod min Person og imod Næsten. Deres 10 Kroner vil jeg hverken eje eller have. Vil De gjøre en god Gjerning, kan De jo skjænke dem til Ansgariusforeningen eller til de Fattige. For imidlertid at hjælpe Dem til at vinde „Væddemaalet“ skal jeg lade Dem vide, at jeg endnu aldrig nogensinde har skrevet Nogetsomhelst med nogensomhelst bestemt Person for Øje. Artiklen, De omtaler, havde jeg ikke engang skrevet selv. Dette er mit eneste og sidste Ord til Dem; hvad De endnu maatte fremkomme med, vil blive upaaagtet. Deres Insinuationer tilgiver jeg Dem forøvrigt gjerne: maatte alle Andre, som De har indviklet i denne hadefulde Sag, gjøre det samme — og Gud en Gang, naar De staar for hans Domstol.

Redaktionen.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

Femogtredivte Aargang.

„Nordisk Ugeblad“ udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer Millech, Store Kjøbmagergade 10, 1. S., Kjøbenhavn. — Redaktør: A. Johansen, Bredgade 64, 1. S.

N° 36.

Søndagen den 4. September.

1887.

Indhold. To Skytsengle. En myrdet Ærkebiskop. Et biskoppeligt Ord om Svendeforeningerne. Efterretninger: Kjøbenhavn, Bryssel, Fulda, Rom, Essen, Münster.

To Skytsengle.

(Efter det Hollandske.)

To Skytsengle forlode paa samme Tid Himlens evige Herlighed. Begge vare de lige smukke: i majestætiske Folder bedækkede det hvide Klædebon deres ophøjede Skikkelser; deres Lokker glimrede som Guld; i Haanden havde de et hvidt Blad Papir og et Blyant. De svævede ned gennem det uendelige Verdensrum, sagte som en Zephyr, der suser gennem Træernes Blade i en varm Sommernat, hurtigt som Solstraalen, der i et Øjeblik farer gennem Rummet. Stjærnerne hilste med deres venlige Øjne paa Engleparret, og tusinde himmelske Brødre kom dem jublende imøde. „Hist nede paa Jorden“, sagde de, „have to Menneskebørn netop tiltraadt Livets Pilegrimsfart under Taarer og Klager; de vente paa eders Førelse og Vej-

ledning under den farefulde Rejse!“ Og dybere og dybere gik Farten; endelig naaede Engleparret Jordens Dunstkreds; tilsidst standsede de i en lille Landsby. Her skiltes begge de himmelske Aanders Veje. Ved den ene Ende af Landsbyen knejsede et stolt Slot, ved dens anden Ende stod en fattig Hytte. Den ene Engel tog Plads ved Siden af en kostbar Vugge i et fint udstyret Værelse; den Anden stillede sig ved Siden af et fattigt Leje i et simpelt lille Kammer.

„Jeg kan prise mig lykkelig“, raabte denne sidste Engel, „fordi jeg har faaet det fattige Barn anbetret. Min Opgave er lettere end din, jeg bringer min Myndling med større Sikkerhed til Fædrelandet, om ogsaa dets Vej her nede er tornefuldere og Byrden, som det maa bære, tungere.“

„Ja, lykkelig er du,“ sukkede den anden Engel; „thi din Myndling hører til dem, hvis Skikkelse vor guddommelige Konge paatog sig, da han vandrede paa Jorden.“

Arbejderens fattige Hytte gjenlød af Graad og Klager; Moderen havde for bestandig lukket sine Øjne, efter at den Lille havde sét Verdens Lys; ti umyndige Børn blandede deres grædende Stemmer med den Nyfødtes. —

Paa Slottet var der Fest; Blomster og Guirlander smykkede Porten, gennem hvilken det festlige Tog skulde gaa, for at bringe den lille Stamherre til Daaben; i Salene ventede et udvalgt Selskab.

Begge Parterne træde nu ind i den lille Landsbykirke: den fattige, grædende Arbejder med sit ellefte Barn; den glade Greve med sin haabefulde Stamherre; en Greve og en Hertuginde ere dette sidste Barns Faddere; den Fattige har ikke kunnet finde Nogen, som vil være Vidne til den Pagt, hans Barn skal slutte med Gud. Greven bliver rørt ved Synet af den fattige Arbejders Forlegenhed. „Jeg og Grevinden“, siger han, „ville staa Fadder til det forladte Barn, og det skal

have samme Navn som vort Barn.“ Dette skete. Kort efter udgjød Daabens levendegjørende Vand sig over Børnenes Hoved; med gyldne Bogstaver nedskrev Engelen Løftet, som Fadderne havde udtalt i Børnenes Navn, paa det hvide Blad; begge fik de Navnet Johannes.

Men Greven lod sig ikke nøje med blot at være Fadder til Barnet, han vilde gjøre endnu mere: med Grevindens Samtykke optog de det fattige Barn i deres Hus; det skulde voxe op, undervises og opdrages tilligemed Grevens Søn. Begge Børnene trivedes godt. De stode i Livets skjønneste Tidsalder, i hin Alder, da det uskyldige, klare Øje endnu saa tydelig gjenspejler Paradisets Lykke; glade og muntre legede de sammen paa Græsplænen mellem Buske og Blomster, og deres Skytsengle saa med Velbehag ned paa deres barnlige, uskyldige Leg. Men ak! Øglerne lure under de smukkeste Blomster, og de rigeste og frugtbareste [Egne huse ogsaa de frygteligste og giftigste Dyr. Det syntes, som om begge Englene havde faaet et lige stort Maal af legemlige og aandelige Gaver for deres Myndlinge: Drengene voxede til, smukke og stærke som unge Egetræer. Men i deres Hjærter spirede ogsaa allerede Ukrudtet. Stærkest maatte det fattige Barns Skytsengel hæve sin Stemme; thi dette skjænkede den onde Fjendes Sprog mest Opmærksomhed.

„Se,“ — saaledes tilhviskede den Ondes Stemme det, — „hvor fattig din Fader er, hvilken Nød dine Sødskende ere udsatte for! Du lever i Overflod; det er sandt; men betænk, hvor afhængig du er af din Plejefaders Naade og Luner. Et Ord af ham kan styrte dig tilbage i Fattigdom og Nød. Han glæder sig ved sine Rigdomme; dem vil Johannes en Gang arve; og din Lod? — Johannes smiler en lykkelig Fremtid imøde, for ham vil Livets Bord altid staa dækket, medens du maa fortjene dit Brød under Møje og Svæd, saafremt

du da ikke bekvemmer dig til at spise de Krummer, som falde fra Johannes' Bord.“

Medens den onde Fjende talte saaledes, formørkedes hans ungdommelige Pande; barske og uhøflige vare hans Svar paa Legekammeraternes deltagende Spørgsmaal. Hvor mildt lod ikke Skytsenglen sin Stemme høre. Han mindede sin Myndling om Velsignelsen, der er forbunden med Fattigdommen, og om Ansvarret, som Rigdom bringer med sig; han fremviste for hans Sjæl Billedet af det fattige Barn i Bethlehems Stald; men kun et Øjeblik lyttede Johannes til disse indtrængende og alvorlige Formaninger, for strax efter at laane Øre til den onde Fjendes tillokkende Ord.

En Gang blev Kampen i Johannes' Sjæl særlig heftig. Den gode Engel bad og bønfuldt, den Onde triumferede haanlig: han havde vundet Sejr. Johannes forlod Grevens Hus og Landsbyen; han drog ud i Verden, for at tilkæmpe sig det, hvorefter han tragtede: Anseelse, Rigdom, Ære og Magt.

Den anden Johannes nød Livets Lykke; glat og jævn var hans Livs Vej; Forældrenes ømmeste Kjærlighed og Omsorg, enhver Rigdommens Behagelighed omgav ham fra det første Øjeblik af. Hans Aand udvikledes ved enhver Kunst og Videnskab; Forældrene opfyldte alle hans Ønsker; deres Hjærter byggede de skønneste Luftkasteller med Hensyn til deres Barns Fremtid; Johannes var for Forældrene en Kilde til enhver Glæde, Midtpunktet for alle deres Tanker og Planer. Hvilke Farer var ikke Johannes' Sjæl udsat for midt i denne Forgudelse! Hvor ofte skjælvede ikke den gode Engel, naar den adlød den onde Fjendes Stemme! Men lydeligere og lydeligere lød da Skytsenglens Stemme, snart advarende, snart formanende. Johannes, som var lykkeligere end hans Legekammerat, forstod at skjelne imellem begge disse Stemmer og fulgte den gode Engel, og selv om han ogsaa af og til svig-

tede og vaklede en Stund, svært forsyndede han sig dog aldrig.

Saaledes opvoxede han da lidt efter lidt til at blive en prægtig ung Mand, en værdig Opholder af den berømte grevelige Slægt; men hans største Pryd var dog hans Sjæls Uskyldighed og Renhed, som han trods alle Verdenslivets Tillokkelser stedse havde bevaret: han var en Lilie blandt Tornene.

Pludselig foregik der en Forandring i hans Væsen; forhen havde han altid været saa glad og munter, ja, undertiden endog kaad og vild; nu blev han pludselig stille og indadvendt; han opsøgte Ensomheden; gjen-nemkrydsede alene Skovene og Markerne, medens der holdtes glimrende Fester paa Slottet. Han saa, hvorledes de tørre Blade, løsrevne fra Træerne af Efteraarsstormene, en Tid lang hvirvledes omkring i Luften og derefter faldt til Jorden, for at søndertrædes; han saa, hvorledes Bækken uophørlig ilede gennem mørke Kløfter og lyse, solbeskinnede Dale forbi Landsbyer og Flækker og stadig skyllede sine Bølger ud i den store Flod, som atter rettede sit Løb imod Oceanet, for der at finde Hvile; Blomsterne, saa smukke og friske, saa duftende og rene, visnede for hans Fod; alt, Bladene, Bækken, Blomsterne tilraabte ham: „Alt jordisk er forfængeligt og forgængeligt; ogsaa du, hvad enten du vil eller ej, iler med hastige Skridt imod Enden!“ Det var den gode Engels Stemme, som talte til ham i Bladenes sagte Susen, i Bækkens Mumlen, i de døende Blomsters Duft.

Johannes aabnede denne Stemme sit Øre og Hjærte; vemodig og tvivlende spurgte han: „Naar alt forgaar, hvad bliver der da tilbage af mig; jeg føler dog Noget i mig, som er uendeligt?“ Og fra Englens Mund gjenlød det Ord i hans Sjæl, ved hvis Udtalelse Himlen jubler og glæder sig, medens Mørkets Magter i Had og Raseri kaste sig paa Knæ. Johannes blev bevæget og dybt rystet i sit Hjærtes inderste Dyb; der rejste sig

hos ham den mægtige Kamp mellem Natur og Naade, mellem Verden og Kristus, denne Kamp med alle sine Lidelser og Glæder, Nederlag og Sejre, med alt sit Mørke og alt sit Lys.

Johannes kæmpede Kampen tilende. Naaden sejrede. Fra dette Øjeblik af talte Naturen et andet Sprog til ham; Bækken, Bladene, Blomsterne, Fuglene, Bjærgene og Dalene gjentog alle det samme Ord, som den gode Engel havde tilhvisket ham; dette Ord saa han skrevet paa Insekternes pragtfulde Vinger, i Solens gyldne Straaler, i de tindrende Stjærner, men tydeligst læste han Ordet i sit Hjertes Inderste.

(Sluttet.)

En myrdet Ærkebiskop.

Bladene bragte for nylig Meddelelse om, at den katholske Ærkebiskop *Seghers* af Vancouver (Britisk Amerika) i det forhenværende russiske, nu amerikanske Territorium *Alaska*, er bleven skudt. Nærmere Efterretninger om denne gaadefulde Begivenhed foreligge nu i to Numre af det i Portland udkommende Blad „Morning Oregonian“ af 19. og 20. Juli. Begge Numre indeholde omfangsrige Telegrammer fra San Francisko, som i mange Punkter dække hverandre.

Først den 18. Juli har man der gennem den fra Alaska hjemvendte Jesuitpater *Tossi* faaet den første Efterretning om Mordet, som allerede fandt Sted den 28. November f. A. Man behøver dog ikke at forundre sig over dette lange Mellemlum, da Skuepladsen for Misgjerningen ligger i Nærheden af Polarkredsen, langt borte fra den almindelige Færdsel. P. Tossi havde ledsaget Ærkebiskoppen paa hans Missionsrejse til det høje Norden, men var ikke tilstede ved hans Død, og

gjengiver kun et Øjenvidnes Fortælling, navnlig en ung Indianers Beretning, som synes fuldkommen troværdig.

Den 12. Juli 1886 havde Ærkebiskoppen og Jesuiterne Tossi og Roboult forladt Viktoria i Vancouvers Land, for at oprette Missionsstationer i Alaska. En vis *Frank Fuller*, som havde været Uhrmager i Portland i nogle Aar og herefter var traadt i Missionens Tjeneste, ledsagede Missionærerne som Fører og Tjener. De rejste sammen til Missionsstationen ved Stewart-Floden, hvor Ærkebiskoppen lod de to Jesuitpatres blive tilbage, for at de der kunde oprette en Mission for Stickeen-Indianerne. Selv rejste han den 8. Septb. tilligemed Fuller og nogle Indianere videre med Baade og Hundeslæder og naaede den 24. Okt. Landsbyen Natlukayet ved Munden af Tanuanah-Floden, hvor Biskoppen, som var velbekjendt der, blev modtaget med Glæde baade af Hvide og Indianere.

Efter et Ophold der, som varede i flere Uger, lod Ærkebiskoppen sig overtale af Indianerne til at trænge endnu længere frem henimod Nulata, nogle hundrede Mil nedad den mægtige Yukonflod. Efter en Slædefart, som varede i flere Dage, befandt Selskabet sig omtrent 30 Mil fra Nulata. Her opstod en Meningsforskjel mellem Ærkebiskoppen og Fuller. Denne Sidste vilde, at man skulde opslaa Lejren der, men Indianerne ønskede en anden Plads og Ærkebiskoppen sluttede sig til deres Mening. Herover blev Fuller ærgerlig; men Ærkebiskoppen gav ikke efter, og Fuller søgte da at ophidse Indianerne imod ham. Ordskiftet vedvarede ogsaa efter at Selskabet havde opslaaet Teltene og sadde omkring Ilden i det ene af Teltene. Indianerne kunde ikke forstaa den engelske Samtale, men lagde Mærke til, at Fuller stadig var gnaven, medens Ærkebiskoppen derimod gjentagne Gange lo.

I en bitter Kulde tilbragte man Natten. Fuller, der laa ved Siden af Ærkebiskoppen, stod flere Gange op, gik rundt omkring Ilden og syntes at være urolig.

Ved Daggry, Søndagen den 28. Novbr., saa den ovenfor omtalte unge Indianer, hvorledes Fuller rejste sig fra sit Leje og satte sig midt i Teltet, med Geværet under sin Kappe og Ansigtet vendt imod den sovende Ærkebiskop. Pludselig rejste han sig og tilraabte sit Offer, at det var Tid til at staa op. Ærkebiskoppen løftede Hovedet, saa Bøssepipen rettet imod sig, gjorde Korsets Tegn og sank død om. Kuglen havde gjenboret Panden ovenover det venstre Øje og var gaaet ud af Baghovedet. Skuddet affyredes paa saa nært Hold, at den Dødes Ansigt blev sort og svedent af Krudtet. Da Fuller vilde lade paa ny, sprang Indianeren ind paa ham, greb Bøssepipen og raabte til de Andre, at Fuller vilde myrde dem Alle. Men denne svarede ganske rolig: „Nej, jeg vilde kun myrde Biskoppen“.

Paa en Slæde førtes Liget til Nulala, og derfra til Sct. Michael, et forhenværende russisk Fort paa en Ø i Norton-Sundet, ikke langt fra Beringsstrædet, hvor man ankom kort før Jul. Ved Ankomsten var Liget stivfrossent, og ved Hjælp af Isstykker har man ogsaa bevaret det i denne frosne Tilstand hele Sommeren igjennem. Det skal sandsynligvis sendes pr. Skib til Viktoria og begravet der.

En fuldstændig Gaade er Morderens Opførsel. Han har ledsaget Liget til Sct. Michael og der tilstaaet Mordet, men lever paa fri Fod, formodentlig fordi der ingen Øvrighed findes der, og bor, skyet af Alle, i en ensomt beliggende Hytte. Han frygter stadig for sit Liv, skal angre sin Ugjerning og have sagt, at Ærkebiskoppen var et langt bedre Menneske end han, og at det havde været bedre om han selv var død. P. Tossi mener, at Manden maaske har været halvgal, medens Folkene i Sct. Michael anse ham for rask. Mistroisk i høj Grad var han allerede i mange Aar og har gjentagne Gange ytret Frygt for, at man vilde myrde ham. Paa Flugt

synes han ikke at tænke. Naar en Arrestbefaling er bleven udfærdiget, vil han blive ført til Sitka, Syd-Alaska, og dømt der.

Den myrdede Ærkebiskop var Belgier af Fødsel, født den 26. December 1839 i Gent. Han studerede i Löwen, blev præsteviet i Juni 1863 og udnævnt til Biskop af Vancouvers Land i 1873. I 1878 blev han Koadjutor hos Ærkebiskoppen af Oregon-City og to Aar derefter dennes Efterfølger.

Et biskoppeligt Ord

om

Svendeforeningen.

Da Biskoppen af Fulda, Dr. *Kopp*, for nylig opholdt sig i Wipperfürth paa en Konfirmationsrejse, besøgte han ogsaa den katholske Svendeforening dersteds og ytrede sig ved denne Lejlighed om Foreningen paa følgende Maade: „I Svendeforeningerne føler jeg mig altid hjemme og glæder mig, naar jeg har Lejlighed til at bivaane deres Møder. Det er ikke alene Venskabsbaand, som knytte mig til Svendeforeningen, men ogsaa hine, som hidrøre fra min kirkelige Stilling. Den højærv. Hr. Præses har mindet om de Tider, da Ordsproget: „Under Krumstaven er det godt at leve“, endnu stod ved Magt. I mange Retninger ere Tiderne desværre blevne anderledes, saa at Meget fra hin Tid, da man levede under Krumstaven, ikke mere kan opnaas. Men i en vis Henseende ere dog hine Tider, navnlig for Haandværkerne, vedblevne at være de samme. Thi Kirken antager sig jo stedse Haandværkernes Sag som sin egen. Jeg behøver her vel ikke at minde om *ham*, som har helliget Haandværket, i det han selv tog Op-hold i en Haandværkers Hytte: jeg fremhæver kun, at

Kirken har hævet Haandværket fra Slavestanden. Det er jo en bekjendt Sag, at Haandværket hos Oldtidens Folk var Slavernes Sag og at de fri Mænd ansaa Udøvelsen af et Haandværk for en foragtelig Bestilling, der ikke kunde forenes med deres Ære. Det er først den kristne Kirke, som har erhvervet sig den Fortjeneste, at have udfriet Haandværket af Slaveriet og fremmet det ved Hjælp af alle hine Institutioner, som vi sammenfatte under Navn af „kristelig Kultur“. Den har hævet Haandværket som en Gren af Kunsten indtil en saadan Højde, at det ikke alene indtog en ærefuld Stilling i Verden, men ogsaa fandt et fast Grundlag, paa hvilket det kunde udvikle sig videre.

Desværre ere Bestræbelserne og Følelserne, som beherskede Haandværksstanden i gamle Dage, ikke vedblevne at være de samme. Hos en Del af Haandværkerne er det verdslige Sindelag blevet for fremherskende, og derfor mangler kun altfor ofte ved Siden af Fortidens gode gamle Sæder ogsaa det gyldne Grundlag for Haandværket. Det kan vel ikke være min Opgave i Aften, at anføre her Aarsagerne til denne Kjendsgjerning i det enkelte; men det ville vi ikke skjule for os, at ogsaa Haandværksstanden selv bærer en stor Del af Skylden for de uheldige Forhold, ved sit Frafald fra Fortidens troende Sindelag og religiøse Sands. Derfor ansaa Kirken det for sin Opgave, at pleje paany disse Fortidens gode Sæder blandt de yngre Haandværkere og at føre dem tilbage til de gamle Veje og Baner. I vide Alle, hvem denne Mand er, som har forstaaet at gribe og udføre denne Kirkens Opgave. Det er Svendeforeningens Stifter, Fader *Kolping*. Han har virkelig gjort denne Kirkens Hensigt og bragt den til Udførelse i Svendeforeningerne, til Velsignelse for Haandværket og til Velsignelse for det menneskelige Samfund. — Til Slutning vilde jeg endnu gjerne i al Korthed fremkomme med en Tanke til Overvejelse. Naar jeg forhen sagde, at Haandværktstanden selv for en stor Del er Skyld i, at

det gyldne Grundlag og de gode gamle Sæder forsvinde, saa vil jeg i denne Henseende fremfor alt anføre hine Bestræbelser, som styre henimod en uvis Fremtid. Thi netop fra disse maa Haandværket holde sig borte, fordi de i højeste Grad fjærne fra det egentlige Fundament, fra Jesus Kristus. — I faa Træk har jeg her tilkjendegivet, hvortor en Biskop som Kirkens Tjener nærer en saa varm Interesse for Svendeforeningens Fremgang og Blomstring og er besjælet af de bedste Ønsker for dens Udvikling. Gud velsigne det hæderlige Haandværk!“

Efterretninger fra Ind- og Udland.

Kjøbenhavn. Som vore Læsere ville have set af Bekjendtgjørelserne paa sidste Side, gjenaabnes *Elisabethforeningens Systue* atter paa *Tirsdag* i denne Uge. Vi kunne ikke andet, end anbefale dette ædle Foretagende til Menighedens Velvillie, paa Grund af den velsignelsesrige Virksomhed, som Syforeningens Damer udfoldede sidste Vinter, ved at forfærdige varme Klædningsstykker for Menighedens Fattige og ved at reparere og omdanne aflagte Klæder, som indsendtes til Foreningen i samme Øjemed. Forhaabentlig vil ikke alene de gamle Medlemmer af Syforeningen møde fuldtallig paa Tirsdag i Forsamlingsværelset, men ogsaa nye Kræfter indfinde sig, for at tage Del i dette Kjærlighedsforetagende. Men for at Syforeningen kan virke med desto større Resultat, maa den være i Besiddelse af Midler til at varetage sin Gjerning. Kontante Bidrag, som kunne anvendes til Indkjøb af de nødvendige Syartikler og til Materiale, ere derfor en saare velkommen Gave for Syforeningens Medlemmer og kunne til enhver Tid afleveres til D'Hrr. Gejstlige eller til Foreningens Damer. Tillige anmode vi ret indtrængende

Menighedens bedrestillede Medlemmer om at overlade Systuen deres aflagte Klædningsstykker, for at disse efter Reparation og Omkalfatring maa kunne uddeles efter bedste Skjøn til de Fattige og deres Børn. Det er en Selvfølge, at, for deres Vedkommende, som ønske det, kunne disse aflagte Klæder modtages af D'Hrr. Gejstlige under *Anonymitetens* Bevarelse og med Henvisning til, at de ønskes uddelte til *bestemte* Fattige.

— I Fredags afholdtes et Fællesmøde af Generalkomitéen og de forskellige Subkomitéer til Anskaffelsen af en Kjærlighedsgave til den h. Fader i Anledning af hans *50aarige Præstejubilæum*. 18 Medlemmer vare tilstede som Repræsentanter for alle de forskellige Foreninger i Menigheden. Det vedtoges, at anskaffe et *Album af Pergamentsblade*, som, smukt udstyrede, skulde give den h. Fader et Overblik over Foreningslivet i Menigheden. Titelbladets Udstyrelse paatager Generalkomitéen sig; men enhver enkelt Forening paahviler det, at drage Omsorg for sit eget Pergamentsblads Udstyrelse og Ornamentering. Der foranstaltes i dette Øjemed i Løbet af denne Maaned en Indsamling hos de forskellige Foreningers Medlemmer. Af det indsamlede Beløb benyttes en Del til Anskaffelsen af Pergamentsbladet og til dets Udstyrelse, medens Resten af det indsamlede Beløb tilfalder Generalkomitéens Kasse til Udredelsen af de fælles Udgifter og til Messestipendiet. Indsamlingen afsluttes for hver Forenings Vedkommende den 15. Oktober. Sammen med Pergaments-Albumet agtes ogsaa afsendt til den h. Fader et *Bibliothek* af den danske katholske Literatur og en fælles *Lykhønsnings-Adresse*.

Brüssel. I Løbet af AugustMaaned have *Jubilæums-gaverne*, som det katholske Belgien overrækker den h. Fader, været udstillede i Brüssel. Udstillingen fandt Sted i Klosteret til „den evige Tilbedelse“ og aabnedes af den pavelige Nuntius Msgr. Ferrata. Næsten alle Gaverne bestaa i kirkelige Sager, som efter den h.

Faders Ønske ere bestemte for fattige Kirker og Missioner. Som Gave fra Dronningen, Exkejsersinde Charlotte af Mexiko, Grevinden af Flandern og Prinsesse Klementine (Kongens Datter) findes Messeklædninger og Alter-Utensilier for Missionerne. Disse Alter-Sager ere indpakkede i smaa Haandkofferter og indeholde alt, hvad der hører til Frembærelsen af det h. Messeoffer, ligefra Kalken indtil Messeklokken. Der findes over 500 saadanne Messekofferter, hidrørende fra de forskjellige Sider, alle bestemte til om et halvt eller helt Aar at bringes over Lande og Have, for at tjene Kristendommen i fjærne Hedningelande. Ærkebiskoppen af Mechelen har skjænket en pragtfuld Kalk, Biskoppen af Lüttich en Samling Messeklæder. 52 Sølvkalke og et Album med 37,000 Underskrifter er en Gave fra Xaverianer-Broderskabet, som bestaar af lutter Arbejdere. Prægtige Blonder til Altrene, et Bibliothek med katholsk Literatur, Monstranser, Kors, Lystestager, altsammen Kunstværker og Frembringelser af den belgiske Industri og til en Værdi af over en Million Francs, ere samlede her fra alle Belgiens Byer og Egne. Paa Væggene ere udspændte ligesom Gobelins kunstfærdige og rigt broderede Stolaer, Messehagler, Korkaaber osv. Tillige findes en Samling værdifulde Malerier, der skulle anvendes som Altertavler i fattige Kirker. Midt i denne Maaned ville Sagerne blive sendte til Rom. Den ovenfor omtalte Arbejderforening vil indtil den 1. Jan. ogsaa have indsamlet en Pengegave paa 16,000 Francs til Messestipendiet, som alle Kirkens Børn skjænke den h. Fader paa hans Jubilæumsdag. I Betragtning af de ugunstige Forhold, under hvilke navnlig Arbejderne i Belgien leve, er denne katholske Offervillighed tilvisse al Anerkjendelse værd.

Fulda. Alle de tyske Ærkebiskopper og Biskopper, som for nylig vare samlede til en Konferents ved den h. Bonifacius' Grav i Fulda, have udstedt et fælles Hyrdebrev til deres Diocesanere angaaende den h. Faders

Jubilæum. Biskoppernes Skrivelse har ikke været offentliggjort hidtil, men skal i Dag, den første Søndag i September, oplæses fra alle Prædikestole i de forskjellige Bispedømmer.

Rom. Hvad der hidtil er bleven ydet i Henseende til Uforskammethed overfor Paven, er for nylig bleven overtrumpet af Bladet „*Diritto*.“ Dette Blad udtaler nemlig i Nr. af 23. f. M. en højtidelig Dadel over den apostoliske Vikar af Sofia og Filipopel, Msgr. *Menini*, fordi han ved Prins Ferdinand af Koburgs højtidelige Indtog lod *den pavelige Fane* hejse paa sit Hus i Filipopel. Frimurerbladet nøjes ikke med at kalde den pavelige Fane en „Las“, men søger ogsaa i blindt Raseri at bestride dens Ret til overhovedet at existere. „*Menini*“, mener Bladet, „har paa Vikariatsbygningen ophejst en Fane, som ifølge Folkeretten slet ikke existerer mere, som har besudlet sig selv, da den ved Castelfidardo og Mentana søgte at bryde Italiens Enhed, en Fane, til hvilken klæber Skam og Skændsel paa Grund af den ondskabsfulde Modstand ved Villa Bonaparte og Porta Pia.“ Det romerske Blad „*Osservatore Romano*“ bemærker til denne lige saa raa som dumme Forhaanelse, at den egentlig ikke er nogen Gjendrivelse værd, men tilføjer dog følgende Bemærkning: Den pavelige Fane existerer endnu lovligt og diplomatisk af to Grunde: 1. Fordi Roms Okkupation aldrig nogensinde er bleven anerkjendt af en eneste Magt, og 2. fordi Kirkestaten, selv om den ogsaa er indskrænket til Vatikanet, retslig og faktisk vedbliver at bestaa, anerkjendt endog af ikke-katholske Magter. Men naar Staten bestaar, saa ere ogsaa dens Emblemer og dens Suveræns Attributioner fuldkommen existentsberettigede. Man maa heller ikke glemme, at Magterne stadig opretholde deres Repræsentanter hos Paven, som ogsaa Pavens Repræsentanter tilhøre det diplomatiske Corps i de forskjellige Hovedstæder i og udenfor Europa. I sit blinde Raseri glemmer „*Diritto*“ ogsaa Garantiloven,

som, hvor ensidig den end er, dog er i Kraft overfor den italienske Regering. Men denne Lov garanterer og sanktionerer den pavelige Suverænitet; erklærer Paven Person for hellig og ukrænkelig; sætter den samme Straf for Fornærmelser imod Paven, som for Fornærmelser imod Kongen, og siger udtrykkelig, at der indenfor Kongerigets Grænser skal vises Paven fyrstelige Æresbevisninger. Har alt dette ingen Gyldighed overfor den italienske Regering, saa kan Ingen bestride os Retten til at sige, at Garantilovene intet garantere, og at den h. Stol vilde udsætte sig for store Farer, om den stoledede paa dem.

— Leo XIII meddelte for nylig Kardinalerne, at den græske Befolkning i en Mængde Landsbyer i den tyrkiske Provins *Macedonien* havde udtalt Ønsket om at vende tilbage til den katholske Kirke og længtes efter katholske Gejstlige, som kunde undervise dem i Religionen.

— Ved et Dekret af 24. August har den h. Fader udnævnt Titulær-Ærkebiskoppen af Sidon til *Patriark af Jerusalem*.

— Ifølge „Temps“ agter man i Rom at foranstalte en stor *Manifestation imod Tanken om en Udsoning med den pavelige Stol*. Demonstrationen skal gaa for sig den 20. Septbr., Aarsdagen for den 20. Septbr. 1870, da Piemonteserne droge ind i det bombarderede Rom. Der har i dette Øjemed dannet sig en demokratisk Komitè, som agiterer i alle Italiens Provinser.

Essen. Det kunstfærdigt udstyrede Pergamentsblad, som den derværende „*Kathol. Lærerforening*“ overrækker den h. Fader, skal indeholde følgende Enkeltheder i Ornamenteringen: 1. Jesus, den guddommelige Børneven, Grundlæggeren af og Hjørnestenen for al Pædagogik; 2. den h. Aloysius, Forbilledet for den mandlige Ungdom; 3. den h. Agnes, Forbilledet for den kvindelige Ungdom; 4. Overberg, den katholske Pædagogiks „Altmeister“; 5. Dr. C. Kellner, de katholske

Læreres Fader og Fører. Pergamentsbladet vil imponere ved sin tankerige Komposition, som ogsaa ved sin værdige Udstyrelse.

Münster. Udstillingen af Jubilæumsgaverne fra Bispedømmet Münster var meget righoldig; der fandtes 86 Messehagler, 5 Korakaaber, 23 Skulder-Velumer, 19 Kalke, 5 Ciborier, 12 Messebøger, 120 Alber, 7 Alterkors, mange Kommunion- og Alterduge, Rochets, kostbare Stolaer, Pulttæpper, Alterlinned, Lysestager, Sygekors, et kostbart Harmonium, o. s. v. Mange kostbare Sager vare sendte Komiteen uden Navns Angivelse, og alle Stænder have deltaget i Anskaffelsen af Gaverne. Entreen ved Udstillingen indbragte 1600 Mark, som benyttes til Fragtomkostninger og Resten tilfalder Messestipendiet.

Kirkelig Kalender.

Søndag den 4. September. 14. Sønd. e. Pintse. Skytsenglefest. — **5. M.** Laurentius Justiniani, Bekj. og Biskop. — **6. Ti., 7. O.** Oktavdage. (Kl. 8 $\frac{1}{4}$ h. Messe for Ansgariusforeningen) — **8. To.** Mariæ Fødsel (fejres offentlig næste Søndag) — **9. F.** Petrus Claver Bekj. — **10. L.** Nikolaus Tolentinus Bekj.
Søndag den 11. September. 15. Sønd. e. Pintse. — **Mariæ Fødsel.**

Mødreforeningen. Tirsdag den 6. Sept. Kl. 8 $\frac{1}{4}$ læses den h. Messe for Foreningen,

Maria-Kongregationen for Ynglinge. Søndag den 4. Sept. Kl. 8 er Fælleskommunion i det nye Jesu Hjærtens Kapel.

Maria-Kongregationen for Mænd. Efter endt Sommerferie tage Møderne atter deres Begyndelse paa Mariæ Fødselsdag, Torsdag den 8. Sept. Kl. 8 Aften i det nye Jesu Hjærtens Kapel, Vesterbrogade 28. — Søndag den 11. Sept. holdes Fælleskommunion Kl. 8 sammesteds.

Til Damerne. Systemen aabnes igjen den første Tirsdag i Septembermaaned til sædvanlig Tid.

Prima Knl fra Skib og Plads leveres i større og mindre Partier til Dagens billigste Priser.

Udmærket tørt Fyrre- og Bøgebrænde leveres til 1 Kr. pr. Sæk. Gode melede **Kartofler**, samt friske Grøntsager haves daglig fra Amager. Aagade Nr. 34. B. i Stuen hos

Chr. J. Bruncke.

En ung Pige, villig og flink til al Husgjerning, ønskes anbragt til 1ste Oktober hos en Familie, hvor der ikke er for mange Børn, og hvor Fruen særlig vil tage sig lidt af hende. Man bedes henvende sig i Frederiksberg Allé 17 hos Priorinden.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

Femogtredivte Aargang.

„Nordisk Ugeblad“ udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer Millech, Store Kjøbmagergade 10, 1. S., Kjøbenhavn. — Redaktør: A. Johansen, Bredgade 64, 1. S.

N°. 37.

Søndagen den 11. September.

1887.

Indhold. To Skytsengle. Dr. Windthorst's Tale i Trier. Efterretninger: Rom.

To Skytsengle.

(Efter det Hollandske.)

(Sluttet.)

En Dag aabenbarede Johannes sine Forældre hele sin Sjølekamp og sin Sejr; han, Grevesønnen, den adelige Slægts sidste Skud, ringeagtede alle de Forrettigheder, som hans Stand bragte med sig, han stødte alle Æresbevisninger og Rigdomme fra sig og vilde for Fremtiden kun delagtiggjøre sig i Kors og Ofre.

Med Vrede og Uvillie vendte Faderen sig bort fra ham. Moderen omfavnede ham grædende; nu mindedes hun sit Løfte, som hun fordem havde gjort: „O, Gud, skjænk mig en Søn, saa vil jeg indvie ham helt og holdent til Dig“. Ofte var hun bleven ængstelig, naar hun senere hen tænkte paa dette Løfte, og hun havde ikke omtalt det med et eneste Ord til sin Søn.

Men nu fordrede Gud selv Opfyldelsen af Løftet, og hun havde Kraft og Mod nok, til at sige sin vrede Husbond: „Vi maa skjænke Gud vort Barn, han har et retmæssigt Krav paa det!“

„Men hvor bliver da vor adelige Slægts Hæder af?“ svarede Greven.

„Den vil ende paa en hæderfuld Maade med en Helgen!“

Det var et saare svært Offer, som fordredes af Greven. Alle hans smukke Forhaabninger og stolte Fremtidsplaner sank sammen til Intet; Kampen var heftig og varede længe; dog endelig lagde Stormen sig, de mørke Skyer forsvandt og det oprørte Hav glattede sin Overflade. — —

Atter knælede Johannes foran sine Forældre, idet han bad dem om deres Velsignelse; Afskedens Time var kommen. Med frejdigt Mod forlod han Fædrenehjemmet, sine jordiske Goder og glimrende Forhaabninger. Han traadte ind i den Orden, som er mest frygtet og hadet af Kirkens Fjender, og som, naar der rejser sig en Storm imod Kirken, sædvanligvis maa udholde de første Angreb. Enhver som saa den fattige Tjener og ydmyge Novice, ahnede ikke, at Mange fordum havde været lykkelige ved at opfylde hans Ønsker og Befalinger. Af den fornemme Grevesøn blev der en from Præst og begejstret Hedninge-Apostel. — —

Den anden Johannes var gaaet en anden Vej. Han vandt, hvad den unge Greve havde forladt. Højere og højere klatrede han op ad Lykkens Stige; han naaede til Rigdom, Ære og Magt. Men ved hvilke Midler?

Ofte vidnede Engelen Aasyn om Smerte og Sorg; alvorlig og formanende hævede han sin Stemme og mindede Johannes om hans Barndoms Gud. Men det varede ikke længe, før den gode Fører maatte tie; hans Stemme blev slet ikke hørt mere. Alligevel forlod han ikke den Vildfarende, men forblev i hans Nærhed, tavs og bedende.

Johannes blev af Greven og Grevinden indsat som Arving i Sønnens Sted og tiltraadte efter deres Død de grevelige Godser. Stolt og ubarmhjærtig herskede han over Godsets Fattige. Han fik Sæde og Stemme i Rigsdagen og misbrugte sin Stilling til at agitere for Kirkens Undertrykkelse og for Ophævelsen af de gejstlige Ordenshuse. — —

En Missionær, som havde virket i mange Aar i Afrika, vendte med en nedbrudt Sundhed tilbage til sit Fædreland, for at tilbringe sine sidste Leveaar i et af Ordenshusene, beskæftiget ene og alene med Forberedelsen til Rejsen over i Evigheden. Men netop den Gang gjenlød Landet af det raa Skrig: „Bort med dem, de ere Fædretandets Fjender, en stadig Fare for Landets Sikkerhed!“ Velsignende deres Forfølgere og Undertrykkere, forlode Ordensfolkene, faa Dage efter Missionærens Ankomst, deres Ordenshuse og droge i Landflygtighed. Men den, som mest havde bidraget til deres Landsforvisning, var Johannes, Grevens Plejesøn, som nu var et af de indflydelsesrigeste Medlemmer i Rigsdagen og en mægtig Pengekonge.

De landsforviste Ordensfolk betraadte, kommende fra Banegaarden, den sidste By i deres utaknemlige Fædreland; her vilde de overnatte, for at overskride Grænsen den følgende Dag. Næppe vare de komne indenfor Byens Port, før en prægtig Vogn rullede forbi dem. En feteret Rigsdagsmand holdt sit Indtog, for at give sine Vælgere Beretning om den tilendebragte Rigsdagssession. En af de Landsforviste saa i Vejret, idet Vognen kørte forbi; ogsaa Herren i Vognen saa hen paa den Gejstlige, men hastigt vendte han Blikket mod den anden Side; — de havde begge kjendt hverandre; Begge fortsatte deres Vej. —

En Aarrække er henrunden. I et prægtigt Værelse i Slottet, hvor fordem to Drengene baade i aandelig og legemlig Henseende opvoxede, til Glæde for Gud og gode Mennesker, laa en Døende paa sit Leje. Hustruen

og Børnene vove næppe at nærme sig hans Smertensleje, saa skrækkelig er hans Tilstand. I et Sideværelse sidde fornemme Herrer, den Syges Venner, ved et Bord, der er velforsynet med de kostbareste Retter og fineste Vine, for at holde Vagt over den Syge. Den Døende klagede og jamrede sig; Krampetrækningerne blev heftigere og Øjnene rullede vildt, da Sygeplejersken viskede ham i Øret, at en „Præst“ ønskede at se ham.

Ved den Døendes Side knælede Skytsenglen, hensusken i stille Bøn. Han stod op; en Sidedør aabnedes forsigtigt og sagte, for at Vogterne i det andet Værelse ikke skulde høre det. En Mand i en simpel Dragt traadte ind i Værelset; han var bleg og nedbøjet; hans Øje var vaadt og hans Hænder rystede. Det var Grev Johannes, som af Kjærlighed til sin fordums Legekamerat havde vovet sig over Grænsen, forklædt som en Arbejder, for at udsone den ubodfærdige Synder med Gud og Kirken. Hans Stemme klang hjærtelig og deltagende; den Syge stirrede paa ham og lyttede; pludselig bedækkede han sit smertefulde Ansigt med de magre Hænder og i en ubeskrivelig vemodig Tone raabte han: „Johannes!“ — og en Strøm af Taarer randt ned over hans blege Kinder.

Den Syges Venner styrtede ind i Værelset: „En Jesuit!“ — De havde gjenkjendt Grevesønnen. Den Gejstlige blev arresteret og kastet i et mørkt, koldt og fugtigt Fængsel, for ved Gendarmeriets Hjælp at bringes den følgende Dag over Grænsen. Men Gud havde besluttet det anderledes; kan kaldte endnu i den samme Nat sin trofaste Tjener bort fra denne Taaredal; i den samme Time udaandede ogsaa den Rige sin Sjæl.

Hvor forskjellig havde ikke Begges Indtrædelse i Livet været, og hvor forskjellig blev ikke deres Udtrædelse!

Paa det haarde Straaleje laa det afsjælede Legeme

af Grevesønnen, som fordem havde hvilet paa bløde Puder i en kostbar Vugge; Landsbyen, som var smykket saa festlig, da han saa Verdens Lys og bragtes til Daaben, vidste nu ikke engang, at han, fordreven fra Slottet, var død ene og forladt i et mørkt Fangehul.

Hele Landsbyen ilede til Slottet, for at se den anden Johannes, som laa paa Paradeseng, smykket med Kranse og Ordener. Og Ligbegængelsen! Foran Ligvognen, der var beslaaet med Fløjls og Sølv, blev Diplomet, der indeholdt hans Ophøjelse i Adelsstanden, baaret paa en sort Fløjlsplude; bag efter Vognen gik den Afdødes Slægtninge og Venner i prægtige Sørgeklæder, tilligemed Regeringens Repræsentanter, flere Foreninger og en stor Mængde af Godsets Bønder og Arbejdere. Ved Graven holdtes der Taler, i hvilke den Afdødes Fortjenester af Landets Kultur og Dannelse hævedes indtil Skyerne.

Kort efter blev ogsaa Ordensmandens Lig, men paa en stille og simpel Maade, nedsænket i Graven; kun den gamle Sognepræst, som fordem havde døbt Begge, stod tilligemed Sakristanen og Graveren ved den aabne Grav og bad et „Fader vor“ for den hensovede Præsts Sjæl. — —

De to Engle havde imidlertid ført de dem anbefædede Sjæle for Jesu Kristi Domstol. Jublende fløj Grevesønnens Skytsengel mod Himlen; i sin Højre bar han som Sejrstegn et Stykke Papir, hvorpaa der stod skrevet, hvormange Taarer hans Myndling havde aftørret, hvormange Sjæle han havde frelst, hvormange Sejre han havde vundet over sig selv. Sørgende fulgte den anden Engel efter; Papiret, som han bar i Haanden, var tomt og blankt.

„Broder“, raabte den første Engel, „Du har jublet for tidligt!“

„Og Du“, svarede den Anden, „har vundet Sejr, fordi din Johannes blev fattig, som min fordem var; men se jeg kommer dog ikke ganske tomhændet;“ han

aabnede den højre Haand, *en kostbar Perle* glinsede i den.

Grevesønnens Sjæl bestod for Guds Domstol; den hørte de trøstefulde Ord: „Du gode og tro Tjener, gaa ind til din Herres Glæder!“ Himlens Porte aabnedes, den himmelske Hærskare jublede den kommende imøde, og Gud sluttede den trofaste Tjener i sine Arme.

Tilbedende knælede den anden Johannes' Skytsengel ned foran Guds Trone; det tomme Blad Papir nedlagte han paa Tronens Trin, men samtidig aabnede han sin Højre og viste Dommeren den kostbare Perle: det var *den angerfulde Synders sidste Taare!*

Dr. Windthorst's Slutningstale i Trier.

Den 34te Generalforsamling af Tysklands Katholiker er nu afsluttet og var utvivlsomt en af de smukkeste, som nogensinde er bleven afholdt. *Trier* var flagsmykket fra Ende til anden, og paa Gaderne herskede der et livligt Røre; i glad Feststemning droge de mangfoldige Festsdeltagere, som vare komne fra Nær og Fjærn, gjennem Triers Gader. Foruden en stor Del Medlemmer af Rigsdagens Centrum, var et anseeligt Antal Katholiker fra alle Tysklands Egne tilstede. — Festhallen, som havde et Fladeindhold af 1260 Meter, var smukt dekoreret. Den bageste Væg smykkedes med samtlige tyske Bispedømmers Vaaben; foran Væggen var opstillet en smuk og virkningsfuld Kolossal-Gruppe, som fremstillede: „Den h. Petrus sender den h. Eucharius til Trier“. Forskjellige Motto'er vare anbragte mellem Guirlander langs Søjlerne, som bare Galleriet. Salen rummede fra 4000 til 5000 Personer og var stadig fyldt

indtil den sidste Plads. Det vilde føre os for vidt, om vi her vilde meddele vore Læsere endog blot et kort Udtog af alle de herlige Taler, som holdtes i de tre Dage, Generalforsamlingen varede. Vi maa derfor nøjes med en enkelt og have da valgt Slutningstalen, som Dr. *Windthorst* holdt ved det sidste offentlige Møde den 1. September, og som paa en vis Maade i al Korthed giver os en Oversigt over hele Generalforsamlingens Virksomhed. Den berømte Centrumsfører ytrede sig saaledes:

„Højærværdigste Herrer Biskopper, højtanseelige Forsamling! Først jeg gaar ind paa selve Sagen, som jeg ønsker at tale om, vil jeg udtale min Tak for *den venlige Modtagelse*, som De her bereder mig og gjentagne Gange har beredet mig. Jeg kan ikke tage imod den *for mig selv*, men jeg kan vel tage imod den som *Medlem af Centrumsfraktionen*, hvem De har at takke for Alt, hvad De saa venligt udtaler Deres Erkjendtlighed for. Men jeg lægger stor Vægt paa at gjøre dette nu, fordi De ved denne Manifestation har givet et klart og tydeligt Svar paa det Spørgsmaal, som liberale og ogsaa andre Blade, som jeg ikke vil nævne, gjentagne Gange have opkastet og drøftet, nemlig Spørgsmaalet, om *Centrumsfraktionen endnu lever, om den har Rod i Landet og om gamle Windthorst er fjærdig*. Jeg mener, at De ved Deres Talrigheid, ved Deres utvetydige Taler, ved de umiskjendelige Kjendsgjerninger, som have tildraget sig her for Alles Øjne, klart og bestemt have udtalt: Centrumsfraktionen lever helt og holdent i det katholske Folks Bevidsthed og Villie, og den gamle Windthorst er heller ikke død. Jeg véd rigtignok ikke, om en af de foregaaende Taleres slaaende Bevisførelse for, at her i det mindste er 101 Mand tilstede*), vil være i Stand til at aabne Øjnene

*) „Köln. Zeitg.“ havde skrevet, at Generalforsamlingen kun var besøgt af 300 Personer, blandt hvilke 100 Fremmede. Den Deputerede Dr.

paa visse Blinde. Jeg tvivler om, at dette vil blive Tilfældet; men da vil det Andet hænde, som vi nu ere vante til: *Blive disse Herrer overbeviste om, at de have løjet, saa tie de.* Mine Herrer! Vi komme desværre til Slutningen; jeg siger „desværre“, thi Forsamlingen har ydet saa meget Opløftende, Belærende, Glædeligt, at man i Virkeligheden gaar bort herfra med et tungt Hjærte, — om mig selv maa jeg i det mindste bekjende dette —; men de daglige Pligter kalde os, og derfor kunne vi selvfølgelig ikke trække Sagen længere ud, endskjønt der enanu foreligger mange alvorlige Gjenstande, som vel vare en Raadslagning værd. Men det har i det mindste i de sidste Aar været Skik og Brug, til Slutning at kaste et lille *Tilbageblik* paa Forhandlingerne, og denne Opgave er tilfaldet mig.

Først maa jeg gjøre opmærksom paa, hvor stor en Tilfredsstillelse det maa være for os, at vi have den Ære at se saa mange Biskopper i vor Midte og af de fraværende Biskoppers Skrivelser at høre, hvor stor Sympathi de have for vore Forhandlinger, og hvorledes de beklage, at de ikke alle kunne være tilstede *). . . . Det Exempel, som de højærværdigste Biskopper have givet os, vil bære Frugt, og jeg tænker, at deres Nærværelse ogsaa vil bidrage til at borttage Illusionerne hos visse Folk, som mene, at det nu var paa Tiden, at vi nedlagde Vaabnene overalt, og at vi ikke havde andet at bestille, end at glæde os over, hvad vi have opnaaet. Hvor vidt vi kunne gjøre dette

Racke fra Mainz meddelte derfor i sin Tale, at han af den Grund var rejst til Trier, for at der i det mindste kunde være 101 tilstede, og var bleven i høj Grad forundret over at finde den store Sal propfuld. End ikke 300 af de bedste Badegjæster fra *Karlsbad* vilde være i Stand til at fylde et Fladeindhold af 1260 Meter. Generalforsamlingens Medlemmer maatte derfor være kolossale.

*) Dr. Windthorst udtalte her Forsamlingens særlige Tak til Biskopperne af *Trier* og *Luxemburg* og til Missions-Ærkebiskoppen af *St. Mauritius*.

i Virkeligheden, derom vil jeg senere tale, men jeg vil dog i Forvejen hæve enhver Tvivl om, at det jo er en Illusion, naar man mener, at Alt nu er ordnet; thi *det er det aldeles ikke.*

Nu maa jeg vende mig til det, hvorpaa ret Mange, tror jeg, vil have et Svar, da det Spørgsmaal saa ofte stilles mig: *Hvorledes forholder det sig for Tiden med de kirkepolitiske Anliggender?* Privatim har jeg regelmæssig henvist til den ærede Præsidents *) indledende Ord, og ogsaa paa dette Sted mener jeg, at hine Ord give os fuldkommen Klarhed angaaende de kirkepolitiske Anliggender. Han har paa sin militæriske Maade meget træffende sagt: Vi befinde os i en *Preliminærfreds* Stadium med Vaabentilstand og Demarkationslinie, og vi ere ivrigt beskjæftigede med det *ultramontane Retablisement*; og naar Bladene ville give Forsamlingen et karakterisk Kjendetegn, saa kunne de ikke gjøre noget bedre, end at skrive over Artiklen: *Ultramontant Retablisement.*

Mine Herrer! Vi tør, naar vi tale saaledes, sikkert ikke glemme, hvad der er opnaaet, og Forhandlingerne i forrige Vinter, og hvad deri blev afsluttet, vil for bestandig være en Gjenstand for Kirkehistorien, og det en saa mærkværdig og betydningsfuld, at der næppe findes dens Lige i hele Historiens Løb. Alle, som have medvirket dertil, fortjene derfor *vor Tak*, og i første Linie tilkommer denne Tak Hs. Hellighed Pave *Leo XIII*, som utrættelig har virket for Freden, som fra Begyndelsen af sit Pontifikat ikke har hørt op med, stadig at fremkomme med nye Forslag i dette Øjemed. Jeg behøver kun at minde om Forhandlingerne, som førtes af *Masella*, om Forhandlingerne, som baade fra Wien og i den sidste Tid ogsaa fra Rom ere blevne førte af *Jakobini*, om de mangfoldige Skrivelser, som Hs. Hellighed egenhændig har rettet til Berlin, og jeg

*) Grev *Ballestrem*.

tror ikke at være indiskret, naar jeg ogsaa henviser til de Bønner, i hvilke han til enhver Tid saa ivrig og indtrængende har ihukkommet de tyske Katholiker. Man har forsikret mig om, at man i et vigtigt Øjeblik af Forhandlingerne har fundet Hs. Hellighed endnu i Midnatstimen knælende i sit Soveværelse, og da man gjorde sig Umage for at erfare, hvad der var Gjenstanden for hans Bøn, fik man det Svar: „Det var de tyske Katholiker, jeg bad for.“ Mine Herrer! *At have en saadan Fader paa Sct. Petri Stol, det er en saare stor Beroligelse!*

Vi kunne fremdeles takke vore Biskoppers Endrægtighed, Standhaftighed og Martyrsindelig for, at vi ere naaede saa vidt. Og den samme Tak skyldte vi den samlede *Gejstlighed*. Mine Herrer! Hvad den samlede Klerus har lidt, og hvorledes den har lidt og og baaret det, det vil for bestandig blive optegnet i Historien. Gejstligheden har udvist en Uegennyttighed overfor Spærreloven og de øvrige Straffe- og Kamplove, en Offervillighed, en Virkekraft trods de Gejstliges ringe Antal, som i enhver Henseende er beundringsværdig; og jeg tror, at vi her paa en højtidelig Maade skulde udtale *det tyske Folks Tak* til en saadan Klerus, fordi den har frelst os fra *Statskirkevæsenet*, fordi den har bevaret os i den rene, faste Tro. Jeg vil ikke gaa nærmere ind paa at drøfte Alt, hvad der har været paatænkt. Men, mine Herrer, det vil og maa jeg sige: *Havde Gejstligheden ikke været saa fast og tapper, saa vilde Meget være sket, som lykkeligvis ikke er sket nu.* Og jeg udtaler saa meget desto hellere denne Tak, som jeg dertil kan knytte det faste Haab, at Gejstligheden ogsaa fremdeles vil vise, at *den har et Hjærte for den Sag, som den tjener, at den ikke mangler Mod, at den er beredt til at bringe nye Ofre, om man skulde søge at benytte Forholdene, som endnu bestaa, til at gjøre den føjelig.*

En Gejstlighed, som har ydet dette, som har taalt

dette, kan ikke rokkes ved nogensomhelst Machination. Det har ogsaa den h. Fader udtrykkelig fremhævet, idet han sagde, at han var forvisset om, at hvad der hist og her kunde være misligt med Hensyn til Koncessionen, det vilde ogsaa i Fremtiden blive fjærnet ved den bestemte og faste Holdning, som Gejstligheden hidtil havde vist. At det katholske Folk har hjulpet med, m. H., hvem kan vel være i Tvivl derom? At de, som det katholske Folk havde gjort til sine Repræsentanter, anstrængte sig for at opfylde denne Opgave efter Pligt og Samvittighed, det tør jeg vel ogsaa paastaa uden at være ubeskeden. Og det tykkes mig, at paa denne Maade vil *Episkopat, Klerus og Folk, helt og holdent forenede med hverandre, være uovervindelige, uovervindelige under Hs. Helligheds Styrelse*, ligesom de forhen vare det. M. H., jeg har udtrykkelig fremhævet, at *vi have gjort et stort Skridt fremad imod Freden; men Freden selv er det dog ikke*. Men da man tør antage, at den gode Villie, ved hvis Hjælp det Nuværende er bleven opnaaet, ogsaa vil vedvare baade fra Regeringens og Hs. Helligheds Side, saa vil, tænker jeg, ogsaa *Resten blive opnaaet*.

Og her kommer jeg da — jeg taler stedse ganske tydelig — til det vigtige Punkt, som foruroliger saa mange Gemytter, ogsaa mit eget, nemlig Spørgsmaalet angaaende *Indsigelsesretten*. Mine Herrer, med Hensyn til Indsigelsesretten og alle de øvrige Punkter, som endnu ere blevne tilbage af Majlovene, maa jeg først fremsætte mit Standpunkt saa klart som muligt for Dem. Jeg vilde for mit Vedkommende ikke være tilfreds, før *status quo ante* (den tidligere Tilstand) *helt og holdent var gjenoprettet*. Og dette Maal vil ogsaa *blive opnaaet*, dersom *vi vedblive at kæmpe ligesaa energisk, som vi hidtil have gjort det, alle Faktorerne i Forening*. Men hvad selve Indsigelsesretten angaar, saa maa jeg dog, fordi jeg har mødt mange uklare Opfattelser i denne Henseende, udtrykkelig bemærke, at der i den

h. Faders Skrivelse meget bestemt tales om, at der desangaaende *endnu føres Forhandlinger*, af hvilke han venter sig et heldigt Resultat, og jeg for mit Vedkommende tror med Sikkerhed at kunne antage, at der *allerede er opnaaet et Resultat* i disse Forhandlinger. Og dette Resultat bestaar deri, at ingen Handling, som en Gejstlig har foretaget i den retmæssige Udøvelse af sit Embede, ligesaa lidt som nogen Handling, han har foretaget i Udøvelsen af sine statsborgerlige Rettigheder, tør gjælde som Grund for Indsigelser.

M. H., De ville indse, hvor betydningsfuld denne Koncession er, saafremt, hvad jeg antager, den er gjort af Regeringen. Thi en Mængde mislige Forhold, som ere blevne iagttagne efter Kirkelovenes Publikation, vilde derved bortfalde; vi vilde i saa Tilfælde ikke længere kunne opleve, at der anstilles Undersøgelser om, hvorledes denne eller hin Gejstlige har forholdt sig overfor de sidste Valg. Thi naar dette ikke skal komme i Betragtning ved Indsigelsen, hvorfor da holde Undersøgelse? Sagerne vilde da stille sig saaledes, at den Gejstlige ikke havde gjort andet, end hvad alle andre have gjort i Opfyldelsen af deres statsborgerlige Rettigheder, og at han, naar han ifølge sit Embede har været nødsaget til at træde op imod En eller Anden, ikke behøver at frygte for, at han denunceres derfor, eller at der paa nogen Maade lægges hans Forfremmelse Hindringer i Vejen. Jeg mener, at vi gjøre vel i, at udtale dette klart og bestemt her, for at Regeringens lavere Organer, som ofte ere altfor ivrige, i Tide vænnes til at undlade slige Velleiteter, som vi saa ofte finde dem optegnede i Bladene. Men jeg gjentager: Heller ikke dette er jeg tilfreds med; jeg vil, kort sagt, *status quo ante*, altsaa Tilstanden, som herskede før Majlovene. Hvorledes man i denne Henseende bør fremkomme med Andragender, og hvad Skridt der bør gjøres, det maa først overvejes; men vi ville under alle Omstændigheder klart og bestemt udtale vore Anskuel-

ser overalt, hvor vi komme tilorde, og Pressen, som repræsenterer os, vil have den Opgave, at sørge for, at denne Fordring og alle de andre, som vi endnu have, ikke gaa i Glemmebogen. Jeg er overbevist om, at den vil opfylde denne Pligt, om end naturligvis i Former, som passe til en Tilstand, der afgjort *hælder mod Fred.*

Mine Herrer, De vil give mig Ret, naar jeg siger, at *Tysklands katholske Presse* i høj Grad har gjort sig fortjent af Kampens Ophør og Fredens Fremme, og de Mænd, som virke i den, fortjene vor fulde Tak. Jeg har af og til hørt dadlende og misbilligende Ytringer angaaende denne eller hin Udtalelse, angaaende denne eller hin Artikel i et eller andet Blad. M. H., jeg mener slet ikke, at en Dadel hist og her ikke skulde være begrundet; men enhver, som kjender lidt til Presseforhold, til Arbejdet, som er forbundet dermed, til Hastigheden, hvormed der maa arbejdes, han maa sige, at man maa være yderst forsigtig med slig en Dadel, og at man fremfor alt ikke maa gjøre Herrerne modløse; thi de staa som Forkæmpere og maa ofte længe i Forvejen, førend Folkets kaldede Repræsentanter kunne optræde, give Signalet og gjøre Allarm. Jeg har for-gjæves søgt at finde en Analogon i Historien, efter hvilken en Presse, som forhen kun existerede svagt, i saa kort et Tidsrum er voxet op til et saa stort *Kæmpe-træ*, saa at vi næsten kunne sige, at vi snarere have for mange katholske Blade, end for faa *Lader os ikke forsømme Pressen!* Vi trænge i høj Grad til den, — i høj Grad, thi vi maa under alle Omstændigheder sørge for, at enhver Utilbørlighed, som finder Sted, enhver Uregelmæssighed, som indtræder, strax paatales. Thi det kan jeg sige Herrerne: *man lader ofte, som om man ringeagter Pressen, men Respekt have de dog Alle for den.*

Mine Herrer, vi maa desuden ogsaa drage Omsorg for, at *Kirkens Interesser* ogsaa fremmes i *Literaturen*,

og dette foranlediger *Görreselskabet**) paa den direkteste Maade. Vi bør derfor ogsaa fremme dette Selskab i enhver Henseende, indtræde i det som Medlemmer, købe dets Foreningsskrifter, deltage i dets Forhandlinger, og fremfor alt holde dets Aarbøger og, efter bedste Evne, levere det Artikler, som egne sig til Publikation. Og da man ikke kan sige Alt paa én Gang, saa vilde jeg især gjøre opmærksom paa, at alle vore ældre saavel som yngre Kræfter overhovedet skulde anstrænge sig for at *bearbejde Historiens Omraade fuldstændigere*, end det hidtil har været Tilfældet. Vi tør ikke skjule det for os, at Katholikerne ingenlunde have holdt Skridt med de Andre i Henseende til historiske Arbejder. Det har sine forskellige Aarsager og er slet ikke Katholikernes Skyld, men en Følge af Forhold, som jeg øjeblikkelig forbigaar her, fordi jeg ikke vil være skarp. Men nu er det dobbelt nødvendig; thi vi se jo af Tildragelserne i Göttingen ved Jubilæet, af Forhandlingerne i Frankfurt, at den rosværdige Forretning, at angribe os og at fremstille Historien i et ensidigt og ugunstigt Lys, bestandig vedvarer og grasserer.

Og derfor maa jeg sige: *vi skulle kultivere Historien i enhver Retning*, og vi skulle tage vor *Janssen* til Mønster! Janssens Værk er efter min Overbevisning det fortjenstfuldste Værk, som er udkommet i dette Aarhundrede, og Abonnementet paa 21,000 Exemplarer beviser, at dette ogsaa erkjendes. Jeg har ikke noget Indblik i Forlæggerens Bøger, og selv om jeg havde det, vilde jeg jo ikke være i Stand til at meddele det; men jeg véd fra min egen Omgivelse i det nordlige Tyskland og ud derover — jeg sigter navnlig til *Danmark* —, at der sælges der en stor Del Exemplarer af dette Værk, og at det sønderknusende farer ind mellem Fordommene, som i saa mange Henseender ere udbredte

*) I Danmark arbejder *Ansgariusforeningen* i samme Øjemed.

der med Hensyn til katholske Sager, fordi Protestanterne i Skolerne høre og læse en Historie, som aldrig har eksisteret andensteds, end i deres Fantasi, som have skrevet den. Og Hr. Janssen har uden Barmhjertighed revet Masken af disse Historieskrivere. Maatte Gud forunde ham Sundhed til, ret snart at udgive de følgende Bind! Han vil derved have skabt sig et evigt Mindesmærke. Men jeg minder derhos ogsaa om den betydelige Historieskriver *Onno Klopp* og mange andre, som, samlede af Gørresselskabet, arbejde med Iver og Duelighed. Men de skulle og maa arbejde flittigt og hurtigt; thi som Forholdene nu ere — jeg gjentager det — ville vi ved Hjælp af Historien, ved Hjælp af den sande og uforfalskede Historie afvæbne vore Modstandere paa den virksomste Maade. (Fortsættes.)

Efterretninger fra Ind- og Udland.

Rom. *Schahen af Persien* vil paa sin Rejse til Europa ogsaa besøge *Vatikanet* og overrække Leo XIII kostbare Foræringer i Anledning af Jubilæet.

— Astronomerne *P. Ferrari*, *Luis* og *Mutti*, som Paven havde sendt til Rusland, for at iagttage Solformørkelsen, ere vendte tilbage til Berlin. Deres Rejse var desværre forgjæves, da Himlen var bedækket med Skyer i Formørkelsens Øjeblik. Interessant er det, at de paa deres Rejse ikke turde berøre *Polen*.

— Den *sydaustralianske Regering* har ved Ærkebiskoppen af Sidney, Kardinal *Moran*, ladet Propagandaen vide, at den stiller 300,000 Tdr. Land til Raadighed for de Missionærer, som ville overtage Civiliseringen af de derværende Indfødte. Paven har derfor anmodet Propagandaen om at sende det nødvendige Antal Missionspræster til Australien.

— „*Cittadino di Brescia*“, et Blad, som sædvanligvis er vel underrettet, meddelte for nogle Dage siden,

at den italienske Minister *Crispi* har oprettet en *udstrakt Spionage-Forretning*, som muliggjør det for ham, at faa Besked om Alt, hvad der angaar den h. Stols diplomatiske Forhold og dens Forbindelser med Katholikerne i og udenfor Italien. Det romerske Blad „*Osservatore Romano*“ stadfæster nu det andet Blads Meddelelser og tilføjer, at Pavens Frihed derved er bleven endnu mindre end den almindelige Statsborgers. Og hvem kan vel ogsaa tale om Frihed der, hvor en Regering erfarer Pavens Hensigter, førend disse komme til Udførelse, og oven i Kjøbet, naar denne Regering kun gaar ud paa, at hindre Udførelsen af de pavelige Hensigter. Leo XIII's Stilling er ved dette Spionagevæsen bleven saa utaalelig, at han end ikke kan forhandle med Kirkens Børn og Regeringerne, uden at en fjendtlig Magt kan bemægtige sig Embedshemmelighederne.

Kirkelig Kalender.

Søndag den 11. September. 15. Sønd. e. Pintse. — **Mariæ Fødsel.** — **12. M.** Mariæ Navnefest. — **13. Ti.** Oktavdag. — **14. O.** Korsets Ophøjelse. — **15. To.** Oktav af Mariæ Fødsel. — **16. F.** Kornelius og Cyprianus, Biskp. og Mart. — **17. L.** Frants af Assisi Vundemærker.
Søndag den 18. September. 16. Sønd. e. Pintse. Mariæ syv Smertes.

Maria-Kongregationen for Mænd. Søndag den 11. Sept. Kl. 8 er Fælleskommunion i Jesu Hjertes Kapel (Vesterbrogade 28).

Unio. Idag Søndag den 11. Sept. Kl. 4 præcis afholdes Præmiekeglespil i Sommerlokalet. Listen til Tegnning henligger i Lokalet, og Tegningen slutes umiddelbart før Spillet's Begyndelse.

St. Josefs Gilde. Alm. Møde for alle Brødre afholdes Mandag den 12. Sept. 8¹/₄ Aften præcis i Sommerlokalet.

Pave-Jubilæet. De forskellige Foreningers Indsamlinger i Anledning af Jubilæet afsluttes den 15. Oktober.

En ung Pige, villig og flink til al Husgjerning, ønskes anbragt til 1ste Oktober hos en Familie, hvor der ikke er for mange Børn, og hvor Fruen særlig vil tage sig lidt af hende. Man bedes henvende sig i Frederiksberg Allé 17 hos Priorinden.

Korrespondents. Soli Deo gloria (Aarhus): En hjertelig Tak for de tilsendte 100 Kroner, som skulle blive overleverede Hr. Præfekten ved hans Hjemkomst. Hvis De ikke har noget derimod, vilde jeg gjerne dele dem mellem Rosenkranskirken og Ansgariusforeningen.

— Svendborg beder Redaktionen takke den ædle Velgjørerinde for den smukke Rochet, hvilket den herved opfylder.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

Femogtredivte Aargang.

„Nordisk Ugeblad“ udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer Millech, Store Kjøbmagergade 10, 1. S., Kjøbenhavn. — Redaktør: A. Johansen, Bredgade 64, 1. S.

N° 38.

Søndagen den 18. September.

1887.

Indhold. Dr. Windthorst's Tale i Trier. Pave-Jubilæet. Den engelske Kirke i Esplanaden. Efterretninger: Kjøbenhavn, Tyskland, Bochum, Trier, Rom.

Dr. Windthorst's Slutningstale i Trier.

(Fortsat).

Mine Herrer! Det var foreløbig Alt med Hensyn til de kirkelige Forhold og hvad der hænger sammen dermed. Men jeg kommer nu atter en Gang tilbage til *Skolespørgsmaalet*, som efter min Overbevisning har lige saa stor, maaske endnu større Betydning. Dersom Skoleforholdene ikke blive forandrede i Tyskland, saa forudsiger jeg, at *det vil blive en Umulighed, at opretholde et ægte kristeligt Sindelag, en ægte Religiositet!* Det have ogsaa vore Modstandere ofte nok sagt, og i de kirkepolitiske Forhandlinger, som vi maa føre i Berlin, henvises der til Trøst for vore Modstandere stedse til: „*I have jo Skolen endnu, Skolen er Statens Sag*, og med denne Statsanstalt vil man kunne gjøre alt, hvad man lyster.“ At de, som tale eller handle saaledes, ere i

god Tro, det tvivler jeg ikke om; de handle netop efter deres *Overbevisning*, og denne maa vi respektere, og saafremt det drejer sig om en eller anden Lov, saa maa vi adlyde Loven. Men det er netop Hovedsagen: *Vi kunne ikke tillade, at Modstanderne alene disponere over Skolen, og det gjøre de nu.* Læs alle Forhandlingerne: hvor tre af disse høje Skolemænd ere komne sammen, der kan man være forvisset om, at der lægges Planer op imod os. Tilstanden, der bestod før Kulturkampen, er forskjellig i de forskjellige Lande og der kan derfor ikke forhandles om den her i det Enkelte, da vi skulle forhandle almindelige tyske Anliggender; men Grundkarakteren er den samme overalt: *at Staten alene afgjør*, rigtignok efter at have forhørt sig hos Kirken og, som man siger, med den størst mulige Hensyntagen overfor Kirkens Ønsker; men at Kirken selv er udelukket, at Virksomheden, som indrømmes den i Skolen, simpelthen betragtes som en Koncession, som et Naadesbevis fra Statens Side: det er fuldstændig imod al Ret, thi Skolen er bleven plejet og opdraget af Kirken, og man har da, efter at den var voxet til, kastet Kirken ud. *Skolen tilhører Kirken, og frem for alt ogsaa Forældrene*, og dog have Forældrene med Hensyn til Lærernes Ansættelse saa godt som slet intet at sige i vore Dage, lige saa lidt som med Hensyn til Opsynet over dem. Det er ikke til at udholde. Men det er i det væsentlige gennemført saaledes ved Skoleopsynsloven, som blev givet i Halvfjerdserne som en Frugt af Kulturkampen. *Denne Skoleopsynslov maa frem for alt ophæves!* Jeg ved, at denne Udtalelse vil paadrage baade mig og Dem, som tilsyneladende sammenstemme med mig, mangfoldige Angreb; thi jeg tror, at mindst 75 % af alle Skolemændene ville være mine Modstandere. Men ogsaa i kirkelige Anliggender, saa det forhen daarlig nok ud; man har hundrede Gange sagt mig, selv Folk, som mente det godt: „Skaan Deres Kræfter, De er en gammel Mand, De opnaar dog Intet.“ Men

vi *have* dog opnaaet Noget, og, mine Herrer, vi ville ogsaa opnaa endnu mere, dersom vi ere taalmodige og udholdende, thi til sidst vil man dog blive nødsaget til at respektere *Forældrenes Ret*, og jeg tror, at de *uafsættelige Skoleinspektører*, som jeg en Gang har kaldt vore *Hustruer*, endnu ikke ere døde og med al Energi forlange af deres Mænd, at de skulle træde i Skranken for, at Skolen atter blev fuldstændig kirkelig, saaledes som den forhen var det. Det var ogsaa Meningen i den Tale, som vi have hørt angaaende Kvindens Opdragelse. Mine Herrer, det er altsaa Maalet, henimod hvilket vi maa arbejde med den størst mulige Bestemthed. Jeg har sagt Dem, at Kampen er lang, og derfor siger jeg fremdeles, at vi som den fornemste og vigtigste Forholdsregel, hvad jeg fremhævede ovenfor, maa fordre, at Religions-Undervisningen fuldstændig og udelukkende overdrages paa ny til Kirken. M. H., naar det tillades, at *den Gejstlige* af denne eller hin Grund, som intet Menneske kan billige — vi have jo læst det i Bladene —, udelukkes fra Skolen, og Undervisningen i Statens Navn da gives af en Anden, saa er jo ingen anden Lære mulig mere. Frelseren har ikke overdraget til Staten, til Ministrene, til Gehejmeraaderne at undervise i Religionen, men han har givet *Kirken* og sine Apostle det Hverv! Og Fordringen forekommer mig saa klar, saa ubestridelig, at den nødvendigvis vil blive opfyldt, saafremt vi kun kraftig rejse den og konsekvent vedblive at fordre. Og, hvor ugjærne jeg end vilde gjøre dette Spørgsmaal til Gjenstand for en Drøftelse i den næste Landdag, kan jeg dog sige Dem: dersom ingen anden gjør det, vil *Jeg* indkomme med fast og bestemt formulerede *Andragender* angaaende *Religionsundervisningen*. Religionsundervisningen ville vi have helt og holdent igjen, og de, som af Biskopperne bemyndiges til at give Religionsundervisningen, skulle paa ingen Maade staa under nogen anden Kontrol. Læreren skal ikke have noget at sige desangaaende, og Skoleraa-

derne ejheller. Naar vedkommende Gejstlige foretager noget i Henseende til Religionsundervisningen, som ikke kan forenes med den øvrige Disciplin, og som maaske kan give Anledning til Betænkelighed, saa er Biskoppen der, til hvem Øvrigheden kan væde sig, for at Sagen kan afhjælpes; men at skaffe Sagen ordnet ved egne Midler, det er det samme som at ophæve Kirkens selvstændige Lærekræfter.

De ser, mine Herrer, at *Opgaverne*, som foreligge, ikke ere smaa, og der hører en vis Tillid og et vist Mod til, for at opfylde dem; men dersom vi ville trænge igjennem, saa er det nødvendigt, at vi stedse have et Organ paa rede Haand, som træder i Skranken for os. Da Virvaret, af hvilke 30 Aars Krigen fremgik, blev afsluttet i den vestfalske Fred og i Lovene og Forordningerne, som paafulgte, da var den Grundsætning den ledende, at der i *religiøse* Anliggender aldrig kunde fattes Beslutninger af Majoriteten, som vare bindende for Minoriteten. Nu ere vi i næsten alle Staterne, endog i Bayern, absolut underkastede Majoriteterne, og det afhænger af disse Majoriteters gode Villie og Naade, om de ville bevilge eller ej de billigste Fordringer, selv om disse understøttes af Regeringen. De vil jo, hvad Preussen angaar, strax i næste Session kunne overtøye Dem om, hvorledes Majoriteten tilbageviser vore Andragender med Hensyn til Religionen og Skolen.

Men, mine Herrer, da jeg i disse Dage overvejede dette Spørgsmaal, havde jeg den Ære, at sidde ved Siden af en engelsk Biskop, som har bæret os med sit Besøg, og for hvis Nærværelse vi takke, — ligesom vi ogsaa af ganske Hjærte takke for den Hilsen, som Hertugen af Norfolk har sendt os. Jeg spurgte mig da selv, hvorledes gaar det til, naar der i England, det konstitutionelle Livs egentlige Land, indbringes et nyt Andragende, som ikke ganske staar i Samklang med den saakaldte offentlige Mening? Det indbringes da først, bekæmpes, en ganske lille Hob stemmer for det;

i den følgende Session indbringes det paany, og saaledes vedbliver det at gaa, men med stigende Fremadskriden i Henseende til Majoriteten, — og endelig lykkes det dog! Paa denne Maade have Englænderne sat Katholikernes Emancipation igjennem.

Men Folk maa ikke tro, at vi ville gjøre det, for at lære mindre, end vore andre Medborgere. Nej, m. H., Ingen kan være mere overbevist om, end jeg, at enhver Katholik maa virke overordentlig mere i sin Stand end hans Medmennesker, som ere Medlemmer af andre kirkelige Samfund, fordi Katholikerne i det borgerlige Liv ikke finde den samme Velvillie, som bliver Andre til Del i enhver Stilling, paa ethvert Samfundstrin.

Mine Herrer, det har jeg sagt de unge Herrer, ved den Sammenkomst, som Studenterne havde her forleden Aften: Jeg glæder mig over, at I glæde Eder her, og at I ere komne til Stede her, for at se, hvad eders ældre Kamerater, eders Fædre, eders Onkler, eders Brødre foretage sig; men glemmer ikke, at Hovedopgaven er, *at I lære Noget*; I maa *udmærke* eder i enhver Retning, ellers blive I til Intet. Dovenskab bringer intet Menneske videre, og jeg er af den Mening, at vi maa forelægge os det Spørgsmaal, om vi dog ikke nødvendigvis burde anvende endnu mangan lille Time, som nu passiares bort eller endog spildes ved at drikke *Formiddags-Øl*, til at lære noget, til at foretage os noget, som kunde være til Nytte for vor Uddannelse. Tidsforholdene have overalt deres Vanskeligheder, og det er slet ikke let for Nogen, at fortjene det daglige Brød og at grundlægge og underholde en Familie. Derfor se vi denne Kappelstrid alle Vegne, baade paa det aandelige og materielle Omraade, som har hidført en Konkurrence, som ikke lidet bidrager til, at gjøre Arbejderforholdene, og ogsaa de Studerendes, saa ugunstige, som de desværre ere for Tiden. Det kan man kun nogenlunde gjøre godt igjen ved fordoblede An-

strængelser. Og derfor gjentager jeg stadig: *Arbejd og bed! Thi uden Bøn gavner Arbejdet intet.*

Dernæst gjør jeg opmærksom paa, at vi gjøre vel i at opretholde *Fædrenes Skikke*, nemlig Sansen for at det arvede Gods forbliver i Familien. I mit Hjem og i min Valgkreds kan jeg vise Herrerne og Damerne, hvorledes et *Grundstykke* og et *Damesmykke* bevares gjennem Aarhundreder i en Familie, og naar jeg kommer til Bryllup der, saa har det altid været en Glæde for mig, naar jeg saâ Moderen eller en nær Slægting smykke den unge Hustru, ved hendes Indtrædelse i Huset, med Familiesmykker, som allerede ere blevne baarne der i Hjemmet i to hundrede Aar. Jeg maa rigtignok anklage mig selv for, at jeg engang har forsyndet mig slemt mod denne gode Skik, idet jeg modtog et Andragende fra den engelske Regering, om at opkjøbe en Del af Kvindesmykkerne i disse Egne, fordi de skulde benyttes til at fremme Kunst-Haandværket i England; og nu er desværre Spekulationen indtraadt, og man afkøber nu Bønderkonerne de smukke Sølvkors, som stamme fra deres Oldemødre, og giver dem gyldne i Stedet — saa højt skatter man nu disse Arbejder. Jeg anfører dette, fordi jeg gjerne vilde se den konservative Aand opretholdt. Det gjælder ikke alene Smykkerne, men fortrinsvis *Grundejendommene*. Sønnen skal ikke glemme sin Faders Gods og Arvelod, som allerede Generationer have ejet. Jeg siger dette med Villie, fordi *code Napoleon* har indvirket meget forstyrrende i denne Henseende, og de mislige Forhold, som for en stor Del existere i Frankrig, hidrøre ogsaa fra, at dette konservative Familie-Sindelag ikke længere er til Stede der.

M. H., nu have vi desuden beskæftiget os med mange andre vigtige Ting i disse Dage. Først have vi mønstret de forskjellige *Foreninger*, som navnlig have udviklet sig i Kulturkamp-Perioden. Og det er ganske mærkeligt, at det Gode tilsyneladende trives bedst, naar

der er et vist *Tryk* til Stede; Nøden synes mangan Gang alene at være i Stand til at overvinde Lunkenheden, og alle vore Foreninger, som vi have holdt Mønstring over, *blomstre* og *udvikle sig* daglig mere.

Der er først *Missions-Foreningerne*, som vi maa se hen til. Ogsaa forrige Gang har jeg ytret mig angaaende dette Spørgsmaal. De vide alle, at Tyskland i de senere Aar er traadt ind i Rækken af de Stater, som have *Kolonier*, og vi besidde dem allerede baade i *Afrika* og *Australien*, og ville faa endnu flere. Vi mangle imidlertid *Missionærer* og *Anstalter*, hvor hine kunne uddannes. Det er min Overbevisning, at vi ikke kunne understøtte de tyske Missioner for ivrigt, fordi andre Nationers Missionærer, som i denne Henseende ere komne os i Forkjøbet — det er navnlig Fransk-mændene —, ikke ville have den Fremgang i de tyske Kolonier, som tyske ville have. Ja, hidtil har man ikke en Gang kunnet opnaa, at slige „fremmede“ Missionærer saadan uden videre tilstedes Adgang til de tyske Kolonier, man vil ogsaa der gennemføre Nationalitets-Principet. For at faa *tyske* Missionærer, maa vi ogsaa have *Missions-Anstalter*, hvori de kunne uddannes, og saa længe vi ikke have saadanne Anstalter i Tyskland, maa vi benytte andre. Og jeg tror heller ikke at tage fejl, naar jeg antager, at det højærværdige Episkopat allerede staar i Begreb med at træffe Foranstaltninger i denne Henseende. Men jeg benytter her Lejligheden til at gjøre opmærksom paa Missionshuset i *Steyl* og paa Oblaternes Anstalt i det hollandske Limburg, hvor Ynglinge optages og opdrages langt billigere, end paa Gymnasiet, og hvis Elever allerede ere i Virksomhed som Missionærer i Afrika, Amerika og selv i Shanghai.

Vore øvrige Missionsforeninger ere jo alle bekjendte, og vi ville sikkert ikke forsømme, at være virksomme i denne Retning. Dertil hører ogsaa *den h. Gravs-Forening* og *Palæstina-Foreningen*. Forrige Gang har

jeg ikke nævnt Palæstina-Foreningen, fordi jeg glemte det; men derfor ligger den mig ikke mindre paa Hjærte. Thi hvem kunde vel et Øjeblik være Vidne til, at man fra alle Kanter vil tage det forjættede Land i Besiddelse, hvor Frelseren har virket, og vi Tyskere alene skulle blive mere og mere trængte tilbage. Vi maa i enhver Henseende gjøre os gjældende i Palæstina, for at ikke Andre alene skulle bemægtige sig Herrens Grav og de Steder, som ere saa hellige og dyrebare for os.

En Slags Mission er det ogsaa, at drage *Omsorg for Udvandrerne* her fra Landet. Ere disse Folk godt underviste i Religionen hjemmefra og tage de et varmt katholsk Hjærte med sig over Havet, saa ere de i og for sig fødte Missionærer; og derfor er det af største Vigtighed, at, naar Nogen engang bestemmer sig til at udvandre — jeg raader Ingen dertil; thi jeg holder af Grundsætningen: Bliv hjemme og ernær dig redelig! — men naar Nogen nu engang vil det, vi da drage Omsorg for at han selv ikke lider Skade paa sin Sjæl, og at han, her som hinsides Havet, finder de Foranstaltninger, som kunne sikre ham i denne Henseende. Og hvor rigtige mine Anskuelser have været, at Udvandrerne, naar de ere gode, blive de fortræffeligste Missionærer, det har jeg netop i de sidste Uger haft de bedste Beviser for. Da jeg var i Ems, har jeg til min Glæde haft Besøg af flere Amerikanere, som vare gaaede over som almindelige Arbejdere, og som, efter at de havde sammensparet sig en Smule, havde helliget sig Studierne og nu indtogte fremragende Stillinger blandt Missionærerne. Sognene ere rigtignok en Smule store, men det ligger i, at der endnu er Mangel paa slige Missionærer. Derfor har *Rafaelsforeningen*, som arbejder for disse Anliggender, en overordentlig stor og velsignelsesrig Betydning.

(Sluttes.)

Pave-Jubilæet.

Det synes, som om Østerrig vil komme til at indtage en fremragende Plads i den vatikanske Udstilling i Anledning af Pave-Jubilæet, ikke alene i Henseende til Gavernes Mængde og Værdi, men frem for alt i Henseende til kunstnerisk Udførelse. Som det sædvanlig er Tilfældet, naar det gjælder om at fremme katholske Interesser, at Østerrigs katholske Adel staaer i Spidsen og viser en sjælden Offervillighed, saaledes har den ogsaa paa en fremragende Maade deltaget i Ydelsen af Gaver til dette Jubilæum og har derved paa ny glimrende lagt sit trofaste kirkelige Sindelag for Dagen. Det herlige Kors til en Værdi af 100,000 Gylden, som Adelen i Wiener-Ærke-dioceset vil tilvejebringe, og hvortil ogsaa Kejseren, denne ægte kristelige Monark, har ydet et betydeligt Bidrag, aflægger Vidnesbyrd om Gavernes ædle Sindelag og ikke mindre om Østerrigs højt udviklede Kunstindustri. Dertil slutte sig talrige Arbejder fra fromme Damer blandt Østerrigs fornemste Familier. Alt, hvad der er nødvendigt til Altertjenesten eller kunde være til Nytte for Missionskirker, findes i rigeste Udvalg forarbejdet af Aristokratiets Damer. Men disse staa ikke alene. Alle Stænder, fra Prinsessen indtil Tjenestepigen, frem for alt Damerne i Borgerstanden, kappes ligeledes om at forfærdige Paramenter og Kirkelinned, og det ene Bispedømme synes at ville overgaa det andet i saa Henseende; ja, der findes blandt disse Sager endog sande Kunstværker af kvindelig Duelighed og travl Flid. Men heller ikke Mændene staa tilbage for Kvinderne, hvad angaar Offervillighed. Fremragende Kunstnere, navnlig fra Bispedømmerne Brixen og Trient, have leveret Mesterværker for den h. Fader, de talrige katholske Foreninger og Kasinos bringe tildels kunsthæderdigt udstyrede Adresser, fra Klostre og Stiftelser ere

anmeldte pragtfulde kirkelige Kar, kostbare Kalke, Monstranser o. s. v., Tyroler-Glasmaleriet vil ogsaa ved denne Lejlighed møde med sine med Rette berømte Frembringelser, de katholske Boghandlerfirmaer samle Bibliotheker, den katholske Presse overrækker et Festalbum, brave Mestre sende Produkter fra deres Værksteder. Enhver Gren af menneskelig Viden og Kunst er repræsenteret.

Paa denne Maade kappes alle Stænder og Stillinger om at bidrage deres til Forherligelsen af den h. Faders gyldne Jubilæum. Men ogsaa de enkelte Bispedømmer kappes indbyrdes. Wien og Nedre-Østerrig lægge særlig Vægt paa Kunstgjenstande; Øvre-Østerrig sender prægtige Gaver paa Paramentikens Omraade; Salzburg og Tirol søge atter at fremtræde ved kirkelige Kunstværker. Steiermark lægger særlig Vægt paa Indsamlingen af en ret betydelig Sum Peterspenge; Ungarn møder med værdifulde Gjenstande paa Guldsmedekunstens Omraade; Polen sender kostbare Broderier; Mähren og Bøhmen ville glimre paa Videnskabernes, Paramentikens og Kunstens Omraader.

Men Østerrigs Katholiker ville ikke alene ofre den h. Fader Foræringer og Kjærlighedsgaver i Mængde, de ville ogsaa personlig vise ham deres Hengivenhed og Troskab. Talrige Valfarter til Rom ere vedtagne, og en Massedeltagelse kan allerede nu stilles i Udsigt. Rækken af disse Hyldings-Karavaner vil blive aabnet af Ungarn, hvorefter de øvrige Dioceses ville følge. Hist og her vil der ogsaa blive foranstaltet større katholske Sammenkomster. Disse imponante Manifestationer paa Trosiver og Hengivenhed for den h. Stol ere i vore Dage lige saa trøstefulde som i høj Grad betydningsfulde. Modstanderne ere Vidnetil Katholikernes Enighed, de belæres om, at disse som én Mand ville samle sig om den øverste Hyrde og danne en fast Phalanx til Kirkens Forsvar; Katholikerne derimod høste ny Kraft af dem og ny Begejstring, og Kristi

Statholders Jubelfest vil saaledes blive til en Jubelfest for hele den katholske Verden. Vor h. Kirkes universelle Karakter træder netop i disse kommende Jubilæums-Festligheder for Dagen i hele sin Vælde og Magt.

Den engelske Kirke i Esplanaden.

(Efter „Berl. Tidende“.)

Den anglikanske *St. Albans Kirke* i Esplanaden ved Indkjørselen til Langelinie er nu fuldført. Viskulle i det Følgende give nogle Oplysninger om denne lille, idyllisk beliggende Kirkebygning.

Kirken, er, som bekjendt, opført i engelsk Gothik, og der er gjort Alt for, at den saavel i sin Helhed som i sine Enkeltheder kan gjøre Indtryk af at være en Kirke af samme Art, som man ser dem i England; og det er da nærmest Hjemlandets Landsbykirker, man har haft for Øje. Løjnefaldende er det Materiale, Bygningen er opført af: Flint, indfattet med Faxesten. Det er — naar undtages et lille Hus paa Knuthenborg — den første Bygning, der er opført af dette Materiale, som forekommer os at tage sig baade ejendommeligt og smukt ud. Taget er af engelsk Tegl (brindled tiles).

Vende vi os til Kirkens Indre — hvor der ialt vil blive ca. 200 Siddepladser — da viser det sig — at saavel Korets spidsbuede Loft som Skibets tildels tøndehvælvede Loft er tækket med Fyrretræes-Brædder; det ser i Øjeblikket ligesom noget ufuldført ud, men denne Dækningsmaade hører med til den engelske Stil, og naar Træet med Tiden bliver mørkere, vil ogsaa Udseendet blive kjønnere. Gulvfliserne — af brændt Ler — skrive sig fra England; de ere lagte som Mosaik og i forskellige Mønstre og Farver; ogsaa den nederste

Vægbeklædning bestaar af glasserede, engelske Fliser, Trappetrinene, som føre fra Gulvet op til Koret, ere derimod af rød, svensk Kalksten. Under Stolestaderne paa Gulvet er Parquetgulv (lagt i Beg). Alter, Prædikestol og Døbefont ere alle af Terrakotta og Gaver fra den store engelske Fabrikant *Doulton*; de ere prydede med farvede og glasserede Søjler. I Alteret ses til hver Side i Relief Himmelfarten med den vantro Thomas og Judas, der giver Kristus Forræderkysset. Orgelet, der findes tæt oppe ved Koret paa den søndre Side, er en Gave fra en Anonym; det er udført af Dhrr. Walker & Søn i London.

En af Kirkens skønneste Prydelser er *Glasmalerierne*, der ere skjænkede af Forskjellige. Glasmalerierne i Koret — ovenover Alteret — forestille Korsfæstelsen med mindre Billeder af Maria, Johannes og Maria Magdalena; fremdeles er der Billeder af Mariæ Bebudelse, Nadveren og Johannes ved Graven samt paa Siderne de fire Ærkeengle.

De store Glasmalerier i Vestgavlen forestille for det Første Kirkens Helgen *St. Alban* og dernæst Helgenerne *St. Knud*, *Edvard Bekjenderen* og *St. Georg*. *St. Alban* var som bekjendt det kristne Englands første Martyr. Han staar i et ejendommeligt Forhold til *St. Knud* (*Knud den Hellige*), som indførte hans Relikvier her til Landet og selv led Døden i *St. Albans Kirke* i Odense. *Knud den Hellige* er jo desuden en af Prinsessen af Wales' Forfædre, ligesom han i sin Tid var Danmarks Skytshelgen, vor nationale Helgen. *Edvard Bekjenderen* var Englands ældste Skytshelgen og tillige den engelske Kongeslægts Stamfader og Prinsen af Wales' Navne. *St. Georg* endelig er Englands nuværende Skytshelgen. Ovenover disse Helgenbilleder ses Billeder af Engle, som holde dels Baand med Helgenernes Navne, dels Skjolde med Helgenernes Emblemer. Øverst ses Duen, omgivet af Kerubhoveder.

Kirken, der har været tagen i Hovedentreprise af

Faxe Kalkværk, er opført efter Tegning af den engelske Arkitekt, Mr. *Blomfield*. Den danske Arkitekt, Prof. *Fenger*, har, med Hr. *Bertram* til Konduktør, ført det øverste Tilsyn med Bygningen.

Efterretninger fra Ind- og Udland.

Kjøbenhavn. *Pergamentbladene*, som de forskellige Menighedsforeninger agte at anskaffe i Anledning af Leo XIII's 50aarige Præstejubilæum, ere af Generalkomiteen bestilte hos Hr. Kunsthandler *E. Bojesen*. Saasart de ere ankomne, vil der ske Meddelelse om, hvor de kunne afhentes. Følgende Foreninger agtes optagne i Pergaments-Albumet: Begge Maria-Kongregationerne, Vincentsforeningen, Ansgariusforeningen, Unio, Svendeforeningen, Sct. Josefs Gilde, Sangforeningen, Den katholske Syge- og Ligkasse, Mødreforeningen, Mariaforeningen, den levende Rosenkrans, Tyndeforeningen m. fl. samt de fleste Provinsmenigheder. *Bibliotheket*, som skal overrækkes den h. Fader, vil give et Overblik over den katholske Literatur, som er udkommen i Danmark i de sidste 10 Aar, og tæller over 30 Bind. Den *kirkelige* Festligholdelse af Jubilæet vil rimeligvis finde Sted den 31. Dec. d. A. eller den 1. Jan. 1888; den *verdslige* Fest vil derimod først blive afholdt i Januar 1888.

— Hs. Højærværdighed, den apostoliske Præfekt, Msgr. *von Euch*, er i disse Dage vendt tilbage fra sin Udenlandsrejse.

— Med dette Nr. af Ugebladet følger *Slutningsarket* af Tillæget „Vore Fædres Tro“. Titelblad og Indholdsfortegnelse til den saaledes afsluttede *anden Del* af Kardinal *Gibbons* populære Bog vil følge med næste Nr. De af vore Læsere, som maatte ønske Titelblad og Indholdsfortegnelsen til *hele Bogen*, baade 1. og

2. Del, ville senere kunne erholde saadanne hos Redaktionen.

Tyskland. *Jubilæums - Bibliotheket*, som Tyskland sender den h. Fader, tæller 8000 Bind og indeholder samtlige Værker af katholske Forfattere, som ere udkomne i Løbet af Leo XIII's Regeringstid. Generalkomiteen har foreløbig lagt Planen til tre *Pilegrimstog*, som omtrent samtidig skulle indtræffe i Rom; det ene udgaar fra Breslau (over Simmering), det andet fra München (over Brenner), det tredje fra Freiburg (over Sct. Gotthard). Hvad den lokale Festligholdelse af Jubilæet angaar, da ligger selvfølgelig Foranstaltningen af den *kirkelige* Festlighed i Biskoppens Hænder, hvorimod Generalkomiteen drager Omsorg for at sætte sig i Forbindelse med Tillidsmænd i de forskjellige Dioceses, for at foranstalte overalt en storartet *verdslig* Festlighed.

Overalt, hvor det lader sig gjøre, skal der afholdes festlige Sammenkomster med Foredrag om Pavedømmets Betydning o. desl.; ogsaa i mindre Byer drages der Omsorg for Illumination, Flagning, o. s. v. Pressens Medhjælp skal benyttes i forøget Grad, for at Festen kan blive saa opløftende, som Dagens Betydning fordrer det.

Bochum. Arbejderne i det katholske Sogn Bochum skjænke den h. Fader et fuldstændigt *Klokkespil af Støbestaal* til Brug for en Missionskirke. Navnene paa samtlige Givere skulle samles i et kunstnerisk udført Album og overrækkes tilligemed Gaven.

Trier. Nogle af de vigtigste Resolutioner, som vedtoges paa Katholikernes Generalforsamling i Trier, lyde saaledes:

1. Den 34. Generalforsamling af Tysklands Katholiker anser det for sin Pligt, at bevidne Hs. Hellighed *Pave Leo XIII.* dens Ærbødighed, Lydighed og Kjærlighed. Med takopfyldte Hjærter anerkjende Tysklands Katholiker den Omsorg, med hvilken Hs. Hellighed siden Begyndelsen af hans berømmelige Re-

gjeriug har anstrængt sig for, at hidføre Gjenoprettelsen af den kirkelige Fred, som de selv i en lang Aarrække have længtes efter. I det de tillidsfuldt slutte sig til den h. Faders Haab om, at det vil lykkes de fremtidige Forhandlinger, at opnaa *Gjenoprettelsen af den fulde Frihed*, ville de nu som forhen i al Troskab og af alle Kræfter understøtte den h. Faders Anstrængelser og kæmpe for alle Kirkens Rettigheder og Interesser.

2. Generalforsamlingen udtaler paany som sin Overbevisning, at *Gjenoprettelsen af den h. Stols territoriale Suverænitæt* er en *uafviselig Nødvendighed* for Sammes Selvstændighed og for dens fulde Frihed og Uafhængighed i Kirkens Styrelse, og at enhver af Gud indsat verdslig Magt handler i sin egen velforstaæde Interesse og bidrager til Gjenoprettelsen af den rystede Samfundsorden, naar den virksomt understøtter den h. Faders Fordringer i saa Henseende.

3. Generalforsamlingen hilser med Glæde den Kjendsgjærning, at den Stilling, som tilkommer den h. Stol i Verden, og for hvilken den *territoriale Suverænitæt* ligeledes er et nødvendigt Grundlag, mere og mere finder Anerkjendelse, og de ere overbeviste om, at denne Verdensstilling i Henseende til Fredens Opretholdelse og til Ordningen af Folkenes og Samfundsklassernes modstridende Interesser vil yde, hvad den verdslige Magt ikke er istand til at opnaa.

4. Generalforsamlingen erklærer: Den katholske Befolkning i Tyskland har den Ret og Pligt *ikke at hvile*, indtil, sammen med alle andre Levninger og Følger af Kulturkampsløvene, navnlig ogsaa enhver Indskrænkning med Hensyn til *alle katholske Ordenssamfunds* uhindrede Ophold og fulde velsignelsesrige Virksomhed endelig er borttryddet.

5. Generalforsamlingen mindes med den største Taknemlighed hine Mænds Virksomhed og Fortjenester, som i *Centrum* i Løbet af saa mange Aar og under de vanskeligste Forhold modig og udholdende have

kæmpet for den katholske Kirkes Rettigheder og Interesser og for Folkets sande Vel, og i denne Kamp have opnaaet mangfoldige Resultater.

Til Forsamlingssted for den næste Generalforsamling bestemtes endelig paa Fyrst v. *Løwensteins* Andragende den lille By *Deggendorf* i Bayern.

Rom. Den *hemmelige Spionagetjeneste*, ved hvilken den italienske Regjering siden 1870 søger at faa Underretning om Forholdene i Vatikanet og som Crispi har udvidet i en betydelig Grad, navnlig med Hensyn til det forestaaende Jubilæum, skal koste Regjeringen aarlig 400,000 Lire. De kunde sikkert anvendes paa en noblere Maade.

— Ifølge „Frankf. Ztg.“ skal der finde en livlig Forhandling Sted mellem *Rusland* og *Vatikanet*. Forhandlingerne føres i *Wien* mellem den apost. Nuntius *Galimberti* og det russiske Gesandtskab dersteds.

Kirkelig Kalender.

Søndag den 18. September. 16. Sønd. e. Pintse. Mariæ syv Smertes. — **19. M.** Januarius og Lidelsesfæller, Mart. — **20. Ti.** Eustachius og Lidelsesfæller Mart. — **21. O.** (Tamperfastedag.) Matthæus, Apostel og Evangelist. — **22. To.** Thomas af Villanova, Biskop. og Bekj. — **23. F.** (Tamperfastedag.) Linus Pave og Mart. — **24. L.** (Tamperfastedag.) Maria, de Fangnes Befrielse.

Søndag den 25. Septbr. 17. Søndag e. Pintse. Kirkeindvielsesfest. (I Sct. Ansgars Kirke udstilles det Allerhelligste under den h. Messe Kl. 8 og forbliver udstillet hele Dagen indtil Kl. 9 Aften; Kl. 10 Levitmesse med Prædiken; Kl. 3 og 5 recitere de Gejstlige Breviarbønnen; Kl. 8 Aften Festandagt med Prædiken).

Unio. Onsdag den 28. Sept. Kl. 8½ Aften holdes ordentlig Generalforsamling i Hotel „Union“ (Sct. Annæ Plads.) Eventuelle Forslag til Bestyrelsen bedes indleverede senest Mandag den 19. Sept.

p. B. V.

J. May, pt. Sekretær.

En **Maskinrulle** staar til Leje paa overordentlig billige Vilkaar. Anvises fra Hr. Skomager Møller, Ny-Østergade.

En stærk og flink Dreng ønsker at lære **Landvæsenet** paa en Gaard i Nærheden af Kjøbenhavn eller i Provinserne. Reflekterende, som maatte have Brug for ham, bedes henvende sig til Redaktionen.

Hermed et Tillæg.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

Femogtredivte Aargang.

„Nordisk Ugeblad“ udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer Millech, Store Kjøbmagergade 10, 1. S., Kjøbenhavn. — Redaktør: A. Johansen, Bredgade 64, 1. S.

N° 39.

Søndagen den 25. September.

1887.

Indhold. Dr. Windthorst's Tale i Trier. Søndagshvilen. Efterretninger: Stockholm. Rom.

Dr. Windthorst's Slutningstale i Trier.

(Sluttet).

Det *vigtigste* Spørgsmaal, som maa behandles, afset fra det kirkelige og Skolespørgsmaalet, er i vore Dage det *socialle Spørgsmaal* og alle de Foreninger, som have Hensyn til det. Og jeg tror, at vi maa anvende hele vor Interesse paa dette Spørgsmaal. Vi kunne gjøre det, idet vi baade i Staten og i Menigheden søge at forberede de rigtige Grundsætninger, idet vi understøtte *deres* Bestræbelser, som fortrinsvis have rettet deres Virksomhed henimod Opnaaelsen af dette Øjemed, og fremfor alt idet vi slutte os til Forbundet „Arbejdervel“, understøtte og købe dets Foreningstidende af samme Navn og de populære Smaaskrifter, som Forbundet udgiver; og Damerne der oppe vil jeg navnlig raade, at de anskaffe sig og flittig studere det lille Skrift, som

dette Forbund har udgivet angaaende den bedste Maade at koge paa, at sy og stoppe paa, o. s. v., nemlig Skriftet „Den huslige Lykke“. Det vil ikke gjøre nogensomhelst Husholdning værre, men mange bedre. Jeg kan endog sige, at jeg flere Gange har spist efter denne Bogs Recepter, og jeg befandt mig Dagen efter meget bedre, end ved andre Lejligheder (Munterhed). Mine Herrer, det var væsentlig disse Foreninger, som jeg endnu ønskede at gjøre Dem opmærksomme paa, og med hvis Optælling jeg haaber at have opfyldt den Taknemligheds Pligt, hvori vi staa til dem.

Præsident, Grev Ballestrem: Dersom Deres Excellence vil udhvile sig en Smule, saa vilde det nu være et passende Øjeblik, da forskjellige Herrer staa i Begreb med at forlade Salen, fordi Toget til Lothringen afgaar om kort Tid.

Dr. Windthorst: Da vil jeg endnu tilføje et Par Ord. Naar Herrerne fra *Lothringen* og *Elsass* maa rejse, saa tilraaber jeg dem: Kom igjen næste Gang. Det har glædet mig usædvanlig, at jeg har set disse mine Venner fra *Elsass* og *Lothringen* her, — jeg kalder dem saaledes; thi jeg har modtaget saa mange Beviser paa oprigtig Tillid, oprigtig Kjærlighed fra *Elsass-Lothringen*, at jeg herved erklærer dem alle for mine Venner. Og Modtagelsen, de her have faaet, vil have overtudet dem om, at vi hjærtelig have ønsket dem velkommen som vore *Brødre* og hjærtelig have trykket dem til vort Bryst. Rejs nu med Gud og glem mig ikke! (Livlige Bifaldsraab! Pause.)

Præsidenten: Jeg beder Herrerne, om atter at indtage deres Pladser, og Hs. Excellence om at fortsætte.

Dr. Windthorst: Jeg vil ikke længere lægge Beslag paa Deres Taalmodighed, men jeg vilde dog gjerne endnu en Gang gjøre Dem opmærksom paa en Sag, som fortjener vor særegne Opmærksomhed og vor fulde Deltagelse. Vor ærede Kollega, Hr. Gehejmeraad *Porsch* har her holdt et Foredrag over den Stilling,

i hvilken *den h. Fader* for Tiden befinder sig. Allerede ifjor og tidligere har jeg tilladt mig at henvise til *den sørgelige Stilling*, i hvilken den h. Fader befinder sig. Hans nuværende Stilling er af en saadan Beskaffenhed, at man maa sige om den, at den hindrer, om ikke udelukker, enhver fri Bevægelse, thi Garantiloven, som ordner hans ydre Stilling, strækker paa ingen Maade til; han har ingen tilstrækkelig Beskyttelse, det kunne vi hævde paa Grund af de Erfaringer, som ere blevne gjorte. Kollega *Porsch* har allerede henvist til de Insulter, som Paven gjentagne Gange har maattet beklage sig over, uden at der er sket Afhjælp, og til de vanærende Forhaanelser, som selve den afdøde Paves Lig vare udsatte for i sin Tid. Kirkestaten er taget af *Italienerne*, uden at de havde fjærneste Ret dertil, og Roms Okkupation beror *udelukkende paa Vold, ikke paa nogen Retstitel*, og Kravet paa Kirkestaten, som den h. Fader først og fremmest maa opretholde, og som ogsaa vi og alle Katholikerne i hele Verden maa opretholde, *kan ikke frahævedes eller forældes*.

De *øvrige Stater* have i Virkeligheden *anerkjendt* denne Tilstand; men Anerkjendelse skaber derfor ingenlunde Ret, og intet i Verden kan hindre en Stat i at sige: Vi have tro't, at man ved Garantilovene maaske kunde skabe en Tilstand, som ydede Paven tilstrækkelig Frihed og Sikkerhed; men vi se nu, at dette ikke er Tilfældet, og vi maa derfor *komme tilbage til den tidligere Retstilstand*. Den h. Fader har gjentagne Gange fornyet sit Krav, baade den afdøde og den nuværende, i Encyklikaer og i Allokutioner og ved enhver Lejlighed, hvor han kunde. Ogsaa vi torny stadig dette Krav, dels fordi det er den h. Faders Krav, og Sønnerne ere forpligtede til at træde i Skranken for Faderens Rettigheder, og dernæst ogsaa fordi vi selv ere interesserede deri. Vi have — det kan enhver jo uden videre begribe — den største og mest levende Interesse for, at den h. Fader kan fatte sine Beslutninger uaf-

hængig, selvstændig og uden nogensomhelst Indflydelse fra anden Side, at han ikke behøver at tage i Betænkning, om denne eller hin Udtalelse kan hidføre Mistillid eller endog Uvenlighed imod ham fra nogensomhelst Side. Han maa frit kunne udtale imod enhver, imod den simpleste Arbejder, som imod den største Fyrste, sin Dadel, naar det er nødvendig efter Kirkens Grund-sætninger, og han tør ikke frygte for, at der kan til-føjes ham nogensomhelst Krænkelser eller Overlast, om han gjør det. Han maa være sikret imod alle de Farer, som nu overhovedet true alle dem, der repræsenterer en Autoritet; og jeg vil nødig tænke paa den Situation, hvori han vilde komme, dersom det nogensinde skulde lykkes de revolutionære Partier, at hidføre en Revolution i Rom mod den h. Fader. Da de enkelte Katholiker i høj Grad ere interesserede i, at den h. Fader er uafhængig og selvstændig, da der fremdeles ikke kan findes noget andet Grundlag for denne Uafhængighed, end en territorial Suverænitet, som den h. Fader forhen besad den, saa er det min Overbevisning, at enhver Stat, enhver Magt, som selv ønsker at beholde og sikre sig sin Existens, af egen Interesse burde træde i Skranken for, at der skabtes den h. Fader en territorial Suverænitet. Det gjælder om alle Regeringer uden nogensomhelst Undtagelse. Det er slet ikke min Mening, som det paa et tidligere Stadium bebrejdedes os, at jeg skulde opfordre til en Krig, til et Korstog, til en Erobring. Nej, m. H., det være langt fra mig. Men det véd jeg: Dersom *alle Regeringer*, ja, dersom kun de mægtigste *vilde*, saa vil man i Italien betænke sig paa, at yde længere Modstand over for retfærdige Fordringer.

Og vi kunne i denne Henseende ikke foretage os noget bedre og virksommere, end naar enhver i sit Land ved enhver Lejlighed gjør den Indflydelse gjældende, som han har, for at gjøre de Regerende det forstaaeligt, at denne Fordring maa rejses. Mine

Herrer, vi skulle fra vor Side ikke høre op med at stille denne Fordring ved enhver Lejlighed, og overalt, hvor en katholsk Forsamling finder Sted, skal den rejse denne Fordring, selv om der er andre Sager at varetage. Den gamle Kato sagde *stadig*: „Karthago maa ødelægges,“ ogsaa naar der forelaa ganske andre Sager til Forhandling, — og det endte med, at Karthago tilsidst *blev* ødelagt.

Dette udtaler jeg her saa meget hellere, som *Triers* Stilling er af den Beskaffenhed, at vore Forhandlinger herfra langt bedre end andet Steds fra ville blive hørte i mange andre Lande, der ere lige saa interesserede som vi. Jeg mener, naar man saa i *Frankrig* og *Belgien* og ogsaa i andre Stater — vi ville f. Ex. nævne *Schweiz* — rejser den samme Fordring, saa bliver Koncerten større, og det døde Øre i Italien bringes da maaske alligevel lidt efter lidt til at høre. Jeg siger ogsaa her, m. H., vi skulle under ingen Omstændigheder undlade at rejse berettigede Fordringer, fordi man mener, at det ikke vil lykkes at gennemføre dem: Udholdenhed sejrer! Dernæst tror jeg, m. H., da vi i dette Øjeblik særlig beskjæftige os med den h. Fader og hans Stilling, at vi her paa ny — hvad jeg allerede omtalte i Begyndelsen — skulle mindes, hvorledes denne ærværdige Olding bedende og velsignende styrer os, og vi skulle sige ham, at *vi i fuldkommen Hengivenhed knytte os til ham, at vi som lydige Sønner til enhver Tid ere beredte til at høre hans Stemme, at vi stedse mindes ham med Kjærlighed og Ærefrygt, og at vi paa det kirkelige Omraade stedse ville handle saaledes, som hans Villie efter vort Vidende maatte være; og vi kunne navnlig i dette Øjeblik tilkjendegive og bevidne det derved, at vi fordoble Peterspengene.* Af disse Midler bestrides alt, hvad der er nødvendigt til Kirkens Styrelse i Almindelighed; vi give altsaa stadig kun det, som atter anvendes for os.

Endelig, m. H., skulle vi ikke glemme den skønne

Fest, som finder Sted den 31. December, en sjælden Fest, hvori alle Jordens Folk ville deltage, og det maa være en Ære for Tyskland, at det ved denne storartede Repræsentation af hele den katholske Verden optræder paa den værdigste Maade, at vore Pilegrime altsaa, som paa nogen Maade ere i Stand dertil, saa talrig som mulig vandre til Apostelfyrsterne Petri og Pauli Grave, at de ved Overrækkelsen af passende Gaver berede den h. Fader en særlig Glæde, og at vi, som muligvis ikke kunne rejse derned, fejre Festen hjemme paa en Maade, at hele Verden kan erkjende, *hvor fast og urokkelig Tysklands Katholiker ere knyttede til den h. Stol. Intet i Verden kan skille os fra denne h. Stol.* Vi vide, at Kirkens Bestaaen afhænger af denne h. Stol; thi dersom Grundstenen faldt bort, vilde Huset ikke kunde staa; derfor ville vi vedblive at være forenede med Grundstenen *i uopløselig fast Troskab.*

Det er mit Ønske at udtale disse Tanker ret hjærteligt og alvorligt. Og da til Slutning endnu et sidste Ord, angaaende den store Glæde, som vi alle føle, over at der imellem Regeringen i Tysklands største Stat, *Preussen*, og ogsaa nogle andre Regeringer, og *den h. Stol* er gjenoprettet *et saa godt og fredeligt Forhold.* At dette er Tilfældet, det kunne vi næst Gud takke *den h. Fader* og *Hs. Majestæt den tyske Kejser* for. Og, som vi særlig mindedes Begge, da vi begyndte, saaledes tror jeg ogsaa, at De nu vil stemme overens med mig og udtale Deres Overensstemmelse med mig, naar jeg raaber: „*Hs. Hellighed Pave Leo XIII og Hs. Majestæt den tyske Kejser, Kong Wilhelm af Preussen, de skulle leve!* (Længe vedvarende stormende Bifald og Leveraab.)

Søndagshvilen.

Et Guds-Bud eller et Kirkebud?

Onsdag den 14. Sept., afholdtes der i „Bethesda“ i Kjøbenhavn et kirkeligt Møde, hvor der drøftedes

Spørgsmaalet om Søndagshvilen i Almindelighed og om dens Grundlag i Særdeleshed; et Spørgsmaal, der sandelig er af stor Interesse for alle Kristne, ikke mindst for os Katholiker. Af de mange modstridende Udtalelser vare nogle sande, andre urigtige, atter andre misvisende. Da mange af Ugebladets Læsere vistnok have læst Referaterne om Mødet i Aviserne, saa tro vi at imødekomme Fleres Ønske, ved at bringe en Prædiken, som blev holdt i Søndags, og hvori der oplyses om, hvad der er sandt og hvad der ikke er sandt i de i Mødet fremsatte Anskuelser. Til Grund er lagt Referatet i „Berl. Tid.“ for Onsdag Aften, Nr. 213.

*

*

*

„Er det tilladt at helbrede paa Sabbaten?“ spurgte Herren sine Fjender. Men de tav; han fik intet Svar. Havde han spurgt os, vi vilde have svaret som med een Mund: Ja, Herre, vi vide godt, at det er dig tilladt at helbrede dette stakkels vattersottige Menneske trods Sabbatsdagens Hvile; du kan gjøre det af flere Grunde: 1. Du er Herre over Sabbaten (Matth. 12,8.); du er Lovgiveren, du er ikke din egen Lov undergivet, du kan dispensere dig for den. — 2. Du helbreder ved din blotte Villie, ved et Bud, et Ord, i det højeste rører du ved den Syge, for at helbrede ham; men det kan ikke siges at være legemligt Arbejde; det er ikke et Brud paa Sabbatshvilen. — 3. Og sæt ogsaa, at det var mod Budets Ordlyd og Bogstav, saa vilde dog Nøden undskylde det. Man maa jo dog gjerne paa Sabbatsdagen foretage et ellers forbudt Arbejde, saafremt en truende Fare kan forebygges; faldt Ens Æsel eller Oxe i en Brønd, maatte de jo gjerne drages op deraf paa Sabbaten; Nød bryder alle Love: hvormeget mere maa det da ikke være dig tilladt, at udfrie dette stakkels Menneske fra dets store Nød og Elendighed. „Sabbaten blev til for Menneskets Skyld, ikke Mennesket for Sabbatens Skyld.“ (Mark. 2,27.)

Saaledes vilde vi have svaret; og Herren vilde have rost vort Svar. Han helbredte jo ogsaa den Syge og lod ham drage bort i Fred, uden at bekymre sig om den Forargelse, som Farisæerne muligvis kunde tage deraf. Det var kun en farisæisk Forargelse, som havde sin Grund i de Omkringstaaendes Ondskab; men til en farisæisk Forargelse behøver man aldrig at tage Hensyn. Forøvrigt iagttog Herren stedse samvittighedsfuldt Sabbatshvilen. Han havde gjort sig til en „Abrahams Søn“; og til dem alle var det blevet sagt: *Kom i Hu, at du helligholder Sabbaten.* Dette tredie Guds-Bud stod endnu ved Magt: *Jøderne* var forpligtede til at helligholde Sabbaten.

Men hvorledes forholder det sig nu med os *Kristne*? Ere vi endnu forpligtede til at helligholde Sabbaten, den syvende Dag i Ugen, Lørdagen? Paa dette Spørgsmaal vilde vi svare ligesaa enstemmigt: Nej, det ere vi ikke. Alle *Kristne* ere enige om at helligholde *Søndagen* i Stedet for Lørdagen, den første Dag i Ugen i Stedet for den sidste Dag. Vi Katholiker ere enige om, at det er en hellig og stræng Pligt for os, at fejre Søndagen som en Hvile- og Helligdag, at afholde os fra legemligt Arbejde og at besøge Gudshuset, for at bivaane den offentlige Gudstjeneste, i det mindste den h. Messe.

Men, kan man spørge videre, hvem forpligter os dertil? Budet angaaende Søndagens Helligholdelse, er det et Guds-Bud eller et Kirkebud? Paa dette Spørgsmaal maa der svares: Det er *hovedsagelig* et *Kirkebud*. Men staar det tredie Guds-Bud da ikke længere ved Magt? er det afskaffet, ophævet? Vi maa skjelne; den som skjelner godt, lærer godt. Det store Guds-Bud: *Kom i Hu, at du helligholder Sabbaten*, har ligesom to Dele: det indbefatter i sig to mindre Bud; det er som en Nødeskal med to Kjærner; dem maa vi skjelne fra hverandre. Den første Del er: Du skylder Gud *udvortes* Dyrkelse; du skal tilbede ham i dit Hjærte

som din højeste Herre og dit sidste Endemaal; men det er ikke nok, du skal ogsaa lægge dette dit Sindelag for Dagen, og det i Fællesskab med dine Medmennesker, der lige som du ere Guds Skabninger og kaldede til engang at komme til ham og fryde sig hos ham i Himlen. Du skal bevise Gud ogsaa udvortes Dyrkelse. — Den anden Del af det tredie Guds-Bud er: Du skal vise Gud den skyldige udvortes Dyrkelse hver syvende Dag, hver *Lørdag* og derfor afholde dig om Lørdagen fra forstyrrende *legemligt Arbejde*. Det første af disse to mindre Bud hører til *Naturloven*; det er *ikke afskaffet og kan ikke afskaffes*. Det andet hører til *Ceremoniloven*; det blev *afskaffet* ved Kristus, den ny Pagts Stifter. *I dets Sted satte Kirken saa Budet om Søndagshvilen og Søndagshelligholdelsen.*

Jeg sagde, at den første Del tilhørte Naturloven, den anden Del Ceremoniloven. Jeg vil forklare det lidt nærmere. Moses, Israeliternes store Lovgiver, ordnede deres hele Liv, det borgerlige saa vel som det religiøse; han gav borgerlige Love og religiøse Love. Hans borgerlige Love vedkomme os ikke her. Hans religiøse Love falde i to Dele. Tildels udtrykke de tydelig, klart og bestemt *Naturloven*.

Førend Herren nemlig samlede Israels Børn ved Foden af Sinai Bjærg og med Tordenrøst forkyndte dem de 10 Bud, førend hans Finger skrev dem paa de to Stentavler, som han overgav Moses; længe før han traf disse udvortes Foranstaltninger, havde han skrevet en anden Lov i ethvert Menneskehjærte. Det er den store Sædelighedslov: „Jeg er din Skaber og Herre, som har Ret til at byde og forbyde; gjør det Gode, som behager mig; fly det Onde som mishager mig.“ Den Lov havde han skrevet i Adams Hjærte og i alle Adamsbørnenes Hjærter; den Lov skriver han endnu den Dag i Dag i enhver Menneskesjæl, der udgaar af hans Skaberhaand, og han bekendtgjør denne Lov ved Samvittighedens Røst. Han kan ikke andet, end give

denne Lov, saa længe han er den Hellige, vor Skaber og Herre, og saa længe vi ere hans fornuftige Skabninger, der en Tid lang skulle leve sammen her paa Jorden, for at berede os evig Løn hos ham i Himlen. Denne Lov kalder man *Naturloven*; den grunder sig paa Guds og vor Natur og paa vort Forhold til Gud; den erkjende Menneskene, ogsaa Hedningerne, ved selve Naturens eller Fornuftens indre Stemme. Denne Lov er evig; den kan ikke afskaffes eller forandres; Gud selv kan ikke dispensere eller fritage for dem. Saalænge der er Mennesker til, gjælder den Lov: Du skal elske Gud over alle Ting og din Næste som dig selv, du skal lyde dine Foresatte, du skal ikke slaa ihjel, ikke stjæle, ikke bagvaske, ikke lyve.

Til denne Naturlov høre af de 10 Guds-Bud de ni og første Del af det tredie, nemlig det før omtalte Bud: „Du skylder Gud udvortes Dyrkelse.“ Det er endnu ikke ophævet; det staar ved Magt endnu den Dag i Dag; det kan aldrig ophæves. Herren selv kan ikke fritage os derfor. Vi ere Mennesker; vi bestaa af Sjæl og Legeme; vi leve sammen med andre; vi danne et stort Samfund, en stor Familie. Vi tilhøre Gud med hele vort Væsen; vi bør erkjende det og dyrke ham ikke blot i vort Hjertes Lønkammer, men ogsaa ved udvortes Andagtsøvelser i Fællesskab med andre. Det gjøre vi om Søndagen. Den kristne Søndag er i Henseende til Aanden en Opfyldelse af det tredie Bud. Ogsaa det tredie Bud er et Sædelighedsbud, for saa vidt vi nemlig betragte dets første Del. Det maa ikke helt og holdent udslettes af Budenes Række.

Men Moses havde ogsaa givet en hel Del foranderlige Love, som ordnede Jødernes Gudstjeneste i det Enkelte, de jødiske Ceremonier, og som derfor kaldtes *Ceremoniloven*, Bestemmelser om hvad Jøderne maatte spise og hvad de ikke maatte spise, om deres Fest- og Fastedage, Ofre, Renselser og lignende Sager. De bestemte nøjere Maaden, paa hvilken Gud skulde dyrkes;

de kunde godt forandres i Tidens Løb; de kunde godt ophæves. I Virkeligheden bleve de ogsaa ophævede af Kristus. De jødiske Ofre ere for længe siden ophørte; Stedet, hvor de frembares, Templet, har nu allerede i 18 Aarhundreder ligget i Grus; vi holde ikke længer de jødiske Fest- og Fastedage. De ere ombyttede med det kristne Offer, de kristne Fest- og Fastedage, den kristne Gudstjeneste. Til denne Ceremonilov hørte den anden Del af det tredie Guds-Bud, den Bestemmelse: „Du skal vise Gud den skyldige udvortes Dyrkelse netop om Lørdagen ved Sabbatshvile og Sabbatshelligholdelse“. Den blev hævet af Kristus, lige saa vel som alle de andre Ceremonilove. Den er ombyttet med Søndagshvilen og Søndagshelligholdelsen.

Men Søndagshvilen og Søndagshelligholdelsen er en lige saa *hellig Pligt* for os Kristne, som Sabbatshvilen og Sabbatshelligholdelsen var for Jøderne. Bud-det: „Du skal helligholde Søndagen“ — forpligter os Kristne lige saa strængt, som Jøderne vare forpligtede til at helligholde Lørdagen. Hvem har da givet os dette Bud? *Kirken*; Kirkens Forstandere, til hvem Frelseren har sagt: „Hvad som helst I binde paa Jorden, det skal være bundet i Himmelen“ (Matth. 18, 18.); muligvis Kirkens første Forstandere, selve Apostlene. Vi kunne følge dets Spor lige op til Apostlene. En af dem, Apostelen Barnabas, skriver: „Vi Kristne højtideligholde den ottende Dag i hellig Glæde, fordi Kristus paa den Dag er opstanden og har vist sig for Apostlene.“ Man kan godt sige, at Søndagen er nedarvet fra Apostlenes Dage; i alt Fald er dens Helligholdelse en god kirkelig Skik. Thi allerede de første Kristne, der vidste sig fri for Sabbatshvilen, helligholdt Søndagen, og det blev snart til en Pligt, en hellig, stræng Pligt. Man kan altsaa godt hævde, at Kirkens Forstandere have overflyttet det tredie Bud til at gjælde om Søndagen. Men de vidste grandt, at den anden Del af det tredie Bud var ophævet tilligemed hele den øvrige Cere-

monilov. Middelalderens største Lærefader, Sct. Thomas af Aquino lærer dette udtrykkelig (Sum. theol. 2. 2 q. 122 a. 4 ad 4.).

Men mon man derfor kan paastaa, at Søndagen er en *menneskelig* Institution? En blot og bar menneskelig Skik er den i alt Fald ikke. At kalde den en menneskelig Institution eller Skik, er i det Mindste misvisende. Søndagen er indført og paabudt af Mennesker, Apostlene eller deres Efterfølgere, ikke af Gud selv; det er vel sandt. Men Apostlene eller deres Efterfølgere have faaet Fuldmagt dertil af Gud; de paabøde den i Kraft af *guddommelig Myndighed*; de paabøde den *paa Grundlag* af den første Del af *det tredie Guds-Bud*, der endnu staar ved Magt, der ikke er hævet og aldrig kan hæves, fordi vi Mennesker bør af og til hvile fra det legemlige Trællearbejde og samles for Guds Aasyn til fælles Gudstjeneste. De valgte Søndagen i Stedet for Lørdagen — vi hørte allerede Apostelen Barnabas sige det — fordi det var paa en Søndag, at Herren opstod fra Graven, og lad os tilføje, fordi det var paa en Søndag, at han nedsendte den Helligaand; de valgte den første Dag i Ugen i Stedet for den sidste, fordi det bør sig at begynde med Gud og med Omsorgen for vor uddelige Sjæl, og fordi godt begyndt er halvt fuldendt.

Vi maa derfor anerkjende i Taknemlighed og Lydighed, at Søndagen er en Gave fra Herren til os og en Ydelse og Tribut fra Folket til Herren; Søndagen er en Byrde, men ogsaa en løftende Gave; Søndagen er en Gave og en Opgave; en *Gave*, som vi haardt nok trænge til; uden den vilde Legemet kues under det jordiske Trællearbejdes Jærnaag, uden den vilde Sjælen hensygne, glemme Evigheden over Tiden, glemme Himlen over Jordens Glæder og Bekymringer. Søndagen er en uskaterlig Gave fra Herren; vi selv maatte opfinde den, hvis Herren ikke rakte os den; vi kunne ikke undvære den; man har forsøgt paa, om det lod sig gjøre at undvære den, i Revolutionstiden, dengang man

havde afskaffet vor Herre og sat Fornuften paa Alteret; men det viste sig snart, at det ikke lod sig gjøre. Alt-saa Tak, hjærtelig Tak til Herren for denne uvurderlige Gave fra hans Faderhaand! Vi bør vise os taknemlige, ved at yde ham den Tjeneste, han om Søndagen kræver af os. Det skulle vi dybt indprænte os!

Søndagen er ogsaa en Byrde, vi skulle tage paa os; den stiller os en *Opgave*, vi skulle løse. Herren tilbyder os ikke blot Hvile, han giver os ikke blot Lov til at hvile; han *paabyder* os Hvile fra svært legemligt Arbejde. Nøden bryder alle Love; den kan ogsaa bryde denne, men næppe noget andet. Herren indbyder os ikke blot til sit Hus, han byder os ligefrem og strængt at komme i Kirke: „Du skal paa alle Søndage med Andagt høre den hellige Messe“. Kirken kan kun indskærpe Budet, den kan ikke fremtvinge dets Overholdelse. Den verdslige Øvrighed derimod kan godt tvinge til ikke at forstyrre den offentlige Søndagshvile og til ikke ved offentlige Foranstaltninger at drage Folk bort fra Guds Hus og Guds Tjeneste. Og gjør den det, saa gjør den ret. Men Forældre og andre Foresatte, de have den hellige Pligt, at vaage over deres Børn og andre Undergivne og holde dem til at opfylde deres Søndagspligt. Ve de Forældre, ve de Foresatte, der forsømme deres Pligt i saa Henseende! Hvor mange unge Mennesker komme ikke bort fra Kirke, Religion, Tro og Gud netop ad denne Skraaplan! Mange Dreng og Piger ere næppe udskrevne af Skolen, før de indlade sig paa Forhold, i hvilke de ikke have Lejlighed til om Søndagen at gaa i Kirke. Og hvad er saa Følgen? Den kan man med Bestemthed forudsige. Hvorledes vil et ungt Menneske vel kunne staa sig midt i den forføreriske Verden uden levende Tro, uden Bøn, uden Sakramenter, uden Gud og hans Naade? Han bliver et Bytte for Synd og Last, for religiøs Ligegyldighed og Kulde, maaske for Vantro og Nihilisme. Ve de Børn, ve de Forældre og Foresatte, der ere Skyld deri!

Men vi, mine Venner, vi kjende Søndagens Betydning og vide at vurdere den. Vi vide, at Søndagshelligholdelsen er den gyldne Kjæde, der knytter Tiden til Evigheden, at den er den gyldne Stige, ad hvilken vi stige op til Himlen og Guds Naade stiger ned til os! Vi ville helligholde Søndagen saaledes, at den stedse drager et rigeligt Maal af Guds Naade og Velsignelse ned over os og vor Gjerning, — saaledes, at vi engang naa til den evige Søndagshvile. Amen.

p.

Efterretninger fra Ind- og Udland.

Stockholm. Den katholske *Svendeforening* foretog i Slutningen af forrige Maaned, pr. Dampskib, en *Slaags Valfart til Björkö*, det Sted, hvor den h. Ansgar landede for over 1000 Aar siden, for at erobre det svenske Folk for Evangeliet. Efter at Foreningen havde bivaanet det h. Messeoffer, som Præses frembar paa *Marieø*, tilhørende Rigsdagsmanden Friherre *Klinkowström*, hvis Hustru er Katholik, og under hvilket Medlemmerne afsang nogle Salmer, til stor Glæde for Indbyggerne, som vare komne derhen, steg Foreningen ombord i „Najaden“ og sejlede til Björkö, hvor man ankom Kl. 1 Efterm. Svendenes første Gang var til Ansgarius-Monumentet, som det svenske Folk rejste i 1834 til Minde om den h. Ansgars 1000 aarige Dødsdag. Efterat Præses, højjærv. Dr. *Kiesler*, havde mindet i et Foredrag om den h. Ansgars Livsgjerning, navnlig hans Iver for Kristendommens Opblomstring i Norden, og om hvorledes det svenske Folk kunde takke Ansgar for, at det fra Hedenskabets Mørke og Barbari var bleven ført til Civilisation og Dannelse, afsang Foreningen Ansgariussangen: „O sankt Ansgar, af Gud bestämd för hela Norden — Till Kristi sände-

bud, — Glem ej den svenska jorden, — På hvilken ifrigt du — Predikat Herrens ord, — Från himlens höjd se nu — Ned på din kära hjord.“ Den trestemmige Sang blev afsungen med stor Begejstring og gjentoges om Aftenen, da Foreningen forlod det minderige Sted. Monumentet har følgende Indskrift: „Minne af Ansgarius, kristendomens apostel i Norden“. Mindet om denne smukke Udflygt vil sikkert leve længe i Svendeforeningens Medlemmers Erindring, og bidrage til at forøge hos dem Iveren og Begejstringen for vor hellige katholske Tro, som Ansgarius bragte vore Forfædre for over 1000 Aar siden.

Rom. Alle Vegne fra strømme *Jubilæumsgaverne* til Rom, og en nogenlunde fuldstændig Optælling er i de senere Uger næsten bleven en Umulighed. Blandt andre kunne vi i Dag nævne Mailand, hvis Lokalkomite har modtaget 1300 Gjenstande, til en samlet Værdi af 250.000 Frks. Fra Siam er ankommet 7 Kister med kostbare indenlandske Kunstværker; 4 store Kister med Møbler i maurisk Stil fra Granada; andre forskellige Gjenstande fra Britisk Guayana og Brasilien; en prægtig Pude med det pavelige Vaaben fra katholske Damer i Kairo i Ægypten; et stort Krucifix fra Angers, herlige Malerier fra Paris, Wien og Bryssel. Hvert Land bidrager saaledes med sin Sten til det store Monument, som Katholikernes Hengivenhed oprejste til Ære for Leo XIII.

Kirkelig Kalender.

Søndag den 25. Septbr. 17. Søndag e. Pintse. Kirkeindvielsesfest. (I Sct. Ansgars Kirke udstilles det Allerhelligste under den h. Messe Kl. 8 og forbliver udstillet hele Dagen indtil Kl. 9 Aften; Kl. 10 Levitmesse med Prædiken; Kl. 3 og 5 recitere de Gejstlige Breviarbønnen; Kl. 8 Aften Festandagt med Prædiken og Te Deum.) — **26. M. Oktavdag.** — **27. Ti. Kosmas og Damianus, Mm.** — **28. O. Venceslaus, M.** — **29. To. Mikael, Ærkeengel.** — **30. F. Hieronymus, Bekj. og Kirkelærer.** — **1. Oktober L. Oktavdag.)***

Søndag den 2. Oktober. 18. Søndag e. Pintse. Rosenkransfest (4de Kvartalskollekt af Peterspengene).

*) I Medfør af den h. Faders Dekret af 20. Aug. 1885 (Nord. Ugeblad Nr. 38, 1885.) bedes i Oktober Maaned Rosenkransen og det Lauretanske Litani efter den h. Faders Mening i alle Præfektorets Kirker og offentlige Kapeller, paa Hverdagene efter Skolemessen og om Søndagen under Aftenandagten.

Unio. Onsdag den 28. Sept. Kl. 8 $\frac{1}{2}$, Aften holdes ordentlig Generalforsamling i Hotel „Union“ (Sct. Annæ Plads.)

Dagsorden: Beretning om Foreningens Virksomhed i Sommer-sæsonen; Regnskabets Fremlæggelse; Valg af Kasserer; Forslag om Forandring af nogle Foreningslove.

Svendeforeningen holder paa Grund af Kirkevielsesfesten ikke Møde i Dag Søndag den 25. September.

H. Slump Præs.

En Enke, som er vant til at passe Syge eller Børnene, naar Moderen er forhindret ved Sygdom, o. desl. anbefaler sig til Menig-hedens Familier. Kapelvejen 15, 3. Sal hos Md. Mørck. Anvises tillige fra Redaktionen.

Sct. Josefs Gilde. Møde for alle Brødre Mandag den 26. Sept. Kl. 8 $\frac{1}{2}$.

H. Blanck,

Sadelmager og Tapetserer,

anbefaler sig med alt Møbelarbejde, saa vel nyt som Omstopning af gammelt. **Gulvtæpper** syes og paalægges.

Elegant Udførelse,

Billige Priser.

Ny Kronprinsessegade 4 i. Sal o. G.

En ældre Mand med gode Anbefalinger, søger Plads som Bud, Opsynsmand eller ved hvadsomhelst. Anvises af Redaktionen.

Literatur.

Udkommen er og faas i Bogladerne samt hos Dhrr. Gejstlige: **Den h. Franciskus' tredje Orden eller Ordenslivet i Verden.** Bearbejdet og udgivet efter den h. Fader Pave Leo XIII's nyeste Anordninger af danske Ordensmedlemmer. IX. og 506 Sider; Pris pr. heftet Explr. 1 Kr. 50 Øre.

Pave-Jubilæet. Det bringes herved til de forskjellige Foreningers Kundskab, at Pergamentsbladene kunne afhentes fra Mandagen den 26. Sept. hos Hr. Kunsthandler E. Bojesen, Frederiksberggade, mod Erlæggelsen af 3 Kroner. Texten til Inskriptionerne, som affattes paa Latinsk, vil senere kunne afhentes hos General-Komiteens Sekretær.

General-Komiteen for Pave-Jubilæets Festligholdelse:
Joh. Braun, Andr. Johansen, Ant. Neuvel, B. Hansen,
Sognepr. Formd. Kapellan. Næstform. Præst. Dr. th. Sekretær.

L. d'Auchamp,	P. C. Birch,	P. Hartmann,
Kand. polit.	Assistent.	Billedhugger.
J. C. Günther,	B. C. Lohrer,	F. C. Pechüle,
Murmester.	Grosserer.	Dr. ph. Astronom.

Hermed Titelblad og Indholdsfortegnelse.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

Femogtredivte Aargang.

„Nordisk Ugeblad“ udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer Millech, Store Kjøbmagergade 10, 1. S., Kjøbenhavn. — Redaktør: A. Johansen, Bredgade 64, 1. S.

N° 40.

Søndagen den 2. Oktober.

1887.

Indhold. Den h. Rosenkrans. Peterspengene. Efterretninger: Aarhus, Rom, Wien, Tyskland, Brüssel, Köln, Afrika, Japan, Amerika.

Den h. Rosenkrans.

Kirken fejrer i Dag *Rosenkransfesten*. Denne Fest er, som bekendt, bleven indstiftet til Minde om den herlige Sejr, som den katholske Hær tilkæmpede sig i Slaget ved Lepanto 1571 over den tyrkiske Flaade, medens Kirkens Børn i alle Lande holdt, med Rosenkransen i Haanden, højtidelige Bønprocessioner, for at anraabe Gud om et lykkeligt Udfald af Søslaget. Paa den første Søndag i Oktober 1717 vandt ogsaa Kejser Karl VI en herlig Sejr over en uhyre Hærskare af Tyrkere, og nu blev Rosenkransfesten, som allerede var bleven indstiftet af Pius V, udvidet af Klemens XI til en Festdag for hele Kirken. Og som Rosenkransfesten skylder Sejrene over Tyrkerne sin Oprindelse, saaledes skylder den ogsaa de store Sejre, som den h. Dominikus vandt over Albigensernes Vranglærdomme ved Hjælp af Skarer af Kirkens Børn, som bad Rosenkransen, sin Udbredelse og Popularitet.

De samme Aarsager have under de samme Forudsætninger ogsaa stadig de samme Virkninger, og naar Rosenkransbønnen i tidligere Tider viste sig saa mægtig og virksom, saa er dens Kraft heller ikke i vore Dage bleven svækket i nogensomhelst Henseende. Baade for Dannede og Udannede er denne Bøn jo netop vor h. Religions mest ophøjede og aandrigste Bøn. Vi begynde Rosenkransen med *Bekjendelsen af vor h. Tro*, vi tale i Rosenkransen til den himmelske Fader med de Ord, som hans enbaarne Søn har lært os i sin Bøn *Fader vor*, vi ære Maria som Rosenkransdronningen ved hyppig Gjentakelse af Engelens Hilsen. Ved de enkelte Led mindes vi ved hvert af de 10 *Ave Maria*, efter Jesu helligste Navn, Forløsningens ophøjede og vigtige Hemmeligheder, paa en Maade, som svarer til Kirkeaarets forskjellige Tider. En indholdsrigere, ærværdigere, herligere Bøn, end Rosenkransbønnen, gives der sandelig ikke!

Dette have ogsaa mange højlærde og dannede Mænd inderlig følt. Rosenkransen var fordem ligesaa meget hjemme paa Universiteterne som i Landsby-skolerne, og hine store Lærere i Videnskaberne, om hvis Lærestole Tusinder lejrede sig, toge, efter at de havde fuldbyrdet deres lærde Dagværk, som den simpleste Kristen, Rosenkransen i deres Haand, vel vidende, at der i samme laa skjult en langt større Visdom, end i deres lærde Bøger. Mænd, som endnu den Dag i Dag beundres af Verden paa Grund af deres fremragende Værker, og som endnu med Ros hæves indtil Skyerne, holdt Rosenkransen højt i Ære. Vi læse saaledes om den berømte *Haydn*, at han under sine musikalske Kompositioner, naar han ikke vilde gaa videre, greb til Rosenkransen; og *Mozart*, som hin ansaa for den største Komponist, troede ikke at kunne gjøre noget bedre, naar et af hans Mesterværker var bleven opført med Held, end at bede Rosenkransen som Taksigelse. Og om den berømte Læge *Recamier*

i Paris fortælles der, at han bad Rosenkransen i Vognen, naar han kjørte til de Syge, for at Gud ved Marias Forbøn maatte give hans Øjne det rette Lys og de anordnede Lægemedler den rette helbredende Kraft. Han selv, som bedre end nogen Anden, kjendte og forstod Sygdommenes Løb og de naturlige Midlers Virksomhed, satte mange lykkelige Helbredelser snarere paa Rosenkransens Regning end paa sin egen Kunsts. En bekjendt Sag er det, at *Pius IX* i høj Grad holdt Rosenkransen i Ære. Endskjønt Overhyrde-Embedets svære Byrde i en stormfuld Tid var lagt paa hans Skuldre, og tusinde og atter tusinde Arbejder og Bekymringer uophørlig beskjæftigede ham, saa fandt denne store Pave dog Tid nok tilovers, til hver Dag at bede Rosenkransen sammen med sit Huspersonale. Og Opfordringen til at bede Rosenkransen er ligesom det sidste Ord, hans Testament, som han har efterladt os.

Til en Deputation af Pilegrime fra Korsika sagde han i Maj 1877: „Sig til Eders Kjære i Hjemmet, at Paven giver dem et Raad, at de nemlig hver Aften skulle bede Rosenkransen i Familien; thi Rosenkransen er det korte Indbegreb af alle kristelige Bønner. Værer ved godt Mod, mine Børn, jeg indbyder Eder til at bekæmpe Kirkens og Samfundets Fjender, dog ikke med Sværdet, men med Rosenkransen, ved Bøn og godt Exempel.“ Kort før sin sidste Sygdom sagde han ligeledes i en offentlig Audients: „Elskede Børn! Ønske I at have Fred i Eders Hjærter, ønske I at bringe den ind i Eders Familier, ønske I at drage Omsorg for Freden i Eders Lande, saa beder flittig Rosenkransen, denne skjønne Bøn, som den h. Gudsmoder selv har lært os og skjænket den h. Dominikus. Beder den Alle, Unge og Gamle, Gejstlige og Lægfolk. Beder Rosenkransen, for at I maa vinde al den Aflad, som er knyttet til denne Bøn; beder den daglig, og naar I virkelig en eller anden Dag ikke kunne bede den hele, saa beder i det mindste den ene eller anden Hemmelig-

hed. Den h. Rosenkrans er et lille Evangelium, og fører dem, som andægtig og flittig bede den, til Freden, som er forjættet i Evangeliet.“

Og hvad vort nuværende Overhoved, den regerende Pave *Leo XIII* angaar, saa have vi ofte nok hørt om, i hans herlige Encyklikaer og apostoliske Rundskrivelser, hvorledes han paa det indstændigste anbefaler Rosenkransbønnen til alle Kirkens Børn og indtil videre har anordnet særegne Rosenkransandagter i Kirkerne i Løbet af hele Oktober Maaned. Rosenkransfesten i Dag og hele Rosenkransmaaned vil derfor sikkert ogsaa være for Mange en ny Tilskyndelse til at efterfølge den h. Faders eftertrykkelige Formaningsord saa ivrigt som vel mulig.

Ligesom i Fjor, vil der ogsaa i Aar, i Medfør af den h. Faders fornyede Anordning, blive bedet *Rosenkransbønnen* og *det Lauretanske Litani* hver Dag i Oktober Maaned, paa Hverdagene efter Skolemessen og paa Søndagene under Andagten i Forbindelse med den sakramentale Velsignelse. For at opmuntre Kirkens Børn til ivrig Deltagelse i disse Andagtsøvelser, har Kirkens Overhoved ogsaa i Aar tilstaaet de samme Aflad, som i de foregaaende Aar: En *ufuldkommen Aflad* af 7 Aar og 7 Kvadragener for hver Gang de bivaane den offentlige Rosenkransandagt, eller, saafremt de ere lovlig forhindrede heri, naar de bede de samme Bønner (Rosenkransen og det Lauretanske Litani) privat, og en *fuldkommen Aflad* for alle dem, som i Løbet af Oktober Maaned mindst 10 Gange have overværet den offentlige Rosenkransbøn, eller, naar de ere forhindrede, 10 Gange have bedet disse Bønner privat, og derhos modtage de hh. Sakramenter og bede efter den h. Faders Mening. Ogsaa paa selve *Rosenkransfesten* i Dag eller *paa en af de otte følgende Dage* kunne de Troende vinde en *fuldkommen Aflad*, naar de værdig modtage Skriftemaalets og Altrets hh. Sakramenter og i et offentligt Gudshus bede efter den h. Faders Mening.

Peterspengene.

I Dag afholdes *den sidste Kvartals-Kollekt af Peterspengene* for i Aar. I Anledning af den h. Faders forestaaende 50aarige Præste-Jubilæum, som indtræffer den 31. Decbr. d. A., tør man antage, at de enkelte Troendes Gave vil blive saa rigelig, som de paa nogen Maade ere i Stand til at ofre den, for at den samlede Kjærlighedsgave, som indsendes til den h. Fader, maa blive desto større ved denne sjældne festlige Lejlighed.

Peterspengene ere en *Kjærlighedsgave*, der ydes den h. Fader som den store Folkefamilies, den katholske Kirkes, store Almisse-Uddeler. Naar Katholikerne anmodes om Gaver for den h. Fader, saa drejer det sig ikke om at give Paven Noget, som han selv kunde trænge til for sit eget Underhold, for sin egen Person; det drejer sig ikke om hans personlige Fornødenheder — (for dem er der draget Omsorg, og Pavens Fornødenheder ere som Følge af hans simple Levemaade yderst ringe), — nej, det drejer sig om noget mere, om at skjænke Kristenhedens Fader en Gave, for at han kan være gavmild mod Andre, naar de ere stedte i Nød; det drejer sig om Apostlen Pauli Ord (2. Kor. 12, 14): Faderen samler for Børnene; det drejer sig om at sætte den h. Fader i Stand til ogsaa at raade over jordiske Midler til Guds Udbredelse. I første Linie er det de forskellige kirkelige Institutioner, som ere nødvendige til hele Verdenskirkens Styrelse, og hvis Indehavere, fordi de staa i hele Kirkens Tjeneste, til dels maa opholdes af denne, af Gaverne nemlig, som indkomme ved Peterspengene. Fra Rom er ogsaa Troens aandelige Gode kommet til os ved den h. Ansgar og alle hans retmæssige Efterfølgere, saa at Peterspengenes timelige Gave er en Slags Taknemlighedsgave. Paa samme Maade have de fremmede Menigheder allerede i de

apostoliske Tider sendt deres Kjærlighedsgaver til Kirken i Jerusalem og af Taknemlighedshensyn draget Omsorg for dens Fornødenheder, hvorom vi læse hos Apostlen Paulus i hans andet Brev til Menigheden i Korinth, 8. og 9. Kapitel.

Men som hele Kristenhedens Fader paahviler det ogsaa Paven at drage Omsorg for Hedningelandene, at lade Evangeliets Lys bringe didhen, ham paahviler Omsorgen for hele Hedningemissionen. I vore Dage er der aabnet en hel ny Verdensdel, Afrikas Indre, for Missionerne. Er det da ikke Katholikernes hellige Pligt, ved Kjærlighedsgaver at sætte den h. Fader i Stand til at hjælpe de katholske Missioner fremad i hine ulykkelige Egne, hvor det sorteste og afskyeligste Afguderier endnu hersker? Ogsaa Missionerne tilflyde en Del af Jubilæums- og Kjærlighedsgaverne, som Kirkens Børn sende deres aandelige Fader til hans 50aarige Præste-Jubilæum.

Herren sagde en Gang: „Hvad I have gjort imod den ringeste blandt mine Brødre, det have I gjort imod mig.“ Kirkens Overhoved er ikke den ringeste blandt Jesu Tjenere. Han er Jesu Kristi synlige Stedfortræder og Statholder paa Jorden, — hvad vi ofre ham, det ofre vi Herren selv, — vi give det til de Fattige, ogsaa til de Fattigste, Hedningerne, som endnu maa savne Evangeliets Lys og Velsignelse.

Ingen Drik Vand — rakt af Kjærlighed til Jesus — bliver ubelønnet; en Skjærv, som vi i Form af Peterspenge række Kristenhedens Fader til hans Jubilæum af Kjærlighed til Jesus, vil heller ikke blive uden Løn. „Hvad I have gjort imod den ringeste blandt mine Brødre, det have I gjort imod mig.“

Efterretninger fra Ind- og Udland.

Aarhus. De herværende katholske Børn i *Pigeskolen* overrakte Sognepræsten paa hans Navnedag en Sum paa 30 Kr. som de havde indsamlet til *en Fane for den h. Barndomsforening*. Fanen der er af blaåt Silkedamask med et Oliemaleri, fremstillende den h. Johannes den Døber, smykkede for første Gang den herlige Kirke i Aarhus paa Kirkevielsesfesten. De samme Elever i Pigeskolen have i Løbet af 2 Maaneder tvende Gange opført „*Maria Siao eller den blinde Pige fra Kiou-Kiang*“, et lille Skuespil i to Akter, som har til Æmne en gribende Begivenhed i Hedningebørnenes Land (Kina). Indsamlingen til Bedste for Hedningebørnene indbragte ved denne Lejlighed 16 Kroner.

„*Skytsengelen*“, et tysk Børneblad, som udkommer hver 14. Dag i Donauwörth og koster halvaarlig 50 Øre, bringer følgende Meddelelse fra en tysk Landsby: „I vort Sogn staar den saa velsignelsesrige Barndomsforening i fuldt Flor. Aar for Aar voxer Medlemmernes Antal og Summen, som ved hvert Aars Begyndelse afsendes til Fordel for de stakkels Hedningebørns Undervisning og Pleje. I Særdeleshed viser sig baade de Stores og Smaas Nidkjerhed og Offervillighed paa de Dage, paa hvilke den aarlige hellige Messe læses for Medlemmerne af denne skjønnede Forening, som gjentagne Gange er bleven saa varmt anbefalet af den h. Fader. Under den Tale, som ved denne Lejlighed holdes af Præsten, lytte Børnene med spændt Opmærksomhed, og man ser det paa de straalende Ansigter, hvor højliggen de glæde sig over, at være Medlemmer af Foreningen og at kunne hjælpe de stakkels Hedningebørn i deres ublide Tilværelse og forskaffe dem den sandede Tros Naade. Andre, som endnu ikke ere Medlemmer, lade sig strax indmelde efter den h. Messe. I denne Tid udmærke især to Brødre sig ved deres

overordentlige Iver. Den ene af dem skal snart modtage den første h. Kommunion. Skjønt han tilhører en fattig Familie, saa samler han dog sine *Sparepenge*, for paa den skjønneste Dag i sit Liv, at berede det kjære Jesusbarn en Glæde, ved at ofre Barndomsforeningen en Gave til Hedningebørnene. I denne gode Gjerning understøttes han flittig af sin Broder, og med rosværdig Nidkjerhed bringe de deres Pfenninge til Samleren, som opbevarer dem i en særskilt lille Æske, indtil de have sammensparet 21 Mark. „Kjærligheden er opfindsom“ og hvo som *alvorlig* vil, han faar nok noget sparet sammen, om han end er fattig. Maatte ret mange efterligne disse Børn i den lille tyske Landsby!

Rom. Om kort Tid vil Pave Leo XIII modtage i Audients en Gesandt fra Kong Menelik af Shoa i Afrika. Gesandten ledsages af den bekjendte Afrika-rejsende, Grev Antonelli. Kong Menelik tilhører rigtig nok den koptisk-skismatiske Kirke, men var stedse overordentlig venlig sindet mod de katholske Missionærer i hans Rige. I 1879 sendte Pave Leo XIII ham en Guldkrone, som Kongen endnu bærer ved festlige Lejligheder. Nu, da Pave Leo XIII fejrer sit 50aarige Præstejubilæum, sender Kong Menelik ogsaa ham en Haandskrivelse med sine Lykønskninger og kostbare Gaver.

— Katholikerne i *Fiesole* (Italien) have sendt to pragtfulde kolossale Vaser til Jubilæumsudstillingen; de ere huggede og slebne af naturlig Sten med en saadan Kunstfærdighed, at Stenen helt og holdent har opnaaet en Finhed og Gjennemsigtighed som Krystal. Desuden sendte de ogsaa en Mængde andre Gjenstande, deriblandt en Kiste med yderst fine vævede Stoffer fra Byens berømte Væverier.

— Natten til den 20. September, paa hvilken Dag det revolutionære Italien fejrede den 17. Aarsdag for Roms Bombardement ved de piemontesiske Tropper, *er der bleven kastet 4 Sprængbomber imod Vatikanet*, den h.

Faders sidste Tilflugtssted. Kørt før Kl. 8 hørte man en heftig Detonation i Søjlehallen foran Peterskirken. Det var en Bombe, som var exploderet der. Politibetjenten, som har Vagt ved Bronceporten, som fører ind til Vatikanet, ilede derhen. Men denne første Bombe var aabenbart bleven henlagt i nogen Afstand fra det vaticanske Palads, i den Hensigt at hidlokke Politibetjenten og at henlede hans Opmærksomhed paa et andet Punkt. Næppe havde han nemlig forladt sin Post, førend et Par andre Bomber exploderede ved Bronceporten, derefter en tredje og en fjerde under Søjlehallen, som støder op til Porta Angelica. Detonationen var hver Gang øredøvende, men Mennesker kom heldigvis ikke til Skade. Til denne Skjændselsgjerning bemærker „Osserv. Rom.“: „At man forberedte Demonstrationer imod Vatikanet, for paa en lav Maade at protestere imod Pavens fredelige Hensigter, vidste Alle, og Alle forudsaa, at denne Protest vilde ske paa en for Pavens Fjender værdig Maade; men Regeringen har ikke vidst det eller ikke villet vide det; for at hindre et Attentat fra deres Side, som i Breschen i Porta Pia fejrede det første Skridt til en Bresche i Vatikanets Mure, har den opstillet en eneste Politibetjent. Ansvar for denne uværdige Skjændselsgjerning falder saaledes paa de ubekjendte Voldsmænd og paa Regeringen.“ Bomberne vare tillige et Svar fra de Revolutionære paa Kong Umberto's Skrivelse til Roms Borgmester i Anledning af Aarsfesten for Roms Indtagelse ved de piemontesiske Tropper. I denne Skrivelse ytrede Kongen det Haab, at „Rom vilde vise Verden, at det ved regelmæssig Udvikling i civilisatorisk Retning (!) kunde byde Jubilæums-Pilegrimene *et sikkert Gjæstevenskab* og samtidig vedblive at være Hovedstaden for et frit og stærkt Folk.“ Prøven er gjort, og den er mislykket, men derved er der atter bragt Bevis for, at Rom i det revolutionære Italiens Hænder ikke engang er i Stand til, at byde Kirkens Overhoved, afset fra Friheden, en Borgen

for hans *personlige Sikkerhed*. Naar Sønnen og Arvingen efter den piemontesiske Erobrer kalder, i sin Skrivelse til Borgmesteren, den Dag, da Folketretten paa den brutaleste Maade blev krænket, for en „udødelig Mindeværdigheds“ Dag, saa kan man naturligvis heller ikke forundre sig over, at italienske Revolutionære, efter at have røvet den evige Stad, ogsaa søge at fordrive Paven fra hans *sidste* Tilflugtssted. Hele Verden forbereder sig til at fejre Leo XIII's Jubelfest, og talrige Pilegrime ruste sig til at besøge den evige Stad. Enhver Pilegrim er ogsaa en Protest imod Piemontesernes Skjændselsgjerning. Muligt er det derfor ogsaa, at Bomberne skulde afskrække fra Deltagelse i Pilegrimstogene. Ophavsmændene til Udaaden ere ikke blevne opdagede af det italienske Politi. Det er jo Reglen i det nuværende Rom! Og blive saadanne Udøvere af Attentater en Gang imellem opdagede og fremstillede for Retten, saa slippe de med en mild Straf, og Ministre à la Mancini sætte sig hen og gjøre oven i Kjøbet Paven ansvarlig for Skandalen, som er bleven „*provoceret*“. Paa en vis Maade kunne Bomberne ogsaa betragtes som et Svar paa *Forsoningsplanerne*: En Forsoning mellem Pavedømmet og Kongedømmet vilde navnlig styrke og befæste dette *sidste*, hvad Revolutionen naturligvis ikke ønsker. Det gjælder derfor om at afskrække det svage Kongedømme fra enhver Forsoning, for derefter at styrte det.

Wien. Til den h. Faders Jubilæum vil den berømte Historiker *Onno Klopp* tilegne Leo XIII som Videnskabens Beskytter og Opmuntretter en Publikation, som navnlig vil være af stor Interesse for det østerrigske Monarki, nemlig en Brevveksling mellem Kejser *Leopold I* og Kapucinerpateren *Marko d'Avino*, Pave Innocents XI's Legat i den store Tyrkerkrig. Brevvexlingen begynder med Aaret 1680 og ender med 1699, da Pater Marko i Kapucinerklosteret i Wien, efter at han for sidste Gang havde givet Kejserparret sin Velsignelse,

hensov blidt paa sit Dødsleje, ledsaget af Kejserparrets Bønner.

Tyskland. Den i *Wiedenbrück* i 1849 grundede *Piusforening*, senere *katholsk-selskabelig Forening*, sendte for nylig sit Pergamentsblad til Generalkomiteén i Køln. Det havde følgende — i det latinske Sprog forfattede — Ordlyd: „Katholsk-selskabelig Forening. Foreningen byder alle dem, som søge sig en Hviletime efter Dagens Møjsommeligheder, Adspredelse, bestræber sig af alle Kræfter og ved Hjælp af alle tilladelige Midler for at værne om Kirkens Frihed og Rettigheder, og har navnlig det Formaal at opmuntre alle Medlemmerne til trofast Opfyldelse af de Pligter, som den katholske Tro paa lægger os, saa vel mod os selv, som ogsaa mod dem, der ere hjem søgte af Fattigdom og Ulykke, og som synes værdige til Medlidenhed og Understøttelse. Den grundlagdes i *Wiedenbrück* i Westfalen i Herrens Aar 1849 og tæller 89 Medlemmer, hvis Bestyrelse anser det som den største Ære at undertegne sig. *Wiedenbrück*, den 18. September 1887. (Følge Underskrifterne).“ Skrift og Ornamentik, som er kunstnerisk udført i Farve og Guld, er holdt i stræng gothisk Stil. Øverst paa Bladet ses Billedet af den h. Ægidius, Sognekirkeens Skytspatron, og paa tre Ornament-Baand, som forbinde Billedet med Byvaabenet, et Hjul paa Sølvgrund, som findes anbragt nederst paa Pergamentsbladet, læses de Ord: „Sanctus Ægidius, Patronus parochiæ *Wiedenburgensis*“ (Sct. Ægidius, Skytspatron for *Wiedenbrücks* Sogn).

Brüssel. *Dronningen af Belgien* og hendes Datter, Prinsesse *Klementine*, have til Jubilæet bestilt en *Knipling*, i hvilken den h. Genovefas Legende skal indvæves. *Kniplingen* er inddelt i Kvadrater, og hver Kvadrat indeholder en Episode af den Helliges Liv. Til Scenen, i hvilken den h. Genovefa vildfarende flakker omkring i Skoven, har Prinsesse *Klementine* stillet en Skitse fra den østerrikske Kronprinsesse *Stephanie's* fordums Tegnebog til

Raadighed. Den østerrigske Kronprinsesse er, som be-
kjendt, en Datter af det belgiske Kongehus.

Køln. Siden i Mandags ere Jubilæumsgaverne fra
Køln-Dioceset udstillede der i Byen. Der findes blandt
dem 2 fuldstændige Udstyr til Missionskirker, Kalke,
Ciborier, Kar for de hh. Olier, 6 Kasser med Alber,
Alterklæder og andet kirkeligt Linned, 12 smukke
Messehagler, 7 kostbart broderede Alber, flere Rochetter
med kostbare Blonder, Kommunionklæder, Stolaer, o.
s. v., et smukt Tæppe fra Væverne i Düren og en
herlig Korsfane med Billeder af Kølns Skytspatroner.

Afrika. Om en Missionærs Død under ejendomme-
lige Omstændigheder berettes der fra det Indre af
Afrika. Anden Paaskedag foretog den algierske Missi-
onær Pater *Giraud* en lille Rejse paa *Nyanza-Søen*;
han sejlede langs den ubeboede *Ø Djouma*, som ligger
6 Timer fra Missionsstationen *Notre Dame de Kamogo*.
Pludselig styrtede en Flodhest sig imod Baaden og
knuste dens Kjøl. I Løbet af faa Øjeblikke var den
fyldt med Vand, og man var endnu 300 Meter fra Land.
En af de Sorte, en dygtig Svømmer, som ledsagede
Giraud, greb ham, for at bringe ham i Land; men
Præsten erklærede, at han foretrak at dø, fremfor at for-
lade den unge Neger, *Emil*, som sad ved hans Side
og som fik Undervisning af Pateren i den kristne Re-
ligion. Paa denne Maade druknede *Giraud* og fire
Negere, som ikke kunde svømme. Sex Sorte frelste
sig til Øen ved Svømning. Tre Dage senere optoges
de Ulykkelige, som vare nær ved at dø af Sult paa
den øde *Ø*, af en forbisejlende Baad, og paa denne
Maade fik Missionen Underretning om Dødsfaldet.

Japan. Msgr. *Cousin*, apostolisk Vikar i det sydlige
Japan, skriver, at de Troendes Antal i hans Vikariat
beløber sig til 25,000, som leve i 63 Menigheder, og
besidde 59 Kirker og Kapeller og over 30 Skoler.
Naar man betænker, at der for 20 Aar siden ikke

fandtes en eneste Kristen i disse Egne, saa maa dette betegnes som et overmaade glædeligt Resultat.

Amerika. Den katholske *Sct. Patricks Domkirke* i New-York er den største Kirke i de forenede Stater, men langt fra det rummeligste Gudshus i Verden. Blandt de 17 største Kirker i Verden indtager Domkirken i New-York den 12. Plads. Det største Gudshus i Verden er *Sct. Peters-Kirken* i Rom, som rummer 54,000 Mennesker. Derefter følger Domkirken i Majland, som rummer 37,000 Personer; Benediktinernes *Sct. Pauls Kirke* i Rom med Plads til 32,000 Mennesker; Domkirken i Køln, som er stor nok for 30,000; *Sct. Pauls Kirken* i London (anglikansk), som har Plads til 25,000 Personer; *Sct. Petronius Kirken* i Bologna i Italien kan ligeledes rumme 25,000; *Sct. Sofias Domkirken* (Hagia Sophia) i Konstantinopel (siden 1453 en tyrkisk Moschee) rummer 23,000; *Sct. Johannes Lateran Kirken* i Rom 22,000; *Notre Dame Kirken* i Paris 21,000; *Sct. Patricks Kathedralen* i New-York 17,000; Domkirken i Pisa i Italien 12,000; *Sct. Stefans Kirken* i Wien 12,000; *Sct. Dominikus Kirken* i Boløgna 11,400; *Fruekirke* i München 11,000 og *Markus Kirken* i Venedig 7,000.

— Benediktinerklosteret *Sct. Meinrad* i Indiana er tilligemed Kirken og Kollegiet bleven et Rov for Flammerne i Begyndelsen af forrige Maaned. Kirken besad flere værdifulde Malerier. Med et Bibliothek paa 15,000 Bind, som fuldstændig ødelagdes af Ilden, og med en Samling af sjældne Mønter og Mineralier tabte Klosteret den største Skat, som skjultes bag dets Mure. Klosteret, som var bygget af Sandsten havde Plads for 400 Personer; Lærestalten besøgte af 170 Studerende. Med usigelig Flid og utrættelig Udholdenhed havde Munkene omskabt den endnu for 30 Aar siden ubeboede Plads, der lignede en Urskov, til et af de mest velsignede Landskaber og grundlagt et fredeligt Hjem for mange unge Studenter, hvor de med Iver

kunde hellige sig Studierne. Den ved Branden anrettede Skade beløber sig til over 200,000 Dollars.

— I *Buffalo* har man bygget en Ligbrændingsovn. Enhver ræsonnerer paa sin Vis for eller imod den, selv blandt de lutherske Gejstlige ere Meningerne delte. Den protestantiske Biskop Coxe prædikede skarpt imod Ligbrænding, medens Rev. Gibbs optraadte med lige saa stor Iver til Gunst for den. Man mindes uvilkaarlig Kirkemødet, som for nylig afholdtes her i Kjøbenhavn i „Bethesda“, og som heller ikke kunde komme overens angaaende Mangt og Meget. De fleste lutherske Gejstlige i Buffalo skulle dog være imod Ligbrænding. Den katholske Biskop *Ryan* blev udspurgt om sin Mening og svarede en Reporter: „Den katholske Kirke anser Ligbrænding for absolut hedensk; der er ikke noget-somhelst kristeligt ved den. Vi begrave med Ærbødighed vore Forfædre i indviet Jord. Vore indviede Kirkegaarde ere de Steder, som vi omgive med de ømmeste Minder.“ „Turde en katholsk Præst funktionere ved en Ligbrænding?“ spurgte Reporteren. „Nej.“ „Heller ikke naar Familien begjærede det?“ „Nej.“ To Gejstlige af den anglikanske Episkopalkirke have allerede tilbudt sig som Ligbrændingsprædikanter. Den jødiske Rabbiner erklærede, at der ikke gaves nogen Kjødets Opstandelse, derfor var det Sjælen ligegyldigt, hvad der gjordes med Legemet.

— I *Ascheville*, Nord Karolina, døde for nylig en Dame Dagen før hun skulde modtage Daaben. Hendes Lig blev udstillet i Kirken til højtidelig Begravelse. Den protestantiske Gejstlige holdt først en Tale, men bragte efter samme den overraskende Meddelelse, at han efter Slægtningenes Begjæring agtede at forrette Daabshandlingen over Liget! Han sluttede med de Ord: „Mary er mødt til Daaben, men ikke saaledes, som hun havde ventet det for en Uge siden, ikke staaende foran Alteret, men liggende, kold og uden Liv.“ Der efter foretog han Daabsceremonien paa det kolde og

stive Lig. Man kan af dette Exempel lære, hvorhen de protestantiske Sekter tabe sig i deres Tro, naar de mangle den styrende Autoritet. Deres Tro er bygget paa menneskelig Visdom og Kløgt, og det er kun et Tidsspørgsmaal, naar hele Lutherdommen med alle dens utallige vilde Skud synker i Ruiner som et redningsløst Offer for den fri Forskning i Bibelen. Med samme Ret som Luther, Zwingli og Kalvin forkyndte deres nye Evangelier, kan ogsaa Præsten i Ascheville forkynde og handle efter sit; Lutherdommens Grundprincip: „*Forsk i Bibelen*“ tør ikke lægge dem Baand paa i saa Henseende, uden at fornægte sig selv! Intet Under derfor, at alvorlige og tænkende Protestanter i vore Dage føle en usigelig Længsel efter en solidere og ufejlbar Kirke, og naar de ved Bøn og ved Guds Naade have fundet den, modigt bryde med al Menneskefrygt og alle Fordomme og frejdigt vende tilbage til den romerske Moderkirke, der ikke kjender til Virvar og Vaklen, men med ufejlbar Sikkerhed er grundet paa Klippen Petrus!

Kirkelig Kalender.

Søndag den 2. Oktober. 18. Søndag e. Pintse. Rosenkransfest (4de Kvartalskollekt af Peterspengene for i Aar). — **3. M.** Votivofficium af Sct. Ansgar. — **4. Ti.** Franciskus af Assisi, Bekjender og Ordensstifter. — **5. O.** Placidus og Lidelsesfæller, Mm. (Kl. 8¹/₄ Messe for Ansgariusforeningen). — **6. To.** Bruno, Bekj. og Ordensstifter. — **7. F.** Markus, Pave (Kl. 8¹/₄ Broderskabsmesse til Jesu guddommelige Hjærte; Kl. 7¹/₂ Aften: Broderskabsandagt og Prædiken). — **8. L.** Birgitta, Enke og Ordensstifterinde.

Søndag den 9. Oktober. 19. Søndag e. Pintse.

Mødreforeningen. Tirsdag den 4. Okt. Kl. 8¹/₄ læses den h. Messe for Foreningens Medlemmer og Anliggender.

Den levende Rosenkrans. Søndag den 2. Oktober Kl. 11³/₄ Møde med Exhortation i Klosteret paa Toldbodvejen.

Mariakongregationen for Ynglinge afholder Fælleskommunion Søndagen den 9. Oktober Kl. 8 i Jesu Hjærtes Kapel, Vesterbogade 28.

Sct. Franciskus tredie Orden. Tirsdagen den 4. Oktober, den h. Franciskus af Assisi's festlige Mindedag, holdes om Aftenen Kl. 7 1/2 en højtidelig Andagt i Sct. Ansgars Kirke. Fuldkommen Afhad for Ordenens Medlemmer, efter værdig Annamelse af de hh. Sakramenter.

Jesus Hjertes Kapel. Hver Søndag Aften Kl. 7 holdes Rosenkransandagt med Prædiken. Adgang fra Vesterbrogade 28 og fra Gamle Kongevej.

Devotionaliehandclen (Gl. Torv 4) anbefaler sig med et rigt, smukt Udvalg af billige Rosenkranse. Statuetter af den h. Franciskus haves altid paa Lager.

At min kjære Mand, forh. Væver **Frants Stephan Schreiber**, 62 Aar, Torsdag d. 29. Sept. er afgaaet ved Døden i Randers, efter Modtagelsen af de hh. Sakramenter, bekendtgjøres herved for Slægt og Venner af hans sørgende Enke og Børn.

Marie M. Schreiber.

Peder Schreiber,
Kapellan.

Frants Schreiber,
Gjærtler.

Begravelsen finder Sted fra den katholske Kirke i Randers Lørdag den 1. Oktober.

Udkommen er og faas i Bogladerne samt hos Dhrr. Gejstlige: **Den h. Franciskus' tredie Orden eller Ordenslivet i Verden.** Bearbejdet og udgivet efter den h. Fader Pave Leo XIII's nyeste Anordninger af danske Ordensmedlemmer. X. og 506 Sider; Pris pr. heftet Explr. 1 Kr. 50 Øre.

Pave-Jubilæet. For at undgaa Ukorrektheder ved Indbindingen af Pergamentsbladene, anmodes de ærede Forenings-Bestyrelser om at sørge for, at Ornamenteringen af Bladene først paabegyndes et Par Tommer indenfor Pergamentsbladets Rand, saa at der bliver en hvid Margen af mindst 2 Tommers Bredde omkring hele Bladet.

Indsamlingerne afsluttes den 15 Oktober, og Overskuddet, som maatte være tilstede, efter at Udgifterne ved Bladets Ornamentering ere ordnede, bedes tilsendt Generalkomiteens Sekretær snarest mulig.

Alle, som ikke ere Medlemmer af nogen bestemt Forening, men som alligevel maatte ønske at bidrage til den h. Faders Jubilæum, kunne enten tegne sig paa en Liste, som i dette Øjemed vil blive dem forelagt, eller ogsaa sende deres Bidrag til et af Generalkomiteens Medlemmer.

General-Komiteen for Pave-Jubilæets Festligholdelse:

Joh. Braun, Andr. Johansen, Ant. Neuvel, B. Hansen,
Sognepr. Formd. Kapellan. Næstform. Præst. Dr. th. Sekretær.

L. d'Auchamp,
Kand. polit.

P. C. Birch,
Assistent.

P. Hartmann,
Billedhugger.

J. C. Günther,
Murmester.

B. C. Lohrer,
Grosserer.

F. C. Pechüle,
Dr. ph. Astronom.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

Femogtredivte Aargang.

„Nordisk Ugeblad“ udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer Millech, Store Kjøbmagergade 10, 1. S., Kjøbenhavn. — Redaktør: A. Johansen, Bredgade 64, 1. S.

N°. 41.

Søndagen den 9. Oktober.

1887.

Indhold. Leo XII's Skrivelse. De irske Forhold. Literatur. En moderne Datter. Efterretninger: Kjøbenhavn, Rom.

Leo XIII's Skrivelse til de italienske Biskopper.

Ærværdige Brødre! I kjende den Tillid, som Vi i Betragtning af de forhaandenværende Samfundsonder nære til Rosenkransens herlige Dronning, for at der ved hendes Forbøn maa blive det kristelige Folk Frelse og Velsignelse til Del, og Kirken maa opnaa den attraaede Fred. Allerede gjentagne Gange have Vi, idet Vi anbefalede Rosenkransbønnen i Oktobermaaned til Ære for den saligste Jomfru og Gudsmoder Maria, fremstillet Grundene og Gjenstandene for Vort Haab. I Lydighed mod Vor Opfordring, har hele Kirken svaret paa Vor Indbydelse ved Afholdelsen af særegne Andagtsøvelser, og nu forbereder man sig paa ny til, at ære og hylde den h. Jomfru en hel Maaned igjennem ved en daglig Tribut, som i en særegen Grad er hende vel-

behagelig. I denne hellige og ædle Hylding, er Italien ikke bleven tilbage. Vi tvivle ej heller om, at det ogsaa i Aar vil aflægge et nyt Vidnesbyrd om dets Kjærlighed til Gudsmoderen, som atter vil forhverve Os ny Trøst og nyt Mod. Ikke desto mindre ønske Vi, at rette et særegent formanende Ord til Eder, ærværdige Brødre, for at den til Rosenkransdronningen indviede Oktobermaanend maa blive fejret med ny og særegen Festlighed i alle Italiens Bispedømmer. I ville med Lethed kunne fatte Aarsagen til dette Vort Ønske. Siden Vi kaldedes til Kirkens Styrelse her paa Jorden, have Vi anvendt alle Midler, som Vi raadede over og som syntes Os skikkede, for at helliggjøre Sjælene og udbrede Jesu Kristi Rige. Ingen Nation udelukkes fra Vor stedsevarende Hyrdeomsorg, vel vidende, at Frelseren har udgydt sit kostbare Blod for Alle og aabnet Alle Naadens og Herlighedens Rige. Men alligevel vil Ingen forundre sig over, at Vi nære en særegen Forkjærlighed til det italienske Folk. Vor guddommelige Frelser har selv blandt alle Jordens Lande udvalgt Italien til at være Sædet for sin Stedfortræder hernede og bestemt Rom til Hovedstad for den katholske Verden. Paa denne Maade er det italienske Folk bleven kaldet, til at leve i den kristne Families Faders umiddelbare Naboskab, at tage Del i hans Glæder og Lidelser. Og desværre, Italien staar ikke tilbage i at berede Vort Hjærte Lejlighed til bitter Smerte. Den kristelige Tro og de kristelige Sæder, Vore Forfædres kostbare Arvelod, angribes offentlig og hemmelig, med en afskrækkende Cynisme, af en Hob Mennesker, som anstrænge sig for at berøve Andre den Tro og Moralitet, som de selv forlængst have mistet. Her i Rom, hvor Kristi Stedfortræder har sit Sæde, concentrere disse Mennesker med Forkjærlighed deres Anstrængelser, og aabenbare i hele deres Forvovenhed deres sataniske Hensigter. Det er ikke nødvendigt, ærværdige Brødre, at Vi her meddele Eder, hvor sorgfuldt Vort Hjærte er, ved Synet af de store

Farer, for hvilke Vore inderligt elskede Børns Sjæle er udsatte. Og Vor Sorg maa endydermere forøges, naar Vi se det umuliggjort for Os, at kunne optræde imod disse Onder med hint helbringende Eftertryk, som Vi ønske og have Ret til at fordre. Ogsaa I, ærværdige Brødre, og hele Verden kjende de Forhold, som Vi ere underkastede. Under disse Omstændigheder føle Vi endnu større Længsel og Attraa efter at anraabe Gud om Bistand og den h. Jomfru om Beskyttelse. Maatte de Gode i Italien bede med Varme for deres forførte Brødre, maatte de bede for Alles fælles Fader, for den romerske Pave, saa at Gud i sin uendelige Barmhærtighed hører og bønfører Børnenes og Faderens fælles Bønner. (Efter at den h. Fader dernæst har udviklet Grundene, hvorfor han har ophøjet Rosenkransfesten til en *festum duplex secund. classis.* hedder det videre:)

Der kan ingen Tvivl være om, at Himlens Dronning, anraabt af saamange Børn, og under saa gavnlige Anordninger, vil besvare deres Bønner, skjænke Os Trøst i Vore Trængsler og krone Vore Bestræbelser for Kirken og Italien og forhverve Begge bedre Dage. I dette Haab meddele Vi Eder, ærværdige Brødre, Gejstligheden og det til Eders Hyrdeomsorg anbettede Folk den apostoliske Velsignelse som Underpant paa den himmelske Naade. Givet i Vatikanet, den 20. September 1887.

Leo XIII, Pave.

De irske Forhold.

I det engelske Parlament vedtoges den 16. f. M. en Lov, hvis Drøftelse har været i samfulde 44 Dage, og om hvilken den i Slutnings-Sessionen holdte *Iron-tale* ytrer det Haab, at de i samme vedtagne Forholdsregler

lidt efter lidt ville iværksætte Ordenens fuldkomne Gjenoprettelse i *Irland* og yde den fredelige Industri ny Opmuntring. At Irland er et Saar paa det engelske Statslegeme, er en almindelig bekjendt Kjendsgjerning; om *den nye Lov* vil hidføre den attraaede Forbedring, turde være mere end tvivlsomt. Hidtil hører man i det mindste efter Lovens Forkyndelse kun om blodige Opstande istedenfor om Ordenens Gjenoprettelse, om ligefremme Kampe mellem Folk og Politi, som havde talrige Døde og Saarede til Følge, istedenfor om en ny fredelig Udvikling af Sagerne.

Irland, kaldet den grønne Ø eller Smaragdøen efter det evig saftige Grønne, for hvilket det kan takke sit fugtige og milde Klima i Forbindelse med de mange Aaer og Bække, var et velsignet og lykkeligt Land, saa længe det stod under *indfødte Fyrster* og Folket dyrkede Jorden for sig selv; siden det staar under *engelsk* Herredømme, er det blevet til et saa fattigt og ulykkeligt Land, at der næppe findes dets Lige. „At beskrive Boligerne,“ siger *Moritz Hartmann* — han mener den irske Befolknings Boliger i *Dublin* — „er en vanskelig Opgave. Jeg har set meget i bøhmiske Landbyer og Jødegyder, ogsaa havde jeg stadig Fantasi nok, til at se alt 10 Gange værre, naar jeg i Rejsebeskrivelser læste om *irsk Elendighed*; men selv om min Fantasi havde opdynget Alt, hvad jeg hidtil har set i Henseende til Elendighed, og i Sandhed ophobet en Alpekjæde af Elendighed, saa vilde den dog ikke have naaet Virkeligheden af irsk Elendighed.“

Kong *Henrik II* af England, som erobrede Irland i Aaret 1172, berøvede de irske Høvdinger deres Ejendom og anviste engelske Riddere den som Løn for den Hjælp, de havde ydet ham ved Landets Erobring. Folket blev behandlet som et undertvunget Folk og gjort tributært. Opstande, som fremkaldtes ved det trykkende Aag, under hvilket Folket sukkede, bleve kvalte med Vold og Magt og hidførte stadig skarpere Forholdsregler. „Enhver

Opstand“, siger Geografen *Daniel*, „blev undertrykket med Strænghed og — gjærne set, ifølge Principet: „Rebellion er en Gaas, som lægger gyldne Æg, og Lord-Overdommerne ville ikke være saa enfoldige, at ihjelslaa den.“ Man var endelig naaet saa vidt, at ingen Irlænder mere var i Besiddelse af nogen Grundejendom.

Kong *Henrik VIII* gjorde Forsøg paa, at indføre sine *religiøse Opfindelser* i Irland. Irlænderne holdt, naar fraegnes en lille Brøkdæl, fast ved deres *katholske* Tro, — ikke destomindre inddelte den engelske Regering Irland i *anglikanske* Ærkebispedømmer, Bispedømmer og Sogne og overdrog til disse den irske Kirkes Midler, Godser og Tiende, som de katholske Irlændere maatte udrede til de anglikanske Sognepræster, omendskjønt der i 198 Sogne *ikke fandtes en eneste Anglikaner* og i mange andre kun faa. Hvorledes Katholikerne behandledes, beviser den Kjendsgjerning, at en Domstol i Midten af det 18. Aarhundrede dømte, at „Lovene kjende intet til katholske Irlænderes Existens, den kunde overhovedet kun være mulig, forsaavidt Regeringen saa igjennem Fingre.“

Politiske Rettigheder havde Irlænderne heller ikke. De kunde ikke beklæde noget offentlig Embede, kunde ikke vælges ind i Parlamentet, — Lovene, som de skulde adlyde, opfandt Parlamentet i *London*, som bestod af protestantiske Englændere og Skotlændere; Irlænderne vare udelukkede fra den engelske Forfatning og Retspleje, endog et Mord paa en Irlænder havde ingen Følger, blev ikke straffet, naar Morderen var en Engländer.

I Henseende til *politiske* Rettigheder er det i Løbet af det nuværende Aarhundrede bleven *bedre*. Den store *Daniel O'Connels* Anstrængelser lykkedes det efter lang Tid i Aaret 1829, at sætte *Katholikernes Emancipation* igjennem, saa at disse kunde indtræde i Parlamentet og beklæde offentlige Embeder; men i Henseende til *Ejen-*

domsforholdene er det blevet, som det var. „Endnu bestandig,“ saaledes skriver en nyere Forfatter, „bærer Irland Spor af at være et undertrykket Land, hvis Indfødte ere uden Grundejendom og alene fremmede Godsejeres Forpagtere, det er et Land, hvor der hersker en grænseløs Fattigdom.“ Med hvilken Haardhed og Grusomhed Forpagterne, der paa Grund af Hungersnøden ikke have set sig i Stand til at betale Forpagtnings-Agiften, blive drevne med Hustru og Børn fra Hus og Gaard, derom have de offentlige Blade gjentagne Gange meddelt de mest hjerteskjærende Beskrivelser.

Siden en Række af Aar arbejde Irlænderne paa en videregaaende Forbedring af deres politiske Stilling, paa en Begyndelse til en Forbedring af deres *økonomiske* Forhold. Da *Landligaen*, en Forening som var bleven dannet i det Øjemed, at tilstræbe en Forbedring af de irske Tilstande, i 1882 var blevet undertrykt af den daværende Minister *Glastone* og som Følge heraf *hemmelige Foreninger* traadte i Stedet for offentlig Virksomhed, Mord og Sammensværgelse i Stedet for lovmæssig Modstand, skabte *Parnell* i *Nationalligaen* et Midtpunkt for en *ny* Forening, som fortrinsvis skrev fem Fordringer paa sin Fane: nationalt Selvstyre, Reform i Agrarvæsenet, irsk Forvaltning, Udvidelse af den parlamentariske og kommunale Valgret, Fremme af Irlands industrielle- og Arbejder-Interesser; Fordringer, som hverken guddommelig eller menneskelig Retfærdighed forbyder, men hvis Opfyldelse vilde gavne hele Staten saa vel som den enkelte Del, i hvis Interesse den foreløbig vilde finde Sted. Hvilken Anklang *Parnells* Bestræbelser fandt, fremgaar deraf, at den af ham oprettede Forening tæller over *en halv Million* Medlemmer, blandt hvilke findes endog ikke faa engelske liberale Parlaments-Medlemmer.

Belært af de bedrøvelige Følger, som den af ham hidførte Ophævelse af *Landligaen* førte med sig, og af den gavnlige Indflydelse, som den nydannede *Nationaliga*

udøvede blandt dens Medlemmer, forelagde *Glastone* i Aaret 1886 det engelske Parlament et Lovforslag, ved hvilket væsentlige *Indrømmelser* skulde tilstaas Irlands Befolkning. Hans Forslag fandt ikke Parlamentets Billigelse, han led et *Nederlag*, der tvang ham og hans Kolleger i Regeringen, til at træde tilbage og gjøre Plads for et *konservativt* Ministerium.

Det nye Ministerium har troet, at skulde vende tilbage til *Voldsgjerninger*, og har ved Parlamentet ladet sig give Fuldmagt til, at slaa den irske Nationalliga ihjel. Ifølge § 6 i den ny *Tvangslov* er Regeringen bemyndiget til, at erklære Foreningen for statsfarlig, „*Vicekongen* af Irland skal forbyde og ophæve Foreningen i enhver Egn af Landet, hvor et saadant Skridt maatte synes nødvendigt, for at hindre, at Restplejen lider Skade eller kyses.“ Den 19 August er denne Erklæring afgivet af Regeringen, og siden den Tid har *Vicekongen* anordnet Foreningens Undertrykkelse i forskjellige Grevskaber eller Kredse i Landet.

Siden Aarhundreder have Magthaverne i England forsøgt, at undertrykke Irlænderne med *Vold og Magt*, siden Arhundreder have disse Forsøg vist sig *frugtesløse*. At *den nye Tvangslov* ikke vil faa andre Resultater, vise de blodige Opstande, som allerede have fundet Sted. Det er ikke strængt Regimente og Undertrykkelse, som tilvejebringer Orden og Ro, men Retfærdighed. Irland lider siden Aarhundreder under svære Uretfærdigheder, som England har tilføjet det, — for disse Uretfærdigheder burde der atter ydes Skadeserstatning, da vilde Fred og Orden atter vende tilbage i Landet. Men det sker desværre ikke.

Vi *misbillige* og *fordømme* Voldsgjerningerne, som Irlænderne have ladet sig henrive til, og maaske endnu i Fremtiden ville lade sig henrive til; men Irlænderne bære ikke den største Skyld i saa Henseende, men derimod de, som ikke kunne bekvemme sig til, at gjøre

en Ende paa de Uretfærdigheder, som nu have varet gennem Aarhundreder og under hvilke Irlænderne endnu den Dag i Dag sukke.

Literatur.

Den h. Franciskus' tredie Orden eller Ordenslivet i Verden. Bearbejdet og udgivet efter den h. Fader, Pave Leo XIII's nyeste Anordninger, af danske Ordensmedlemmer. (Pris heftet 1 Kr. 50 Øre.)

Denne særdeles passende udstyrede Bog paa X og 506 Sider anbefaler sig selv ved sit rige Indhold til Alle og Enhver. Deri findes nemlig ikke blot den tredie Ordens nu gjældende Regel (Pave Leo XIII's Konstitution „*Misericors Dei Filius*“), Forklaringer over den og over Ordenens Aand og Forpligtelser, samt Ordenens Bønner, Aflad og Ceremoniale, — men ogsaa en Oversigt over den h. Frants af Assisis verdenshistoriske Betydning (den pavelige Rundskrivelse „*Auspicato*“ i Anledning af den sex hundrede Aarsdag efter den h. Frants af Assisis Fødsel) og over de tre af ham grundlagte Ordeners Udvikling, nemlig Mindre- eller Graabrødrenes, Klarissernes og den tredie Ordens, samt et Kalendarium eller Biografier over de tre Ordeners Hellige og Salige.

Mangt og meget af hvad der findes i denne første Halvdel af Bogen (Side 1—307), kan benyttes af Alle, der søge Vejledning til en ægte kristelig Livsvandel under Hverdagslivets møjsommelige og sløvende Arbejde; men især er det den anden Halvdel (Side 308—500), som har Krav paa en *almindelig* Interesse. Den indeholder nemlig *Vor Frues smaa Dagstider*, som her findes nøje og smagfuldt oversatte paa Dansk — og det første Gang efter *Christian Pedersens* Oversættelse, altsaa efter næsten 400 Aars Forløb, — og under Over-

skriften „Daglige Andagtsøvelser“ blandt andet Skrifte- og Kommuniionsbønner og — hvad vi tillade os navnlig at gjøre opmærksom paa — en dobbelt Vejledning til den med Rette særdeles yndede *Korsvejandagt* og otte Litanier, hvoriblandt et af Skriftsteder sammensat Litani til Jesu helligste Hjærte.

Bogens Betydning og Værdi forhøjes meget ved, at det er flere *danske Ordensmedlemmer*, der have arbejdet og udgivet den — til visse et smukt Vidnesbyrd om, at det religiøse Liv har taget et glædeligt Opsving iblandt os. Dens ualmindelig moderate Pris vil bidrage til at udbrede den ogsaa udenfor Tertiærernes egen Kreds. Men for selve Tertiærerne vil den foreløbig være et ligefrem uundværligt Hjælpemiddel til lidt efter lidt at trænge ind i og tilegne sig Bodsordenens Aand. Den kraftigste af de naturlige Støtter, som Ordenen kan yde sine Medlemmer, er jo den S. 226 omtalte *Organisation*. Tertiærerne skulle i Medfør af Reglen forenes til „*Broderskaber*“ (S. 220, 226 ff.) under en gejstlig Direktør og et „Udvalg“ af Lægfolk, Forstander, Raadgiver, Sygeplejer m. m., hvis Pligt det er at tage sig af Brødrene og Søstrene, især de syge, lidende og bedrøvede, og vaage over deres Opførsel (S. 230). Fremdeles skulle Medlemmerne af et Broderskab samles én Gang om Maaneden (S. 220), for at holde Fælleskommunion og af Direktøren lade sig undervise i og opmuntre til samvittighedsfuld Opfyldelse af deres Stands Pligter. „Uden denne Organisation“, skriver Franciskanerpateren *Leonard Wörnhart* *), „er den tredie Orden halvdød; uden den kan Ordenen kun halvt udfolde sin Virksomhed.“ Forholdene her hjemme tillade rigtignok næppe endnu at give Ordenen denne Organisation; men den foreliggende Bog kan nogenlunde erstatte dette Savn. —

*) Linzer-Quartalschrift for i Aar, S. 359.

Maa den bidrage til i Alles Hjærter at vække og vedligeholde den h. Frants af Asisis Aand, som vi saare haardt trænge til, — Bodens, Bønnens og Selvfornægtelsens Aand!

En moderne Datter.

„Det er til at blive gal over! Jeg tror virkelig, at Pigen skammer sig ved sin Fader!“ Saaledes sagde Hr. Sørensen, en mindre Haandværker, en Dag til sin Kone. Denne trak paa Skulderen og svarede lidt spydig: „Mærker Du det nu først, Peter?“

„Hvorledes? Er det Takken for alt det, vi have gjort mod Barnet? Dag og Nat har jeg plaget mig for Hansine, og nu belønner hun mig saaledes?“ Sørensen slog i Bordet, saa Kaffe-kopperne dansede.

„Utak er Verdens Løn, kjære Peter; mig gjør det ogsaa ondt!“

„Men at skulle taale det af vort eget Barn!“

„Nu, Peter, hvem er Skyld deri? Maatte det ikke ende saaledes?“

„Hvorledet det Kathrine? Er jeg maaske Skyld i, at Hansine er bleven et forfængeligt og hovmodigt lille Væsen, som skammer sig ved sine fattige Forældre, eller ere vi kun gode nok, til at købe Kjoler og Hatte til hende?“

„Naturligvis er det din Skyld, Peter, Du vilde jo gjøre en fin Frøken af din Datter; naar jeg sagde: „Ikke saa højt tilvejs, Peter, lad Barnet ikke blive opdraget ud over dets Forældres Stand, — hvem mod-sagte mig saa? Hvem mente, at hans Datter var født til noget Bedre og maatte lære meget, for senere at kunde optræde nobelt i Verden? Det var dig?“

Hr. Sørensen satte sig med et dybt Suk i Sofaen

og støttede det graa Hoved i Hænderne. „Ja, ja“ mumlede han, „Du har ikke saa ganske Uret, Kathrine. Men jeg vilde jo Barnets Bedste, jeg holder saa meget af det! Det er vort eneste Barn; jeg glædede mig, naar det sprang omkring i sine smukke Klæder, naar Folk roste den artige, nette Pige, og jeg mente virkelig, at det var for godt til almindeligt husligt- og Kjøkkenarbejde. Jeg vilde gjøre hende til en Frøken — og jeg har faaet en Frøken!“ tilføjede han med et bittert Smil, — „en stolt, hovmodig Dukke, der rynker Næsen og gjør Indvendinger, naar jeg siger: Hansine, paa Søndag Eftermiddag gaar jeg ud at spadserere med dig! Hvem skulde vel have tænkt sig det!“

Med Uvillie rejste Mester Sørensen sig og begyndte at marschere op og ned ad Gulvet, som om han derved vilde forjage de fortrædelige Tanker, som plagede ham, eller snarere som vilde han søndertræde alle Volanter og Plisseer, Frynser og Kvaster paa sin forfængelige Datters Kjole. Stiltiende forlod Kathrine Stuen og tænkte ved sig selv: „Kunde det da ende anderledes?“

Mester Sørensen var en brav, djærv og flittig Haandværker, som Dag for Dag, Uge for Uge, Aar ind og Aar ud redelig havde plaget sig for sit Hjem, og da han var solid, sparsommelig og fordringsløs, i det højeste undte sig hist og her et Glas Øl, og da fremdeles hans Hustru var et Mønster paa en dygtig Husmoder, saa havde Folkene i Tidens Løb bragt det til en vis Velstand, i det mindste for deres Forhold. Forretningen gik godt, da man gjerne lod arbejde hos den reelle Mand, som forstod sig udmærket paa sit Haandværk; for Sygdomme havde Familien været saa temmelig forskaanet, og Følgen var, at Mester Sørensen i Tidens Løb kunde leve uden altfor store Sorger og Bekymringer og endog kunde lægge en lille Sum til Side for sine gamle Dage.

De havde haft 5 Børn, men 4 vare døde i en tidlig Alder, og derfor havde Forældrenes hele Kjærlighed

koncentreret sig paa den eneste Datter, som derfor ogsaa, som det desværre plejer at gaa altfor let i slige Tilfælde, blev forkjælet og forvænt. Moderen advarede rigtignok og sagde: „Du ødelægger Barnet med dine højtflyvende Planer, Peter; det er bedre, at det bliver en simpel, brav Pige, end at dets Hoved opfyldes med Gud véd hvilke Ideer. Hansine kan lære Husholdning og borgerlig Madlavning hos mig; gifter hun sig saa senere med en solid Haandværker, saa er Hjemmet vel forvaret. Men vil du gjøre en Dame af hende, saa bliver det ikke til noget ordentligt; en Haandværker er i saa Tilfælde ikke god nok for Pigen, og en fin Herre tager ikke Haandværksdatteren. Overvej derfor, hvad Du gjør.“

Men saa havde Sørensen med Uvillie rystet paa Hovedet og sagt: „Vi have kun det ene Barn, og kunne ogsaa hjælpe os en Smule. Hvorfor skal Hansine da ikke optræde noblere end Du og jeg? . . . Kjøkken, Husgjerning, — ja, det er godt ved Siden af; men at mit Barn alene skulde opdrages for Kjøkken og Huslighed, det er baade Synd og Skam!“

Faderen satte altsaa sin Villie igjennem. Hansine besøgte i nogle Aar Elementarskolen, derefter den højere Døtreskole og tilsidst et Pensionat; hun lærte Tegning, fremmede Sprog, Musik og endog Gymnastik. Nu, da hun som 15aarig Datter vendte tilbage til Hjemmet, forstod hun nogle Brokker Fransk, Engelsk og Tysk, spillede ret fingerfærdigt paa Klaver, tegnede et Landskab efter en Fortegning og broderede og hækede efter de allerkjæreste Mønstre et Par Tøfler til Faderen og en Trøster til Moderen. I Kjøkkenet kom hun rigtignok ikke; det blaa Forklæde var hende en Gru; paa Kartoflerne tilsmudsede hun sig sine fine, hvide Fingre, og husligt Arbejde: feje, vaske, uh nej! Men til Gjengjæld sad hun timevis ved Klaveret og fantaserede, spillede og sang, saa at Nabolaget næsten fortvivlede, eller ogsaa sad hun i Sofaen med et fint Muselinsfor-

klæde paa, og broderede eller hæklede Trøstere, Sofapuder og lignende Nipssager. Af og til vilde Hansine ogsaa besøge en Koncert tilligemed sine noble Veninder, og da hun blev ældre, ogsaa Teatret, — Sager, for hvilke de „hjemmebagte“ Forældre ikke havde Sands og Forstaaelse.

Hansine havde naturligvis ogsaa abonneret paa en Modejournal og klædte sig efter det nyeste Snit: Prinsessekjole med tilhørende Udvæxt, Fantasihat med en hel Gaasevinge, moderne Parasol med Blonder, der manglede Intet. Regningerne bleve betalte af Fader Sørensen, som føreløbig var ikke saa lidt stolt af sin Datter. Men tilsidst kom Enden paa det Hele: „Hun skammer sig ved mig!“ Det var Følgeslutningen, som den af Kjærligheden forblindede Fader selv drog, og denne Erkjendelse smertede ham dybere og saarede hans Hjærte mere, end Tab og Bekymringer vilde have formaaet. Han havde vel ikke mistet sit Barn, — Hansine var i sædelig Heenseende vedbleven at være brav — men hun var bleven fremmed for ham, hun levede eller ønskede at leve under andre, fornemmere Forhold; hun følte sig ikke tilfreds og hjemme i Forældrenes Kreds. Mester Sørensen angrede sin Datters velmente, men forkerte Opdragelse. For andre havde han ladet sit Barn opdrage, kun ikke for sig desværre. Han var ved sine højtflyvende Planer selv Skyld i, at hans Barn blev fremmed for ham.

Efterretninger fra Ind- og Udland.

Kjøbenhavn. *Den h. Franciskus' tredie Orden* fejrede i Onsdags, for første Gang siden Kirkeomvæltningen her i Norden, den h. Franciskus af Assisi's Fest paa en højtidelig Maade. Ved Tertiær-Andagten, som overværedes foruden af den tredie Ordens Medlemmer ogsaa

af en Del Menighedsmedlemmer, holdt den højærv. Apostoliske Præfekt *von Euch* et kort Foredrag, hvori han omtalte den velsignelsesrige Indflydelse, som den h. Frants af Assisi's trede Ordener fordem havde haft paa de nordiske Rigers Aandsliv, og udtalte det Haab, at de nuværende og tilkommende Medlemmer af den tredie Orden her i Landet maatte træde i Forfædrenes Fodspor og virke til Opbyggelse for Mange. Efter Foredraget fandt den højtidelige Optagelse Sted af flere nye Medlemmer, efter hvilken den opløftende Højtidelighed sluttedes med en kort Sakraments-Andagt og den pavelige Velsignelse.

— Den højærv. apostoliske Præfekt for Norge, Msgr. Dr. *Joh. Fallize*, har i den forløbne Uge opholdt sig paa Besøg her i Hovedstaden og vendte i Fredags atter tilbage til Kristiania.

— (M.) Onsdag den 28. f. M. afholdt den katolske selskabelige Forening „*Unio*“ sin ordinære Generalforsamling. Til Dirigent valgtes enstemmig højærv. Hr. Pastor *Neuvel*, hvorefter aflagdes Beretning om Foreningens Virksomhed i det forløbne Halvaar og om Kassens Status. Foreningen tæller for Tiden 91 Medlemmer: 59 Herrer og 32 Damer. Kassen havde desværre et definvt Underskud, som hidrørte fra diverse Arrangementer i Sommerlokalet til Hyggelighedens Fremme. Dernæst foretoges Valg af Kasserer i Stedet for den tidligere Kasserer, Hr. Joh. Brix-Hansen, som paa Grund af Mangel paa Tid ønskede at fratræde. Valgt blev Hr. Sergent *Nielsen*, og til Revisorer for det næste Halvaars Regnskab valgtes Dhrr. Grosserer *C. B. Lohrer* og Student *West*.

Ifølge Forslag fra Hr. Fabrikant *G. Feuerlein* vedtoges enstemmig, at Lovenes § 8 for Fremtiden skal lyde saaledes: „Kontingentet er 50 Øre maanedlig for en Herre og 25 Øre for en Dame. Herrer betale 50 Øre i Indskud. Kontingentet opkræves maanedvis forud.“ Der er altsaa sket den Forandring, at den tidligere Passus i samme Paragraf: „En Mand eller Enke, der har en eller flere Døtre i Foreningen, betaler 50 Øre, men Døtrene intet“, er bleven udeladt.

I Søndags begyndte Vintersaisonens Møder og fortsættes hver Søndag Aften efter Andagten i Sct. Ansgar i Vinterlokalet „Hotel Union“ paa Sct. Annæ Plads, Hjørnet af Toldbodgade. Med usvækket Iver arbejder „Unio“ videre paa det Maal, som det engang har sat

sig, at virke for Sammenhold mellem Kjøbenhavns Katholiker, dels ved et udviklet selskabeligt Liv i Forbindelse med forskjellige Adspredelser, dels ved Foredrag over almenyttige saavel som specifik katolske Interesser. Maatte Menigheden tilfulde vide at skatte denne Forenings Virksomhed, en Forening, som blandt sine Medlemmer, tæller baade Herrer og Damer, Gamle og Unge, Høje og Lave! Ad Aare vil den da se sit Maal realiseret og staa værdigt ved Siden af de katolske selskabelige Foreninger i Udlandet.

Rom, Den h. Fader agter om kort Tid at offentligjøre en *Encyklika om Arbejderspørgsmaalet*. De gjentagne Behandlinger af dette Spørgsmaal paa katolske Generalforsamlinger skulle have bevæget ham dertil. Hvor stor Vigtighed Paven tillægger det sociale Spørgsmaal, fremgaar paany af et Brev til Biskoppen af Rodez, som meldte Leo XIII om den forestaaende Kongres, som Frankrigs katolske Arbejdere agte at afholde. „Du skuffer Dig ikke,“ skriver Paven, „naar Du antager, at Vi med den mest levende Sympathi følger denne Kongres Forhandlinger Intet Spørgsmaal maa man nu til Dags studere med større Flid og Omhyggelighed, end netop det saak. sociale Spørgsmaal.“

— Man forsikrer, at Undervisningsminister *Coppino* forbereder et Lovforlag, som gaar ud paa, at udelukke de Gejstlige fra Elementarskolerne. Med denne Forholdsregel, som forøvrigt vilde være i højeste Grad upopulær, vilde *Kulturkampen* være aabnet i Italien.

— *Pilegrimstogene* til Rom i Anledning af Jubilæet ville blive aabnede af Frankrig. Henimod Midten af Oktober ville de franske *Arbejdere*, under Ledelse af Kardinalen af Rheims, indtræffe til Rom. For deres Modtagelse vil Kunstflids- og Arbejderforeningen i Rom drage Omsorg.

— „*Osservatore Romano*“ meddeler, at Kongressen i Republiken *San Salvador*, som ligger i Mellemamerika ved det stille Ocean, har besluttet at sende den h. Fader en Hengivenheds- og Lykønskingsadresse, og at udtale i samme sit Haab om, at han snarest mulig maa faa de Rettigheder tilbage, som tilkomme ham som den h. Petri Efterfølger og den katolske Kirkes synlige Overhoved. Kongressen besluttede tillige at føje til denne Adresse en Nationalgave paa 10,000 Sucros eller 80,000 Francs.

— *Kongen af Sachsen* sender Leo XIII en over-

ordentlig kostbar Jubilæumsgave, en meget skuffende Facsimile af en saak. „*Fattigfolks Bibel*“ (biblia pauperum) paa Pergament. Foruden de to *codices* i Leipzig findes der endnu kun et eneste Exemplar af en saadan Bibel i Basel. Indbindingen er overordentlig smagfuld og paa Bindet findes over 100 Ædelstene. *Kejser Wilhelm* sender kostbart Porcellain, medens *Kejserinden* ved den tyske Gesandt v. Schløzer har ladet Paven overrække en kostbar broderet Messehagel.

— Den h. Fader modtog den 27. f. M. Embedsmændene i sin Hofstat og i de forskjellige Kongregationer, som overrakte ham deres Lykønskninger i Anledning af det forestaaende Jubilæum. Jubilæumsfestlighederne have hermed taget deres Begyndelse. Samtidig er en *Kardinal-Kommission* nedsat, som skal lede Festlighederne; den bestaar af Kardinalerne *Rampolla*, *Ricci* og *Schiaffino*. Den sidstnævnte er Komiteens Præsident.

Kirkelig Kalender.

Søndag den 9. Oktober. 19. Søndag e. Pintse. — 10 M. Franciskus Borgia, Bekj. — 11. Ti. Votivofficium af Sct. Ansgar. — 12. O. Ferialdag. — 13. To. Eduard, Bekjender. — 14. F. Kallistus, Pave og Mart. — 15. L. Theresia, Jomfru og Ordensstifterinde.

Søndag den 16. Oktober. 20. Søndag e. Pintse.

Sct. Ansgars Kirke. Paa Søndagene i Oktob ermaaned holdes om Aftenen Kl 6 højtidelig Rosenkransandagt med Procession.

Mariakongregationen for Ynglinge afholder Fælleskommunion Søndagen den 9. Oktober Kl. 8 i Jesu Hjertes Kapel Vesterbrogade 28.

Unio. Idag Søndag den 9. Oktober: Forskjellige Adspredelser. — Søndag den 15. Oktober: Foredrag af Hr. Lieutenant C. B. Lohrer: „Fra Cantonnementet“.

Sct. Josefs Gilde. Mandag den 10. Okt. er der almindeligt Møde for alle Brødre Kl. 8¹/₄ Aften. Mødested det sædvanlige. — I denne Maaned fejrer Gildet sin 2aarige Fødselsdagsfest, hvorom senere Bekjendtgjørelse finder Sted.

Onsdagen den 5. ds. bortkaldte Gud vor lille Datter **Mathilde Marie Louise Grünewald** i en Alder af 1 Aar, hvilket herved meddeles Slægt og Venner af hendes sørgende Forældre.

A. Grünewald, f. Olsen. **J. P. Grünewald.**

Begravelsen finder Sted Lørdag den 8. Oktober Kl. 12 fra Assistens Kirkegaards Kapel.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

Femogtredivte Aargang.

„Nordisk Ugeblad“ udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer Millech, Store Kjøbmagergade 10, 1. S., Kjøbenhavn. — Redaktør: A. Johansen, Bredgade 64, 1. S.

N° 42.

Søndagen den 16. Oktober.

1887.

Indhold. Amerikansk Katholikforsamling. Den h. Franciskus tredje Orden. Pastor Stubs Jubilæum. Den h. Aloysius sidste Brev. Efterretninger: Kjøbenhavn, Paris, Rom.

Den første tysk-amerikanske Katholik-Forsamling,

som afholdtes i *Chicago* i Begyndelsen af forrige Maaned, var talrig besøgt; i Festtoget, som fandt Sted den første Dag, deltog 6000 Personer med 40 Musik-korpsler. Følgende *Resolutioner* bleve vedtagne under tordnende Bifald:

1. Sex Tusinde katholske Mænd fra alle Egne af de Forenede Stater i Amerika, forenede i Chicago paa den første amerikanske tyske Katholik-Forsamling, anse det for deres første og fornemste Pligt, at frembære for den katholske Kristenheds fælles Fader, Hs. Hellighed Pave Leo XIII, deres oprigtigste og hjærteligste Lykønskninger i Anledning af hans forestaaende gyldne Præstebjubilæum, idet vi forsikre Hs. Hellighed om vor ubetingede Underkastelse under Kristi Stedfortræders og den h. Petrus' Efterfølgers ufejlbare

Scepter, som ogsaa vor tillidsfulde Hengivenhed under Hs. Helligheds ligesaa faderlig-fredelige som glimrende heldige Hyrdeomsorg. Samtidig med denne vor ærbødige Hylding i Anledning af den højeste Overhyrdes præstelige Jubelfest erklære vi, at vi fuldkommen slutte os til hans Fordring om *Gjenoprettelsen af hans territoriale Suverænitet*, saaledes som den er bleven udtalt i Skrivelsen af Juli 1887 til Hs. Helligheds Statssekretær, Kardinal Rampolla. Maatte denne den h. Faders Jubelfest ved Opfyldelsen af Hs. Helligheds ligesaa retfærdige som fredelig forlangte Fordring tillige blive et Jubelaar for hele den katholske Kristenhed.

2. Som Amerikas tyske Katholiker, der forbinde trofast Hengivenhed for den h. Kirke og Adoptiv-Fædrelandet med Bevarelsen af tysk Sindelag, forsikre vi vore højærværdigste Overhyrder og hele det amerikanske Folk om, at vi netop i Kraft af Fastholdelsen ved vort smukke tyske *Modersmaal* og vore gode nationale Sæder, ere villige og i Stand til, at vise os som gode Katholiker og gode amerikanske Borgere.

3. Støttende os til den ved Erfaringen prøvede Grundsætning: „Fremtiden tilhører den, hvem *Skolen* tilhører,“ ønske vi de tyske katholske Præster og deres respektive Menigheder af ganske Hjærte til Lykke i deres heldige Bestræbelser for at opretholde og pleje den sande Religion, saa vel som det tyske Sprog, ved Oprettelsen og Opholdelsen af Sogneskoler. Tillige opmuntre vi Klerus og Folk til at gaa videre fremad i den alsidige Udvikling og Fuldkommengjørelse af et Skolesystem, i hvilket Foreningen af den aandelige Dannelse med den religiøs-sædelige Opdragelse byder den eneste sikre Garanti for en god Opdragelse af Ungdommen.

4. De ærede Repræsentanter for den tyske *katholske Presse*, Udgiverne og Redaktørerne, yde vi vor fuldeste Anerkjendelse og vor inderligste Tak for deres

endrægtige Sammenhold i den tysk katholske Presseforening og for sammes første smukke Frugt, Jubelgaven til Ære for den h. Fader Leo XIII. I Forening med hele Amerikas Katholicisme, opfordre vi disse katholske Missionærer paa den publicistiske Mark, til med forenet katholsk Fasthed og ægte tysk Udholdenhed ogsaa for Fremtiden at udfægte Guds Riges Kampe til Ære for vor h. Kirke og til vort brave katholske Folks alsidige Velfærd.

5. Med Hensyn til *Arbejderspørgsmaalet*, idet vi paa ingen Maade prale med at have fundet det specifikke Frelsemiddel for dette sociale Onde, vilde vi gjerne give vore tyske katholske Arbejdere det Raad, at de atter drage dette Spørgsmaal ned fra et Verdensspørgsmaals svimlende Højde, hvortil fordævelige Agitationer har skudt det i Vejret, til den nationale og kristelige Opfattelses forstaaelige Kreds, i det de tillidsfuldt stole paa, at deres sunde Menneskeforstand i Forening med den katholske Kirkes religiøs-sædelige Grundsætninger vil finde de Frelsemidler, som ere mest passende for Tids- og Lokal-Forholdene. Vi opfordre alle kristelige Arbejdsgivere til at antage sig deres Arbejdere, og til at virke efter Evne og Kræfter for deres materielle og sædelige Velfærd, thi kun ved fornuftigt og kristeligt Fællesbestræbelser og Sammenhold kunne Begges Interesser fremmes.

6. Belærte af Erfaringen om, at kun inderligt Sammenhold mellem Gejstlighed og Folk kan muliggjøre en for Kirken og dens Medlemmer gavnlig Virksomhed og det navnlig i *de katholske Foreninger*, ville vi ret indtrængende opfordre Amerikas tyske Katholiker til i barnlig hengiven Tillid til deres Sjælesørgere, i fuldkommen Forstaaelse med dem og i kjærlig Lydighed mod deres Anordninger, ikke alene at lade sig det være magtpaaliggende, at opretholde og udbrede de allerede bestaaende kirkelige og kirkelig-sociale Foreninger, men navnlig ogsaa ved Gejstlighedens

Hjælp og under den udtrykkelige Betingelse, at kun katholske Medlemmer optages, at tilstræbe Oprettelsen af saadanne rent selskabelige Foreninger, som i Mod-sætning til de verdslige Selskabs-Klubbers religiøse Indifferentisme kunde byde vore Katholiker, Unge og Gamle, baade en sund religiøs og i selskabelig Henseende behagelig Atmosfære. Netop i saadanne Foreninger muliggjøres en gjensidig Drøftelse af Dagens brændende Spørgsmaal og en fælles Optræden overfor dem.

7. At anbefale *St. Rafaels Foreningen*, som varetager de tyske katholske Indvandreres Interesser, til vore Landsmænd, føle vi os saa meget mere tilskyndede til, som netop de amerikansk-tyske Katholiker for Tiden have begyndt at bidrage rigelige Summer til et tysk katholsk Indvandringsherberge, „Leo-Hus“, til Ære for amerikansk-tysk Offervillighed og til et blivende Mindesmærke om den h. Faders, Leo XIII's gyldne Præstebubilæum.

Forespørgsler

angaaende

„Den h. Franciskus tredie Orden“.

Som Svar paa de fra forskjellige Sider indløbne Forespørgsler angaaende Meningen af Slutnings-Passussen i den literære Anmeldelse, som fandtes i forrige Nr. af Ugebladet, maa Redaktionen bemærke, at det ingenlunde er givet, at denne i Et og Alt stemmer overens med den literære Anmelders private Anskuelser angaaende den tredie Orden her hjemme. At den tredie Orden kun halvt kan udfolde sin Virksomhed, naar der mangler *Organisation*, er rigtigt og

gjælder i samme Grad om enhver anden Institution. Men netop derfor vil der ogsaa blive givet Ordenen en saadan Organisation her hjemme, for at den fuldtud kan udfolde sin Virkekraft, og vi tør med Rette haabe det saameget mere, som Kirkens Overhoved, den h. Fader Pave Leo XIII gjentagne Gange i sine Encyklikaer indtrængende har opfordret til at organisere den tredie Orden overalt i Landene.

„Ligesom vi forhen stedse have baaret en særegen Omsorg for den h. Franciskus' tredie Orden,“ saaledes skriver han i en Rundskrivelse af 17. Sept. 1882, „saaledes formane vi nu, efter at Vi ved Guds allerhøjeste Godhed er kaldet til Pavedømmets Forvaltning, ved denne gunstige Lejlighed, de Kristne til ikke at vægre sig ved at slutte sig til denne Jesu Kristi hellige Stridskare. Allerede tæller man mange af begge Kjøen, som med glad Mod vandre paa den sarafiske Faders Stier. Deres Bestræbelser rose og billige Vi saare, dog ønske Vi, ærværdige Brødre, at samme, navnlig ved Eders Bestræbelser maa blive endnu mere ophøjet og udbredt. . . . Bestræber Eder derfor for, at Folket kan lære den tredie Orden at kjende og virkelig at skatte den; sørger for, at Sjælesørgerne ivrigt lære, hvad det er for en Orden, hvor let enhver kan indtræde i den, hvor rig paa Naade den er for Sjælenes Frelse, og hvormegen personlig og offentlig Nytte den forjætter . . . Maatte det kristelige Folk saa fuldstændigt og i saa stort Antal slutte sig til den tredie Ordens Disciplin, som det engang paa selve den h. Franciskus' Tid overalt skete!“

En tydeligere Opfordring til at arbejde paa Ordenens Organisation kunde den h. Fader næppe have givet, og i Henhold til denne Opfordring fra Kirkens Overhoved ere de første Skridt blevne gjorte her hjemme: En Regelbog er udgivet og det første Tertiar-Møde med højtidelig Indklædning og Profes er bleven afholdt og vil for Fremtiden blive efterfulgt af andre.

Hvad dernæst angaar Forespørgslen om, hvorvidt ogsaa Medlemmer af andre Foreninger, Kongregationer og Broderskaber tillige kunne være Medlemmer af den tredie Orden, da kunne vi meddele de ærede Forespørgere, at der aldeles intet kan være til Hinder herfor, tværtimod, de ville som Tertiärer blive endnu ivrigere Medlemmer af deres respektive Foreninger. En Undtagelse danne Medlemmerne af den h. Dominikus' tredie Orden, som ikke tillige kunne være Medlemmer af den h. Franciskus tredie Orden.

Optagelsen i Tertiær-Ordenen her hjemme kan selvfølgelig kun ske ved den af den øverste kirkelige Foresatte bemyndigede Direktør, som ogsaa har Ordenens Medlemsliste, Protokoller o. l. i sit Væрге. Det næste højtidelige Tertiær-Møde vil ifølge en Meddelelse, som gaves i det første Møde, blive afholdt den 20. November. Forøvrigt henviser vi paany Enhver, som ønsker at lære den tredie Orden nærmere at kjende, til den nye danske Regelbog, som faas i enhver Boglade for den billige Pris af 1 Kr. 50 pr. heftet Exemplar.

J.

Pastor J. D. P. Stubs

50-aarige Præstjubilæum.

„*Bergens Annonce Tidende*“ af 30. Sept. skriver følgende:

Sidste Søndag var den katholske Kirke i *Bergen* festlig prydet. De tre Altere, (Højalteret og de to Side-Altare) vare bedækkede med vakre Buketter; Kranse og Blomster omslyngede Prædikestolen, Skranken ved Korets Indgang og Gaskronerne i Kirken. Langs med Galleriet var ogsaa anbragt Buketter, ligeledes var Orgelets og Tribunens Brystværn samt Kirkens Indgang

behængte med Kranse i smagfulde Slyngninger. Fra Kirkens Gavl vajede et norsk Flag, og flere Flag vare hejsede fra andre Dele af Kirken og Præstegaarden. Ved Kørets Indgang over Skranken læste man paa en stor Feston — der udfoldede sig fra den ene Væg til den anden og syntes at være holdt af to Apostle, — denne Indskrift: „Du er Præst evindelig“. Ps. 110.4.

Det var en Hentydning til, eller rettere sagt, alt var gjort i Anledning af *Pastor Stubs 50-aarige Jubilæum*.

Den apostoliske Præfekt, Dr. *J. Fallize* var tilstede og meddelte ved denne Lejlighed Konfirmationens Sakrament.

Kirken blev tidlig opfyldt med Folk, som ventede den højtidelige Messe, der skulde synges Kl. 10. Pastor Stub frembar det hellige Messeoffer med de storartede Ceremonier, som den katholske Kirke plejer at udfolde ved saadanne Lejligheder. Jubilaren holdt ogsaa Prædiken over Dagens Text: „Du skal elske Herren din Gud af dit ganske Hjærte og af din ganske Sjæl og af dit ganske Sind, dette er det største og første Bud. Men det andet er ligt dette. Du skal elske din Næste som dig selv.“ Han henvendte sine Ord i Særdeleshed til Konfirmanterne og beviste, hvorledes den Helligaand virker Kjærligheden i os og hvorledes den Helligaand bliver meddelt os i Konfirmationens Sakrament, hvorledes dette blev indstiftet af Jesus Kristus og forvaltet af Apostlene, samt udviklede de Konfirmeredes Pligter. Tilsidst sagde han ganske faa Ord om sit Jubilæum og opfordrede alle til at takke Gud for den særegne Naade, som er bleven ham til Del. Musikken var i det hele taget skjøn og udførtes af et katholsk Sangkor.

Det vil vel interessere „Annonce-Tidendes“s Læsere at finde her i denne Anledning en kortfattet Notits om Pastor J. D. P. Stubs Virksomhed baade her i Landet og i Udlandet.

Pastor Stub er født her i Bergen i 1814. I sin

Ungdom rejste han til Italien, hvor han skulde indtage en Plads ved det norske og svenske Konsulat i Genua. Der lærte han imidlertid snart den kathoke Tro at kjende, omendskjønt Konsulens Familie ikke i ringeste Maade søgte at paavirke ham med andet end gode Exempler. Efter at han var bleven katholsk Kristen, traadte han ind i Barnabiter-Præsteselskabet, som i 1530 blev indstiftet for at holde Skoler og Prædikationer, Bibelforklaringer o. s. v. Han gjorde sine theologiske Studier i Rom og blev indviet til Præst i Laterankirken der den 24. September 1837 og holdt den første Messe den 25.

Siden har han været Lærer og Professor i mange Aar i Bologna og Moncalieri i Italien. Derefter blev han Sognepræst, Provincialforstander, Generalvisitator i sit Præsteselskab, og har imidlertid i 27 Aar holdt Prædikener i mangfoldige Byer og Kirker i Italien. Han udmærkede sig ogsaa som Forfatter; han skrev flere vigtige Bøger paa italiensk og fransk.

I 1858 besøgte han Norge, for at erfare personligt sit Fædrelands religiøse Tilstand, hvorpaa han forfattede i Italien og lod trykke i Bergen sit Værk med Titel: „*Ledsagelse fra Fordomme til religiøs Sandhed.*“

I 1864 kom han til Norge, for der at virke i Herrens Tjeneste, blev ansat som Sognepræst i Kristiania og forblev der indtil 1870. Imidlertid havde han ladet bygge i Bergen Fundamenterne til St. Paulskirken og en Præstebolig og gjorde da Rejser hvert Aar til Udlandet, for at holde Prædikationer og samle Bidrag til St. Paulskirkens Bygning. Denne blev færdig og taget i Brug den 30. Juni 1876 med stor Højtidelighed og Deltagelse. Kirken har vel ikke kostet mindre end 200,000 Kr.

Efter St. Paulskirkens Indvielse har Pastor Stub opholdt sig her i Bergen som Kirkens Rektor og ladet udkomme flere Afhandlinger om religiøse Emner. Det synes, at de katholske Kristnes Antal har tiltaget. I

Søndags bleve 13 Personer konfirmerede, disse var næsten alle Bergensere.

Efter Gudstjenesten blev Pastor Stub komplimenteret, foruden af sin egen Menighed, af den apostoliske Præfekt, Dr. Fallize, af Hr. Stiftamtmanden, af Hr. Borgmesteren, af mange Slægtninge og Ungdomsvener. En Mængde Lykønskingsbreve og Telegrammer indløb fra Norge og Udlandet. Mange Foræringer bleve ham overrakt — i Særdeleshed til Brug i Kirken — fra Menighederne i Bergen, Kristiania og Udlandet, samt fra mange Bekjendte. Egentlig Festmaaltid blev ikke holdt, da Pastor Stub havde bestemt sig til hellere at anvende Pengene til Glæde for de Fattige.

Taksigelsesandagt blev holdt om Eftermiddagen med Tale af Pastor Noyrey, der fremhævede Oprindelsen og Betydningen af det katholske Præsteembede, i hvilket Pastor Stub er bleven delagtig og har virket i 50 Aar. Andagten sluttede med et højtideligt Te-deum.

Den h. Aloysius' sidste Brev.

Afdøde Dr. A. v. Reumont har i sin Bog „Breve fra hellige og gudfrygtige Italienerne“ offentliggjort to Breve fra den h. *Aloysius Gonzaga*, af hvilke det ene er rettet til hans Broder, det andet til hans Moder. Det Sidste, som er skrevet 11 Dage før den h. Ynglings Død, har følgende Ordlyd:

„Ærværdige Fru Moder! Den Helligaands Naade og Trøst være stedse med Dem. Deres Brev har endnu truffet mig levende i dette de Dødes Land, men allerede i Begreb med, at vandre til de Levendes Land, for evig at lovprise Gud. Jeg troede, at jeg allerede paa denne Tid havde gjort det sidste Skridt; men, som

jeg allerede skrev i sidste Brev, lagde Feberens Hefthighed sig en Smule og lod mig langsomt naa til Himmelfartens herlige Dag. Siden tog den atter til, idet den tillige angreb Lungerne, saa at jeg Skridt for Skridt nærmer mig den himmelske Faders søde Omfavnelser, en Faders, ved hvis Bryst jeg haaber at kunne udhvile sikkert og evigt. Saaledes stemme de forskjellige Efterretninger om min Tilstand, som ere naaede hjem, overens. Naar nu efter den h. Paulus Ord Kjærligheden lader os græde med de Grædende og glæde sig med de Glade, saa maa Deres Glæde, ærværdige Moder, være stor paa Grund af den Naade, som Gud lader Dem blive til Del i min Person, idet vor Herre kalder mig til den sande Glæde og bevarer mig for Fortabelse. Jeg kan forsikre Dem om, at jeg fortaber mig i Betragtningen af den guddommelige Godhed, dette Hav uden Sand og uden Bund, en Godhed, som kalder mig til den evige Hvile som Løn for saa korte og ringe Arbejder, som indbyder mig til det højeste Gode, efter hvilket jeg kun saa lunkent har stræbt, og som forjætter mig en Frugt for de Taarer, som jeg kun saa sparsomt har udgydt. Jeg beder Dem, ærværdige Moder, at sørge for, at de ikke handler imod denne uendelige Godhed, idet de begræder ham som død, der lever i Guds Nærhed, for ved sin Forbøn at gavne langt mere, end han her var i Stand til. Skilsmissen vil ikke vare længe; histoppe ville vi gjense hverandre og glæde os sammen uden at trættes, forenede med vor Frelser, lovprisende ham efter Evne og forkyndende hans Barmhjærtighed evindeligt. Jeg er overbevist om, at vi, idet vi lægge alt det til Side, hvortil Blodets Baand tilskynde os, uden Møje ville aabne Troens Døren, som ogsaa hin simple og rene Lydighed, hvilken vi skyldte Gud, idet vi fuldkomment og uden Tøven byde Gud, hvad der er hans, og det desto hellere, jo større Vægt vi lægge paa den faste Tro, at, hvad Gud gjør, er vel gjort, at han berøver os, hvad han har givet os, for at

sikre os det endnu mere og for at skjænke os det, hvorefter vi alle længes. Jeg siger alt dette alene, for at tilfredsstille mit Hjertes Trang, og beder Dem, ærværdige Moder og hele Familien, at betragte min Bortgang som en kjærkommen Naadegave og at De med Deres moderlige Velsignelse vil hjælpe mig, til at overskride den dybe Strøm og at naa til den sikre Strandbred for mit Haab. Jeg har desto hellere gjort dette, som jeg ikke paa anden Maade ser mig i Stand til, at bevise Dem den barnlige Kjærlighed og Ydmyghed, som jeg er Dem skyldig. Jeg slutter, idet jeg endnu en Gang ydmygt beder Dem om Deres Velsignelse. Rom, den 10. Juli 1591. Deres i Kristo lydige Søn *Aloysius Gonzaga*."

Den h. Aloysius døde i den ungdommelige Alder af 23 Aar; men — hvor *beredt* var han ikke til at skilles fra Livet! Vel sjældent har et Menneske i en ungdommelig Alder imødeset Døden med saadan en *Glæde*, som den h. Aloysius har gjort det ifølge ovenstaaende Brev. At det var den kraftige og levende Tro, hvoraf den h. Yngling var opfyldt, det sædeligt rene og Gud velbehagelige Liv, hvorved han udmærkede sig, der lod ham længes efter Døden, behøver næppe at antydes.

Efterretninger fra Ind- og Udland.

Kjøbenhavn. Under Titlen „*Munkeliv*, af en Indviet“ har en herværende Sproglærer beriget den danske Literatur med et nyt antikatholsk Værk, der paa den sædvanlige selvbevidste Maade giver en Beskrivelse af Munkelivet til bedste, som en nuværende Ex-Munk skal have oplevet det i et Kloster i Tyskland. Den „Indviede“, der, som det synes, gik i Kloster paa Grund

af „ulykkelig Kjærlighed“, Iivslede og sygelig Over-spændthed, slaar i sit Vrængebillede af Klosterlivet om sig med de gamle, forslidte Fraser om Munkenes Dumhed og Uvidenhed, om deres sunde Appetit saa vel som om deres Dovenskab, medens han samtidig med den sædvanlige Friskfyragtighed kritiserer over Pavens Ufejlbarehed, Betragtningebønnen, aandelig Vejledning, Ordensløfterne, Skolerne og meget andet, som han ikke forstaar sig paa, hvor „indviet“ han end maatte være. For Folk af hans Slags, der synes at mangle ethvert Kjendskab til Historien, turde følgende Notitser tjene til Oplysning og Vejledning, før de befatte sig med at kritisere Munkelivet og Munkene. *Veit* (Guido), en Munk fra Arezzo, opfandt Skalaen, Musikreglen og opstillede Harmoniens Grundsætninger; Diakonen *Gioja* forbedrede Magneten og Kompasset. Dominikanermunken *Spina* opfandt Brillerne; det første astronomiske Uhr byggedes i 1326 af *Rikard Wallingfort*, Abbed i Sct. Albans Kloster; Jesuiten *Cavaliere* opdagede 1747 Lynets forskjellige Farver. *Regiomontanus* (Johan Müller), Biskop af Regensburg, opfandt det metriske System, oprettede et Trykkeri i Nürnberg, som leverede kunstfærdige og sjældne matematiske Værker, var en betydelig Astronom, som længe før Galilei paastod, at Solen stod stille og Jorden bevægede sig, hævdede i høj Grad Algebra og Trigonometri, opfandt og forbedrede mange mekaniske Instrumenter. Jesuiten *Kircher* (død 1680) opfandt et Brændeglas og en Hævert (Kirchers Springvand), Pantometret og Trylleanteren. Jesuiten *Scheiner* opfandt 1650 Pantografen (Storkenæb). Den udødelige *Kopernikus*, hvem Luther kaldte en Nar, som vilde vende om paa hele Kunst-Astronomien, var Domherre i Frauenburg. Den spanske Munk *Pedro de Ponce* opfandt den første Methode, for at undervise de Døvstumme, medens den franske Abbé *de l'Espée* var Opfinderen af en særegen Skrift og et Fingersprog for Døvstumme. Og hvem kjender vel ikke Nutidens be-

rømte Astronom, Jesuiten *Secchi*? Denne Fortegnelse kunde udvides endnu betydeligt; men de anførte katolske Gejstlige og Munke maa være tilstrækkelige, for at overtyde ethvert fordomsfrit Menneske om, at Munkene dog ikke ere saa dumme og lade, som „den Indviede“ giver det Udseende af. Forøvrigt gives der ogsaa en Mængde ganske anderledes lydende Udtalelser om Munkelivet og Klostrene fra Anderledestroendes Side, som vi lejligheds skulde meddele her i Bladet til fælles Opbyggelse og Belæring og til deres Ros, som have skrevet dem.

Paris. I Paris har man i de sidste Uger oplevet en *litterær Revolution*. Det drejer sig om Slagtingen af en Stor-Bonze, Grundlæggeren af og Hovedet for den realistiske, her naturalistisk kaldede Skole, *Zola*. Fem af hans Disciple have nemlig offentlig brudt Staven over den lovpriste Mesters nyeste Bog „*Jord*“, der er bleven offentlig som *Feuilleton*.*) I samme vil *Zola* nemlig skildre Landbefolkningen, men fremfører kun Personer, som fortjene Galgen, sande Udskud i Henseende til alskens Laster, Forbrydelser og Afskyeligheder. Romanens Indhold er overhovedet af en saadan Beskaffenhed, at den slet ikke kan antydes, og efter Alles Mening, selv de Ligeegyldigstes, burde Myndighederne allerede ved første *Feuilleton* have skredet ind i Kraft af Sædelighedsloven. Men som det saa ofte hændes, naar det drejer sig om slige Sager, have Myndighederne først taget Sagen under Overvejelse, da den offentlige Forbitrelse gav sig tilkjende og da det var altfor sent. De fem Disciple mene, at deres Mester dog har skildret Landbefolkningen altfor realistisk, d. v. s. altfor liderlig og forbrydersk. Alverden giver dem Ret. Tillige gaar der overalt et Lys op: Enhver finder, at *Zola* hellerikke i sine tidligere Romaner har afmalet de forskjellige Samfundsklasser, som de ere i Virkeligheden, men overalt kun har stillet deres sletteste, afskyeligste Del i Lysestagen. Saaledes fremstiller han f. Ex. i Romanen „*Assommoir*“, der skal gjælde for at være hans Mesterværk, kun fordrukne, med alle Laster

*) Den smudsige Roman findes for Tiden optaget i „*Politiken*“ og vidner paa en sørgelig Maade om, hvad man tør byde Bladets Læsere.

og Fejl befængte Pariser-Arbejdere. Romanen sluges med Begjærlighed, bearbejdes ogsaa for Theatret, og beundres og prises paa hundrede Maader. Og nu først indser man Vildfarelsen! Ikke desto mindre har Zola stedse arbejdet efter Naturen, efter Virkeligheden. Kun søgte han udelukkende samme i Hændelser, som finde deres Afslutning overfor Domstolene, eller blive bearbejdede i Bladenes blandede Efterretninger med et Tillæg af den skarpeste Sauce. For saa vidt holdt han sig til Sandheden, endskjønt den kun drejer sig om Bærmen, om Afskummet af de Samfundsklasser, som Zola paatog sig at skildre. Men i saa Henseende har han fuldstændig holdt sig til vor oplyste Tids Grundsætninger, som forgude Lidenskaberne og søge at gjøre dem gjældende som den eneste Maalestok og Bevæggrund for alle menneskelige Handlinger. Alle nuværende hædrede Skribenters Romaner dreje sig regelmæssig om Beviset for, at Lidenskaberne ere uimodstaaelige, at de maa sejre til Trods for alle Grundsætninger og al Sædelighed. Zola har handlet herefter, og derhos forstaaet, at henlægge sine lastefulde Historier til Kredse og bringe dem i Former, som synes nye og usædvanlige. Hans Fremgangsmaade er endnu mere naturalistisk, end hans Skildringer, da han netop kun hænger sig ved det Ydre, ved Stoffet, ved det Dyriske, og fuldstændig ser bort fra de højere Bevæggrunde, fra det aandelige Liv. Der ved gaar han glip af de vigtigste, mest ophøjede Sider af Livet hos de af ham skildrede Samfundsklasser. Og derfor ere hans Romaner kun et Væv af Forbrydelser, Liderlighed og Afskyeligheder. De opluges, fordi enhver Læser kun ser i den brede Fremstilling af Andres Skændigheder ligesaa mange Undskyldninger for sine egne Skrøbeligheder. Desuden er jo ogsaa Enhver i Besiddelse af en Smule Hykleri. Jeg er dog langt fra ikke saa slem, som disse her, tænker han under Læsningen af disse naturalistiske Smudsromaner. Nu har man mandet sig op imod dem, fordi det indre Menneske, Resten af den sædelige Selvbevidsthed, sluttelig maatte gjøre Oprør, da Gemenhedens og Lastens Mudderpøl gik over alle Bredder. Men vil denne gode Bevægelse, som foreløbig har begyndt i Paris, ogsaa have Varighed og konsekvent rejse sig imod hele den Flod af skarnagtig Literatur, som truer med at opsluge Alt? Dette er desværre altfor dristigt. Literaturen vil først da blive

sund igjen, naar Aand og Hjærte atter ere blevne sunde, naar de atter vende sig til de højere aandelige Goder. Herved sættes de ofte i Stand til, at fatte hele Mennesket, at fatte og skildre dets sjælelige saa vel som legemlige Liv. Under de nuværende Forhold er Zola's Disciples Protest imod deres Mester ikke engang et Stjærneskud, endsige et Lyspunkt. Den er kun et Bevis paa, hvor dybt den offentlige Sædelighed er sunken.

Rom. I Jakob Merz' optiske Værksted i München er der for Tiden udstillet en kæmpestor *Refraktor* (Kikkert), som er bestemt for Rom. Instrumentet, som er fuldendt i alle sine Dele, i optisk som i mekanisk Henseende, er bleven forfærdiget for den h. Faders Regning og skal erstatte det fortræffelige Instrument, med hvilket den berømte Astrofysiker og Sol-lagttager Pater *Secchi* i sin Tid arbejdede og som ved Piemontesernes Indbrud i Rom blev erklæret for Regeringens Ejendom. Objektivlinsen har en Aabning paa 10 Tommer og giver med en Brændvidde paa kun 144 Tommer (omtrent 4 Meter) endog ved stærke Forstørrelser meget stærke Billeder, hvad der altid er et Bevis paa en mesterlig Udførelse. Kredsene have det respektable Gjennemsnit af 45 og 52 Centimeter og maale med Nøjagtighed selv de smaa Forskjelligheder af 2 Sekunder. Den overordentlig lysstærke Søger, som behersker en vid Synskreds, lader sig til Bekvæmmelighed for Astronomen dreje omkring Kikkertens Axe; Traadene i Mikrometret og Synskredsen kunne belyses med elektrisk Lys. Instrumentet vejer 20 Centner og vil blive sat i Bevægelse ved Hjælp af et Uhrværk af nyeste Konstruktion; selv Maanens forhalede Bevægelser vil kunne tages i Betragtning. Pater *Ferrari*, en Discipel af Secchi, har paa sin Tilbagerejse fra Moskau, hvorhen den h. Fader havde sendt ham i Anledning af Solformørkelsen, set Instrumentet og udtalt sin Tilfredshed med det. Under Roms klare Himmel vil det uden Tvivl blive til stor Nytte for Videnskaben.

— Kardinal *Bartolini*, Præfekt for Ritus-Kongregationen, er død i Florents i en Alder af 74 Aar. Han var født i Rom den 16. Maj 1813 og Kardinal siden 15. Marts 1885. Nedstammende fra fattige Forældre, havde hans Talent og Flid bragt ham ad tornefulde Stier til Kardinal-Purpurets ophøjede Værdighed. Han havde i sin Ungdom været meget omkring i Verden og

navnlig i Orienten beskjæftiget sig med arkæologiske Studier og ejede i den Henseende meget værdifulde Samlinger. I de Lærdes Verden blev han anset for en ikke ubetydelig Historiker og Arkæolog. Det bekjendteste af hans Værker er Pave *Zacharias'* Historie.

Kirkelig Kalender.

Søndag den 16. Oktober. 20. Søndag e. Pintse. — 17. M. Hedvig Enke. — **18. Ti.** Lukas, Evangelist. — **19. O.** Petrus af Alcantara, Bekj. — **20. To.** Johannes Cantius, Bekj. — **21. F.** Ursula og Lidelsesfæller, Jomfr. og Mart. — **22. L.** Margaretha Maria Alacoque, Jomfru.
Søndag den 23. Oktober. 21. Søndag efter Pintse.

Set. Ansgars Kirke. Paa Søndagene i Oktobermaaned holdes om Aftenen Kl 6 højtidelig Rosenkransandagt med Procession.

De Børn, som skulle modtage Konfirmationens h. Sakramente til næste Aars Paaske, bedes snarest mulig anmeldte til Under tegnede.

Kjøbenhavn i Oktober.

Joh. Braun,
Sognepræst.

Unio. Idag Søndag den 16. Oktober: Kl. 9 præcis holdes Foredrag af Hr. Lieutenant C. B. Lohrer: „Fra Cantonnementet“. — Søndag den 23. Oktober holdes Fællesmaaltid i Anledning af Stiftelsesfesten, 1 Kr. 50 Øre pr. Kuvert. Liste til Deltagelse henligger i Lokalet og sluttet Torsdag den 20. Oktober. Tegningen er bindende; den kan ogsaa ske ved et Bestyrelsesmedlem.

Den levende Rosenkransforening. Søndag den 16. Oktober Kl. 11^{3/4}, Møde med Exhortation og Rosenkrans-Indvielse i Klosteret paa Tolbodvejen.

En ældre Pige, tro og flink, søges til 1. November hos Pianofortestemmer Th. Bentzen, Fredericiagade 8, 3. Sal. Træffes Kl. 4—7 Eftermiddag.

Pavejubilæet. Ved Redaktionen er indkommen til Generalkomiteen følgende Gaver: H. H. 1 Kr. — P. J. 1 Kr. — M. B. 1 Kr. — H. P. B. 5 Kr. — O. 2 Kr. — R. 1 Kr. — P. 10 Kr. — M. 20 Kr. — M. H. 10 Kr. — T. E. 5 Kr. — X. 50 Øre. — Ialt 56 Kr. 50 Øre.

Da vi derhos have bragt i Erfaring, at enkelte Menighedsmedlemmer ønske at hædre den h. Faders Jubilæum, ved at yde deres Bidrag til Oprettelsen af en Skole paa Nørrebro, til et katolsk Vaisenhus eller i andet velædigt Øjemed, undlade vi ikke at meddele, at Generalkomiteen ogsaa er beredt til at paatage sig saadanne Bidrags Besørgelse.

Generalkomiteen.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

Femogtredivte Aargang.

„Nordisk Ugeblad“ udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer Millech, Store Kjøbmagergade 10, 1. S., Kjøbenhavn. — Redaktør: A. Johansen, Bredgade 64, 1. S.

N°. 43.

Søndagen den 23. Oktober.

1887.

Indhold. Kotholicismens Undertrykkelse Rusland. Den tredie Republiks Karakteristik. Djævelens Tidsalder. Efterretninger: Wien, Ungarn, Bulgarien, Brasilien, Svendborg.

Katholicismens Undertrykkelse i Rusland.

Det vilde være en stor Vildfarelse, om man søgte den egentlige Grund til Ruslands Forfølgelser mod den katholske Kirke i de ulykkelige polske Opstande. Rigtighok har Rusland paa en hykkelsk Maade, der er et Særkjende for ethvert Despoti, søgt i disse Opstande en Undskyldning for sine grusomme Forholdsregler imod Katholikerne, saa længe Mindet om Opstandene endnu var levende. Med de mest forskjelligartede Vendinger søgte Ruslands indenlandske Presse og den russervenlige Presse i Ulandet at bevise den civiliserede Verden, at den tilsyneladende Krig imod den katholske Kirke kun var et pligtmæssigt Forsvar af Rigets Interesser overfor Polakkernes revolutionære Bestræbelser. „Vi forfølge ikke den katholske Kirke,“ saaledes hed

det sig, „heller ikke den katholske Gejstlighed, men kun enkelte uværdige Medlemmer, som antænde den revolutionære Aand iblandt vore politiske Undersaatter. Selve den katholske Kirke er hellig og ukrænkelig i vore Øjne; vi have jo paa en højtidelig Maade garanteret dens *status quo*, og i det hellige Rusland ansés kontraktmæssige Rettigheder for hellige. Kun de urolige Polakker fremstille, idet de forvanske Sandheden, et rent politisk Nødværge som en Forfølgelse mod den katholske Kirke.“ Det er vel sandt, at en Del af den polske Gejstlighed desværre nærrede mere Sympathi overfor de mangfoldige Opstande i det russiske Riges forhenværende polske Provindser, end det lod sig forene med en af katholsk Aand gennemtrængt Gejstligheds Pligter. Andre havde ikke Mod nok, til at træde op med hele deres Kraft imod en glødende og ophidset Patriotismes Udskejelser. Men paa den anden Side er det ogsaa en Kjendsgjerning, at netop alle, som iblandt de højere og lavere Gejstlige udmærkede sig ved Kundskaber, Kjærlighed til Kirken og sædelig Renhed, indtog en fuldtud korrekt Stilling under de forskjellige Uroligheder. Blandt de Afdøde kunne fremhæves Biskopperne Konstantin, Jubieski, Borowski, Hოდowinsky og mange andre. Blandt de nuværende Biskopper turde der ikke findes en Eneste, som ikke mangfoldige Gange har aflagt Vidnesbyrd om, at han klart opfatter sine Pligter overfor Kirken, Staten, Gejstligheden og de Troende og til enhver Tid søger at efterkomme dem til Punkt og Prikke. Blandt det troende Folk, navnlig blandt Beboerne af det flade Land, har der hidtil stadig kun været ringe og næsten undtagelsesvis Sympathi for alskens politiske Demonstrationer og navnlig for blodige Opstande.

Allerede siden 20—30 Aar hersker der blandt Ruslands polske Undersaatter en hemmelighedsfuld, stille Kirkegaardsfred; ja, sønderbrudte og søndertraadte som de ere, ere disse Ruiner af en ædel, ridderlig

Nation ikke engang længere i Stand til, at yde nogen-
 somhelst Modstand overfor den russiske Kolos. Og ikke de-
 sto mindre raser Ødelæggelses-Kampen i Rusland imod
 den katholske Kirke heftigere og planmæssigere end
 nogensinde tilforn, og det religiøse Tryk hviler særlig
 tungt paa Beboerne af de Provindser, f. Ex. i Guver-
 nementet Siedlce og Minsk, som notorisk næsten stillede
 sig fjendtligsindede overfor den sidste, i enhver Hense-
 ende forfejlede Opstand i Aaret 1863. Grunden til denne
 Kamp imod den katholske Kirke ligger altsaa dybere
 end i den foregivne Nødvendighed af, at maatte for-
 svare russiske Statsinteresser overfor polsk-nationale
 Agitationer.

For rigtig at forstaa denne egentlige og dybeste
 Grund til den planmæssige Udryddelseskamp imod den
 katholske Kirke, maa man frem for alt huske paa, at
 Ideen, som behersker og leder den russiske Statsborger,
 ikke er nogen anden, end fuldstændig Centralisation i
 Absolutismen. Men fuldstændig og ubetinget Centrali-
 sation er i sin Fuldkommenhed og varigt kun tænke-
 lig, hvor der er ligeartede Dele tilstede. Men da Reli-
 gionen uden Tvivl er det vigtigste Element i det
 menneskelige Samfunds Organisme, saa maa der først
 og fremmest drages Omsorg for absolut Enhed i Hen-
 seende til de Enkeltes religiøse Bekjendelse. Et Princip,
 der visselig er ligesaa sandt i sig selv som det er
 velsignelsesrigt i sine Følger, saa fremt det iværksættes
 og forstaaes paa den af Gud anordnede Maade. Men i Rus-
 lands jærnharde Statsmaskineri maa Alt, ogsaa Religio-
 nen, tjene Absolutismen. Kun for saa vidt som denne Enhed
 i Henseende til religiøs Bekjendelse fremmer og opret-
 holder Absolutismen, i det den virksomt tvinger Befolk-
 ningens Masse i det Hele og i det Enkelte ind under
 Selvherskerens almægtige Scepter, forstaaes og haand-
 hæves den som Rigets Fundamentallov. I Rusland her-
 sker den fuldendteste orientalske Cæsarpapisme. At
 Skismaet ene og alene egner sig til en saadan Stats-

religion, er klart som Dagen. Derfor gjælder russisk og „orthodox“ (d. v. s. skismatisk) som synonyme Benævnelser, og det endog i de højeste Kredse. Den „hellige Synode,“ d. v. s. det højeste Tribunal i den russiske Kirke, hvis Overhoved, den saakaldte „Overprokurør,“ er en Lægmand, staar under Czarens allerhøjeste Befaling. Dens officielle Dekreter begynde altid med Formlen: „*Po ukasie* — ifølge Hs. kejserlige Majestæts Ukas har den hellige Synode fundet for godt at anordne o. s. v.“ Enhver Modstand mod den hellige Synode er følgelig en Slags Majestætsforbrydelse, og det er en Statspligt og patriotisk Fordring i Ordets egentlige Betydning, at være orthodox og at undertrykke enhver som helst anden religiøs Bekjendelse. Alle andre religiøse Bekjendelser ere som Følge heraf fremmede, *obcostrannøje* og behandles som saadanne paa Embedsvegne. Deres Anliggender ere henviste til særegne Departementer i Statsministeriet, saa vel som i General-Guvernementerne.

Efter disse Grundsætninger handle Guvernørerne og de militære Befalingsmænd i Provindserne; de ere alle Autokrater indenfor deres Omraade og ansé sig for berettigede til, at gaa desto voldsommere frem imod alle ikke-orthodoxe Bekjendelser, jo mere russisk det Hjærte er, som banker i deres Bryst. Den russiske Kolos med sin jærnharde Absolutisme ligner saaledes et af hine store Uhyrer, som med sine kæmpeagtige Fangarme og utallige Sugevorter drager alt Levende indenfor sit Omraade til sig, kvæler den sidste frie Bevægelse, udsuger Marven, indtil Assimilationen fuldstændig er lykkedes — indtil Panmoskovitismen.

Ganske i denne russiske Aand havde allerede i Aaret 1835 den ulykkelige Apostat Siemiaszko indbragt et Promemoria, for at vise den sikreste Vej, ad hvilken en betydelig Del af den katholske Kirke i Rusland, nemlig den ruthenisk-unerede Kirke, planmæssigt kunde

udryddes.*) Frem for alt maatte der foretages en grundig og energisk Renselsesproces i den katholske unerede Kirke i Rusland. En Mængde „latinske“ Udvæxter havde sat sig fast paa den, som Følge af dens Forening med Rom. Til disse „latinske Udvæxter“ regner Apostaten naturligvis Andagten til Jesu h. Hjærte, Rosenkransen, Skapularet, Broderskaberne, ja endog Orgelspil, o. s. v. Dernæst maatte der graves en saa dyb Kløft, som vel mulig, imellem den latinske og den unerede Gejstlighed, for at den romerske Kirkes Indflydelse kunde brydes saa meget som mulig. Endelig maatte det polske Sprog, som Ruthenerne almindeligvis benyttede sig af — navnlig i deres kirkelige Sange og i den fælles Rosenkransbøn — udryddes med Vold og Magt.

Denne Plan tog den russiske Statsvisdom sig snart til Hjærte og bragte den hensynsløst til Udførelse. Unionen med Rom, som var garanteret ved en højtidelig Kontrakt, blev ophævet i 1839. Massevis vandrede Verdens- og Ordensgejstlige, som ikke vilde nedværdige sig til fejgt Forræderi imod Kirken og deres prræstelige Ed i den haardeste Landsforvisning. Men hvor mange Tusinde standhaftige Bekjendere udaandede deres Liv under Kosakkernes Piskeslag, hvor mange forsvandt i underjordiske Kasemater, hvor mange kristelige Heltemødre bleve revne bort fra deres diende

Den ruthenisk-unerede Kirke indbefattede forhen næsten samtlige Ruthenere og udstrakte sig altsaa over en stor Del af Lithauen, Podolien, Volhynien, Siedlice, Lublin og Augustovo i Rusland, Østgalicien og nogle ungarske Komitater. Nu er den næsten ganske udryddet i Rusland. forsaa vidt som Gejstligheden er berøvet sine Kirker, sendt i Landflygtighed, uddød eller apostaseret. En stor Del af de Troende holde sig principielt borte fra den russiske Statskirke, men behandles ikke desto mindre officielt som om de tilhørte den. Unionen med Rom skete (i Polen i 1595, i Ungarn i det 17. Aarh.) saaledes, at Ruthenerne anerkjendte alle de katholske Dogmer og Pavens gejstlige Overherredømme, men bibeholdt deres orientalske Ritus og det gammelslaviske liturgiske Sprog, som de havde fælles med de skismatiske „orthodoxe“ Russere.

Børn og bortførte i Lænker, hvor mange svage Oldinge blevne slæbte til Sibirien, det ved Gud alene, og det vil først blive aabenbart engang for Guds Domstol. Paa en Gang bleve ved Ukas af Kejser Nikolaus 165 Klostre lukkede, Gejstlighedens og Velgjørenhedsanstaltens Indtægter inddragne, Klostrene selv overgivne til „orthodoxe“ Munke og Nonner. Ved denne Lejlighed indhøstede Statskassen 170 Millioner Rubler. Samtidig faldt det gamle ærværdige Universitet i Wilna som et Offer for Vandalismen, ligeledes Lycæet i Kryenuenie og utallige Gymnasier, Progymnasier og Ordens-Skoler

Foruden disse højere Ordens-Skoler fandtes i de betræffende Landsdele en Række Privatgymnasier og ca. 150 Sogneskoler. Endskjønt de alle vare tilstrækkelig doterede, saa at Staten ikke behøvede at udgive en Øre til dem, bleve de ikke desto mindre enten forvandlede til skismatiske Statsskoler eller ogsaa helt ophævede.

Paa denne Maade undertryktes den katholske Religion i Lithauen og Polen. Med den raa Vilkaarlighed holdt Hykleriet Skridt. Paa samme Tid, som Katholikerne faldt for deres Forfølgeres Slag som jaget Vildt, samledes der under allehaande intetsigende Paa-skud Underskrifter blandt dem, der senere misbrugtes som Bønkrifter om Optagelse i den „orthodoxe“ Kirke. Intet Middel var for slet, for at opnaa Gejstlighedens Korruption og Demoralisation. Pligtforglemmende Gejstlige toges i Beskyttelse imod de kirkelige Straffe, og de enkelte Judassjæle iblandt dem forfremmedes. I den unerede Kirkes Gudstjeneste optoges lidt efter lidt skismatisk Ritus, det polske Sprog erstattedes i de kirkelige Andagter af det russiske, for at faa Folket til at tro, at der ikke var nogen væsentlig Forskjel mellem katholsk og skismatisk Bekjendelse, og saaledes lidt efter lidt gjøre det modent for Skismaet. Den voldsomme Undertrykkelse af Modersmaalet fremkaldte

imidlertid en endnu heftigere og bitrere Modstand, da Kjærligheden til Modersmaalet paa det nøjeste var forbundet med trofast Hengivenhed for Kirken. Det nye Ritual, som indførtes paa Zylinskys' Tid, fandt ikke Anklang hos Folket; Præsterne, som sluttede sig til det, bleve desavouerede og forladte af Folket.

Men det officielle Hykleri i de unerede Rutheneres Behandling gik og gaar endnu videre. De bleve og blive simpelthen behandlede som „orthodoxe“, d. v. s. skismatiske Russere. De have jo den samme Ritus som de „Orthodoxe“ og tale ruthenisk! At det rutheniske Sprog afviger fra det russiske, overses ganske, ligeledes den væsentlige Forskjel, som skiller den rutheniske Kirke fra Skismaet, Forbindelsen med den romerske Stol. Vê den unerede Ruthener, der ikke underkaster sig som en trofast Søn den hellige, orthodoxe, russiske Kirke! De ligesaa blodige som i deres fejge Raahed skjændige Forfølgelser mod Ruthenerne i Podlachien (1875) og en uafbrudt Række af Kjendsgjerninger, som vedvare indtil denne Time, have vist, hvorledes det hellige Rusland forstaar at straffe Mis-kjendelsen af den „orthodoxe“ Kirke. Hvad Under da, om de stakkels Ruthenere, som have mistet hele deres katholske Gejstlighed, allerede længes efter at gaa over til den latinske Ritus, da de i saa Tilfælde i det mindste vilde faa en Smule Luft for deres religiøse Liv. Fra Tid til anden snige de sig over den østerrigske Grænse til Galicien, — ofte efter at have rejst 30—40 Mil, — for i det mindste af og til at modtage de hellige Sakramenter og saaledes styrke sig til Standhaftighed og Udholdenhed i deres Martyrliv.

Den systematiske Udryddelse vedvarer uafbrudt. Ifølge „Schles. Volkszt.“ blev for nylig over 100 Uniter fra forskellige Landsbyer i Guvernementet Lublin og Siedlce førte til Orenburger Guvernementet i Siberien. Transporten skete for meste om Natten, og Børnene skiltes fra Forældrene, Mændene fra deres Hustruer. De Lands-

forvistes Ejendele konfiskeres og sælges, ifølge Embedsmændenes pralende Forsikringer, til Russerne i det Indre af Riget for en Spotpris. De Landsforvistes Huse og Boliger ødelægges; uden Vinduer og Døre ligge de forladte Bygninger som Ruiner, for at tjene som en Advarsel for de tilbageblevne „haardnakkede“ Uniter. De Unerede tør ikke sælge hverken Jordegods eller Inventar, og lige saa lidt tillades det dem at tage noget som helst med. De Tilbageblevne idømmer man ved enhver ringe Lejlighed og under alle Slags Paa-skud høje Pengebøder, som maa ødelægge dem, saaledes f. Ex. naar de anklages for at have besøgt en „latinsk“ Kirke o. s. v. Spionvæsenet blomstrer i højeste Grad, navnlig siden Denuntianterne rigelig belønnes med Uniterne's Gods. Hele Befolkningen i Podlachien bestaar nu næsten udelukkende af Spioner og Forfulgte. Det hører til Dagens Orden, at de katolske Kirker lukkes. Saa snart en eller anden Elendig melder, at en Unit har bedet i denne eller hin Kirke, eller at den Gejstlige har talt med en Unit, lukkes Kirken, den Gejstlige slæbes til Sibirien, og Uniten idømmes en høj Pengebøde. Paa denne Maade lukkedes for nylig Kirken i Slowatzytze i Bialo-Kredsen. Straffene for et Kirkebesøg, for Undladelse af Barnedaaben i den orthodoxe Kirke og for Rosenkransbønnen beregnes til 200 Rubler og derover. Uniten Alexander Wyoocki maatte betale en Bøde paa 50 Rubler, for at have bedet Rosenkransen *i sit eget Hus*; for Uniten Andreas Jaruszok, der var insolvent, solgte man for den samme „Forbrydelse“ to Oxer til en Værdi af 150 Rubler. Denne systematiske Udryddelseskrig imod Uniterne maa tidlig eller silde hidføre det attraaede Resultat: den fuldstændige Udryddelse af Katholicismen i Rusland; men om der derfor vil indtræde lykkeligere Forhold i det russiske Rige, bliver et andet Spørgsmaal.

Den tredie Republiks Karakteristik.

Den franske *Caffarel-Skandale*, som i denne Tid beskæftiger Pressen, er ikke noget nyt Onde. Der har næsten hvert Aar været en lignende Skandale, men den nuværende har navnlig vakt berettiget Opsigt, fordi de højeste republikanske Autoriteter blottes paa den sørgeligste Maade. To Krigsministre i Forbindelse med et berygtet Fruentimmer, en General, stikkende dybt i Gjæld, som Mellemand ved Ordens-Uddelinger, en Senator, delagtig i den samme Forretning ved Hjælp af en lignende „Dame“ — dybere kan den moralske Fordærvelse dog næppe synke paa slige exponerede Steder? Forbauset staar man i Frankrig, som dog ikke er altfor fast i Sæderne, overfor „det raadne Saar, der kun kan udbrændes med Jærnet,“ som et Pariserblad mener, og overalt klages der over „sædelig Raaddenhed“.

Det vilde være uretfærdigt at drage en Slutning i Almindelighed paa Grund af Enkeltes uværdige Handlemaade; men saa meget kan uden Uretfærdighed siges: den tredie Republik har, saa længe Republikanerne ere ved Roret, med fuldstændig Undertrykkelse af Anderledestænkende kun sørget for sine specielle Tilhængere. Den skændige Afskedigelse af konservative Dommere, uden at tage Hensyn til deres Uafsættelighed, var en Skandale, som Regeringen gjorde sig skyldig i. Om Undertrykkelse af Ordnerne, af den katholske Undervisningsfrihed, af de katholske Folkeskoler ville vi først slet ikke tale. *Protektionsvæsenet* gaar igjennem den tredie Republiks Historie som en rød Traad. Vel arvede Republiken det efter Kejserdømmet, men den har ogsaa trolig bidraget til, at det udfoldede sig i højeste Grad. Den har hævet det til et fuldkomment *System*: „Alle Fordele for vore Tilhængere, for vore politiske Modstandere Intet.“ Den dybeste Grund til alle Skandaler og Uretfærdigheder i den tredie Republik

ligger dog ikke i dette Partivæsen, men i dens *atheistiske, ukristelige Retning*.

Uden religiøse Grundsætninger — og disse ligge saa langt fjærnede fra de republikanske Magthavere, at de i deres Fanatisme søge at *paanøde* hele Landet deres Atheisme med Vold og Magt — kan der kun være Tale om Sædelighed, forsaavidt som man frygter Bødlen. Men denne frygtede de Højerestillede kun lidet, i værste Fald haabede de at kunne ihjelslaa Sagen ved deres Indflydelse. Dette Haab synes de Anklagede endog at nære den Dag i Dag, thi de sige sig selv: jo *højere-stillede* Personer vi kunne drage ind i Skandalen, desto større Haab kunne vi have om, at Undersøgelsen undertrykkes. Forhaabentlig bidrager den hele Sag til, at aabne Øjnene hos alle ærlige Franskmænd for den tredie Republiks *atheistiske Retning*.

Forøvrigt er det overhovedet næsten uforstaaeligt, hvorledes et fornuftigt og dannet Kristenmenneske kan bortødsle saa store Summer, som her er sket, paa et Ordensbaand i Knaphullet. Mod *Forfængelighed* udrette Fornuftgrunde netop intet. Knaphullet glimrer og stikker i Øjnene, Verden ser dog paa Frakken, at der er noget „Særegent“ ved Indehaveren, og det er tilstrækkeligt. Hvor ofte spotte *Mændene* ikke over Kvindernes Forfængelighed, som mene, at de ved et Stykke Tøj eller en falsk Haarfletning eller en blinkende Ædelsten stige umaadeligt i Værdi. Men er Mændenes Forfængelighed ikke ofte lige saa barnagtig? Dersom jeg skulde vælge mellem en siamesisk Løveorden og et Diamantsmykke, vilde jeg sandsynligvis udbede mig dette sidste.

For at undgaa *Misforstaaelser*, maa vi dog tilføje, at vor Kritik ikke udstrækker sig til alle de Ærestegn, som skjænkes for *virkelige* Fortjenester og fra *kompetent* Side. Fra Korset, som en sejrrig General eller en dygtig Minister modtager, indtil Hæderstegnet for Lokomotivføreren, som med Fare for sit Liv ved trofast Pligtopfyldelse frelser det ham anbettede Tog, gives

der en Række Dekorationer, som Modtageren med Rette kan rose sig af. Man maa kun forstaa at skjelne mellem Guld og Talmi paa dette Omraade. *Af hvem og hvorfor* er Ordenstegnet givet? Efter Svaret retter Værdien sig. Egentlig burde der paa ethvert Ordens-tegn, som bæres offentlig, findes en tydelig Paaskrift angaaende dets Oprindelse og Anledning.

Blandt Nutidens fremherskende Sygdomme burde ogsaa Titel- og Ordensjageriet medregnes; thi den ligger i Blodet paa den nuværende Slægt. Man ser jo, at selv de for „Lighed“ og almindelige Menneskerettigheder tilsyneladende sværmende *Republikanere*, saa vel paa denne Side som hinsides Oceanet, ikke ere bedre i dette Punkt, men maaske endnu værre, end Folkene, som leve under Indflydelsen af de gamle Hof-Traditioner. Naar man ser tilbage paa de henrundne Tider og betragter den store Rolle, som det ydre Skin har spillet i Verdenshistorien, saa fristes man næsten til at antage, at der i den menneskelige Natur stikker en vis Længsel efter, *at synes mere, end man er*. De faa Undtagelser stadfæste endydermere Reglen. Med Bevidstheden om sit eget Værd lader næsten Ingen sig nøje. Man vil høste Anerkjendelse og Hæder, og naar Ens virkelige Fortrin, som sædvanlig, ikke strække vidt, saa søger han at opvække hos sine Omgivelser Forestillinger om Fortrin, som ikke ere til Stede. Bonden med sine Sølvknapper i Trøjen, Kommerceraaden med sine erotiske Ordener, Skomagerdrengen med sin Talmikjæde uden Uhr — det er altsammen „eins Bier.“

Djævelens Tidsalder.

Under denne Overskrift bringer „Voce Catholica“ i Trient en Artikel og motiverer denne Benævnelse dermed, at Journalister, Literater og Digtere for Tiden

virkelig ere i Færd med at forherlige Guds værste Fjende, Djævelen. I Frankrig udkomme et Par Dusin Blade, som føre Djævelens Navn med en eller anden saftig Tilføjelse. I Triest udgaa tre Aviser under dette Navn. Det italienske Jærnbanevæsen har tildelt to Lokomotiver Djævelnavne. I Genua existerer et Broderskab til Djævelens Ære; medens de katholske Processioner ere forbudte der, kunne disse Forrykte uhindret betjene sig af deres Insignier, blandt hvilke en sort Fane med Djævelens Billede. I Paris opførtes allerede i Tredserne et Skuespil, som skulde anskueliggjøre Djævelens Skjønhed. Helvede fremstilledes som et lystigt Fornøjelses-Lokale, hvor man underholdt sig satanisk godt. I Italien har Djævelen fundet en begejstret Digter i Carducci, som har udgivet en Mængde Digte til Satans Forherligelse. Franskmanden Michelet opregner Djævelens Sejre over Kristus. Quinet anraaber Satan som den, der forener alle Hjærter. Prouseu længes efter den inderligste Forening med ham; Montanelli ønsker, at Kristus ikke længere, men Djævelen maa være Herre i Italien. En Frimurerforening tegner et Kors under de nye Medlemmers Fodsaaler, for at de bogstavelig skulle træde det med Fødder; og i 1848 dreve forrykte hemmelige Selskaber ligefrem Djævelkultus i Rom. En Fjende af Gud er en Ven af Djævelen; den som hader Gud, elsker det Onde. Daglig er der Lejlighed, til at konstatere det Had imod Gud, som hersker blandt Anarkisterne og Nihilisterne. „Hverken Gud eller Herre,“ er Anarkisternes Feldtraab i Frankrig. Den som hader Gud, hader ogsaa den katholske Kirke; dette Had viser sig intetsteds mere aabenlyst, end blandt de Radikale i Italien, som søge at tilintgjøre Pavedømmet hellere i Dag end i Morgen. Og Hadet imod Gud efterfølges nødvendigvis af Hadet imod al Autoritet. I Betragtning af alt dette, maa man desværre give Bladet Ret, naar det kalder vor Tidsalder „Djævelens Tidsalder.“

Efterretninger fra Ind- og Udland.

Wien. Et Privat-Telegram til Berl. Tagebl. melder, at Kronprins *Rudolf* af Østerrig vil besøge Rom i Anledning af Pavejubilæet. Tillige ventes til Jubilæet ogsaa den tyske Kronprins eller Prins *Wilhelm* som Gjæster.

— *Tiaraen*, den tredobbelte Pavekrone, som *Kejserinden af Østerrig* sender den h. Fader som Jubilæums-gave, er ankommen til Rom. Haandarbejdet paa samme er forfærdiget af *Kejserinden* selv.

— *Den katholske Folkeforening* for Øvre-Østerrig har sendt den h. Fader et herligt Kirkeornat (Messehagel, to Dalmatikere og en Korkaabe), samt 100 Gulden. Foreningen har tillige overrakt den h. Fader en Hylings-Adresse med følgende Ordlyd: „Den katholske Folkeforening i Øvre-Østerrig, Bispedømmet Linz, bevidner Hs. Hellighed, ved Guds Forsyn Pave Leo XIII, i Anledning af hans Præstejubilæum, sin barnlige Hengivenhed og inderlige Glæde over, at den evige Ypperstepræst Jesus Kristus har skjænket os Leo XIII som sin Statholder paa Jorden, og tildelt ham denne særegne Naade; de 30,000 Mænd i den katholske Folkeforening bede og bønfalde om, at Jesus Kristus endnu ret længe vil bevare Leo XIII som sin Kirkes glørværdigt regerende Overhoved.“ Paa Bagsiden af Adressen findes en kort Beskrivelse af Foreningens Historie.

Ungarn. En fremragende Pryd paa Vatikaner-Udstillingen vil *de ungarske adelige Damers* Jubilæumsgave blive. Det er et *Oliemaleri* af sjælden Skjønhed og stor Kunstværdi, et Værk af den berømte ungarske Maler *Szoldatics*. Maleriet fremstiller Maria som „*Ungarns Dronning*“. Den h. Gudsmoder sidder paa en Marmortrone med det guddommelige Barn paa sit Skjød. To svævende Engle holde Himmeldronningens Diadem over hendes Hoved, og foran hende knæler den h. *Stefan* i

den historiske Kongekaabe, overrækkende hende sin Kongekrone. Ved Siden af ham tilvenstre staar hans Søn, den h. *Emmerich*, holdende Lilien som Symbol paa Kyskheden i sin Haand og andægtig opløftende sit Blik mod Jomfruen med hendes guddommelige Søn. Ligeoverfor den h. Stefan staar den h. Konge *Ladislaus*, i fuld Jærnrustning og støttet til sin Stridsøxe, hvorved man skal mindes om hans tapre Heltebedrifter for Troens og Fædrelandets Skyld, og tilhøjre for ham ser man den h. *Elisabeth*, med de vidunderlige Roser i sit Skjød. Baade i Henseende til Komposition og Tegning, saa vel som til Kolorit og teknisk Udførelse er Billedet et Mesterværk, værdigt til at smykke Jubilæums-Udstillingen i Vatikanet og derefter det vatikanske Pinakotheks Sale ved Siden af den kristelige Kunts gamle Mesterværker. Overfor den Naturalisme, som Nutidens Kunstnere hylde, udmærker *Szoldatics* sig ved trofast Efterligning af Fortidens store kristelige Kunstneres Traditioner, og hans inderlige Fromhed sætter ham i Stand til, ikke alene at fremstille Figurerne paa Lærredet i fuldendt legemlig Skjønhed, men ogsaa at give dem hint Udtryk af sand Guds frygt og Hellighed, som kun faa af Gud benaaede Kunstnere have formaadet det og endnu formaaet det. Billedet er foreløbig endnu i Kunstnerens Atelier i den østerrigske Gesandt, Grev Paar's Palæ paa Piazza di Venezia.

Bulgarien. Ogsaa Bulgariens Katholiker ønske at deltage i den h. Faders Præstjubilæum. I de nærmeste Dage ville Gaverne fra Ærke-dioceset Sofia-Filipopol blive sendte til Vatikaner-Udstillingen. Der findes iblandt dem meget smukke *Tæpper*, som Frembringelser af den bulgariske Hjemmeflid, forfærdigede efter de bedste sydslaviske Mønstre. Sofia leverer nogle af de berømte Piroter-Tæpper. Syd-Bulgarien gav ogsaa det ædleste blandt sine Frembringelser, nemlig nogle Dusin Flasker *Rosenolie* fra de berømte Rosenmarker ved Kasanlik og Schipka. Disse Smaaflasker anbragtes i en pragtfuld

Kassetta, som er haandforarbejdet af den bulgariske Familie Kowatschew og ville sikkert tildrage sig Besøgerens Opærksomhed i høj Grad paa Udstillingen. Desuden findes der blandt Gaverne forskellige kirkelige Paramenter, Forhæng, Tæpper, Rammen af Rosentræ, o. s. v.

Brasilien. Det forestaaende Pavejubilæum lader Kristendommens herligste Frugter komme tilsyne. Msgr. Josef de Sylva-Barros, Biskop af Olinda i Brasilien, opfordrer sine Diöcesanere til at fejre Pavejubilæet derved, at de *skjænke de sidste Slaver*, som endnu findes i Bispedømmet, *Friheden*. Dette Jubilæum, ved hvilket alle katholske Folkeslag paa hele Jordkredsen samle sig omkring deres Overhyrde, skal give Brasilianerne Lejlighed til, at befri sig for en Skændsel og Svøbe, som stedse er bleven bekæmpet af Paverne paa det ivrigste. Den højtidelig Afkald paa al Slavehandel under hvilkensomhelst Form er den værdigste Gave, som Brasilianerne kunne yde Paven til Ære for hans Jubilæum. Kunde de vel finde et mere passende Tidspunkt dertil, end netop det nuværende Øjeblik, da Rom staar i Begreb med at optage den salige *Petrus Claver*, Negernes Apostel, blandt de Helliges Tal? „Jeg kan“, saaledes slutter Biskoppen sit Hyrdebrev, „ikke befale Eder, mine kjære Sønner, som endnu ere i Besiddelse af Slaver, at I skulle give dem Friheden; men jeg beder Eder i den kristelige Barmhjærtigheds Navn, at I tilbagegive dem deres Frihed. Maatte dette være Eders Jubilæumsgave! Maatte jeg kunne nedlægge for den h. Faders Fødder denne Forsikring: I Diöceset Olinda findes der ikke en eneste Slave mere!“

Spanien. Fra Katholikerne i *Sevilla* sendes den h. et pragtfuldt Spænde til en Korkaabe. I Spændet, som er af Guld, findes anbragt 580 Ædelstene, for største Delen Smaragder og Diamanter. Flere af Ædelstenene hidrøre fra skjænkede Familiesmykker.

Svendborg. Det nye Kapel i Svendborg, som er

bleven indrettet i Løbet af Sommeren, er nu næsten færdigt, og skal af Hs. Højærværdighed den apostoliske Præfekt indvies Tirsdag den 1. November, Alle Helgensdag.

Schlesien. Fra Dioceset Breslau og Grevskabet Glatz, under Ærkebispedømmet Prag sendes til Jæbilæet meget kostbare Gaver. 60 Kalke, 6 Monstranser, 15 Messehagler, alle kunsthærdigt forarbejdede, ere allerede opkjøbte. Schlesiens katholske Jomfruer arbejde under Grevinde Maria Pia Praschma's Ledelse paa en stor Mængde Kirkelinned. Samtlige Gjenstande udstilles før Afsendelsen i Vincentshuset i Breslau.

Kirkelig Kalender.

Søndag den 23. Oktober. 21. Søndag efter Pintse. — 24 M. Rafael, Ærkeengel. — **25. Ti.** Votivofficium af Sct. Ansgar. — **26. O.** Evaristus, Biskop og Mart. — **27. To.** Ferieldag. — **28. F.** Simon og Judas Thaddæus, Apostle. — **29 L.** Votivofficium af den ubesmittede Undfangelse.
Søndag den 30. Oktober. 22. Søndag efter Pintse.

Konfirmations-Undervisningen begyndte Torsdagen den 20. Oktober og fortsættes hver Mandag og Torsdag Kl. 8 Morgen. Kjøbenhavn i Oktober. Joh. Braun, Sognepræst.

Unio. Idag Søndag den 23. Oktober holdes Fællesmaaltid i Anledning af Stiftelsesfesten, 1 Kr. 50 Øre pr. Kuvert.

En ung Pige søger Plads til indvendig Gjærning eller som Enepige. Anvises fra Fredericiagade 8, 3. Sal.

E. Kahnert, Bundtmager, Kapelvejen 21, 4de Sal,

anbefaler sig til Udførelse af alt til Faget henhørende Arbejde. Muffer opstoppes etc.

Pavejubilæet. Til Generalkomiteen er indleveret følgende Gaver og Bidrag: En Bøsse i et Privathus 12 Kr. — Sct. Mariæ Konferents 5 Kr. 2 Øre. — Sct. Josefs Konferents 7 Kr. 5 Øre. — Sct. Ansgars Konferents 19 Kr. 50 Øre. — B-h. 10 Kr. — Ansgariusforeningens Indsamling 79 Kr. 75 Øre. — K-hn. 2 Kr. — J-n. 50 Øre. — Overskud fra Marieforeningens Indsamling 24 Kr. — B-w. 10 Kr. — E. M. 4 Kr. — N. N. 1 Kr. — Chr. 2 Kr. — Med det tidligere Indkomne ialt 233 Kr. 2 Øre.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

Femogtredivte Aargang.

„Nordisk Ugeblad“ udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer Millech, Store Kjøbmagergade 10, 1. S., Kjøbenhavn. — Redaktør: A. Johansen, Bredgade 64, 1. S.

N°. 44.

Søndagen den 30. Oktober.

1887.

Indhold. Et biskoppeligt Hyrdebrev. To engelske Martyrer. Efterretninger: Malmø, Rom, Hildesheim, Svendborg.

Et biskoppeligt Hyrdebrev.

Forhenværende Biskop af Fulda, Dr. *Georg Kopp*, introniseredes højtideligt den 20. Oktober i den festlig smykkede Domkirke i Breslau som *Fyrstbiskop af Diøceset Breslau*. Efter Oplæsningen af det pavelig Ud nævnelses-Dekret holdt Fyrstbiskoppen en Prædiken til det forsamlede Folk, og skildrede Hyrdens og Hjordens gjensidige Forpligtelser. Biskoppen, sagde han, var Forvalteren af de syv hellige Sakramenter, af Magten til at binde og løse. Han arbejdede for Diøcesets aandelige og religiøse Fornødenheder. Hans Liv tilhørte Embedet og Kirken. Han var det levende Exempel paa Lydighed mod Gud og Kirken, mod Kejseren og Fædrelandet. Han søgte ikke sin Hæder i Glans, men i Ydmyghed. De Troendes Pligter grundede sig paa Lydigheden. Det er Herren, der taler

gjennem Hyrden. Der maa herske Enighed mellem Hyrde og Hjord. De Troende maa understøtte Hyrden i hans Arbejder. De maa give deres Børn en kristelig Opdragelse, lære dem Taknemlighed mod Kirken og Monarken og bede for deres Fyrstbiskop. Saaledes lød i Korthed Indholdet af Biskoppens Tale.

Efter Prædikenen fejredes den højtidelige Pontifikalmesse, ved hvis Slutning den nye Fyrstbiskop meddelte den biskoppelige Velsignelse. I Anledning af Forflyttelsen til Breslau, har Fyrstbiskoppen ogsaa udstedt en *Afskedsskrivelse* til Gejstligheden og de Troende i sit tidligere Bispedømme Fulda. Skrivelsen, der indeholder mange store og alvorlige Sandheder og heldbringende Formaninger som enhver Katholik kunde gjøre vel i, at lægge sig paa Hjærte, lyder saaledes:

„Ærværdige Medbrødre! Elskede Diöcesanere! Som den h. Paulus fordem stod foran Lilleasiens Menigheder, saaledes staar jeg i Dag foran Menighederne i Bispedømmet Fulda og maa med Apostlen sige til eder: „Bunden i den Helligaand gaar jeg bort.“ (Ap. Gj. 20, 22.) Ønsket, med hvilket I for henved sex Aar siden hilste mig, ved mit Indtog i Bispedømmet, at det nemlig maatte forundes mig at vogte eders h. Forfædres dyrebare Arv ret længe, er saaledes ikke gaaet i Oplydelse. „Modtag med beredvillig Underkastelse Herrens Aag, som jeg har lagt paa dine Skuldre,“ saaledes skrev den h. Fader til mig den 9. August d. A. og løste paa denne Maade det Baand, som i henved sex Aar forbandt mig med eder, og som jeg ansaa for uopløseligt. Jeg har ikke søgt denne Løsning, tværtimod, fra den første Dag af har jeg bestræbt mig for, at afvende den. Da den nu alligevel er sket, hidført fra det Sted, i hvilket vi ære den Helligaands Styrelse, kan og tør jeg saa miskjende Guds Villie og modsætte mig den? Nej, elskede Diöcesanere, jeg maa med Abrahams fromme Tjener bede eder: „Lad mig drage bort!“ (Gen. 24, 54.) En Trøst for mig, idet jeg skilles

fra eder, er den Overbevisning, at det saaledes er Guds Villie. Men idet jeg rækker eder Haanden til Afsked, ønsker jeg dog endnu en Gang, at rette et sidste Ord til eder, et Taksigelsens, Formaningens og Bønnens Ord.

Jeg kom som en Fremmed til eder, da jeg, for henved sex Aar siden paa den h. Faders Befaling maatte bestige den herværende Bispestol, som en Fremmed til Fremmede. Men I modtog mig ikke som en Fremmed, nej, I modtog mig som en Engel! Ved Diocesets Grænse kom I mig i Møde med Jubel; ved Hovedstationerne var det trofaste fuldaiske Folk forsamlet, for at hilse paa sin nye Overhyrde. Ved mit Indtog i Bispestaden henviste dens Overhoved paa en sindrig Maade til, at Fulda var Tysklands katholske Hjærte, og at dette Hjærtes Porte havde aabnet sig paa vid Gab, for at indeslutte mig i det; og en Festklædning havde Fulda iført sig, som den endnu aldrig var bleven set her. Som Mindet om alt dette er uforglemmeligt for mig, saaledes vil ogsaa min Taknemlighed være det.

Saaledes besteg jeg den biskoppelige Stol ved den h. Bonifacius' Grav, baaren af eders Kjærlighed og eders fromme Begejstring, løftet og opmuntret af eders Tillid. Det var derfor heller ikke vanskeligt for mig, at finde mig tilrette i de fremmede Forhold. Jeg befandt mig blandt et trofast, troende Folk! Jeg så eder stedse ile i store Skarer til Gudstjenesten, til Andagtsøvelserne, til Modtagelsen af de hh. Sakramenter. Som I fordem i tunge Tider med Offervillighed droge Om-sorg for eders Præsters Underhold, saaledes vare I heller ikke mindre offerberedvillige, da jeg kaldte eder til at yde Bidrag til Josefs-Penningen, for at afhjælpe Manglen paa Præster. Frivillig sluttede i eder til de forskjellige Foreninger, hvis Formaal det var, at lindre de Fattiges Nød, at fremme det kirkelige Sindelag, at beskytte Ungdommen imod de Farer, som true den,

og I fremmede disse Foreningers Tarv ved ivrig Deltagelse og virksom Understøttelse. Eders Kirke-Forstanderskaber og kirkelige Menigheds-Repræsentanter søgte stedse at opfylde deres Hverv med et ægte kirkeligt og trofast Sindelag. Hav Tak for alt dette, for Opbyggelsen, som eders Fromhed ydede mig, for Offervilligheden, hvormed I understøttede alle kirkelige Øjemed, for eders Troskab og eders kirkelige Sindelag, hvormed I have hædret eder selv og mig!

Jeg traadte fremdeles ind blandt en ivrig Gejstlighed. Hvad dens gamle Repræsentant udtalte paa min Konsekrationsdag, det har Gejstligheden atter og atter udvist. Den har ikke fornægtet sin hæderfulde Fortid, men som den i haarde Dage holdt ud i Taalmodighed og Tillid til Gud, saaledes stod den ogsaa ved en bedre Tids Morgenrøde i stræng Opfyldelse af sine Pligter trofast ved Siden af sin Biskop; og hvad den paa Konsekrationsdagen lovede ved et stille Haandtryk, det har den samvittighedsfuldt overholdt og opfyldt ved ivrigt Medarbejde. Jeg fandt en from, troende Lærerstand, takket være den herværende Planteskole for fuldaiske Lærere og de trofast-kirkelige og nidkjære Mænd, som virkede og virke ved samme! Deres Bestræbelser for Oprettelsen af et trofast Sindelag hos den dem anbettede Ungdom, Omsorgen for en grundig Undervisning i deres hellige Religion, den nidkjære Pasning af Kirketjenesten og Kirkesangens Pleje sikre Diocesets Lærere et ærefuldt Minde hos deres bortdragende Biskop!

Af Ordener, det kirkelige Livs Blomst, forefandt jeg rigtinok kun faa, kun hine, som hellige sig de fattigste og mest forladte Menneskers Tjeneste, de Syges Forplejning, Omsorgen for de Fattige og Alderdomssvage og for den umyndige Ungdom. De ere Apostle for den kristelige Kjærlighed til Næsten og levende Forbilleder paa Selvfornægtelse og Afholdenhed og derfor trofaste Medhjælpersker i det apostoliske

Embedede ved Arbejde, Exempel og Bøn. Med Taknemlighedens Følelser rækker jeg ogsaa disse Haanden til Afsked, og hilser tillige med hjærtelig Glæde alle hine, som jeg nu ser vende tilbage gjennem Fædrelandets aabne Porte.

Men naar jeg endnu en Gang vil lade alt hvad der har lettet mig mit biskoppelige Embedes Arbejder og Sorger, drage forbi min Aand, saa tør jeg heller ikke glemme den Velvillie, med hvilken Stats- og Civilmyndighederne ere komne mig i Møde. En hjærtelig Tak til dem alle for enhver Understøttelse, de have ydet mig i mit Embede!

Men jo lettere I have gjort Opfyldelsen af mine Hyrdepligter iblandt eder for mig, desto smerteligere ere de Følelser, hvormed jeg i Dag nedlægger dem og skilles fra eder. Men Herren har overdraget mig nye Forpligtelser og til en anden Arbejdsmark sender han mig. Jeg skilles fra eder, fordi Gud vil det. Herrens Villie ske! Hans Stedfortræder paa Jorden sagde til mig: „Drag bort fra det Hus, som er bleven dig kjær.“ Hvad Bytte jeg gjør, skal jeg vel tale derom? Jeg drager ikke bort, for at overtage et lettere og bekvemmere Embede; I vide, at der venter mig en ti Gange større Arbejdsmark under helt fremmede Forhold og blandt et Folk, som tildels taler et fremmed Sprog! Den ydre Glans, hvormed den nye Arbejdsmark er omgivet, blænder mig ikke! Maa jeg dog, for at tale med Apostlen, „for Kristi Skyld agte for Tab og anse for Skarn, hvad Andre agte for Vinding, paa det kan jeg vinde Kristum.“ (Filip. 3,7—8.) „Jeg maa forstaa baade at være fornødt og at have Overflod og være beredt til og øvet i baade at have Overflod og at fattes.“ (Filip. 4,12.) Og „det være langt fra mig, at rose mig, uden af vor Herre Jesu Kristi Kors, ved hvilket Verden er mig korsfæstet og jeg Verden.“ (Gal. 6,14.)

„Og nu anbefaler jeg eder til Gud og til hans

Naade, som er 'mægtig til at opbygge." (Ap. Gjer. 20,32.) Maatte han velsigne min ringe Virksomhed iblandt eder! Holder fast ved den h. Tro, som eders Forfædre have efterladt eder som et dyrebart Arvegods; anstrænger eder for, at lade den ren og uforvansket, men ogsaa i levende praktisk Udøvelse, gaa i Arv til eders Børn. Drager derfor Omsorg for, at de grundigt undervises i deres h. Religions Sandheder, først ved eder selv, ved eders huslige Undervisning fra den tidligste Ungdom af, ved at vænne dem til Bøn og kristelige Sæder. Og naar I maa sende eders Børn ud i Verden, paa Grund af det timelige Erhverv, saa taber dem ikke af Sigte; prøver vel de Steder og Forhold, hvorhen I sende dem, og værer aarvaagne over de Sæder og Skikke, som de medbringe fra fremmede Steder. Viser ogsaa eders Fromhed i eders Livsvandel, for at eders h. Tros Skjønhed maa aabenbares i samme, og I maa vise eder eders store hellige Apostel, den h. Bonifacius, værdige. Flyr navnlig den nuværende Tids Pest, Umaadeligheden og den overdrevne Forlystelsessyge. I vide det selv, mangen Menighed, mangen Familie vilde være bedre faren, i religiøs saa vel som i jordisk og timelig Henseende, dersom Nutidens ondartede Sygdom, Umaadeligheden og Nydelsessygen, ikke havde faaet Indpas hos dem! Holder derfor fast ved de simple, ukunstlede Sæder og og det maadeholdne, arbejdssomme Liv, som det sømmer sig for et troende Folk.

Mine hjærteligste Ønsker om Velsignelse for eder og om eders timelige og evige Velfærd, nedlægger jeg for Guds Trone, ikke alene i Dag ved min Afskedshilsen, men alle mit Livs Dage, om de ogsaa henrinde langt fjærnede fra eder. Den kirkelige Ordnings Baand har Herren rigtignok løst, men Kjærlighedens Baand løser han ikke; det vil fremdeles forbinde os med hverandre og blive opretholdt og bevaret ved gjensidig Forbøn. Det er frem for alt mit inderligste Ønske, at

Herren ret snart vil skjænke eder en ny Overhyrde, som i mit Sted atter kan overtage Vagten ved eders h. Apostels Grav.

Løs mig nu, du Tysklands Apostel, hellige Bonifacius, fra det Hverv jeg paa sjette Aar hidtil har varetaget ved din Grav, og bønfold ved Guds Trone om, at det snarligen maa blive lagt paa andre Skuldre! Vær fremdeles en trofast Beskytter af det kirkelig-troende Folk, som opfyldt af inderlig Tillid og hengiven Taknemlighed knæler ved din Grav, og velsign det, for at det trofast maa bevare Troens kostbare Gode, som du har bragt dets Forfædre, og dette Sted, som det med Rette kaldes, maa vedblive at være det tyske Fædrelands katholske Hjærte!

Jeg velsigner eder endnu en Gang i Faderens og Sønnens og den Helligaands Navn. Amen.

Fulda, 16. Okt. 1887.

† *Georg,*

udn. Fyrstbiskop af Breslau og
apost. Administrator for Fulda.

To engelske Martyrer.

Blodige Forfølgelser af Kirkens tro Børn banede Reformationen Vejen i England. Talrig er Skaren af de heltemodige Sjæle, som paa den Tid ofrede deres Liv for Opretholdelsen af Kirkens Enhed og Lære. De ansaas almindelig for hellige Martyrer og dyrkedes mange Steder offentlig som saadanne, og nogle kirkelige Forordninger angaaende deres Relikvier syntes at stadfæste de Troendes Dom. Imidlertid nærede de engelske Katholiker dog det Ønske, at de ogsaa ved Kirkens Dom maatte blive erklærede for hellige Martyrer. De engelske Biskopper sendte derfor en Fortegnelse over

353 Blodvidner til Rom. Deres Kanonisationsproces begyndte i A. 1874 og efter en 12aarig Drøftelse ere Forhandlingerne for en betydelig Del af denne Helteskare kommen til en foreløbig Afslutning. Vor h. Fader, Pave Leo XIII, har nemlig ifjor ved Dekret af 29. Dec. 1886 erklæret 54 af disse Blodvidner for „Salige“ og tillige stadfæstet den Dyrkelse, Folket alt længe havde ydet dem. Deres Fest fejres i Aar for første Gang. En Glædesdag er det for det katholske England, som har faaet en ny Adkomst til den gamle Hæders-titel: „Helgenernes Ø“; men det er ogsaa en Glædesdag for hele Kirken, hvis Lære og guddommelige Oprindelse stadfæstedes ved saa talrige og ædle Vidners Død netop paa hin Tid, da menneskeligt Hovmod prøvede paa at rokke den.

To Mænd af denne Helteskare have vundet en verdensberømt Navnkundighed: *Johannes Fisher*, Biskop af Rochester og den h. romerske Kirkes Kardinal, og *Thomas More*, Englands Kansler. En kort Skildring af deres heltedige Kamp vil oplive og opflamme ogsaa vort Mod og vor Begejstring for vor h. Kirke. Men først maa vi dog gjøre os bekendte med de uretfærdige Love, mod hvilke de stred indtil Døden.

I. Fisher og More forsvare Kirkens Ret mod Henrik VIII's Lidenskab.

Som bekendt, tog Reformationen i England sin Begyndelse med et Ægteskabsbrud. I samfulde 17 Aar havde *Henrik VIII* været gift med *Katharina af Aragonien* uden de mindste Samvittighedsskrupler angaaende sit Ægteskab med Dronningen. Først med den onde Tilbøjelighed til Hofdamen *Anna Boleyn* vaagnede den farisæiske Tvivl i hans Sjæl om Ægteskabets Gyldighed. Kongen vilde derfor udvirke en Skilsmisdom hos Paven. Men Pave *Klemens VII* vilde hellere taale det værste, en hel Kirkeprovins' Frafald, end blive Forræder mod sin Pligt og Samvittighed. Kongens An-

søgning afvistes i Rom. Henriks Vrede blussede nu op; hans Lidenskab skulde tilfredsstilles; Reformatorerne i Tyskland havde vist ham Vejen. Kunde han ikke lige saa godt være Pave i London som Klemens i Rom? — Onde Raadgivere, navnlig *Thomas Cromwel*, pustede til Ilden og snart stod Kirken i England i lys Lue, og den herlige Bygning, Aarhundreder havde arbejdet paa, ødelagdes.

Allerede i 1531 vilde Kongen, at en Forsamling af Biskopper og Abbeder skulde anerkjende ham som den „eneste og øverste Herre over Englands Kirke og Gejstlighed.“ Men den Gang afvendte Fishers korte, men fyndige Tale den truende Fare. „Til den øverste kirkelige Myndighed,“ sagde han, „hører først og fremmest Fuldmagt til at løse og binde. Herren har sagt til Petrus, da han gjorde ham til Kirkens Overhoved: *Tibi dabo*, dig vil jeg give Himmeriges Nøgler. Nuvel, Mylords, kunne vi nu sige til Kongen: *Tibi*, dig vil jeg give Himmeriges Nøgler? Svare I *Ja*, hvor ere saa Beviserne; svare I *Nej*, saa have I jo selv tilstaaet, at I ikke kunne lægge Himmeriges Nøgler i Kongens Haand.“ Talen gjorde sin Virkning, men hans Frimodighed gjorde tillige Fisher forhad. Faa Dage efter hans Optræden i Bispernes Forsamling skete et mislykket Forsøg paa, at rydde ham af Vejen ved Gift. —

Endnu fra en anden Side fandt Kongens Planer Modstand. Rigets Kansler, den ædle *Thomas More* forsvarede ved Hoffet Ægteskabet med Katharina af Aragonien som baade lovligt og gyldigt. Kongen satte alt i Bevægelse, for at faa denne i hele England saa ansete og folkelige Mand paa sin Side. Men alle Forsøg strandede paa More's klippefaste Karakter. Saa ofte Talen i Raadsforsamlingerne kom paa Skilsmissen med Katharina, forlod Thomas More Salen. Da han tilsidst saå, at alle hans Anstrængelser var forgjæves

og frugtesløse, bad han i Aaret 1532 om sin Afsked. Derved skilte Kongen sig ved sin bedste Raadgiver.

Ikke ret længe efter forviste Henrik sin retmæssige og ædle Hustru fra Hoffet og den 25. Januar 1532 fejredes offentlig Giftermaalet med Anna Boleyn. Det villieløse Parlament var ved disse Skjændselsgjerninger et føjeligt Redskab i Kongens Haand. Det overdrog næsten hele den kirkelige Myndighed til Kongen, og der levnedes Paven kun en Skygge af hans tidligere Magt. Endvidere erklærede det Kongens Giftermaal med Anna for gyldigt og den unge Prinsesse *Marie*, Katharinas Datter, for *illegitim* og derfor udelukket fra Tronen. Alle disse Bestemmelser bleve optagne i en saak. „Troskabs Ed“, som skulde sværges af Enhver, som Kongen maatte opfordre dertil. Ingen Katholik kunde aflægge denne Ed; thi Paven havde imidlertid for hele Verden højtidelig erklæret, at Katharina af Aragonien var Henriks eneste retmæssige Gemalinde. Efter denne pavelige Udtalelse fuldstændiggjorde Kongen sit Brud med Rom og opkastede sig selv til Kirkens Overhoved. Biskopperne maatte forkynde denne nye Ordning i Domkirkerne, Sognepræsterne i deres Sogne, Priorerne og Abbederne for deres Ordensbrødre, Herremændene for deres Tyende, Borgmestere og Dommere for Kommunerne. Pavens Navn maatte ud-slettes af alle Bøger. Kort efter sammenkaldte Kongen sit lydige Parlament, som gjorde hans tilranede kirkelige Myndighed til Statslov. Henrik VIII var nu baade Pave og Konge i England. Dette er i korte Træk Aarsagen, hvorfor, og Maaden, paa hvilken den engelske Statskirke blev til. Loven, hvorpaa den er bygget, kaldes „*Act of Supremacy*“, og det var den, som gav Anledning til de blodige Forfølgelser mod Katholikerne i England fra 1535—1681, og som vædede Englands Jordbund med Martyrblod.

2. Fisher og More's Forhør og Fængsling.

Pavens Venner, d. v. s. alle trofaste Katholiker

betragtedes nu som Kongens Fjender. For at skræmme de Smaa, brød Stormen først løs mod de Store. De mest ansete Mænd i hele Riget vare *Johannes Fisher* og *Thomas More*. Af disse forlangte Kongen først, at de skulde sværge den ovenfor omtalt „Troskabsed.“

Johannes Fisher, en rig Kjøbmandssøn fra Grevskabet York, havde i en lang Aarrække været Cambridge-Universitetets Professor og Kansler. Da han kaldtes til Hoffet, blev han af Henrik VII optaget i Rigsraadet, i hvilket han ogsaa forblev under Henrik VIII. Denne foreslog ham endog til Bispestolen i Rochester og plejede at sige, naar hans Øje faldt paa Bispens imponerende Skikkelse — Fisher var over 6 Fod høj —: „Ingen af Europas Fyrster har en Prælat, der kan maale sig med Biskoppen af Rochester i Dyd og Lærdom.“ Fisher var en af de Første, der i Forening med Henrik VIII bekæmpede Luthers Vranglærdomme i lærde Skrifter. Men Kongens onde Lidenskab løste dette Venskabsbaand; thi i hvor høj Gunst end Fisher stod hos Kongen, tav han dog ikke overfor sin kongelige Vens Fejl, som Bispemødet har vist os. Nu da han var indstævnet for at sværge Troskabseden, var han en ærværdig Olding paa 75 Aar, svækket paa Legeme, men kraftig paa Sjæl og Tro.

Lidt yngre, men aandsbeslægtet med Fisher var *Thomas More*. Allerede hans ophøjede Lærer, Kardinal *Morten*, havde spaaet om ham: „Han vil blive en overordentlig Mand.“ Denne Spaadom gik i Opfyldelse. Som 17aarig Yngling tiltrak More sig allerede paa Oxford-Universitetet Alles Opmærksomhed paa Grund af sin fine klassiske Dannelse. Men han holdt sig fri for den Plet, der klæber ved hin Tids humanistiske Dannelse. Hans Begejstring for de hedenske Digtere smittede ikke hans Rettroenhed. Hans Fromhed tiltog tværtimod. Den livsglade Yngling fastede strængt, tvgtede sit Legeme haardt og hengav sig til lange Bønner. Endnu som Rigets Kansler bar han en Haarskjorte

under sin Fløjels- og Silkedragt. Sin fromme Vane, daglig at bivaane den h. Messe, opgav han heller ikke som Kansler. Vilde Kongens Sendebud forhindre ham deri, sagde han: „Lad mig først tjene min Gud; siden efter vil jeg saa tjene min Konge.“ Ikke sjældent saa man ham ministrere ved Alteret, og da Nogle mente, at denne ydmyge Tjeneste var Rigets Kansler uværdig, svarede han: „Kongen kan ikke vanæres ved, at jeg tjener hans og min Herre.“ Selv forfattede han ogsaa en Bønebog til sin Families Tarv. Efter at have nedlagt sit Embede, levede han paa Landet i sin stille Familiekreds, beskjæftiget med videnskabelige Sysler.

Begge disse af Staten højt fortjente Mænd vare nu indstævnedes for en kongelig Kommission, for at aflægge „Troskabseden“. Om Morgenen paa den berammede Dag gik More til Skrifte og modtog den h. Kommunion. Afskeden fra Hustru og Børn var saare tung for ham; han anede vel, at han ikke mere skulde se dem i sit Hjem. Styrket ved Troen løsrev han sig omsider fra dem med de Ord: „Gud ske Tak! Stillingen er vunden!“ — Han mødte for Kommissionen, Edsformularen oplæstes for ham; derefter læste han den om igjen for sig selv og svarede: „Jeg dadler ikke den, som aflægge denne Ed, men for mig er den umulig i denne Form.“ Man gav ham Betænkningsstid, og More trak sig tilbage i en Have.

Nu traadte hans Ven, Biskoppen af Rochester, frem for Kommissionen. Da han skulde tages i Ed, svarede han som Thomas More. Denne blev ført ind paany, men fastholdt sin Vægring. En af Kongens Parti søgte at fange More og sagde til ham: „Naar De siger, at De ikke vil dadle den, der aflægger Eden, saa er De vel ikke overbevist om dens Utilladelighed?“ More studsede et Øjeblik, men opdagede Snaren og sagde: „Jeg dadler ikke dem, som aflægge Eden, fordi deres Grunde ere mig ubekjendte, men mig selv maatte jeg dadle, fordi jeg handlede mod min Samvittighed.“ En

Abbed indvendte, at han med Føje maatte frygte for at have dannet sig en urigtig Samvittighedsdom, da han stod ene mod hele Parlamentet — i Forvejen havde man vist ham en lang Række af Adelige og Gejstlige, der havde aflagt Eden. Men More svarede: „Hvis Ingen delte min Mening, maatte jeg med Føje frygte for det, men jeg véd nu, at lige saa mange, ja endnu flere stemme overens med mig i de Grunde, for hvilke jeg nægter at aflægge Eden.“ Alle Overtalelses-Kunster vare frugtesløse. Kongen, som var underrettet om Sagerne Stilling, sagde: „More og Fisher skulle sværge eller kastes i Fængsel.“ Det Sidste skete.

(Fortsættes).

Efterretninger fra Ind- og Udland.

Malmø. Fredag den 14. Oktb. ankom den højærv. apostoliske Vikar i Sverige, Msgr. *Bitter*, til Malmø og opholdt sig der i to Dage. Under Vikarens Besøg i den derværende katholske Menigheds Elementarskole, som i Dagens Anledning var smagfuldt prydet med Guirlander og Blomster, traadte et af Børnene frem og fremsagde en hjertelig Velkomsthilsen til Ære for den katholske Kirkes Overhoved i Sverige. Med kraftige Stemmer afsang Børnene derefter en stemningsfuld Sang. Den apostoliske Vikar examinerede de forsamlede Børn, efter at have rettet nogle hjertelige Ord til dem, i forskellige Skolefag, og udtalte til Slutning sin Glæde over Børnenes Fremskridt, samt roste deres livlige, glade og friske Udseende. Efter Examinationen modtog Børnene nogle smukke Billeder, som de omhyggelig gjemte og toge hjem med sig, for at vise deres Forældre den første Mindegave, de modtog af deres nye Overhyrde.

Søndagen den 16. Oktb. frembar den apostoliske Vikar det h. Messeoffer Kl. 8 om Morgenen og meddelte under samme Konfirmationens h. Sakramente til sex voxne Konfirmanter. Under Højmessens holdt Hs. Højærværdighed en begejstret Prædiken, hvortil de

talrigt forsamlede Tilhørere lyttede med spændt Opmærksomhed. Efter en hjertelig Afsked baade fra Menighedens Sognepræst, Hr. Pastor *Popp*, og fra flere katholske Familier, som Hs. Højærværdighed bærede med sit Besøg, afrejste den apostoliske Vikar om Aftenen den 16. Oktober til Stockholm.

Rom. Den 14. Oktober ankom til Rom *den første Karavane af Pilegrimme* i Anledning af Jubilæumshøjtidelighederne. Det var en Deputation af *franske Arbejdere og Haandværkere*, henved 1500 i Tallet og som ledsagedes af Kardinal-Ærkebiskop *Langénieux* af Rheims, Fabrikejær *Leo Harmel* og Grev *de Villechaude*. I en nær Fremtid venter man 500 *amerikanske Pilegrimme*. Den 16. Oktober modtog den h. Fader de franske Pilegrimme i offentlig Audients og holdt en længere Tale til dem, hvori han blandt andet fremhævede, at Løsningen af det sociale Spørgsmaal ene og alene var mulig, ved at vende tilbage til de kristelige Principer, til den katholske Kirkes Lære og Overhoved. „Til alle Tider,“ saaledes udtalte Leo XIII sig, „har Kirken med særegen Omsorg taget sig af de Fattiges og Arbejdernes Kaar. Den har, i Overensstemmelse med de Lærdomme, hvis trofaste Vogterske den er, adlet Arbejdet, idet den hævdede det til Værdighed og Frihed; den har erklæret det for at være fortjenstligt overfor Gud, idet den lærte, at opofre Arbejdet under et overnaturligt Synspunkt, at bære med Taalmodighed og i Bodfærdighedens Aand de Møjsommligheder og Savn, som det paalægger. Men paa samme Tid formanede den de Rige og Mægtige til at komme Arbejderne til Hjælp, at agte Mennesket og den Kristne i dem. Efter at Kirkens Røst var bleven hørt og efterfulgt af Folkene, efter at Kirkens Handlefrihed ikke længere var hæmmet, efter at den kunde disponere over betydelige Midler, kom den de Fattige til Hjælp, ikke blot ved Gaver, men ogsaa ved Oprettelsen af Institutioner, som saa mægtigt have bidraget til Kunstens Fremskridt og forskaffede Arbejderne en lang Række af Velgjerninger. Og denne moderlige Omhyggeligheds Aand lod Kirken fæste Rod og udbrede sig i Folkenes Hjerter, lod den vinde Indflydelse paa Byernes Forfatninger og Staternes lovmæssige Bestemmelser. Lovens Intervention er ikke absolut nødvendig, naar der blandt Betingelserne, som ordne Arbejdet og Industrien, ikke findes noget,

som staar i Modstrid med Moralen, Retfærdigheden, den menneskelige Værdighed og Arbejdernes huslige Liv. Men naar det ene eller andet af disse Goder bringes i Fare, saa er Lovens Indskriden en Nødvendighed i Fredens og det sociale Vels Interesse. Thi det er Lovens Opgave, at beskytte og vaage over Borgernes Interesser. Naar Kirken forøvrigt underviser og belærer, saa søger den ogsaa endnu bestandig at gaa praktisk foran. Men ak! Istedensfor at understøtte dens velgjørende Virksomhed, undser man sig ikke for, at træde energisk og haardnakket op imod den. Men Kirken vil ikke destomindre vedblive, kjære Sønner, at beskæftige sig med eder, med eders sande Interesser og eders retfærdige Fordringer. Vi have selv fra Begyndelsen af Vort Pontifikat af tænkt paa eder, da Vi mindede om Grundlagene for den sociale Ordning. Med Opmærksomhed have Vi ogsaa fulgt Arbejdet i de sociale Kongresser, som efter hverandre bleve afholdte i Frankrig, Italien, Tyskland og senest i Schweits og Belgien. Vi ville ikke høre op med at gjøre alt, hvad Vort Embede og Vort Hjærte paalægger Os at gjøre, for at opnaa en Forbedring af eders Kaar.“

Onsdag Eftermiddag fandt en Forsamling paa 3000 Personer Sted i Salen „Lapili“ i Vatikanet, i hvilken Kardinal *Langénieux* og Grev *de Mun* holdt Taler, der bleve modtagne med enthusiastisk Begejstring. Stor Imødekommenehed fandt Pilegrimmene hos den romerske „*Haandværker- og Arbejderforening*“, hvis Medlemmer viste Pilegrimmene rundt om i Byen og den 17. Oktb. foranstaltede en musikalsk Aftenunderholdning til deres Ære. Paa lignende Maade indbød ogsaa „*Den romerske Forening*“ dem til et akademisk Møde den 18. Fra Romernes Side overrakte der Gjæsterne en Adresse.

— I afdøde Kardinal Bartolini's Sted har den h. Fader udnævnt Kardinal *Bianchi* til Præfekt for Ritus-Kongregationen.

Hildesheim. I en Forsamling af Mænd fra Byen og Omegnen har man fornylig drøftet Spørgsmaalet angaaende Maaden, paa hvilken Leo XIII's Jubilæum skal afholdes der i Byen *i verdslig Henseende*. Paa Forespørgsel af Centralkomiteen i Frankfurt har Biskoppen ytret det Ænske, at den verdslige Fest maatte blive afholdt den anden Juledag. I den ovennævnte Forsamling har man nu besluttet, at der paa denne Dag

skal bringes Biskoppen som Pavens Stedfortræder *et stort Fækkeltog* under Afsyngelsen af en fornylig komponeret Leo-Hymne. Efter Ovationen afholdes en Fæstlighed med Fællesspisning i det katholske Forsamlingshus.

Svendborg. Paa Grund af indtrufne Vanskeligheder i Henseende til Arbejdets Fuldførelse er *Sct. Karls Kirkes Indvielse* bleven opsat endnu en Tid.

Kirkelig Kalender.

Søndag den 30. Oktober. 22. Søndag efter Pintse. — 31. M. (Vigiliefastedag.) Wolfgang, Biskop og Bekjender.

Tirsdag den 1. November.*) Alle Helgeners Fest. (Kl. 10 Levitmesse og Prædiken; Aften Kl. 8 Festandagt og Prædiken; befalet Fæsttag, som forpligter til Bivaanelse af den h. Messe). Onsdag den 2. November. Alle Sjæles Dag. (Kl. 9 højtidelig Sjælemesse i Sct. Ansgars Kirke; Kl. 8 Aften Rosenkrans for de Afdøde). — **3. To.** Oktavdag. — **4. F.** Karl Borromæus, Biskop og Bekj. (Kl. 8 $\frac{1}{4}$ Broderskabsmesse til Ære for Jesu guddommelige Hjærte; Kl. 7 $\frac{1}{2}$ Aften: Andagt med Prædiken.) — **5. L.** Oktavdag.

Søndag den 6. November. 23. Søndag e. Pintse.

*) Tirsdag den 1. November, Alle Helgeners Fest, afholdes i alle Præfektorets Kirker og Kapeller den sædvanlige **St Ansgars-Bonifacius Kollekt** til Bedste for de mest trængende kirkelige Anstalter her i Landet.

Mødreforeningen. Den h. Messe bortfalder i denne Maa-
ned; men Medlemmerne anmodes om at ofre den h. Kommunion for Foreningens afdøde Medlemmer.

I Anledning af Pavejubilæet anmodes de af Menighedens ærede Damer og Herrer, navnlig Sopraner og Tenorer, som have Tid og Lyst til at deltage i Forberedelserne til den højtidelige Messe, som agtes opført paa Jubilæumsdagen, at melde sig hos Undertegnede snarest mulig, helst Kl. 4—7, for at Aftale kan finde Sted angaaende deres Assistance..

F. Michaelsen.
Laxegade 9. St.

Ausgariusforeningen afholder Bestyrelsesmøde Fredag Aften den 4. Nov. Kl. 8 $\frac{1}{4}$, efter Andagten.

Pavejubilæet. Til Generalkomiteen er endvidere indkommet: Syge- og Ligkassen 5 Kr. 32 Øre — A. S. 6 Kr. — M. & C. 50 Øre — St. Josefs Gildet 10 Kr. — Kvindelig Tyvendeforening 8 Kr. — Elisabethforeningen 41 Kr. — Ialt med det tidligere indkomne: 305 Kr. 64 Øre.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

Femogtredivte Aargang.

„Nordisk Ugeblad“ udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer Millech, Store Kjøbmagergade 10, 1. S., Kjøbenhavn. — Redaktør: A. Johansen, Bredgade 64, 1. S.

N° 45.

Søndagen den 6. November.

1887.

Indhold. To engelske Martyrer. Digt. Alle Sjæles Maaned. Efterretninger: Frankrig, Amerika, Holland, Sachsen, Bayern. Svendborg.

To engelske Martyrer.

(Fortsat).

3. I Tower.

Tower er et stort Fængsel i London. Dets tykke Mure, massive Taarne, snævre Cellevinduer gjøre tilligemed Torturkamrene, som ses den Dag i Dag, et afskrækkende Indtryk paa den Tilrejsende, som besøger London. Til dette Fængsel bragtes More og Fisher. Deres Godser bleve inddragne, deres Ejendele konfiskerede. Thomas More ramtes som Familiefader haardest ved dette Slag. Men langt fra at være sørgmodig, gjorde hans gode Samvittighed ham endog oplagt til Skjæmt. Til Fangevogteren sagde han ved Indtrædelsen i Fængslét: „Jeg lover Dem, at jeg ikke vil klage hverken over Maden eller Boligen eller Behandlingen; skulde jeg alligevel ikke holde mit Løfte, eller være

Dem til Besvær, giver jeg Dem Lov til at sende mig bort.“

Kort efter Fængslingen skrev More med Kul et Brev til sin Datter Margrethe. „Gud ske Tak,“ skriver han, „at jeg befinder mig vel. Mit Legeme er raskt, min Sjæl er rolig, og jeg attraar i Henseende til jordiske Ting ikke andet, end hvad jeg allerede besidder. Give Gud, at jeg snarere maatte dø, end svigte ham og min Pligt. Et langt Liv ønsker jeg ikke. Skulde det behage Gud, er jeg rede til at dø i Morgen. Min Skjæbne har, saa vidt jeg véd, ikke forledt mig til at ønske ondt over nogetsomhelst Menneske, og dette Sindelag glæder mig mere, end om jeg ejede hele Verden.“ Brevet sluttede med de hjærteligste Hilsener til hans Hustru, alle hans kjære Børn, Svigersønner, Svingerdøtre og Børnebørn. More hang med stor Kjærlighed ved sin Familie, og denne Kjærlighed gjorde ham Kampen svær; dog gjorde Familiens Kjærlighed til ham den endnu sværere. Datteren Margrethe sendte ham et Brev, hvori hun med stor Veltalenhed opfordrede ham til at frelse sig for Familiens Skyld og aflægge Eden. More's Svar viser os hans urokkelige Tro. „Havde Guds Naade ikke for længe siden indgivet mig en fast Overbevisning og urokkelig Beslutning angaaende denne Sag, saa kunde jeg nok være bleven vaklende, ved at læse dit taarevædede Brev, allerkjæreste Datter, snarere end ved alt det skrækkelige og gysselige jeg hører her. Intet har saaret mig saa dybt, intet voldt mig større Smerte, end dette Brev, hvori Du, mit kjæreste Barn, vil bevæge mig til noget, som min Sjæls Frelse forbyder mig. Den Efterretning, at I, mine Kjære, svæve i Fare for min Skyld — den volder mig større Bekymring, end min egen Dødsdom vilde gjøre.“

Over Datterens Kjærlighed havde den kristelige Helt sejret, dog nu prøvede hans Hustru hans Overbevisning. Men More spurgte hende: „Hvor længe tror Du vel, kjære Alice, at jeg kunde leve endnu?“ — „I

20 Aar, om Gud vil.“ — „Og for dem skulde jeg ofre Evigheden? Havde Du i det mindste lovet mig nogle Tusinde Aar, saa kunde det muligvis anses for et antageligt Tilbud; skjønt Tusinder af Aar heller ikke kunne sammenlignes med Evigheden.“ I Fængslet beskæftigede More sig udelukkende med Bøn og Betragtning over Kristi Lidelse og med Bodsøvelser.

Endnu haardere blev Fængslet for More's gamle Ven, Fisher, der maatte taale den værste Behandling. Forgjæves bad han Kongen om de uundværligste Klædningsstykker og Levnetsmidler. Endnu forevises i Tower den Celle, hvori den gamle Biskop tilbragte et helt Aar. Man gyser tilbage, naar man træder ind i det snævre, mørke, fugtige Fangehul; intet Under, at den ædle Fange, som her tilbragte de lange, kolde Vinternætter, klager i sine Breve over alskens Sygdom og Nød. Han tømte sandelig her Lidelsens Kalk indtil Bærmen.

Imidlertid havde Parlamentet erklæret Kongen for Kirkens Overhoved og udgivet den bekjendte „Act af Supremacy.“ Det var klart, at Fisher og More lige saa lidt vilde aflægge denne Ed, som Troskabseden; men man vilde dog prøve, om ikke Frygten kunne gjøre dem føjeligere.

4. De første Ofre.

Paa den Tid fandtes der i London et Kartheuserkloster, som var berømt for Ordensbrødrenes hellige og opbyggelige Liv. Forførte ved urigtige Fremstillinger, havde disse Munke aflagt Troskabseden. Nu da Kongen forlangte Eden af dem i Henseende til sin anmassede kirkelige Autoritet, aflagte de Vidnesbyrd om, at de alligevel vare Kirkens trofaste Børn. Først kastedes deres Prior, *P. Houghton*, tilligemed to af hans Medbrødre i Fængsel. Samtidig fængsledes ogsaa en Verdensgejstlig og en Præst af den h. Birgittas Orden. Da de vægrede sig ved at opsiges Kirkens Overhoved i Rom Lydighed, bleve de anklagede for Højforræderi.

„De have lagt højforræderske Planer og søgt at berøve vor Konge den Titel, i Kraft af hvilken han er den engelske Kirkes Overhoved; ja de have endog aabent erklæret, at Kongen ikke er Kirkens øverste Herre.“ Skjønt de Anklagede ikke billigede Suprematsloven, havde de dog ikke meddelt deres Anskuelse til andre, end til dem, som paa Samvittighedens Vegne adspurgte dem i Skriftestolen. Men end ikke Skriftemaalets Hellighed skaanede Magthaverne. Der udsendtes Spioner, som paa en hykkelsk Maade udforskede Skriftefædrene i Skriftemaalets hellige Sakramente, og her turde de Gejstlige naturligvis ikke holde deres Anskuelser tilbage, naar de adspurgtes, men maatte svare i Overensstemmelse med deres Samvittighed, selv om deres Ord ogsaa benyttedes imod dem. De fem Fanger bleve dødsdømte som Højforrædere. Den 4. Maj 1535 slæbtes de, bundne ved Fødderne til en Hests Hale og liggende paa en Maatte, gennem Londons Gader. For første Gang førtes i England Gejstlige i deres gejstlige Dragt til Retterstedet. Man havde ventet, at den grusomme Dødsmaade, hvormed Højforræderi straffedes, vilde være bleven formildet af Kongen. Men det synes, at man netop gik ud paa, at gjøre Straffen saa skrækindjagende og rædselsfuld som vel mulig. Prioren Joh. Houghton havde den Ære, at være den første i Martyrernes Række. Modig besteg han Skafottet, talte nogle Ord til Folket, kaldte Himlen til Vidne om sin Uskyldighed, knælede ned til Bøn og overgav sig saa til Bøden. Kun nogle Øjeblikke havde han hængt i Galgen, saa løsnede Bøden ham atter, medens han endnu var ved fuld Bevidsthed og levende, lemlæstede hans Legeme paa en skjændig Maade, opskar hans Bryst og rev Hjærtet ud af ham, medens Læberne endnu bevægede sig i Bøn. „Søde Jesus! hvad vil Du gjøre med mit Hjærte?“ vare Martyrens sidste Ord. Denne grusomme Død havde dog ikke rokket de andres Standhaftighed, ligesaa modige som den salige Houghton besteg de Skafottet.

De andre Munke i Kartheuserklosteret vare ogsaa indstævnedes for den kongelige Kommission, for at aflægge Suprematseden. Nogle faa skræmmedes ved den første Henrettelse og faldt fra; men de fleste, 15 i Tallet, vedbleve at vægre sig, og døde paa samme Maade som deres Prior. Henrik VIII's Blodtørst havde saaledes inden kort Tid krævet 20 Menneskers Liv.

5. Kardinal Fishers Martyrdød.

Kartheusernes grusomme Død skulde skræmme Fisher og More; men forgjæves. Da More saa dem blive førte til Retterstedet, sagde han til sin Datter „Hvor glædestraalende gaa disse lykkelige Mænd ikke Dødens Pinsler i Møde, ligesom Brudgommen, der gaar til Bryllup. Gud værdiger ikke din Fader en saa hurtig Befrielse.“ Men heri tog han dog fejl.

Den 4. Maj 1535 vare Kartheuserne blevne henrettede. Allerede den 7. Maj mødte den kongelige Kommission i Fængslet, for at forlange Suprematseden af More og Fisher. Begge bade de først om, at man vilde afstaa fra dette Forlangende; men da Kommissionen ikke vilde gaa ind derpaa, nægtede de begge at aflægge Suprematseden. Kongen blev rasende, da han hørte dette, og raabte: „Ved den h. Jomfru! Fisher og More maa sværge, ellers viser jeg dem, hvad det vil sige, at gjøre Oprør imod mig.“ Da alligevel alle Forsøg paa at faa dem til at aflægge Eden vare frugtesløse, tog Cromwell sin Tilflugt til en skjændig Løgn. „Sir Thomas More har givet efter og aflagt Eden,“ lod han melde til Fisher. „Denne Efterretning smerter mig dybt,“ svarede Biskoppen. „Jeg beklager højlig, at Sir Thomas More har tabt det Mod, jeg altid beundrede hos ham og som jeg holdt for urokkeligt. Men det tilkommer ikke mig at dømme ham; han er gift, og som Familiefader havde han større Fristelse at overvinde, end jeg. De, mine Herrer, synes at tro, at min Beslutning afhænger af hans. Det være langt fra!

Aflagde jeg Eden, vilde jeg handle mod min Samvittighed og paa den sørgeligste Maade lide Skibbrud paa min Sjæls Frelse; i saa Fald var jeg hverken en værdig Præst eller en trofast Undersaat. Derfor erklærer jeg én Gang for alle, at jeg aldrig sværger denne Ed.“ Med den samme Løgn søgte man at bringe More til Fald.

Imidlertid havde Efterretningen om Kartheusernes Død naaet Rom, og Pave *Povl III* søgte nu paa enhver Maade at frelse Fisher. Derfor udnævnte han ham til Kardinal, i Haab om, at Kongen ikke vilde vove at lægge Haand paa en saa højtstillet Kirkefyrste. Men Paven kjendte ikke Tyrannens Grusomhed og Blodtørst. Da der bragtes Henrik VIII Meddelelse om Fishers nye Værdighed, skal han have sagt: „Lad Paven kun sende Fisher Kardinalshatten; jeg skal nok sørge for, at han ikke mere har et Hoved til at sætte den paa“.

Fisher havde hidtil kun vægret sig ved at sværge. Denne Vægring syntes Cromwel ikke var tilstrækkelig til en Anklage for Højforræderi. Katheusernes Anklage støttede sig paa den Ringeagt, de skulde have vist Statslovene. Han søgte derfor at faa Fisher til at for-dømme Lovene i Vidners Paahør. En vis *Richard Riche*, en Mand af saare lav Karakter, begav sig til Fisher, efter Foregivende sendt af Kongen, for at høre Fishers aabenhjærtige og uforbeholdne Dom om Suprematsloven. Kongen, sagde han, plagedes ofte af Samvittighedsnag med Hensyn til den nye Titel. Dersom Biskoppen paa Ære og Samvittighed erklærede, at den var ulovlig, var Kongen Rede til at opgive den. Kardinalen holdt det for sin Pligt at tale frit; han anede ikke, at han derved undertegnede sin egen Dødsdom. Næppe var han kommen sig af en svær Sygdom, førend han stævnedes for Retten, og af den skjændige *Richard Riche*, der var Anklager og Vidne i en Person, beskyldtes for Højforræderi og kort efter dømt fra Livet. Han førtes tilbage til Tower og for-

beredte sig nu med Iver paa en salig Død. En Morgen tidlig Kl. 5 meddelte man ham, at Dødsdommen skulde fuldbyrdes Kl. 9. Uden at ængstes, bad Fisher Fangevogteren om at lade ham sove endnu 2 Timer, for at han kunde styrke sig til den sidste Vandring. Hvilken Sjælefred! Kl. 7 stod han op og iførte sig sine Klæder. Den svage Olding maatte bæres til Retterstedet. Men da han var naaet til Skafottet, steg han ud af Bærestolen, kastede Stokken fra sig og sagde: „Velan mine Fødder! værer flinke og gjører eders Tjeneste for sidste Gang!“ Paa Skafottet knælede han endnu en Gang ned til Bøn, medens Solens Straaler brød igjennem Taagesløret, som havde hvilet over Byen hele Morgenen, og udbredte et forklaret Skjær over Martyrens Ansigt. Selve Bødlen blev rørt, kastede sig paa Knæ foran Biskoppen og bad om Tilgivelse. „Hjærtelig gjerne tilgiver jeg dig,“ sagde den ærværdige Olding, „du skal ikke se mig skjælve i Døden.“ Kongen havde ønsket, at Fisher ikke maatte tale til Folket, og dette Ønske efterkom Martyren, idet han nøjedes med at tilgive sine Fjender og ønske dem alt godt. Derpaa bad han „Te Deum“ og lagde Hovedet paa Blokken. Det var den 22. Juni, netop den Dag, da hele England fejrede sin første Martyrs, den h. Albans, festlige Mindedag. England havde nu faaet en Martyr til.

(Sluttes).

„Jeg er ædel — og de færreste agte mig“.

I Verdens Tummel finder Du
 Af sande Glæder faa;
 Hver ædel Tanke i vor Hu
 Selvsygen vige maa.

Men søger Du et *ædelt Hjærte*,
 Som slaar af Kjærlighed,
 Som tænder hist en Livets Kjærte
 For dig til Salighed:
 Saa bliv ej længer fjærn i Smerte
 Fra Herrens naadefulde Hjærte.

Og naar dig her paa Livets Vej
 Haardt saarer Modgangs Sværd;
 Naar mørke Dage nærme sig,
 Som Torne i sig bær;
 Naar Vennerne dig haanligt fly,
 Da Lykken dig forlod;
 Til Jesu Hjærte hen Du ty!
 Det Alle aabent stod:
 Det maa jo lide samme Smerte
 Og bliver dog — et *ædelt Hjærte*.

N. N.

Alle Sjæles Maaned.

November-Maaned er af Kirken særlig indviet de Afdødes Ihukommelse; den fører os ud paa Kirkegaarden, til de Dødes Bolig, og opfordrer os til at forrette derude en andægtig Bøn for de Afdøde, som hvile i Jordens Skjød. En Vandring til Kirkegaarden har noget gribende ved sig og er overordentlig gavnlig for vor Sjæl, saafremt vi ikke foretage den ligegyldig og tankeløs. De Afdødes Boliger ere en alvorlig Prædiken for de Levende.

Synet af de Hensovedes Grave minde os med Eftertryk om vor egen *Dødelighed*. De, som hvile derude, have engang vandret i vor Midte; vi vare knyttede til dem ved Slægtskabs eller Venskabsbaand; de boede i

By med os, i Hus, i Stue med os; vi vare vante til at se dem daglig, til daglig at omgaas dem. De ere nu dragne bort fra denne Verdens Skueplads, Døden har beredt dem et ensomt Hvilested i Gravens mørke Gjemme. Ogsaa vi ville engang ende saaledes; ogsaa vi ville engang dø. Saamange Tusinde ere allerede gaaede forud for os ad Dødens Vej, og alt Levende vil følge efter. Mennesket er et forgængeligt Væsen; en kort Tid vandrer det omkring paa Jorden, derefter visner det og dør som en Blomst. De Hensovedes Grave tilraabe os: Se, som det gik disse, vil det ogsaa gaa dig; inden kort eller lang Tid, men ganske sikkert engang, vil ogsaa Du komme herud; man vil bære dig ud af Hjemmet og berede dig et stille Hvilested blandt de Døde. Og som Du nu staar ved Gravene, saaledes vil man ogsaa, maaske allerede om faa Aar, staa ved din Grav. „Det er fastsat for Mennesket, at det engang skal dø.“

Men de stumme Grave minde os ogsaa om alle de jordiske Tings *Forfængelighed*. Der ligge de alle — de Rige saa vel som de Fattige, de Fornemme saa vel som de Ringe, enhver Forskjel er forsvunden. Hverken Penge og Gods, eller Embede og Værdighed yder noget Fortrin her fremfor de Fattigste og Sidste. Af al den Pragt og Herlighed, som Mange vare saa stolte af i Livet — er der ikke blevet andet tilbage end tørre Ben eller en Smule Støv. Ære og Anseelse, Kraft og Skønhed, Rigdom og Værdighed — Alt, Alt er det borte og i dets Sted er der traadte en ensom, kold Gravhøj. Det vil ogsaa blive din Lod; ogsaa Du maa en Gang forlade Verden, dens Glæder og Goder; Intet vil Du tage med, og af dig selv vil der Intet blive tilbage, uden Støv. „Dette Støv, som ligger her i Kisten,“ siger den h. Ephræm, „er Støvet af hine Ynglinge, hine Jomfruer, som I fordem saå gaa omkring iblandt eder. De tilraabe eder: Lader eder ikke forføre, lader eder ikke skuffe af eders Ungdoms forfænge-

lige Skjønhed; thi ogsaa vi, som nu hvile her i Jordens Skjød, optraadte forhen ligesom I, ogsaa vi vare pyntede og parfumerede, ogsaa vi have tilbragt vore Dage i Liv og Lystighed, og nu er al denne Herlighed forvandlet til Støv og Aske“.

Alle de jordiske Tings Forgængelighed og Forfængelighed er den alvorlige Lære, som de stumme Grave minde os om. Lad os ret ofte lægge os den paa Hjærte! Lad os ret ofte tænke paa vor egen Død, ikke hænge vort Hjærte ved denne Verdens forfængelige Ting, men først og fremmest stræbe efter hine Goder, som vedblive at være vor Ejendom ogsaa i det Hinsides; lad os samle os Rigdomme, som Døden ikke kan berøve os, men som have blivende Værd for Evigheden. „Det siger jeg eder, Brødre,“ skriver Apostlen, „Tiden er kort; der bliver intet andet tilbage, end at de, som glæde sig, gjøre det, som glædede de sig ikke, og de som købe, som ejede de intet, og de som betjene sig af Verden, som benyttede de den ej; thi denne Verdens Skikkelse forgaar.“ „En fortræffelig Slutning, som Apostlen drager,“ siger den h. Augustinus. „Thi i Virkeligheden er det at glæde sig — og at skulle dø, at besidde Noget — og at skulle dø, at blive æret — og at skulle dø, netop det samme som, at blevet æret og dog ikke æret, at besidde og dog ikke besidde, at glæde sig og dog ikke glæde sig. Thi dette Ord „dø“ er et berøvende og ødelæggende Ord, som afskaffer og tilintetgjør Alt, et Ord, som fremstiller de jordiske Ting for os, som om de slet ikke vare til.“

„Betragt dig,“ saaledes hedder det i Kristi Efterfølgelse af *Thomas af Kempis*, „som en Fremmed paa Jordan, som en Gjæst, hvem denne Verdens Sager intet angaar. Hold dit Hjærte frit og løft det opad, fordi der ikke er noget blivende Sted her. Saml dig udødelige Skatte, medens det endnu er Tid, og vær stedse forberedt paa Guds Kaldelse og indret dit Liv saaledes, at Døden ikke kan overraske dig.“

Kjære Læser, endnu et Par Ord. Hvad Jakobs Sønner fordem anvendte paa deres Broder Josef, da de havde kastet ham i Brønden, det anvender jeg i Dag paa de Afdøde og til deres Bedste. „Han er dog vor Broder,“ sagde de om ham. Det samme kunne vi sige om de Afdøde; thi mange iblandt dem ere uden Tvivl knyttede til os ved de inderligste Baand. Kun Faa ere saa lykkelige, at tælle deres gode Forældre, Fader og Moder blandt de Levende. De hvile maaske allerede for længe siden under Gravens Dække. Du vil da vel ikke glemme dem? Vil Du glemme din Fader, som har holdt Livet i dig ved sine Hænders Arbejde, eller maaske underkastet sig mange Ofre, for at bringe dig frem i Livet? Vil Du glemme din gode, omhyggelige Moder, som for din Skyld har taalt Smerte, udgydt Taarer, lidt Kummer og Sorg? Ihukom deres Dødsdag, da de toge Afsked med dig og bade dig, at Du dog ikke vilde glemme dem, naar de vare dragne herfra, ligesom de heller ikke vilde glemme dig foran Guds Trone! Se, nu er det en passende Tid, til at indfri det givne Løfte! Blandt de lidende Sjæle i Skjærsilden findes maaske din Ægtefælle, din Mand, din Hustru, din Søn, din Datter, din Broder, din Søster. Du hang i Livet ved dem med dit Hjertes hele Kjærlighed, har maaske ogsaa sat dem et Minde paa Kirkegaarden og gaar ofte ud til deres Grav, for ved denne Vandring at trøste dig over Tabet. Men du tænker maaske derved langt mere paa dig selv end paa dem; du glemmer, at deres Sjæle maaske, ja sandsynligvis endnu lide i Renselsesstedets lutrende Flammer. Hvorledes kan din Kjærlighed forenes med denne Ligegyldighed? Værdiløs er en Kjærlighed, som opfylder Hjertet med Sorg, Øjet med Taarer, Munden med Klager, naar den ikke er beredt til utrættelig at yde virksom Hjælp! Stol ikke paa, at dine Afdøde allerede ere i Himlen, men benyt navnlig denne Maaned til daglig at opofre for de Afdøde en eller anden god Gjerning, Bivaanelsen af det

h. Messeoffer, Rosenkransen eller en anden from Bøn. Saa vil Gud drage Omsorg for, at der ogsaa engang ofres og bedes for dig, thi „de Barmhjærtige skal der vederfares Barmhjærtighed.“

O Kristne, tænker tidt paa dem,
Som vandred' bort fra Støvets Hjem,
Som hvile i den stille Grav
Med deres brudte Vandringsstav!
O, bed for dem, at snart de maa
Til Himlens Herlighed indgaa,
Hvor ej er Kval, hvor ej er Nød,
Hvor aldrig nogen Taare flød.

Dog, eder selv forglemmer ej!
Bed, at I maa paa Dydens Vej
Opfylde tro vor Frelzers Bud:
Elsk Alle højt, men højest Gud!
Paa det at I kan vandre hen
Foruden Kval til Himmelen,
Og hist engang i Fredens Havn
Kan hvile sødt i Jesu Favn!

Efterretninger fra Ind- og Udland.

Frankrig. Paa Undervisnings-Omraadet føres Kampen mod Religionen og Kirken i Frankrig paa den radikaleste Maade. I et Tidsrum af 5 Uger (fra 1. Sept. til 6. Okt.) ere 100 Menighedsskoler blevne overdragne til Lægfolk, for største Delen mod Kommunalraadens udtrykkelige Villie. Lykkeligvis have Katholikerne den Trøst, at disse Forfølgelser ikke naa deres Hensigt. Resultatet af disse Voldsgjerninger overfor Skolerne er ikke stort, det konstaterer selv de republikanske Blade, fordi Katholikerne snarest mulig søge at skaffe deres gejstlige Lærerpersonele andre Lokaler, hvorhen deres Disciple følge dem. Kun Børnene af afhængige Em-

bedsmænd, paa hvem der i „Samvittighedsfrihedens“ Interesse udøves et svært Tryk, befolke svagt Rege- ringsskolerne. Paa et Sted var der saaledes for nylig to officielle Lærere, der tilsammen havde siger og skriver to Disciple, og det var oven i Kjøbet deres egne Børn. Det er endog hændet, at en officiel Lærers gode katholske Hustru har sat igjennem, at deres Børn besøgte en katholsk Anstalt. Den radikale Deputerede *Viette* i Besançon siger angaaende dette Punkt: „Man forlangte hos os i Montbeliard, at Kommuneskolerne skulde laiciseres. Nu vel, vi have med store Omkostninger anskaffet et Lægpersonale i Kommuneskolerne. Og ved Siden af dem er der bleven oprettet frie Kongregationsskoler. Efter et Aars Forløb talte vor Skole 11 Disciple, den katholske Skole 600! De samme Vælgere, som opfordrede os til at verdsliggjøre Skolen, sendte deres Børn til Kongreganisterne, hvor de maa betale, medens vore Skoler gave gratis Undervisning. Og for at opnaa et saadant Resultat, har man i Løbet af 10 Aar forøget Budgettet for den offentlige Undervisning fra 68 til 145 Millioner Francs, uden at tale om de Millioner, som Katholikerne udgive for deres egne Skoler!

Amerika. I Amerika vil man om kort Tid tage fat paa Grundlæggelsen af *et katholsk Universitet*. Planen hertil omtaltes for første Gang paa det tredie Provincial-Koncil i Baltimore i 1884, den h. Fader biligede den og Valget af en Kommission af de Forenede Staters Ærkebiskopper og Biskopper, som skulde foretage de forberedende Skridt til Planens Virkeliggjørelse. I September d. A. forsamlede Medlemmerne af denne Kommission sig i Baltimore, nemlig Kardinal-Ærkebiskop *Gibbons* af Baltimore, Ærkebiskopperne *Corrigan* af New-York, *Williams* af Boston, *Ryan* af Filadelfia, Biskopperne *Spalding* af Peoria, *Marty* af Dakota, *Maes* af Covington, *Ireland* af St. Paul og *Keane* af Richmond, for at raadslaa angaaende dette for det katholsk-

videnskabelige Liv i Amerika saa overordentlige vigtige Anliggende. Da de nødvendige Midler til Oprettelsen af en theologisk Afdeling allerede vare tilvejebragte, dels ved en Indsamling, dels ved en Gave fra en rig Dame, Miss *Caldwell*, til et Beløb af 1 Million og 500,000 Francs, besluttede man, at begynde Grundlæggelsen af Universitetet i *Washington*, Nationens Hovedstad og aandelige Centrum, hvor Statens politiske og intellektuelle Kræfter samledes. Til Rektor for Universitetet valgte Kommissionen Biskoppen af Richmond, Dr. *Keane*. Der bliver købt en passende Byggeplads og Arbejdet begyndes iaar. Til Efteraaret 1889 haaber man at være saa vidt fremskreden, at den theologiske Afdeling kan aabnes.

— Ved de forenede Staters *Søkular-Fest* holdt Dr. Horstmann en Tale i det „Amerikanske-katholske-historiske Selskab“ i Filadelfia, hvori han omtalte *den katholske Kirkes Frenvækst i de Forenede Stater* med følgende Ord: „I 1787 var Præsternes Antal 25, nu 7668; den Gang fandtes der ingen Diocesan-Biskop, nu er der 12 Ærkebiskopper og 61 Biskopper; den Gang beløb den katholske Befolkning sig næppe til 30,000 nu findes der 8 Millioner Katholiker i de Forenede Stater; den Gang gaves der intet Præsteseminar, nu er der 36 Seminarier og 88 Kollegier; den Gang intet Akademi, nu 503; den Gang ingen katholsk Sognekole, nu findes der 2697 med henved 600,000 Børn“.

Holland. Et af det nederlandske liberale Parti's Hovedorganer, „*Nieuwe Rotterdamsche Courant*,“ roser i høj Grad *den katholske Gejstlighed* i Nederlandene. Det ovennævnte Blad skriver i Anledning af den fornylig stedfundne Arbejder-Enquete følgende: „Med sin Organisation og sit Hierarki vil den katholske Kirke uden Tvivl komme til at udøve en stor Indflydelse paa Folkets sociale Forhold. Da de indbyrdes ikke kævles om dogmatiske Spørgsmaal, ikke ere optagne af Familiesorger, sædvanligvis selv ere udgaaede af Folkets

Midte og stadig komme i Berøring med alle Klasser af Befolkningen og Samfundet, ere de katholske Gejstlige ogsaa stedse beredte til, at anvende deres Talenter og Erfaringer i de mindre begunstigede Klassers Tjeneste. Arbejder-Enqueten har undervist alle hine, som ikke høre til den katholske Kirke, om de Tjenester, som denne Kirkes Gejstlighed yder sine Sognebørn. Mænd, som Hr. *van Nispen*, Grundlæggeren og Præsidenten for den h. Josefs Forening, de Gejstlige *Smits*, *Sloots* og *Arnolds*, Superior for Brødrekongregationen i Maastricht, geraade Katholicismen til højeste Ære. De have under Enqueten spillet en ganske anden Rolle, end de protestantiske Gejstlige.“ Bladet „Tijd“, som meddeler disse Ytringer fra det liberale Partis Organ, tilføjer, at de gjøre Rotterdamer-Bladet Ære. Forhøjet Værd faa disse Udtalelser, naar man betænker, at to af Hovedredaktørerne af „Nieuwe Rotterdamsche Courant“ ere forhenværende protestantiske Gejstlige.

Sachsen. Foruden den kostbare „*Biblia pauperum*“, som Kong *Albert* af Sachsen sender den h. Fader i Anledning af Jubilæet, og som vi omtalte forleden, tilføjer ogsaa Dronning *Carola* en personlig Gave, nemlig et overordentlig smukt forarbejdet *Vievaardskar* af Meissener Porcellain, som forestiller den „Sixtinske Madonna“ af Rafael. Hs. Majestæt vil for ogsaa at bidrage til Peterspengene, fylde Vievaardskarret med *Guldstykker* til en Værdi af 5000 Francs. De kgl. Prinsesser have egenhændig forfærdiget forskellige kostbare Messehagler.

Bayern. Prins-Regent *Luitpold* af Bayern har sendt Leo XIII en Haandskrivelse i Anledning af Jubilæet, samt to kostbare *Glasmalerier*, som forestille Paverne Gregor og Leo den Store.

Svendborg. I Dag den 6. Nov. fejres den højtidelige Indvielse af den katholske Kirke i Svendborg. Den højærv. apostoliske Præfekt *v. Euch* er i den Anledning rejst dertil tilligemed Dhrr. Gejstlige *Braun* og *Slump*, som begge have virket i Svendborg.

Kirkelig Kalender.

Søndag den 6. November. 23. Søndag e. Pintse. — 7. M. Oktavdag. — 8. Ti. Oktav af Alle Helgensfesten. — 9. O. Laterankirkens Indvielse i Rom. (Kl. 8 $\frac{1}{4}$ h. Messe for Ansgariusforeningen.) — 10. To. Andreas Avellinus, Bekj. — 11. F. Martinus, Bisk op. — 12. L. Martinus, Pave og Mart.
Søndag den 13. November. 24. Søndag e. Pintse. Mariæ Oftring. — Stanislaus, Bekj.

Mariaforeningen holder Møde Søndag d. 13. November efter Højmessen i Sct Ansgars Kirke.

Unio. I Dag Søndag den 6. Nov. Kl. 9 præcis: Foredrag af Hr. Litograf Clante.

Mariakongregationen for Ynglinge fejrer Sct. Stanilausfesten med Fælleskommunion Søndagen den 13. November Kl. 8 om Morgenen i Jesu Hjertes Kapel. Om Aftenen Kl. 6 finder Optagelse af nye Medlemmer Sted under den højtidelige Aftengudstjeneste i Sct. Ansgars Kirke. — Kongregationen undlader ikke ved denne Lejlighed, at anmode de Ynglinge, der endnu maatte findes i Menigheden og som ikke høre til Kongregationen, men dog ønske at slutte sig til den, om at melde sig hos Foreningens Præses, højærv. Hr. Pastor v. Geyr, Sct. Knuds Skole Vesterbrogade 28.

En ung Mand ønsker en fast Plads som **Bud** ved et Kontor eller en Forretning eller ogsaa en anden pæn Beskæftigelse for hele Dagen. Sikkerhed gives. Redaktionen anviser.

H. Blanck,

Sadelmager og Tapetserer,

Ny Kronprinsessegade 4 i. Sal o. G.

Anbefaler sig saa vel med Omstopning af gamle Møbler som nye Bestillinger. Udsalg af prima Tangmadratter fra 4 $\frac{1}{2}$ Krone.

Smuk Udførelse,

Billige Priser.

I Anledning af Pavejubilæet anmodes de af Menighedens ærede Damer og Herrer, navnlig Sopraner og Tenorer, som have Tid og Lyst til at deltage i Forberedelserne til den højtidelige Messe, som agtes opført paa Jubilæumsdagen, at melde sig hos Undertegnede snarest mulig, helst Kl. 4—7, for at Aftale kan finde Sted angaaende deres Assistance.

F. Michaelsen.
Laxegade 9. St.

Provinserne: Pergamentsbladenes Maal maa nødvendigvis være 21 × 16 Tommer. Det overflødige af Kalveskindet bortskjæres.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

Femogtredivte Aargang.

„Nordisk Ugeblad“ udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer Millech, Store Kjøbmagergade 10, 1. S., Kjøbenhavn. — Redaktør: A. Johansen, Bredgade 64, 1. S.

N°. 46.

Søndagen den 13. November.

1887.

Indhold. To engelske Martyrer. Sct. Karls-Kirkens Indvielse i Svendborg. „Frelsens Hær“.

To engelske Martyrer.

(Sluttet).

6. Thomas More for Retten.

Thomas More's Anseelse hos Folket var stor. Derfor gjorde man sig al mulig Flid, for at vinde denne folkelige Mand for Kongens Parti. Da han ligesom den salige Johannes Fisher vægrede sig ved at aflægge Eden, søgte man ved List at bevæge ham dertil. Men Resultatet var ikke heldigere end over for Kardinal Fisher. More's Efterfølger som Kansler var *Andeley*. Denne forsikrede More's Datter, Margrethe, om, at Kardinal Fisher havde aflagt Eden. Den kjærlige Datter ilede til Faderen i Tower, for at meddele ham det i Haab om, at Biskoppens Exempel vilde bevæge Faderen til at sværge, saa at han undgik Kartheuser-Munkenes Skjæbne. Men More gennemskuede Modstandernes Rænker og sagde: „Mit Barn, du kjender ikke disse

Snarer; de ville fange mig paa en underfundig Maade. Om det end var muligt, at Biskoppen havde aflagt Eden, saa vilde hans Exempel dog ikke være en Bevæggrund til Synd for mig.“ Da den kgl. Kommissær gjentog denne usandfærdige Meddelelse om Fisher, forlangte More, at man skulde vise ham Aktstykket med Fishers Underskrift. „Det er hos Kongen,“ lød Svaret. Nu kunde More ikke længere beherske Vreden i sig, men sagde: „Jeg tror ikke, at Fisher har aflagt Eden.“ More's Vægtring straffedes med et haardere Fængsel. Paa Kongens Befaling fratoges ham alle hans Bøger og Skriverekvisiter. Det var for More en ny Paamindelse om, at lægge sig endnu ivrigere efter Bøn og Betragtning, og han lukkede derfor Vinduesskodderne. Fangevogteren, der spurgte ham om Grunden dertil, svarede han i en spøgende Tone: „Naar man fratager Kjøbmanden Varerne, saa bliver der intet andet tilovers, end at lukke Butiken.“

Endnu en Gang blev More spurgt, om han vilde anerkjende Kongen for Kirkens Overhoved og anse Kongens Ægteskab med Anna Boleyn for retmæssigt. Men More vægrede sig ved at svare, og han anklagedes derfor for Højforræderi. Efter at et langt Anklageskrift var oplæst, begyndte More, Englands daværende berømteste Retslærde, sin mesterlige Forsvarstale.

„For det første beskyldes jeg for altid af ond Villie at have modsat mig Kongens andet Ægteskab. Aabent tilstaar jeg, at jeg altid har misbilliget denne Hs. Majestæts Forbindelse. Det være langt fra mig at tale og tænke anderledes derom, end jeg efter min Samvittigheds Forskrifter hidtil har gjort. Og jeg turde sandelig ikke skjule min Samvittigheds Dom for Hs. Majestæt, da han spurgte mig derom. Men deri kan der dog ikke findes den svageste Skygge af Højforræderi; tværtimod, havde jeg, adspurgt i et saa vigtigt Anliggende, der sætter min Konges Ære og mit Fædrelands Vel paa Spil, ladet mig lede af Hensyn til Gunst

og snarere søgt at behage, end at tale Sandhed, saa var jeg en skjændig og troløs Forræder . . .“

Paa denne Maade gjendrev More den ene Beskyldning efter den anden, og det lykkedes ikke hans Modstandere, at overbevise ham om nogen Ringeagt for Statslovene. Men selve hans Eds-Vægring syntes i Dommernes Øjne at være Højforræderi. Ikke et Øjeblik tabte More sin rolige Fatning, da det forkyndtes ham, at han var dømt til Højforrædernes skrækkelige Død. „Velan, jeg er dømt til Døden,“ sagde han; „med hvad Ret, det ved Gud. Jeg vil nu tale frit, for at fyldestgjøre min Samvittighed. Da jeg mærkede, at Tidens Strøm ved Hoffet krævede en grundig Behandling af Spørgsmaalet angaaende det Grundlag, paa hvilket Pavedømmets Magt hviler, saa har jeg gjort dette Spørgsmaal til Gjenstand for særlige Studier i 7 samfulde Aar, og hidtil har jeg ikke fundet en eneste af Kirken approberet Theolog, der lærte, at en Lægmand kunde være Kirkens øverste Styrer.“ Da afbrød Hertugen af Norfolk ham og sagde: „Men nu, Sir Thomas, viser De dog Deres hadefulde Sindelag!“ „Paa ingen Maade,“ svarede More, „det er ikke af Ondskab eller Had, at jeg siger dette, men fordi min Samvittighed byder mig det. Gud, der ransager Hjærter og Nyrrer, er mit Vidne, at jeg ikke nærer Had til Nogen. Kun Et vil jeg tilføje endnu: Den h. Paulus overværede den h. Stefanus' Død og var medskyldig i den, idet han passede paa Mordernes Klæder; og alligevel ere Begge nu store Helgener i Himlen. Saaledes haaber jeg ogsaa, at vi alle, skjønt De har fældet Dødsdommen over mig, alligevel en Gang maa blive forenede i Himlen til evig Glæde. Gud være med Eder og med min Herre, Kongen, og give ham trofaste Raadgivere!“

7. Thomas More's Død.

More førtes tilbage til Fængslet. En stor Folkmængde ledsagede ham til Themsen, hvor han i en

Baad skulde bringes over til Tower. Da han vilde stige i Baaden, nærmede hans eneste Søn, Johannes, sig ham. Hele Natten igjennem var den unge Mand vandret, for at modtage sin Faders sidste Velsignelse. Faderen, som saa sin Søn ligge for sine Fødder, velsignede og kyssede ham, og for første Gang fyldtes hans Øjne med Taarer. Da Baaden lagde til ved Tower, aflokkede et nyt bedrøveligt Skue More Taarer. Gjennem Folkevrimlen og Vagtposterne trængte More's Yndlingsdatter, Margrethe, sig frem; hun styrtede hen imod Faderen, omfavnede ham, hulkede og græd og fremstammede kun de Ord: „O, min Fader! min Fader!“ More trøstede og velsignede hende og tog rørt Afsked med hende. Men næppe havde han bortfjærnet sig 10 Skridt, før hun atter ilede efter ham, klyngede sig til ham og kyssede ham gjentagne Gange. More bevarede sin Fatning, men Taarerne randt ham dog ned ad Kinderne. Endnu tungere blev Ofret gjort for More, da hele hans Familie og Tjenestepersonalet kom, for at tage Afsked med den kjærlige Fader og naadige Herre.

Fire Dage levnedes der ham før Henrettelsen. Han benyttede dem helt og holdent til Bøn og Bodsøvelser. Endnu en Gang tilbød Kongen ham Naade, dersom han vilde sværge. Men han, som havde sejret over Kjærligheden til sine Dyrebare i Hjemmet, kunde ikke fristes af dette Tilbud. Da man havde berøvet ham Pen og Blæk, skrev han sine Tanker paa Væggene med Kul. „Hvem vilde vel frelse sit Liv og derved mishage Gud! Frelste Du i Dag dit Liv, saa vilde Du hade det i Morgen; og hvor haardt vilde det da ikke tynde paa dit Hjærte, at Du ikke havde mistet det i Gaar! — Har Du været med Kristus til Brylluppet, saa skal Du ikke gyse tilbage for at staa med ham for Pilati Domstol. — Allerede nu nærmer sig Øjeblikket, da Du med Kristus skal fryde Dig ved hans Herligheds Aabenbarelse.“

Disse Ord vise os, at More nok følte, hvor svært

og haardt det Offer var, som han stod i Begreb med at bringe sin Gud, og at det var Troen, der gav ham Kraft og Styrke til at bringe det. Her kan ikke være Tale om blind Begejstring og Sværmeri; alt skete, som Samvittigheden og Pligten bød det.

Aftenen før sin Død sendte More sin kjære Datter Margrethe Haarskjorten og Bodssvøben og sit sidste Brev, der var skrevet med Kul. Da et kongeligt Sendebud meldte ham, at Kongen af særlig Naade havde formildet Dødsstraffen til Halshuggelse, takkede han og tilføjede smilende: „Jeg beder dog Gud, at mine Venner maa blive fritagne for slige Naadesbevisninger“. Den næste Morgen meldte en Hofbetjent ham Kongens Ønske, at han ikke maatte holde en lang Tale til Folket. „Det er godt, at man tilkjendegiver mig Kongens Ønske,“ sagde han; jeg vilde rigtignok have talt til Folket, men jeg vilde ikke have sagt et Ord, der kunde have fornærmet Kongen. Nu vil jeg rette mig efter hans Ønske.“ Saa snart han var ene, iførte han sig sin bedste Silkedragt, som en Ven havde sendt ham, og smykket som til en Højtid, knælede han ned til Bøn, indtil Fangevogteren kom, for at føre ham til Retterstedet. Kl. 9 traadte denne ind; men da han saa' More's Stadsdragt, bad han ham tage en anden Dragt paa, fordi den pjaltede Bøddel, hvis Bytte den blev, ikke var den værd. „Skal jeg holde ham for en Pjalt,“ sagde More, „som i Dag vil vise mig den største Tjeneste? Nej; var den end af Guldbrokade, saa skulde han have den. Jeg tænker paa den h. Cyprian, Karthagos berømte Biskop, som forærede Bødlen 30 Guldstykker, da denne stod i Begreb med at vise ham samme store Velgjerning“.

Da More førtes ud af Fængslet, havde en stor Mængde Folk samlet sig udenfor dette. Nu saa de ham, der forhen havde været smykket med Kanslerens Guldkjæde, træde frem med et blegt og udtæret Ansigt, holdende et rødt Kors i Haanden, og med Blikket

af og til opløftet mod Himlen. Hans Retfærdighed havde skaffet ham Fjender. En Kvinde traadte frem, haanede ham og sagde, at han havde gjort hende Uret som Dommer. More svarede rolig: „Jeg husker dig meget godt, og skulde jeg i Dag afsige Dom i din Sag, vilde Du ikke faa anden Dom at høre.“ Men der bragtes ham dog langt flere Beviser paa Hengivenhed og Kjærlighed. En anden Kvinde rakte ham et Glas Vin. Men More takkede og sagde: „Kristus drak ikke Vin i sin Lidelse.“ En Mand, der plagedes af Tanker om Selvmord, kastede sig ned for ham og bad om hans Forbøn. „Gaa og bed for mig,“ svarede More, „og jeg vil bede for dig.“ — Skafottet, som var bleven opslaaet i Hast, vaklede, da More vilde stige op ad Trappen. Spøgende endnu ved Skafottets Fod, sagde han til Fangevogteren: „Jeg beder Dem, hjælp mig at komme op i god Behold, saa skal jeg nok selv sørge for at komme ned igjen.“

Der stod nu den store Mand paa Skafottet og lod sit klare Øje rolig glide hen over Folkevrimlen. I Overensstemmelse med Kongens Ønske sagde han kun de faa Ord: „Brødre, jeg tager eder til Vidne paa, at jeg dør i den h. katholske Tro, som Guds og Kongens Tjener.“ Derpaa knælede han ned og bad Salmen „Miserere.“ Da han havde endt sin Bøn, traadte Bødlen hen til ham og bad om Tilgivelse. More kyssede Manden og sagde til ham: „Du viser mig i Dag den største Tjeneste, som et Menneske kan vise sin Næste. Vær ved godt Mod og frygt ikke for at røgte dit Embede; men min Hals er kort, tag dig i Agt, at Du ikke slaar fejl og vanærer dit Navn.“ Derpaa tog han selv Bindet og bandt det for sine Øjne. Allerede hævede Bødlen Øxen, da gav More et Tegn, strøg Skægget til Side og sagde: „Det er i det mindste ikke skyldigt i Højforræderi.“ Han modtog saaledes med en forbausende Sindsro, ja Frejdighed det dødbringende Hug. Kun Bevidstheden om hans Uskyldighed og det sikre Haab

om Himlens rige Løn kunde indgyde ham et saadant Sindelag.

Efterretningen om More's Død vandrede gjennem hele Europa og vakte overalt retfærdig Harme over Henrik VIII's Grusomhed. Den lærde *Erasmus* sammenlignede Kongens Misgjerning med Kejser Neros Forbrydelse, da denne lod sin egen Lærer Seneka henrette. „More's Død“, sagde Erasmus, „beklages ogsaa af dem, hvis Anskuelse af al Magt bekæmpede.“ *Cochlæus* revser Mordet med skarpe Ord: „Tro I, at et saadant Niddingsværk nogen Sinde vil vinde Menneskenes Bifald? Aldrig! I have skadet Eder selv mere end ham. Thi I have gjort Eder selv til Mordere, og hans uskyldige Blod, som I have udgydt, vil i al Evighed vidne imod Eder; — ham derimod have I gjort til en med Hæder og Berømmelse kronet Martyr, baade i Guds, i hele Himlens og alle Menneskers Øjne. Med Gud lever og hersker han i Evighed, medens I aldrig ville kunne udslette Eders Skam og Skjændsel.“

Det var Datidens Vidnesbyrd; hvad vor Tid dømmet om More's Død, skal en af hans Landsmænd sige os. Lord *Kampbell*, der har skrevet de engelske Kansleres Liv, siger: „Efter mere end 3 Aarhundredes Forløb, i hvilket Tidsrum Statsmænd, Bisper og en Konge uskyldige ere dømt fra Livet i denne samme Bygning (*Westminster Hall*), maa vi anse dette Mord (paa Thomas More) som den værste Forbrydelse, der under Rettens Form nogen Sinde er begaaet i England.“

Nu har Kirken ogsaa udtalt sin Dom om denne Mand og fremstillet ham for os som en salig Martyr, hvis urokkelige Mod og Hengivenhed for Kirken ogsaa skal styrke os, naar den aabne og frimodige Bekjendelse af vor Tro paadrager os Forfølgelser og time-lige Tab.

Canisius.

Sct. Karls-Kirkens Indvielse i Svendborg.

Søndagen den 6. November 1887 var en Glædesdag for Katholikerne i Svendborg; thi paa denne Dag indviiede Danmarks apostoliske Præfekt, *Joh. v. Euch*, vor nye katholske Kirke. Allerede Lørdag Aften efter „Ave Maria“ forberedte de smukke Kirkeklokker Byens Befolkning til den følgende Dags Højtidelighed, ved en hel Times Klokkeringning og Kimen. Taarnets slanke Spir bærer en forgyldt Kugle og Fløj, der viser Aarstallet 1887 og krones af det h. Kors. Uden for Kirken saaes en 500 Mennesker, som havde ladet sin sædvanlige Gjærning hvile, for at kunne overvære den sjældne Begivenhed. Sct. Karls Kirkeklokker derimod kjendte i Dag ikke til Ro eller Hvile, men arbejdede uafbrudt med deres velklingende Malmtunger, for at kalde Folket til Gudstjeneste. Den store Klokke bærer Navnet „*Stella maris*“ (Havets Stjerne) og den latinske Indskrift: „*Laudo Deum verum, plebem voco, congrego clerum, — Defunctos ploro, nimbum fugo, festa que honoro;*“ den lille derimod er opkaldt efter „*Sct. Knud*“ og forsynet med følgende Paaskrift:

„Mens Salmetoner svinge
Sig op til Himlens Gud,
Og Kirkeklokker ringe,
Vi mindes Hellig-Knud.“

Paa dem begge findes tillige Klokkestøberens Navn: „Løw. & Søn, Frederiksberg 1887.“

Klokken 10 om Formiddagen banede den apostoliske Præfekt, iført sin Prælattragt og smykket med sit overordentlig skønne Guld kors, udgraveret i middelalderlig Stil med Billeder af Kristus og danske Helgener, sig Vej igjennem den tætte Folkemængde, omgivet af Præster og Leviter. Efter Ritualet blev først det Ydre

af Kirkebygningen bestænket med Vievand; derpaa aabnedes Kirkeporten for den inddragende Procession af Gejstligheden og Kordrenge, iførte deres kirkelige Skrud. Nu blev Litaniet afsunget i Kirken og det Indre af Helligdommen bestænket med Vievand; derpaa aabnedes Kirkedøren, og snart havde den store Menne-skemængde opfyldt Kirken i tætsluttede Rækker; blandt de Tilstedeværende saaes ogsaa Størstedelen af Svendborg Byraad.

De høje Voxlys vare nu antændte paa Alteret, Røgelsen duftede og den h. Messe begyndte. Et Sangkor af Mænd og Kvinder fra Odense og Svendborg udførte i Forening den overordentlig skjøne Korsang, af hvis Indøvelse Hr. Kapellan *Ortvéd* fra Odense virkelig har indlagt sig Fortjeneste. Efter Evangeliet mindede Hs. Højærværdighed Præfekt *Joh. v. Euch* i kjærlige Ord om, at der nu atter efter 400 Aars Forløb var bleven aabnet en katholsk Kirke i denne By, hvor Katholikerne indtil for faa Aar siden ganske havde maattet undvære Religionens Trøst. Det var under vanskelige Forhold, at Kirken her paa ny havde optaget sin Virksomhed. Sammenlignede vi den nuværende pragtfulde Kirke med det tidligere tarvelige Lokale, saa havde vi vel Grund til at takke først og fremmest Gud, men dernæst ogsaa alle dem, der havde medvirket til at rejse dette herlige Gudshus. Han vilde derfor takke den nuværende Sjælesørger, Pastor *Whitte*, der havde arbejdet Dag og Nat, samt det ædle Herskab til Glorup, Grev *Moltke-Hvitfeldt*, der havde skjænket den uforlignelig skjøne Altertavle, samt alle andre, der ved fromme Gaver havde bidraget til Gudshusets Pryd. Dernæst vilde han ogsaa bringe en Tak til den kunstforstandige Arkitekt og alle Mestrene, der havde medvirket og frembragt af et forhenværende Kaos en saa skøn og harmonisk Helhed. Maatte Gud rigelig belønne dem og forunde dem alle sin Trøst i den sidste Time! Men Katholikerne skulde mindes Salmistens Ord: „En Dag i Herrens Forgaarde er bedre end tusinde o. s. v.“

(Ps. 84.) Og da Gud nu havde opfyldt deres Bønner og skjænket dem et saa skjønt Gudshus, burde de vise deres Taknemmelighed ved flittig at besøge Guds-tjenesten.

Præfekten sluttede sin smukke Tale med en kort Henvendelse til de to store danske Helgener, Sct. Knud og Karl den gode, der i Livet havde staaet hinanden saa nær, og som nu i Himlen særlig bad for Danmark og for denne katholske Menighed, hvis Kirke var opkaldt efter dem. Efter denne Tale, hvis Indhold vi i al Korthed have antydet, fortsattes Frembærelsen af det h. Offer, der sluttede med den sakramentale Vel-signelse og Te Deum.

Efter Gudstjenesten forsamlede sig omtrent 60 Indbudte fra Byen og Gjæster fra forskellige Menigheder i andre Byer, i Præsteboligen, hvor der var anrettet en Dejeuner. Af fremmede Præster bemærkedes foruden den apostoliske Præfekt, Præsterne *Braun* og *Slump* fra Kjøbenhavn, Pastor *Storp* fra Kolding og Kapellan *Ortved* fra Odense. Stedets Præst, Pastor *A. Whitte*, bød de Tilstedeværende Velkommen og takkede, fordi de vare mødte saa talrige. Derefter udbragte Hans Højærværdighed, *den apostoliske Præfekt* en Toast for Pave Leo XIII og for Hans Majestæt Kong Kristian IX. Den katholske Kirke, sagde han, havde altid lært sine Børn at give Gud, hvad Guds er, og Kejseren, hvad Kejsereis er. Naar Kirken og Øvrigheden arbejde sammen i god Forstaaelse, var der Orden i Samfundet. Grev *Moltke-Hvitfeldt* udtalte i samtlige Katholikers Navn en Tak til den apostoliske Præfekt, som havde bragt saa store Ofre for den gode Sag. Derpaa udbragte Pastor *Whitte* en Skaal for Herskabet paa Glorup, der havde bidraget saa meget til Kirkens hyggelige Udseende. Hr. Overretssagfører *Knudsen* talte for den gode Forstaaelse mellem Medborgere. Pastor *Storp* ønskede Pastor *Whitte* til Lykke; han vidste nok, hvor meget Besvær og Hovedbrud det

kostede at fuldføre et saadant Byggeforetagende, og hvor glad man er, naar Sagen lykkelig er fuldendt; det havde han selv altsammen erfaret i Kolding. Byraadsmedlem Hr. Doktor *Mølmark* omtalte i et særdeles smukt Foredrag den katholske Kirkes Fortjenester af de Fattige og Syge. Han kunde som Kristen agte enhver ærlig Overbevisning. Pastor *Whitte* udbragte derefter en Skaal for Svendborg By. Han havde i den første Tid haft mange drøje Timer; thi, da han kom hertil for 3 Aar siden, fandt han kun et Par Katholiker, men han var glad ved at finde saa mange elskværdige Mennesker og bad de herværende Medlemmer af Byraadet om at modtage hans Tak for al den Velvilie, som denne skjønne Stads Beboere havde bevist ham. Arkitekten, Hr. Bygningsinspektør *Knudsen*, udtalte sin Tak til de tilstedeværende Mestre for det gode Samarbejde. Efter flere andre Taler sluttedes den vellykkede Fest.

Vejret, der havde været saa smilende under Guds-tjenesten, havde nu ganske forandret sig, og om Aftenen plaskede Regnen ned i Strømme. Ikke desto mindre var Kirken ved Aftengudstjenesten, der forrettedes af Pastor *Braun*, særdeles godt besøgt, uagtet mange Gjæster allerede vare bortrejste.

Kirken tog sig om Aftenen om muligt endnu smukkere ud i den pragtfulde Gasbelysning, der ret lader Dekorationen og navnlig det skjønne Maleri komme til sin Ret. Kirken er holdt i oldkirkelig Basilikastil med rene romanske Former. Fra det lille hyggelige Vaabenhus fører en Dør til højre ind i Daabskapellet, der desto værre endnu mangler sin Døbefond, imedens Døren til venstre aabner for Trappen op til Orgelpulpi- turet. Det fortrinlige Orgel fra Orgelbygger *Olsen* i Kjøbenhavn fortjener at nævnes ikke mindst paa Grund af sin heldige Form, der tillader, at de skjønne Katedral- glas, der pryde samtlige Kirkeruder, kunne ses. Vi stige atter ned, for nærmere at besé St. Karls Kirke. Igjennem

en Fløjdør, der krones af Jesu Navnetræk (J H S) i smukke Slyngninger, træder man ind i Kirkeskibet og glemmer ikke at dyppe sin Finger i det smagfulde Vievandskar af hvidt Marmor. Væggene med deres fine Tæppedekoration ere prydede med en sjælden skøn Korsvej i massive Egetræsrammer fra Billedhugger *Maringer* i Düссeldorf. De ere af rigt polykromeret Billedhuggerarbejde af Stenmasse, og de enkelte Stationer ere skjænkede af Rektor *Spickernagel* og enkelte andre Venner i Düссeldorf. Kirkebænkene fremvise et smukt Arbejde af Snedkermester *Vilh. Haas* i Svendborg og tage sig godt ud paa de skønne Marmorfliser, der danne tre Gange op til Altret. En Prædikestol mangler endnu ligesom Kommuniionsbænken og Skriftestolen. Den overordentlig fine Alterdug, skjænket af Baronesse *Rosenørn-Lehn* til Hvidkilde, prydede det lille tarvelige Alter, der endnu staar til Erindring om fordums apostolisk Fattigdom. Den kostbare Messebog og Alterkrucifixet er en Gave fra Baronesse *Stampe* til Viufgaard. Men Kirkens Perle er dog den overordentlig dejlige Altertavle, den fremstiller en sjælden skøn Kopi af Rafaels uddødelige sixtinske Madonna, en Gave fra det grevelige Herskab paa *Glorup*.

Naar Tabernaklet aabnes for det Allerhelligste, forbauses man ved at se det smagfuldt romanske Ciborium, som tildels er en Gave fra den ansete Øjenlæge *Dr. Mooren*, i det Arbejdet dog for Guds Skyld er udført meget billigt af den kunstforstandige Guldsmed *Beumers* i Düссeldorf, der ogsaa har udført et smukt Processionskors og andre Sager, der ere en Gave fra forskellige Venner i Tyskland, navnlig ved Kapellan *Schulgens* store Begejstring for Missions sagen. Presbyteriets Gulv saa vel som Altertrinene ere bedækkede med et nydeligt Tæppe, der ikke lidet bidrager til Kirkens hyggelige Udseende og som er en Gave fra praktiserende Læge *Holmer* og Hustru her i Svendborg.

Paa Evangeliesiden er Alterhvælvingens Forside

smykket med et rigt forgyldt Tæppemønster, der tjener til Baggrund for en Statue af Rosenkransdronningen, der, staaende paa en Klippe, opløfter sine Hænder i Bøn til det oven over hængende særdeles fine og rigt dekorerede Krucifix. Lourdes-Statuen er en Gave fra en belgisk Velgjører, imedens Krucifixet er skjænket af Katholiker i Cleve. Over Døren til det lille, men hyggelige Sakristi troner *Kirkens Skytshelgen, den salige Karl den Danske*, en smuk Statue fra Brügge, som er skjænket til Kirken af Danmarks apostoliske Præfekt *Joh. von Euch* ved hans Hjemkomst fra Karlsfesten i Flandern. Søger Øjet endelig opad med Tak til alle gode Gavers Giver, til Lysenes Fader, fra hvem enhver god Gave kommer, forbauses det atter, ved at skue det skønne Tavleloft, hvis Midte gennemskjæres af Forløsningens hellige Tegn, der en Gang skal aabenbares over vore Hoveder, naar Herren kommer igjen, for at betale enhver efter hans Gjerninger. Maatte han da rigelig belønne alle vore Velgjørere.

Svendborg, Sct Karls Præstegaard den 7de Nov. 1887.

Axel Whitte.

„Frelsens Hær“.

Af en Lægmand*).

Protestantismen er som et Kalejdoskop. Hver Gang man drejer om paa Kalejdoskopet, fremkommer der et nyt Billede, og hver Gang man med en ny Fortolkning drejer om paa den h. Skrift, fremkommer der — en ny protestantisk Sekt. Saaledes er da efterhaanden i Løbet af tre Hundrede Aar hele den brogede Forvirring af Nutidens Sekter indenfor Protestantismens op-

*) Til Dels med Afbenyttelse af „*Frelsens Hær*“, en historisk Skildring af Prof. Dr. Frederik Nielsen. Kjb. 1887.

staaet. Kun to Punkter have de tilfælles: de mangle enhver *historisk* Forbindelse med den *Kirke*, som Frelseren *selv* indstiftede, da han vandrede her paa Jorden, og de mangle den *indbyrdes Kjærlighed* og den *Enighed!* i Læren og Sakramenterne, som skal forene alle sande Kristne til et eneste Samfund, til en eneste Hjord under en eneste Overhyrde. Men ikke desto mindre tillægge disse splidagtige Sekter sig alle Navn af Kristne og kalde sig *ét* Samfund, skjønt de udgjøre *mange* Samfund; de kalde sig *Kirken*, skjønt de udgjøre mangfoldige *Kirker*; de kalde sig med den apostoliske Trosbekjendelses Ord den hellige *almindelige* (ϝ: katholske) Kirke, skjønt de alle ere *Specialkirker*, beregnede paa et specielt Folk.

Denne almindelige protestantiske Begrebsforvirring har i 1878 afsat et nyt forvildet Skud, som til en Afvexling kalder sig „*Frelsens Hær*“. Det er engelsk Foretagelsesblod, der flyder i Sektens Aarer. I de 9 Aar, den har bestaaet, har den allerede udspændt sit Næt over hele den civiliserede Verden og tæller for Tiden Hovedkvarterer i Paris, Genf, Stockholm, Kjøbenhavn, New York, San Francisco, i Melbourne, Adelaide og Sidney, paa Ny Zeeland, i Kaplandet og Bombay.

Frelsens Hær er stiftet af en engelsk Methodistpræst *William Booth*, født i Nottingham 1829. Det gik ham som det er gaaet saa mange af Protestantismens Gejstlige, han følte „en indre Samvittighedens Trang til at gaa videre“ og blev derfor „Reformator“ af sin egen Sekt paa den Maade, at han lavede den om til en ny. Den Voldsomhed, der karakteriserede Hr. Booth i hans reformatoriske Virksomhed, gav hans Tilhængere Anledning til for Spøg at tillægge ham Navn af „General“. Men Hr. Booth tog Spøgen for Alvor, han forelskede sig i det militære Navn, Sektens større Møder kaldte han „Krigskongresser“, og paa en saadan Kongres konstitueredes i August Maaned 1878 den nye prote-

stantiske Sekt under Navn af „Frelsens Hær“ med militær Organisation, militære Emblemer og militære Navne. Hr. Booth gjorde sig til dens General og ansatte en Skare „Oberster“, „Majorer“, „Kaptejner“ og „Løjtnanter“ som Befalingsmænd for de menige „Soldater“. Hæren aabnede en „Krigsskole“ til Uddannelse af „Kadetter“ og opslog sit „Hovedkvarter“ i Viktoria-Street Nr. 101 i London.

Karakteristisk for Sekten er det, at den ingen Forskjel gjør paa Kjønnet; den optræder som en ivrig Forkæmper for „Kvindens Emancipation“ i videste Udstrækning, og dens Officersposter beklædes lige saa godt af Kvinder som af Mænd. Den har sat sig ud over Skriftens Ord: „*taceat mulier in ecclesia*“ (I Kirken skal Kvinden tie), og Damerne optræde derfor som ivrige Prædikanter ved dens Møder, dels i Egenskab af Kaptejner eller Løjtnanter, dels i Egenskab af menige Soldater. Generalens Hustru, Fru Booth, som er Sekten hengiven med Liv og Sjæl, fører en aandrig og begavet Pen.

Frelsens Hær har erklæret sig for „Arbejdernes Religion“ og sat sig til Opgave at bringe „Evangeliet“ ned iblandt Samfundets laveste Klasser, hvor den engelske Statskirkes Præsters Ord ikke formaa at naa hen. Den bekæmper ivrig Drukkenskab og forpligter sine Tilhængere til stræng Afholdenhed fra alle spirituøse Drikke. Den virker med et Ord i en lignende humanistisk-religiøs Retning som den danske „indre Mission“.

I 1880 drog *Georg Railton*, som er Hærens Sekretær (*literary man*), med syv militære „Halleluja-Piger“ til de Forenede Stater, for der at plante Hærens Banner. Disse Udsendinge til Amerika bar for første Gang de røde og mørkeblaa Uniformer med det betydningsfulde *S.* (∴: *salvation*, Frelse) som Distinktion. For en Hær er Uniformen nødvendig som Kjendetegn, og den amerikanske Expeditions Exempel blev hurtig fulgt næsten

overalt. „Det varede ikke længe“, siger Railton, „før Soldaterne i hele England for deres egne Penge anskaffede sig dette Tegn paa, at de for hele deres Levetid havde viet sig til Kristi Sag.“ I Viktoria-Street blev der senere aabnet en *En-gros*-Forretning med disse Uniformer og Distinktioner, og den skal, i Følge Beretningen fra 1884, være saa indbringende, at dens Overskud kan dække de fleste af Udgifterne af Hovedkvarteret.

(Fortsættes).

Kirkelig Kalender.

Søndag den 13. November. 24. Søndag e. Pintse. Mariæ Ofring. — Stanislaus, Bekj. — 14. M. Didakus. Bekj. — 15. Ti. Gertrud, Jomfru. — 16. O. Josafat, Mart. Biskp. — 17. To. Gregor Thaumaturg, Biskop. — 18. F. Indvielse af Sct. Peters Kirken i Rom. — 19. L. Elisabeth, Enke.
Søndag den 20. November. 25. og sidste Søndag e. Pintse.

Mariaforeningen holder Møde i Dag Søndag d. 13. November efter Højmessens i Sct Ansgars Kirke.

Mariakongregationen for Ynglinge fejrer Sct. Stanislaus-festen med Fælleskommunion Søndagen den 13. November Kl. 8 om Morgenen i Jesu Hjærtes Kapel. Om Aftenen Kl. 6 finder Optagelse af nye Medlemmer Sted under den højtidelige Aftengudstjeneste i Sct. Ansgars Kirke. — Kongregationen undlader ikke ved denne Lejlighed, at anmode de Ynglinge, der endnu maatte findes i Menigheden og som ikke høre til Kongregationen, men dog ønske at slutte sig til den, om at melde sig hos Foreningens Præses, højærv. Hr. Pastor v. Geyr, Sct. Knuds Skole, Vesterbrogade 28.

Sct Josefs Gilde afholder almindeligt Møde Mandag den 14. Nov. Kl. 8 $\frac{1}{4}$ i Frederiksberg Alle 15—17.

Elisabethforeningen. Lørdagen den 19. Nov. Kl. 8 $\frac{1}{4}$, den h. Elisabeths Fest, læses den h. Messe for Elisabethforeningens Medlemmer og Anliggende; Dagen efter holde Medlemmerne Fælleskommunion.

A. Mackeprang & Co.

Graabrødretorv 9. 1. Sal,
 anbefaler sig med alt til Bog- og Papirhandelen hørende.

Korrespondents. Fr — g. Finalmente! Dove è stata nascosta tanto tempo? Il foglio ho mandato finora à Bogstad. Aspetto con ringraziamento gli frutti spirituali del viaggio.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

Femogtredivte Aargang.

„Nordisk Ugeblad“ udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer Millech, Store Kjøbmagergade 10, 1. S., Kjøbenhavn. — Redaktør: A. Johansen, Bredgade 64, 1. S.

N°. 47.

Søndagen den 20. November.

1887.

Indhold. Tre Blomster i den katholske Kirke. „Frelsens Hær“. Efterretninger: Kjøbenhavn, Tyskland, Brasilien, Rom.

Tre Blomster i den katholske Kirke.

November Maaned er rig paa Mindedage til Ære for berømte hellige Mænd og Kvinder; ikke alene fejrer Kirken paa den første Dag i Maaneden Mindet om *alle* de Hellige og Udvalgte i Himlen, men Uge for Uge fremstiller Kalenderen for os et eller andet særlig berømt Helgennavn, hvis Bærer lykkelig har tilkæmpet sig Livets Krone. Saadanne Hellige ere den berømte Ærkebiskop af Majland, *Karl Barromæus* (4. Nov.), den ikke mindre berømte Biskop af Tours, den h. *Martinus* (11. Nov.), den h. *Stanislaus Kostka*, Jesuiterordenens berømmelige Søn (13. Nov.), den h. Mechtildis værdige Søster, den af Gud oplyste, hellige Abbedisse *Gertrud* af Eisleben (15. Nov.), Landgrevinden af Thyringen, den

h. og haardt prøvede Enke, *Elisabeth* (19. Nov.), den kirkelige Sangs Skytspatroninde, den h. *Cæcilia* (22. Nov.), den katholske Kirkes fjerde Overhoved, den h. Pave *Klemens* (23. Nov.), den lærde og højtbenaaede Jomfru og Martyrinde i Alexandrien, den h. *Katharina* (25. Nov.), og som en værdig Slutning paa Maaneden betegner Kalenderen den 30. November som Apostlen *Andreas'* højtidelige Mindedad.

Der er i vore Dage navnlig to farlige Klipper, som berede de Kristne mangt et Skibbrud: Nydelsessygen og de falske Begreber om Ære. Begge føre lidt efter lidt til fuldstændigt Frafald fra Gud. De Hellige, den katholske Kirkes heltemodige Bekjendere, skulle frem for alt i saadanne farefulde Tider lyse for os ved deres hellige Livsvandel som straalende Mønstre, som Fyrtaarne for os paa Livets oprørte Hav. Deres Exempel skal opmuntre os til Stræben efter uforgængelige Goder, efter sand og varig Hæder og opvække i os Længselen efter det sande Fædreland. Blandt disse Blomster paa den katholske Kirkes 1800-aarige Træ vil jeg i Dag udvælge tre, hvis opbyggelige Liv og salige Død jeg i al Korthed fremstiller for eder: *Elisabeth*, *Cæcilia* og *Katharina*.

*

*

*

Den h. *Elisabeths* Forældre vare den fromme Konge *Andreas* af Ungarn og *Gertrud* af Meran eller Andechs af Karl den Stores Slægt. Efter Tidens Sædvane blev den h. *Elisabeth*, som saá Verdens Lys i Aaret 1207, allerede forlovet som fireaarigt Barn med den elleveaarige Søn af Landgreve *Hermann* af Thyringen, ved Navn *Ludvig*, og i en Sølvvugge bragt til *Eisenach*, for der at opdrages sammen med sin Forlovede. Alleede i Barndommen vidnede *Elisabeth* paa en paafaldende Maade om sin fremtidige Hellighed, navnlig ved sin grænseløse Kjærlighed til de Fattige. Af Kjærlighed til Blufærdigheden og den h. Renhed valgte

hun Apostlen Johannes, Herrens englerene Discipel, til sin Beskytter. Paa smukke Klæder lagde hun ingen Vægt og vilde aldrig indrette sig efter Moden. Alle hendes Tanker, alle hendes Hjertes Følelser vare allerede fra det niende Aar af henvendte paa at tjene Gud og at tilkæmpe sig Himlen. Endog hendes barnlige Lege bare Præget af et overordentlig fromt Sindelag. Hvad hun fik af sine Plejeforældre og ellers kunde faa i Kjøkkenet og Spisekammeret, bragte hun med Glæde til de Fattige.

Men alt dette behagede ikke hendes Svigermoder, Sofia, og dennes stolte Datter, Agnes, saa lidt som Størstedelen af Hoffets Personale, og af dem alle maatte den unge Elisabeth taale meget, navnlig efter hendes fromme Svigerfaders Død, som indtraf, da Elisabeth var 9 Aar gammel, eller naar hendes Forlovede var fraværende. Men hun vedblev at øve sig i Taalmodighed og Sagtmodighed og søgte sin Trøst i Velgjørenhed, Bøn og Betragtning, især af Frelserens bitre Lidelse. En Dag i Kirken tog hun ved Synet af et Billede, som paa en særdeles rørende Maade fremstillede den torne-kronede og lidende Frelser paa Korset, af Ydmyghed Guldkronen af sit Hoved, lagde den paa sin Knæleskammel, kastede sig paa Jorden og vædede den med sine Taarer, uden at ændse den Irettesættelse og Foragt, som i den Anledning blev hende til Del, endog fra hendes nærmeste Paarørendes Side.

Da Elisabeth var 13 Aar gammel, fejredes med stor Højtidelighed hendes Bryllup paa Wartburg. Gud velsignede Ægteskabet med 4 Børn. Over disse Børns kristelige Opdragelse glemte Elisabeth dog ikke de Fattige. For stedse at have et Antal Fattige og Syge i sin Nærhed og for bedre at kunne pleje dem, lod hun opføre et Hospital ved Foden af Wartburg. Her forrettede den mægtige Fyrstinde med en Kristi sande Tjenerindes Mod og Opofrelse de heltmodigste Barmhjærtighedsgjerninger; her vandrede hun som en trøst-

ende, frelsende Engel omkring iblandt de af legemlig og aandelig Nød nedbøjede Mennesker. Under Hungersnøden i 1225 naaede den ædle Fyrstindes Virksomhed sit Højdepunkt. Daglig bespiste hun 900 Mennesker. I Eisenach lod hun bygge to nye Hospitaler. Landgreven opholdt sig paa denne Tid hos Kejseren i Italien. Da han vendte hjem, klagede Hofpersonalet over, at Landgrevinden havde uddelt alle Pengene og tømt alle Forraadskamrene. Men den ligesindede Landgreve sagde da de smukke og sande Ord: „Lad kun min Elisabeth give til hvem, hvornaar og hvad hun vil. Almisser ville ikke ødelægge os!“

Efter at det fromme fyrstelige Ægtepar havde levet henved syv Aar i ægteskabelig Lykke og Tilfredshed, fulgte Ludvig med et Korstog til det hellige Land. Med tungt Hjærte toge de elskende Ægtefæller Afsked med hverandre ved Landets Grænse. De skulde aldrig gjense hinanden i dette Liv. Ludvig døde paa Rejsen i Otranto i Italien en salig Død. Stor var den trofaste Elisabeths Smerte, da hun modtog Efterretningen derom. Da Ridderne langt om længe vendte tilbage, medbragte de deres Herres Lig fra Otranto. Ved Synet af det sagde den haardt prøvede Enke blandt andet disse smukke Ord: „Du véd det, min Gud, hvor højt jeg elskede min Mand, som ogsaa elskede Dig saa højt. Du er ogsaa mit Vidne, at jeg heller ikke nu for nogen som helst Pris vilde kalde den Afdøde tilbage til Livet imod Din Villie, selv om jeg kunde det. Ham og mig selv overgiver jeg til Din Naade. Og det ske altsammen efter Dit Velbehag, efter Din Villie!“ Men endnu bitrere Timer ventede den prøvede Enke.

Henrik, den afdøde Landgreves Broder, bemægtigede sig imod al Ret Herredømmet. Elisabeth blev tilligemed sine fire Børn, en Dreng og tre Piger, fordreven fra Slottet og hele hendes Formue konfiskeret. Hjælpeløs og uden Midler maatte hun i den kolde og raa Vintertid forlade Wartburg. I Eisenach søgte hun for-

gjæves et Asyl for Natten; enhver frygtede for den nye Herskers Vrede, saafremt man tog imod den Forviste. Skjælvende af Kulde og plaget af Sult, fandt den endnu for kort Tid siden saa mægtige og godgjørende Fyrstinde tilligemed de stakkels Børn et Asyl for Natten — i en Stald. I denne dybeste Fornedrelse høstede den Hellige vidunderlig Trøst, Mod og Kraft i Bønnen, og med Taalmodighed bar hun enhver Ydmygelse. „Det er,“ sagde hun, „fordi jeg forhen bar Guld og Ædelstene.“

Da hendes Svoger Henrik endelig, ved Biskoppen af Bambergs og andre Slægtninges Mellemkomst, fuldstændig udsonede sig med hende og indrømmede hende Styrelsen af Landet og af Marburg med alle dertil hørende Landsbyer og Indtægter, nægtede hun at modtage noget for sig selv og værnede kun om Sønnens Rettigheder. Derpaa aflagde hun, efter at have skaffet sine Døtre Plads i fromme Klostre, som Medlem af den tredie Orden Kyskhedens, Fattigdommens og Lydighedens højtidelige Løfte og tog Bolig i en fattig Hytte, der var opført af Ler og Træ, hvor hun ved at spinde fortjente det nødvendige til Livets Ophold og samtidig vedblev at tjene de Fattige og Syge med uhørt og utrættelig Selvopofrelse, saa vidt hendes Midler tillode det. Derfor benaadedes hun allerede i levende Live af Gud med overordentlige Naadesbevisninger og med Kraften til at virke Vidundere. Da hun havde naaet sit 24. Leveaar, aabenbarede Frelseren sig en Gang for hende og forkyndte hende hendes snarlige Død, som indtraf om Natten den 19. November 1231.

*

*

*

Den h. *Cæcilia*, hvis Navn allerede omtales i den h. Messes Kanon fra de første kristne Tider af, fødtes under den femte Kristenforfølgelse i Rom af en meget fornem og rig Slægt. Endskjønt hendes Forældre vare Hedninger, blev *Cæcilia* allerede som Barn kjendt med

Kristendommens Lære og inden kort Tid en ivrig Kristen. Paa hvilken Maade Gud forundte hende denne store Naade vides ikke. Hendes Kjærlighed til Jesus var saa glødende, at hun aflagde det Løfte at ville leve som Jomfru, som Kristi Brud, og for at spæge sig, bar hun under sin standsmæssige Dragt en Haarklædning og fastede ofte flere Dage i Træk meget strængt. Trods sin beskedne Tilbageholdenhed forblev den hellige og dannede Jomfru ikke upaaagtet blandt sine Jævndrende, og uden at hun anede det, bortforlovede Forældrene hende til en fornem hedensk Yngling, ved Navn Valerian. Den gudindviede Jomfru forfærdedes ved denne Efterretning. I glødende Bønner søgte og fandt hun Trøst hos sin himmelske Brudgom. Paa Bryllupsdagen underrettede hun Valerian om det Løfte, hun havde aflagt og sagde: „Jeg er en gudindviet Jomfru, og Herrens Engel staar som Beskytter af min Renhed ved min Side. Drag derfor ikke Himlens Vrede ned over Dig ved noget sanseligt Begjær.“

Da Ynglingen forlangte at faa denne Engel at se, svarede Cæcilia, at det kun lod sig gjøre, naar han vilde bekjende sig til den kristne Lære og modtage den h. Daab. Valerian fulgte Naadens Kaldelse og ilede til Pave Urban, som underviste ham i Troen og døbte ham. Da Valerian vendte tilbage, iført den hvide Daabsklædning, fandt han Cæcilia bedende i sit Kammer, og se! ved Siden af hende stod Engelen, hvis Ansigt straaledede som flammende Ild, og hans Vinger glimrede i de herligste Farver. Greben af hellig Begejstring ilede Valerian ud og kaldte paa sin Broder Tiburtius, som ligeledes blev undervist af den h. Cæcilia og sendt ud til Katakomberne ved den appiske Vej til Pave Urban, som døbte ham, og da han var vendt tilbage efter Daaben, havde han ogsaa den Lykke at se Cæcilias Engel.

Da saa ansete Personers Omvendelse blev bekjendt i Byen, befalede Præfekten Almachius, at begge

Brødrene skulde lide Martyrdøden. Da han nu ogsaa vilde inddrage deres Gods og Ejendele, lod han Cæcilia, som Valerians Hustru, stævne for sin Domstol. Hun bekjendte, at hun sammen med sin Mand allerede havde lagt alt deres Gods i de Fattiges Hænder, og vægrede sig standhaftig ved at ofre til Guderne. Skuffet i sine Forventninger lod Tyrannen hende føre tilbage til hendes Hus og indelukke der i det ophedede Badeværelse, for at kvæle hende ved Hede og Damp paa en stille Maade, der ikke vakte Opsigt i Byen. Men da hun den følgende Morgen endnu fandtes levende, sendte Almachius en Bøddel derhen, for at denne skulde henrette hende med Sværdet. Tre Gange førte han det dødbringende Slag mod hendes Hals, uden at kunne skille Hovedet fra Kroppen. Rædselslagen løb Bøddelen bort, og med det blodige og gabende Saar i Halsen blev Cæcilia liggende i Værelset. Hun levede endnu i tre Dage og døde den 22. November 230, for at modtage Jomfruelighedens og Martyrdommens dobbelte Krone. Hendes Legeme blev, iført de samme blodige Klæder og i den samme Stilling, i hvilken hun havde ligget i tre Dage, begravet af Pave Urban i den h. Kallixtus' Katakombe ved Siden af Valerians og Tiburtius' Hvilesteder. Hendes Gravsted var en Tid lang skjult, indtil det i det 9. Aarhundrede opdagedes paa en vidunderlig Maade af Pave Paschalis, som fuld af Glæde lod det endnu velbevarede Legeme overføre til den h. Cæcilias Kirke i Rom, hvor det endnu den Dag i Dag hviler.

Den Hellige nyder den høje Udmærkelse, at hun daglig i enhver hellig Messe nævnes umiddelbart efter Forvandlingen, en Ære, som foruden den allersaligste Jomfru og Gudsmoder Maria kun er bleven syv af hendes Kjøn til Del. Men ikke alene i den katholske Kirke, men i hele den kristne Verden er den h. Cæcilias Navn bekjendt. De kristne Nationer i den nyere Tid ære hende som Tonekunstens, navnlig den kirkelige

Tonekunsts, ophøjede Patroninde. Hun fremstilles enten siddende foran et Orgel og i Henrykkelse lyttende til Englenes himmelske Sange, eller ogsaa med Modellen til et Orgel i sine Hænder.

*

*

*

I Begyndelsen af det 4. Aarhundrede levede i Alexandrien i Ægypten en kristen Jomfru, *Katharina*, af fornem Slægt og som med Rigdom og Skjønhed forbandt grundige Kundskaber i Filosofien og i de kristelige Videnskaber. Paa samme Tid, i Aaret 306, gjenoptog Kejser Maximinius Daja Kristenforfølgelsen i Ægypten og Syrien. Ved en Fest, som fandt Sted til Ære for de hedenske Afguder i Alexandrien, traadte den 18aarige Katharina uforfærdet frem for Kejseren og beviste med sejrrig Veltalenhed Afgudstjenestens Daarskab og den kristne Tros Sandhed. Maximinius overvandt den opblussende Vrede over den kristne Jomfrus Dristighed og lod hende bringe til sit Palads, hvorhen han ogsaa havde beordret 50 af de lærdeste Filosofer, for at de i hans Nærværelse skulde gjendrive den Hellige og bringe hende bort fra Kristendommen. Men det omvendte skete: Katharina beviste Kristendommens Guddommelighed med en saadan Kraft og Visdom, at alle 50 Filosofer modtog Kristendommen og derfor strax bleve dømt af Tyrannen til at lide Martyrdøden i Ilden.

Nu søgte Maximinius at naa sit Maal ved Smiger, og da dette ogsaa var forgjæves, lod han Katharina pidske til Blods og derpaa kaste i Fængsel. Her besøgte Kejserinden den heltedige Jomfru og havde en Samtale med hende, efter hvilken hun omvendte sig til Kristendommen; samtidig modtog Obersten for Fængselsvagten, Porfyrius, tilligemed 200 Soldater den sande Tro. Tolv Dage efter fremstilledes Katharina atter for Domstolene — i hele denne Tid havde man ikke givet hende noget at spise, og dog saa' hun lige sund og blomstrende ud — og efter en gjentagen Bekjendelse,

blev hun dømt til en kvalfuld Død. Man bandt hende til et Hjul, som rundt om var besat med skarpe Knive og let bevægeligt; Bødlerne lagde Haand paa Hjulet, for at sætte det skrækkelige Marterredskab i Bevægelse; men i samme Øjeblik sprang Hjulet og saarede en Mængde af de Omkringstaaende, medens Martyrinden stod oprejst uden Baand og Lænker. Ved dette Syn raabte hele Folket: „Stor er de Krisnes Gud!“ Kun Kejseren vedblev at være forhærdet. Hans Hustru ilede til og bad ham høre op med at stride imod Gud, som paa en saa øjensynlig Maade beskyttede sin tro Tjenerinde. Men den forstokkede Tyrans Raseri var saa stort, at han paa en grusom Maade lod martre og halshugge sin egen Hustru, derefter Obersten Porfyrius og de 200 Soldater, der alle modig bekjendte sig som Kristne. Endelig, det var den 25. November 307, blev ogsaa den h. Katharina halshugget med Sværdet, idet hun bad Gud om at være hendes Sjæl naadig og at han vilde bevare hendes Legeme for Skjændsel. Ifølge Legendens bare Englens det afsjælede Legeme til Sinai Bjærg og begravede det der. Siden de ældste kristne Tider staa den h. Katharina højt i Anseelse i den katholske Kirke. I Særdeleshed er hun Skolernes og Videnskabsmændenes Patroninde.

„Frelsens Hær“.

(Fortsat).

Hvor disse uniformerede Mænd og Kvinder trak op med fuld Musik, samledes der snart store Skarer af Nysgjerrige. Man var vant til Lægmandsprædikener og Forsamlinger paa Gaderne, men noget saadant havde man dog aldrig før sét. Nogle bleve revne med af Bevægelsen, andre spottede, og det kom til Spektakler

og Gadeopløb. Hæren havde allerede i 1882 ikke mindre end 669 „Saarede“. Over dem blev der holdt nøjagtig Bog; thi Martyriet skal være et af Kjendetegnene paa Hærens Udrustning med Aanden. Værtshusholderne, der hadede Frelsessoldaterne paa Grund af deres Totalafholdenhed, organiserede ligefrem en Hær imod dem, den saakaldte „*Skeleton army*“, der drog frem med et Banner, i hvilket man så en Benrad eller et Dødningehoved og to Knokler. Det kom til voldsomme Sammenstød, især i Nærheden af „Kaserne“. Enkelte af Frelshærens Soldater og Officerer bleve satte fast som Urostiftere, og Booths Hustru maatte selv vandre i Fængsel. Men et Par af Statskirkens Bisper og flere Parlamentsmedlemmer udtalte sig til Gunst for disse Krigere, hvis Trompeters Lyd naaede hen, hvor Kirkens Orgler ikke hørtes, og i Kraft af Religionsfriheden krævede de fuld Frihed for Hærens Bevægelser. Snart kunde Krigs-Bulletinerne ogsaa melde, at Ærkebispens af Canterbury havde understøttet Hæren med Pengebidrag. En anden af Englands Bisper gik saa vidt, at han fandt Frelshærens Virksomhed berettiget „fordi Sognepræsterne havde saa meget at tage Vare paa“; og selv om Hæren ikke i et og alt stemmede overens med Statskirken, kunde den dog efter hans Mening være vis paa at have den højeste Autoritet for sig.

Imidlertid voxede Hæren Dag for Dag. Aarsberetningerne for 1884 viste, at der den Gang alene i de forenede Kongeriger fandtes 1147 kommanderende Officerer for de 637 Korpser, foruden Majorer og Adjutanter, og Officerskolen husede 188 Kadetter. Penge fattedes heller ikke. „Gud aftørrer vore Taarer med Fem-pundsnoter,“ siger Generalen i Krigsberetningen for 1883.

Frelsens Hær er en Mester i Kunsten at gjøre Reklame. Dens Krigsbog, „*Ordres and regulations*“, indeholder glimrende Anvisninger i denne Retning. Ved

store Plakater kundgjør Hæren sin Ankomst til en By, foranstalter Optog gennem Gaderne med Musik og Faner, og forbydes dette af Politiet, sørger den for ved tumultuariske Opløb eller paa anden Maade at gjøre sig bemærket. Da Hæren havde besluttet sig til at holde sit Indtog i Indien, lejede den i London det store Alexandrapalads og offentliggjorde allerede tre Uger i Forvejen ved store Plakater i hele England følgende Program for Mødet i Alexandrapaladset den 3. Juli 1882: „Kl. 9 om Morgenen aabnes Portene for at give Adgang til at prise Gud. Kl. 11 stor almindelig Helligheds-Demonstration. Kl. 2—4 $\frac{1}{2}$ Masseforsamlinger paa forskjellige Steder i Haven under Stabsofficerers Kommando. Alle Majorerne ville være til Stede. Kl. 5 $\frac{1}{2}$ samles alle Tropperne til en stor Defilerings. Den indiske Expedition, der staar i Begreb med at afgaa, vil vise sig i de Indfødtes Uniform paa en Elefant.“ Ikke mindre end ca. 30,000 Mennesker indfandt sig, for at se paa al den Stads, og derefter afrejste Expeditionen til Indien, bestaaende af en „Major“ og tre „Menige“.

I Indien gjorde Hærens Udsendinge ingen Forskjel paa Døbte og Udøbte, men optog i Frelshæren Rub og Stub af hvad der meldte sig, ligegyldigt om det var Muhamedaner eller Hinduer. Der hersker en „Tolerance“ i Frelshæren, som langt overgaar den vidt-drevne Tolerance, hvoraf Protestantismen roser sig saa overlegent i Sammenligning med den af Frelseren *selv* indstiftede katholske Kirke, som unægtelig har den generende „Fejl,“ ikke at ville „tolerere“, at man giver Slip paa den gamle nedarvede apostoliske Lære eller blander den med alskens menneskelige Paafund.

„Frelsens Hær“ er et *non plus ultra* af protestantisk „Tolerance“, idet den optager alt, hvad der melder sig, uden nogensomhelst Undervisning. Den har lavet sig en Slags Katekisme, der fører Reformationen videre, idet alle Trosbekjendelser i dens Øjne kun ere betydningsløse Former, og alt, hvad der drejer sig om Oplysning

af Troen, er ligegyldigt. „Undgaa alle de religiøse Bøger,“ hedder det i Katekismen, „alt det Kjærlingssnak og Pøjt, alt det Sukker godt og Mælkevand.“ Daab og Sakramenter ere betydningsløse i Hr. Booths Øjne. „Betragter Hæren Daaben som en Pligt, der maa opfyldes?“ spørger Katekismen. Dens Svar lyder: „Afgjort ikke! Hæren holder paa, at kun én Daab er nødvendig til Frelse, og det er *Aandsdaaben*.“ — „Men var Vanddaaben da ikke en temmelig almindelig Skik hos de gamle Kristne?“ — „Jo; men det var Omskærelsen, Afragning af Hovedet, Tvætning af de Helliges Fødder og mange andre Ceremonier ogsaa; og det var ikke Meningen, at de skulde være bindende for vor Handlemaade eller vore Samvittigheder.“ — „Hvad lærer Hæren om Herrens Nadvere?“ — „Dersom en saadan Skik hjælper Soldaternes Tro, saa anbefale vi at bruge den.“ — „Har Herrens Nadvere væsentlig Betydning for Medlemmerne, eller kan den tjene til Frelse?“ — „Til visse ikke. Det eneste, der er væsentlig til Frelse, er et helligt Liv og den Aabenbarelse af Kjærlighed til Gud og Mennesker, som vindes og bevares ved Helligaandens Magt gennem Troen paa Kristi Blod“.

I dette sidste Punkt, nemlig i Hærens Lære, at „det eneste, der er væsentligt til Frelse, er et helligt Liv,“ adskiller den ny Sekt sig fuldstændig fra Luthers oprindelige Lære, thi enhver der kjender Luther af hans egne Skrifter og ikke lader sig nøje med de beskaarne, tendentiøse Oversættelser og Udtog eller det legendariske Lutherbillede, der findes i Skolebøger, vil vide, at Luther intet mere afskyede end netop et „helligt“ Liv, og at han bestemt holdt paa — med samme selvgjorte Autoritet som Hærens Apostel, Hr. Booth, holder paa *sine* Paastande — at Mennesket ved Syndefaldet er blevet *et ondt Væsen*, som ikke *formaar* at udrette nogen god Gjerning, at alle saakaldte gode Gjerninger derfor kun ere Løgn og *til Skade* for Frelsen,

at et helligt Liv saaledes er en Umulighed, og at Frelsen kun kan opnaas ved Troen paa Kristi Blod. En Lære hvis Immoralitet Luther indhyllede i den elegant formede, fyndige, latinske Frase: „*pecca fortiter, sed crede fortius*, synd dygtig, men tro dygtigere“.

(Fortsættes).

Efterretninger fra Ind- og Udland.

Kjøbenhavn. En æret Indsender har i disse Dage indsendt et Brev til Redaktionen, med Ønske om, at det maatte blive optaget i Ugebladet, et Ønske som vi af nærliggende Grunde dog ikke anse for heldigt at opfylde i dets Helhed, hvor billigt det end maatte være. Den ærede Indsender anker over den Uro, der plejer at finde Sted under Prædikenen i Sct. Ansgars Kirke, og mener, at „enhver Tilhører, der indtager sin Plads i ordentlig Tid, har en vis Berettigelse til at høre Prædikenen i Ro og Fred, uden at blive idelig forstyrret af Efternølere.“ Navnlig „Børnene og de Yngre, især Damer, bidrage som Efternølere ikke lidet til at vække Uro og Forstyrrelse, ikke at tale om Kirkebetjenten, der velvillig vandrer frem og tilbage, for at lukke Stolene op under Prædikenen.“ Den ærede Indsender har tilvisse Ret i meget, men en længere Drøftelse af denne Sag i Ugebladet vilde være uheldig af mange Grunde, og man maa vel ogsaa antage, at Størstedelen af dem, som komme for sent til Gudstjenesten, have en lovlig Undskyldning, som det ikke vedkommer Ugebladet, at dømme over. Paa den anden Side kan man ikke andet end give den ærede Indsender Ret i, at Taktfølelsen burde opfordre Efternølerne, navnlig Børnene og de Unge, til at vente med at gaa op i Kirken saa længe Prædikenen varer, og allermindst ad Midtergangen.

Den ærede Indsenders Anke over, at Flere virke forstyrrende, ved at forlade Kirken under Publikandaens Oplæsning efter den stille Messe og under den af den h. Fader anordnede Bøn for Kirkens Anliggender efter Messen, er naturligvis ligesaa berettiget, men egner sig hellerikke til offentlig Drøftelse i et Ugeblad. Vi haabe, at den ærede Indsender er tilfreds med disse faa Bemærkninger, og at de ville bære gode Frugter!

Tyskland. „Køln Vztg.“ skriver: „Blandt de forskellige Gaver, som sendes til Rom i Anledning af Pave-Jubilæet, vil *Hyldingsadressen*, som udgaar fra Tysklands *katholske Foreninger*, sikkert blive en af de interessanteste og mærkværdigste. Til Øjemedets Opnaaelse var der fra Central-Komiteen i Køln udsendt 580 store Pergamentsblade af et bestemt Format, og af dem er nu omtrent de to Trediedele vendte tilbage til Central-Komiteen. Der findes iblandt dem Mesterværker i Henseende til Miniaturmaleri af høj Værd. Disse Hundreder af Blade, udførte i alle mulige Stilarter, baade som Penselmalerier og Pennetegninger, ville, bortset fra den kunstneriske Interesse, byde senere Aarhundreder en sjælden Kilde til kulturhistoriske Forskninger over Siutningen af det nittende Aarhundrede. Pergamentsbladene indeles i otte Hovedgrupper, alt eftersom de hidrøre fra religiøse, selskabeligt underholdende, politiske, sociale o. s. v. Foreninger, og ordnes derefter i Mapper. Til disse Mapper forfærdiges et særegent Skab med en dobbelt Broncepult foran, som skal tjene til det bekvemme Eftersyn af de enkelte Mappers Indhold og til Plads for Registerbindet, som indeholder Dedikations-Pergamentet og Adressesamlingens Indholdsfortegnelse. Samtlige Pergamentsblade ville blive udstillede i Ærkebiskoppens Bolig henimod Slutningen af denne Maaned.

Brasilien. Vi have allerede meddelt i et tidligere Nr. af Ugebladet, at *Biskoppen af Olinda* har opfordret sine Diøsesanere, til at skjænke deres Slaver *Friheden*

i Anledning af Leo XIII's Jubilæum. Ogsaa *Biskoppen af Porto Alegre* har nu ytret et lignende Ønske i sit Hyrdebrev og i den Anledning afholdt et Møde med et Antal ansete Mænd af alle Partier og med Pressens Repræsentanter, for at bede dem om deres Understøttelse til Virkeliggjørelsen af hans Ønske. Sagen fandt Anklang, og der blev udnævnt en Komite, som skal forberede de sidste Slavers fuldstændige Emancipation. Ogsaa andre Biskopper have i deres Hyrdebrev sluttet sig dertil, og der kommer ved Hjælp af den *katholske Kirke*, som sætter sin Magt ind paa Slavernes Befrielse, et helt nyt Element ind i denne Bevægelse. Ikke i alle Provinserne vil man imidlertid kunne gennemføre denne smukke Højtideligholdelse af Jubilæet paa en saa let Maade, som i Porto Alegre, hvor der kun findes henved 6000 Slaver. Men selv Mænd, som paa en fremragende Maade have medvirket til den for to Aar siden givne Emancipationslov, anerkjende, at den ikke længere tilfredsstiller den emancipatoriske Bevægelse og nødvendigvis trænger til en Reform, som sætter en Grænse for Slaveriet, der ligger nærmere end Slutningen af dette Aarhundrede. Politikerne svæve endnu kun mellem tre og fem Aar, der skal sættes som den yderste Frist for Slaveriets Bestaaen.“

Rom. Paa Alle Helgeners Fest promulgerede den h. Fader i Nærværelse af Kardinalerne, de forskjellige Sagers Postulatorer og Ritus-Kongregationens Embedsmænd, *Kanonisations-Dekreterne* for de syv hellige Stiftere af Serviternes Orden, samt for de tre Salige af Jesuiterordenen: Petrus Claver, Johannes Berchmans og Alfons Rodriguez; fremdeles Dekretet angaaende Læg-Profesbroderen af Kapucinerordenen, den ærværdige Felix af Nikosia's Saligerklæring, tilligemed et Dekret angaaende Stifteren af de kristelige Skolebrødrers Institution, den ærv. Johannes Bapt. de la Salle.

-- Efter Forlydende skal de italienske Katholikers.

Petition om Gjenoprettelsen af den h. Stols territoriale Uafhængighed allerede tælle 2 Millioner Underskrifter.

Kirkelig Kalender.

Søndag den 20. November. 25. og sidste **Søndag e. Pintse.**
21. M. Mariæ Ofring (fejredes i Søndags). — **22. Ti. Cæcilia**
 Jomfru og Mart. — **23. O. Klemens.** Pave og Mart. — **24. To.**
 Johannes af Korset, Bekj. — **25. F. Katharina,** Jomfru og Mart.
 — **26. L. Votivoficium** af den ubesmit. Undfangelse.
Søndag den 27. November. 1. **Søndag i Advent.** (Kirkeaarets
 Begyndelse).

Sct. Ansgars Kirke. Søndagen den 20. Nov. Kl. 6 Aften
 holdes Festandagt med Prædiken for Elisabethforeningen og
 Sct. Franciskus tredie Orden, i Anledning af den h. Elisa-
 beths' festlige Mindedag. Bøssekollekten tilfalder Elisabethfor-
 eningen. — Fælleskommunion Kl. 8 om Morgenen.

Den levende Rosenkrans' Forening. Søndag den 20. Nov.
 Møde med Exhortation Kl. 11¹/₄ i Klosteret paa Toldbodvejen.

Elisabethforeningen. Søndag den 27. November afholder
 Elisabethforeningen Møde efter Højmessen i Sct. Ansgars Kirke.

Pavejubilæet. Til Generalkomiteen er endvidere ind-
 kommen: Overskud fra Svendeforeningens Indsamling 7 Kr. —
 Do. fra Unio's Indsamling 7 Kr. — Do. fra Indsamlingen i Kon-
 gregationen for Mænd 15 Kr. 20 Øre. — Et Medlem af Elisabeth-
 foreningen 2 Kr. — ialt: 468 Kr. 16 Øre.

Det bekendtgjøres samtidig herved, at alle Pergaments-
 bladene maa være indleverede til Generalkomiteens Sekretær
 senest inden den 1ste Decem. Generalkomiteen.

At min inderlig elskede Hustru, mine Børns kjærlige
 Moder, **Signe Maria, f. Grosche,** Natten til den 15. Novem-
 ber bortkaldtes af Gud ved en stille og rolig Død, i en Alder
 af c. 34 Aar og efter Modtagelsen af de hh. Sakramenter, be-
 kjendtgjøres for deltagende Slægt og Venner af hendes sør-
 gende Mand og Børn.

William Siegler.

Begravelsen sker fra Sct. Ansgars Kirke Lørdag den
 19. Nov. Kl. 9¹/₂.

R. I. P.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

Femogtredivte Aargang.

„Nordisk Ugeblad“ udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer Millech, Store Kjøbmagergade 10, 1. S., Kjøbenhavn. — Redaktør: A. Johansen, Bredgade 64, 1. S.

N° 48.

Søndagen den 27. November.

1887.

Indhold. „Frelsens Hær“. En Historie. Fransk Literatur. Efterretninger: Rom, Tyskland, Strassborg, Østerrig, Belgien, Frankrig, München, Fulda, Kjøbenhavn.

„Frelsens Hær“.

(Sluttet).

To Steder har Hæren haft afgjort Uheld med sig i sine Erobringsforsøg, nemlig i Paris og i Schweits, og det faldt i Frk. Katharina Booth's, Generalens Datters Lod i Egenskab af „Marechalinde“ at føre Hæren til Nederlag begge Steder. Med store Plakater forkyndtes forud Hærens Ankomst til Paris, og Marechalinden sendte som Fortrop en Afdeling Haleluja-Piger, der paa Boulevardeerne og Børspladsen fandt rivende Afsætning for den franske Udgave af Hærens Blad, som her kaldtes „*En avant*“ (Fremad), thi Sælgerskerne toge sig, som Marechalinden siger, henrivende ud i deres Uniformer. Men for Hærens protestantiske Prædikener viste Franskmændene ingen Smag. Der opstod Tumulter, Politiet forbød Møderne, og da de senere tillodes, vilde Ingen hænge fast. Den franske Forstand var for logisk

til at lade sig bedaare af protestantiske Taagebilleder. Franskmandene ere enten Katholiker eller Atheister, en Mellemting er deres aandelige Konstitution uimodtagelig for.

I Schweits, og da navnlig i Genf, maatte Jesuiterne gjøre Tjeneste som Bussemænd. En adelig Dame holdt nemlig en Række Foredrag, i hvilke hun afmaalede Frelsehærens Medlemmer som livagtige „protestantiske Jesuiter,“ og jagede dermed den lettroende pietistiske Del af Befolkningen i Genf en saadan Skræk i Blodet, at den holdt sig borte fra alle Frelsehærens Møder, baade de, der holdtes offentlig og i Smug, efter at temmelig alvorlige Optøjer havde givet Anledning til Hærens Udvisning af Byen. De bekjendte, ligesaa taabelige som løgnagtige Beskyldninger mod Jesuiterne staa nemlig i høj Kurs blandt hele Schweits' protestantiske Befolkning, der er ligesaa uvidende i Kristendom, som den er kyndig i Osteproduktion. Saaledes bevarede den ene Dumhed: Frygten for Jesuiterne, de brave Schweitsere for den anden Dumhed: at søge Frelse hos Frelsehæren.

Mr. Booth mener, at hans Hær først er Kristendommens Begyndelse. Hvad der i de 1800 forudgaaende Aar er bleven holdt for Kristendom har ikke haft nogen Art. Skjønt Hæren ikke kan blive træt af at prise Jesus, er det dog ikke ham, men Mr. Booth, hvem det tilkommer at fastsætte Vilkaarene for Menneskenes Frelse eller Fordømmelse, og denne Tankeløshed har Hærens Stifter tilfælles med alle tidligere Aarhundreders Sektstiftere.

Frelsehærens General bryder sig ikke om Theorier, men lægger hele Hovedvægten paa at have følt Syndens Magt og *selv* erkjende sig frelst fra denne Magt, kort sagt paa den *praktiske Livserfaring*; uden praktisk Livserfaring ingen Kristendom, er hans stadige Omkvæd. Forøvrigt hylder den danske Statskirke ganske den samme Opfattelse. Man høre f. Ex. følgende Ud-

talelse af en Professor ved Kjøbenhavns Universitet, en uforkastelig Autoritet for hvad der, i det mindste for Øjeblikket, er dansk Protestantisme:*) „Naar der tilkjendes denne Lære (Luthers private Retfærdiggjørelseslære) en saa fremragende Plads i Kirkelæren, da maa det vel erindres, at den ikke er en blot theoretisk Læresætning, men en praktisk Livserfaring. Betingelsen for at forstaa den er selv at have oplevet den. Og den aldeles nødvendige Forudsætning er selv at have følt Syndens Magt og Elendighed, at have erkjendt sig selv som en arm og elendig Synder overfor Guds dømmende Retfærdighed. Det var dette, som Luther selv havde oplevet i de bitreste og tungeste Sjælekampe, i hvilke han nær var gaaet baade aandeligt og legemligt til Grunde, medens han atter smagte Naadens fulde Sødme og fornam Frelsens usigelige Salighed, da det gik op for ham, at alle hans Synder vare forladte i Jesus Kristus, og at han, den domfældte Synder, dog alligevel stod overfor Gud som den fuldkommen retfærdige, med hvem Gud handler som med sine udkaarne Hellige og Retfærdige“.

Ganske det selvsamme „vidnede“ et Medlem af Hæren ude i Methodistkirken ved et af de dersteds for nylig afholdte Møder, uden at der kan være Grund til at mistænke ham for selv den fjærneste videnskabelige Paavirkning enten af Luther eller af hin Universitetsprofessor. Hvilket Aandsslægtskab; Og alle Halelujapigerne faldt ind med et livligt Kor: Det gjør saa godt at være frelst! Det gjør saa godt at være frelst! Det gjør saa godt at være frelst, frelst, frelst!

Kvinderne spille overhovedet en stor Rolle i Frelsehæren; den har, som Prof. Nielsen siger, draget den sidste Konsekvens af den radikale Kvindeeman-

*) Den lutherske Dogmatik overfor Nutidens kirkelige og videnskabelige Krav, af *C. Henrik Scharling*, i Indbydelsesskriftet til Universitetets Aarsfest til Erindring om Kirkens Reformation. Kjøbenhavn 1883.

ceptions Tanker og er et Udtryk for en Pagt imellem Methodismen og Kvindeemancipationen. *Fru Booth*, der næstefter Generalen, hendes Mand, er Frelshærens største Evangelist og navnlig har opfordret sin Ægteherre til at følge sit formentlige Evangelistkald, er en ivrig Forkæmper for den kvindelige Emancipation. I et Flyveskrift hævder hun Kvindens Ret til at prædike Evangeliet og profeterer om, at det ikke vil vare længe, inden Kvinden i alle Kirkesamfund faar Adgang til Prædikestolen. Skulde Kvinden, siger hun, der af Gud har faaet en yndefuld Skikkelse og et vindende Ydre, Overtalelsesgaver og en fint vibrerende Natur, ikke ogsaa have Lov til at være Præst? Protestantismens Princip „Gransk i Biblen“ lægger hun sig vel paa Hjærte og ved en Privatfortolkning af 1. Korinth 14,34. søger Fruen at bevise, at Kvinden har en Ret til Prædikestolen, som kun „daarlig Vane“ i atten Hundredaar har nægtet at godkjende. Der bør altsaa for Fremtiden være Præstinder ved Siden af Præsterne i Kirken.

Vi skulle ikke spille flere Ord paa dette nyeste Nyt i Henseende til religiøs Vildfarelse. Frelshæren kan i alt Korthed kun betegnes som en Karikatur af det Hellige, som en ny, uværdig og raa Udskejelse paa Sektsvæsenets og den „glade“ Kristendoms Omraade. En Prøve paa Hærens Salmesang kan passende afslutte disse Linier.

The devil and me, we can't agree. — Glory, Hallelujah! — I hate him, and he hates me. — Glory, Hallelujah! — He had me once, and he let me go. — Glory, Hallelujah! — He wants me again, but I will not go. — Glory, Hallelujah?

Djævlen og jeg kunne ej forliges. — Gloria, Haleluja! — Jeg hader ham, og han mig. — Gloria, Haleluja! — Han havde mig engang, og han lod mig gaa. — Gloria, Haleluja! — Han vil have mig igjen, men jeg vil ikke gaa. — Gloria, Haleluja!

En Historie.

Det var sent paa Eftermiddagen; Stormen kom hvinende ned ad de brede Hovedgader og førte en Syndflod af Papir og andet Skrammel med sig, drejede pludselig om ved et Gadehjørne og stak saa i Fart gjennem nogle Gader ud til de mørke Kvarterer i Udkanten af Byen. Den gjorde en forfærdelig Støj, den klaprede med Skilter og Døre og pøb igjennem de sprukne Ruder lige ind i et fattigt Værelse, højt oppe under Taget paa et af de store Huse.

Derinde paa Sengen ved den ene Væg laa et dejligt lille Barn med gule Lokker og lyse, klare Øjne. Men Kinderne vare indfaldne og Læberne blege, det Liv, som for faa Aar siden var begyndt her, skulde snart vige for et skjønnere og bedre Liv hisset.

Paa Sengekanten sad med Barnehaanden i sin den sørgende Moder. Dage og Nætter havde hun vaaget og grædt for sit Barn, nu sad hun og saa taus paa, hvorledes det svandt hen, hvorledes Blikket mistede sin Glands og Aandedrættet blev trangt.

Den ene tunge Time gik efter den anden. Da kastede hun sig paa Knæ ved Sengen, skjulte Ansigtet i sine Hænder og for sidste Gang besvor hun Himlen om Barmhjertighed. Hun bad til Gud om Hjælp og Frelse for sit Barn, hendes eneste Glæde paa Jorden, og hun bønfuldt den h. Gudsmoder, som jo selv havde været opfyldt saa ofte af Ængstelse for sin Søn, fra Krybben indtil Golgatha. Hun mindede hende om hendes Angst, da hun i en uhyggelig Nat, ligesom denne, maatte bringe det guddommelige Barn langvejs bort, for at beskytte det mod grusomme Forfølgere. Længe laa hun der og bad; da saa hun pludselig ved sit Barns Hoved en straalende Skikkelse, som i sine

Arme holdt et vidunderlig skjønt Barn, af hvis Ansigt lyste Mildhed og Velsignelse. Det var den Velsignede iblandt Kvinderne, den jomfruelige Gudsmoder med det guddommelige Barn. Trøstende Ord taledes hun til den bedrøvede Moder, den fattige Kvinde følte i sit Hjærte en ukjendt Lyksalighed. Det guddommelige Barn strakte de smaa Hænder ud mod hendes eget syge Barn Da vaagnede den sorrigfulde Moder og følte sig vidunderlig trøstet. Udenfor hujede Stormen, den peb som forhen gennem de sprukne Ruder; men i den fattige Stue var der Fred og Glæde. Det syge Barn laa i en sund Slummer, det flygtende Liv vendte atter tilbage. Han, der styrer Alt med Visdom og Kjærlighed, havde bønhørt den fattige Moders Bøn og paa ny stadfæstet sit Ord: „Beder og I skulle faa; banker, og der skal oplades for eder!“ 1 —.

Fransk Literatur.

La logique de l'absolu, une loi de l'esprit humain, par Edmond Braun. XIV. 197- Perrin Cie. Paris.

Den herværende franske Gejstlige, Abbé *Edm. Braun*, har i Aar udgivet en Bog om „*det Absolutes Logik*“, som paa Grund af dens udmærkede Egenskaber fortjener at omtales og at anbefales til de af Ugebladets Læsere, som maatte have Kjendskab til det franske Sprog.

Alverden taler i vore Dage om det *Absolute*, Videnskabsmændene saa vel som Filosoferne. Men de færreste gjøre sig Umage for at *definere* det Absolute. I det *Absolute*s Navn snakker man op ad Døre og ned ad Stolper om Religionens og Filosofiens vigtigste Sandheder; om Guds Tilværelse, Sjælens Udødelighed, Moralloven, o. s. v. I det *Absolute*s Navn, som erklæ-

res for en Ufattelighed og Modsigelse, banlyser man Metafysiken og gjør Forsøg paa, at erstatte den ved positiv og experimental Videnskab. Men derved opstaar en Mængde Misforstaaelser, som ufejlbart have til Følge, at der udslynges og fæstes Lid til de skadeligste Vildfarelser overfor Religionen og det menneskelige Samfund.

I sin Bog har derimod Hr. *Edm. Braun* givet den sande *Definition* af det Absolute, idet han betegner det som det, der bestaar uden nogetsomhelst Afhængighedsforhold, \circ : den første Aarsag, Gud. Og ved Hjælp af de gamle og moderne Filosofers enstemmige Vidnesbyrd og Nutidens Videnskabsmænds Tilstaaelser slaar han fast, at Mennesket nødvendigvis trænger til dette Absolute — det vil sige, at det ikke kan undvære de filosofiske og religiøse Sandheder, som ere med indbefattede under dette Navn, og som Videnskaben alene ikke er i Stand til at afsløre og aabenbare. En Lov gives der følgelig, som umuliggjør det for Mennesket, at tænke, uden at støtte sig til noget Absolut, nemlig den uomstødelige Lov i Menneskets Aand og Hjærte: at søge det *Absolute*, en Lov, der er en Fordømmelse af den *universale Relativisme*, som er Indbegrebet af vor Tids store Vildfarelser.

Abbé Brauns Bog, der som et udmærket Forsvar af det Absolute og Metafysiken er i høj Grad tidssvarende, vidner overalt om udmærket Sagkundskab og solid Logik og maa nødvendigvis tiltrække sig enhver Tænkens Opmærksomhed. Maatte den finde mange Læsere og overtyde dem om, at enhver Videnskab trænger til den religiøse Metafysik, og at en Alliance mellem *Fornuften*, *Troen* og *Videnskaben* er nødvendig! Bogen faas hos Hr. Hofboghandler *Høst*, Gothersgade 49, og koster, saa vidt vi vide, 1 Kr. 75 Øre.

ƒ.

Efterretninger fra Ind- og Udland.

Rom. *Programmet for Jubilæums-Festlighederne* i Rom er nu bleven fastsat, Den 31. December vil den h. Fader modtage i højtidelig Audients Deputationerne fra alle de italienske og udenlandske Komiteer, som have deltaget i Forberedelserne til Jubilæums-Højtidelighederne. Denne Deputation vil overrække Leo XIII det Messestipendium, der i dette Øjemed er bleven samlet som en Gave fra hele den katholske Verden. Den 1. Januar vil den h. Fader frembære det h. Messeoffer for alle Kirkens Børn i Sct. Peterskirken. Kirkens Porte ville imidlertid blive lukkede, og kun de Personer, der ere forsynede med Kort, ville gennem Sakristiet faa Adgang til Kirken. 60,000 Adgangskort ville blive udstedte. Den 2. Januar vil der i Sct. Lorenzo in Damaso blive afholdt et højtideligt Akademi, hvor flere fremragende Videnskabsmænd og berømte Talere ville holde Foredrag over de vigtigste Begivenheder i Leo XIII's Liv og Regeringstid. Den 3. Januar modtages i højtidelig Audients den store Skare af italienske Pilegrimme, som repræsenterer alle Bispedømmer paa Halvøen. Den 4. og 5. vil den h. Fader modtage Deputationer fra de forskjelligste Lande og Nationer. Den 6. Januar, Hellig tre Konger, aabnes Jubilæums-Udstillingen af den h. Fader, i Nærværelse af det diplomatiske Korps og et Antal Indbudne. Ved denne Lejlighed opføres en i dette Øjemed komponeret Triumfmarsch af *Gounod*, Komponisten fra Paris vil sandsynligvis selv dirigere Opførelsen. Fra den 6.—14. Januar modtages Pilegrimme i store Fælles-Audientser. Den 14. Januar vil den h. Fader i Salen ovenover Forhallen til Sct. Peterskirken foretage den i forrige Nummer omtalte Helgen-Kanonisation.

— I Løbet af Jubilæumshøjtidelighederne vil Leo XIII afholde et *Konsistorium*, i hvilket Ærkebiskoppen

af Køln, Dr. *Krementz*, sandsynligvis vil modtage Kardinalspurpurret sammen med en østerrigsk Kirkefyrste.

— Fornylig har den h. Fader modtaget den første Deputation fra *Orienten*, som overrakte ham deres Gaver og Lykønskninger. Den bestod af Ærkebiskopperne Cyrillus Jaha af Aleppo, Enthymius Zoulhof af Tyrus, Biskop Malakias Fakak af Beirut, tre Præster og en Diakon, alle af græsk-melkitisk Ritus. Ærkebiskoppen af Tyrus oplæste en Adresse fra de græsk-melkitiske Katholiker. Festgaverne bestode i en prægtig Mitra af Guldstof, forfærdiget i Aleppo; et monumentalt Skab af stor Værdi med indlagte Ornamente i Elfenben og Perlemoder; to smaa tyrkiske Armstager; tre Bogreoler og en Læsepult af samme kostbare Materiale som Skabet. Tillige overbragte de et smukt Tæppe fra Saba, vævede Stoffer af Guld og Silke, samt et Stipendium for 400 hh. Messer, som er blevne læste af den græsk-melkitiske Gejstlighed. — Senere modtog den h. Fader en Deputation af Forstanderinderne for Pigeskolerne i Rom, som i deres Instituters Navn overrakte som Festgave en Mængde kostbare og prægtfulde Blonder og Kniplinger til Alterlinned. — Til den h. *Thomas af Aquinos* Monument, som hele den katholske Verdens lærde Skoler og Universiteter lader oprejse i Forhallen til Sct. Peterskirken i Anledning af Jubilæet, er der hidtil indkommet 32,228 Francs. — Det første *amerikanske* Pilegrimstog er ankommet til Rom og tæller henved 400 Deltagere.

— Rom, Kristenhedens Hovedstad, er, takket være Hr. Crispis Regime, bleven beriget med en ny *Skandale*. Den 4. Nov. aabnede det kongelige Universitet i Rom sit nye Skoleaar, og Aabningstalen er bleven holdt af en bekjendt *Materialist* og *Darvinist*, Professor og Senator *Moleschott*. Dermed er *Vantrøen* officielt bleven installeret i den højeste Stats-Lærestalt. At den værdige Herre derhos tillod sig nogle, i hans egne Øjne aandrige Hentydninger til Bibelen og

den kristne Lære, fuldstændiggjør Tableaue i Henseende til Respekten for den katholske Kirke, som Hr. Crispi fornylig oprullede det i Turin overfor de noget forbløffede Katholiker, der ingen Anelse havde om, at den katholske Kirkes Rettigheder bleve respekterede af Italiens Frimurerklike!

— Ogsaa fra det nordlige Amerikas Isregioner modtager Kirkens Overhoved Beviser paa trofast Hengivenhed og Kjærlighed. Ifølge amerikanske Blades Meddelelser have nemlig de fattige katholske *Indianere* paa White Earth Reservationen i det apostoliske Vikariat i det nordlige Minnesota opsparet 40 Dollars som deres Bidrag til det saak. „*Leo Hus*“, et katholsk Herberge for Udvandrere fra Europa, som agtes oprettet i New-York til Minde om Jubilæet.

— Bladet „*Nord*“, som udkommer i Bryssel og som er den russiske Regerings Organ, beskæftiger sig i en længere Artikel med Leo XIII's Tale til de franske Pilegrimme, og siger: „Den pavelige Allokution bærer Præget af dette overlegne Syn, af denne forsonende Aand, af dette Maadehold, af denne Takt, hvis Spor man finder i alle Pius IX's Efterfølgers politiske Manifestationer. Man kan ikke bestride, at Kirkens Rolle under alle det sociale Samfunds Omvæltninger, som have fundet Sted i Løbet af 18 Aarhundreder, stedse har været en betydelig, og barnagtigt vilde det være om man vilde nægte, at den aftagende religiøse Bevidsthed, Materialismen og Atheismen nu til Dags have en stor Andel i de Fremskridt, som den brutale, hadefulde Socialisme og Oprørsaanden mod Skjæbnen, Øvrigheden og Samfundet kunne glæde sig ved. Alle Deklamationer skaffe ikke Kjendsgjerningen ud af Verden: den katholske Kirke er og bliver Aarhundredets største moralske Magt“.

— *Hertugen af Norfolk* begiver sig i Begyndelsen af December til Rom som overordentlig Gesandt fra Dronning *Viktoria* af England, for at overbringe den

katholske Kirkes Overhoved Dronningens Lykønskninger i Anledning af det gyldne Præstjubilæum.

Tyskland. I den nyeste Kalender for Gejstligheden i Tyskland angives *Katholikernes* Antal i de *preussiske* Bispedømmer saaledes: Köln 1,800,000 Lægfolk og 1,600 Præster; Gnesen-Posen 1,020,000 Lægfolk og 607 Præster; Breslau 2,014,000 Lægfolk og 990 Præster; Trier 929,000 Lægfolk og 853 Præster; Paderborn 900,000 Lægfolk og 900 Præster; Münster 823,000 Lægfolk og 1200 Præster; Culm 621,600 Lægfolk og 375 Præster; Limburg 300,000 Lægfolk og 266 Præster; Ermland 410,200 Lægfolk og 273 Præster; Osnabruck 170,000 Lægfolk og 229 Præster; Fulda 150,800 Lægfolk og 176 Præster; Hildesheim 102,000 Lægfolk og 181 Præster. Det apostoliske Præfektur Schlesvig-Holstein tæller 10,300 Lægfolk og 14 Præster. Ifølge denne Statistik beløber de preussiske Katholikere samlede Antal sig til 9,251,300 Lægfolk og 7,664 Præster. De otte Dioceseser i Bayern have en samlet Befolkning paa 3,826,900 Sjæle. Ærkedioceset Freiburg tæller for Tiden 1,025,000 Katholiker.

Strassburg. Den 17. Nov. døde den ærværdige Biskop af Strassburg i Elsass, *Andreas Ræsz*, i den høje Alder af 94 Aar. Den Afdøde var født den 6. April 1794 i Sigolsheim i Øvre-Elsass, udnævntes i 1840 til Koadjuter hos Biskoppen af Strassburg og efter dennes Død i 1842 til Biskop af samme By. I 1883 overtog hans Koadjuter, Biskop *Stumpf*, Embedets Førelse i den alderstegne Biskops Navn. Biskop Ræsz har udmærket sig i høj Grad paa den theologiske Videnskabs Omraade. Blandt hans Skrifter kunne nævnes Oversættelsen af Leibnitz' „Theodicee,“ Butler's „Fædrenes og Martyrernes Liv,“ som han udgav sammen med sin Ven *Weisz*, senere Biskop af Speier, samt hans Hovedværk paa 12 Bind: „Konvertiterne siden Reformationen.“ Med Ræsz er den sidste, men ikke den ringeste i den herlige Skare af hine berømte Restauratører af Katholicismen i

Tyskland i den første Halvdel af det 19. Aarhundrede gaaet over i Evigheden. R. I. P.

Østerrig. Den katholske Bevægelse i Østerrig gaar stadig fremad. Man kan næsten sige, at der næppe hengaar nogen Dag, uden at bringe nye Kjendsgjerninger, som bevise Fremskridtene. De Liberales fortvivlede Anstrængelser i Wien og i deres Presse for at lægge Hindringer i Vejen for den, have hidtil kun ført til det modsatte Resultat. En af Følgerne af det liberale Volds- og Korruptionsherredømme var, at Katholikerne sluttede sig sammen, at deres Selvbevidsthed styrkedes, saa at de lidt efter lidt forstode deres overlegne Intelligens overfor den liberale Spidsfindighed og Snuhed. For nylig grundlagdes i *Krems* en ny katolsk Folkeforening, *Sct. Josefs Foreningen* kaldet, som tiltraadtes af en stor Mængde ansete Mænd. Før Grundlæggelsen oprettedes et katolsk *Forenings-Trykkeri*, for ved Udbredelsen af gode katolske Blade og Tidskrifter at sætte en Stopper for den Oversvømmelse, som Hovedstadens liberale og „konfessionsløse“ Blade afstedkommer. Foreningen, som nærmest svarer til den herværende katolske *Ansgariusforening*, har sat sig til Opgave, at hæve og støtte den *katholske Presse* og at grundlægge konservative og katolske Blade i andre østrigske Byer. Ethvert Medlem af Foreningen forpligter sig til, kun at sende Avertissementer og Meddelelser af enhver Slags til de katolske Blade og at fremme de katolske Blades Interesser.

Belgien. Til Kapitlet over „*Samvittighedsfriheden*,“ som hersker paa de *liberale Hospitaler* i Belgien, bringer et *liberalt* Blad i Antwerpen følgende karakteristiske Bidrag: „Rapport fra Kommissions Direktøren. Antwerpen, 10. Sept. 1887. Igaar, henimod Kl. 5. Efterm., kaldte man mig op paa Salen 25, Nr. 18, til en Syg, *Fritænker*, som var indlagt om Morgenen og med Vold og Magt vilde have en katolsk Præst. Jeg har spurgt ham, om han havde glemmt, at han havde

undertegnet en Erklæring, ifølge hvilken han vilde dø i Fred (!) uden nogensomhelst religiøs Bistand; han svarede mig, at han vilde have en Præst. Paa mit Spørgsmaal, om han da ikke anerkjendte, hvad han havde undertegnet, svarede han: *Nej*. Imidlertid kom to af den Syges Venner til, som sammen med ham havde undertegnet Erklæringen. Trods deres Indvendinger vedblev Condeleeuw, at begære en Præst. Nogle Øjeblikke senere har jeg opfordret den Syge, til at meddele mig sin *endelige* Beslutning, han har indtrængende gjentaget sit Ønske om, at tale med en Præst. Begge hans Venner, Herrerne D. og de B. ville bekræfte disse Kjendsgjæringer. De trak sig tilbage med den Bemærkning, at Alt var i Orden. Jeg har derefter opfyldt den Syges Ønske. *Rigouts*, Direktør.“ Derefter følger begge den Syges „Venners“ Attest for, at Direktøren har gjort Alt for at bringe den Syge bort fra hans Beslutning.

Hvad følger nu af denne mærkelige Korrespondents, som er rettet til Bestyrelsen for Civil-Hospitalerne i Antwerpen? Simpelthen dette, at Direktøren (og naturligvis Alle, som ere ansatte ved Hospitalet) ere *forpligtede* til, at *hindre* en Fritænkens Omvendelse, at de kun efter at alle Overtalelseskunster ere udtømte tør lade den *mindst tre Gange* begjærede Præst komme til den Syge, og fremdeles at de maa retfærdiggjøre sig desangaaende overfor den foresatte Bestyrelse, hvad der tydelig fremgaar af ovenstaaende officielle Erklæring fra Direktør Ribouts. Og dette kalder man i Frimurersproget *religiøs Tolerance* og *Samvittighedsfrihed!*

Frankrig. Paa *Louis Philips* Tid skal en meget „frisindet“ anlagt Minister en Gang have udraabt: Vi ere ikke en Regering, som gaar til *Skrifte*.“ To Aar derefter var Borgerkongens Herredømme kastet over Ende. I „Univers“ fortælles der noget lignende om Republikens Præsident *Jules Grevy*. Da det nemlig blev almindelig bekjendt, at han havde bortgiftet sin

Datter til *Daniel Wilson*, en *Protestant*, forsøgte en god Bekjendt i Elysee-Paladset, at faa ham paa andre Tanker. „Hr. Wilsons Fortid synes mig lidet tillidsvækkende,“ mente Vennen. „O, Ungdomsdaarskaber!“ svarede Grevy leende. „Og finder De det ikke uheldigt, at Wilson er Protestant?“ „Nej, aldeles ikke. *Jeg saa ikke gierne at min Svigersøn gik til Skrifte*, og denne, det ved jeg bestemt, vil ikke gjøre det!“ — Og nu? Det hemmelige Skriftemaal har Wilson rigtignok sparet sig, men til Gjengjæld forelæses der nu baade ham og Grevy *offentlig* et Synderegister, som søger sin Lige; og trods alle Anstrængelser synes det umuligt at opnaa den nødvendige Absolution overfor Landet. Hr. Grevy kan nu melankolsk overveje sine tidligere Ord og sukke: „Havde jeg dog valgt en Svigersøn, som *gik til Skrifte*, ja endog hver ottende Dag!“

— Medens den franske *Frimurer-Regering* ivrig bestræber sig for, at undertrykke de gejstlige Ordener i Frankrig og endog, trods de lavere Stænders Protest, fordrev de barmhjærtige Søstre fra Hospitalerne, har den hidtil dog ladet Kartheuser-Munkene i Klostret „*Grande Chartreuse*“ ved Grenoble i Fred, maaske af Hensyn til de høje Skatter, som de maa yde, og den direkte materielle Understøttelse, som bliver Omegnen i en vid Omkreds til Del fra disse Ordensfolk. Disse anvende nemlig kun den allerringeste Del af de anseelige Indtægter, som de have af deres berømte *Likørfabrikation*, til deres eget Livsunderhold, der, ifølge Ordensreglerne, er yderst knapt; med Størstedelen af Indtægterne bygge de Kirker, Hospitaler og andre velgjørende Anstalter i stort Antal. Da f. Ex. *Saint Laurent de Pont* nedbrændte, lode Kartheuserne paa deres egen Bekostning gjenopbygge Kirken, Skolerne og Privatboligerne; andre Menigheder hjalp de paa en lignende storartet Maade og øve overhovedet en stor Velgjørenhed, medens de selv leve i den yderste Fattigdom. Aarlig besøges de af henved 20,000.

Fremmede, som dels komme af religiøse Bevæggrunde dels af Nysgjærrighed, og finde der Gæstfrihed. Til Staten maa de aarlig yde 800,000 Francs i Skatter — en Post, som Regeringen trods al Fjendtlighed imod Ordensfolk dog ugjærne vilde savne i sine Indtægter.

— Ex-Kejserinde *Eugenies* Jubilæumsgave til den h. Fader bestaar i et Portræt af den afdøde Kejserprins, ved hvis Daab Pius IX. i sin Tid var Fadder. Billedet er indfattet i en Ramme af Violer af Amethyst og Guldbier og bæres af en Ørn i Emaille med udstrakte Vinger.

München. Prins-Regenten af Bayern lod Leo XIII overrække en Gave, som er enestaaende i sit Slags. Det er en *Altertavle*, broderet med den fineste Silke og forestillende Kristus paa Korset, omgivet af talrige store og smaa Engle. Mesterværket udførtes i Mariæklostrets Kunstbroderi-Skole i München efter den afdøde Kong Ludvig II's personlige Plan og Tegninger og var bestemt til at være en Prydelse for Hovedenden af *Kongens Seng*. Efter den ulykkelige Konges Død købte Prins-Regenten Billedet, paa hvilke 6 Damer havde arbejdet i 2 $\frac{1}{2}$ Aar, og skjænkede det som Jubilæumsgave til Paven.

Fulda. Til Biskoppen af *Fulda* i Fyrstbiskop Kopp's Sted, der, som bekjendt, er bleven forflyttet til Breslau, har Domkapitlet valgt Msgr. *Josefs Weyland*, som har været Sognepræst i Wiesbaden siden 1861.

Kjøbenhavn. Den herværende katholske *Svendeforening* har for nylig tilsendt Redaktionen Foreningens *Medlemskort for Æresmedlemmer*. Kortet er overordentlig smukt udført af et af den katholske Menigheds Medlemmer i Horsens, Hr. Litograf *Scheuer*, som til Bedste for Svendeforeningen har udført sit smukke Arbejde gratis og skjænket Foreningen den litografiske Sten. I Kortets fire Hjørner læses Svendeforeningens Valgsprog og Principer: Religion og Dyd, Arbejdsom-

hed og Flid, Munterhed og Spøg, Enighed og Kjærlighed, samt Svendeforeningens sædvanlige Hilsen: Gud velsigne det hæderlige Haandværk! I et Vaabenskjold, som findes anbragt paa Kortet, ser man Symbolerne for de forskellige Haandværk, f. Ex. Høvlen, Øxen, Nøglen, Skomagerhamren og Sylen, Strygejærnet og Saxen, Murskeen, en Passer, en Knibtang og mange andre smaa og store Redskaber. Et længe følt Savn er bleven afhjulpeth ved disse smagfulde Kort for Æresmedlemmer, og man tør haabe, at enhver katholsk Mester og ret mange af Menighedens Medlemmer med Glæde ville tage imod Kortet, idet de indtegne sig som Æres-Medlemmer af denne saa vigtige, sociale Forening.

Kirkelig Kalænder.

Søndag den 27. November. 1. Søndag i Advent. (Kirkeaarets Begyndelse). — **28. M.** og **29. Ti.** Ferieldage. — **30. O.** (Fastedag.)*) Andreas, Apostel. — **T. 1. December.** Ferieldag. — **2. F.** (Fastedag.) Bibiana, Jomfru og Mart. — **3. L.** Frants Xaverius, Bekj. Indiens Apostel.

Søndag den 4. December. 2. Søndag i Advent.

*) Alle **Onsdage** og **Fredage** i Advent ere befalede **Fastedage**.

Elisabethforeningen. Søndag den 27. November afholder Elisabethforeningen Møde efter Højmessens i Sct. Ansgars Kirke.

Mandagen den 28. Nov. Kl. 8¹/₄ lader Foreningen „Unio“ læse en h. Messe for Foreningens afdøde Medlemmer.

Sct. Josefs Søstrenes Julebazar bringes i Menighedens velvillige Erindring. Den afholdes i Søstrenes Ordenshus paa Toldbodvejen Fredag den 2., Lørdag den 3., og Søndag den 4. December. Indtægten tilfalder Hospitalet og forældreløse Børn samt andre veldædige Øjemed.

Tirsdagen den 29. November Kl. 8¹/₄ lader **Mødreforeningen** læse en h. Sjølemesse i Sct. Ansgars Kirke for sit afdøde Medlem Signe Marie Siegler.

For al udvist Deltagelse i Anledning af min Hustrus Død og hendes Begravelse bringer jeg herved paa egne og Familiens Vegne min dybtfølte Tak.

William Siegler.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

Femogtredivte Aargang.

„Nordisk Ugeblad“ udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer Millech, Store Kjøbmagergade 10, 1. S., Kjøbenhavn. — Redaktør: A. Johansen, Bredgade 64, 1. S.

N° 49.

Søndagen den 4. December.

1887.

Indhold. De danske Katholikers Jubilæumsadresse, Leo XIII. som Pontifex. Et Angreb paa Bibelen. Efterretninger: Rom, Hamborg.

De danske Katholikers Jubilæumsadresse.

Nedenstaaende er en Oversættelse af den latinske *Jubilæumsadresse*, som Danmarks Katholiker agte at sende den h. Fader i Anledning af hans 50-aarige Præstejubilæum:

Hellige Fader!

Fra alle Jordens Egne strømme Dine Børn nu til Din evige Stad, for at frembære deres Gaver for Dig. Ogsaa vi, Dine Børn, som bo udi Danmarks Rige, vove at nærme os Din Helligheds Fødder.

Ringe er endnu vort Antal og smaa vore Kaar. Hvor i fordums Dage sex mægtige Bispedømmer blomstrede med herlige Kirker og talrige Klostre, findes nuomstunder kun faa Kirker og Kapeller, i hvilke den

nye Pagts sande Hostie daglig ofres den levende Gud. Vi ere altsaa kun en lille Flok, et spædt Træ, en forsvindende Brøkdæl af hele Herrens Vinbjærg, hvilket Gud har anbetroet Dig. Vi have hverken mange eller kostbare Gaver at byde Dig; men jo mindre Træet er, desto sødere pleje dets Frugter jo at være, desto behageligere og kjærkommere for Gartneren og Herren.

Derfor slutte vi os ogsaa frejdig til den store Skare, som fra alle Sider strømmer til, for at frembære for Dig deres Lykønskninger, og tilbyde Dig, fattige som vi ere, det eneste, vi saa at sige have: vor Taknemlighed og Hengivenhed og vor Redebonhed til at lyde Din Røst.

Modtag da, Hellige Fader, vor *Taknemligheds* Hyldest for alle Din Faderomsorgs Velgjerninger mod os, Dine fjærntboende og spredte Børn, og især, fordi Du har godkendt, stadfæstet og udvidet den gamle Kultus til vor Landsmand, Karl den Gode, vor hellige Konge Knuds Søn, og tilladt os Danske, offentlig at anraabe ham, hvem Historien har givet Tilnavnet „den Danske“, om hans mægtige Forbøn for os og hele Danmark, hans og vort fælles Fødeland.

Modtag ogsaa vore *Løfter*; vi love stedse med Beredvillighed at ville agte paa Din Stemme, Du øverste Hyrde for Herrens Hjord, Du ufejlbare Fortolker af den guddommelige Aabenbarings ophøjede Sandheder. For at vi nu og indtil vort Livs salige Ende trofast maa holde dette Løfte, bede vi Dig, i Erkjendelse af vor Svaghed og i Tillid til Guds Hjælp, med barnlig Ærbødighed om Din faderlige og apostoliske Velsignelse for os og alle vore, paa det at Fædrelandet, som engang var saa rigt paa Dyd, ved Guds Naades stedse mere og mere befrugtende Dug maa blive „som en frodig Ager, Herren har velsignet“ og vor hellige Tros spæde Plante voxe til et stort og stærkt Træ med „dejlige Grene og megen Frugt.“ (Daniel 4,9.)

Katholikernes *Underskrifter* til ovenstaaende Adresse ville blive samlede i Præfektorets samtlige Menigheder *Søndag den 4. December* og en af de følgende Dage indsendte til Kjøbenhavn, for at de kunne blive *afskrevne* og indbundne tilligemed Adressen, som udføres paa Pergament af en herværende Kunstner. Tillige anmodes Alle, som endnu maatte være i Besiddelse af *Pergamentsblade* eller *personlige Gaver*, om at indsende disse i de første Dage af denne Uge til Generalkomiteens Sekretær i Kjøbenhavn, for at alt kan være tilstede ved *den offentlige Udstilling*, som finder Sted Søndagen den 11. December i Forsamlingsværelset i Sct. Ansgars Præstebolig.

Leo XIII som Pontifex.

Allerede ved Ophøjelsen til Kardinalværdigheden var der ikke faa Stemmer, som betegnede Biskoppen af Perugia som *den næste Pave*. Stjernen i Familien *Pecci's* Vaaben i Forbindelse med den irske Munk *Malakias* Spaadom († 1181) gav Anledning hertil; thi i denne Spaadom betegnes den nuværende Pave som „*Lumen in coelo*“, „Lys paa Himlen.“ Hvorledes det nu end forholder sig med denne Spaadom, saa har dog Betegnelsen „*Lumen in coelo*“, „*Lys paa Himlen*“, fuldstændig bekræftet sig i Leo XIII's Liv og Virksomhed.

Strax efter Regeringens Tiltrædelse overtog Pius IX's Efterfølger de ophøjede Pligter, som vare forbundne med hans ansvarsfulde Embede paa Jorden. I sin første Tale til Kardinalerne, hvori han fejrede Mindet om sin store Forgænger, erklærede han, at han vilde træde i dennes Fodspor og ikke sky tilbage for nogensomhelst

Anstrængelse i saa Henseende. Først og fremmest var hans Blik henvendt paa **det religiøse Livs** Fremvæxt i den katholske Kristenhed. Derfor forkynder han allerede i Aaret 1879 et almindeligt *Jubilæum*, for ikke alene at drage Guds Velsignelse ned over sin Hjord, men ogsaa over dens Hyrde. I 1881 fulgte et *andet* overordentligt *Jubilæum*, for at opfordre de Troende til Bøn, i Anledning af den skjændige Behandling, der blev Kirken og den apostoliske Stol til Del, idet Onderne vedbleve at bestaa i Rom og end ikke det af den kristne Tros Udbredelse saa fortjente Institut, „Propaganda Kollegiet“, blev skaanet for Udplyndring. I Anledning af det tredje *Jubilæum* i Aaret 1886 paa lagde den h. Fader Biskopperne, at sørge for dygtige Prædikanter, som vare i Stand til, at undervise alle Klasser af Samfundet efter enhvers Fatteevne om Tidens store Onder og om Frelsemidlerne imod dem.

Den h. Fader lod sig imidlertid ikke nøje med, blot i Almindelighed at opfordre de Troende til Bøn, han betegnede *Maaden*, paa hvilken de skulde bede: *Rosenkransbønnen*. — Gjentagne Gange har han anbefalet Rosenkransandagten, navnlig for hvert Aars Oktobermaaned. I Anledning af den Frants af Assisi's syvende Sækularfest i Aaret 1882 henviste han paa det eftertrykkeligste til *Franciskaner-Institutionen*, navnlig til *den h. Franciskus' tredje Orden*.

I Forbindelse med denne Stræben efter at fremme det kristelig-religiøse Liv blandt de Troende, staar ogsaa Leo XIII's Omsorg for *Ungdommens Opdragelse*. I en italiensk Skrivelse til Kardinal-Generalvikaren i Rom klager han over, at Religions-Undervisningen udelukkes af Kommunalraadets Skoledirektør fra Drengeskolerne, hvor den i saa høj Grad var nødvendig, og anbefaler Paavirkning og Modstand i saa Henseende. I det følgende Aar 1879 protesterer han mod den Skade, som tilføjes den katholske Ungdom i Roms Kommunal-skoler; dens Forførelse blev iværksat ved Hjælp af fremmede

Penge, og vantro og religionsløse Skoler oprettedes med Regeringens Tilladelse.

* * *

En anden Sag beskjæftiger Leo XIII's Hyrdeomsorg sig med, nemlig **Missionerne**. Hvor storartet udfoldede ikke Kirkens Virksomhed sig i den ydre Mission under Pius IX's Regering! Leo XIII's Forgænger har oprettet ikke mindre end 29 Ærkebispedømmer, 132 Bispedømmer, 33 apostoliske Vikariater, 15 Præfekturer, 3 Delegationer, 3 Bispedømmer *nullius* i Orienten og Occidenten. Højt oppe i Amerikas nordlige Isregioner, i det fjærne Kina og Japan, langs alle Afrikas Kyster og paa de utallige Øer i Australien prises Pius IX's Navn som Velgjøreren for saa mange Nationer og Folkeslag, der indtil Midten af dette Aarhundrede levede i Hedenskabets Mørke og Nat. Medens der i 1840 i den ydre Mission fandtes 139 Biskopper, 4214 Præster og 476,800 Kristne, talte man i 1878 ialt 283 Biskopper, 17,087 Præster og 11,550,159 katolske Kristne blandt Hedningerne.

Alle disse Værker, som Forfædrenes Fromhed og Hyrdeomsorg have skabt, ihukommer vor nuværende h. Fader Leo XIII, og Smerte opfylder hans Hjærte, naar han ser, at han paa Grund af sin egen vanskelige Stilling ikke er i Stand til at afhjælpe al den Nød, som gjør sig gjældende hele Jorden over. Henvist selv til milde Gaver, som Kjærligheden yder ham, kan Leo XIII kun efter en ringe Maalestok komme Missionærene i de hedenske Lande til Hjælp. Paa den anden Side ser han, hvorledes den katolske Kirke er stedt i Trængsel i næsten alle Europas Stater og hvorledes de apostoliske Missioner i andre Lande ere hjemsogte af mange og svære Sorger. Derfor hævede den h. Fader i en til Kirkefyrsterne i hele den katolske Verden rettet Skrivelse sin Stemme og formanede dem, som ere kaldede til at deltage i hans Hyrdeomsorg, til at være stærke i Tilliden til Gud og til ikke at sky tilbage for

nogensomhelst Vanskelighed og til med Samdrægtighed at bestræbe sig for, at understøtte paa den virksomste Maade de apostoliske Missioner. Derfor er det da ogsaa Kristi Stedfortræders inderligste Ønske, at de Troende i deres Kjærlighedsgjerninger navnlig yde *Foreningen til Troens Udbredelse, Jesu h. Barndoms Forening* og *Skolerne i Orienten* deres kraftige Bistand og Hjælp.

*

*

*

Intet Omraade i det offentlige Liv gives der, uden at Paven jo har draget det indenfor sin Opmærksomheds Kreds. Det er saaledes navnlig **vor Tids Grundvildfarelser**, imød hvilke han med apostolisk Frimodighed hæver sin Stemme. Ja, det stadfæster sig i vore Dage under Leo XIII's Pontifikat mere end nogensinde tilforn, at Pavedømmet er den Klippe, som trodser Revolutionens Storme og paa hvilken deres Kræfter brydes. Leo XIII er Menneskeslægtens almindelige Lærer, som afslører de falske Læresætninger, hvormed den vildledes, og som henviser til Vejen, der alene fører til sand jordisk og evig Lykke og Velfærd. I en Rundskrivelse af 1. November 1885 bringer han lige saa tidssvarende som overbevisende hine evige Sandheder i Erindring, paa hvilke Menneskeslægtens Velfærd alene hviler, og han søger at føre Nationerne og Staternes Styrere tilbage til hine Veje, ad hvilke Frelse mod de forhaandenværende Onder alene kan findes. Jo mere der laanes Øre til disse Lærdomme og jo bedre de efterfølges, desto mere ryddes Farerne af Vejen, som true den nuværende Samfundsorden. Ja, Pavedømmet er Bolværket midt i Tidens Syndflod til Frelse for Verden; Paven er det, som bevarer Samfundsordenens Støtter og Søjler ubeskadigede og stadig paa ny sætter dem ind i det menneskelige Samfunds vaklende Bygning.

Allerede den 28. December havde den h. Fader i en Encyklika brændemærket *Socialismens* sekteriske Be-

stræbelser, som true den borgerlige Samfundsorden med daglig voxende Fordærvelse; denne Fordærvelse hidrørte fra den almindelige Ringeagt for Kirkens Magt og Autoritet, som dog mere end alt andet bidrager til Samfundets gode Indretning og Opretholdelse. Og i 1881, da Kejsers *Alexander II af Rusland* var falden for Morderhaand, minder han om, hvorledes den Krig, som for længe siden var begyndt imod Autoriteten, nu var bleven en fælles Fare for hele det menneskelige Samfund, hvad der tydelig fremgik af det gruelige Mord paa den mægtige russiske Kejsers og af ugudelige Menneskers Trusler, som vare blevne udslyngede imod Fyrsterne og Styrerne i andre Lande, Kjendsgjæringer, som vare en Frugt af de forkerte nye Læresætninger, navnlig om den verdslige Magts Oprindelse, og en Følge af den Ringeagt, der vistes den kristelige Religions Magt og Kræfter fra selve de Regerendes Side. Han opfordrer dernæst Fyrsterne og Øvrighederne til at gjøre Brug af de højeste Goders Fylde, som Kirken tilbyder dem, og de strængeste Love og Forholdsregler uden Religionens Bistand ikke kunne erstatte.

I Særdeleshed vender den h. Fader sig i den store Encyklika af 20. April 1884 imod *Frimureriet*. Han fordømmer det, saa vel som alle de øvrige Sektors Lærdomme, der er udsprungne af den fælles naturalistiske, materialistiske Kilde, saasom: Kommunismens, Socialismens, Anarkiets, o. s. v. Han begrundet udførlig den voxende Fare, som fremgaar af disse Lærdomme, der allerede snige sig som en pestagtig Gift gjennem alle Samfundets Aarer og ikke alene undergrave Kristendommen og den guddommelige Aabenbaring, men ogsaa Sædeligheden og Familieaanden, ja, endog true Statens Styrere og Organer paa Livet. Han formaner Biskopperne til, at de af alle Kræfter kæmpe derimod og drage Omsorg for Belæring i Ord og Skrift ved Hjælp af dertil skikkede Præster og tillige støtte sig til levende Exempler. I den Hensigt anbefales der

dem flere Hjælpemidler, fornemlig: 1. *den h. Franciskus tredie Orden*, hvis Disciplin netop blev formildet, for at Kristi Efterfølgelses Veje i Livet maatte letteliggjøres og Sjælene føres til den sande Aandsfrihed og Broderlighed, men til en anden Ligestilling i Henseende til Rettigheder, end Frimurernes, nemlig til Guds Børns Lighed, som Kristus har erhvervet os. 2. *Fornyelsen og Udbredelsen af Haandværker- og Arbejderforeningerne* resp. *Laugsvæsenet*, og 3. *Vincentforeningerne*, som have sat sig til Opgave, at aflægge frivillige og personlige Besøg i de fattige Familiers Hjem, at lindre deres materielle Nød og yde dem aandelig Trøst. 4. En forøget *Omsorg for Ungdommen*, for at forskaane Ynglingen i alle Samfundsklasser for tidlig at komme i Berøring med de hemmelige Selskabers giftige Lærdomme; raadeligt vilde det være, om man ved den forberedende Undervisning til den første h. Kommunion tog det højtidelige I.øfte af dem, at de ikke vilde indtræde i noget-somhelst blandt de ukristelige hemmelige Selskaber. I samme Aand skrev Leo XIII den 22. August 1886 til *Ungarns Biskopper*, idet han opfordrede dem til kraftig at modsætte sig den voxende Rationalisme og Naturalisme; thi paa Grund af disse falske Lærdømmes trivedes Frimureriet og opvoxede Ungdommen uden al Guds-frygt.

Fremdeles er det *det borgerlige Ægteskab*, som navnlig fordømmes skarpt i Encyklikaen af 10. Febr. 1880. Den h. Fader begrundet udførlig den katholske Lære om Ægteskabet, gjendriver Vildfarelserne, ved hvilke det kristelige Ægteskab berøves dets indviede og helige Karakter og undrages den kirkelige Jurisdiktion, og afslører klart Civil-Ægteskabets fordærlige Følger for hele det menneskelige Samfund. Overfor disse falske, antikatholske Tidsstrømninger undlader Leo XIII aldrig, hvor en Lejlighed kun tilbyder sig, at beskytte og fremme katholske Foranstaltninger og Indretninger; saaledes de religiøse Institutioner, katholske General-

forsamlinger, de sociale Bestræbelser, som hvile paa et katholsk og ægte kristeligt Grundlag o. s. v. Med sit vidtskuende Blik erkjender han overalt, hvor hans Indgriben er nødvendig eller ønskelig, omfattende Alt, de store Verdensbegivenheder, saa vel som de mindste Anliggender i Kirkestyrelsen!

(Sluttes).

Et Angreb paa den h. Skrift.

Paa flere protestantiske Præstemøder, der holdtes i den sidste Tid paa forskjellige Steder i Tyskland, blev ogsaa det Spørgsmaal forelagt, hvordan *Bibelens Undergjøerninger og guddommelige Inspiration* skulde behandles i Prædikenen og Undervisningen. Disse Forsamlinger, især den i *Karlsruhe* i Storhertugdømmet Baden, have vist, hvormeget Rationalisterne ville bibeholde af Kristendommen. Hr. *Brückner*, Sognepræst i Karlsruhe, opstillede følgende Sætninger, som her gjengives efter Hofprædikant *Stöckers* „*Deutsche Evangelische Kirchenzeitung*“ Nr. 30:

„1. Baade den filosofiske Granskning og Naturvidenskaberne nøde vor nuværende Tænken og Viden til med største Bestemthed at nægte Undergjøerningernes *Mulighed*.

2. Bibelens Vidundere ere først og fremmest *Fostre af den troende Menigheds Fantasi*.

3. Paastanden, at den kristelige Tro ikke kan undvære den Stadfæstelse, der ligger i de bibelske Undergjøerninger som historiske Kjendsgjøerninger, er den tradionelle, men aldeles uhjemlede Inspirationslæres *Paafund*.

4. Ikke det Underfulde i de saakaldte Forløsningsgjøerninger, der sammenfattes i den apostoliske Trosbe-

kjendelse, danner den kristelige Tros Grundvold, men Jesu Kristi ualmindelige, originale Aandsforhold har givet hans Religion dens uforlignelige Betydning og ejendommelige Indhold.

5. Den unægtelige Kjendsgjerning, at Forestillingen om en Inspiration er dybt indgroet i Menighedens religiøse Bevidsthed, afstedkommer store Vanskeligheder og paalægger os Præster den største Skaansel overfor den forhenværende Trosbevidsthed.

6. Prædikenen maa undgaa:

a) at betegne Bibelens Mirakler som Frelsens Aarsager, (?)

b) at nægte Vidunderne ligefrem og bestemt.

7. Præsten, der søger Menighedens Opbyggelse, skal ikke bygge den paa Undergjærningerne, men paa Jesus Kristus selv. Derfor maa

a) Undergjærningerne ikke behandles som Kjendsgjærninger, men som Fortællinger;

b) de under disse Fortællinger skjulte Tanker udvikles og anvendes;

c) det, som i disse Fortællinger viser sig at være sindbilledligt, forklares som saadant.

8. Religionslærerne maa ved Undervisningen bruge den samme Forsigtighed og have det samme Maal for Øje med Hensyn til Undergjærningerne.

9. I de første sex Skoleaar maa Vidunderne fortælles med al den Troskyldighed, der svarer til Barnets naive Sindelag.

10. Paa et højere Alderstrin og allerede i Almueskolens 7. og 8. Skoleaar, bestemtere dog endnu i de lærde Skolers højere Klasser, maa de bibelske Mirakler omhandles saaledes, at der paapeges det sindbilledlige eller belærende, der mulig kan findes i dem. Med Kundskab til Bibelen maa man tillige give Drengene et saadant Begreb om Aabenbaring, der udelukker Forestillingen om en guddommelig Indgivelse.“

Provst Dr. *Doll* vidnede vel i Diskussionen om sine

aldeles afvigende Anskuelse, men forsikrede dog udtrykkelig, at Pastor Brückner ingen Irettesættelse kunde vente paa Grund af dette Foredrag; den vilde først blive givet, „naar han gjorde Angreb paa vor Herre Jesus Kristus selv.“

Saaledes beretter Hr. Stöckers Blad efter „Deutscher Volksfreund“, som endnu tilføjer, at andre Præster toge ligefrem Parti for Pastor Brückners Udtalelser. Det er visseligt et forargeligt Syn, at se og høre endog „Ordets Tjenere“ i den Bibel-fjendtlige Lejr. Derfor skriver den protestantiske „Kirchenzeitung“ ogsaa:

„Var en saadan Forsamling af protestantiske Præster ikke til at græde over, vilde man le ad den. At Rom vil spotte over slige Modstandere, er klart. De kirkeligsindede Kristne maa derfor føre en Kamp paa Liv og Død mod disse Anskuelse. Meget mere end Roms Anmasselse, skader os en saadan dødbringende Menighed i Troen. At ignorere den og derved stadfæste den, er en Fejl, vi bør undgaa, naar vi ikke ville fornærme rettroende Protestanter i deres inderste Sjæl og forvirre dem i deres Tro paa Bibelens og Kirkens Sandhed . . . Konversionerne til den romerske Kirke havde hidtil for det meste deres Grund i Mangelen paa evangeliske Læreautoriteter. Skulde en Forening af Højre og Venstre blive til en Kjendsgjerning, da ville vi opleve Konversioner, især i de Kredse, der savne Læreautoriteten, som ville bringe vore Øjne til at løbe i Vand.“

Hr. Stöcker tager visselig ikke fejl, naar han søger Grunden til mange Konversioner i den Adspjaltelse og Uenighed, som indenfor Protestantismen opstaar derved, at den mangler en Læreautoritet i Trossager. Men han er paa Vildspor, naar han tror, at en ivrig Kamp mod Rationalismen vilde bøde paa denne Mangel, forene de gjenstridige Elementer og standse Konversionerne. Netop i denne Kamp vil man komme til at føle Savnet af en afgjørende Læreautoritet. Alle hine som trænge til en

saadan og søge den med et oprigtigt Hjærte, ville da med Guds Naade finde Staden paa Bjærget og i den det af Kristus beskikkede Læreembede, som „vejleder dem til al Sandhed“ i Kraft af den Apostlene og deres Efterfølgere givne Forjættelse: „Sandhedens Aand skal blive hos eder evindeligen.“

Biskop Dr. *Konrad Martin* af Paderborn skrev kort før sin Død: „Enten vende de paa Kristus troende Protestanter i Tyskland tilbage til den katholske Enhed og Lære, eller hele den tyske protestantiske Kirke opløser sig omsider i en kaotisk Atommasse.“ Er det ikke, som talte en Anelse om disse Ords Sandhed ud af Hr. Støckers Beretning?

Efterretninger fra Ind- og Udland.

Rom. *Schahen (Kejseren) af Persien* sendte for nylig følgende Skrivelse til den h. Fader: „Til Hs. Hellighed, udrustet med en Messias Egenskaber, ophøjet som den himmelske Verdens Beboere, til den højtærede og fremragende Pave, hvem Herrens Naade maatte ledsage. Vi have med Glæde erfaret, at Deres Hellighed snart med Guds Hjælp vil fejre det 50-aarige Jubilæum for Deres Indtrædelse i Præstestanden. I Betragtning af det venkabelige Forhold, hvori Vi staa til Deres Helligheds ærværdige Person, og i Betragtning af Pavedømmets høje Værdighed, som overalt anerkjendes som den katholske Kirkes Hoved, have vi ikke villet lade en saadan Lejlighed gaa ubenyttet hen, for at frembære for Deres Hellighed Vore Ønsker om Lykke og Vel-signelse. Det vilde i Virkeligheden ogsaa være upas-sende, om Vi overfor denne glade Tidende, da Alles Blikke er rettede mod Vatikanet, blot vilde være Til-skuere, saa meget mere, som det jo er bekjendt, at der

i en lang Aarrække har bestaaet et fast Venskabsbaand mellem Persiens Suveræner og den h. Stol, og at det er Vort inderligste Ønske, at opretholde og befæste endnu mere Grundlaget, paa hvilket dette gode Forhold hviler. — Med Glæde have Vi ogsaa erfaret, at de opkomne Tvistigheder mellem forskjellige Nationer bleve bilagte og Freden overalt opretholdtes, takket være Deres Helligheds Visdom og Mægling. Vi yde — med den Tillid, som hele Verden nærer til Deres Helligheds Retfærdighed og Billighed — det lykkelige Resultat, som De har opnaaet ved Deres mæglende Dom i alle Stridsspørgsmaal, som ere blevne forelagte Deres Hellighed, Vor højeste Anerkjendelse. Vi haabe, at Deres Hellighed ved Guds Naade endnu i mange Aar maa indtage denne uegennyttige mæglende Stilling i Verden. Givet i Vort kejserslige Slot i Teheran i Maaneden Redjeb, Aar 1304 (efter Hedschrah) og i Vort 40. Regeeringsaar.

— Med Hensyn til *Jubilæumsgaverne*, som daglig indtræffe til Vatikanet, foreligger der en Mængde Efterretninger, af hvilke vi i Korthed meddele følgende: Blandt de *franske* Festgaver paa Udstillingen tiltrækker den pragtfulde, med Ædelstene rigt besatte *Tiara* sig Alles Opmærksomhed. Den er en Gave fra Pariser-Bispedømmet. Blandt andre Gaver kan nævnes et kostbart Skrivebord fra Greven af Paris, og en Sølvstatue af Jomfruen af Orleans fra Grevinden af Paris. Hertugen af Nemours figurerer i Katalogen med et pragtfuldt Kors, besat med Diamanter, og Hertugen af Chartres med en bysantinsk Sølvklokke. Blandt andre Gaver bemærker man et gothisk Relikviarium, et Mesterværk i Ciselerkunst, som Søstrene af Mariæ Besørgelses Ordenen ofre. Forskjellige drevne Kobberarbejder gjøre ligeledes Pariser-Kunst-Industrien megen Ære. Desuden findes der i den franske Afdeling en Mængde Monstranser, Kalke, Kors, kirkelige Utensilier og Klæder. Alt, hvad Kunst-Industrien og Kunst-Haandarbejdet i Paris

er i Stand til at tilvejebringe, er repræsenteret paa Udstillingen. Om *Tiaraen*, den tredobbelte pavelige Krone, meddeler Bladet „Univers“ følgende:

Vævet af et eneste Stykke Sølvbrokade, med pragtfulde Tegninger, er den et Mesterværk af Væveri-Industrien. Den tredobbelte Krone bestaar af tre massive Guldringe, smykkede med Himmeldronningens Lilier, som figurere i Frankrigs gamle Vaaben. Ringene ere rundt om besatte med Diamanter, som ere indfattede i en pentagonisk Form. Mellem hver Pentagon sidder i harmonisk Række Smaragder, Sapphirer og Rubiner, som hver for sig ere et Pragtstykke. Den øverste Ende af Tiaraen er smykket med Korset og Rigsæblet. Rigsæblet er delt ved en Krans af Diamanter, og i Korsets Midte pranger en vidunderlig klar Diamant af det reneste Vand og af betydelig Vægt. Alle disse Ædelstene skjænkedes af forskellige fromme Givere og Giverinder; Ædelstenenes Antal var saa stort, at de ikke kunde anvendes alle til Tiaraen, saa at Guldsmeden, Hr. *Froment-Meurice*, der er en Mester i sin Kunst, har forfærdiget en Kongelilie af de øvrige Stene, som er bleven anbragt paa Etuiets røde Fløjls-Baggrund. Tiaraens to Baand ere af Sølvbrokade med det pavelige Vaaben. Ovenover Vaabnet er paa begge Baandene anbragt et Kors af Diamanter. Tiaraen staar i et Etui, der er overtrukket med det fineste Gedeskind og forsynet med de forskellige Sognes, Foreningers og Giveres Segl og Vaabner, som have bidraget til Kronen. Det Indre af Etuiet er foret med rødt Fløjl og smykket med ovennævnte Diamantlilie. Kunstværket er taxeret til 100,000 Francs, uden at regne de skjænkede Ædelstene.

— Ogsaa en ny, hidtil kun lidet bekjendt Opfindelse paa Kunstindustriens Omraade, nemlig *Kromofotografien*, vil blive repræsenteret paa Udstillingen. Opfinderen, *Gabriel Carloforte af Assisi*, har som Jubilæumsgave til Leo XIII forfærdiget et Tryptichon af Træ, paa hvilket

Freskobilleder fra den h. Franciskus' verdensberømte Gravkirke ere reproducerede saa tro, at ingen Maler vilde være i Stand til at gjøre det saa godt.

Hamborg. For nylig afholdtes i Hamborg en Forsamling, som skulde drøfte den paatænkte verdslige Festligholdelse af Pavejubilæet i ovennævnte By. Deputerede vare mødte fra de tre derværende selskabelige katholske Foreninger og fra den katholske Svendeforening i Altona og det katholske Kasino i Wandsbeck tilligemed Hamborgs samtlige Gejstlige. Ligesom her i Kjøbenhavn havde man ogsaa i Hamborg og Altona, ved Indkaldelse af Deputerede fra de forskjellige Foreninger, paa den letteste Maade at opnaa en ægte Menigheds-Repræsentation, som kunde forhandle angaaende Festligheden, da jo Menigheden mer eller mindre maatte siges at være repræsenteret i Foreningerne. Sognepræsten opfordrede derfor ogsaa i Begyndelsen af sin Tale Herrerne til ikke saa meget at betragte sig som Repræsentanter for de enkelte Foreninger, men snarere som Repræsentanter for Menigheden. Som Termin for Festligheden fastsattes en af Hverdagsaftenerne mellem Jul og Epifani og som Lokale den store Sagebiel'ske Sal. En Lokal-Kommission, en Musik-Kommission og en Finants-Kommission bleve valgte, og et foreløbigt Program for Festen udfærdiget. Der vil i Aftenens Løb blive holdt Festtaler, de forskjellige Sangforeninger ville enkeltvis og i Forening foredrage forskjellige passende Musiknumre, og Mellempauserne ville blive udfyldte af Hornmusik. Omkostningerne ved Festen ville blive dækkede ved offervillige Katholikers frivillige Bidrag, og Subskriptionslister i dette Øjemed henlagte i Foreninglokalerne, i Præsteboligerne og i „Hamburger Kirchenblatts“ Expeditions Kontor.

Kirkelig Kalender.

Søndag den 4. December. 2. Søndag i Advent. — 5. M. Petrus Chrysologus, Kirkelærer og Biskop. — 6. T. Nikolaus, Biskop og Bekj. — 7. O. (Fastedag) Ambrosius, Kirkelærer og Biskop (Kl. 8¹/₄ h. Messe for Ansgariusforeningen). — 8. To. Marias ubesmittede Undfangelse (fejres offentlig paa Søndag. — 9. F. (Fastedag) Oktavdag. — 10. L. Lorettofest.
Søndag den 11. December. 3. Søndag i Advent. Marias ubesmittede Undfangelse.

Mødreforeningen. Tirsdagen den 6. December Kl. 8¹/₄ læses den h. Messe for Foreningens Medlemmer og Anliggender.

Fredagen den 9. December Kl. 8¹/₄ lader **Elisabethforeningen** læse en h. Sjælemesse for sit afdøde Medlem Fru Signe Marie Siegler.

Sct. Josefs Søstrenes Julebazar, som afholdes i Dag, Søndag den 4. Dec., i Ordenshuset paa Toldbodvejen, bringes i Menighedens velvillige Erindring.

Vincentforeningen holder sit sidste Generalmøde for i Aar paa Fredag den 9. December Kl. 8 Aften i Frederiksberg Allé 15, hvortil alle Konferentser og samtlige Æresmedlemmer herved indbydes.

Svendeforeningen. Søndag den 4. Dec. Kl. 8 Foredrag af Hr. Gasteiger.

Ansgarius-Bonifacius' Kollektterne for 1887, som afholdtes i Præfektorets Kirker og Kapeller paa Sct. Ansgarsfesten og Alle Helgernes Fest, have indbragt i Sct. Ansgar 29 Kr. 36 Øre, Jesu Hjertes Kapel 12 Kr. 94 Øre, Sct. Josefs Kapel 13 Kr. 30 Øre, Sct. Mariæ Kapel 5 Kr. 70 Øre, Sct. Andreas Kirke, Ordrupshøj, 16 Kr. 15 Øre, Odense 3 Kr., Svendborg 14 Kr., Kolding 27 Kr. 63 Øre, Fredericia 31 Kr., Horsens 15 Kr., Aarhus 30 Kr. 85 Øre, Randers 48 Kr. 65 Øre. — Ialt: 247 Kr. 58 Øre.

B. Hansen, Dr. th.
Præfektorets Sekretær.

Kollekten i Sct. Ansgarskirke Søndagen den 20. Novbr., til Fordel for Elisabethforeningen, indbragte 25 Kr. 68 Øre.

La Dimostrazione Propagandistica pel Giubilo di Ss. Leone XIII. — Rev. Signori Fr. P., A. W., F. H., F. K., P. S., A. N., H. S., A. J., e Dr. C. P. nella Danimarca e Rev. Dr. K. K. nella Svezia offrirono fr. 86, che sono spediti al Rev. Signor Rettore della Propaganda.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

Femogtredivte Aargang.

„Nordisk Ugeblad“ udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer Millech, Store Kjøbmagergade 10, 1. S., Kjøbenhavn. — Redaktør: A. Johansen, Bredgade 64, 1. S.

N^o: 50.

Søndagen den 11. December.

1887.

Indhold. Leo XIII som Pontifex. Et Angreb paa Kirken, Efterretninger: Rom, England, Østerrig, Kolumbia. Til Læserne.

Leo XIII som Pontifex.

(Sluttet).

Der gaves Tider, da Paverne udøvede Mægler-Embedet i Fyrsternes og Nationernes Stridigheder; man mindes herom i vore Dage, naar man ser den Klogskab og det fremragende Statsmands-Talent, hvormed Leo XIII forstaar at mægle i Fredens Interesse mellem Fyrsterne og Folkene, mellem **Kirken og Staten**, hvad enten han nu, som i Spørgsmaalet om de karolinske Øer, træder forsonende op mellem de to stridende Regeringer, eller anbefaler til Kejseren af Kinas Beskyttelse de derværende katholske Missioner og den kristne Befolkning, eller takker Kejseren af Japan for hans Velvillie mod de katholske Missionærer og de enkelte Kristne i hans Land, eller baner Vejen for nye Fordele

for den katholske Kirke i England eller endog søger at forberede diplomatiske Forhandlinger med den italienske Regering Det er ligefrem forbausende at se den Klarhed og Skarpsynethed, hvormed Leo XIII under slige Forhandlinger gennemskuer de forskellige Forhold og det Maadehold, den Ro og den Fasthed, hvormed han forfølger sit Maal.

* * *

Man har kaldt Leo XIII's Pontifikat „Videnskabernes og Lærdommens Pontifikat“, og man kan med Rette lade denne Benævnelse gjælde, naar man tilføjer, at den h. Fader med denne sjældne Visdom tillige er i Besiddelse af et overmaade klart Blik i Henseende til hele Kirkens Styrelse og i alle Anliggender, som vedrøre Kirkens Styrelse, tillige udvikler en eminent Handlekraft. Tilvisse er Leo XIII i høj Grad en Ven og Beskytter af **Videnskab og Kunst**. Hans Ungdom var helliget Bønnen og Studierne. Rastløs har han arbejdet og aagret med sit sjældne Talent, det kan derfor hellerikke vække Forundring, naar han i en senere Alder viste sig i Besiddelse af en Fylde af Videnskaber, der maa forbause enhver. Hvorledes sørgede han ikke som Biskop af Perugia navnlig for sin *Gejstligheds videnskabelige Uddannelse!* Og da han ophøjedes til hele Kirkens synlige Overhoved, fandt alle aandelige Bestræbelser, enhver *Videnskab og Kunst* den indflydelsesrigeste Velynder og Beskytter i ham. Med den største Interesse og med de mest opmuntrende Ord ledsagede han Planen angaaende Grundlæggelsen af et *katholsk Universitet i Salzburg og Washington*. Til *Universitets Jubilæet* sendte han en særegen Repræsentant til *Heidelberg* og lod som Festgave overrække en omhyggelig udarbejdet Katalog over det tidligere *Heidelberger Bibliothek*, som nu befinder sig i Rom. Epokegjørende for den katholske Videnskab var Gjenopvækkelsen af den h. *Thomas af Aquin's Studium*; ved Skrivelse af 18. Januar 1880 an-

ordnede den h. Fader Udgivelsen af en ny og fuldstændig Udgave af den h. Thomas' samlede Værker.

Som Theologien og Filosofien, saaledes glæder ogsaa den *historiske* Videnskab sig ved Leo XIII's særlige Protektion. I en Skrivelse til Kardinalerne *de Luca*, *Pitra* og *Hergenrøther*, Forstanderne for Arkiverne og Bibliothekerne, fremsætter han Grundene til sin højmodige og allerede iværksatte Beslutning, at aabne *Vatikanets pavelige Historie-Arkiver* og at gjøre dem tilgængelige for enhver Nations Historiegranskere. I et Overblik over de fjendtlige, i de tre sidste Aarhundreder mod den katholske Kirke og dens Pontifikat rettede historiske Arbejder foreholder han navnlig Italienerne, at de, som dog have Pavedømmet at takke for saa store Fordele og Æresbevisninger, afskrive de fleste ved protestantiske Skribenter udbredte Fordrejelser, Vildfarelser, Misforstaaelser og indgroede Fordomme, lade Ungdommen undervise i dem i Skolerne og benytte dem, for at besmykke den nuværende Tilstand i Rom og Italien. Medens et anseeligt Antal — selv blandt Protestanterne — drevne af Sandhedens Magt, med Skarpsindighed og Retfærdighedsfølelse ikke tøve med at anerkjende det romerske Pontifikats Fortjenester af Humaniteten og Staternes Velfærd, pleje Italienerne nu at gjøre det modsatte. Men overfor unægtelige Kjendsgjerninger og Beviser maa blotte Meninger dog endelig vige, og selv ofte gjentagne Bagvaskelser vil Sandheden ved sin egen Kraft endelig overvinde og tilintetgjøre, da den vel kan formørkes, men ikke udslukkes. I Tilid hertil opfordrer Leo XIII rettænkende, ærlige og videnskabelig dannede Mænd af alle Nationer, til at benytte Vatikanets ægte historiske Dokumenter til deres Forskninger og til modig at træde i Skranken for de Sandheder, som de opdage. Allerede tidligere, i Aaret 1878, havde den h. Fader omordnet det vatikanske Bibliothek og udstedt et Reglement for Bøgernes Afbenyttelse; ogsaa oprettede han omtrent samtidig et nyt

Vice-Bibliothekar-Embede ved de vatikanske Arkiver og Bibliotheker, for at lette Adgangen til de kostbare Skatte saa meget som mulig.

Kun de færreste, som besøge Rom, pleje at tage den Del af det pavelige Palads i Øjesyn, som indeholder Verdens kostbareste Bibliothek. Har man set Vatikanets Samling af Malerier og Billedhuggerarbejder, plejer man vel ogsaa nok at gennemvandre med stum Forundring Bibliothekets Sale; men hvad der her tiltrækker sig Opmærksomheden, er udelukkende den ydre arkitektoniske og dekorative Pragt, den vældige Hovedsal og de kæmpeagtige 948 Fod lange Galerier med deres rige Farvepragt og mangfoldige Søjler, et Skue, som rigtignok er enestaaende i Verden. I disse prægtige Sale tro vi at vandre i et Musæum, men ikke i et Bibliothek efter moderne Begreber. Intetsteds møder vort Øje en Bog eller et Manuskript. Som Loftshvælvingerne, saaledes ere ogsaa Væggene og Pillerne næsten fuldstændig bedækkede med brogede Freskomalerier.

Denne tilsyneladende rent arkitektoniske Del af Vatikanet skjuler i sit Indre under dobbelt Lukke henimod 24,000 kostbare Manuskripter, Skrifter fra Oldtiden, Middelalderen og Renaissanceperioden, deriblandt 2164 orientalske, 3853 græske og 17,059 latinske Haandskrifter.

Allerede for mange Aar tilbage, men i stort Omfang paa Sixtus IV's Tid (1471—1485), begyndte man at indføre disse Skatte i udførlige Kataloger. Det syttende Aarhundredes Arbejder overtraf alt, hvad man hidtil havde udrettet paa dette Omraade; otte Folianter fyldtes med Optegnelser over de latinske Bøger, tre andre med lignende over de græske Haandskrifter. Kort efter maatte Katalogerne atter udvides, da Bibliotheket berigedes med rige Gaver, med „Bibliotheca Palatina“ fra Heidelberg, med Dronning Kristina af Sverrigs „Bibliotheca Alexandrina“ og endelig med Hertugerne af Urbinos Bibliothek. Nye Kataloger fordrede de

Den Ofrende saa vel som Ofret er altid den samme: Kristus, vor Herre. Men naar den simple Ordensmand frembærer det ublodige Offer, saa stige Bønnerne fra Klosters Beboere mod Himlen; Præstens Jubilæums-Messe ledsages af hele Menighedens Bønner; ved Biskoppens Jubilæum synke Gejstlige og Troende i hele Dioceset ned foran Herrens Alter, og sammen med deres Bønner stiger Ofrets Duft i Vejret; men naar Paven træder frem foran Alterets Trin, saa indeslutter han *hele den katholske Verden* i sit Hjærte, fordi han er hele Kristenhedens Ypperstepræst og Fader.

Lad os da ruste os til sammen med hele den katholske Verden at fejre Kristi Statholders Jubelfest paa en værdig Maade, og paa hans Højtidsdag love ham paa ny ubrødelig Troskab og oprigtig Lydighed! Leo XIII vil paa den kommende Nytaarsdag frembære det h. Messeoffer for alle Kirkens Børn og opløfte i Guds Navn sin Højre, for at velsigne dem alle, som fra alle Jordens Egne under Lykønskninger og Jubelsange ville sætte en gylden Krans af ubegrændset Kjærlighed, Troskab og Hengivelse paa den ærværdige Oldings Hoved!

Et Angreb paa den katholske Kirke.

I Dagbladene i Svendborg rettes der siden Indvielsen af Sct. Karls Kirken en Række heftige Angreb fra forskjellige Sider imod den katholske Kirke i Almindelighed og Hr. Pastor A. *Whitte* i Særdeleshed. Der er saaledes for Tiden ikke mindre end 5 forskjellige Personer: en luthersk Sognepræst, en Kand. theologiæ, en Methodistpræst og tvende Anonymer, som fylde Bladenes Spalter med lange og korte Artikler mod den katholske Kirke og Pastoren. Vi anse det for vor Pligt,

at sætte Ugebladets Læsere lidt ind i Sagen, hvad der falder os saa meget lettere, som en af Byens lutherske Sognepræster, Hr. Pastor *J. Jespersen*, nu nøje har opstillet 14 forskellige Anklagepunkter mod Hr. Pastor *Whitte*.

Den odieuse Sag begyndte for nogle Uger siden, idet Byens ene Sognepræst, Hr. Pastor *Prip*, averterede i Byens Blade, at han agtede at holde nogle kirkelige Foredrag i Vor Frue Kirke i Svendborg om „det lutherske Kirkesamfunds Tro og dens Begrundelse i Guds Ord og om hans Kirkelæres Forhold til Katholiker og og andre afvigende (?) Kirkesamfund.“ Grunden til disse Foredrag maa vel sagtens have været, at Hr. Pastor *Prip* frygtede for, at Aabningen af den nye katholske Kirke skulde have for mange Konversioner til Følge, og at det derfor var nødvendigt at oplyse Svendborgerne i Tide om Katholicismens Væsen og Lære. Dette kunde jo i for sig ikke have været urigtigt, fra Pastor *Prips* Standpunkt betragtet, saafremt Pastoren havde været i Besiddelse af den nødvendige Sagkundskab og Upartiskhed. Det første Foredrag vrimlede imidlertid af en saadan Mængde Ukorrektheder og Misforstaaelser angaaende den katholske Kirke og dens Lære, at det til Fuldkommenhed vidnede om, at Pastoren aldeles ikke var sin Opgave voxen, af den gode Grund, at han ikke kjendte noget til det, hvorom han talte, eller i alt Fald havde høstet sin Kundskab fra saare mangelfulde og urene Kilder. Istedensfor at bringe nogen virkelig saglig Oplysning, blev Foredraget derfor kun et bittert og af allehaande Invektiver opfyldt Angreb paa og Vrængbillede af den katholske Kirke og dens Lære.

Hr. Pastor *Whitte* saå sig derfor naturligvis nødsaget til, at offentliggjøre en Protest mod Hr. Pastor *Prips* Fremgangsmaade overfor den katholske Kirke. Det ene af Byens Organer nægtede imidlertid at optage den Angrebnes Protest, og Pastor *Whitte* henvendte sig derfor til det andet Dagblad, *Venstrebladet*, i Svend-

borg, som ved Redaktionens Velvillie og Upartiskhed aabnede sine Spalter for Pastor Whittes Artikel. Dette gav imidlertid Anledning til, at den ovennævnte Sværm af Angribere faldt over Pastoren, og et helt Røre opstod i Byen. Omtrent samtidig foranstaltede Gadeungdommen i Svendborg et Angreb paa Sct. Karls Kirken, idet den en Dag kastede Sten mod Kirkens Vinduer og forstyrrede baade Gudstjenesten og Kirkegængerne paa en raa og pøbelagtig Maade. Saavidt Sagens Sammenhæng efter Svendborgs Aviser at dømme.

Gjærne vilde vi meddele vore Læsere en udførlig Beretning baade om Pastor Prips Foredrag og Pastor Whittes Protest, men Ugebladets Omfang tillader det desværre ikke, og det saa meget mindre, som Pastor Prip i sit Foredrag gjorde Udfald imod en saadan Mængde katholske Dogmer og Institutioner, at en udførlig Gjendrivelse af alle hans Misforstaaelser og ubeviste Paastande, vilde fylde Bladets Spalter i flere Numre, og den halve Katekismus og Kirkehistorie maatte gjen-nemgaas, saafremt der skulde komme et virkelig solidt Udbytte deraf.

Da Hr. Pastor *Jespersen* imidlertid, som ovenfor omtalt, har rejst 14 nøje præciserede Anklagepunkter imod Pastor Whittes Protest, ville vi foreløbig lade Pastor Prips Foredrag fare, idet vi forbeholde os Ret til lejlighedsvis at gjendrive her i Bladet den ene eller anden af hans Udtalelser, og til Gjengjæld belyse nogle af Pastor Jespersens Anklagepunkter en Smule. Forøvrigt henvise vi enhver upartisk og alvorlig Læser, der virkelig maatte ønske nærmere Oplysning om den katholske Kirkes sande Lære og om Beviserne for denne Lære, til den katholske Literatur, bl. a. til *Gibbons*: Vore Fædres Tro, *Grüder*: Det katholske Trosprincip og *Coppenrath*: Romerkirken. Thi det maa dog vel ethvert ret-tænkende Menneske tilstaa, at ligesaa urigtigt det vilde være, om vi Katholiker søgte Oplysning om den luther-ske Lære alene i katholske Bøger, ligesaa urigtigt er

det ogsaa, om Protestanterne søge at lære den katholske Kirkes Lære at kjende alene af lutherske Bøger. Vi frygte ikke for at undersøge de lutherske Kilder, hvorfor skulde Protestanterne da frygte for de katholske?

Hr. Pastor Jespersen anklager bl. a. Hr. Pastor Whitte for, at denne i sin Protest „har nævnt to Ting sammen: *Pastor Prips Foredrag og Pøbeloptøjerne*, som om de kunde staa i Forbindelse med hinanden“. Hertil maa vi bemærke, at det naturligvis ikke har været Pastor Whittes Mening, at beskyldte Pastor Prip for, *direkte* at have været Aarsag til Gadeungdommens Optøjer udenfor den katholske Kirke. Men paa den anden Side nødes man dog til at indrømme, at Foredraget paa en mindre heldig, *indirekte* Maade saare let kunde staa i Forbindelse med Optøjerne. Thi man maa vel lægge Mærke til, at det jo ikke er første Gang den katholske Kirke træder offentlig frem i Svendborg: den har tværtimod bestaaet der i Byen i henved 4 Aar, og man har i hele den Tid ikke hørt Tale om nogensomhelst Forulempelse af Gudstjenesten. Skulde det da virkelig blot være Skæbnens Ironi, at Gadeungdommen netop Dagen efter Foredraget pludselig fanatiseres og dens Opmærksomhed saa uventet henledes paa den katholske Kirke, som hidtil havde levet i Fred for den?

„Pastor Whitte har benægtet, at Katholikerne frygte Bibelen“, siger Pastor Jespersen. Den Anklage kan Pastor Whitte bære med en god Samvittighed, thi aldrig have Katholikerne frygtet Bibelen, og det er mildest talt en Misforstaaelse, naar Pavernes Advarsler mod protestantiske „Bibelselskaber“ skulle tjene som Bevis for en saa taabelig Paastands Rigtighed. Den katholske Kirke frygter hverken Bibelen eller Bibelens Brug, og et Bevis herpaa er, at en dansk Oversættelse af den h. Skrift, foreløbig det nye Testaments Bøger, forberedes til Udgivelse; for ikke at tale om, at der længe før Reformationen existerede en paabegyndt katholsk dansk Oversættelse af den h. Skrifs første Bøger. Og man tør vel sige,

at Reformationen med sine Omvæltninger netop var Skyld i, at denne danske Oversættelse ikke blev fuldført. Ukorrektthed er det ogsaa, naar man mener, at der ikke holdes „Bibellæsninger“ i den katholske Kirke, thi saadanne have været afholdte baade i Fredericia og Odense, og i Sct. Ansgars Kirke i Kjøbenhavn agtes de afholdte i Vinter.

Hvad den katholske Kirke holder paa, er ene og alene dette, at Bibelen er „Bøgernes Bog“, det indspirerede Gudsord, hvis dunkle Mening i mange Henseender let kan misforstaas og derfor heller ikke bør prisgives Hvermands Privat-Fortolkning, hvorved der kommer ligesaa mange religiøse Anskuelser frem, som der findes Hoveder; men at Frelseren derimod har indsat Kirkens ufejlbare Lære-Embede, for at vaage over det skrevne Gudsords rette Fortolkning og Indhold og beskytte det mod menneskelige Tilføjelser og vilkaarlig Udlæggelse. En ufejlbar Skrift som Stedfortræder for det første Aarhundredes ufejlbare Apostel-Embede kan paa ingen Maade være fyldestgørende; thi det er dog soleklart, at Skriften, hvor ufejlbar den end er i sig selv, paa ingen Maade kan vejlede ufejlbart uden en ufejlbar Fortolker; hvad hele Protestantismens Historie ogsaa tydelig nok beviser.

Et Anklagepunkt mod Pastor Whitte er det ogsaa blevet, at han i sin Protest ytrede, at det næsten syntes, som om Pastor Prip delte den katholske Opfattelse og mente, at Bibelen dog muligvis kunde trænge til en Smule Forklaring, siden Pastoren hver Onsdag holdt bibeloplysende Foredrag, og saaledes faktisk opstillede sig som en mere eller mindre ufejlbar Fortolker mellem Menigheden og den h. Skrift. En rettænkende og alvorlig Protestant, der kjender sin Kirkes Princip angaaende den fri Forskning, kan ikke fornuftigvis opstille denne Gisning som en Anklage; thi i Praxis og Virkelighed modsige nemlig „Bibellæsningerne“ den lutherske Theori og Protestantismens Princip. Er Bibelen virkelig

en saa klar og tilstrækkelig Vejleder, en saa tilstrækkelig Fører for Folket i Trossager; hvorfor da holde Bibel-læsninger og udgive, som Tilfældet er i den nyere Tid, Bibler med allehaande Noter og oplysende Anmærkninger? Er det ikke ukonsekvent i Betragtning af den lutherske Lære om „Bibelen alene“? Følgelig bør Protestantismen ikke tage os det ilde op, om vi ikke kunne fatte Logiken i dens Gejstligheds Fremgangsmaade overfor Bibelen; thi enten er Bibelen i og for sig tilstrækkelig klar og trænger da ikke til nogen Udlægger, eller ogsaa er den det ikke og trænger i saa Fald til en *ufejlbar* Udlægger; men en saadan findes ikke indenfor Protestantismen, da Enhver jo ifølge den fri Forsknings Princip er sin egen Udlægger og ikke har Vejledning Behov, og følgelig heller ikke trænger til „Bibellæsningerne“.

Blandt de 14 Anklagepunkter, som Pastor Jespersen opstiller, findes ogsaa dette, at Pastor Whitte har „kaldt Luther en Religionsstifter“, et ikke ganske korrekt Udtryk for Luthers Virksomhed, da Pastor Whitte naturligtvis med Ordet „*Religionsstifter*“ kun har villet betegne Luther som Stifteren af et nyt Religionsparti. Og da Luther i sin nye Lære bibeholdt en Del af Kristendommens væsentlige Grundsandheder, vedblev han naturligvis ogsaa at være en *Kristen*.

Alene af disse faa korte Bemærkninger, ville Ugebladets Læsere kunne se, hvor vidtløftig Sagen vilde blive, om den skulde behandles videnskabeligt her i Bladet. Desforuden maa man jo haabe, at de samme Blade, som saa velvilligt have optaget Angrebene mod Pastor Whittes Protest, ogsaa med samme Beredvillighed ville optage hans Selvforsvar, og saa snart dette er sket, skulle vi meddele vore Læsere nærmere Oplysninger om Sagens Gang.

7.

Efterretninger fra Ind- og Udland.

Rom. Den maronitiske Præst *Paul Auad Assemani* i Bairut har sat sig til Opgave, at oversætte den h. Thomas af Aquino's „*Summa theologica*“ paa *Arabisk*. Det første Bind af denne Oversættelse, som for nylig er bleven overrakt den h. Fader af Msgr. *Cretoni*, Propagandaens Sekretær, der har foretaget en Rejse i Orienten, vil blive indlemmet i den vatikanske Udstillings bibliografiske Afdeling.

— Ifølge „*Moniteur*“ har Republiken *Argentinas* National-Komite (i Sydamerika) valgt en Deputation, som skal overbringe den h. Fader Republikens Jubilæumsgaver.

— Til „*Journale de Bruxelles*“ skrives der fra Rom, at *Tyskland* sender en *overordentlig Gesandt* til Rom, for at lykønske Paven til hans Præstejubilæum. Til dette Hverv skal Statholderen af *Elsass-Lothringen*, Fyrst *Hohenlohe* være udseet.

London. Fra denne By meddeles der følgende: „For nogen Tid siden antydede jeg, at en fremragende Persons Konversion var nær forestaaende. I Dag tør jeg navngive ham: *Lord Lyons*, hidtil engelsk Gesandt i Paris, er Mandag den 28. Nov. vendt tilbage til den katholske Kirke. Allerede i længere Tid er han bleven undervist i den katholske Religion, som flere af hans Slægtninge ere Medlemmer af. I Søndags rantes han af et Slagtilfælde og han tøvede da ikke med at sikre sit Liv en værdig Afslutning. Hans Død, som indtraf den 2. December, foraarsager rimeligvis, at Hds. Maje-stæt, Dronning *Viktorias* overordentlige Gesandtskab til Paven, i Anledning af dennes Jubilæum (cfr. N. Ugeblad Nr. 48) maa opsætte sin Afrejse i nogen Tid, idet Gesandten, den katholske *Hertug af Norfolk*, er en Neveu af Lord Lyons. Dronning *Viktorias* Gesandtskab til Leo XIII bestaar af fire Personer, af hvilke de tre ere Ka-

tholiker, og den fjerde, Attaché *Gilbert Hastings*, forhaabentlig snart bliver det, ligesom ogsaa hans Søster, Hertugen af Norfolks nylig afdøde, ungdommelige Gemalinde var en ivrig katholsk Dame. Hertugen af Norfolk indtager som Kongerigets første Pair, arvelig Stormarskalk af England og Ridder af Hosebaandsordenen en Stilling, der lader ham synes ganske overordentlig kvalificeret til at nyde den Ære, at være „Hendes Britiske Majestæts Special-Gesandt hos Hs. Hellighed“, som hans officielle Titel lyder.

Afsendelsen af dette Gesandtskab er overhovedet en historisk Begivenhed, der tydelig viser, hvorledes Tiderne have forandret sig. Kong *Jacob II* forsøgte for 200 Aar siden at sende et lignende Gesandtskab, og mistede derved sin Krone. Dronning Viktoria har nutildags ikke mere Noget at risikere derved.

— De *engelske Missionsselskabers* Resultater i Sammenligning med *Muhamedanismens* ere siden den sidste højkirkelige Kongres blevne en Gjenstand for Bladenes Omtale. Hvad der her kommer for Dagen er i Sandhed ikke smigrende for den protestantiske Missionsgjerning. Saaledes har i de sidste Aar i Indien, som staar under det engelske Herredømme, og hvor Bibelselskaberne udøse saa store Summer, kun 600 Hinduere vendt sig til Protestantismen, medens 3,000,000 have antaget Muhameds Lære. Ogsaa Katholicismens har i det nævnte Tidsrum haft henvend 3,000,000 Konvertiter. Saaledes forsikrer den anglikanske Domherre *Taylor*, som ogsaa giver mærkværdige Oplysninger om Afrika og det vestlige Asien. I Palæstina, Arabien, Persien, Ægypten have Bibelselskaberne udgivet omtrent en halv Million og ikke opnaaet andet, end at en ung Pige, som oven i Kjøbet skal være en halv Idiot, gik over til Protestantismen. I det vestlige Afrika har med en lignende Sum og 300 Agenter lykkelig erobret 306 Sjæle. Derimod gjør Muhamedanismen rasende Fremskridt i

Sierra-Leone, fra Nilen indtil Alanterhavet, fra Middelhavet indtil Ækvator. Overalt gjøre de „moralsk tvivlsomme“ Missionærer sig forhadte, hovedsagelig fordi der altid følge Handelsrejsende med, som forgifte de Indfødte med Brændevin. Af disse Meddelelser, som er givne af en højkirkelig Gejstlig, kan man let se, at Protestantismens Fremskridt i Missionerne aldeles ikke svare til Udgifterne, som beløbe sig til henved 20 Millioner Kroner om Aaret. Og det fremgaar tillige heraf, at kun Katholicismen kan optage Kampen med Muhamedanismen.

Østerrig. I Wien er for Tiden udstillet et Pragtarbejde af østerigsk Kunstindustri, en kostbar *Albe*, som 70 Syersker have arbejdet paa i 9 Maaneder. Det er en Gave fra *Kejserinden*, Kronprinsessen og en Del adelige Damer til den h. Fader, og viser i Tegningen, indflettet i Laurbærkranse, Leo XIII's Familievaaben med Sybomlerne paa den pavelige Værdighed, Nøglerne og Tiraen, svævende under rigt udstyrede Baldakiner. Kardinal *Ganglbauer*, Fyrst-Ærkebiskoppen af Wien, vil personlig overrække denne Gave i Rom. Kejser *Frants Josef* har som bekjendt skjænket den h. Fader et pragtfuldt Krucifix, og Ærkehertugerne overrække ham et kostbart Relikviarium. Fra *Sct. Pølden* sendes 38,000 Frcs. til Messestipendiet og en Mængde kostbare Gaver til en Værdi af over 3000 Gylden.

Kolumbia. Den sydamerikanske Republik *Kolumbia* skjænker den h. Fader et Brystkors med Kjæde. Henved 3000 Brillanter ere anvendte til Korset og Kjæden. Det er 22 Centimeter højt og 16 Centimeter bredt. Kjæden er sammenføjet saaledes, at der hver Gang mellem en dobbelt Række af 12 Brillanter stadig findes et lille Kors med 9 Brillanter som Mellemed.

Maria-Kongregationen for Mænd holder Fælleskommunion i Jesu Hjertes Kapel Søndagen den 11. Dec. Kl. 8 (Kongregationens Titularfest). Samme Dags Aften Kl. 6 er Festandagt i Sct. Ansgars Kirke med Prædiken og Optagelse af nye Medlemmer.

De Mange her og i Fredericia, som ved vor elskede Moder Enkekammerherreinde Riegel's Død, Bisættelse og Begravelse have vist saa stor og kjærlig Deltagelse, bede vi herved modtage vor hjertelige Tak.

Kjøbenhavn, d. 7. Dec. 1887.

De sørgende Efterladte.

De tvende katholske Bøger: „Den katholske Kirkes Skjønhed“ og „Fabiola“, søges til Menighedsbibliotheket paa Vesterbrogade 28.

Katholsk Literatur: Gibbons: Vore Fædres Tro, 1 Kr, 50 Øre; Grüder: Det katholske Trosprincip, 1 Kr. 50 Øre; Coppenrath: Romerkirken, 50 Øre; faas hos Hr. Hofboghandler Andr. Høst & Søn, Gothersgade 49, Kjøbenhavn.

Billige Julegaver. Et stort Parti elegante Paraplyer anbefales som billige og passende Julegaver. Dameparaplyer fra 1 Kr. 85 Øre; Herred. fra 2 Kr. Stokke, Piber, Cigarrør, Cigarfederaler, Portemonæer, Brevtasker og elegante Syesker forefindes i stort Udvalg. Et Parti Ravsaager bortsælges til betydelig nedsatte Priser. **C. A. Roland**, Frederiksbergade 21.

Dukke Magasinet

21, Amagertorv 21,

anbefaler pyntede og npyntede Dukker i all Størrelser til meget billige Priser.

Bravi-Bertini.

Devotionaliehandelen (Gammeltorv 4,) anbefaler sig med smukke og passende Julegaver. Blandt andet fremhæves: Smaa Krybber, Kors, Statuetter, Vievandskar, Rosenkranse og Billeder. Tillige henledes Opmærksomheden paa et smukt Udvalg af Statuetter og Billeder af Leo XIII.

Jubilæumsgaverne til den h. Fader

ere udstillede i Dag Søndag den 11. December i Forsamlingsværelset i Sct. Ansgars Præstebolig efter Højmessens og Aftenandagten, samt i Dagens Løb ved Henvendelse til en af D'hr. Gejstlige.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

Femogtredivte Aargang.

„Nordisk Ugeblad“ udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer Millech, Store Kjøbmagergade 10, 1. S., Kjøbenhavn. — Redaktør: A. Johansen, Bredgade 64, 1. S.

N° 51.

Søndagen den 18. December.

1887.

Indhold. Leo XIII's Allokution. Protestantisme og Katholicisme. Nidkjerhed, men ikke med Kundskab. Pavejubilatet. Jubilæumsgaverne.

Pave Leo XIII's Allokution,

holdt i Konsistoriet af 25. Nov. d. A.

Ærværdige Brødre!

Da den 50. Aarsdag for Vor Præstevielse og Vor første h. Messe nu nærmer sig, saa er det billig og ret, at Vi yde den u dødelige Gud Vor højeste Tak, fordi han i sin Godhed har ladet Os naa denne Alder. Men samtidig kunne Vi heller ikke undlade, at føle Os opfyldt af Taknemlighed og Glæde, naar Vi lade Blikket glide henover den kristne Jordkreds, hvor der overalt i Dagens Anledning aabenbarer sig en saa usædvanlig Jubel. Og Vi ville ikke undlade, at tale til Eder derom, da det jo ikke bør regnes Os, men Gud til Ære.

I ere jo Vidner til, ærværdige Brødre, hvor storartede de offentlige Glædes-Demonstrationer ere, hvor endrægtige de Følelser, som besjæle alle, og hvor mangs-

foldige og ømme Beviserne ere paa barnlig Kjærlighed til Os. — Alle Klasser af det menneskelige Samfund paa hele Jorden konkurrere baade privat og offentlig med hverandre, for at bevidne Os deres Hengivenhed: ved Deputationer, Lykønsknings skrivelser, ved Pilegrims-tog, som komme langvejs fra, og ved Gaver i uhyre Mængde, hvis Værdi, baade i saglig og kunstnerisk Henseende, langt overgaas af Giverens ædle Sindelag. Paa en vidunderlig Maade aabenbarer sig her Guds Godhed og Magt, som i Nødens Dage befæster og opholder Kirkens Kraft, og skjænker Trøstens Fylde til dem, som stride for hans Navn; og som ifølge Forsynets Raadslutninger lader fremgaa endog af det Onde en rigelig Høst af Goder. Herved æres og forherliges ogsaa Kirken, idet den aflægger Vidnesbyrd om sin Oprindelses og sit Livs guddommelige Kraft; som ogsaa den Hel-ligaand, ved hvem den styres og i hvem den lever, ved hvem de Troende ogsaa i Hjærte og Sind ere forenede med hverandre ved ét og samme Baand som med Kir-kens øverste Hyrde.

Overfor eder, ærværdige Brødre, kundgjøre Vi Vor hjertelige Glæde over alt dette, og Vi bekjende høj-tidelig og offentlig, hvor rørt Vi ere af Hjærtets Grund over de mangfoldige og store Anstrængelser, som det kristelige Folk underkaster sig, og at Mindet herom aldrig vil udslettes i Vor Hukommelse.

Men helt andre Følelser besjæle her i dette Vort Land alle hine Mennesker, som ere fjendtlig stemte imod Kirken. Idet de nemlig ikke tragte efter at stifte Fred, men kun til Stadighed søge at fremkalde nye Krige imod Kirken, idet de paa en skjændig Maade forvandle Ret til Uret og ikke sky tilbage for, at opflamme ved deres Forhaanelser Pøbelens Raseri mod den h. Stol, have de foraarsaget Os og alle Katholikerne nye og tunge Sorger og Smertes.

Thi hvad andet er der vel sket ved hin nye An-ordning fra den verdslige Magts Side, i Kraft af hvilken

Italiens Borgere af Personer, som aldeles ingen Myndighed have i denne Sag, fritages for Kirke-tiendens Afgifter, — hvad andet, end at hin Ret paa ny krænkes, i Kraft af hvilken Kirken kan erhverve, beholde og frit forvalte denne Verdens Goder; hvad andet er der derved sket, end at Gejstlighedens materielle Stilling fordærvs, dens Hjælpekilder til Be-stridelsen af Gudstjenesten, til Lindring af de Fattiges Nød, til Opretholdelsen af selve det h. Embedes Op-højethed og Værdighed formindskes?

Det er dog ikke dette alene, som opfylder Vort Hjærte med Vemod. Thi en anden Fare truer Kirken, og oven i Kjøbet en meget alvorlig, paa Grund af en Lov, som efter Sigende endnu kun forberedes, men som har sit Udspring fra hine Lærdomme, som ville om-styrte Kirkens guddommelige Forfatning. Det drejer sig nemlig om, at lænkebinde Kirkegodset med Statslovens Lænker, hvis Formaal det ene og alene er, at berøve Kirkelovene al deres Kraft i Henseende til Kirkens Ejendom, at afskaffe alle Kirkens Rettigheder over dens egne Sager, og at overdrage al Myndighed og al Ret over disse kirkelige Ejendele til Statsmagten. Forvaltningen af disse Ejendele vilde følgelig blive overdraget til folkevalgte Lægfolk, som ikke anerkjendte Kirkens Au-toritet, men kun underkastede sig Statens Embedsmænd og den borgerlige Jurisdiktion. I se, ærværdige Brødre, hvor haardt Kirken vilde blive saaret ved denne nye Lov, saafremt den skulde træde i Kraft, da den jo ikke alene ødelagte Disciplinen, men ogsaa krænkede Kir-kens Frihed og Magt, og det paa en Maade, at der paa den ene Side ikke alene gaves Lægfolk et aabenbart Vaaben i Hænde til Forulæmpelse af Kirken, men at og-saa paa den anden Side Kirken selv gjordes afhængig af fremmed Vilkaarlighed i sit Kald, i Henseende til Gudstjenesten, saa vel som til den Frelsesopgave, den har modtaget.

Endnu en anden Sag, foruroliger stadig Vort Hjærte:

Vi frygte for Ungdommen, naar vi se, hvorledes saamange arbejde paa, at Børnene i de offentlige Skoler mere og mere unddrages Kirkens Indflydelse, endog i Henseende til den religiøse Opdragelse. For Katholikerne staar det klart, at Sligt i høj Grad afviger fra Retfærdigheden og at en Mængde Onder baade private og offentlige fremgaa heraf.

Ved Synet af alle disse Onder ængstes Vi højlig over den italienske Nation, ihukommende de smertelige Forhold, som ødelægge Nationerne, naar de ringeagte Religionen.

Fra dette Sted kundgjøre Vi dette, ærværdige Brødre, for eder, og for hele den katholske Verden, og bede Gud om, at han vil vende Italiens offentlige Anliggender til det Bedre og lade alle Beslutninger og fuldførte Værker have til Formaal, at fremme Fædrelandets sande Vel og Ære.

Forøvrigt, ærværdige Brødre, sætte Vi al Vor Tillid til Guds Magt og Godhed: thi fra sit hellige Bjærg ser han ned paa sit Folks Trængsler, og selv om han ogsaa tøver med at vise sin Arms Kraft, saa vil han dog ikke tillade, at hans Kirke skulde komme til at mangle Hjælpen i rette Tid, hvor længe end Opfyldelsen af hans Raadslutninger maatte trække i Langdrag.

Katholicisme og Protestantisme.

Under ovenstaaende Titel har Hr. Kapellan *Edv. Ortved* indsendt til „Svendborg Amtst.“ følgende Indlæg i Anledning af Pastor Prips misvisende Foredrag og de senere Angreb paa Pastor Whitte:

„Igjenem Kamp klares Ideerne. Vorherre var forud betegnet som Fredsfyrsten; Englene sang ved hans Fødsel: Fred paa Jorden! og hans Afskedstale var:

Fred lader jeg Eder, min Fred giver jeg Eder. Desuagtet erklærer han: Jeg er ikke kommen for at bringe Fred, men Sværd (Math. 10, 34—36). Meningen maa være, at varig Fred med Velsignelse ikkun kan vindes af os gennem Kamp; uden den kan man kun have gold Fred, Stagneren, Dødhed.

Direkte Kamp imod Nordens Gjenforening med den gamle Kirke er aabnet fra protestantisk Side, og det er, set fra protestantisk Standpunkt, berettiget. Om en direkte Kamps Nødvendighed ere Meningerne delte paa Angribernes Side, da f. Ex. „Lægmand“ (2⁴/₁₁) mener, at der er ingen Fare for, at „vi“ her i Danmark ville komme til at tro paa Rigtigheden af den katholske Lære om Syndstilgivelse, eller overhovedet vende tilbage til den katholske Kirkes Skjød. Skete dette, vilde det være en Tilbagegang i vor Fremskridtets Tid, erklærer han, og det indrømme vi villigt — men en Tilbagegang i det overhaandtagende aandelige Selvstændighedshovmod, og en heldbringende Tilbagegang i den Selvopløselsetilstand, hvori Kristendommen indenfor Protestantismens Troessamfund ubestrideligt befinder sig. Om det er klogt at rejse direkte Kamp, bliver Angribernes egen Sag. Vi mene Nej, fordi der dog ingen af vore Katholiker vil falde fra trods 100 Foredrag og Artikler, hvorimod Tiden vil vise, om det samme bliver Tilfælde med Ikkekatholikerne.

Lad altsaa kun Sværdhuggene falde saa tungt det skal være — blot uden Kneb, uden Bitterhed og uden Personligheder fra nogen af Siderne. Men skal Kampen føre til Opklarelse og ikke blot til Befæstelse i fra Barnsben indgroede Fordomme, saa maa de, der høre eller læse det angribende Partis Udtalelser, ogsaa laane os, det sig forsvarende Parti, Øre — og det mest mulig uhildet. Dernæst maa man ikke forglemme, ydmyg at bede Gud om Sandheds Erkjendelse, samt være villig til, om det skal være, at bryde med hvad man hidtil ansaa for sandt.

Lader os begynde med at skaffe Opløbsskandalen ud af Striden, enhver honnet Mand ønsker den jo usket, og vi lade os ikke skrække af den Slags Ting. En Mængde Mennesker af alle Klasser vare tilstede ved Kirkevielsen, men Ingen chikanerede os paa nogen Maade; Stemningen ved den derefter holdte Sammenkomst med indbudne Borgere lod Intet tilbage at ønske; i Byen var alting fredeligt indtil Pastor Prips Foredrag. Saa kom ved første Lejlighed Skandalen. Vi ville ikke tænke, at Pastor P. har med Hensigt fremkaldt denne eller blot ønsket den; men Forbindelsen er der. Han er ikke Aarsag til Optøjerne, men er bleven den ufri-villige Aarsag, og hans Foredrag Lejligheden, om end uden hans Hensigt.

Pastor Prips indledende Foredrag, som det (^{17/11}) findes refereret, strejfer ind paa altfor mange Omraader til, at det her kan fyldestgjørende, altsaa indgaaende, besvares; men Lejligheden frembyder sig nok til efterhaanden at gjøre det. Ikke maa det derfor tros, hvad en Referent til „Fyens Stiftstidende“ siger, at nemlig de kath. Præster ere snilde nok til, ikke strax at meddele Folk den hele Lære — som om der blev brugt frimurerisk Fremgangsmaade hos os. Naturligvis lader vor hele Lære sig ikke nogenlunde udførlig fremsætte i en Bladartikel eller Prædiken eller Undervisningstime; hvo der vil kjende det Hele, kan læse sig det til i Deharbe: Fuldstændig Lærebog for kath. Kristne (Kr. 1,50 indbunden). Men det kunne alle vi bevidne, der ere konverterede, at i Undervisningen, som gaar forud for Optagelsen og almindeligvis varer et Fjerdingaar, blev alt væsentligt og mangt mindre væsentligt os sagt.

Pastor Jespersens Artikel med de opstillede Punkter glædede mig forsaavidt, at den er til at forhandle klart om; det er ikke Visvas som Lægmandens d. ^{24/11}; ved at læse den sidstes Indlæg paatrængte sig mig vor

danske Sprogbrugs Modsætning mellem „Læg“ og „Lærd“ paa en Maade, som aldrig før.

Vi slaa Sømmet paa Hovedet, naar vi tage fat paa Spørgsmaalet Nr. 5 og 6. Pastor Prip holder Foredrag om den dansk-lutherske Statskirkelæres Forhold til Katholiker og andre „afvigende“ Kirkesamfund, hvilken Betegnelse med Rette er bleven tilbagevist fra katholsk Side. Det, som afviger, forudsætter nemlig noget bestaaende, hvorfra det kan vige af. Tale vi altsaa om Katholiker og Lutheranere, da er Lutheranismen den afvigende; for Katholicismen er det ældste af de to Samfund. Og saaledes bliver ikke den kath. Kirke at slaa i Hartkorn med de andre fra Statskirken forskjellige Trossamfund, hvorimod baade disse og den som afvigende staa paa den ene Side, og Katholicismen som den gamle paa den anden Side.

Nu spørges der, om vi (Pastor Prip kunde gjerne spare sig Skjældsordet Papister, da han kjender Ordet Katholik, og Enhver forstaar dette) anse Sekterne for i en saadan Grad afvegne fra os, at deres Lære bør betegnes som en ny Religion og Luther derfor som Religionsstifter. Tager man Ordet „ny Religion“ i dets snævrere Betydning, da kan hverken Muhamedanismen eller Lutheranismen kaldes saaledes, eftersom begge bibeholdt noget af det bestaaende Gamle. Tages det derimod i dets gængse Betydning — den katholske Religion, den lutherske, den reformerte Religion — da er tilvisse Luther Stifter af en ny Religion: Religionsstifter; og i denne Forstand bliver det ensbetydende med Religionsparti-Stifter. Den af Pastor Whitte brugte Betegnelse af Luther er altsaa meget korrekt; skulde vi efter Pastor Jespersens Ønske tage andet Udtryk, vidste jeg intet mere træffende end *Deformator*; men af Hensynsfuldhed bruge vi hverken det eller *Kjætter* o. l.

Lutheranerne udgjøre et nystiftet Religionsparti;

dog ere de Kristne ifølge Daaben. Ere de derfor ogsaa Medlemmer af Kristi Kirke?

Der gives ifølge hans Erklæring (Matth. 16, 18) kun en eneste Kirke, d. v. s. et eneste sandt Trosamfund. Denne Kirke maa være synlig, da Frelseren henviser Menneskene til at høre : lyde den, under Saligheds Fortabelse (Matth. 18, 17). Selve den augsburgske Trosbekjendelses Definition af „Kirke“, nemlig, at den er de Helliges Samfund, i hvilket Evangeliet rettelig forkyndes og Sakramenterne rettelig forvaltes — er en Bekjendelse af Kirkens Synlighed. Hvor er saa den synlige og eneste Kirke? Da denne af Kristus er gjort til det nødvendige Middel til Opnaaelse af Saligheden, maa den være let findelig, altsaa let kjendelig; og Kjendetegnene fremfører den nicæiske Trosbekjendelse: en, hellig, almindelig (katholsk), apostolisk. Intet af de i Tidernes Løb fremstaaede protestantiske Trosamfund kan opvise disse Kjendetegn, det formaar alene den fra Apostlenes Dage bestaaende over hele Verden udbredte og ved Troens fuldstændige Enhed glimrende katholske Kirke. Altsaa er „Pavekirken“ Kristi eneste Kirke, og hvo der har skilt sig fra den, staar trods sin Daab udenfor Kirken. — Da imidlertid mangan Ikkekatholik lever uden Tvivl om sin Tros Rigtighed, vil Gud vistnok lade Naade gaa for Ret med Hensyn til Vedkommendes *uforskyldte* Uvidenhed. Ifald disse tillige leve i Sandhed kristeligt — enten uden at skille sig fra Gud ved Synd, eller efter Synden oprigtigt angrende denne — da regne vi dem som det de ved Daaben bleve: som Medlemmer af Kristi Kirke; de høre til Kirkens Sjæl, til den usynlige Kirke, men ikke til dens Legeme, den synlige Kirke. Enhver Protestant staar da i sin Egenskab af Ikkekatholik udenfor Kirken, men kan under den særlige Omstændighed af 1) Mangel paa Lejlighed til bedre Kjendskab, og 2) kristelig Vandel, høre til Kirken. Men for Protestanterne bliver Saligheds Opnaaelse vanskeligere og usik-

rere end for Katholikerne, fordi hine have stængt sig ude fra Kirkens Naademidler, navnlig fra Nydelsen af Herrens sande Legeme og Blod og fra det af ham selv indstiftede Bodens Sakrament samt fra den tilfordelige Udlæggelse af Bibelen. Og det er for alle dem, som have hørt noget af nærværende Forhandlinger, blevet en Samvittighedspligt fordomsfrit at søge nærmere Oplysning, hvor den er at finde — „havde vi ikke talet, da havde de ingen Synd!“

Hvor nødvendig Oplysning om religiøs Sandhed er herhjemme, skal jeg blot vise med et Par Udtalelser fra lutherske Gejstliges Side. Provst S. Houge erklærer: Det fremgaar desværre til Overflod af Diskussionerne om kirkelige Emner, saavel i som udenfor de kirkelige Møder, hvor uklare og forskellige Meningerne ere blandt Præster og Lægfolk. Og Provst Kofoed-Hansen hævder som sin Erfaring, at ligesom den religiøse Uvidenhed overhovedet er forbavsende stor herhjemme, saaledes haves om Katholicismen ofte de mest taabelige Begreber.

*

*

*

Skjønt Pastor Prip nok ikke har bestemt sine Foredrag til at refereres, men kun „af Hensyn til Sagens Vigtighed“ har tilladt, at dette sker, saa gjengives de dog med fuldstændig anførte Skriftsteder og Citater. Naar det samme ikke sker med vore Foredrag — maaske med Hensyn til Sagens Vigtighed — da er det en stedmoderlig Behandling, saa jeg tillader mig herved at føje til Referatet af mit Foredrag om Guds Moder et Par Steder, jeg anførte ud af højst interessante lutherske Skrifter.

Den i 1577 affattede prot. Trosbekjendelse Konkordieformlen siger (p I a VIII n. 7): „Med Rette kaldes Jomfru Maria *Guds Moder* og er det i Sandhed“ — overensstemmende 1) med de kath. Kirkeforsamlinger i 430 & 31, der erklærer: „Hvo der ikke anerkjender,

at den hellige Jomfru er Gudsmoder, da han dog fødte Guds menneskevordne Ord efter Kjødet, han være udstødt af Kirken“; 2) med Luk. 1, 43: Hvi times mig dette, at min Herres Moder kommer til mig. Luther skriver (*In Magnif.*): „Fordi Maria blev Guds Moder, blev hende en Forrang til Del, saa høj, saa umaadelig, at den *overgaar al Forstand*. Det er Roden til hele hendes Ære og Salighed, at der i den ganske Menne-skeslægt kun findes den eneste, alle overlegne Person, hvem ingen staar lige, efterdi hun har Søn tilfælles med den himmelske Fader. I det ene Ord, Gudsmoder-navnet, indesluttet hendes hele Ære, saa ingen kan sige noget større om hende, havde han end saa mange Tunger, som Jorden har Blomster og Urter, som Himlen har Stjerner og Havet Sandkorn“ — overensstemmende 1) med Stedet i Vorfrues Tidebog (*Offic. parv. ad Matut.*), hvilken Christian Pedersen fra Svendborg saa smukt har oversat: „Hellige og lydeløse Jomfru, jeg ved ikke, med hvilke Lovsange jeg værdig skal prise dig, thi du har i det Skjød baaret ham, som Himlene ikke formaa at fatte“; 2) med Luk. 1, 28: Du benaadede (fuld af Naade) du velsignede iblandt Kvinder. Luther skriver i samme Bog: „Skjønt Maria anerkjendte Guds overstrømmende Værker i hende, bevarede hun dog et saadant Sindelag, at hun ikke hævede sig over det ringeste Menneske paa Jorden“ overensstemmende 1) med Kirkens stadige Ord; 2) med Luk. 1, 48: Han har set ned til sin Tjenerindes Ringhed. Luther skriver (*Post. maj. circa Evang. fest i Conc. Mariæ*): „Det var ret og billigt, at Marias Person blev bevaret fra Arvesynden, efterdi Guds Søn af hende skulde antage det Kjød“, der skulde overvinde alle Synder“ — overensstemmende 1) med de af s. Avgustin for halvandet Tusinde Aar siden udtalte Ord, hvilke Tridentinerkonceliet gjorde til sine (*Sess. V De pecc. orig. Nr. 5*): „Hvor Talen er om Maria, vil Kirken vide den salige og ubesmittede Jomfru Maria, Guds Moder undtagen“; samt (*Sess. V can.*

23): „Om den salige Jomfru fastholder Kirken, at ved særlig Forret fra Gud undgik hun i sit hele Liv alle, selv tilgivelige Synder“; 2) med Gen. 3, 15 og Luk. 1, 28. Den 4de schmalkaldiske Artikel, affattet af Luther i 1536, lyder: Sønneren er bleven Menneske, idet han fødtes af Maria den *rene, hellige, altid Jomfru* — overensstemmende med den kath. Kirkeforsamling i 680, der erklærer Vorfrues ukrænkede Jomfrudom før, i og efter Jesu Fødsel for uomtvistelig — hvorfor Luther ogsaa slutter Kapitlet med følgende Bemærkning: Angaaende nævnte Artikel er der ingen Strid mellem os (Lutheranerne og Modparten, Kirken)“. Herved maa det Spørgsmaal paatrænge sig enhver: Er vi fremdeles Lutheranere? og Svaret bliver Nej! Provst Kofoed-Hansen behandler dette Spørgsmaal i sine to Smaaskrifter: Er vi fremdeles Lutheranerne? og Fornødent Gjenmæle; hvilke faas i alle Boglader. Fremdeles maa enhver slutte, at Vorfrue intet *almindelig* : dagligdags Menneske var, men at hun staar endnu langt højere *over* det almindelige end den, som mener sligt, staar *under* det almindelige i Kundskab og kristelig Sans. Paa samme Maade om end ikke i samme Grad er Sct. Peter og alle Kirkens øvrige store Hellige ikke dagligdags Mennesker, men fremragende og ualmindelige Personer. Og saa endnu et: Hvo der mener at vinde Sønnens Kjærlighed ved at plyndre Moderen for hendes Storhed og drage hende i Skarnet tager sikkert højlig fejl. Hellere skulde vedkommende med Grundtvig synge (Salme 373):

Gud os gav sin Søn til Broder
 Jesus Kristus, Gud og Mand.
Salig prise vi hans Moder
Himlens Brud i Jomfrustand.

„Nidkjærhed, men ikke med Kundskab“.

(Af —r.) I

„Svendborg Amtstidende“ meddelte i sit Nr. 280, at Hr Pastor *Prip* Dagen i Forvejen atter havde holdt et Foredrag om Katholicismen i Vor Frue Kirke i Svendborg, og at der havde indfundet sig saa mange Tilhørere som Kirken kunde rumme.

Pastorens Nidkjærhed maa paaskjønnnes! Men ved at læse Referatet kom vi uvilkaarlig til at mindes, at Apostelen i sit Romerbrev (10, 2) dadler visse Folk for nok at „have Nidkjærhed, men *ikke med Kundskab*“. Enhver, som vil tale om noget, maa være sig bevist at have de fornødne Kundskaber om det, han agter at tale om. Pastor Prip er Gejstlig, Sjælesørger, Sognepræst; han indbød som saadan sine Sognebørn til Sognekirken til et offentligt Foredrag om et eminent brændende Spørgsmaal, om den kath. Kirke og dens Lære. Var Pastoren sig bevidst at have de fornødne Kundskaber om den? Det er ikke vor Sag at dømme derom; der er en anden, som dømmer.

Hvad vi kunne og bør sige, er, at *hans Foredrag* efter det anførte Avis-Referat, indeholdt 6 à 8 grove *Urigtigheder* angaaende vor hellige Kirke.

Det er ikke os, der har begyndt Striden; det er andre, der bære Ansvarret derfor. Men siden den er begyndt og Publikum's Opmærksomhed er henvendt paa den, skylder „Nord. Ugebl.“ sine Læsere at afparere de Slag, der føres mod vor hellige Moder, Kirken. Ser saa Angriberen sig og sin Vankundighed blottet for Publikum's Øjne, maa han tilskrive sig selv det. Vi hidsætte hans vrang Paastande, saa vidt muligt ordret og tillade os kun nogle faa Ord til Oplysning om Sandheden.

Første Urigtighed: „Katholikerne paastaa, at vi — Protestanterne — *ingen Sakramenter* have“.

Nej, Hr. Pastor, vi paastaa, at Protestanterne have

2 (to) hellige Sakramenter: *Daaben* og *Ægteskabet*. De ejer dog vist den katholske Katekismus (Aarhus, Brn. Backhausen 1879), der nu bruges i alle vore Skoler; uden at have læst den, vil De dog ikke vove at holde polemiske Foredrag om vor Kirkes Lære; men skulde De alligevel endnu ikke være i Besiddelse af den, saa kan De let faa den hos Hr. Pastor Whitte¹⁾. Se, i den staar Spørgsmaalet 501: Hvem kan gyldig døbe? Og der svares: *Ethvert Menneske*. De er Præst i den dansk-lutherske Folkekirke; De døber mange Børn. Vi Katholiker tro, at De derved renser disse Børn for Arvesynden og aabner Himlens Port for dem, at De meddeler dem Daabens Sakramente, naar de blot helder Vand paa Hovedet af dem og samtidig udtaler de Ord: Jeg døber dig i Faderens og Sønnens og den Helligaands Navn, eller, om De hellere vil: Jeg døber dig i Navnet Faderens og Sønnens og den Helligaands.

Jeg kjender ikke noget til deres huslige Forhold; men jeg tager næppe Fejl, naar jeg forudsætter, at De er gift. Men hvis saa er, da tro vi Katholiker, at De ved at gifte Dem har annammet og meddelt et helligt Sakramente. Gud har knyttet sin Naade til det gjensidige Jaord, De paa Bryllupsdagen gav Deres Brud og hun gav Dem, lige saa vel som han knytter sin Naade til det Døbevand, som flyder af Deres Haand. Daaben giver Naade til at leve som en ægte Kristen; Ægteskabets Sakramente giver de kristne Brudfolk Naade til at leve som ægte kristne Ægtefæller og i Overbærenhed og Endrægtighed at bære Ægtestandens tunge Byrde paa Livstid. Vi vide godt, De deler ikke denne dybe Opfattelse af Ægteskabet. Det kan endogsaa være, at den synes Dem altfor liberal. Men den er katholsk Kirkelære. Det er netop 23 Aar siden, at Paven udsendte den berømte „Syllabus“, en „Fortegnelse over Nutidens Hovedvildfarelser.“ Den fremkaldte

¹⁾ Faas alle vegne hos de kath. Gejstlige, det indbundne Exempl. for 80 Øre.

en øredøvende Larm; et Ramaskrig hørtes fra alle Kanter: „Se, hvor reaktionære Katholikerne ere! Paven vil skrue Verdens Gang 400 Aar tilbage! Han kaster Fejdehandsken foran alle den nyere Tids Fremskridt“. Alle Liberalismens Repræsentanter raabte saaledes i Munden paa hverandre. Faa læste Syllabus; endnu færre studerede den for rigtig at forstaa den. De har vel heller ikke læst den; ellers havde De fundet i den reaktionære Syllabus den Sætning (Nr. 73): „En ægte-skabelig Kontrakt imellem *Kristne* er *altid* et *Sakramente*“. Der siges „imellem *Kristne*“, altsaa imellem alle Døbte; ikke blot „imellem katholske *Kristne*“. Der siges „altid“, om end de kristne Brudefolk ikke vide det, om de end nægte det, som Protestanterne gjøre: tager en kristen Mand en kristen Kvinde til Ægte, saa annamme begge et helligt Sakramente, med mindre en Ægteskabshindring betager dem Muligheden for at ægte hinanden. Det er katholsk Lære.

Anden Urigtighed: „Den katholske Hustru faar i Skriftestolen aldrig andet at høre om sin ikke katholske Mand, end at han er en *ugudelig, fortabt, Kjætter*“.

Sandheden er: hun faar *ingen af Delene* at høre, hverken at han er en *Kjætter*, eller at han er *ugudelig*, eller at han er *fortabt*. I Skriftestolen faar hun muligvis aldrig i hele sit Liv at høre om ham, hvis hun nemlig af sig selv opfylder sine Pligter imod ham. Men før en katholsk Kvinde vies til en ikke katholsk Mand, siger Præsten til hende *udenfor* Skriftestolen, om det saa skulde være, i selve Mandens Paahør: „Deres Forlovede er ikke paa den Vej, Kristus har banet, for ad den at føre *alle* Mennesker til Salighed; han er paa *Vildspo.*¹⁾ Om han nu end *kan* naa Saligheden, saa længe han uden svær Skyld ikke ser den ene rigtige

1) Præsten siger ikke: „Han er en *Kjætter*“. Ved „*Kjætter*“ forstaaes en, der *haardnakket* og *stivsindet* holder fast ved en falsk religiøs Anskuelse.

Vej, saa vil det dog falde ham langt vanskeligere end Dem og os andre Katholiker. Vi have Kristi rene, uformindskede Sandhed, det hellige Messeoffer og samfulde 7 Sakramenter og iblandt dem Skriftemaalet og den hellige Kommunion. Han finder i sin Tro intet Offer, af Sakramenterne kun de 2 og af Kristi Lære kun Brudstykker, og de ere oven i Kjøbet blandede med vrang Anskuelse. Derfor forpligter kristelig Kjærlighed Dem til at bede for deres Mands Sjælefrelse, til at give ham et godt Exempel ved samvittighedsfuldt at opfylde alle Deres Pligter som ivrig Katholik og kjærlig Ægtefælle, samt til ved et godt Ord i rette Tid at lære ham den rette Himmelvej at kjende og sætte Mod i ham til at betræde den“.

Det er det, som den katholske Kirke vidner om sig selv; den kalder sig den „enesaliggjørende“ i den Forstand, at den er den ene Vej til Saligheden, som Kristus har banet for alle, at den alene har faaet Fuldmagt og Midler til at føre alle til Himlen; men den paastaar paa ingen Maade, at alle de, som ikke bekjende sig til den, ere „ugudelige, fortabte Kjættere.“ Den katholske Pige, som mener at skulde gifte sig med en Protestant trods alt, hvad der kan og bør siges mod blandede Ægteskaber, véd dette ganske godt. Det har hun læst i vor Katekismus. Den lærer nemlig (Sp 203—221—223): Kristus har kun indstiftet én enig Kirke, ikke to eller flere, ejheller én, der skal være splidagtig i sig selv; denne ene Kirke er den romersk-katholske; den skal føre alle Mennesker til Salighed ved sin Lære, sine Bud og ved Meddelelsen af alle Naademidler; den er det eneste *ordentlige* Middel til Salighed. Saa spørges der udtrykkelig:

„Hvad følger heraf med Hensyn til de Kristne, som af uforskyldt Uvidenhed ikke høre til den katholske Kirkes synlige Samfund? Og derpaa svares ordret: „At saadanne alene **kunne** blive salige ved *overordentlige*

Midler“. De *kunne* altsaa dog blive salige efter katholsk Lære; de ere ikke alle „ugudelige, fortabte“.

Vi haabe endog, at *mange virkelig* blive salige. Katekismen anføre eksempelvis som et overordentlig Middel „fuldkommen Anger“ d. e. Anger over sine Synder af sand Kjærlighed til Gud. Vi antage gjerne at mangen Protestant anvender dette Middel, maaske *ubevidst*. Er det vel saa vanskeligt eller sker det vel saa sjælden, at en Kristen, f. Ex. ved Synet af den Korsfæstedes Billede, af Guds Naade vækkes til oprigtig Kjærlighed til vor Frelser, der elsker os med en ubegribelig Kjærlighed? at han saa uvilkaarlig ved Tanken om sine Synder kommer til at angre og fortryde dem af Hjærtet, fordi han derved er bleven Skyld i sin elskelige Frelsers bitre Lidelse og forsmædelige Død? og at der saa kan siges om ham, at meget bliver ham forladt, fordi han elsker meget? Skriftemaalet er rigtignok ordentligvis det eneste Middel til at faa en svær Synd forladt; men i et overordentligt Tilfælde, hvis En ikke kan skrifte, kan han frelses ved kun at angre sin Synd af sand Kjærlighed til den uendelig elskelige Gud (S. Katek. Spp. 601. 602.)

Alt dette er almindelig katholsk Kirkelære; alt dette hører til den katholske Børnelærdom. Hvordan kan en luthersk Gejstlig da paastaa: „en katholsk Kvinde faar ikke andet at høre om sin ikke katholske Mand, end at han er en ugudelig, fortabt Kjætter!“? Nej, hun véd som Katholik, og om fornødent, faar hun det at høre: „Han er Deres Medkristen; elsk ham. Han er Deres Ægteherre; De bør være ham hengiven med ubrødelig Troskab og inderlig, virksom, offervillig Kjærlighed. Han kan frelses; Guds Vilje er, at han skal frelses: Gjør Deres for at han virkelig frelses.“

Hr. Pastor Prip siger, at vi Katholiker har givet os Paven i Vold. Derom skal vi senere sige et Ord endnu. Men lad os imidlertid antage det. Selve denne hans Paastand modbeviser ham. Det er først

33 Aar siden, at en Pave — den middelalderlige reaktionære Pius IX — løftede sin Røst ved en særdeles højtidelig Lejlighed, saa hele Verden kunde høre den. I Allokutionen af 9. Dec. 1854 sagde han blandt andet: „De, som ere uvidende om den sande Religion, have *ingen Skyld* i saa Henseende i Herrens Øjne, saafremt deres *Uvidenhed er uovervindelig, (uforskyldt)*. Men hvem vilde fordriste sig til at paastaa, at han kunde nøje angive Grænsen for denne [uovervindelige] Uvidenhed, da jo Folkeslagene, Egnene, Karaktererne og mange andre Omstændigheder ere indbyrdes meget forskellige. Saalænge vi betyngede med dette dødelige Legemes Byrde, dvæle paa Jorden, lad os efter den katholske Lære holde urokkelig fast ved, at der kun gives én Gud, én Tro, én Daab. Videre tør vi ikke gaa i vore Efterforskninger“; dømme maa vi ingen, om han end ikke udvortes bekjender sig til den éne, sande og saliggjørende Tro.

(Fortsættes.)

Pave-Jubilæet.

Nærmere og nærmere kommer den festlige Dag, paa hvilken Kirkens synlige Overhoved, vor h. Fader, Pave Leo XIII for 50 Aar siden frembar sit første hellige Messeoffer. Fra alle Kanter strømmer der Efterretninger ind om Festgaver, som dels ere sendte til Rom, dels forberedes til Afsendelse fra alle den katholske Kristenheds Bispedømmer, fra de rigeste Menigheder i de store Stæder, saa vel som fra de fattigste Missionsstationer i en eller anden Afkrog af Verden. Disse Gaver samles til en Udstilling i Vatikanets Sale. Galerierne, som fra Begyndelsen af vare bestemte til Udstillingen have for længe siden vist sig at være for

smaa, og nye provisoriske Tilbygninger blive stadig opførte i Vatikanets Haver. Paa Grund af denne store Tilstrømning er det bleven en Umulighed, at faa Udstillingen færdig til den fastsatte Tid, og det tidligere vedtagne Festprogram er derfor bleven omændret en Del. Det nye Program er af Kardinals-Kommissionen fastsat saaledes:

Den 31. December modtager Paven i Audients den internationale Forening af Ind- og Udlandets Deputerede, som overrækker den h. Fader en Sum Peterspenge, saak. Messestipendium, der er indsamlet i forskellige Bispedømmer og Missionslande og som beløber sig til nogle Millioner Kroner. — Den 1. Januar frembærer Leo XIII det h. Messeoffer i Sct. Peterskirken. Hovedindgangen fra Peterspladsen forbliver lukket, og kun de med Kort forsynede Personer faa Adgang til Kirken gennem Sakristiet. 60,000 Adgangskort ville blive uddelte. Efter Messen lyser den h. Fader, fra en særlig dertil indrettet „Loggia“ inde i Kirken, den pavelige Velsignelse *urbi et orbi* (over Byen Rom og over hele Jorden), som Paverne forhen lyste den paa Paaskefesten fra „Loggiaen“ ud mod Peterspladsen. — Den 2. Januar afholdes en festlig akademisk Sammenkomst i Sct. Laurentius Kirken. Ved denne Lejlighed ville berømte Talere, deriblandt flere Kardinaler, minde om forskellige Begivenheder under Leo XIII's Regering — Den 3. Jan. modtages det store Pilegrimstog, som omfatter Deputerede fra samtlige italienske Bispedømmer. — Den 4. og 5. Januar modtages alle de udenlandske Deputationer. — Den 6. Januar (Hellig tre Kongers Fest) aabnes den vatikanske Udstilling af den h. Fader i Nærværelse af Kardinalskollegiet, de fremmede Magters Gesandtskaber og andre notable Fremmede. — Den 6. til 14. Januar er Audients, hvortil Pilegrimene, grupperede efter deres Nationalitet, have Adgang. — Den 14. Januar finder den højtidelige Ka-

nonisation af forskjellige Hellige Sted i det dertil indrettede Kapel oven over Peterskirkens Hovedportal.

Den h. Fader har som bekjendt anordnet, at der affattes en beskrivende Katalog over alle de indsendte Gaver, som blive udstillede. Det er næsten umuligt endog blot tilnærmelsesvis at give en Beskrivelse af alle de Kostbarheder, som Dag for Dag indtræffe til Rom. For at give en Prøve, ville vi kun nævne, hvad der ifølge „Tyd“ er ankommet alene fra Italien i de første otte Dage af November: 100 Kister med Gaver fra Bispedømmet Majland, 70 Kister fra Saluzzo, 38 Kasser kirkelige Sager fra Padua, 12 fra Palermo, 72 fra Vigevano, o. s. v. Fra Udlandet: Flere Hundrede Kasser fra Belgien, 80 fra Holland, hele Vognladninger fra Tyskland, Østerrig, Frankrig, Spanien, Portugal; 50 Centner Sandeltræ fra Australien, 8 Kasser Kunstgjenstande fra Kalkutta, 7 Kister fra Kolumbia i Amerika, 12 Kister fra Brasilien, 7 Kasser fra Liang-nan i Kina, et Oliemaleri fra Vaisenhuset i Tou-se-ve, Provins Schanghai i Kina, 26 Kasser fra Øen Ceylon; mange Industrigjenstande fra Indfødte i Afrika, fra Missionen i Zanzibar, o. s. v.

En opløftende Følelse bemægtiger sig Enhver ved Synet af disse Beviser paa Kjærlighed og Hengivenhed for Kirkens synlige Overhoved, Beviser, som i Form af Gaver fra hele Kristenheden sendes til Rom. Er den rige Fylde af Kostbarheder, som skjænkes den h. Fader fra dette eller hint Bispedømme, ligefrem overvældende og forbausende, saa fortjene de beskedne, men af et godt Hjærte ydede Gaver fra fattigere Menigheder, dog ikke mindre Agtelse og Beundring. Er det f. Ex. ikke rørende, at høre, at de fattige Søstre i et lille Kloster i en af Palætinæns øde Egne have opsparret 9 Kilogram Olivenolie, som de selv have indhøstet og sendt til den h. Fader, med Bøn om, at han vilde benytte den til den evige Lampe i sit Huskapel. Det var desuden faldet Søstrene vanskeligt i deres Fat-

tigdom, at bringe de til Sendelsens Frankering til Rom nødvendige Penge sammen, og det lykkedes dem kun ved ydermere at indskrænke deres tarvelige Levemaade i flere Maaneder. Hvem mindes vel ikke her Lignelsen om den fattige Enkes Skjærv!

— Den forhenværende italienske Deputerede, *Fazzari*, tidligere Garibaldist og nu ivrig Talsmand for Udsoningen mellem Italien og den h. Stol, har sendt den h. Fader en Jubilæumsgave, en antik Skaal, som i flere Hundrede Aar har været opbevaret paa Musæet i Peking. Af den interessante Skrivelse, som ledsager Gaven, fremhæve vi følgende: „Det vilde for den italienske Enhed sikkert være den skjønneste Dag i dens Historie, den Dag, paa hvilken den udsonede sig med det katholske Rom, med dette Rom, hvori Kirkens øverste Hyrde har sit naturlige Sæde og stedse maa have det, Paven hvis ophøjede Person ikke alene repræsenterer vore Fædres Tro, men som ogsaa er et Fredens og Endrægtighedens Symbol for os. Paa den Dag, da Savoyens Dynasties hæderfulde Scepter styrkedes ved Deres Helligheds Velsignelse, vilde det, uden anden Hjælp og under heldbringende Frihed, kunde hellige sig Handelens og Industriens Udvikling. Kun ved Hjælp af denne Udsoning vil vort Fædreland kunne grundfæste for sig en virkelig Velstand, som udstrækker sig fra det kongelige Palads indtil den beskedneste Hytte, kun derved vil man kunne gjøre en Ende paa denne Periode af sekterisk Aand og Bedrageri, som desværre har bestaaet altfor længe“.

— Den 6. December ankom *Hertugen af Norfolk*, Dronningen af Englands Special-Gesandt, til Rom, og vilde blive modtaget en af de nærmeste Dage af Leo XIII. Man mener at Hertugen har faaet et overordentlig vigtigt politisk Hverv, og at Gjenoprettelsen af et engelsk diplomatisk Gesandtskab ved Vatikanet er besluttet i Princippet. Da Lord *Lyons*, den engelske Gesandt i Frankrig, blev kaldt tilbage fra Gesandt-

skabsposten i Paris, betegnede man ham almindelig som Dronning Viktorias første Gesandt hos Paven; men desværre er han nu saa uventet død, efter at han, som meddelt i forrige Nummer, kort i Forvejen havde forladt Protestantismen og var vendt tilbage til den katolske Kirke.

— Samme Dag som Hertugen af Norfolk ankom til Rom, modtog den h. Fader den russiske Storfyrstinde *Olga Feodorovna* i Audients.

Jubilæumsgaverne.

Henved 3000 Mennesker toge i Søndags *Jubilæumsgaverne* i Øjesyn, Tilstrømningen var lige stærk hele Dagen fra Kl. 11—5, og da hverken Trappen eller Forsamlingsværelset i Sct. Ansgars Præstebolig egnede sig til at tage imod en saa uventet Sværm af Besøgende, kneb det flere Gange i høj Grad med at skaffe Passage tilveje. Publikums rolige og sindige Optræden bidrog imidlertid ikke lidet til at fjærne Vanskelighederne, saa at Udstillingen efter Omstændighederne forløb overordentlig heldig. Paa et Bord, der strakte sig langs den ene Væg i Forsamlingsværelset, der var draperet med de pavelige Farver, gult og hvidt, og Symbolerne paa den pavelige Værdighed, Tiaraen og Nøglerne, henlaa Størstedelen af de indsendte Pergamentsblade, ialt 25. De ere alle mere eller mindre kunstnerisk udførte, dels som Pennetegninger og Lithografier, dels som Olie- og Akvarelmalerier. Provindsbladene ere alle udførte med Dygtighed og Kunst, navnlig Kolding Menigheds Pennetegning (Appelt), der under en smukt udført gothisk Bue fremstillede den katolske Kirke i Kolding, indfattet i en

Fredericia (Lithogr. Scheuer), Randers (Lithogr. Simon-
sen), Svendborg og Odense vare alle mødte med smaa
Kunstværker, navnlig i kaligrafisk Henseende. Horsens
havde indsendt et smukt Dilletantarbejde af Hr. Lærer
Holst og Aarhus fire nette Blade fra Menighedens fire
Foreninger: Begge Mariakongregationerne, Jesu Barn-
domsforening og den levende Rosenkrans' Forening.
Sct. Andreas Kollegiet paa Ordrupshøj mødte med et
usædvanlig smukt udført Arbejde i Akvarelfarver, der
vidnede baade om en fin kunstnerisk Smag og sjælden
Taalmodighed. De øvrige fjorten Blade vare indsendte
fra de kjøbenhavnske Foreninger: Sangforeningens,
tildels udført som Akvarel af *Knud Gamborg*, var
baade i Henseende til Komposition og Udførelse det
smukkeste; Sct. Josephs Gildets, udført af Kaligraf
Petersen, indtog ligeledes en fremragende Plads blandt
de kjøbenhavnske Blade, navnlig beundredes i høj Grad
det smukt udførte, udtryksfulde Billede af den h. Familie,
som Kunstneren med stor Dygtighed havde gjengivet
efter et Staalstik. Ansgariusforeningens Blad præsen-
terede sig som et Kunstværk i Haandforgyldning, udført
ved Hjælp af ca. 100 Stempler af Hr. Bogbindermester
Oskar Petersen med en overordentlig Nøjagtighed og
Smag; den forgyldte Inskription derimod, som blandt
andet gjengav „Nordisk Ugeblad“s første Side i Miniatur-
format, var trykt i *Rasmussen & Olsens* Bogtrykkeri.
Elisabethforeningens Pergament, der var udført i Olie
af en herværende yngre Kunstner, *O. Petersen*, fremviste
to smukt udførte Billeder af den h. Vincents af Paul
og Elisabeth af Thyringen. Blandt Dilletantarbejderne
maa navnlig fremhæves Svendeforeningens, udført af
Hr. *Aug. Hoffmann*. I det ene Hjørne saaes Svende-
forenings-Lokalet, overordentlig net udført i Akvarel-
farver, i det andet Foreningens Vaaben. Kompositionen
saavel som Udførelsen vidnede om et smukt Talent og
Akkuratesse. Hr. Pianofortestemmer *Benzons* Perga-
ment for Vincentskonferentserne var snarere et lille

Kunstværk end et Dilletantarbejde; det var udført Olie som et gothisk Tempel, med smagfuldt sammenstillede Farver, et akkurat og fint udført Arbejde. — Sluttelig maa endnu nævnes den tredie Ordens smukke Pergament med den h. Franciskus' Billede i Olie, og Frk. *Buchholzers* forskjellige Blade for Mariaforeningen, Ynglingekongregationen, Tyendeforeningen og den levende Rosenkrans' Forening, alle smukt udførte i Olie, samt Hr. *Monnets* Blade i Akvarel for Unio, Mariakongregationen for Mænd, Syge- og Ligkassen samt Mødreforeningen, der alle vidnede om en rig Fantasi og Forstaaelse for det Symbolske.

Det smukkeste blandt Pergamentsbladene er uden Tvivl *Hovedadressen* fra alle Præfektorets Katholiker. Et Kunstværk, der er udført efter angelsaksiske Motiver af *Hans Tegner* og fremstiller i en Ramme af Ornamenter Billederne af Danmarks Skytshelgener, den h. Ansgar og den h. Kong Knud. I Hjørnerne ses Symbolerne paa de fire Evangelister. Inskriptionen er udført med en tilsvarende Skrift af Hr. Translatør *Kretz* og vidner om stor kaligrafisk Færdighed.

(Sluttet).

Kirkelig Kalønder.

Søndag den 18. December. 4. Søndag i Adv. — 19. M. Forventning af Frelserens Fødsel. — 20. Ti. Ferialdag. — 21. O. (Fastedag) Thomas, Apostel. — 22 To. Ferialdag. — 23. F. (Fastedag.) Ferialdag. — 24. L. Vigiliefastedag til Julefesten.

Søndag den 25. December. Guds Søns Fødsel i Kjødet. Første Juledag. I Sct. Ansgars Kirke: Første Levitmesse med Prædiken Kl. 5 Morgen; derefter hh. Messer. Kl. 10 anden Levitmesse med Prædiken. Aften Kl. 6 Festandagt med Prædiken.

Mariakongregationen for Ynglinge holder Fælleskommunion idag Søndag den 18. December. Kl. 8, i Jesu Hjærtens Kapel.

Den levende Rosenkrans' Forening holder Møde med Exhortation idag Søndag den 18. Decbr., Kl. ca. 1 1/2, Form., i Klostret paa Tolbodvej.

Unio. Ildag Søndag den 18. December, Kl. 9 præcis: historisk Foredrag. Thema: Danmark ved Slutningen af Middelalderen.

Tirsdag den 20. December, Kl. 8 $\frac{1}{4}$, lader Elisabethforeningen læse en h. Sjølemesse i Sct. Ansgars Kirke for sit afdøde Medlem, Enkekammerherreinde Riegels.

En tro, skolefri Pige kan strax faa stadig Beskæftigelse hos en Familie her i Byen. Redaktionen anviser.

Tegnekontoret,

21, Amagertorv 21.

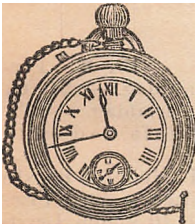
Paategning udføres paa alle Stoffer til meget billige Priser.
Bravi-Bertini.

Katholsk Literatur: Gibbons: Vore Fædres Tro, 1 Kr, 50 Øre; Grøder: Det katholske Trosprincip, 1 Kr. 50 Øre; Coppenrath: Romerkirken, 50 Øre; faas hos Hr. Hofboghandler Andr. Høst & Søn, Gothersgade 49, Kjøbenhavn.

Billige Julogaver. Et stort Parti elegante Paraplyer anbefales som billige og passende Julegaver. Dameparaplyer fra 1 Kr. 85 Øre; Herre- do. fra 2 Kr. Stokke, Piber, Cigarrør, Cigarfoderaler, Portemonæer, Brevtasker og elegante Syæsker forefindes i stort Udvalg. Et Parti Ravsager bortsælges til betydelig nedsatte Priser. **C. A. Roland**, Frederiksberggade 22.

Devotionaliehandelen (Gammeltorv 4,) anbefaler sig med smukke og passende Julegaver. Blandt andet fremhæves: Større og mindre Krybber, Kors, Statuetter, Vievandskar, Rosenkranse og Billeder. Tillige henledes Opmærksomheden paa et smukt Udvalg af Statuetter og Billeder af Leo XIII.

A. E. Olsen,
Uhr- og optisk Instrumentmager,
8, Borbjerggade 8,

(3die Sted fra Gothersgade)

anbefaler som nyttige Julegaver et stort Udvalg af Guld- og Sølv-Lommeuhre, alle Slags Stueuhre samt Kjæder i Talmi, Nikkel og Guld.

Husk Nr. 6. Reparationer udføres; alt med Garanti og til billigste Pris. Ældre Uhre tages i Bytte.

Ugebladet indeholder 24 Sider.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

Femogtredivte Aargang.

„Nordisk Ugeblad“ udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer Millech, Store Kjøbmagergade 10, 1. S., Kjøbenhavn. — Redaktør: A. Johansen, Bredgade 64, 1. S.

N°. 52.

Søndagen den 25. December.

1887.

Indhold. Julefesten. „Nidkjærhed, men ikke med Kundskab.“ Catholicisme og Protestantisme. Det danske Folk og Kirken. Literatur. Paveligt Dekret.

✠Julefesten.

Hellige Nat! Salige Nat!

Mørket alt svinder, vi skue heneden

Vinkende Stjærner paa Himmels Blaa!

Engle nedsvæve, forkynde os Freden;

Kommer, med Hyrderne ville vi gaa

Med disse simple, men skjøne og inderlige Vers hilser Digteren den h. Julefest. Naar Klokkerne begynde at lyde med deres melodiose Toner, idet de bebude, at den h. Juleaften er begyndt, saa forstummer al Larm og alt Arbejde, og Enhver skammer sig næsten over at fortsætte sin Jagen og Løben efter jordisk Vinding, sin Higen efter Ære og Anseelse og efter jordisk Gods. Jesusbarnet udfylder med sine smaa gavmilde Hænder, med sin verdensomfattende, forsonende Kjærlighed enhver Kløft og Forskjel mellem Stænder

og Interesser, og kun det hjærteløse, kolde, i sit Indre ødelagte og fordærvede Menneske kan paa Julefesten tillukke sit Hjærte for denne almindelige Følelse. Den Rige saa vel som den Fattige, den Lærde som den Ulærde, alle glemme de deres Sorger og Bekymringer, deres Planer paa den h. Julefest, for at tage Del i Børnenes Glæde og for i Familiens Skjød atter en Gang at mindes hine Ungdommens gyldne Dage, da de ikke kjendte til Misundelse og Nag, ikke til Hovmod og Havesyge.

„*Fred med de Mennesker paa Jorden, som have en god Villie!*“ Det er den store Julegave, som vi alle kunne deltage i, hvor det ikke kommer an paa Rang og Stand, paa Alder og Kundskaber, men kun paa det troende, villige Sindelag, paa Hjærtets Adel. Vilde man være saa kortsynet og derunder forstaa, hvad Verden almindeligvis forstaaer ved Begrebet *Fred*, Kampens Ophør og Nationernes Fred, ja, da fejrede Verden ogsaa i Aar en sørgelig Julefest, en Julefest, hvis Forjættelse ikke er gaaet i Opfyldelse. Thi ikke alene kan Krigsfaklen, inden vi ane det, blive tændt i Europa, ikke alene truer Revolution og Anarki fra alle Kanter, — ogsaa *Kirken* ser endnu stadig sine Modstandere og Fjender kampberedte og kamplystne, heller ikke den har Fred. Den saakaldte „Kulturkamp“ og det kirkefjendske Sindelag gaar som en smitsom Pest gennem Europas Stater og finder næsten overalt en frugtbar Jordbund.

Naar paa Julefesten Kirkeklokkerne kalde os til Gudstjenesten, naar de Andægtige i tætsluttede Rækker fylde Gudshuset, og Julesalmerne festlig lyde i Kirken, saa tør vi rolige og glade hæve vort Øje og Hjærte til Krybben, og naar vi nedlægge for Frelserens Fødder vore beskedne jordiske Ønsker og Forhaabninger, naar vi bede ham om, at han ogsaa vil skjænke os den jordiske Fred, den ydre Lykke, saa vil han ogsaa bønhøre os og skjænke os, hvad der er til vort Bedste. Men *Samvittighedens Fred*, Bevidstheden om at have

opfyldt sin Pligt, er og bliver dog den kostbareste Gave, uendelig kostbarere end alt andet i Verden. Bevare vi trofast denne Skat, saa vil der være evig Fred i vort Hjærte og evigt Foraar, om det saa ogsaa stormer og knager, tordner og lyner udenfor, og Verden truer med at gaa af sine Hængsler.

Hellige Julefest, du den guddommelige Verdensforlørsers ophøjede Fest, du Fredens og den forsonende Kjærligheds Fest for Alle, som have en god Villie, lad os ogsaa i Aar nyde dine stille Glæder, styrk og rens vore Hjærter og vore Sindelag, vor Karakter og vor Villie, at vi maa blive i Stand til, stedse og overalt at vise hin sande Kjærlighed til Gud og Næsten, hin ægte forsonende Aand, som Englene lovsang for Hyrderne: Fred med de Mennesker paa Jorden, som have en god Villie.

Il, Kristen, med Bøn,
 At prise Guds Søn;
 O, kommer dog Alle!
 Og lad os nedfalde
 For Barnet som fødtes Alverden til Held!

„Nidkjærhed, men ikke med Kundskab“.

(Fortsat fra Nr. 51).

Pastor *Frip* taler ogsaa om Paven; og det er hans Hovedæmne. Læseren venter vel, at han kjender bedre til det end til den katholske Lære om vore ikke katholske Medkristne. Men nej, det lader tvært imod til, at han ikke en Gang vèd, hvad der ellers er almindelig bekjendt, at det er Kardinalerne, der vælge Paven; sikkert er det, at han sammenblander ganske forskellige Ting, Bispeværdighed og Pavemagt, og at han ikke kan skjelne imellem „ufejlbar“ og „fejlbar“, Lydighed i „religiøse Ting“ og „blind Lydighed i alle Ting.“

Den anførte Artikel i „Svendb. Avis“ indeholder de 4 vrang Paastande at:

Paven vælges af *Bisperne* (!);

Pavemagten (!) forplantes ved Haandspaalæggelse;

Paven er *ufejlbar* — vil sige: Paven er *hævet over al Dadel* (!);

Katholikerne give sig Paven *i Vold* (!); Paven indsamler den Lydighed, de have svoret ham, gennem Skriftemaalet.

Artiklen siger ordret: „Han [Paven] vælges efter Formandens Død af de samlede *Biskopper*.“ Vi læste det om igjen for at sé, om det virkelig stod der. Jo, vi havde ikke læst fejl. *)

Muligvis mener Hr. Prip, at alle Kardinalerne ere Bisper. Det kan desto lettere antages, da han kort efter taler om „Kejsernes og Kardinalernes Planer ved Pavevalget. Men det er ogsaa urigtigt. Kardinal-Kollegiet har, hvis det er fuldtalligt, 70 Medlemmer. De deles i 3 Klasser: 6 Kardinal-Biskopper, 50 Kardinal-Præster, 14 Kardinal-Diakoner. Kun Medlemmerne af den første Klasse ere nødvendigvis Biskopper; Medlemmerne af den anden Klasse ere rigtignok for en Del Biskopper, men en Del af dem ere, hvad Navnet antyder, ikkun Præster uden Bispeværdigheden; og de 14 sidste ere ej en Gang alle Præster, de kunne godt være Diakoner og uden Præsteværdigheden. **)

Men lad os ikke spille flere Ord paa denne be-

*) At skyde Skylden paa Sætteren eller Referenten gaar vel næppe an; thi hvorledes skulde han have læst eller hørt „Bisper“ for „Kardinaler.“ Derimod kunde vi godt forstaa, at Sætteren et andet Sted læste fejl og forvexlede „Tridentiner-Konciliet“ med „Tridentiner-Kollegiet“.

**) Den kath. Kirke meddeler sine Gejstlige forskjellige Fuldmagter ved forskjellige Vielser, Biske-Vielsen, Præste-V., Diakon-V. o. fl. Der ved opstaar en vis trinvis opstigende Rangorden blandt dem. Paa højeste Trin staa Biskopperne, paa det næstøverste staa Præsterne, saa komme Diakonerne, o. s. v.

kjendte Sag. Hvem det kan interessere at faa nærmere Oplysninger om Pavevalget, finder dem i dette Ugeskrifts Aarg. 1878 S. 129. 145. 161. Vi ville ikke regne denne mærkelige Forvexling af Bisp og Kardinal med; vi sagde i Begyndelsen med Forsæt lidt ubestemt: Avis-Artiklen indeholder 6 à 8 Urigtigheder, lad det derfor være den

trede Urigtighed, at Hr. Prip forvexler endog *Bisp* og *Pave*, *Bispevielse* og *Pavemyndighed*.

Denne Forvexling er ligesaa grov som den er slem; ved Hjælp af den søgte han nemlig at bevise sine protestantiske Tilhørere i Vor Frue Kirke i Svendborg, at Paven slet ikke kunde være Sct. Peters Efterfølger. Vi Katholiker skulde efter hans Fremstilling være gale nok til at mene, at *Pavemyndigheden forplantedes* fra Pave til Pave ved *Haandspaalæggelse*; men, fortæller han saa, det er jo rent umuligt; den døende Pave (Pius IX f. Ex.) faar jo ikke sine Hænder lagt paa sin Efterfølger (Leo XIII), da denne først vælges efter hans Død.

Læseren vil vel næppe kunne tro, at en luthersk Præst i et offentlig Foredrag i en gudelig Forsamling har prøvet paa at paadutte os Katholiker saa urimelig en Anskuelse. Vi ville derfor hidsætte hans egne Ord. Han spørger: „Hvorledes har Paven efter Katholikernes Anskuelser faaet Peters Magt og Myndighed flyttet over paa sig?“ Og saa mener han at maatte svare derpaa; „Katholikerne paastaa, at Peter har opholdt sig i Rom i en Række af Aar og der oprettet det første Bispedømme. Og dernæst paaberaabe de sig Overleveringen, der gennem Haandspaalæggelse er forplantet fra Biskop til Biskop lige siden den Tid. Men der mangler denne Overførelse fra Pave til Pave, idet de ikke selv udnævne deres Eftermand i levende Live, men han vælges efter Formandens Død af de forsamlede Bisper.“ Saaledes vil Hr. Prip bevise, at Paven ikke kan være Sct. Peters Efterfølger!

Om Sct. Peters Ophold i Rom skulle vi senere give

alle dem nogle Oplysninger, der med Hr. Prip „intet ved derom.“ Hvad det her kommer an paa, er den løjerlige Paastand, at vi skulde mene, at Pavemagten overførtes fra Pave til Pave ved Haandspaalæggelse. Sandheden er, at efter katholsk Lære meddeler Gud Bispeværdigheden middelbart ved en anden Biskops Haandspaalæggelse, men den pavelige Myndighed umiddelbart; Mennesker (Kardinalerne) udpege kun den Mand, som de ønske beklædt med den.

Den nuværende Pave er *Joakim Pecci* under Navn af *Leo XIII*; han er nu udrustet med al den Fuldmagt, som Herren har skjænket sin Kirke til Menneskeslægtens evige og aandelige Velfærd. Hvorledes er han kommen i Besiddelse af den? Lad os sé! Det turde være almindelig bekjendt, ogsaa blandt dem, der mere tale om katholske Ting end kjende dem, at Hs. Hellighed fejrer sit 50aarige Præstejubilæum den sidste i denne Maaned. Det var altsaa d. 31. Dcbr, 1837, at en Biskop lagde sine Hænder paa den unge Joakim Pecci (efter 2 Tim. 1, 6 og 1 Tim. 4, 14) og viede ham til Præst, den 27 aarige Gejstlige fik derved Fuldmagt til at meddele de 3 Sakramenter, Bodens, Alterets og Salvellsens, men ikke Konfirmationens og Præstevielsens. Sex Aar senere, 1843, lagde atter en Biskop, sine Hænder paa ham; Præsten blev den Gang viet til Biskop, til Ypperstepræst; han fik nu Fuldmagt til at meddele alle Sakramenter, ogsaa de to sidstnævnte, navnlig til ved Haandspaalæggelse at meddele andre sin præstelige eller biskoppelige Værdighed. Han manglede fra den Tid af ikke mere noget af al den Magt og Myndighed, der ved Viellsens Sakramente gennem Haandspaalæggelse kan meddeles et Menneske.

Den 7. Febr. 1878 lukkede Pave Pius IX sine Øjne, Kirken var i nogle Dage uden synligt Overhoved, Herrens Hjord savnede sin øverste synlige Lærer og Hyrde. Den 20. Februar samme Aar blev Biskop Joakim Pecci valgt til Pave og modtog Valget. I dette

Øjeblik blev han Kirkens Overhoved; han gjaldt fra nu af Herrens Ord til Simon Petrus: „Vogt mine Lam, vogt mine Faar“. Det var Herren selv, Kirkens usynlige Overhoved og Hyrde, der gav sin synlige Stedfortræder al den Magt, der behøves for at vogte Herrens Hjord og styre hans jordiske Rige, Kirken, al den Magt, som i sin Tid Petrus havde været udrustet med. Siden den 20. Februar 1878 har Leo XIII beklædt et tredobbelt Embede som Kirkens øverste Hyrde og Lærer og Ypperstepræst. Hans Fuldmagter forøgedes betydelig i det Øjeblik, han besteg Pavestolen, men kun dem, han har som Hyrde og Lærer, ikke dem, han har som Ypperstepræst eller (hvad der er det samme) som Biskop. I den sidste Henseende har han nu ikke større Magt, end han havde fra Aaret 1843 til 1878, ej heller større end den sidste Missionsbiskop har, der prædiker Ordet og meddeler Sakramenterne i en Afkrog af Verden blandt et vildt Folkeslag i Afrika eller Amerika. Hans ypperstepræstelige Magt og Myndighed *kunde* ikke forøges eller udvides, han havde haft dens hele Fylde lige fra sin Bispevielse af. *I saa Henseende* havde han alt fra 1843 af og saa længe som hans Formand paa Pavestolen, Pius IX, levede, været dennes Ligemand, medens han som Styre og Lærer havde været Pius' underordnet.

Den præstelige Magts Fylde eller Bispeværdigheden havde han faaet ved Haandspaalæggelse; den havde han allerede haft i 33 à 34 Aar, da han blev valgt til Pave og derved beklædt med den højeste Magt som hele Kirkens øverste Styre og Lærer. Men denne højeste Magt og Myndighed fik han umiddelbart af Gud; dertil behøves ingen Haandspaalæggelse af hans dengang allerede bisatte Forgænger. Saaledes kom Leo i Besiddelse af Sct. Peters Magt; saaledes blev Pavemagten forplantet i Aarhundredernes Løb, rigtignok fra Pave til Pave — dog ikke umiddelbart — men

umiddelbart af Gud, der selv beklæder hver nyvalgt Pave med den.

Det er den katholske Lære. Hr. Prip derimod bilder sine Tilhørere eller Læsere ind, at efter vor Lære maatte Pius have lagt Petri Nøgler eller saadant noget i Leos Hænder eller paa hans Hoved! Hvad kunde give ham Ret til saa vrang en Fremstilling af den sande og sunde Lære? Intet uden hans Uvidenhed, hans utrolige Ukjendskab til de Ting, han holder Foredrag over. Men mon denne Uvidenhed kan undskyldes? *Kunde* han ikke faa de fornødne Oplysninger om vore Anskuelser? Han kunde have faaet dem i den første den bedste Haandbog i katholsk Kirkeret; *) eller — for ikke at gaa saa langt, han kunde have læst det i dette Ugeskrift. I de ovenanførte Artikler om Pavevalget (Aarg. 1878) behandles ogsaa Spørgsmaalet om Pavemagtens Overførelse paa en almenforstaaelig Maade. Der hedder det S. 133:

„at det er Kirkens Sag at udpege den Mand, som skal være Biskop af Rom, men at det saa er Herren, der *selv og umiddelbart* udruster ham med Myndighedens Fylde“; — og S.149:

„at den til Pave Valgte adspørges om sin Indvilgelse; og giver han den, da er han *strax* Pave og i Besiddelse af den højeste lovgivende, dømmende og styrende Myndighed i Kirken. I dette Øjeblik sker nemlig, hvad der blev sagt ovenfor (S. 133): *Kristus*, Kirkens usynlige Overhoved, beskikker den af Kardinalerne Udkaarne og Fremstillede til at være sin Stedfortræder, Kirkens synlige Overhyrde; *han* retter, saa at sige, til Petri valgte Eftermand de samme Ord, han fordem sagde til Petrus selv: „Vogt mine Lam, vogt

*) Der skjælnes mellem *potestas ordinis*, den Magt, Vielsen giver, og *p. jurisdictionis*, hvilken Gud giver til Bisperne umiddelbart gennem Paven, til Paven umiddelbart.

mine Faar.“ — Kan Pastor Prips Ukyndighed da undskyldes?

Vort Svar er blevet vidtløftigere end det var paa-tænkt. For ikke at trætte Læseren, opsætte vi Belysningen af de 3 sidste Urigtigheder til næste Gang.

(Fortsættes).

Katholicisme og Protestantisme.

(Fortsat.)

Bladene i Svendborg vedblive at indeholde spalte-lange Artikler imod den katholske Kirke. Pastor Jespersen finder stadig paa Nyt og glemmer at bevise sine gamle Paastande, Methodistpræsten staar ham trolig bi, formodentlig for at passe paa *sin* Hjord, og en Fritænder kan trods sin anonyme Titel „*Frater taciturnus*“ (tause Broder) hellerikke tie og har faaet mindst 6 Vidnesbyrd om sin Uvidenhed i katholske Anliggender paa sin Samvittighed. Vi meddele her Slutningen af Kappellan *Ortveds* Indlæg i „Svendborg Amtstidende“ af 12. ds., der lyder saaledes: „Sandheden er af Natur intolerant; thi den er én og uforanderlig. 343 er kun 6, ikke det allerringeste mer eller mindre. Derfor kan der kun gives en eneste sand Religion, hvorimod Vildfarelserne kunne være mangfoldige; og derfor kan af samtlige under Kristennavn gaaende Trossamfund kun et eneste have Ret paa Omraader, hvor der er Uenighed! alle de øvrige have Uret, føre en vrang Lære. Med Forstaaelse af denne simple Sandhed bliver det en urigtig og forkastelig Handling at slutte Forbund med hine Samfund — at danne f. Ex. noget som den evangeliske Alliance; det er en baade meningsløs og i sig syndig Tolerance. Thi vel skal man være taalsom, kristenkjærlig overfor Anderledestroende; men aldrig tør nogen,

der er i Forvisning om sin Religions Sandhed, gaa paa Akkord med afvigende Trossamfund. I det Stykke som i ethvert er Katholicismen mere logisk end Protestantismen; derfor har ikke en eneste Katholik deltaget i Alliancens Møder; og dog ere ogsaa vi, om ellers nogen, evangeliske Kristne \circ : vi bygge vor Tro og Saligheds-haab paa Evangeliet, paa det glade Budskab. Men forresten kunde vi allerede af den Grund umulig tage Del i Alliancen, at den just er rettet mod os. Den lutherske Berlinerprofessor *Leo* betegner dens Formaal som: blot paa det negative Grundlag af Modsætning til den romerske Kirke, at røre alskens Kirkepøbel sammen til et religiøst Sammensurium (Echo der Gegenwart, $\frac{4}{2}$ 1856).

Men som sagt, den kristelige Kjærlighed kan derfor godt bevares mellem Anderledestroende. Pastor *Whitte* beskyldes for at have brudt denne ved 1. at kalde Konfirmationen „Konfirmationsstads“; imidlertid var Meningen ikke at kalde den noget Stads; men der sigtedes til den Stads, som i Familiekredse knyttes til den Dag, da den unge for første (og ikke sjældent for sidste) Gang skal til Alters. Da Konfirmationen af 1736 er en *aldeles* menneskelig Indretning, kunne vi gjerne lade være med at kalde den en *meget* menneskelig. 2. Hans Udtalelser om Syndsforladelsens Utilforladelighed hos Ikkekatholiker maa enhver indse at være berettigede, der har hørt eller læst Pastor Prips sidste Foredrag, hvori det hedder: „Den protestantiske Kirke garanterer intet“. 3. Hvad Pastor Whittes skarpe Ord om Ligtalerne angaar, da er han bleven ægget dertil af Pastor Prips første Foredrag, hvor denne drog til Felts imod, at man „bestilte og betalte Messer, og det derfor var navnlig rige Mænd, for hvis Skyld de bleve læste“. Just disse Ord passe om Ligtalerne, og det langt mere end om vore Messer, eftersom vi holde 10 Messer for det samme Vederlag, som lutherske Præster holde 1 Ligtale for; og dog tør vi kun holde 1 Messe om

Dagen, medens Dhrr. kunne holde flere Ligtaler. Saa skulde man heller ikke tale om „rige Mænd“; for ønske Vedkommende det, kan jeg godt offentlig navngive Statspræster, hvem Smaafolk ikke ynder, netop fordi de give de Rige Fortrinet; og mine Kilder til denne Kundskab ere Protestanter. Hvo der ikke ønsker skarpt Svar, afholde sig fra skarpe Angreb!

Derimod er det intolerant af vore Angribere at skjælde os ud for „Papister“ og „de pavelige“. Intolerant at paadutte os overfor en „stor Menighed“ af godtroende Kirkegængere noget, som at vi skulde benægte, at der kan findes Bøn, Nidkjærhed, Selvfornægtelse (jvf. Luthers Forklaring til 4de Bøn) og Arbejde i Jesu Navn ogsaa udenfor „Pavedømmet.“ Intolerant og *uhonnet* at ville hidse Stemningen imod os ved at udslynge en *løgnagtig* Paastand som den, at den katholske Hustru til en Protestant aldrig faar andet om sin Mand at høre i Skriftestolen, end at han er en ugudelig, fortabt Kjætter. Og mener Nogen, jeg gaar for vidt i at stemple som Løgn hin Paastand, da er jeg rede til at bruge et endnu stærkere Udtryk og føre Beviset for dets Berettigelse. Pastor Jespersens Erklæring, at Pastor Whitte „er sikkert sunken i mange Menneskers Omdømme“, bør have en anden Adresse; og Vedkommende maa jo vide, at det er til ubodelig Skade for en Præst, naar der rokkes saa grundigt ved Andres Lid til hans Sanddrthed.

*

*

*

Dagen efter at Kapellan Ortved havde faaet ovenstaaende Indlæg optaget i „Svendborg Amtstidende“, indsendte Pastor *Prip* følgende spagfærdige Erklæring til Bladet med Anmodning om Optagelse: „Højstærede Hr. Redaktør! Pastor Ortveds Artikel i Aftes giver mig Anledning til at bede Dem om i Deres ærede Blad at ville underrette Publikum om, at jeg med Undtagelse

af ét Tilfælde, hvor Deres Referent hos mig laante Ordlyden af den Tridentinske Troesbekjendelse — *Intet har med Referatet at gjøre*, og at jeg altsaa heller ikke, hvor godt end Referatet ellers kan være, anerkjender det som Ordlyden af mit Foredrag. Jeg tænker herved nærmest paa Pastor Ortveds Omtale af nogle Ord i Referatet angaaende Skriftemaalet. Der siges, at jeg skal have sagt, at „en katholsk Hustru til en Protestant aldrig faar Andet om sin Mand at høre i Skriftestolen, end at han er en ugudelig, fortabt Kjætter.“ Jeg tvivler meget om, at jeg ordret har sagt dette; hvis jeg har, saa beklager jeg, at jeg har sagt „aldrig“. Jeg skal dog i den Anledning anføre, at den nuværende gammelkatholske Biskop Reinkens siger: „Kvinder, hvis Mænd ikke ville gaa ind paa Ujejlbarhedsdogmet, blive saalænge plagede af deres Skriftefædre, indtil de bringe Ufred ind i Familierne.“ Deres ærbødige *Prip.*“

*

*

*

Den ærekrænkende Beskyldning imod de katholske Skriftefædre fremkom offentlig den 1. December i et af Svendborg Blade i Referatet over Pastor Prips Foredrag Dagen i forvejen. Det er derfor temmelig sent, at Pastoren næsten 2 Uger efter fremkommer med ovenstaaende Erklæring om, at han „intet har med Referatet at gjøre og ikke anerkjender det som Ordlyden af sit Foredrag.“ Forfatterskabet til en saa hadefuldt Beskyldning burde Pastor Prip for længe siden have frakjendt sig og ikke ventet dermed, indtil der fra katholsk Side af Forskjellige var protesteret imod den. For øvrigt ophæves Beskyldningen ingenlunde ved Pastorens Erklæring om, at han beklager, hvis han har brugt Ordet „aldrig“; allermindst, naar han samtidig benytter sig af en ny usandfærdig og hadefuldt Beskyldning, som en frafalden katholsk Præst skal have udtalt, for at bringe den gamle frem under en ny Form.

I et Indlæg betitlet „Beskyldningen“, tager Kapellan *Ortvéd* Notits af Erklæringen paa følgende Maade:

„De Udtryk, med hvilke min sidste Artikel sluttede ere blevne mig ilde optagne, fordi jeg selv havde skrevet om at undgaa Bitterhed og Personligheder. Referatets aldeles utvetydige Ord om Skriftemaalet har jeg langt- fra misforstaaet, og da de angreb vor præstelige Ære som Skriftefædre, betonedede jeg Ordet Løgn, for at give dem, det gjaldt, Lejlighed til at blive retslig overbevist om Beskyldningens Usandfærdighed.

Pastor Prips Fralæggelse af Ordet „aldrig“ er en aldeles utilstrækkelig Gjenkaldelse; Udtalelsen staa ligefuldt som en hadsk ubeviselig Beskyldning imod Skriftemaalet. Og hvad skal man sige om en Mand, der holder „oplysende“ Foredrag om de vigtigste Æmner og efter Foredraget ikke en Gang véd, hvad han har sagt, eller er i Stand til at gjøre Rede for, om han har sagt en saa ophidsende og for os saa ærerørig Ting eller ej? hvor bliver hans Foredrags *Tilforladelighed* af? Det er Svar værd. Skal Referenten ogsaa have Skyld for det første Foredrags uhistoriske Paastand, at „da Ansgar bragte Kristendommen til Danmark, var den ikke belemret med Paafundene om Helgene“? *Barfod* (Pag. 1. 184) skriver om Sct. Ansgar: „Et stort Voxlys lod han tænde foran den hellige Jomfrus Alter, et andet foran den hellige Peters, et tredie foran Døberen Johannes, med det inderlige Ønske, at disse Helgene, som gjennem Syner havde været hans Førere, vilde tage imod ham, naar han forlod Legemet.“ Nej, Pastor Prips Sindelag ytrer sig blandt Andet noksom ved, at han gjør Brug af en frafalden katholsk Præsts Ord, der allerede af den Grund ikke staa til Troende, at Guds Aand ikke er med ham, siden hans 17 Aar gamle Sekt allerede er næsten hendød: og ved at Pastor Prip, ifølge Referatet af tredie Foredrag, bruger det Kneb at betegne samme Reinkens som frafalden katholsk *Biskop*, hvad han ikke var.

Den anden usande Paastand om, at vi skulde nægte, at kristelig gode Gjerninger kunne øves ogsaa udenfor Kirken, mindes Pastor Jespersen ikke; men jeg skrev den ned i samme Øjeblik, den blev udtalt. Om Hensigten med at kalde os Papister er at skjælde os ud eller ej, er fuldstændig ligegyldigt, da det dog er et Skjældsord og følgelig bør udelades. Mine Betegnelser intolerant, uhonnet, o. s. v. ere anvendte paa Pastor Prips Kampmaade; det er altsaa ingen Personligheder, saa Pastor Jespersen har ingen Grund til ringeagtende at forekaste mig dem. Min Skriven og Talen skal ogsaa fremtidig være moderat, d. v. s. maadeholden som vore Angriberes fremtidige Holdning vil tilstede os det.“

Det danske Folk og Kirken i Begyndelsen af det 16. Aarhundrede.

Ovenstaaende var Gjenstand for et lige saa interessant som indholdsrigt Foredrag, der i Søndags blev holdt i den katholske selskabelige Forening „*Unio*“. Da man tør antage, at Foredraget maa være af Interesse for videre Kredse, og da det meget flittigt udarbejdede Manuskript paa vor Anmodning velvilligst blev os overladt til Afbenyttelse, undlade vi ikke, at bringe Ugebladets Læsere et fyldigere Udtog af det. Hvad der gav Foredraget et særdeles fast Grundlag, var, at det i alle sine Dele byggedes paa Samtidiges Beretninger eller protestantiske Historieskriveres Angivelser (*Allen*: De tre nordiske Rigers Historie og *Helweg*: Den danske Kirkes Historie).

Efter kortelig at have karakteriseret Hovedkilderne til de paafølgende Oplysninger, nemlig den djærve

Karmelitermunk og Professor ved Kjøbenhavns Universitet *Paul Helgesen* eller *Eliæsen* og den første lutherske Biskop over Sjællands Stitt *Peder Plade*, præciserede Foredragsholderen sit Thema saaledes: han agtede at yde et *Bidrag* til en afgjørende Dom om det danske Folks Forhold til den katholske Kirke i Aarene 1500—1520. Folkets religiøse Liv paa hin Tid havde slet *ikke været saa daarligt*, som man søgte at bilde os ind; det bevistes ved det danske Folks Iver i at *gaa i Kirke*, annamme de hh. *Sakramenter* og benytte sig af andre *overordentlige* Midler til det religiøse Sinds Vækkelse.

Kirker var der en Mængde af over hele Landet; en Del af dem vare først blevne opførte mod Slutningen af Middelalderen. Reformationen nedbrød dem senere, for at faa Byggemateriale til Broer, Herregaarde, o. dsl. I Roskilde fandtes der 28 Kirker, i Lund 27, i Viborg 22, i Slesvig 17, i Ribe 14, i Aarhus 9 (*Allen: Fædrelandsh. 7. Udg. 325.*) Man havde ikke bygget dem med store Omkostninger, for at de skulde staa ledige, hvad de heller ikke gjorde. Da Kong *Kristian II.* vilde indføre den saak. Reformation her i Danmark, lod han Stolene tage ud af de katholske Kirker, for at Folket skulde blive kjed af at bivaane Gudstjenesten paa det haarde Stengulv (*Allen: 3 Rigers Hist. III Bd. 2 Afd. S. 17.*) *Peder Plade* saa sig endnu i Aaret 1540 og ff. nødsaget til, at befale de nye lutherske Sognepræster, at holde Kirken lukket paa de katholske, den Gang allerede afskaffede Helligdage, for saaledes endelig at vænne Folk af med Kirkebesøget (*Visitatsbog; S. Grundtvigs Udg. 107.*)

Endnu efter 1536 blev *den h. Messe* fejret i Kjøbenhavn i Kjældere. *Kristian II* selv, saa virksom han end var, havde dog i sin katholske Tid den Vane, daglig at bivaane en h. Messe Kl. 8 med hele sit Hof (3 Riger II. 243.) Enhver Adelig havde en eller to Slotsgejstlige (3. Riger IV. 1 Afd. 175). Gudstjenesten

holdtes med Pragt og stor Højtidelighed. Kirkerne vare rigt udstyrede med kostbare Altre og Malerier, værdifulde Kalke, Monstranser, Lysestager, Relikvi-gjemmer, Messehagler, m. m. Man behøver blot at betragte de smukke Sager fra den Tid paa Musæet for nordiske Oldsager, for at overtyde sig herom. Det var ikke blot Konger, som Erik af Pommern og Kristian I, der skjænkede rige Gaver til Kirken, men ogsaa jævne Almuesfolk gjorde fromme Stiftelser.

I Medfør af det 4. og 5. Kirkebud holdt de gamle Danske samvittighedsfuldt deres h. *Paaskekommunion*. Da Kristian II søgte at gjøre de lybske Kjøbmænd forhadte, bebrejdede han dem Pligtforsømmelse i saa Henseende (3 Riger. II. 227.; cfr. Plades Visitatsbog. 43).

At læse til og fra *Bords* var almindelig Skik, ved Hoffet, (Allen, 2.233.), saavel som i Bondens tarvelige Hjem (Plade, 40.). *Avekløkken* lød daglig fra alle Kirke-taarne over hele Landet. „Hil dig Maria“ blev allerede den Gang læst efter hvert „Fader vor“ (Plade, 37.). *Vor Frue* havde mange Kirker rundt om i Landet; i ethvert Gudshus var der et Maria-Alter; se f. Ex. Maria-Billedet i Aarhus Domkirke, der fremstiller Himmeldronningen omgivet af en dobbelt Rosenkrans, og som synes at have været en Altertavle, eller se Rosenkrans-Alteret i Musæet for nordiske Oldsager. De forskjellige Ordener, Karmeliterne, Sortebrødrene, Graabrøderne og Birgittinerne, kappedes om at udbrede Mariadyrkelsen, Andagten til den h. Gudsmoders ubesmittede Undfangelse, Skapular og Rosenkrans. *Rosenkransbønnen* var saa meget mere yndet, som kun de Færreste havde Midler til at anskaffe sig de dyre skrevne Bønnebøger. Selve Rosenkransen (Paternosterbaand, Psalterbaand, Himmeltrappen) var ofte meget værdifuld (Plade, 38.); blandt *Otto Krumpens* Kostbarheder fandtes to Rosenkranse af Karnioler med Guldmærkestene (Allen, 4. 1. 254.). „Om Jomfru Mariæ Rosenkrans“ digtede Hr. *Michael*, Præst

i Odense, paa Opfordring af Dronning Kristina. *Vor Frue Dagene*, Kyndelmisse, Mariæ Bebudelse og Besøgelse, overlevede Reformationen halvtredie Hundrede Aar.

Andagtsrejser til et helligt Sted („Helligdomsgang“) foretoges endog af kongelige Personer, Kongerne Hans og Kristian II og Dronning Kristina, oftere endnu af Menigmand. Yndede Valfartsteder i Danmark vare bl. a. Kliplev, Kippinge paa Falster, Odense, Karup ved Viborg, Sct. Søren i Rye, — i de to andre nordiske Riger Sct. Olaf i Trondhjem, Upsala og Vadstena, — i Udlandet Vilsnak og Sternberg i Brandenburg, Aachen, Køln, Sct. Jago i Spanien, Rom og Jerusalem. Mon alt dette vidner om religiøs Kulde og Ligegyldighed?

Literatur.

Pave Leo XIII. Af Dr. Josef Galland. Paderborn og Münster hos Ferd. Schönning. 180 Sider med et Portræt i Staalstik. Pris: 1 Krone.

Ovenstaaende Bog, som faas gennem Hr. Hofboghandler Andr. Fr. Høst & Sønns Boghandel, Gothersgade 49, Kjbhvn., er den tyske Generalkomitè's „Festskrift i Anledning af den h. Faders Jubilæum“. Forfatteren, som allerede for længe siden har faaet et Navn som Josef v. Gørres og Fyrstinde Gallitzins Biograf, har ogsaa denne Gang løst sin Opgave paa en heldig Maade og udkastet et afrundet Livsbillede af Kirkens nuværende regerende Overhoved. Af det varme Sprog og den friske Fremstillingsmaade, som udmærker hele Værket, lærer man allerede den Glæde og Kjærlighed at kjende, hvormed han har paataget sig det Hverv, som Generalkomiteen havde overdraget ham. Overordentlig tiltalende ere de to første Afsnit: „I Hjemmet og i Jesuiterkollegiet“ og „I den evige

Stad“, som sætte os ind i den unge Pecci's Ungdoms-
aar og Studier. De fire følgende Afsnit handle om
hans Virksomhed før Tronbestigelsen: III. Præst,
Delegat og Ærkebiskop. IV. Nuntius i Belgien. V.
Kardinalbiskop af Perugia, i hvilken Egenskab han paa
en fremtrædende Maade maatte føre „Kampen mod
Revolutionen og Liberalismen“.

Den anden Del af det smukke Værk (Side 86—186)
er helliget Paven. Her maa vi betegne det som et
lykkeligt Greb, at Forfatteren ordner Stoffet efter
enkelte Synspunkter, og efter at han først har
fortalt om Konklavet og Præstevalget samt fremstillet
den nye Paves Regeringsprogram, skildrer hans Virk-
somhed efter de enkelte Rundskrivelser. Vi behøve
kun at meddele Afsnittenes Titler, for at forstaa Ind-
holdet: IX. Pavens apostoliske Virksomhed. X. Leo
XIII og Tyskland. Forlæggeren har ved en smuk Ud-
styrelse — et vellykket Portræt i Staalstik med Pavens
Underskrift og Tryk paa gult Papir med rød Indfat-
ning — og ved den overordentlig lave Pris bi-
draget Sit til Leo-Bogens hurtige Udbredelse (9,000
Explr. ere allerede solgte). Vi tvivle ikke om, at mange
blandt Ugebladets Læsere ville anskaffe sig den smukke
Bog som et varigt Minde om Jubilæumshøjtideligheden.

Efterretninger fra Ind- og Udland.

Kiøbenhavn. Pladsen tillod os ikke at omtale alle
Jubilæumsgaverne i forrige Nummer af Ugebladet.
Vi indhente derfor i Dag det Forsømte. Foruden de
forskjellige Adresser forefandt i Udstillingslokalet en
Samling af kostbare og vidunderlig smukt udførte
kirkelige Klæder til Brug ved Messen og den sa-
kramentale Velsignelse. Blandt de kostbareste og
smukkeste maa nævnes et Skuldervelum, rigt broderet
i Guldornamenter med det symbolske Lam i Midten; et
helt Sæt Messeklæder, blandt hvilke Messehaglens smag-
fuldt broderede Kors navnlig tiltrak sig Alles Opmærksom-
hed; en i rige Guldornamenter og med Guldtraad bro-

deret Prædikestola, et Arbejde, der med megen Kunstfærdighed var udført af en af Menighedens adelige Damer. En Silkestola med malede Ornamentter og Billederne af Danmarks Skytshelgener, Sct. Ansgar og Sct. Knud, var et baade i ornamental og kunstnerisk Henseende smukt udført Arbejde, ligesom ogsaa en Silkestola fra Søstrene i Kolding, et Pragtværk af Kunstbroderi, sikkert vil gjøre de danske Katholiker Ære paa Vatikaner-Udstillingen. Blandt mindre Sager maa endnu nævnes et smukt og praktisk forarbejdet Ciboriums-Velum, en Palla, en Albe og forskjellige kostbare og smukke Rochetter med Kniplinger. Den herværende Paramentforenings Gave bestod fornemlig i en stor Alterdug med kniplot Blonde, ovenover hvilken snoede sig smukke blaa og røde Ornamentter, et Vidnesbyrd om kvindelig Kunstfærdighed paa Broderiets Omraade. Sluttelig skulle vi endnu nævne den værdifulde Gave, som den i Leo XIII's Regeringstid udkomne Literatur tilligemed „Stabat mater“ af Busch repræsenterede, i alt 28 Bind, alle indbundne med sædvanlig Præcision og Smag af Hr. Bogbindermester O. Petersen.

— Vi kunne endnu meddele vore Læsere, at vi have bragt i Erfaring, at Deres kgl. Højheder Prins **Valdemar** og Prinsesse **Marie** agte at sende den h. Fader en Lykønskningssskrivelse og en Gave, bestaaende i **en kostbar Ring**, som tilligemed Tegner-Adressen vil blive udstillet i Sct. Ansgars Præstebolig første Juledag fra Kl. 12—1 1/2.

Leo XIII., Pave,

til alle de Troende, som læse den nærværende Skrivelse, Hilsen og den apostoliske Velsignelse! Idet Nytaarsdagen nærmer sig, paa hvilken Vi med Guds Naade ville fejre Vort Præstejubilæum, glæde alle Jordens Nationer og alle Samfundsklasser sig i fælles Jubel og aflægge midt i de saa vanskelige Tider, i hvilke Vi ifølge Guds

Villie indtage den h. Petri ophøjede Sæde, sammen med deres Lykønskninger og paa den beundringsværdigste Maade de højtideligste Vidnesbyrd om deres Tro, deres Kjærlighed og Ærefrygt imod Os. I Alt dette give Vi Gud Æren, han som trøster Os i Vore Bekymringer, og uden Af-ladelse bede Vi ham, at han vil velsigne hele det kristelige Folk og forunde det de saa længselsfuldt attraaede Fredens og Endrægtighedens Goder.

Opfyldt af Rørelse over disse oprigtige Beviser paa Hengivenhed og Fromhed og samtykkende i de Bønner, som ere blevne rettede til Os, for at alle vore Børn maatte kunne drage Nytte af deres Faders Fest til Fordel for deres evige Frelse, saa have Vi besluttet at aabne Kirkens Skatte, hvis Forvaltning Gud har anbeforet Os. Støttende Os paa den almægtige Guds Barmhjærtighed og hans hh. Apostle Petri og Pauli Fuldmagt, tilstaa Vi derfor i Herren *en fuldkommen Af-lad* og Eftergivelse af alle Synde-straffe til alle og enhver enkelt Troende af begge Kjøn, som i Anledning af Vort Præste-Jubilæum ville komme som Pilegrimme til Rom, for at aflægge et offentligt og udtrykkeligt Vidnesbyrd om deres Nations Fromhed og Hengivenhed og for at vise den højeste Autoritet, hvormed Gud har beklædt Os, den skyldige Ære og Lydighed.

Ligeledes alle Kristne af begge Kjøen, som i Hjærtet og Aanden ledsage disse Pilegrimstog til Rom; ligeledes alle hine, som paa en eller anden Maade medvirke til disse Pilegrimstogs gode og lykkelige Udfald, saafremt de i Forvejen forrette en ni Dages Andagt. Dernæst hine, som bede den tredie Del (fem Led) af den h. Rosenkrans paa selve Jubilæums-Dagen, altsaa den 1. Januar 1888, og tillige holde som ovenfor en ni Dages Andagt i Løbet af den Tid, som er fastsat for Audientserne for deres Lands Pilegrimme, og efter et i Sandhed angerfuldt Skriftemaal og Modtagelsen af den h. Kommunion besøge deres Sognekirke eller enhver anden Kirke eller offentligt Bedehus og der frembære for Gud fromme Bønner for de kristelige Fyrsters Endrægtighed, for Vranglærdommenes Udryddelse, for Syndernes Omvendelse og for deres Moder, den h. Kirkes Ophøjelse, — alle disse tilstaa vi i Herren en fuldkommen Aflad og Eftergivelse af Syndestraffene, og det saa vel paa Vor Præste-Jubilæums-Dag, som paa den Festdag, der følger umiddelbart efter den af Enhver i ovenfor bestemte Tidsrum ifølge eget frie Valg afholdte ni Dages Andagt. Desuden tilstaa Vi Alle og Enhver, som i det mindste med angerfuldt Hjærte holder disse ni Dages Andagter, for enhver Dag i samme 300 Dages Aflad. Vi forunde fremdeles,

at enhver af disse Aflad skulle kunne tilvendes Sjælene i Skjærsilden; og ville Vi, at de kun skulle være givne for dette Aar.

Det er endelig Vor Villie, idet Vi sætte alle Hindringer ud af Kraft, at der skjænkes Afskrifter eller Kopier af nærværende Breve, ogsaa de trykte, saasnart de ere forsynede med en offentlig Notars Underskrift og med en kirkelig Autoritets Segl, ganske den samme Troværdighed, som man vilde skjænke den nærværende Skrivelse, om den blev fremlagt.

Givet i Rom ved Sct. Peter, under Fiskeringen, i Vort Pontifikats tiende Aar. (Undertegnet: M. Kardinal *Ledochowski*, Sekretær.)

*

*

*

Idet Vi publicere ovenstaaende Skrivelse fra vor h. Fader, nære Vi den faste Overbevisning, at alle Katholiker i det Os anbettede apostoliske Præfektur med Glæde og Begejstring, i Fællesskab med deres Trosbrødre i alle andre Lande ville højtideligholde den mindeværdige Hæders- og Æresdag, der med den 1. Januar 1888 vil oprinde for vor h. Fader. — Ved at modtage de hh. Sakramenter paa denne Dag og ved at opofre den h. Kommunion for vor h. Kirkes Overhoved, ville vi ikke blot rigelig kunne øse af de aandelige Fordele, som en Faders Kjærlighed paa denne Dag skjænker sine Børn, — men vi ville derved ogsaa paany vise, at ét fælles Baand i én og samme Tro forener os Alle med vort højeste synlige Overhoved, og at vi ere stærke og uovervindelige ved den Kjærlighed, som udspringer fra og er støttet paa denne Tro.

Kjøbenhavn, den 21. Dec. 1887.

Joh. von Euch,
Apost. Præfekt og Protonotar.

Indbydelse.

I Anledning af vor h. Faders 50aarige Præstejubilæum vil der finde en festlig Sammenkomst Sted med Prolog, Kantate, Festtaler og Hymne, **Mandagen den 2. Januar Kl. 6** præcis i Hr. Larsens Lokale. Sct. Annæ Plads, Hj. af Amaliegade.

Generalkomiteen før Festligholdelsen af Pavejubilæet tillader sig herved at indbyde alle Menighedens Medlemmer til at deltage i denne verdslige Manifestation til Ære for vor h. Fader Pave Leo XIII, for ogsaa paa denne Maade offentlig at vise ders Kjærlighed til og Hengivenhed for Kirkens synlige Overhoved.

Adgangskort til Festen erholdes paa følgende Steder: Præsteboligen ved Sct. Ansgar; Hr. Fabrikant Hoffmann, Pilestræde 6; Hr. Fabrikant Siegler, Gammeltorv 4; Hr. Muremester Günther, Bangertsgade 11; Hr. Uhrmager Heinlein, Prinsessegade 27; samt hos Hr. Grosserer Lohrer og Hr. Billedhugger Hartmann.

Priserne ere: Reserveret Plads 2 Kr. Gulvet 1 Kr. Balkon 50 Øre. Efter Festen afholdes et Festmaaltid à 3,25 Øre pr. Kuvert. General-Komiteen.

Kirkelig Kalender.

Søndag den 25. December. Guds Søns Fødsel i Kjødet. Første

Juledag. I Sct. Ansgars Kirke: Første Levitmesse med Prædiken Kl. 5 Morgen; derefter hh. Messer. Kl. 10 anden Levitmesse med Prædiken. Aften Kl. 6 Festandagt med Prædiken.

Mandag den 26. December. Anden Juledag. Sct. Stefanus' Fest.

(Gudstjenesten som paa Søndagene.) — **27. Ti. Johannes, Evangelist.** — **28. O. Uskyldige Børns Fest***. — **29. To. Thomas af Canterbury, Biskop og Mart.** — **30. F. Oktavdag.** — **31. L. Sylvester, Pave og Bekj.** (I Sct. Ansgars Kirke: Kl. 6 Aften højtidelig Takkeandagt med Prædiken og Te Deum i Anledning af Aarets Slutning.

Søndag den 1. Januar 1888. Herrens Omskærelse. Nytaarsdag.

Sct. Ansgars Kirke: Kl. 10 højtidelig Pontifikalmesse med Prædiken og Te Deum i Anledning af vor h. Fader, Pave Leo XIII's 50aarige Præstejubilæum. Samme Dags Aften Kl. 6 højtidelig Festandagt med Prædiken. Paa Nytaarsdagen afholdes den første Kvartalskollekt af Peterspenge for Aaret 1888.

* **Børnegudstjeneste.** Paa de bethlehemitiske Børns Fest, Onsdagen den 28. Dec. holdes i Sct. Ansgars Kirke Kl. 9 en højtidelig Børnegudstjeneste med Prædiken og Kollekt til Fordel for Jesu h. Barndoms Forening. Alle Menighedens Børn indbydes tilligemed deres Forældre.

Gudstjenesten i Jesu Hjertes Kapel. — 1. Juledag: Kl. 6 Højmesse; Kl. 9½, Levitmesse med Prædiken; Kl. 7 Aften Festandagt med Prædiken.

2. Juledag: Kl. 9½, Højmesse med Prædiken; Kl. 7 Aften Festandagt med Prædiken.

Undertegnede anbefaler sig med Kakkelovns- og Komfurnering hos Menighedens Familier. Helmer, Borgergade 134 St. til v.

Svendeforeningen samles til Juletræ anden Juledag Kl. 7 præcis, hvortil Æresmedlemmerne og Svendene indbydes.

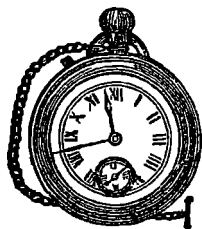
Trykfejl i Ugebladets forrige Nummer. Foruden at der efter sidste Korrektur er udfaldet forskellige Bogstaver, et Sted endog et helt Ord (S. 815 nederst „Medaillon“), har der Side 804, 2. L. f. n. indsnegit sig en meningsforstyrrende Fejl. Der bør staa: Hvor der i Dekretet er Tale om Arvesynden, vil Kirken vide Maria undtagen.

Reverendi D. D. Missionarii, qui novum **Directorium** accipere optant, pretium (à 1 Krone) committant ministerio cursus publici Hafniam transmittendum, et tunc franco recipient Directorium. Melius etiam solvere possunt „signis postalibus“ vulgo „Frimærker“. Inscriptio epistolaris Hafniam: Bredgade 64. Kjbh. K.

Billige Julegaver. Et stort Parti elegante Paraplyer anbefales som billige og passende Julegaver. Dameparaplyer fra 1 Kr. 85 Øre; Herredø. fra 2 Kr. Stokke, Piber, Cigararrør, Cigarfoderaler, Portemonæer, Brevtasker og elegante Syæsker forefindes i stort Udvalg. Et Parti Ravsager bortsælges til betydelig nedsatte Priser. **C. A. Roland**, Frederiksberggade 22.

Devotionaliehandelen (Gammeltorv 4,) anbefaler sig med smukke og passende Julegaver. Blandt andet fremhæves: Større og mindre Krybber, Kors, Statuetter, Vievandskar, Rosenkranse og Billeder. Tillige henledes Opmærksomheden paa et smukt Udvalg af Statuetter og Billeder af Leo XIII.

A. E. Olsen,
Uhr- og optisk Instrumentmager,
6, Borgergade 6,
(3die Sted fra Gothersgade)

anbefaler som nyttige Julegaver et stort Udvalg af Guld- og Sølv-Lommeuhre, alle Slags Stueuhre samt Kjæder i Talmi, Nikkel og Guld.

Husk Nr. 6. Reparationer udføres; alt med Garanti og til billigste Pris. Ældre Uhre tages i Bytte.

Dukke Magasinet
21, Amagertorv 21,
anbefaler pyntede og upyntede Dukker i alle Størrelser til meget billige Priser.

Bravi-Bertini.

Hermed Indholdsfortegnelse og Titelblad.